3. Cilt

Gurdjieff ve Ouspensky Öğretisi Üstüne Psikolojik Yorumlar

Maurice Nicoll

Psychological Commentaries
on the Teaching of Gurdjieff and Ouspensky
Volume 3

Copyright © Isobel Salole

Bu kitabın yayın hakkı **İnsanlığı Birleştiren Bilgiyi Yayma (BİLYAY) Vakfının** bir kuruluşu olan **Ruh ve Madde Yayıncılık ve Sağlık Hizmetleri A.Ş.**'ne aittir. Ruh ve Madde Yayıncılık ve Sağlık Hizmetleri A.Ş.'den yazılı izin alınmadan hiçbir alıntı yapılamaz. ©

İstanbul, Ekim 2012

3. Cilt ISBN: 978-975-6377-36-9
Takım ISBN: 978-975-6377-26-0

Yayımcı Sertifika No. 11225

- **Baskı**
  Boraks Matbaacılık ve Ambalaj San.
  Ticaret ve Pazarlama Ltd. Şti.
  Maltepe Mah. Gümüşsuyu Cad. No: 8 D:1
  Zeytinburnu / İstanbul
  Tel: (212) 567 64 26 • Faks: (212) 567 64 26
  www.boraks.com.tr
  info@boraks.com.tr

- **Yayın**
  Ruh ve Madde Yayıncılık ve Sağlık Hizmetleri A.Ş.
  Hasnun Galip Sok. Pembe Çıkmazı No: 4, D: 9
  34433 Beyoğlu/İSTANBUL
  Tel: (212) 243 18 14 - 249 34 45 • Faks: (212) 252 07 18
  www.ruhvemadde.com
  info@ruhvemadde.com

İÇİNDEKİLER

Quaremead, Ugley, 1945

22.09.45 Çalışma'nın İkinci Çizgisi....783
29.09.45 Çalışma'da Kararlar Almak Üstüne Yorum....788
06.10.45 Çalışma-Fikirlerini Kendine Uygulamak Üstüne Yorum....793
13.10.45 Kişinin Psikolojisinin Gözlemlenmesi Üstüne Yorum....797
10.10.45 Kader Kanunu Üstüne Bir Not....802
27.10.45 "Ben"lerin ve Durumların Gözlemlenmesi....807
03.11.45 Gevşeme Üstüne Bir Not....810
17.11.45 Duygusal Merkez Üstünde Çalışma....814
24.11.45 Tutumlar Üstünde Çalışma....818
01.12.45 Psikolojik Olarak Yaşadığımız Yer....821
08.12.45 Çalışma'ya İtaat Üstüne....824
22.12.45 At, Araba ve Sürücü Meseli (I)....826
29.12.45 At, Araba ve Sürücü Meseli (II)....830

Quaremead, Ugley, 1946

12.01.46 Kendimizin Gözlemlenmeyen Yanı....834
19.01.46 Çalışma'ya "Ben" Hissini Yerleştirmek Üstüne...840
26.01.46 İlk İzlenimlerin Etkisi Üstüne Not....843
02.02.46 Çalışma'yı Kendinde Canlı Tutmak Üstüne....844
09.02.46 Kişinin Varlık Seviyesi Üstüne Yorum....848
16.02.46 Kişinin Istırabından Vazgeçmesi Üstüne Yorum....854
22.02.46 Ayağın Psikolojik Anlamı....860
02.03.46 Hayata Karşı Yalıtılmış Olmak Üstüne Yorum....864
09.03.46 Ezoterik Öğretiyi Vermenin ve Almanın Zorlukları Üstüne Bir Not....867
16.03.46 Kendini Hayattan Yalıtmak Üstüne Ek Not....872
23.03.46 Mekanik Hoşlanmamayı Gözlemlemenin Önemi....874
03.04.46 Kişinin Kendini Kabul Etmesi Üstüne Yorum....878
06.04.46 Kişinin Kendini Kabul Etmesi Üstüne Ek Not....880
13.04.46 Su Üstünde Yürüme Meseli....883
20.04.46 Sahte Kişilik ve İmajinatif "Ben" Üstüne Bir Not....886
27.04.46 Tutumlar Üstüne Yorum....890
04.05.46 Mekanik Çağrışımların İncelenmesi....894

11.05.46 Sahte Kişilik Üstüne Ek Not 896
18.05.46 Kendini Hatırlama Üstüne Yorum 899
25.05.46 Özdeşleşme Üstüne Yorum 902
01.06.46 Hafıza Üstüne Yorum 905
08.06.46 Yeni Bir Tarzda Düşünmek Üstüne 909
15.06.46 Gevşeme Üstüne Bir Not 912
22.06.46 Duygusal Merkez Üstünde Çalışma 914
29.06.46 Kendini Hatırlama Üstüne Not 916
06.07.46 Sahte Kişilik ve Kendini Sevmek Üstüne Yorum .. 918
20.07.46 İçsel Ayrılma 921
27.07.46 Daha Şuurlu Yaşamak Üstüne 925
03.08.46 Kendini Hatırlamanın Farklı Yolları Üstüne Kısa Bir Not 929
10.08.46 İkinci Beden Üstüne Bir Not 931
17.08.46 Uykudan Uyanmak Üstüne 934
08.08.46 İkinci Beden Üstüne Ek Not 938
31.08.46 Öz ve Kişilik Üstüne Özet 943

Great Amwell House, 1946

21.09.46 Kendini Hatırlama Üstüne Ek Not 944
28.09.46 Zaman-Beden 947
05.10.46 Zaman-Beden Üstüne Ek Not 951
13.10.46 Hafızanın Dördüncü Boyutla İlişkisi 954
19.10.46 Kendi Üzerinde Kişisel Çalışma Üstüne Bir Not .. 957
26.10.46 Öz ve Kişilik 960
02.11.46 Gömülü Vicdan Üstüne Bir Not 962
11.11.46 İçsel Çelişkiler 968
16.11.46 Sahte Kişilik Üstüne Bir Not 971
23.11.46 Üçüncü Kuvvet 973
30.11.46 Çaba Üstüne Bir Not 976
07.12.46 Belirli "Ben"lere Karşı Çabalar 979
14.12.46 Psikolojik Ülkemiz 982
21.12.46 Çözümler Bulmak Üstüne 984
28.12.46 "Ben" Hissi 987

Great Amwell House, 1947

04.01.47 Çalışma'da Pozitif Fikirler (I) 989
11.01.47 Çalışma'da Pozitif Fikirler (II) 992
18.01.47 Çalışma'da Pozitif Fikirler ve İşaretlerin Tersine Dönmesi Üstüne Ek Not 995

25.01.47 Manyetik Merkez ve Pozitif Fikirler 998
01.02.47 Psikolojik Uzayla İlişkimiz 1001
08.02.47 Kendini Haklı Çıkarma Üstüne Bir Not 1004
15.02.47 Negatif İzlenimleri Almak Üstüne Not 1006
22.02.47 Kişinin Şuurlu Olmadığını Fark Etmek Üstüne 1008
01.03.47 Gelişmemiş İşlevler Üstünde Çalışmak 1011
08.03.47 Gelişmemiş İşlevler Üstüne Ek Not 1014
22.03.47 Kişinin Bir Makine Olduğunun Kişisel Olarak Kavranması 1016
29.03.47 Mekanik Bilimi ve Psikoloji 1019
05.04.47 Nötrleştirici Kuvvet – Üçlüler 1021
12.04.47 Kaza ve Kader 1024
19.04.47 Psikolojik Düşünme Üstüne 1026
29.04.47 Psikolojik Düşünme Üstüne Ek Not 1028
03.05.47 Dışsal Kale Alma Üstüne Bir Not 1031
10.05.47 Beden ve Onun Üzerinde Etkili Olan Farklı Zihinler (I) 1034
17.05.47 Beden ve Onun Üzerinde Etkili Olan Farklı Zihinler (II) 1038
25.05.47 Anlayış Üstüne Bir Not 1041
31.05.47 Şiddet ve Anlayış Üstüne 1045
07.06.47 Merkezler ve Merkezlerin Parçaları Üstüne 1047
14.06.47 Şiddet ve Anlayış Üstüne Ek Not (Şiddet ve Korku) 1053
21.06.47 Psiko-Dönüşümcülük Üstüne Yorum 1055
28.06.47 Zeka ve İçgüdü 1059
05.07.47 İlişki Üstüne Bir Not 1061
12.07.47 Hedef 1063
19.07.47 Öz ve Kişilik Üstüne Ek Konuşma 1065
26.07.47 Çalışma'daki Ödeme Fikri 1068
06.09.47 Ayrılma ve Kendini Hatırlama 1070
13.09.47 İçsel İnsan 1072
20.09.47 Kendini Gözlemleme Üstüne Not 1074
27.09.47 Farklı "Ben"ler 1076
04.10.47 "Ben"ler Üstüne Ek Not 1078
11.10.47 Çalışma-Oktavı (I) 1080
25.10.47 Çalışma-Oktavı (II) 1084
01.11.47 Çalışma-Oktavı (III) 1086
08.11.47 Kişilik ve Öz veya Dışsal ve İçsel İnsan veya (benim durumumda) Nicoll ve "Ben" 1089
15.11.47 Çalışma'yı İşitmek Üstüne 1091
29.11.47 Ağırlık Merkezi (Güneş, Ay ve Yıldızlar) 1094
06.12.47 Şuur Artışı Üstüne Yorum 1097
13.12.47 Hedef Üstüne Yorum 1101
20.12.47 İmajinasyon Hakkında Çalışma-Fikirlerinden Biri 1105

03.01.48	Basamak Çizimi	1109
10.01.48	Kendini Gözlemleme Üstüne Notlar	1113
17.01.48	6144	1116
24.01.48	Öz ve Kişilik	1119
31.01.48	İçsel Kale Alma ve İçsel Konuşma	1123
07.02.48	Varlık Üstüne Yorum	1127
14.02.48	Alışkanlıklar Üstüne Yorum	1130
21.02.48	Zaman Üstüne Yorum	1134
28.02.48	İmajinatif "Ben" ve Sahte Kişilik Üstüne Yorum	1139
06.03.48	Kendini Hatırlama Üstüne Ek Yorum	1143
13.03.48	İçsel Kale Alma	1147
27.03.48	Dışsal ve İçsel Dikkat Üstüne Bir Not	1148
03.04.48	Çalışma'nın Enerji Kavramı	1151
10.04.48	İzlenimler Besini	1156
17.04.48	Evrensel Bir Dil	1159
24.04.48	Yalan Söylemek	1165
01.05.48	Şuur Üstüne	1168
08.05.48	Kendini Değiştirme Üstüne Kısa Not	1171
15.05.48	Kendini Değiştirme (Tutum Değişimi)	1173
22.05.48	Entelektüel Merkezin Gözlemlenmesi ve Faydasız Düşünme ile Yanlış Düşünme Üstüne Not	1176
29.05.48	Bu Çalışma'nın Anlamı Üstüne Notlar	1179
05.06.48	İzlenimlerin Dönüştürülmesi	1182
12.06.48	Kendini Dönüştürme	1185
19.06.48	Kendini Hatırlama ve Kendini Kabul Etme Üstüne Not	1189
26.06.48	Merkezlerin Yanlış Çalışması	1192
03.07.48	Tezahür Etmeyen Yeryüzü ve Tezahür Eden Yeryüzü	1194
10.07.48	Hidrojenler Tablosu Üstüne Ek Not	1197
17.07.48	Tezahürün Nedeni Olan Tezahür Etmeyen	1201
23.07.48	Öz ve Kişilik	1203
31.07.48	Çalışma Çabası Üstüne Ek Not	1207
07.08.48	Tamponlar, Resimler ve Çalışma Şoku	1210
21.08.48	Farklı Kanunlara Tabi Olmak Üstüne	1212
28.08.48	Hayattaki Rolünüzle Özdeşleşmek Üstüne	1215
04.09.48	Kendini Gözlemleme Üstüne Ek Notlar	1217
11.09.48	Şiddet Üstüne Bir Not	1220
18.09.48	Şiddet Üstüne Ek Not	1222
02.10.48	Kriz	1225
09.10.48	Kişinin Kendi Üzerinde Çalışması Üstüne Notlar	1228
16.10.48	Değer Vermek	1231

Quaremead, Ugley, 22 Eylül 1945

ÇALIŞMA'NIN İKİNCİ ÇİZGİSİ

Çalışma'nın üç çizgisi vardır. Çalışma'nın ilk çizgisi, Çalışma'nın öğrettikleriyle bağlantılı olarak kendi üzerinizde çalışmadır. Çalışma'nın ikinci çizgisi, bu Çalışma'da olan diğer insanlarla birlikte çalışmadır. Çalışma'nın üçüncü çizgisi, Çalışma'nın amaçladığı şeyle ilişkili olarak çalışmadır.

Çalışma'daki ikinci çizgiyi, yani Çalışma'da olan diğer insanlarla bağlantılı çalışmayı ele alalım. Her şeyden önce, bu Çalışma'daki bir grubun içindeyseniz ve onları tanımak ya da anlamak için hiçbir çaba sarf etmiyorsanız, Çalışma'nın ikinci çizgisinde çalışmadığınızı söylememe izin verin. Hiç kimse yalnızca birinci çizgide çalışamaz. Yalnızca kendiniz için çalışmak, kendini sevmek ve kendi kibirinizi artırmak dışında hiçbir şeye hizmet etmez. Çalışma'da, diğer insanlarla birlikte çalışmakla ilgili hatırlamaya değer pek çok şey söylenir. Yıllardır Çalışma'da olmalarına –ya da Çalışma'da olduklarını hayal etmelerine– karşın, kendilerini başka insanlara bağlamak için önyargılar ve tamponlar aracılığıyla yaklaşmak dışında insanların en ufak bir çaba göstermemeleri, yani yalnızca takdir ettikleri kişileri, kendileriyle aynı tamponlara sahip olanları tanımayı yeterli görmeleri beni çok şaşırtıyor. Böyle insanlar Çalışma'da hiç ilerleme kaydetmezler; yani değişmezler. Çalışma'da şöyle bir ifade vardır: Gruplarda tanışıp ilk başta hoşlanmadığınız insanlar çoğunlukla sonradan hoşlandığınız insanlar olurlar ama bu değişim yalnızca kendi üzerinizde çalışarak ve Çalışma'ya değer vererek gerçekleşir ve bu da her zaman Çalışma'nın üçüncü çizgisinde çalışmaya yol açar. Bir grup insan biraraya geldiğinde ergeç tartışmaya eğilimlidirler. Çok sık biraraya gelen bir grup insanın arkasında Çalışma'nın kuvveti olmadıkça, karşıtlığın farklı biçimlerine ayrılacaklardır. Mekanik insanlar olduklarından, çatışmaya mecburdurlar. Hayatın bir Nötrleştirici Kuvvet olarak insanları daima bölüp karşıt takımlara ayırdığının söylenmesinin nedeni budur. Farklı bir kanaldan inen Üçüncü Kuvvet, insanlar Çalışma'ya değer verdikleri takdirde, birleştirici bir güç olarak onları birarada tutabilir. Çalışma'nın değerinin hissedilmesi aracılığıyla korunan bu disiplin, insanları olağandışı biçimlerde biraraya getirir ve onların hayatlarını genişletir ve böylece, akümülatör adı verilen şeyi, yani mekanik tepkilerinin bazılarından kurtulan ve Çalışma'ya belirli bir ölçüde itaat etmeye, böylece onun tesirlerini aktarmaya başlayan bir insan grubu oluşturmaya başlarlar. Bu harikulade bir şeydir. İnsanlar, Çalışma'nın işte bu mucizesi içinde değişmeye ve içsel açıdan iyileşmeye başlarlar. Çalışma'nın iyileştirici bir kuvvet olduğunu ve hayatla ve onun tesirleriyle birçok bakımdan çelişkili olduğunu anlamalısınız; aslında, Çalışma'da söylendiği gibi, Çalışma hayata karşıdır ve bu sözden anlamanız gereken şey, Çalışma'nın tesirinin, onun ne anlama geldiğini anlamanın hayattan gelen tesirlere ve değerlere karşı durduğudur. Günümüzdeki bu sözde barış döneminde hayatın insanları nasıl böldüğünü ve her yönde yeni tartışmalar, yeni düşmanlıklar yarattığını görmek için yalnızca etrafınıza bakın. Hayatın

yıkıcı bir güç, Çalışma'nın ise birleştirici bir güç olduğunun neden söylendiğini o zaman anlayacaksınız.

Diğer insanlarla ilişkiler kurmak olarak adlandırabileceğimiz Çalışma'nın ikinci çizgisi açısından, Çalışma'nın bizlere mekanik olduğumuzu öğrettiğini hatırlamalıyız. Bu, anlamı itibarıyla herhangi birimizin kavrayabileceğinden çok daha derin bir sözdür. Bir kişinin mekanik olması ne anlama gelir? O kişinin belirli bir anda daima hareket edebileceği tek şekilde hareket ettiği anlamına gelir. İnsanların şeyleri isteyerek yaptıklarını düşünürüz ama onların şeyleri mekanik tarzda yaptıklarını göremeyiz. Örneğin, belirli koşullar altında yalan söyleyen kişi, bunu kasıtlı olarak değil, mekanik olarak yapar, yani onun makinesi böyle anlarda hep bu şekilde hareket eder; yani yalan söyler. Doğal olarak, bu anlamda makineler olduğumuzu düşünmekten hoşlanmayız. Şeyleri daima şuurlu, planlı ve isteyerek yaptığımızı hayal ederiz. Durum hiç de böyle değildir. Ne yaparsak yapalım, ne söylersek söyleyelim, nasıl davranırsak davranalım, ne düşünürsek düşünelim, ne hissedersek hissedelim mekaniktir. G. bir keresinde şöyle demişti: "Hepiniz farklı türden makinelersiniz; bazılarınız daktilo, bazılarınız dikiş makinesi, bazılarınız kıyma makinesi vb." İnsan doğasına ilişkin bu görüş rahatsız edicidir ama doğrudur. İnsan'ın bir makine olduğuna dair birçok bilimsel teori mevcuttur. İçine benzin koyar ve belirli sonuçlar elde edersiniz. Bu Çalışma'nın öğretisinde ilgimi çok çeken bir nokta, Insan'ın *bir* bakış açısına göre –yani uyanmaya çalışmadıkça ve kendi üzerinde çalışmadıkça– bir makine olduğu fikridir. Uykudan ve uyuyan insanlıktan uyanmaya çalışırsa, bir makine olması gerekmez. Bu nokta ilgimi çekiyor çünkü İnsan hakkındaki bilimsel ve spiritüel fikirlerin bir uzlaşmasıdır. İnsan bir makinedir ama makine olmayanlardan gelen öğretiyi –yani Şuurlu İnsanlık Çemberi'nden gelen öğretiyi– takip ederse, artık bir mekanizma meselesi olmayan bir şey haline gelebilir. Görünürdeki çelişki böylece uzlaştırılır ve karşıtlar üstüne çelişen bir düşünce olmaktan çıkıp uyumlu bir düşünce haline gelir. "Filanca kişi bir makine midir?" diye soracak olursanız, vereceğim yanıt şu olur: "Hangi insanı kastediyorsunuz?" O kişi mekanik bir insan olabilir veya uyanmaya başlayan bir insan olabilir, hatta bir Şuurlu İnsan olabilir. Mekanik bir insansa, o bir makinedir. Şuurlu bir İnsansa makine değildir çünkü mekanikliğinin üzerine yükselmiştir ve daha yüksek bir seviyededir. Bildiğiniz gibi, Çalışma, insanlığı yedi kategoriye ayırmaktadır. Üçü mekaniktir –1, 2 ve 3 No.lu İnsan–, 4 No.lu İnsan geçiştir. 5, 6 ve 7 No.lu İnsan, Şuurlu İnsanlık Çemberi'ne aittir ve artık makine olarak adlandırılamaz. Ama büyük çoğunluk mekaniktir, dış izlenimler tarafından yönetilmektedir.

Şimdi, kendinizi diğer insanlarla ilişkilendirirken –yani Çalışma'nın ikinci çizgisinin ne olduğunu düşünmeye ve bunu uygulamaya başlarken– bazen size, diğer insanların makine olduğu fikriyle çalışmaya başlamanız gerektiği söylenir. Ama bu çok yanlıştır ve asla söylenmemelidir. Kendinizin bir makine olduğu fikrinden başlamalısınız. Yalnızca doğru bir tarzda gerçekleştirilen kendini gözlemleme aracılığıyla kendi makinenizi, kendi mekanikliğinizi görmeye başlayabilirsiniz. Oysa şu anki durumumuzda,

kendimizi ve diğer insanları tamamen şuurlu, bağımsız eylemde bulunabilir ve geçmiş çağrışımlar tarafından yönetilmez –kısacası, makine değilmiş gibi– kabul etmekteyiz. Sonuç olarak, bize davranmaları gerektiğini düşündüğümüz şekilde davranmayan insanları çok suçlarız ve böylece, içsel konuşma ve negatif duygu zincirleri başlatırız. Diğer insanlarla ilgili olarak nasıl hep hayal kırıklığına uğradığımızı muhtemelen hepiniz bilirsiniz. Kocalarımızın ve karılarımızın, kız kardeşlerimizin, kuzenlerimizin ve teyzelerimizin, arkadaşlarımızın olduklarından çok farklı olmalarını bekleriz ve bunların hepsi bizde, mekanikliğimizi anlamadığımız takdirde iyileştirilemeyen bir tür gizli haksızlığa uğramış olma kanısı, bir İçsel Kale Alma biçimi oluşturur. Bu, bir daktilonun bir kıyma makinesinde hatalar bulması gibidir. Kendinizinkinden farklı boydaki bir eldiven çiftinin size uymamasından şikayet etmek gibidir. Kendi mekanikliğimizi görerek başlamalıyız. Bildiğiniz gibi, hepimiz kendimizi kanıksamışızdır. Bu ne anlama gelir? Tamamen şuurlu olduğumuzu, koşullara uygun hareket edebilme yeteneğinde olduğumuzu –kısacası içimizde yerleşik hiçbir makine olmadığını– düşündüğümüz anlamına gelir. Sabit tutumlara, konuşma biçimlerine, sabit eğilimlere veya hatta alışkanlıklara sahip olmadığımızdan kesinlikle eminizdir. Birkaç fiziksel alışkanlığı kabul edebiliriz ama duygusal ya da zihinsel alışkanlıklara sahip olduğunu hiç kimsenin kolayca kabul edeceğini sanmıyorum. Ama Çalışma, Entelektüel ve Duygusal Merkezlerde fiziksel alışkanlıklardan çok daha önemli ve çok daha kayda değer olan alışkanlıklara sahip olduğumuzu öğretir. İnsanlar Anglikan, Katolik, Presbiteryen, Protestan, Metodist, Ateist, Agnostik veya hatta bilim insanı olarak yetişir ve zihinleriyle duygularının mekaniklikten tamamen uzak olduğundan –yani açık fikirli olduklarından– kesinlikle emindirler. İnsanın bakış açısı ve hislerinde evrensel olmaya başlayabilmesi için bütün bunların ergeç şuuruna varılmalı ve üstesinden gelinmelidir. Ama kendini gözlemleyişiniz hevesli ve tamamen dürüst olmadıkça bunun üstesinden gelinemez, aksi takdirde olduğunuz yerden kıpırdayamayacak ve hayattaki mekanik bir adam veya kadın olarak kalacak, yani değişmeyecek ve böylece, ikinci eğitimin –Dışsal Kale Alma aracılığıyla iyileşmek için başlamanız gereken gerçek Üniversitenin– ne anlama geldiğini anlayamayacaksınız.

Demek ki diğer insanlarla ilişkimize dair bu öğretideki ilk önemli fikirlerden biri, her şeyden önce, mekanik olduğumuzu ve kendi yaptıklarımızın ve başkalarının yaptıklarının kaçınılmaz olduğunu, mekanik olarak belirlendiğini fark etmektir. Birçok insan, bu bakış açısına ulaştıklarını ve diğer insanlara karşı bir tür kabullenmişlik sergilediklerini düşünür. Bu, tamamen bir kurgudur. Bu, onların kendi mekanikliklerini görmedikleri ve bu nedenle şuurlu olduklarını sanarak ama giderek diğer insanlardan bile daha çok mekanik hale gelerek mekanik hayatın büyük çarkına kapıldıkları anlamına gelir. Şimdi, kendi mekanikliğinizi görmek son derece zordur ve son derece acıdır ama diğer insanlarla ilişkinizin tamamını değiştirecektir. Bir şeyi yapmaktan uzak duramadığınızı fark ettiğinizde, diğer insanların da bir şeyi yapmaktan uzak duramadıklarını fark edecek ve artık, pek çok insanın psikolojisinin temelini oluşturan bu ölümcül eleştiriyi, bu hor-

görüyü hissetmeyeceksiniz. Bu, diğer insanlarla Çalışma'nın kastettiği anlamda ilişki kurmaya başlamak için doğru bir temel sunacaktır. Çalışma'nın "Çalışma'ya değer vermek" olarak adlandırılan *Do* notasından başlayan ilk oktavının çizimini hatırlıyor musunuz? Bu elbette ki yükselen bir oktavdır ve bir sonraki nota "Çalışma'yı pratik olarak kendine uygulamak" olarak adlandırılan *Re* notasıdır. Üçüncü nota, "kendi güçlüklerinin farkına varmak" olarak adlandırılan *Mi* notasıdır. Şimdi, Çalışma'da kendi zorluklarının farkına varan bir insan artık diğer insanları eskiden mekanik olarak yaptığı gibi suçlamayacaktır çünkü kendinizde fark ettiğiniz her şey sizi diğer insanlardan özgürleştirir. Kendi zorluklarınızın farkına varırsanız, diğer insanların zorluklarını da o oranda fark edeceğinizi kastediyorum. Kendinizde daha çoğunu gördükçe, diğer insanlarda da daha çoğunu görürsünüz. Kendinize körseniz, diğer insanları asla anlayamayacaksınız ve bildiğiniz gibi, bu Çalışma'da amaçladığımız şeylerden biri de kendimizde yaratabileceğimiz en etkili kuvvet olduğu söylenen anlayıştır. "Yaratmak" sözcüğü, anlayış açısından kullanılır. Mekanik davranırsanız, hiçbir şey yaratmayacaksınız çünkü mekaniklik hiçbir şey yaratamaz. Bu, kavranması güç olan *"yaratma"* sözcüğünü ancak daha şuurlu olmaya başlarsanız anlamaya başlarsınız. Ve tam bir anlayış için bu Çalışma'nın üç çizgisini de uygulamalı ve kendimizi eskisinden çok daha derin bir biçimde bilmeliyiz. Ama Çalışma'nın üçüncü çizgisi de olmadıkça, Çalışma'nın ilk iki çizgisi bir süre sonra tükenecektir. Bu ise hayli doğaldır çünkü üçüncü çizgiye, Çalışma'nın amacına, Çalışma'nın kendisinin o anda ne yapmaya çalıştığına dikkat etmedikçe bu Çalışma'nın kuvvetini korumaya devam etmesini bekleyemezsiniz. Çalışma'nın üçüncü çizgisinin, Çalışma'nın Üçüncü Kuvveti ile, Nötrleştirici Kuvvet ile temas kurmakta olduğunu hatırlamalısınız ve hayatın Üçüncü Kuvvetinin buna müdahale edip onu Duygusal Merkezde sıfırlayarak Çalışma'nın sizin üzerinizdeki bütün kuvvetini yitirmesini engelleyen de tam olarak budur.

Başka biriyle ilişki kurmayı amaçladığınızda, o kişiyi apaçık görmek suretiyle onu yaratmanız gerekir. İnsanların çoğu, yalnızca ne tür insanlardan hoşlandıklarına dair sabit fikirlere sahip olmakla kalmayıp, ayrıca insanların neye benzediklerine dair de sabit fikirlere sahiptirler. Bu fikirler, pratikte her zaman yanlıştır ve Çalışma'da bunların böyle oldukları ergeç görülmelidir. Bunlar muhtemelen bize öğretilenlere ya da romanlarda okuduklarımıza dayanmaktadır. Bir kişiyi onun hakkındaki fikrinizden yola çıkarak değerlendiremezsiniz. Bir kişiyi hayatta ne olduğu ya da ne ile ün yaptığı üzerinden de değerlendiremezsiniz. Bir kişiyle ilişki kurmak için, onu hayatta görecek olduğunuz tarzdan farklı olarak görmeniz gerekir. Kendinizi ve kendiniz hakkındaki fikrinizi sabote etmedikçe bunu asla yapamayacaksınız. İnsanları yalnızca göründükleri gibi kabul edecek ve daha önce söylediğim gibi, yalnızca sizinle aynı tamponlara ve aynı tutumlara sahip olan insanları tanımak isteyeceksiniz. Böylece, olduğunuz yerden hiç kıpırdamayacak, hiç ilerlemeyecek, yani asla değişmeyeceksiniz. Ama bu Çalışma kendini değiştirmekle ilgilidir.

Bu gece, diğer insanlarla ilişkiler hakkında konuşmak istediğim ikinci

nokta da şu: Diğer insanlar tıpkı sizin gibi birer makine olmalarının yanı sıra, tek bir kişi de değillerdir. Başka bir kişi hoş ve nahoş, akıllı ve aptal birçok farklı kişidir. Karşınızdaki kişiyi değişmeyen bir "ben" olarak ele almak, ona büyük zarar verir. Ama asıl soru yine şudur: Birçok farklı kişi olduğunuzu ve tek bir kalıcı kişi olmayıp farklı anlarda sizin aracılığınızla hareket eden farklı "ben"lerin bir karışımı olduğunuzu henüz görmediniz mi? İnsanlarda değişiklikler görebilirsiniz, o gün iyi bir ruh halinde olduğunu görebilirsiniz ama aynı şeyi kendinizde görerek bunun tek bir kişinin değişmesi olarak ele almayıp, sizde değişen kişiler olduklarını hiç fark ettiniz mi? Bize hükmeder görünen, kendimizin daima tek ve aynı kişi olduğunu düşünmemize neden olan egoizmin bu biçimi ne kadar tuhaftır. Hem kendi mekanikliğimizin farkına varmanın hem de bir "ben" değil, birçok farklı "ben" olduğumuzu fark etmenin egoizmimize ve kendini sevişimize darbe indirdiğini fark edeceksiniz. Kendini sevme aracılığıyla her şeyi kendimize atfederiz. Ezoterizmde ve özellikle de İnciller'de kendini sevmenin tek tedavisinin Tanrı'yı sevmek olduğunun öğretilmesinin nedeni budur. Bu, kendi başımıza hiçbir şey yapmadığımız ve bizdeki her şeyin başka bir kaynaktan geldiği sonucuna aşama aşama vardığımız anlamına gelir. Bazen size şunu soruyorum: Bedeninizi nasıl hareket ettirirsiniz? Nasıl düşünürsünüz? Bir yanıt veremezsiniz. Ama yine de yaptığınız her şeyi kendinize atfedersiniz. Belki de en kötü günahlardan birini işleyerek, sevgiyi bile kendinize atfedersiniz. Mesele şu ki Çalışma bizim alıcı organizmalar olduğumuzu, her şeyi aldığımızı ve hiçbir şeyi kendi kendimize yapamayacağımızı, düşünemeyeceğimizi, sevemeyeceğimizi ya da başka herhangi bir şey yapamayacağımızı öğretmektedir. Kendimize gerçek bir kalıcı "ben"in mevcudiyetini atfederek, yalnızca kendimize çok büyük zarar vermekle kalmaz, diğer insanları da kalıcı bir "ben", kalıcı bir kişi olarak ele almakla onlara da çok büyük zarar veririz.

Kendimizi başkalarıyla ilişkilendirmekle ilgili üçüncü nokta, dışsal izlenimler bilimine dayanır. Bizler nasıl davrandığımıza dikkat etmeyiz ve çoğu zaman diğer insanlara çok yanlış bir izlenim veririz. Kendimizi ifade etmekte güçlük yaşayabiliriz; başkalarına vermeyi reddeden veya karşımızdakinin ne demek istediğimizi anlayabilmesine yetecek kadar açık konuşmamızı engelleyen birtakım özelliklere sahip olabiliriz; kıskanç olup bunu sürekli olarak ifade ettiğimizi fark etmeyebiliriz; negatif olup bunu tonlamamızla gösterebiliriz vb. ve bunlara rağmen, diğer insanların bizi umursamaz görünmesinden dolayı şaşırabiliriz. Dışsal izlenimler bilimi, daha önce bir veya iki kez üzerinde durduğumuz ve daha sonra da üzerinde duracağımız bir konudur. Bu, karşınızdaki kişiye onun sizi anlayabileceği biçimde davranmanız anlamına gelir. Bu, karşımızdaki kişiye şu anda nadiren sahip olabildiğimiz şuurlu bir tutumla yönelmeyi gerektirir. Genellikle birbirimize son derece hoyratça davranırız. Bunu hepinizin kabul edeceğini sanıyorum. Karşımızdaki kişide bilmeden yanlış bir izlenim oluştururuz. Bunun nedeni, kendini gözlemleme aracılığıyla kendimizi yeterince bilmeyişimiz ve dolayısıyla, başka bir kişi hakkında içsel olarak bilgi sahibi olmayışımızdır. Bir kişiye nasıl yaklaşmamız gerektiğini bilmeyiz

ve deyim yerindeyse, cephe saldırısının yeterince iyi olduğunu düşünürüz. Elbette ki bu yalnızca ikinci kuvveti artıracaktır ve Çalışma'nın üzerinde durduğu dört davranış kategorisi bu noktada gündeme gelir: aptalca samimiyet, aptalca samimiyetsizlik, zekice samimiyet ve zekice samimiyetsizlik. Birbirimizle ilişkilerimizde, bu dört davranış kategorisini dışsal izlenimler bilimiyle bağlantılı olarak incelemek önemlidir. Aptalca samimiyet birbirimizle ilişkilerimiz bakımından en mekanik ve en aptalca şeydir. İnsanlar buna, doğruyu söylemek, derler. Aptalca samimiyetsizliği kullanmak daha iyidir. Bu sizi şaşırtabilir. Ama başkalarıyla ilişkilerimizde, her şeyden önce insanın karşısındaki kişinin ruhunu zehirleyebilecek ve muazzam zarar verebilecek bir şeyi düşüncesizce pat diye söyleyiverdiği aptalca samimiyetten kaçınmamız gerekmektedir. Birbirimizle kurduğumuz ilişkiler, örneğin, negatif duygulara derhal son vermek gibi, çok miktarda dikkat ve özen gerektirir. Şu anki durumumuzla henüz şuurlu erkekler veya kadınlar olmadığımız için birbirimize karşı şuurlu davranmaktan söz edemeyiz ama şuurlu davranışın ne anlama geldiğini uygulamaya ve her gün daha şuurlu yaşamaya çalışabiliriz. Her gün, bilerek daha şuurlu bir şekilde yaşayın, diyorum. Çalışma'nın kaçınmanız gerektiğini öğrettiği şeyleri öğrenirseniz, her gün daha şuurlu bir şekilde yaşayabilirsiniz. Davranışlarınızda Çalışma'yı takip ederseniz, size bir şey olduğunu hissedeceksiniz çünkü Çalışma, sizi başka bir seviyeye kaldıran bir kaldıraçtır ve bunu kendinize uyguladığınız, yani Çalışma oktavındaki ikinci nota olan *Re* notasını seslendirdiğiniz anda yukarı yükseltildiğinizi hissedeceksiniz.

Quaremead, Ugley, 29 Eylül 1945

ÇALIŞMA'DA KARARLAR ALMAK ÜSTÜNE YORUM

Çalışma'da kararlar alırken, zihnin mekanik tutumların esaretinden kurtulması gerekir. Aksi takdirde, her zaman Kişiliğinizden, size doğru ve yanlış olarak öğretilenlerden yola çıkarak kararlar alırsınız. Zihnin bu şekilde özgürleştirilmesi, siz ancak Çalışma'nın zihninize girmesine ve böylece onu değiştirmesine izin verdiğinizde başlar. Kararları alması gereken İrade'dir, mekanik zihninizin iradesi değil. İrade her merkeze ve bir merkezin her parçasına ve aslında, her "ben"e aittir. Çalışma ve Çalışma'nın fikirleri zihninizi değiştirmeye başlamamışsa, her şeyi size doğru ve yanlış olduğu öğretilen şeylere göre mekanik yargılayan zihninize göre kararlar alırsınız. Bir başka deyişle, hayatta kullanmakta olduğunuz ve her zaman kullandığınız bu yerleşik, çoktan biçimlenmiş zihinden Çalışma'nın kastettiği anlamda doğru kararlar almamaktasınız. Zihin değişimine yol açmak, yani her şey hakkındaki düşünce biçiminizi değiştirmek üzere Çalışma'nın saldırmaya başladığı şey tam da bu sözde zihindir. G. bir keresinde kararlar hakkında konuşuyordu. O sırada söylediklerini not almıştım ve bunla-

rı kelimesi kelimesine size aktarmak istiyorum. Şöyle demişti: "Bir 'ben'-den yola çıkarak bir karar alamazsınız. Örneğin, sakin sakin otururken sigarayı bırakmak gibi küçük bir karar alabilirsiniz. Hemen ardından ayağa kalkıp bir sigara yakarsınız. Hareket Merkezinizde değilken –yani hareket etmiyorken– aldığınız bir karar hareket etmeye başladığınızda derhal unutulabilir. Bu, diyelim ki Entelektüel Merkezdeki küçük bir 'ben'den yola çıkarak bir karar almaktır." G., zihniniz adeta belirli bir geçiş durumundayken, küçük "ben"lerde alınan bu kararların tamamen faydasız olduğunu söylemişti. Şunları eklemişti: "Aslında tek faydaları gerçek bir karar almanın ne kadar zor olduğunu göstermeleridir. Böyle kararlar, makinelerimizi –yani bütün merkezlerimizi– nasıl kontrol edemediğimizi gösterir." Elbette ki Çalışma'nın kastettiği anlamdaki kararların bu tür küçük "ben"lerin mevcut olduğu seviyeden çok daha derin olan bir seviyeden gelmesi gerektiğini anlatmaktaydı. Şimdi, hepinizin bildiği gibi, örneğin çok fazla yemek yediğimizde, bir daha bu kadar çok yememe kararı almak gibi, sürekli olarak bu tür küçük kararlar alırız ve bu kararların hepsi, karşıtların yüzeysel seviyesinde alınmaktadır ve dikkat ederseniz, pratikte her zaman sözcüklerden ibarettirler. Gerçek kararlar, sözcüklerle oluşturulmaz çünkü çok daha derin bir kaynaktan gelirler.

G. kararlar hakkında size kelimesi kelimesine aktaracağım şekilde konuşmaya devam etmişti: "Aldığımız olağan kararlar mekaniktir ve bunlar, şuurlu kararlardan oldukça farklıdır. İnsan bir şeyi diğer şeylerle nasıl bağlantılı olduğunu görmeksizin değiştirmeye çalışır. Bu ise onun uygun biçimde şuurlu olmadığı ve böylece mekanik bir karar alacağı anlamına gelir." Ardından, G. *ikililer (binariler)* olarak adlandırdığı şeyden söz etmeye başlamıştı. (*İkili* sözcüğü, Latincede iki şeyden oluşan anlamına gelen *binarius* kelimesinden gelir.) Bizlere, bir ikili örneği vermişti: gerekli ve gereksiz. Bunlar karşıttır. Çalışma'nın kastettiği anlamdaki bir kararın ikililerde değil, ikiliyi bir üçlüye (yani Latincedeki *ternarius* sözcüğünden gelen "ternari" ya da "triad") dönüştüren Nötrleştirici Kuvvet ya da Üçüncü Kuvvet'te yattığını söylemişti. Hayatımızın ikililer –yani karşıtlar– üzerine kurulu olduğunu belirtti. Bu ise bizi mekanik kılan Sarkaç Kanunu olarak adlandırılır. G. şunları eklemişti: "Kendinizle Evet ya da Hayır arasında bir anlaşmazlık olur. Kendinizdeki bu ikili koşul, Üçüncü Kuvvet tarafından dönüştürülmeli ve bir üçlü ya da triad haline getirilmelidir. Genel olarak, kendisini hatırlamadığı ve bu yüzden de hayatında Üçüncü Kuvvete sahip olmadığı için İnsan daima karşıtlar arasında gidip gelir. Bir başka deyişle, hayatı daima uzlaşmaz olan ikililer üzerine kuruludur. Evet ya da Hayır arasındaki bu mücadele, Evet ya da Hayır'dan birini seçerek çözüme kavuşturulmaz. Bu ikilileri, artık ikililer ya da karşıtlar üzerinden hareket etme durumunun ürettiği koşula benzemeyen bir üçlü ya da triad haline getiren bir üçüncü etken bulunmalıdır. Evet veya Hayır, ancak Evet ve Hayır olarak tarif edebileceğimiz tamamen farklı bir şey haline gelir. Üçüncü Kuvvet'in karşıtları birleştirdiğini ve her ikisini de içerip yine de onların hiçbiri olmadığını hatırlayacaksınız. Zihin, Evet ve Hayır arasında bir şey bulduğunda, bir karar verilebilir." G.'nin ifadesiyle, ikili üçlü haline gelir;

yani karşıtlar üçlüye dahil olur ve bundan da dörtlü (Latincede dört şeyden oluşan anlamına gelen *quaternarius*) olarak adlandırdığı bir sonuç ortaya çıkabilir. Bu dörtlü aktiftir. Öncelikle, Üçüncü Kuvvet aracılığıyla ikililerin ya da karşıtların birliğini içerir; böylece bir üçlü oluşturur ve bunu bir dörtlü haline getiren bir sonuca yol açar. Daha önce söylendiği gibi, bir anlamda aktif olarak adlandırılabilecek bu sonuç üzerinden daha ileri bir gelişme gerçekleşebilir. G. şöyle demişti: "Kişinin kendiyle düştüğü her anlaşmazlık, ergeç kendinin yeni bir durumuna yol açmalıdır. Mutat ya da alışılmış bir yana sebep olmamalıdır. Bir dörtlüye yol açan bir üçlü *aracılığıyla* yeni bir duruma yol açar. İkili durum kaldığı müddetçe, eski durum, daha önceki durum da kalacaktır ve kişi eski konumuna geri dönecektir. Birliğin bilgisine giden yol, her şeyden önce Evet veya Hayır'ın mücadelesini, yani başlangıç olarak bir ikili durumu içerir ama bu, karara –ne Evet ne Hayır olan bir üçlü duruma– yol açmalıdır ve bu, gerçek bir sonuç verir –yani bir dörtlüye yol açar–. Evet-Hayır mücadelesi kendi içinde çözümlenemez. Evet ve Hayır'ın bir Üçüncü Kuvvet tarafından Evet veya Hayır'dan hayli farklı bir şeyde birleştirilmesini sağlayan bir üçüncü etken bulunmalıdır. Bu bir üçlü oluşturur ve bu da dörtlü olarak adlandırılan sonucu verir."

G. bütün sırrın, bir insanın kendini hatırlamasında –yani kendine Birinci Şuurlu Şoku vermesinde– yattığını söylemişti. Sıradan bir insanda Kendini Hatırlamanın Birinci Şuurlu Şoku tarafından üretilen bu Üçüncü Kuvvet eksik olduğu için onun gelişmeye veya gerçek anlamda bir şeyler yapmaya muktedir olmadığını belirtmişti. "İnsan'da kendisinin doldurması gereken ve doldurmadıkça sürekli olarak ikililere yol açan –yani karşıtlar üzerinden devam etmesine neden olan– bir tür boşluk vardır," demişti.

G. bir keresinde bize şu soruyu yöneltmişti: "Mekanik insandan ayrı olarak bu noktada birey gündeme gelir. En önemli şey nedir?" Şöyle demişti: "En önemli şey, kendimizi hatırlamadığımızın ve bu nedenle de deneyimimizde gerçekten bireyler olarak var olmadığımızın farkına varmaktır."

Şimdi, hepiniz G.'nin bütün bu söylediklerinden göreceksiniz ki o, Çalışma'nın bize bu önemli noktayı sürekli olarak öğretmesine karşın anlamamızın uzun yıllar alacağı bir şey hakkında konuşmaktaydı. Kararların karşıtlar üzerinden değil, ne Evet ne de Hayır olan başka bir kuvvet üzerinden alınabileceğini söylediğini ve bunu, Kendini Hatırlama durumuna bağladığını fark edeceksiniz. G. birçok defa şunu söylemişti: "Bu Kendini Hatırlama durumu, İnsan'ın sahip olmak üzere yaratıldığı bir durumdur ama bunu yitirmiştir. Bir insan kendini hatırlama gücüyle doğar ama uyuyan insanlar –yani kendilerini hatırlamayan insanlar– arasında yetiştiği için bu gücü kısa zamanda yitirir. Aralarında yetiştiği diğer uyuyan insanların ipnotizmi aracılığıyla uykuya dalar ve işte bu nedenle, bu Çalışma'nın, İnsan'ın doğuştan hakkı olan duruma erişmesi gerektiğinden söz ederek başlaması gerekir. Hepinize Kendini Hatırlamayı uygulamanız gerektiğini söylemem de bundandır." G. bu konu hakkında sık sık konuşurdu ve söylemiş olduklarını size kısaca aktarmak istiyorum. G., ezoterik öğ-

retinin eskiden yalnızca İkinci Şuurlu Şok bakımından gerekli olduğunu çünkü İnsan'ın kendine bu şoku verebilme olasılığıyla doğmadığını ve bunu nasıl yapacağı ona öğretilmedikçe, İkinci Şuurlu Şoku kendine veremediğini ama şimdi bu kadar derin bir uykuya dalması nedeniyle onu dönüştürmek için herhangi bir şeyin yapılabilmesinden önce, Kendini Hatırlamanın şokunu kendine nasıl vereceğinin ona öğretilmesi gerektiğini söylemişti. G., İnsan'ın doğumda ona verilen bu durumu nasıl yitirdiği üzerine çok şey söylerdi, modern dünyaya işaret ederdi ve İnsan'ın bu Kendini Hatırlama durumunu nasıl yitirdiğini ve bu Şuur kaybından hangi sonuçların doğduğunu incelemek istersek, bu dünyada –milyonlarca insanın hiçbir çözüme ulaşmayan ve yalnızca her şeyi daha da kötüye götüren bir biçimde hareket ettiği bu dünyada– nelerin olup bittiğine bakmamızın yeterli olduğunu birçok farklı biçimde söylerdi. "Hiç kimse artık kendini hatırlamıyor ve hatta bunun gerekli olduğunu bile düşünmüyor ve bu nedenle, Şuur seviyesinde bir düşüş var ve bu seviye her geçen gün düşüyor ve sonuç olarak, insanlar gittikçe daha çok oranda dışsal koşullar tarafından yönetiliyor ve sorunlarına çözüm üretmekte gittikçe daha çaresiz hale geliyorlar."

Şimdi, Çalışma'da bir karar alma konusuna geri dönelim. Her şeyden önce, bize kararlar almamız öğretilir ama bu bize, adeta onları nasıl koruyamayacağımızı göstermek, kısacası ne kadar mekanik olduğumuzu görmemiz için öğretilir. Ama bildiğiniz gibi, mekanikliğimizin farkına varmak Kendini Hatırlamanın biçimlerinden biridir. Makinelerimizi çalışırken gözlemlememize karşın artık onlara bel bağlamayız. Şunu veya bunu deneriz ama bizi hiçbir yere ulaştırmadıklarını görürüz. Örneğin, bir şeyi yaparız ve daha sonra bir yere kıpırdamadığımızı görürüz ve bu böyle devam eder. Bir doğrultuda çaba sarf ederiz ve sonuçta, başka bir doğrultuda daha az çaba sarf ettiğimizi görürüz. Kendini gözlemleme aracılığıyla ve başarısızlığımız yüzünden moralimizi bozmayarak ve negatif olmayarak, şimdiye dek yaptığımız gibi kararlar alamayacağımızı fark edecek noktaya yaklaşabiliriz. Kararların temelinin düşündüğümüzden çok daha derinlerde yattığını görürüz ve böylece, çok gerekli olan kendimize yönelik sabıra sahip olmayı öğreniriz. Bizi değiştirmesi için bize neler olmasını istediğimizi görmeye başlarız ama yine de bir biçimde, bunu tam olarak kendi başımıza yapamayacağımızı ve irade için içsel olarak arzuladığımız bu değişimin karşıtlara dayalı küçük "ben"ler aracılığıyla alınan ani kararlar sonucunda gerçekleşmeyeceğini bilir ve aynı zamanda, ona yönelik ne hissedersek hissedelim, bu değişimin gerçekleşmesini de arzularız. Derken, karar duygusal hale gelir; yani küçük ani "ben"lerin seviyesinden, kendine eziyetin ani biçimlerinden çok daha derinlere işler.

Şimdi, farklı bir bakış açısından ama gerçekte aynı şey hakkında konuşmaya devam edecek olursak, bizi değiştirebilecek olan, Çalışma'nın Üçüncü Kuvveti'dir. Çalışma'nın yapabileceğimizi söylediği ilk şey, kendimizi hatırlamaktır ve bununla bağlantılı olarak, negatif düşüncelerden ve hislerden içsel olarak ayrılmak vb. gibi yapabileceğimiz daha pek çok şeyi öğretir ama öğrettiği bu ikincil şeylerin hepsi, Kendini Hatırlamayla bağlan-

tılıdır. Örnek olarak, Çalışma'nın kendimizle veya dışsal olaylarla özdeşleşmek hakkında öğrettiklerini ele alalım. Bunların hepsi, Kendini Hatırlamak ile bağlantılıdır. Bunların hepsi, kendimizi nasıl hatırlayamadığımızı incelemekle ilgilidir çünkü bildiğiniz gibi, negatif duygularınızla ya da başka birinin size yönelik davranışıyla özdeşleşirseniz, bir Kendini Hatırlama durumunda değil, tam tersi bir durumdasınızdır. İçsel konuşma, içsel kale alma ve kendini haklı çıkarma gibi şeylere dalmışsanız, kendinizi hatırlamazsınız ve Şuurun Kendini Hatırlama durumu olarak tanımlanan üçüncü durumunda olmazsınız. Çalışma'nın öğretisi bizi, sahip olmuş olmamız gereken ve sahip olmak için doğduğumuz bu duruma yükseltir. Bu üçüncü şuur durumunda, bu seviyede, bize yardımcı olabilecek tesirler bize ulaşabilir. Bu sanki başımızı suyun dışına çıkarıp havayı ve güneş ışığını hissetmek gibidir. Günün herhangi bir anında kendinizi hatırlamaya çalışırsanız ve bunu her fırsatta ve tamamen samimi bir biçimde yaparsanız, etrafınızda hep ani bir parlaklık fark edeceksiniz. Kendini Hatırlama durumundaysak, kararları nasıl alacağımızı bilmemiz gerekir ama uyurken, kendimizle özdeşleşmişken ve kendimize dair endişe duyarken, G.'nin kullandığı ifadeyle ikililer –karşıtlar– üzerinden kararlar alırız. G. şöyle demişti: "Evet ve Hayır arasındaki mücadele, Evet veya Hayır –yani karşıtlar veya ikililer– üzerinden çözülemez." Her zaman Kendini Hatırlama durumunda, Şuur'un üçüncü durumunda olsaydık, kararlarımız G.'nin ifadesiyle bir dörtlüye yol açan gerçek bir sonuca ulaşan gerçek kararlar olurdu.

Sırayla dünyayı dolaşmaya çıkan, yapabileceklerini düşünen ama hepsi başarısızlığa uğrayıp dünyada kaybolan beş erkek kardeşi olan kör bir kız öyküsü vardır. Daha sonra, kör kız dünyayı dolaşmaya çıkar. Yapabileceğini düşünmez ama örmüş olduğu ve bir ucu Güneş'e bağlı olan bir ipliğe tutunur. Bu ipliği hiç elinden bırakmaz ve bunun sonucunda, yapabilir: yolu bulabilmek için kendine güvenmeyip ipliğin kendine rehberlik etmesine izin verdiği için erkek kardeşlerine ve dünyadaki diğer insanlara yardım edebilir. Bu kız neden kör olarak tasvir edilir? Kız, dış dünyaya kördür. Duyuları aracılığıyla hareket etmeyip içsel bir şeye tutunur. Şimdi, kişi kendini sürekli olarak hatırlayabilse ve kendisini özdeşlemeye iten –yani kendini hatırlamasını durduran– her şeyi fark edebilseydi, daha yüksek bir seviye olan Güneş'ten gelen bu ipliğe tutunabilirdi. Ve böyle bir kişinin kararı, başına ne gelirse gelsin daima kendini hatırlamak yönünde idiyse, Şuur'un üçüncü durumunda olurdu ve onun kararı, karşıtlar ya da ikililerle hiçbir ilgisi olmayan gerçek bir karar olurdu. Oysa kişinin kendini hatırlaması gerektiğine ve her şeye rağmen her gün Kendini Hatırlamak için mücadele etmesi gerektiğine dair bu karar, sıradan insanlara bir karar gibi görünmezdi.

Quaremead, Ugley, 6 Ekim 1945

ÇALIŞMA-FİKİRLERİNİ KENDİNE UYGULAMAK ÜSTÜNE YORUM

Bu Çalışma'nın bizi düşündürmek için olduğu sıkça söylenir. Bay Ouspensky, insanların düşünmediğini vurgulardı. Bunun yerine gazeteleri okurlar ya da ne düşünmeleri gerektiğini arkadaşlarına sorarlar ya da genel kabul gören fikri takip ederler. Bu bireysel düşünme eksikliği kitlesel düşünmeye yol açar. Kitlesel düşünme, yayın ve propaganda yoluyla insanlara nasıl düşünmeleri gerektiğini söyleyen birileri tarafından yönlendirilir. Bir keresinde, Bay Ouspensky ile bu konuda konuşurken, insanların geçen yüzyılda bugünlere oranla daha çok kendi başlarına düşündüklerini söylemişti. "İnsanlar eskiden daha çok bireysel düşünüyorlardı. Bugün ise insanların düşünmekten vazgeçtikleri ve yalnızca ne düşünmeleri gerektiğinin kendilerine söylenmesinden hoşlandıkları söylenebilir," demiş ve şunu eklemişti: "Çalışma bizi kendi başımıza düşündürmek içindir." Bir başka yerde, bugünlerde bir insanın uyanmasının tek yolunun onun düşünen kısmından geçtiğini söylemişti. "İnsanlığın giderek artan uykusuna bir bakın," diye eklemişti. "İnsanların onlara kalmış tek şeyi –yani kendi başlarına düşünebilme gücünü– terk etmeleri olağanüstü. Bütün bu kitaplar, gazeteler, radyolar vb. düşünmeyi artırmaları beklenirken insanları düşünmekten alıkoyuyorlar."

Şimdi, *düşünmek, hatırlamaktan* tamamen farklıdır ve yine, sabit fikirlere sahip olmaktan da tamamen farklıdır. İnsanlar, Çalışma'yı hafızalarında depolayacakları hazır bir konu olarak ele alırsa, Çalışma'nın fikirlerini kendi başlarına düşünmezler. İnsanlar kendi başlarına düşünmeyi bırakırlarsa, uyanmaya hala yol açabilecek olan bir parçalarından vazgeçerler. Kendi çözümümüzü bulma zahmetine katlanmadan –yani kendi başımıza düşünme çabasını sarf etmeden– her şeyin bizim için gerektiği gibi açıklanmasını isteme eğilimindeyizdir. Bir kişi kendine "Ben kimim? Ben neyim?" sorularını yöneltirse, ya bu soruların yanıtlarını bir başkasında bulmaya ya da bunların hastalıklı olduğunu düşünmeye eğilim gösterecektir. Çalışma "Ben kimim?" ve "Ben neyim?" soruları hakkında pek çok şey söyler ama Çalışma'nın söyledikleri, genel olarak, bireysel düşünme yolunda bir kılavuz sunmak içindir. Çalışma, örneğin, hepimizin hayatta uykuda olduğunu ve her şeyin gidebileceği tek şekilde gittiği bir uyuyan insanlar dünyasında yaşadığımızı söyler. Çalışma'ya "Ben neyim?" diye sorarsam, uyuyan bir insan olduğum yanıtını alırım. Şimdi, hepimizin uykuda olduğu ve hepimizin bir uyuyan insanlık dünyasında yaşadığımız fikrini, bunun hakkında bireysel olarak hiç düşünmeksizin kabul etmek olasıdır. Bu durumda, Çalışma bir propaganda haline gelir ve insanlar "Evet, hepimiz uykudayız ve uyuyan insanların dünyasında yaşıyoruz," diyecekler ve belki de şunu ekleyeceklerdir: "Çalışma bize bunu öğretiyor." Bu, düşünmeksizin hafızaya almaktır. Çalışma'yı düşünme yoluyla kendine uygulamak değildir. Aslında, Çalışma'nın fikirlerini sırf üzerinde düşünmek istemediğiniz

için kabul edebilirsiniz. Bunların hepsi, Çalışma'nın ezbere öğrendiğiniz ama henüz bireysel düşüncenizle benimsemediğiniz ve kendinizle ilişkisini kurmadığınız bir şey olarak yalnızca hafızanızda olduğu anlamına gelir. Henüz alev almamıştır. Kendini gözlemleme aracılığıyla, uykuda olduğunuzu görebilir ve kendi uyku durumunuzu kendi başınıza düşünmeye başlayabilirsiniz. Bu, zeki çabadır. Bu, Çalışma'yı kendinize zekice uygulamaktır. Sonrasında, şunu düşünmeye başlayabilirsiniz: İnsanlığın uykuda olduğu ve insanlar uykuda oldukları müddetçe her şeyin oluşabileceği tek şekilde oluştuğu doğru mu? Düşünür ve gözlemlerseniz, Çalışma'nın en önemli fikirlerden birinin hakikatini kavramaya başlarsınız. Bunu kendi başınıza yapacaksınız. Derken bu uyku fikri, artık bir hafıza sorunu olmaktan çıkıp yaşamaya başladığınız gerçek bir deneyime dönüşecek ve sizi değiştirecektir. Bir şeyleri ezbere öğrenmek, sınırlı bir anlamın ötesinde Çalışma değildir. Bir şeyi ezbere öğrendiğinizde, yalnızca biçimlendirici hafızada kalır. Ezbere öğrenmenin neden kalple ilişkilendirildiğini bilmiyorum (İngilizcede ezbere bilmek anlamında kullanılan "to know by heart" deyimine atfen ç.n.) çünkü kalp duygusaldır. Şimdi, Çalışma'da öğretilen fikirlerin duygusal hale gelmesinin gerektiği söylenir. Onları *hissetmek* gerekir. Örneğin, uykuda olduğunuzu ve gerçek bir içsel yönelim olmaksızın hayatınıza devam ettiğinizi gerçekten hissetmek zorunludur. Yalnızca uykuda olduğunuzun ve insanlığın uykuda olduğunun söylenmesi ve sizin de bunu bir papağan gibi tekrarlamanız, Çalışma'nın ne hakkında olduğunu gözden kaçırmak, demektir ve bu nedenle de Çalışma'ya karşı işlenen büyük bir günahtır. Kendinizi Çalışma'nın ışığında hiç gözlemlemediğiniz anlamına gelir. Ama Çalışma ışıktır ve Çalışma'nın ışığında ve hakikatinde, uykuda olduğunuzu ve uyuyan insanlığın her şeyin oluştuğu dünyasında yaşadığınızı sizin fark etmeniz gerekir. Bu fikirler artık yalnızca bir hafıza meselesi olmaktan, notlarınıza göz atma meselesi olmaktan çıkacak ve sürekli bir canlı deneyim haline gelecektir. Bu başladığında, Çalışma artık okuduğunuz bir bilimsel kitap ya da bir makaleyi hatırlamaya çalışmak gibi bir biçimlendirici hafıza meselesi olmaktan çıkar, sizin içinizde gerçekleşen ve sizi –bütün düşünme biçiminizi– değiştiren bir süreç haline gelir.

Hafızanızdaki Çalışma ile bireysel anlayışınızdaki Çalışma konusunda başka vurgular da yapmak istiyorum. Uykuda olduğunuz fikrini kolayca hatırlayabilir ve ne anlama geldiğine dair bireysel bir fikre sahip olmaksızın bu fikri kabul edebilirsiniz. Bunu bir hakikat olarak kabul edebileceğinizi kastediyorum. Ama hakikatini kendi başınıza görmedikçe hiçbir şey sizin için gerçek değildir. Bu Çalışma'nın bütün fikirlerini hatırlayıp onları bu şekilde kabul edebilir, soruların yanıtlarını aramak için hafızanıza başvurabilirsiniz. Bu durumda, Çalışma yalnızca yüzeysel hafızanızda yer edinir ve sizinle henüz hakikatinin duygusal algılanması aracılığıyla birleşmemiştir. Çalışma'da söylenen her şeyi kırmızı ve siyah renkli kalemlerle güzelce not alabilir ve Çalışma hakkında bilgi sahibi olduğunuzu düşünebilirsiniz. Ama Çalışma hakkında hiçbir şey bilmeyeceksinizdir. Çalışma sizin kendinizle hiçbir temas kurmamıştır ve Çalışma'nın konusu siz kendinizsiniz ve bu Çalışma'nın fikirleri aslında kendiniz olarak adlandırdığı-

nız bu şeyi değiştirmek içindir. Örneğin, negatif duygular veya Varlık seviyeleri ve Varlığınızı geliştirmek için neler yapmanız gerektiği hakkında söylenen her şeyi kelimesi kelimesine not edebilirsiniz. Ama yine de bunların hepsi, Çalışma'yı kendini gözlemleme aracılığıyla Varlığınıza uygulamak için siz tek bir şey bile yapmaksızın hafızanızda kalabilir. Şimdi, bu Çalışma'nın en büyük tehlikelerinden biri tamamen biçimlendirici olabilmesi, tamamen bir hafıza meselesine dönüşebilmesidir. İnsanlar zaman zaman bana, "Kendi başımıza tekrar tekrar okuyabilmemiz için bu Çalışma'nın fikirlerinin tümünü ve söylenen her şeyi kapsayan eksiksiz bir taslak oluşturmayı neden düşünmüyorsunuz?" diye sormaktalar. Neden mi? Çünkü o zaman dışsal hafızada kendine yer bulurdu ve böyle bir durumda, emin olun ki Çalışma'nın bütün seviyesi sıfıra düşerdi. Sizin içinizde değil, dışınızda olan bir şeye dönüşürdü. Duygusal olmazdı. Size dokunmazdı. Kendini her zaman en nihai sonuç olarak gören –yani gittikçe daha çok dışsal olarak yaşamayı esas alan– bir ezoterik öğreti sistemi, yalnızca hafızada kalabilir. Bu Çalışma'da soruları yalnızca hafızadan yanıtlamak her zaman mümkündür ama bu hiç kuvvet vermez. Bu durumda, hiçbir şey anlayamayacaksınız. Fikirlerin herhangi birinin ne anlama geldiğini görmeyeceksiniz. Tıpkı bir papağan gibi, işittiğiniz ifadeleri önemlerini anlamadan hafızanızdan tekrarlayacaksınız. Gerçek öğreti işte bu şekilde ergeç faydasız duruma gelir ve işte bu yüzden, bütün ezoterik öğretinin canlı olmayı sürdürebilmesi için yeniden biçimlendirilmesi ve tazelenmesi gerekir. Eskiden içlerinde hayat olmuş pek çok ölü sistem vardır. Ölmelerinin nedeni, bunların öğrettiği fikirleri insanların artık anlamaya çalışmamasıdır. Hafızanın ve düşünmenin iki farklı şey olduğunu tekrarlayalım. Hatırladığınız şey hakkında düşünebilirsiniz ya da yalnızca hatırlayabilir ve hafızanızı otomatik bir biçimde kullanabilirsiniz. Adayları inceleyen bir kişi konumunda olduysanız eğer, adayın ne zaman yalnızca hafızasından konuştuğunu veya kendine öğretilenlerden yola çıkarak konuşup konuşmadığını her zaman bilirsiniz. Bana bugünlerde sınavların yalnızca bir hafıza meselesi olduğu söyleniyor ama eskiden durum böyle değildi. Kişi görüşme sırasında adayın bir konu hakkında, bir kitabın belirli bir bölümü ve sayfası hakkında iyi bir hafızaya sahip olduğunu ama hatırladığı şeylerin anlamı hakkında hiç düşünmemiş olduğunu görebilir ve çoğu zaman, bir konu hakkında çok iyi bir hafızaya sahip olmadığı görülen bir kişinin, o konu hakkında bireysel olarak düşünmüş olduğu anlaşılabilirdi; eskiden bir konuyu bireysel olarak düşünmüş olmak, onu yalnızca hatırlamaktan çok daha yüksek düzeyli bir şey olarak kabul edilirdi.

Örneğin, bir kişinin hafızasında yer edebilecek Yaratılış Işını'nı ele alalım. Bana kısa bir süre önce yöneltilen bir soruya burada yanıt veriyorum. Soru aşağı yukarı şu şekildeydi: "Yaratılış Işını'nın ne olduğunu açıklayabilir misiniz?" Şimdi, burada bireysel düşünmeyi gerektiren bir fikirle karşı karşıyasınız. Yaratılış Işını, onun hakkında düşünmeye başlayan bir kişi için anlamı itibarıyla duygusal duruma gelebilir. Örneğin, nerede olduğumuzu ve dolaylı olarak ne olduğumuzu, kim olduğumuzu, ne yapmamız gerektiğini ve yardımın nereden gelebileceğini gösterir. Ama Yaratılış Işı-

nı'nı yalnızca hatırlanması gereken bir şey olarak ele alırsanız, bu önemli çizimin bütün amacı yitirilir. Yaratılış Işını bize duygusal olarak –yani anlamının duygusal algılanışı aracılığıyla– neyi göstermektedir? Bize yukarıdan aşağıya doğru uzanan ölçekte düzenlenen müthiş bir Evren'i ve bu muazzam mekanizmada çok alçaklarda bir yerde olduğumuzu gösterir. Yeryüzümüzü küçücük bir nokta olarak gösterir. Şimdi, bunların hepsini yalnızca hafızaya kaydetmek ile bunun anlamı hakkında düşünmek arasındaki fark nedir? Bütün fark buradadır. Yaratılış Işını hakkında bireysel olarak düşünür ve zihninizde kendinizi yeryüzüne yerleştirirseniz, duygusal hale gelir. Ardından, olağan durumda sahip olmadığınız duyguları size verecektir. Hangi nedenden ötürü? Barbarca bencilliğimizi ve kendimize yeterli oluşumuzu hafifletmesi nedeniyle. İtibarımıza, kendimize verdiğimiz değere çarpar. Duygusal olarak algılanan Yaratılış Işını'nın açısından, pratikte biz hiçbir şeyiz, pratikte hiçbir öneme sahip değiliz ama yine de bir şansa sahibiz. Çalışma, insan ırkının varlığının son bulması durumunda, Evren'in tamamında yokluğumuzun nadiren fark edilecek kadar küçük olduğumuzu söylemektedir. Ama yine de Yan Oktav'ın gösterdiği gibi, bize bir şans verilmiştir.

Şimdi, hafıza ile hafızaya dayalı bilmek –yani gerçek bilmek değil, sadece hatırladığınızı bilmek– arasındaki farkın ardından, bilmek ile kabullenerek bilmek arasındaki fark gelir. Kendinize dair birçok şey hatırlayabilirsiniz ve ardından, kendinizi bildiğinizi söylersiniz. Bu hafızadan yola çıkarak bildiğiniz şeyleri kabulleniyor musunuz? Şimdi, hafızanın birçok farklı türü vardır. Çalışma'da kendini gözlemleme aracılığıyla edinilen hafızanın hepsi, merkezlerde farklı bir yerde depolanır çünkü kendini gözlemleme aracılığıyla edindiğiniz hafızayla bağlantılı bir duygusal niteliğe sahiptir. Duygu bizi değiştirir. Kendimize ait duygular ise bizi olduğumuz halde tutar. Yüzeysel hafıza, size bir anlamda dışsal olduğu için sizi asla değiştirmeyecektir. Ama daha derinden gelen ve sizde daha içsel olan şey, sizi değiştirebilir. Ama her şeyden önce zihin değişmedikçe –Çalışma'dan yola çıkarak kendiniz ve hayat hakkında farklı fikirlere sahip olmaya başlamadıkça– bu da gerçekleşmeye başlayamaz. Bu yeni hakikattir. Bu yeni düşünme tarzı, aşama aşama duygusal hale gelir ve Varlığı etkiler. Çalışma'nın nihai amacı olan Duygusal Merkezi uyandırmaya başlar; bu, kendinize ait hislerle dolu olan şu anda sahip olduğunuz Duygusal Merkez değil, farklı bir Duygusal Merkezdir. Sizi değiştiren şey budur. Ama Çalışma'nın hafızası tamamen biçimlendirici hafıza olarak kalırsa ve bir not defteri hafızasının ötesine geçemezse, bu türden bir şey gerçekleşemez. Aslında, dünyanın şimdiki durumunda bu türden bir öğretiye değer vermekten başlayan Çalışma oktavına henüz başlamamışsınızdır. Çalışma oktavının ikinci notası, Çalışma'nın fikirlerinin uygulanmasıdır ve üçüncü nota ise Çalışma bakımından kendi zorluklarınızı –yolunuza dikilen engelleri– fark etmektir. Ama Çalışma'yı yalnızca işitmek ve bunları ezbere tekrarlayıp not defterlerine yazmak sizi değiştiremez. Çinceyi ya da Fransızcayı da aynı şekilde öğrenebilirsiniz; bu dışsal hafızanızda kalır ve sizi değiştirmeyecektir; başka bir deyişle, sizi farklı türden bir adam veya kadın yapmaya-

caktır. Ama ilk başta Çalışma'nın fikirlerinin dışsal hafızada –yani Entelektüel Merkezin biçimlendirici ya da hareketle ilgili parçasında– kaydedilmesi ve saklanması gerekir. İlk adım, kaçınılmaz olarak budur. Kişinin Çalışma'nın fikirlerini bilmesi ve kaydetmesi gerekir. Üzerinde durduğum nokta ise bir sonraki aşamadır; yani bu fikirlerin kendinize –öncelikle kendi düşünüşünüze ve ardından Varlığınıza– uygulanması aracılığıyla duygusal olarak algılanır hale gelmesi gereken aşama. Bu Çalışma'nın sizi yeni bir biçimde düşündürmeyi amaçladığı söylendiğinde, Çalışma'nın fikirlerinin düşünme biçiminizi değiştirmeye başlaması gerektiği kastedilmektedir ve bunları bellemenize yetecek kadar çok kez işiterek bu fikirleri hafızanıza kaydetmedikçe, bunun gerçekleşmesini bekleyemezsiniz. Bir sonraki aşama, kendini gözlemleme aracılığıyla bu fikirleri kendinize uygulamaktır. Kendini gözlemleme, Çalışma'nın fikirlerini kendinize bağlar. Kendini gözlemlemeyi uygulamazsanız, bu Çalışma'nın fikirleri sizin dışınızda yalnızca hafıza meseleleri olarak kalacaktır. Ama bu Çalışma'nın bütün fikirleri spermatiktir; yani çok tesirlidir ve sizde her şeye yeni bir bakış tarzı üretmekle kalmayıp, yeni bir hissetme tarzı da üretebilir.

Bir başka deyişle, Çalışma size zekayla çok yakından bağlantılı bir anlayış sunabilir. Hayatlarımızda aynı şeyin sürekli olarak tekrarlanmasından kaçınmak, anlayış ya da zeka sayesindedir. Bu Çalışma'yı zeka aracılığıyla kullanırsanız, değişmeye başlayacaksınız ama bu ancak Çalışma'yı kendinize almanız ve onu yaşamaya başlamanız durumunda gerçekleşebilir. Zekanın gelişmesi hakkında, bu Çalışma'nın fikirleri bitmez tükenmez. Çalışma sizi düşündürmek içindir ve Çalışma hakkında gerçek düşünceler düşünmeye başlarsanız, düşünüşünüzün asla yanılmayan bir kaynaktan beslendiğini fark edeceksiniz.

Quaremead, Ugley, 13 Ekim 1945

KİŞİNİN PSİKOLOJİSİNİN GÖZLEMLENMESİ ÜSTÜNE YORUM

Burada kısa bir süre önce yapılan bir toplantıda, İnsan'ın bir bedene ve bir psikolojiye sahip olduğu hakkında konuşuyorduk. Bu konu hakkında yazılan kısa bir notu şimdi size okumak istiyorum:

"Herkes, doğuştan belirli türden bir bedene ve daha sonra, yetiştirilme sayesinde belirli türden bir psikolojiye bağlanmıştır. Çalışma beden ile değil, yetiştirilme sayesinde bize bağlanmış olan edinilmiş psikoloji ile başlar. Zamanınızı bedeni ya da psikolojiyi daha iyi hale getirmeyi denemek için harcayabilirsiniz. Çalışma öncelikle, kişinin kendi edinilmiş psikolojisini incelemek ve deyim yerindeyse onu görmek, onun ardını görmekle ilgilidir. Bunun *siz* olmadığınızı ve kendinizi *siz* olarak aldığınız sürece uykuda olduğunuzu söyler. Bay Smith, *kendinizi* Bay Smith olarak ve Bay Smith'i kendiniz –yani "Ben"– olarak ele alırsanız, uykudasınızdır. Aynı biçimde,

eğer siz, Bayan Smith, kendinizi siz olarak ele alırsanız, uykudasınızdır. Çalışma, sizin kendiniz olarak kabul ettiğiniz bu Bay Smith'in ya da Bayan Smith'in eleştirel olmayan gözlemlenmesiyle başlar. Çalışma'nın amacı öncelikle bu Bay Smith'i ya da Bayan Smith'i görmek ve bunlardan ayrılmaktır. Bunun nedeni, herkesin Bay Smith ya da Bayan Smith olmakla hiçbir zaman elde edilemeyecek olan gerçek bir benliğe –gerçek bir "Ben"e– sahip olmasıdır. Bay veya Bayan Smith'e ait olan hayat onun gerçek yazgısı değildir çünkü her ikisi de icat edilmiş insanlardır ve gerçek değillerdir ve böylece, hayli yanlış şeyleri kendilerine çekerler. Ama insanlar sık sık ya da çoğunlukla, özellikle de kolay koşullardaysalar, bu Bay Smith ya da Bayan Smith'in hayatını yaşamayı tercih ederler. Ve sürekli olarak zor ya da trajik koşullar içinde olsalar bile, Bay Smith ya da Bayan Smith olmaya –yani hem Kişilik hem de Sahte Kişilik olarak adlandırılan edinilmiş psikolojiye– sıkıca tutunurlar. Ama Sahte Kişilik, Bay Smith ya da Bayan Smith'e –yani icat ettikleri kendilerine– işte bu sıkıca tutunuştur. İster muteber bir okulda, ister donanmada, ister orduda, isterse herhangi bir okulda veya meslekte eğitim görmüş olalım, üstesinden gelmemiz gereken şey tam da bu edinilmiş psikolojidir; bir başka deyişle, kendimizin bu bıktırıcı icadıdır. İnsanların birçok farklı alanda kendileriyle ve kibirleriyle bağlantılı olan bu edinilmiş psikolojileriyle tamamen özdeşleşerek yetiştirildiklerini görmek bir süre sonra ne kadar bıktırıcıdır. Çalışma'nın size, Çalışma'nın vaftizini tam olarak alabilmeniz için öncelikle kendi hiçliğinizi ergeç fark etmeniz gerektiğini söylediğini hatırlarsınız. Bir insanın yenilenmesi ve yeniden doğması için ne hale gelmesi gerektiğine ilişkin birçok kadim ezoterik sembol vardır. Elbette ki edinilmiş psikolojisiyle, koşullarıyla ya da doğumuyla özdeşleştiği sürece bu imkansızdır. Sembol, o kişinin içinde ağzı aşağıya bakan bir kupa ya da kadehtir. Bu kupanın ağzının yukarı bakacak şekilde çevrilmesi, boş olması gerekir ki yeni fikirleri –yani bir erkeği ya da bir kadını yenileyen ve onları tamamen farklı varlıklar olacak şekilde değiştiren fikirleri– alabilsin.

Şimdi, önemli olan şu ki her biriniz size hayat tarafından sunulan bir bedene ve yetiştirilirken edindiğiniz bir psikolojiye sahipsiniz. Güzel bir kadın yakışıklı bir erkekle evlenir, peki ama ayrı ayrı psikolojileri nasıldır? Çoğu zaman görürler ki psikolojileri tamamen uyumsuzdur. Bir kişinin yüzü, çok incelikle bakmadığınız sürece, size o kişinin psikolojisini anlatmaz. Ama buradaki temel fikir, her birinizin yetiştirilme sırasında edindiğiniz ve hakkında kesinlikle hiçbir şey bilmediğiniz farklı bir psikolojiye sahip olduğunuzdur."

Bir başka defasında, her kişinin bir psikolojiye sahip olduğu hakkında konuşuyorduk ve Çalışma'da her birimizin fiziksel bedenimizden hayli ayrı, belirli türden bir psikolojiye sahip olduğumuzu fark etmemizin bu kadar çok zaman almasının olağanüstü olduğunu söylemiştim. Bildiğiniz gibi, Çalışma kendi psikolojinizle, psikolojik olarak ne tür bir kişi olduğunuzla başlar. Kişinin çeşitli tutumları, tamponları, fikirleri vb. kapsayan belirli türden bir psikolojiye sahip olduğuna dair bu kabulün genelde insanlar tarafından deneyimlenmediği ve insanların, psikolojilerini göremedik-

leri için, daima açık fikirli, önyargısız ve psikolojik yapılarında sanki tamamen özgür olduklarını hayal ettikleri konusunda mutabık kaldık. İnsanlar bu fikirden başlar. Bedenlerinin farkındadırlar ama psikolojilerinin farkında değildirler. Örneğin, psikolojik açıdan son derece dar görüşlü, son derece geçimsiz, son derece önyargılı olabildiklerini görmezler. Tam tersine, sanki hiç psikolojileri yokmuş gibi hissederler. Ve böylece diğer pek çok şeyin yanı sıra herkese her zaman yardım edebilecekleri, onları rahat ettirebilecekleri, onlara annelik ve babalık yapabilecekleri vb. yanılsamasına kapılırlar. Şimdi, Çalışma kendini gözlemlemeyle başlar ve kendini gözlemleme her gün aynada zaten gözlemleyebileceğiniz bedenle değil, psikolojik olarak ne tür bir kişi olduğunuzu gözlemlemekle başlar. Psikolojik olarak ne tür bir kişi olduğunuzu yalnızca kendini gözlemleme aracılığıyla görmeye başlayabilirsiniz. Bedeniniz bakımından çok güzel ya da yakışıklı olabilirsiniz ama psikolojik olarak nasılsınız? Şimdi, güzel bir kadının güzel bir psikolojiye sahip olacağı ya da yakışıklı bir adamın yakışıklı bir psikolojiye sahip olacağını hayal etmek tamamen saçmalıktır. Üzerinde durduğumuz bu konuyla bağlantılı olarak, duyumsal izlenimleri ayırt etmenin insanlar için ne kadar zor olduğunu söylemiştim. Bu, bizim halen fiziksel görüntünün ötesine geçemediğimizi ve herhangi bir fiziksel kusursuzluğu aynı zamanda bir tür benzer psikolojik gelişmeymiş gibi aldığımızı gösterir. Bu, tüylerinde güzelliğin harikulade bir tezahürüne sahip olduğu için bir tavus kuşunun eşit ölçüde psikolojik gelişime sahip olduğunu düşünmek gibidir. Bir tavus kuşu sizinle konuşmaya başlarsa, onun çok güzel bir zihne ya da çok güzel bir duygusal gelişime sahip olduğunu düşünmeyeceğinizi siz de kabul edersiniz. İnsanların kendini gözlemleme hakkında yaşadığı bu önemli güçlük hakkında konuşmanın faydalı olacağını düşünüyorum. Kendini gözlemleme, aynaya bakıp kendinizi daha güzel ya da daha yakışıklı duruma getirmek değildir. Bu yalnızca bedeninizi gözlemlemek ve bedeninizin hayatını sürdürmek ve "Ben" algınızı fiziksel görüntünüzden almaktır. Kendini gözlemleme, belirli koşullar hariç olmak üzere, kendinize bir aynada bakmak aracılığıyla gerçekleşmez. Kendini gözlemleme, kendi psikolojinize –yani psikolojik olarak ne tür bir adam veya ne tür bir kadın olduğunuza– bakmaktır. Bunu anlamak –fiziksel bir bedene sahip olmanın yanı sıra herkesin belirli bir türden psikolojik ya da zihinsel yapıya sahip olduğunu görmek– pek çok insan için çok zor gibidir. Çalışma, kendini gözlemleme aracılığıyla dikkatini bu psikolojiye ya da zihinsel yapıya yöneltir. Ama birçok insanın bu Çalışma'yı işittikten sonraki uzun yıllar boyunca, psikolojik olarak neye benzediklerini gerçek anlamda hiç gözlemlememiş olduğunu söylemek de hiç yanlış olmaz. Onlar kendi psikolojilerini kanıksarlar. Önyargılarını, günlük şeylere yaklaşım biçimlerini, psikolojik tepkilerini kanıksarlar. Bir başka deyişle, kendilerini görmezler ve psikolojik olarak neye benzediğinizi yalnızca kendinizi gözlemleme aracılığıyla görebilirsiniz. Sorun şu ki insanlar kendini gözlemlemeyi hiç uygulamazlar ve bu nedenle hiçbir psikolojiye sahip olmadıklarını hissederek kendilerini asla tartmazlar. Yaptıklarının ve söylediklerinin hepsinin tamamen doğru olduklarını hissederler. Çalışma'nın içer-

diği bu ikinci eğitim, herkesin belirli bir şey, belirli bir yapı olduğunu fark etmeyerek kolayca kanıksadığı ve Çalışma'nın ilk çizgisinin –yani bu çalışmanın ışığında kendini gözlemlemenin– uygulanmaya başlanmasıyla aşama aşama özgürleşebilecekleri bu psikolojiyi gözlemlemek hakkındadır. Bu, önemli bir çabayı gerektirir. İnsanlar bazen bu çabayı belirli bir süre devam ettirir ve kendilerinin, psikolojik olarak neye benzediklerinin küçük bir işaretini yakalamaya başlar ama sonra yeniden belki aylarca ve belki de sonsuza dek uykuya dalarlar. Kişinin zanlarının tamamen yanlış olduğunu hissetmesi, bütün hayatı boyunca yanlış davrandığını gerçekten görmesi, psikolojik açıdan söyleyecek olursak, kabul edilmesi çok zor bir şeydir.

Şimdi, bu Çalışma'nın konu edindiği Şuur gelişimi, her şeyden önce psikolojik olarak ne olduğunuzu görmek ve bunun sonucunda, psikolojik davranışınıza pek güvenmemeye başlamaktır. Bu, insanların büyük çoğunluğu için imkansız olabilir. Bununla, psikolojik olarak ne olduklarını görmediklerini de kastediyorum. Böyle insanlar için edinilmiş psikolojileri, tamponları, tutumları, fikirleri vb. ile olduğu gibi devam etmek çok daha iyidir. Ama kendinde Manyetik Merkeze sahip herkes, psikolojik açıdan konuşursak, değişme yeteneğindedir. Çalışma'da bu insanlarla, yani kendileriyle tamamen özdeşleşmeyen insanlarla ilgilenmeyi arzu ediyorum çünkü aksi takdirde hiçbir değişim şansı yoktur. Kendinden hiç şüphe etmeyip daima edinilmiş psikolojisinin –yani kendine öğretilenlerin– doğruluğundan emin olan bir adam veya kadın, bu Çalışma için uygun değildir. Böyle insanlar er ya da geç kendilerini o ana dek yapmış oldukları gibi kanıksayamayacaklarını, şeyleri ele alış tarzlarının tamamını, şeyleri yargılama biçimlerinin tamamını değiştirmek zorunda olduklarını fark etme olasılığına karşı çıkacaklardır. Şimdi, buna tahammül edemezlerse, kısacası, kendi edinilmiş psikolojilerinde tamamen saplanıp kalırlar; bu tür insanlar için onlara herhangi bir cephe taarruzunda bulunmaktan kaçınmak dışında hiçbir şey yapılamayacağını hatırlayın.

Şimdi, bu çok kısa bir makaledir ama Çalışma'da, şimdiye kadar bildiğim kadarıyla, erkenden anlaşılması en önemli şey olan bir konu hakkındadır. Bu Çalışma'ya gelen bir adamın veya kadının, kendi psikolojisinin Çalışma'nın bakış açısından yanlış olabileceğini bir süre sonra fark edebilmesi gerekir. Saplanıp kaldıkları ve sahip olabilecekleri tek psikolojiymiş gibi gördükleri psikolojilerini değiştirmek için bu Çalışma'da ne yapmaları gerektiğini fark etmelidirler. Kaçınız şunları söyleyebilir: "Tamamen yanılmış olabilirim, bakış açılarımın hepsi yanlış olabilir. Kendim de dahil olmak üzere her şey hakkında hayli yanlış bir fikre sahip olmuş olabilirim. Geçmişteki bütün yargılarım yanlış olabilir." Böyle düşünceler, kişinin doğru olan şeyi ona öğreten, tutunabileceği başka bir şeye sahip olması koşuluyla kişiyi değiştirir. Ama bu Çalışma'ya şimdiki halinizle psikolojik olarak tamamen doğru olduğunuza dair derin bir inanç besleyerek başlarsanız ve yalnızca meraktan, Çalışma'nın neler öğrettiğini duymak isterseniz, hiçbir yere ulaşamayacaksınız. Bu Çalışma'nın konusu sizin ta kendinizdir. Aynı kalırsanız nasıl değişebilirsiniz? Psikolojik açıdan her zaman aynı kalırsanız, psikolojik açıdan nasıl değişebilirsiniz? Mevcut psikolojini-

zi kabul eder ve bunu psikolojik gelişimde bir sonmuş, sanki söylenmiş son sözmüş gibi görürseniz nasıl değişebilirsiniz?

Şimdi, bir kişiye şeyleri yanlış şekilde ele aldığını göstermenin ne kadar güç olduğunu belki de hepiniz bilirsiniz. Anında güceniklik yaratırsınız. Ama bu kişinin kendini gözlemleme gücüne biraz sahip olduğunu, eleştirel olmayan kendini gözlemlemeden neyin kastedildiğini görmeye başlayabildiğini ve bunun sayesinde, kendinin neye benzediğini ve o ana dek neye benzemiş olduğunu gördüğünü varsayarsak durum ne olur? O zaman Çalışma, içsel değişikliğe, içsel gelişime yol açan bir güç olarak o kişiye inebilir. Çalışma ancak kendini gözlemleme aracılığıyla gelişebilir ve yalnızca karşılıklı bir yeniden suçlama veya yargılama kaynağı olmaktan çıkabilir. "Kendini bil!" kadim ifadesi tam olarak bu anlama gelir. Eleştirel olmayan kendini gözlemleme aracılığıyla ne tür bir adam ya da ne tür bir kadın olduğunuzu görürseniz, bu Çalışma'daki şokların hepsine tahammül edebilecek ve Çalışma'yla ilerleyip onun kuvvetini alabileceksiniz. Ama ne tür bir kişi olduğunuza ve başkalarına mekanik olarak –yani her gün– nasıl davrandığınıza hiç dikkat etmemişseniz ve kendinize dair imajinasyonlarınızı gözlemleyip onların ardını görmemişseniz, psikolojinizin değişmesini ya da Çalışma'nın ne hakkında olduğunu anlamayı nasıl bekleyebilirsiniz?

Şimdi, psikolojimizi değiştirmek için kendimizde gözlemlememiz gereken şey nedir? Bu Çalışma kendimizi belirli kesin bir açıdan psikolojik olarak gözlemlememiz gerektiğini öğretir. Çalışma'nın tekrar tekrar öğretilen pratik yönünün tamamı, kişinin kendini –yani kişinin psikolojisini– nasıl gözlemlemesi gerektiği hakkındadır. Çalışma'nın pratik kendini gözlemleme hakkında öğrettiği şeyleri tekrar sıralamamı ister misiniz? Kendimizde neleri gözlemlememiz gerektiğinin bize hatırlatılmasının daima gerekli olduğunu düşünüyorum. Yalnızca bir şeyi ele alın: Sürekli olarak içsel hesaplar mı yapıyorsunuz? Mutsuz olduğunuzu ya da kötü muamele gördüğünüzü veya doğru konuma getirilmediğinizi mi hissediyorsunuz? Hatalı olanın siz olduğunu bir bakıma bilirken sürekli olarak kendinizi mi haklı çıkarıyorsunuz? Kendinizi uzayıp giden negatif duygular içinde mi buluyorsunuz? Gücendiğinizi hissettiğinizde Sahte Kişilik hakkında düşünün. Bu, bazılarınız için özellikle önemlidir. Kendini gözlemleme aracılığıyla kendinizdeki Sahte Kişiliği görmeye çalışın. Biraz daha şuurlu bir biçimde hareket ederek bir koşulu soğukkanlı bir biçimde çözmek varken, kıyameti koparmanıza neden olarak bunun normal hayatınızı nasıl karmaşıklaştırdığını görün. Fikirlerinizi ve gerçek anlamda hiç düşünmeden fikirlerinizden hareketle konuştuğunuz zamanları gözlemlemeye çalışın. Kendinizi bazen yukarıya kaldırın ve kendinize şöyle deyin: "Neler düşünüyorsun? Ne hissediyorsun?" Bunu gözlemleyin. Ne kadar uzun süredir çok derin bir uykuda olduğunuzu ve Kendini Hatırlamak olarak adlandırılan şuurlu şoku kendinize vermeyerek daima mekanik davrandığınızı gözlemleyin. Hiçbir zaman gerçek bir çaba göstermediğinizi ve gerçek çaba göstermekten her zaman kaçındığınızı gözlemleyin. İçsel kale almanın her türlü formunu gözlemleyin ve kendinize dair fantezilerinizi gözlemlemeye

çalışın ve onlara inanmayın. Nelere kapıldığınızı, nelerin hep sizi aşağı çektiğini, nelerin sizi somurttuğunu gözlemleyin ve içsel ayrılmayla bunlara karşı çalışın. Çalışma'nın öğrettiği gibi, bunların hepsi ve daha pek çok şey psikolojinizi değiştirmekle ilgilidir. Örneğin, şu anda negatif olup olmadığınızı gözlemleyin. Buna mı uyacaksınız? Şu andaki bu negatif duyguyla özdeşleşecek misiniz? Yoksa kendinizi bundan ayırıp ona ayak uydurmayacak mısınız? Bu, kişinin kendi üzerinde çalışmasıdır. Belirli bir saatte yemek yemeyi beklemek gibi sabit ve alışkanlık haline gelmiş tutumlara sahip olduğunuzu hepiniz anlıyor musunuz? Kendinizdeki bu türden sabit şeylere karşı tutumunuzu değiştirebilir misiniz? Gazeteleri okurken kendinizi birdenbire negatif hissetmenizi –yani belirli bir kişi hakkında mekanik olarak negatifleşmenizi– değiştirebilir misiniz? Bu, edinilmiş psikolojinizden kaynaklanan mekanik tepkidir, dolayısıyla size karşı duran her şeye nasıl psikolojik tepki verdiğinize dikkat etmeye çalışın ve bunu, Çalışma'nın öğrettiklerinin ışığında değiştirmeye çalışın. Her şeyden önce, ne zaman negatifleştiğinize dikkat edin. Özellikle de çok daha ileriye gitmeden önce bunun farkına varın ve kendinizi bu negatif tepkiden ayırabilmek için her şeyi yapın. Bu, kendiniz üzerindeki gerçek çalışmadır ve bunu yaparsanız size çok şey katacaktır. Ama kendinizi olduğunuz gibi kanıksarsanız, sizde hiçbir şey olamaz. Bu Çalışma'da öğrenmemiz gereken; Daha Yüksek İnsan'ın –yani Şuurlu İnsan'ın– bakış açısından bakıldığında yaptığımız, söylediğimiz, hissettiğimiz ve düşündüğümüz her şeyde hatalı olduğumuzdur.

Quaremead, Ugley, 10 Ekim 1945

KADER KANUNU ÜSTÜNE BİR NOT

Özdeşleşmeye karşı mücadele ettiğimizde, birçok gereksiz duygu ortadan kalkar. Özdeşleşmeye karşı mücadele etmek ne anlama gelir? Bu soru, kendimize şunu sormamıza yol açar: "Beni şu veya bu olayla, şu veya bu koşulla özdeşleşmeye iten bendeki bu şey nedir?" Bu sorunun yanıtı, kişinin kendi psikoloji seviyesidir. Geçen sefer, bu çok önemli noktanın –yani hepimizin, yaptığımız gibi tepki vermemize ve davranmamıza neden olan, belirli bir psikolojiye sahip olduğumuzun– üzerinde duruyorduk. Kendi durumumda, çocukluktan beri üstümdeki sayısız tesirden edinilmiş ve Çalışma'da, kendi durumumda Nicoll olarak adlandırılacak olan kendimde, olduğu gibi kanıksadığım bu psikolojiyi görmeye başlayabilirsem ve Nicoll'e verilen bu alışkanlığa dönüşmüş mekanik tepkilerin bazılarından ayrılmaya çalışmaya başlarsam, Varlık seviyemi değiştirmek için o zaman bir şansa sahip olacağım. Ama Nicoll'ü göremezsem, Varlığımda değişmeyeceğim.

Şimdi, kendi durumumdaki Nicoll, Kişilik olarak adlandırılır ve Kişilik,

Kaza Kanunu'na tabidir. Ama bu edinilmiş psikolojik makinenin (kendi durumumda, Nicoll'ün) Sahte Kişilik olarak adlandırılan belirli bir parçası vardır. Ve bu, Nicoll'ün tabi olduğundan da çok kanuna tabidir. Sahte Kişiliğin karakteristikleri nelerdir? Kibir ya da gurur aracılığıyla, kişinin her şeyi kendine atfetmesini içerirler. Edinilmiş Kişiliğin kendisi hem iyi hem kötü şeyler, hem iyi hem kötü alışkanlıklar içerebilir ama bunları aktif kılan şey aslında, her şeyi olduğu gibi koruyan ve Varlığın değişimini böylesine güçleştirip yaralanmaya, incinmeye ve üzülmeye yol açan bir süreç haline getiren Sahte Kişiliğin gücüdür.

Kaza Kanunu ve Kader Kanunu hakkında konuşmaya devam edelim. Ama öncelikle, bunun anlaşılması kolay bir fikir olmadığını söyleyerek sizi uyarmalıyım. Bir başka deyişle, size açık açık tarif edilebilecek bir şey olmaktan çok, sizin anlamanız gereken bir şeydir bu. Kavramanız gereken ilk şey, kendimizde farklı seviyelere sahip olduğumuzdur. İnsan belirli bir ölçüde büyük Kozmos'u ya da Makrokozmos'u yansıtan küçük bir kozmostur, bir mikrokozmostur. Makrokozmos, hepinizin görebileceği gibi, farklı seviyelere dayanan Yaratılış Işını formunda bize sunulur. Yüksek bir seviye, diyelim ki Güneş'in seviyesi, 12 kanun düzenine tabidir ve bizim altında yaşadığımız daha düşük seviye ise 48 kanun düzenine tabidir. Çalışma, genel bir formülasyon olarak, bizdeki Öz'ün 24 kanun düzenine tabi olduğunu ve Kişiliğin ise, bir bütün olarak ele alındığında, 48 kanun düzenine tabi olduğunu söyler. Şimdi, bir insanın Kişilikten çok daha fazla sayıda kanun düzenine tabi olan Sahte Kişiliği aracılığıyla Kişiliğiyle çok özdeşleştiğini varsayarsak; Çalışma bu tür bir insanın Kaza Kanunu'na tabi olduğunu söyler. Öldürülmesi gerekmiyorken öldürülebilir; yani Kişiliğiyle özdeşleştiği için Kaza Kanunu aracılığıyla öldürülebilir. Bütün bu Çalışma bir yandan Kişilikle, özellikle de Sahte Kişilikle özdeşleşmemeyi ve öte yandan Kişilikten ayrılmayı içermektedir. Şu anki halinizde kendinizle tamamen özdeşleşmişseniz ve kendinizi kanıksamışsanız, bir psikolojiye ya da Kişilik olarak adlandırılan bir şeye sahip olduğunuzu görmezseniz, eğer hep edinilmiş Kişiliğinizden hareketle mekanik olarak davranırsanız ve bunu kendiniz olarak kabul ederseniz Öz'e ya da sizin daha içsel yanınıza ait olan Kaderinizin Kanunu'na tabi olmazsınız. Yaptığınız her şey bir anlamda gerçek dışıdır çünkü *siz* bunları gerçekte kendinizden yapmıyorsunuz. Çalışına'daki bir adam veya bir kadında anlayış geliştikçe, düşündükleri ve söyledikleri şeylerin birçoğunun gerçek olmadığı ve bunların aslında kendilerine ait olmayıp taklit yoluyla edinilmiş olduklarını gittikçe daha çok fark ederler. Şimdi, biliyorsunuz ki Çalışma, anlayışın kendimizde oluşturabileceğimiz en güçlü kuvvet olduğunu söyler ve kişisel Çalışma'mızda ne kadar çok anlayışa sahip olursak o kadar çok sonuç elde edeceğiz, demektir. Bir insan bir şeyi anlayışından hareketle yaparsa, Sahte Kişiliğinden mekanik olarak yapmıyordur; daha içsel, daha derin bir şeyden hareketle yapıyordur ve durum böyle olduğunda, Kaderinin Kanunu'na tabi olma ihtimali daha yüksektir. Ama kendinin tamamen dışsal yanından, heyecana kapılmış işine düşkün yanından hareket ederse Kaza Kanunu'na tabi olma ihtimali daha yüksektir. Her şeyi yalnızca diğer insanlar

gibi olmak için yapan bir insan elbette ki herhangi içsel bir şeyden hareket etmiyordur. Kendinin dışsal kısmından, genel anlamıyla Kişilikten hareket ediyordur. Ne yapıyor olduğunu gerçek anlamda düşünmüyordur veya hatta ne yapıyor olduğunu –görevini, ona öğretildiği gibi yaptığını düşünmek dışında– hissetmiyordur. Şeylerin mekanik akışıyla birlikte gitmektedir, ortaya çıkan herhangi bir koşula dair hiçbir bireysel düşünme, bireysel hissetme izine sahip değildir ama hep kendi Kişiliğinin formasyonuna göre mekanik hareket etmektedir. Bir başka deyişle, orada gerçek bir insan, gerçek bir birey değil de topluca üretilmiş bir insan vardır. Böyle bir kişi az çok Kaza Kanunu'na tabidir ve böyle birinin kendine karşı samimi anları çok nadirdir. İçine döşenmiş psikolojik makinesine uyar ve aslında kendi makinesinden ibarettir, yani Kişiliğiyle tamamen özdeşleşmiştir ve Kişiliğini kendisi olarak alır. Ne yaptığını asla sorgulamaz, ne yaptığı hakkında asla düşünmez. Böyle bir insan, insanlığın mekanik çemberine aittir ve Şuurlu İnsanlık Çemberi'nden çok uzaktadır. Görüşleri basmakalıptır, tamponları sabittir, tutumları edinilmiştir ve böylece o hayli kusursuz bir tür kişidir ama kendine karşı hayli uykudadır. Böyle bir insan Kaderinin Kanunu'na tabi değildir.

Şimdi, böyle bir insanın kendini bu Çalışma'nın öğretisinin ışığında gözlemlemeye başladığını; neler söylediğine ve nasıl davrandığına dikkat etmeye başladığını ve zaman zaman neden bu şeyleri söylediğini ve niçin hep bu şekilde davrandığını merak etmeye başladığını varsayalım; böyle biri kendini gözlemlemeye başlıyordur ve kendini gözlemleme aracılığıyla kendisiyle özdeşleşmemeye başlar. Bu adam, bu kadın, daha içsel bir kişiye –kendine– doğru geçmeye başlar. Onlar Kişilikten ve özellikle de dışsal hayatı yöneten Sahte Kişilikten ayrılmaya başlamışlardır. Kendilerine, kendilerinin daha derin bir seviyesine geçmeye başlıyorlardır. Bir başka deyişle, onlarda gerçekten olan şeye, özsel olan şeye geçmeye başlıyorlardır. Mekanik olduklarındaki hallerinde kendileriyle özdeşleşmeye karşı mücadele etmek yoluyla, o ana dek gerekli olarak gördükleri birçok duygunun gereksiz hale geldiğini kaçınılmaz olarak görürler. Pek çok gereksiz duygunun hayatlarından çıkıp kaybolduğunu görürler ve bu durum, eskiden çok önemli olduğunu düşündükleri birçok düşünce ve düşünce biçimi için de geçerlidir. Bunların hepsi içeriye doğru, insanın gerçek parçası olan özsel parçasına doğru bir hareket anlamına gelir. Ve bu hareket, bir adamı veya bir kadını onların özsel Kaderinin Kanunu'na, özsel olarak oldukları ve olmaları gereken şey olmaya gittikçe daha fazla tabi kılmaya başlar. Ergeç, gerçekten kendilerinin Kaderinin Kanunu'na tabi duruma gelebilirler. Öz'e ait olan Kader Kanunu'nun, Kişiliği yöneten kanunlara kıyasla daha az kanundan oluştuğuna dikkat edin; bu, Yaratılış Işını'nda ya da Makrokozmos'ta 24 kanuna tabi olan gezegensel seviye olarak adlandırılan seviyeye yükselmekle ilgilidir. Çalışma'da bunun gelişme olarak adlandırıldığına da dikkat edin. Gelişmenin kanunların artması anlamına geleceğini düşünebilirsiniz ama Yaratılış Işını'nda Ay'ın seviyesini ele alacak olursak, o 96 kanun düzenine tabidir ve bu, gelişme değildir. Tam tersine, giderek artan ve faydasız bir zihin karmaşasına iniştir. Gelişmenin tamamı, neye

benzediğinizi görmek ve bundan ayrılmak yoluyla anlayışınızda daha içsel duruma gelmeyi içermektedir ve aynı zamanda, varlığınızın bütün seviyesinin Yaratılış Işını bakımından daha az kanunun var olduğu bir seviyeye yükselmesini ifade eder. Çalışma, insanın kendinde Güneş'in seviyesine erişmesinin mümkün olduğunu öğretir. Bildiğiniz gibi, Yaratılış Işını'nda anılan Güneş 12 kanun düzenine tabidir ve böyle bir insan kendinde işler durumda bir Gerçek "Ben" ya da Efendi'ye sahiptir; yani İnsan'ın psikolojisinde gizlenen en yüksek ilkelere itaat etmektedir. Ama bu, şu an bizden çok uzaktır. Şu anda hepimiz Kişilikten ayrılmayla ve kendimizdeki Kişiliğin neye benzediğini görmekle ilgiliyiz ve söylendiği gibi, kendimizi görmenin bir yolu, gereksiz duyguları görmektir. Endişelenmenin gereksiz bir duygu olduğunu akla getirir misiniz? Her şey hakkında hüzün hissetmenin gereksiz bir duygu olduğunu düşünür müsünüz? Birisinin ya da dünyanın bizzat izlediği yola dair çok kaygılanmanın, gereksiz duygular kategorisine ait olabileceğini düşünür müsünüz? Çalışma, ister endişe ya da kaygı, ister işine düşkün duygular olarak adlandırabileceğiniz şeyler olsun, negatif duyguların hepsinin gereksiz olduğunu söyler. Bu Çalışma'yı yapmak için fazla endişe duyan bazı insanlar, zaman zaman şu tür şeyler söylüyor: "Bu Çalışma'ya inanıyorum. Onun bana yardım edeceğine inanıyorum. Neleri bırakmam gerektiğini bilmeyi çok istiyorum." Bu soruyu endişeli veya hatta hüzünlü bir biçimde sorarlar. Adeta ellerini kenetlerler ve "Nelerden vazgeçmem gerekir?" diye sorarlar. Yanıt, vazgeçmeleri gereken şeyin tam da ellerini bu şekilde kenetlemek, bu hüzünlü tutum olduğudur. Endişeli olmakla özdeşleştiklerini görmeleri gerekir ve feda etmeleri gereken şeyin ta kendisi budur. Ama kendisiyle çok özdeşleşen birinin bunun ne anlama geldiğini kavrayabilmesini bekleyebilir misiniz? Bu Çalışma'yı öğretmedeki büyük bir zorluktur bu. İnsanlar, örneğin, iradelerinden vazgeçeceklerini söylediklerinde büyük bir hata yaparlar Sanki iradeye sahipmişler gibi, nihai bir eylem olarak bunu terk edebilecekmiş gibi, sonsuza dek sona erdireceklermiş gibi konuşurlar. Hepsi yanılsamadır. Kişinin sahip olmadığı bir şeyden vazgeçmesinin ne faydası var? Bu insanların her şeyden, Çalışma'nın ne hakkında olduğunu bile anlamaya başlamadan önce neyi görmesi gerekir? Kendilerini uzun uzun gözlemleme yoluyla İrade'ye değil, birçok farklı iradeye sahip olduklarını görmeleri gerekir. Her bir "ben" sırayla farklı bir İrade'ye sahiptir, öyleyse İrade'den nasıl vazgeçebilirler? Çalışma, vazgeçebileceğimiz tek şeyin kendi ıstırabımız olduğunu söyler. Peki insanların bunu kolayca görebileceğini akla getirir misiniz? Mekanik ıstırabınızdan vazgeçmenin çok kolay bir şey olduğunu mu hayal ediyorsunuz? Yine de şu anki seviyemizde vazgeçebileceğimiz tek şey budur. Istırabınızdan vazgeçin. Gereksizce ıstırap çekmeye son verin. Bu negatif duygularınızla, kendinize acıma hissiyle, fark edilemeyen öneminizle ilgili özel fikirlerinizle bağlantılı mıdır? Evet, bunların hepsi ıstırabınızla bağlantılıdır. Kendiniz üzerinde bu türden bir eylemi bir süre gerçekleştirdiğinizde, Çalışma'nın söylediklerinin tamamen haklı olduğunu size gösterecek bir hafiflik ve mutluluk hissedeceksiniz. Çalışma'nın öğrettiği şeylerin hakikatini kendiniz göreceksiniz. Bu Çalışma'nın

öğrettiklerinin hakikatini kendi deneyimi aracılığıyla görmeye başlamadıkça, hiç kimse bu Çalışma'yı yapamaz. Kişinin ıstırabından vazgeçmesi, şu anda olduğu şeylerle özdeşleşmemesini gerektirir. Kişinin mekanik olarak belirli bir biçimde tepki gösteren edinilmiş bir psikolojiye sahip olduğunu görmeye başlaması ve kendisi üzerinde kişisel ve samimi bir çalışma yaparak bundan ayrılmaya başlamasını gerektirir. Ve bu, kişinin Kader'in 24 kanun düzenine tabi olan gerçek yanına, içsel yanına, özsel yanına doğru bir harekettir. Kader, olmamız gereken şeydir. Herkes Kader aracılığıyla bir şey olmak için yaratılır ve olmak için yaratıldığı bu özsel bireye ne kadar yakınlaşırsa, o kadar az kanuna tabi olur. Kader aslında önceden tayin edilmiş, kişinin kendi gerçek kaderi anlamına gelir. Bir insan bu Çalışma'yı kendi yaşamına sokmaya başlayınca kaçınılmaz olarak içsel gelişmeye, içsel kadere doğru ilerler. Elbette ki hayatta olduğundan çok daha farklı bir şey haline gelebilir. Kişiliğine ve özellikle de Sahte Kişiliğine ait olan birçok kazara şey, ondan eksilebilir. Ama böyle bir insan bu Çalışma'yı yapacak ve belirli insanların erişmesi mümkün olan bir noktaya, ona gerçek ağırlık merkezini ve gerçek Varlığını veren bir noktaya erişecektir. Sonrasında ise yüzeyde yapay, icat edilmiş bir insan olmaktan çıkıp Gerçek İnsan haline gelecektir. Bu Çalışma'nın amacı, bizi Sahte Kişilik tarafından yönetilen icat edilmiş insanlar değil –çünkü böyle olduğunda başımıza gelen hiçbir şey ya da çok az şey gerçekten bize ait olur– gerçek erkekler ve gerçek kadınlar yapmaktır. Bu Çalışma'nın ilkelerini hatırlarsanız; iradenizi sahip olduğunuz haliyle çalışmayı arzulayan "ben"lere yöneltmeye, bu ilkeleri ve özellikle içsel ve dışsal kötü konuşma hakkında öğretilen belirli kuralları takip etmeye çalışırsanız; örneğin kendinizi hatırlamanız gerektiğine işaret eden belli başlı fikirlere itaat etmeye başlarsanız, var olduğu haliyle olağan iradenizden vazgeçtiğiniz, söylenebilir. Çalışma'yı takip ederek, onun üzerinde tefekkür ederek, onun hakkında düşünerek ve onu hayatınıza her gün taze bir biçimde taşıyarak kendinizin gerçek yanına doğru geçmeye ve böylece Kaza Kanunu'nun dışına çıkmaya başlayacaksınız. Bir açıdan bakıldığında, ne herhangi bir şeyden vazgeçmeniz gerekir, ne de bir şeyi yapmanız size söylenmelidir. Bu Çalışma, büyük ölçüde, her zaman yaptığınız bir şeyi yapmamayı esas alır. Ama bu noktada, Çalışma'nın tesirlerinin ne kadar nazik olduğunu anlamak için verilmesi gereken uzun bir mücadele uzanmaktadır. Örneğin, negatif duygularınızdan vazgeçmelisiniz. Negatif duygularınızdan vazgeçmek ne anlama gelir? Öncelikle, Çalışma'nın söylediklerini takip etmek anlamına gelir. Ama bunlardan nasıl vazgeçebilirsiniz? İlk olarak onları gözlemlemeniz ve ardından, onlarla özdeşleşmemeye çalışmamız gerekir. Çoğu insan, sabah uyandıktan yaklaşık beş dakika sonra negatif duygularla özdeşleşmeye başlar; yani hayata ilişkin alışılagelmiş kişisel tepkileriyle özdeşleşirler. Çalışma'nın kastettiği anlamda kendini gözlemlemedikleri için başlarına gelenleri gözlemlemezler. Kendilerini salarlar. Kendilerini hatırlamazlar. Kendilerini içsel olarak birarada tutmazlar. Bir başka deyişle, yataktan kalkar kalkmaz uykuya dalarlar. Bütün günü, kendilerini hatırlamaları durumunda başlarına gelmeyecek koşulları ve olayları kendilerine çekerek geçirirler. Sabahları yapılan

yarım saatlik bir çalışma, gün boyunca önemli bir fark yaratabilir. Kaza Kanunu'na tabi olmak ile Talih ya da Kader Kanunu'na tabi olmanın ne anlama geldiğini hepiniz görebilirsiniz. Ama insanların bunu kendi başlarına bulması gerekir. İnsanlar çoğu zaman uyandıkları an mektuplarını açıyor. Buna şaşıyorum. Kendinizde hayata karşı belirli bir direnç oluşturmaksızın, Kendini Hatırlamanın kutsal bir anını yaşamaksızın, kişinin hayatın olaylarına balıklama dalması ve böylece hayatın ve hayatın tüm kazalarının derhal hücuma geçip onun bütün psikolojisini işgal etmesi şart mıdır?

Quaremead, Ugley, 27 Ekim 1945

"BEN"LERİN VE DURUMLARIN GÖZLEMLENMESİ

Her "ben" kendi durumunu üretir. Herkes belirli bir anda belirli bir durumdadır; bu durumu onda bir "ben" üretir. Sizdeki farklı "ben"leri incelemekte zorlanıyorsanız, yardımcı olabilecek iki şey vardır. Farklı "ben"ler Kişiliğin içinde kişilikler olarak gruplanırlar; örneğin bir insan üniversitesiyle ilgili belirli bir kişiliğe sahipken ev hayatıyla bağlantılı tamamen farklı bir kişiliğe sahip olabilir. Kişiliğin bu alt bölümleri bir bütün olarak birçok farklı "ben"den oluşmaktadır. Bay Ouspensky bir keresinde farklı "ben"leri görmenin zorluğu hakkında konuşuyordu ve alt kişilikler olarak adlandırılabilecek bu "ben" gruplarını görmeye çalışmamız gerektiğini söyledi. Bir insan, kulübüne gider ve orada belirli kişiliğe sahiptir; daha sonra farklı bir kişiliğe sahip olduğu ofisine gider; daha sonra farklı bir kişilikte olduğu evine döner. "Ben"leri incelemenin bir diğer yolu, kişinin durumuna dikkat etmektir. Daha önce söylediğim gibi, her "ben" insanda kendi atmosferini, kendi durumunu üretir. Herhangi bir meseleyi incelerken, birbirini izleyen gözlemler yapabilme gücüne sahipsek, çok geçmeden farklı anlarda farklı biçimde ele aldığımızın farkına varırız. Bunun nedeni, "ben"lerin sürekli değişen kaleydoskopudur*. Belirli bir "ben" baskın olduğunda, şeyleri bu "ben" aracılığıyla görürüz ve bir sonraki anda farklı bir "ben" ortaya çıktığında aynı meseleyi tamamen farklı bir biçimde görürüz. Kişi, kendinde bunu fark etmeye başladığında, kolayca negatif ya da karamsar olabilir. Ama bu, Çalışma'nın bize öğrettiği her şeye tamamen aykırıdır. Gerçek "Ben"e, kalıcı "Ben"e sahip değiliz ve bunun farkına varmalıyız. Bu hakikati kendimiz görmeliyiz. Bizdeki farklı "ben"lerin sürekli değişimi, gözlememiz gereken şeyin ta kendisidir. İnsanlar bazen şöyle der: "Bay X hakkında ne düşündüğünüz konusunda kesin olarak karar veremiyor musunuz? Ondan hoşlanıyor musunuz, yoksa hoşlanmıyor musunuz?" Ama bu soru aptalcadır çünkü her şey tamamıyla onu gördüğünüzde hangi "ben"de olduğunuza bağlıdır. Her "ben" sizde farklı bir durum doğurur ve her farklı durumda onu farklı şekilde görürsünüz.

*kaleydoskop: içine bakıldığında farklı desenler görünen bir aygıt, çiçek dürbünü. (ç.n.)

Şimdi, kendini gözlemleme aracılığıyla Çalışma hafızasına sahip olmaya başlamışsanız, bunu zaten bilmeye başlayacaksınız. Bu, anlık farklı durumlarınıza –yani sırayla ortaya çıkan farklı "ben"lerinize– artık inanmadığınız anlamına gelir. "Ben"lerin üstesinden gelebilmenin tek yolu kendini gözlemleme ve özdeşleşmemektir. Bir kişi, diyelim ki Bay X hakkında kesin olarak bir karar vermesi gerektiği fikrine sahip olabilir. Size şu soruyu yöneltmek isterim: "Kararınızı ne verdirtecek?" Her "ben" tamamen farklı kararlar vermenize yol açacaktır; bir başka deyişle, her bir "ben" onun hakkında tamamen farklı bakış açıları sunacaktır size. "Ben"lerinizi gözlemlemeye ve söz konusu kişiyle özdeşleşmemeye başlarsanız, sizdeki her bir "ben"in gördüğü farklı açıların toplamından Bay X'in bir resmini en sonunda elde edersiniz. Dolayısıyla Bay X'in birçok parçadan oluşan –karşıtlara dayalı bir resim olmayıp onun tam resmi olan– bir resmini elde edeceksiniz. Kendinizdeki farklı "ben"leri göremedikçe bunu yapmanın imkansız olduğunu da eklemek istiyorum. Kendini gözlemleme ve Kendini Hatırlama anlarından doğan bir hafızaya sahip değilseniz, Bay X'in eksiksiz bir resmini asla elde edemezsiniz. Bunun nedeni nedir? Bunun nedeni, henüz kendinize dair birçok parçadan oluşan, bileşik bir resme sahip olmamanız ve bu nedenle de halen, bizim her "ben"e "Ben" dememize yol açan İmajinatif "Ben"de olmanızdır. Bildiğiniz gibi, değişmeyen tek bir kişi olduğunuz fikrinden kurtulmalısınız. Bu ise Kibir ve Gurura darbe indirir; özellikle de Gurura. Bir kişinin, kararını değiştirdiğini kabul etmesinin ne kadar güç olduğunu bilirsiniz. Bunun Gurur olduğunu düşünüyorum. Henüz kendinizde farkına varmadıysanız, her zaman aynı olduklarını düşünen insanları hepiniz tanıyorsunuzdur. Böyle insanlar bir sanrının içinde yaşamaktadır. Şuur alanlarına girip o an için sorumluluk üstlenerek belirli bir durumu başlatan farklı "ben"lerin birbirini izlemesinden dolayı her an değiştiklerini göremezler. "Ben"ler hakkında söylenenleri, her "ben"in nasıl bir an için Halife olduğunu hatırlıyor musunuz? Çalışma'da zamanla kendinize gerçek bir kişi olarak çok fazla inanmadığınız bir aşamaya erişmeniz hayli mümkündür. Bu, Çalışma'nın gevşetme metodunun bir parçasıdır ve hayatın bize nadiren sunduğu bir şuur biçimi sunar; yani ezoterik öğretinin ışığında gerçekleştirilen kendini gözlemleme aracılığıyla oluşan yeni şuuru. Bu şuur, giderek Üçüncü Şuur Seviyesine veya Kendinin Farkında Olma Seviyesine veya Kendini Hatırlama Durumuna ya da Kendinin Şuurunda Olmaya doğru yaklaşmaya başlar. Kendinin Farkında Olmanın ne anlama geldiğinin en iyi tanımının, sizdeki tipik "ben"lerin farkına varmaya başlamanız ve onların Halife olmasına izin vermemeniz ve onların oluşturduğu durumlarla özdeşleşmemeniz olduğunu düşünüyorum.

Şimdi, durumlarınızı tanıyor ve her an belirli bir durumda olduğunuzu fark ediyor ve her bir durumda, tıpkı bir evin etrafında dolaşıp onu her an farklı açılardan görmek gibi her şeyi farklı gördüğünüzü fark ediyor musunuz? Bir "ben"i göremeyebilirsiniz çünkü sanıyorum ki insanlar bazen "ben"i karatahtaya yazılmış bir şey olarak düşünmekteler ve bir "ben"in yalnızca sizde ürettiği durum aracılığıyla tespit edilebileceğini görmemekteler. Bir "ben" öyle kolayca bir "ben" olarak tanınamaz. Yalnızca oluştur-

duğu entelektüel ve duygusal durum gözlemlenerek tanınabilir. Örneğin, belirli düşüncelere ve hislere sahip olduğunuzu fark edersiniz. Veya belirli bir hal içindesiniz. Belki de bunun, o anda sizde baskın olan bir "ben"den kaynaklandığını henüz net olarak fark etmezsiniz. Bu "ben"le özdeşleşirsiniz ve her şeyi bu "ben" aracılığıyla görürsünüz. Onun aracılığıyla düşünüyor, onun düşüncelerini taşıyor, onun aracılığıyla hissediyor, onun duygularını hissediyorsunuz. Şimdi, düşüncelerinizi ve duygularınızı gözlemliyorsanız ve daha önce de aynı düşüncelere ve duygulara sahip olmuş olduğunuzu zamanla fark etmeye başlarsanız, bunun sizdeki bir "ben" olduğunu fark etmeye başlayacaksınız ve kendini gözlemleme aracılığıyla herhangi bir anıya sahipseniz, bu düşüncelerin ve duyguların daha sonra –yani sizde farklı bir "ben" baskın olduğunda– tamamen farklı duruma geleceğini gayet iyi bilirsiniz. Aslında bu düşüncelere, bu duygulara gülüp geçebilir ve her şeyi niçin bu şekilde aldığınıza hayret edebilirsiniz. Bu, bir "ben"in tam olarak ne olduğunu gösterir. Bir "ben"i bizzat bir insan, bir kelebek ya da bir kömür parçası gibi göremezsiniz; o sizin dışınızdaki bir nesne değildir. "Ben"i yalnızca üzerinizdeki etkileri aracılığıyla, size telkin ettikleri aracılığıyla, size söylemekte oldukları aracılığıyla, düşünmenizi ve hissetmenizi sağlamaya çalıştığı şeyler aracılığıyla gözlemleyebilirsiniz. Kişinin bazen kendine şu soruyu yöneltmesi çok iyi bir şeydir: "Hangi durumdayım?" Zamanla, Çalışma'da bunun yanıtlanması güç bir soru olduğunu göreceksiniz çünkü o anda içinde olduğunuz durumun dışında o kadar çok farklı durumun anılarına sahipsinizdir ki söz konusu "ben" aracılığıyla oluşturulan ve o an için ona inanmanızın sağlanmaya çalışıldığı belirli bir durumu kabul etmezsiniz. Bir başka deyişle, birbirini izleyen durumlarınızdan –yani sizi ipnotize etmeye ve kendilerine boyun eğdirmeye çalışan birbirini izleyen "ben"lerin gücünden– çıkıp uzaklaşmaya başlarsınız. Bu, Gerçek "Ben"e doğru bir harekettir. Gerçek "Ben" elbette ki kendinin dışında hiçbir şeye boyun eğmez ve diğer bütün "ben"leri kontrol eder. Ama Gerçek "Ben"in yaşadığı bu psikolojik duruma yaklaşmak için –ki bu çok uzun bir yolculuktur– öncelikle, siz olmayan, Gerçek "Ben" olmayan ama daima sizi siz olduklarına ikna etmeye çalışan değişken "ben"lerinize boyun eğmemelisiniz. Her "ben" size şunun gibi bir şey söylemektedir: "Bak şimdi, aslında sen busun. Ben senim ve sen bu şekilde hissediyorsun, aslında bu şekilde düşünüyorsun." Bu "ben"lerin çok zeki birer ipnotizör olduklarından emin olabilirsiniz ve insanların büyük bir çoğunluğunda, bunların eylemleri son derece başarılıdır. İnsanların büyük bir çoğunluğu, belirli bir anda zihinlerinde belirip kaybolan birbirini izleyen her "ben"e inanmaktadır.

Öyleyse, durumlarınızı gözlemleyerek "ben"leri fark etmeye çalışın. Bu Çalışma'ya durumlarımıza, düşüncelerimizin niteliğine ve hislerimizin niteliğine dikkat ederek başlarız. Size bir örnek daha vermek istiyorum. Geçenlerde biri yanıma gelip şöyle dedi: "Çalışma'da ilerleyişim hakkında çok umutsuzum." Yanıtım şu oldu: "Sendeki bu 'ben'i neden gözlemlemiyorsun?"

Quaremead, Ugley, 3 Kasım 1945

GEVŞEME ÜSTÜNE BİR NOT

Gevşeme hakkında konuştuğumuzdan bu yana epey zaman geçti. Geçmişte birçok kez gevşememiz ve her gün gevşeme pratiğini uygulamamız gerektiği söylenirdi. Elbette ki bu günümüzde günlük dilde hiçbir anlam taşımayan alışılmış bir sözcük haline geldi. Ama Çalışma gevşeme üzerinde dururken, hepimizin uyguladığından tamamen farklı bir şeyden söz etmektedir. Çalışma'nın gevşeme hakkında söylediklerini hatırlatmama izin verin. Bütün gevşemenin yüz kasları, el ve ayak parmakları gibi küçük kaslarda başlaması gerektiğini söyler. Bize yüz ile başlamamız ve içsel dikkatimizi yüzün küçük kaslarına yöneltip onları gevşetmemiz öğretilmişti: ağzın etrafındaki kaslar, gözlerin etrafındaki kaslar ve hatta göz kaslarının kendisi.

Şimdi, gevşemeden söz ediyorsak, içsel dikkatten söz etmemiz gerekir. Biri dışsal, diğeri içsel olmak üzere iki tür dikkate sahibiz. Örneğin, kişi kendini, ruh durumlarını, düşüncelerini vb. gözlemlerken içsel dikkatini –yani duyular aracılığıyla görülebilen, dokunulabilen ya da işitilebilen herhangi bir dış nesneye yöneltilmeyen dikkati– kullanır. Kendini gözlemleme duyuların görebileceği, işitebileceği vb. bir şey hakkında değil, yalnızca içsel duyunun gözlemleyebileceği bir şey hakkındadır. Bu, içsel dikkattir. Dikkat aracılığıyla şuuru bedenin farklı parçalarına yerleştirmeye gelince; buna aşama aşama başlamalısınız. Örneğin, içsel dikkat aracılığıyla bedeninizin belirli bir parçasının, diyelim ki sol ayağınızın şuuruna varabiliyor ve daha sonra onu sağ ayağınıza doğru yöneltebiliyor musunuz? Bedeninizin belirli bir parçasına yönlendirilen içsel dikkatin ne anlama geldiğine dair bir fikre sahip olmadıkça, gevşemeye çalışmak tamamen faydasızdır. Söylediğim gibi, Çalışma gevşemenin yüzün küçük kaslarının gevşetilmesiyle başladığını öğretmektedir. Gözlerinizi kısmış, dudaklarınızı büzmüş ve dişlerinizi sıkmışsanız, gevşemeye çalışmanın hiçbir faydası olmayacaktır. Bu nedenle, başlangıç olarak, yüzünüzdeki kasların durumunun içsel olarak şuuruna varmak gereklidir. Bu içsel dikkat eylemi, sizde bütün bedenin gevşetilmesi için doğru koşulu üretecektir. Ama burada önemli olan, bunu yapmak zorunda oluşunuzdur. Bildiğiniz gibi, çoğu insan bunun gibi bir şeye zaman ayıramaz. Hep hayatın faydasız düşünceler, endişeler ve kaygılarla dolu akışına kendilerini bırakmış, sürüklenmektedirler. İnsanlar kendilerini sürekli olarak meşgul eden şeylerin bu mekanik akışını kesintiye uğratmanın, yapmamaları gereken bir şey olduğunu veya tamamen yanlış olduğunu bile düşünürler. Ama durum böyle değildir. Sizi yöneten bu mekanik akışı, hayatın akışını, sürekli akıp duran bu sinema filmini bir an için bile olsa kesintiye uğratabilirseniz kuvvet almaya başlarsınız. Bu nedenle, içsel dikkatinizi yüzünüzün kaslarına yöneltmeye çalışın ve orada ne kadar çok dikkatin yattığını fark edin.

Bay O. bir keresinde hayatın hep kaslarımızda gerginlikler, endişeli ifadeler, aceleci hareketler üretiyor olduğunu ve bunların hepsinin muazzam

miktarda enerji kaybına yol açtığını söylemişti. Ama Tanrı aşkına, Piccadilly Meydanından geçerken yüzünüzdeki küçük kasları gevşetmeye çalışmayın. Bu büyük bir hata olacaktır. Aslında, buna doğru çabayı yanlış zamanda harcamak denebilir. Doğru çabayı yanlış zamanda harcarsanız veya doğru zamanda yanlış çabayı harcarsınız, güçlüklerle karşılaşacaksınız. Her şeyin bir zamanı vardır; yani şeyleri yapmanın doğru bir zamanı vardır. Bu nedenle, bu gece her şeyi doğru zamanda yapmak hakkında Vaiz bölümünden bir pasaj aktarmak istiyorum çünkü çabayı yanlış zamanda harcarsanız, doğru bile olsa, hiçbir sonuç vermeyecektir.

> "Her şeyin mevsimi, göklerin altındaki her olayın zamanı vardır. Doğmanın zamanı var, ölmenin zamanı var. Dikmenin zamanı var, sökmenin zamanı var. Öldürmenin zamanı var, şifa vermenin zamanı var. Yıkmanın zamanı var, yapmanın zamanı var. Ağlamanın zamanı var, gülmenin zamanı var. Yas tutmanın zamanı var, oynamanın zamanı var. Taş atmanın zamanı var, taş toplamanın zamanı var. Kucaklaşmanın zamanı var, kucaklaşmamanın zamanı var. Aramanın zamanı var, vazgeçmenin zamanı var. Saklamanın zamanı var, atmanın zamanı var. Yırtmanın zamanı var, dikmenin zamanı var. Susmanın zamanı var, konuşmanın zamanı var. Sevmenin zamanı var, nefret etmenin zamanı var. Savaşın zamanı var, barışın zamanı var." (*Vaiz*, 3:1-8)

Trafiğin ortasında durduğunuzu ve yüzünüzün küçük kaslarını gevşetmeye çalıştığınızı ve bunu yaparken ezilirseniz, sizden bunu yapmanız istendiği için yakındığınızı hayal edin. Bu, Çalışma'nın başlarında mekanikliğe karşı koymaları istenen ve kömür yemenin ya da boş otobüslerde ayakta dikilmenin ya da bıçağı sol elle, çatalı sağ elle tutarak yemek yemenin iyi bir şey olacağını düşünen insanların aptallığıyla kıyaslanabilecek bir aptallık olur. Bütün bu çabalar, akıllıca olmadığı için faydasızdır. Bu Çalışma, akıllıca harcanan çabaya dayanır.

Burada yapılan toplantıların birinde, geçenlerde şu soruyu yöneltmiştik: "Varlığınızı hiç incelediniz mi ve Varlığınızda Çalışma'nın ışığında neleri değiştirmeniz gerektiğini fark ettiniz mi?" Varlığınızı hiç gözlemlemediğinizi ve bu Çalışma'yı size söylendiği gibi yapmaya çalıştığınızı varsayalım; bunun size herhangi bir faydası olacak mı? Çalışma kendini size bağlayacak mı? Örneğin, negatif duygularınızı, çekememezliğinizi ve kıskançlığınızı vb. hiç fark etmediğinizi ve yine de Duygusal Merkezde teorik bir biçimde çalışmaya hep devam ettiğinizi varsayalım; bunun size herhangi bir faydası olacak mı?

Şimdi, bu gece, duruş hakkında, kaslar hakkında –kısacası Hareket Merkezi hakkında– konuşmalıyız. Her merkezin diğer merkezleri ipnotize ettiğini bildiğinizi varsayıyorum. Bir insanın Hareket Merkezinde sürekli olarak gergin bir kassal duruş içinde olduğunu ve yüzündeki küçük kasların bir tür karamsarlığı ifade ettiğini varsayalım; böyle bir insanın hoş duygular ya da ilginç düşüncelere sahip olabileceğini düşünür müsünüz? Elbette ki hayır. Kassal duruşunun boyunduruğu altındadır. Karamsar hallerin, duruş itibarıyla karamsar görünmemize neden olduğunu hepiniz bilir-

siniz. Çalışma'da yeterince akıllı olan bir insan, kendini ele geçirmiş negatif duygudan ayrılmaya çalışırken duruşunu farklılaştıracaktır çünkü her bir negatif duygu, kendine özgü bir kassal duruş üretecektir. Omuzları düşük, boynu bükük, hüzünlü bir yüz ifadesi takınmış durumda odaya giren bir kişinin, kassal duruşunu değiştirmediği takdirde, alışkanlığa dönüşmüş negatif bir durumda olduğunu derhal anlarsınız. Aynı biçimde, yüzdeki küçük kaslar sorununa dönecek olursak; her zaman dudakları bükülmüş, bitkin ya da canı sıkkın ya da endişeli görünen bir kişinin kötü bir durumda olduğunu ve o kişiyi güldüremedikçe ya da daha dik durmasını sağlamadıkça bu duruşu tarafından ipnotize edilmiş durumda kalacağını gayet iyi bilirsiniz. Lütfen, duruşun yalnızca bedenin büyük kaslarıyla ilgili bir sorun olmadığını, küçük kasları da kapsadığını gözden kaçırmayın. Karamsar bir yüz ifadesiyle dik durmanın hiçbir faydasının olmayacağını kastediyorum çünkü yüz –yani yüzün ifadesini kontrol eden yüz bir küçük kas– Duygusal Merkez tarafından çok doğrudan bir biçimde yönetilir ve duyguları, diğer her şeyden daha çok yansıtır. Dişlerini sıkarak sizi sevdiğini söyleyen birinden hoşlanmazdınız. Kişi, onun yalan söylediğini ve gerçek bir anlam taşımayan sözcükler kullandığını derhal anlardı; ne yazık ki çoğu zaman durumumuz budur. Hareket Merkezi Duygusal ve Entelektüel Merkezleri ipnotize edebildiği için duruşunuza ve yüz ifadenize, yüzünüzün duruşuna zaman zaman dikkat etmeniz ve bu duruşları nasıl farklılaştırabileceğinizi içsel dikkat aracılığıyla incelemeniz iyi bir şeydir. Çünkü kasları, özellikle de küçük kasları gevşetirseniz farklı bir duygu ve düşünce haline gireceksiniz. Bunların belirli duruşları, belirli yüz ifadelerini takındığını hiç fark ettiniz mi? Bir erkek veya bir kadının tam gerekli olduğu anda kendini gözlemlediğini ve hem büyük hem de küçük kaslarını gevşettiğini varsayalım. Bu durumda öfke halinin devam etmesi ve gelişmesi mümkün müdür? Elbette ki değildir. Ne yazık ki kendimiz üzerinde asla tam gerektiği anda çalışmayız çünkü hayatın gündelik ilişkilerini Kendini Hatırlamanın bir derecesiyle daha şuurlu olarak ele almak yerine bunlara tipik mekanik tepkiler göstermeyi daha çok tercih ederiz. Aslında öfkeye kapılan bir insan kaslarındaki gerginlikleri gözlemleyebilseydi, kritik bir anda kendini hatırlayabilir ve bu da davranışını bütünüyle değiştirebilirdi.

Dolayısıyla, yapabildikçe gevşemeyi incelemeye çalışın. Yüz kaslarınızın nasıl kasıldığına dikkat edin ve gevşetmek için içsel dikkatinizi yüz kaslarınıza yöneltmeye çalışın. Gözlerinizin etrafındaki kaslarla başlamanızı, sonra burnunuzun etrafındaki kaslara (şu kolayca dudak büken kaslara) geçmenizi, sonra ağız ve yanaklarınızın etrafındaki küçük kaslarla devam etmenizi, daha sonra içsel dikkatinizi çene ve boynunuzun ön kısmına yönlendirmenizi, buradan başınızın arka kısmına geçmenizi ve boynunuzun tutulmasına neden olan kasları gevşetmenizi, sonra omuzlarınızın etrafındaki daha büyük kaslara doğru devam etmenizi ve içsel dikkatinizi aşama aşama ayak parmaklarınıza doğru indirmenizi tavsiye ediyorum. Elbette ki bu uzun zaman alır ama bunu yapmaya çalışmak çok iyi bir şeydir. El kaslarını atladım. Şöyle demeliydim: Omuzlarınızdan kollarınıza ve

ellerinize doğru inin ve bilek kaslarınızla başlayın. İçsel dikkatinizi bilek kaslarınıza yönlendirin ve bilekleriniz tamamen esnek ve açık olmasını sağlayın. Daha sonra da parmaklarınızın küçük kaslarına doğru ilerlemeye çalışın ve onları gevşetin. Bedenlerindeki kas gerginliklerini bu şekilde gevşetmeye çalışan herkes, normalde uygun biçimde gevşemeyen kas gruplarını kendileri fark edecektir. Her şeyden önce kendinize yalnızca "Gevşe!" diyerek gevşeyemeyeceğinizi hatırlayın. Bu gerçek bir içsel dikkat egzersizidir. Nispeten şuurlu bir biçimde yapılması gereken yönlendirilmiş bir çabadır; haftada bir kez bile yapsanız sonuç elde edeceksiniz. İnsanlar çeşitli kas grupları gergin bir durumda olduğu için geceleri sık sık uyanık kalmaktadır. Duygusal Merkezlerini ve Entelektüel Merkezlerini gözlemleyip gevşemeye, yani bu iki merkezle özdeşleşmemeyi deneyebilirler ama bedenlerinde mevcut olan kas kasılmalarını içsel dikkat aracılığıyla gözlemlemezler. Şimdi, bu makale kassal gevşeme hakkındadır. Hareket Merkezini gevşetmek hakkındadır. Çalışma'nın, her merkezin diğer merkezleri ipnotize edebileceğini söylediğini sizlere bir kez daha hatırlatmak istiyorum. Hareket Merkezi durumunda bu, belirli tipik duruşların ve tipik ifadelerin sizde tipik duygular ve tipik düşünceler doğurduğu anlamına gelir. Örneğin, telaş etmeyi durduramayan aceleci bir insan, belirli konumlar ya da duruşları veya bu durumda aynı fikre ait olan belirli hareketleri sergileyen bir Hareket Merkezine sahiptir ve bu nedenle, hep söz konusu duruş ve hareketleri takınan Hareket Merkezi tarafından ipnotize edilir. Bu aceleci hareketler, aceleci ve endişeli duyguları, aceleci ve endişeli düşünceleri doğurur. Hastalık, böylesi durumlarda bazen çok iyi gelir. Kendimde bunu çok sık bir biçimde gözlemlediğimi rahatlıkla söyleyebilirim. Hastalık, Hareket Merkezini sakinleştirir ve böylece çoğu zaman bizi gevşeterek çok büyük bir iyilik yapmış olur. Belki de bazılarınız aynı şeyi fark etmiştir. Duygusal açıdan endişeli olmayabilirim veya böyle olmam için hiçbir neden olmayabilir ama aceleci davranışlar sergilemeye ve sanki hiçbir şey için zamanım yokmuş gibi davranmaya alışmışsam, Hareket Merkezim Duygusal Merkezimi ipnotize ederek endişe ve yorgunluk hissetmeme sebep olabilir. Elbette ki bundan yola çıkarak, hepimizin ne kadar gevşemiş olduğumuzu göstermek için heybetli ve yavaş bir biçimde yürümeye başlayacağını düşünmemeliyiz. Kişi gevşemeyi istediğinde ve gevşemeye ihtiyacı olduğunu hissettiğinde içsel dikkat aracılığıyla gerçekten gevşemelidir. Yüzünüzün küçük kaslarından başlayıp bu egzersizi çok samimi bir biçimde yapacak olursanız, çok zorlu ve endişe verici düşüncelerin ne kadar sık silinip kaybolduğunu gördüğünüzde çok şaşıracaksınız. Örneğin, kaşlarınızı çatmaya kısa bir süre için ara verin. Yalnızca sizden bunu yapmanız istendiği için değil, içsel dikkat aracılığıyla kaşlarınızın çalışmasına neden olan kaslara gitmenizi ve onları gevşetmenizi kastediyorum. Kaşlarınızı çatmanıza neden olan bütün düşünceleriniz kaybolacaktır. Bu, söz konusu düşüncelerin, yüzünüzün duruşuyla sürdürüldüğü anlamına gelir. Dişlerini sıkan ve yumruklarını sıkan insanlar da bunu yapmaya son verirlerse çok belirgin bir fark hissedeceklerdir; kendilerine yabancılık hissedeceklerdir. Ama hepimiz mekanik kalmak ve hiç değişme-

mek istediğimiz için bu insanların çok geçmeden dişlerini ve yumruklarını sıkacaklarını ve göğüslerini eski haline döndüreceklerini sanıyorum.

Şimdi, bu makaleyi tartışırken, lütfen hatırlayın: Çalışma'ya yüz kaslarımızı gevşeterek başlarız ve bu, şuuru söz konusu kaslara yönlendirmek ve onları tek tek gevşetmek için çok miktarda pratik yapmayı gerektirir; özellikle de çenenin altındaki küçük deri kaslarını ve boynun arkasındaki kasları hatırlayın. Kişisel deneyimimde, başka hiçbir şey yapmaya vakit bulamazken bile bilek kaslarımı gevşetmemin son derece faydalı olduğu sonucuna alıştım. Ellerinizi gevşetin çünkü eller şiddeti çok kolay ifade ederler.

Quaremead, Ugley, 17 Kasım 1945

DUYGUSAL MERKEZ ÜSTÜNDE ÇALIŞMA

Buradaki son toplantıda Duygusal Merkez üzerinde çalışmakla ilgili bir soru yöneltilmişti. Duygusal Merkez ile ilgili önemli bir sorun, onunla –yani herhangi belirli bir anda etkisinde kaldığımız duygularla– daima özdeşleşmiş olmamızdır. En büyük zorluğu, kendimizi içinde bulunduğumuz anın duygusal durumundan ayırmakta yaşarız. Duygusal durumumuzu kanıksarız. Örneğin, duygusal açıdan kıskançlık hissederiz ki bu, içgüdüsel olarak kıskançlık hissetmekten farklı bir şeydir ve bu duyguyla tamamen özdeşleşiriz. Veya duygusal açıdan kendimizi karamsar hissederiz ve bir kez daha, bu durumumuzu olduğu gibi, karşı koymayacağımız bir şey gibi alırız. Çalışma, bildiğiniz gibi, Duygusal Merkezin başa çıkılması en zor merkez olduğunu öğretmektedir. Bundan azgın fil olarak söz edildiğini ve bunun etrafına biri Entelektüel Merkez ve diğeri Hareket Merkezi olmak üzere iki evcil fili bağlamaya çalışmamız gerektiğini duymuşsunuzdur. Bütün mesele, Duygusal Merkezi özdeşleşmeden gözlemleyebilme zorluğunda yatar. Sebebi, kendimizi diğer her şeyden çok duygularımızla özdeşleştirmemizdir ve daha önce de belirttiğim gibi, duygusal durumumuzu gözlememiz ve ayrılmamız gereken bir şey olarak görmeyip onu kanıksarız. Herkes en büyük heyecan ve coşkulardan en karamsar ve hastalıklı hislere dek sürekli olarak tekrarlanan tipik bir duygusal durum dizisine sahiptir. Ama duyguların kuvveti öylesine kör edicidir ki insanlar duygularının dönüp duran çarkına çakılıp kalırlar. Bir başka deyişle, insanlar duygularına güvenmez ama onları sahici ve tamamen gerçek durumlar olarak alırlar. Belirli bir andaki duygularını haklı olarak görürler. Özdeşleşme eğilimimizden dolayı duyguları gözlemlemek çok zor olduğu için, onları gözlememiz ve kapılıp gitmememiz gereken bir şey olarak gözlemlemezler. Başlangıç noktası daima kendini gözlemlemeden ve bu durumda, duygusal durumun gözlemlenmesinden geçer. Şimdi, içinizde bunu şimdiye kadar yapabilmiş olan var mı? Duygusal durumunuzu gerçek du-

rumunuz olarak kanıksamaksızın gözlemleyebiliyor musunuz? Çalışma hafızanızda, sürekli tekrarlanan tipik duygusal durumlarınızın bazılarının bilgisini elde ettiniz mi? Belirli bir duygusal durumunuzu hiç sorguladınız mı? Bir başka deyişle, daha önce söylediğim gibi duygusal durumunuza meydan okuyup kendinize şöyle dediğiniz oldu mu: "Neden bu duygusal durum içindeyim? Bu neden kaynaklanıyor? Bu duygusal durum neyle bağlantılı olarak ortaya çıktı?" İçsel dikkat çabası, sizi duygusal durumunuzdan ayırmaya başlayacak ve böylece onu silahsız bırakabilirsiniz; yani artık ona ayak uydurmazsınız, ona inanmazsınız, onu kanıksamazsınız.

Herhangi bir andaki duygusal durumlarımızın iki kaynağı vardır. Kaynaklardan biri, örneğin, size hak ettiğiniz gibi davranmayan ya da tatsız şeyler söyleyen bir kişi gibi bir dışsal uyarandır; diğeri ise geçmişinize dair dokunaklı bir histen gelen tipik alışılmış duygudur. Geçmişin üstesinden gelmek, kendiniz üzerindeki kişisel çalışmanın önemli bir çizgisidir. Birçok insan, besleyip koruduğu mutsuz anları o kadar iyi kaydeder ki yalnızca faydasız ıstıraplara yol açan sürekli negatif duygular doğuran bu dokunaklı durumlardan ayrılmak çoğu zaman onlar için çok zordur. Bu kişisel çalışma, çok özel bir türdendir ve herkesin bir süre sonra bununla yüzleşebilir olması şarttır. Geçmişin tamamı ergeç iptal edilmelidir. Bir başka deyişle, hiç kimseye karşı hiçbir şeye sahip olmalısınız. Bütün borçları affetmelisiniz. Daha önce sık sık söylendiği gibi, bunu yalnızca kendini gözlemleme aracılığıyla kendiniz hakkındaki düşüncenizi bütünüyle değiştirerek başarabilirsiniz. Diğer kaynak, insanların size her gün dışsal olarak nasıl davrandığıdır. Size hatalı olduğunu düşündüğünüz bir biçimde davranan bir kişiye karşı negatif olursunuz. Negatif duygunun içsel ve dışsal olan bu iki kaynağının çok yakından bağlantılı olduğunu hepiniz görmelisiniz. Bay Ouspensky bir keresinde bu konu hakkında konuşuyordu ve her duygusal durumla nasıl özdeşleştiğimizden bahsederken şu üstün formülü sunmuştu: *Özdeşleşmemek için Çalışma dışında hiçbir şeyi ciddiye almayın.*

Negatif olmak ve belirli bir kişiye karşı nahoş bir duygusal duruma sahip olmakla ilgili olarak, nahoş bir duygusal durumda olduğunuzu gözlemleyebilecek noktaya eriştiğinizi varsayalım ve elbette ki bu, onunla tamamen özdeşleşmediğiniz anlamına gelir; öyleyse, belirli bir kişiye yönelik bir negatif durum içinde olduğunuzun belli belirsiz farkında olduğunuzu varsayalım: Bununla nasıl başa çıkardınız? Kişisel olarak yapmış olduğunuz çalışma tam bu noktada devreye girer. O kişi hakkında sizi neyin negatif kıldığını formüle etmeye çalışın ve daha sonra kendini gözlemleme defterinize, kendinizle ilgili kayıtlarınıza –yani Çalışma hafızanıza– bakıp o kişide katlanmakta bu kadar güçlük yaşadığınız şeyin kendinizde de olup olmadığını görmeye çalışın. Kendinizin de eleştirdiğiniz kişi kadar zor olduğunu fark etmek birdenbire büyülü bir teslimiyet, iptal ediş, özgürleşme hissi üretir. Ama bunu yapmak için Entelektüel Merkezi kullanmalısınız. Bir başka deyişle, düşünmelisiniz: Bu Çalışma'nın kastettiği anlamda düşünmenin ne anlama geldiğinin çok iyi bir örneği burada ortaya çıkar; bu şekilde düşündüğünüzde, sizi temin ederim ki şimdiye dek deneyimlediğiniz en büyük özgürlük hissini size sunacaktır.

Yine, bir kişi size nahoş bir şey söylediği için negatif olduğunuzu varsayalım. Bu aslında daha önce anlattığım şeyle aynıdır. Bununla yüz yüze gelmek son derece zordur ve o an bunu yapamayabilirsiniz. Birinin size nahoş bir şey söylemesi gibi her olay dönüştürülebilir olmalıdır. Bu Çalışma'nın tamamı hem geçmişimizle ilişkimizde hem de şu an bize olmakta olanlarla ilişkimizde kendimizi dönüştürmekle ilgilidir. Yalnızca şunu söyleyebilirim: Şimdiye dek başkalarına nahoş bir şey söylediniz mi ve eşit derecede nahoş bir şey söylemekle ilgili bir hatıranızı daha sonradan hafızanızda canlandırabiliyor musunuz? Sizi bir kez daha temin ederim ki bunu yapabilirseniz, birinin size nahoş bir şey söylemesiyle ilgili bu küçük olay tamamen iptal edilmiş, tamamen nötrleşmiş hale gelecektir ama daha önce söylediğim gibi, biri size nahoş bir şey söylediği anda bunu hemen yapamayabilirsiniz. Kişisel çalışmamızın önemli bir kısmı olayların ardından yapılır. Affetmek tamamen faydasızdır: iptal etmeniz gerekir. Ve bu her zaman aynı şeyi kendinizde de bularak gerçekleştirilir ve samimiyseniz, aynı şeyi kendinizde her zaman bulabilirsiniz. Hiç kimse size sizin başka insanlara davrandığınızdan farklı bir biçimde davranamaz çünkü Varlığınız hayatınızı cezbetmektedir. Psiko-dönüşüme inanmak olasıysa, bunun böyle olması gerektiğini anlıyor musunuz? Sorun, kendimizi hoş ve tatlı insanlar olarak kanıksamamızdan kaynaklanmaktadır ve bu noktada, kendiniz dışsal olarak nahoş bir şey söyleyemeyebileceğinizi ama bu tür bir şeyi düşünüp buna rıza gösterebileceğinizi hatırlamalısınız. Çalışma'da kendinizde, kendi özel alanınızda psikolojik olarak düşündüklerinizin de söylediğiniz şeyler kadar önem taşıdığını anlamalısınız. Rıza gösterdiğiniz fikirlerden, kendi adınızla imzaladığınız çeklerden söz ediyorum. Bunlar, açıkça söylediğiniz şeyler kadar önem taşır. İnciller bundan sıkça söz eder. Ama bu durum, zihninde başka insanlar hakkında birçok nahoş düşünce oluşan ama bu düşüncelere rıza göstermeyen Çalışma'daki bir kişi için tamamen farklıdır. Böyle bir kişi bunlarla kimyasal olarak nasıl birleşebileceğini çok kolayca görür ama bu bileşimlerin oluşmasına izin vermeyecektir ve bir süre sonra, bu ayartılış geçip gider. Bu gerçek bir ayartılıştır çünkü bütün gerçek ayartılışlar Çalışma'yla ilgilidir. Başka insanlar hakkındaki nahoş düşüncelere ve hislere ayak uydurmaz ve bunların tamamen farkında olursanız, kendiniz üzerinde gerçek anlamda çalışıyorsunuz, demektir. Kişisel çalışma budur. Başka insanlar hakkındaki bu düşüncelere ve hislere neden sahip olduğunuzu düşünecek kadar aptalsanız, hata edersiniz. Yalnızca kendinizdeki sürtüşmenin son bulması için dua ediyorsunuzdur ama bütün sürtüşmeler gelişim olasılığı sunar ve sanırım, gelişmenin tamamının Çalışma'nın özdeşleşmememiz gerektiğini öğrettiği şeylerle özdeşleşmemekten geçtiğini söylemek doğru olur. Negatif, acı ya da şüpheli düşüncelere razı olursanız, bunların sizi ayartmayı başardığını ve oluşturmaya çalıştığınız şu küçük Çalışma kabında, küçük imbiğinde onarması haftalarınızı alabilecek bir çatlağın çoktan oluşmuş olduğunu ve bunun önemsiz görünen çok küçük bir şey olsa da sizde bir sızıntı oluşturduğu için çoğu zaman kuvvetinizi tamamen tükettiğini görmüyor musunuz? Kendine acımayla ilgili düşünceler, hiç kuşku yok ki sizde delikler açar. Bir

imbik olmak yerine deliklerle dolu, her şeyin içine akıtıldığı ama kendiniz için yapmış olduğunuz her şeyin dışarıya aktığı bir kevgir haline gelirsiniz. *Haseti* alın. Haset küçük bir şeymiş gibi görünür ama çok büyük bir delik açar. *Garezi* alın. Dilinizdeki ya da mektubunuzdaki acı sözleri alın. Bunlar da çok büyük bir delik açar. Veya incinmekten kaynaklanan hıncı alın. Bütün bu durumlar, özdeşleşme durumlarıdır.

Psikolojinin tamamı, gerçek psikolojik öğretinin tümü bir insanın nasıl büyütüleceği hakkındadır ve çok kesin bir amaç güder; bir insanın kuvvetini belirli bir biçimde koruması durumunda, kendisinde yeni bir insan, farklı bir kişi yaratabileceği fikrine dayanır. Bu öğretiyi aktarmak için kullanılan mecazlar farklı çağlarda çeşitlilik göstermiştir. Görünüşte kurşunu altına dönüştürmeyi konu edinen ama aslında İnsan'ı yeni bir varlığa dönüştürmekle uğraşan simyasal öğretide, yanlış tesirlerin içine işleyemeyeceği, insanın bütün özsel parçalarını biraraya getiren ve belirli bir sürtünme aracılığıyla onları yeni bir bedene dönüştüren bir imbik fikri hep vardır.

Daha yüksek bir Varlık seviyesine erişmeyi amaçlıyoruz. Daha yüksek bir Varlık seviyesinin bir işareti nedir? Soruyu şu şekle sokmama izin verin: Kendine acıma, kıskançlıklar, hasetler, şikayetler, garezler, karamsarlıklar ve her türden negatif durumlarla dolu bir kişi Göklerin Egemenliğine girebilir mi? Göklerin Egemenliği nedir? Gerçek psikolojinin uygulanmasının yol açtığı şeyden, bu Çalışma'da "Daha Yüksek Varlık" olarak adlandırılan şeyden başka bir şey değildir. Öyleyse, yapmamız gereken kesin bir şey var. Bu bir teori ya da icat değildir; kalıcı bir öğretidir. Bu Çalışma'daki her şey bize tamamen gerçek ve kesin bir şevi öğretmektedir. Bu, işitebilen herkes için kesin ve olası olan bir şeye açılan bir *yoldur*. İnsan ve onun –yerel anlamı değil– kalıcı anlamı hakkındadır. Doğru taleplerde bulunup doğru çabaları harcarsa, İnsan'a kaçınılmaz olarak yanıt veren bir şey vardır çünkü İnsan'ın anlamı vardır ve Evren'in anlamı vardır.

Şimdi, Duygusal Merkezle nasıl ilgilenmek gerektiğine ilişkin ilk sorumuza geri dönelim. Bu zor bir şeydir ve hiç kimse bununla uzun yıllar boyunca ilgilenmeyi beklemez. Ama bu Çalışma'yı yapmak isteyen insanlar kendi nahoş duygularıyla kendi ölçeklerinde başa çıkmaya başlamalıdır çünkü Çalışma, bildiğimiz bütün duyguların genelde nahoş olduğunu öğretmektedir. Örneğin, bir rakibe karşı zafer elde etmek, şu anki seviyemizde hoş bir duyguymuş gibi görünse de aslında çok nahoş bir duygudur. Normalde deneyimlediğimiz hoş duygular bile, gururumuza veya kibirimize dokunulduğu anda birdenbire en nahoş duygulara dönüşürler. Çünkü bütün duygularımız, onlara temas eden kendini sevmeye dayanmaktadır. Çokça pohpohlama varsa, kendimizi çok iyi hissederiz ama pohpohlama yoksa kendimizi yılgın hissederiz. İşte bu nedenle, ister hoş ister nahoş olsun kişinin duygularına güvenmemesi çok iyi bir şeydir ve özellikle de kişi heveslere güvenmemelidir.

Çalışma, değişmeyen duygular olduğunu da öğretmektedir; onları pozitif duygular olarak adlandırır. Olağan duygularımızı pozitif olarak nitelemez; onları ya hoş ya da nahoş olarak niteler. Çalışma, henüz gerçek duy-

gulara sahip olmadığımızı öğretir. Kendi deneyimimden yola çıkarak, gerçek duyguları zaman zaman çok kısa bir süreliğine hissedebildiğimizi düşünüyorum ve bunlar daima, kendini sevmenin tamamından uzak oluyor. Ama ayrıca, bunların çok nadir olduğunu ve kolaylıkla icat edilebildiğini de düşünüyorum. Şimdi, Çalışma kendi başımıza pozitif duygular oluşturamayacağımızı söyler. Samimi bir biçimde çalışırsak pozitif duyguların bize bazen gelebileceğini ve bunların ödül olarak geldiğini söyler. Ayrıca, Daha Yüksek Duygusal Merkezden gelen pozitif bir duygunun niteliğinin asla karşıtına dönüşmeyeceğini de söyler. Bizim olağan sözde sevgimiz, çok kolayca nefrete dönüşür. Pozitif bir duygunun karşıtı yoktur çünkü karşıt uçlar arasındaki Üçüncü Kuvvete aittir. Hepinizin bildiği gibi, Duygusal Merkezin arındırılması en büyük amaçlarımızdan biridir. Buna yalnızca kendimiz, başka insanlar ve Yeryüzü üzerindeki hayatın anlamı hakkındaki yeni fikirler aracılığıyla Entelektüel Merkezin arındırılmasıyla erişebiliriz. Zihin yeni Hakikat'i görmeye başladığında, Duygusal Merkez de bu sahte duyguları terk etmeye başlayabilir. Nihai hedef, pozitif duyguları alabilmesi için Duygusal Merkezi uyandırmaktır. Ve bu, şimdiki halimizde bizden çok uzakta olsa da hepimiz, şimdiki Duygusal Merkezimiz ve bundan kaynaklanan duygusal durumlarımız üzerine ne kadar çok çalışmamız gerektiğini gayet iyi biliyoruz. Örneğin, her zaman kendi bildiğimizi okumaya son vermeliyiz. Bunun bir anda yapılabileceğini zannetmeyin. Bunun, her şeyde bildiğimizi okumanın ne anlama geldiğini fark etmemiz uzun zaman alır. Ama kendimize dair olağan mekanik hissimizi çözüp dağıtmaya başladığımızda -ki bu noktada sormalıyım: Kaçınız kendi içinde tamamen iyi durumda olduğundan emin?- kendimize duyduğumuz bu sevginin kaynaklarının ta kendilerini ve şu anda herkesi yöneten kendimizle ilgili bu duyguları ortadan kaldırmaya başlarız. Yalnızca, kendinizde en çok hor gördüğünüz şeyler biraz olsun iyidir. İsa'nın bir ağılda doğması, İnsan'da gelişebilecek şeyler bakımından bir anlam taşımaktadır.

Quaremead, Ugley, 24 Kasım 1945

TUTUMLAR ÜSTÜNDE ÇALIŞMA

Bu kısa makalede, tutumlar fikrine bir kez daha dönelim. Çalışma tutumlarımızı gözlemlememiz gerektiğini öğretir. Tutumları, hep mekanik olarak aldığınız bakış açıları olarak tanımlayabilirsiniz ama bu tanım, tutumlar fikrine yalnızca giriş niteliğinde olur. Tutumları, yalnızca sonuçları üzerinden başlayarak gözlemleyebilirsiniz. Bir tutum, alışılagelmiş kanıksanmış düşünme biçimi aracılığıyla oluşmuş bir şeydir. Öncelikle tutumlara, tipik bakış açılarına, tipik yaklaşımlara sahip olduğumuz ve bunun hiç kuşkusuz mekanik ve dolayısıyla ölü psikolojiye -yani psikolojimizin değişmeyen yanına- ait olduğu fikrinin hakikatini görmeliyiz. İnsanların gör-

mediği şey, keşfedilmemiş tutumlarının onlar için birçok sıkıntı yarattığı ve onları anlamaktan alıkoyduğudur. Elbette ki hiç kimse tipik tutumlara sahip olduğunu kabul etmez.

Bana gönderilen yeni bir gözlemi dolaylı olarak sizlere aktarmama izin verin. Gözlem şöyleydi: "Kendimi günde birden fazla kez eleştirmeden gözlemleyerek biraz uyanık tutmaya çalışıyordum. Bunun, tıpkı küçük bir parçamın geri kalanımdan ayrılıp geri kalanımı izlemesi gibi olduğunu fark ettim. Bir yanım diğer yanımı gözlemliyor ama bunu eleştirel olmadan yapıyordu. Gözlemlediğim yanım, sık sık tekrarlanan bir hayat koşulunu kendi tarzıyla ele almaktaydı. Derken birdenbire geleceği hatırlama duygusu edindim. Sonuçta bütün koşul değişti. Yalnızca gelecek değildi, karşılaştığım bu koşulla ilgili olarak geçmişi ve geleceği birarada gözlemliyor gibiydim. Bu koşula yönelik tutumla yüz yüze geldim, onu gördüm ve görünen o ki ondan özgürleştim."

İyi bir gözlem olan bu gözlem hakkında Çalışma'nın bakış açısından birtakım yorumlar yapmak istiyorum. Çalışma'nın Karma Yoga fikriyle bağlantılı belirli bir yanı vardır. Bunun, şu andaki halimizle kısa bir süre dışında muhtemelen hiçbirimizin yapamayacağı, hayatta şuurlu bir biçimde bir rolü oynamakla veya rol yapmakla hiçbir ilgisi yoktur. Karma Yoga, karmik açıdan içinde bulunduğumuz koşul üzerinde çalışmak ve buna yönelik doğru davranış yolunu bulmakla ilgilidir. Kişi kendini gözlemlemedikçe, yani kişi gözlemleyen yan ile gözlemlenen yan olmak üzere kendini ikiye bölemedikçe Karma Yoga'yı uygulaması imkansızdır. Hepimiz her an belirli bir olayı, hayattaki belirli bir koşulu belli başlı tutumlar aracılığıyla tipik bir mekanik şekilde ele almaktayız. Çalışma'nın Karma Yoga'yla bağlantılı bu yönünün uygulaması, koşulun kendini değiştirmekle ilgili olmayıp onu ele alış biçiminizi değiştirmekle ilgilidir. Herhangi biri samimiyetle kendini gözlemleyip kendinden tatmin duymadığı o aşamaya gerçekten erişirse ve söylediği ya da yaptığı her şeyin her zaman doğru olduğunu düşünmezse, Çalışma'nın Yogi öğretisinin Karma Yoga olarak adlandırılan bu belirli formuyla bağlantılı bu yanını uygulayabilir. Şimdi, şunu hepiniz anlamalısınız ki bu adımı atabilmek, Çalışma'da gerçekten de bir yerlere gelmiş ve kendiniz üzerinde çalışmaya ve bildiğiniz gibi, genellikle çok başarısız bir benlik olan kendinizle artık tamamen özdeşleşmemeye istekli olduğunuz anlamına gelir. Burada yalnızca bir veya iki noktaya dikkatinizi çekeceğim. İlk nokta şudur: Kaçınız tipik bir koşula, tipik bir olaya her zamankinden farklı bir biçimde yaklaşabileceğinizi biliyorsunuz ya da fark ettiniz? İkinci nokta şudur: Kendinizi şimdiye dek eleştirmeden hiç gözlemlediniz mi? Kişisel hayatınızda her şey tekrarlanır, aynı koşullar ortaya çıkar, aynı olaylar yaşanır ve aynı mekanik psikoloji onları karşılar ve aynı mekanik tepkiyi gösterir. Bu gün be gün ve hafta be hafta böyle devam eder. Ezoterik öğretinin bizi uyandırmaya ve hayatın bizi ulaştırdığı noktadan farklı duruma getirmeye yönelik bütün çabaları göz önünde bulundurulduğunda, Karma Yoga akıllıca yürütebileceğimiz ve bize derhal sonuç verebilecek bir şeydir. Yukarıdaki örnekte, eleştirel olmayan bu kendini gözlemleme gerçekleştiğinde, bir gelecek algısı ve geçmiş algısı oldu-

ğuna dikkat edin. Koşula karşı sergilenen karakteristik tepki, tipik tutum şuurlandı ve derhal bir gelecek algısı oluştu; yani bu şey tekrar tekrar gerçekleşmişti. Ve aniden kişinin mekanik psikolojisi, kişinin mekanik yapısı nedeniyle o ana dek tanınmayan bu kendini hapsetme, kendini zincirleme durumundan özgürleşme hissi oldu. Çalışma'nın bu açıdan pratik olarak ne anlama geldiğinin çok iyi bir örneği var elimizde ama çok derin uykuda olduğumuz veya her tipik mekanik tepkiyle çok özdeşleştiğimiz, tekrarlanan her koşul karşısında her zaman tamamen aynı biçimde davrandığımız için sürekli kuvvet yitiririz ve derin uyku durumunda kalırız çünkü unutmayın ki uyanmak istiyorsanız, kuvvetinizi koruyup depolayabilmenin bir yolunu bulmanız gerekir ve kuvvet biriktirip depolamadıkça hiç kimse uyanamaz. Herkesin günlük hayatında kuvvetin yitirilmesine neden olan anlar çoğu zaman bu donuk ve ölü anlardır; günlük olayları alışılageldik tutumlar aracılığıyla alışılageldiği gibi almak, sürekli kuvvet sızıntısına neden olmaktadır.

Şimdi, bir egzersiz olarak, bugününüzü tamamen yeni bir biçimde almayı düşünmek çok iyi bir şeydir. Sabahları gerçekleşen her şeyi, bütün olağan gürültü patırtıları, tatsız görevleri vb. mümkünse kısa bir süre için tamamen yeni bir biçimde almaya çalışmanın iyi bir egzersiz olacağını söylüyorum. Bu size, çalışmanın ve dönüşümün –yani normal günlük hayatınızı dönüştürmenin ve onu yepyeni bir biçimde almanın– ne anlama geldiğine dair bir işaret verir.

Yukarıda verdiğim örnekle bağlantılı olarak bana şu soru yöneltildi: Bu bir Kendini Hatırlama meselesi midir, yoksa kendini gözlemleme mi? İçinde bulunduğunuz anda gelecek ve geçmişi buluşturan ikili bir algıya sahip olduğunuzda, bu daima Kendini Hatırlamanın bir niteliğini taşır. Bu örnekte ise buna, şuuru daha yüksek bir seviyeye –yani Kendini Hatırlama ya da üçüncü şuur seviyesine– yükselten eleştirel olmayan kendini gözlemleme aracılığıyla erişilmiştir. Kendinizi eleştirerek gözlemlerseniz, kendini gözlemleme aracılığıyla bu noktaya asla erişemezsiniz. Neden mi? Çünkü kendini haklı çıkarma, şikayet etme, negatif olma ve sözde uyanık durum olarak adlandırılan ikinci şuur seviyesine ait geri kalan her şeyden asla kurtulamayacaksınız. Ama kendinizi gerçekten eleştirmeksizin gözlemleyebilirseniz, şikayet etmeye dayalı bu nahoş seviyeden şuurun tamamen yeni bir durumuna geçecek ve kendinizi Zaman'da dururken göreceksiniz. Belirli bir anda bir koşulu, bir olayı nasıl aldığınızı gözlemlemek için yeterince uyanık olabildiğinizi ve kendinizi eleştirmeden gözlemleyebildiğinizi varsayın; bu, olayları mekanik ve sürekli tekrarlanan tarzda alan parçanızı gözlemleyebildiğiniz anlamına gelir. Gözlemleyen "Ben" gerçekten eleştirel değilse, asla eleştirel olmayan Gerçek "Ben"e doğru ilerlemeye başlar. Ama kendinizi daha düşük bir seviyeye ait bir "ben"le –yani eleştirel bir "ben"le– gözlemliyorsanız, Kendini Hatırlama seviyesine erişemezsiniz. Bir başka deyişle, gözleminizin *niteliği* yeterince iyi olmaz ve diğer "ben"lerle münakaşa etmek durumunda kalacağınız bir seviyede olursunuz. En iyi "ben"leriniz eleştirel olmayan "ben"lerdir. Bu "ben"ler ne sizi ne de diğer insanları yargılar. En kötü "ben"leriniz hata bulan, kış-

kanç, haset eden, kindar, şikayet eden "ben"lerinizdir. Bunlar aracılığıyla kendinizi eleştirmeden nasıl gözlemleyebilirsiniz? Ama Çalışma'nın saf hissi aracılığıyla kendinizi –istisnasız hepimiz öyle olsak bile gülünç ve absürd bir yaratık olarak değil çünkü bu eleştirel olurdu– basitçe hiç kimse, hiçbir şey olarak eleştirmeden gözlemleyebilirsiniz. Kendi hiçliğimizin farkına varamadıkça, hiçbir yere ulaşamayacağımızı size bir kez daha hatırlatmak isterim.

Quaremead, Ugley, 1 Aralık 1945

PSİKOLOJİK OLARAK YAŞADIĞIMIZ YER

Çalışma'da insan her şeyden önce ne yediği, ne soluduğu ve nerede yaşadığıyla tanımlanır. Her canlı hayvan aynı biçimde, yani ne yediği, ne soluduğu ve nerede yaşadığıyla tanımlanır. Örneğin, balık bu bakımdan insandan farklıdır çünkü suda yaşar, insandan tamamen farklı bir biçimde soluk alır ve farklı besinlerle beslenir. Çalışma, Organik Hayat'ın bu muazzam mekanizmasında her şeyin her şeyi yediğini de öğretmektedir. Çalışma aslında bütün Evren'in yeme ve yenilme fikrine dayandığını söyler. Bir an için düşünün: Başka bir şeyi yemeden yaşayabilir misiniz? Organik Hayat'ın kendini, yani Yeryüzü olarak adlandırılan bu küçük gezegeni çevreleyen bu hassas tabakayı düşünün. Bu hassas tabaka, her şeyden önce Güneş'in büyük enerjisinden beslenmektedir ama bu Yeryüzü üzerindeki Organik Hayat'taki her şey yalnızca başka bir şeyi yiyerek var olur. Bazılarınız, bu gece çok derinlerine inmeyeceğim bu fikri daha önce duymuştu. Açılıştaki ifadeye geri dönüyorum: Çalışma'da insan ne yediği, ne soluduğu ve nerede yaşadığıyla tanımlanır. Bu fikri harfiyen değil, psikolojik olarak ele alalım. Size şu soruyu yöneltmeme izin verin: Psikolojik olarak ne yersiniz? Psikolojik olarak ne solursunuz? Negatif duyguları yemekten çok hoşlandığınızı varsayalım mı? Uzun, mutsuz düşünceleri sevdiğinizi? Başka insanlar hakkında negatif öyküler, nahoş dedikodular işitmekten hoşlandığınızı? Psikolojik olarak, bazı insanlar nahoş izlenimler, nahoş sözler dışında hiçbir şey yemez. Mutsuz, rahatsız edici koşullarına doğru çekilirler. Nahoş şeylerden, negatif konuşmaktan hoşlanırlar. Onların besini budur. Ve yine, psikolojik olarak, Hakikat'i değil, sahte şeyleri, yalanları, nahoş şeyleri solurlar.

Ama bu gece, *nerede* yaşadığınız üstünde konuşmak istiyorum. Kendinizin hangi parçasında yaşıyorsunuz? Psikolojik ülkenizin genellikle hangi parçasında yaşıyorsunuz? İnsanın psikolojisinin, uzayın dışsal dünyasından ayrı olarak ne anlama geldiğini bir kez daha kavramaya çalışalım çünkü bu çabayı sürekli olarak sarf etmeliyiz. Herkes kendi içinde, fiziksel anlamda bildiğinden çok daha büyük bir psikolojik alana ya da ülkeye sahiptir. Dünyayı dolaşmamış olabilirler, yalnızca kendi küçük köylerini bi-

liyor olabilirler ama psikolojik olarak fiziksel alan ve fiziksel mekana tam olarak karşılık gelen belirli bir yerde ikamet ederler. Kendinizi gözlemlemeye başladığınızda, sizde fiziksel uzaydan ayrı olarak psikolojik uzay olduğunu görmeye başlayacaksınız. Belirli bir anda, tıpkı dışsal fiziksel anlamda hırsızlar, soyguncular vb. ile dolu karanlık, kötü bir sokaktaymış gibi kendinizde de çok kötü bir yerde olmanın ne anlama geldiğini kavramaya başlarsınız. Kendimizde tehlikeli ve kötü bir yerde olabileceğimizi anlamak ve bunun, insanın kendine yönelik çok miktarda objektif güç gerektirdiğini fark etmek uzun zaman alır. Uzunca bir süre sonra, kendimle bu anlamda daha objektif bir ilişki kurmaya başladım ve bazı anlarda kendimde çok kötü bir yerde olduğumu ve çok kötü "ben"ler –aslında kötücül "ben"ler– tarafından kuşatıldığımı fark etmeye başladım ve tıpkı çok ıssız bir sokakta son derece kötücül görünen insanlarca kuşatılmışçasına, nasıl davranacağım konusunda çok dikkatli olmam gerektiğini anladım. Çok garip olan şey, insanların bildikleri dışsal dünyadan çok daha büyük bir psikolojik ülkede yaşadıklarının farkında olmamasıdır. Bir gün bu konu hakkında konuştuğum biri, bana şöyle dedi: "Psikolojik ülkeyle neyi kastettiğinizi anlamıyorum. Orası neresi? Orayı nasıl bulabiliriz?" Bu özel durum hakkında daha fazla şey açıklayabilmem imkansızdı çünkü konuştuğum kişi, her şeyi dışsal olarak algılıyor ve içteki şeyleri görmeyip yalnızca dıştaki şeyleri görüyordu. Bir başka deyişle, dünya onun için yalnızca duyularla algılananlardan ibaretti, kendini gözlemleme aracılığıyla kaydedilenleri kapsamıyordu. Şimdi, her şeytan ve melek, kendini gözlemleyişiniz aracılığıyla erişebileceğiniz bu psikolojik ülkede, zaten sizdedir. Şehirler, çöller ve ormanlarla kaplı olup bütün bu şeytan ve meleklerle dolu olan bu uçsuz bucaksız ülke, kendini gözlemleme aracılığıyla öğrenmek zorunda olduğumuz ülkedir. Bu ülkede de, tıpkı duyularımız aracılığıyla önümüze serilen dışsal dünyada hareket ederkenki kadar akıllıca ve dikkatlice hareket etmeliyiz. İnsan ıssız bir yerde saldırıya uğrarsa, şu sorularla karşılaşır: "Neden oraya gidiyorsun? Neden o tehlikeli sokaklarda dolaşıp o tehlikeli insanlarla karşı karşıya gelmeye devam ediyorsun?" Ama kendi içsel durumumuzla ilgili olarak o kadar uykuda, o kadar ölüyüz ki ve Çalışma'nın her zaman belirli bir yerinde olduğumuzu söylediği bu içsel ülke hakkında öğrettiklerinden öylesine habersiziz ki paralelliği yalnızca belli belirsiz anlamaktayız. İnsan, Çalışma'da bir süre sonra kendi psikolojik ülkesinde nerede olduğunu, hangi "ben"ler arasında olduğunu görmeye başlar ve kendini gözlemlemekten gelen ışıkla bu konumunu ne zaman değiştirmesi gerektiğini bilmeye başlar.

Kendini Hatırlamanın en faydalı formları, kendimiz üzerindeki kişisel çalışma aracılığıyla giderek daha çok farkına vardığımız bu içsel psikolojik ülkeyle ilgilidir. Örneğin, şu veya bu nedenden ötürü kendimizi kötü bir yerde bulduğumuzda, bu içsel ülkede olduğumuzu hatırlamayı öğreniriz. Böylece sessizliğin ne anlama geldiğini ve kendimize duruma ve şartlara göre davranmanın ne anlama geldiğini öğreniriz. Bir psikolojik mekanda da bir fiziksel mekana uygulanan şeylerin aynısı uygulanır; yani bu sanki tıpkı dışsal mekanda çok zorlu bir noktadaymışız ve buradan kaçmak için

sessizliği ve duruma ve şartlara göre davranmamız gerektiğini çok iyi biliyormuşuz gibidir. En büyük tehlike, kendimizde psikolojik olarak yaşadığımız yer bakımından sürekli olarak konum değiştirdiğimizin ve bizim için dün zararsız olan bir şeyin bugün de öyle olmaya devam etmeyebileceğinin farkında olmayışımızdır. Psikolojik uzayı anlamıyorsanız eğer, sizdeki farklı "ben"leri anlayın. Şu anda size en yakın olan "ben"ler hangileri? Bu "ben"ler neye benziyor? Fiziksel uzay bakımından da kendinize aynı soruları yöneltebilirdiniz, değil mi? Bir an için çevrenize bakıp "Şu anda ne tür insanlar arasındayım? Onlara ilgi duyuyor muyum? Onlarla birarada olmayı arzuluyor muyum?" diyebilirdiniz. İçsel hayatınızla, içsel psikolojik uzayınızla ilişkiniz dışsal uzayla ilişkiniz kadar canlı ve gerçek duruma gelince, bu Çalışma'nın anlamını kavramaya başladığınızdan emin olabilirsiniz. Sizdeki hangi "ben"lere rıza göstereceksiniz, hangi "ben"lere karşı son derece anlayışlı olacaksınız ve hangi "ben"lerden her ne pahasına olursa olsun kaçmaya çalışacaksınız? Davut Peygamber "Nahoş yerlerde yürüdük," derken, bunun bir insanın kendi içsel dünyasındaki nahoş yerlerde uzun süre yürüdüğünü anlama aşamasını çok iyi tanımladığını düşünüyorum.

Bu makalenin başında verilen tam tanımdan hareketle İnsan'ın nerede yaşadığına göre tanımlanmasına geri dönüp de bunu harfiyen değil, psikolojik olarak ele alırsak kendimize zaman zaman şu soruyu yöneltmek çok iyi olacaktır: "Şu anda kendimde nerede yaşıyorum?" Bir hafta boyunca kendiniz üzerinde hiç çalışmadığınızı varsayalım. İçsel hesaplarınızın kabardığını ya da "keşke" fikriyle dolduğunuzu varsayalım. Size şu soruyu yöneltmeme izin verin: "Kendi ıssız kenar mahallelerinizde ne tür bir mekanda yaşıyorsunuz?" Kendinin ıssız kenar mahallelerinde, her şeyin en düşük yorumuna göre yaşayan bir kişinin, tıpkı gerçekten ıssız kenar mahallelerde yaşayıp bu fiziksel konumdan kurtulmak için çaba harcamak zorunda olduğunu gayet iyi bilmenin kendisi için daha yerinde olacağı fikrine sahip bir kişi gibi, bu durumundan kurtulmak için çaba harcaması gerektiğini düşünüyorum. Bana, tamamen aynı şeymiş gibi görünüyor. Kendi ıssız kenar mahallelerinizi biliyor musunuz? Birçok insanın büyük oranda kendi ıssız kenar mahallelerinde –yani psikolojik ülkelerinin, psikolojik dünyalarının ıssız kenar mahallelerinde– yaşadığını siz de görüyor musunuz? Hepimizde sürüp giden bütün o kıskançlıkları, hasetleri ve zavallı, acımasız, negatif düşünceleri düşünün. Onların bizdeki ıssız kenar mahalleler olduğunu düşünüyor musunuz? Kendi kişisel gözlemimden yola çıkarak bunların ıssız kenar mahallelerimiz olduğunu rahatlıkla söyleyebilirim. Her şey dönüşümün en ufak bir izi olmaksızın en ağır, en negatif biçimde ele alınabilir. Ama bu Çalışma, kişinin hayatını dönüştürmek hakkındadır. Dışta, bu ıssız kenar mahallelerindekinin tam tersine giyinip süslenmiş olsa bile, kişinin hayatının tamamını içinde geçirebilmesinin çok kolay olduğu bu seviyeden sizi yükseltecek olan çabalar hakkındadır. Evet, Çalışma ıssız kenar mahallelerle işe başlar. Orada kıymetli bir şeyler vardır.

Şimdi, kendini gözlemlemenin belirli bir aşamasına eriştiyseniz göre-

ceksiniz ki içsel deneyiminizin dönüp duran çarkında ıssız kenar mahallelerinize kaçınılmaz olarak tekrar döneceksiniz ve tam da bu noktada en uyanık durumda olmanız ve en çok içsel çabayı göstermeniz gerekmektedir. Başka bir noktada ise kendinizde kötü bir yerde yaşamıyor olduğunuz için bu kadar çok çaba harcamanıza gerek olmadığını da görürsünüz. Ama kendi psikolojinizin dönüp duran çarkında, her şeyinizi çaldırmaksızın olabildiğince iyi şekilde terk etmeniz gerektiği için olağanüstü bir biçimde dikkatli, sessiz, uyanık ve akıllı olmanız gereken belirli bir nokta daima vardır. Kendi psikolojimizin bu dönüp duran çarkını hepimiz fark etmeliyiz. Biraz önce "keşke" ifadesine değindim. Şimdi, bu "keşke" ifadesinin yemek olduğunu varsayalım ve size, İnsan'ın harfiyen ne yediği, ne soluduğu ve nerede yaşadığına göre tanımlandığını hatırlatmama izin verin. Psikolojik anlamda bu iyi bir gıda mıdır? Bütün izlenimleri "keşke" ifadesine dayalı olarak yediğimi varsayalım. Bu solgun, bu ölü, negatif besin Varlığımda herhangi bir şeyi dönüştürmemi mümkün kılmayacaktı. "Keşke" tarafından temsil edilen tutum, çalışmayı engeller. Ama her zaman çalışabiliriz. Alışılagelmiş tipik "ben"leri gözlemlersek ve onlardan ayrılırsak, psikolojik ülkemizin başka bir kısmına gidebilmemiz her zaman mümkündür.

Quaremead, Ugley, 8 Aralık 1945

ÇALIŞMA'YA İTAAT ÜSTÜNE

Bu Çalışma'ya itaat etmeye başladığınızda dilediğiniz gibi davranamazsınız. Ama bunun açık duruma gelmeye başlaması çok uzun zaman alır. Bu, duyarak ya da bir başkasının size anlatmasıyla öğrenilebilecek bir şey değildir, aslında insanın kendi deneyiminin bir gelişimidir. Elbette ki kişinin hedefini korumasıyla bağlantılıdır. Kişinin hedefi doğrultusunda hareket etmesi, özdeşleşmeden hareket etmesidir ama yine, hedefin ne anlama geldiğini bilmemiz de uzun zaman alır. Hedef daima insanın kendini değiştirmesiyle bağlantılı olduğundan bizim için aşama aşama netleşir. Şimdi, hep dilediğimizi yaparsak, kendimizi değiştirmemiz asla mümkün olmaz. Meseleyi biraz daha farklı bir biçimde ortaya koyalım. Hep bize hoş ve yapılması kolay gelen şeyi yaparsak, kendini değiştirme asla mümkün olmaz. Çalışma'nın merkezi fikri ve Çalışma'nın merkezi öğretisi, İnsan'ın tamamlanmamış bir yaratım, kendini geliştiren ve tek gerçek görevi kendini tamamlamak olan bir organizma olduğudur. Çalışma'nın bu anlamını kavramazsak, ne doğru bir hedef belirleyebiliriz, ne de bu hedefi doğru bir biçimde gözetebiliriz. Çalışma'nın kuvveti bize yardım etmeyecektir. Çalışma, bizler onun öğrettiği şeyi yapmadıkça, bize yardım edemez. Örneğin, kendimizi hiç hatırlamazsak, Çalışma bize yardım edebilir mi? Birçok insan Çalışma'yla uzaktan yakından ilgisi olmayan ya da Çalışma hissiyle

bağlantılı olmadan gerçekleştirilen bir hedef belirlemektedir. Hedefimin dünyadaki en yüksek dağa tırmanmak olduğunu varsayalım. Bu bir Çalışma hedefi olarak düşünülebilir mi? Hiç kimsenin bu tür bir hedef edinmeyeceğini söylediğinizi varsayalım. Peki, diyelim ki bir kişi harika bir akşam yemeği pişirmek için küçük bir hedef belirlesin. Harika bir akşam yemeği pişirmenin birçok yolu vardır; normal yolları değil, psikolojik yolları kastediyorum. Şimdi, hayatta özdeşleşmeksizin hareket etmeyi hatırlamaya çalışacağınız ve Çalışma'nın bu önemli egzersizini günde en azından birkaç defa uygulamaya çalışacağınız büyük ve gerçek bir hedef belirlediğinizi varsayalım. Elbette ki harika bir akşam yemeği pişirmeye yönelik küçük hedefinizi bu genel ve gerçek hedefle bağlantılı olarak düşündüğünüzde, bu gerçekten bir örnek olabilir; yemeği özdeşleşmeden pişirmeniz gerekirdi ve herhangi bir şey yolunda gitmediğinde ya da birileri içine yanlış bir şey koyduğunda negatifleşecek olan şu "ben"lerden ayrılmanız gerekirdi. Ama her şeyi kişisel olarak yapmamak çok zordur ve Çalışma'nın vurguladığı ve havanın kasıtlı olarak kötü olduğunu bile düşünmeyi içeren bir tür içsel kale alma her zaman vardır.

Ne zaman çalışıyor olduğunuzu, bir bakıma okula dönerken hissettiğinizle kıyaslanabilecek bir merak hissiyle her zaman söyleyebilirsiniz. Tam olarak dilediğiniz gibi davranamazsınız ve dilediğiniz gibi davrandığınızda bunun hayli farkındasınızdır ve çok mutlu olmazsınız. Deyim yerindeyse, Çalışma anlamında bir okul, size daima dışsal olarak bu hissi verir –buradan ayrılmakta özgür olmanıza rağmen– ve daha sonra çevrenizde okul olmasa da sizde bu his olmalıdır. O zaman, şeyleri eskiden yaptığınız gibi kişisel olarak yapmayacaksınız. Elbette ki sizde Çalışma'yı isteyen ve istemeyen iki grup "ben", iki insan her zaman olacaktır ve bunların arasındaki mücadele daima devam edecektir çünkü çalışmanın temelinde, her zaman çatışma olmalıdır. Çalışma, insanın kendisiyle mücadeleye girişmesiyle başlar. Daha önce söylediğim gibi, bu Çalışma'ya itaat etmeye başladığınızda dilediğiniz gibi davranamazsınız. Çalışma aslında Vicdan'dır; ilk önce bu sizin dışınızdadır ve onu, Çalışma'nın öğretilerinde konuşurken duyarsınız. İnsan, Vicdan'a sahiptir ama sahip olduğu bu vicdan gömülmüştür. Çalışma'nın üzerinde durduğu bu Vicdan, herkeste aynıdır. Bunu ilk olarak duyduğumda, böyle olması bana çok garip gelmişti. Vicdan herkeste nasıl aynı olabilirdi? Çalışma'nın Daha Yüksek Merkezlerin herkeste aynı olduğunu ama bunların işitilemediğini de öğrettiğini düşününce, bu fikir bana garip gelmemeye başladı. Çok derin uykuya dalmış olan insana, bunun artık dışarıdan öğretilmesi gerekmektedir. Bu Çalışma, ilk başta dıştan gelen ezoterik öğretidir. Bir insan bunu duygusal olarak hissederse, içindeki bir şey buna karşılık verirse ve en sonunda bunu uzunca bir süre devam ettirirse Çalışma'nın kendinin dışında olduğu gibi kendinin içinde de olduğunu fark eder. O zaman Çalışma'ya itaat etmelidir. Bunu nasıl yapabileceğini uzun bir süre boyunca bilemeyebilir. Ama bu niyet onun içinde olmalıdır. Zamanla bunun yolu ona gösterilecek ya da Çalışma onun için –çoğu zaman onun beklediğinin tam tersi olan– bir yol bulacaktır.

Bunların hepsi, her şeyden önce zihin ve duygusal düşünme aracılığıyla ve son olarak bir bütün olarak İrade'yle –yani insanın bütünüyle– Çalışma'ya itaat etmesine dayanır. Ama bu sonraki aşama, bizim şimdiki halimizden çok uzaktır. Çalışma yukarıda belirtildiği gibi sizin içinizde olduğunda, hayatta özdeşleşmeksizin nasıl davranabileceğinizi bilmeye başlarsınız. Kimi insanlar bunu kişisel olmayan, tarafsız bir biçimde davranmak olarak da adlandırabilir ama bu ifadenin kullanılmasını uygun bulmuyorum. Özdeşleşmeden de çok kişisel olarak davranabilirsiniz. Özdeşleşerek hepimizin körleştiğini, bu nedenle hepimizin sağır ve dilsiz olduğunu ve özdeşleşmenin en korkunç düşmanımız olduğunu hatırlayın. Yalnızca Çalışma bu korkunç gücün üstesinden gelebilecek güce sahiptir.

Quaremead, Ugley, 22 Aralık 1945

AT, ARABA VE SÜRÜCÜ MESELİ

I. MAKALE

G., mekanik insanın içsel durumundan söz ederken birçok benzetme yapardı. Bazı konuşmalarında, bir insanın içsel durumunu Araba, At ve Sürücüyle karşılaştırdı ve İnsan'daki bu üç ayrı şeyin ne anlama geldiği hakkında düşünmenin bizim için çok önemli olduğunu vurguladı. Benzetmenin anafikri, bu üç ayrı şeyin birbiriyle doğru ilişki içinde olmamasıdır. Sürücü, Arabadaki yerinde değildir; At ise olması gerektiği gibi beslenmemiş ve Arabaya doğru biçimde koşulmamıştır; Arabanın kendisi de kötü haldedir. G. bir keresinde şöyle demişti: "Bütün bunların nedeni nedir? Çünkü Sürücü handa oturup parasını içkiye harcamaktadır ve ne Atını beslemektedir ne de Arabasına gereken ilgiyi göstermektedir. İlişkilerin bu halini değiştirmek için Sürücüyü uyandıracak bir şoka ihtiyaç vardır."

Şimdi, bu benzetmenin ya da meselin yorumuna birçok farklı yönden yaklaşılabilir ve bunlardan bazıları daha önce açıklandı. Bu gece daha çok Sürücünün, içinde bulunduğu durumu fark ettikten sonra Arabadaki yerine ergeç tırmanması gerektiği noktanın –yani kontrol konumuna erişmek için seviyesini yükseltmesinin– üzerinde duracağım. Ama öncelikle Sürücünün ayılmasının birçok adımı gerektirebileceğini anlamalıyız. Sarhoşluk uykusundan sıyrılması, ayağa kalkması, kendini hanın alanının dışına taşıması, Atı ve daha sonra da Arabayı gözlemlemesi vb. gerekir. Ata ve Arabaya bakım yaptıktan sonra arabadaki yerine tırmanmalı ve sonunda, dizginleri eline alıp arabayı elinden geldiğince iyi sürmeye başlamalıdır. Bildiğiniz gibi, mesel onun bunların hepsini yapması durumunda dördüncü bir faktörün sahneye çıka*bileceğini* söyleyerek devam eder; yani Arabada Efendinin oturduğu ve Sürücüye nereye gitmesi gerektiğine ilişkin talimatlar verdiği ortaya çıkabilir. Ama Sürücü kendi yerine geçmedikçe, dizginleri

eline almaya başlamadıkça ve hem At hem de Araba için elinden gelenin en iyisini yapmadıkça Efendinin asla Arabaya oturmayacağı da eklenir. Bu mesel aslında Çalışma'nın amacının tamamına ilişkindir. Çalışma'nın amacı, kişinin kendine doğru uzun bir içsel yolculuğu, Kendini Hatırlama ve kendi üzerinde çalışması aracılığıyla kendindeki Gerçek "Ben"e erişmesidir. Gerçek "Ben" meseldeki Efendidir. Şu anki halimizde Gerçek "Ben"e sahip olmadığımız, içsel dengeye sahip olmadığımız ve ne yapmamız gerektiğini hiçbir zaman bilemediğimiz öğretilir. Şu anki halimizde önce bir "ben" sorumluluk üstlenir, ardından bir başka "ben" sorumluluk alır. Halimiz, Babil Kulesi meselinde aktarılan duruma benzer. Bu mesele göre, anlaşıldığı kadarıyla eskiden içsel bir birliğe sahip olsak da bir şeyler yolunda gitmemiş ve çokluk ortaya çıkmış, yani birden birçok haline gelmişiz. Genel olarak, Varlığımız Çalışma'da Şuurlu İnsan'ın Varlığından farklı olarak çoklukla karakterize olmuş varlık olarak tanımlanır. Kendine özgü irade biçimleriyle hepsi farklı yönlere doğru çekmeye çalışan farklı "ben"ler kalabalığıyız ve görkemli bir biçimde irade olarak adlandırdığımız şey, bütün bu farklı iradelerin sonucundan başka bir şey değildir. Öyleyse görevimiz birliğe ulaşmaktır ve şu anda bildiğimiz ve gözlemleyebildiğimiz hiçbir "ben" tek başına bu birliği sağlayacak ve diğer "ben"lerin hepsini tek bir bütün durumunda düzenleyip kontrol edecek güce sahip değildir. Ama Gerçek "Ben" için önem ve güç bakımından Gözlemleyen "Ben"den başlayarak yukarı doğru Yardımcı Kahya ve Kahya olarak çıkan bir dizilimde vekiller oluşturabiliriz. Evle ilgili işlerimize bakacak bir Yardımcı Kahyaya sahipsek şanslı sayılırız ve hele, işleri kontrol eden bir Kahyaya sahip olduğumuz aşamaya erişirsek daha da şanslı sayılırız. Ama Kahyanın ötesinde Efendi veya Gerçek "Ben" vardır ve buna erişmek hepimizin nihai hedefidir. At, Araba ve Sürücü meselinde göreceksiniz ki her şeyden önce, Sürücünün handaki sarhoş uyuklamasıyla temsil edilen uykudan bizler uyanmadıkça, içinde var olduğumuz sarhoşluktan ayılmadıkça, Efendi ya da Gerçek "Ben"in var olduğu seviyeye çıkabilmemiz veya onun sesini duyup hayatlarımızla ilgili olarak ne yapmamız gerektiği konusunda bize verdiği talimatları dinlememiz mümkün değildir. Öyleyse ilk görevimiz Sürücüyü uyandırmaktır çünkü bu gerçekleşmedikçe ne Ata ne de Arabaya bakım yapılabilir. Arabanın bedeni temsil ettiği söylenebilir ve insanlar yalnızca bedenleriyle başlayabileceklerini düşünebilirler ama bu yanlıştır; aslında bu, Sürücüyü daha derin bir uykuya sevk edebilir. Sürücünün uyandırılması hususunda bu Çalışma'nın metodu ve şokun doğası nedir? Sürücü sarhoşluk uykusunda olduğunu fark ederse, bu onun uyanmaya çalışması için yeterli olabilir. Ne ile sarhoş olmuştur? Biri, imajinasyondur. İmajinasyonla sarhoş oluruz. Çalışma'da, bir zamanlar Yeryüzü üzerindeki insanlığın Ay ve Yeryüzü'nün gelişim oranına göre çok hızlı ilerlediğinin ve bunun yavaşlatılması gerektiğinin anlatıldığını duymuştum. Ustabaşı, Baş Mühendis'i çağırmış ve ona sorunu anlatmıştı. Sonuçta İnsan'a imajinasyon verilmişti. O andan sonra her şey sorunsuz devam etmişti. İmajinatif olan, gerçek olanın yerini almıştı. Bildiğiniz gibi, Çalışma, İmajinatif "Ben" hakkında konuşur. İnsan tıpkı bütünüyle şuurlu olduğunu hayal ettiği gi-

bi, şu anki haliyle Gerçek "Ben"e sahip olduğuna da inanmaktadır. Eksiksiz bir iradeye ve eksiksiz bir şuura sahip gerçek, değişmeyen, kalıcı bir birey olduğuna inanmaktadır. Gerçek "Ben"e sahip değildir ama imajinasyonu onda İmajinatif "Ben" oluşturur. En büyük içsel zayıflığını imajinasyon aracılığıyla kendinden gizler. Şimdi bir insan Gerçek "Ben"e, Gerçek İrade'ye sahip olmadığının, kendisi hakkında hissettiği ve düşündüğü her şeyi yalnızca İmajinatif "Ben" olarak adlandırılabileceğinin farkına varırsa parasını hayaller kurarak harcadığı handaki sarhoşluk uykusundan uyanmaya başlayabilir. Bu, ezoterik açıdan İnsan'ın konumunun bir yönüdür. Bu noktada, ezoterizmin sorununun daima aynı olduğunu kendimize hatırlatırız; ezoterizm İnsan'ın uyku halinden nasıl uyandırılacağı ve uykuda olduğunu fark etmesinin nasıl sağlanacağıyla ilgilenir. Ezoterik öğreti, İnsan'ın yalnızca henüz şuursuz olduğunu söylemekle kalmaz, ayrıca imajinasyonla sarhoş olduğunu ve kuvvetini sahtekarlıkta ve şiddette harcadığını da söyler. O zaman, kendini gözlemlemeye başlamanın –kişinin uykusunu gözlemlemesinin– ne kadar önemli olduğunu göreceksiniz. Öğretinin bütün formları, Sürücü uyanmadıkça tamamen faydasızdır. Bunun nedenini görebilirsiniz. Birine handa içki içtiği sırada bir öğreti sunulabilir ve bu öğreti onun imajinasyonuna karışıp uyku durumunu derinleştirebilir. Ona Göklerdeki bir melek olduğu söylenirse, buna inanır ve daha da çok içer. Elbette ki bu onun uyku durumunu, imajinasyon halini derinleştirecektir. Birçok iyi insan, bu türden bir içkinin müptelasıdır. Ne yazık ki bu etkiyi amaçlayan birçok öğreti türü, yani yalnızca imajinasyonu derinleştiren sözde öğretiler mevcuttur. Oysa Çalışma'da kendimize dair imajinasyonumuzu besleyen hiçbir şey verilmez, tam tersi yapılır. Bu öğretide pohpohlayıcı hiçbir şeye rastlamadım. Örneğin, makineler olduğumuz, Gerçek "Ben"e sahip olmadığımız, kendimize dair resimler dışında hiçbir şey olduğumuz, "ben" olarak adlandırdığımız şeyin imajinasyondan başka bir şey olmadığı, Gerçek İrade'ye sahip olmadığımız, çok sayıda tampona ve farklı türden dolgu malzemelerine sahip olmaktan dolayı farkına varmadığımız bir çelişki yumağı olduğumuz, henüz şuurlu olmadığımız vb. söylenmesinde pohpohlayıcı hiçbir şey yoktur. Mekanik olduğumuzun, yalnızca makineler olduğumuzun ve hiçbir şeyi şuurlu yapmadığımızın söylenmesi hoş değildir. Ama bu tür bir öğreti, değer verdiğimiz ve kendimize uyguladığımız takdirde, handaki uykumuzu uzatma eğiliminde olmayacaktır. Mekanik olduğumuzu ve her şeyi içinde İmajinatif "Ben"in olduğu bu makinenin yaptığını az da olsa fark ettiğimizde bir şok deneyimleriz. Bu şok ilk başta, eskiden olduğumuzu sandığımız şey olmadığımıza dair rahatsız edici bir histen öteye geçmeyebilir. Ama bu his bile uyanışın başlangıcıdır ve beslendiği takdirde büyüyebilir çünkü hakikattir. Uyanışların hepsi –tıpkı okula dönmek gibi– ekşi bir tada sahiptir. Uykunuzdan biraz olsun uyanmaya başladığınızda, kendinizi hatırlamaya başlıyorsunuz; İmajinatif "Ben"i değil, daha derinlerde yatan ve ergeç hakikatimiz olan Gerçek "Ben"e yol açan bir şeyi. Ancak imajinasyonun gücü öylesine büyüktür ki insanlar uyanmayı ve daha büyük bir şuurluluk anıyla birlikte gelen sert tadı bir an için bile olsa deneyimlemeyi istemezler. Olağan hayat ilişkilerin-

deki ıstırap ve mutsuzluklar çok büyük olmasına rağmen, bunu boğmaya çalışırlar. Uyandıkları takdirde kurtulabilecekleri şu veya bu şeyin pençesine düşmüş insanları görebilirsiniz; uyanmak, ayağa kalkmak, hanı terk etmek ve sonunda kendi arabalarındaki sürücü koltuğuna geçmek yerine bu hastalığa kapılıp gitmeyi kasten tercih ederler.

Bu Çalışma'da, feda etmeyle ilgili olarak şu anki halimizle bir tek şey dışında feda edebileceğimiz ve feda etmeye değer hiçbir şeye sahip olmadığımızın söylendiğini bilirsiniz; o tek şey negatif durumlarımız, negatif ıstırabımız, bunalımlarımız ve kederli şarkılarımızdır. Yalnızca sevdiğimiz şeyleri feda edebiliriz. Kendimize ilişkin resimlerimiz, imajinasyonun dışında mevcut olmayan pek çok şeyi kendimize atfetmemize neden olmaktadır. Kişi yalnızca imajinasyonda mevcut olan bir şeyi feda edemez. Ama ıstırabımızı, üzüntümüzü ve hayal kırıklıklarımızı, negatif durumlarımızı öylesine çok severiz ki sevgimizin yönünün değişebilmesi için feda etmemiz gereken bir şeye sahip oluruz. Bunu ilk duyduğumda, çok garip bir bakış açısı olduğunu ve benim için geçerli olmadığını düşünmüştüm, ta ki kendimi gözlemlemeye başlayıp bunun hakikat olduğunu görmeye başlayana dek. İnsanların kendi ıstıraplarıyla kendilerini nasıl zehirledikleri, başka hiç kimsenin ıstırabına kulak asmadıkları ve kendi kederlerini kendileriyle paylaşarak açık veya gizli bir biçimde ıstırapları hakkında kafa yordukları dikkatinizi çekiyordur. Istıraplar üzerine kafa yormak, imajinatif sarhoşluğun bir biçimidir. Bu, Sürücünün uğruna bolca para harcayabileceği türden büyüleyici bir sarhoşluktur. Gerçek bir handa da sık sık çalınan, kendi hanınızdaki tipik kederli şarkınızı biliyor musunuz?

Uyanmak için Sürücü düşünmeye başlamalıdır. Bu Çalışma'nın fikirleri ilk başta bize çok uzaklardan gelir. Bize bir şeyler söyleyen bir sesi tekrar tekrar işitiriz. Söylenenlerin çoğunun farkına varmayız. Başka şeylerin rüyasını görüyoruzdur ya da daha önce olduğu gibi, bir kez daha aynı döngüyü tekrarlamak için küçük akümülatörlerimizin dolmasını bekleriz. Bir zaman sonra, uyuyan Sürücünün kulağına bir ses gelir. Sürücü bir şey duyar ve kımıldanır ve belki de bir an için etrafına bakınır. "Evet," diye düşünür, "bu gerçekten doğru." Düşünmeye başlar. Her şey yolunda giderse, daha çok şey işitmeye başlar ve sürekli içmek yerine, bazen düşünür ve bazen de yalnızca içer. Halen handadır. Atı halen açlık çekmektedir. Dizginler paramparçadır. Araba bakımsız ve boyasızdır. Ama o henüz bunların hepsinin farkında değildir. Düşünüşü henüz duygusal duruma gelecek ve onun ayağa kalkmasını, kapıya doğru yürümesini ve kendi içsel haline bakmasını sağlayacak kadar güçlü değildir.

Meseldeki birçok adımı atlayıp Sürücünün Arabadaki yerine tırmanması gerektiği fikrine gelmek istiyorum. Arabayı sürmesi için yukarıdaki kısma çıkması gerekir. Ama bunun olabilmesinden önce şöyle demesi gerekir: "Bu Arabayı süreceğim." Bu bir karardır ve bunu, *yukarıya* doğru tırmanma zorunluluğu takip eder. Şimdi, bu noktada çok garip bir şey söz konusudur çünkü aslında aşağıya doğru inmesi gerekir. Arabayı İmajinatif "Ben"den, Sahte Kişilikten, kendisinde *yapabileceğini* düşünen başka herhangi bir şeyden yola çıkarak süremez. Gurur veya kibirden değil, an-

cak bu bakımdan kendisinde en düşük olan –en basit, en mütevazi, en sahici, en samimi olan– şeyden hareketle Arabayı sürebilir. Bu nedenle, yukarıya tırmanmak için aşağılara inmesi gerekir. "Bu Arabayı süreceğim," derken, bunu kendinin yapabileceğini düşünürse dizginleri koparacak, tekerlekleri parçalayacak ve düşecektir. "Bu Arabayı süreceğim," kararı, gerekli olan başka bir şeyin varlığını ima eden bir anlayış inceliğiyle söylenmelidir. Arabayı nereye süreceksiniz? Bunun size söylenmesi ve sizin de buna itaat etmeniz gerekecektir ki *yapabileceğini* hayal eden ve yalnızca kendi hoşuna giden şeyleri yapan bir insan gibi buyurgan bir Sürücü olmayasınız. Çalışma'nın kastettiği anlamda *yapmak*, Arabada *birdenbire* belirebilen Efendiye ergeç itaat etmek anlamına gelir.

29 Aralık 1945

AT, ARABA VE SÜRÜCÜ MESELİ

II. MAKALE

Son olarak, Çalışma'nın İnsan'ın içsel koşuluyla ilgili mesellerinden biri olan At, Araba ve Sürücü meseli hakkında konuşmuştuk. Bu meseldeki Sürücünün handa oturduğunu, At ve Arabanın dışarıda olduğunu ve her ikisinin de kötü durumda olduğunu hatırlayacaksınız. Gerçekleşmesi gereken ilk şey, Sürücünün sarhoşluk uykusundan uyanması, At ve Arabayla ilgilenmesi ve sonunda arabadaki yerine tırmanıp dizginleri eline almasıdır. Daha sonra, Efendinin arkasında oturduğunu ve ona hangi yöne doğru gideceğine ilişkin talimatlar verdiğini anlayabileceği söylenir. Bu mesel hakkındaki son konuşmamızda, Sürücünün arabaya tırmanması gerektiği üzerinde durmuştum ve Atı ve Arabayı yer seviyesinden süremeyeceğine işaret etmiştim. Bu seviyeden hiçbir şeyi kontrol edemez. Aynı zamanda, bir insanın "Arabayı süreceğim," diyeceği noktaya erişebileceğini söylemiştim. Bu, onun kendini uzun süre gözlemleyerek kendiyle ilgili bir şey yapması gerektiğini ve mekanik hayat fikrine artık ayak uyduramayacağını gördüğünde gerçekleşir. Ama "Arabayı süreceğim," kararını alsa bile sürme olasılığından henüz çok uzaktadır. Daha başka aşamalardan geçmesi, kendisiyle daha başka deneyimler yaşaması gerekir. Dikkati, kendinin belirli yanlarına çekilecektir. Artan Çalışma ihtiyacından ve kendine dair kendini gözlemlemeden edindiği giderek artan yeni bilgilerden gelen bu içsel iletişimde, arabayı sürebilmesinden –yani daha yüksek bir seviyeye erişebilmesinden– önce kendi içinde tırmanması gerektiğini birçok yoldan kavrayacaktır; aksi takdirde sürekli olarak başarısızlığa uğramaya mahkumdur ve muhtemelen kendini değiştirme yolunda kendisiyle herhangi bir şey yapmayı denemeden hepten vazgeçer. Bir başka deyişle, Kendini Hatırlamanın seviyesine yükselmesi gerekir çünkü hiç kimse Çalışma'nın

amaçladığı Üçüncü Şuur Durumuna ait olan Şuur ve Kendinin Farkında Olma yoğunluğundaki bir şeye sahip olmadıkça Atını ve Arabasını süremez. Çalışma neyi uygulamanın bizim için en büyük önemi taşıdığını söyler? Daha şuurlu duruma gelmemiz ve aslında Kendini Hatırlama, Kendinin Farkında Olma ve Kendinin Şuurunda Olma seviyesine erişmeye başlamamız gerektiğini söyler. Çalışma'ya temas durumunda olmasına karşın Çalışma'yı anlamayan kimi insanlar hayatın bir biçimde devam ettiğini, bunun bir trajedi, tam bir karmaşa ve hakiki bir Babil olduğunu görür. Ve bu noktaya geldiklerinde, Çalışma'nın hayat hakkında öğrettiklerinin tam da bu olduğunu kavramaksızın belki de negatif duruma gelebilirler. Çalışma'yı görmeyip yalnızca hayatın kaosuna takılıp kalırlar. Çalışma, insanın hayatta gerçekleşen her şeyi görmesi ve bunların İnsan'ın yeterince şuurlu olmamasından kaynaklandığını fark etmesi gerektiğini öğretmektedir. Çalışma, hayatın mekanik olduğunu ve bunun da İnsan'ın uykuda olmasından, uygun biçimde şuurlu olmamasından kaynaklandığını sürekli olarak vurgular. Evet ama Çalışma, bu öğretinin pratiğinin, tek bir bireyin bunların hepsini anlamasını sağlayarak onu daha şuurlu kılmak olduğunu da ekler ve nasıl daha şuurlu olabileceğine ve kendinin başka bir seviyesine erişebileceğine ilişkin ona talimatlar verir. Bir insan uzun süre boyunca kendini samimiyetle gözlemlediğinde irkilir ve bu sayede kendisi hakkında biraz daha şuurlanır. Bunu, Çalışma'da öğretilen fikirlerin anlamını sürekli yenileyerek yaparsa, acı verici olsa da daha çok şuurlanır ve kendisindeki daha düşük yanları, eskiden onu kontrol eden merkezlerin mekanik parçalarındaki daha küçük "ben"leri kontrol etmeye layıkıyla başlayabileceği bir seviyeye erişme doğrultusunda adım atar. Kişinin kendinde hayat olduğunu sandığı bu mekanik ölümden uyanması, Çalışma'nın amacıdır. Daha genel bir ifadeyle, kendimizin düşük bir seviyesinde yaşıyoruz. Örneğin, küçük nahoş "ben"lerde; merkezlerin donuk, aptal, mekanik parçalarında; aptalca rüyalarda çok fazla yaşıyoruz ve böylece biz de insanlığın genel uykusuna katkıda bulunuyoruz. Evet, böylece dünya uykusunun sürmesine yardımcı oluyoruz. Handa kendine dair rüyalara ve yanılsamalara kapılmış durumda uyuyan Sürücü meselinde işaret edilen şey, kişinin de paylaştığı bu insanlık uykusundan uyanmanın ta kendisidir. Bir insanın uyanması için yanılsamalara ve sahte imajinasyonlara sahip olmaya son vermesi gerekir; ve bir insanı kendinden ayıran ve hanı terk etmesini mümkün kılan kendini gözlemlemenin asıl etkisi işte bu noktada devreye girer.

Sürücünün sürücü koltuğuna tırmanması gereken aşama hakkında konuşmaya devam edelim. Bunun keskin bir biçimde bölünmüş bir aşama olmayıp deneme ve yanılmaya dayalı aşamalı bir süreç olduğunu anlayınız. Çalışma'da her şey düzene göre –Yedi Kanunu'na göre– yapılır. Örneğin, insan belirli bir hedef edinir ve sürekli başarısızlığa uğrar. Aşama aşama ama bir düzen içinde hedefini koruyamayacağını öğrenir çünkü onun hedefi hakkında veya Çalışma hakkında en ufak bir şey bilmeyen küçük "ben"ler arasında sıkışıp kalmasından ötürü sürekli uykuya dalmaktadır. Yeterince *düşünmez*. Bu ifadeyi özellikle kullanıyorum; yeterince *düşünmez*.

Burada düşünmek, hem hatırlamak hem de düşünmek anlamındadır. Düşünmek ve hatırlamak birbirine bağlıdır. Hedefinizi, görmüş olduğunuz hakikati ona aşılayarak savunmanız gerekir. Hedefinizle ilgili hakikatlerin hepsini –yani Çalışma'nın fikirlerini ve içgörülerini– anlayışınızda biraraya toplamanız gerekir, aksi takdirde hedefiniz yolundan sapacaktır. O zaman, sizin için sürekli olarak yenilenen bir hakikat kaynağı olmaktan çıkıp belli belirsiz bir hatıra olmaktan öteye geçemeyecektir. Bu Çalışma'nın bütün hakikatleri, kendinizde hedefinizle ilgili az çok merkezi bir konum elde ettiğinizde sizin için mücadele edeceklerdir. Ama bu hakikatler ve içgörülerle ilgili olarak kendinizi sürekli olarak yeniden ziyaret etmeli ve yeniden teşvik etmelisiniz. Çalışma yalnızca duygusal tanıma aracılığıyla ona zihinsel olarak bağlandığınızda sizin için mücadele eder. Bu Çalışma'nın fikirleri ya da hakikatleri sizin etrafınızda olup kuvvetlerini size aktarırlarsa, *yapabileceğinizi* size kısa bir süre önce söylemiştim. Sınırlı şuurumuz ve aynı anda yalnızca bir şeyi barındırabilen zihin seviyemiz nedeniyle, bu olanaksızdır. Oysa bu, daha yüksek bir seviyede olanaklı duruma gelir, yani seviyemiz yükseldikçe ışık artar. Hem eylemlerinizde hem de düşüncelerinizde farkına varabileceğiniz kötü ve yanlış şeylerle ilgili olarak, bu Çalışma'nın fikirleri –hakikat olarak algılandıkları takdirde– sizin için savaşacaklardır. Sizde yanlış, kötü ve gereksiz olan şeyler ancak bu yolla değişebilir. Bunu kendi başınıza yapamazsınız. Savaşa gidiyorsunuz. Çalışma "ben"leri, bu Çalışma'nın fikirlerinin kuvvetini onlara sunmaya devam edip sürekli olarak yenilerseniz, mekanik "ben"lerle savaşacaklardır. Sizin için savaşanlar bunlardır; Çalışma'nın fikirleriyle temas etmekte olan bu Çalışma "ben"leridir. Örneğin, negatif olduğunuzda, bir Çalışma-fikri aniden zihninizde belirir ve bu negatif durumla savaşmanın mümkün olduğunu görürsünüz ya da bu negatif durum kendiliğinden ortadan kalkar. Bu, Çalışma'nın sizde ve sizin için savaşmasının bir örneğidir. Çalışma'ya değer vermek işte bu yüzden bu kadar önemlidir. Bunların hepsini kendinizin ve kendi başınıza yapabileceğini düşünmek faydasızdır. Kendiniz olarak adlandırdığınız şey faydasızdır ve çoğu zaman en kötü beniniz; sizi hiçbir yere ulaştırabilmesi mümkün olmayan ve uykunun cazibesine asla karşı koyamayacak olan en mekanik, en alışılagelmiş beninizdir. Bu Çalışma'yı derinden ve yeterince uzun bir süre hisseden herkes, savaşabilen başka benlere sahiptir. Ama kendimize –alışılagelmiş benlerimize– karşı yeni benlerimizle değil, kendimizle savaş açmayı deneriz. Negatif olduğumuzda, negatif durumumuzla "kendimiz" olarak adlandırdığımız bu şeyle savaş açmayı deneriz. Ve genellikle negatif olduğumuzda –yani olağan "kendimiz"in bulunduğu seviyeden de düşük olduğumuzda– hedefler belirleriz.

Şimdi, bir insan negatif bir durumdayken, mekanik olarak yalanlar düşünür. Çalışma'nın fikirlerinin hakikati ona erişmez. Ama sizin için savaşabilecek olan şey de budur. Öyleyse, negatif olduğunuzda, çaba sarf ederek hakikati düşünmeye çalışmak önemlidir. İçsel tembellik nedeniyle sürüp gitmesine izin verilen negatif bir durum, Çalışma'yı ve üzerinizdeki bütün olası tesirini sizden uzaklaştırır. Bir insan negatif bir durumdayken,

Duygusal Merkezinin negatif yanı, Entelektüel Merkezine iletilmek üzere bir yalan akışı başlatır. Negatif durumlar yalnızca Entelektüel Merkezdeki yalanlarla desteklenir. İyi bir durumdayken bir yalan düşünemezsiniz. Kendinizi yakından gözlemlerseniz, çoğu zaman aynı yalanların ortaya çıktığını fark edersiniz. Duygusal Merkezdeki bir negatif durum Entelektüel Merkezde yalanların ortaya çıkmasına neden olduğunda bu, düşünce ve hafızada izleri genellikle geçmişte çok uzaklara dek sürülebilen yanlış bağlantıların kurulduğu anlamına gelir ve böylece, bunlar sonuçta asla meydan okumadığınız düşünme alışkanlıklarınız haline gelmişlerdir. Bu, içinde olunacak kötü bir durumdur. İnsanlar bu tür yalanlardan dolayı ölmeye başlarlar. Entelektüel Merkezdeki negatif durumlar tarafından uyarılan bu yalanlarda önemli şeyler göz ardı edilir, önemli olmayan şeylere aşırı önem verilir veya özellikle de asla düzeltilmemiş gurur, kibir ve şüphenin de katkısıyla, genellikle suçlama ve içsel kale almadan kaynaklanan kendine zarar verici daha birçok çarpıtma yapılarak saf imajinasyon olan şey gerçek olan ile karışır. Kişi kendini gözlemleme aracılığıyla kendini bu yalanlardan hoşlanırken yakalamadıkça, bunların hepsi onun için inanılmaz olarak kalacaktır. Bu içsel arapsaçında, birçok insan hayatlarının büyük bölümünü psişik hayatlarındaki bütün bu pislik ve dağınıklıkla etkili biçimde uğraşmak adına hiçbir çaba harcamaksızın geçirmektedir. Şimdi, içimizde bir çöp yığını oluşturan bütün bu yalanlar, bahaneler ve çarpıtmalarla doluyken kişinin sürücü koltuğuna asla tırmanamayacağı kesindir. Bu yalanlar yığınıyla doluyken sürücü koltuğuna tırmanmaya çalışacak olursanız, kendinizi hep kendinizdeki lider kişi olarak hissedeceğinizden dolayı, ortadan kaldırılabilmeleri ancak Üçüncü Şuur Durumuna –yani Kendinin Farkında Olmaya– ait olan, daha güçlü şuur ışığından gelen kendinize dair yeni esin aracılığıyla mümkün olan bu kendinizdeki alışılagelmiş yalanları daima hissedeceksiniz. Işık işte sizi tam da burada iyileştirecektir. Şuurun ışığı, alışılagelmiş bu yalanların biraraya gelip o ana dek kendiniz olarak kabul ettiğiniz kendinize dair geleneksel hissin büyük bir bölümünü oluşturmalarını imkansız kılacaktır.

Demek ki sürücü koltuğuna tırmanmanın uzun bir süreç olduğu açıktır ve söylediğim gibi, bunda bir düzen vardır. Elbette ki soru şudur: "Sürücü koltuğuna tırmanan nedir?" Koltuğa tırmanan eğer alışılagelmiş, kök salmış yalanlar yığınıysa hiçbir şey olmayacaktır. Koltuğa Sürücünün tırmanmış olduğunu söyleyemezsiniz çünkü Sürücü, Çalışma tarafından arındırılmalıdır. Tam tırmanmak üzereyken belli bir testle karşılaşır. Yeterince uyanmış mıdır? "Arabayı süreceğim," demiş olsa bile sürmeye gerçekten hazır mıdır? İmajinasyonda oraya tırmanabilir ama bu durumda halen uykuda olur ve başarısızlığa uğrayacaktır. Ardından, elinden gelenin en iyisini yapmış olduğuna kendini ikna edebilir, kendine acıma hissedip o seferlik vazgeçer. Ama aslında henüz hiçbir şey yapmamıştır. Kendisiyle ve Varlığındaki zorluklarla yüzleşmemiştir. Bu nedenle her şey tamamen imajinasyonda kalır. İmajinasyonda çaba harcıyordur ama gerçek bir çaba harcamıyordur. İnsanlar bu Çalışma'nın tamamını imajinasyonlarında alıp asla öyle veya böyle gerçek bir çaba harcamazlar. Gerçek çaba ya da nispe-

ten gerçek çaba harcadığınızda, başarısızlığa uğradığınız zaman asla negatif olmazsınız. Bu bir işarettir. Başarısızlığınız sizi daha çok düşünmeye ve daha çok hatırlamaya iter. Ama imajinasyonda bir çaba harcadığınızda, çabanız gerçek değil de imajinatif bir çaba olduğunda, çabucak negatif duruma gelirsiniz ve geçmişe ait bütün portreleriyle birlikte kendine acıma resim galerinize girersiniz. Artık dışsal olan da içsel olan gibidir. Bir marangozun dükkanına gidip bir tahta parçasını testere ile kesiyormuş gibi yaparsanız, imajinatif bir çaba harcıyorsunuzdur. Elinize bir sürü araç gereç alıp sanki çalışıyormuş gibi sesler çıkarabilirsiniz ama aslında hiçbir şey yapmıyorsunuz ve hiçbir sonuç elde edemeyeceksiniz. Bu, içsel psikolojik dünyada da tamamen aynıdır. Kendi gücünüz dahilinde, kendi psikolojik dünyanızda gerçek anlamda bir çaba harcamalısınız. Bu Çalışma'da bazılarının başına dert olan –yani onlardaki en kötü şey olan– kendini beğenmeyi ele alalım. Kendini beğenme ile dolu bir kimse bu Çalışma'yı muhtemelen yapamaz ve sürücü koltuğuna tırmanmalarına dair bir fikir söz konusu değildir. Neden? Çünkü kendini beğenme ile dolu bir erkek veya kadın kendinin zaten sürücü koltuğunda olduğunu hisseder. Aslında bütün paralarını kendilerine dair çeşit çeşit imajinasyon formlarına harcayarak handa uyumaktadırlar. Oysa hiçbir şey olmadığımızı ve yapamadığımızı pratik olarak ve doğrudan içgörü ve zihinsel algı yoluyla fark etmeye başladığımızda, sürücü koltuğuna tırmanabilmeye çok yakınızdır. Böylece, kişi yukarıya çıkmak için aşağıya iner. Teorik olarak değil samimiyetle söylüyorum, bu Çalışma'nın gücü aracılığıyla olmadıkça, hiç kimse kendi hiçliğinin farkına varamayacaktır. Ve bunun da çok iyi bir nedeni vardır. Kişinin kendi hiçliğini bu Çalışma'ya tutunmaksızın gerçek anlamda fark etmesi, onu kolayca mahvedebilir ya da onu bir negatif duygu yığınına dönüştürebilir. Ama kişinin kendi hiçliğini artarak ve deneyimlerin düzeni içinde fark etmesinin negatif duyguyla hiçbir ilgisi yoktur. Tam tersine bu, Çalışma'yı iletmeye başlayabilir. Ancak kişi sürücü koltuğuna yalnızca kendi hiçliğinin farkına varmakla değil, kişinin bir yandan çaba harcarken, diğer yandan yardım olmaksızın hiçbir şey yapamayacağını bildiği ikili ve çelişkili bir süreç aracılığıyla tırmanır.

Quaremead, Ugley, 12 Ocak 1946

KENDİMİZİN GÖZLEMLENMEYEN YANI

Kısa bir süre önce kendimizin bu karanlık yanı hakkında bir kez daha söyleşmiştik. Bunun kendimizin bilmediğimiz ya da kabul etmediğimiz yanı olduğunu ve kendini gözlemleme yöntemiyle kendini bilmenin hedefinin, bu henüz bilinmeyen yanımızın şuurun ışığına çıkarılması olduğunu daha önce açıklamıştım. Kendini bilmenin bütün hedefi, kendimizin bilgisini çok daha şuurlu hale getirmektir. Buradaki temel fikir, kendinizde bil-

mediğiniz ve kabul etmediğiniz birçok şeye –yani kendinizin farkında olmadığınız şeyler– sahip olduğunuzda, bu şeylerin hayatınızı çok karmaşıklaştıracağı ve kendini bilme aracılığıyla kaçınılabilecek her tür koşula neden olacağıdır. Genel olarak, kendimizin bu bilinmeyen ya da farkına varılmayan yanını başka insanlara yüklediğimiz, modern psikolojideki bir terimi kullanacak olursak, kendimizin bu yanını yansıtıp onu başka insanlarda gördüğümüz söylenebilir. Örneğin, bu bakımdan kendi niteliklerimizle bağlantılı olarak onları yalancı, sadakatsiz, bayağı ya da güvenilmez insanlar olarak görürüz. Çalışma, bu konuda, kendimizin çok küçük bir parçasında yaşadığımızı söylemektedir. Bu, şuurumuzun kendimizin çok küçük bir parçasını kapsadığı anlamına gelir. Böyle bir durum, bizim diğer insanlarla, hayatla ve kendimizle çok kötü bir ilişki içinde olmamıza neden olur. Bu Çalışma'nın fikri, şuuru genişletmektir. Bizlere, kendimize dair sahip olduğumuz her türden dar görüşlü resmi yok etmemiz ve kendimizin daha geniş bir versiyonunda yaşamaya başlamamız için doğrudan kendini gözlemleme aracılığıyla kendimizin daha çok farkına varmamız gerektiği söylenir. Çalışma'daki genel bir kural olarak, bir kişiyle ilgili bir sorun yaşadığımızda aslında kendimizde çalışmamız gereken şeyle karşı karşıya olduğumuzdan emin olabiliriz. Bu ise bize tamamen farklı bir yönelim verir ve bana kalırsa, gerçek çalışmanın başlangıcı budur. Diğer insanlarda çokça eleştirdiğimiz şey, kendimizin bilmediğimiz ya da tanımadığımız karanlık yanında yatmakta olan bir şeydir. Bu karanlık yanı, kendinizin bu farkında olunmayan ve bilinmeyen yanını yalnızca diğer insanlara yansıtılmışken görürsünüz, öyle ki her şey hep onların suçudur, asla bizim suçumuz değildir. Herkes çok küçük bir şuur alanında, kendi kendine tepkilerin, kişisel tepkilerin minicik dünyasında yaşamaktadır ve içinde yaşanılan bu küçük alan her türden hassasiyetle doludur. Sizin de kabul edeceğiniz gibi, bazı insanlar şuurun, psişelerinin bütününün çok küçük bir alanıyla sınırlı olduğu kendilerinin bu küçük parçasında yaşarlar. Bizi bu küçük şuur alanında tutan şey tamponların, kendimize dair resimlerin, sabit fikirlerin, negatif tutumların eylemidir. Böyle bir koşulun içinde olduğumuzda, kendimizin karanlık yanı çok büyüktür ama kendini gözlemlemenin ışığı bu karanlık yanı aydınlatmaya başlayınca, kendimize dair şuurumuz kendini bilme aracılığıyla artar ve zamanla, kendimizi eskiden hissettiğimizden farklı hissetmeye başlarız. Bizdeki "Ben"in ağırlık merkezi değişmeye başlar. Bir başka deyişle, İmajinatif "Ben", şu her zaman hizmet ettiğimiz ve koruduğumuz, hiç de biz olmayan "Ben" çözülmeye başlar. Hiçbir şekilde hayal ettiğimiz gibi olmadığımızı görürüz ve bu gerçekleştiğinde, diğer insanlarla ilişkilerimiz de genişler. Önyargılar, şiddetli hoşlanmalar ve hoşlanmamalardan oluşan dar bir dünyada yaşamak yerine, kendimizdeki şuurun genişlemesi sayesinde kendimizi diğer insanlarla daha geniş bir ilişki içinde buluruz. Bu, pratik yanıyla bütün Çalışma'nın temelini oluşturan eleştirmeden gözlemleme yöntemi aracılığıyla şuurun gelişmesinden dolayıdır. Sonuç olarak kişisel tepkilerin bu hassas yığını, bu sürekli üzülme ve incinme, başkalarının eleştirilerine bu hiç katlanamayış ortadan kalkmaya başlar ve daha büyük bir dünyaya gireriz. Daha evrensel

hale geliriz. Kendimize dair resimlerimizi artık eskiden olduğu gibi beslemeyiz. Kendimizi artık eskisi gibi biricik olarak görmeyiz de kendi çaresizliğimizin farkına varmaya başlarız ve böylece diğer insanların çaresizliğine katlanabiliriz. Şimdi, Çalışma birbirimizin nahoş tezahürlerine katlanmamız gerektiğini söyler. Ama kendi nahoş tezahürlerimizi görüp bunları bilerek kabul etmedikçe, bir başkasının nahoş tezahürlerine katlanabilmek kelimenin tam anlamıyla imkansızdır. Bu, kendimize dair yanılsamaları yok eder. Hata bulan yanınızı kabul etmedikçe, her zaman negatif olacaksınız çünkü bilmediğiniz ya da kabul etmediğiniz kendi karanlığınızla kuşatılan kişisel tepkilerin bu hassas yığını hayatı ele alışınızdaki başlıca şey olacaktır. Ve bu, hayata hiçbir şekilde uyum sağlamamış bir şey, eksik ve yetersiz bir şey olacaktır, kendiniz üzerinde şuurlu çalışmayla bunu düzeltmediğiniz müddetçe bütün hayatınız boyunca perişan olmanıza neden olacaktır. Bu karanlık yanınızla şuurlu tanıma yoluyla yüzleşmedikçe ve diğer insanlarda o kadar çok eleştirdiğiniz her şeyin sizde her zaman kendini sürekli olarak ifade ettiğini ama henüz kendinize dair şuurunuza dahil olmadığını fark etmedikçe, küçük kişisel ego dünyanız her an altüst olacak ve hayat için hiç gücünüz ve tahammülünüz kalmayacaktır. İnsanların içinde yaşadıkları bu İmajinatif "Ben"e Çalışma'nın neden bu kadar çok vurgu yaptığını böylece görebilirsiniz. Bu karanlık yanın önemli bir parçasının farkına varmış bir insanı eleştirdiğinizi varsayalım. Yani bu insan kendi çalışmasıyla, kendinde var olduğunu hiç fark etmediği birçok yanını şuuruna çıkartmış ve kabul etmiştir. Böyle bir insan, kendine yöneltilen eleştiriye, halen kendine dair resimlerde yaşayan ve doğrudan gözlem aracılığıyla kendiyle gerçek anlamda hiç yüzleşmemiş olan birine kıyasla daha kolay katlanmayacak mıdır? Bu Çalışma'nın gücü aracılığıyla bir insan kendini gerçek anlamda gözlemlerse, başkalarını eleştirdiği ve suçladığı anları gerçekten fark ederse ve bunu hep, kendinde kabul etmediği bir şeyle ilişkilendirirse o insanın çok daha dengeli olacağından ve içsel gelişimdeki bir sonraki adıma çok daha kolay dayanabileceğinden eminim. Böylece pek çok endişe kaybolup giderdi, pek çok hastalık yok olurdu, pek çok duygusal bunalım ortadan kalkardı, bir kaşık suda kopan pek çok fırtına oluşmazdı. Örneğin, yalancı olmakla suçlandınız. Öfkeyle kendinizi savunursunuz, kendinizi haklı çıkarmak için her türlü yöntemi uygularsınız –bir kez daha hatırlatmak istiyorum ki bu üzerinde çalışmak zorunda olduğumuz spesifik şeylerden biridir– ve tam bir curcuna kopar. Tabi ki bir yalancısınız. Ama yalancılığınızı hep şuur kürenizin dışında tutarsanız ve bunu bilmeyi ve kabul etmeyi reddederseniz, nasıl kabul edebilirsiniz ki? İmajinatif "Ben"inizi, kim olduğunuza dair imajinasyonunuzu korumak için sürekli olarak kendinize karşı kendinizi savunursunuz. Ama bu karanlık yanın çok daha fazla şuuruna vardığınızı ve yalancı olmakla suçlandığınızı varsayalım; o zaman hassas kişisel tepkiler yığınınızdan ya da kendinize dair bir resimden yola çıkarak tepki göstermeyeceksiniz çünkü kendinizin de bir yalancı olduğunu ve sık sık yalan söylediğinizi gayet iyi bilirsiniz. Böylece, betiniz benziniz atmaksızın eleştiriyi kabul edersiniz. Çalışma'da, kendi hiçliğimizin farkına varmak hakkında birçok şey söylenir.

Çalışma'daki bir erkek ya da bir kadının daha ileriye adım atabilmek için kendi hiçliklerinin farkına varacakları noktaya ergeç gelmek zorunda oldukları söylenmişti. *Bir şey* olmak ne anlama gelir? Bundan neyi anladığımı size açıklamaya çalışacağım. Örneğin, açık fikirli ve hoşgörülü biri olduğunuzu hissedersiniz. Gerçek anlamda biraz olsun kendinizi gözlemlerseniz ve kendinizi hatırlarsanız, bunun böyle olmadığını ve bazı koşullar altında çok hoşgörüsüz ve son derece dar görüşlü olduğunuzu göreceğinizi sanıyorum. Şimdi, bazen hoşgörüsüz ve dar görüşlü olduğunuzun bu kabulü, her zaman hoşgörülü ve açık fikirli olduğunuza dair resminizi nötrleştirecektir. Sonuç olarak bu bakımdan *hiç* olduğunuzu hissedeceksiniz. O zaman kendinizde bir şey olmaya dair amaçlara sahip olmayı bırakırsınız. Artık "Şükürler olsun, açık fikirli ve hoşgörülü biriyim," diyerek dolaşamayacaksınız çünkü Gözlemleyen "Ben"in sizde oluşturduğu hafıza aracılığıyla birçok durumda tam tersi olduğunuzu hatırlayacak ve böylece tamponlarınız aracılığıyla yapay bir şey olmak yerine, kendinizle gurur duyduğunuz bu özel nitelik bakımından *hiç* hale geleceksiniz. Bir başka deyişle, kendinize dair sahip olduğunuz bu fikre güvenmeyeceksiniz. Burada ilgilendiğimiz şey ahlaki bir mesele değil, şuurun bir genişlemesidir. Kendini gözlemleme, içimizdeki karanlığa işleyen bir ışık ışını gibidir. Bu ışık ışınının sonucu, kendimizin bilinmeyen ve kabul edilmeyen yanlarını şuura çıkartmaktır. Bu, bizdeki her şeyi yumuşatır ve şiddetimizin büyük bölümünü alıp götürür. Kendimizdeki şiddetli erkeğin ve şiddetli kadının üstesinden gelmeliyiz çünkü şiddetin tamamı şuur eksikliğinden kaynaklanır. Karşınızdakini de kendinizi görebildiğiniz gibi görebilirseniz, ona karşı asla şiddet göstermeyeceksiniz. Yalnızca karşınızdaki kişi gibi olmadığınızı, onun kadar düşüncesiz, kaba ve yalancı olmadığınızı düşündüğünüzde şiddet gösterdiğinizi fark edeceksiniz. Şiddeti yaratan bu tekyönlülüktür.

Kısa süre önce yaptığımız bir sohbette, bir kişi şöyle demişti: "Bir kişiye yönelik şiddet hissettiğinizde ve o kişiyi bir sonraki görüşünüzde şiddet hissetmemek için çaba harcadığınızda, o kişi size değişmiş gibi görünür. Bu, diğer kişinin değişmesinden değil de *sizin* değişmiş olmanızdan kaynaklanabilir mi?" Evet, bu tamamen doğrudur. Şiddet eyleminde daha şuurlu duruma gelerek, mekanik davranmamış ve böylece kendinizi biraz değiştirmişsiniz. Ama asıl değişim, kendinizde kabul etmediğiniz bir şeyle karşılaştığınızda şiddet gösterdiğinizi görebildiğinizde gerçekleşir. Sonrasında bu şuuru koruyabilirseniz, diğer bir kişiye karşı asla şiddet göstermezsiniz; bu da kelimenin gerçek anlamıyla sempatidir. Sempatinin gerçek anlamı, o kişi *ile* hissetmektir. Ama kendi hislerinizin şuurunda olmadıkça karşınızdaki kişi *ile* hissedemezsiniz. Insanlar özel Çalışma konuşmalarında bazen aynı deneyimi karşılıklı olarak yaşadıklarını keşfeder. Bu *sempatidir*. Ama duygusal anlamda sempati faydasızdır ve hep bir nebze kibir ve patronluk taslama barındırır. Bu Çalışma'da herhangi birine yardım etmek istiyorsanız, kendi öz-bilginiz aracılığıyla kendinizi onların bulunduğundan daha düşük bir seviyede hissetmelisiniz.

Şimdi, kısa süre önceki bir sohbette, başka biri de şöyle demişti: "Fark-

lı bir biçim alabileceğini görmeye başlayıncaya dek, diğer insanlara yönelik şiddet hissetmeme neden olan şeyin aynısını kendimde bulmakta güçlük çekiyordum." Evet, bu çok iyi bir gözlemdir, özellikle kendinizin olduğu veya yaptığı bir şeye dair bir resimden yola çıkarak kendinizle gurur duyduğunuzda ve bir başkasının sizi bu bakımdan tatmin etmediğini gördüğünüzde ona yönelik şiddet hissedersiniz. Bu durumda şiddetiniz kendinizin tanınmayan, kabul edilmeyen ve kendinize dair gurur duyduğunuz şeylere çok yakın olan yanlarından gelmektedir. Bunu daha ayrıntılı açıklamama izin verin. Çok özenli bir kişiyseniz ve kendinizle bu konuda gurur duyuyorsanız, sizin standartlarınıza göre özenli olmadığını düşündüğünüz bir kişiye karşı şiddet hissedebilirsiniz ama olduğunuzu hayal ettiğiniz tarzda özenli olmadığınızı ve sözde özenliliğinizde diğer insanlara yansıttığınız ve bu nedenle onları suçladığınız birçok gedik olduğunu daima göreceksiniz. Burada kendini bilmekten değil, bir resimden hareket ettiğinize ve de resminiz kendi bakış açınıza göre bir haklılık payı taşıyabilse de yine de hakikatle hiçbir ilgisi olmadığına –çünkü hiçbir resim hakikatle ilişkili değildir– emin olabilirsiniz. Özenli olabilirsiniz ama özenli olduğunuzu da hayal etmektesinizdir ve imajinasyonunuz sizi, çok önemli meseleler hakkında sık sık ne kadar özensiz olduğunuzu görmekten alıkoyar. Örneğin, bir insan güvenilir olduğu için kendiyle gurur duyabilir ve diğer insanları güvenilir olmamakla suçlayabilir ve hatta, kendinin de birçok farklı şekilde güvenilmez olduğunu ve güvenilirliğin bir olguya dayalı olarak imajinasyon tarafından pekiştirilen bir resim olduğunu göremeyerek onları şiddetle suçlayabilir. Bir şeyde iyi olduğunuzu düşündüğünüz ve bu fikre bir şeyde iyi olduğunuz gururu ve kibiri girdiği anda, bu noktada çok hassas ve şiddet göstermeye eğilimli olduğunuzu daima göreceksiniz. Yani *bir şey* oluyorsunuz. Kendi yaptığınız bütün hataları ve gafları görebilseydiniz, çelişkilerinizi görebilseydiniz, iyi olduğunuzu düşündüğünüz konulardaki hatalarınızın daha çok şuuruna varabilseydiniz, artık hassas ya da şiddetli olmaz, hoşgörülü ve aynı zamanda daha anlayışlı olurdunuz. İnsanlar bazen onlardaki belirli bir içsel zayıflıktan dolayı bazı şeylerde iyi olmadıklarını kabul edemezler. Bu içsel zayıflık neden kaynaklanır? Bu tanınmamış yandan, diğer şeylerin yanı sıra onların kabul etmekte isteksiz olduğu her şeyi kapsayan karanlık yandan kaynaklanır. Bir şeyde iyi olabilirsiniz ama özellikle, yaşlandıkça ve daha geniş bir şuura ihtiyaç duydukça o şeyde iyi olmadığınızı da aşama aşama kabul etmeli, kısacası, düşündüğünüz şey olmadığınızı fark etmelisiniz. Sonrasında artık eskisi gibi özdeşleşmezsiniz ve içsel olarak daha yalın olursunuz. Diğer yanın, karanlık ya da gözlemlenmeyen yanın serbest bırakılması sizi zayıflatmaz, aksine sizi gerçek anlamda kuvvetlendirir. Birisi bana şu soruyu yöneltmişti: "Karanlık yan kötü müdür?" Kabul etmediğiniz her şeyin ilk bakışta kötü görüneceğini anlamalısınız. Şeytanidir çünkü şeytan hep bilinmeyen, tanınmayan ya da anlaşılmayan şeydir. Biri radyoyu birkaç yüzyıl önce icat etmiş olsaydı, şeytanın temsilcisi olmakla suçlanıp yakılırdı. Karanlık yan, kendi başına kötücül demek değildir. Yalnızca, kendinize dair şu anki değerlendirmenize göre size kötü gelen bir şeydir. Size kötü gelme-

sinin nedeni, bunu şuurunuza dahil ettiğinizde kendinize dair mevcut değerlendirmenizin değişecek olmasıdır. Sonuçta eskisinden çok daha iyi olacaksınız. Daha iyi olacaksınız çünkü imajinasyon, tamponlar, resimler ve sürekli yalanlarla ayakta tuttuğunuz kendinize dair mevcut değerlendirmeniz zayıflamış ve siz şuurun daha geniş dünyasına adım atmışsınızdır. Karanlık yanın, insanın en büyük kötülüğü olan İmajinatif "Ben" için kötü oluşu dışında kötücül olduğunu düşünmeyin. İmajinatif "Ben"iniz kim olduğunuza dair imajinasyonla doluysa ve bu imajinasyon, size düşman olanın kabulüyle ortadan kalkmış hale gelirse bu hatalı, hassas İmajinatif "Ben"i yitirmeye başlayacaksınız, şuurunuz genişleyecek ve olduğunuzu hayal ettiğiniz kişi olmaya son verip Gerçek "Ben"e doğru bir adım atacaksınız. Çalışma'nın tamamı, her birimizin hayatla böyle yetersiz bir biçimde yüzleşmemize neden olan İmajinatif "Ben"e karşıdır. Çalışma'nın öğretisi, İmajinatif "Ben"in gücünü ortadan kaldırmak için yola çıkar ama İmajinatif "Ben"i tehdit eden her şey ilk başta çok kötücül –aslında şeytani– görünür. Çalışma'da bir zamanlar "Şeytan da gereklidir," denmesinin, bundan kaynaklandığını düşünüyorum. Birçok insan, hiçbir haklı nedene dayanmaksızın kendini Tanrı ile özdeşleştirmekte ve hatta Tanrı ile sürekli olarak bağlantıda olduklarını hayal etmektedir. Bunların hepsi İmajinatif "Ben"e aittir ve bu tür durumlarda Tanrı aslında şeytanın kisvesine bürünür ve o imajinasyonu, resimleri, fantezileri, kendine değer verişleri ve Çalışma'nın her birimizde şiddetle hücum ettiği bütün o saçmalıkları yok eder.

Pratik bir çalışma olarak, Çalışma'daki bir kişiye karşı eleştirel olduğunuzda ya da şiddet hissettiğinizde kendinizi gerçek anlamda gözlemlemenizi ve her şeyi tersine döndürerek, eleştirmenize ve şiddet duymanıza neden olan şeyi kendinizde bulmaya çalışmanızı bir kez daha tavsiye ediyorum. Bunu yapmak karanlık, gözlemlenmemiş yanınızın daha çok şuuruna varmanızı sağlayacaktır çünkü karşınızdaki kişi hakkında çok eleştirel olursanız ve şiddet eğilimi hissederseniz, bunun aslında sizde, kendinizin bu karanlık –yani şuurdışı– yanında olan şeyin bir yansıması olduğundan emin olabilirsiniz; bu henüz bilmediğiniz yanınızdır, henüz gözlemlemediğiniz yanınızdır, kendini bilmenizin hedefi haline gelen yanınızdır. Kendini gözlemlemenin çok temiz, keskin bir ışık olduğunu ve hiçbir sahteliğe izin vermediğini ve ilk başta size hiçbir anlamda tatmin sunmayacağını burada bir kez daha hatırlatmak istiyorum. Ayrıca, başka birine karşı negatif olursanız, dışsal neden ne olursa olsun, negatif olmanızın Çalışma'nın bakış açısına göre kendi hatanız olacağını da hatırlatmak istiyorum. Çamaşırları burarak sıkar gibi negatif duygularımızı da sıkıp kendimizin dışına akıtmalıyız. Heyecan verici dışsal nedenlerden tamamen ayrı olarak bu negatif durumlarla ilgilenmesi gereken siz kendinizsiniz ve Çalışma'nın bütün amacı ve anlamı burada yatar. Çalışma'nın gücüne sahipseniz, çok uzun süre uyuduğunuz zamanlar haricinde dışarıdan çok az şey sizi etkileyebilir. Bu bir işarettir. Ama çalışma ve anlayışla bu durumu her zaman düzeltebilirsiniz. Herkes bu Çalışma'da birbiriyle ilgili güçlükler yaşar. Bu güçlükleri azaltmanın benim misyonum olduğunu düşünmeyin. Herkes

bir başkası için çalışmadır. Dışarıdan bakıldığında çok tatlıyken, içimizde yılanlar gibi tıslasaydık neler olurdu, hayal edin. Şimdi, birbirimiz açısından çalışmaya koyulmalı ve ideal insanlar veya ortam beklentisine girmemeliyiz. Bu, Çalışma'nın ikinci çizgisidir: diğer insanlarla bağlantılı olarak çalışmak. Dış koşul ne olursa olsun, negatifsem bu daima benim hatamdır. Bu da hayatın ağırlık merkezinden farklı bir ağırlık merkezini derhal sunmaz mı? *Ben* çalışmalıyım. Ben *istersem, çalışabilirim.* Hayatımı çalışma olarak ele almalı ve hayatım üzerinde çalışmalıyım. Bu yüzden "keşke"lere hiç yer olmamalıdır. Çalışma'nın ilk dönemlerinde bazı insanların şöyle dediğini hatırlıyorum: "Keşke grubumuzda daha hoş insanlar olsaydı." Ama Grup, her nasıl olursa olsun, hayatın genel bir örneğidir yalnızca ve hepimizin birbirimizle bağlantılı olarak çalışmamızı yapmak zorunda olduğumuz alan tam olarak budur. Bunu derinlemesine kavramak iyi bir şeydir çünkü kabul etme aracılığıyla Çalışma'yı hafifletir.

Quaremead, Ugley, 19 Ocak 1946

ÇALIŞMA'YA "BEN" HİSSİNİ YERLEŞTİRMEK ÜSTÜNE

Kısa bir süre önce Sürücünün Arabadaki yerine tırmanması hakkında konuşmuştuk. Çalışma'da bir insanın Daha Yüce Zihne inanmadıkça bu Çalışma'yı yapabilmesinin imkansız olduğu sık sık söylenir. Çalışma, bir Şuurlu İnsanlık Çemberi'nin var olduğunu öğretir. Şuurlu İnsanlık Çemberi çağlar boyunca hiç durmadan Mekanik İnsanlık Çemberi'ni uyandırmaya çalışmıştır. Ama bunu zorlamayla yapamaz. Çalışma'daki en önemli kılavuzlardan biri olan İnsan fikrini hatırlayabilirsiniz. Çalışma, İnsan'ın kendini geliştiren bir organizma olarak yaratıldığını ama gelişebilmesi için Daha Yüce Zihne inanması gerektiğini söyler. Muhtemelen daha önceden fark ettiğiniz gibi, Doğa, dışsal dünya size hiçbir şey söylemez. Nötrdür. Doğa hakkında şu veya bu sonuca varabilirsiniz. Tanrı'nın var olduğunu söyleyebilmeniz mümkün olduğu gibi, Tanrı'nın var olmadığını da söyleyebilirsiniz. Daha Yüce Zihnin neden net bir kanıtı yoktur? Bir zamanlar, varsayalım ki Tanrı bir bulut üstünde havada süzülsün, denmişti. Bu, Tanrı –görünmezdir– fikrinin tamamını ve içimizde yalnızca Hakikat'in bulacağı bir ruhu yok ederdi. İnsanlar Tanrı'ya inanmak zorunda kalırdı. İnsanlar, Daha Yüksek olanın varlığını kabul etmek için dış duyularının kanıtlarına mecbur olurdu. Ama İnsan *kendini* geliştiren bir organizma olarak yaratıldığı için bu onun anlamını yok ederdi. Bir başka deyişle, kendi bireysel düşünmemiz aracılığıyla kendi sonuçlarımıza ulaşmalıyız. Bir insan ezoterik anlamda yalnızca kendi bilgisi ve Varlığı üzerinde çalışarak kendi bireysel anlayışı üzerinden gelişebilir. Aksi takdirde kendini geliştiriyor olamazdı. Sabahları yatak odasının perdelerini açıp da Tanrı'nın bulutların arasından size baktığını görmenin ne kadar büyük bir hayal kırıklığı olaca-

ğını sık sık düşünmüşümdür. Eskisinden de çok inançsızlık hissederdiniz. Kendi tercihimizi yapmamız ve kendi varlığımızın anlamını bulmamız için biz bir tür özgürlük içinde bırakılmışız. Daha Yüce Zihnin var olduğunu fark etmek içsel bir süreçtir, bir yoldur. Bildiğiniz gibi, Varlığın bir işareti Manyetik Merkeze sahip olmaktır. Manyetik Merkeze sahip bir insan, dış değerlerden ayrı olarak bir şeyin var olduğu hissine sahiptir ama Daha Yüce Zihin fikri onda o sebeple mevcut olmayacaktır. Örneğin, böyle bir insan hayatta literatürün iki önemli akımının bulunduğunu fark edebilir; bunlardan biri Financial Times ve Sporting News gibi gazeteleri, cinayetleri, politikayı vb. konu edinen olağan akımdır, diğeri ise bunlardan bütünüyle uzak olan ve anlaşıldığı kadarıyla tamamen farklı bir şeyden söz eden akımdır, diyelim ki İnciller gibi. Ama Daha Yüce Zihni ya da Şuurlu İnsanlığı o sebeple anlayamayacaktır. Şimdi, Şuurlu İnsanlık Çemberi'nin, durumun doğası ve İnsan'ın doğduğu koşullar gereği, İnsan'ı inanmaya zorlayamayacağını anlıyoruz. Kendini geliştiren bir organizmayı zorlayamazsınız. Yaratılış Işını'nı incelerseniz –ki insanların bu konuda daha fazla düşünmesi gerekir– Mutlak'ın İradesi'nin bu Yeryüzü'ne yalnızca artan sayıda kanun ve tesirler aracılığıyla –giderek çoğalan bir mekanizma aracılığıyla– uzandığını anlayacaksınız. Yaratılış Işını'ndaki konumumuzda Mutlak'tan son derece uzaktayız. Birbiriyle çelişen tesirleri ve anlamlarıyla tam 48 kanun maddesine tabiyiz. Bir zamanlar denmişti ki Mutlak'ın kendini doğrudan tezahür ettirmesi durumunda Yaratılış Işını'nın tamamı yok olur ve bu, oyun kurallarının hepsinin birdenbire ortadan kalktığı bir iskambil oyunu oynamak gibi olurdu. Sonuçta oyunun tamamı ortadan kalkardı. Daha Yüce Zihin'den söz ederken, en azından kendimizinkinden daha yüce, kendimizinkiyle kıyaslandığında Tanrısal Zeka'ya daha yakın Zekaların bulunduğunu kastediyoruz. Yaratılış Işını bu anlamla yüklüdür. Gittikçe daha yüksek bir anlam, bir Zeka merdiveni mevcuttur. Bir insan buna –yani Işın'a– körse, Merkezlerinin daha yüksek parçaları, o insanın kendi anlamını ileten duygusal ve entelektüel parçaları asla uyanmayacaktır. Gözleri sürekli yerde olacaktır. Öte yandan, doğru Manyetik Merkeze sahipse ve diyelim ki üzerinde durduğumuz literatürün iki sınıfı arasında bir ayrım yapabiliyorsa ve özellikle de bu hayatın kendi başına açıklanamayacağını, başka bir anlam seviyesinde başka şekilde yorumlanması gerektiğini hissediyorsa o zaman bu insan içsel algı yoluyla Daha Yüce Zihnin varlığını algılama yolundadır. Daha Yüce Zihnin var olduğu algısının sonucu olarak, Daha Yüce Zihin'den ergeç kaynaklanan öğretileri doğru değeri vererek alabilir haldedir.

Bildiğiniz gibi, merkezlerimizin çok küçük bir parçasında yaşıyoruz; psikolojik olarak var olduğumuz evin bodrum katında yaşıyoruz. Çalışma'da İnsan'ın yanlış yoldan yukarı çıktığı söylenir. Ayrıca, İnsan'ın bedenleri bakımından, onun yanlış yönden çalıştığı da söylenir. Gözlerimizi hayvanlar gibi yere dikersek ve yalnızca dışsal dünyaya aşağıya doğru bakıp her şeyi duyularımızın bize sunduğu kanıtlara göre yorumlarsak, yanlış yönden düşünüyoruzdur. Doğa'nın kendini yarattığı görüşünü benimsiyoruzdur. Bu nasıl mümkün olabilirdi? Ardından, maddenin zihni oluş-

turduğunu düşünürüz. Bu, Plato'nun bir materyalisti tanımlayışıdır. O baş aşağıdır. Yaratılış Işını ise maddenin ardışık yoğunlaşmalarını Mutlak'ın Zihni'nin yarattığını bize göstermektedir. O bize Yaratılmış bir Evren'de yaşadığımızı öğretir. Bu inanç, insanı tekrar ayaklarının üzerine diker.

Bu Çalışma'daki "Ben" hissi –yani "Ben"in Çalışma'da olduğu– hissi hakkında kısa bir yorum yapacağım. Ergeç Çalışma hayattan daha güçlü duruma gelebilir; Çalışma "Ben"i, hayat "Ben"inden daha güçlü olabilir. Çalışma'nın insanda aşama aşama yerleştirdiği şeyler ergeç hayatın yerleştirdiği şeylerden daha güçlü duruma gelebilir ve onu kontrol edebilir. Bunun ardından, kişi doğru yönden ilerleyebilir; yani yanlış uçtan güdülenmez. Bu fikrin birinci, ikinci, üçüncü ve dördüncü beden olmak üzere İnsanın dört olası bedenini esas alan çizimde açık bir biçimde temsil edildiğini hatırlarsınız.

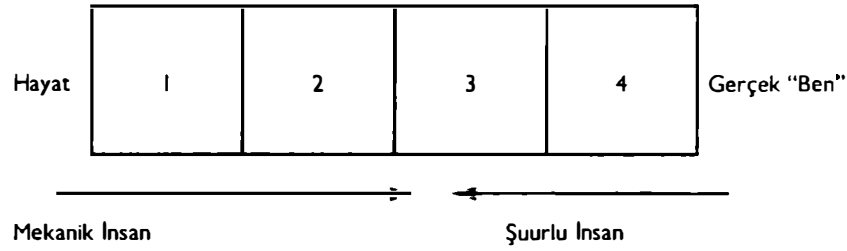

İnsanın bu gelişim seviyesine eriştiğini ve Gerçek "Ben" ya da Efendi'nin onu yönlendirdiğini varsayalım. Böylece 4, 3, 2 ve 1 doğrultusunda çalışır. Olağan bir insan ise öteki uçtan çalışır ve 2, 3 ve 4 ile temsil edilen organize edilmiş bedenlerin yerine onda hiçbir şey oluşmaz ve sonuçta Gerçek "Ben"le temas kuramaz; aslında handaki insanın konumunda olur. Şu soruyu yöneltmek istiyorum: Daha Yüce Zihnin varlığını hissetmeyen bir insanın kendindeki Gerçek "Ben"e erişebileceğini düşünüyor musunuz? Daha yüksek bir şeyin var olmadığına inanırsa, kendinin daha yüksek bir seviyesine erişebilir mi? Çalışma'da deneyimlenebilecek oldukça kesin bir şey vardır, yani "Ben" hissindeki bir değişim. Hiç kimse kendine dair hissinde bir değişim olmaksızın kendini değiştiremez. Bu ise "Ben" hissinde –"Ben olarak hissettiğimiz ve "Ben" dediğimiz şeyde– bir değişim anlamına gelir. Peki ama Daha Yüce Zihne inanmaksızın herhangi bir değişimin gerçekleşebileceğini düşünüyor musunuz?

Pratik bir egzersiz olarak hepinizin daha yüksek bir şeye işaret eden bütün çizimler hakkında düşünmenizi ve bunları zihinlerinizde tekrar gözden geçirmenizi istiyorum.

Quaremead, Ugley, 26 Ocak 1946

İLK İZLENİMLERİN ETKİSİ ÜSTÜNE NOT

İlk izlenimler daha sonraki izlenimlerden daha güçlü bir etkiye sahip olma eğilimindedir. Bu, yaşlandıkça bizde bir gerçekdışılık hissi üretebilir. Hayatın ilk dönemlerinde hem duyular *aracılığıyla* edinilip merkezlerimizdeki rulolarda depolanan izlenimler hem de imajinasyondan kaynaklanan içimizden izlenimler daha canlı, derin ve gerçektir. Bu nedenle hayatın daha önceki sahnelerine dönüp her şeyin değiştiğini, yeni binaların inşa edildiğini ve yeni dükkanların açıldığını, ağaçların kesildiğini, dar yolların ortadan kalktığını vb. gördüğümüzde bunların hepsi bize gerçekdışı gelir ve buna inanamayız; adeta duyularımızın sunduğu kanıtlara inanmayız çünkü rulolarda yer alan daha önceki izlenimlerin gücü, o anda edindiğimiz izlenimlerle çatışmaktadır. Sonuçta bir gerçekdışılık hissi doğar.

Bu durum, daha önceki düşlemeler için de aynıdır. Gençlikte bir kişi ne olacağı, hangi konumda olacağı, hangi sarayda yaşayacağı, nelere sahip olacağı, kaç hizmetkarının olacağı, övgü ve sempati koroları tarafından nasıl kuşatılacağı hakkında birçok derin düşlemeyle özdeşleşebilir. Bu ve benzeri düşlemeler, merkezlerdeki rulolarda çok güçlü izlenimler oluşturabilir. Sonuçta, yıllar ilerledikçe insanın bakış açısına bir hoşnutsuzluk veya hayal kırıklığı hissi ya da bir üzüntü yayılacaktır ve insan, imajinasyonda halen bariz olmasına karşın bunun nedenini bilemez. Hayat deneyimlendiği şekliyle bir ölçüde gerçekdışı göründüğünden geriye doğru bakma eğilimi olacaktır; sebebi ise ilk düşlemelerin oluşturduğu beklenti biçimleri bakımından hayatın beklendiği gibi olmayışıdır. Gerçekdışılığın bu iki kaynağının da çaresi, tekrarlanma fikri ve bu fikirden hareketle hayatın eskisi gibi geri döneceğini fark edip de onun farklılaşmasını istiyorsak kendimiz üzerinde çalışmamız gerektiğine ilişkin düşüncelerdir. Bildiğimiz gibi, imajinasyon üzerinde çalışmak yapmamız gereken şeylerden biridir.

İmajinasyon üstünde konuştuğumuzdan bu yana hayli zaman geçti. Kuvveti boş yere tüketen pek çok şeyden biri de yönlendirilmemiş imajinasyondur; imajinasyonumuz karşısında pasif kaldığımız ve kendimizi onun içinde yıkadığımız yer. Bu, hayata karşı bir hoşlanmama hissi uyandırır. Bunun en azından bir biçimini kendinizde gözlemlemeye çalışın. Ardından, imajinasyon tarafından rulolara kaydedilmiş ve bir şekilde elde ettiğiniz şeyle uyuşmayanı beklemenize neden olan bir şeyi gözlemlemeye çalışın. Bu, sahip olduklarınızı takdir edememenize neden olur.

Çalışma'nın bu bağlamda bir başka çare oluşturacak fikri de kişinin Varlığının kişinin hayatını cezbettiği ve bu nedenle hayatı suçlamanın hiçbir faydasının olmadığıdır.

Quaremead, Ugley, 2 Şubat 1946

ÇALIŞMA'YI KENDİNDE CANLI TUTMAK ÜSTÜNE

Bu Çalışma'da, İrade parçamız, entelektüel parçanın bildiği ve inandığı şeyin sevgisinden etkilenmelidir. Kendini gözlemleme aracılığıyla bildiğimiz şeyi istemediğimizi fark ederiz. Duygusal Merkez İrade'nin merkeziyken, Entelektüel Merkez bildiğimiz şeyin merkezidir ve Çalışma'nın çizimlerine göre entelektüel parçamız şuurun mekanıdır. Sözünü ettiğim bu şekilde Şuur üst bölüme, İrade ikinci bölüme ve Dikkat de üçüncü ve en alt bölüme yerleştirilir. Bir defasında, Şuur, İrade ve Dikkat işbirliği yapmadıkça hiç kimsenin Çalışma'daki hedefini koruyamayacağı söylenmişti. Bir insan bir amaç belirlediğinde, bunu genellikle kendinin, kendi bilgisinin küçük bir yanından hareketle belirler ve çok kısa sürede unutur; yani artık bunun şuurunda olmaz. Amacını bilgiden hareketle belirler. Ama amacını korumaya yetecek kadar şuurunda değildir bunun. Bu arada, iradesi –yani pek çok iradesi– farklı ve zıt yönlerde ilerler ve dikkati sayısız şeye bölünür. Şuur, İrade ve Dikkat'in birleşimi edinilmemiştir.

Kısa bir süre önce, "Ben" hissini Çalışma'ya sokmanın ne anlama geldiğini konuşmuştuk. Bu Çalışma'da "Ben" hissine sahip olduğunu herhangi biriniz hangi anlamda söyleyebilir? Bununla neyi kastediyorsunuz? Gün içerisinde bu "Ben" hissini hayatın genel ilişkilerinde sahip olduğumuz değişen olağan "ben" hislerinden tamamen ayrı bir biçimde ne sıklıkla fark ediyorsunuz? Günde en az bir veya iki kez kendimizi hatırlama görevi bize verilmiştir. Bunun mümkün olduğunu mu yoksa gerçek anlamda hiçbir sonuç üretmeyen bir hafıza meselesinden ibaret olduğunu mu düşünüyorsunuz? Kişinin kendini hatırlaması, kendinde tamamen farklı bir duruma girmesi anlamına gelir. Farklı bir "Ben" hissi bu duruma aittir çünkü bu, küçük "ben"lerle dolu normal ilişkilerimizde sahip olduğumuz ikinci şuur halinden ya da sözde uyanıklık halinden çıkıp şuurun daha yüksek bir seviyeye yükseltilmesidir. Kendini hatırlamak için eyleme İrade'yle ilgili bir şeylerin katkıda bulunması gerekir. Bu bir düşünce değildir ya da yalnızca bir hafıza meselesi değildir. Şimdi, kendimi hatırlamam gerektiğini hatırlayabilirim ama gerçek anlamda kendimi hatırlamam, yani bu bir hafıza meselesi olarak kalır ve ötesine geçmez. Bu çok sık içinde olunan bir durumdur. Yine de kendimi hatırlamam gerektiğini hatırladığım için kendime erdem atfedebilirim. Bu bir mektup yazmanız gerektiğini hatırlamak ve hatırlayıp da yazmamanın erdemli bir davranış olduğunu hissetmek gibidir. Bunu yapabilmek için kendinizi hatırlamaya *ihtiyaç* duymalısınız ve ihtiyaç devreye girdiğinde İrade de devreye girer; yani *Ben* kendimi hatırlamayı arzularım, *Ben* kendimi hatırlamayı dilerim. Çalışma'nın ilk dönemlerinde bizden tekrarlamamız istenen bir cümle vardır: "Kendimi hatırlamayı *diliyorum*." Bu ifade, "Kendimi hatırlamam gerektiğini sanıyorum," demekle aynı şey değildir. Kişinin kişisel çalışmasının büyük bir bölümü düşünmekle ve düşündüğümüz şeyi yapmamakla geçer. İrade parçamız devreye girmez ve bu nedenle açılıştaki ifadeye geri döneriz: "İrade

parçamız, entelektüel parçanın bildiği ve inandığı şeyin sevgisinden etkilenmelidir."

Geçmiş ezoterik literatürde sıkça tekrarlanan entelekt ile İrade arasındaki bu birleşme, bu Çalışma'da da insanda herhangi bir yeni anlayışın doğabilmesi için yeni Bilgi ile Varlık arasında bir birliğin olması gerektiği öğretisiyle ifade edilir. Yalnızca Bilgi'den hareketle pek çok entelektüel karar alabiliriz ve alırız da; aslında bunu sürekli olarak yaparız ama hepsi yalnızca tek bir merkezde, Entelektüel Merkezde gerçekleşir ve Duygusal Merkez buna dahil olmaz. Bu Çalışma'nın öncelikle entelekt tarafından alınması gerektiğini ve her şeyden önce Entelektüel Merkezin en mekanik yanında –yani biçimlendirici parçasında– kaydedilmesi gerektiğini hepimiz işitmişizdir. Çalışma orada yeterince iyi kaydedilmedikçe, kusurlu bir Fransızca gibi zayıf kalır. Bir kişi bu fikirler hakkında düşünmedikçe ve bunları kendi Varlığına uygulamadıkça, işlenmeden kalırlar. Şimdi, İrademiz bizim Varlık yanımıza aittir çünkü ne yapacağımıza ergeç Varlık seviyemiz –belki de kibirimiz veya gururumuz– karar verir. Entelektüel olarak belirli bir biçimde davranmaya karar verebilirim ama Varlık seviyem tamamen farklı bir biçimde davranmama neden olabilir. Bu nedenle kendimde bağımsız bir biçimde hareket eden ve gelip geçici kararlarımı reddeden bir şeyi gittikçe daha çok algılarım. Daha önceleri, bu Çalışma'nın amacının İrade'nin mekanı olan Duygusal Merkezi uyandırmak olduğu ama öncelikle bizim entelektüel parçamız uyanmadıkça bunun imkansız olduğu birçok defa söylenmiştir. Bu Çalışma'da Entelektüel Merkezin uyandırılması gerektiği ne anlama gelir? İlk olarak Çalışma'yı artık karatahtada yazılı duran ve ezberlememiz gereken bir şey olarak ele almadığımız anlamına gelir. Bir sonraki aşama, zihnin Çalışma'nın fikirlerinin hakikatini görmeye başlamasıdır. Bir insan yıllar boyunca yaptığı kişisel çalışmanın ardından bu Çalışma'nın hakikatini görmeye başladığında, bunun zorlu bir aşamasına geçer çünkü onun Varlık durumu, Entelektüel Merkez aracılığıyla gördüğü Çalışma tarafından öğretilen bilginin hakikati tarafından henüz etkilenmemiştir. Bunun aslında Çalışma'nın gerçekten ilk aşaması olduğu söylenebilir çünkü bunun ardından Varlığı gerçek bir problem haline gelir ve Varlığının gözlemlenmesi o insan için gerçek anlamda pratik bir kaygı konusu olur. Bir insan bu Çalışma'nın hakikatini başkalarının yardımı olmaksızın kendi başına görmeye başlayınca çalışmanın kaynağına kendinde sahip olmaya başlar. Çalışma onda gelişir. Az da olsa uyanmıştır, yani zihninin kimi küçük parçalarında uyanır ama bunun yeterli olduğunu hayal ederse büyük bir hata yapmış olur. Aslında kendi hakkında ve ne yapması, neden yapması gerektiği hakkında Çalışma'nın ne anlama geldiğini daha yeni yeni anlamaya başlıyordur.

Son toplantıların birinde, şöyle bir gözlem paylaşılmıştı: "Her şey Yaratılış Işını'ndaki konumunuzu gerçekten görünce, ne kadar aşağıda *olduğunuzu* ve hangi olasılıkların bulunduğunu görünce başlar." Bu iyi bir gözlemdir çünkü Çalışma'nın bir an için nasıl duygusal hale gelebileceğinin bir örneğidir. Bazıları bu önemli kozmolojik çizimlere çok az dikkat eder çünkü bunların Çalışma'yı gerçekten duygusal hale getirmenin ve böylece

Duygusal Merkez ile Entelektüel Merkezi birbirine bağlamanın bir kaynağı olduğunu anlamazlar. Yaratılış Işını hepsinin içinde en duygusal çizimdir, denebilir. Şimdi, Çalışma duygusal hale gelince bizim İrade parçamızı etkilemeye başlar. Varlığımızı etkilemeye başlar. Bir düşünce, Varlığımızı bir duygunun etkilediği şekilde etkilemez. Bazı duygusal krizlerin sizi her türlü düşünceye kıyasla çok daha derinden etkilediğini ve sizi bir süre için farklılaştırabildiğini hepiniz fark etmişsinizdir. Neyi farklılaştırır? İradenizin normal biçimlerini, arzularınızı farklılaştırır. Çalışma'nın çizimlerinin duygular uyandırabilmesi kuşkusuz bazılarına tuhaf gelebilir. Ama bütün bu çizimlerin Daha Yüce Zihnin, bizim yukarımızda olanın, bizden daha yüce olanın varlığını bize anlattığını düşündüğünüzde bu o kadar tuhaf gelir mi? Şu anda, mevcut halimizle Duygusal Merkezin kendimizle ilgili duygular tarafından yönetildiğini biliyorsunuz. Kendinden hoşlanma, kibir, kendini sevme duyguları Duygusal Merkeze hükmeder ve böylece onun, örneğin kibirimiz incindiğinde, negatif duygulara çok açık duruma gelmesine neden olur. Duygusal Merkez ancak çok daha yüce bir şeyin huzurunda gerçek çalışmasını yerine getirecek biçimde uyanır ve Daha Yüksek Duygusal Merkeze doğru ilerlemeye başlar. Çalışma'yı içimizde canlı tutmak için Çalışma'nın fikirlerini zihnimize her gün yeterince taşıyamadığımız söylenebilir. Bu Çalışma'daki her fikir, her öğreti, her çizim organik bir bütüne aittir ve bunun hiçbir yanı uzun bir süre soğuk bırakılamaz. Örneğin, çağların ezoterik öğretisinin ta kendisi hakkında, amacının ne olduğu ve kimden geldiği hakkında yeterince düşünmeyiz. Bu öğreti ile hayat arasındaki farkı yeterince görmeyiz. Bu Çalışma'nın ancak onun hakkında düşünmek için ve de onu zihinlerimizde yeniden düzenlemeye ve ona gündelik hayatın işlerinden daha fazla değer verebilmeye devam etmek için şuurlu çabalar sarf ederek içimizde canlı ve aktif tutulabileceğini de fark etmeyiz. Çalışma, hayat "ben"lerimizi normal görevlerimizde ne kadar çok kullanmak zorunda olursak olalım, onların üzerinde olmalıdır. Aksi takdirde Çalışma, merkezlerin mekanik parçalarına düşer ve orada sonsuz şüphelerin hedefi olur ve kısacası, parça parça edilir ya da gerçek anlamda çarmıha gerilir. İsa'nın çarmıha gerilmesinin bir anlamı, ezoterik öğretinin ve psikolojik anlayışın hayatta tam anlamıyla duyumsal olan zihinler tarafından sürekli olarak aşağı çekilmesinde ve çarmıha gerilmesinde yatmaktadır. Bu fikir, Çalışma'da Şuurlu İnsanlık tarafından dünyaya serpilen *C* tesirlerinin daima *B* tesirlerine ve aslında zaman zaman *A* tesirlerine dönüşmesi olgusuyla gösterilir.

Şimdi, kişinin Çalışma'yı kendinde belirli bir ölçüde oluştuktan sonra canlı tutması hakkında kısaca konuşmak istiyorum. Çalışma korunmalıdır. Asıl nokta budur. Çalışma, bizde kendini oluşturan ve özen göstermemiz gereken bir şey olarak görülmelidir. Bu, ilginç bir ilişkidir ve belki de bazılarınız bunu henüz kavramamıştır. Siz, hayattaki olağan siz –bu "siz" Çalışma'da olmasa da– Çalışma'yı sizde canlı tutmalısınız. Çalışma'nın oluşturmakta olduğu şey sizdedir ama siz o değilsiniz ve bu yüzden onu canlı tutmalısınız. Şunun gibi bir şey: Sürekli çalışabileceğinizi düşünürseniz, şeyleri yanlış düzende ele alırsınız. Sizde aralıklı olarak çok miktarda dik-

kat göstermeniz gereken bir şeyin oluştuğu konusunda kendinizi kandırıyorsunuz. Hiç kimse bütün gün ve gece boyunca çalışamaz ama içinizde Çalışma'nın farkında olabilir ve "Ben" hissini, Çalışma'nın sizde olduğu hissini –yani onun sürekli farkındalığını– koruyabilirsiniz. Bu, günlük görevlerinizi yerine getirirken daima Çalışma'yı düşüneceğiniz anlamına gelmez çünkü o görevleri yerine getirirken mekanik "ben"lerinizde olursunuz ve düşünceleriniz mekanik olarak çalışma eğilimindedir ve içsel bir çatışma oluşur. Bir keresinde, unutmuş olduğum bir soruya yanıt olarak şunun söylendiğini hatırlıyorum: "Çalışmamak sizin için çalışma olacaktır." Bunun, en azından bir anlamda, Çalışma'yı hayat meselelerinin ortasında hep belli belirsiz düşünmenin ve bunun hakkında endişelenmenin tamamen faydasız olduğu anlamına geldiğini düşünmüştüm. Çalışın ya da çalışmayın. Bütün çalışmanın daima görece şuurlu bir eylem olduğunu hatırlayın. Ama bir kişinin iğneden iplik geçirirken Yaratılış Işını hakkında düşünmek zorunda olması için hiçbir neden göremiyorum. Elde edilecek tek sonucun, negatif hisler ile Yaratılış Işını'nı bağlantılandırmak olacağından eminim. Çalışma'nın fikirleriyle sürekli yanlış çağrışımlar kurarsanız, Çalışma'nın zihninizde şekillenmesi karmakarışık olacaktır. Dönüştürücü aygıt hatalı biçimde bağlanacaktır. Kendilerini hatırlamakta başarısızlığa uğradıklarını üzgün bir biçimde anlatmaya düşkün insanların durumu da bundan farklı değildir. Kendini Hatırlamayı negatif çağrışımlarla ilişkilendirirler ve kendilerini her hatırlamaya çalıştıklarında otomatik olarak bu negatif çağrışımlara sürüklenirler. Genellikle böyle insanların başarısız olmaktan hoşlandığını görürsünüz.

Çalışma'nın kişideki bu ilk biçimlenişine dönecek olursak, bunu kişinin kendinde adeta aşama aşama organize olan ama iradesi güçbela hissedilebilen küçük, yeni bir Varlık ile karşılaştırılabileceğini söyleyebiliriz. Onu hissettiysek, içimizde yeni bir İrade'yi hissetmiş olmalıyız. Bir hayat koşulunu Çalışma olarak ele alırsak, ona karşı tepkimiz mekanik tepkimizden farklıdır ve sonuçlar da farklıdır. Böyle bir durumda, hayatın koşuluna karşı kendi anlayış seviyemize göre daha şuurlu davranırız. Çalışma'nın anlayışımızdaki gücünün tamamı her hayat koşulunu dönüştürürdü ama şu anda böyle bir anlayışa sahip değiliz ve eğer samimiysek ve sahte tavır sergilemezsek bunu biliriz ve bilgimizi kabul ederiz. Şimdi, kendimizde hayatın bir koşulunu mekanik değil de Çalışma'nın yoluyla ele almanın o hayat koşuluyla ilişkimizi değiştireceğini kesin olarak saptayabiliriz. Bu, *öyle olduğunu* kendi başımıza görebileceğimiz şeylerden biridir. Yani bundan emin olabiliriz. Bu öğretinin ilk günlerinde, şu nokta sık sık vurgulanırdı: "Şimdiye kadar Çalışma'da ne hakkında emin olabilirsin?" Bu noktadan başlayın. Çalışma'da hiçbir şeyden emin olmadığımızda, hiçbir ağırlık merkezine ve söylenildiği gibi hiçbir *noktaya* sahip değiliz. Başlamamışızdır ya da daha doğrusu, yeni bir şey henüz başlamamıştır. Bir süre yalnızca ödünç alınmış kuvvet aracılığıyla çalışabileceğimiz ama bir başkasından gelen bu ödünç kuvvetin aşama aşama tükenip de kişinin devam etmek için kendi kuvvetini bulmak zorunda kalacağı zamanın geleceği sık sık söylenirdi. Tam da bu aşamada Çalışma'yla ilgili olarak kişinin kendin-

de kesinlikler oluşturması çok gereklidir. Bu, Çalışma'nın bütün fikirlerinin *aralıklarla* yeni baştan gözden geçirilmesini ve bunlardan farklı bir anlam hasadının yapılmasını gerektirir. Ancak Çalışma'nın kendi içinde hayata sahip canlı fikirlerinden hareketle kişinin kendi Çalışma "ben"leri canlı tutulabilir. Bu yeni şey, bu yeni Varlık kendi varlığını koruyabilecek kadar güçleninceye dek beslenmelidir. Bu nedenle, kendimizde bu Varlığı koruyacak ve besleyecek biçimde davranmamız gerekmektedir. Kendimiz için kesinlikler olarak saptayabileceğimiz bütün yeni içgörüler, gözlemler ve deneyimler onu besler. Özellikle de onu besleyen şey Çalışma'nın fikirlerinden biri veya diğerinin hakikatinin içsel algılanışıdır. Bu sayede İrade yanı bu yeni şeye doğru çekilir. Bu çalışmayı yapmak istediğinizde, İrade'niz sahip olduğunuz bilgiye geçer ve bu ikisi artar.

Çalışma bizde hayattan daha güçlü duruma gelince, makinenin tamamı tersinir ve diğer uçtan itki alır. O zaman Çalışma hayattan daha güçlüdür. Oysa bizim için sorun, bu küçük, zayıf Varlık aktif duruma gelinceye dek onu nasıl canlı tutacağımızdır. Dolayısıyla, kendimizin bekçileri gibi oluruz ve bu noktada genellikle en zeki hayat "ben"lerimiz bu yeni şeyi hayatın "ben"lerinden korumaya katkıda bulunabilirler. Çalışma'dan nefret eden ve onunla alay etmeyi amaçlayan birçok "ben" vardır çünkü bunlar ölümle tehdit edilmektedir. Çalışma tarafından ekilen bu yeni tohumun gelişebilmesi bizde Çalışma'yı yok etmeye çalışan bu "ben"lerle mücadeleye bağlıdır ve söylediğim gibi bu mücadeleye zeki "ben"ler yardımcı olabilirler. Kişi bu şüpheci, iftiracı, alaycı "ben"lerin oluşmakta olan bu yeni şeye saldırmasına izin vermemeli ve bunlarla akıllıca mücadele etmelidir. Bu nedenle, Çalışma'nın bizde bu yeni Varlığı oluşturduğu yerin *dışında* onlarla savaşa tutuşmamız ve onların buraya girmesine izin vermememiz gerekir. Bunlar *bize* girerler, evet ama koruduğumuz bu içsel mekana nüfuz etmemelidirler. Kötü konuşma bu yere giden yolu açar ve orada oluşmakta olan herhangi bir şeyi yok eder. Çalışma'nın ta kendisi hakkında kötü konuşmanın ne kadar tehlikeli olduğuna bu kadar çok vurgu yapılması bu nedenledir.

Quaremead, Ugley, 9 Şubat 1946

KİŞİNİN VARLIK SEVİYESİ ÜSTÜNE YORUM

Biri bana şunları yazmış: "*Varlık seviyemin ötesinde hiçbir şeyi yapamayacağımı ve deneyimleyemeyeceğimi fark ettim.*"

Zekice olan bu gözlemin iki bölüme ayrıldığını söyleyerek yanıt verdim: "Varlığımın seviyesinin ötesinde hiçbir şey yapamam" ve "Varlığımın seviyesinin ötesinde hiçbir şey deneyimleyemem." İlk kısma bakalım: "Varlık seviyemin ötesinde hiçbir şey yapamam," bu doğrudur. Bir insan kendi Varlık seviyesinin ötesinde hiçbir şey yapamaz çünkü Varlık seviye-

si, hep yapmış olduğu şeyleri yapmasına neden olacaktır. Bu ise, Çalışma anlamında, hiçbir şey yapmamaktır. Çalışma anlamında, hiçbir şey yapmamak anlamına gelir çünkü mekaniktir. Varlık seviyemize göre mekanik ne yaparsak, yapmamaktır bu. Yaptığımızı düşünebiliriz –aslında her an yaptığımızı düşünmekteyiz– ama bunları yapan O'dur. Mekanik Varlığımız yapmaktadır. Çalışma'nın kastettiği anlamda yapmak, mekanik yapmaya karşı gelmektir ve mekanik insan Çalışma anlamında hiçbir şey yapamaz. Olağan anlamda yaptığı her şey onun mekanik Varlığından kaynaklanmaktadır. Bu nedenle gözlem, "Kendi Varlık seviyemin ötesinde hiçbir şeyi yapamayacağımı fark ediyorum," noktasına kadar tamamen doğrudur.

Şimdi, gözlemin ikinci kısmına gelince: "Varlık seviyemin ötesinde hiçbir şey deneyimleyemem," doğru değildir. Öyle olsaydı, hiç kimse olduğu yerden ilerleyemezdi. Herkes kendi Varlık seviyesine bağlı kalırdı ve gelişemezdi, yani herhangi bir Varlık gelişimi mümkün olmazdı. Bir erkek veya bir kadın, kendi Varlık seviyelerinin ötesini anlık olarak deneyimleyebilir. Kendi Varlık seviyelerinin ötesine ait bir şeye dair kısa görüntüler edinebilir. Yolumuza devam etmemizi sağlayan şey budur. Aksi takdirde durumumuz umutsuz olurdu. Bir şeyin neye benzediğini az da olsa bilmeseydik, onu aramazdık.

Başka bir soru yöneltilmişti: *"Kendi Varlık seviyemizin ötesini nasıl deneyimleyebiliriz?"*

Bu sorunun yanıtı, Varlık seviyemizin tek bir şey olmayıp biraz farklılık gösteren çeşitli Varlık seviyelerinin küçük bir ölçeğinden oluştuğudur. Bu, kimi daha yüksekte kimi daha alçakta olan olağan telgraf direklerindeki telgraf telleriyle karşılaştırılmıştı geçenlerde. Farklı bir biçimde ifade edecek olursak, Varlığımızda farklı seviyelerdeki "ben"lere –yani daha iyi ve daha kötü "ben"lere– sahip olduğumuz anlamına gelir bu. Örneğin, Manyetik Merkezle bağlantılı "ben"lere ve hayata kendini kaptırmış "ben"lere sahibiz. Genel Varlık seviyemizin uyku ve mekaniklikle tanımlanan bir seviye olduğundan söz edebiliriz ama Varlığımızı farklı bir ölçekte –çok daha küçük bir ölçekte– ele alırsak, Varlığımız genel anlamda mekanik olsa bile kendi içinde daha az mekanik ve daha çok mekanik olan aşamalara veya derecelere sahiptir. Bu nedenle, Varlığımızın genel ya da ortalama seviyesinin ötesinde bir şeyi deneyimlememiz olasıdır. Daha önce söylediğim gibi, böyle olmasaydı, kalıcı olarak şu anki Varlık seviyemizde çakılı kalmış olurduk. Bu ise alıcı yanımızın yapıcı yanımızdan daha üstün olduğu anlamına gelir. Bu nedenle, kendimizi bu Çalışma'da *yapabileceğimizden* çok daha iyi *görebileceğimiz* konumda buluruz. Belirli koşullarda, ne yapmamız gerektiğini belki de çok net bir biçimde gördüğümüz anlayışa bir an için sahip olabiliriz ama gördüğümüz şeyi yapmanın imkansız olduğu sonucuna ulaşabiliriz. Yaptıklarını yapan Varlığımızın ortalama seviyesi tarafından aşağıya çekiliriz. Örneğin, anlık bir içgörüyle belirli bir biçimde davranmamız gerektiğini net bir biçimde görürüz ama pratiğe geçirme anı geldiğinde önceki gibi davranırız. Bu tutarsızlık kaçınılmazdır ve çok büyük bir sabırla buna katlanmak gerekir.

Sorulardan bir tanesi şöyleydi: *"Peki, ne yapmalıyım?"*

Bu soru herkesin zihninde sürekli olarak belirir. Çalışma-yanıtı, sizin ne yapmamanız gerektiği hakkındadır. Soru şöyle olmalıdır: "Peki ne yapmamalıyız?" Çalışma işte bu noktada devreye girer. Yapmamamız gereken birçok şeyi, örneğin negatif duygularla özdeşleşmememiz gerektiğini vb. öğretir. Ama öylesine sabırsız bir doğaya sahibiz ki ne yapmamız gerektiği hakkında kesin bir yanıta ulaşmak isteriz. Aslında bütün psikolojimiz bu fikre dayanır: "Ne yapmam gerektiğini bana tam olarak söyleyin." Çalışma'da bu acil hayali yapma dürtüsünün tamamen üstesinden gelinmelidir. Bu bir hayat dürtüsüdür, bir hayat düşüncesidir, bir hayat hissidir ve paradoks, hayatta bizler hep yapabileceğimiz hissine sahipken Çalışma'nın bakış açısına göre, Varlığımızın seviyesi bizi her koşulda mekanik davranmaya ittiğinden ve bizler de bunu yapmak olarak niteledığimizden aslında hiçbir şey yapmayışımızdır. Bu nedenle, Çalışma mekanikliğimizin farkına varmanın daha yüce Varlığa doğru atılan ilk adımlardan biri olduğunu söyler. Hayatta yaptığınız her şeye hep bunları *sizin* yaptığınız fikrini atfederseniz, elbette ki Çalışma'nın nerede devreye girdiğini hiçbir zaman tam olarak anlayamayacaksınız. Kişi, yaptığını düşündüğü şeyleri aslında hiçbir şekilde kendinin yapmadığını, yaptığını sandığı şeyleri aslında O'nun, bizdeki makinenin yaptığını ve daha önce de yapmış olduğu gibi her şeyi mekanik yapıyor olduğunu gözlemleme yoluyla fark edeceği noktaya gelmelidir. Bu noktada, Çalışma'nın kastettiği anlamda *yapmak* kesinlikle söz konusu değildir. Yapan O'dur. Benim örneğimde Nicoll yapıyor; sizin örneklerinizde Smith, Robinson ya da Brown yapıyor.

Şöyle bir soru vardı: *"Pekala, Çalışma-anlamında nasıl yapabilirim?"*

Bu sorunun yanıtı, şu anki halinizle Çalışma'nın kastettiği anlamda yapamayacağınızdır.

"Peki, ne yapacağım?"

"Yapamayacağınızı fark edin. Varlığınızın mekanikliğini fark edin."

"Bu durumda, hiçbir şey yapamayacağını ve böyle düşünmem gerektiğini mi kastediyorsunuz?"

"Hayır, hiçbir şey yapamayacağınızı *fark etmeniz* gerektiğini kastediyorum, düşünmenizi değil."

"Bunu nasıl fark edebilirim?"

"Bunu ancak kendinizi gözlemleyerek fark edebilirsiniz. Kendinizi yeterince uzun süre boyunca samimiyetle gözlemlerseniz, yapamayacağınızı fark etmeye başlarsınız, yani hep yaptığınız gibi yaptığınızı ve kendinizi değiştiremediğinizi fark edersiniz. Kendinizi değiştirebileceğinizi her zaman nasıl düşündüğünüzü ve isterseniz farklı olabileceğinizden nasıl emin olduğunuzu bilirsiniz ve diğer insanlar hakkında da bunu hep düşündüğünüzü bilirsiniz. Ama olduğunuzdan farklı olamayacağınızı ve diğer insanların da olduklarından farklı olamayacaklarını fark etmelisiniz. Bir keresinde şu soruyla karşılaştığımı hatırlıyorum: "Peki, öyleyse ne yapacağız?" Şu yanıtı vermiştim: "Keyfinize bakın." Aldığım tepki ise şu olmuştu: "Keyfime bakmak, benim için dünyadaki en kolay şeydir ama ben ciddi bir adamım, yüzleşmem gereken güçlükler var ve keyfime bakmaya vaktim yok." Bu tepkiyi veren kişinin, dilediği takdirde kolayca keyfine

bakabileceği fikrine sahip olduğunu göreceksiniz; bir başka deyişle o, keyfine bakabilirdi ama bunun yerine görevini yapıyordu, gibi kökleşmiş bir kanaate sahiptir. Elbette ki yanıt, o yapabileceğini zannetse de keyfine bakamayacağı, yaptığı şeyi yapmasına neden olan mekanikliğin dışına çıkamayacağıdır. Bu, bir daktilonun bir bisiklete "Neden sürekli dönüp duruyorsun?" diye seslenmesi ve bisikletin de "Neden o kadar takırdayarak bir o yana bir bu yana gidip geliyorsun?" diye yanıt vermesi gibidir. Her ikisi de makinelerini değiştiremez. Ve bizim için de durum böyledir. Mekaniğiz ve ilk adımımız, mekanikliğimizi ve bütün ilişkilerimizde, beslediğimiz bütün düşüncelerimizde ve hislerimizde yaptığımız her şeyle özdeşleştiğimizin farkına varmaktır. Ama Çalışma, uyanmaya başlarsak makineler olmaktan çıkacağımızı öğretir. Bir makine kendini değiştiremez, bir makine kendini hatırlayamaz, bir makine uyanamaz. Ama Çalışma, uyanabileceğimizi, kendimizi hatırlayabileceğimizi, kendimizi değiştirebileceğimizi öğretir."

"Peki, nasıl olur da bunların hepsi mümkün olur?"

"Ancak Çalışma'nın öğrettiklerini takip ederek mümkün olur. Çalışma kendini gözlemlemeyle başlar ve nasıl mekanik olduğumuzu ve her şeye nasıl mekanik tepki verdiğimizi aşama aşama fark edebiliriz. Her şeye mekanik tepki verdiğimizi ve bu mekanik tepkileri hep "Ben" olarak kabul ettiğimizi ve *yaptığımızı* düşündüğümüzü fark etmeye başlayınca, gerçekten mekanik olduğumuzu ve hayvanlardan ve gerçek makinelerden farklı olarak bize sunulan armağanın, makineler olduğumuzu ve hayatlarımızın şimdiye kadar mekanik olduğunu –her şeye karşı küçük, kişisel, hassas ve mekanik tepkiler gösterdiğimizi– gözlemlemek aracılığıyla şuurumuzu artırabilmemiz olduğunu fark etmeye başlarız. İnsan'ın bir makine olmaktan çıkabilmesi fikri tam da bu noktada devreye girer. Kendinin bir başka şuurunun bu girişi, Çalışma'nın başlangıcıdır. Böyle bir insan artık kendini kanıksayamaz. Şimdi, Çalışma belirli şeylerin yapılmamasına dayalı olarak yapmanız gereken kimi şeyleri öğretir. Örneğin, özdeşleşmemeyi, yani bütün mekanik tepkilerinize "Ben" hissini katmamayı öğretir. Bu nedenle, Çalışma uzunca bir süre, bu Çalışma'nın pratik yönünde açık bir biçimde ifadesini bulan talimatlar uyarınca, şeylerin yapılmamasına dayanır."

"Bu durumda, hiçbir şey yapamayacağımızı mı kastediyorsunuz?"

"Aslında bir şeyi yapabilirsiniz. Kendinizi hatırlayabilirsiniz. Bu Çalışma'da yapmanın pozitif yanında olduğu söylenebilecek tek şey budur. Geri kalan her şey ise yapmamaya ve mekanik davranmamaya dayalı bir süreçtir."

"Kendimi nasıl hatırlayabilirim?"

"Kendinizi asla hatırlamadığınızın farkına vararak."

"Peki ama kendimi her zaman hatırladığımdan eminim."

"Kendinizi her zaman hatırladığınızdan emin olabilirsiniz ama bunu yapıp yapmadığınıza dikkat edin."

"Peki ama yaptığım şeyi hep şuurlu yapıyorum."

"Her zaman ne söyleyeceğinizi tam olarak bilerek şuurlu mu konuşursunuz?"

"Evet her şeyi şuurlu yaptığımdan eminim ve söylediklerimin, yaptıklarımın her zaman farkındayım."

"Bu durumda, kendinizi samimiyetle gözlemlemelisiniz ve bunun doğru olup olmadığına bakmalısınız. Kendinize karşı samimiyseniz mekanik yaptığınızı, düşündüğünüzü ve hissettiğinizi ve de günün büyük bir bölümünde kendinizin hiç farkında olmadığınızı görürsünüz."

"Size katılmıyorum."

"Pekala, o zaman, kendini gözlemlemeyi uygulamalısınız. Yalnızca samimiyetle ve eleştirmeden gerçekleştirilen kendini gözlemleme aracılığıyla kendiniz hakkında bu Çalışma'nın bakış açısına gelebilirsiniz. Kendinizi her şeyi şuurlu ve isteyerek yapan şuurlu bir kişi olarak kanıksarsanız, kendinizi bu Çalışma'ya bağlayamazsınız. Bu Çalışma bir kulağınızdan girip diğer kulağınızdan çıkacaktır."

"Kendini gözlemlemenin amacı nedir?"

"Kendini gözlemlemenin amacı, hiçbir şekilde düşündüğünüz gibi olmadığınızın farkına varmanızı sağlamaktır. Kendini gözlemlemenin amacı, aslında her an yaptığınız şeyleri yapmak dışında elinden bir şey gelmeyen, mekanik bir kişi olduğunuzu ve bu Çalışma'nın amacına uygun olarak kendinizi değiştirmek istiyorsanız, bunu fark etmeniz gerektiğini doğrudan deneyim yoluyla size göstermektir."

"Bu son derece iç karartıcı bir bakış açısı değil mi?"

"Evet."

"Peki o zaman, neden bu Çalışma'yı sürdüreyim?"

"Şu an olduğunuz halinizle kendinizden çok hoşnutsanız, bunu yapmanız için bir neden göremiyorum."

"İç gözlemin çok hastalıklı bir şey olduğunu düşünürüm hep."

"Size katılıyorum ama Çalışma, iç gözlemi değil de şuurlu, eleştirel olmayan kendini gözlemlemeyi öğretir. İç gözlem mekaniktir, kendini gözlemleme şuurludur."

"Bu Çalışma'nın kişiyi çok ben merkezcil kıldığını düşünmüyor musunuz?"

"Tam tersine. Kendiniz hakkındaki kendinden hoşnut, ben merkezli bakışınızı değiştirir. Hiç de sandığınız gibi olmadığınızı fark etmenizi sağlar. Kısacası, bu Çalışma doğru biçimde yapılırsa sizin için çok sancılıdır ve bütün ben merkezliliğinizi ortadan kaldıracaktır. Bu Çalışma'nın bencilce olduğu yönündeki vurguyla ilgili olarak, hepiniz şunu anlamalısınız ki Bu Çalışma bencilliğinizle, kendini beğenmişliğinizle her an mücadele etmektedir. Bu Çalışma bizi uyandırmak içindir ve doğru uygulandığı takdirde çok güçlü ve sancılı bir şeydir. Kayıtsızlığınızı, bencilliğinizi, kendini beğenmişliğinizi, kendinize dair fantezilerinizi, kendinize dair resimlerinizi, kısacası Sahte Kişiliğinizi yok eden bir şeydir. Kendinizi çıplak görmenizi sağlar; gerçekte neye benzediğinizi görmenizi sağlar. Sizdeki Ferisi'yi yok eder. Diğer insanlara yardım edebilmek için öncelikle kendinize dair bir şeyler yapmanız gerektiğini görmenizi sağlar."

"Ama diğer insanlara yardım etmek elbette ki daha önce gelir."

"Kendiniz hakkında daha şuurlu duruma gelmedikçe diğer insanlara nasıl yardım edebilirsiniz? Bir kör bir başka köre nasıl yardım edebilir? Di-

ğer insanlara yardım etmeye koyulmadan önce, ne olur kendinize bir bakın ve öncelikle kendinize gerçekten yardım edip edemediğinizi görün. Kendi iradenizi kendinden hoşnut bir biçimde başka insanlara dayatmayı onlara yardım etmek mi olarak adlandırıyorsunuz? Çalışma, değişmenize yardımcı olabilir ve Çalışma sizi değiştirmeye başladıktan sonra, Çalışma'nın sizi kendinizde değiştirdiği ölçüde diğer insanlara yardımcı olabilirsiniz ve o zaman, yardımınızın bir değeri olacaktır. Şu anki durumunuzla başlamak, diğer insanlara şu anki halinizle yardım edebileceğinizi düşünmek ise henüz kendinizin neye benzediğini fark etmeksizin o kişilerin nasıl olması gerektiği hakkındaki fikirlerinizi dayatmak anlamına gelir. Acı çekme ve kendini gerçekleştirme aracılığıyla ne kadar çok değişim yaparsanız, kendinizi haklı çıkarmaksızın neye benzediğinizi o kadar iyi görebilirsiniz ve diğer insanlara da o kadar çok yardım edebilirsiniz. Kendinize ne kadar az kör olursanız, kendilerine halen kör olan diğer insanlara o kadar çok yardım edebilirsiniz ama kişinin kendine daha az kör olması uzun yıllar boyunca sıkı çalışmayı, birçok acıya katlanmayı, benlik-iradesinin ve kendini sevmenin üstesinden gelmeyi, önyargıların, her şeyi bildiğinizi düşünmenin, kendi içinizde bir başlangıç noktası olduğunuzu düşünmenin üstesinden gelmeyi gerektirir. Bu Çalışma, olduğumuzu hayal ettiğimiz noktadan hayli farklı olan bir noktadan başlamayı öğretir bizlere. Bu Çalışma, Sahte Kişilikle –yani olduğumuzu hayal ettiğimiz şeyle– başlamaz. Bütün dünya Sahte Kişiliklerle doludur ve her Sahte Kişilik en iyi-yi kendinin bildiğini düşünür. Çalışma, kendimize dair tüm bu hayallerden ve sahteliklerden bizi aşama aşama uzaklaştıran çok büyük bir şeydir. Ancak belki bundan sonra, diğer insanlara yardım edebiliriz ama Çalışma'yı tanımamızdan ve de yalınlığı ve içtenliğiyle Çalışma'nın bizim üzerimizde içsel olarak etkisini göstermeye başlamasından önceki biçiminden hayli bir farklı yolla. Çalışma, onu kendinize uygulamaya başlarsanız çok harika bir şeydir, bizde en üstte yer alan yalan ve imajinasyon katmanlarından içeriye gerçekten nüfuz etmeye başladığı her noktada çok huzurlu ve anlayışlı ve mutlak bir biçimde sahici bir şeydir. Kendinizde Çalışma "ben"lerine –yani Çalışma'nın anlamını biraz olsun kavramaya başlayan "ben"lere– sahip olmaya başlarsanız, ortalama Varlık seviyenizin ötesinde içgörülere sahip olabilirsiniz ve bu içgörüler, zihninizin en iyi parçasında hakikat olarak teyit edilirse, sizi aşama aşama değiştirecek ve Varlık seviyeniz üzerinde çalışmaya başlayacak ve Varlığı değiştirecektir. Sonrasında, en iyi yanınız olarak bildiğiniz şey Varlığınız tarafından aşama aşama yapılabilecek ve gerçekleştirilebilecektir. Çalışma, bu dönüşümün kendileri üstünde çalıştıkları takdirde herkeste mümkün olduğunu söyler. Öyleyse, kendinizle, kendi düşüncelerinizle ve kendi hislerinizle özdeşleşmemenin ne anlama geldiğini düşünerek başlayın. Bu, yapmak değildir ve bu yapmama süreci aşama aşama çok küçük bir ölçekte de olsa yapabilmenize olanak tanıyacaktır.

Quaremead, Ugley, 16 Şubat 1946

KİŞİNİN ISTIRABINDAN VAZGEÇMESİ ÜSTÜNE YORUM

Çalışma'da feda edebileceğimiz tek şeyin ıstırabımız olduğunu sık sık işitmişsinizdir. Çalışma, olağan mekanik ıstırabımıza dayanmayan yeni bir ıstırap türünü hissetmemiz gerektiğini öğretir. Kişinin kendindeki değişimin tamamı ancak onun olduğu şeyden vazgeçmesi ve farklı bir şey haline gelmesiyle gerçekleşebilir. Kişinin kendini değiştirmesi, farklı hale gelmesi demektir. Mekanik olarak olduğum kişiyle aynı kişi olmayı sürdürürsem kendimi değiştiremem. Dolayısıyla, değişmek için bir şeyden vazgeçmem, bir şeyi feda etmem gerekir. Feda etme fikri ezoterizmin tamamında karşımıza çıkar. Bunun nedeni çok açıktır. Nedeni, şu anda olduğunuz bir şeyden vazgeçmedikçe ya da o şeyi feda etmedikçe kendinizi değiştiremeyeceğinizdir. Varlığın değişmesi kendinizde, Varlığınızda bir şeyin değişmesi gerektiği anlamına geldiği, bu öğretide sıkça tekrarlanır. Olduğunuz gibi kalıp aynı zamanda değişemezsiniz. Varlığın değişmesi hep Varlığınızdaki bir şeyden vazgeçilmesini ve böylece feda edilmesini gerektirir. Çalışma, feda etmeniz gereken ilk şeyin –burada *ilk* nitelemesini özellikle vurgulamak istiyorum– olağan mekanik ıstırabınız olduğunu söyler. Şimdi, burada neyin kastedildiğini görmedikçe, Çalışma'yı kendinizde doğru bir biçimde başlatamayacaksınız. Neyi feda etmeniz ya da neden vazgeçmeniz gerektiğine dair kendi fikirlerinizden yola çıkacaksınız ve bu da hiç iyi olmayacaktır ve hiçbir sonuç vermeyecektir. Bir erkek veya bir kadın, her şeyden önce ıstırabından vazgeçmeli ve bunu feda etmelidir çünkü bu, bir Varlık değişmesine yol açabilir. Bunun gerçekleşebilmesi için kişi, kendini gözlemleme aracılığıyla neden dolayı ıstırap çektiğini görebilmelidir.

Bay Ouspensky'nin bu sorun hakkında çok önceleri konuştuğunu hatırlıyorum. Her şeyden önce, bunu bilmeksizin herkesin ıstırabın tipik biçimlerine düştüğünü ve bundan kendini haklı çıkarış türettiğini –yani ıstıraplarını haklı çıkardıklarını ve böylece bunu kendilerinin bir parçası ve malı olarak kanıksadıklarını– söylemişti. Bunu sürekli olarak peşiniz sıra sürüklediğiniz ya da önünüze katıp iteklediğiniz bir şey olarak nitelendirmişti. İnsanların hayata ve hayatın onlara getirdiklerine dair fikirlerine göre biriktirdikleri bu ıstıraba nasıl zincirlenmiş olduklarını, şimdi yeterince hatırlayamadığım sözcüklerle, çok net bir biçimde açıklamıştı. "Bu ıstırabın tamamı Kişilik yanına aittir," demişti. "İnsanlar yararsızca ıstırap çeker ama ıstıraplarına tutunurlar. İnsanlar hayatın olması gerektiğini sandıkları gibi olmadığını görmüşlerdir ve imajinasyon biçimlerini ve hayata yönelik edinilmiş tutumlarını görmek yerine, yalnızca gerçek, sahici bir ıstırap çektiklerini düşünürler ve bu nedenle de hiç kimsenin onların ne yaşadığını anlamadığı sonucuna ulaşırlar. "Herkes, bütün o içsel kale almaların ve hesap tutmaların kaynağı olan bu edinilmiş ıstıraplar tarafından aşağıya çekilir. Bütün içsel kale alışınız ve hesaplarınız insanların şu çok değer verdiği bu edinilmiş ıstıraba dayanır," demişti. Bizdeki bu dağınıklığı, bu faydasız yığını yok edebilecek yepyeni bir kuvvet olmadıkça, edinilmiş tu-

tumları ve tamponlarıyla Kişilikten kaçmanın imkansızlığına değinmiş ve şöyle demişti: "Hayat hakkında ve kendimiz hakkında yeni bir tarzda düşünmeye başlamalıyız ve bu, yeni bir kuvvetin yeni fikirleriyle, yeni yaklaşımlarıyla birlikte bize girdiğini hissettiğimizde mümkündür ancak. Istıraptan kurtulmak zordur ama mümkündür, oysa hayatta bunu başarabilmek imkansızdır. Bu Çalışma'yı ve bütün öğrettiklerini anlamaya başladığınızda ve bunu ne olduğunuz ile karşılaştırdığınızda ne demek istediğimi anlayacaksınız. Ne olduğunuzun, bu Çalışma'nın ne olmanız gerektiği hakkında size öğrettiklerinden hayli farklı olduğunu göreceksiniz." Bay Ouspensky bu noktada her zaman hatırladığım bir ifade kullanmış ve şöyle demişti: "Bu Çalışma'yla yan yana olmaya başladığınızda ve kendini gözlemleme aracılığıyla ne olduğunuzun farkına vardıkça, bu Çalışma gibi olmadığınızı, Varlığınızın bununla uyuşmadığını göreceksiniz." İnsanlar şu soruyu sordular: "O zaman ne yapmamız gerekir?" Yanıt her zaman aynıydı: "Kendinizi hatırlamalısınız ve vazgeçmeniz gereken ilk şey ıstırabınızdır." Söylediklerinin ikinci kısmıyla ilgili olarak, ıstırabınızı beraberinizde taşımaya devam ettiğiniz sürece Çalışma'yı yapamazsınız, demek istediğini düşünüyorum. Ondan vazgeçmelisiniz, yani içsel kale almanın ve hesapların hepsinin temelini oluşturan sizdeki bu tuhaf şeyi feda etmelisiniz. Bir başka sefer de Bay Ouspensky şöyle demişti: "Hiç kimse ıstırabın mevcut biçimlerinden vazgeçmedikçe daha yüksek bir Varlık seviyesine erişemez." O sırada adalet fikrimiz hakkında konuşuyordu ve adalet dediğimiz şeyin aslında hakla, adillikle hiçbir ilgisinin olmadığını vurguluyordu. "Kendinizi haklı çıkarmak, hep kendi adalet fikrinizden kaynaklanır," demişti. "Örneğin, herkes kendi negatif durumlarını haklı çıkarır." Herkesin *kendileri için* adil olana dair bir anlayışa sahip olduğunu ve hayatın buna uymadığını görünce kendileri için adil olması gerektiğini düşündükleri şeylere sıkı sıkıya tutunduklarını kastetmişti. Sonuçta, kendi negatif durumlarımızı, içsel kale alışımızı ve hesaplarımızı haklı çıkarırız ve bütün meseleyi Çalışma'nın bakış açısından incelersek, adaletle ilgili kendi fikirlerimize dayanarak kendimizi haklı çıkaramadığımızı fark etmeye başlarız. Başka bir adalet duyusu ile hareket etmeliyiz. Bu Çalışma'da yanlış konuştuğunuzu ve yanlış konuştuğunuzu itiraf etmeniz gereken bir noktaya geldiğinizi varsayalım; kendinizi hep adaletle ilgili kendi fikirleriniz –kendinizi kişisel olarak meşrulaştırmanız– temelinde haklı çıkardığınızı göreceksiniz. Bunun gerisinde, edinmiş ve taklit etmiş olduğunuz bu adalet fikrinden doğan ıstırabınız yatmaktadır. Bunun daha yüksek bir şey, adalet duyusunun daha yüksek bir biçimi olan bir şey tarafından kırılması gerekir. Kendinize şunu diyebilirsiniz: "Hayata yönelik adaletsizlik hissetmekte tamamen haklıyım ama Çalışma'ya ve fikirlerine yönelik olarak aynı şeyi söylemem." Çalışma'da yeni bir disiplin, yeni bir adalet duyusuna tabiyiz, yani neyin doğru, neyin haklı olduğuna ilişkin daha yüksek bir seviyeden bir anlayışa. Bu nedenle, hayatta edindiklerimizden tamamen farklı olan bir dizi fikre hizmet etmeyi öğrenmemiz gerekir. Bay Ouspensky şunları söylemişti: "Tıpkı maymunlar gibiyiz. Bir maymun, maymun olmasına dayanarak kendini haklı çıkarabilir ama bizler insan haline gelmeye ça-

lışıyoruz ve artık kendimizi maymun olmaya dayanarak haklı çıkaramayız." Bu Çalışma'da bizlere, hayatta gerekli olmayan Çalışma fikirlerinin ve öz disiplinin öğretilmekte olduğunu sürekli olarak vurgulamıştı. Şunları söylemişti: "Daha yüksek kanunlara itaat etmeye çalışıyoruz; yani şuurlu insanlar arasında yaşayabilmek için şuurlu insanlar olmaya ve Varlıkların bu daha yüksek seviyesi arasında nasıl davranmamız gerektiğini öğrenmeye çalışıyoruz. Bu Çalışma, şuurlu insanlardan gelmektedir."

Şimdi, feda etmemiz gereken ilk şey –yani mekanik ıstırap– meselesine geri dönecek olursak, her şeyden önce mekanik ıstırabımızın hangi biçimlere bürünebileceğinin farkında olmamız gerektiği çok açıktır. Bir şeyin şuurunda olmadıkça onu feda edemeyiz. Şuurunda olmadığınız bir şeyden hareketle başlayamazsınız. Çalışma, kendimize ve Varlık durumumuza dair şuurumuzu artırmayı amaçlar. Varlığının neye benzediğini gözlemlemeye başlamadıkça hiç kimse Varlığı üzerinde çalışamaz. Çalışma, Varlığına göre herkesin kendine özgü ıstırap, negatif duygular, sıkıntılar, üzüntülü düşünceler ve hislere vb. sahip olduğunu söyler. Bu herkes için geçerlidir. Hiçbir istisnası yoktur. Ve bu öğretinin daha en başında feda etmemiz gerektiği söylenen şey kendimizdeki bu şeydir. Bu nedenle, kişinin kendi ıstırap biçimini gözlemlemeyi denemesi çok önemlidir.

"Feda etmemiz gereken bu ıstırap biçimleri nelerdir?" diye sorabilirsiniz. Erkeklerin kadınlara yönelik, kadınların da erkeklere yönelik ıstırapları vardır. Örneğin, bir erkek kendini gerçekten anlayan bir kadınla hiç karşılaşmadığını hissedebilir. Veya hiçbir zaman gerektiği gibi takdir edilmediğini ya da bir şansa sahip olmadığını vb. hissedebilir. Bir kadınsa hiç evlenmediğini –ya da hiç çocuk sahibi olmadığını– veya sürekli olarak çocuk sahibi olduğunu hissedebilir. Sonra, anne babanız tarafından, kocanız veya karınız tarafından, çocuklarınız tarafından hiçbir zaman anlaşılmadığınız hissinden doğan bütün o mekanik ıstırap biçimlerini düşünün. İnsanların kendilerinde oluşturdukları ve hayatlarındaki en kıymetli şeyler olarak tutundukları ıstırap biçimlerinin hepsini sıralamanın imkansız olduğunu düşünüyorum. Ve feda edilmesi gereken de hayattan kaynaklanan ıstırap ve beraberindeki bütün o tuhaflıklarıdır. "Keşke" ifadeleri hakkında kısa bir süre önce söylenenleri size bir kez daha hatırlatmak istiyorum: "keşke bana iyi bir şans verilseydi," "keşke bir çocuğum olsaydı," "keşke doğru kişiyle karşılaşsaydım," "keşke savaş o zaman patlak vermemiş olsaydı," "keşke paramı Alman markına yatırmamış olsaydım," "keşke daha uzun boylu olsaydım," "keşke farklı bir yüze sahip olsaydım," "keşke daha fazla param olsaydı," "keşke daha iyi insanlarla karşılaşsaydım," "keşke bütün sorunlarımda kendime daha fazla destek bulsaydım." Bütün bu "keşke"ler feda etmeniz gereken mekanik ıstırabınızla bağlantılıdır. Istırabın bir başka biçimi, başarısızlık hissidir. İlginç olan şey, bundan hoşlanılabilmesidir. Hayatta gerçek anlamda hiçbir çaba sarf etmeyen bir kişi başarısızlığa uğrayabilir ve bu başarısızlığından garip bir biçimde keyif alabilir ya da kendine güçlük çıkaran biriyle iletişim kurabilmek için elinden gelenin en iyisini yaptığını düşünebilir ve başarısızlığa uğradıktan sonra bu başarısızlığından keyif duyabilir. Istırabın bu garip biçimini bu makale-

de incelemeye girişemeyiz. Söylediğim gibi, ıstırabın bu garip biçiminde bazı insanlar kendilerini hayata başarısızlar olarak adapte edip bundan konuşmaktan keyif alırlar. Ama böyle durumlarda, bu kişilerin başarısızlıkları gerçekmiş gibi davranmalarını mümkün kılan bir tür gurur veya kibire sahip olduklarını; özellikle de sosyal konumlarıyla, doğumlarıyla ya da bunun gibi şeylerle –yani tamamen negatif olan ve aslında kendileri olmayan bir şeyle– gurur duyuyorlarsa, başka bir şeyde başarılı oldukları ya da başarılı olmuş olabilecekleri hissine geri döndüklerini hep göreceksiniz. İnsanlar başarısızlığı kabul ederek gizlice hep başka bir şeye tutunduklarında, bunun başa çıkılması en zor biçim olduğunu bazen düşünmüşümdür. Bu, ıstırabın yapay bir türüdür. Aynı zamanda, içi görülmeli ve feda edilmelidir. Bunun gerisinde, gurur ve kibirin feda edilmesi yatar. Ama bu örnek, insanların kendilerine karşı ne kadar garip bir biçimde samimiyetsiz olduklarını ve kendini aldatmanın onların hayatlarına devam edebilmelerini sağladığını göstermektedir yalnızca. Meselenin tümünün diğer yanını, yani karanlık, kabul edilmemiş, tanınmamış yanını görmeyiz ama Çalışma işte bu nedenle, eleştirmeden kendini gözlemlemenin, bireysel gelişimin tamamının önünü herkeste tıkayan bu karanlık yana bir ışık ışınının süzülmesine izin verdiğini söyler. Hepimiz sahtekarız ama kendi sahtekarlığımızın içini görmeyiz ve Çalışma'da bununla başlamalıyız. Mekanik ıstırabımızın tamamı, biz kabul etmesek de sahtedir. Sahte ıstırap, feda etmemiz gereken şeyin anahtarıdır. Gerçek ıstırap ise tamamen farklıdır ve bizi hep daha yüksek bir seviyeye açar; sahte ıstırap ise bizi kapatır. Gerçek bir ıstırap anının sahte olan her şeyi sizden uzaklaştırması ve bu tür anlarda Çalışma'nın ne hakkında olduğunu bütün açıklığıyla anlayabilmeniz olağanüstüdür ama kendi kendimize icat ettiğimiz sahte ıstıraplar bizimle Daha Yüksek Merkezler arasına girer; yani bizimle Çalışma'nın sürekli olarak bize hitap eden sesinin arasına girer ve bu sesi ilk başta dışarıdan, bir öğretmenden öğrenmemiz gerekir ve bu sesin bizimle konuştuğunu içimizden işitmeye bir süre sonra başlayabiliriz.

Garip olan, herhangi bir türden mekanik ıstıraba sahip olduklarını inkar eden insanlarla çok sık karşılaşılmasıdır. Genellikle kendinden çok hoşnut insanlardır ve kendilerinde tamamen ölüdürler ama onlara karşı biraz kurnazlık ederseniz, hayattan edinilmiş kendi özel ıstırap biçimlerine sahip olduklarını ergeç görürsünüz. Mekanik ıstıraplarınızın tipik biçimlerini gözlemlemeye çalışmak çok iyi bir fikirdir ve bu noktada fantezilerinizi –yani imajinasyonun sizdeki pasif çalışmasını– gözlemlemeye çalışmak yerinde olacaktır. Hatırlıyorum da bir defasında, her hafta en az bir milyon ve belki daha çok sayıda insanın öldüğü ve bunların birçoğunun daha iyi bir yere gideceklerini düşündüğü fikri beni çok şaşırtmıştı. Hepsi bu Yeryüzü üzerinde kendi kişisel problemleriyle, kendi sıkıntılarıyla, kendi ıstıraplarıyla doludur. Bu insanlardan kaçı sizde –onları spiritüel dünyada farklı yerlere yönlendirmesi gereken daha yüksek seviyedeki bir Varlık olduğunuzu varsayın– sıradan olmadıkları yönünde bir izlenim bırakırdı sanıyorsunuz? Her biri size şikayet ederek, mekanik ıstıraplarını, sıkıntılarını, birilerinin onlara nasıl günaydın demediği hakkındaki tüm o sorularını

taşıyarak gelmez miydi? Kaç tanesi Yeryüzü'nden hiçbir sıkıntı ve ıstırap olmaksızın tamamen temiz bir biçimde karşınıza çıkar ve ne istedikleri sorulduğunda, kaç tanesi adalet değil de daha fazla bilmek, daha fazla *olmak* ve daha fazla *anlamak* istediğini söylerdi? Bu vizyon beni çok etkiledi ve bu koşullar altında ben olsam ne yapardım diye çok derinlemesine düşünmeme neden oldu. Borçları bağışlamamız üstüne ve başkalarıyla ilgili şikayetlerimizi iptal etmenin ne anlama geldiği üstüne sık sık konuştuk. Yeryüzü'yle ilgili bütün problemlerimiz, Daha Yüksek bir Varlık seviyesinde hiçbir değer taşımazlar ve görevimiz, Yeryüzü-problemlerimizi, Yeryüzü-ıstırabımızı, içsel hesaplarımızı, başkalarına yönelik negatif durumlarımızı, başkalarıyla ilgili şikayetlerimizi, başkalarıyla ilgili hoşnutsuzluğumuzu ve nefretimizi iptal etmektir. Aksi takdirde yeryüzüne bağlı kalırız ve sözünü ettiğimiz o maymunlar gibi oluruz tıpkı. Bunun çok sert, rahatsız edici bir fikir olduğunu mu düşünüyorsunuz? Bunların hepsinin ne anlama geldiği hakkında hayattan bile bazı fikirler edinebileceğimizi sanıyorum. Hayatta daha yüksek bir konuma erişmek istiyorsanız, erişmek istediğiniz konumu hesaba katınca sıkıntılarınızı ve kişisel, küçük problemlerinizi sürekli olarak gündeme getirebilir misiniz?

Bay Ouspensky bir keresinde bana şöyle demişti: "Bu Çalışma'nın bir yerlere ulaşmakla ilgili olduğunu ve kendiniz üzerinde çalışmanız koşuluyla oraya nasıl ulaşabileceğinize dair kesin talimatlar sunduğunu ve bu nedenle bir kişi ilerledikçe Çalışma'nın onun için değiştiğini insanlar anlamıyor." O sırada, bana engel olan kendimdeki bir şey hakkında benimle konuşuyordu ve şunları söylemişti: "Bunun benimle hiçbir ilgisinin olmadığını, sendeki bir şey olduğunu ve sen üzerinde çalışmadıkça ve onunla özdeşleşmemeyi denemedikçe seni sürekli engelleneye devam edeceğini görmüyor musun?" Bana şöyle demişti: "O insanlara itiraz ediyorsun ama onlar sensin ve sen de onlarsın." Doğal olarak, o sırada bunun kendi ıstırabımın bir parçası olduğunu göremedim. Bunun, kişinin ıstıraplarından vazgeçmesinin anlamlarından biri olduğunu fark etmedim. Bir defasında ise, yan gözle bana bakıp şöyle demişti: "Neden negatif duygularından bu kadar çok hoşlanıyorsun?" Tam olarak ne söylediğinden çok bana bu şekilde bakışını hep hatırlıyorum. Aslında bana bu bakışı sayesinde, negatif duygularımdan –yani mekanik ıstırabımdan– hoşlandığımı gözlemlemeye başlamıştım. Birçoğunuzun negatif duygularınızdan ne kadar hoşlandığınızı artık anlamaya başladığınızı varsayıyorum. Çalışma, Daha Yüksek bir Varlık seviyesine erişmek için hiçbir negatif duygunun olmaması gerektiğini ve Duygusal Merkezin negatif parçasının bizde yok edilmesi gerektiğini söyler. Aksi takdirde, Daha Yüksek Merkezler ıstırabımızın mevcut biçimleriyle gelseler, her şeyi bin kat daha yoğunlaştırırlardı. G.'nin bir keresinde şöyle dediğini duymuştum: "Duygusal Merkezimizi yok etmeliyiz." Çalışma'da henüz çok gençken, bunun ne kadar korkunç bir şey olabileceğini ve kişinin Duygusal Merkezi yok etmesi durumunda her şeyin ne kadar katı ve acımasız olacağını düşünmüştüm. Çalışma'da yaşlandıkça, bunun ne anlama geldiğini çok net bir biçimde kavradım. Duygusal Merkezimiz, şu anki durumunda, içlerinden yalnızca negatif duyguların doğduğu

kendimizle ilgili duygulardan ibarettir. Duygusal Merkezin arındırılması, pratik olarak, bizdeki Duygusal Merkezi mevcut haliyle, yani tüm o küçük kişisel, hassas, zor tepkilerimizle, herkes hakkındaki küçük kişisel hislerimiz, hassas beğenilerimiz ve nefretlerimizle –kısacası, kendimizle ilgili duygular bizi yönettiği sürece sahip olacağımız tüm o küçük, önemsiz duygular ile– yok etmelidir. Bu Çalışma'ya gerçekten hizmet etmeye başladığınızda bu önemsiz, gündelik, küçük kendinizle ilgili duygularını yitirmeniz gerekir ve bunu ancak, Çalışma'nın sizden çok daha büyük olduğunun farkına vararak yapabilirsiniz. Kısa bir süre önce, Daha Yüce Zihnin farkına varmakla bağlantılı olarak buna değinmiştik. Çalışma'ya hizmet etmelisiniz, kendinize değil. Çalışma kendinizin bir işlevi olmamalıdır, siz Çalışma'nın bir işlevi haline gelmelisiniz.

Çalışma'ya hizmet etmek ne anlama gelir? Çalışma'nın size öğrettiklerine itaat etmek anlamına gelir. Kısa bir süre önce, bir toplantıda, Çalışma'ya hizmet etmenin ona öncelikle psikolojik olarak hizmet etmek anlamına geldiğini kavramanız gerektiği söylenmişti. Varsayalım ki tatsız bir skandalın dedikodusunu yapmak üzereyken Çalışma'nın size öğrettikleriyle bağlantılı olarak birden kendinizi hatırladınız ve bunu yapmanın mekanik olduğunu bildiğinizden ve yalnızca zarar vereceğinden, bu karalamayı yapmadınız: o zaman, Çalışma'ya hizmet etmeye başlarsınız. Veya varsayalım ki kendi adalet anlayışınıza göre biri size doğru biçimde davranmadığı için negatif olmak istediniz ve kendinizi hatırlayıp mekanik olarak tepki göstermediniz: o zaman, Çalışma'ya hizmet ediyor olacaksınız. Çalışma'ya hizmet etmek, kendinizde uygulamanızı istediği şeylere itaat etmek demektir. Sıkıntılı ve huysuz olmak istersiniz, itiraz etmek istersiniz vb. ve bu durumunuzu gözlemleyip ondan ayrılmaya başlarsınız: o zaman, Çalışma'ya hizmet ediyorsunuz. Bunu yaparken mekanik ıstırabınızın bir kısmından vazgeçiyorsunuz. Veya varsayalım ki her şeyden endişelenme, şikayet etme ve üzüntü duyma ya da hiçbir şeyden hoşlanmama gibi tipik kuvvet kaybettirici durumlarınızdan birine girmek üzeresiniz; bunu gözlemlediğinizi ve sizdeki Çalışma hissi nedeniyle bununla özdeşleşmeye son verdiğinizi varsayalım; o zaman, Çalışma'ya psikolojik olarak hizmet ediyorsunuz. Kendiniz üzerinde çalışmaya başlıyorsunuz, Çalışma'nın kendinizde ne anlama geldiğini görmeye başlıyorsunuz. Kendiniz olmayan bir şeye itaat etmeye başlıyorsunuz. Bunların hepsi ıstırabınızdan vazgeçmekle ilgilidir. Ama tipik ıstırap biçimleriniz üzerinde çalışmak için Varlığınızı yakından ve samimiyetle gözlemlemek, kendini gözlemlemenin ışığının aracılığıyla Çalışma'yı Varlığınızdaki bu yerlere yönlendirmek, bu tepkilere ayak uydurmamaya çabalamak, onlarla özdeşleşmemek, onlara "ben" hissini yerleştirmemek gereklidir ve daha yüksek anlamın, hayatın anlamından yüksek bir şey olduğu Çalışma'ya ne kadar çok değer verirseniz mekanik ıstırabınızın üstesinden gelmeniz için Çalışma size o kadar çok yardım edecektir.

Quaremead, Ugley, 22 Şubat 1946

AYAĞIN PSİKOLOJİK ANLAMI

Bay Ouspensky, bir keresinde, kendilerine ayakkabı yapmak isteyenlere satmak için elinde deri bulunduğunu söylemişti. İki tür ayakkabı vardır. İlk ayakkabılar, bizde hayat tarafından yapılır. Belirli biçimlerde davranmayı; kimi insanların iyi, kimilerininse kötü olduğunu düşünmeyi öğreniriz, sosyal konumumuz gibi özelliklere göre taklit yoluyla kökleşmiş tutumlar ediniriz ve geri kalan her şey bu şekilde belirlenir. Bu ayakkabıların bazıları daha çok anne tarafından, bazılarıysa baba tarafından yapılır. Babasının ayakkabılarıyla ya da belki de annesinin ayakkabılarıyla yürüyen birini gördüğünüzde, o kişinin henüz uyanmamış olduğunu anlarsınız. Bunların hepsi *ayağa* gönderme yapmaktadır ve bu gece, ayağın ezoterik olarak ne anlama geldiğini düşünmeliyiz. Hayat ayakkabıları bazen eskirken, bazen de kalıcı olur. Edinilmiş hayat tutumlarını, tamponlarını, önyargılarını vb. hiç sorgulamayan bir kişi, hayatın onun üzerindeki eyleminin oluşturduğu kalıcı ayakkabılara sahiptir. Aynı zamanda, insanın ayakkabılarının eskiyeceği bir noktaya gelmesi de olasıdır. Şimdi, ayakkabılar Yeryüzü üzerinde giyerek yürüdüğümüz şeylerdir. Ezoterik açıdan söylersek, ayaklarımız dış dünyaya temas ettiğimiz yerlerdir ve ayaklarımıza giydiğimiz ayakkabılar hayatı karşıladığımız tutumları, önyargıları ve fikirleri temsil ederler. Çalışma, ayakkabı yapmak için satabileceği derisinin olduğunu söylerken, elbette ki hayatta farklı bir tarzda yürüyebileceğimiz yeni ayakkabılar yapmayı kasteder. Ayak, psikolojik açıdan, bizim en dışsal parçamızdır, hayatla karşılaşan parçamızdır. Dışsal izlenimlerin bize girdiği noktada gerçekleşen Birinci Şuurlu Şok'u duydunuz. Olağan durumda, burada hiçbir şok yoktur. Dış hayat bize girer ve ona yönelik olarak her zaman aynı biçimde davranırız. Her şeyi her zaman almış olduğumuz gibi alırız. Aynı biçimde davranırız. Dış koşullarla, insanlarla ve dış hayata ait her şeyle her zaman kurmuş olduğumuz şekilde ilişki kurarız. Birinci Şuurlu Şok, izlenimlerin dönüştürülmesini içerir. Dış hayattan duyular aracılığıyla içeri giren her şeyi her zaman almış olduğunuz gibi alırsanız, hayatı dönüştüremeyeceksiniz. Dış hayatta var olan ve dışsal duyularınız aracılığıyla görüp işittiğiniz A. ya da B.'yi her gördüğünüzde, onlara her zaman vermiş olduğunuz gibi tepki verirsiniz. Kendiniz üzerinde çalışmıyor, dışsal izlenimleri *yeni bir yolla* almaya dayanan Birinci Şuurlu Şok'u kendinize vermiyorsunuzdur. Son derece önyargılı, köktenci ve dik kafalı bir erkeğe veya bir kadına, doğal olarak izlenimleri yeni bir yolla almak çok zor gelecektir. Psikolojik ayaklarının hayata temas ettiği yerde onlar her zaman aynı tarzda yürüyeceklerdir.

Şimdi, bunu Çalışma'nın terimlerine çevirecek olursak, böyle bir durumda mekanik davrandığımızı söyleyebiliriz. Öyleyse, bizim mekanik yanımız *ayaklarımızdır*. Her koşula karşı mekanik davrandığımız sürece, psikolojik açıdan söylersek, her zaman aynı yerlerde yürüyeceğiz, yani kendimize Birinci Şuurlu Şok'u vermiyor ya da gelen izlenimleri dönüştürmü-

yor olacağız. Unutmayın ki gördüğünüz ve işittiğiniz her şey, tanıdığınız bütün insanlar, okuduğunuz her şey size gelen izlenimlerdir çünkü dış hayatla yalnızca duyularımızdan gelen izlenimler aracılığıyla temastayız. Çalışma, gelen izlenimlerin tam da bu noktasında çok kesin bir şey öğretir. Bu gelen izlenimler sizde her zaman aynı yere düşerse ve aynı tepkileri, aynı hoşlanmayışları, aynı hoşlanışları, aynı yargıları, aynı eleştirileri, aynı düşünceleri, aynı hisleri uyandırırsa o zaman hiçbir şey sizi olduğunuzdan farklı kılamaz. Bu Çalışma'yı yapmıyor olacaksınız. Böyle bir durumda insan tamamen bir makinedir, mekanik davranışın kusursuz bir örneğidir. Hayatla temas kurarkenki bu mekanikliğinizi temsil eden ayaklarınız her zaman aynı tarzda yürümektedir.

Burada kısa bir süre önce, Çalışma'nın daha en başından itibaren bize mekanikliğimize karşı gelmemiz gerektiğini ve uzun süre gözlemlemeyle mekanikliğimizi göremedikçe bunun imkansız olduğunu öğrettiğinden söz ediyorduk. Bu, Çalışma'ya giriştir. Kendini ve mekanik davranışını gözlemleyemeyen bir erkek veya bir kadın kendi üzerinde çalışamaz. Mekanik davranışlarını kanıksarlar; otomatik suçlamalarının, eleştirilerinin, önyargılarının, aşağılamalarının vb. kesinlikle haklı olduğundan emin olurlar. Kısacası, hayatı nasıl aldıklarını gözlemlemedikleri sürece yapabildikleri tek yolla hayatı alırlar. Asıl meselenin bu noktada yattığını düşünüyorum; yani onlar diğer insanlara ve dış hayata yönelik bu mekanik tepkileri kabullenirken, yalnızca kesinlikle haklı olduklarını düşünmekle kalmazlar, insanları ve hayatın olaylarını almanın başka türlü mümkün olmadığını da düşünürler. Bu bir hatadır. Bazen biri samimiyetle şöyle diyebilir: "Kötü olduğundan ve elimde olsa, olağan şartlar altında tanımak istemeyeceğim türden biri olduğundan emin olduğum şu veya bu kişiyi nasıl farklı alabilirim ki?" Bu, onlarda dönüşümün hiçbir surette gerçekleşmediği anlamına gelir. Dışsal izlenimler içeri girer ve otomatik bir telefon santrali gibi onlarda aynı tepkileri çaldırır ve onlar da tepki vermenin tek yolunun bu olduğunu hissederler. Kısa süre önce bu konuda konuşurken, Dağdaki Vaaz'ı okumanın ve orada geçen her şeyin yeni bir tarzda davranmakla ilgili olduğunu kavramanın iyi bir şey olacağını söylemiştim. Bir Ferisi olarak tepki vermek mümkündür –Ferisi, sabit ve önyargılı bir biçimde davranan kişi anlamına gelir– ama Dağdaki Vaaz'ın bizdeki Ferisi'yi övmekle hiçbir ilgisi yoktur. Bizdeki Ferisi'yi yok etmekle –her şeyi tamamen farklı bir tarzda ele almamızla– ilgilidir. Öyleyse, Birinci Şuurlu Şok, yani gelen izlenimlerin dönüştürülmesi hakkındaki öğretiye aittir. Ama bizler diğer insanların, hayat koşullarının gelen izlenimlerini hep aynı tarzda alırız. Bu Birinci Şuurlu Şoku oluşturmuyoruz. Hayat tarafından yapılan ayakkabıları giymekteyiz hala. Çalışma'nın derisinden kendimize ayakkabı yapmadığımız kesin.

Bütün bu söylenenlerden, ayağın tamamen mekanik olan yanı ya da Sahte Kişilik tarafından yönetilen Kişiliği temsil ettiğini anlayabilirsiniz. Bu Çalışma'da, genel olarak, Kişiliği gittikçe daha pasifleştirmemiz gerektiği söylenir. Bu, kişinin mekanik tepkisini değiştirmek içindir. Kişilik, bizde esasen taklit yoluyla edinilen bir şeydir. Bir anne kişiliğine, bir baba ki-

şiliğine, bir karışık kişiliğe, bir okul kişiliğine, bir üniversite kişiliğine vb. sahipsiniz. Bu kişilik, edinilmiş olsa da, sizde aktif olmayı sürdürdükçe dış dünyadaki herkesi, her söyleneni, her okuduğunuzu, her gördüğünüzü hep yapmış olduğunuz gibi alacak ve her şeyi bu şekilde almakta haklı olduğunuzu hissedeceksiniz. Neden mi? Çünkü Kişiliğinize hiç meydan okumamış, Kişilik olarak adlandırılan sizdeki bu şeyi gözlemlemeye hiç başlamamış ama onu Hakikat olarak kabul etmişsinizdir. Tıpkı ayaklarınızın üzerinde durduğunuz gibi Kişiliğinizin üzerinde durursunuz çünkü psikolojik açıdan, en kökleşmiş ve alışılmış psikolojiniz ayaklarınızdır. Psikolojik erkek veya psikolojik kadın merkezlerin hareketli parçalarındaki en mekanik "ben"lerin ayakları üstünde durur. Tepkilerinizin temeli, nasıl davrandığınızın kaynağı budur.

Şimdi, Çalışma'nın yeni ayakkabılar, yeni ayaklar, hayata ve onun bütün olaylarına yönelik yeni davranış tarzları oluşturmak için satacak derisi vardır. Hayattaki tek bir şeye bile yönelik farklı tarzda davranabileceğinizi, onu hep aldığınız gibi almanızın gerekmediğini ve kısacası, *farklı düşünmeye başlamanız şartıyla* –yani zihni değiştirerek– farklı davranabileceğinizi ve farklı hissedebileceğinizi fark etmek harikulade bir şeydir. Bildiğiniz gibi bu Çalışma bizim farklı düşünmemiz ve bundan hareketle aşama aşama farklı hissetmemiz ve sonunda kendimizi yeni gözlerle görebilmemiz içindir. Davranış tarzınızdan hiç usanmadınız mı? Hep mekanik yaptığımız gibi düşünmemek, hissetmemek ve davranmamak gerçekten de harika olurdu. Smith, Smith'in farkına vardığında ve ondan ayrılmayı arzuladığında, bu Çalışma'nın neye dair olduğunu anlamaya başlar. Mekanikliğin ne anlama geldiğini görmeye ve kendini gözlemleme aracılığıyla kendindeki mekanik figürü ve eskiden beri tamamen kölesi olduğu bu saf makineyi fark etmeye başlar. Çalışma'da, mekanikliğimizin farkına varmanın Kendini Hatırlamaya yönelik ilk adım olduğu söylenir. Birinci Şuurlu Şokun niteliği bazen Kendini Hatırlama terimiyle belirtilir. Bir insan bütün ilgilerinin ve kaygılarının tam ortasında bu Şuurlu Şoku kendine verecek olursa, kendinde yeni kuvveti yaratacağı söylenir. Aslında o kendinde yeni hidrojenler, yeni enerjiler oluşturacaktır. Mekanikliğin farkına varmanın, Kendini Hatırlamanın ilk biçimlerinden biri olduğu da bu anlamda vurgulanır. İzlenimleri dönüştürmenin, kendimizle ve dolayısıyla dış hayatla ilişkimizin tamamını değiştirmenin bir biçimidir bu. Kişiliğin tamamen mekanik bir işlevi olmamaya doğru atılan bir adımdır. Gelen izlenimlerin dışsal hayattan bize ulaştığı yerde gerçekleşen bu Birinci Şuurlu Şok hakkında bir şeyi anlayabilirseniz, tipik bir durumu her zaman almış olduğunuz tipik tarzda almak zorunda olmamanın, her zaman hissettiğiniz hoşnutsuzluğu, düşmanlığı, iğrenmeyi, sıkıntıyı ya da üzüntüyü hissetmek zorunda olmamanın büyülü deneyimini hissetmeye başlayacaksınız. Her şeyle özdeşleşmeniz gerekmediğinin ne anlama geldiğini görmeye başlarsınız. Böylece, yeni hayatın nerede, hangi yönde *başlayabileceğini* görmeye başlarsınız. Bunların hepsi, dönüşüm olan Birinci Şuurlu Şok'un anlaşılmasıyla, kişinin izlenimlere hep yapmış olduğu gibi tepki göstermek zorunda olmadığının farkına varmasıyla ilgilidir.

Söylediğim gibi, bizim bu mekanik, alışılagelmiş yanımız ezoterik olarak şu anda üzerinde durduğunuz *ayak*, sizin psikolojik temeliniz olarak adlandırılır. Yeşaya'da "Şabat Günü'nü çiğnememelisiniz" şeklinde garip bir vurguyla başlayan çok ilginç bir pasaj vardır. Yeşaya ezoterik bir kitaptır. Ezoterik öğretiyle doludur. Bu, onun da İnciller'deki her mesel gibi kelimesi kelimesine alınamayacağı anlamına gelir. İfadeleri, birebir anlamlarının gerisinde içsel anlama sahiptir. İlk ifadeyi ele elalım: "Şabat Günü'nü çiğnemezseniz." Bu ifadeyi kelimesi kelimesine alırsanız, ne anlama gelebilir? Şabat Günü'nü Kilise'ye gitmek olarak alırsanız, Kilise'ye gitmezseniz bunun iyi bir şey olacağı anlamına geliyor gibi görünmektedir. Ama elbette ki bu kastedilmez. Pasajı psikolojik olarak anlamanız gerekir. "Çiğnemek" fiilindeki ayak*, merkezlerin en dışsal parçasındaki en mekanik "ben"lerinizdir. Bunlar zemine –yani dış hayata– temas ettiğiniz ve bu dış hayata mekanik olarak tepki gösterdiğiniz parçanızdır. Bu bağlamda Şabat Günü'yle mekanik tepkinizden uzaklaşırsanız, değerli bir şey elde edebilirsiniz. Pasajın tamamına bakalım:

> "Kutsal günümde dilediğinizi yapmaz, Şabat Günü'nü çiğnemezseniz; Şabat Günü'ne 'Zevkli', Rab'bin kutsal gününe 'Onurlu' derseniz; kendi yolunuzdan gitmez, keyfinize bakmayıp boş konulara dalmaz, o günü yüceltirseniz, Rab'den zevk alırsınız. O zaman sizi yeryüzünün yüksek yerlerine çıkarır, Atanız Yakup'un mirasıyla doyururum. Bunu söyleyen Rab'dir." (*Yeşaya*, 58:13-14)

Bu garip ifadelere psikolojik açıdan bakarsanız, bunların anlamla yüklü olduğunu ve bu Çalışma'nın bize şu anda söylediklerini tam olarak yansıttıklarını görürsünüz. Bu Çalışma, kısa bir süre için bile mekanikliğinize karşı gelirseniz, bir sonuç elde edeceğinizi söyler. Şabat Günü'nün anlamı, asıl olarak *durduruş*tur. Şabat Günü'nün anlamı mekanik kişiliğinizi durdurmak, kendi bildiğinizi okumayı, hep konuştuğunuz gibi konuşmayı vb. durdurmaktır. Şabat Günü'nüzü, mekanikliğinizi durdurmayı dilediğiniz zaman gerçekleştirebilirsiniz. Örneğin, mekanik kişiliğinizi yarım saatliğine veya hatta beş dakikalığına durdurabilirsiniz. İstediğinizi yapmayı durdurmak ne anlama gelir? Çalışma'nın istediğini yapmak anlamına gelir. Belirli bir anda kendi iradenize hizmet etmek yerine Çalışma'nın istediğini yapmak, örneğin mevcut ıstırabınızla özdeşleşmemek anlamına gelebilir. Veya yaptığınız şeyde kendinizi haklı çıkarmamak anlamına gelebilir Veya o kişiyi dışsal kale almak anlamına gelebilir. Çalışma bize bunları öğretir. Veya belirli bir anda içsel hesaplar yapmayı durdurmak, içsel kale almaya son vermek anlamına gelebilir: Çalışma'nın bize öğrettiği budur. Negatif duygulara ayak uydurmamak ya da onlara inanmamak, kendinizi onlardan ayırmak anlamına gelebilir: Çalışma'nın bize öğrettiği budur. Kısacası, Çalışma'nın bize öğrettiği her şey anlamına gelebilir. Bunu kısa bir süre yapmaya çalıştığınızda, kendi Şabat Günü'nüze, kendinizi durduruşunuza sahip olursunuz. Böylece, çiğnememiş olursunuz. Birçok insan Şabat

*İngilizcede "if you turn away thy *foot* from the sabbath" ifadesi kastedilmektedir. (ç.n.)

Günü'nün hayatın işlerinden el etek çekmek anlamına geldiğini düşünür ama Şabat Günü, ezoterik açıdan, kendinizi durdurarak kendiniz üzerinde çalışmak anlamına gelir. Kısa bir Şabat Günü boyunca samimiyetle kendiniz üzerinde çalışmak ve sizi mekanik hayattan yükseltebilmeleri için Çalışma'nın fikirlerinin hepsini zihninize taşımaya çalışmak iyi bir şeydir. Çalışma bizim üzerimizde etkiyen daha yüksek bir güçtür ama Çalışma'nın tamamını zihinlerimize getirmemiz gerekir ve Çalışma'nın bütün anlamı, bizi çok önemsiz konuşmalardan, hayatla ilgili çok fazla endişeden, kıskançlıklara bu kadar kolay kapılmamızdan alıp bu daha yüksek güce yükseltmek içindir ve bu Çalışmayı yaparsak, her zaman sonuç elde edeceğiz. Ama yalnızca fiziksel iştahlarınızdan vazgeçmekle başlamayın. Daha çok, duygusal merkezdeki ve düşünme merkezindeki şeylerden vazgeçmekle işe başlayın. Negatif olmaktan, diğer insanların sizin yapılması gerektiğini düşündüğünüz şeyleri yapmak zorunda olduklarını hissetmekten vazgeçin. Özdeşleştiğiniz durumlarınızdan, diğer insanlar hakkındaki olağan yargılarınızdan vazgeçin. Bunalımlarınızdan vazgeçin. Haklı olduğunuz hissinden vazgeçin. Çalışma'nın sizden vazgeçmenizi istediği her şeyden vazgeçin. Sonrasında kişi Yeşaya'nın aynı bölümde şu sözlerle açıkladığı yeni kuvveti elde edebilir:

> "Rab her zaman size yol gösterecek, kurak topraklarda sizi doyurup güçlendirecek. İyi sulanmış bahçe gibi, tükenmez su kaynağı gibi olacaksınız." (*Yeşaya*, 58:11)

Bu, Birinci Şuurlu Şoku vermenin sonuçlarının bir tarifidir.

Quaremead, Ugley, 2 Mart 1946

HAYATA KARŞI YALITILMIŞ OLMAK ÜSTÜNE YORUM

Ergeç bu öğreti için kanallar haline gelmeliyiz. Bu öğretiyi öğretildiği gibi aktarabilirsek, kendimiz için bir şeyler elde ederiz. Bunu yapmak için bizde bir şeyin mühürlenmesi, kendi dışımızda olan şeylerin etkilerine karşı sıkı sıkıya yalıtılması gerekir. Çalışma'ya kendimizde ergeç dış dünyadan hiçbir şeyin etkilemeyeceği bir yer verilmelidir. Bir süre önce, Çalışma'nın kişinin kendinde oluşan yeni bir varlık gibi olduğunu ve kişinin bu varlığı nasıl koruması gerektiği ve dış duyuların mantığına karşı bunun için nasıl sık sık mücadele etmesi gerektiği hakkında konuşmuştuk. Son olarak ise ayağın anlamı üzerinde durmuştuk. Ayağınız hayata temas eden dışsal yanınızdır. Ayak ile karşılaştırıldığında gözlerin ne anlama geldiğinden daha sonra daha ayrıntılı olarak söz edeceğim. Ama kısaca söylersek, gözler ezoterik açıdan insanın duyulardan ya da ayaktan elde ettiği anlayıştan ayrı olarak içsel psikolojik anlayışı anlamına gelir. Çalışma'da hayata karşı koymamız gerektiği sıkça söylenir. Örneğin, gazeteleri okursunuz ve dünyadaki herkesin nasıl da öfkeli ve şiddet dolu olduğunu görüp şöy-

le düşünmüş olabilirsiniz: "Her şey bu şekilde devam ediyorsa Çalışma'nın ne faydası var?" Şimdi, böyle bir düşünce, Çalışma'yı hayatın etkilerine karşı yalıtmamış olduğunuz anlamına gelmez mi? Kişi, dış hayatın Çalışma'ya denk düşmesini ya da uymasını beklermişçesine, Çalışma'ya yönelik tutumunun hayatın büyük mekanizmasına ait şeylerle karışmasına izin veriyordur. Çalışma'nın fikirlerini koruyabilmek ve ayrı tutabilmek için kişinin kendini hayata karşı yalıtması gereklidir. Bunun er ya da geç yapılması gerekir. Çalışma, hayatın tabi olduklarından farklı kanunlara tabidir. Onun kaynağı farklı bir yönden gelir. Çalışma'yı hayatta olup bitenler üzerinden yargılarsanız, onu anlayamayacaksınız. Burada, bu Çalışma'da hayattan farklı bir şeyi inceliyoruz. Hayatın tesirlerinden farklı olan tesirlere tabi olmayı amaçlıyoruz. Kendimizde savaş ya da barış, yoksulluk ya da zenginlik, kötü hava ya da iyi hava, başarısızlık ya da başarı; kısacası, hayatta ne olursa olsun hayatın sarsamayacağı bir şey oluşturmayı deniyoruz. Temel fikir, kendimizde Çalışma'nın var olacağı bir yer oluşturmak ve bu yeri korumak zorunda oluşumuzdur. Bildiğiniz gibi, Çalışma hayatta olan her şeyin olabileceği tek tarzda gerçekleştiğini öğretir. Hayatın büyük bir makine olduğunu söyler. Yeryüzü üzerindeki Organik Hayatın kozmik bir amaca hizmet ettiğini söyler. Dünyayı kuşatan bu hassas canlı tabaka, kasıtlı bir amaç için kullanılır. Yine de İnsan'ın, bir bireyin, kendini hayatın mekanik kanunlarından bazılarından yalıtmak ve daha şuurlu kanunlar aracılığıyla gelişmeye başlamak için bir şansı vardır. Bu bakış açısını benimsediğinizde, hayatın beklentilerinizle uyuşmaması artık bir negatiflik kaynağı olmaktan çıkar. Ve Çalışma'nın fikirlerinden yeterince beslenirseniz, sözünü ettiğimiz bu içsel mekanı koruyabilirsiniz ve eskiden sizi negatifliğe sürüklemiş olan olaylar artık bu güce sahip olmaz çünkü size sık sık söylediğim gibi Çalışma'nın gücüne sahip olmaya başlarsınız. Tanrı'nın İradesini hayatta arayıp bulmaya kalkışmayın. Rab'bin Duası, Tanrı'nın İradesi'nin bu Yeryüzü üzerinde gerçekleşmediği ama sizin için gerçekleşebileceği fikriyle başlar.

Son olarak, ayakkabılar yapmak ve Çalışma'nın yeni ayakkabılar yapabilmeniz için satacak derisinin olması hakkında konuşmuştuk. Ayrıca hayat ayakkabılarımızın nasıl yıprandığına değinmiştik, en azından bazı durumlarda çünkü bazı insanlar hayat ayakkabılarından hoşnut görünmektedir. Ezoterizmin en kadim öğretilerinden biri, Hermes adı altında sunulmuştur. Ezoterik simyada kullanılan "hermetik mühürlü"* terimi bu öğretiden gelir. Ezoterik simya, sıradan bir maden olan İnsan'ın altına dönüştürülebileceği fikrine dayanırdı; yani İnsan şu anki haliyle sıradan bir maden, örneğin kurşun olarak değerlendirilir ve o bazı bilgiler ve bu bilgilerin uygulanması yoluyla altına dönüşebilirdi, diye düşünülürdü. Ezoterik simya buydu. Egzoterik simya ise gerçek kurşunun altına dönüştürülebileceği fikrine dayanırdı ki bu bir olasılıktır. Bir münzevi (hermit), Hermes'in öğretisini takip eden kişiydi ve bir mağaraya ya da çöle giderek kendini hayatın etkilerine karşı mühürlemeyi amaçlardı. Çalışma'nın fikri ise bu

*hermetik mühürlü: su ve hava sızdırmaz. (ç.n.)

değildir. Hayattan yapay olarak kurtulmak olurdu bu. Kendimizi dış hayatın etkilerine karşı onlar tam da bizi etkilerken yalıtmalıyız. Özdeşleşmemeyi uygulamak fikri bu noktada devreye girer. Sırası gelmişken, şu anda ne ile özdeşleşiyorsunuz? Elbette ki kendini gözlemleme olmaksızın hiçbir fikre sahip olamazsınız. O olmayınca da kişi basbayağı özdeşleşmiştir. Bu durum karanlıkta kalır. Şuura çıkarılmaz. Genellikle, durum böyle olduğunda, kişi çoğu zaman kendini dış hayatın etkilerinden ayırmak için bir çaba sarf etmemektedir ve öyleyse, hiçbir şey yalıtılmamıştır. Böyle bir kişi şuurlu yaşamıyordur. Böyle bir kişinin çalıştığını nasıl söyleyebiliriz? Ama içsel karanlığına ışığın gelmesine izin vermedikçe –yani kendi durumunu gözlemlemedikçe– bu şekilde davrandığının farkına varmayacaktır. Nasıl davrandığınızı bilmediğinizde, bunların hepsi sizin için karanlıktadır. Evet, bunu sürekli yapıyorsunuz ama yapıyor olduğunuzu bilmezsiniz. Bu tuhaf bir şeydir. Şuurlu değilsiniz. Kendinize uykudasınız. Bu durumda kişinin bir makine olduğunu, mekanik bir kişi olduğunu söylemek doğrudur. Şimdi, bir makinede hiçbir şey yalıtılmış değildir, hiçbir şey dış şeylerin etkilerine karşı koruma altında değildir. Bir makinenin bir kayış tarafından döndürülmesi gibi, hayat tarafından döndürülüp durur.

Bu makalenin başında söylenen şeye geri dönelim: Her birimiz bu Çalışma'nın öğretisi için bir kanal haline gelmeliyiz. Bu anlamda bir kanal haline gelmek için, Çalışma'nın hayattan yalıtılması gerekir; aksi takdirde hayat onu değiştirmeye devam edecektir. Bu nedenle kişi ayaklarındaki çamura elini sürüp de onu gözlerine dek çıkarmamalıdır. Hayatı anlamak başka bir şeydir, Çalışma'yı anlamak başka bir şey. Hayat, Çalışma'ya üstün gelmemeli ya da ondan daha yüksekte olmamalıdır. Bu Çalışma'daki bir insan, elverişli olsun veya olmasın dış koşullara rağmen çalışmaya devam eden bir insandır. Hayat, onun Çalışma'ya ilişkin anlayışını sarsamaz. Bu durumda içgörü anlamına gelen görme gücü onu korur. Ezoterik açıdan iki tür körlük vardır. İsa'nın iyileştirdiği körler vardır; içsel olarak kör olan insanlar. Ve bir de içsel görüşü uyanmış olup artık dış hayata kör olan körler vardır. Bir şeyi hayatın bakış açısından ve Çalışma'nın bakış akışından alabileceğimizi biliyoruz. Kişi bir şeyi çalışma olarak aldığında sonuç farklı olur. Kişinin ayaklarını bastığı seviyenin üzerinde daha yüksek bir anlayış seviyesi vardır. Bu seviyede, kişi hayatta başına gelen her şeyin –bunu bir çalışma olarak, bir gelişim aracı olarak görürse– kendi başına gelebilecek en iyi şey olduğunu fark eder. Kendini geliştiren bir organizma olarak yaratıldığınızı pratik bir yoldan fark edersiniz. Artık hayatı kendi başına bir amaç olarak görmez ya da onun dilediğiniz gibi olmasını beklemezsiniz de onu bir amaca ulaşmanın aracı olarak görürsünüz. Akıllı bir kişi için ne hayatın ne de kendi hayatının kendi içinde anlaşılamayacağını burada bir kez daha tekrarlamak istiyorum. Ek bir fikir gereklidir. Hayat zorluklarıyla karşılaştığınızda bunu hiç derinden düşünmüş müydünüz? Bunların tam da ihtiyacınız olan şeyler olabileceğini kavramış mıydınız?

Kadim mitlerde, birçok ezoterik fikir kelimesi kelimesine alındığında saçma gibi görünen ama psikolojik açıdan alınırsa anlama sahip olan alegoriler biçiminde sunulur. Odysseus, Circe'nin adasına ayak bastığında,

Hermes'in ona büyülü bir ot verdiğini ve Circe'nin büyüleriyle yoldaşları domuza dönüşürlerken Odysseus'un bu ot sayesinden büyülerden korunduğunu hatırlarsınız. Bunun gerçek bir ot olduğunu mu sanıyorsunuz? Belki de bıldırcın otudur. Ama düşüncem şu ki bu Çalışma kişinin içine gerçekten alınmış olsa, aynı etkiyi yaratmaya başlardı, yani onu hayatın büyülerinden, yanılsamalarından, aynalarından korurdu. Hepimizin aynalarla dolu bir salonda olduğumuzu söyleyen Çalışma mitini hatırlarsınız. Bu salonda, ilerlemek için herkes kendince dosdoğru ileriye atılır ama aynaların açılarının sürekli değişmesinden dolayıdır ki herkes ancak olduğu yerde dönerek sürekli tekrarlanan bir daire çizer. Bir insan bunu zaten hissetmiş olabilir. Yalnızca insanları ya da olayları suçlamak yerine, hayatın bizi oyuna getirdiğini düşünebileceğimizi kastediyorum. Ama Çalışma'nın fikirleri olmaksızın bu yerinde şüpheyi anlayabilmenin hiçbir yolu yoktur. Geçenlerde, uzun süre önce yazılmış bazı notlara göz atıyordum ve size aktarmak istediğim bir pasajla karşılaştım. Çalışma'ya kısa bir süre önce katılmış bir adamla ilgiliydi. Bir toplantıdan ya da sosyal etkinlikten dönerken, toplantının kendinden ya da toplantıya ev sahipliği yapan kişiden değil de belli belirsiz hissedebildiği bir şey tarafından oyuna getirilmiş olduğu izlenimi edindiğini; bu hissin kendisinde her zaman olduğunu, bir gücün onun kendini bir ahmak gibi hissetmesine neden olup onu adeta kendi amaçları doğrultusunda kullandığını ama bunu kötü niyetli bir biçimde değil de daha çok metodik ve pratik bir tarzda yaptığını –o gücün kendilerinin ipnotize edilmesine izin verecek kadar aptal olan insanlar arasında kendi amaçları doğrultusunda hareket ettiğini– belirtiyordu. Bu ifadeleri aktarıyorum çünkü Manyetik Merkezin izlerine sahip olmaya başlayan bir insanla karşı karşıya olduğumuzu düşünüyorum. Karşı koyamadığı ve onu oyuna getiren bir güç tarafından kullanıldığını bir biçimde hissettiği anlaşılıyor. Bir insan hayatın onu oyuna getirdiğini hissetmeye başlarsa, bu Aynalar Salonunu hissetmeye başlarsa, bu Çalışma'nın ve fikirlerinin onun için faydalı olabileceği aşamaya çoktan ulaşmaya başlamıştır, derim. O kişinin hayatın ve kendi hayatının kendi içinde anlaşılamayacağını, farklı bir yoruma ihtiyaç olduğunu anlamış olabileceğini kastediyorum. Öyleyse, Çalışma böyle bir insan için faydalı olabilir.

Quaremead, Ugley, 9 Mart 1946

EZOTERİK ÖĞRETİYİ VERMENİN VE ALMANIN ZORLUKLARI ÜSTÜNE BİR NOT

Bu gece, hem verilişi hem de alınışı açısından ezoterizmin zorlukları üzerinde duracağım. Yeryüzü üzerindeki insan hayatını, insanları canlı tutmak için içine hava verilmesi gereken muazzam bir otel olarak düşünebiliriz. Bu havalandırma sistemi, bu muazzam oteldeki insanlara hava ve-

ya ruh sunmaya çalışan Şuurlu İnsanlık Çemberi ile kıyaslanabilir; aksi takdirde bu oteldeki insanlar yavaş yavaş ölürdü. Böyle bir tehlike şimdi de mevcuttur. Bu hava kesilseydi, yani insanlık daha yüksek seviyelerden ayrı düşseydi, insanlar gerçekten ölürdü.

İnciller'de, insanın havadan doğması gerektiği söylenir. Yunancada hava ve ruh için kullanılan sözcük aynıdır. Antik Gnostik yazıların bazılarında, ezoterizm açısından İnsan farklı –yani daha çok veya daha az mekanik olarak– sınıflara ayrılır. Örneğin, 1 No.lu İnsan olarak adlandırdığımız İnsan'ın en düşük türü olan "hilik"* insan vardır. "Hilik" sözcüğü, madde ya da tahta anlamına gelen bir Yunanca sözcükten gelir. Böyle bir insan ahşap bir insandır; düşünecek olursanız, nispeten iyi bir tanımdır bu. Bir sonraki sınıf, pnömatik insandır; yani hava insanıdır. Yunancadaki πνευμα (pneuma) sözcüğü hava ya da ruh anlamına gelir. Pnömatik insan harfiyen, maddesel ya da tahta gibi anlayıştan ayrı olarak spritüel anlayışa sahip olan insandır. Böyle bir insan, hayatı yalnızca kendi çıkarlarını gözetmenin bir aracı olarak değil de spiritüel açıdan İyi ile Kötü arasındaki bir savaş olarak görebilir. Belki de hayatı, bir gizem Evreninde Kötü Ruha karşı mücadele eden İnsan İradesi olarak görmektedir. Her ne ise, bu insan hayatı hilik ya da ahşap insandan farklı bir biçimde görür. Bir insanın ruhtan veya havadan doğması gerektiğini söyleyen İsa'nın sözlerini, insanın tamamen yeni bir anlayışa varması gerektiği şeklinde anlayabiliriz. Çalışma bize farklı bir hayat görüşü verir. Kendimizi ve hayatı yeni bir tarzda ele almamızı sağlamayı amaçlarken, tamamen maddesel olan bakıştan bizleri dönüştürmeyi istemesi bakımından spiritüeldir. Burada bir parantez açıp Gnostik Okulların İsa'nın gelişinden birkaç yüzyıl önceye dayandığını ve onun gelişini beklediğini ve de İnciller'de Hak Yiyen Kahya gibi tamamen Gnostik birkaç mesel bulunduğunu eklemek istiyorum. "Gnostik" aslen "bilgi" anlamına gelen γνωσιζ sözcüğüne dayanır; yani tamamen maddesel olmayan –iş okulları olmayan– kimi bilgi okullarını kastetmek için kullanılan bir terimdi bu. Bu Yorumda "spiritüel insan" terimini Gnostik anlamda maddi düşünen, duyu merkezli ya da ahşap insandan ayrı olarak kullanacağım. Bu terimi kullanmaktaki sorun, çok aşırı kullanılmış olmasından kaynaklanır. Söylediğim gibi, kişi Çalışma aracılığıyla hayatın anlamı hakkında hayatın düz, tahta gibi yorumundan tamamen farklı bir spiritüel anlayışa sahip olabilir. Şeyler farklı bir anlama sahip olur. Bir başka deyişle, hayatın şeylerin gerçekliği değil de, kulaklarımız ve gözlerimiz aracılığıyla iletildiği şekliyle dışsal görünüm olduğunu fark ettiğimiz noktaya erişiriz. Son olarak, Dönen Aynalar Salonundan söz etmiştik. İnsanlık, ileriye olduğunu sanarak, öne atılır. Aslında aynalar dönmekte ve İnsanlık sürekli olarak daire çizmektedir. Bu durum özellikle de, deyim yerindeyse, geleceğini her zaman önünde gören ve bu fantezinin peşinde koşan hilik insan için geçerlidir. Hayata gömülmüştür o; hayatta olup biten her şeyle özdeşleşir ve böylece, hayatı göründüğü gibi ve kendi içinde bir amaç olarak alır. Ama hayattaki hiçbir şey göründüğü gibi değildir.

*hilik (hylic): embriyonik dokudan oluşan. (ç.n.)

Şimdi, Çalışma, Şuurlu İnsanlık Çemberi'nin hayata spiritüel fikirler –yani gördüğümüz, her gün gazetelerden okuduğumuz, normal aile içi koşullarımızda deneyimlediğimiz şekliyle dışsal hayatın gücünden bizi ayıran fikirler– ektiğini öğretir. Sayesinde daha yüksek tesirlerin uyuyan İnsan'a erişebildiği bir bağlantı oluşturmak ve sürdürmek zorundadır. Bu Çalışma'nın anlaşılması aracılığıyla başlayabilecek farklı bir yorum ve bunun sayesinde de hayat ve kişinin kendi hayatı hakkında farklı bir his mevcuttur ve bu, hayattan farklı olan tesirler yayan Şuurlu İnsanlık Çemberi'nden gelmektedir. Vizyonun hiç olmadığı yerde, insanlar ölür. Bugün, vizyon tükenirken dış hayatın, makinelerin ve savaşın gücü artmaktadır. İnsan ya birine ya da ötekine hizmet etmelidir. Vizyon olmaksızın, Şuurlu İnsan'dan gelen tesirler olmaksızın, İnsanlık dış hayat tarafından köleleştirilir. Din fikrini terk etmiş olup hiçbir içsel hayata sahip olmadığından, insanlığın dış hayata karşı direnebileceği hiçbir şeyi yoktur. İçsel hayat hiç olmadığında, kişi dış hayatın gücüne tamamen teslim olur. İnsan çaresizleşir; kitle hareketlerinin, kitle politikalarının, devasa kitlesel örgütlerin bir yaratığı olur. Hiç kuşkusuz, karıncaların içsel hayata sahip olmadığını varsayabiliriz. Bazı insanlar şöyle der: Şuurlu İnsanlık Çemberi diye bir şey varsa, neden açıkça ortaya çıkıp da herkese neler yapılması gerektiğini söylemiyor? Aslına bakarsanız, çağlar boyunca farklı öğretilerde ve dinlerde insanlara neler yapmaları gerektiğini her zaman söylemişlerdir ve bazıları göz önüne de çıkmıştır. Ama İnsan'ı zorlayamazlar, polis sistemleri kuramazlar, insanları işkence yaparak uyanmaya zorlayamazlar çünkü İnsan kendini geliştiren bir organizma olarak yaratılmıştır. Güce dayanan her dinsel sistem, daha en başından ölü bir sistemdir. Bir insanı dışarıdan kuvvet veya zor uygulayarak uyandıramazsınız. Bir insan ancak kendi anlayışından ve uyanma isteğinden yola çıkarak uyanmaya başlayabilir ki bu, kendi durumunu gördüğünde başlar. İşte bu nedenle, Şuurlu İnsanlık Çemberi bu Yeryüzü üzerindekilerden daha yüksek kanunlarla sınırlandırılmıştır. Bu nedenledir ki dolaylı çalışmak zorundadır. Polis gücüne dayalı sistemler, silahlar, bu yüzyılda ve aslında daha küçük bir ölçekte tüm tarih boyunca karşımıza çıkan bütün vahşetler aracılığıyla hayatın kuvvetleri insanlar üzerinde doğrudan ve şiddetle çalışabilir ama böyle bir zorlama bir insanı içsel olarak uyandırmaz, kendini geliştirmeye yöneltmez, Öz'ü büyütmez. Bunların hepsini, kısa bir süre önce Çalışma'yı kendimizde ayrı bir yerde tutmamız ve onu hayatın tesirlerinden ve görünümlerinden korumamız gerektiği hakkında söylenenlerle bağlantılı olarak söylüyorum. İnsanlar ergeç bu Çalışma'nın öğrettiklerini olabildiğince çok anlamadıkça bu imkansızdır, aksi takdirde Çalışma'dan değil de hayattan türemiş olan çeşitli derin düşünme çukurlarına düşecekler. Şöyle diyecekler: "Tanrı ya da var olduğunu iddia ettiğiniz Şuurlu İnsanlık Çemberi neden İnsanlığa yardım etmiyor?" Şöyle diyecekler: "Neden açık ve net bir biçimde bir şeyler yapılmıyor? İnsanlara ne yapmaları gerektiği söylenmiyor ve bunları yapmaları sağlanmıyor?" Ama bir insan ancak kendi seçimiyle ve kendi anlayışıyla ve içeriden gelişebilir çünkü Çalışma ve diğer tüm ezoterik sistemler ondaki bireysel insanı, özsel insanı uyandırmayı amaçlamaktadır.

Gelişmesi gereken dışsal değil, içsel insandır. Bu nedenle, Çalışma'nın zihinlerimizde ayrı tutulması ve korunması gerekir. Son olarak, ayaklar ve gözler hakkında konuşmuş ve bunların psikolojik açıdan –yani ezoterik açıdan– ne anlama geldiğine değinmiştim. Ellerinizi ayaklarınıza ya da ayakkabılarınıza sürmemeniz ve çamuru gözlerinize bulaştırmamanız gerektiğini söylemiştim çünkü bu günahtır. Günah, aslen Yunancada hedefi ıskalamak anlamına gelir. Ayaklarınızdaki çamur –hayatın çamuru– Çalışma'ya ilişkin anlayışınıza bulaşmamalıdır. Hepimiz mekanik olarak yalan söyler ve bunu kabul etmeyiz. Ayaklardaki çamurdur bu. Hepimiz kendimizi haklı çıkarır ve böyle bir şey yapmadığımızı düşünürüz. Bu bizim için karanlıkta kalır; çamurdur bu. Her şeyin ötesinde, özdeşleşir ve bunu asla görmeyiz. Istırabımızla özdeşleşiriz. Kendimizi bir an çok küçük, bir an çok büyük hissederiz. Hayatlarımızı olduğu haliyle kendimize temel alırız; ne olduğumuza dair düşüncelerimizi ve hislerimizi bu temele dayandırırız. Çamurdur bu. Yanlış "Ben" hissi çamurdur. Hepimiz kendi erdemimizi değerli bir şey olarak alırız: çamurdur bu. Üstünlükle ilgili birçok fikre sahibiz: çamurdur bu. Sahte Kişilikten gelen her şey çamurdur. Hayatı dış görünümüyle, herhangi bir dönüştürücü fikir olmaksızın gördüğümüz gibi yorumlamak çamurdur. Dolayısıyla, çamur uzun bir inceleme konusudur. Ama size çamur hakkında bir kitapçık sunmanın çok güç olduğunu düşünüyorum çünkü çamur, hayatı ve onun kendimize dair imajinasyonumuz üzerindeki sonuçlarını alış tarzımızdır ve Çalışma, bundan çok farklı bir şeydir. Hayatlarımızın anlamını ve ne tür insanlar olduğumuzu Çalışma'nın ışığında, şuurunda içsel olarak görebilseydik, seviyemizi yükseltebilseydik, *yapamayız* cümlesinin ne anlama geldiğini görebilseydik ayaklarımızda erdem değil, çamur görürdük. Çamurun en kötü türü, yapabileceğimizi –yani haklı olduğumuzu– düşünmenin ve bunda bir erdem olduğunu hissetmenin çeşitli biçimlerince oluşturulur. Kısa bir süre önce, ıstırap hakkında konuşmuştuk ve Çalışma'nın ıstırabımız ve kızgınlığımız dışında feda edebileceğimiz hiçbir şeye sahip olmadığımızı öğrettiğine değinmiştik. Bu ıstırap, bu negatiflik, içsel kale almanın ve yeterince takdir edilmediğini düşünmenin sonuçları olan bu uzun ve kontrolsüz içsel hesaplar; kısacası, bunlar gibi daha pek çok şey Çalışma'nın ışığında gerçekten çamurdur. Temizlemek için içinden bir nehrin sularını akıtmanız gereken leş gibi bir Ahır'dır*. Nehir sudur; su ezoterik hakikattir. İnsanların pisliği nasıl yanlış anladıkları hala pek garip bir meseledir. Sahte Kişiliklerinin, erdemlerinin, üstünlük hislerinin, kendini beğenmişliklerinin pisliğini görmeyişlerini kastediyorum. Bir insan Çalışma'nın fikirlerinin gücünü hissedince, içsel olarak *görmeye* başlar. İçsel gözü açılır ve Şuurlu İnsanlık Çemberi'yle temas kurar. Hayattan duyuları aracılığıyla aldıklarından farklı olan tesirleri alır. Ama ayağını yıkayıp temiz tutmalıdır. İsa, müritlerinin ayaklarını yıkadığında bu, anlaşıldığı ve izlendiği takdirde onun öğretisi-

*Yunan mitolojisinde, Herkül'ün on iki görevinden ilki olan Kral Augeas'ın ahırlarını temizleme görevini iki nehrin yatağını değiştirerek yerine getirmesine yapılan bir gönderme. (ç.n.)

nin dışsal erkeği veya dışsal kadını Sahte Kişiliğin çamurundan temizlediği anlamına geliyordu. Negatif hissettiğinizde, Çalışma'yı zihinlerinize taşımayı ve "ayakları yıkamanın" sizin için ne anlama geldiğini görmeyi deneyin.

Bir insan Çalışma'yı hissedip anlamını algıladığında, artık psikolojik olarak sahip olduğu görme gücü, onun ayağından edinmiş olduğu görme gücünden farklıdır. Deyim yerindeyse, o artık Smith'i ayağı olarak görür. Ayağının çamurunu görür ama bu çamuru, tamamen farklı bir anlam düzenini, farklı bir dünyayı, farklı bir şuur seviyesini gören gözlerine çıkartıp bulaştırmamalıdır. Eski Ahit'te bunun hakkında birçok ifade vardır. Bir pasaj aktarmak istiyorum:

> "Yeşu Eriha'nın yakınındaydı. Başını kaldırınca önünde, kılıcını çekmiş bir adam gördü. Ona yaklaşarak, 'Sen bizden misin, karşı taraftan mı?' diye sordu. Adam, 'Hiçbiri' dedi, 'Ben Rab'bin ordusunun komutanıyım. Şimdi geldim.' O zaman Yeşu yüzüstü yere kapanıp ona tapındı. "Efendimin kuluna buyruğu nedir?' diye sordu. Rab'bin ordusunun komutanı, 'Çarığını çıkar' dedi, 'çünkü bastığın yer kutsaldır.' Yeşu söyleneni yaptı." (*Yeşu*, 5:13-15)

Bu, onun spiritüel gözlerini yukarıya kaldırdığı ve bir kılıçla yüz yüze geldiği –yani gitmeye çalıştığı yolun tam karşıtı olan spiritüel hakikatle yüz yüze geldiği– anlamına gelir. Bazen bizler de gözlerimizi bu anlamda yukarıya kaldırdığımızda böyle bir deneyim yaşayabiliriz. Bu Çalışma'nın hakikatinin tam karşıtında ilerlediğimizi, yani gözlerimizle ilerlememiz gerekirken, ayaklarımızla ilerlediğimizi görebiliriz. Yeşu'ya yukarıya doğru bakmasının söylenmesi (gözlerini yukarı diker) onun artık ayaklarına bakmadığı anlamına gelir. Artık takip edebileceği başka bir yolun, ayaklarına doğru bakmış olsaydı takip edebileceğinden tamamen farklı bir yol olduğunun farkına varır. Kendini Hatırlamak, gözleri yukarıya kaldırmaktır. Davut şöyle demişti: "Gözlerimi dağlara kaldırıyorum, nereden yardım gelecek?" (*Mezmurlar*, 121). Bu Çalışma'da gözlerinizi yukarıya dikmek kendinizi hatırlamaktır, yani bunun anlamına dair bir içgörü sahibi olmaktır çünkü spiritüel gözler dışta değil, içtedir. Bu Çalışma'da içsel duyulardan söz ediyoruz. Bir insan kendini hatırladığında, kendindeki bütün Çalışma'yı ve Çalışma hakkındaki bütün anlayışını kendi çevresinde biraraya toplar. Bu, Kendini Hatırlamanın en üstün biçimidir. Sonrasında, meseleyi ve ayağının nelerden çamurlandığını –yani özdeşleştiği ve kişisel olarak aldığı her şeyi, hayatla ilgili güvenikliklerinin hepsini, içsel hesaplarını ve faydasız ıstırabını ve geri kalan her şeyi– yeni gözlerle görür. Spiritüel gözler, spiritüel içgörü aracılığıyla görüldüklerinde bunların hepsi adeta hiç olmamışlar gibi yok olup gider. Ezoterizmin bakış açısından hepimiz körüz, ayaklarımıza doğru bakıyoruz. İsa bir körü iyileştirdiğinde, bu kelimesi kelimesine değil de psikolojik olarak alınması gereken bir şeydir. "Eskiden körken, şimdi görüyorum." Paul'ün görebilmesi için önce kör olması gerekmişti. Bu Çalışma bizi görebilir kılmak içindir. Kişi önce kendi ayağını görmelidir, öyleyse bu kendini gözlemlemeyle başlar. Smith, Smith'i

–ayağını– gözlemleyerek ve kendini ondan ayırarak, muhtemelen farklı bir tesir aralığına girer ve belki de bu Çalışma'nın tesirleriyle temas etmeye başlar. Bu pratik çalışmadır. Ama bunun, ayaklardan ayrı tutulması gerekir ve ayakların çamuru, eller aracılığıyla asla gözlere çıkartılıp bulaştırılmamalıdır.

Quaremead, Ugley, 16 Mart 1946

KENDİNİ HAYATTAN YALITMAK ÜSTÜNE EK NOT

Kısa bir süre önce buradaki bir toplantıda, kendimizi hayatın etkilerinden yalıtışımız konusunu işlemiştik. Son hafta, *içsel dur* hakkında konuşmuştum. Bu, bir Çalışma ifadesidir ve izlenimleri negatif bir biçime bürünmekten alıkoymamız gereken belirli koşullar bulunduğu anlamına gelir. Bir Çalışma eylemi olarak bunu içsel açıdan durdurmalıyız. Bu Çalışma'da hoşlanmadığınız birini gördüğünüzü ve onu her gördüğünüzde size negatif izlenimlerin düşmesine izin verdiğinizi, onları kabul ettiğinizi ve böylece onlarla özdeşleştiğinizi varsayalım, dedim; er ya da geç sonuç, bu negatif izlenimlerinizi sözler ve eylemlerle başka birine ya da hoşlanmadığınız kişiye aktaracaksınız. Hoşnutsuzluğunuz beslendiği şeyden beslenmektedir ve beslendiği şey, sizin o kişi hakkında nahoş fikirleri sürekli alışınızdır. Dolayısıyla, nahoş izlenimleri içeri almaktaysanız, bunları ergeç dışarı vermek zorunda kalacaksınız. İçsel dur, izlenimlerin üstünüzde bir etkide bulunmasına izin vermemeniz anlamına gelir. Bunlar hakkında münakaşa etmezsiniz, yalnızca bunları kendi içinizde durdurursunuz. Sözü edilen bir diğer nokta, hayata karşı kendimizi pasifleştirmemiz gerektiğiydi. Şeyler beklediğimiz gibi gitmez ve sonuçta, sürekli olarak üzülürüz. Kişinin kendini hayata pasifleştirmesi, elbette ki çok önemli bir meseledir. Kendimizi olup bitenlere daha pasifleştirmeye çalışmaya başlamalıyız ve bu, önemli bir içsel etkinlik gerektirir. Kişinin kendiyle çok şuurlu bir ilişki kurmasını gerektirir bu. Benim durumumda bu, Nicoll'ü olanlara pasifleştirmek ve onun deneyimlediklerinin *benim* illa ki kabul etmediğim bir şey olmasını sağlamak anlamına gelir. "Ben" ile Nicoll arasında bir ayrım yapamadıkça, kendimi hayata karşı pasifleştiremeyeceğimi hemen göreceksiniz. Nicoll'ü "Ben" olarak alırsam ve "Ben"i Nicoll olarak alırsam, o zaman hep hayatın ve onun değişen olaylarının egemenliği altında olacağım. Kısacası, mekanik bir insan olacağım.

Şimdi, tıpkı küçük bir çocuğun korunması gerektiği gibi bu Çalışma'nın da hayattan korunması gerektiği çok sık söylenmiştir. Çalışma'yı hayattan nasıl koruyacaksınız ki gelişip ilerleyebilsin? Adınız Smith ise, Çalışma'yı Smith'ten korumalısınız. Bu, ancak mekanik Kişiliğinizden ayrılırsanız Çalışma'yı kendi içinizde koruyabileceğiniz anlamına gelir. Çalışma'yı Smith'e ekleyemezsiniz. Smith ile başlamalısınız ve Smith'i görüp ondan

farklı hale gelmeye başlamalısınız. Sonrasında, kendi içinizde Çalışma için bir yer oluşturabilirsiniz çünkü aksi takdirde Çalışma'yı hiçbir zaman anlayamayacak olan Smith bunu hep parça parça edip yok edecektir. Çalışma, Kişiliğinizden içsel ayrılmayla başlar. Kişiliğiniz, hayatın Üçüncü Kuvveti aracılığıyla edinilmiştir ve hayatın Üçüncü Kuvveti bunu aktif kılacaktır; yani benim durumumda, hayat Nicoll'ü gücü altında tutacaktır. Nicoll'den ayrılmam gerekir: "Ben" ile karşılaştırıldığında uzun bir süredir çok güçlü olduğu için Nicoll'ü derhal alt edemem. Ama benim durumumda, Nicoll'ü görmeye başlama eyleminin ta kendisi, bende Nicoll olmayan bir şeyi oluşturur. Nicoll'den ayrı olan bu *yeni* şey, gelişebilecek ve Çalışma'yı alıp anlayabilecek bir parçamdır ama bu küçük, ayrı parçamın uzunca bir süre Nicoll'e katlanması gerekir ve Nicoll sürekli olarak idareyi ele alacaktır. Benim durumumda, kendini gözlemleme Nicoll'ün görülmesidir. Bunların hepsi her birinize olur veya en azından, kendinizi gözlemlerseniz bu olabilir. Gözlemleyen "Ben" gözlemlediği şeyle özdeşleşmez. Kendimi gözlemlerim ama bu, gözlemlediğim şeyi değiştirebileceğim anlamına gelmez. İçimdeki bir şey, beni gözlemlemeye başlar. Gözlemleyen "Ben" olan bu "şey" sırasıyla Yardımcı Kahya, Kahya ve Gerçek "Ben" ya da Efendi'ye doğru uzanan yeni bir yerin başlangıç noktasıdır. Ama içimde beni gözlemlemiş hiçbir şey olmazsa ve hep kendim olmaya devam edersem, Çalışma bende başlayamaz. Ünümü kaybetme korkusu gibi kendi dışımdaki sosyal nedenler hariç –ki bu "içsel dur" değildir– kendimde hiçbir içsel dur yapmayı başaramayacağım. Çalışma'nın nereden başladığını asla anlayamayacağım. Hiç kuşku yok ki Nicoll'ü asla pasifleştiremeyeceğim. Her zaman Nicoll olarak kalacağım.

Bir insan kendini sahiden gözlemlemeye başladığında; dışsal olan ile içsel olanı, ayaklar ve ayaklardaki çamur ile gözlerini, içgörüsünü ayırt etmeye başladığında Çalışma'ya sahiden girmeye başlar. Yıllar önce Çalışma'da olduğunu düşünmüş olabilir. Görevinin ne olduğunu görmeye başlar. Körken artık görmeye başlar. Kendine dair içgörüsü olur. Kendini her yere taşıyan ayaklarını görmeye başlar.

Sizde gerçekleşen her psikolojik olayı, örneğin nahoş bir düşünce zincirini ya da nahoş bir ruh halini "Ben" olarak aldığınız her defasında, ona "Ben" hissini yerleştirmiş olursunuz. Söz konusu psikolojik olayı O olarak değil, kendiniz olarak, "Ben" olarak alırsınız. Bazı insanlar düşüncelerinin, ruh hallerinin, hislerinin ve heyecanlarının hepsiyle özdeşleşirler. Hepsine "Ben" derler. Çalışma'yı anlamazlar. Kendini Hatırlama eylemiyle, "Ben" hissini bu içsel durumların dışına çekersiniz. Ama kendini gözlemleme bile bunu kısmen yapabilir çünkü kendimde bir durumu gözlemlersem, bütünüyle o zihin durumunda değilimdir artık. Kendimde tatsız bir düşünce zincirini gözlemlersem, o tatsız düşünce zinciriyle bütünüyle özdeşleşmem artık. Şimdi, özdeşleşme, olan her şeye "Ben" hissini yerleştirmektir. Negatif durumlarınızla özdeşleşebilirsiniz; yani onları "Ben" olarak alabilirsiniz. Adınız Smith ise, Smith'in negatif olduğunu söylemek yerine, "*Ben* negatifim," dersiniz.

Bu Çalışma'da ruh hallerinizden, duygularınızdan ve düşüncelerinizi-

den özgürleşme hissine sahip olmaya başladığınız bir aşamaya erişebilirsiniz. Bunların başladığını gözlemlersiniz ama onlara ayak uydurmazsınız çünkü onların siz olduğunu hissetmezsiniz; yani onlar "Ben" değildir. Onları durduramayabilirsiniz. Çalışma, ruh hallerinizi ve düşüncelerinizi bu şekilde durdurabileceğinizi söylemez. Onlardan ayrılabileceğinizi veya onları gözlemleyebileceğinizi söyler. Düşüncelerinizden, ruh hallerinizden ya da hislerinizden bıkabileceğinizi söylemek kesinlikle doğrudur. Bu, onların yıpranmasından ve kendilerini sürekli tekrarlamalarından kaynaklanabilir veya kendinize dair şuurunuzda, bunlardan bıkıp usanan bir şey edindiğiniz bir aşamaya erişmiş olduğunuz anlamına gelebilir. Kimi negatif duygularla uğraşmak öylesine güçtür ki bunların kendiliğinden yıpranması iyi bir şeydir. Bununla birlikte, eğer bu kendini gözlemleme çabası olmaksızın *şuursuz bir şekilde* gerçekleşirse, kısa bir süre sonra kendilerini yenileyeceklerdir. Ama kendini gözlemlemeyi uygulamışsanız, bir sonraki gelişlerinde onları hatırlayacaksınız. Bu, Çalışma hafızası –şuurun özel bir biçimi olan kendini gözlemlemeden gelen hafıza– olarak adlandırılır. Kendini gözlemleme, şuurlu bir eylemdir. Bir şeyi daha önce yaşamış olduğunuzu ve bu durumların hiçbir yere ulaştırmadığını bilecek ve böylece, bunlarla eskiden yaptığınız gibi tamamen özdeşleşmeyeceksiniz. Bu, onların gücünden çok az da olsa kendinizi yalıtmaya başladığınız anlamına gelir ve Çalışma'da daha sonraları, belirli eski düşünce zincirlerinin, belirli eski ruh hallerinin, belirli eski hislerin gücünden neredeyse tamamen yalıtılmış hale gelebilirsiniz. Onlara rıza göstermeyecek, onlara inanmayacaksınız. "Buraya daha önce de gelmiştim," diyeceksiniz ve neler olduğunu hatırlayıp hızla uzaklaşacaksınız. Psikolojik ülkenizde birtakım kötü yerleri daha iyi tanıyacaksınız. Bir durum bir yerdir. Psikolojik yerler yeniden ziyaret edilebilir ama kendimizi yalıtmak için hangi yerlerden uzak durmamız –yani hangi durumlardan ayrılmamız– gerektiği bize söylenmektedir. Ama kendini gözlemleme ilk şarttır. Kendini gözlemleme nedir? Bir oyunun sahnelendiğini ve büyük bir izleyici topluluğunun kendini kaptırarak oyunu izlediğini hayal edelim. Bu, siz ve sizdeki birçok "ben"dir ve sahne de hayattır. Kendinizi gözlemlediğinizde, başınızı çevirip izleyicilere bakarsınız.

Quaremead, Ugley, 23 Mart 1946

MEKANİK HOŞLANMAMAYI GÖZLEMLEMENİN ÖNEMİ

Son Yorumlarda, ana konu kişinin kendini hayattan yalıtmasıydı. Çalışma, onu hayatının yol kenarına yerleştiren bir kişide biçimlenemez. Çalışma'nın tohumu yol kenarına atılmışsa gelişmeyecektir; tıpkı İsa'nın anlattığı Ekinci ve Tohum meselinde açıkça gösterildiği gibi: "Ekinci tohum ekmeye çıktı ve ektiği tohumlardan kimi yol kenarına düştü ve şeytan geldi

ve onları yedi."* Şeytan, elbette ki olağan hayat ve duyular dünyasıdır, dolayısıyla da hayatın bütün ilgi ve endişeleriyle meşgul olan dışsal mekanik yanımızdır. Şimdiye kadar söylenenlerden, Çalışma'nın bizde dış etkilerden korunması gerektiğini ve en sonunda Daha Yüksek Merkezler ve Gerçek "Ben"e ulaşıncaya dek aşama aşama daha içeriye nüfuz etmesi gerektiğini anlıyoruz. Bu bağlamda, kısa bir süre önceki toplantıların birinde, kendimizi hayatın dış etkilerinden yalıtmamıza yardım eden şeyler hakkında konuşmuştuk. Çalışma'nın bütün öğrettikleri burada devreye girer. Öncelikle Varlığımızın bilgisinin nasıl yardım ettiğinden söz ettik çünkü artık kendimize güvenmeyiz, kendimizi kanıksamayız veya kendimizin yüzeyinde yaşamayız da pek çok olduğumuzu ve bizde, ayrılmamız gereken çok tehlikeli "ben"ler olduğunu fark etmeye başlarız. Bir sonraki nokta, özdeşleşmemeyi nasıl uygulayacağımızdı. Ardından, hayatın tam ortasında kişinin kendini hatırlamasının ve bu sayede hayat ile kendi arasındaki farkı hissetmesinin önemi üzerinde durmuştuk. Kendini Hatırlamak elbette ki kullanılacak en üstün şeydir. Ve son olarak, her zaman hayat koşullarından ortaya çıkan ve bizi, muhtemelen Çalışma'yı anlayamayan ve onu ancak yok edecek olan mekanik "ben"lerde tutan içsel kale almayı durdurmanın ne kadar gerekli olduğu hakkında konuşmuştuk. Öyleyse, bu Çalışma'nın fikirlerinin alınışı için özel bir yer oluşturmamız gerektiği açıktır. Bu gece, kendimizde bir yeri nasıl hayattan yalıtmaya başlamamız gerektiği meselesi üzerine birkaç yorum eklemek istiyorum. İlk olarak, mekanik hoşlanma ve hoşlanmamadan söz edeceğim. Bir kişi çok güçlü bir hoşlanmayışa sahipse, ancak Kişiliğini pekiştirecektir. Kişiliğinizi pekiştirdiğinizde, kendinizi hayattan yalıtmaz, hayata kırılganlığınızı artırırsınız. Kimi insanlar güçlü hoşlanmayışlarına ve önyargılarına hayrandır ama bu bir hatadır.

Ulaşmamız gereken nihai hedefin ne olduğunu bir an için düşünelim. Çalışma, bir insanın yeniden doğabilmesi için kendi hiçliğini fark etmesi gerektiğini öğretir. Çok güçlü hoşlanmayışları olan ve bunları haklı çıkaran bir kişi kendi hiçliğini kesinlikle fark etmez. Kendini bir şey olmak için fazlasıyla yeterli hisseder. Kişinin mekanik hoşlanmayışları üzerinde çalışması iyi bir şeydir. Ama her şeyden önce, onları gözlemleyebilir halde olmak gerekir. Başlangıç noktası hep budur. Bir insan kendi hiçliğini gerçekten hissetmeye başlayabilseydi, Gerçek "Ben"e doğru içsel olarak hareket ederdi ve tabi ki o kadar çok mekanik hoşlanmayışla dolu olamazdı. Güçlü hoşlanmama hissi, mekanik Kişiliğimizi yalnızca güçlendirir. Aslında bizlere, şu anda hoşlanmadığımız şeyden hoşlanmamız söylenir çünkü bu bir kabuldür ve bütün kabuller, faydasız ıstıraptan vazgeçilmesi anlamına gelir. Hoşlanmamakta ısrar edip onu haklı çıkarırsanız ve bununla bağlan-

*Luka İncili'nde (8:5) bu ifade şöyle geçer: "Ekincinin biri tohum ekmeye çıktı. Ektiği tohumlardan kimi yol kenarına düştü, ayak altında çiğnenip gökteki kuşlara yem oldu." Ancak Nicoll buradaki metinde kuş kelimesinin İngilizcesi olan *bird* kelimesini değil *devil* (şeytan) kelimesini kullanmıştır. Bu nedenle çeviride yazarın kullandığı kelime aynen bırakılmıştır. Matta (13:4), Markos (4:4) İncilleri'nde de bu ifade Luka İncili'nde olduğu gibi yer almaktadır. (ç.n)

tılı olarak bir sürü içsel hesap yaparsanız, yalnızca mekanik ıstırabınızı katlıyor, kuvvetinizi harcıyor ve anlayışınızın gelişimini durduruyorsunuzdur. Kişinin kendi hiçliğini sahiden hissetmesinin yollarından biri, hoşlanmadığından hoşlanmaya başlamasıdır. Mekanik hoşlanmama içinde yaşamak, mekanik yaşamaktır ve bu durumda Varlığınız tamamen aynı kalacak ve bu nedenle de tamamen aynı olayları çekeceksiniz. Veya kendinize şunu söylemeniz iyi bir şeydir: "Hoşlanmama bakımından Varlığım neye benziyor?" Bu, Varlığının niteliğini kişinin kısmen de olsa görebilmesinin pratik bir yoludur. Örneğin, birçok şeye karşı çıkan, birçok insandan hoşlanmayan bir insan düşünelim. Bu, onun Varlık seviyesinden kaynaklanır. Hayatı çok zor bulabilir ama bunu, Varlık seviyesiyle bağlantılandırmaz. Bütün bu hoşlanmayışlar, önyargılar ve dar görüşlü tutumlar onda var olduğu sürece Varlığının değişemeyeceğini görmez ve böyle bir insan, Çalışma'da kendi hiçliğinin farkına varmak olarak adlandırılan noktanın yakınına asla gelemeyecektir kesinlikle. Böyle bir insan muhtemelen herkesin ondan hiç hoşlanmadığını ve yeni bir ortama girip de yeni baştan başlayabilseydi, her şeyin farklı olacağını düşünür ama aslında, Varlığı derhal aynı koşulları çeker ve kısa bir süreliğine yeni insanlarla tanışmaktan dolayı coşku hissettikten sonra aynı zorluklarla karşılaşırdı. İşte bu nedenle, yalnızca Kişiliğin gücünü ve dolayısıyla hayatın bizim üzerimizdeki kontrolünü artıran kendi hoşlanmayışları, özellikle de güçlü hoşlanmayışları üzerinde kişinin çalışması önemlidir. Bunun ardından, kişinin hayatın etkilerinden kendini yalıtması meselesi gelecektir çünkü güçlü hoşlanmayışlar kişiyi her an, sürekli olarak hayata bağlayacaklardır. Böyle bir insanda bir dalgakıran bile olmayacaktır, deniz suru ise hiç olmayacaktır. Hoşlanmayışlarınızı gözlemlerken, güçlü hoşlanmayışlarınızdan başlayın ve bir liste oluşturup bunları sırayla yazmayı deneyin. Sonra kendinize şu soruyu yöneltin: "Şu kişiden veya bu ulustan nasıl oluyor da hoşlanmıyorum?" Şimdi, onları gözlemlediğiniz anda bu güçlü hoşlanmayışlarınızla başa çıkmaya başlamanın bir yolunu söyleyeceğim size. İroni ve mizah gibi şeyler vardır. Kendiniz hakkında ironik olmaya ve önyargılarınızla eğlenmeye başlamanın iyi bir şey olduğunu eklemekle yetineceğim.

Şimdi, hayatta daha şuurlu yaşamak zorunda olduğunuzu hatırlayacaksınız. 4. Yol'un tamamı inanç, umut ya da sevgiye değil de şuurun artırılmasına dayanır. Geçmişte üç büyük dinin temelini oluşturmuş olan inanç, umut ve sevgi dışlanmaz ama 4. Yol'daki vurgu şuurun artırılmasına yapılır ve işte bu nedenle 4. Yol, kendini gözlemlemeyle başlar. Kendini gözlemlemenin amacı, kendimize dair, neye benzediğimize dair bizi şuurlandırmak, yani Varlığımızın gerçek tarafsız bilgisini edinmemizi sağlamaktır. Bir insan güçlü mekanik hoşlanmayışlara sahipse ve bunlar tarafından kontrol ediliyorsa, şuurlu yaşamıyordur. Tam tersine, mekanik yaşıyordur. Ama bir insan kendini gözlemler de güçlü mekanik hoşlanmayışlarının ve onların ardında yatan önyargılar ve tutumların farkına varıp kendiyle mücadele etmeye başlarsa ve tamamen özdeşleşmiş bir durum içinde onlara ayak uydurmayı reddederse o zaman Varlığında bir çığır açıyor ve daha şuurlu yaşamaya girişiyordur. Hayatın ortasında her gün bir

iki şuurlu davranış anı, kişinin kuvvetini artırabilir ve şeyleri biraz olsun farklılaştırabilir. Hepimiz her gün gerçek anlamda birkaç an için çalışabiliriz. Size tekrar tekrar söylediğim gibi, yeterli şuur kuvvetine sahip olmadığımız için sürekli olarak çalışamayız. Ama daha şuurlu davrandığınız ve nasıl mekanik davranabilmiş olacağınızı net olarak görebildiğiniz her an, sizdeki şuur kuvvetini aşama aşama artırır. Şimdilik herhangi bir belirgin sonuç göremeyebilirsiniz ama sonucu aşama aşama göreceksiniz; yani o zamana dek sizi zincirlemiş olan kimi mekanik tepkilerin, mekanik düşüncelerin üzerinizde gittikçe daha az hakimiyet kurduklarını ve böylece, ne olduğunuza dair hissinizde bir değişimin meydana geldiğini fark edeceksiniz. Eskiden daha güçlü bir kişi olduğunuzu hayal edebilirsiniz ama yanılıyorsunuz çünkü kuvvetiniz mekanik tepkilerde depolanır. Şiddetinizin kuvvetiniz olduğunu sandınız. Şiddet, Çalışma'da daima zayıflıktır. Ve böylece, kendi hiçliğinizi fark etmenin ne anlama geldiğini biraz olsun görebilmeye başlarsınız. Yeni Varlığı çekebilen şey, hiçliğin bu fark edilişidir işte. Ama bu his icat edilemez. Büyük resmi gizleyen ve Sahte Kişiliğe ait olan ifadeler adına yalnızca bir hiç olduğunuzu *söylemenin* hiçbir faydası yoktur. Kişi bunu hisseder ama söylemez. Hiç kimse gerçek hislerinden söz etmez. Hiçliğinizi hissetmenin izlerine rastlamaya ve o zamana kadarki halinizden rahatsızlık duymaya başladığınızda, kendinizi esnek ve dolayısıyla daha muktedir bulursunuz; aslında, serbest kaldığınızı hissedersiniz. Neyden serbestleşmiş? Benim durumumda, Nicoll'den serbestleştiğimi hissederim. Söylediğim gibi, güçlü bir Kişilik, Çalışma'nın kastettiği anlamda daima zayıflığın bir göstergesidir. Bir insan hoşlanma ve hoşlanmamaya, kendinin haklı ve başkalarının haksız olduğuna dayanan güçlü mekanik sisteminden dolayı kendinden ayrılamıyorsa, o insan Çalışma'nın kastettiği anlamda zayıf biridir. Böyle bir insan değişemez; kendini hayattan –yani kendinden– yalıtamaz ve bu nedenle, Çalışma doğru toprağını asla bulamaz. Çalışma'nın tohumu yol kenarına ekilecek ve o kişinin mekanik merkezleri gelip bu tohumu kapacaktır. Genel olarak söylemek gerekirse, tohumları yiyen Kişiliktir. İyi toprak ise, Kişiliğin gerisinde duran şeydir; hayatın titrek olaylarından ve Kişiliğin bu olaylara verdiği mekanik tepkilerden her an etkilenmeyen ve daha içsel olan anlayıştır.

Kendini gözlemlemenin ne olduğunu size hatırlatmak istiyorum çünkü kendini gözlemleme olmaksızın hiçbir yalıtım gerçekleşemez. Bir insan, aralarında Gözlemleyen "Ben"in de oturduğu birçok "ben"den oluşur. Bu "ben"lerin hepsi birden sahnedeki bir oyuna bakmaktadır: oyun, hayatı temsil eder. Bu, uyuyan İnsan'ın durumudur. Bir insan kendini gözlemlemeye başladığında, Gözlemleyen "Ben" gözünü sahneden çevirip izleyicilere bakar ve her birinin nasıl tepki veriyor olduğuna dikkat eder. Bu "ben"lerden bazıları belki de hop oturup hop kalkmakta ve oyuna öfkeyle yumruklarını sallamaktadır; bazıları oyuna kendilerini kaptırmıştır; bazılarıysa horul horul uyumaktadır vb. Gözlemleyen "Ben" izleyicilerdeki bu farklı tepkilerin hepsine dikkat etmeye başlar. Kendini gözlemleme budur.

Quaremead, Ugley, 3 Nisan 1946

KİŞİNİN KENDİNİ KABUL ETMESİ ÜSTÜNE YORUM

Geçenlerde bana şu soruldu: "Kendini gözlemleme, kişinin kendini kabul etme anı mıdır, yoksa bu daha sonra mı gelir?" Kendini gözlemleme, kişinin kendini kabul etmesinden farklıdır. Kendini gözlemlemede önemli olan, bunun eleştirel olmamasıdır. Gerçekten ne olduğumuza uyanmaya başlamamız ve çelişkilerimizi görmemiz, Gözlemleyen "Ben"in çalışması aracılığıyladır. Pek çok olmamız ve Varlık seviyemizin "ben"lerin çokluğuyla nitelenmesi ve dolayısıyla birlik eksikliği –Gerçek "Ben" eksikliği– nedeniyle, birbirine eklenmemiş fragmanlarda yaşarız ve durumun böyle olduğunu asla net olarak görmeyiz. Bu nedenle, hepimiz, bunu görmeksizin, çok zor ve çelişkiliyiz.

Bu gece kabul hakkında konuşmak istiyorum. Kabul, eleştirmeden Gözlemleyen "Ben"in çalışmasının ardından gelir. Kendini gözlemleme kabul değildir ama size, kendinize dair daha tam bir şuur sunar ve özel hafızasında toplamış olduğu yeni materyal aracılığıyla, siz bütün bu şeylerin sizin için doğru olup olmadığını kabul etme sorusuyla yüzleşmek zorundasınız. Oysa bizlerde, kendimizi kabul etmeyişimizden kaynaklanan *tuhaf* bir *durum* vardır. Tuhaf bir durumdur çünkü kendimize dair bir şey bilebiliriz ama bunu kendimize itiraf etmeyeceğizdir. Bu, kendimize dair genel değer biçişimize, kendimize dair kabul ettiğimiz şeye ait değildir ve bunun bir nedeni de öyleymişiz gibi yaptığımız kişinin resmi ile birlikte Sahte Kişiliğin etkinliğinin, bu berrak içgörülü kabulün gerçekleşmesini engellemesidir. Bu, ipnotik uykumuzun parçasıdır. Kendini haklı çıkarma etkinliği bu noktada devreye girer. Ama tüm problemin kökeninde, tamponlar tarafından sürdürülen İnsan'ın ipnotik uykusu yatmaktadır. Tamponlar çelişkileri görmemizi engeller ve böylece uykudan uyanmamızı da engeller. Tamponlar, Gerçek Vicdan'ın yerini alır. Gerçek Vicdan'a sahip olsaydık, kendimizin bütün yanlarını birarada görüp hissederdik. Böyle bir durum, Sahte Kişiliği ve onun güçlülüğüne katkıda bulunan imajinasyonun bütün biçimlerini yok ederdi. Daha yalın, daha nazik olurduk. Bir merkezin her parçasında hepimiz tamponlara sahibiz ama bunları görmeyiz. Tamponlar Vicdan'ın, Şuur'un yerini alır. Güçlü tamponlara sahip olduğumuz sürece, hayatımıza çok kolay bir biçimde devam edebiliriz ve değerimize dair iyi bir his ediniriz. Ancak tamponlar bizde birdenbire yok olsalardı, çıldırırdık. Şimdi, ancak Gözlemleyen "Ben"in etrafında kendini şekillendiren yeni hafıza aracılığıyla çelişkileri aşama aşama görmeye başlayabilir ve daha yalın duruma gelebiliriz. Bir süre önce kendimizin karanlık yanı, şuurumuza düzgünce kabul etmediğimiz ve hem bildiğimiz hem de bilmediğimiz yanımız hakkında konuşmuştum. Bay O. bir keresinde şöyle demişti: "Şeylerin yalnızca yarısını görürüz." Bu karanlık yanı kabul etmeliyiz. Bu, kendimize biçtiğimiz değere denk düşmüyor gibidir. Kendini gözlemleme, hepimizin bildiği gibi, içsel karanlığımıza girmesine izin verilen bir ışık ışınına benzetilir. Böylece, sandığımız ya da hayal ettiğimiz gibi olmadığımı-

zı aşama aşama görürüz. Bu, kendini değiştirmenin başlangıcıdır. İmajinatif "Ben"in bizimle uyuşmadığını aşama aşama görürüz. Olmadığımız bir şey olmaya uğraşıyoruz ve bu ise psikolojik bir içsel gerilim üretir. Kendimizle uyuşmayız. Burada, Sahte Kişilik fikri devreye girer. Örneğin şöyle dersiniz: "Şükürler olsun, o vergi görevlisi gibi değilim." Meseli hatırlayabilirsiniz. Bunu söylerseniz, size her zaman yalanlar söyleyen ve her zaman başkalarından üstün olmayı arzulayan Sahte Kişiliğin eylemi aracılığıyla kendinize yalan söylemiş olursunuz. Siz de o vergi görevlisi gibisiniz. O vergi görevlisinden ne daha iyi ne daha kötüsünüz. Her zaman açık açık "Tanrım, öbür insanlara –soygunculara, hak yiyenlere, zina edenlere– ya da şu vergi görevlisine benzemediğim için sana şükrederim," (*Luka*, 18:11) diyen bir kişi huzura, içsel dengeye nasıl sahip olabilir ki? Ve "Sözü diri ve etkilidir, iki ağızlı kılıçtan daha keskindir. Canla ruhu, ilikle eklemleri birbirinden ayıracak kadar derinlere işler; yüreğin düşüncelerini, amaçlarını yargılar," diye tanımlanan Tanrı'ya seslendiğinizi hayal edin. (*İbraniler*, 4:12) Tanrı'dan ne anlarsak anlayalım, şuurun bu üstün kuvvetinden hiçbir şey gizlemeyeceğimizden ve tamponlarımızın, resimlerimizin, rollerimizin, içsel yalanlarımızın hepsinin ve Sahte Kişilikle yaptığımız her şeyin düpedüz pislikten ibaret olduğundan emin olabiliriz. Şu anki halimizle, bir çemberin bir yanında yaşıyoruz. Önde veya arkada yaşıyoruz. Bu nedenle, tam Varlık çemberinin üstünde dolanamıyoruz. Varlığımızın tek seferde yalnızca bir parçasını kabul ediyoruz. Bay O. her iki yanı birlikte görmemiz gerektiğini söylerdi. Kendimizin yarı çemberinde yaşamakta olduğumuz ve diğer yarı ise tamponlanıp uzaklaştırılmış ve şuura kabul edilmemiş olduğu için bizler kolayca altüst oluruz. Suçlanabileceğimiz ama bir ölçüde doğru olmayan herhangi bir şeyin olduğunu düşünüyor musunuz? Kendinin tam çemberinin şuurunda olan birinin, Sahte Kişiliğin değersiz şeyleri dışında herhangi bir şeyi yitireceğine inanamam. Bu, insana daha büyük bir içsel denge sağlamaz mıydı? Böyle bir insanın tamponları olmazdı artık ve bu noktada, bir tampon yok edildikten sonra, onun kendini asla yeniden oluşturamayacağını size hatırlatmama izin verin. Düşünüyorum da böyle bir insan, ona söylenen ve başka herhangi birinde kendine duyduğu sevgiye, kibirine, gururuna dokunacak ve bitmek tükenmek bilmeyen nefretler, atışmalar ve kıskançlıklar üretebilecek türden şeyler yüzünden asla çaresiz kalmazdı.

İnsanlar bana özel zorluklarından ve saklı kalmış hayatlarından söz ettiklerinde, şaşırtıcı hiçbir şeyle karşılaşmıyorum çünkü bu Çalışma aracılığıyla, bu şeylerin hepsinin bende de olduğunu ve yokmuş gibi yapmanın faydasız olduğunu öğrendim. Dua eden diğer kişinin "Tanrım, ben günahkara yardım et." (*Luka*, 18:13) dediğini hatırlıyor musunuz? Ve ardından şöyle denir: "Bu adam diğerinden daha mazur görülerek evine döndü." Dikkat edin; kendi tarafından mazur görülerek değil, Tanrı tarafından mazur görülerek. Hiç kimse, çemberin diğer yarısını kabul etmedikçe kendi hiçliğini hissedemez. Sonrasında, kendi hakkında hiçbir yanılsama hissetmeyecek ve çok garip bir biçimde huzur hissedecektir. Kendini daha zayıf değil, daha güçlü hissedecektir ve ancak o zaman, gerçekten ne üstünde ça-

lışması ve neyi dönüştürmesi gerektiği ona gösterilecektir çünkü o artık Sahte Kişiliğin kumu üzerine inşaat yapmıyordur.

Quaremead, Ugley, 6 Nisan 1946

KİŞİNİN KENDİNİ KABUL ETMESİ ÜSTÜNE EK NOT

Sessizlik Üstüne Hazirlik Notu

Çalışma, İçsel Sessizliğin uygulanmasına dair pek çok şey söyler. Mekanik konuşma bakımından kişi kendini kendinden –kendini mekanik kişiliğinden, mekanik konuşmaktan, kişinin kendini kendinden yalıtmasını zorlaştıran iftiradan ve kötü konuşmaktan– yalıtmalıdır. Çalışma ancak kişide yalıtılmış ve hayattan korunan şeyden gelişip büyüyebilir. Birbirimiz hakkında birçok şey bilebiliriz ama bunlardan asla söz etmemeliyiz. Çalışma'nın bir kuralı, yabancıların yanındayken birbirimizle karşılaştığımızda birbirimizi tanımamaktır. Bu, sessizliğin bir örneğidir. Daha sonraki bir toplantıda bu konuda ve bununla amaçlanan şey hakkında konuşacağım. Olağan durumda, yani mekanik olarak, filancayı nasıl falancayla birlikte gördüğünü herkes pat diye söyleyiverir. Bu mekaniktir ve sıklıkla ayıplayıcı konuşmadır. Özdeyişler Kitabı'nda kötü insanın ayaklarını kullanarak konuştuğu söylenirken kastedilen de budur: "Göz kırpan adam ayaklarıyla konuşur."* (*Süleyman'ın Özdeyişleri*, 6:13)

* * *

Kısa süre önceki bir toplantıda, kişi onu kabul edene dek kendi Varlığına karşı çalışmamalıdır, dendi. Bunun, çok büyük ölçekteki bir şey anlamına geldiği anlaşılmalıdır. Elbette ki şimdiki durumumuzla Çalışma'nın bu bakımdan bize yapmamız gerektiğini öğrettiği şeylere göre Varlığımız üzerinde çalışmayı denemek zorundayız. Bunu açıklamak bana çok zor geliyor. Yaklaşık bir örnek vermeme izin verin. Çalışma'nın hakkında çok şey söylediği mekanik konuşmayı ele alalım. Mekanik konuştuğum olgusunu kabul etmezsem, bunu değiştirmeye muktedir olamayacağım. Kendimde mekanik konuşmaya karşı çalıştığımı, mekanik konuşmamak için daima elimden gelenin en iyisini yaptığımı söyleyeceğim ama aynı zamanda –neyi kastettiğimi görebilirseniz– mekanik olarak konuştuğumu illa ki kabul etmemekteyim. Sahte Kişilikten hareketle çalışmaktayım hala ve dolayısıyla, çalışmam gerçekdışı olacaktır. Bay Ouspensky'nin bir zamanlar söyledi-

*Luka İncili'nde cümle "Göz kırpar, bir sürü ayak oyunu yapar, el kol hareketi yapar," şeklinde ifade edilmiştir (18:14). Ancak yazarın ifadesinin Türkçe çevirisi yukarıda görüldüğü gibidir. İnciller'i orijinal metinlerinden inceleyen Nicoll, bazı kelimeleri orijinal metindeki haliyle kullanmaktadır. Bu nedenle yazarın kelimeleri aynen bırakılmıştır. (ç.n.)

ği gibi, bazı insanlar hep bir tür rüyadaymış gibi çalışırlar. Onların ne üzerinde çalışıyor olduklarını gerçekten görmediklerini de eklemişti. İşte bu nedenle, karanlıkta tuttuğumuz ve gerektiği gibi kabul etmediğimiz öteki yanımızı görmemiz gerektiğini bu kadar çok vurgulamıştı. Açıklandığı gibi bu, gerçekte neye benzediğimizi ve kendimizde neye sahip olduğumuzu görmekten bizi alıkoyan tamponların garip eyleminden dolayıdır. Kendimizi gerçekten görmek ve değiştirmek için kuvvet bulabilmemizden önce, şeylerin içimizde yerine yerleştirilmesi gerekir. Bu nedenle, bazen öğretmeninizin, örneğin mekanik konuştuğunuzu size söylemesi çok faydalıdır. Bu bir şok haline gelir, bir anlamda siz böyle yaptığınızı kabul etmiş olsanız da aslında buna dair hiçbir şey yapmazsınız. Bir kişi size bir yalancı olduğunu çok iyi bildiğini söyleyip de bunu çok kolayca kabul ettiğinde, bir yalancı olduğu olgusunu o kişinin kabul etmemiş olduğundan emin olabilirsiniz. Bir yalancı olduğunu duygusal olarak gerçekten anlasaydı, bundan bu şekilde asla söz etmezdi. Söylediğim gibi, tamponların eylemi çok tuhaftır çünkü bizi bir tür ara durumda tutar. Hem biliriz hem de bilmeyiz. Ama yalancılar olduğumuz ve genelde her ağzımızı açışımızda yalan söylediğimiz olgusu henüz şuurumuza iyice yerleştirilmemiştir. Aynı biçimde, bir insan kendinde birçok farklı "ben"e sahip olduğunu kabul edebilir, bunun hakkında kayıtsızca konuşabilir ama henüz bunu kabul etmez. Tek olmayıp birçok farklı insan olduğunun doğruluğunu duygusal olarak görmez. Böyle bir durumda, Çalışma kişinin yüzeyinde durmaktadır ve henüz ona nüfuz edip o kişi için gerçek hale gelmemiştir. Kendini her gün gözlemlediğini söyleyebilir ama aslında o kendini gözlemlemiyordur. Kendini gözlemlediğini hayal eder ve böylece, İmajinatif "Ben"de yaşar. Çalışma ergeç bütün merkezlere nüfuz etmelidir. Çalışma'nın asıl büyük problemi, Duygusal Merkezin nasıl uyandırılacağıdır. Duygusal Merkez uyandırıldığında, kendinizle ilgili bütün tema değişir. Kendinizi hatırlamadığınızı görürsünüz; yalan söylediğinizi ve mekanik konuştuğunuzu duygusal olarak görürsünüz; kendiniz üzerinde çalışmayıp sürekli olarak çalışır gibi yaptığınızı duygusal olarak görürsünüz. Duygusal Merkezin uyanışıdır şeyleri yerine yerleştiren, böylece şu garip sözleri kavrayabiliriz: "O adam sensin!" Davut, savaşın ön safında Uriah'ın katline neden olduktan sonra onun karısı olan Bathsheba'yı kendine alır. Onu ziyarete gelen kahin Nathan bir mesel anlatır. Mesel, bir sürü koyunu olan zengin bir adam ile yalnızca tek bir dişi koyunu olan fakir adam hakkındadır. Zengin adam birçok koyuna sahip olmasına rağmen, bir misafiri için ziyafet hazırlaması gerektiğinde fakir adamın dişi koyununu alıp keser. Davut bunu duyunca öfkeyle şunu dedi: "Yaşayan Rab'bin adıyla derim ki bunu yapan ölümü hak etmiştir!" Bunun üzerine Kahin ona dedi ki: "O adam sensin!" (*2. Samuel*, 12:7)

Size bir suçlama yöneltildiğinde, konuyu dönüp dolaştırıp kendinizi haklı çıkarmanın ve mazeretler bulmanın ne kadar zor olduğunu bilirsiniz. Bir başka deyişle, bunu kabul edemezsiniz. Bu Çalışma, insanlar onun içinde ilerledikçe çok gerçek ve gaddar hale gelir ve işte bu yüzden, kabul çok gereklidir. Kabul, Kişiliği ve kendine dair bütün imajinasyonu yok eder ve

kişiyi Çalışma'nın başlayabileceği yeni bir temele taşır. Ama bunun gerçekleşmesi için, hayali kendini gözlemlemenin yerini gerçek kendini gözlemlemenin alması gerekir. Aklımızın başımıza gelebilmesinden önce –uyanmaya başlayabilmemizden önce- bizde bir şeyin kırılması gerekir.

Bu Çalışma'nın bu Yeryüzü üzerindeki İnsan hakkında bize öğrettiklerini kısaca gözden geçirelim. Çalışma, bu Yeryüzü üzerinde İnsan'ın uykuda olduğunu ve tüm dünyanın uyuyan insanlarla dolu olduğunu ve bu nedenle, dünya ile hiçbir şeyin yolunda gidemediğini söyler. Çalışma, bu uykunun garip bir uyku biçimi olduğunu söyler ve bunu, ipnotik uyku olarak niteler; burada, bir sürü koyunu olan iki çiftçi hakkında Çalışma'nın anlattığı mesel gündeme gelir. Çok tembel ve cimri olan çiftçiler, koyunlardan birkaçının kaçtığını fark edince onları ipnotize etmeye ve onlara her şeyin çok güzel ve harika olduğunu anlatmaya, onlara ilahiler söylemeyi öğretmeye ve onları Cennet'e gideceklerine inandırmaya karar verirler. Aslında tek istedikleri, koyunların sırtındaki yünü kendi amaçları doğrultusunda kullanmaktır. İnsanlığın içinde bulunduğu bu ipnotik uyku durumu, sizin dışınızda değil de içinizdedir. Çalışma, işte bu nedenle, herkesin Sahte Kişilikte ve İmajinatif "Ben"de yaşadığını söyler. Bu ipnotik duruma son verilecekse eğer, kendi kendimize uyanmalıyız ve de Sahte Kişilik ve İmajinatif "Ben" tarafından yönetildiğimiz sürece uykuda kalacağız. Çalışma'nın neler yapmamız, neleri gözlemlememiz, nelere karşı çalışıp kendimizi nelerden ayırmamız gerektiği hakkında bu kadar çok şey öğretmesinin nedeni de işte budur.

Negatif duygulara kısaca değinelim. Çalışma'nın, Duygusal Merkezin negatif duyguların hükmünde olduğunu ve arındırıldığı takdirde bize durugörü bile sunabilecek olan bu güzel ve harikulade aracın, Sahte Kişilikten çıkan tüm bu ben-duyguları tarafından yararsız hale getirildiğini söylediğini biliyorsunuz. İnsanlar negatif duygularının sonsuz çeşitliliğiyle özdeşleştiklerinde, ipnotik uyku durumunda kalırlar ve koyunlarının yalnızca etinden ve yününden yararlanmak isteyen o iki çiftçi tarafından kullanılırlar; bu nedenle, nasıl uyanacağımızı incelemek iyi bir şeydir.

Uyanışın tamamı, olduğunuzu sandığınız kişi olmadığınızı aşama aşama fark etmenizi –yani Gözlemleyen "Ben"inizin kendinize dair öğrettiği şeyleri kabul ederseniz- sağlayan kendini gözlemleme aracılığıyla başlar. Bunların hepsi, Öz'ün gelişebilmesi için Kişiliği pasifleştirmek olarak adlandırılır. Her suçlamayı ve hakareti şiddetle tepki vermeksizin kabul edebildiğinizde, bu Çalışma'nın nereden gelişebileceğini ve sizde başka bir varlık üretebileceğini anlamaya başlarsınız; dolayısıyla, sizi en çok üzen, öfkelendiren, artık katlanamayacağınızı söyleten şeylere dikkat edin çünkü bu, kendini gözlemleme ve neleri gözlemlemeniz gerektiği konusunda çok iyi bir kılavuzdur. Kendi hiçliğinizi hissetmeye başladığınızda, bu hiçliğin yerine bir şey koymak için Çalışma'nın yardımını almaya başlarsınız. Dolayısıyla, yukarıya çıkmaya başlamadan önce aşağıya doğru uzun bir mesafe gitmek zorundasınız.

Quaremead, Ugley, 13 Nisan 1946

SU ÜSTÜNDE YÜRÜME MESELİ

Kısa bir süre içinde bu Çalışma'nın öğretisine en başından başlayacağız. Şimdilik, insanın kendini yalıtması meselesi hakkında konuşmaya devam edeceğiz. Çalışma'nın olağan benliklerimize denk gelemeyeceği ve orada gelişip sonuç veremeyeceğini hatırlatmak istiyorum. Bir kişi, Çalışma'yı hayattan ve hayattan öğrenmiş olduğu her şeyden tamamen farklı bir şey olarak hissetmelidir. Çalışma'nın hayat gibi fiziksel, maddesel ve *dışımızda* bir şey olmayıp spiritüel olduğunu söyleyebilirsiniz. Bu nedenle, Göklerin Krallığı'nın sizin *içinizde* olduğu söylenmiştir. "İçte" ya da "içsel" sözcüğünün anlamı hakkında konuşmuştuk. Pratik bir örnek olarak, Gözlemleyen "Ben"in ve kendini gözlemleme pratiğinin, şuurun ağırlık merkezini içeriye doğru taşıdığı söylenmişti. *Kendinizi* dışsal, edinilmiş bir şey olarak görmeye başlarsınız, *yalnızca kendiniz olmazsınız*. Yeni bir siz görmeye başlarsınız. Bu içeriye doğru bir harekettir.

Bu gece, kendimizi yalıtmamız gerektiği fikriyle bağlantılı olarak İsa'nın su üstünde yürümesi meselesine değinmek istiyorum. Kendimizi bazen hayattan ve hayatı alış tarzımızdan yalıtmalıyız. Bunlar aslında aynıdır ama tam da aynı değildir. Kolayca üzülen erkekler, kadınlar kendilerini hayattan –yani onları üzen şeyden– yalıtmalıdırlar. Ama bu, onların kendilerini üzgün olan yandan ayırıp ayıramamalarına bağlıdır. Dolayısıyla bu, kişinin kendini hayattan ve kişinin mekanik Kişiliğinden yalıtmasıdır ve mekanik Kişilik, kişinin hayata nasıl tepki gösterdiğini, hayatı nasıl aldığını, hayatı nasıl yargıladığını ve kendini haklı veya haksız hissettiğini belirler. Benim durumumda, kendimi Dr. Nicoll'den ve onun her şeyi ele alış biçiminden yalıtabilirim. Bu, Dr. Nicoll'ün üstesinden gelmem anlamına gelmez. Yalnızca, Dr. Nicoll'ün giremeyeceği bir yere, kilitli bir odaya, özel bir odaya sahip olduğum anlamına gelir. Çalışma burada gelişebilir. Bir süre sonra, kendini gözlemleme aracılığıyla kazanılan bu içsel yer yeterince güçlendiğinde kuşkusuz ki Dr. Nicoll'ün üstesinden gelebilir. Ama başlangıçta bu imkansızdır. Yine de bu noktaya kadar ilerleyebilirsem, bir ayrım –içsel bir ayrılma– olur. Artık bir değil *iki* olurum. Çalışma, kendini ikiye ayırmadıkça –bir gözlemleyen yan ile gözlemlenen yan haline gelmedikçe– hiç kimsenin olduğu yerden kendini kıpırdatamayacağını söyler. Manyetik Merkeze sahipseniz, bir bakıma iki sayılırsınız ama henüz tam olarak değil. Çalışma olasılığına sahipsiniz. Bütün gelişim, bölünme yoluyla gerçekleşir. Bir hücre kendini ikiye böler. Kendini geliştiren bir organizma, bir hücre olan İnsan her şeyden önce iki haline gelmelidir. Benim durumumda, ben ve Nicoll gerçek bir içsel ayrışma deneyimi haline gelmelidir. Nicoll'ün yaptığı şeyleri gözlemlerim ama Nicoll değilim. Bu kolay değildir. Söylemesi kolaydır ama yapması zordur. Çalışma'nın öğrettiklerini işitmek başka şeydir, Çalışma'nın öğrettiklerini yapmak başka bir şey. Kişisel gelişimin Çalışma Oktavındaki ikinci notasının Çalışma'nın öğrettiklerini kendimize uygulamak olduğu söylenir bize. Bu, fikirlerle uzun süre-

li temas ve meselenin geneline dair gerçek bir mücadele olmadıkça anlaşılamaz. Çalışma sizin içinizde hayatla mücadele etmeye başlar. İnsanlar örneğin şöyle derler: "Ah, toplantı kendini gözlemleme hakkındaydı ve anlatılanların hepsini o kadar sık duyduk ki!" Sık duyduğunuza hiç şüphe yok. Peki ama kendinizi gerçekten eleştirmeden şuurlu gözlemleyip de kendini haklı çıkarmanın ya da mazeretlerin hesaba katılmadığı bu kesinlikle nötr olan açıdan kendinize baktınız mı hiç? Yoksa tüm bu zaman boyunca kendinizi kendiniz olarak alıp bunun, hayatı ele almanın tek yolu olduğunu mu düşünüyorsunuz?

Su üstünde yürümekle ilgili meselde, Çalışma'da farklı bir biçimde var olan bir fikirle karşılaşırız. Kendimizi daima hatırlayabildiğimizi varsayalım. O zaman, üçüncü şuur seviyesinde olmamız gerekirdi ve daha aşağıdaki ikinci seviyede –benim durumumda, Nicoll'ün var olduğu şuurun sözde uyanık durumunda–gerçekleşen hiçbir şeyin benim üzerimde hiçbir etkisi olmazdı. Yani kendinizi mekanik düşünme, hissetme ve davranma, hayatı alma ve onu yargılama vb. tarzınızdan yalıtmış olurdunuz. Dolayısıyla, adeta *kendiniz üstünde yürür*dünüz. Şimdi, birdenbire özdeşleştiğinizi hayal edin. O zaman, derhal batardınız. Nereye batardınız? Kendinizin olağan seviyesine, –benim durumumda Nicoll'e– hayatı size öğretilmiş olduğu gibi –yani Kişiliğinizin sizde yerleştiği gibi– almaya, görmeye, düşünmeye ve yargılamaya; edinmiş olduklarınıza batarsınız.

Meseli aktaralım:

> "İsa onların gelip kendini kral yapmak üzere zorla götüreceklerini bildiğinden tek başına yine dağa çekildi. Akşam olunca öğrencileri göle indiler. Bir tekneye binerek gölün karşı yakasındaki Kefarnahum'a doğru yol aldılar. Karanlık basmış, İsa henüz yanlarına gelmemişti. Güçlü bir rüzgar estiğinden göl kabarmaya başladı. Öğrenciler üç mil kadar kürek çektikten sonra, İsa'nın gölün üstünde yürüyerek tekneye yaklaştığını görünce korktular. Ama İsa, 'Korkmayın, benim!' dedi. Bunun üzerine O'nu tekneye almak istediler. O anda tekne gidecekleri kıyıya ulaştı." (*Yuhanna*, 6:15-21)

İnciller'deki her meselde, bu Çalışma hakkında bir şeyler vardır. Kendini Hatırlama veya Sahte Kişilik vb. hakkında bir mesel oluşturmak isteseniz, tıpkı İnciller'deki gibi meseller yazarken bulurdunuz kendinizi. İsa'nın su üstünde yürümesine dair bu meselin ne anlama geldiğini düşünelim. İnciller hakkında yazdığım bölümlerden birinde daha ayrıntılı olarak açıklanmıştır ama ne anlama geldiğini belirli bir ölçüde şimdi de kavrayabiliriz. Dikkat edin, Yeryüzü'nde kral olma fikrine cezbolan İsa bir dağa çıkar. Bunun ne anlama geldiğini düşünüyorsunuz? İsa'nın da bizim gibi cezbolduğunu anlayın hep. Yeryüzü'nün Kralı olmak çok cezbedici bir şey olurdu. Ama o yüksek bir dağa çıktı. Elbette ki bu, onun kendini, ne yapması gerektiğini, görevinin ne olduğunu hatırladığı anlamına gelir. Meselin bir sonraki kısmında ise farklı imajlarla tamamen aynı fikir anlatılır. Göldeki fırtına, örneğin negatif olduğumuzda, özdeşleştiğimizde hepimizde çıkan fırtınayı temsil eder. İsa'nın su üstünde yürümesi ise onun,

kendinin bu fırtınalı suların üstünde yürüyebildiği ve batmadığı bir varlık durumunu temsil eder. Dağa çıkmak (Yeryüzü Kralı olmaya cezbolduktan sonra) ve kendinin fırtınalı suların üstünde yürümesi ile ilgili bu iki fikir benzerdir. Bunlar, Kendini Hatırlama durumunu temsil eder. İlginç olan nokta, İsa'nın "Korkmayın, benim," sözündeki "benim" kelimesinin Yunancadaki yapısının çok empatik oluşudur. Bu kelime tam olarak "Ben benim," (εγω ειμι) anlamına gelir ki bu, bildiğiniz gibi bir zamanlar "*Ben, ben olanım*," demiş olan Yehova'nın tanımıdır. Anlık parlamalar dışında hiçbirimizin erişememiş olduğu üçüncü şuur durumu kişinin kendini hatırladığı, kendindeki diğer küçük "ben"lerin hepsinden yukarıda bir "Ben" haline geldiği durumdur. Bu mesellerde Kendini Hatırlamaya dair örneklerin; İsa'nın kendini hatırlamanın, kendindeki Gerçek "Ben"i bulmanın tam gücüne sahip olduğunu ve bunun da ona, hayatındaki bütün "ben"ler üzerinde hakimiyet kurma gücünü vermiş olduğunu açıkladığını görebilirsiniz. Ve elbette ki bu onun kendini kendinden ve hayatın onun insan kişiliği üzerindeki etkilerinden yalıtabildiği anlamına gelir.

Bu meselde Kendini Hatırlamanın iki yanı üzerinde durulur. İsa dağa çıktığında, kendini –pasif diyebileceğimiz bir tarzda– hatırladı, yani kendini kendinden çekip uzaklaştırdı ve daha aşağıdaki "ben"leriyle artık hiçbir temasın olmadığı daha yüksek bir şuur durumuna erişti. Ardından, Kendini Hatırlamanın diğer yanından da söz edildiğini görürüz. İsa, fırtınalı denize doğru indi ve denizin üstünde yürüdü. Bu Çalışma'nın en önemli öğretilerinden biri, tam olarak şuurlu olmadığımız ve Kendini Hatırlama, Kendinin Şuurunda Olma, Kendinin Farkında Olma olarak adlandırılan daha yüksek bir şuur seviyesine erişmeye başlayana dek, kendimizle gerçek anlamda hiçbir şey yapamayacağımız fikridir. Kısa bir süre önce, Sürücünün daha yüksek bir seviyeye tırmanması gerektiğini söylerken, size bundan bahsettiğimi hatırlayacaksınız; aksi takdirde onun, atını ve arabasını süremeyeceğini söylemiştim. Kendini Hatırlama pratiği, muhtemelen sandığınız kadar güç değildir. Kişinin kendi fırtınalı denizlerinin, Kişiliğinin, kıskançlıklarının, hasetlerinin, endişelerinin, ilgilerinin ve geri kalan her şeyin üzerine yükselmesidir. Hem kendinizde hem de insanlığın kategorilerinde –yani şuurlu bir insanlık çemberinde– daha yüksek bir seviyenin var olduğuna inanmadıkça, kendinizi hatırlayamayacağınız size birçok kez söylenmiştir. Manyetik Merkeze sahipseniz, daha yüksek bir şeyin var olduğunu garip bir biçimde daima bilmişsinizdir ama Manyetik Merkez tek başına sizi Çalışma'ya yöneltemez ve sizi Çalışma'da tutamaz. Çalışma'yı dış kulaklarınızla değil de zihninizle işitirseniz, onun neye dair olduğunu görmeye başlarsanız, kendi içinizde sonu gelmez doğrulamalar bulmaya başlarsınız. Çalışma'nın gücünün Manyetik Merkezin yerini almasıyla birlikte kendinizi hatırlamaya başlayabilirsiniz ama hayatı olduğu gibi ele alırsanız batacaksınız; yani hayatta bir zorluk baş gösterip de size kötü davranıldığını hissettiğiniz anda, yetiştirilirken sizde biçimlenen, kendinizdeki tüm o küçük "ben"lerle özdeşleşeceksiniz. Dolayısıyla düşeceksiniz, kendi Kişiliğinizin sularına batacaksınız ve sonra da kendinizi unutacak ve Doğa'ya hizmet eden sıradan mekanik bir insan haline geleceksiniz.

İnsanın dağlara çıkıp inzivaya çekilerek kendini hatırlamaya çalışması tek başına yeterli değildir. Bu hiç kuşkusuz ki neler yapmanız gerektiği, amacınızın ne olduğu hakkında size bir fikir verir ama ne yapmanız gerektiğini içsel zihninizle işittikten sonra hayata dönmek ve su üstünde yürüyüp batmamak zorunda kalacaksınız. Bir kez daha tekrarlayayım; kendinizi kendiniz olarak aldığınız sürece, bu Çalışma'da asla hiçbir yere varmayacaksınız. Kendinizi gözlemleyemezseniz, olduğunuz yerden kıpırdayamazsınız.

Quaremead, Ugley, 20 Nisan 1946

SAHTE KİŞİLİK VE İMAJİNATİF "BEN" ÜSTÜNE BİR NOT

Çalışma'nın Üç Çizgisi hakkında bir kez daha düşünelim. Bir kişinin ergeç Çalışma'nın üç çizgisini de yapması gerektiği, aksi takdirde hiçbir sonuç çıkmayacağı bize öğretilmişti. Çalışma'nın ilk çizgisi, kendini gözlemleme aracılığıyla kendi üzerinizde çalışmak ve Çalışma'nın fikirlerini pratik olarak kendinize uygulamaktır; yani negatif durumlarınızla vb. özdeşleşmemektir. Çalışma'nın ikinci çizgisi, Çalışma'daki diğer insanlarla birlikte çalışmak ve onları dışsal kale almaktır. Bu çizgi, şu anda birçoğunuz için çok önemlidir. Çalışma'nın ikinci çizgisi, bir kişiyi kendiniz olarak görmeye dayanır. "Ben onlarım ve onlar da ben." Çalışma'nın ikinci çizgisinde, Çalışma'da birlikte çalıştığınız insanların ergeç sizde var olmaya başlamaları ve Çalışma "ben"leri haline gelmeleri gerekir. "Öldürmemelisin," emri kelimesi kelimesine alındığında taşıdığı anlamdan ayrı olarak, psikolojik seviyede kendinizde bir başkasına varoluş sunduğunuz ve o varoluşu, benlik-iradenizin geçici eylemleriyle öldürmemeniz gerektiği anlamına gelir. Bu size bir kuvvet alanı verir ve bir Çalışma aküsü oluşturmanın başlangıcıdır. Çalışma'da bu olasıdır. Hayatta ise bu olası değildir çünkü hayat insanları nefretler, iftiralar gibi şeyler aracılığıyla böler. Çalışma'nın ilk çizgisini samimiyetle takip ederseniz, hayal ettiğiniz kişi olmadığınızı görmeye başlayacaksınız. O zaman ve ancak o zaman, Çalışma'nın ikinci çizgisini doğru tarzda yapabilirsiniz. Başkalarında eleştirdiğiniz şeyin kendinizde de bulunduğunu görürsünüz. Çalışma'nın ikinci çizgisini, Çalışma'nın ilk çizgisinin katı disiplinini takip etmemişken, iyiliksever tarzda yapmayı denerseniz, başkalarında eleştirdiğiniz kadar çok şeyin kendinizde de olduğunu görmemişseniz Çalışma'nın ikinci çizgisini doğru biçimde yapamazsınız. Bunu duygusal tarzda, sofuca yaparsınız; yani tamamen sahte bir şekilde yaparsınız. Aslında nefret ettiğiniz bir kişiye fena halde iyi davranacaksınız ki bu korkunç bir şeydir. Çalışma'nın üçüncü çizgisi benim çalışmamla ve neyi amaçladığımla ilgilidir. Bu Çalışma'nın nasıl sürdürülebileceğiyle, her birinizin bu Çalışma'yı sürdürmem için bana nasıl yardım edebileceğiyle ilgili olmalıdır. Bazıları, Çalışma'nın birinci çizgisi-

ni belirli bir ölçüde yapabilir ve Çalışma'nın üçüncü çizgisine de dokunabilir ama üç çizginin üçü de eşit ölçüde önemlidir.

Bu gece, Çalışma'nın birinci çizgisi hakkında ve belirli bir ölçüde de ikinci çizgi hakkında konuşmak istiyorum. Kısa bir süre önce, Sahte Kişiliğin ve İmajinatif "Ben"in –bazen ikisi de aynı şeymiş gibi hemen hep birarada gündeme gelmelerine karşın– Çalışma'da iki farklı kavram olduğu söylenmişti. Hepimizdeki Sahte Kişilik kavramını ele alalım. Sahte Kişilik onda baskın olduğu sürece hiç kimse Çalışma'nın ikinci çizgisini yapamaz. Sahte Kişilik bizdeki gerçekdışı şeydir. Kişilik ise aslında aynı kategoride değildir. Hepimiz kendimizde güçlü Kişiliğe sahip olmalıyız. Örneğin, hepimiz hayatta mesleklerimizi öğrenmeliyiz ve hayatta az ya da çok bir şeyler yapabilmeliyiz. Kişilik edinilmiş yandır ve Çalışma, bu Çalışma'yı gerçekten yapabilmenizden önce, iyi bir edinilmiş Kişiliğe sahip olmanız gerektiğini söyler ama Sahte Kişilik tamamen farklıdır. Eğitimimin bir sonucu olarak, Kişiliğimden belirli bir tıp bilgisi edinmiş olabilirim. Bu tamamen normaldir. Hayattan asla hiçbir şey öğrenmemiş olan ve hayatta hiçbir şey yapamayan bir kişi, bu Çalışma için uygun bir kişi değildir. Bu Çalışma'ya girmeye çalışan, hayatta hiçbir şey yapmayan, olağan anlamda hiçbir şey bilmeyen, herhangi bir şey öğrenmek için asla sabır göstermemiş, hayatta hiçbir meslekte iyi olmayan insanlar bu Çalışma için tamamen uygunsuzdur. Çalışma'nın İyi Ev Sahibi olarak adlandırdığı bu seviyeye biraz bile olsun yaklaşamamışlardır. Çalışma'ya yeni bir kişi getirmeyi öneren birileri olduğunda, "Peki, ne iş yapmış?" diye sık sık sormam bu yüzdendir. O kişinin hiçbir şey yapmamış, bir sürü şey deneyip yarıda bırakmış olduğunu ve hayata hiçbir şekilde uyum sağlayamadığını işitirsem, o kişiyi kabul etmekte isteksiz davranıyorum. Bir zamanlar, Çalışma'nın ilk günlerinde, yeni birilerini getirmeye çalıştığımızda hepimize şu sorular yöneltiliyordu: "Mesleği ne? Ne yapmış?" Bir keresinde, birinin uygun olduğunu düşündüğümde onun ne yaptığı, ne olduğu, ne bildiği konusunda çok ciddi bir biçimde sorgulandığımı net bir biçimde hatırlıyorum. Onun çok hoş biri olduğunu ama hiçbir şey yapmamış olduğunu söylediğimi ve bunun üzerine, o tür kişilerin bu Çalışma'da olmasının tamamen imkansız olduğu yanıtıyla karşılaştığımı hatırlıyorum. O. bir keresinde bana şöyle demişti: "Ne kadar hoş olursa olsun, olağan hayat eğitiminden hiç geçmemiş birini getirmeye çalışıyorsun. Böyle biri, hayatta başarısızlığa uğradıktan sonra, bu Çalışma'da kolay vakit geçireceğini düşünerek aramıza katılacaktır." Bu nedenle, bu Çalışma'ya yeni insanlar getirirken akıllı davranmanız ve hayatta hiçbir işe yaramayan aylakları buraya taşımamanız gerektiğini hepiniz anlamalısınız.

Sahte Kişiliğin ne anlama geldiğini anlamaya çalışarak devam edelim. Her birimiz, hayatta iyi ya da kötü olalım, çok güçlü Sahte Kişiliklere sahibiz. Sahte Kişiliğin kendimizin bir icadı, yapar göründüğümüz bir rol olduğunu söyleyerek başlayalım. Bu sizde, ancak eleştirel olmayan ve samimiyetle gerçekleştirilen kendini gözlemlemenin değiştirebileceği ve en sonunda pasifleştirebileceği gerçekdışı bir şeydir. Uzunca bir süredir, olduğumuzu hayal ettiğimiz kişi olmadığımız hakkında konuşmaktayız. Bazen

bu bağlamda –yani Sahte Kişiliğin altının oyulması bakımından– özel olarak birilerinin üzerinde çalışırım. Bu doğrultuda hiçbir şey yapılamayacağını gördüğümde dururum. Bazen beklerim ve hiçbir şey olmazsa, Sahte Kişilik –yani kendine dair sahip olduğu imajinatif his– bakımından o kişiye henüz dokunulamayacağını hemen anlarım. Kısacası, böyle insanların bırakamayacakları ve de Çalışma'da belirli bir seviye gelip de onlardaki başka bir yerin, onların kendilerine dair imajinatif fikirlerini bırakmalarına izin verecek kadar donatıldığı bir noktaya varmalarına dek bırakmamaları da gereken bir şey vardır. Sahte Kişilik bakımından çok güçlü olan bir kişiyle ilgili bir ilginç nokta da şudur: Böyle insanlar daima karşıtlardadır. Kendilerini hep diğer insanlardan daha iyi veya nadiren daha kötü hissetmeleri bakımından başkalarıyla karşılaştırırlar. Diğer insanlar hakkında sürekli olarak Sahte Kişilikten hareketle ayrımlar yaparlar. İnsanları adeta iki sınıfa bölmektedirler: "onayladığım insanlar ve onaylamadığım insanlar."

Kendini kendinden boşaltmak anlamına gelen κενωσιζ kelimesine dayanan Orta Çağa ait bir öğreti vardır. Dağdaki Vaaz tamamen bununla ilgilidir. Belki de bazılarınız, Sufi literatüründen hayli ilginç bir ezoterik kitabı okumuş olabilirsiniz. *Kuşların Toplantısı** adını taşıyan kitapta kuşların çıktığı bir yolculuk anlatılır. Çalışma'nın yoluyla ilgili olarak çıktıkları bu yolculukta amaçlarına ulaştıklarında bütün tüylerini yitirmişlerdir. Bu Çalışma'nın ne olduğunu görürseniz, bunun takip etmeniz gereken bir yol, bir yolculuk olduğunu fark edersiniz. Tüylerimizi yitirmeliyiz. Bunu yaparak, başka bir şeyin bize girmesi için yer açarız. Bizde dolu olan bir şey boşaltılmış hale gelir ki ardından başka bir şey girebilsin ve giren bu şey tam da bizi değiştirecek olan şeydir. Kendi önemimize kendi başımıza bir şeyler ekleyebilmemiz imkansızdır ama Sahte Kişilik bunu yapabileceğini düşünür ve kendini korumak için mücadele edecektir. Bay Ouspensky bir keresinde, Sahte Kişilik ve bunun bize yalnızca gerçekdışı şeyler verebileceği ve yalnızca gerçekdışı şeyler, gerçekdışı insanlar ve gerçekdışı konumlar çekebileceği hakkında konuşurken şunları söylemişti: "Uzun bir süre önce, içinde yaşadığımız olağan karşıtlar ve çelişkiler labirentinden tamamen yeni bir yol olmadıkça hiçbir çıkışın olmadığı sonucuna ulaşmıştım. Bu yeni yol, daha önce bildiğimiz hiçbir şeye benzemiyordu ama bu yolun nerede başladığını da bilemiyordum. Sahte gerçekliğin bu ince tabakasının ötesinde başka bir gerçekliğin bulunduğunu ve bir nedenden ötürü bundan ayrı düştüğümüzü kuşku götürmez bir gerçek olarak bildiğimi ve bu bilinmeyen yolun Doğu'da, hakkında hiçbir şey bilmediğim bir öğretide bulunabileceğini söyleyebilirdim ancak."

Dolayısıyla, Sahte Kişiliğin bize sahte bir gerçeklik sunduğunu ve daha derin bir anlayışa sahip olsak, yapmaktan nefret edeceğimiz ve beyhude olduğunu hissedeceğimiz şeyler yaptırdığını ama yine de hayatlarımızın akışını değiştiremediğimizi anlayacaksınız. Sahte Kişilikteyken, yani hayattayken, dış görünüşlerdeyken ve dolayısıyla rekabetteyken kendimizi

**Mantık-ut Tayr* veya *Mantık-Al Tayr* (*Kuşların Diliyle* veya *Kuş Dili*) İranlı sufi şair Feridüddîn-i Attâr tarafından kaleme alınmış manzum eser.

içsel gerçekliğe konumlandıramayız. Şeylerin dışsal algısına yapışıp kalırız. O zaman, bir kişi dışsal bir şeydir, etten bir görüntüdür. Dolayısıyla, insan karşısındaki kişinin psikolojik olarak –içsel olarak– nerede veya ne olduğunu görmez; yani o Kişinin Varlığı gözden kaçar. Dış görünüşün baş döndürücü döngüsüdür bu. Bunun sahte gerçeklik ve dolayısıyla böylesine mutsuz edici olduğunu kastediyorum. Kişinin kendini her zaman hareket halindeki içsel gerçekliğe konumlandırması, onun yön değiştirmelerine uyum sağlaması ve onu, zamandan ve değişimden ayrı olarak kavramaya çalışması ise kesinlikle içe doğru bir harekettir ve gerçeğin ne olduğuna dair yeni bir vizyondur. Kaskatı donmuş değerlere sahip kaskatı kişiler, hakikatin bu akışkan durumuna muhtemelen erişemez. Böyle bir kişi için hakikat *taştır*, esnemez. Ama Sahte Kişilikten ve İmajinatif "Ben"den ayrılmaya başlayan bir kişi için hakikat suya dönüşür, yani *görece* veya *esnek* olur; "Ya o ya da bu" ve "Evet *veya* Hayır" şeklindeki ifadelerin yerini "*hem* Evet *hem* Hayır," alır. Birçoklarını daha çok erken yaşta etkisi altına alan bu donmuş psikolojik ölümden kurtulmak, Çalışma'nın fikirlerini takip etmeyi kendi sabit fikirlerinden ve psikolojik alışkanlıklarından daha önemli gören herkes için olasıdır. Yaratılış Işını'nı ve onun muazzam anlamını biraz olsun kavrayan herkesin kendi küçük gurur ve kibirine tahammül edebilmekte zorluk çekeceğini de eklemek istiyorum. Bu önemli çizimden anladığımız kadarıyla bizler, Varlıkların birçok daha yüksek seviyesi açısından son derece önemsiz insanlarız. Bu duygu, gururu ve kibiri zayıflatır; böylece Sahte Kişiliği de zayıflatır. Çalışma bu nedenle şunu der: "*Daha Yüce Zihne* inanamayan bir insan, bu Çalışma'da faydasızdır."

Şimdi, İmajinatif "Ben" kavramına geldik. İmajinatif "Ben", daima şuurlu yanıt veren, şuurlu ve tutarlı davranan gerçek bir değişmez "Ben"e sahip olduğumuz imajinasyonudur. Değişmeyen ve her zaman aynı olan tek bir kişi olduğumuzu hayal ederiz. İmajinatif "Ben" bize sahte, gerçekdışı bir birlik algısı sunan şeydir. Hayatlarımızı Sahte Kişilik ve İmajinatif "Ben"in ürettiği gerçeklik üzerinden sürdürmeye çalışırız. G. bir keresinde şöyle demişti: "İnsan'ın daima bir ve aynı olduğunu düşünmesi en büyük hatadır. Bir insan asla uzun süre aynı kalamaz. Sürekli değişiyordur ama yine de kendinin her zaman aynı 'Ben' olduğunu hayal eder. Ondaki 'Ben'in an be an değiştiğini kabul etmesi zordur. Bir birlik, gerçek bir kişi olduğundan emindir. Ama beş dakika için bile nadiren aynı kalır. Bir adamın adı İvan ise onun hep İvan olduğunu düşünürüz. Hiç de değil. O bir an için İvan'dır, bir sonraki an Peter'dir ve bir sonraki an Nicholas ya da Sergius'tur. Ve hepiniz onun sürekli İvan olduğunu düşünürsünüz ve belki de İvan'ın belirli bir şeyi yapamayacağını –örneğin yalan söyleyemeyeceğini– bilirsiniz ve derken, onun bir yalan söylediğini fark eder ve onun, İvan'ın böyle bir şeyi yapabilmiş olmasına şaşırırsınız. Aslında, İvan'ın yalan söyleyemeyeceğini söylerken bir bakıma haklısınız. Yalanı söyleyen Nicholas'tır ve Nicholas adındaki bu 'ben' üstünlük sağlama fırsatı bulduğunda yalan söylemeden duramaz. Tek bir insanda Nicholas, Peter gibi bir sürü 'ben'in var olduğunu fark ettiğinizde hayrete düşeceksiniz. Onları gözlemlemeyi öğrenirseniz, sinemaya gitmeye ihtiyacınız kalmaz."

G.'nin bu sözleri, bu Çalışma'daki İnsan'ın Varlığı hakkındaki tanımı tekrar düşünmemize neden olur. Çalışma, içinde bulunduğu bu uyku durumunda İnsan'ın Varlığının çoklukla –yani birlik eksikliğiyle– karakterize olduğunu söyler. Gerçek bir birliğe sahip olmak yerine, İmajinatif "Ben"e, tamamen sahte olan bu hayali birliğe sahibiz ve bu nedenle, iki insan biraraya gelip mutlu olmayı umut eder ama birçok olduklarını, her birinde binlerce farklı kadın ve binlerce farklı erkek olduğunu anlamazlar. Bir kadın, diyelim ki İvan ile evlenir ama aslında Nicholas ve diğerlerinin hepsiyle de evlenir ve erkek için de aynı durum geçerlidir.

Bu makaleyi, Sahte Kişilik ile İmajinatif "Ben"in farklı şeyler olduğunu ama her ikisinin de bize sahte bir gerçeklik sunduğunu söyleyerek bitireceğiz. Sahte Kişiliği ve İmajinatif "Ben"i gözlemlememiz ve bu hayali gerçekliğin ötesine geçip her şeyin tamamen farklı olduğu daha derin bir gerçekliğe ulaşmaya çalışmamız gerektiğini Çalışma işte bu yüzden bu kadar çok vurgulamaktadır.

Quaremead, Ugley, 27 Nisan 1946

TUTUMLAR ÜSTÜNE YORUM

Tutumlar hakkında konuşmayalı hayli zaman oldu. Son makalede Sahte Kişilik ve İmajinatif "Ben" hakkında konuştuk. Bu iki Çalışma kavramının farklı olduğu söylendi. Ama bazen birbirlerine çok yaklaşırlar. Sahte Kişilik ve İmajinatif "Ben" arasındaki farkı biraz farklı bir biçimde kısaca inceleyeceğim. Sahte Kişilik size bütünüyle gerçekdışı bir varlık sunan ve yalnızca gerçekdışı şeyleri çeken şeydir. Kendiniz olmayan bir şeyle özdeşleşmenize yol açar. Bay Ouspensky bir keresinde bu konu hakkında konuşurken şunları söylemişti: "Uzun bir soy ağacına sahip olmak büyük bir engeldir." Bunun nedenini sorduğumda, insanların atalarıyla özdeşleştiklerini, oysa dünyaya atalarından tamamen hür olarak doğduklarını –yani gerçek Öz'lerinin dünyaya, onların içine doğdukları koşullardan tamamen ayrı olarak geldiğini– söylemişti. Açıkça şunları eklemişti: "Zaman ve Mekan'da kökeninle gurur duyarsan, gerçek kişiliğine asla varamayacaksın." Anne babalarımızdan doğmadığımızı, kökenimizden tamamen bağımsız bir şey olan Öz'ümüzün yıldızlardan geldiğini anlamamız gerektiğini bana iki defa tekrarladığını hatırlıyorum. Bir başka deyişle, anlamak zorunda olduğumuz şey Kendini Hatırlamada hatırladığımız atalarımız veya hatta anne babalarımız değildir. Tamamen farklı bir kaynaktan indik. Sahte Kişiliğin neye benzediğini görmek istiyorsanız, iki gündelikçi kadının birbiriyle konuşmasına kulak misafiri olun. Biri, büyükbabasının kendine ait bir evi olduğunu ve birinci sınıf bir yaşam sürdüğünü söylemektedir. Diğeri ise belki de büyükannesinin on yıllık ağır hapis cezasına çarptırıldığını ve gazetelere geçtiğini söyleyecektir. Sahte Kişilik olarak adlandırılan bu tu-

haf şey, bir zamanlar bir sürü suç işleyen ve polisin başına büyük bela açan ünü kötü ama pek saygın bir atamız olduğu için kendimizi önemli biriymiş gibi hissetmemizi sağlayabilir. Sahte Kişilik kendinizde ve diğer insanlarda incelenmesi gereken çok olağandışı bir şeydir.

Şimdi, İmajinatif "Ben" hakkında ise bunun her zaman bir ve aynı kişi olduğunuzun ve her durumda şuurlu konuştuğunuzun, ne yaptığınızı bildiğinizin ve aslında, yapabildiğinizin imajinasyonu olduğunu söylemişti.

Şimdi, tutumlar meselesine geçelim. Bu Çalışma'nın tamamı kişinin kendini gerçekdışı "ben"lerinden ayırmasını içermektedir. Sahte Kişilik gerçekdışı bir yanımızdır ve yalnızca gerçekdışı şeyleri çeker: İmajinatif "Ben" de gerçekdışı şeyleri çeker. Ama kendini gerçekdışı olandan ayırmakla ilgili bu çalışmada, Çalışma bizlere kendini gözlemlemeyi uygulamak zorunda olduğumuz pek çok yedek fikre sahip olduğumuzu öğretir. Tutumlar bizdeki gerçekdışı şeylerdir. Her biriniz kendinizi ve geri kalan herkesi değerlendirirken dikkate aldığınız belirli kökleşmiş tutumlara ve bakış açılarına sahipsiniz. Bunlar esasen Sahte Kişilikle bağlantılıdır. Bir tutuma örnek vereyim. Bir insan belirli başka bazı insanlardan bir biçimde üstün olduğunu düşünmesine neden olan bir tutum edinmiştir. O kişilerle karşılaştığında, tutumu onda mekanik işler. O kişilerden hoşlanmaz. Evet ama onlardan tutumdan, mekaniklikten hareketle hoşlanmaz. Böyle bir kişiye, mekanik tutum sergilediği bazı insanların değerini göstermeye çalıştığımı varsayalım. O insanları tanıtırım, onlar hakkında konuşurum, onların neler yaptığını, neler yaşadığını vb. anlatırım. Bir süre sonra çözülüp gevşer. Bu insanların hiç de düşündüğü gibi olmadıklarını görünce çok şaşırır. Onların hayli ilgi çekici insanlar olduğunu görecektir. Böyle bir insana neler olmaktadır? Olan şey, biri o insanın yeni izlenimleri alamamasına neden olan mekanik tutumun çevresinden dolanmış ve deyim yerindeyse, onun altını oymuştur. Onda neyin altını oymuştur? Sahte Kişiliğin, negatif ve kısıtlayıcı tutumun altı oyulmuş ve adam mekanik, edinilmiş yanının bir parçasından kurtulmuştur. Bu adam artık kendini daha özgür hissedecektir. Yüzünün ifadesi bile değişmeye başlayacaktır, konuşma biçimi değişecektir ve herhangi bir kayıp hissetmek yerine bir kazanç hissedecektir.

Bay Ouspensky bir keresinde tutumlar hakkında konuşuyordu. Kişinin kendindeki tutumları gözlemlemesinin çok zor olduğunu söylemişti. Şöyle demişti: "Edinilmiş psikolojimiz aracılığıyla –yani bize öğretilmiş olan şeyler aracılığıyla– bizde çok erkenden yerleşik hale gelirler ve genel olarak söyleyecek olursak, bunlar hep negatif tutumlardır." İnsanların iyi bir eğitim dedikleri şeyin, tipik negatif tutumların kazandırıldığı bir eğitim olduğunu ve bu negatif tutumlar gerektiği gibi aşılandığında bir gencin uygun biçimde eğitildiğinin söylendiğini belirtmişti. İngiliz eğitiminde, bildiği kadarıyla, yetiştirilen erkeklere ve kızlara iyi negatif tutumlar aşılamaya büyük bir önem verildiğini ve bunun, görebildiği kadarıyla verilen tek eğitim olduğunu söylemişti. Bir keresinde, içimizden bazılarının ona Ingiliz denizci şarkıları söylemesini önermiştim. O sırada yanında oturuyordum. Bana gülümseyerek baktı ve şöyle dedi: "Bu insanların çoğu tipik negatif tutumlarla yetiştirilmiştir. Nasıl olur da denizci şarkıları söyleyebilirler?

Oxford aksanıyla söylenen denizci şarkılarına katlanamam." Şimdi, negatif tutumlar bizde aşama aşama sabitlenir ve sonra tamponlara dönüşürler. Kişi ondan kaçamadıkça, tipik bir negatif tutum aşama aşama yerleşir ve kristalleşerek bir tampon haline gelir. Tampon haline geldikten sonra onu görmek çok zordur. Tamponun, kendimizdeki çelişkileri gözlemekten bizleri alıkoyan bir şey olduğunu size hatırlatmak isterim. İyi tamponlanmış bir insanın hayatta çoğu zaman başarılı olması bundandır. Güçlü bir iradeye sahipmiş gibi görünür. Tamponları, kendisinde herhangi bir sorun görmesini engeller ama Çalışma'nın bakış açısına göre çok zayıf biridir. Varlık Ölçeğinde çok aşağılardadır. İnsanlar bazen bu Çalışma için birilerini getiriyor ve bana getirdikleri kişilerin çok güçlü tamponlara sahip olduğunu görüyorum. Onlara bu Çalışma'yı öğretmenin pratikte imkansız olacağını çünkü içlerinde çok zayıf olduklarını biliyorum. Yani kendilerine karşı güleryüzlü olabilmelerini sağlayan tamponlarının aldatıcı görünümlerinin ardında hiçbir şeye sahip değiller. Böyle insanlarda bir tampon yok edilmeye çalışılırsa, kelimenin tam anlamıyla çıldırabilirler çünkü içsel hiçbir şeye sahip değiller, onların gerisinde hiçbir şey yoktur, gerçek olan hiçbir şey yoktur.

Bu Çalışma'da, kendini tarafsız inceleme fikriyle işe başlarız; yani kendi Varlığımızın bilgisini elde etmemiz gerektiği fikriyle başlarız. Bu, elbette ki yalnızca geriye dönüp kendimize şuurlu bakarak ve nasıl konuştuğumuza, nasıl davrandığımıza vb. dikkat ederek başlayabilir. Bu içeriye doğru bir harekettir. Ancak bu yolla bir insan kendini kendinden ayırmaya başlayabilir. Kendini şuurlu inceleme pratiğinin bir kısmı, tutumlarımızı gözlemlemektir. Tutumlarımızı küçük bir ölçüde gözlemleyebilme noktasına eriştiğimizde bu, bizde tuhaf bir şeye, yeni düşüncelere ve hislere yol açabilecek bir şeyi başlatır. İşte bu nedenle, bu Çalışma'nın kendini gözlemlemeyle başladığı söylenir. Tutumlara sahip olduğumuzu hiçbirimiz bilmeyiz. Genellikle hepimiz kendimizi kanıksarız ve böyle olduğumuzu, yani başımıza gelen her şeyi Varlık durumumuzun çektiğini asla görmeyiz. Kaçınız, başınıza gelen şeylerin kendi hatanız olduğunu fark edebilmiştir? Duygusal ve dokunaklı bir tarzda ele alırsanız, bu kesinlikle kolay bir fikirdir. Kendini suçlamanın bu yapay biçimini elbette ki hepimiz biliriz ama benim kastettiğim farklı bir şeydir: Kaçınız kendinizi haklı çıkarmaya çalışmaksızın her şeyi bütün çıplaklığıyla görebilmiş ve bir şeyin bütünüyle kendi hatanız olduğunu görüp açık açık "O adam sensin!" diyebilmiştir? Çalışma'da ipnotik uyku olarak adlandırılan bu kendimize dair özgün yanılsamaya sahip olduğumuz için belirli tutumlara sahip olduğumuzu hayal etmeyiz. Şimdi, söylendiği gibi, tutumlarımız genelde hep negatif tutumlardır ve bunlar aracılığıyla kendimizi diğer insanlardan ayırırız, böylece Sahte Kişilik olarak adlandırılan kendimizle ilgili bu sahte kavramı pekiştiririz. Bay Ouspensky bir keresinde şöyle demişti: "Negatif tutumlarımızın hepsini gözlemlemeli ve bilmeliyiz. Negatif tutumlarımızı bir bakıma gözlemleyebiliriz ama son derece doğru olduğunu düşünürüz. Ama burada önemli olan nokta, bunların eğitimimiz ve taklit aracılığıyla bize aşılanmış tutumlar olduklarını ve aslında hiç de kendimiz olmadıkla-

rını görmeyişimizdir." Sözlerine şöyle devam etmişti: "Tutumlarımızın açık ve kalıcı olarak ne olduğunu yalnızca gözlemlemekle yetinmemeliyiz, onları hafızamızda da çok iyi bilmeliyiz." Sonra da şunu eklemişti: "Negatif tutumlar hiçbir şey kazandırmaz; yalnızca içinizi boşaltır. Bunu fark ettikten sonra, onlarla özdeşleşmeye ne hakkımız ne mazeretimiz vardır." Bir başka toplantıda da şöyle demişti: "Tutumlar asla düşünmez. Otomatik çalışırlar. Entelektüel Merkezdeki sert kısımlar, kristalleşmiş düşünceler gibidirler. Genelde daima negatif oldukları için, en sonunda tamponlara dönüşürler." Bana bir keresinde, "Bir kişinin sabit tutumlardan hareketle konuştuğunu nasıl fark ediyorsun?" diye sormuştu. Bilmediğimi söyleyince, şöyle dedi: "Bunu hemen fark etmen gerekir. Karşındaki kişi sabit fikirlerden hareketle konuşurken sıkılırsın, esnemeye başlarsın. O kişi düşünmüyordur. Şimdi, tutumlar Entelektüel Merkezde yerleşmiştir ve gerçek, bireysel düşünmenin yerini almıştır. Bunlar Duygusal Merkezi etkiler ama başlangıç noktaları Entelektüel Merkezdir. Edinilmiş tutumlardan ibaret bir kişiyi görürsen, o kişiyle konuşmanın imkansız olduğunu hemen hissedersin. Bir başka deyişle, onun düşünüşünü bu edinilmiş tutumlardan kurtaramazsın."

Bay Ouspensky bir başka yerde ise şöyle demişti: "Negatif tutumlarla doluysanız, kendinizdeki merkezlerin daha yüksek parçalarının hiçbiriyle ve dolayısıyla da herhangi bir daha yüksek Varlık seviyesiyle asla temas kuramayacaksınız." Bir örnek verdi: "Hiç farkında olmadığınız ve kendiniz olarak kabul etmiş olduğunuz çok sayıda negatif tutuma sahipseniz, bu tıpkı çok sayıda paltonuz varmış ve bunları sürekli üst üste giyiyormuşsunuz gibidir; böylece, size ulaşmak imkansızdır. Böyle bir durumda, bir insan bu Çalışma'nın dar olan yolundan geçemez ki bu bir içsel samimiyet meselesidir. Hakkında hiçbir şey bilmediği ve kendisi olarak aldığı bütün o paltoları üzerinden çıkarmaya başlamadıkça, kapılardan ve dar geçitlerden geçemeyecektir."

Diğer insanlardaki tutumları çok kolay gözlemleyebileceğinizi ve bir kişi tipik bir tutumdan hareketle konuşurken bunu bilebileceğimizi de eklemeliyim. Bu kesinlikle usandırıcıdır. İnsanın kendisindeki tipik tutumları gözlemlemesi ise çok daha zordur ama bunu yapmak gerekir. Bunu kısmen, tonlamanızı izleyerek fark edebilirsiniz. Bu, izleyebileceğiniz birçok yoldan yalnızca biridir. Tutumdan hareketle konuşurken, yavan ve ölü bir sesle konuştuğunuzu fark edeceksiniz. Bunu diğer insanlarda fark ettikten sonra kendinizde de görmeye çalışın. Sonrasında, edinmiş ve iç yüzünü asla görmemiş olduğunuz bu tutumlar nedeniyle hayatınızın nasıl olağan, belki de ne kadar mutsuz olduğunu görmeye başlayabilirsiniz.

Quaremead, Ugley, 4 Mayıs 1946

MEKANİK ÇAĞRIŞIMLARIN İNCELENMESİ

Varlığın değişimi, kişinin kendi üzerinde çalışmasına bağlıdır. İçsel Çalışma olmaksızın hiç kimse Varlığını değiştiremez çünkü kendi Varlık seviyelerinden kendilerini ayıramadıkça değişemezler ve ayrılmanın tamamı kişinin kendi Varlığını gözlemlemesine bağlıdır. Örneğin, bilim İnsanlığın Varlık seviyesini ya da sizin Varlık seviyenizi değiştiremez. Bilim dış dünyanın incelenmesiyle bağlantılı dışsal bir şeydir ama kendini gözlemleme bir içsel inceleme, kendinizin incelenmesi meselesidir. Kısa bir süre önce, kişideki Sahte Kişiliğin incelenmesi, İmajinatif "Ben"in incelenmesi ve son olarak da tutumların ve tamponların incelenmesi hakkında konuşmuştuk. Bu gece, diğer şeylerin yanı sıra kişideki çağrışımların incelenmesi hakkında konuşacağım.

Hepimiz, merkezleri farklı farklı ve yanlış biçimlerde bağlayan tamamen mekanik çok sayıda çağrışıma sahibiz. Bu çağrışımlar, edinilmiş psikolojimize ve dolayısıyla da Kişiliğimize aittir. Bu çağrışımların merkezler üzerinde uzanan ve onları farklı farklı biçimlerde bağlayan bir ağ gibi olduğunu düşünebiliriz. Ne zaman bir çağrışımlar zincirine bir noktada temas edilse, uyaran, çağrışımlar zincirinin tamamının aktif duruma gelmesine neden olacaktır. Çağrışımları incelerken, işe Entelektüel Merkezle başlamak en iyisidir. Belirli bir düşüncenin zihninize girmesine izin verirseniz, o düşünce Duygusal Merkeze ve diğer bütün merkezlere, deyim yerindeyse, telefon edecek ve dolayısıyla otomatik olarak belirli hisler, hareketler ve iştahlar üretecektir. Bunların hepsi mekanikliğimize aittir. Kendini gözlemleme aracılığıyla kendini incelemenin başlıca amaçlarından biri, makinemizi gözlemlemektir. İnsanların kendileri olarak aldığı şeyin aslında bir makine olduğunu fark etmeleri uzun zaman alır. Çalışma, bu makineden ayrılmayı içerir. Alışılagelmiş çağrışım zincirleri, bu makinenin çok güçlü bir parçasını oluşturur. Kendini gözlemlemenin belirli bir derecesine erişmişseniz ki bu, aynı zamanda makinenizi görmekle ilgili belirli bir güce sahip olduğunuz anlamına da gelir, o zaman merkezler arasındaki çağrışımsal patikaları –yani bir şeyin diğerine tamamen otomatik olarak telefon etmesini– inceleyebileceksiniz. Bizdeki merkezler, bu çağrışımlar tarafından yanlış tarzda birbirine bağlanmıştır. Çağrışımların nasıl otomatik çalıştığını, bir düşüncenin bütün bir çağrışım zincirini nasıl devreye sokabileceğini ve belirli sonuçlara yol açabileceğini gözlemleyerek incelemeye başlamanız gerektiğini söyledim. Hareket Merkezi tarafından gelen çağrışımları incelemek de olasıdır; örneğin hızlıca, sabırsızca ve hemen yürümeye başladığınızda duygular ve düşüncelerden oluşan eksiksiz bir dizi otomatikman ortaya çıkar. Çağrışımsal makine, entelektüel yönden ya da hareket yönünden de incelenebilir. Örneğin, belirli bir duruşla oturmak, Duygusal Merkezi ve Entelektüel Merkezi –yani hislerinizi, ruh hallerinizi ve düşünce zincirlerinizi– etkileyecek belirli çağrışımları otomatik olarak uyandıracaktır. Merkezlerinizin kısmen edinmiş olduğunuz tüm bu meka-

nik çağrışımlar nedeniyle serbest olmadıklarını ve doğru çalışmadıklarını aklınızda bulundurursanız ve kendini gözlemlemenin bir düzeyine ulaşmışsanız, rastlantı sonucu uyanan bir çağrışımlar zincirinin sizi nasıl etkilemeye çalıştığını ve özdeşleşmeye yönelttiğini fark ederek çoğu kez kendinizle gizliden gizliye eğlenirsiniz. Bunu fark edebilirseniz, bir süre sonra bu otomatik çağrışım zincirlerinin üzerinizdeki gücü yitirdiklerini göreceksiniz ve bu, kendiniz üzerinde çalışmaya başlamadan önceki halinize kıyasla daha az makine oluyorsunuz, demektir.

Söylendiği gibi, çağrışımlar merkezlerin etrafında bir ağ oluşturur. Bu ağ, çocukluğun ilk dönemlerinden itibaren aşama aşama edinilir. Sonuç olarak, merkezler uygun biçimde çalışmaz; yani kendi işlerini yapamaz. Dolayısıyla, dış dünyadan gelen izlenimler doğru yere düşemezler. Hiçbir bağlantının olmaması gereken yerlerde bağlantılar kurarlar. Mekanik olduğunuzu ve hiçbir şekilde siz olmayan bir makineye zincirlenmiş olduğunuzu bir dereceye dek fark etmeye başladığınızda, hayatınızın diğer şeylerin yanı sıra bu otomatik çağrışımlar tarafından da nasıl yönetildiğini görebileceksiniz. Olduğunuzu sandığınız sizden zaten biraz olsun ayrılmışsınızdır. Bu, kendiniz üzerinde içsel çalışmaya doğru atılmış önemli bir adımdır. Bu ayrıca, Kendini Hatırlamaya doğru atılmış bir adımdır çünkü bildiğiniz gibi, Kendini Hatırlamanın büyük önemine ilişkin ilk deneyimlerden biri, kişinin kendi mekanikliğini fark etmesinde yatar. Siz makineniz değil, başka bir şeysiniz. Her şeyi hep almış olduğunuz gibi almanıza gerek yoktur çünkü siz başka bir şeysiniz. Ama kişinin kendi mekanikliğinden, Sahte Kişiliğinden, İmajinatif "Ben"inden, negatif tutumlarından, yerleşmiş çağrışımlarından farklı bir şey olduğunun fark edilmesine hep bir acı veya Bay Ouspensky'nin bir zamanlar söylediği gibi ekşi bir tat eşlik eder ve bir keresinde, çok az insanın kendilerine dair bu acı ya da ekşi tada tahammül edebildiğini ve bu nedenle de birçoklarının hep olmuş oldukları şeye geri dönmeyi tercih ettiğini söylemişti. Aynı zamanda, kişinin gerçek benliği olduğunu hayal ettiği bu makinenin hep kölesi olduğunun yarattığı bir şaşkınlık ve özgürlük hissinin de bu acı veya ekşi tada eşlik ettiğini eklemek istiyorum.

Zihninizde yeni düşüncelere, Çalışma'nın sunduğu yeni düşünme tarzlarına sahip olduğunuzda Entelektüel Merkezden başlayarak mekanik çağrışımlarınızdan kurtulmaya başlarsınız. Çalışma'nın bize öğrettiği bu yeni düşünceler, bu yeni fikirler bizlere yeni bir düşünme biçimi, yeni bir zihin sunmaya başlar. Ve bu yeni zihin, ona yeterli zaman verilirse, merkezler arasında doğru bağlantıları ergeç oluşturabilir. Bütünüyle yeni bir düşünceler, fikirler kümesine ve ergeç yeni bir anlayışa sahip olmadıkça mekanik çağrışımları kırmanın mümkün olabileceğini düşünmüyorum. Hayat, makineyi tamamen yanlış bağlar. İnsanların politik, dinsel vb. olarak taraf tutmasına neden olur ama Çalışma'nın tesirleri bir kişide tamamen yeni çağrışımlar, tamamen yeni bağlantılar üretir. Bu Çalışma bizim yeni bir biçimde düşünmemizi sağlamak içindir ve bu, eskisi gibi düşünemeyiz, anlamına gelir. Eski düşünme biçimlerimizde düşünemezsek, bir sürü mekanik çağrışım zinciri kırılacaktır. Şimdilik, mekanik çağrışım zin-

cirleri hakkında bazı gözlemler yapmak çok ilginçtir ve kendinizde fark ettiğiniz tamamen mekanik çağrışımlara ilişkin aktüel gözlemlerinizi paylaşabilirseniz, çok memnun olurum.

Quaremead, Ugley, 11 Mayıs 1946

SAHTE KİŞİLİK ÜSTÜNE EK NOT

Sahte Kişilik ile İmajinatif "Ben" arasındaki farkı konu edinen makale üzerinden yürüttüğümüz tartışmada ciddi bir hata yaptığımı fark ettim. İmajinatif "Ben"in doğuştan bir yanılsama olduğu söylenmişti. Küçük bir çocuk İmajinatif "Ben"e sahip değildir. Elbette ki hepiniz küçük bir çocuğun asla "Ben" demediğini bilirsiniz. İsmini kullanır; kendinden üçüncü şahıs olarak bahseder. Örneğin "Bobby şunu istiyor" veya "Bebek şunu istiyor," der. Elbette ki küçük bir çocuğun masum durumunda İmajinatif "Ben" diye bir şey yoktur. İmajinatif "Ben"in başlangıcı, büyüyen çocuk "Bebek bunu istiyor," yerine "*Ben* bunu istiyorum," dediği zamandır. Bu, İmajinatif "Ben"in başlangıcıdır. Küçük bir çocuk kendini İmajinatif "Ben" olarak hissetmez. İmajinatif "Ben"in biçimlenişi daha sonra olur. Kendimizden üçüncü şahıs olarak söz etmeyi öğrenmeliyiz. Örneğin, benim durumda, şuurun içsel gelişiminde, ayırma çalışması yoluyla "*Ben* bunu istiyorum," demek yerine "Nicoll bunu istiyor," diyebilecek noktaya gelmeliyim. İmajinatif "Ben"in biçimlenişi, edinilmiş bir gelişimle bağlantılıdır. Çalışma'nın hepimizin uyuyan insanlar arasına doğduğumuzu ve doğuşta hepimizin az da olsa uyanık olduğunu söylediğini bilirsiniz. Neyi kastettiklerini zerre kadar kavramadan sürekli olarak "Ben" diyen uyuyan insanların dünyasına doğarız, dolayısıyla gelişmekte olan küçük varlık da zamanla çevresindeki uyuyan insanları taklit etmeye başlar ve belirli bir anda "Ben bunu isterim," der. Bu noktadan önce, deyim yerindeyse, masumdur ama "Ben bunu isterim," demeye başladığı andan itibaren çevresindeki uyuyan insanların uykusu ona da bulaşır ve "Ben" olarak var olduğunu düşünmeye başlar. Kişiliğin gelişiminin, ilk dönemlerde hayatla temastan edinilen bir şey olduğunu, Sahte Kişilik ve İmajinatif "Ben"in idareyi ele almaya başladığını ve gelişen kişinin, bu noktadan itibaren kendiyle tamamen sahte bir ilişki içinde olmaya başladığını hatırlamalısınız. Taklit ve örnek alma –kısacası çevre– yoluyla edinilen tüm bu şeyler arasında her şeyden önce gelen ve en çok önem taşıyanlar İmajinatif "Ben" ve Sahte Kişiliktir. Çocuk bir "Ben"e, gerçek bir değişmez "Ben"e sahip olduğunu düşünmeye başlar. Bir çocuğun ilk defa "Ben" demeye başladığı zamanı hiç fark ettiniz mi? Onun ne tarzda "Ben" dediğine hiç dikkat ettiniz mi? Gözlemleyebildiğim kadarıyla bu, daima taklide dayalıdır. Çocuk annesine veya babasına, bakıcısına ya da kendine çok yakın olan başka birini taklit etmeye başlar. Ama bildiğiniz gibi bu gereklidir çünkü bütün hatalarıyla,

günahlarıyla ve yanlış bağlantılarıyla Kişilik, büyümekte olan sıradan bir kişide oluşturulmalıdır çünkü bu Çalışma'daki yetişkinler olarak ergeç ona karşı çalışmamız ve kendimizi ondan aşama aşama ayırmamız gereken şey, genelde Kişiliğin bu biçimlenişidir.

Sahte Kişiliğe gelince; bunun birçok yanlış duygusal tepkiyi ortaya çıkarttığı söylenebilir. Sahte Kişilik yapmacıklığa, özellikle de bir şey bildiğiniz hayaline dayanır. Bildiğimiz şeyler konusunda bile cahilliğimizin farkına varmak, Sahte Kişiliğin muazzam gücünün altını oymaya başlayabilir. Sahte Kişiliğin daima ödüller, madalyalar, ün ve buna benzer şeyler arzuladığını söylememe gerek yok, sanırım. Diğer insanlarınkinden daha iyisini elde etmeye çalışır. Hırslıdır. Kendini her ne pahasına olursa olsun sürdürmeye çalışır ve bunların hepsi yapmacıktır. Bu yapmacıklığın ardında bir kişinin karanlık yanı –kişinin kabul etmeyeceği ve şuuruna girmesine izin vermeyeceği yanı– olarak adlandırdığım muazzam bir cehalet ve çaresizlik yatar. Çok güçlü Sahte Kişiliklere sahip insanlar arasında olmak, kendini Sahte Kişiliğinin hakimiyetinden bir ölçüde ayırmış olan bir erkek veya kadın için gerçek bir işkencedir. Sahte Kişilik baskın olduğunda, Duygusal Merkezde asla gerçek bir şeye yol açamayan, kendine ilişkin türlü türlü duygular uyandırır. Çalışma bize, Gurur ve Kibir adı verilen iki devin önümüzde yürüdüğünü ve bizim için her şeyi peşinen düzenlediğini söyler. Sahte Kişiliğin üzerimizdeki eylemidir bu; dolayısıyla, bu hakimiyet altında iken bizler sahte hayatlar sürdürmekten başka bir şey yapamayız.

Bir keresinde G. bütün dış dünyanın, şu anda olup biten her şeyin, gazetelerde okuduğumuz her şeyin Sahte Kişiliğin devam ettirilişi olduğunu; yani bunun, gerçekdışı ve uydurma olanın devam ettirilişi olduğunu söylemişti. Sahte Kişilik duygusal tepkilerimizi diğer her şeyden daha çok belirler. O. bir keresinde şöyle demişti: "Sahte Kişilikten doğan tüm duyguları kendinize karşı çevirmeyi başarabilirseniz, çok farklı bir etki yaratacaktır bu." Sonra da şunu eklemişti: "Başkalarında nefret ettiğiniz şeyleri kendinizde bulun ve yapabiliyorsanız bunu tersine çevirip kendinize karşı gelmeye, kendinizden nefret etmeye başlayın. Kendinizi ancak duygusal tepkileri tersine çevirip kendinize yönlendirmek yoluyla görebilirsiniz." Daha sonra şunları söylemişti: "Gerçek çalışma Duygusal Merkez üstündedir. Bu Çalışma'nın öncelikle Entelektüel Merkeze girmesi ve oraya kaydedilmesi gereken bütün öğrettikleri, sonunda Duygusal Merkezinizin durumu ve onun mekanik tepkileri üstünde yoğunlaşır."

Şeyleri Sahte Kişilikten hareketle yaptığınızda, bunları dışsal olarak yapıyorsunuz. Böyle bir durumda sizde, Sahte Kişiliğinizin söylüyor ya da yapıyor olduklarıyla örtüşen içsel hiçbir şey yoktur. Bir başka deyişle yalandan yapıyor, uyduruyor ve siz olmayan bir şeyi sürdürüyorsunuz. Gerçek Kişilik, Sahte Kişilikten farklıdır çünkü bir insan daha samimi olduğunda bir şeyi nasıl yapması gerektiğine dair son derece iyi bilgiler edinmiş olabilir. Gerçek bir şeye sahiptir. Örneğin, çok iyi resim yapabilir. Bunu edinmiştir. Ama yaptığı resimlerden çok daha iyisini yapıyormuş gibi davranabilir ya da bir başka deyişle, aslında sahip olmadığı bir bilgiye sa-

hipmiş gibi yapabilir. Kişilik ister sahte, ister gerçek olsun edinilmiş yana aittir ve bu edinilmiş yanın olabildiğince güçlü bir biçimde inşa edilmesi gerekir. İşte bu yüzden, Çalışma iyi bir Kişiliğe sahip olmanız gerektiğini söyler ve işte bu nedenle G. bir keresinde şöyle demişti: "Bir şey yapmasını bilen, örneğin iyi kahve pişiren biriyle her zaman konuşabilirim."

Şimdi de Sahte Kişilikten gelen davranışlar üzerinde duralım. Ezoterik psikolojide sürekli vurgulanan tipik bir koşul bir şeyi dışsal olarak, kendinizde yapmakta olduğunuz bu şeye karşılık gelen bir içsel yan olmaksızın yapmakla ilgilidir. Örneğin, içsel olarak küçümsediğiniz ve aşağıladığınız bir inancı dışsal olarak yalandan benimseyebilirsiniz. İnanmadığınız bir inanca yalandan inanırsınız. Bu, böyle bir kişinin içsel dünyasında hiçbir şeyin gelişemeyeceği anlamına gelir. İçsel yan –yani daha esas ve gerçek yan– hayatta kendini dışsal olarak tezahür ettiren bu dışsal yana karşı negatifse, kişinin özel olarak düşündükleri ile herkesin içinde savundukları tamamen çelişmekteyse ve aynı zamanda kişi dışsal davranışından vazgeçemiyorsa, o insan ezoterik açıdan ölüdür. Sahte Kişiliği ve onun hırsları tarafından yönetilmektedir ve bu yanından vazgeçemez; kendiyle içsel olarak asla yüzleşemeyecektir ve bu durumda da herhangi bir içsel gelişime muktedir değildir. Psikolojik, ezoterik ya da spiritüel açıdan bu adam yaşayan bir yalandır ve olduğu yalanla asla yüzleşemeyecektir. İnciller'de Ferisilerle bağlantılı olarak bu konuda birçok mesel ve deyiş bulunur; dolayısıyla, Çalışma'nın insanın kendi üzerindeki kişisel çalışmasının bütünüyle kendine karşı içsel samimiyetine dayandığını öğretmesi dışında bu konuda başka bir şey söylemek gereksizdir. Sahte Kişilik çok güçlüyse, kişinin kendine ve kendi hayatına samimi olması mümkün değildir ve kişinin hayatı dışsal olarak çok başarılı olabilse de ezoterizmin daha yüksek bakış açısından tam bir başarısızlıktır çünkü gerçek, sahici hiçbir şey yoktur. Bu nedenle, kendini gözlemleme aracılığıyla kişinin kendini incelemesine dayanan bu Çalışma'nın pratiğinde, bizim için daima gerçekdışı bir hayat oluşturan ve Öz'ün ya da gerçek yanımızın bütün gelişim olasılıklarını elinden alıp bizi tamamen gereksiz olan binbir kaygıya ve endişeye boğan ve gittikçe daha mutsuz kılıp sürekli olarak hiçbir gerçekliği olmayan koşullara ve problemlere sürükleyen Sahte Kişiliğin eylemini fark etmeye başlamak zorundayız. Sahte Kişiliğin bir dereceye dek askıda olduğu insanların arasında olmak, tamamen yepyeni bir dünyada olmaktır. Hepiniz için mümkün olan bu deneyim içindeyken yeryüzü üzerinde tüm bu zaman boyunca ne yapmış olduğunuzu merak edersiniz. Ve "yeryüzü üzerinde ne yapmış olduğunuz" ifadesini kullanmak kesinlikle doğrudur çünkü kendi "yeryüzü"nüz içinde veya üzerinde yapmış olduklarınız dünyaya doğru çevirdiğiniz en dışsal, en harici yanınızdır.

Şimdi, bir insanın içsel kısmı, onun iradesi ve anlayışıdır. Bu Çalışma'nın fikirleri artık kendinizin yüzeyinde durmayıp da nüfuz etmeye başladıysa, bunların aktardığı hakikati kendiniz için görmeye başladıysanız daha içsel yana doğru, içeriye doğru ilerlersiniz ve böylece bütün icatları, yapmacıklığı ve içsel kale alma biçimleriyle Sahte Kişilikten uzaklaşırsınız. Başka bir kişide ayıpladığınız her şeyin kendinizde de olduğunu fark

ettiğinizde –aslında "O adam sensin!" ifadesinin anlamını kavradığınızda– içe doğru, daha gerçek bir varoluşa doğru ilerlersiniz ve her şeyi daha derin bir anlam üzerinden görmeye başlarsınız. Ahlaki kibir ya da gücün cazibesini ele alalım. Sahte Kişilikle bağlantılı olarak bu iki etkeni kendinizde hiç gözlemlediniz mi? Örneğin, ahlaki kibir sahibi olmadığınızı düşünebilirsiniz. Ahlaki kibire değil de gerçekte ne tür biri olduğunuzu fark etmenize yol açan hakikatin bu izlenimi, merhamete ve çok daha geniş bir sevgi hissine ve muhtemelen bedensel sağlığın daha iyi olmasına yol açacaktır. Gücün Sahte Kişiliği cesaretlendiren artan cazibesi için de aynı şey geçerlidir; binlerce insan bunu hakikat sanıp, kasıtlı ve de şuursuz acımasızlığa yol açan bu yolu izlemiş olmasına rağmen ezoterik açıdan söylersek, hakikat bu değildir ve acımasızlık derken, yalnızca başkalarına yönelen acımasızlığı değil, kendinize, gelişebilecek olan yanlarınıza yönelen acımasızlığı da kastediyorum. Ahlaki kibirin ve ufak çaplı yerel gücün aşkının peşinde koşmanın, kendi hiçliğinizin farkına varmanıza yol açacağını sanıyor musunuz? Böyle bir yolun Kişiliği daha pasifleştireceğini ve sizin Öz'e ait olan beslenmemiş ve sulanmamış gerçek yanlarınızın gelişmesine ve böylece Varlık seviyenizin değişmesine olanak tanıyacağını düşünebiliyor musunuz? Bu Çalışma'nın öğretilerinden biri, Kişiliği pasifleştirmektir. Bunu yapmak için Kişiliği daima haklı olduğunuzu hissetmenizi sağlayacak biçimde aktif tutan şeyi görmek ve gözlemlemek zorundasınız. Sahte Kişilik, Gerçek Kişiliğe baskın olduğu sürece, Gerçek Kişilik yanlış liderin yönetiminde yanlış yönde ilerleyecektir. Sahte Kişilik her şeyi kendine atfeder. Yapabileceğinden emindir. Ahlaki kibir ve gücün cazibesi tam da bu noktada devreye girer. Ama sizin daha içsel parçanız samimiyetle gerçekleştirilen, sahici kendini gözlemleme aracılığıyla uyanmaya ve şuurlanmaya başlarsa, bu çok sıradan cazibelerden kaçınmaya başlayacak ve bir kayıp değil, kazanç hissedeceksiniz. Bilmeksizin ahlaki kibirle dolu olan, bilmeksizin diğer insanlar gibi olmadığı için Tanrı'ya şükreden bir kişiyle konuşmak ne kadar zordur! Bizdeki en basit psikolojik mekanizmanın başkalarındaki kötü veya eksik olan şeyleri görüp bunların hiçbirini kendimizde görmemek olduğunu size sık sık söylüyorum. Çalışma'nın, kendimiz hakkında çok daha şuurlu olmamız gerektiğine ilişkin fikri bu noktada anlam kazanır. Bu yönde ilerlemenizi sağlayan tek yol, kendinize dair tüm fikrinizi değiştiren ve böylece Sahte Kişiliği yok eden kendini gözlemleme yoludur.

Quaremead, Ugley, 18 Mayıs 1946

KENDİNİ HATIRLAMA ÜSTÜNE YORUM

Bu Çalışma'da bize, şuurlu olmadığımız ve kendimizi hatırlamadığımız öğretilir. Çalışma, insanlığın ya da kendinin daha yüksek bir aşama-

sıyla yüzleşmekteki başlıca zorluğun şuur eksikliğinden kaynaklandığını söyler. Bütünüyle şuurlu olduğumuzu ve yaptığımız, hissettiğimiz ve düşündüğümüz her şeyin şuurlu bir süreç olduğunu hayal ederiz. Oysa Çalışma, İnsan'ın uykuda olduğunu ve uyuyan insanların şeyleri daha iyi bir duruma asla getiremeyeceklerini söyler. Varlık seviyemiz, her şeyden önce kendimizde incelememiz gerektiği söylenen bu uyku haliyle nitelenir. Bir açıdan Varlık seviyemizi tanımlayan bu uyku durumu, kaçınılmaz olarak bu Varlık seviyesine ait hayatı kendine cezbeder ki bunun sonucunu günümüzdeki dünyada görebiliyoruz. İnsanlar biraz olsun daha şuurlu olsalardı, dış hayatın durumu bütünüyle değişir ve herkesin sağduyu adına yapılması gerektiğini düşündüğü şeyler yapılabilirdi. Bildiğiniz gibi, bu Çalışma'da şuur adı verilen bu etken vurgulanmaktadır. Bu Çalışma doğrudan doğruya inanca, umuda ya da sevgiye değil, şuura dayanır. Şuur, Çalışma'da ışık olarak adlandırılır. Örneğin, gerçekte bir uyku durumu olan olağan şuur durumunda kalırsam, Varlık seviyem buna ait olan şeyi cezbedecektir. Küçük bir ölçekte, bazı insanlar biraz daha şuurlu, bazılarıysa biraz daha az şuurludur. Düşük Varlığa sahip olan, kendini gözlemlemeye dair hiçbir ize sahip olmayan bir kişi güç sahibi olursa, kendi Varlık seviyesine ait her şeyi cezbedecektir.

Bu gece, Kendini Hatırlama ve Çalışma'nın kendi Varlık seviyemizi nasıl değiştirebileceğimiz hakkında öğrettiği şeyler üzerinde bir kez daha durmak istiyorum. Bu Çalışma'nın, kendimizin daha çok şuurunda olmamız gerektiğini ve bunun ise kendini gözlemlemenin belirli bir biçimiyle başladığını öğrettiğini bilirsiniz. Çok açık olan ve herkesin bilmesi gereken belirli çizgileri takip ederek kendimizi gözlememiz gerektiği söylenir. Şimdi, Kendini Hatırlama dilediğiniz herhangi bir şeye yönlendirilebilecek bir eylemdir. Örneğin, bir kişi daima kendi ıstırabını hatırlayabilir ve bunu kendisinin ön sırasında tutabilir. Çalışma bunu, negatif Kendini Hatırlama olarak adlandırır. Bu aslında, Kendini Hatırlamanın ergeç olması gerektiği gibi şuurlu bir eylem değildir, mekanik bir Kendini Hatırlamadır. Örneğin, geçmişte yaptığınız içsel hesapların farklı biçimlerini –diğer insanların size borçlu olduğunu düşündüğünüz şeyleri– ve size uygun bir şans tanınmadığını hissettiğiniz bütün olayları düşünün. Bunları kendinizin ön sırasında tutmaktaysanız bu, negatif Kendini Hatırlamaya iyi bir örnektir. Böyle bir durumda hangi benliği –ya da benlikleri– hatırlarsınız? Negatif benlikleri ya da "ben"leri hatırlıyorsunuz. Yani aslında, Çalışma'nın kastettiği anlamda kendinizi hatırlamaz da kendinizdeki belirli benlikleri çok kolayca hatırlamaktasınız ve bunlar, merkezlerin negatif yanlarındadır. İnsanlar hiçbir işe yaramadıklarını hissederler. Bu, negatif Kendini Hatırlamadır ve hiçbir yere götürmez. Gerçek Kendini Hatırlama, olmadığınız bir şeyi hatırlamaya çalışmaktır; bu ikilemi, şimdilik tartışmaya açmadan aklınızda bulundurmanızı istiyorum. Gerçek Kendini Hatırlamanın tamamı, bu Çalışma'yla ilgili bir şey yapmakla başlar. Örneğin, kendinizi hatırlarken hedefinizi hatırlamaya çalışmanız gerektiği söylenir. Hedefiniz daima bu Çalışma'nın fikirleriyle ilgili bir şeyle bağlantılı olmalıdır ve böyle bir hedef oluşturmak için Çalışma'nın farklı açılarından hareketle kayda değer mik-

tarda bir kendini gözlemleme deneyimine çoktan sahip olmuş olmalısınız. Kendini gözlemlemenin bir sonucu olan –örneğin geçmişte, bugün veya her ikisinde bir veya başka bir şeyle bağlantılı olarak daima negatif olmanız gibi– açık bir hedef edindiğinizde, bu negatif duyguyu dışsal olarak ifade etmemek ve ergeç Entelektüel ve Duygusal Merkezinizde bununla içsel olarak özdeşleşmemek üzere gerçek bir Çalışma hedefi oluşturabilirsiniz. Bu sizde Yardımcı Kahya olarak adlandırılan şeyi oluşturmaya başlar; yani bu Çalışma'nın ne hakkında olduğunu anlamaya başlayan bazı "ben"lere sorumluluk yükler ve kendinizi sürekli olarak unutabilecek –uyuyabilecek– olsanız da onların size içsel durumunuzla ilgili bir şeyin yolunda gitmediğini hatırlatmalarını sağlarsınız. Ergeç Kahya görünmeye başlayacaktır. Kahya, Yardımcı Kahyadan çok daha yüksek bir seviyedir ve sizin için yukarıdan bir yardım olarak gelir. Kahyanın yukarısında ise Gerçek "Ben" vardır. Bu içsel gelişim için gerekli olan her şeyi yerine getirmeksizin Gerçek "Ben"le doğrudan doğruya temas kurabilseydik, o zaman Çalışma'nın kastettiği anlamda kendimizi hatırlayabilmemiz gerekirdi. Ama olduğumuz yerden başlamalı ve içsel ayrılma ve seçim süreci yoluyla belirli "ben"lere ayak uydurmamayı ve ortalama varlığımızın biraz daha yüksek bir seviyesinde duran farklı "ben"leri tercih etmeyi aşama aşama öğrenmeliyiz. Ama negatif Kendini Hatırlama, en büyük zorluklarımızdan biridir ve herhangi bir içsel gelişimin yoluna dikilecektir. İnsanın hiçbir işe yaramadığını, hiçbir şeyi anlamadığını ve hiçbir ilerleme kaydetmediğini hissetmesi çok kolaydır. "Keşke şöyle olsaydı," "Keşke böyle olsaydı," diyen bu "ben"lere boyun eğmek çok kolaydır. Bunların hepsi negatif Kendini Hatırlamadır ve ergeç bunlardan ayrılmalıyız. Aslında gerçek alçakgönüllülüğümüz olarak düşündüğümüz şeyin hiç de öyle olmadığını ve Sahte Kişilikten doğan yapay bir şey –yani bir kibir ya da gurur biçimi– olduğunu fark etmek bazen çok şaşırtıcıdır.

Feda edebileceğimiz tek şeyin ıstırabımız olduğunu duymuştunuz. Feda etmek ne anlama gelir? Feda etmek, aslında *kutsallaştırmak* anlamına gelir. Bu, ıstırabımızı kutsallaştırmamız gerektiği anlamına mı gelir? Hayır, bunun anlamı çok daha derindir. Istırabımla özdeşleştiğim sürece, onu kendime yakıştırdıkça onunla özdeşleşmiş kalacağım. Şimdi, her ne kutsallaştırıldıysa başlangıçta bu, onunla ilgili kişisel bağlantıların hepsinden vazgeçilmiş olduğu anlamına gelirdi. Ancak bundan sonra Tanrı'ya ait olurdu. Dilerseniz "kutsal" sözcüğü yerine "şuurlu" sözcüğünü de kullanabilirsiniz. O şeyle özdeşleştiğiniz sürece, kendinizdeki hiçbir şeyin şuurunda olamazsınız. Kendinizdeki herhangi bir şeyin gerçekten şuurunda olmak ise onunla artık özdeşleşmemektir. Istırabımın mekanik biçimlerinin ve içsel hesaplarımın ve negatif durumlarımın şuurunda olursam, onlar artık ben değildir. Kendimi onlardan ayırırım, onları bırakırım, sanki kendimi artık onlar aracılığıyla hissetmem. Sonuçta kendimle ilgili hissim de değişecektir. Bu eylem, dönüşümün işlemesine olanak tanır ve ıstırabınızda gerçek olan her neyse onunla daha yüksek bir seviyede bütünüyle başka bir şeye dönüşmüşken karşılaşacaksınız ama kendinizi ıstırabınıza bağlayıp kendinizi gerçekten ıstırabınız aracılığıyla –aslında bu yolla ken-

di öneminizi– hissederseniz hiçbir dönüşüm bekleyemezsiniz. Uzun bir süre önce söylediğim gibi bu, üzerinde durduğunuz bir kalası kaldırmaya çalışmak gibidir. Bir adım yana çekilmeniz gerekir ve sonrasında bunu kaldırmak çok kolaydır.

Kendimizi mekanik olarak, dertlerimizi ve ıstıraplarımızı hatırlayarak hatırladığımızda, Lut'un karısı gibi oluruz. Başlarımız yanlış yöne çevrilir ve geçmişe doğru bakarız ve derken, merkezlerin negatif parçalarındaki rulolarda kayıtlı olan her türden mutsuz hatırayla besleniriz. Artık bu Çalışma'da olduğumuzu hatırlamalıyız. Bu, Kendini Hatırlamanın gerçek bir biçimidir. Negatif bir kişinin, kişisel kendini gözlemleme aracılığıyla hesaplarını hatırlamamayı ve sivri çıkıntılar gibi etrafta sıralanıp yalnızca eski yaraları deşen şu tipik küçük negatif "ben"lere ayak uydurmamayı öğrenmesi gerekir. G. bir keresinde şöyle demişti: "Nasıl yürüneceğini öğrenmeliyiz. Yürümek için iyi ayakkabılara sahip olmak gerekir." Bunu söyledikten sonra, elinde iyi ayakkabılar yapmaya elverişli deri olduğunu ama herkesin G.'nin satacağı bu deriden kendi ayakkabısını yapması gerektiğini de eklemişti. Elbette ki onun, kendinde yürümekten ve tehlikeli yerlerden uzak durmaktan söz ettiğini anlamalıyız. Ancak bundan sonra, her köşede karşılaştığımız bütün o değişen olaylardan dolayı üzülüp incinmeden hayatta yürüyebiliriz.

Kendini Hatırlamanın hep negatif benliğinizi hatırlamak anlamına gelmediğini göstermek için yeterince şey söylenmiştir. Bu bağlamda, dışsal kale almanın ve anlamının bir tanımını yapmak istiyorum. İlk dönemdeki Gruplarda bir keresinde, dışsal kale almanın, kendini unutmak ve başkalarının ne istediğini düşünmek anlamına geldiği söylenmiş ve bu yolla iki sonucun elde edileceği eklenmişti. İlki, kişinin yardım edebilmesi ve ikincisi ise kişinin yardım almasıdır. Ama bütün meseleyi gerçekten düşünürseniz, gerçek Kendini Hatırlama kısaca kendinizi, olağan benliğinizi, olağan negatif "ben"lerinizi, içsel kale alışınızın olağan biçimlerini ve geri kalan her şeyi unutmak ve her birinizde tüm gün boyunca gerçekleşen ve özdeşleşmeye devam ettiğiniz bu kişisel hengamenin yukarısında kendinizin daha ileri bir durumunun bulunduğundan emin olmaktır ve Çalışma, yukarımızda Gerçek "Ben"e sahip olduğumuzu söylediğinde, her gün belirli anlarda maksatlı gerçekleştiren Sahte Kişilikten ayrılma eyleminin, zaten orada olan ve gerçek amacımızı oluşturan Gerçek "Ben"in ilk izleriyle temas kurmamıza olanak sağlamak için tasarlandığını anlamalıyız.

Quaremead, Ugley, 25 Mayıs 1946

ÖZDEŞLEŞME ÜSTÜNE YORUM

Bu Çalışma'da kendimizde gözlememiz gereken şeylerden birinin özdeşleşme olduğu söylenmektedir. Özdeşleşmenin, insanları uykuda tutan

ve dolayısıyla da onların uyanmasını engelleyen ve bu gezegen üzerinde etkili en korkunç kuvvet olduğu söylenir. Şu anki durumumuzla, yani her şeyi mekanik yapan ve doğru düzgün hiçbir şuura sahip olmayan mekanik insanlar olarak bizler her an özdeşleşmekteyiz. Düşüncelerimizle, hislerimizle özdeşleşiriz ve dış hayatta olup bitenlerle özdeşleşiriz. Böylece, fark etmeksizin kendimizi hapiste tutarız ve bu hapishaneden ancak şuurun gelişimi aracılığıyla kurtulabiliriz. Çok az insan, bunu yapmayı ister; yani Manyetik Merkez olarak adlandırılan şeye sahip olan ve farklı bir şey olması gerektiğini hissedip bunu bulmayı amaçlayan insanlar. Hepimiz, özdeşleşmenin kaynağı olan gereksiz duygular olarak nitelenen duygulara sahibiz. Bizdeki en önemli merkez olup bizi ergeç Daha Yüksek Duygusal Merkeze bağlayabilecek olan Duygusal Merkezimiz çok kötü bir durumdadır. En başta, başkalarını taklit ederek edinilmiş mekanik duygularla doluyuz. Doğduğumuzda, Duygusal Merkezimiz negatif duygulardan özgürdür ve çok az da olsa uyanık durumda doğarız. Küçük çocuklarda, kısa zamanda özdeşleşme aracılığıyla yitirdikleri bir tür masumiyet vardır. Bu masumiyet –eğer bu şekilde adlandırabileceksek– Öz'e aittir ama çok geçmeden Kişilik ve Sahte Kişilik tarafından kuşatılır ve Öz'den Kişiliğe geçen orijinal ağırlık merkezimizi yitiririz. Derken, deyim yerindeyse, kurguya dayalı bir hayat sürdüren icat edilmiş insanlar haline geliriz. Eski dergilere, örneğin kırk ya da elli yıl önceki dergilere bakmanız yeterlidir; çizimlerde ya da fotoğraflarda herkesin ne kadar yapay göründüğünü ve aşk romanlarının, öykülerin ne kadar gerçekdışı olduğunu hemen fark edersiniz. İnsanların nasıl öyle davranabilmiş, öyle giyinebilmiş, öyle şeyler yapabilmiş olduğuna şaşırırsınız ama bizler de her an aynı ipnotizm durumunun içindeyiz. Şimdi, daha eski kitaplara, daha eski öykülere bakıp insanların öyle şeyleri nasıl yapabildiğini merak ederken, aslında özdeşleşmenin gücüne ve bu özdeşleşmenin insanlık üzerindeki gücüne bakıyorsunuz. Ve yine de kendinizin hiçbir şekilde özdeşleşmediğini sanırsınız. Bildiğiniz gibi, insanlık belirli nedenlerden ötürü uykuda tutulmaktadır ama kısmen özdeşleşme aracılığıyla gelen bu uyku durumundan uyanmak belirli sayıdaki insan için her zaman mümkündür. Her biriniz şu anda özdeşleşmiş durumdasınız. Her biriniz binbir çeşit gereksiz duyguya sahipsiniz. Her biriniz binbir çeşit düşünceyle özdeşleşmiş durumdasınız. Bir insan tamamen uykudayken, kendine gelen her düşünceyle otomatik olarak ve kendisinde otomatik olarak oluşan her ruh haliyle ve her hisle özdeşleşir. Bunların hepsini kendi hayatı olarak alır ve aslında bunun da ötesine geçip bunu zorunlu hayatı olarak ele alır. Kendini gözlemleme çalışmasında, kendimizi hangi yönde izlememiz gerektiği bize söylenir ve bunun nedeni, kendimizi gelip geçici düşünceler, ruh halleri ve hislerle özdeşleşmenin bütün bu gereksiz biçimlerinden adım adım ayırabilir hale gelmektir. Sonrasında, arkamızda duran bir şeye sahip olmaya başlarız. Bundan sonra, kendimizi adeta önümüzdeki sahnede görmeye başlarız. Kendimizde şunu söyleyip bunu düşünen, şöyle davranıp böyle nutuk çeken çeşit çeşit "ben"i gerçekdışı, kendimiz olmayan, Gerçek "Ben"le hiçbir ilgisi olmayan bir şey olarak görmeye başlarız. Bir başka deyişle, mekanik-

liğimizi görmeye başlarız. Bunların hepsi atılması gereken çok önemli bir adımdır ve bir kişi bu adımı attığı anda, bir daha asla aynı kişi olamaz. Ama özdeşleşmenin gücü öylesine muazzamdır ki kendimizi bir an için Kişiliğimizden ayırdığımız bir duruma ulaşabilsek bile biraz sonraki anda tam içine düşeriz; yani bir an için "su üstünde yürüyebildiğimiz" bir aşamaya ulaşmışken, bir sonraki anda batarız. O zaman, bir kez daha kendimize ait oyunların sergilendiği mekanik kişiliklerimizin küçük tiyatrosundayızdır.

Çalışma, özdeşleşmeyle her gün mücadele etmemiz gerektiğini ve bu mücadelenin birçok biçimde ve yönde gerçekleştiğini söyler. Örneğin, bir insan kendini gözlemleme aracılığıyla biriyle ya da bazı düşünce veya duygu biçimleriyle özdeşleştiğini fark edebilir ve kendini bir süre için bu özdeşleşme türünden ayırabilir ama başka bir şeyle çok daha fazla özdeşleşmeye başladığını görecektir. İlk başta bunu kabul eder ve bu bakımdan, özdeşleşmediğinden emindir. Daha sonra, olan şeyin farkına varır. Bu nedenle, mücadele bütün hayatı boyunca devam etmelidir. İnsanlar bazen "Elbette ki özdeşleşmeliyiz çünkü ancak bu şekilde gerçeği, gerçek duyguları vb. hissederiz," derler. Bu doğru değildir. Özdeşleşirseniz, gerçek duygular hissedemezsiniz; aslında Çalışma şu anki durumumuzda yalnızca tek bir duyguyu veya bir tadı –özdeşleşmenin tadını– bildiğimizi söyler. Bildiğiniz gibi, özellikle negatif durumlarımızla, negatif ruh hallerimizle ve negatif düşüncelerimizle özdeşleşiriz. Çalışma, pozitif duygular hakkında çok az şey söylemektedir. Aynı zamanda, pozitif duyguların mümkün olduğunu ama bunların hiçbirinde özdeşleşmenin izi olmadığını, özdeşleşme tadının barınmadığını da söyler. Bunlar kişinin kendiyle ilgili duygular, kendinden hoşlanmanın biçimleri değildir. Kişinin kendiyle ilgili bütün duyguları, özdeşleşmenin biçimleridir. Pozitif duygular böyle bir tada sahip değildir ve kişinin kendiyle ilgili duygular değildirler. Bu Çalışma'yı samimiyetle yapmaya ve özellikle de Çalışma'nın üç çizgisini takip etmeye çalışmadıkça bunları şu an yaratamayız. İlk çizgi, kendi üzerinde çalışmaktır ve Çalışma'nın gözlemlememizi öğrettiği şeylere uyarak eleştirmeden ve samimiyetle kendini gözlemleme aracılığıyla başlar. İkinci çizgi, insanların birbirini anlamak ve Çalışma'daki diğer insanların nahoş tezahürlerine mekanik tepki vermemek, ortak bir dili öğrenmek ve böylece onları dışsal kale almak için birarada çalışmasıdır. Üçüncü çizgi, Çalışma'yı öğretenlere yardım etmek ve Çalışma'nın aktarılmasına katkıda bulunmaktır. Bu çizgileri, özellikle de birinci ve ikinci çizgiyi takip edersek, tadı ve anlık nitelikleri tam ortalarında yaşadığımız olağan ağır duygulardan tamamen farklı olan pozitif duygu flaşlarıyla ödüllendirilebiliriz. Pozitif duygularımız diyebileceğimiz şeyler aslında pozitif duygular değildir çünkü bunlar çok kolayca karşıtlarına –yani negatif duygulara– dönebilirler. Örneğin, kendinizden çok hoşnutsunuzdur, kendinizi çok iyi, çok güzel vb. hissedersiniz ama biri çıkıp da hoş olmayan türden bir şey söylediğinde negatif duygulara gömülürsünüz. Şimdi, gerçek pozitif duygular hakkında önemli olan nokta, bunların içinde asla karşıtının olmamasıdır; yani asla negatif duygulara dönemezler. Bir an çakan bir flaş gibi gelip son-

ra kaybolup gidebilirler ama herhangi karşıt bir şeye, negatif bir duruma dönemezler. Ve ayrıca, ani bir vizyon gibi, şeyleri daha önce hiç görmediğiniz gibi görmenizi sağlarlar; yani bilişsel değerleri çok büyüktür. Bir sonraki an hemen olağan bir seviyeye düşersiniz ve gördüğünüz şeyi unutursunuz, onu kaydedemezsiniz ama yine de daha önce hiç görmemiş olduğunuz bir şeyi, hakikatin, anlamın bir unsurunu gördüğünüzü bilirsiniz.

Şimdi, herhangi biri bu türden pozitif duygu izlerine geçmişte sahip olmuşsa veya gelecekte sahip olursa, tam olarak neyin gerçekleştiğini hatırlayamasa da onları çok yüksek değer taşıyan şeyler olarak kaydetmelidir. En umutsuz şey, onları yalnızca saçmalık olarak görmektir. Pozitif duygular bize ikinci şuur durumunda erişemez ama üçüncü şuur durumunda -yani Kendini Hatırlama ya da Kendinin Farkında Olma anında- erişebilirler. Bir insan özel çıkarlarına, kendiyle ilgili duygularına, gösterişine, kendinden duyduğu memnuniyete, ahlaki kibrine, daima haklı olduğu hissine, şikayetlerine ve diğer her şeye gömüldüğünde -yani kendi ile tamamen özdeşleştiğinde- bir pozitif duygu izini asla alamaz. Kendi üzerinde çalışmaya ve kendini kendinden ayırmaya başlamak işte bu yüzden bu kadar gereklidir. Bir insan kendini hatırladığında özdeşleşmemiştir, bir başka deyişle, bütün insanlıkta var olan ve aslında herkesin doğuştan hakkı olan üçüncü şuur seviyesine eriştiğinde Daha Yüksek Merkezler'den -yani Şuurlu İnsanlık'tan- yardım alabileceği bir şuur durumundadır ama bir insan ikinci şuur durumunda olduğunda sürekli özdeşleşme durumundadır hep; parayla özdeşleşir, insanlarla özdeşleşir, hırsla özdeşleşir ve kendiyle özdeşleşir ve bu nedenle uykudadır ve Kaza Kanunu'na tabidir. İkinci şuur durumunda, bu sözde uyanıklık durumunda, daha yüksek bir Varlık seviyesinden gelen hiçbir şey bize erişemez. Dolayısıyla her şey gidebileceği tek olası tarzda gidecektir çünkü o zaman herkes bir makinedir ve hiç kimse yapamaz.

Quaremead, Ugley, 1 Haziran 1946

HAFIZA ÜSTÜNE YORUM

İnsanlar çoğu zaman kendilerini geçmişleriyle açıklamaya çalışmakla kalmaz, ayrıca kendilerini de yalnızca geçmişleri üzerinden hissederler. Geçmişimizden kastımız nedir? Geçmişimiz olarak adlandırdığımız şey, ancak şu anımızın bir açıklaması olabilir ve bu da çok yetersiz bir açıklamadır. Geçmişimiz olarak adlandırdığımız şey, ona ilişkin hafızamızdır. Ama hafızamız dediğimiz şey ne geçmişi ne de içinde bulunduğumuz anı açıklar. Hafızamız, Varlık seviyemize göredir. Kişisel hafızamız çoğu zaman sahte, çarpık bir şeydir. Önemli olan nokta, çok az şeyi, diyelim ki gerçekleşen şeylerin yalnızca yüz milyonda birini hatırlamamızdır. Çoğu zaman herhangi bir şeyi gerçekten olduğu gibi hatırlayıp hatırlamadığımızı

da merak ediyorum. Hafızamız algılama güçlerimize dayanır ve hiçbir surette objektif değildir. Örneğin, daha dün bile dış dünyada sizin dışınızda gerçekleşen ve zihninizde sizin içinizde gerçekleşen her şeyi hatırlıyor musunuz? Geçen hafta olanları? Geçen yıl olanları? Elbette ki hatırlamıyorsunuz. Genel toplam içinde hatırlayabildiğimiz şeyler neredeyse yok gibidir. Lütfen hatırlıyormuş gibi yapmayın. Ama bazıları çok kusursuz bir hafızaya sahip olmakla övünür ve hatta bunu açıkça söyler. Başka biri ise aynı şeyi farklı bir biçimde hatırlar. Böylece bir münakaşa, çok usandırıcı türden bir münakaşa başlar. Şimdi, sahip olduğumuz hafıza her şeyi kendi sübjektif tarzıyla bağlar. Ama bu zayıf, sübjektif hafızanın her şeyi gerçekten de doğru bağladığını mı sanıyorsunuz? Hayatınızı hafızanız aracılığıyla gerçekten görebilir misiniz? Şimdiki anın var olabilmesi için geçmişin var olması gerektiğini söylemek doğrudur. Ama geçmişinizin sizin için bu kadar sık bir biçimde yarattığı şimdiki anınız nedir? Gerçek bir an mıdır, yoksa geçmişin bir icadı mıdır? "Geçmişin hafızası" olarak tutunup kaldığınız şey nedir? Bunun güvenilir olduğunu düşünmüyorum. Ne *yaptığımızı*, diğer kişinin yaptığını hatırladığınız kadar iyi hatırlayabilir misiniz? *Onun* ne yaptığını hatırlarsınız. Sözde hafızanız gerçekten güvenebileceğiniz bir şey mi? Bu Çalışma'daki kendi deneyimimden yola çıkarak bunun, takip edilebilecek en güvenilmez kılavuz olduğunu ve kişinin bunu iptal etmesi gerektiğini rahatça söyleyebilirim. Hafızalarımız, özenle taşıdığımız özel yalancılardır. Kendinizi hatırlamanın, geçmişinizi hatırlamak olduğunu düşünmeyin. Geleceğe doğru sahte hafızayla ilerlemek, kişinin hayatında hiçbir şeyi çözmez. Bilakis, geçmişinizi unutun, onun üstesinden gelin derdim. Şaşmaz hafızalara sahip olduğumuzu hayal etmek düpedüz saçmalıktır. Ah, milletin mutsuzluğun esrikliği içinde kucaklayıp bağrına bastığı şu hafıza! *Bizim* geçmiş olarak adlandırdığımız şeyin –yani geçmişimiz olarak hatırladığımıza inandığımız şeyin– içinde bulunduğumuz anı dayandıracak bir şey olmadığının farkına varmak, uyanışta atılmış bir adımdır; aksi takdirde, gerçek hafıza adını verdiğimiz şu kendi ürünümüz olan şeyin karanlığında, geçmişimize ilişkin sübjektif fikirlerimizin oluşturduğu karanlıkta oturmaya devam ederiz. Gerçek, şaşmaz bir hafızaya sahip değiliz. Oysa Çalışma, gerçek bir hafızaya sahip olduğumuzu ama buna olağan şuur seviyelerinde ulaşamayacağımızı söylemektedir. Her şey kaydedilir. Gördüğümüz her şey, yaptığımız ve söylediğimiz her şey, hissettiğimiz ve düşündüğümüz her şey merkezlerdeki ve onların alt bölümlerindeki rulolara kaydedilir. Ama bizim bu gerçek hafızaya erişimimiz, şimdiki halimiz düşünülecek olursa neyse ki bizden saklanmıştır. Eleştirmeden Gözlemleyen "Ben"in eylemi, gerçek hafızayı yalnızca çok küçük bir ölçekte restore etmeye başlar ama bunu, insanın tamamen çılgına dönmeden katlanabileceği ölçekte yapar. Gerçek içsel hafızanın şuurunda olmamızı engelleyen etkenlerden biri olarak tamponlar sistemine sahibiz. Gerçek içsel hafıza ölüm anında açılır; bu Yeni Ahit'te "kitap" olarak adlandırılır. Kendiyle ilgili imajinasyonuyla, kendiyle ilgili sahte kavramlarıyla, kim olduğuna dair bütün şu uydurma kavramlarıyla birlikte Sahte Kişiliğiyle bu hayatta özdeşleşmeyip bir ölçüde ayrılabilmeyi başarmış olsa, belki de ki-

şi aşağıdaki sözlerle Vahiy'de tarif edilen "kitabın" birkaç sayfasını aralayabilirdi:

> "Tahtın önünde duran küçük büyük, ölüleri gördüm. Sonra kitaplar açıldı. Yaşam kitabı denen başka bir kitap daha açıldı. Ölüler, kitaplarda yazılanlara bakılarak yaptıklarına göre yargılandı." (*Vahiy*, 20:12)

Bu, ölüm anında 4. Boyut'ta şuurlu duruma geldiğimiz –yani bütün hayatın şuuruna varacağımız– ve sonra gerçekten nelerin olmuş olduğunu gördüğümüz anlamına gelir. Neden iki kitap vardır? Ah, bu gerçekten de üzerinde düşünülmesi gereken bir sorudur.

"Kuşların Toplantısı" adı verilen o ilginç Farsça ezoterik öyküde de aynı fikir karşımıza çıkar. Kuşlar en sonunda, bütün tüylerini yitirdikten sonra Hakim'in huzuruna çıkarlar. "Ama" denmektedir, "her şeyden önce hepsinin önüne bir kayıt defteri yerleştirildi, hepsinin yaptığı veya savsakladığı eylemlerin başından sonuna bütün ayrıntılarıyla özenle kaydedildiği."

* * *

Çalışma'nın öğrettiklerinden yola çıkarak hafıza hakkında konuşalım. Her merkez kendi hafızasına sahiptir ve bir merkezin her parçası da kendi hafızasına sahiptir. Bu hafızaların nitelikleri farklıdır. Kısacası, tek bir hafızaya değil de öncelikle üç hafızaya, sonra dokuz hafızaya ve daha sonra da yirmi yedi hafızaya sahibiz. Entelektüel Merkez, Duygusal Merkez ve İçgüdüsel-Hareket Merkezi olmak üzere üç merkezin her biri kendi hafızasına sahip olduğu için böyledir. Daha sonra bu üç merkezin her biri kendi içinde üç parçaya ayrıldığından daha küçük dokuz hafızaya sahibiz. Bu alt bölümlerin her biri de kendi içinde yine üçe bölündüğünden 3+9+27 hafızaya sahibiz. Yani farklı ölçeklerde otuz dokuz farklı tür hafızaya sahibiz. Gördüğümüz, söylediğimiz, düşündüğümüz, hissettiğimiz ve algıladığımız her şey bu otuz dokuz hafızada kaydedilmektedir. Ama bu otuz dokuz hafızaya erişimimiz çok azdır. Genellikle merkezlerin bir veya iki çok küçük alt bölümünde yaşamaktayız. Hafızaların bu sınıflandırmasının bile eksik olduğunu hatırlatmama izin verin. Merkezlerin negatif bölümleri hariç tutulmuştur. Entelektüel Merkezi ve Duygusal Merkezi bir çizgiyle iki parçaya ayırırsak, altta kalan parça negatif yan olur ve böylece yirmi dört hafızaya daha sahip olduğumuzu hesaplayabilirsiniz.

Şimdi, bizdeki farklı hafızalar hakkında konuşurken, kolayca kavrayabileceğimiz bir şeyi ele alalım. Entelektüel hafıza, duygusal hafızadan farklıdır ve yine, Hareket Merkezinin hafızası da entelektüel hafızadan ve duygusal hafızadan farklıdır. Burada, küçük böcekler olarak üstüne tırmandığımız çok büyük şeylerle karşı karşıya olduğumuzu kavramalıyız. Bir insan bisiklete binmeyi öğrenmiş olabilir. Yani Hareket Merkezi bunu hatırlar. Ama o insan bir zamanlar Kimya hakkında bildiklerini hatırlayamaz. Bir bisiklete binince, onu sürebileceğini çok geçmeden anlar. Bir şey bunu hatırlamaktadır. Hatırlayan nedir? Entelektüel Merkezi mi? Elbette ki hayır. Başka bir hafızaya, çok daha kolay erişebileceği bir hafızaya bağlanır.

Ama bir kimya formülünü hatırlayamaz. Bu nedenle o formüle bir kitaptan bakması gerekecektir. Yine de aradığı şeyi, Kimyayı hiç öğrenmemiş birine oranla daha hızlı bir biçimde içeri alır. Bir süre sonra "şeyler ona geri dönmeye başlar" ve entelektüel merkezi canlanır ama ancak biraz çaba harcayarak.

Şimdi, Duygusal Merkezi ele alalım. Bir kişi, genellikle nahoş negatif duyguları hatırlar. Bunlar kendilerini, mekanik çağrışımlar sayesinde, çok kolayca canlandırır. Hafızanın bu türü, Entelektüel Merkezin ya da Hareket Merkezinin hafızasıyla aynı değildir. Duygusal Merkez bizim kontrolümüzde değildir; yani mutsuz olduğumuzda kendimizi mutlu hissedemeyiz. Bu noktada birtakım çabalar sarf etmek olasıdır ama sıradan insanlar olarak kendimizden söz ediyorum. Entelektüel Merkezle bağlantılı bir çaba, düşüncenin doğrultusunu *değiştirebilir* ve kişi konsantrasyon yoluyla ya da araştırarak bir şeyi *hatırlayabilir*. Ama çoğu zaman Duygusal Merkezin negatif yanının hafızası anlamına gelen Duygusal Merkezin hafızası bu kadar kolay değiştirilemez. Bunun bir nedeni, buraya demir atmış çok uzun tatsız hatıra dizilerinin bulunması ve bunları gerçek, sahici ve aslında geçmişimiz *olarak* alışımızdır. Bir şeyin gerçek, sahici olduğunu düşündüğünüzde, doğal olarak onu değiştiremezsiniz. Bu nedenle, Duygusal Merkezin negatif parçasına ait hatıraları değiştirmek zordur. Ama bunların gerçekliğinden kuşkulanmaya başladığımız anda, bunların bütünüyle doğru olduklarından şüphelenmeye başladıktan sonra, o zaman kendimizi bunlardan ayırmamız elbette olasıdır. Bu talihli bir andır. Kişi, deyim yerindeyse, hayal etmiş olduğu şekliyle geçmişini bir kenara atar ve belirli bir haz, özgürlük ve "Böyle olmam gerekmiyor," hissiyle içinde bulunduğu ana adım atar. Eskiden *kendimiz* olduğunda ısrar ettiğimiz şeye ve insanın kendinin yeni bir versiyonuna, kendinin yeni bir görüşüne, yeni bir kişiye doğru akıtabilecek enerjinin boş yere harcanması nedeniyle yararsızca savunduğumuz şeye bizi zincirleyen birçok pranganın birinden kurtulduğunda kişi bu hazzı daima hisseder. Ancak bu zincirler çok güçlüdür. Yalnızca Çalışma'nın içe alınması –farklı bir tesirler grubunun solunması– bunları çözüp dağıtmaya başlayabilir. Çünkü hiç kimse kendinden daha yüksek bir şeyin varlığını hissetmedikçe ve ona itaat etmeye başlamadıkça, olduğu durumdan serbestleşemez. Ama insanlar bu fikre –yani kendilerinden daha yüksek bir şeyin var olduğu fikrine– kolayca karşı çıkar. *Kendi içimizde* çok sert ve katı yerleşmişizdir. *Kendi içimizde* şu anki kendimizden daha yüksek bir şeyin, yani şuurun daha yüksek seviyelerinin, Varlık ve Bilgi'nin daha yüksek seviyelerinin, anlayışın daha yüksek seviyelerinin, merhametin daha yüksek seviyelerinin var olduğunu göremeyiz. Daha yüksek bir şeyin bu farkındalığı, bir kişinin içsel uyanışa ilerleyişinde önemli bir noktadır ve bu noktada, buraya dek ilerlemiş olan herkes, merhametsiz Kişiliği ergeç pasifleştirip merhametli Öz'ü aktifleştirecek şekilde dengeyi değiştirmek üzere uzun, zorlu ama çok açık ve basit bir mücadeleye girişmek zorundadır.

Bunların hepsinin hafızayla bağlantısı nedir? Çok gerçek bir bağlantıya sahiptir çünkü bir kişi Çalışma hafızasına sahip olmaya başlamadıkça ve

kendini bir süre boyunca göremedikçe bu noktaya asla yaklaşamaz. Kendini bildiğine, hayal ettiği kişi olduğuna, düşündüğü gibi davrandığına inanmaya son vermedikçe değişemez. Neden mi? Çünkü İmajinatif "Ben"inden hoşnuttur. Bu nedenle, hayat ona çok sert vursa bile uyumaya devam eder. Kuşkusuz, bu asla onun suçu değildir. Varlık seviyesinin –ne olduğunun– hayatını cezbettiğini görmez. Gerçek bir hafızaya, kendini gözlemleme aracılığıyla edinilen bir Çalışma hafızasına sahip değildir. Kendini kanıksar. Sahip olduğu hafıza gerçek hafıza değil, kibir ve önyargı tarafından kurgulanmış bir hafızadır. Yaptığımız ve söylediğimiz her şeyin; gördüğümüz ve işittiğimiz her şeyin ya da başkalarının bize yaptığı ya da söylediği her şeyin; düşündüğümüz, hissettiğimiz, niyetlendiğimiz ya da arzuladığımız her şeyin; davranışlarımızın ve başkalarının bize davranışlarının hepsinin; bunların hepsinin yüz milyonda birini hatırlamaktayız ve bu kadarı bile yanlış tarzda bağlanmıştır. Ama bizler ancak şuurun daha yüksek bir seviyesinde erişilebilen, her şeyin gerçekte olduğu gibi kaydedildiği daha derin bir hafızaya sahibiz. Gözlemleyen "Ben" aracılığıyla Çalışma hafızasının biçimlenişi, hafızayı başka bir seviyeye yükseltmeye başlar. Yaptığımız ya da söylediğimiz ya da düşündüğümüz şeylerle ve yaptığımızı ya da söylediğimizi ya da düşündüğümüzü hayal ettiğimiz şeylerle ergeç yüzleşmenin şokunu belki de o zaman çok feci bir biçimde deneyimlemeyeceğiz.

Quaremead, Ugley, 8 Haziran 1946

YENİ BİR TARZDA DÜŞÜNMEK ÜSTÜNE

Bu Çalışma'nın yeni bir tarzda düşünmemizi sağlamak için olduğu sık sık söylenir ama insanlar kendilerini zihinsel olarak zorlamadıkça –yani fikirlerle bağlantılı zihinsel çabalar sarf etmedikçe– bu imkansızdır. Bir kişi Çalışma'yı düşünmedikçe ve onu iyice düşünüp kendine bağlamadıkça, zihin değişemez, yani o kişi eskisiyle tamamen aynı tarzda düşünmeye devam edecektir. Çalışma'nın fikirleri hakkında ve davranışımız hakkında düşünmedikçe ve kendimizi Çalışma'nın öğrettiği biçimde düşünüp düşünmediğimize kafa yormadıkça aynı kalacağız, yani hiçbir zihin değişimi, hiçbir μετανοια olmayacaktır. Bir başka deyişle, Çalışma bizi etkilemeyecektir; kafamıza hiçbir şey sokmayacaktır. O zaman Çalışma, Entelektüel Merkezde adeta çok sayıda açılmamış paket gibi kalır. Şimdi, Çalışma tarafından hangi yollarla etkilenebileceğimizi kendimiz aramak ve bulmak zorundayız. Bildiğiniz gibi, insanlar normalde hayatın tesirindedir. Aslında organik bir bütün oluşturan bir fikirler sistemi olan Çalışma, içeri alındığı ve onunla gerçekten birleşildiği takdirde zihnin bir bütün olarak değişmeye başlayacağı ve sonuçta bizdeki her şeyin değişebileceği bir biçimde yapılandırılmıştır. Bana bu Çalışma'da en başından beri duygusal ola-

rak tesir eden fikirlerden biri, hepimizin uykuda olduğu ve kişinin gazetelerde okuduğu her şeyin uykuda davranan ve bu durumda yapabileceklerini düşünen insanlara dair olduğu fikriydi ama daha sonraları, kendimin uykuda olduğu fikri bana daha çok tesir etmeye başladı. Şimdi, fikirler olgulardan daha gerçektir. Bay O.'nun fikirler hakkında söylediklerini hatırlıyor musunuz? Modern psikolojinin belirli türden fikirlerin muazzam gücünü ve bunların gerçekliğini fark etmediğini söylemişti. "İlkel felsefede bile, insanlar fikirleri kutsal ve insani fikirler olmak üzere ikiye ayırdıklarında, fikirlerin farklı düzenlerinin var olduğunu daha iyi anlamaktaydılar," diye yazmıştı. "Modern düşünce bunu hiçbir surette kabul etmez. Mevcut psikoloji ve bilgi teorisi, insanlara fikirlerin farklı düzenlerini birbirinden ayırt etmeyi öğretmediği gibi bazı fikirlerin çok tehlikeli olduğuna, uzun ve özenli bir hazırlık olmaksızın bunlara yaklaşılamayacağına da dikkat çekmez. Modern psikoloji, fikirlerin gerçekliğini hesaba katmadığı için, bu gerçekliği anlamadığı için böyle olmaktadır... Antik ve Orta Çağa ait psikoloji ise insan zihninin fikirlerle bağlantılı konumunu daha iyi anlamıştı. Fikirlerin gerçekliği açıklık kazanmadığı sürece zihnin onları doğru bir biçimde ele alamayacağını anlamıştı. Üstelik kadim psikoloji, zihnin farklı türden fikirleri eşzamanlı ya da doğru bir düzen içinde alamayacağını, yani zihnin, hazırlık olmaksızın bir düzendeki fikirlerden bir başka düzendeki fikirlere geçemediğini da anlamıştı." O., ezoterik fikirleri, kişi önceden hazırlanmadıkça doğru kullanmanın imkansız olduğu karmaşık makinelere benzetir.

Şimdi, bu Çalışma'da amacı düşünme tarzımızı bir bütün olarak dönüştürmek olan belirli fikirler öğretilmektedir. Bu fikirler, deyim yerindeyse küçük miktarlarda, teker teker verilir. İnsan'ın uykuda olduğu fikrini bir kez daha ele alalım. Şimdi, bu fikir, doğru öğretilmedikçe çok tehlikelidir. Bu fikrin doğru anlaşılmasını mümkün kılmaya başlayan hazırlık nedir? Hazırlık, kişinin kendini gözlemleme aracılığıyla kendinin uykuda olduğunu fark etmesine dayanır. Bu, yıllar boyunca kendini gözlemlemeyi ve zihinsel gayret göstermeyi, yıllar boyunca özel düşünmeyi, özel tefekkürü ve içsel diyalogu gerektirir. Bu hazırlık belirli bir noktaya ulaşınca, uykudaki İnsan –uykudaki dünya– vizyonu bir kişiye doğru bir biçimde gelir. Artık negatif bir biçimde ya da bir üstünlük hissiyle birlikte gelmez de herhangi bir negatif duygu ya da bununla bağlantılı kişisel özdeşleşme olmaksızın, gerçek bir algı olarak gelir. Böyle bir durumda, Çalışma'nın fikirlerinden birinin bir kişiye tesir etmeye ve o kişinin bütün düşünme modunu değiştirmeye başladığını söyleyebiliriz. Ama Çalışma, kişinin kendi özel düşünüşünün en mahrem parçası olarak sürekli üstünde durulup düşünülmedikçe, bunun tam olarak gerçekleşmesi beklenemez. Kişi İnsan'ın veya hatta kendinin uykuda olduğunu papağan gibi yalnızca tekrarlayacak ama bunun ne anlama geldiğini fark etmeyecektir. Çalışma'nın fikirlerinin hepsi muazzam bir anlam yoğunluğu aktarmaktadır ama kişisel düşünme ve uygulama olmadıkça bunlar yalnızca birçok işaret direğinden ibarettir. Çalışma'nın yüzeysel bilgisi hiç kimseye fayda sağlamaz ama aynı zamanda, Çalışma'nın yüzeysel biçimlendirici bilgisi bir ilk adım olarak

gereklidir. Çalışma'nın bir fikrini anlamak, onun hakkında bilgi sahibi olmaktan çok farklıdır. Bilmek ile anlamak arasındaki fark kıyas kabul etmez. Olağan hayatın içindeki ilişkilerde Çalışma'dan çok nadiren tesir aldığımızı kendimize söylememiz olasıdır. Bu konuda bir şey bilebiliriz ve zaman zaman bunu çok kısa bir süreliğine düşünebiliriz ama hayatın tesirleri çok daha güçlüdür ve bu nedenle de Çalışma'nın tesirlerinin hangi yollardan hayatlarımızı ve davranış, düşünme ve hissetme tarzımızı gerçekten etkilemeye başlayacağını arayıp bulmamız şarttır.

Şimdi, bizler bir türden bir hedef edinmedikçe, Çalışma hayatlarımızı etkileyemez çünkü o zaman Çalışma tarafından sarmalanmayız ve hayatın bütün tesirlerine açık durumda kalırız. Çalışma'daki hedefi, şimdilik içinde yer aldığımız bir şeyle kıyaslayabiliriz. Hedefimizi hayatın ortasında hatırlarsak, tamamen farklı iki şeyin üzerimizde etkide bulunduğunu derhal hissederiz; yani her zaman mekanik davranmamıza neden olacak olan hayat ve şimdilik içinde yer aldığımız, bütünüyle mekanik davranmamızı engelleyen bu hedef. Bu, Çalışma'ya onay ve dolayısıyla güç sunmaktır. Bu yalnızca geçici bir deneyim olabilir ama yine de çok sahici bir deneyimdir ve en sonunda başarısız olabilse de Çalışma'nın tesirleri içinde yer almanın ne anlama gelebildiğinin tadını en azından bir anlığına alabiliriz ve böylece, mekanik Kişiliğimiz üzerinde etkili olan hayatın tesirleri üzerinde belirli bir güce sahip olabiliriz. Çalışma'nın bir tür hedefe sahip olmanın gerekliliğini bu kadar çok vurgulaması işte bu yüzdendir. Bu birkaç an, birkaç saat süren kısa bir hedef olabilir ama bu bile, hiç olmamasından iyidir. Hedef birçok ölçektedir.

Şimdi, kişinin hedefini beslemesi için Çalışma'yı düşünmesi gerekir ve burada, zihinsel çabaya ihtiyaç vardır. Hedef asla mekanikleşemez. Hedef, yeni düşünce ve içgörülerle beslenerek şuurla sürdürülen bir şey olmalıdır. Denizin kıyısında bir set oluşturmaya benzer bu. Deniz kıyıya vurmaya ve sürekli yenilenmesi gereken bu setin parçalarına çarpmaya devam eder. Olduğumuz halimizle bunu uzun süre yapamayacağımızı söylemek kesinlikle doğrudur ama yine de bunu bir anlığına samimiyetle yaparsak, Çalışma'nın tesirlerinin hayatınkilerden daha güçlü olduğu bir aşamaya ulaşmanın ne anlama geldiğinin tadını alabileceğimizi tekrarlamak istiyorum. Bir kez daha, negatif duyguları ele alalım. Bu noktada bir şey yapmak gerçekten de mümkündür. Ama bunu size verilen bir görev gibi, yapmanız istenen bir şey gibi yerine getirmeye çalışırsanız, kısa bir süreliğine bile olsa hiçbir şey yapamazsınız. Bunu, negatif duyguların hem siz hem de diğer insanlar için neden faydasız ve zararlı olduğuna dair bir ölçüde bireysel olan bir anlayıştan yola çıkarak yapmalısınız. Negatif duygulara köleliğinizi ve bu kölelikten kurtulmanız hakkında Çalışma'nın söylediklerini ve bunun tüm nedenlerini olabildiğince derinlemesine kavramanız gerekir. Bu amaçlara yönelik olarak, Çalışma'nın deyişlerinin birçoğunu zihninizde biriktirmelisiniz ve bunların hepsinin gerisinde, Çalışma'nın içsel gelişim, içsel özgürlük hakkında öğrettiği her şeyin genel bir kavrayışına da sahip olmalısınız. Bunu bir görev, sizden yapmanız istenen bir şey olarak yerine getirir de nedenine ilişkin hiçbir yakın, özel anlayışa sahip olmazsa-

nız hayata karşı direnemeyeceksiniz. Çalışma'nın sizin üzerinizdeki tesirleri çok zayıf olacak. Bir başka deyişle, Çalışma'da gerçek bir noktaya sahip olamayacaksınız. Şimdi, belirli bir kişiye negatif olmamak, mekanik oluşan negatif düşüncelere ve duygulara rıza göstermemek, onlara ayak uydurmamak, onlara kulak asmamak gibi geçici bir hedef belirlersiniz (ve her şeyden önemlisi, aynı rahatsız edici şeyleri kendinizde de bulursanız) o zaman size ulaşabilen ve sizi değiştirmeye başlayabilen Çalışma'da --Çalışma'nın tesirleri içinde– yer alıyor olacaksınız. Bu, Çalışma hedefiniz içinde yer almaktır. Hayatın tesirlerinden farklı olan Çalışma'nın tesirleri size erişebilir. Bu gerçekten çok basittir. Bu türden apaçık bir Çalışma hedefi belirleyin ve şuuru bir süreliğine bunda tutmayı deneyin. O zaman sonucu kendi başınıza görebileceksiniz. Ama genellikle insanlar asla bu türden basit ve apaçık bir Çalışma hedefi belirlemeyeceklerdir. Yalnızca neler yapmaları gerektiği hakkında endişelenip belli belirsiz merak duyarlar; Çalışma'nın kişinin kendi üzerindeki kişisel çalışması ve neler uygulaması gerektiği hakkında bu kadar belirgin bir biçimde öğrettiklerini henüz zihinleriyle duymamışlardır. Bazılarının şunu soracağından kesinlikle eminim: "Çalışma kendimiz üzerinde çalışmakla ilgili neler yapmamız gerektiğini öğretir?" Bunu kulaklarınızla tekrar tekrar işitmişsinizdir. Peki ama bunu zihniyle işiten ve düşünen, zihinlerini özel ve yakın bir tarzda bunun üzerinde çaba harcamaya yönelten ve yolun hangi yönde uzandığını ve bunu takip etmeye başlamanın ne anlama geldiğini fark eden kaç kişi vardır? Çünkü Çalışma, belirli bir amaca doğru uzanan bir Yol'dur; içsel, sessiz, aşamalı ve psikolojik bir yol. Bu Çalışma'yı bize verenler bu 4. Yolu takip etmişler ve nereye götürdüğünü kendileri görmüşlerdir.

Quaremead, Ugley, 15 Haziran 1946

GEVŞEME ÜSTÜNE BİR NOT

Tamamen uyanan bir insan Sahte Kişiliğe sahip değildir. Nasıl uyanacağını inceleyen bizler için bu, ne kadar uyanırsak, Sahte Kişilikte o kadar az olacağımız anlamına gelmektedir. Veya tersinden ifade edecek olursak, kişi ne kadar Sahte Kişilikteyse, o kadar çok uykudadır. Şimdi, Sahte Kişilikte uykuda olan bir kişi gerçek mevcudiyete de sahip değildir. Gerçek bir kişi yoktur. Bir insan hiçbir aldatmaca olmaksızın kendine tamamen açık duruma gelmelidir. Bu, gerçek gevşemedir. Onun kendine dair belirli inançlara, duruşlara, resimlere, kendiyle ilgili fikirlere tutunmaya son vermesi gerekir. Gevşemekten bizi alıkoyan endişe ve korku, bir insan aslında kendi olmayan şeyi sürdürmeye giriştiğinde, hemen göze çarpmayacak biçimde ortaya çıkarlar. O kişi kendinin bir seferde yalnızca bir yanında yaşar ve gerisi onun için karanlıktadır. Kendine açık değildir. İçsel kale almanın farklı biçimleriyle, iyi izlenim verilip verilmediği ve görüntünün koru-

nup korunmadığı gibi meselelerle daima meşgul olan Sahte Kişilik, Varlıkta bir gerilime neden olur. Bu sanki bir insanın ayak parmakları üzerinde durmaya devam edip de kendini neden tükenmiş hissettiğini anlamaması gibidir. Kendi olmayan, hayali olan, ona uymayan bir şeyi sürekli olarak ayakta tutuyordur. Ve bu herkese olmaktadır. Hiç Sahte Kişiliğimiz olmasaydı, kabul etse de etmese de herkesin kendine dair gizliden gizliye hissettiği bütün bu endişe ve gerginlik ortadan kalkardı. Yalnızca başkalarıyla ilişkimiz değil, kendimizle ilişkimiz de değişirdi. Gevşemenin ne olduğunu işte o zaman anlardık. Bunun bir nedeni, Sahte Kişiliğin yalnızca kendini sevebilmesidir. Her şeyi kendine atfeden kendini sevme, itibarını ve konumunu yitirme korkusu nedeniyle bizi sürekli endişelendirmektedir. Şimdi, Sahte Kişilik asla hiçbir şeyi itiraf etmez. Her zaman haklıdır. Günahlarını itiraf ediyormuş gibi yapsa bile, bunu gösteriş yapmak, erdem ve takdir kazanmak için rol icabı yapar. Bu saçma sapan şey, kolayca görülüp yok edilebileceğini düşünebileceğiniz apaçık yalanlara ve sahte imajinasyona dayanmaktadır. Tam tersine, onun mevcudiyetini görmek çok zordur ve güçlülüğü olağanüstüdür. Ne kendinin ortaya çıkmasına, ne bizim kendimizi –yani gerçekte ne olduğumuzu– ortaya çıkarmamıza izin verecektir. Bunu yapsaydı, gücü kaybolurdu ve bizler en büyük düşmanımızdan –yani olduğumuzu hayal ettiğimiz kişiden, sabah uyandığımız andan gece uykuya daldığımız ana kadar köle gibi hizmet ettiğimiz kişiden– kurtulmuş olurduk. Dolayısıyla, bu şekilde köle gibi hizmet ederken derinlemesine gevşeyemeyiz çünkü Sahte Kişilik, olduğunu hayal ettiği şeye denk olmamızı sağlamaya devam edecektir. Kişinin bir an durup dinlenmesine izin vermeyecek, gerektiği gibi davranması, şöhretini ve karakter rolünü koruması için onu sürekli olarak dürtecektir. Dolayısıyla, bir insan çok çalışkan olduğuna dair bir resme sahipse, Sahte Kişilik onu ölesiye çalışmaya zorlayacaktır. Her birinizi, kendinize ilişkin resimlerinize ayak uydurmaya zorlamaktadır o.

Şimdi, Sahte Kişiliğin güçlülüğünün nedeni tamponlardan dolayıdır. Onun güçlü oluşu, apaçık yalanlardan ve sahte imajinasyondan değil de merkezlerde duvarlar gibi uzanarak bizim bir kerede birden fazla yanı görmemizi engelleyen tamponlardan dolayıdır. Bu nedenle, içsel çelişkilerimizi görmeyiz. Ayrı ayrı bildiğimiz iki şeyi biraraya getirmemizi engellerler. Tamponlar bu tuhaf eylemi sergiledikleri için yalanlar ve imajinasyon bizi kontrol etme gücüne sahiptirler. Çalışma'nın bizi kendimiz için bulup ortaya çıkardığı bir an gelir. Bunu yapmasının bir yolu, bizdeki bir çelişkinin şuuruna varmamızı, yani bir tamponun her iki yanında yatan şeylerin eşzamanlı olarak daha çok şuuruna varmamızı sağlamaktır. Olağan şartlarda, yalnızca tek bir yanda neler yattığının ve bir süre sonra diğer yanda neler yattığının şuurunda olur ve böylece hiçbir çelişki görmezdik. Dolayısıyla Sahte Kişilik, tamponların etkinliği aracılığıyla kendimizle karşılaşmamızı engellemektedir. Kişinin hiçbir aldatmaca olmaksızın kendine tamamen açık hale gelmesini engeller. Öyleyse, kendini gözlemlemeyi uzunca bir süre, bir tamponun her iki yanını da kaydeden hafızası bize tesir edecek kadar güçlenene dek uygulamak şarttır. Bu her şeyin sakinleşmesini

sağlar. Sahte Kişilik nedeniyle içimizde büyük bir gürültü sürüp gitmektedir; birçok "ben" bağrışıp durmaktadır. İşte bu nedenle, gevşeyemeyiz.

Quaremead, Ugley, 22 Haziran 1946

DUYGUSAL MERKEZ ÜSTÜNDE ÇALIŞMA

Bu hafta, bütün Grupların hazır bulunduğu Londra Toplantısında Çalışma'nın öğretisi en baştan başladı ve başlangıçta vurgulanan temel fikirlerden biri, bu öğreti sisteminin kendi kendine evrimde bir deney olarak İnsan'ın özel olarak yaratıldığı fikrine dayanmasıydı. Çalışma, hayvanlardan farklı olarak İnsan'ın kendini geliştiren bir organizma olarak yaratıldığını söyler. Bu bakış açısından bakılınca İnsan, henüz tamamlanmamış bir bina gibi eksiktir ve kendi binasını bitirmesi, kendini tamamlaması ona bırakılır. Bu nedenle, dünya üzerinde "ezoterik öğretiler" olarak adlandırılabilecek belirli öğretiler her zaman mevcut olmuştur. Örneğin, çalıştığımız bu öğreti bazen ezoterik (içrek) Hristiyanlık olarak adlandırılmıştır. Bunun egzoterik (dışrak) Hristiyanlıkla hiçbir ilgisi yoktur.

Bu Toplantıda, İnsan'ın üç merkezine değinildi ve İnsan'daki Duygusal Merkezin çok kötü durumda olduğu söylendi. Bu öğretinin bu kadar çok vurguladığı bu nokta hakkında birkaç kısa yorum yapalım. Çalışma, Duygusal Merkezimiz üzerinde çalışmamız, onu arındırmamız, temizlememiz ve bizi uykuda tutan ve dış hayatın kölesi yapan gereksiz duygulardan kurtulmamız gerektiğini söyler. Sürekli kızgın, sürekli kaş çatan, sürekli gücenen, sürekli zor, aslında sürekli bir baş belası olan bir kişiyi ele alalım. Böyle bir kişide Duygusal Merkez doğru çalışmıyordur ve böyle bir kişinin kendindeki Duygusal Merkezin bu yanlış işleyişinin uzunca bir eğitime dayanan teknik gözlemleme aracılığıyla farkına varması şarttır. Şimdi, her zaman kızgın, hırçın, aksi, kavgacı ve hatta zehirleyici olan bir kişi, Duygusal Merkezin bu durumunun bu Çalışma'da herhangi bir kendi kendine gelişme için kesinlikle uygun olmadığını kavramalıdır, yani ister erkek ister kadın olsun bu kişi şunu fark etmelidir ki ondaki Duygusal Merkez bu mekanik durumda kaldığı sürece, kendini bu öğreti anlamında tamamlaması, geliştirmesi ve ilerletmesi kesinlikle imkansızdır. Mesele şu ki böyle kişiler kızgın, aksi, eleştirici, sıkıcı, öfkeli vb. olduklarını görmezler. Tam tersine, çok tatlı ve büyüleyici olduklarına dair bir resme sahiptirler. Dolayısıyla, onlarda bir uçurum, kendilerine dair şuurlarında bir uçurum vardır. Bu uçurum, bu öğretide kendini gözlemleme için verilen talimatlara göre samimiyetle ve şuurlu gerçekleştirilen kendini gözlemleme aracılığıyla doldurulabilir ancak. İnsanların hepsi kendilerini bildiklerini düşünürler ama hiç kimse kendini bilmez. Bu bir yanılsamadır. Genellikle diğer insanlar bizim hakkımızda kendi bildiklerimizden daha fazlasını bilmektedir ama öte yandan, kendilerini bilmezler. Bu nedenle, Duygusal Merkezinizin duru-

munu ve ondan mekanik olarak gelen nahoş tezahürleri gözlemlemeye başlamak çok iyi bir şeydir. Çalışma, Duygusal Merkezin bizdeki en harikulade merkez olduğunu ama şu anda, hepimizin içinde var olduğu uyku durumunda onun negatif duygulara, kendine acımaya, kendiyle ilgili duygulara, kendine değer verişe ve birbirimizle gerçek anlamda temas kurmamızı ve dolayısıyla birbirimizin zorluklarını anlamamızı engelleyen bunlara benzer daha pek çok duygu biçimine gark olduğunu öğretmektedir.

Entelektüel Merkez üstünde çalışma, Duygusal Merkez üstündeki çalışmadan farklıdır ama Çalışma, bizdeki üç ana merkezin gözlemlenmesiyle başlar ve kendini gözlemleme aracılığıyla iki merkezin durumunun –yani Entelektüel Merkezde ve Duygusal Merkezde sürekli olup bitenlerin– farkına vardığımız noktaya gelmeliyiz. Asla hiç kimseden hoşlanmayan, insanlarla alay eden, insanların hatalarını bulan vb. biriyle karşı karşıya olduğunuzu varsayalım. Böyle bir insan, bunun kendi Duygusal Merkezinin durumu olduğunu bilmez. Veya kendini hep diğer insanlardan üstün oluşu üzerinden değerlendiren ama bunun farkında olmayan birini ele alalım. Üstünlüğün duygusal hissi hep kendini saymaya, kendini sevmeye ve kendini hissetmeye dayanmaktadır. Böyle bir durumda, Duygusal Merkez gerektiği gibi çalışmaz ve bir kişiyi, ona içsel anlam ve böylece huzur veren doğru hislerle dolduramaz. Bu nedenle, kişinin Duygusal Merkezinin durumunu gözlemlemesi, onu etkin haldeyken gözlemlemesi –yani dış olaylara ve özellikle de diğer insanlara nasıl mekanik tepki verdiğini gözlemlemesi– iyi bir şeydir. Burada büyük bir görev yatar ki bu aslında bir hayat görevidir. Bu Çalışma, kişinin tüm hayatı içindir ve bunu uygulayarak, içsel olan ve gerçek yanlarımızın ve gerçekte ne olduğumuzun giderek daha çok şuuruna varmamız olgusundan kaynaklanan aşamalı bir dönüşümden geçeriz. Bu, kendimize dair yanılsamaları yok eder.

Bir insan kendi üzerinde gerçekten çalışmaya başladığında, bu öğretinin derinliğini görmeye başladığında o artık aynı türden bir adam olarak kalamaz; bir kadın da aynı türden bir kadın olarak kalamaz. Erkek veya kadın olsun o kişi, insanların bu Yeryüzü'nde kendini geliştiren organizmalar olarak doğmasının ne anlama geldiğini ve bu kusurlu gezegende olmasının gerçek anlamı olan bu tamamlanmayı, bu nihai gelişimi gerçekleştirebilmek için herkesin takip etmesi ve üzerinde çalışması gereken özel bir görevi olduğunu anlamaya başlar. Her birinin görevi farklıdır ama Çalışma, genel hatlarıyla anlaşıldığı ve onun hakikati içsel olarak bilindiği anda, her bir kişiye ne üzerinde çalışması gerektiği gösterilir. Çalışma'nın negatif duyguların gereksiz olduğunu, hayatı sürekli olarak karmaşıklaştırdıklarını, insanların birbirleriyle ilişkilerindeki tüm mutsuzluğun sebebi olduklarını öğrettiğini ve ayrıca, kişinin kendini bu gereksiz negatif duygulardan aşama aşama kurtarmasının mümkün olduğunu öğrettiğini de hatırlamalısınız. Kişi bunu bilip anladığı ve bunun içsel hakikatini gördüğü anda, zihninde artık paha biçilmez değerde bir sır vardır. İçinde bulunduğu koşullar ne olursa olsun asla kayıp yaşaması gerekmez çünkü o, herhangi bir koşulda ne yapması gerektiğini –yani negatif duyguları ifade etmemeyi ve sonra, onlardan ayrılmayı ve en sonunda onlara hiç sahip olma-

mayı– daima bilecektir. Bu Çalışma, negatif duygulara sahip olma hakkımız olmadığını öğretmez çünkü bu fazlasıyla zor olurdu. Negatif duygulara sahip olmama hakkımız olduğunu öğretir. Bütün sıkıntılarımız, aile içi trajedilerimiz vb. esasında negatif duygular beslemekten, bize bir şey *borçlu* olunduğunu hissetmekten kaynaklanır. Size sormak isterim: Size neler borçlu olunduğunu düşünüyorsunuz? Bunu inceleyin ve daha sonra da kendinize bakın. Neye benzediğinizi *gördüğünüzde*, size bir şey borçlu olunduğunu gerçekten hissedebilir misiniz? Bu soruya, "Hayır, tam tersine fark ettim ki ben başkalarına *borçluyum*," derdim. Rab'bin Duası'nda şu ifade yer alır: "Bize karşı suç işleyenleri bağışladığımız gibi, Sen de bizim suçlarımızı bağışla!" (*Matta*, 6:12) Yani hayatınız başkalarının size borçlu olduğu hayaline dayandığı sürece hiçbir yere ulaşamayacaksınız. Ama hiç kimsenin size hiçbir şey borçlu olmadığını ve bunun hep kendi hatanız olduğunu daha çok gördükçe, hesaplarınız spiritüel olarak iptal edilir. Bu, daha yüksek merkezleri ve size neler söyleyeceklerini duyabilme olasılığı sunar. Ama siz bir içsel kale alma, kendine acıma, hiçbir zaman şansa sahip olmadığınız hissi, tipik hayat koşulunuzun istisnai olduğu ve size özgü zorlukları hiç kimsenin anlamadığı hissiyle dolu bir kitleyseniz, Duygusal Merkezi negatif duygulara gark edip boğmaya devam edeceksiniz. Duygusal Merkez bu durumda gerçek işlevlerini yerine getiremez ve dolayısıyla da size içsel anlam ve huzur veremez.

Quaremead, Ugley, 29 Haziran 1946

KENDİNİ HATIRLAMA ÜSTÜNE NOT

Çalışma, Kendini Hatırlamanın bedenimizdeki bütün hücreler için doğrudan doğruya daha iyi besin anlamına geldiğini öğretmektedir. Kişinin hayatın tüm sorunlarıyla özdeşleşmesi ve Kendini Hatırlamanın yokluğuna işaret edecek şekilde negatif, sıkıntılı, kıskanç, mutsuz vb. olması ise, tam aksine, bedenin tüm hücreleri için kötü besin anlamına gelir. Hayatın hengamesinin tam ortasındayken bir Kendini Hatırlama eylemi, yeni kuvvet verir. Bütün beden daha hafifler çünkü bedeni oluşturan hücreler yeni besin –vitaminlerden yukarıda olan bir besin sınıfını– alır. Beden, psikolojiden doğru besin gelmesine ihtiyaç duyar. Bedenin kişinin durumuyla, yani psikolojik durumuyla ilişkisi çok yakındır. Bunaltıcı bir negatif durum, üzüntülü bir durum, endişeli bir durum beden için kötü besin üretir. Çalışma, beden ile zihin arasındaki ilişkinin çok ince, süptil ve kesin olduğunu öğretir. Zihnin kötü durumları ve özellikle de –örneğin, kendimizle ilgili küçük ve önemsiz duygular, hoşlanmama, can sıkıntısı gibi– kötü duygular bedendeki hücrelerin doğru çalışmasını aksatır. Çalışma, kişinin kendi üzerinde çalışmak, herhangi bir anda davranışını fark edip bir Kendini Hatırlama eylemiyle bunu dönüştürmek için harcadığı bu çabanın, beden-

deki hücrelerin kimyasını değiştirdiğini öğretir. İnsan hayatta çok meşgul olmasına rağmen uykuda olabilir. İnsan hayatta çok meşgul olmasına rağmen uyanık olabilir. Bunların sonuçları çok farklıdır. Bir insan, Kendini Hatırlamanın ne anlama geldiğini kendini hatırlamayıp dış koşullara her zaman aynı biçimde tepki gösteren bir makine olduğunu fark etmekten hareketle incelemeye başlarsa, Çalışma'nın ne hakkında olduğunu görmeye başlar. Şu anki haliyle gayet iyi olduğuna dair kendini pohpohlarsa, Çalışma ona kapalı kalır. Bu, içsel olarak, ondaki olağan merkezlerin aktif olan daha yüksek parçalarının ona kapalı kalacağı anlamına gelir. Bu nedenle genelde kendinin, kendi evinin bodrumunda yaşamaktadır. Bir erkek veya bir kadın bir süre sonra kendi üzerinde çalışmanın ne anlama geldiğini öğrenmeli ve dış koşulların yalnızca bir işlevi olarak kalmamalıdır; yani dış koşullar elverişli olmadığında üzgün, sıkıntılı ve mutsuz olup dış koşullar elverişli olduğunda heyecanlı ve coşkulu olmamalıdır. Bu, karşıt uçlarda yaşamaktır. O zaman kişi mutsuzluktan mutluluğa ve mutluluktan mutsuzluğa savrulan çaresiz bir makinedir kesinlikle. Kendi hayatını yaratmak, kısacası kendini yaratmak için hiçbir şey yapmaz. Hayat o zaman bizi büyük bir kayışın yüzlerce küçük makineyi çalıştırması gibi idare eder. Bu arzulanır bir durum değildir çünkü o zaman *hiç kimse* yoktur; kişi gerçekten de hiçbir koşulu dönüştürme gücüne sahip olmayan *hiç kimse*dir. Deyim yerindeyse, kişi varını yoğunu harcar ve sonra hiçbir şeyi kalmaz. Hiçbir kuvvet rezervi yoktur. Kendinde hiçbir şey yaratılmaz. Bu durumda kişi, olup biten her şeyle özdeşleşmiştir. Bir başka deyişle, kişi kendini hatırlamaz. Bir erkek veya bir kadın, *önceden oluşturulmuş* birçok basmakalıp örneği bulunan tipik bir mutsuz olayla bütünüyle özdeşleşirse kuvvet yitirir. Kendisi için bir yarış pistindeki engeller gibi hazırlanmış tipik basmakalıp olaylara mekanik tepki veren bir makinedir. Evet, gerçekten de böyledir. Tipik bir engelin önüne gelip düşersiniz. Ama kendinizi hatırlarsanız, –özellikle de kendinize, "Bu, milyonlarca insanın şu anda içinde bulunduğu tipik bir koşul," diyebilirseniz– düşmeniz gerekmez. Bu, o olayın özgün tadını ortadan kaldırır.

Şimdi, tekrarlayalım: "Çalışma, Kendini Hatırlamanın bedenimizdeki bütün hücreler için doğrudan doğruya daha iyi besin anlamına geldiğini öğretmektedir." Ama size şunu hatırlatmama izin verin: Kendini Hatırlama nihayetinde sizdeki daha yüksek bir şeyin algısına dayanmaktadır. Bir insan bu Çalışma'nın öğretisini pratikte kendine uygulamaya başlayınca, adeta dünyanın yüzeyinin biraz yukarısında uçmaya başlar. Eskiden takılıp düştüğü yerlere takılıp düşmez artık. Bir başka deyişle, daha yüksek bir telgraf telinde –biraz daha yüksek bir seviyede– yaşamaktadır. Eskiden bir felaket olan bir şey, artık belki de yalnızca anlık bir olaydır. Sorunların ve endişelerin, kısacası hayatın basmakalıp gündelik olaylarının, gündelik vakalarının hengamesinin tam ortasında "kendini hatırlamanın" muhtemelen ne anlama gelebileceğini hepinizin düşünmesini ve gözden geçirmesini istiyorum. Böylece, örneği değiştirecek olursak, "denizin üzerinde yürümenin" –benim durumumda Nicoll'ün üzerinde ve böylece daha yukarısında yürümenin– ne anlama gelebileceğini kişi görmeye başlar.

Quaremead, Ugley, 6 Temmuz 1946

SAHTE KİŞİLİK VE KENDİNİ SEVMEK ÜSTÜNE YORUM

"Kendini sevmek" kavramının hangi bağlamda kullanıldığına dair sorularla karşılaşmaktayım. "Kendini sevmek" kavramının bu öğreti sisteminde kullanılmadığını ve kendim bunu kullandığımda teknik bir Çalışma ifadesi olmadığını genellikle eklediğimi açıklamıştım. Çalışma'nın Londra'daki ilk günlerinde bu sözcüğün neden kullanılmadığını kendi aramızda sık sık tartışıyorduk ve hatırladığım kadarıyla, biri belki de bunun nedeninin aşınmış bir sözcük olmasından ya da açık bir anlam taşımamasından kaynaklandığını söylemişti. Bay Ouspensky ise bir keresinde, içimizden birkaç kişiyle özel bir konuşma yaparken, bunun için başka bir sözcük bulabilirsek Sahte Kişiliği tarif etmede faydalı olabileceğini söylemişti. Pek çok terim, örneğin "kendini sayma," "kendine hayranlık," "kendini önemseme" ve daha pek çokları önerilmişti ama "kendini sevmek" terimi önerildiğinde Bay O. bunun belki de aklındakine en çok yaklaşan şey olduğunu söylemişti. Bütün meselenin, bir erkekteki veya bir kadındaki Sahte Kişiliğin duygusal tepkilerinde yattığını eklemişti. Bir erkeğin veya bir kadının Sahte Kişilikten kurtulmak için derinden sarsılması gerektiğini söylemişti. Sahte Kişilik kendimizle ilgili hissimiz ve de hayali bir şey, edinilmiş bir yapay maske, olduğumuzu hayal etmekten hoşlandığımız ama aslında olmadığımız yapmacık bir kişi olduğu için bizler kolayca gücenir ve üzülürüz. Bu Sahte Kişilik kendini birmiş gibi ele alır ve İmajinatif "Ben" işte bu şekilde doğar; deyim yerindeyse, gerçek bir kişi olduğu fikrini ödünç alır ve böylece "Ben" der. Sahte Kişiliğin sürdürülmesi büyük miktarda kuvvete mal olur. Bizi içsel kale almaya yöneltir; bizi tüketir. Bay Ouspensky, Sahte Kişiliğin kendi varlığını korumak için sürekli olarak kendini haklı çıkardığını söylemişti. Bu ise kuvveti boşa harcar. Benim durumumda Nicoll olarak adlandırılan Sahte Kişilik hakkında, kişi bunun aslında "Ben" olmadığını görebilmelidir, demişti. Bunun, merkezlerdeki belirli rulo gruplarından ve kişinin o sırada içinde bulunduğu koşullara göre bileşimleri bakımından sürekli zaman zaman değişebilen, ancak aynı zamanda hep sahte, sürdürülen bir şey, bir icat olma niteliğine sahip "ben" gruplarından oluştuğunu söylemişti. Örneğin, bir insan alt sınıftan insanlar arasında belirli bir rol, üst sınıftan insanlar arasında başka bir rol üstlenebilir ama aynı zamanda bunların hepsi aynı şeydir; yani Sahte Kişiliktir. Bay O. kendimize içsel olarak "bu aslında Ben değilim," diyebileceğimiz noktaya gelmemiz gerektiğini söyledi. Bu içsel ayrılmanın –benim durumumda Nicoll'den ayrılmamın– Çalışma'daki en önemli nokta olduğunu ve Kişiliği bütünüyle pasifleştirmekle bağlantılı olduğunu belirtti. Sahte Kişiliğin incelenmesinin neredeyse hayat boyu bir görev olduğunu ve ancak, ergeç Gerçek Vicdan'a yol açan içsel tadın gelişimi aracılığıyla anlaşılabileceğini söyledi. Edinilmiş Vicdanımızdan ayrı olarak Gerçek Vicdan'ın en önemli içsel duyularımızdan biri olduğunu ve bu verilmemiş olsaydı, hiç kimse uyanamazdı, diye ekledi. Edinilmiş Vicdan kuşkusuz bizim nasıl yetiştiril-

miş ve bize nelerin doğru, nelerin yanlış olarak öğretilmiş olduğuyla ilgili bir meseledir. Bay O., Edinilmiş Vicdanın her ulusta farklı olduğunu söylemişti. Herhangi bir şey olabilirdi. Bu bir taklit meselesiydi. Örneğin, kimi insanlara taklit ve eğitim yoluyla birden fazla kadınla evlenmenin doğru olduğu, kimilerineyse tek bir kadınla evlenmenin doğru olduğu öğretilir ve bunun gibi binlerce farklı şey ama Gerçek Vicdan bütün insanlarda aynıdır ancak, yüzeydeki Sahte Kişiliğin altına gömülüdür. Bay O. hiç kimsenin hiçbir zaman –kişisel çıkar anlamında– biraz benlik karışımı olmaksızın davranamayacağını ama bunun çoğu zaman *bütünüyle* kişisel çıkar olduğunu söylemişti. İnsanlar dışsal kale almıyordu. Bize, komşularımızı kendimiz kadar sevmemiz gerektiği söylendi, dedi ve bunun bir anlamı da bizim şeyleri kişisel çıkardan veya kendini sevmekten tamamen arınmış yapamayacak oluşumuzdu ama bunun bir yarısının kendini sevmek, diğer yarısının da komşumuzu sevmek olması gerekirdi.

Duygusal gelişimin İnciller'de "insanın kendini sevmesi, komşusunu sevmesi ve Tanrı'yı sevmesi" şeklinde formüle edilen aşamaları –yani Duygusal Merkezin en yüksek alıcı güçlerine dek gelişmesi– hakkında konuşmasını rica ettim. Ferisilerden biri en büyük buyruğun ne olduğunu sorduğunda İsa'nın şu yanıtı verdiği aktarılır: "Tanrın Rab'bi bütün yüreğinle, bütün canınla ve bütün aklınla seveceksin. İşte ilk ve en önemli buyruk budur. İlkine benzeyen ikinci buyruk da şudur: Komşunu kendin gibi seveceksin." (*Matta*, 22:37-39) Bay O.'nun yanıtının ne olduğunu ancak özetleyerek verebilmem mümkündür. Şunları söyleyerek başlamıştı: "Sahte Kişilik yalnızca kendini ve kendini pohpohlayan ya da kendiyle aynı fikirde olan şeyleri sever. İnsan sevmek için kendinden daha yüce bir şeyi bulamadıkça, bu içsel durumu asla değiştiremez. Bugünlerde insanlar Evren'e dair çok garip bir görüşe sahipler ve sanki o kendini yaratmış gibi onu kanıksayıp onda harikulade hiçbir şey görmüyorlar. Bir şey nasıl olur da kendini yaratabilir? Bilim insanları her keşfi kendilerine atfediyor; kendileri doğmadan çok önce var olmuş ve onlara sunulmuş bir Evren'i incelediklerini anlamıyorlar. Yıldızlara bile kendi adlarını veriyorlar. Bu saçmalıktır. Ama Sahte Kişilik her şeyi kendine atfeder. Daha kadim zamanlarda, bir insan mucize hissine sahipken ve hem kendinin hem de Evren'in Yaratıcısı olan Tanrı'ya ibadet ederken, bugün mevcut ortalama insan bakışında var olandan duygusal olarak çok daha iyi bir durumdaydı. Anlayışı daha iyiydi. Kendinin *altında* durabiliyordu. İnciller'de sevgi hakkında söylenenlere gelince; bunun çok büyük bir anlamda, çok büyük bir ölçekte söylendiğini ve içinde birçok anlam katmanının bulunduğunu fark etmelisiniz. Bu anlamlar Sahte Kişiliği yok eder çünkü bir erkek veya bir kadın tarafından anlaşılmaya başlandıklarında, Yaratılış'ın büyük gizemiyle karşılaştırıldığında kendilerinin küçüklüğünün algılanması onları duygusal olarak etkilemeye başlar. Daha yüce duyguların hepsi, Sahte Kişiliğin ve onun kendine duyduğu sevginin ve kendine atfettiği önemin dar ve kısıtlı küresinden doğan kendiyle ilgili küçük duyguları yok eder." Ve şöyle diyerek devam etti: "İnciller'deki bütün deyişlerin ve mesellerin, bizler Varlık seviyesi bakımından değiştikçe kendini açığa vuran muazzam bir an-

lam derinliğine sahip olduğunu zaten biliyorsunuz. İsa'nın tarihsel bir olgu olarak var olup olmadığı hakkında tartışmanın pek bir anlamı yoktur. Aslında vardı ve rolünü incelikli bir biçimde oynadı. Önemli olan, ne tür bir ayırt etme gücüne ve anlayışa sahip olursa olsun İnciller'i ilk defa okuyan herkesin bu kısa kayıtların, bu sözlerin o zamandan beri yazılmış her şeyden tamamen farklı olduğunu derhal fark etmesidir. Ama insanlar İnciller'i mekanik okurlar; okuduklarını anlamazlar. Ferisileri ve İsa'nın onları nasıl sürekli olarak kınadığını okurlar ama bunun kendileri –kendi Sahte Kişilikleri– için geçerli olduğunu görmezler. Sizdeki Ferisi, Sahte Kişiliğinizdir; olmadığı bir şey gibi davranıyor hep. İçinizde yaşayan Ferisi'dir o. İnsanlar bazen 'kişinin Tanrı'yı bütün yüreğiyle, bütün canıyla, bütün aklıyla' sevmesi gerektiğini kolayca anlayabildiklerini düşünüp hatta bunu yaptıklarını hayal ederler. Bunun öncelikle Kişiliği pasifleştirmek –ki uzun bir görevdir– anlamına geldiğini anlamazlar. Kendi kendilerinin yaratıcısı oldukları fikrini tamamen terk etmeleri ve kendilerinden sonsuz ölçüde daha yüce bir şeyin var olduğunu ve kendilerinin bir hiç olduğunu ayrıntılı olarak kavramaları gerekmektedir. Sorun şu ki İsa'nın ne söylediğini anlayabildiklerini düşünürler ve hatta çok dindar insanlar Tanrı'yı sevdiklerini iddia ederler ama kendi fikirlerinde ısrar ettiklerini ve Sahte Kişilikten başka bir şey olmadıkları için aslında uzun vadede kendilerini sevdiklerini gözlemlemezler." Sonra da şunları ekledi: "Örneğin, hoşlarına gitmeyen bir biçimde davranan herkesi yargılamaya ve kınamaya meyillidirler. Yani gizlice nefret ederler. Peki 'komşunu sev' buyruğu ne anlama gelir? Kişinin komşusu kimdir? Bazı insanlar belki de bununla kapı komşuları her kimse o kişilerin kastedildiğini düşünmektedir. Psikolojik açıdan bunun Varlık seviyesinde size en yakın olanlarla, anlayışta size en yakın olanlarla, aradıkları şeyler bakımından size en yakın olanlarla ya da aynı yoldan gidenlerle ilgisi olmalıdır. İşte bu nedenle, Çalışma'da olan kişilerle şuurlu bir ilişkide olmalıyız; çalışmanın ikinci çizgisidir bu. Peki o zaman kendini sevmek ne anlama gelir? *Hangi kendiniz*? Pek çok benliğe sahibiz. Son olarak 'Tanrı'yı sevme'nin ne anlama geldiğini nasıl anlayabiliriz? Bu, muazzam bir şeydir; hakkında bilgi sahibi olduğumuzu hayal edebildiğimiz ama henüz bilemeyeceğimiz bir şeydir. Evet, insanlar Tanrı'yı sevdiklerini söyler ama sonra gidip birbirlerini öldürürler ya da birbirlerinden nefret ederler ya da kötü konuşurlar. Tanrı'yı sevmek bu şekilde nasıl olabilir? Belki de 7 No.lu İnsan –yani İnsan'ın olası en yüksek gelişimine ait bir insan– 'Tanrı'yı sevme'nin ne anlama geldiğini bilir; sıradan mekanik İnsan ise bunun ne anlama geldiğini kesinlikle bilemez. Tanrı'ya, ibadet ettiğini varsaydığı Tanrı'ya ilişkin *kendi fikrini* sevebilir ama bu sübjektiftir ve birisi ona karşı çıkarsa öfkelenir ve hatta ona eziyet eder ve onu öldürmek ister. İsa'nın sözlerinin tam olarak anlaşılabilir duruma gelebilmesinden önce *objektif şuur* durumuna (yani dördüncü şuur durumuna) erişmek gerekirdi. Kendimize dair bütün söyleyebileceklerimiz, başkalarını veya Tanrı'yı nasıl sevebileceğimizi bilmediğimizdir. Bu ilk şeydir. Bunun böyle olduğunu görmeliyiz. Sevgi olarak adlandırdığımız şey bir an içinde hoşlanmamaya, şüpheye, kıskançlığa ya da nefrete dönüşebilir. Sev-

gi pozitif duygu demektir ve bizler pozitif duyguları bilmeyiz. Pozitif duyguların niteliği, asla karşıtlarına dönüşmemeleridir çünkü bütün karşıtları içerirler. Biz yalnızca karşıtlarına kolayca dönüşebilen ve bunu çok sık ve bir anda yapabilen duyguları biliriz. Buna sevgi deriz ama bu, sevgi değildir. Kendini sevmektir. *Sevgi* terimi İnciller'de özel bir biçimde kullanılır. Kastedilen şey mekanik sevgi değil, şuurlu sevgi ve şuurlu ilişkidir. Bu yeterince nettir. Bir insan, olduğu haliyle sevemeyeceğini fark etmeye başladığında, en azından hakikate yakınlaşır. Artık bir ahmak değildir. En azından bazı imajinasyonlardan, Sahte Kişiliğin bazı parçalarından, bazı uydurma şeylerden kurtulmuştur ve böylece şuurlu sevgi olasılığına yakınlaşır. Mekanik hayatta sevgi olarak geçen şey, esasen imajinasyondur. İnsanların sevgi dedikleri şey, genellikle tatmin edilmiş kendini sevmektir. Sevmek çalışmaktır. Sevgi çalışmadır."

Bazı insanlar elbette ki bu sözlere katılmadı ve fark ettiğim kadarıyla, mutsuz veya üzgün görünseler bile sevginin ne olduğunu bildiklerinden emindiler. Başka bir yerde, Bay O. şuurun gelişimi olmaksızın "sevginin gelişimi" gibi bir kavram oluşturamayacağımızı söylemişti. Şöyle demişti: "Bu Çalışma esasen İnsan'daki olası bir şuur gelişiminden söz eder; İnsan olduğu haliyle henüz yeterince şuurlu değildir. Sevginin tutkuya dönüşmesi değil, şuurlu olması gerekir. İnsan uykudadır. İnsan'daki her şey rüyalarla, imajinasyonla ve en çok tutunduğu şey olan negatif duygularla karışıktır. Hayatının büyük bir bölümü imajinasyonunda geçer. Sübjektiftir ve özellikle de Sahte Kişilik tarafından –kendi olmayan ama itaat etmesi gereken bu sahte kişi tarafından– yönetilir. Herhangi bir şeyi olduğu gibi göremez. Ama şuurun en yüksek durumuna erişen bir insan tamamen farklı bir durumdadır. Bu durumdayken o, her şeyin gerçekten ne olduğunu görür. Artık kişisel sübjektif anlamlar içinde değildir. Objektiftir ve dolayısıyla da evrenseldir. Her şeyi kendinde içerebilir. Bu, bir insan kendinin en yüksek ya da en gerçek parçasında –yani kendindeki 'Gerçek Ben'de– şuurlu olduğunda gerçekleşir. Böyle bir insan Tanrı'yı sevmenin ne olduğunu anlardı. Ama ancak kendiyle ilgili küçük, tek taraflı duyguların oluştuğu Sahte Kişilikte yaşayan bir insan bunu asla yapamaz. Bu kadar önyargılı, küçük ruhlu, bencil, negatif bir insan –aynı kulübe ait olmadıkları için başkalarına küçümseyerek bakan ve farklı bir dinden ya da ulustan insanları tam anlamıyla reddeden bir insan– Tanrı'yı sevmenin ne olduğunu nasıl anlayabilir ki?

Quaremead, Ugley, 20 Temmuz 1946

İÇSEL AYRILMA

İçsel ayrılma tekniği, uygulamayla geliştirilmelidir. Başlangıçta, bir kişinin içsel ayrılma gücüne hiç sahip olmadığı söylenebilir çünkü bunun

mümkün olabileceğine ilişkin hiçbir fikre sahip değildir ve her şeye "Ben" demektedir. Ne de bu yolu –içsel ayrılma yolunu– takip ederek kendinin daha yüksek bir seviyesine –yeni bir "Ben" duyusuna– erişebileceğine dair bir ipucuna sahiptir. Olağan bir kişi uyku durumundadır. Bu, Çalışma tarafından tekrar tekrar vurgulanır. İnsanlar bunun söylendiğini duyar ama kendilerini hangi yoldan etkilediğini göremezler. Çalışma, olağan bir insanın uykuda olduğunu söylerken, böyle bir kişinin kendini şuurlu bir kişi, şuurlu davranan, ne söylediğini ya da yaptığını bilen bir kişi olarak almakla kalmayıp kendini *bir* –yani tam olarak gelişmiş bir kişi, tam bir "Ben"– olarak aldığını da söylemektedir. Kişi, söylediklerinde ya da yaptıklarında bunları sanki *kendi* yapıyormuş gibi "Ben" der. Bir başka deyişle, her şeyi kendine atfeder. Hislerini, ruh hallerini, düşüncelerini, duyumlarını ve konuşmasını, davranış ve eylemlerini ve hatta sindirimini bile kendine atfeder. Böyle birinin uykuda olduğunu söylerken Çalışma'nın kastettiği şey işte budur. Uykudadır çünkü her şeyi kendine atfeder ve kendinden daha yüksek bir şeye ya da kendindeki daha yüksek bir şeye dair bir anlayışa sahip değildir.

Uykudan kurtuluştaki ilk adım, sonucundaki eylemleriyle birlikte düşüncelerin bir insana *geldiğini*, hislerin ve ruh hallerinin ona *geldiğini*, duyumların ona *geldiğini* ve bu bakımdan bir *makine* – karmaşık işleyişine her an "Ben," "Ben," "Ben," diyerek yanlış biçimde katıldığı bir makine– olduğunu eleştirel olmayan kendini gözlemleme aracılığıyla fark etmeye başlamaktır. Bu tarzda "Ben" diyerek her şeyi kendine atfetmektedir. *Kişinin kendinin bir makine olduğunu fark etmesi*, bu öğretide içsel özgürlük ve bireysel evrime doğru atılan ilk adım olarak vurgulanır. Bir erkek veya bir kadın –yani sıradan her erkeğin veya her kadının olduğu bu erkek makine veya kadın makine– her psişik süreci, her düşünceyi, ruh halini, eylemi vb. kendine atfettiği sürece ileriye doğru *tek bir adım* atamaz. Yanılsamalarına saplanıp kalır. Doğaya, yani bugün çok açık bir biçimde gördüğümüz gibi insanlığı hiç acımadan kendi amaçları doğrultusunda kullanan kozmik tesirlere hizmet eder. İnsan'ın günahı, deyim yerindeyse, hedefi ıskalamak kendiyle özdeşleşmektir. Yaratılış kitabındaki alegoride, Bilgi Ağacı'nın meyvesini yiyen İnsan bunun ardından neyin doğru, neyin yanlış olduğunu *kendinin* bildiğini düşündü. Yani her şeyi kendine atfetmeye başladı. (Yaratılış'ın ilk bölümlerinin psikolojik olarak değil de kelimesi kelimesine yorumlanışının ne kadar garip olduğunu eklemek istiyorum. Son yüzyılda Bilim'in Din'e saldırıları, Yaratılış'ın kelimesi kelimesine kabul edilen ilk bölümlerine dayanıyordu; yani gerçek bir Ağaç olduğu, yaratılışın gerçekten yedi günde olduğu vb.)

Şimdi, kişinin her şeyi kendine atfetmesi, özdeşleşmenin bu en derin formu, kişiyi her şeyin kendinden dolayı olduğu fikrine götürür. İçsel ayrılma ise tamamen farklı bir duruma – kendinin yeni bir fikrine– yol açar. Şu anki halimizle, her şeyi öylesine çok kendimize atfetmekte ve kendimizde oluşan her ruh haliyle, düşünceyle, hisle vb. öylesine çok özdeşleşmekteyizdir ki kendimizin bu olağan gündelik durumunun tamamen yanlış olduğunun bu Çalışma tarafından bize sürekli olarak hatırlatılması gerekir.

Bu, baştan aşağı yanlıştır. *Tam* bir uyku durumudur ve Çalışma, kendimizle özdeşleşme aracılığıyla girdiğimiz bu uyku durumundan bizi uyandırmaya girişmiştir. Bu uyandırma, uyanışın başlangıcıdır. *Siz*, her şeyi kendinize atfetmenize rağmen, kendinize özgü hiçbir fikre sahip değilsiniz. Düşünceleriniz size gelir. *Siz* kendinize özgü hiçbir hisse sahip değilsiniz. Hisleriniz içinde bulunduğunuz koşullara ve tipik tepki veren makinenize göre mekanik doğarlar. Örneğin, *mekanik olarak* hıçkıra hıçkıra ağlarsınız ve iç geçirirsiniz. Ağlayan ve iç geçiren *siz* değilsinizdir; *o* ağlar ve iç geçirir. Bu hıçkırıklara ve iç geçirmelere neden olan şey, edinmiş olduğunuz özel türden makinedir. Bu *edinilmiş makineyle* özdeşleşirsiniz ve sırf *sizin* makineniz bu şekilde tepki verdiği için gözyaşı döküp inlersiniz. Ama ağlayan ve iç geçirenin *siz* olduğunu -yani *"Ben"* olduğunu– düşünürsünüz. Ama durum hiç de öyle değildir. Hıçkıra hıçkıra ağlayan ve iç geçiren sizin "Ben" dediğiniz mekanizmanızdır. Başka bir ülkede tamamen farklı koşullar altında edinilmiş başka türden bir makine, sizin ağlayıp iç geçirdiğiniz zamanlarda bunu yapmazdı da tamamen farklı koşullar altında ağlayıp iç geçirirdi ve bunu gördüğünüzde şaşırıp bir şaka olduğunu düşünürdünüz. Ama kendinize dair hiçbir kavrayışa, hiçbir içgörüye sahip değilseniz elbette ki mekanik tepkilerinizi *siz* –yani *"Ben"*– olarak görmeye ve dolayısıyla bunları kendinize atfetmeye devam edeceksiniz. O zaman nasıl olur da kendinizin yeni bir versiyonuna, yeni bir biçimine uyanabilirsiniz ki? Bunun imkansız olduğu açıktır. Bulunduğunuz Varlık seviyesinde kalacaksınız. Ama bu Çalışma, Varlığı yükseltmek içindir. Varlık seviyesinde bir adımın ne olabileceğini yeterince düşüneniniz var mı? Kendini gözlemleme aracılığıyla kendinizde zayıf, tembel, kendine acıyan, cimri, dar görüşlü, ön yargılı, cahil, aptal, ahmak, samimiyetsiz, negatif, kıskanç, kindar, kırıcı, şüpheci, hileci, yalancı, yetersiz ve Varlığın daha aşağı seviyelerine ait daha yüzlerce benzer şeyden neler görmektesiniz? Şimdi, yeterli ve giderek artan bir tutkuyla eleştirel olmayan ve samimiyetle gerçekleştirilen kendini gözlemlemenin, kişinin mevcut durumundan gittikçe daha çok rahatsızlık duymaya başlamasına neden olduğunu varsayalım; yani bu şeylerden bazılarını kendinizde görmeye ve "O adam sensin!" sözünü anlamaya başladığınızı varsayalım. Kişi bunlarla nasıl başa çıkabilir? Sadece içsel ayrılma yoluyla, yani bunları kendine atfetmeyerek. Kulağa çok garip gelebilir bu ama Çalışma'nın gizemlerinden biri burada yatmaktadır. *Herhangi bir şeyi* kendinize atfettiğiniz sürece, onunla özdeşleşirsiniz ve dolayısıyla ona "Ben" dersiniz. Şimdi, bu anlamdaki "Ben" diğer "Ben"le savaşamaz. Bunlar özdeştir. Bu nedenle, bir kişi kendinde neyin zayıf ya da tembel olduğunu ya da kendine acıdığını vb. gözlemlemeye başlayıp bu tür şeylerin kendinde olduğunu fark etmeye başlarsa ve *bunları kendine atfederse*, hiçbir şeyi değiştiremeyecektir. "Ben" dediğiniz şey asla değişemez. Yalnızca içsel ayrılma yoluyla bir insanda herhangi bir şey değişebilir. Kendinde cimriliği ya da kendine acımayı gözlemleyip de haklı bir biçimde "Bu Ben değil," diyebilirse, o erkek veya kadın cimriliğin ya da kendine acımanın gücünün etkisinde olmayacaktır. Bir an için özgürdür.

Bunların hepsiyle bağlantılı olarak, gittikçe daha çok hassaslaşan bir iç-

sel algı gereklidir. İlk başta her şey kaba ve vahşidir. "Bir şey ya doğrudur ya da yanlış," diyen biçimlendirici parça faydasızdır. Karşıt uçlar arasında düşünmek, yani göreli düşünme zihin tarafından yavaş yavaş işitilmeye başlanmalıdır. Bir şey bazen yanlıştır, bazen de doğrudur. İnsanlar kesin bir yanıt ister ve bu nedenle onlara taş gibi buyruklar verilir. Taştan tabletlere şöyle yazılır: "Yapmayacaksın," vb. Hakikatin bu biçimi dışsaldır ve henüz esnek değildir; henüz "su" değildir. Ama dobra sağduyularından dolayı kendileriyle gurur duyan insanlar Biçimlendirici Merkezin zihinsel etkinliğine, yani Entelektüel Merkezin yalnızca karşıt kutuplar –yani sarkaç– üzerinden düşünebilen ve Üçüncü Kuvvete sahip olmayan mekanik yanına tutunup yapışırlar. Hep bilmek isterler: "Bu doğru mu, yoksa yanlış mı? Çok açık ve net bir yanıt istiyorum." Ama "su" gibi olan hakikat böyle değildir.

Düşüncelerimizi, ruh durumlarımızı vb. kendimize atfetmemenin ve dolayısıyla onlara daima "Ben" dememenin gizemine geri dönmek istiyorum şimdi. Kişi "Bu 'Ben' değil!" diyebilmelidir. Düşünceleri ele alalım. Size bir düşünce gelir. Buna "Ben" dersiniz. Böylece ona girersiniz ve derken sizin üstünüzde güç edinir. Ama böyle yapmanız gerekmez. İsa, bir insana giren şeyin onu kirletmediğini söylerken, bunu kastetmişti. Örneğin, negatif duygular sürekli olarak bize girerler. Kendinizde saklı tuttuğunuz, yalıttığınız hiçbir şeye sahip değilseniz sizi işgal ederler ve onların gücü karşısında çaresiz kalarak onlardan hareketle davranacak ve jestlerinizle, davranışlarınızla, konuşmalarınızla ya da eylemlerinizle onları ifade edeceksiniz. Bu, sizden dışarı çıkar. O zaman suçlanacak olan sizsiniz. Bu, içsel ayrılma eksikliğinden kaynaklanan sizdeki bir hatadır. O zaman esasen negatif duygular ve hisler tarafından yönetilen bir makinesiniz. Ama sizde bir Çalışma yerine sahipseniz ve burayı aziz bilip günde en az üç kez içinde duruyorsanız, *–siz* olmayan ve hiçbiri sizden dışarı çıkmayan– bu nahoş ya da kötü düşüncelerden ya da ruh hallerinden kendinizi ayırırsınız. Bu, kendinizde yeni bir şey yaratmaya başlamaktır; yani Çalışma'dır.

Bu söylenenlerden, İsa'nın görünüşte ritüel açıdan yasaklanmış bir besinden söz eden ama aslında psikolojik besin olan düşünceleri, ruh hallerini vb. kasteden sözlerinin psikolojik anlamını ayırt etmek ve anlamak mümkündür. Bir insan ona giren kötü düşüncelere sahip olabilir ama kendini onlardan ayırır. Suçsuzdur. Kötü düşüncelerin girişini durduramaz. Ama bunlar onu kirletmez. Kendini onlardan ayırabilir, onlara rıza göstermeyebilir ve "Ben" demeyebilir. İsa şöyle demiştir:

> "Hepiniz beni dinleyin ve şunu belleyin," dedi. "İnsanın dışında olup içine giren hiçbir şey onu kirletemez. İnsanı kirleten, insanın içinden çıkandır." İsa kalabalığı bırakıp eve girince, öğrencileri O'na bu benzetmenin anlamını sordular. O da onlara, "Demek siz de anlamıyorsunuz, öyle mi?" dedi. "Dışarıdan insanın içine giren hiçbir şeyin onu kirletemeyeceğini bilmiyor musunuz? Dıştan giren, insanın yüreğine değil, midesine gider, oradan da helaya atılır." İsa bu sözlerle, bütün yiyeceklerin temiz olduğunu bildirmiş oluyordu. İsa şöyle devam etti: "İnsanı

kirleten, insanın içinden çıkandır. Çünkü kötü düşünceler, fuhuş, hırsızlık, cinayet, zina, açgözlülük, kötülük, hile, sefahat, kıskançlık, iftira, kibir ve akılsızlık içten, insanın yüreğinden kaynaklanır. Bu kötülüklerin hepsi içten kaynaklanır ve insanı kirletir." (*Markos*, 7:14-23)

Kötü bir düşünceyle özdeşleştiğinizde, ondan hareketle davranırsınız. Size girer ve sonra sizden çıkar. Bu giriş kirletmez ama ondan gelen eylem kirletir. Insanlar düşünceleri yüzünden sık sık rahatsızlık hissederler. Düşünceleri onlara dışarıdan girer. Bunların kendi düşünceleri olduğunu, kendileri tarafından oluşturulduğunu düşünürler. Bu yanlıştır. Düşünceler onlara gelir. Hiç kimse kendi başına düşünemez. Ama insanlar düşünebildiklerini söyler. Bu yanlıştır. Düşünceler onlara gelir. Her türlü düşünce size girebilir. Bazı düşünceler faydalıdır ve onlardan ayrılmak gerekmez. Düşünceler dört bir yandan, her bir yanı açık bir kafese doluşan ve sonra uçup giden sayısız kuş gibi içimize doluşur Ama bunlar *bizim* düşüncelerimiz değildir. Ama bunlara "Ben" diyerek –yani bunları kendinize atfederek– hepsini kendi düşünceleriniz yapabilirsiniz. "Ben bunu düşündüm," diye düşünürsünüz. *Kendinizden* hareketle düşündüğünüzü ve *kendinizden* hareketle istediğinizi düşündüğünüzde, bütün yaptıklarınızı *kendinizden* hareketle yaptığınızı hayal ettiğinizde ve bunların tamamen mekanik olduğunu fark etmediğinizde –yani hayatınızdaki her şeyi kendinize atfettiğinizde– *uykudasınız* demektir. Hayatta uykudasınızdır ve kendinizde uykudasınızdır. Düşüncelerinizin size geldiğini ve bunlarla özdeşleşip özdeşleşmemenin size bağlı olduğunu kavradığınızda ve ayrıca, gerçek İrade'ye değil de yalnızca çatışma halindeki birçok değişen "ben"in arzularının bir sonucuna sahip olduğunuzu kavradığınızda; o zaman, uykudan uyanmaya başlarsınız. Kendinizin hayat-fikrini yitirirsiniz. Kendinize dair resminiz bir deri gibi dökülür ve olduğunuzu düşündüğünüzden çok farklı olan başka bir şey ortaya çıkmaya başlar. Yepyeni bir anlamlar kümesinin farkına varırsınız. Bu, psiko-dönüşümcülüğün başlangıcıdır.

Quaremead, Ugley, 27 Temmuz 1946

DAHA ŞUURLU YAŞAMAK ÜSTÜNE

Hem İnsan'ın içsel dünyasında hem de insanların ortak yaşamında baş gösteren hemen her yanlış anlamanın temel nedeninin esasen İnsan'ın Varlığında çok küçük yaşta bulunan psikolojik bir etkenden ve bunun uyarılması sonucunda onda "Kibir" ve "Kendini Beğenmişlik" dürtülerinin doğmasına yol açan yanlış eğitimden kaynaklandığı söylenmişti bir defasında. Bu bağlamda, İnsan'ın gerçek erkek ve gerçek kadında bulunması gereken 3. Şuur Durumuna –yani Kendini Hatırlama ve Kendinin Şuurunda Olma Durumuna– erişmeye dayanan mutluluğunun biricik yolunun, çoğunlukla Kibir ve Kendini Beğenmişlik hislerinden tamamen arınmış olmaktan

geçtiği pek ciddi bir tavırla vurgulanmıştı. Sahte Kişilikten söz edildiğini derhal fark edebiliriz ve ayrıca, kendi üzerimizde çalışmamız ve başkalarıyla birlikte çalışmamız yoluyla hepimizin uyandırmaya çabaladığı 3. Şuur Durumunda, Sahte Kişiliğin etkinliğinin son bulduğunu da görebiliriz. Bazen Sahte Kişiliğin bütünüyle engellendiği durumlara erişiriz ve varoluşumuzun büyük bölümünü içinde geçirdiğimiz Şuurun olağan durumlarında bizim için bütünüyle bilinmeyen türden bir aydınlanma ve mutluluk yaşarız. Bütün endişe hisleri ve bütün olağan "Ben" hisleri kaybolur. Her türlü kıskançlık, her türlü içsel kale alma son bulur. Kişi kendiyle baş başadır ve neredeyse eşsiz bir mutluluk durumu olan yeni bir tür Şuur'u tadar. Ne yapıyor olduğumuzu ve Çalışma'nın ta kendisinin ardında yatan büyük fikrin ne olduğunu zaman zaman gözden geçirmemiz şarttır. 3. Şuur Durumunun doğuştan hakkımız olduğu ama bunu yitirdiğimiz ve cennetten cehenneme düşmeye çok benzer bir biçimde 2. Şuur Durumuna ya da sözde uyanık duruma düştüğümüz öğretilir bize. Bu 2. Şuur Durumunda, bizi bir tek Kendini Hatırlamanın samimi eyleminin bunlardan kurtarabileceği kötü "ben'lerin, kötü ruh hallerinin, her türden mutsuz içsel durumun dört bir yandan saldırısına uğrarız. Bunu yapmak yerine, 2. Şuur Durumunda –yani tüm insanlığın içinde yaşadığı ve acı bir alay gibi tam şuurluluk olarak adlandırılan uyku durumunda– bize hücum edebilen her şeyle özdeşleşiriz. Çalışma'yı bu ışık altında gözden geçirdiğimizde, üstün ve açık bir amacının olduğunu ve Çalışma'da söylenen her şeyin bu amaca ulaşmaya, bu amacı gerçekleştirmeye işaret ettiğini görürüz. Ama hayatın sürekli tekrarlanan günlük koşulları içinde kaçımız içsel ayrılmayı gün içinde pratik bir biçimde uygulamaktadır? Çoğumuzun, zamanımızı şu yapışıp tutunduğumuz Sahte Kişilik tarafından yönetilen durumlarda harcadığı doğru değil midir? Bu nedenle, 3. Şuur Durumunda Sahte Kişiliğin üzerimizdeki tüm etkisini yitireceğini ve de bizim içsel ve dışsal deneyimlerin yepyeni bir alanına gireceğimizi kendimize hatırlatmamız iyi bir şeydir. Genellikle merkezlerin yanlış parçalarında yaşamaktayız ama durumun böyle olduğunu kişisel bir olgu olarak görmemiz gerekir. Küçük "ben"ler bizi ellerine geçirir. Onlarla özdeşleşiriz ve onların önemini abartırız ve böylece, uyku durumunda kalırız. Şimdi, kendinizi gözlemlerseniz eğer, bu küçük "ben"lerin birçoğunun Sahte Kişilikle –yani Kibir ve Kendini Beğenmişlikle– yakından bağlantılı olduklarını göreceksiniz. Bu yüzden, doğru bir "Ben" hissine sahip olmayız ve bir insan sürekli olarak bu yanlış "Ben" hissi –yani Kibir ve Kendini Beğenmişlikten doğan İmajinatif "Ben"– tarafından yönetilmekteyse, nasıl doğru bir biçimde yaşayabilir ki? Bunun sizde nasıl bir seyir izlediğine hiç dikkat ettiniz mi? Diğer insanların, Kibir ve Kendini Beğenmişliklerini devam ettirmek için ne kadar çok şey yapmaya mecbur kaldıklarını ve bunun ne kadar faydasız ve gerçekdışı ya da çoğu zaman aptalca olduğunu hiç fark ettiniz mi? Bir büyücünün tek bir hareketiyle Kibir ve Kendini Beğenmişliği –yani Sahte Kişiliği– tüm insanlıktan çıkartabildiğini varsayalım. Dünyanın dört bir yanında nasıl bir dönüşüm gerçekleşirdi, düşünebiliyor musunuz? Ne kadar çok yalan artık söylenmez ve yaşanmazdı; ne kadar çok faydasız etkinlik son bulur-

du, hayal edebiliyor musunuz? Düşünüyorum da hayatın önemli bir bölümü şu anda bildiğimiz şekliyle artık var olmazdı, bunu rahatlıkla söyleyebiliriz. Kişilikten bu şekilde arındırılıp serbest kaldıklarında birçok insan ne yapacağını bilemezdi, bunu söylemek de abartı olmaz. Ama bu şekilde aniden uyanmak, birçok insanın elinden hayatın ta kendini çekip alırdı. Ne yapacaklarını veya kim olduklarını bilemezlerdi. İşte bu nedenle, uyanış aşama aşama gerçekleşmesi gereken bir süreç olmalıdır. Şiddetli bir şok olamaz; bir insanın kendinin belirli durumlarını aşama aşama bir kenara attığı ve içsel seçim aracılığıyla kendinin daha iyi durumlarını tercih etmeye başladığı aşamalı bir içsel gelişim olabilir. Bu da aşama aşama uyanışa yol açar ve bu yol takip edildiğinde, insanlar 3. Şuur Durumuna yaklaştıkları, görünüşte şans eseri olan gerçek anlar yaşayabilirler ve erişebilecekleri ve olağan hayatta hem kendileriyle hem de dış olaylarla tamamen özdeşleştiklerinde bilmedikleri, tamamen yeni bir durumda olduklarını fark ederler.

Bu Çalışma'nın ilk büyük aşaması, uykudan uyanmaktır. Bu aşama yeterince güçlü biçimde tesis edildiğinde, bir insan neyi feda etmesi gerektiğini ve neye ölmesi gerektiğini bilir ve bunu feda edebilmeye, buna ölebilmeye hazır hale gelir ve onun yeniden doğuşu –yani gerçek dönüşüm– başlar. Ama uzunca bir süre bu iki mesele arasındadır ve kendine büyük sabır göstermeli ve uğrunda henüz yeterince çaba sarf etmediği şeyi elde etmeyi beklememelidir. Bir keresinde, sabrın teslimiyetle hiçbir ilgisi olmayan çok şuurlu bir şey olduğu üzerinde durmuştuk. Kötü durumlarımızı kırıp içlerinden çıkamadığımızda, koşulu bilmesine rağmen şimdilik buna dair hiçbir şey yapamadığından kendimize karşı sabırlı olmalıyız. İsa'nın müritlerine neye tahammül etmeleri gerektiğini söylerken kullandığı sözleri aktarmıştık. İsa, Gerçek "Ben"le ilişkiniz anlamına gelen "Dayanmakla canlarınızı kazanacaksınız," cümlesini kullanmıştı. (*Luke*, 21:19)

Şimdi, bu bağlamda, merkezlerin ve merkezlerin parçalarının doğru kullanımı hakkında birkaç söz söylemek istiyorum. Kuvveti boşa harcamak hakkında düşünmemiz gerekir. Bay Ouspensky bir keresinde, yapılacak en kötü şeylerden birinin, yalnızca daha düşük parçaların kullanılması gereken yerlerde merkezlerin daha yüksek parçalarını kullanmak olduğunu söylemişti. Merkezlerin daha düşük parçaları illa ki yanlış değildir çünkü büyük ölçüde, olağan dış görevlerle ilişkimizle uğraşmaktadırlar. Onlarsız hayatta devam edemezdik. Bay O. bütün meselenin kendini gözlemleme aracılığıyla daha fazla ışık, daha fazla içgörü elde etmeye bağlı olduğunu söyledi. Herkes, içsel duyarlılık aracılığıyla, merkezlerin doğru parçalarının ne zaman çalıştığını, yanlış parçalarının ne zaman çalıştığını bilmelidir. Bir insan zamanını küçük ve önemsiz şeyleri bütün dikkatini vererek yapmakla geçirebilir ve bu tamamen gereksizdir ve kuvvetin boşa harcanmasıyla sonuçlanır. Öte yandan, önemli bir şeyi hiç dikkat etmeden –yani merkezlerinin küçük parçalarıyla– yapabilir. Örneğin, önemli bir karara biçimlendirici zihniyle, çağrışım yoluyla varabilir. Daha sonra, bir karara varmadan önce merkezin bütününü, hem duygusal hem de entelektüel parçayı kullanması gerekirken, Entelektüel Merkezin kaydedici parçasını kullanır. Örneğin, Entelektüel Merkezin bu parçasından, bu tür küçük

"ben"lerden yola çıkarak Hedef hakkında bir karar almak, aktif bir *Do*'dan başlamaktır; yani yanlış bir üçlü oluşturulur. Hedef daima anlayıştan –yani pasif bir *Do*'dan– başlamalıdır. Yalnızca pasif *Do* yükselen bir oktava yol açabilir. Bir insan hedefi bakımından yapabileceğini düşünürse, bunu kaçınılmaz olarak koruyamayacaktır. Aktif *Do*'dan başlayacaktır. Birçok hedef, insan ne yaptığını ve bu kararını takip etmeye çalışsa hangi ikinci kuvvetle karşı karşıya geleceğini fark etmeksizin küçük "ben"ler tarafından bu yolla alınır. Elbette ki kişi hedefini koruma noktasında neredeyse hemen başarısızlığa uğrar. Morali bozulur ve çalışamadığını hisseder ve çalışamadığı için de negatif duruma gelir vb. Daha sonra Çalışma'ya yönelik negatif düşünceleri ve duyguları özümsemeye başlar ki bu son derece tehlikelidir. Bay O. bir keresinde şöyle demişti: "Önemli şeyleri önemli kılmaya, önemsiz şeyleri de önemsiz kılmaya çalışın." Bunları söylerken, merkezlerin yanlış enerjiyle çalışan parçalarından söz ediyordu. Ona şu soruyu yönelttim: "Merkezlerin yanlış enerjiyle çalışan parçalarına bir örnek verir misiniz?" Şu yanıtı verdi: "Heyecanlı bir tarzda düşünmek buna bir örnektir. Bu, duygusal parçanın da mutlaka çalışıyor olması değildir çünkü Duygusal Merkez ve Entelektüel Merkez doğru biçimde ahenk içinde çalışırlarsa, düşünme heyecanlı değil, çok sakin ve net olur. Düşünme parçasını yanlış bir enerji türünün çalıştırdığını kastediyorum; yani enerji, İçgüdüsel-Hareket Merkezi ya da Cinsellik Merkezi gibi başka bir merkeze ait olabilir. Böyle bir durumda, düşünme merkezine gitmeye çalışarak ve kişinin ne söylediğini veya ne söylemek istediğini net bir tarzda düşünerek heyecanlı düşünmeyi engellemek için çaba göstermek gerekir." Bay O. bu bağlamda formülasyon hakkında konuşmuştu. Olağan bir konuşmanın başka bir şey, düşünmenin ise başka bir şey olduğunu ve kişi konuşurken net bir tarzda düşünecekse, içsel dikkat çabası göstermesinin ve sözcüklerle ifade etmek istediği şeyin ne olduğunu görüp doğru sözcükleri bulmaya çalışmasının gerektiğini söylemişti. Düşüncenin çoğu kez bazı mekanik ifadeler veya bir argo ifade ya da bir klişe tarafından kesintiye uğratıldığını ve mekanik "ben"lere doğru kaydığını eklemişti. "Bir makine daha çok ışık altında daha iyi çalışır," demişti. "Bir başka deyişle, makinemizi doğru anda daha şuurlu kullanmalıyız ve gelişigüzel konuşurken bile, kendimizin biraz olsun farkında olmalıyız ve neler söylediğimizi gözlemlemekten çok söylediklerimize dikkat etmeliyiz. Hem içsel olarak hem dışsal olarak daha şuurlu yaşamaya çalışmalıyız." Şimdi bu, düşüncelerimizle ve hislerimizle daha *şuurlu* bir ilişkiye ve diğer insanların üzerimizdeki etkileriyle daha *şuurlu* bir ilişkiye sahip olmaya çalışmamız gerektiği anlamına gelir. Bunların hepsi bizi 3. Şuur Durumuna, Kendini Hatırlama Durumuna ya da Kendinin Farkında Olmaya veya Kendinin Şuuruna Varmaya götürür. Hem kendimizle ilişkimizde, hem de diğer insanlarla ilişkimizde daha şuurlu yaşamakla bağlantılı olarak Kibir ve Kendini Beğenmişlikten kaynaklanan Sahte Kişiliğin birçok örtülü eylemini çok derinlemesine incelememiz gerekmektedir. Çalışma'nın ikinci çizgisini yaparken, Sahte Kişiliğin birbirimizle ilişkilerimizde çok küçük bir rol oynayabileceği tarzda yaşamayı amaçlarız.

Quaremead, Ugley, 3 Ağustos 1946

KENDİNİ HATIRLAMANIN FARKLI YOLLARI ÜSTÜNE KISA BİR NOT

Kendini Hatırlamanın Varlığın tümüne bir şok verdiği ve aslında bedenin hücreleri için daha iyi besin sağladığı söylenmişti. Ama bu şoku olağan şartlarda kendimize vermeyiz ve bu nedenle, Birinci Şuurlu Şok olarak adlandırılır çünkü kasıtlı yapılmalıdır. Bu doğada yapılmaz. Bedene verilen doğal şok, soluma eylemidir. Soluma eylemi, Besin Oktavına *768*'den başlayarak bir şok verir ve *Si 12*'ye ulaşıncaya dek kendini ardışık olarak dönüştürür. Bu mekanik bir şoktur. Şimdi, Birinci Şuurlu Şok, öğretinin daha önceki kısmında yapabileceğimiz en önemli ve en pratik şey olarak daima vurgulanmış olan şeydir. Kendimizi hatırlamanın ne anlama geldiğini öğrenmeliyiz ve bunu her gün en azından birden çok kez uygulamalıyız. Bu kadar çok önem taşıdığı için kendimize bunu hatırlatmak ve bunu bir kez daha incelemek daima iyi bir şeydir.

Kişinin kendini hatırlamasının birçok farklı yolu vardır ama her durumda bu, bir şeyle özdeşleşmemek ve ondan farklı olduğunu hissederek kendini ondan ayırmak anlamına gelir. Kendini Hatırlamanın mekanik hiçbir yolu yoktur. Daha düşük bir ölçekte söylemek gerekirse, kendini gözlemlemenin mekanik hiçbir yolu olmadığını söylemekle aynıdır bu. Her iki eylem de zeka, şuur ve vizyon gerektirir. Bir keşiş tüm gün boyunca dualar mırıldanabilir ama hedefi bütünüyle ıskalayabilir. Belirli bir anda izlenimleri içeri almış ve mekanik dualar mırıldanmamış olması aslında onun için çok daha iyi olabilirdi. "Kurnaz İnsan'ın yapıp yuttuğu bu hap nedir?" sorusu sorulduğunda Bay O., bunun bir anlamının, Kurnaz İnsan'ın kendini farklı koşullar altında farklı biçimlerde hatırlaması olduğunu söylemişti. Sözlerinden alıntı yapacağım. Şöyle sorulmuştu: "Elde etmek için fakirin yıllarca, keşişin haftalarca ve yoginin günlerce çaba sarf ettiği şey nedir?" Şu yanıtı verdi: "Anlayış." Sonra şu soru yöneltildi: "Kurnaz İnsan'ın aldığı ilaç nedir?" Şöyle dedi: "Birçok şeyden oluşur. Kişi, ilacı alabilmek için kendini hatırlamalıdır." Aynı konuda, şu anda unuttuğum bir bağlamda, başka bir soru yöneltildi: "Arzu ve irade arasındaki fark nedir?" Şu yanıtı verdi: "Arzuladığımız şeyi yapabiliriz ama arzulamadığımız şeyi yaparsak bu İrade'yi gösterir." Ardından, Kendini Hatırlamanın bir İrade denetimi unsuruna sahip olması gerektiğini de eklemişti. Bu bir yapma eylemidir; yapabileceğimiz tek şeydir.

Şimdi, bildiğiniz gibi, bu Çalışma, makinemize doğru yoldan müdahale edebileceğimiz tek noktanın ona Birinci Şuurlu Şoku ya da Kendini Hatırlama şokunu vermek olduğunu öğretmektedir. Hedefin Kendini Hatırlama ile bağlantılı olması işte bu yüzden gerekir. Hedefi, ona eşlik edecek herhangi bir Kendini Hatırlama durumu olmaksızın sürdürmeye çalışmak onu yanlış bir yerden, makinenin ta kendinden yapmaya çalışmaktır. Bir keresinde size, Sürücünün sürücü koltuğuna tırmanması gerektiğini vurgulamıştım; yani atı ve arabayı kontrol edebilmesi için daha yüksek bir se-

viyede olmalıdır. Kendinizi hatırlayın ve sonra da hedefinizi hatırlayın.

O. bir keresinde Kurnaz İnsan'ın hapı hakkında daha kesin bir biçimde konuşmuş ve hapın, Kendini Hatırlamanın farklı türleri olduğunu söylemişti. Şöyle dedi: "Bunu kendi başınıza aşama aşama bulmalısınız. Farklı tesirlerle ilgili olmalıdır bu; biri için bir türden iken başka biri için farklı bir türden ve dolayısıyla, her bir kişi için farklıdır. Günün farklı saatlerinde, her bir kişi için farklıdır." Bu, kendimizi hatırlamanın farklı yollarını öğrenmemiz gerektiği anlamına gelir. Bu ancak sizi avucunun içinde tutan bir şeyden ayrılmanız ve onunla özdeşleşmeye son vermeniz anlamına gelişi bakımından tek ve aynı şeydir. Yalnızca bu bakımdan daima aynıdır. Daima aynıdır çünkü kişinin olağan "ben"ler seviyesinin üstüne; düşüncelerin, zihinsel meşguliyetlerin ve ruh hallerinin akışının üstüne yükselişidir ama izlediği yön farklı olacaktır. Kendini Hatırlama daima şuurun daha bütünlüklü bir durumu anlamına gelir ama şeylere hep aynı tarzda bakarak şuurun daha bütünlüklü bir durumunu edinemezsiniz çünkü ya hedefi ıskalayacak ya da mekanikliğe yol açacaktır bu. Kişi sürekli doğuya açılan bir pencereden dışarıya bakarsa, güneşi bütün gün göremeyecektir. Kötü bir durumdaysanız kendinizi belli bir tarzda hatırlarsınız ve iyi bir durumdayken kendinizi başka bir tarzda hatırlamanız gerekir ve bu çoğu kez daha zordur. Ama her durumda, içinde bulunduğunuz duruma değil, olabileceğiniz ve aslında bir zamanlar olduğunuz –ama unuttuğunuz– bir şeye tam inanç duyarsınız. Kendini Hatırlama eyleminde, kendinizi hayatta dönüşmüş olduğunuz kişiden farklılaştırırsınız. Ve kendinizi o anki düşünce ve ruh halinizden farklılaştırırsınız. Yavaş yavaş, bunların hepsinin "Ben" olmadığını görmeniz sağlanır. Aksi takdirde kişi, kendinin gelişigüzel, aptalca düşüncelerine ve faydasız durumlarına –bir kaleydeskoba– takılıp kalır ve bu, mekanik durumlarda, tipik hatalarda uyumak olur. Derken, bizi yok etmeye çalışan negatif "ben" kümelerinin insafına kalırız ve bunlara yeterince sahibiz. Herkesin sürekli olarak kötü durumlar, kötü "ben"ler, faydasız özdeşleşme tarafından *yendiğini* ve böylece Ay'ı beslediğini fark ediyor musunuz? Kendini Hatırlama durumunda bu imkansızdır. Ay'ın tesirleri 3. Şuur Durumuna nüfuz etmez. Bunu anladığımızda, kendimizi hatırlamak için mücadele etmemiz gerektiğini biliriz. Kendimizi hatırlamalıyız ve içsel kale almaya son vermeliyiz. Durumlarınıza inanmamak, yalnızca Kendini Hatırlama durumuna inanmak için mücadele edin.

G. bir keresinde şöyle demişti: "İnsan kendi içinde yüz geri döndürülebilmelidir." Bu, kişinin kendi içinde hiçbir şeye yapışıp kalmaması anlamına gelir. Özdeşleştiğimizde şeylere yapışıp kalırız ve bu nedenle serbest kalamaz ve dönemeyiz. Şeylerin önem taşıdıkları doğrudur. Ama en çok özdeşleşmemek önem taşır. Şeyler ise hem önem taşır hem önem taşımaz. Bu ikili bir histir. Şeyler hem ciddidir hem de ciddi değildir. İnsanlar, Kurnaz İnsan'ın hapının ne olduğunun tam olarak açıklanması için Bay O.'ya sürekli sorular yöneltiyordu. Bunu kendi başlarına incelemeleri gerektiği söylenip de farklı zamanlarda Kendini Hatırlamanın farklı biçimleri olduğu işaret edilerek bir ipucu verildiğinde tatmin olmadılar. Bay O. şu yanıtı verdi: "Kurnazlık fikriyle özdeşleşmezseniz, bunun ne anlama geldiğini

daha iyi anlayabilirsiniz." Bazen şöyle derdi: "Bir insan doğrudan herhangi bir çaba olmaksızın, Kendini Hatırlamanın göreli bir durumuna geçebilir. Bütün fark edebildiği, olağandışı bir durumda olduğu ve hiçbir şeyle özdeşleşmediğidir. Bütün hayat ve hayatın tüm endişeleri silinip gitmiştir ama yine de her şeyi çok net görür."

Şimdi, Kendini Hatırlamayı uyguladığımızda istediğimiz şeye sahip olabiliriz. Onunla özdeşleşmediğimiz sürece istediğimiz şeye sahip olabiliriz çünkü özdeşleşmek hatırlamayı sona erdirmektir. Bu Çalışma'nın ilk yıllarında, insanlar sürekli olarak "Ne yapmalıyım?" diye feryat ediyorlardı. Yanıt her zaman aynıydı: "Tüm yapmanız gereken kendinizi hatırlamak." Şimdi, bunun kendinizden vazgeçmek olduğunu sanıyorsanız, tamamen yanılıyorsunuz. Bu, kendinizi bulmak ve kendiniz olarak kabul ettiğiniz şeyi –kendiniz sandığınız bütün o karmaşayı– kaybetmektir. Bu Çalışma'da, Kendini Hatırlamayı bilecek ve kendimizi hatırlamıyor olduğumuz zamanları fark edecek kadar ilerleyebilirsek, uzun bir yol kat etmiş ve bir hedefe ulaşmış oluruz. Çünkü bu Kendini Hatırlama durumunda, 3. Şuur Durumunda, aksi takdirde erişemeyecek olan tesirler bize erişebilir; aslında, yardım bize ulaşabilir. Bizlere içsel yoldan öğretilir. Bu yardımı kişisel bir deneyim olarak bildikten veya buna tanık olduktan sonra da Çalışma'yı anlarız çünkü Çalışma'nın bilgisi bizi hakikati algılama noktasına yönlendirir. Çalışma'nın ne anlama geldiğini, sözler olmaksızın görürüz çünkü kendini bize gösterir. Dolayısıyla, size bir kez daha hatırlatayım: "Kendinizi hatırlamaya çalışın, bunu yalnızca düşünmekle ya da tartışmakla yetinmeyin, özel olarak ve samimiyetle yapmaya çalışın; elinizden daha iyisi gelmiyorsa, düşüncelerinizi durdurmayı deneyin, şu anda bulunduğunuz içsel durumunuzdan ayrılmayı deneyin ve onun hiçbir sonuç vermeyeceğini ve siz olmadığını görün. Bu bir şeyi açabilir, bir şeyi 3. Şuur Durumunun seviyesine yükseltebilir. Derken, daha yüksek bir seviyedeki bir şey, sanki siz bir kapıdan içeri adım atmışsınız gibi sizi tanıyacaktır, sizin farkınıza varacaktır."

Quaremead, Ugley, 10 Ağustos 1946

İKİNCİ BEDEN ÜSTÜNE BİR NOT

Dış koşullardan ayrı olarak mutlu olmak, uğrunda mücadele etmeye değer bir hedeftir. Mutluluğumuz, şu anki durumumuzda, dış koşullara bağlıdır. Dış koşullardan bağımsız bir şeye, başarısızlıktan veya başarıdan, soğuk veya sıcaktan, rahatsızlıktan ya da konfordan, yokluktan veya bolluktan bağımsız olarak bir şeye sahip olduğu bir aşamaya erişmiş olan insan İkinci Beden'e sahiptir. İkinci Beden ne anlama gelir? Şu anki durumumuzda biz yalnızca tek bir biçimlenmiş bedene –yani fiziksel bedene– sahibiz ama bir insanın kendinde başka bir beden oluşturması olasıdır. Bu,

Çalışma'nın öğretilerinden biridir. Bu İkinci Beden birinci bedene bağımlı değildir, aslında onu kontrol edebilir. Birinci bedeni etkileyen koşullar ne olursa olsun, yani birinci beden hapishanede olsun veya olmasın, rahatsızlık içinde veya konfor içinde olsun, zenginlik ve gücün veya yoksulluğun kanıtlarıyla kuşatılmış olsun bu İkinci Beden etkilenmeden kalır. Özdeşleşmeme pratiğinde bu İkinci Beden'i oluşturmaya başlarız ve aslında, Çalışma'da öğretilen her şey bu hedefle bağlantılıdır. Sürekli şartlar üreten bir kişinin her zaman mutsuz olduğu söylenir. Şartlar üretmek ne anlama gelir? Mutluluğunuz, belirli dış koşulların sizin düşündüğünüz gibi doğru olmasına bağlıdır. Filanca insanları sevmezsiniz, şu koşulları sevmezsiniz, şuna veya buna karşı çıkarsınız vb. Böyle bir durumda, şartlar üretmektesinizdir ve mutluluğunuz, sizin doğru olduğunu düşündüğünüz gibi olmadıklarında moral bozukluğuna ve negatifliğe dalmanıza yol açacak dış şeylere bağlı olur. Böyle bir kişinin, hayatın sürekli değişen koşullarından bağımsız olmasını mümkün kılabilecek yeterince gelişmiş bir içsel durumu –yani İkinci Beden'i– yoktur. Her şey kötü gidiyorken bile, Çalışma'yı uygulayarak çoğu zaman mutluluğu bulabileceğinizin söylenmesi size şaşırtıcı gelebilir. Bildiğiniz gibi, hayatta gerçekleşen her şeyin bir amaç değil, bir araç olduğu söylenmiştir. Ama bunun neye işaret ettiğini hiç düşündünüz mü? İçinde bulunduğunuz koşullar ne olursa olsun, Çalışma'nın bakış açısından bunlar, *özdeşleşmemenin bir aracı* olarak alınabilirler. Neyin kastedildiğini anlıyor musunuz? İnsanlar hayatı bir amaç olarak alır ve şeyleri hayatta bu bakış açısına göre yaparlar. Her zaman sonuç peşinde koşarlar. Sonuçlar için çalışırlar. Başarısız olurlarsa, çok mutsuz olurlar. Ama bu Çalışma'da bize, sonuçlar için çalışmamamız söylenir; yaptığımız her şey özdeşleşmemeyi ve Kendini Hatırlamayı uygulamak içindir. Şimdi, mutluluğunuz diğer insanların övgüsüne bağlıysa, siz bir makinesiniz. Mutluluğunuz paraya bağlıysa, yine bir makinesiniz çünkü paranızı kaybedip harap olabilirsiniz. Mutluluğunuz, diğer insanların size kendinize ilişkin resminize göre doğru davranmasına bağlıysa, elbette ki ortada yanlış bir şey vardır. Hep şartlar üretmekten kaynaklanan hesaplar yapmaya gömülmek, zihnin içsel huzurunun bir kaynağı olamaz. Hep hiçbir şeyin arzuladığınız gibi olmadığını düşünmek, sizi olsa olsa sürekli mutsuz ve negatif kılabilir. Uyanması gereken ve mutluluğun sırrını kendinde saklaması gereken siz kendinizsiniz. Mutluluğun sırrını saklamak ise kendinizi dış olaylardan, dış koşulların eskiden olduğu gibi sizi mekanik olarak etkilemesinden yalıtmak anlamına gelir. Hepimiz insanlara ve dış koşullara yönelik saçma denilebilecek kadar tipik olan davranış biçimleri edinmiş durumdayız. İşte tam burada kişi, kendini gözlemleme aracılığıyla, içinde bulunduğu ana nasıl tepki verdiğine dikkat ederek kendini bundan ayırabilir. Evet, buna yalnızca –ve her gün içinde sık sık– dikkat etmek çok faydalıdır.

Şimdi, çok sık işittiğiniz bütün bu meselelerle bağlantılı olarak resimler, roller ve tutumlar hakkında bu gece bir kez daha kısaca konuşmak istiyorum. Bir erkek veya bir kadın kendine ilişkin güçlü bir resme sahipse, hayat tarafından incitilmeye yatkındır. Kişinin kendine ilişkin resmi, kendisi hakkındaki imajinasyonunun sabit bir biçimidir. Kendimin iyi bir çocuk ol-

duğunu düşünürdüm eskiden. (Bunun çok uzun zaman önce olduğunu söylememe gerek yok sanırım.) Bu, kendimin çok belirgin bir resmiydi. Doğal olarak, iyi bir çocuk olduğumdan, asla yalan söyleyemezdim ve doğal olarak, elbette ki birçok iyi yalan söyledim. Kendimin karanlık yanını, gerçekte ne olduğumu göremedim de resmin tesiri aracılığıyla hep tek yanda kaldım. Kendimin bu resmine sahip olduğum için ihtiyaç duyduğumdan da çok yalan söylemiş olduğumu, anlayabileceksiniz. Sahte olan her şey karşıtını uyandırır. Şimdi, kendimizin karşıt yanını ya da karanlık yanını kabul etmemiz gerektiğini biliyorsunuz; bu bizim uygun biçimde şuurunda olmadığımız ve kabul etmediğimiz yanımızdır. Şuur ışıktır. Yeterince şuurunda olmadığımız şey bizim için karanlıktır; yani bilinmezliktir. Sırf bu nokta üzerine uzun yıllar boyu, çok çalışmak gerekir. Üzerinde çalışmak için çok faydalı bir noktadır çünkü o zamana dek üzerinizde gücü olmuş resimlerinizle çelişen bilgiyi, kendini gözlemleme aracılığıyla şuurun ışığına çıkarır. Resimleriniz azalırsa, harika olurdu bu. Kendine ilişkin bir resim, herhangi bir gerçekliği engeller. Bir resimdir ve gerçekte olduğumuz şey değildir. Bu resim, kendimizin resimleriyle uyuşmayan yanlarımızı kabul etmemizi engeller. Sonuçta, aydınlık ve karanlık yan olmak üzere ikiye bölünürüz ve bu da büyük bir uyumsuzluk yaratır. Sürekli olarak kendilerinin bir resminde yaşayan ve sürekli olarak incinen veya şaşıran insanları görmek mümkündür.

Bir sonraki nokta rollerdir. Herkes, oynadığı tipik rollere sahiptir. Bir kişi olağan hayatta muhtemelen beş veya altı role sahiptir. Şimdi, insanların bu rolleri kullandıklarını söylemek yanlıştır. Bu rollerin insanları kullandığını söylemek daha doğru olacaktır. Bir hancının zamanın birinde kraliyet ailesini ağırladığını varsayalım. Bu bir rol oluşturur ve hancı, tıpkı bir gramofon plağı gibi, bu rolden konuşmadan duramaz asla. Londra'daki daha önceki toplantıların birinde, olağan hayatta rahat ve konuşkan olan insanların Çalışma'nın atmosferinde nasıl sessizleşebildiği konusunda bir soru sorulduğunu hatırlıyorum. Bunun bir nedeni, onların olağan hayat rollerini kullanamamalarıdır. Deyim yerindeyse, hiçbir şeyi açamazlar ve bu yüzden de nerede olduklarını bilmezler. Şimdi, bu bir tür yapay durum içinde yaşadığımız anlamına gelir. Birçok role sahip biriyle konuştuğunuzda, tıpkı kendine ilişkin çok güçlü resimlere sahip biriyle konuştuğunuz zamanki gibi, onun orada olmadığı izlenimini edinirsiniz.

Üçüncü nokta, tutumlardır. Resimler, roller ve tutumlar kendimize veya hayatımıza ilişkin gerçek bir anlayışa sahip olmamızı engeller ve bunların hepsi bizi dış koşullara bağımlı kılar. Bir erkek veya bir kadın resimlerle, rollerle veya tutumlarla doluysa İkinci Beden'i oluşturamaz. Kendinin ardına geçemez, yani kendinden ayrılamaz. Bunun çaresi nedir? Bunun çaresi, aşama aşama resimleri görmek, rollerin farkına varmak, tutumların şuurunda olmaktır. Bu nedenle, kişinin kendini gözlemlemesi gereklidir. Tutumlar yetiştirilme sırasında çok kolayca biçimlenirler. Bir bakış açısının doğru olduğu size öğretilir ve böylece, küçük yaşta oluşturulan bir tutuma sahip olursunuz. Örneğin, anarşistler arasında yetiştirilebilirsiniz ve onların haklı olduğunu düşünürsünüz. Psikolojimiz kendi dışımızdaki şeyler

tarafından ne kadar da kolayca ele geçirilip bozulmaktadır! Şimdi, bir insan tüm gün boyunca onu etkileyen şuursuz roller, resimler ve edinilmiş tutumlarla doluyken nasıl mutlu olabilir? Bunu fark edince, kendini gözlemlemenin büyük disiplininde sizi inciten ve deneyimleyebileceğiniz mutlulukları yok eden şeyleri dikkatlice gözlemlemek çok faydalıdır. İyi bir gözlem yaptığınızda, bunun başka birinin davranışından hoşnut olmayan bir resminizden ya da hiç övgüyle karşılanmayan bir rolden ya da tamamen faydasız bir tutumdan kaynaklanıp kaynaklanmadığını bulmaya çalışın. Çalışma'nın ilk dönemlerinde bana ve diğer insanlara "Yanlış bir tutuma sahipsin; tutumundan dolayı olayları yanlış tarzda alıyorsun," dendiğini ne kadar sık işitmişimdir. Bildiğiniz gibi tutumlar, olayları ve insanları neredeyse her zaman bunlardan hareketle yargıladığınız negatif tutumlardır. Bizi körleştiren resimlerle ve tutumlarla doluyken özgür olmak, her şeyi biraz daha çok gerçekte olduğu gibi görmeye başlamak, diğer insanları biraz daha çok gerçekte oldukları gibi görmeye başlamak nasıl mümkün olabilir? Tipik rollerimize girip böbürlenirsek, sade ilişkiler kurabileceğimizi nasıl hayal edebiliriz? Bir keresinde şöyle denmişti: "Tutumlarınızdan konuşuyor olduğunuz zamanlara dikkat etmeyi deneyin ve rollerinizden konuşuyor olduğunuz zamanlara dikkat etmeyi deneyin." Bunu yapamıyorsanız, aynı şeyleri yapmakta olan diğer insanlarda buna dikkat etmeyi deneyin. Bunların hepsi kendini gözlemleme ve ondan doğan içgörü ve anlayış aracılığıyla pasifleştirmemiz gereken dışsal psikolojiye, edinilmiş Kişiliğe aittir.

Dışsal psikoloji ergeç içsel psikoloji tarafından kontrol edilmelidir. Bu bir tersine çevirmedir. Bu, fiziksel bedenden daha ince maddeden oluşan ikinci bir organize bedenin –organize bir psikolojik bedenin– biçimlenişidir. Başlangıç ise kendini gözlemleme ve ondan doğan hafıza ve içgörüdür. Bunun aracılığıyla, dışsal psikolojiye bakan yeni bir içsel psikolojiyi –*İkinci Beden*– biçimlendirmeye başlarız. Bunun aracılığıyla, dışsal psikolojiden ve ona olup bitenlerden gittikçe daha bağımsız olmaya başlarız. Böylece, mutluluğun neye dayandığını anlamaya başlarız.

Quarenead, Ugley, 17 Ağustos 1946

UYKUDAN UYANMAK ÜSTÜNE

Bazen ezoterik Hristiyanlık adı verilen ve kendi aramızda Çalışma dediğimiz bir fikirler sistemini inceliyoruz. Bu fikirler sistemi, kendimiz üzerinde çalışmamız gereken çok belirgin çizgileri bize göstermektedir ve kendimiz üzerinde yaptığımız bütün bu çalışma, hayatta şimdiye kadar yapmış olduğumuzdan çok daha şuurlu bir biçimde kendimizi gözlemlemeye ve Çalışma tarafından işaret edilen çok belirgin doğrultularda kendimizi gözlemlemeye dayanır. Bu Çalışma, şu anki durumda yeterince şuurlu ol-

madığımız ama şuurdaki çok belirgin bir artışla evrimleşmeye başlayabilmemizin mümkün olduğu fikrine dayanmaktadır. Çalışma, şu anki insanlığın yeterince şuurlu olmadığını ve ancak şuurun evrimiyle arzulanır herhangi bir duruma erişebileceğini öğretir. İnsan yeterince şuurlu olmadığı için dünyada olan her şeyin, felaketlerin, savaşların ve diğer kötülüklerin hepsinin kaçınılmaz olduğunu çünkü İnsan yeterince şuurlu olmadığı için ne yaptığını ya da ne söylediğini bilmediğini de öğretir. Şimdi, bu Çalışma'da bize, şuurun şuurdışı bir biçimde geliştirilemeyeceği, ancak çaba yoluyla geliştirilebileceği öğretilir. Şu anki insanlık doğa tarafından kullanılmaktadır ve olan her şey, olabileceği tek biçimde olmaktadır ama İnsan daha şuurlu duruma gelirse, her şey farklı biçimde olurdu. Bu Çalışma'da belirli sayıdaki insanın kendileri üzerinde çalışmaya istekli olmaları ve henüz nasıl şuursuz olduklarını ve kendilerinde şuuru nasıl artırabileceklerini incelemeleri durumunda belirli periyotlarda daima şuurlu duruma gelebilecekleri söylenir ve Çalışma, işte bu nedenle, kendini gözlemlemeyle başlar. Bir insan kendini gözlemlemelidir, kendini fark etmeli ve o ana dek olmuş olduğu bu mekanik figürden kendini aşama aşama ayırmalıdır. Bu kişisel çalışmayla, bu sistemde Kendini Hatırlama, Kendinin Şuurunda Olma ya da Kendinin Farkında Olma olarak adlandırılan daha yüksek bir şuur seviyesine erişebilir. Şuurun bu seviyeleri aşağıdaki çizimde gösterilmiştir:

Şuur Seviyeleri

4. Objektif Şuur

3. Kendini Hatırlama, Kendinin Şuurunda Olma ya da Kendinin Farkında Olma Durumu

2. Sözde Uyanık Durum

1. Rüyalarla Fiziksel Uyku Durumu

İnsan, şu anki haliyle, her şeyin sayısız Neden ve Sonuç zincirine göre olabileceği tek biçimde olduğu bu ikinci sözde uyanık durumda yaşamaktadır. İnsanlığın evrimi genel anlamda imkansızdır. Bir insan evrimleşebilir ve daha şuurlu olabilir ama her bir kişi şuurun artışı için çalışmadıkça insanlık bunu yapamaz ve böyle bir şey ihtimal dışıdır ve aslında, birçok nedenden ötürü tamamen imkansızdır.

Erişmeye çalıştığımız Şuur durumu 3. Durumdur, yani Kendini Hatırlama Durumudur. Dolayısıyla, kendimizi hatırlamamız gerektiği ve samimiyetle kendimizi hatırlamak için çaba harcamaya başlarsak, farklı anlarda ve gereken farklı çabalarla Kendini Hatırlamanın nasıl uygulanabilece-

ğinin bize aşama aşama gösterileceği bu Çalışma'da sıkça söylenir. Ancak ilk adım, eleştirel olmayan uzun bir kendini gözlemleme aracılığıyla kendimizi hatırlamadığımızı ve aslında sürekli olarak bir uyku durumunda olduğumuzu fark etmektir. Bu uyku durumunda hayatlarımızı sürdürmekte, günde binlerce sözcük kullanmakta, sevişmekte, kitaplar yazmakta, birbirimizi öldürmekteyiz. Hepsi de uykuda yapılır.

Bu, bize söylenen şeylerden biridir veya ilkidir; deyim yerindeyse, Çalışma'nın öğrettiği ilk gizem, kendi başımıza fark etmemiz gereken hakikattir. İnsanlık uykudadır. Evet ama siz de uykudasınız. Eleştirel olmayan kendini gözlemleyişiniz aracılığıyla görmeniz gereken nokta budur. Uyanmaya ancak uykuda olduğumuzu, mekanik ve şuursuz varlıklar olduğumuzu fark etmeye başladığımızda başlarız. Yeni Ahit'te İnsan'ın uyuyor oluşuna ve uyanmanın gereğine dair pek fazla şey söylenir. Ne yazık ki "uyanmak" için kullanılan sözcük "izlemek" olarak çevrilmiştir. İnciller'deki birçok sözcük hatalı bir biçimde çevrilmiştir; aynı şekilde Şuurlu İnsanlık Çemberi'nin var olduğunu ve Gökyüzünün Krallığı fikrinin gerçek olduğunu fark ettiğinde insanın uğradığı türden bir zihin değişikliği, düşünce biçiminin genel olarak değiştirilmesi anlamındaki "zihin değişimi" için kullanılan μετανοια sözcüğünün "pişmanlık" olarak çevrilmesi de bunlardan yalnızca biridir. Bir başka yanlış çeviri de "hedefi ıskalamak" anlamına gelen αμαρτανω sözcüğünün "günah" olarak çevrilmesidir. İnsanın nişan alması gereken hedef Gökyüzünün Krallığı'dır ve bunun için öncelikle bir Kendini Hatırlama durumuna –yani 3. Şuur Durumuna– erişmelidir. Uyanmayı, daha şuurlu olmayı, kendini hatırlamayı, kendinin farkına varmayı hedeflemelidir. Örneğin, benim durumumda sürekli olarak Dr. Nicoll'ün farkında olmalıyım ve kendimde ondan ayrı olan ve onun ardında, daha içeride duran bir şeyin gittikçe daha çok farkına varmalıyım. Böylece, Kişilik pasifleşirken Öz aktifleşir. Öz, Kişiliğin ardında gizlidir. Hayatın sizde oluşturmuş olduğu Kişilik, siz değilsiniz. Ben değildir ama kendine Ben demektedir. Size Ben der ve siz de ona Ben dersiniz. Bu uykudur.

Kendini gittikçe daha derinden hatırlaması için bir insanın Daha Yüce Zihnin varlığına inanması ve düz düşünmekten ayrı olarak psikolojik düşünmeye başlaması gerekir. Kendisiyle ilgili olarak hayattan ya da anne babasından türetilmiş olandan farklı bir gerçekliği hissetmelidir. Rab'bin Duası, kişinin tüm anlamının başka bir Şuur seviyesine yükseltilmesiyle başlar: "Göklerdeki Babamız," diye seslenir. Bu Çalışma'nın bize, aşağıya inen Yaratılış Işını'nda Öz'ün çok yüksek bir seviyeden aşağıya geldiğini öğrettiğini hatırlamalıyız; bu seviye, gözle görülebilir dış uzayda Yıldızlı Galaksi olarak temsil edilen içsel, görünmez uzaydadır. Daha önce belirtildiği gibi, Şuurun daha yüksek bir seviyesinin öğretisi, dış dünya yegane gerçeklik olarak alındığı sürece olanaksızdır. İlk adım, düz anlayıştan ayrı olarak psikolojik anlayıştır. Buraya kadar üzerinde durduğumuz meselerde, söylenenlerin kelimesi kelimesine alınamayacağını, düz anlamlarından ayrı olarak bir psikolojik anlama sahip olduklarını görmüştük. Sanatın yalnızca fiziksel bir olgu olmayıp sanatçı tarafından aktarılan psikolojik bir

yorum olması gibi, daha yüksek bir seviyeye doğru gelişmek de duyuların aldığı fiziksel bir olgudan ayrı olarak psikolojik bir şeydir. Bir başka deyişle, psikolojik ya da spiritüel gelişim, psikolojik ya da spiritüel anlayış duyuların düz olgularından soyutlanmış olan bir şeydir. İnsan'ın içsel gelişimi fiziksel bilimler aracılığıyla değildir ve fizik bilimin nihai bulguları spiritüel anlama taşınmadıkça da asla böyle olamaz. İnsanı zihnin duyusal seviyesinden yukarıya yükselten şey psikolojik anlayıştır. İsa, öğrettiklerinin anlamı hakkında konuşurken şunları söylemiştir: "Yaşam veren Ruhtur. Beden bir yarar sağlamaz. Sizlere söylediğim sözler ruhtur, yaşamdır." (*Yuhanna*, 6:63) Duyuları tarafından yönetilen ve yalnızca beş duyusunun gösterdiği gerçekliklere inanan ve insanın herhangi başka bir şey, fiziksel gerçekliğin yukarısında herhangi başka bir şey olduğuna inanmayı reddeden, doğanın kendini tesadüfen yarattığına –atomun öyle ya da böyle doğal olarak korkunç zincirleme kuvvetleriyle birlikte var olduğuna– inanan bir insan, kendinde ölüdür. Psikolojik olarak, spiritüel olarak ölüdür. İsa bir insanın "hayata girmesi" gerektiğini söylemişti. Bu, duyulara dayanmayan bir anlayış biçimine –kendinin ve diğerlerinin spiritüel bir anlayışına– girmek anlamına gelir.

Gözle görülür dış dünyanın gücü bilimin gücüyle birleşerek, İnsan'ın gelişiminin onun dışında, maddenin araştırılmasında ve denetlenmesinde yattığını düşünmeye itmektedir herkesi. Ama hem Eski Ahit hem de Yeni Ahit'teki ezoterik fikirleri incelersek, tamamen farklı bir öğretiyle karşılaşırız. Eski Ahit'teki, Mısır'dan İsrailoğullarıyla ilgili pasaj bir "ders" ya da imaj olarak kullanılır. Aziz Paul şöyle der: "Bu olaylar başkalarına ders olsun diye onların başına geldi; çağların sonuna ulaşmış olan bizleri uyarmak için yazıya geçirildi." (*I. Korintliler*, 10:11) Bu ayet, İnsan'ın kendi anlamının düz, duyumsal anlayışından psikolojik ya da spiritüel anlayışına geçişini temsil etmektedir. Yeşaya'da şöyle denir: "Mısırlılar Tanrı değil, insandır. Atları da ruh değil, et ve kemiktir." (31:3) At, zekanın kadim bir sembolüdür. Et ve kemikten atlar, duyulara zincirlenmiş zekayı ve yalnızca duyuların kanıtına inanmayı ifade eder. Yalnızca gördüklerini takip eden ve psikolojik anlayışı geliştirebilecek hiçbir fikre sahip olmayan duyusal insanın, ölen ya da ölü insan olarak nitelendiğine de tanık oluruz. Bu, fiziksel ölüme işaret etmez. Cana, İnsan'ın psikolojik yanına işaret eder çünkü insan psikolojik açıdan ölüyken, fiziksel açıdan canlı olabilir. Hezekiel'de, "Ölecek olan, günah işleyen* candır," (18:4) denir ama peygamber, bir insan mekanik davranmaktan yüz çevirip kendine öğretildiği gibi yaşamaya çalışırsa, "kesinlikle yaşayacaktır, ölmeyecektir," (*Hezekiel*, 18:21) der. Kendine –yani canına– karşı gelerek kendinde yeni bir hayat, yeni bir anlam bulacaktır. Böyle biri, hayatın tam ortasında farklı yaşamaya başlayacaktır çünkü artık o yalnızca kendinden, kendi iradesinden hareketle yaşamıyordur: kendine öğretilen ve dış hayatla hiçbir ilgisi olmayan, kendi psikolojisinin daha yüksek bir seviyeye doğru içsel gelişimine işaret eden bir dizi fikirden hareketle yaşıyordur. Bu nedenle, gelişigüzel yaşayan ve

*hedefi ıskalayan (ç.n.)

neredeyse bir hayvan gibi arzusuna ve kendine duyduğu sevgiye yataklık eden gelişmemiş canını takip eden bir insan *dönerse*, "İşlediği günahlardan hiçbiri ona karşı anılmayacaktır: Doğruluğu sayesinde yaşayacaktır." (*Hezekiel*, 18:22) Tanrı, peygamberin ağzından şunları der: "Ben kötü kişinin ölümünden sevinç duymam, ancak kötü kişinin kötü yollarından dönüp yaşamasından sevinç duyarım." (*Hezekiel*, 18:23) Bunların hepsi, kişinin kendi mekanik davranışlarına, mekanik düşüncelerine ve fikirlerine, mekanik hislerine karşı gelerek uykudan uyanmasıyla ilgilidir.

Yeni Ahit'te iki tür insandan söz edilir. Bunlardan biri, canını takip eden insan anlamında "psişik insan" olarak adlandırılır. Bu mekanik insandır çünkü karşı konulmadıkça can gelişmez ve en derin arzunun ve kendini sevmenin noktası olarak kalır. İkinci tür insan, spiritüel ya da pnömatik (πνευμα-ruh) insandır. İsa, ruhtan doğmanın ve spiritüel ya da pnömatik insan haline gelmenin gerekliliğinden sıkça söz eder; etten ve kemikten olan insanın içindeki ikinci insandır bu. İsa bu nedenle şöyle der: "Hiç kimsede, insanın, dostları uğruna canını vermesinden daha büyük bir sevgi yoktur." (*Yuhanna*, 15:13) "Canını vermek" ifadesi, cana karşı çıkmak ifadesini tam anlamıyla yansıtmaz. Kişinin kendi canına karşı çıkması bu Çalışma'da tam olarak yapmamız gereken şeydir. Bu gelişmemiş canın her türlü mekanik arzunun, kibirin, gururun, kıskançlığın ve geri kalan her şeyin mekanı olduğunu anlarsanız, Çalışma'nın pratik yanıyla öğretisine, kişinin kendindeki mekanikliğe karşı çıkmaya başlamasının gerekli olduğunu söyleyerek başlamasının nedenini o zaman anlayacaksınız. Ama aslında bu kendini gözlemlemeyle, sizde mekanik olanı gözlemlemenizle başlar. Bunu samimiyetle yaparsanız, çok geçmeden Entelektüel Merkezde, Duygusal Merkezde, Hareket Merkezinde ve İçgüdüsel Merkezde mekanik olduğunuzun farkına varırsınız. Kısacası biz bir alışkanlıklar yığınıyız. Yani düpedüz makineyiz. Aynı şeyleri tekrar tekrar söyleriz, olaylara aynı tarzda tepki veririz, aynı tarzda öfkeleniriz, aynı tarzda negatif duruma geliriz. Bunların hepsi bizi bir uyku durumunda –yani 2. şuur seviyesinde– tutmaktadır.

Quaremead, Ugley, 8 Ağustos 1946

İKİNCİ BEDEN ÜSTÜNE EK NOT

Bir insan Çalışma'yı takip ederse, Çalışma'yı kendi anlayışından hareketle uygularsa ve anlayışından hareketle isterse, kendinde İkinci Beden'i oluşturmaya başlar. Aslında diğer odalarda –yani Üçüncü ve Dördüncü Bedenlerin odalarında– çalışıyordur. Çalışmak itaat etmektir. İtaat etmek ise istemektir. Çalışma'dan hareketle eylemde bulunmak, kişinin kendini hatırlamasıdır. Kişinin kendini hatırlaması yeni bir şey –yani İkinci Beden– oluşturmaya başlamasıdır. Bu makalede, daha başka bedenlerin biçimleni-

şini da kapsamasına karşın asıl olarak "İkinci Beden" hakkında konuşacağım. Bu Çalışma'yı ve öğrettiklerini ister ve bunu yaparsanız, kendinizde mekanik psikolojinizden farklı bir şey biçimlendireceksiniz. Yeni bir beden biçimlendireceksiniz. Bu Çalışma'nın tamamı her ayrıntısıyla öyle düzenlenmiştir ki onu anlayıp uygularsanız ve günlük mevcudiyetini gittikçe daha çok hissederseniz ve onu istemeye ve ona itaat etmeye çalışırsanız, insanların normalde sahip olduğu ve gerçek "Ben" olduğuna inandığı birçok "ben"den oluşan çoğul kaotik psikolojiden ayrı olarak *kendinizde yeni bir psikoloji* oluşturacaksınız. Zorluk, insanların günlük hayatlarında –gün içerisinde karşılaştıkları olaylarda– bu Çalışma'yı isteyip ona itaat etmeleri gerektiğini görmemeleridir. Bu Çalışma'yı tekrar tekrar dinlerler ama yine de günlük hayatlarında sanki onun öğrettiklerini hiç duymamış gibi davranırlar. Sonra da, örneğin, kişinin İkinci Beden'i biçimlendirebilmesi için öncelikle Dengeli İnsan haline gelmesinin gerekli olup olmadığı konusunda tartışmaya girişirler. Oysa mesele basittir: bu Çalışma'yı dinler, anlar, ister ve böylece ona itaat ederseniz, kendinizin yeni bir aşamasına erişeceksiniz. Çalışma geri kalanını sizin adınıza yapacaktır. Bir erkek veya bir kadın bu Çalışma'yı *yaşamalıdır*.

Şimdi, bu Çalışma'yı dinlemenin, anlamanın, istemenin ve böylece ona itaat etmenin ne anlama geldiğini olabilecek en yalın biçimde anlamaya çalışalım. Kendini gözlemleme aracılığıyla kendinizde Kişiliği gözlemlemek zorunda oluşunuzu ele alalım. Bu, İnsan için olası olan içsel değişimlerin hepsinin gerçekleşebilmesinden önce bizde Kişiliğin ergeç pasifleştirilmesi gerektiğini söyleyen üstün öğretiyle bağlantılıdır. Kişiliğiniz şu anda kaos, düzensizlik içindedir. *İmajinatif "Ben"*in aracılığıyla bir düzene sahipmiş gibi davranıp sizi yanıltsa da hiçbir düzene sahip değildir. Kişiliğiniz, birbiriyle çelişen ve belirli bir anda sizin idarenizi bütünüyle üstlenebilen birçok edinilmiş "ben"in biraraya gelmesinden oluşan bir kütleden başka bir şey değildir. Şimdi, Çalışma'yı dinleyip anlayabilir ve ona itaat edebilirseniz bu imkansız olurdu çünkü o zaman Çalışma "ben"leri sizin idarenizi üstlenirlerdi. Şu anda değişen "ben"leriyle yaşayan bir insan –yani sıradan, mekanik bir insan– G.'nin ifadesiyle, gerçek bir psikolojiye sahip değildir ve bir makineden başka bir şey değildir. Kişiliği ve onun değişen "ben"lerinin çeşitliliğini takip edersek makine oluruz ve İmajinatif "Ben"in ipnotizmi altında yaşarız; yani gerçek bir kalıcı "ben"e sahip olduğumuzu hayal ederiz. Şimdi, kendimize dair bu sahte fikir uzun süreli kendini gözlemleme aracılığıyla yavaş yavaş kaybolur. Çalışma, Kişiliği pasifleştirmeye başladığında gerçekleşir bu. Şu anki halimizle, idaremizi üstlenen ve neyin iyi, neyin kötü olduğunu gerçekten bildiğimizi hayal etmemize neden olan en aptal ve ahmak küçük "ben"lerin kurbanıyız.

Şimdi, Çalışma'yı dinleyip anlayabilir ve ona itaat edebilirsek gerçekten neyin iyi ve neyin kötü olduğu bize yavaş yavaş gösterilecektir. Örneğin, negatif duygularımızın hepsi kötüdür ve günlük hayatta bunlara karşı var gücümüzle çalışmalıyız. Yine, içsel kale almanın, başkalarına karşı hesaplar yapmanın bütün biçimleri de kötüdür ve bunlara karşı çalışılmalıdır. Yine, kendini haklı çıkarmanın bütün biçimleri de kötüdür. Yine ve her

şeyden önemlisi, özdeşleşme de kötüdür ve hayatlarımızın geri kalanında bununla olası her şekilde mücadele etmeliyiz.

Bu son bağlamda, kendiyle aşırı gurur duyan birini ele alalım. Elbette ki neyin iyi, neyin kötü olduğunu; neyin doğru, neyin yanlış olduğunu anladığına emindir ve Çalışma'nın ona öğreteceklerinin tam tersi olsalar bile, bunlara uygun olarak davranır. Bu durumda o, Çalışma'yı ne duyup anlar ne de ona itaat eder. Muhtemelen yalnızca Çalışma-fikrini kendi gururuna ekleyecek ve Çalışma'yı bu şekilde kullanacaktır. Kendini Çalışma'dan daha yüce hissedecek ve dolayısıyla da Kişiliğini aktif tutacaktır. Bir başka deyişle, Çalışma içsel derinliklerinde ona erişmeyecektir ve orada bir şeyin –yani Öz'ünün ya da gerçek parçasının– gelişmesini başlatmayacaktır. Bildiğiniz gibi, Başlıca Özelliği araştırırken bir ipucu olarak kendini sevmemizle ve gururumuzla ilgili şeyleri gözlemlememiz gerektiği öğretilir. Bu durumda, daha ileri içsel gelişim yalnızca alçakgönüllülük aracılığıyla, kişinin *bilmediğinin* –aslında kişinin hiçbir şey bilmediğinin ama hep biliyormuş gibi yaptığının– gerçekten deneyimlenmesi gerekir. Kişinin kendini erdemli hissetmesi, kendini adeta diğer insanlardan farklı özel bir varlık gibi hissetmesi, kendini beğenmesi, ılımlı ya da küstahça üstünlük hissetmesi gibi şeyler hakkında sıkça konuşuyorum. Bunların hepsi kendini sevmekten ve kendiyle gururlanmaktan doğar. Bir insan hiçbir şey olduğunu açık bir biçimde fark edeceği noktaya ergeç gelmelidir. O, o zaman bir şey olabilir. Çalışma o zaman onun hayal ettiği şeyin yerini alır. Bir insanın kendiyle gururlanması Çalışma'nın onun üstünde etki yapmasının yolunu tıkayabilir ve aslında uzun yıllar boyunca da tıkar ve o insan, deyim yerindeyse muazzam kendiyle gururlanma dönemleri ve bunu takiben içsel alçakgönüllülük dönemleri yaşar ve uzunca bir süre alçakgönüllülüğü en gerçek, ilgi çekici yanı olarak ve kendiyle gururlanışını ise bunaltıcı, yapay yanı olarak hissetmez ve bu nedenle de kendiyle gururlanışının anlık yokluğuyla ilişkili olan biliş ve içsel algılayışın birçok biçimini yakalayamaz. Dindar insanlar arasında olağan hayatta gerçekleşen şey de budur. Tanrı'ya inandıklarını iddia ederler ama içsel olarak inanmazlar. Kendilerine inanırlar. Kişi bu Çalışma'ya inandığını iddia edebilir ama içsel olarak inanmaz. Oysa birkaç "ben" inanabilir ve bu Çalışma'ya –yani daha yüksek bir şeye– inanan "ben"ler ile inanmayan "ben"ler arasında kaçınılmaz olarak uzun bir mücadele başlar. Bir insan Çalışma "ben"lerindeyken çok farklıdır ama herhangi tesadüfi bir dış koşul onu birdenbire Çalışma'ya inanmayan –yani duyusal dışsal hayattan daha yüksek bir şeyin var olduğuna inanmayan– hayat "ben"lerine kaydırabilir. Bu anlamda, bir insan duyu ile ruh arasında mücadele etmelidir. Ezoterizmin tamamı aynı şeyi öğretmektedir ve bunu, İnciller'in her sayfasında bulacaksınız. Şimdi, bu Çalışma'yı yapmanızı gerektiren hiçbir neden olmadığını hatırlayın. Bunu daima hatırlayın. Bu noktayla, bu Çalışma'yı yapmanızı gerektiren hiçbir neden olmadığı noktası ile kendinizi yüzleştirin. Hiçbir dışsal kanıtı yoktur. Hayata her zaman olduğu gibi devam edebilirsiniz. Hiç kimse sizden bu Çalışma'yı yapmanızı istemez. Bu doğrudan doğruya kendi seçiminizdir. Hiçbir yemin etmiş değilsiniz. Ama onu duymaya başlarsanız ve duy-

duklarınız daha derin bir seviyeye işlerse ve bundan bir şey anlamaya başlayıp günlük hayatınızda buna itaat etmeye çalışırsanız, sizi bu Çalışma'da tutan içsel şey *anlayışınız* olacaktır. Bir insan anlayışına kolayca karşı gelebilir ama bu durumda kendini tekrar hayatta, tıpkı daha önce olduğu gibi bulacaktır. Ve bunu daha tatmin edici buluyorsa geri dönmeli ve bu Çalışma'ya ilişkin sahip olduğu her anlayışı olabildiğince kısa sürede unutmalıdır. Aslında unutması da gerekmez çünkü Çalışma ondan kendiliğinden kaybolacaktır. Böyle bir durumda, bir insan psikolojisi daha öncekiyle aynı durumunda kalacaktır. Onun idaresini üstlenen ve onu farklı zamanlarda bir şey yapmaya ve yapanın "Ben" olduğunu düşünmeye iten birbiriyle çelişkili "ben"lerden oluşan bir kütle olarak kalacaktır. Böyle bir insan elbette ki kendinde asla *yeni bir psikolojik beden* biçimlendirmeyecektir: varlığın çoğulluğu içinde yaşayıp ölecektir. Kendine dair hiçbir bilgiye sahip olmayacaktır, kısacası, hayatı boyunca mekanik hayata hizmet etmek dışında kendisi için hiçbir şey yapmayacaktır. Acaba, içinizde mekanik hayata şimdiki haliyle hizmet etmesi gerekirdi diye halen düşünen var mıdır? Size sorarım: Bu soruyla hiç yüzleştirdiniz mi kendinizi? Hayata bir bakın şimdi. Herhangi bir yere götürdüğünü sanıyor musunuz?

Şimdi, bazı durumlarda kendini sevmekten ayıramayacağımız kendinle gururlanmayla bağlantılı olan Başlıca Özellik sorunu üzerinde duralım. Böyle bir insan her zaman kendi isteğinin gerçekleşmesini isteyecektir. Dolayısıyla, Çalışma'ya itaat edemeyecektir çünkü Çalışma ondan kendi iradesine karşı gelmesini istemektedir. Çalışma, onun kendinden daha büyük bir şey olmayacaktır. Kendinizden daha küçük olduğunu hissettiğiniz bir şeye itaat edemezsiniz. Bu insan, çoğu zaman gerekli olduğunu, doğru olduğunu düşündüğü şeyi yaptığını hissedecektir ama kendi isteğini gerçekleştiriyordur; yani kendini sevmek veya kendi iradesi temelinde hareket ediyor olacaktır. Kendinle gururlanma, kendini sevmek ve kendinin iradesi ayrılamaz. Kendinle gururlanma, kendini sevmenin bir tezahürüdür ve kendinin iradesi de bunların ikisinin bir tezahürüdür. Size sık sık söylediğim gibi, içimizden bazıları Fransa'dayken, bize Kişiliğin var olmaya neredeyse hiç hakkının olmadığı söylenmişti. Kişiliğin iradesi feda edilmelidir. Bir kişi şu veya bu şeye itiraz edebilir veya şu veya bu şeyi kabul etmeden önce *şu veya bu* şartı öne sürebilir. Bunların hepsi, Kişiliğin kendinle gururlanma, kendini sevme ve kendinin iradesi görünümü altındaki tezahürleri olacaktır; yani Çalışma değil de kendini sevme ve kendinin iradesi öncelikli olacaktır. Mekanik, edinilmiş Kişilik insanın hayatını yönetecektir. Asıl zorluk, kişinin, ister erkek ister kadın olsun, durumun böyle olabileceğini uzunca bir süre görememesinden kaynaklanır. İnsanların gururlu olmakla övündüklerini ya da hiç gururlu olmadıklarını söylediklerini fark ediyorum. Kendinle gururlanma herkeste vardır ama bazılarında Başlıca Özellik doğrudan doğruya bununla bağlantılıyken, bazılarında ise yalnızca dolaylı olarak bununla bağlantılıdır. Gurur, bizde gözlemlenmesi kolay olmayan çok örtülü bir niteliktir ama gelişimde ileriye doğru atılacak bir adımın önünde çok güçlü bir engel oluşturabilir. Gururumuzu çok kolayca haklı çıkarabiliriz ama bu soğuk, zorlu, affetmez niteliği içsel algı yoluyla tatma-

ya başladığımızda, bunu yumuşatmanın ve bunun aracılığıyla suçladığımız ya da daha üstün hissettiğimiz kişilerin konumuna kendimizi koymanın ne kadar önemli olduğunu fark ederiz. Müritlerin kibir nedeniyle suçlanmadıklarını bilirsiniz. Gurur ile kibir arasındaki farklardan birinin şu olduğunu sık sık düşünmüşümdür: Kibir birinci olmayı ister; Cennet'te İsa'nın sağında ve solunda oturmak isteyen iki müritte bununla karşılaşırız. Ama gurur daha çok Peter'in "Seninle birlikte ölmem gerekirse bile, seni asla inkar etmem," (*Markos*, 14:31) sözlerinde karşımıza çıkar. Ama inkar etti. Korkudan dolayı İsa'yı inkar etmişti. Şimdi, kendini gözlemleme aracılığıyla gururu kişisel bir günlük deneyim olarak görmeye başladığınızı varsayalım. Bu iki devden birinin önümüzden yürüdüğünü ve hayatlarımızı belirlediğini görürsünüz. Çalışma'dan bir şey anlarsanız ve sizi anlatılamaz ve ölçülemez bir biçimde değiştirebilmesi için ona tutunmayı arzulamaya başlarsanız –ki yeterince değer verdiğiniz takdirde sizi bu şekilde etkileyecektir– Çalışma'ya itaat etmeniz gerektiğini ve bu gurura karşı ve bunun hayatınızda kendini ifade ettiği biçimlere karşı mücadele ederek Çalışma'yı kendinizde daha yüksek bir yere koymanız gerektiğini görürsünüz. Şu anda, Başlıca Özelliğin bir kaynağı olarak gururdan söz ettiğimizi hatırlayın. Ardından, Çalışma'yı işitiyor, anlıyor ve ona itaat ediyor olacaksınız ve bu sizde İkinci Beden olarak adlandırabileceğimiz *yeni bir psikoloji*, yeni bir kişi oluşturmaya başlayacaktır. Bu tür çabaların İkinci, Üçüncü ya da Dördüncü Beden'i oluşturup oluşturmayacağına dair şu anda bizi ilgilendirmeyen şeyleri tartışmaya başlamayın. Böylesi çabalar, Çalışma'nın ta kendini takip etmeye ve uygulamaya başlayacağınız için sizde *yeni bir beden*, yeni bir kişi, yeni bir psikoloji oluşturacaktır. Çalışma'nın ta kendisi sizde yeni bir organizma, ikinci ve yeni bir kişi yaratabilen düzenlenmiş bir bütündür.

Çalışma'nın, olduğunuz şeye bir *ekleme* ile değil, olduğunuz şeyi dönüştürmek ile ilgili olduğunu hatırlayın. Çalışma sizi değiştirmek içindir; olduğunuz size bir şey eklemek için değil, *şimdi* olduğunuz şeyi bütünüyle değiştirmek içindir. Bu Çalışma'yı yapıp da aynı kalamazsınız. Kendinizin eski şişesine yeni şarap ekleyemezsiniz. Kendinize gerçekten de değişip değişmediğinizi ve *kendinizi* gerçekten değiştirmek isteyip istemediğinizi sorun. Yoksa kendinize atfettiğiniz erdemlerle mi dolusunuz? Ve değişmek istiyorsanız, Çalışma'nın öğretisinden anladıklarınız temelinde, neyi değiştirmeniz gerekiyor? Size şu sözleri hatırlatmak istiyorum: "Çalışma'dan hareketle davranmak, kendini hatırlamaktır." O zaman, kendinin iradesine karşı Çalışma'yı isteyeceksiniz. İsa'nın kendisi bile kendi isteğini değil, onu gönderenin isteğini yerine getirdiğini söylemiştir. Ezoterizmin ne anlama geldiğini görüyor musunuz? Çalışma ve Çalışma'nın bütün özenli ve güzel öğretileri, öğrettiklerini *isteme* ve kendinin iradesinden hareketle eyleme geçmeme fırsatı sunar. Kendinin iradesi bizi hiçbir yere ulaştırmaz. Ama Çalışma'nın neler öğrettiğini derin derin düşünün ve hayatınızda gerçekten de Çalışma'dan hareketle eylemde bulunup bulunmadığınızı –yani onu herhangi bir anda duymuş, anlamış ve ona itaat etmiş olup olmadığınızı– fark edin.

Quaremead, Ugley, 31 Ağustos 1946

ÖZ VE KİŞİLİK ÜSTÜNE ÖZET

Öz, Yeryüzü'ne iner ve orada, anne babadan türetilen cevherlerden onun için fiziksel bir beden oluşturulur. Bir bedenin oluşturulması için gerekli materyallerin ayrı ve bağımsız kümelerini oluşturan bu cevherlerden bazıları anneden, bazıları babadan seçilir ve geri kalan atılır. Öz, dünyayla temas kurmasını sağlayan bedenden önce gelir. Çalışma, bu bakımdan, çocuğu anne ve babanın yaptığını öngören geleneksel duyu tabanlı görüşümüzü düzeltir. Anne baba, kendilerinde oluşturulan belirli materyalleri sağlamaktadır ve geri kalan her şey yapılır. Anne babanın yaptığı söylenebilecek tek şey, materyallerin iki kümesini biraraya getirmektir. Ardından, tezahür etmeyi isteyen bireysel bir Öz mevcutsa bir çocuk doğar. Şimdi, Öz'ün Yeryüzü'yle ilk temasında, sperm biçiminde milyonlarca varlığın ölümü söz konusudur. Bu muazzam miktardaki canlı hücrenin mevcudiyeti ve ölümü, içlerinden birinin hücrelerin kozmosundan İnsan'ın kozmosuna geçmesi ve böylece tam gelişimi sağlayarak hedefine ulaşması için gerekli görünmektedir. Anladığımıza göre, Öz'ün bu Yeryüzü'ne inip bir beden araması amacı, onun tam gelişime ulaşmasını olanaklı kılmak içindir. Ama Öz'ün olağan koşullar altında yalnızca sınırlı ölçüde gelişebileceği ve daha çok gelişebilmesi için özel bir besine gereksinim duyduğu söylenir. Bu özel besinin, başka bir şeyin ölümünü gerektireceğinden emin olabiliriz. Bu durumda, Kişiliğin ölümünü gerektirir. Öncelikle, sınırlı bir ölçüde büyüyebilecek Öz vardır. Burada, bedenin Öz'ün kendisi olmadığını anlayın. Beden, fiziksel besin sağlanırsa, kendinin tam gelişmiş haline ulaşır. Ama psikolojik besine gereksinim duyan Öz için durum aynı değildir. Öz'ün gelişiminin tarihi, bedenin gelişiminin tarihi değildir. Tam olarak gelişmiş bir beden, tam olarak gelişmiş bir Öz anlamına gelmez. Bir vahşi, üç olağan adamın kuvvetine sahip olabilirken iki yaşında bir çocuğun zihnine sahip olabilir. Trajedi budur. Öyleyse ilk önce yalnızca Öz ve beden vardır. Sonra Öz aktiftir. Daha sonra, Öz'ün etrafında Kişilik adı verilen bir örtü aşama aşama oluşur ve bu örtü Öz'ü kapatır. Bu arada beden gelişmeye devam eder. Bir insan genellikle daha ileri bir aşamaya erişmez. Bedeni gelişir. Öz'ü kısa bir gelişimin ötesinde gelişmemiş kalır ve Kişilik biçimlenir. İnsanın şuurunun ağırlık merkezi, hayatın onda esasen taklit yoluyla oluşturduğu Kişilik adı verilen dış örtüye gittikçe daha çok oranda kayar. Böylece Kişilik aktif hale gelirken, Öz pasifleşir.

Hayatın ipnotik eyleminin idaresinde gerçekleşen bu dışa yönelime kapılan çok az insan geriye dönebilir. Ama ezoterik literatürde, örneğin İncil-ler'de *dönmek* hakkında birçok şey söylenir. Kişiliğin aktif, Öz'ün ise pasif olduğu bu durumda yaşayıp ölen bir insan eksiktir, tamamlanmamıştır. Böyle bir insan, bazen tohum, meşe palamudu, buğday başağı olarak ve bazen tamamlanmamış bir ev olarak nitelenir. Genel anlamda ona, uykudaki İnsan denir. Öz'ün daha çok gelişmek için gereksinim duyduğu besin, onun etrafında oluşturulan Kişiliktir. Ama Öz'ün bu besini alıp alamaya-

cağı insanın anlayışına bağlıdır. Bu mekanik olarak gerçekleşmeyecektir. Bunun mümkün olabilmesinden önce insan *uyanmaya* başlamalıdır ve bunun için de *bilgi* edinmelidir. Uyanış aracılığıyla kendini gittikçe daha az ölçüde Kişiliği aracılığıyla hisseder. Bu anlamda, Kişilik ölmeye başlar. İnsanın doğması için birçok "ben"in ölmesi gerekir. Burada bir benzetmeyle karşılaşırız. Kişiliğin nüfusunu oluşturan bu "ben"lerin doğru sıralamaya göre düzenlenmesi gerekir; yani uyanabilen "ben"lerin uyanamayanların üzerine konması gerekir. Kötü bir "ben", negatif bir "ben" ölmelidir. Yani mümkün olabilecek en ücra köşeye sürülmeli ve asla beslenmemelidir. Psikolojik açıdan neyi en çok beslersek o *oluruz* ve en çok sevdiğimiz şeyi en çok besleriz. En çok negatif "ben"leri seversek, en çok onları besleriz. Niteliklerini Çalışma'nın ışığında gördüğümüz birçok "ben"i sevmeye bir son vererek, onları kuvvetimizle beslememiş oluruz ve onlar küçülmeye başlarlar. Ama deyim yerindeyse, kanınızı içmelerine izin verirseniz çok geçmeden iyileşirler ve konuşmaya başlarlar. Özdeşleşmeme yoluyla bir "ben"den kuvvet çektiğimizde ve bunu neden yaptığımızı da anlıyorsak, kuvvet Kişilikten çekilip Öz'e doğru yönlendirilir. Bu nedenle, Kişiliği zayıflatmak için ona saldırmalıyız. Çalışma'da öğrendiğimiz her şey, bu amacı güder. Kendini gözlemleme bütün "ben"leri, tutumları, tamponları, resimleri, rolleri vb. ile birlikte Kişiliğin farkına varmamız içindir. Kişilik üzerinde çalışmazsak, bütün kuvvetimizi kendisi için kullanacak ve Öz'e hiçbir şey vermeyecektir. Gerçekten kendimiz olan Öz açlıktan ölecektir. Kişiliğe karşı hiçbir şey yapmazsak, tohumlar ya da tamamlanmayan evler –yani kendinde uyuyan insanlar– olarak kalırız ve kendini geliştiren organizmalar olarak yaratıldığımız için o zaman dünyada hangi konumda olursak olalım sonuçsuz bir deney, bir başarısızlık oluruz. Öz, bir bedenle bağlantı kurmuştur, beden gelişmiştir. Öz de biraz gelişmiştir ve Kişilik onun etrafını sarmıştır. Kişiliğin ölümü aracılığıyla kendini geliştirme çalışması için artık her şey hazırdır. Kendini geliştirme bu aşamada başlayabilir. Ama genellikle daha ileri hiçbir şey gerçekleşmez. İnsan bir tohum gibi yaşayıp ölür; uyuyan insanların dünyasında uykuda kalır. Ama bunu çok sık işitmiş olabilmesine karşın durumun gerçekten böyle olduğunu tahmin etmez.

Great Amwell House, 21 Eylül 1946

KENDİNİ HATIRLAMA ÜSTÜNE EK NOT

Son makalelerin birinde, Fakir'in ya da Keşiş'in yaptığı gibi türlü türlü zahmetli, uzun çabalar sarf etmek yerine bir hap yapıp yutmasını bilen 4. Yol'daki Kurnaz İnsan'a bir gönderme yapıldı. İnsanlar, daha yüksek bir Varlık seviyesine erişmek için çilecilik, bedenlerine işkence etmek, sessizlik yeminlerini tutmak, kendilerini aç bırakmak, kendilerini tüm zevkler-

den mahrum etmek, ayrıntılı ritüeller gerçekleştirmek, mekanik dualar etmek, sürekli tatsız ve anlamsız şeyler yapmak gibi türlü türlü faydasız ve akılsızca çabalar sarf edebilirler. Bunların hiçbiri zekice değildir. Kurnaz İnsan, kendini gözlemleme yoluyla kendisi için o an neyin yanlış olduğunu görür ve bunu kabul eder –yani onu yutar– ve sonrasında, bununla bağlantılı olarak kendini hatırlar. Kişisel olarak kendinin üzerinde çalışır. Hapı yapmak, ancak kişinin kendini doğrudan kendini gözlemleme yoluyla görebilmesiyle mümkündür; yani kişisel çalışma ve gördüğü şeyleri formüle etme yoluyla. Böylece, kendini uyanık tutmak için belirli bir anda hangi çabayı gereksindiğini görür. Bir kişinin belirli bir anda gereksindiği şey, başka birinin gereksindiği şeyden tamamen farklı olabilir. Örneğin, Rab'bin Duası, "Kurnaz İnsan"ın Duası olarak görülebilir. İlk başta, dua ederken boş sözler tekrarlamanın faydasız olduğunun vurgulanmasına dikkat edin: "Dua ettiğinizde, putperestler gibi boş sözler tekrarlayıp durmayın. Onlar söz kalabalığıyla seslerini duyurabileceklerini sanırlar." (*Matta*, 6:7) Kastedilen şey, yani duanın mekanik değil şuurlu olması gerektiği, doğrudan doğruya söylenmez. Bu, zihin tarafından kavranmalıdır ve anlamı, kişinin kendi Varlık durumuyla ilişkili olarak içten anlaşılmalıdır. Her sözün tam anlamıyla şuurlu söylenmesi gerekir. Kilisede boş yere tekrarladığımız bu duada *gündelik ekmeğimizi* dileriz: "Bugün bize gündelik ekmeğimizi ver." (*Matta*, 6:11) Ama kullanılan sözcük Yunancada *gündelik* değil, "gerekensinim duyulan şey" anlamına gelir. Aynı zamanda "başka maddeye dönüştürücü ekmek" ya da "kendimizin ötesinde olan" anlamına da gelir. Ekmek düz anlamda ekmek değildir, "gökyüzünden gelen ekmek"tir; yani daha yüksek bir seviyeden gelen psikolojik ekmek, psikolojik içgörü, zihinsel beslenmedir ve dolayısıyla, kendi seviyemizde nelerin yanlış ve şiddetli olduğunu gösterir bizlere. "Bugün bize gündelik ekmeğimizi ver," ifadesi aslında şu anlama gelir: "Bugün neler yapmamız ve kendimiz üzerinde nasıl çalışmamız gerektiğini bilebilmemiz için vizyon, içgörü ve yeni anlam ver." Yani bir anlamda yutmamız gereken hap, "gökyüzüne ait bu acı ekmektir". Çöldeki kudret helvası da aynı anlamdadır. Sanki kendimizi Çalışma'nın ışığında doğrudan doğruya ve samimiyetle gözlemleyebilmek ve bunun zihinsel aydınlanması aracılığıyla neler üzerinde çalışmamız gerektiğini ve nelerle özdeşlememiz gerektiğini vb. görmek ve bize sunulan bu anlık içgörü veya ışığı kabul edip içimize almak ve bunun üstünde tartışmak ya da kendimizi haklı çıkarmak yerine, bunun hakikatini kabul edip tanımak için dua etmiş gibiyizdir. Ama birçok insan kendinin gerçek bir içsel veya dışsal eleştirisi hakkında tartışmayı seçerek bunu yutmaz; yani bunu kabul edip kendisi hakkındaki bir hakikat olarak görmez.

Ister içsel algı yoluyla, ister dışsal bir tavsiye ya da ipucu yoluyla Varlık durumumuz hakkında bize bir şey gösterildiğinde, bunun bir hapını yapıp –bunu formüle edip– yutmayız, yani hakikat olarak kabul etmeyiz. Ama bunu yapsaydık, anlayış temelinde doğrudan ve zekice bir çaba sarf etmiş olurduk. Bu, Kurnaz İnsan'ın –yani zeki İnsan'ın– yoludur ve nefes egzersizlerinden, ritüellerden, açlıktan, bedene işkence etmekten, mekanik

disiplinlerini takip etmekten vb. kıyaslanamaz ölçüde üstündür. 4. Yol *anlayışa* dayanır. Çalışma, 4. Yol'dur; yani Fakir'in Yolu, Keşiş'in Yolu ya da Yogi'nin Yolu değildir. *Anlayış*, bu Çalışma'da geliştirebileceğimiz en etkili şeydir. Bu nedenle, Çalışma'nın öğrettiklerini *anlamaya* çalışmaya ve bunları neden öğrettiğini *bizzat kendiniz görmeye* başlamak gerekir. Bu ne anlama gelir? Kısacası, negatif duygulardan neden kurtulmak gerektiğini; kendini haklı çıkarmaktan neden kurtulmak gerektiğini; yalancılık ve düzenbazlıktan neden kurtulmak gerektiğini; içsel kale alma, kindarlık ve içsel hesaplardan neden kurtulmak gerektiğini *bizzat siz anlamalısınız*. [Rab'bin Duası'nda şöyle dendiğine dikkat edin: "Bize karşı suç işleyenleri bağışladığımız gibi, Sen de bizim suçlarımızı bağışla." (*Matta*, 6:12)] Bencil fantezilerden neden kurtulmak gerektiğini; kendine acıma ve pişmanlıktan neden kurtulmak gerektiğini, nefret etmekten neden kurtulmak gerektiğini; içsel uyku durumundan neden kurtulmak gerektiğini; cehaletten neden kurtulmak gerektiğini; tamponlar, tutumlar ve kendimizin resimlerinden neden kurtulmak gerektiğini; önünüzde yürüyen iki dev olan Gurur ve Kibir ile birlikte Sahte Kişilikten neden kurtulmak gerektiğini; insanın cahilliğinin yerini neden gözlemleme aracılığıyla edinilen gerçek, eleştirel olmayan bilgilerin alması gerektiğini; dışsal kale almanın neden her zaman gerekli olduğunu ve son olarak, doğanın uykuya teşvik eden muazzam gücünden ve dışsal hayatın giderek artan kitlesel ipnotizminden uyanmak istiyorsanız, Kendini Hatırlamanın sizin için neden her zaman temel ve zorunlu bir ihtiyaç olduğunu bizzat siz anlamalısınız. Bunların hepsi Çalışma'dır ve Çalışma'nın öğrettikleridir; yani içinde yaşadığımız uyku durumundan uyanmak için yapmamız gerekenlerdir.

Şimdi, eleştirel olmayan kendini gözlemleme aracılığıyla bir şeyin, örneğin yalnızca Sahte Kişilikten, kibir ve kendini sevmekten ve dolayısıyla da kendinize ilişkin yanlış hafızanızdan doğduğunu, sizi kontrol ettiğini, sizin adınıza konuştuğunu, bütün duygularınızı, düşüncelerinizi, yüz ifadelerinizi ve hareketlerinizi yönlendirdiğini görürseniz ve bunu açık bir biçimde görüp formüle edebilirseniz, işte o zaman bir hap yaparsınız. Peki ama bunu parmaklarınızın arasında yuvarlayabilir misiniz? Henüz o kadar net, o kadar kesin, o kadar objektif midir? Hayır, değildir ama Çalışma'nın ne hakkında olduğuna ilişkin anlayışınız güçlendikçe ve bunun hakkında daha fazla sorumluluk duydukça, o hale gelebilir. Sonrasında bu hapı yutmanız –yani kabul etmeniz– gerekir, bir başka deyişle bunu *sizdeki* bir şey ve *tamamen sizin sorumluluğunuzda olan* bir şey olarak görmelisiniz çünkü muhtemelen sizi mutsuz kılan ve çevrenizdeki herkesi sizden de mutsuz kılan bu şeyle şimdiye kadar özdeşleşmiş ve ona "Ben" demiştiniz. Hapı yutmanın kolay olduğunu söylemeyeceğim.

Şimdi, bir kişi Çalışma'nın kuvveti sayesinde olmadıkça hiçbir doğru kendini gözlemleme gücüne sahip değildir. Bu nedenle, Çalışma'ya karşı gizliden gizliye samimiyetsiz bir tutum sergileyen bir kişide, kendini gözlemleme konusunda hep tuhaf bir yeteneksizlik görürsünüz. Böyle kişiler kendilerini görmek için hiçbir ışığa sahip değildir. Böyle durumlarda bir hap yapmak veya bunu yutmak asla mümkün olamaz. Bu kadar sıkça söy-

lenen şeyleri düşünün. Çalışma'yı hissetmedikçe –yani ona değer vermedikçe– onu anlayamazsınız. Çalışma-anlamında *anlamak*, Entelektüel Merkez ve Duygusal Merkez olmak üzere *iki* merkezin işbirliğiyle başlamayı gerektirir.

Great Amwell House, 28 Eylül 1946

ZAMAN-BEDEN

Sonsuzluk hissinin Kendini Hatırlamaya dahil olması ve kendini gözlemlemeye dahil olmaması şeklindeki bir cümleyle bağlantılı olarak, bu öğretinin eklentisi olan Zaman hakkındaki fikirlerden bazılarını kendimize hatırlatabiliriz. Gözle görülebilir ve erişilebilir olan üç boyut varken, gözle görülemeyen ve normalde erişilemeyen üç boyut vardır. Bu bakış açısına göre, gerçek dünya altı boyutludur. Sınırlı duyularımız nedeniyle sadece Zaman'da hareket eden üç boyutlu bir dünyayı biliriz ve bunu gerçek dünya, yani gerçeklik, var olan veya var olabilen her şey olarak alırız. Düşüncelerimizi Zaman'da hareket eden bu gözle görülür üç boyutlu dünyaya dayandırırız. Bir başka deyişle, düşünce biçimimiz sınırlı duyularımızla algılayabildiğimiz bu gerçeklik temelinde kalıplanmıştır. Oysa Varlık seviyesinde bir gelişme ya da bir şuur artışını amaçlıyorsak, düşünme tarzımızı değiştirmemiz gereklidir. Bu öğreti, sıkça vurgulandığı gibi, bizim *yeni bir tarzda düşünmemizi* amaçlamaktadır. Burada, izninizle şunu sorayım: Şimdiye dek, bu Çalışma'nın fikirleriyle temas üzerinden yeni bir tarzda düşünmeye başladınız mı? Bunun mümkün olabilmesi için, şu ana dek kullanılmayan yeni bağlantıların açılması aracılığıyla zihnin yeni fikirler tarafından değiştirilmesi gerekir. Böylece şuurda, bununla bağlantılı olarak gerçekleşen artışla birlikte, duyuların bilinen dar gerçekliklerinin ötesinde zihnin yeni ve daha geniş gerçeklikleri ortaya çıkar. Kısaca ifade etmek gerekirse, kişi kendinin ne olduğunu daha çok fark eder ve bu birçok olağandışı yönde gerçekleşir. Zihnin genel aralığı ve kavrayışı gelişmekle kalmaz, kişinin kendine dair farkındalığı da artar. Örneğin, insanın uykuda ve mekanik olduğunun söylenmesi ve insanın kendini bilmediğinin söylenmesi yeni fikirlerdir. Bu fikirler kendini gözlemleme aracılığıyla pratik olarak uygulandığında zihinde birçok yeni bağlantıyı açarlar; aslında insanın kendine ilişkin bütün kavrayışı ve hissi farklılaşmaya başlar ve şimdiye dek olduğumuzu düşündüğümüz ve kendimizin tek olası biçimi olarak kabul ettiğimiz şeyin gerisinde, belirli bir mesafede gizlenmiş olan yeni bir kişilik algılanabilir hale gelebilir. Bu noktayı, boyutlarla bağlantılı olarak ele alalım. 4. boyut, Zaman'ın boyutudur. Zaman'ı görmeyiz veya kendimizi Zaman'da görmeyiz. Kendimizin ve nesnelerin Zaman-Bedenlerini görmeyiz. Geçmişin ölü olduğunu düşünürüz. Hayatlarımız, yaşayan Zaman'daki yaşayan çizgilerdir. Oysa Zaman'la ilişkimiz nedeniyle, Za-

man'da yalnızca bir noktayı görürüz ve daha sonra bir başka noktayı görürüz vb. ve bunları şimdiki anlar olarak adlandırırız. Beş duyumuzun yalnızca şimdiki anlarda çalıştığına, yalnızca şimdiki anları kaydettiğine ve geçmişi ya da geleceği kaydetmediklerine dikkat edin. Bunu net bir biçimde görmek, kanımca, duyuların ötesindeki boyutlar hakkında bir şeyi anlayabilmenin başlangıç noktasıdır. Yalnızca şimdiki anda bir elmayı görebildiğinizi, tutabildiğinizi ya da tadabildiğinizi *net bir biçimde* kavrıyor musunuz? Bunları bir önceki ya da bir sonraki an –yani geçmişte ya da gelecekte– yapamazsınız. Bu nedenle, şimdiki an denilen bu şüpheli şeyle sınırlısınız ve diğer her şeyi geçmiş ya da gelecek olarak adlandırıp bunların gerçek bir mevcudiyete sahip olmadığını düşünürüz. Dolayısıyla, tüm olası mevcudiyetimizi şimdiki anla sınırlandırır ve Tanrı'nın yalnızca bunun içinde var olduğunu hayal ederiz. Oysa bu, bu öğretide Zaman'ın bir arakesiti olarak adlandırılır. Varoluşun tamamını içinde sınırlandırdığımız bu uçup gidici şimdiki anla hiçbir zaman temas etmeyiz. Bu, duyular için değil, şuur için gerçektir ki bu da yine şüphelidir. Duyularımız bizi şimdiki an ile ilişkilendirir ama şuurumuz bunu yapmaz. Duyuların şimdiki anında şuurlu değiliz. Bu, yeterince şuurunda olunamayacak kadar küçük ve hızlıdır. Duyuların yukarısında çalışan şuurumuz geçmiş, şimdi ve beklenen gelecekten oluşan karmaşık, iç içe geçmiş bir şeydir. Hafıza ve imajinasyon yoluyla, şimdiki anın arkasında ya da önünde yaşama eğilimi gösteririz ve kendimizi bunun içine sığdıramayız. Bu nedenle de duyular tarafından kaydedilen dış dünyada gerçek anlamda hiçbir zaman olmayız. Duyular, her şeyi tıpkı bir filme benzer şekilde hızla akıp giden fotoğraf kareleri gibi görüntülemektedir. Buna rağmen, söylemesi tuhaf olsa da her bir şimdiki an sonsuzdur. Şimdiki an hem Zaman'da hem de Sonsuzluk'tadır. Bu, Zaman ve Sonsuzluğun buluşma noktasıdır. Sonsuzluk, hareket eden Zaman'daki her şimdiki ana dik açıyla girer. Bazen, bir Kendini Hatırlama durumunda –yanı 3. Şuur Durumunda– Sonsuzluğu hissetmemiz işte bu nedenledir. Geçmişteki bazı şeylerin –çoğu kez önemsiz şeylerin– Zaman'ın dışında düz bir çizgi olarak durması da bu nedenledir. Bunun nedeni, Sonsuzluk boyutunun herhangi bir anda, hiçbir önem taşımayan sıradan anlara girmesinden ve bizim bunun şuuruna varabilmiş oluşumuzdan kaynaklanır.

Zaman'ın Sonsuzluk ile ilişkisi, öncelikle şu çizimde temsil edilir:

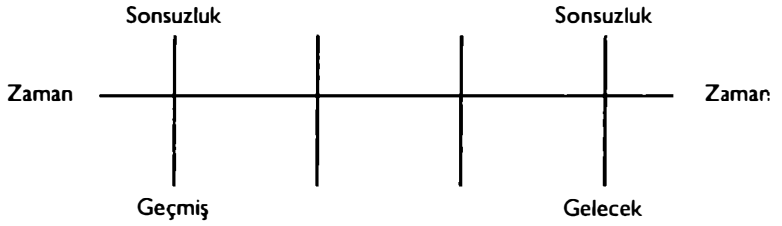

Yatay çizgi Zaman'ı –4. boyutu– temsil eder. Düşey çizgiler, Zaman'ın her parçasına her an dik açılarla giren 5. boyutu temsil eder. Zaman ve Sonsuzluk, daha basit bir biçimde, bir Haç ile de temsil edilebilir.

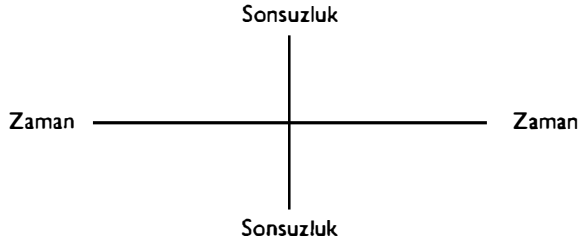

İnsan hem Zaman'da, hem de Sonsuzluk'tadır. Sonsuzluk, Zaman'a dikeydir ve Kendini Hatırlamanın doğrultusu budur; kişinin kendine ilişkin hissi *şimdi* ile belirlenir. Her *şimdi* sonsuzdur. Kişinin kendini hatırlaması için, şimdi hissinin girmesi gereklidir; *Ben şimdi burada, Ben şimdi kendim*, geçmişten veya gelecekten ayrıyım, *kendimin şimdiliğinde, Ben şimdi.* Ve eylem başarılıysa, Sonsuzluğun daima *şimdi*de olduğunu ve Zaman'dan farklı bir tat olarak deneyimlenebileceğini kendi adınıza bileceksiniz. Artık duyular tarafından kaydedilen şimdiki andan söz etmediğime, Kendini Hatırlamanın sunabileceği bir içsel deneyim olarak "*şimdi*"den söz ettiğime dikkat edin. Gerçek "Ben" Sonsuzluk'tadır, Zaman'da değil. Kendini Hatırlama, Zaman'ın ve Kişiliğin dışındadır. Kendini Hatırlamanın aceleci, endişeli Zaman'la ilişkimizin bize sunduğundan tamamen farklı bir his sunabilmesi şaşırtıcı değildir. Sonsuz olan Öz, sadece Zaman'la var olabilen Kişiliğin hislerine sahip değildir. Zaman'dan düşünmek, kişinin kendine ilişkin gerçek bir his sunmaz ya da daha ziyade, yanlış bir his verir: kendimize ilişkin olağan hissimiz. Kendimize ilişkin olağan algımız budur. Bunun ne kadar eksik olduğunu fark edebiliriz. İnsanlar neden böyle hareket ederler? Çünkü kendilerini doğru tarzda hissetmezler. Hepimizin bildiği gibi, Çalışma bizim birer deney –kendini geliştiren organizmalar– olarak yaratıldığımızı öğretmektedir; dolayısıyla, kendimizi neden eksik hissettiğimizi ve yalnızca hayat tarafından şekillendirilen –yani yalnızca edinilmiş Kişiliğini aktif kılan– bir insanın kendini neden her zaman eksik, tamamlanmamış ve dolayısıyla da içsel açıdan çaresiz hissetmesi gerektiğini anlayabiliriz. Kişiliği pasif kılabilecek olan şey Zaman'da yatan hayatın kuvveti değildir: onu oluşturan kuvvet bu iken, nasıl yapabilirdi ki? Ancak farklı bir doğrultudan gelen başka bir kuvvet, Kişiliği pasif kılıp Öz'ü –yani bizim sonsuz parçamızı– besleyebilir. Kişi ancak bundan sonra ezoterik öğretinin tamamının *Sonsuzluk* niteliğine sahip olması gerektiğini ve böyle olunca, sonsuz olan Öz'ü geliştirebileceğini görmeye başlayabilir. Ezoterik öğreti, bütün Zaman boyunca, bütün çağlar boyunca aynı kalır. Daima aynı şeyleri söyler. Daima aynı şeyleri öğretir. Zaman'ın ve değişimin üstündedir. Zaman'daki Sonsuzluk'tur o ve bu nedenle de daima sonsuz hayattan söz eder.

Konumuza geri dönelim: Zaman'ın 4. Boyutu kişinin bütün hayatını kapsar. Bunu an be an deneyimleriz. Çok hızlı akıp geçer ve yalnızca *şimdi* hissiyle durdurulabilir. Bu boyutta genişleyip uzanan ve duyularımız tarafından erişilmeyen hayatımız tamamen oradadır, o görünmez boyuttadır. Bu nedenle, şimdi yaptığımız her şey hayatımızın hem *geçmişini* hem de geleceğini etkiler. Şimdi gerçekleşen bir özdeşleşmeme eylemi *geçmişiniz kadar geleceğinizi de* etkiler. Şimdi kendiniz üzerinde çalışmakla, insanlarla geçmişteki ilişkileriniz değişecektir. Yalnızca kendi geçmişinizi değil, muhtemelen onlarınkini de değiştireceksiniz. Bunu kavramak çok zor olduğundan, bu makalenin başında söylenenlere geri dönmek istiyorum: Varlığımızı değiştirmek ve şuuru artırmak için duyular tarafından sunulanların ötesinde yeni fikirlere gereksinim duyarız. Açık açık söylendiği gibi, düşünüşümüz yalnızca duyuların kanıtlarına dayandığı sürece, zihin farklı tarzda düşünemez ve yeni bağlantılar açılamaz. Sırf duyularınız onu kaydedemiyor diye geçmişin ölü, bitmiş, sona ermiş olduğunu söyleyeceksiniz. Kaydedebilselerdi, farklı tarzda düşünürdünüz ama kaydedemedikleri için geçmiş hayatın gerçekten var olduğu fikrinin saçma olduğunu söyleyeceksiniz. Ancak bundan ibarettir. "Saçma"dır çünkü dış duyular onu kaydetmezler çünkü ancak Zaman'ın şimdiki an olarak adlandırılan anını kaydedebilmektedirler. Daha yüksek boyutlar, dış duyuların gerçeklikleri değil, iç duyuların gerçeklikleridir. Örneğin, bütün hayatım belirli bir şuur durumunda içsel olarak görülebilir. Neden mi? Çünkü oradadır. Neredadir? Zaman'da. Peki ya geleceğim? Geleceğim de oradadır, içinde hareket ettiğimiz zaman olarak deneyimlediğimiz boyuttadır. Peki, yazgım önceden mi belirlenmiştir? Hem Evet hem de Hayır çünkü Zaman'ın telgraf kabloları gibi birçok paralel çizgisi vardır ve kişi, içsel durumuna göre bunların birinde veya diğerinde olabilir. Negatif duygularınızdan zevk alıyorsanız, bir çizgiyi –en alttakini– takip edeceksiniz. Dikey bir hareketle yükselmek için kişi, özdeşlememe ve Kendini Hatırlama yoluyla –kısacası, Zaman'a doğru açılarla giren ve dolayısıyla hangi çizgiyi takip ederseniz edin daima dikey olarak üzerinizde yer alan ve gelecek, yatay Zaman'da olduğu için asla gelecekte olmayan Çalışma aracılığıyla– başka bir paralel çizgiyi takip eder. Kişi, yatay geleceğinden ayrı olarak dikey geleceğinden söz edebilir. Varlık gelişirse, doğrultu dikeydir. Kişi kendi hayatını farklı görecektir. Daha Yüksek Varlık, daha alçak Varlığın *yukarısındadır*. Şu anda kendinizden aşağıda ya da kendinizden yukarıda "ben"lerle yolunuza devam edebilirsiniz. Kendinizde bir şeyi sessizce bozabilir veya bozmayabilirsiniz. Kendinize bir şey söyleyebilir ya da söylemeyebilirsiniz. Bunların hepsi Zaman-Beden'de kalacak ama niteliklerine göre farklı seviyelerde olacaklardır. Hayatın tamamı oradadır; yani Zaman-Beden'dedir. Ama şimdi çalışarak şeyler geçmişte değiştirilebilir ve Zaman-Beden –tıpkı uzun ve esnek bir kablonun bir kısmını dolayıp geri kalanı uzatmak gibi– farklı bağlanabilir. Geçmişin tamamının orada olduğunu ve yaşayan Zaman'ın boyutunda yaşadığını hissettiğimizde, kendimize ilişkin algımız değişir. Aslında, ilk olarak geçip giden Zaman'ın hiçbir şeyi iptal etmediğini ve ikinci olarak da insanın geçmişteki şeyleri şimdi –faydasız pişman-

hklarla değil, kendi üzerinde gerçekleştireceği aktif çalışmayla– değiştirebileceğini fark ettiğimizde çok şey farklılaşır. Ölü bir geçmişle değil, canlı bir geçmişle bağlantıdayız. Her çalışma eylemi, Zaman-Bedenin tamamında titreşir ve ondaki şeyleri farklılaştırır. Geçmişim üzerinde şimdi eylemde bulunabilirim. Otuz yıl önceki bir davranışımı şimdi değiştirebilirim. Daha sonra tekrarlanmadan, hayatlarımıza bir kez daha yeniden girmekten ve belki de bazı şeylerin değiştiğini görüp daha erken uyanmaya başlamaktan söz edeceğiz.

Great Amwell House, 5 Ekim 1946

ZAMAN-BEDEN ÜSTÜNE EK NOT

Bir önceki makalede, Sonsuzluk hissinin Kendini Hatırlamaya dahil olduğu ama kendini gözlemlemeye dahil olmadığı söylenmişti. Kendimizi, akıp giden Zaman'da gözlemleriz. Akıp giden Zaman'da hayatın etkinliğiyle oluşturulmuş olan Kişiliği gözlemleriz. Esas olarak taklit yoluyla Zaman'ın farklı periyotlarında ortaya çıkan farklı "ben"leri gözlemleriz. Öz, geçip giden Zaman'dan değildir. Geçici bir şey değildir. Kişi kendini hatırlarken Kişiliği değil de ondan önce gelen, Öz'ün doğrultusunda uzanan ve yalnızca onun aracılığıyla erişilebilen bir şeyi hatırlamaktadır. Kendini Kişilikte hatırlamak, ona "Bu Ben değil," demek yerine "Bu Ben," demek kişiliği güçlendirirdi. Yanlış şeye "Ben" derseniz, onun sizin üzerinizdeki gücünü artırırsınız. Sonrasında, ondan ayrılamazsınız. Hayat, Kişilikle özdeşleşmemize neden olur. Bizde kendinin oluşturduğu şeyle doğal olarak özdeşleşmemizi sağlar. Çalışma, hayatın bizde oluşturduğu ve bize şu anda yaptığı şeyle özdeşleşmeye son vermemizi amaçlar. Kendini hatırlamak ve Kişiliğin bazı dikkat çeken yönleriyle bağlantılı olarak en saf, en ince "ben" hislerini çağırıp toplamak, hayatın Öz'ün etrafında oluşturduğu şeyle hala daha fazla özdeşleşmek olurdu. Bu, boyayı boyayla temizlemeye çalışmak gibi olurdu. En saf, en ince, en parlak ve bütüncül "Ben" hissi, Kişiliğin çeşitlilik hissinin ve onun hırslarının, endişesinin, şiddetinin ve negatifliğinin yarattığı curcunanın gerisinde yatmaktadır. Sözünü ettiğim bu "Ben" hissine, Zaman'ın her anında Sonsuzluk hissi dahil olmaktadır ama Kişilikle bütünüyle özdeşleştiğimiz sürece asla bulamayacağımız bir doğrultuda. Kişilik bütünüyle aktifken, o doğrultu kapalıdır. Kişilik bizi Zaman'a –akıp giden Zaman'a– yani Hayat'a yönlendirir. Çizimler üzerinden anlatmak gerekirse, Sonsuzluğun boyutu Zamanın boyutuna dik açılarla girer. Zaman hissi kendini gözlemleme aracılığıyla artıkça ve kendimizin zaman fotoğraflarını çekebilmeye başladıkça –yani "ben"ler uzun süreler boyunca incelendikçe– şimdiki anın duyular tarafından kaydedilen ipnotizmi hafifler. "Şimdi" bir anla sınırlanmaz artık; şuur genişledikçe, kişinin tüm hayatının içinde aşama aşama genişler. Aslında, yaşayan Zaman'ı an-

lamaya başlarız; yani hayatlarımızın Zaman'ın gözle görülmeyen boyutunda uzandığını ve duyularımızın kaydettiği Zaman enstantaneleriyle sınırlı olmadığını anlamaya başlarız. Geçmiş, kendi şimdisinde yaşıyor ve değişiyor. Nasıl değişebiliyor? Şuurumuza ulaşmak yoluyla. Şuur ışıktır; ışık her şeyi değiştirir. Duyuların hapishanesine tıkılmış durumdayken, duyuların bize gösterdiği uzayınkinden başka boyutların olduğuna inanmayız. Peki, yalnızca görebildiğimiz şeylere inanırsak nasıl gelişebiliriz? Duyular-üstü olan merkezlerle nasıl temas kurabiliriz? Ezoterizmin bir insanın anlamı olarak öğrettiği gelişimde ilk adım olan zihin değişimini nasıl gerçekleştirebiliriz? Gözle görülür hayatın sahnelerinin ötesinde hiçbir şey olmadığına ve Doğa'nın kendini yarattığına inanıyorsanız kendinizi nasıl hatırlayabilirsiniz? *Kendinizin* gözle görülür bedeniniz olduğuna ve bununla son bulduğunuza inanıyorsanız kendinizi nasıl hatırlayabilirsiniz? Bu Çalışma, Öz'ün Yıldızlardan indiğini söylerken, hayatınızı değiştirebilecek bir şey söylemektedir. Öz'ün kaynağı, Zaman'a dikeydir. Kökenimiz Zaman'da –geçmişte– değildir. Bu tuhaf bir fikirdir. Ama gerekli de olan bir fikirdir. Zihni değiştirir ve bu değişim gereksinim duyulan ilk şeydir. Yeni bir tarzda düşünmeye başlarız ve yeni tarzda düşünülecek ve kişinin kendi hayatında geriye dönüp değiştireceği ne kadar çok şey vardır! Kişi kendi hayatını tamamen farklı görebilir ama hayatının canlı olduğunu ve şimdi yaptığımız ve anladığımız her şeyden etkilendiğini anlamazsa, bunu yapamaz. Yeni anlayış, Çalışma'da oluşturabileceğimiz en etkili kuvvettir. Yeni fikirlerden gelir. Yeni anlayışın bu kuvveti yalnızca geleceği değil, geçmişi de değiştirir. Bir kişinin tüm Zaman-Bedeni bir çubuğun bir ucunun diğer ucuyla bağlantıda olması gibi bağlantılıdır. Herhangi bir noktadan dokunduğunuzda boylu boyunca titreşir. Ama Zaman-Beden düz değildir. Bir dairedir ama tam kapalı değildir.

Bu bizi tekrarlanma konusuna getirir. Öğretiye göre, kendimiz üzerinde "çalışmaz" isek, hayat tıpkı önceki gibi tekrarlar. Hiçbir şey değişmez. Neden? Çünkü kendimizde hiçbir şeyi değiştirmemişizdir. Kişinin kendinde bir şeyi değiştirmesi ne anlama gelir? Öz'ün gelişmesi anlamına gelir. Öz gelişirse, tekrarlanışta aynı hayatı cezbetmeyecektir. Çalışma'da "gelişim" kavramı, Öz'ün yeni bir gelişimi anlamına gelir. Bu ancak, Kişiliğin bazı tezahürlerinin etkinliğine Çalışma'nın gücü aracılığıyla son verilerek gerçekleşebilir. Bir insan, Çalışma'nın ışığı ve Çalışma'ya ilişkin anlayışı aracılığıyla, örneğin, kendinin birtakım negatif tezahürlerini görür. Daha çok gözlem yaparak, bunu gittikçe daha bütünlüklü olarak tüm hayatına yayılmış haliyle de görür. Kendi üzerinde çalışmayı arzulayarak –yani Çalışma'ya duygusal olarak değil, pratik olarak değer vererek– ondan, deyim yerindeyse, soğukkanlılıkla –kasten– ayrılmaya başlar. Kendini buna, kendindeki bu kötü psikolojik yere yönlendiren "ben"lerin yakınında hissettiğinde, bu yerde hep mevcut olan bu kötü "ben"lerle özdeşleşmez. Bunlara fazla yaklaşma eğiliminde olduğunu görürse kendini hatırlar ve Çalışma'yı hissettiğinde –yani Çalışma "ben"lerinin huzurunda olduğunda– geçmişte bu negatif durum hakkında yaptığı gözlemleri ve bu duruma ilişkin geçmişte yaşadığı içgörü anlarını, Çalışma'nın anlamından ne anladı-

şimi ve kendinin neden çalıştığını hatırlar. Böylece hedefini güçlendirir. Kendine Birinci Şuurlu Şok'u vermiş ve böylece yeni hidrojenler, yeni kuvvet yaratmıştır. Oluşturduğu bu yeni kuvvetle, özdeşleşmeme gücünü artırmıştır.

Şimdi, Kişiliğin şu veya bu tezahürüne karşı gerçekleştirilen bu türden bir çalışma, Öz'ün gelişimi için doğru koşulları üretir. Bu gelişimin her aşamasında bir mücadelenin gerçekleşmesi *şarttır*. Kişilik kazanırsa, o zaman hiçbir gelişim olmaz. Kişilik ve kendinin iradesi kuvveti emerek aktif kalırken, Öz hiçbir şey elde edemez ve bu yüzden pasif kalır. *Böylece, ayartılmış olmalıyız*. Kişi, ayartılmaya sürüklenmemek, kötüden –yani Kişilikten– kurtulmak için dua eder. Burada, bireysel olarak düşünmemiz gerekir. Mücadele, gerçekdışı olan ile gerçek olan arasındadır. Ama bu mücadelede yalnızca Çalışma'nın ışığı –yani incelediğimiz Çalışma'da olduğu gibi, Şuurlu İnsan'dan ezoterik öğreti biçiminde gelen kuvvet ve aydınlanma– sizi Kişilikten ayırabilir. Bu kuvvet, hayatın kuvvetine terstir. İnsanda bir savaş başlatır. Ama aksi takdirde Öz aktif duruma gelemez. Hayat Kişiliği oluşturup aktif tutar. Çalışma ise Öz'ün gelişebilmesi ve ergeç Kişilikten daha güçlü duruma gelebilmesi, insanın artık dışarıdan –hayattan– çalışmaması için 4. Yol'un yöntemleriyle Kişiliği pasif kılmayı amaçlamaktadır. Bu ise yeni bir erkeğin, yeni bir kadının ortaya çıkması demektir. Kastedilen gelişim budur; olduğunuz şeyin bir artışı değil de *şimdi olduğunuz şeyi* Çalışma tarafından çok net öğretilen çizgiler doğrultusunda pasifleştirerek yeni bir kişinin ortaya çıkışıdır. Öz, Kişilik biçimlendirildikten *sonra* gelişirse, tekrarlanmada aynı hayatı cezbetmeyecektir. Ama bir insan gözle görülür Güneş'in ışığından farklı bir ışığa sahip olmadıkça, Kişiliği pasifleştiremeyecektir. Bunun ne anlama geldiğini anlamayacaktır. Herhangi bir sözde öğretiyle karşılaşırsa, çabaları ancak Kişiliği artıracaktır ve mekanik tekrarlanma çarkında kalacaktır.

Dolayısıyla, doğru Manyetik Merkeze sahip bir insanın, ne kadar meşhur ya da bilimsel vb. olursa olsun buna sahip olmayıp yalnızca duyularına inanabilen insanlardan çok daha yüksek bir Varlık seviyesinde zaten olduğunun neden söylendiğini anlayacaksınız. Ezoterik öğretiye giriş noktası, hayatın şeyleri –yani *A* tesirleri– ile Şuurlu İnsanlığın şeylerini –yani *B* tesirlerini– birbirinden ayırabilen Manyetik Merkezdir. Bu giriş noktası olmaksızın, insan kendini Kişilikten ayıramaz çünkü hayatın kuvveti onun Kişiliğe bağlı kalmasına neden olacaktır. O zaman, Öz'ün gelişmesi imkansız olacaktır. İnsan bir tohum, bir meşe palamudu gibi yaşar ve ölür ve de Çalışma, onun domuzlar tarafından yenebileceğini söyler: acı dolu bir iş. Yeryüzü'nün altında olan şey için bir besin kaynağı oluşturur. Daha Yüksek İnsan'dan gelen bilgi ona girmiş, ne söylediğini anlayıp fark etmeye başlayan ve ergeç kendi hiçliğini görüp çalışmaya başlayan bir insan; ancak böyle bir insan Kişiliği pasifleştirebilir. Bir başka deyişle, o insan faydalıysa, Çalışma, Kişiliği pasifleştirir. O insanda Öz'ün gelişimi gerçekleşecektir. O insan aynı hayatın döngüsü içinde turlayıp durmayacaktır. Öz'ün gelişimi tamamlanırsa, özsel insan tam boyutuna erişecek kadar büyürse; o artık hayatı bu Yeryüzü'nün seviyesinde deneyimlemeyecektir. Bu, İn-

san'ın hayatını olduğu kadar, Yeryüzü'nü ve Ay'ı da talep eden Güneş olarak adlandırılan seviyedir. Güneş, gelişmiş organizmayı –Şuurlu İnsan'ı– talep etmektedir. Bu nedenle, İnsan kendini geliştiren bir organizma olarak yaratılmıştır ve ona Yıldızlı Galaksi'nin seviyesinden gelen bir Öz verilmiştir.

Great Amwell House, 13 Ekim 1946

HAFIZANIN DÖRDÜNCÜ BOYUTLA İLİŞKİSİ

Hafızamız, merkezlerdeki rulolarda depolanır. İzlenimler, merkezlerdeki rulolar üstüne düşerler. Bunlar, çağrışımlar yoluyla dönmeye ayarlanmıştır. Bir şey bize hatırlatıldığında, bir merkezin belirli bir parçasında bir rulonun dönmeye başladığı anlamına gelir bu. Bazen bir rulo dönmeye başlarken tekrar durur ve biz neredeyse hatırlar gibi oluruz; bu garip ama sık rastlanan bir durumdur. Bazen birden rulo döner. Bu gerçekleştiğinde, hatıra çok daha zengindir. Rulolar üç merkezde –diyelim ki Entelektüel, Duygusal ve İçgüdüsel Merkezde– aynı anda dönmeye ayarlandığında ise hatırlayış bir gerçeklik niteliği kazanır. Ama koku, geçmişi neredeyse şimdiki ana dönüştürebilir. Kokunun ince maddeleri, kısa bir süre önce değindiğimiz Dördüncü Boyut'a temas ederler.

Şimdi, diyelim ki benim Paris'e ilişkin hatıram, merkezlerdeki rulolarda depolanır. Bu hatıram her merkezde farklıdır çünkü her merkez farklı türden bir hafızaya sahiptir. İçgüdüsel Merkezde depolanan izlenimler, diyelim ki yemek ve şarapları ya da rahat yatakları hatırlar. Duygusal Merkezde depolanan izlenimler, diyelim ki günün ilk ışıklarındaki güzelliğini hatırlar. Hareket Merkezinde depolanan izlenimler, diyelim ki Paris sokaklarını arşınlamak için sergilenen atletik becerileri hatırlar. Entelektüel Merkezde depolanan izlenimler, diyelim ki nehir boyundaki kitap sergilerini veya Notre Dame hakkındaki düşünceleri hatırlar vb. Farklı merkezlerdeki rulolarda depolanan bunlar gibi daha milyonlarca izlenim, benim Paris'e ilişkin hatıramı oluşturur. Bazen tesadüfi bir çağrışım bir Paris rulosunu harekete geçirir ve Paris'in bir parçası bir anlığına şuurda belirir ve belki de başka bir rulo biraz döner ve Paris'in bir başka parçasını belli belirsiz duyumsarım. Ruloların bu mekanizması beyindedir. Beyin, bir kutuya kapatılmış bir makinedir. Kutuyu ve içindeki makineyi yeterince bilseydik ve kutuya ve içindeki makineye sahip olduğumuz ama kullanmadığımız çok daha hassas duyularla bakabilseydik bu ruloların döndüğünü görebilirdik. Başka biri kendi makinesini benim makineme nasıl bağlayabileceğini bilseydi, benim aracılığımla Paris'i bilebilir ve benim gördüklerimi görebilirdi. Benim beynime bir şekilde, başka bir kişinin beynine farklı bir şekilde giren bir fikri gözlemleyebilmesi de mümkün olurdu ve böylece, neden hiçbir şey hakkında anlaşamadığımızı ve neden her zaman farklı biçimler-

de hatırlayıp sürekli olarak tartıştığımızı anlayabilirdi. Beyin, çok yüksek depolama kapasitesine sahip ve farklı parçalarını birbirine bağlayan milyonlarca kablodan oluşan küçük bir makinedir. Herkeste hemen hemen aynıdır ama kullanılan bağlantılar insandan insana değişir. Başka bir kişiyi yargıladığınızda, aslında onun kendi kullandığınız bağlantılarla uyuşmayan bağlantılarını yargıladığınız muhakkaktır. Bu nedenle, kişi kendi geçmişinin yalnızca merkezlerdeki rulolarda değil, şimdi alışkanlıkla kullanılan bu milyonlarca kablo arasından yetiştirilme sırasında edinilmiş bağlantılarda –yani beyinde her zaman yürüdüğümüz yollarda– da yattığını fark eder. Demek ki geçmişimiz, olası milyonlarca farklı yol arasında bir biçimdir, bir olasılıktır, bir motiftir; adeta uçsuz bucaksız bir kentin bir dizi sokağıdır. Şimdi, bu öğretide, bizim için Zaman'ın olasılıklar içinden bir çizginin gerçekleşmesi olduğu ama her an her yönde dallanıp budaklanan çizgiler ve dolayısıyla sonsuz olasılık bulunduğu ve Sonsuzluğun ise bu olasılıkların hepsinin gerçekleşmesi olduğu söylendiğinde neyin kastedildiğini görürsünüz. İsa'nın Tanrı hakkındaki tanımlarından birini hatırlarsınız; Tanrı'yla her şey olasıdır. Tanrı, Zaman'da değil, Sonsuzluk'tadır; Zaman'ın dışındadır ve Zaman'la hiçbir bağlantısı yoktur. İşte bu yüzden, bizim yukarımızda olan şeyi doğru anlayabilmek için Zaman'ı düşüncelerimizden çıkarmalıyız. Kendimizin şu andakinden yüksek bir seviyesine erişmek için Zaman'dan bütünüyle kurtulmalıyız. Zaman ve mekan, kendimizin olası ve halihazırda mevcut daha yüksek bir seviyesine erişmemizi engeller. İnsan, Zaman ve Mekan'ın dışında yeniden doğmalıdır çünkü zihni uyanırsa, Zaman'ın bulunmadığı ve her şeyin *geçmişte* değil, *şimdi* var olduğu daha yüksek boyutlu bir dünyayı anlayabilir ve ona ulaşabilir. İşte bu nedenle, bütün hayatımızın gözle görülemeyen 4. Boyut'ta yattığını ve geçmişin canlı olduğunu fark ederek başlamalıyız. Geçmiş, *geçmiş* değildir; *şimdidir* ve bu nedenle de değiştirilebilir. *Şimdi kendim üzerinde çalışarak geçmişimi değiştirebilirim.* Kendinizi hatırlarsanız ve örneğin başkalarını yargılarken genellikle takip ettiğiniz tipik yolla özdeşleşmeye son verirseniz hem geçmişi hem de geleceği *şimdi* değiştirebilirsiniz. Bu nedenle, yeni bir tarzda düşünmeyi anlayabilmek adına –Varlığın tüm değişiminin başlangıcı bu olduğundan yeni bağlantılar kurarak– yeni bilgiler edinmek için şimdi yaptıklarımız gerçekten önemlidir. Geçip giden zamanı bir yanılsama gibi düşünürseniz, diğer birçok şeyin yanı sıra, yeni bir tarzda düşünmeye başlarsınız. Bu yanılsamanın nedeni nedir? Nedenlerinden biri, daha önce söylenenlerden ayrı olarak, üzerinde durduğumuz merkezlerdeki bu rulolardır. Bu rulolar döndüğünde, olup bitmiş bir geçmiş algısı sunar ve dolayısıyla geçmişin artık var olmadığını, ölü ve geri döndürülemez olduğunu düşünürüz ve bundan hareketle, kendimize ilişkin tamamen yanlış bir his ve daha bir sürü şey türetiriz. Rulolar gereklidir, aksi takdirde hiç hafızaya sahip olamayız. Ama hafıza yeni bir anlam, yeni bir ilham değildir. Kandaki karbondioksit belirli bir yoğunluğa ulaşınca zaman zaman deneyimlenen 4. Boyut'taki şuurla aynı değildir. O zaman, Zaman'ın 4. Boyutuna doğrudan erişmek mümkün olabilir. Belirli bir biçimde soluk alıp vermek, bununla sonuçlanabilir. O zaman bu, Paris'i hatırla-

mak yerine Paris'e gitmek gibidir. Paris geçmişte değil, şimdidedir. Bir kişinin beyninin dosdoğru içini görebilseydiniz, örneğin bir hastalığın geldiğini görebilirdiniz. Beyin, bir ip boyunca kayan bir çan gibi Zaman'a dizilir. Zaman'dan -Zaman'ın olası çizgilerinin birinden-geçmekte olan bir makinedir ve bu rulolarda belli belirsiz bir kalıntısı kalır. Bu hatıradır. Hafıza belli belirsizdir. Çok az hatırlarız. Yanlış hatırlarız ya da neredeyse her şeyi unuturuz. Ama hafızadan ayrı olarak, 4. Boyut'un kendisinde bütün hayatımız her düşünce, his, duyum, hareket, algılama ve eylem ayrıntısıyla olduğu gibi durmaktadır. Ölüm sırasında bütün hayat -hayatın bütünlüğü- belirli bir tür besin oluşturur ve niteliğine göre yaratılış ölçeğinde ya Yeryüzü'nün aşağısında olan Ay tarafından ya da daha yüksek bir seviye olan Güneş tarafından emilir. Bu nedenle bedenlerimiz değiliz, hafızadan ayrı olarak hayatlarımızda biriken her şeyiz. Doğumdan ölüme kadarki hayatımızın bütünüyüz. Bu bizim Zaman-Bedenimizdir. Her şey şimdidir, her şey buradadır ve eğer şimdi kendi üzerimde çalışırsam; kendimi gözlemlersem; nelerle özdeşleştiğimi görürsem; başkalarına karşı yaptığım hesapları görürsem; nasıl kendimi haklı çıkardığımı ve hiç kimseyi affetmediğimi, yalnızca başkalarının hatalı olduğunu düşündüğümü, insanları hayatlarına bakmadan mekanik yargıladığımı görürsem ya da ne kadar kendinden memnun ve kendini beğenmiş olduğumu, hiç de hayal ettiğim gibi olmadığımı görürsem -aslında, bizi dönüştürmeyi amaçlayan bu Çalışma'nın ezoterik fikirlerinden yola çıkarak kendi üzerimde çalışmaya başlarsam- Zaman'ın farklı bir seviyesine, geçmişteki her şeyin farklılaştığı başka bir çizgiye geçerek Zaman-Bedenimi değiştirebilir ve böylece doğum sırasında hayatıma yeniden girdiğimde, her şeyin farklı olduğunu görürüm ve hatta bir önceki tekrarlanışımı hatırlarım; belki de daha önce orada olmak gibi garip bir aşinalık hissine sahip olurum. Bunun nedeni, ölüm anında gerçek hafıza; yani yalnızca başkalarının yaptıklarının değil, sizin kendini beğenmişliğinizin, kendinize biçtiğiniz değerin, acımasızlıklarınızın ve nefretlerinizin, yaptıklarınızın, hissettiklerinizin ve düşündüklerinizin de kaydedilmiş olduğu hayatımızın kitabı açılır. Bu, uzunca bir süre eleştirel olmadan ve samimiyetle gerçekleştirilen kendini gözlemleme olmadıkça katlanılması çok zor olan bir ilaçtır. İşte bu nedenle, bize doğrudan şuurumuzun bu kadar etkili bir dozajı yerine, merhametli bir biçimde, rulolardaki hatıralarımız verilmiştir ve ancak Şuurlu İnsan'ın tahammül edebileceği ve sahip olduğu gerçek hafızaya erişmemize izin verilmez. Karanlıkta el yordamıyla yürüyen mekanik insanlar olan bizler bu tür yoğun bir ışığa tahammül edemeyiz. Ama kendi üzerimizde çalışarak bu şuur aralığını aşama aşama artırırız ve bununla, Kişiliklerimiz gücünü yitirmeye ve Öz gelişmeye başlar.

Söylediğim şeylerden belki de bir ipucu yakalayabiliyorsunuzdur; yani merkezlerdeki rulolarda hatıra kalıntılarına çok az güvenebiliriz. İnsanlar, şaşmaz hafıza diye niteledikleri şeyin şaşmaz olmadığını ve aslında merkezlerdeki rulolarda depolanan hatıralara çok az güvenebileceklerini ve gerçekleştiğinden emin oldukları şeylerin aslında hatırladıkları gibi gerçekleşmediğini fark etselerdi bu onları beyin mekanizmasından serbest

kalmaya yönlendirirdi ve sonuç olarak, kendilerindeki her şeyin gevşemesini ve kendilerine ilişkin yeni bir hisse ulaşmalarını sağlardı. Bu Çalışma, birçok farklı yaklaşım açısından bir erkeği veya bir kadını kendine dair alışılagelmiş, katı, kökleşmiş histen kurtarmayı ve sonunda kendine dair yeni bir his, yeni bir "Ben" hissi oluşturmayı amaçlamaktadır. Merkezlerdeki rulolarda depolanan ve Zaman-Boyut'la doğru bir teması deneyimleyebilseydik tamamen ortadan kalkmış olacak olan bu yanlış hatıralar temelinde başkalarına karşı ne kadar çok kötü hesap, ne kadar çok acı kin canlı tutulmaktadır! Ama henüz çok azımız gerçekte nelerin olup bittiğini Çalışma aracılığıyla görmeye ve gördüklerimize tahammül etmeye hazırız. Gerçek hafızaya sahip olsaydık, başkalarına karşı negatif duygulara asla sahip olamazdık. Ama şu anki halimizle, diğer yoldan gitmeye başlamalıyız, yani negatif duygularımızı fark etmeli ve onlardan ayrılmalıyız. Bu "daha alçak merkezlerin daha yüksek merkezleri almaya hazırlanması" olarak adlandırılır. Daha yüksek merkezler daha yüksek boyutlarda çalışırlar. Onlar tüm hayatı kucaklarlar.

Great Amwell House, 19 Ekim 1946

KENDİ ÜZERİNDE KİŞİSEL ÇALIŞMA ÜSTÜNE BİR NOT

Özdeşleştiğimizde kendimizi hatırlamayız. 4. Yol'un yönteminde ve pratiğinde, 3. Şuur Durumuna ya da seviyesine erişmek ana tema haline getirilmiştir. Kendini Hatırlama, Kendinin Şuurunda Olma ve Kendinin Farkında Olma, 3. Şuur Durumunun karakteristiklerinden bazılarıdır. Bunlara Kendini Tanıma ya da kişinin kendini tanımasını da eklemek istiyorum. Özdeşleştiğimizde, ikinci Şuur seviyesine düşeriz. Peki, sonuç ne olur? Bununla bağlantılı birçok şey olur. Uykuya dalarız. Kaza Kanunu'na tabi oluruz. Doğa'ya ve hayat tarafından oluşturulan tesirlere –yani *A* tesirlerine– hizmet ederiz. Özdeşleştiğimiz şey her neyse onun gücünün etkisine gireriz ve kuvveti ona kaptırırız. Organizmanın içsel işleyişi farklılaşır. Amacımızı unuturuz. Şuur daralır. Çağrışımlarımız enerji alır ve daha eski şeyler geri gelir. Bunların hepsi ve daha fazlası, özdeşleşme sonucunda ortaya çıkar. Yaratılış Işını ve Güneş'ten gelen Yan Oktav'ın ışığında daha büyük ölçekten bakacak olursak; özdeşleştiğimizde kendimizi daha yüksek bir seviyeden gelen tesirlere kapatırken daha aşağıdan gelen tesirlere açarız. Yani Ay'ı besleriz. Ne kadar çok özdeşleşirsek, Ay'ı o kadar çok besleriz. Negatif duygulardan hoşlanan bir kişi buna bir örnektir. Özdeşleşme, kirdir. İçsel deneyim olarak, faydasız ıstırapla –yani gelişime faydasız ıstırapla– dolu dünya vizyonuyla henüz karşılaşmadınız mı? Ama faydasız ıstırap bile başka bir şey için faydalıdır çünkü her şey başka bir şeye ya da başka bir şey için faydalıdır. Farklı seviyelerde, her şey kullanılmaktadır. İnsan uyanmak için hiçbir çaba sarf etmezse, uyanmak için

sahip olduğu enerji başka bir yerde kullanılacaktır. Başkalarına verilecektir. İsa şöyle demiştir; "Çünkü kimde varsa, ona daha çok verilecek ve o bolluk içinde olacak. Ama kimde yoksa, kendisinde olan da elinden alınacak." (*Matta*, 25:29) Bize öyle görünse bile hiçbir şey boşa harcanmaz. Her şey, başka bir şey için "besin"dir. İnsanlığın faydasız ıstırapları ve bütün özdeşleşmeler, besin oluşturur. Yeryüzü'nü saran hassas tabakadan toplanır ve Ay'a aktarılır. Bu nedenle, Kendini Hatırlama durumunda olan bir insanla uyku durumundaki bir insanın, yan yana otursalar bile, tamamen farklı iki kişi olduklarını fark ederiz. Dikey Varlık ölçeğinde yan yana oturmuyorlar. Psikolojik açıdan onları derin bir uçurum ayırmaktadır; bu uçurum mekan bakımından değil, Varlık bakımından mesafeyi ifade eder. İnsanlar her şeyle, hem kendileriyle hem de hayatla özdeşleştiklerinde Çalışma'yı anlamazlar. İnsanın kendiyle özdeşleşmesini ele alalım. Kişinin kendi, farklı "ben"lerin bir çokluğudur. Kişi bu "ben"lerin dönüp duran çemberindeki her "ben"le özdeşleşirse, kendi üzerinde çalışmıyordur. "Kendimiz" dediğimiz bu şey, aslında gözlemlememiz gereken şeyin ta kendisidir. Bu, idaremizi ardı ardına üstlenen ve her zaman "Ben" dediğimiz bir dizi "ben"dir. "Ben" diyerek, onun her zaman *kendimiz* olduğunu düşünerek ve kendimizi *tek* bir kişilik olarak kabul ederek sürekli özdeşleşiriz, sürekli uyuruz.

Şeylerin bu mekanik durumunun değişmeye başlaması için Çalışma'nın keskin ucu nasıl ve ne şekilde girer? Yönlendirilmiş gözlemleme aracılığıyla kişinin tek bir kişi değil de birçok farklı kişi olduğunu görmesiyle bu etkiyi sağlar. Kişi tek bir kişi değildir, birçok kişidir. Bazıları, bunun daha önce de sıkça söylendiğini düşünebilir. Evet, sıkça söylenmiştir ve söylenmeye de devam edecektir. Neden mi? Çünkü bu bize sürekli olarak hatırlatılmadıkça, kendi üzerimizde pratik çalışmanın nereden başladığını bütünüyle unuturuz. Çalışma, belirli türden "ben"lerden kendimizi ayırmakla başlar. Söylenen şeyi duyabiliyor musunuz? İnsanın kendi üzerindeki çalışması, belirli türden "ben"lerden kendini ayırmasıyla başlar. Peki ama onu eylem halindeyken gözlemlemedikçe herhangi bir "ben"in etkisinden kendinizi nasıl ayırmaya başlayabilirsiniz? Çalışma'da kişinin kendini gözlemlemesinin amacı, Ay'ı besleyen belirli türden "ben"lerin farkına varmak ve onlara gittikçe daha az yakın durmak –yani onlarla gittikçe daha az özdeşleşmek– ve kendini onlardan ayırmaktır. Çalışma'nın başlangıç noktası burada yatar. Bunu kavramadıkça, Çalışma ve anlamı sizin için muğlak kalır. Onun ne hakkında olduğunu kavrayamazsınız. Negatif, sıkıntılı, mutsuz ve üzgün kalırsınız. Çalışma'nın öğrettikleri ile kendi durumlarınız arasında hiçbir bağlantı göremezsiniz. Kendinizin her durumuna inanırsınız. Anlık olarak sizin idarenizi üstlenen her "ben"e inanırsınız; yani kendinizdeki her şeyle özdeşleşirsiniz. Çalışma'nın gizeminin nerede yattığını kavramazsınız; bir başka deyişle, negatifliğinizi, sıkıntınızı, mutsuzluğunuzu, üzüntünüzü çok fazla dikkate almamakta ve onlarla özdeşleşmemekte yattığını görmezsiniz. Bunlarla özdeşleşmeniz gerekmez, bunlara rıza göstermeniz gerekmez, "Ben negatifim!" demeniz gerekmez çünkü bunlar sizi yok etmeyi, sizi zehirlemeyi isteyen "ben"lerdir.

Daha önce söylendiği gibi, özdeşleştiğinizde uykudasınızdır. Negatif "ben"ler sizi uykuda tutmak isterler çünkü siz uyanıkken, üzerinizde hiçbir güce sahip değillerdir. İnsanlar şöyle diyebilir: "Bu doğru olabilir ama negatif olmak için çok iyi bir nedenim var." Böylece, negatif "ben"ler hakimiyetlerini eksiksiz bir biçimde sürdürür. Nedenleri, bunlar sağlamaktadır. Çalışma, nedeni ne olursa olsun bütün negatif durumların yanlış olduğunu ve bunların hepsinden kendimizi ayırmamız gerektiğini söyler. Nedeni görmezden gelmeye çalışın. Çalışma, negatif olmamaya hakkımızın olduğunu söyler ve bizim olan ama başkalarını taklit ederek yitirdiğimiz bu hak için zihnimizin tüm kuvvetiyle ve Çalışma'nın hakikati aracılığıyla mücadele etmeliyiz. Şeyleri hep aynı mekanik tarzda ele almak zorunda mısınız? Bunları başka tarzda nasıl alabileceğinizi göremezseniz, kendi üzerinizde çalışmanın nerede yattığını da göremezsiniz. Başka türlü ifade edelim; daima mekanik davranmak zorunda mıyız? Hayata, kendimize ve başkalarına karşı daha şuurlu davranmamız mümkün değil mi? Bu ne anlama gelir? Kendini gözlemleme yoluyla bir olayı, bir koşulu, bir kişiyi mekanik olarak ele aldığımızı zaten bildiğimiz ve onlara yönelik bu tipik mekanik yaklaşımla özdeşleşmeyip (1) kendimizi bundan ayırdığımız ve (2) mümkünse, onlara ilişkin yeni bir yaklaşım bulmak için şuurlu bir biçimde çalıştığımız anlamına gelir. Bu, insanın kendi üzerinde çalışmasıdır ve Varlığın değişimine –yeni Varlığa– yol açar. Bir sürü yeni Varlık vardır, bu yüzden eski Varlıkla yola devam etmeye gerek yoktur. Ama eski Varlığı kıskanırız ve yeni Varlığa sahip olmayı istemeyiz ya da daha doğrusu, hem yeni Varlığa sahip olmayı hem de eski Varlığı elimizde tutmayı isteriz. Ama Londra'da kalarak Paris'e gidemeyiz.

Çalışma'nın bize daima öğrettiği ve görebilmemizin çok uzun zaman aldığı bu açık gizeme geri dönelim. "Negatifim," derseniz, ayrılamazsınız. Negatif duygunun zehirleyici gazını üreten "ben"i görürseniz, "Bu 'Ben' değil," diyebilirsiniz. Yine, "*Ben* bu olayı bu şekilde mi almalıyım?" demelisiniz. Önemli olan, sizdeki bir "ben"in olayı bu şekilde aldığını ve sizin bu "ben"le özdeşleştiğinizi ama bunu yapmak zorunda olmadığınızı gözlemlemektir. Dolayısıyla, bu "ben"den geriye bir adım atar –ondan ayrılır– ve onun gerisinde durarak olayı bu şekilde aldığını izlersiniz. Böylece, aşama aşama Kişilik Makinesinin bir adım gerisine çekilip onu bir "ben"ler kafesi olarak görürsünüz ve artık kendiniz olarak kabul etmezsiniz. Üzerinizdeki bir sürü paltodan sıyrılmaya başlarsınız. Ardından, evi Gerçek "Ben" için hazırlamak üzere Kahya gelir.

Great Amwell House, 26 Ekim 1946

ÖZ VE KİŞİLİK

Bu gece, Kişilik ve Öz hakkında tekrar konuşacağız çünkü kendini gözlemlemenin tamamı farklı aşamalarda şu soruya yol açar: "Bende Öz nedir? Kişilik nedir?" Kişilik bizim yetişmiş yanımız, Öz ise yetişmemiş yanımızdır. Oysa önemli olan şey, bu yetişmiş yanın aslında kendimiz olmayışıdır. Bizim üzerimize dar bir kıyafet gibi yapışır ama bazı koşullar altında çıkarılabilir. Daha sonra, Kişiliğin kişinin *kendine* ve *başkalarına* karşı gösterdiği şeyden tamamen farklı olan gerçek kişi ortaya çıkar. Çalışma'da Öz'ün geliştirilmesinin gerekliliği hakkında neden bu kadar çok şey söylenir? Öz, çıkarılamaz. Gerçek kişi, Kişilik çıkarıldıktan sonra geriye kalan kişi, Öz'dür. Bir kişi soylu bir Kişiliğe sahip olabilir. Ama bu, gerçek kişi değildir. Hayatın teminatları ve dizginleyici tesirleri ortadan kaybolunca ve afişe olma, şöhretini yitirme ya da kanuni şartların yarattığı tüm korkular yok olunca, bu soylu Kişiliğin gerisinde yatan şey ortaya çıkar. Büyümemiş, gelişmemiş Öz'dür ortaya çıkan. Öz'ün bütünüyle güzel ve büyüleyici olduğunu hayal etmemeliyiz. Gerçek insan, o ana dek kendini kuşatan kişilikten ayrı olarak ortaya çıkar. İnsanlar, belirli dış kısıtlamalar ve korkular ortadan kalkarsa, şu anki özenli hayatlarını nasıl sürdürmeyeceklerini anlamazlar. Davranışlarının *içeriden* değil, dış koşullar tarafından sebep olunduğunu anlamazlar. Yani Kişiliğin aktif, Öz'ün ise pasif olduğunu görmezler. Şimdi, yaklaşık üç dört yaşa kadar Öz'ün kendini üstü örtülü olmadan ve açık bir biçimde tezahür ettirdiğini biliyoruz. Sonrasında, Kişilik onun etrafını çevirmeye başlar, onu maskeler ve idareyi ele alır. Kişilik taklit ve eğitimle, övgüyle, sonuçlardan duyulan korkuyla biçimlenir. Ama bireyin kendisi değildir. Gerçek kişi –yani Öz– örtülü ve pasif kalır. Şimdi, Kişilik tarafından yapılan şey, dış koşulların kuvveti aracılığıyla yapılır. Yani içeriden değil, dışarıdan yapılır. Bu anlamda o gerçekdışıdır, gerçek kişi değildir. Bir kez daha tekrarlamama izin verin: "Kişilik aracılığıyla yapılan şey, dış koşulların kuvveti aracılığıyla yapılır." Yani Kişiliğin makinesini hayat sürmektedir. Dış koşullar sizi yaptığınız gibi hareket etmeye iter. Özgür olduğunuzu hayal edebilirsiniz. Ama özgür değilsiniz. Her ne yaparsanız yapın, belirli türden edinilmiş Kişiliğinizin üzerinde etkili olan dışsal koşullardan kaynaklanmaktadır. Dış koşulların insanları nasıl büyük veya küçük pozisyonlara yerleştirdiğine dikkat edin. Bu, onlar değildir. Dış koşulların kuvvetidir bu. Yaptığımız şeye, sanki onu biz yapıyormuşuz gibi sürekli "Ben" deriz. Sahici bir kendini gözlemleme olmadıkça, yaptığımız şeyleri bizi yapmaya itenin, Kişiliğin üzerinde etkili olan dış koşullar olduğundan şüphe etmeyiz. Bunu yapıyor olan, içinizden yapıyor olan *Ben* değildir. Normalde, kendi "Ben"iniz olduğunu düşündüğünüz şey, o anda dış izlenimlere –yani dış koşullara– uygun gelen Kişilikteki "ben"ler topluluğudur.

Söylenenlere –yani yaptıklarınızı Öz'den değil, Kişilikten yaptığınız konusuna– geri dönelim. Şimdi, yalnızca gelişmemiş Öz'den davranabildiği-

nizi varsayalım; bu aptalca olurdu ve hatta insanca olmazdı. Demek ki Kişilik ve Öz'ün ikilemi de burada yatmaktadır. Öz'den davranabilmek, Öz'ün geliştirilmesini gerektirir. Çalışma, Öz'ün gelişimine yönelik ilk adımın Kişiliğin biçimlenmesi olduğunu öğretir. Daha sonra da Öz'ün gelişebilmesi için Kişiliğin pasif kılınması gerektiğini söyler. Bunu ifade etmenin bir başka yolu da Kişiliğin Öz'e öğretmek zorunda olduğudur ama bunun yanlış bir ifade biçimi olduğunu düşünmüşümdür hep. Öz'ün Kişilikten öğrenmesi gerektiğini söylemek daha doğru olurdu. Ezoterik problem Çalışma'nın görevi– Öz'ün nasıl geliştirileceğidir. Bir noktadan sonra kendiliğinden gelişmez. Başka bir şey gereklidir. Ana fikir budur ve ezoterik öğretinin, dinlerin ve aslında bütün *B* tesirlerinin neden var olduğunu açıklar. Öz'ün nasıl gelişeceği; edinilmiş Kişilik ve doğmuş Öz ikileminin olmaması için bizdeki gerçek gelişimin nasıl sağlanacağı gerçek ezoterik problemdir. Sorun şu ki Öz gelişmeye *zorlanamaz*. Hiçbir dış zorlama Öz'ü geliştiremez. Küçük bir çocuğu özsel gelişmeye zorlayamazsınız. Neden? Çünkü yaratılış gereği her çocuk kendini geliştiren bir organizmadır. Yani yalnızca kendini geliştirebilir. Öz, dış kuvvet tarafından doğrudan ikna edilemediği için, Kişilik Öz'ün etrafında biçimlenir. Bu, Güneş Oktavı'ndan gelen Yeryüzü üzerindeki İnsan'ın şemasındaki ilk adımdır. Sorun şu ki İnsan bu noktada durur, yani kendisi için oluşturulan bir Kişiliğe sahiptir ve daha sonra onunla özdeşleşip onu "Ben" olarak –kendi olarak– kabul eder. Bu nedenle, tüm hayatı boyunca içsel uyumsuzlukların acısını çeker. Yarı yarıya oluştuğunu bilmez. Çünkü bu edinilmiş Kişilik, Öz'e hiçbir çıkış yolu tanımayabilir. Çok kısıtlayıcı bir yetiştirme çok sıkı, katı bir Kişilik anlamına gelir ve bu nedenle, Kişiliğin daha pasifleştirilmesi aşılmaz bir probleme dönüşür. Ama ana mesele aynen kalır: Öz gelişmedikçe, insan ezoterik açıdan bir başarısızlıktır. Belki de çok iyi bir insandır ama mekanik olarak öyledir. Gerçekten iyi bir insan değildir, onun edinilmiş bir taklididir. Dolayısıyla, mekanik olarak iyi ve mekanik olarak kötü bu Çalışma'nın ışığında aynı görülür. Yalnızca anlayış Öz'ü geliştirebilir ve bu da bir insana ilk başta Kişilik aracılığıyla gelen yeni bilgiler yoluyla girebilir. Demek ki Öz ancak yeni bilginin, kısaca ezoterik öğreti dediğimiz özel bir bilginin aracılığıyla gelişebilir. Ve bu, öncelikle özel dış koşullardan Kişilik aracılığıyla –dışarıdan– gelmelidir. Kişilik bunu aktarır. Bu, ergeç Kişiliğin ölmesi anlamına gelir. Ama Kişilik bunu bilmez. Yeni bilginin ardında, hayattan türetilmeyen bir kuvvet vardır. Bay Ouspensky, Kişilikten ve tamponlardan kaçmanın ancak özel bir kuvvet aracılığıyla mümkün olabileceğini ve bizim kendimizde bu kuvvete sahip olmadığımızı tekrar tekrar söylerdi. Bu kuvvetle temasa geçmemiz gerekir. Ardından, Öz'ün gelişebilmesi için Kişilik gerektiğinde aşama aşama pasifleştirilebilir. Bu noktada, *sizin* anlayışı takip etmeyi isteyip istemediğiniz meselesi ortaya çıkar. Öz, tüm ilkel insanlar gibi tembeldir. Tembellik çok derin ve güçlü bir şeydir. Bir şeyin yanlış olduğunu gerçekten *anlayıp* yine de yapmaya devam ederseniz, Çalışma'nın size gerçek anlamda günah işlediğinizi –yani hedefi ıskaladığınızı– söylemesi, işte bu yüzdendir. Bay Ouspensky, bir keresinde, Öz'le bağlantılı olarak şunları söylemişti: Astral ya da gezegensel ale-

min bakış açısından, Öz genelde az çok bir hayvan gibidir ve *öz olarak* bu seviyede çok az *insan* vardır. Daha yüksek bir seviyede –bütün rollerden soyunup tamamen çıplak kaldığında– İnsanlık nadiren mevcuttur. Şimdi, koşullar ne olursa olsun, kendimizden çalmıyorsak, bu özseldir. Ama bir şeyi hiç kimse görmüyor diye yaparsam ya da yaptığım şeyi bir ödül veya övgü beklediğim ya da korku duyduğum için yaparsam, bu içeriden değil, dışarıdandır; yani dış koşullardan, Kişiliktendir. Gerçek değildir. Dış hayattan sıyrılındığında –yani Kişilik çıkarıldığında– Ben ne olacaktır? Gerçek olan ne kalacaktır? İnsan'ın kendini geliştiren bir organizma olarak yaratılmasından kaynaklanan bu problem hakkında düşünmenizi tavsiye ediyorum hepinize. Bütün dış zorlamaların ve bu türden sosyal sistemlerin İnsan'ı asla geliştiremeyeceğini ve aslında onu Öz'den tamamen ayıracağını göreceksiniz. Çalışma'nın tüm bu uzun süreci ve yaşanması, Kişilikten Öz'e geçmek, Kişiliğin edindiği hediyeleri Öz'e getirmektir. Er ya da geç, şu ya da bu biçimde hepimiz maskelerimizi çıkarırız ve Öz kendimiz olarak ortaya çıkar. Eski çağların maskeli balolarını hatırlıyor musunuz? Gece yarısı maskelerimizi çıkarmak zorundaydık.

Great Amwell House, 2 Kasım 1946

GÖMÜLÜ VİCDAN ÜSTÜNE BİR NOT

Bu Çalışma, Üçüncü Şuur Durumu olarak adlandırılan daha yüksek bir seviyeye ulaşmak hakkındadır. Bu seviye, bizde bir olasılık olarak mevcuttur. Hayatlarımızı içinde geçirdiğimiz ikinci Şuur seviyesi, yani sözde uyanık Şuur seviyesi bu üçüncü seviyenin altındaki bir seviyedir. Düşünce biçimlerinin, duygusal tepkilerin, kişinin kendisi hakkındaki hislerinin, şeyleri olağan şekilde alışının tamamı bu ikinci seviyeye aittir. Üçüncü seviyeye ulaşmayı amaçlıyoruz. Ne hakkında tam olarak emin olabiliriz? Üçüncü seviyede düşünme ve hissetme tarzının, neyin önemli ve neyin önemsiz olduğu hissinin tamamen farklı olacağından emin olabiliriz. Başka bir düzene erişilecektir. Üçüncü seviye, birçok insan tarafından ömürleri süresince ani bir parıldama, anlık bir deneyim olarak deneyimlenir. Bir anlığına her türlü zaman hissinden ve böylece her türlü özdeşleşme hissinden uzaklaşırlar. Sorunlar, ilgiler, endişeler, özdeşleşmenin tüm kaynakları onların çok aşağısında kalır. Ama bu anlar yeterli değildir. Erişmenin mümkün olduğu bir seviyeye işaret ederler ancak. Çalışma, bu üçüncü seviyeye ait olmayan her şeyden ayrılmak hakkındadır ki gerçek hedefimiz de budur. İnsanlar, "Neden çalışmam gerekiyor?" ya da "Bu Çalışma ne anlama geliyor?" diye sorarlar. Bu Çalışma, bu üçüncü seviyeye erişmenin nasıl mümkün olabileceğine dair gerçek bilgiye dayanır. Örneğin, neden her şeyle tamamen özdeşleşmemeniz gerekiyor? Yanıt, özdeşleşirseniz Çalışma'dan hiçbir şey elde edemeyeceğinizdir. Olduğunuz halinizle kendinize

hizmet edersiniz; hayata hizmet edersiniz; doğaya hizmet edersiniz. Dolayısıyla, sizi uykuda tutmaya çalışan kozmik kuvvetler tarafından kullanılırsınız. Şimdi, bir insan şöyle diyebilir: "Bu kozmik amaca hizmet etmeyeceğim. Faydasız ıstıraplara geçit vermeyeceğim. Kendimi negatif duygularla özdeşleştirmeyeceğim. Şuurlu duruma geleceğim." Ama kendi başına hiçbir şey yapamaz. İlk olarak, ona yeni bilginin verilmesi gerekir ve ikinci olarak da belirli dönemlerde sınanmalar geldiğinde –ki daima gelmelidir– bunları pratik olarak kullanmalıdır; yani sınanmaları hakkında gerçekten yeni bir tarzda düşünebilmelidir. Yeni bilgi eski şişelere –yani eski zihne– doldurulamaz. Şuurun daha yüksek bir seviyesinin eski düşünme tarzının ilerletilmesi değil, farklı bir düşünme tarzı anlamına geldiğini anlayın. Zihni alışılagelmiş eski düşünme tarzlarından kurtarmak, insanın kendini eski zihninden ve düşünme tarzlarından kurtarması, insanın kendini alışılagelmiş duygularından kurtarması aşama aşama –çoğu zaman da uzun aralıklarla– gerçekleşir. Bu, her basamağı insanın enerjisini o an için tüketen bir merdivene tırmanmakla karşılaştırılabilir. Her kişiye kendi oktavı ya da gelişim merdiveni verilmiştir ve bir kişi için kolay olabilecek yol, bir başkası için öyle olmayabilir. Ama içsel özgürlüğe ulaşmak için gerekli olan toplam çaba herkes için aynıdır. Hiç kimse bir başkasından daha iyi değildir. Örneğin, avantajlara sahip olmak uzun vadede yardımcı olmayacaktır. Size yardım edilmiş olan yer, ergeç kendinize yardım etmek zorunda olduğunuz en zor yer haline gelecektir. Burada iki şeyi hatırlamalısınız; ezoterik bir deyişin dikkat çektiği gibi, size ne kadar çok verilirse, sizden o kadar çok şey istenecektir ve gözlem yoluyla kendinizin görmesi gereken şeyler size önceden söylenirse –örneğin, Başlıca Özeliğiniz siz ona dair bir ipucu yakalamadan önce size söylenirse– bunun bir yardım olduğunu düşünebilirsiniz ama bu bir yardım değildir. Aslında bu, şeyleri çok daha zorlaştıracaktır. Sizdeki bir şeyin yanlış olduğunu ve yolunuzu tıkadığını kendi başınıza görmenize ve çözmenize dayanan aşamalı içsel süreci kesintiye uğratır. Çalışma'ya verdiğiniz değer yeterince güçlü olunca ve Çalışma'yı yeterince duyup düşündükçe kendi gelişiminizin gizeminin aşama aşama çözüldüğünü göreceğinizden emin olabilirsiniz. Bu gizem, her insanda farklıdır. İşte bu yüzden, kendinizi diğer insanlarla kıyaslamamanız çok önemlidir. Bu kıyaslamadan çok miktarda negatif duygu doğar. Çalışma'nın herkes için eşit ölçüde zor olduğunu ve daha kolay duruma gelmeyeceğini daima hatırlayın. Çalışma daima zordur. Ama kişi yeterince hatırlayacak ve Çalışma'yla ilgili iradesinin belirli bir içsel kuvvetini sürdürecek olursa, çok da zor değildir. Çalışma'da oluşturabileceğimiz en büyük kuvvet anlayıştır. Bir insan yaşamış olduğu anlayış anlarını doğrulayarak ve ister Çalışma, ister hayatta olsun kendinin anladığı şeyle çelişir görünen dış olayların onu fazla sarsmasına izin vermeyerek içsel Çalışmasını kendi üzerinde inşa etmelidir. Bireysel gelişim başka hiçbir şekilde gerçekleşemez. Bir kişinin anlayışı, kendi anlayışının gelişimidir ve ödünç alınamaz. Başka birinin anlayışını ödünç alamam ama onun bilgisini ödünç alabilirim ve kendi varlığıma uygulayarak yeni bir anlayışı ortaya çıkarabilirim ama yine de onun anlayışı ile benim anlayışım iki farklı şeydir. Bunların

her ikisi de benzersiz ve bireyseldir. Örneğin, öğretmenimin anlayışını ödünç alamam ama öğretmenim bana, varlığıma uyguladığımda kendi anlayışımın gelişmesini sağlayacak bilgiler verir. Anlayışın gelişmesinin ancak kendi varlığınıza yeni bilgiyi uyguladığınızda mümkün olabileceğini hatırlayın. Bilgi ve varlık biraraya gelerek anlayış seviyenizi oluşturur. Öğretmenimin yaptıklarını taklit etmeye çalışmam hiçbir fayda sağlamazdı. Bu dışsal taklit olurdu ve Sahte Kişiliğin bir parçası haline gelirdi. Örneğin, öğretmenim negatif duygu ifade etmezse ve ben de onu taklit edersem, negatif duygu hakkında hiçbir şey anlamam. Taklidim dışsaldır. Ama öğretmenimden, Duygusal Merkezimin negatif parçası üzerinde çalışmam gerektiğine ve bunu yapabilmek için negatif duygularımı eleştirel olmayan bir biçimde gözlemlemem, bunlarla özdeşleşmemek için mücadele etmem ve bunun nedenini kendi başıma görmem gerektiğine dair bilgi alırsam ben de tıpkı öğretmenim gibi negatif duygumu ifade etmemeye başlayabilirim. Bu artık taklitten hareketle olmazdı. Kendimden, kendi anlayışımın gelişmesinden, öğretmenimin yaşadığı deneyimin aynısından hareketle olurdu.

Bu Çalışma'da bize, öncelikle Entelektüel Merkez ve Duygusal Merkez üzerinde çalışmak öğretilir. Başlangıç olarak, her şey hakkında yeni bir tarzda düşünmeye başlamak üzere temin edilen yeni fikirleri içeri alıp zihinlerimizde düzenleyerek Entelektüel Merkez üstünde çalışmalıyız. Bu, zihinlerimizdeki bağlantıları farklılaştırır. Çalışma'nın fikirleri düşünmemizi hiçbir şekilde etkilemezse, Çalışma'nın fikirlerinden yola çıkarak kendimiz hakkında, diğer insanlar hakkında ya da hayat hakkında gerçek anlamda hiç düşünmezsek, her zaman alışılagelmiş zihinlerimizi, düşünce alışkanlıklarımızı takip edeceğiz. Bir varlık değişimine uğramak için değiştirilmesi gereken ilk yer, zihnin kendisidir. Yani düşünme tarzımız. Entelektüel Merkezi gözlemlediğimizde, düşüncelerimizi gözlemleriz ve düşüncelerimize nasıl "Ben" dediğimizi fark ederiz ama bu alışılagelmiş düşüncelerin alışılagelmiş düşünceler olarak, mekanizma olarak görülmesi gerekir. Örneğin, şu anda düşündüğünüz tarzda düşünmeniz şart mı? Değişmek istiyorsanız kendinize karşı girişmeniz gereken ilk mücadele budur. Şu anda düşündüğünüz tarzda düşünmek zorunda mısınız? Düşünceye meydan okuyun. Düşünce otomatiktir. Ona ayak uydurdunuz mu? Onunla özdeşleştiniz mi? Çalışma'yı zihninize taşıyın ve Çalışma'nın size bu tarzda düşünmeyi öğretip öğretmediğini görmeye çalışın. Çalışma'nın bize bilgi olarak öğrettiği fikirleri, düşünceler sistemini kendinize dair eski düşünme tarzınıza ya da diğer insanlar hakkındaki alışılagelmiş düşünme tarzınıza ya da hayata dair alışılagelmiş düşünme tarzınıza taşımayı deneyin. Bunu yapamazsanız, yetiştirilmenizden gelişigüzel edindiğiniz mekanik düşünme tarzınızla özdeşleşmişsiniz, demektir. Yetiştirilmenizden edindiğiniz tüm bu düşüncelerin herhangi bir faydasının olduğundan emin misiniz?

Şimdi, Çalışma'nın fikirlerinden hareketle düşünmek, bir içsel dikkat çabası gerektirir. Bu Çalışma, bizi yeni bir tarzda düşündürtmeyi amaçlar. Ergeç sizde bir şeyin gerçekleşebilmesi için Çalışma'nın öğrettiği şeyleri iş-

te bu yüzden bu kadar sık ve bu kadar uzun bir süre boyunca kendinize hatırlatmanız gerekmektedir. Artık alışılagelmiş bir tarzda düşünmeyip Çalışma'nın size yıllardır söylediği şeylerden hareketle düşünmeye başladığınızda, sizde çok belirgin ama aynı zamanda da tarif edilmesi zor olan bir şey gerçekleşir. Bu gerçekleştiğinde, Çalışma zihninizde doğar ve bir zihin değişimine uğrarsınız. Sizin zihinsel parçanızda bir dizi yeni fikir ve bir dizi yeni çağrışım oluşur. Ardından, olağan düşünme tarzınız ile Çalışma düşünme tarzınız arasında uzun bir mücadele gerçekleşir. Bu adeta, beynin ta kendisinin tüm bağlantıları bakımından değiştirilmek ve Çalışma'nın bilgisi temelinde yeni bir çerçeveye oturtmak ve yeniden bağlanmak zorunda olması gibidir. Sahip olduğumuz türden bilgilerden hareketle düşünmekteyiz. Ama bu Çalışma, yeni bilgidir ve kendimiz hakkında -bu çok önemli bir konudur- ve ergeç hayat ve hayatın ne anlama geldiği hakkında -bu da çok önemli bir konudur- bu yeni bilgiden hareketle düşünmeye başlamamız gerekmektedir. Çalışma'nın bilgisinden gelen yeni düşünme tarzı kendini zihinlerimize bağlamaya başlar başlamaz, şeyleri olağan şartlarda görüp anladığımızdan tamamen farklı bir tarzda görüp anladığımız anlar yaşarız. Derken, uykuya dalarız ve olağan tarzda düşünürüz; yani çoğu zaman pek şiddetli olan salınımlara maruz kalırız. Şimdi, bizler hep Üçüncü Şuur Durumunda olsaydık, daima Çalışma'nın bilgisinden hareketle düşünmemiz gerekirdi. Bizi yöneten bu olurdu ve her şey çok kolaylaşırdı. Yoganın bazı biçimlerinde olduğu gibi, bu yeni düşünme tarzının içine çekilip onun üzerinde derinden düşünebilirdik. Ama sorun şu ki düşüncelerimize uzun süre itaat etmeyen bir Duygusal Merkeze de sahibiz ve bu nedenle, Çalışma'nın yeni bilgisiyle bağlantılı olarak Duygusal Merkez üzerinde de çalışmamız gerekmektedir ve vurgulanan ilk şey, negatif duygularımız üzerinde çalışmak zorunda oluşumuzdur. Neden negatif duygularımız üzerinde çalışmamız gerekir? Kişinin kendine tüm içsel samimiyetiyle sorması gereken çok iyi bir sorudur bu ve eğer Çalışma fikirlerinin kuvveti, kendine özgü küçük bir iradeye sahip yeni bir zihin oluşturmaya başlarsa, zihin bu noktada yardımcı olacaktır. Duygusal Merkez, şu anki haliyle olağan irademizin mekanıdır ve özellikle de Duygusal Merkezin negatif parçası böyledir. Zihinsel Merkezdeki değişiklikten doğan küçük İrade, uzunca bir süredir dokunulmamış Duygusal Merkezin iradesini kontrol etmek için yeterli değildir. Duygusal Merkezin negatif parçasının iradesi ile fiziksel bedenin iradesi birleşerek, Çalışma aracılığıyla Entelektüel Merkezin duygusal parçasında oluşturulan İrade'ye karşı çok güçlü bir düşman oluştururlar. Negatif duygularımızı veya diyelim ki bedenin iradesini denetlemekte sürekli olarak yenilgiye uğradığımıza tanıklık etmekle beraber, Çalışma'yla ilişkimiz ve Çalışma'nın fikirlerine verdiğimiz değer yeterince güçlüyse, sürekli yenilgilere rağmen arka planda tüm bu olup bitenlere rıza göstermeyen bir şey kalır. Çalışma'nın bilgisinin duygusal duruma gelmesinin gerektiği söylenirken, duygusal duruma gelebileceği ilk yerin Entelektüel Merkezin duygusal parçasında olduğunu belirtmemiştim sanırım. Söylediğim gibi, Çalışma'nın yeni İradesi ilk önce burada oluşturulur. Sorun, bu Çalışma'yla bağlantılı olarak sahip olduğu-

muz her inanç biçimiyle mücadele etmek için elinden gelen her şeyi yapabilen ve çok güçlü olan "ben"lerin mevcut olduğu Duygusal Merkezin negatif parçasıdır. Şimdi, *Gömülü Vicdan*'a sahip olmasaydık eğer, durumumuz umutsuz olurdu. Zafer hep Duygusal Merkezdeki negatif "ben"lerin olurdu. Oysa işin sırrı, Duygusal Merkezde Gömülü Vicdan'ın olmasında ve Çalışma'nın fikirleri zihne girip duygusal olarak –yalnızca Hakikatin ne olduğu değil, İyinin ne olduğu da– hissedilmeye başlandığında Entelektüel Merkezin duygusal parçasının bunu uyandırmasında yatmaktadır. Bu, Duygusal Merkezin kendisindeki Gömülü Vicdan'ı uyandırır. Çalışma, Gömülü Vicdan'ın yetiştirilmeyle bağlantılı bir mesele olan edinilmiş Vicdan'dan tamamen ayrı olarak herkeste var olduğunu öğretmektedir. Ama bu Gömülü Vicdan'a ve onun Duygusal Merkezde yeni zihin ve zihnin yeni İradesi aracılığıyla uyandırılmasına gelince, gerçekten de umutsuz bir durumdayız. Neyse ki Entelektüel Merkezden gelen Çalışma'nın hakikatine dair her duygusal algı, Duygusal Merkezdeki bu Gömülü Vicdan'ı uyandırmaktadır ve sonrasında, Duygusal Merkez kendi negatif duygularına karşı tek başına mücadele etmektedir.

Şimdi, Çalışma'yı zihninizde güçlü tutmazsanız ve günde en az bir ya da daha çok olmak üzere sürekli olarak yenilemezseniz, Çalışma'nın kanallarından ve bağlantılarından düşünebilmek için zihninizdeki her şeyi aralıklarla yeniden düzenlemezseniz Gömülü Vicdan'ın bu uyanışı son bulmaya başlar ve kendinizi yapayalnız bulursunuz. Bu şekilde yalnız hissettiğinizde, örneğin son toplantıda söylenenleri gözden geçirip zihninizi bununla tazeleyerek Çalışma'yı düşünmelisiniz. Bu, pratik yoldan bir Kendini Hatırlama biçimidir ve şeytanlarınızı savurabilecek tek şey olan Gömülü Vicdan'ınıza bir kuvvet akışı gönderecektir. Bu, bunu sanki siz yapmışsınız gibi değildir ve yapabileceğinizi de düşünmemelisiniz ama elinizden geleni yaparsanız, siz olmayan ve asla kendinize atfedemeyeceğiniz bir şey size yardım edecektir. Her şeyi kendimize atfettiğimiz için sık sık kötü bir duruma gireriz; tıpkı, erdemimizi kendimize atfettiğimizde ve iyiliğimizi kendimize atfettiğimizde olduğu gibi ki bu, kaçınılmaz olarak kötülüğümüzü de kendimize atfettiğimiz anlamına gelir. Kişi ne iyiyi, ne de kötüyü kendine atfetmemelidir; aksi takdirde kendi gelişiminin önüne bir set çeker. Çalışma her şeyden önce, düşüncelerimizi doğru bir düzene koymak için, şeyleri bir düzene oturtmak için kullanılması gereken bir araçtır: zihinsel bir araç ve bunu, Çalışma'daki geçmiş deneyimimizin hatırasıyla yaparsak, içsel olarak yeniden düzenleme için harcadığımız bu çaba, bizdeki bütün negatif duygularla mücadele edebilecek ve her şeytanı savurabilecek olan Duygusal Merkezdeki Gömülü Vicdan'ı uyandıracaktır. Negatif bir duyguyu doğrudan doğruya alt edemezsiniz. Bu, genellikle onu güçlendirmek dışında bir şeye yaramayacaktır. Ama zihniniz aracılığıyla, Çalışma'yı zihninizde düzenlemek aracılığıyla Entelektüel Merkezin duygusal parçasına temas edebilirsiniz ve bu da negatif duygulara tek başına saldıracak Gömülü Vicdan'ı uyandırır. Gömülü Vicdan'ın gücü, Daha Yüksek Duygusal Merkezden gelir. Çalışma'nın, İnsan'ın geçmişte Daha Yüksek Merkezlerle temas halinde olduğunu ama uykuya daldığını öğret-

tığını hatırlamalısınız. Bir zamanlar ne yapması gerektiğini doğrudan bilebilirken, şimdi bu uyku halindeyken insan, eskiden olduğu yere yalnızca dolaylı yöntemlerle ulaşabilir. Artık bir tek *zihnin değişimi* kalmıştır elinde. Zihnin değişimi tüm olası iyileşmeyi başlatır. İsa'nın birinci adım olarak hep tövbeyi değil, zihnin değişimini, μετανοια öğretmesi işte bu nedenledir. Zihin değişmedikçe, dolayısıyla tutumlar değişmedikçe herkes kendini aç bırakarak, kendini inkar ederek vb. hangi çabayı sarf ederse etsin her zaman olduğu gibi kalacaktır. Aynı tutumu sergilediği sürece, bir insan daima aynı kalacaktır. Bir insan alışılagelmiş tarzda düşündüğü sürece, aynı kalacaktır. Bir kez daha tekrarlamak istiyorum: Çalışma, bir insana kendi hakkında, başkaları hakkında ve hayatın anlamı hakkında yeni bir tarzda düşünmeyi gerçekten de öğretebilir. Bu zihin değişimi ile tutumları da kaçınılmaz biçimde değişecektir. Tutumlarınız değişmemişse, o zaman *siz* değişmeyeceksiniz ve asla değişmezsiniz. Örneğin, tutumunuz kendinizi tamamen şuurlu bir insan olarak görmek; bir birlik olduğunuzu ve değişmez bir Gerçek "Ben"e ve esnemez bir iradeye sahip olduğunuzu kabul etmek; *yapabileceğinizi* düşünmek yönündeyse bu tutumlar ve bu düşünme tarzı sizi daima aynı psikolojik yere sabitleyecektir ve hiçbir yeni gelişme mümkün olmaz. Ama yeni düşünme tarzı aracılığıyla, Çalışma'nın fikirleri aracılığıyla, ezoterik öğretiden hareketle tutumlarınızı değiştirirseniz değişebilirsiniz çünkü kendiniz hakkında, başkaları hakkında ve hayat hakkındaki tüm bu sahte kavramlara sahip olduğunuz ve her şeyi kendinize atfettiğiniz sürece sizde çalışamayacak olan Gömülü Vicdan'ı uyandırmaya başlayacaksınız. Çalışma'nın bize sunabileceği şey tam da bu yeni düşünme tarzı, bu zihin değişikliği, μετανοια'dır; duygusal olarak hissedildiğinde, Gömülü Vicdan'ı harekete geçirir ve onun bize yardım etmeye başlamasını sağlar. Dolayısıyla, Çalışma'yı kendimizde zihinsel olarak canlı tutmanın; onu yalnızca dışsal hatırlatmalarla değil, aynı zamanda daha derin içsel düşünmemizle de canlı tutmanın ne kadar önemli olduğunu görüyorsunuz çünkü bildiğiniz gibi, bu Çalışma, tutunmak için zıplamamız gereken bir iptir. Kuşkusuz, kişinin artık zıplamasına gerek kalmayacağı zamanlar olabilir ama şu anki halimizle zıplamamız gerekmektedir; yani Çalışma'ya doğru zıplamak için her gün belirli türden bir çaba sarf etmemiz gereklidir. Bana "Bu çaba nedir?" diye soracak olursanız, makalede bu çabanın ne olduğunu size söylediğim yanıtını vereceğim. Bunu bir kez de tersten ifade edeceğim: Çalışma'yı yalnızca zaman zaman bir sohbet etme aracı olarak kullanırsanız, bu çabayı sarf etmiş olmazsınız.

İÇSEL ÇELİŞKİLER

Çalışma'da denir ki bir erkek veya bir kadın, tüm hayatları boyunca kendilerindeki tüm çelişkileri hissedecek olsalardı, şimdi yaptıkları gibi sakince yaşayıp davranamazlardı. Sürekli bir sürtüşme ve huzursuzluk hissederlerdi. Genel olarak insanlığın ve belki de özellikle modern insanlığın problemlerinden biri, çelişkilerin farkına varılmayışıdır. Bunun sonucunda, insan psikolojisi gelişimin düşük bir seviyesinde kalır ve insanlığın bir bütün olarak gelişimi her bir bireyin gelişimine bağlı olduğu için gerçek anlamda herhangi bir gelişim muhtemel görünmemektedir; hele de şu an için. Bu nedenle, herhangi bir dünya çözümü bekleyemeyiz. Çalışma, varlık seviyesinin hayatı cezbettiğini öğretmektedir; yani problemlerinizi ve tipik koşullarınızı varlık seviyenizden dolayı cezbedersiniz ve şeyleri değiştirmek istiyorsanız, kendi varlığınız –yani ne tür bir kişi olduğunuz– üzerinde çalışarak ve onu değiştirerek işe başlamalısınız. Daha sonra, dış problemleriniz ve tipik koşullarınız değişecektir. Durumun bu olduğunu fark ettiğinizde, varlıkta bazı değişikliklerin gerçekleşeceğinden emin olabilirsiniz. Ancak varlık değişimi zordur ve sıkı çalışmayı ve sabır göstermeyi gerektirir ve insanlığın, belki de özellikle günümüzde, varlık üzerinde çalışmadığı ve hatta varlığına aldırmadığı söylenebileceğinden, hep aynı hayat biçimi ve hatta daha beteri cezbedilecek ve insanlık aynı kalacağı için insan varoluşunu dışsal değişimlere dayalı olarak iyileştirme çabalarının hepsi, kaçınılmaz olarak başarısızlığa uğrayacaktır. Ama tek bir birey kendi varlığını değiştirebilir.

Bu nedenle gelin, varlık değişimi hakkında yalnızca çelişkiler açısından konuşalım. Çelişkiler görülmedikçe, bir erkeğin veya bir kadının varlığı belirli bir noktanın ötesinde değişemez. Varlığınızı değiştirmek için eleştirel olmayan, doğrudan kendini gözlemleme aracılığıyla kendinizdeki çelişkilerin farkına varmaya başlamalısınız. Tersinden ifade etmek gerekirse, çelişkilerinizi görmeye başladığınızda, varlığınız, belki de çalışmanın farklı bir çizgisi sayesinde, farklılaşıyor. Çalışma, şimdiki varlık seviyemizin çok güçlü etkenler tarafından olduğu yerde tutulduğunu bize göstermektedir. Bu gece yalnızca *resimlerden* ve *tamponlardan* söz etmekteyim. Kendimizin resimleri, neye benzediğimizi görmemizi engeller. Yeterince sık karşılaşılan türden bir resim örneğini ele almak için, mesela iyi kalpli, adil, fedakar ve tamamen iyi niyetli biri olduğunuza dair bir resme sahip olduğunuzu varsayalım. Bu gökkuşağı resminde, bu yanılsamada yaşamakta ya da daha doğrusu, süzülüp uçmaktasınız. Çoğu zaman acımasız, bencil, adaletsiz ve bazen de tamamen kötü niyetli olduğunuzu fark etmezsiniz. Bir başka deyişle, varlığınızdaki çelişkileri görmezsiniz. Şimdi, böyle durumlarda, kötülüğünüzü görmeyip başkalarına yansıtırsınız. Yani kendinizde görmediklerinizin başkalarından yansıyışını görürsünüz. Kötülüğünüzü kabul edinceye dek, bu saçma ve romantik yanılsamanın içinde süzülüp uçmaya devam edersiniz; kendinizin hakikatle hiçbir bağlantısı ol-

mayan ve kısacası imajinasyon ve yalanlardan oluşan bu resminde yaşarsınız. Bir insanın varlığını gelişmekten alıkoyan, bu durumda, kendindeki bu çelişkili koşuldur.

Şimdi, bizi ışığa götürebilecek tek şey hakikattir ve yalnızca kavranan, kabul edilen hakikatten gelen ışık bizi iyileştirebilir. Yalanlar bizi varlığımızda daha bozulmuş, daha uyumsuz ve içsel olarak daha çirkin kılmak dışında bir şeye hizmet etmez. Hiç kuşku yok ki varlık üzerinde yıllarca çalıştıktan sonra kendimizin aktif bir resmine sahip olmaya pratik olarak son vermeliyiz; bunu yapmalıyız. Öyleyse bu, varlıkta buna denk gelen bir gelişim anlamına gelir. Ama tamponlar söz konusu olduğunda mesele daha zorlu bir hal alır. Bir tampon sessiz bir şeydir; iki çelişkili şey arasındaki küçük bir duvar gibidir. Bu çelişkilerin her ikisinin de farkında olabiliriz ama aynı anda yalnızca birini fark edebiliriz ve ikisini aynı anda fark edemeyiz. Bir tamponun eylemi sayesinde, kişi tamponun bir yanında duran şeyin farkındadır ve daha sonra çok süratli ve yumuşak bir biçimde tamponun diğer yanına geçer. Bunu yaparken hiçbir şok yaşamaz; yani herhangi bir çelişki hissetmez. Ancak bu iki yan, ansızın biraraya getirilseydi, öylesine büyük bir çelişki ortaya çıkardı ki şiddetli bir şok yaşanırdı. Çalışma, işte bu nedenle, bir erkek veya bir kadın, tüm hayatları boyunca kendilerindeki tüm çelişkileri hissedecek olsalardı, şimdi yaptıkları gibi sakince yaşayıp davranamazlardı, demektedir. Aslında mümkün olabilseydi, bütün tamponların ansızın ortadan kalkması bir kişiyi çıldırtırdı. Kişi kendine dair tüm fikrini kaybederdi.

Şimdi, bir tamponun tam olarak ne olduğunu tartışarak fazla zaman harcamamanızı tavsiye ederim. İnsanın bir sözcükle fazla özdeşleşip onun işaret ettiği şeyi gözden kaçırabilmesi çok kolaydır. Sözcükler –Çalışma sözcükleri– işaret direkleridir. Çalışma'nın *tampon* terimi, bizdeki çelişkilerin geneline –yani belirli bir anda şuurda olan şeye ve şuurda olan şeye anlam ve duyu bakımından karşıt ve karanlıkta olan şeye– işaret etmektedir. Şimdi, Çalışma'nın hedefi olan şuur artışı, şuur genişlemesi açıktır ki bu karanlık yanın aydınlığa çıkarılmasından kaynaklanırdı. Ve aynı zamanda buna illa ki "Ben" hissimizdeki bir farklılaşma eşlik ederdi. "Ben" olarak adlandırdığımız şey –"Ben" fikrimiz– değişirdi. Bir an için düşünürseniz, bunun neden kaçınılmaz olarak gerçekleşeceğini görürsünüz. Çelişkiler, varlığımızı olduğu yerde tutar. İçsel çalışma aracılığıyla çelişkilerin farkına varmak, varlığı değiştirir. Varlık değişirse, "Ben" –kim olduğumuz– hissi ve kendimize ilişkin fikrimiz değişir. Böylece, başka bir kişi haline gelirim ve artık kendimi eskiden olduğum gibi kabul etmemeye başlarım. Bazı insanlar bunu negatif olarak alırlar ama kesinlikle hatalıdırlar. Aynı kişi olarak kalmakta ısrar ederseniz, nasıl farklı bir kişi haline gelebilirsiniz? Şimdi, bir tampon görüldüğünde, onun asla yeniden oluşamayacağı söylenir; yani bir tampondan kaynaklanan bir çelişki ortadan kalktığında ve her iki yan da aynı anda kabul edildiğinde gerçek bir varlık değişimi gerçekleşir. İki yanda bir ikilik oluşturacak şekilde ayrı ayrı şuurlu olmak yerine, iki yan biraraya gelir ve bir birlik oluşturur. Ama bu durumda ne bir yan, ne de diğer yan aynı kalır. Evet *veya* Hayır olmayıp Evet *ve* Hayır olan

üçüncü bir şey oluşturulur. Bu, varlığın birliğine yönelik ilk adımlardan biridir çünkü şu anki haliyle varlığımız kabul edilen yan ve kabul edilmeyen yan, aydınlık yan ve karanlık yan olmak üzere adeta ikiye bölünmüştür ya da daha doğrusu, belirli bir anda bir yanın farkında oluruz ve diğer yan karanlıkta kalır ve daha sonra bunun tam tersi gerçekleşir; karanlıkta olanın farkına varırız ve aydınlıkta olan karanlığa geçer.

Bay Ouspensky bir keresinde bunu, aşağıdaki gibi bir çizimle temsil etmişti. Bir merkezi bir çember olarak almış ve üzerine başka bir daire ekleyip bundan bir kesit almıştı:

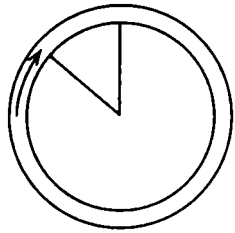

Üste çizilen bu daire sürekli olarak döner ve merkezin parçası ya da merkezin bu belirli parçasındaki "ben"ler ancak etkinliğin olduğu yerde şuurlu olur. Sonuç olarak, geri kalan her şey karanlıktadır ve kesitin belirli bir anda açığa vurduğu "ben"lere ayak uydururuz. Görevimiz, çağırıldıklarında tüm "ben"lerin aynı anda şuura girebilmesini sağlamak üzere üste çizilen bu daireyi kaldırmaktır. Bay Ouspensky şöyle demişti: "Olağan hayatta yalnızca kendimizin çok küçük bir parçasının şuurundayızdır." Bay Gurdjieff'ten alıntı yaparak şunları söylemişti: "Gerçek Şuur, bir insanın genel olarak bildiği her şeyi aynı anda bilebildiği bir durumdur ve ancak bu durumdayken ne kadar az bildiğini ve bildiklerinde ne kadar çok çelişki olduğunu görebilir."

Şimdi, bizlerde şu anda gömülü olan Vicdan, Gerçek Vicdan her şeyi birarada *hissetmektir*. Bu Vicdan, Çalışma'da insanlarla ilişkiler kurmak bakımından çok gereklidir. Çalışma'da ilişkiler kurmak, bir kişinin hem iyi hem de kötü yanlarını birarada *hissedebilmek* anlamına gelir. Gerçek Şuur, her şeyi birarada *bilmektir*.

Bu kısa makalede bir tartışma başlatmak için yeterince şey söylenmiştir. Şimdi, lütfen hiç kimse "Tampon tam olarak nedir?" gibi bir soruyla başlamasın. Bir tampon, çelişkilerin görülmesini engelleyen bir şeydir ve ancak, kişisel çalışmanın bu geniş koluna uzanan yolu –yani varlıktaki çelişkileri fark ederek kendimizi değiştirmek için kendi üzerimizde çalışmayı– işaret eder. Bu Çalışma'nın sizi değiştirmek için olduğunu ve değişmeniz gerektiğini görmedikçe ve *nasıl değişebileceğinizi* öğrenmek istemedikçe, kendinizi bu Çalışma'ya bağlamaya çalışmanın faydasız olduğunu hatırlayın. Kendinden memnun olan hiç kimse bu Çalışma'ya katılma girişiminde bulunmasın. Böyle insanlar zaten *ölü*dür. Bu Çalışma, ölümden uyanmayı arzulayanlar içindir.

Great Amwell House, 16 Kasım 1946

SAHTE KİŞİLİK ÜSTÜNE BİR NOT

Çalışma'da denir ki uyanmak, Sahte Kişiliğe sahip olmamaktır. Kişi, Sahte Kişiliğin ve günlük hayatı onun aracılığıyla karşılamaktan kaynaklanan tüm sonuçların ne kadar çok içindeyse, o kadar çok uykudadır ama tam tersine, günlük hayatı ne kadar az Sahte Kişilik aracılığıyla karşılarsa, o kadar çok uyanıktır. Sahte Kişiliğin imajinasyondan –yani kişinin kendine dair sahte fikirlerden– oluştuğunu anlıyoruz. Bazı insanlar, Sahte Kişiliği küstah, gürültücü ve böbürlenen bir şey gibi düşünmekteler. Ama bu yanlıştır. Sahte Kişilik bir kişide "Ne kadar iyi bir insanım," şarkısını söylerken, başka bir kişide "Yazık bana," şarkısını söyleyebilir. Ama her iki durumda da Varlık üzerindeki eylemi aynıdır; yani Varlık'ta uyumsuzluk üretme gücü aynıdır ve kişinin kendine dair olgularla onu yüzleştirmek için harcanması gereken çaba da eşit ölçüde zorludur. Eleştirel olmayan kendini gözlemlemenin amacı, kişinin kendi hakkında olgular toplamasıdır. Bu nedenle Gözlemleyen "Ben"in, Sahte Kişiliğin tesirli olduğu alanda kişinin önünde değil, daha geride olması gerekir. Gözlemleyen "Ben" daha içeriye doğru hareket ettikçe, kendini gözlemlemenin gücü artar. Bu kısmen, yüzeydeki coşkular son buldukça Çalışma hissinin veya Çalışma'ya verilen değerin derinleşmesine bağlıdır. Kısa bir süre önce söz etmiştik: bu Çalışma, kendini Entelektüel Merkezde en sonunda Daha Yüksek Merkezlerin temas kurabileceği bir aktarma aracı olarak, bütün parçaları düzen içerisinde oluncaya dek aşama aşama inşa etmektedir. Bu iki şey aracılığıyla yapılır; yeni bir tarzda düşünmeye çabalamakla ve değer vermekle. Değer vermek, ilk başta Entelektüel Merkezin duygusal parçasında yatar; kısa bir süre önce söylendiği gibi bu da Duygusal Merkezin kendisindeki Gömülü Vicdan'ı uyandırmaya başlar. Bu süreç sırasında, Gözlemleyen "Ben" daha içsel olarak içe doğru hareket eder ve nihayetinde Gerçek Vicdan'a geçmeye başlar. Bu, İsa'dan önce gelen Vaftizci Yahya gibidir. Öncelikle, doğru Manyetik Merkeze sahip olmak gerekir. Bu, bizi Çalışma'ya götürebilir ama bizi onun içinde tutamaz. Ardından, Gözlemleyen "Ben" gelir ve bunun aracılığıyla kişinin öğretiyi kendine uygulaması gelir. Sonrasında, kişi kendini geçmişin ya da sosyal hayatın ışığında değil, Çalışma'nın ışığında gözlemler. Ve en sonunda Kahya olarak Gerçek Vicdan sahneye çıkar. Şimdi, Sahte Kişilik önde olduğu ve varlığı yönettiği sürece, bunların hiçbiri gerçekleşemez. Bu nedenle, kişinin kendinde Sahte Kişiliğin ne olduğunu düşünmesi ve bunun ne olduğunu bildiğini varsaymaması gerekmektedir. Söylendiği gibi o birçok biçim alır ama hep aynı şeydir. Sahtedir; kişinin kendine söylemekte ısrar ettiği bir yalandır. Öyleyse, kişi bir yalancı tarafından –aslında bir *Hasnamus* tarafından– yönetilmektedir. Yanlış izlenimler vermenin başlıca nedeninin Sahte Kişilik olduğu söylenir. Bu ipucu, kişinin araştırmasına katkıda bulunabilir. Ama bana öyle geliyor ki Sahte Kişilik hakkındaki en korkunç şey, vardığı dar görüşlü yargılar ve bizi içine hapsettiği sıkı ve sabit tutumlardır. Katı, esnemez bir ha-

yatın Sahte Kişilikle hiçbir bağlantısının olmadığını düşünebilirsiniz. Bu durumda, Sahte Kişiliği ve insanlardaki farklı biçimlerini yeterince anlamamışsınızdır.

Şimdi, ancak Çalışma'nın tam gücü bizi Sahte Kişilikten kurtarabilir. Çalışma'yı, onun hakikat olduğunu düşünmemizden ayrı olarak, hakikat olarak da *hissedersek* Sahte Kişiliği zayıflatabilecek tek kuvvetin içinize girmesine izin verirsiniz. Çalışma'da söylenen şeylerden birini –örneğin, "İnsan yapamaz," "İnsan bir birlik değil, çokluktur," "İnsan, Gerçek 'Ben'e sahip değildir," "İnsan şuurlu değildir" ve "İnsan uykudadır," deyişlerinden birini– düşünün. Böyle öğretiler, derinlemesine hissedilirlerse, Sahte Kişilik için kesinlikle kabul edilebilir olmayacaktır. Tam tersine, bunların *anlamları* kişinin kendini gözlemlemesi aracılığıyla yeterince derinlemesine hissedilirse ve kavranırsa, Sahte Kişiliğin varlığını imkansız kılarlar. Bir başka deyişle, uyanışa yol açarlar; uyanmak, daha önce söylendiği gibi, hiç Sahte Kişiliğe sahip olmamaktır.

Bazılarınız, İnciller'de yer alan şu garip "Yargılama!" (*Matta*, 7:1) vurgusunun anlamına yakınlaşmaya başladığımızı hatırlayacaktır. Ama bu çok mu gariptir? Kendi hiçliğinizin farkına varmaya başladığınızda nasıl yargılayabilirsiniz ki? Çalışma, bir insanın kendini gözlemleme aracılığıyla kendinin bir hiç olduğunu –yalnızca hiçbir şey *bilmemekle* kalmayıp, *hiç olduğunu*– fark edecek noktaya gelmesi gerektiğini öğretmektedir. Bu, Sahte Kişilik tarafından kabul edilemez. Kişinin kendi üzerindeki bütün gerçek çalışması bir hiçlik algısından başlayıp kişinin kendi hiçliğinin başka ve daha derin bir algısına –Sahte Kişiliğin hızlıca kendini ayarlamasından kaynaklanan duygusal bir fikir ya da bir yapmacık olarak değil, anlık olsa da gerçek ve çok yoğun olan bir kavrayışa– giden bir yol açar. *Hiçlik* herhangi başka birini nasıl yargılayabilir ki? İnciller'de şöyle dendiğini de bilirsiniz: "Çünkü nasıl yargılarsanız öyle yargılanacaksınız. Hangi ölçekle verirseniz, aynı ölçekle alacaksınız." (*Matta*, 7:2) Bu ne anlama gelir? Bir yandan, *yargıladığınız* gibi sizin de yargılanacağınız anlamına gelir; yani üstünlük hissiniz ve Sahte Kişilik aracılığıyla hayat boyunca başkalarını yargıladıktan sonra kendinizi de yargılayacaksınız. Kim tarafından? Kendiniz tarafından, kendi Sahte Kişiliğiniz tarafından. Bu, Sahte Kişiliği olabildiğince çabuk görüp ondan ayrılmak için en can alıcı nedenlerden biridir. Ferisiler, Sahte Kişilikle doluydular. İsa onlara bu yüzden saldırdı. Bu Çalışma'da da aynı şey geçerlidir. Sahte Kişilik, herkesi yargılayan kişinin kendisindeki Ferisi'dir. Şimdi, Bu Çalışma'da –Çalışma'nın birlikte çalışmaya dayanan İkinci Çizgisinde– yargılamamalıyız. Çalışma asla yargılamaktan söz etmez. Bunun yerine anlayıştan ve dışsal kale almadan söz eder. Bu Çalışma'da bizler birbirimizi tutmayı, birbirimizi dahil etmeyi ve birbirimizi öldürmemeyi öğrenmeliyiz. Ve tüm bu cinayetler, sanki kişinin kendi üstünmüşçesine, yargılamasından kaynaklanmıyor mu?

ÜÇÜNCÜ KUVVET

Bugün Çalışma'nın Nötrleştirici Kuvveti'nden söz edeceğiz. Çizimlerden birinde, Nötrleştirici Kuvvet Hayat olduğu sürece insanın gelişebilecek parçasının atıl kalacağı söylenir. Hayat nötrleştirici ilke olarak Kişiliği aktif tutarken, Öz'ü pasif bırakır. Bu nedenle, Varlığın gelişebilecek parçasını da atıl bırakır. O zaman insan dış parçası gelişmiş ama iç parçası gelişmemiş ve çoğu zaman dış parçasıyla tamamen uyumsuz bir durumda olan tamamlanmamış, bitmemiş, gerçekdışı bir varlık haline gelir. Bu nedenle, bu öğretinin (ve geçmişin tüm ezoterik öğretisinin) bakış açısına göre, hayat insanı içsel olarak geliştirmez, yalnızca dışsal olarak görünümü itibarıyla geliştirir; bir başka deyişle, insan egzoterik (dışrak) olarak gelişirken, ezoterik (içrek) olarak gelişmez. İçsel açıdan gelişmesi için bir insana hayatı ve hayatın ilişkilerini –örneğin nasıl idare edeceği veya nasıl başarılı olacağı gibi konuları– yalnızca dolaylı olarak ilgilendiren özel bilgilerin verilmesi gerekir. Bu bilgi ne olduğunu ve içsel olarak ne olabileceğini ona öğretir ve ona ezoterik olarak –yani içrek açıdan– şu anki haliyle henüz bir hiç olduğunu; hayatta mevcut olan ve bağ vazifesi gören belirli dışsal korkular ve kısıtlamalar ortadan kalkacak olsa, onu birarada tutacak hiçbir içsel bağa sahip olmadığını ve arzuların patlak vermesiyle dış görünüşüyle bile bir insanı andırmayacak kadar çözünüp yok olacağını gösterir. Bu durumda, ona ulaşan daha yüksek tesirlerin hepsi, etkide bulunacakları hiçbir içsel düzlem olmadığından, geçip gidecek ve dosdoğru, insaniyetsizliğin çeşitli biçimlerine inecektir. İçinde bulunduğumuz koşul budur; yani *dış* bağlar İnsan'ı birarada tutmaktadır. Ama Çalışma'nın öğrettiği gibi, her kültürü kuşatıp onu yutmayı amaçlayan barbarlığın kuvvetlerine karşı koyan Şuurlu İnsan'ın kuvvetleri Yeryüzü üzerinde etkili olmakta ve kültürler bunun aracılığıyla kurulup bir süreliğine bu kaçınılmaz saldırıya direnmektedir. Kültürün her tezahürü, yalnızca bir süreliğine varlığını koruyabilir ve insanlığa ulaşıp barbarlığın daha aşağı tesirlerine karşı gelen daha yüksek tesirlere aittir. Bu kuvvetler, Çalışma'nın, Öz'ün gelişmeye başlayabilmesi için Kişiliğin pasif kılınmasıyla bağlantılı olarak sözünü ettiği Nötrleştirici Kuvvete ya da Üçüncü Kuvvete aittir. İnsanlık genel olarak gelişmiş bir Öz'e sahip olduğu anda, barbarlığın kuvvetlerinin Yeryüzü üzerindeki insanlar arasında etkisi sona ererdi ve tartışmalara ve kavgalara sebebiyet veren her şey ortadan kalkardı. Yani savaş son bulurdu çünkü savaşa neden olan dünya dışı tesirler, gelişmiş bir Öz üstünde gelişmemiş bir Öz'e kıyasla tamamen farklı bir biçimde etkide bulunur ve İnsan'daki bir içsel düzlem tarafından kabul edilirlerdi.

Şimdi, tüm bunlar ne anlama gelir? Öncelikle, bir *arka zemine* sahip olmadıkça bu Çalışma'yı yapamayacağımız ve sonuç elde edemeyeceğimiz anlamına gelir. Kişinin kendinden daha büyük bir arka zemin mevcut olmadıkça, kişi Çalışma'yı hissedemez ve bu nedenle de Çalışma bizdeki doğru yere, merkezlerin doğru parçalarına düşemez ki bu ancak, Çalış-

ma'ya doğru değerin verilmesi aracılığıyla mümkün olabilir. Bu ahlaki bir sorun değil, zekayla ilgili pratik bir sorundur. Örneğin, elektrik düğmesinin olmadığı bir yerde ışıkları açmaya çalışırsam, ışık elde edemem. Yanlış yerdeyimdir; yani kendi evimde, kendimin evinde yanlış yerdeyimdir. Burada fiziksel, dışsal ışıktan değil de içsel ışık olan anlayışın ışığından söz ediyorum. Yaratılış Işını başta olmak üzere Çalışma'nın bütün önemli çizimleri, bitip tükenmez anlamlarıyla bize bu arka zemini sunmak ve böylece merkezlerin kullanılmayan parçalarını açmak içindir. Büyük arka zemin, büyük kuvvet ve büyük anlayış sunar. Bu, küçük kişiliklerimizin ötesindedir. Çalışma bu sorunla ilgili olarak aşağıdaki ölçeği sunar:

Daha Yüce Zihin
Psikolojik Zihin
Mantıksal Zihin
Mantıkdışı Zihin

Bay Ouspensky, Daha Yüce Zihnin var olması gerektiğini fark etmedikçe, bir insanın Psikolojik Anlayışa erişemeyeceğini söylemişti. Mantıksal Zihin her şeyi maddenin gözle görülür dünyasından başlayarak kendi terimleriyle açıklayabilir. Ama daha büyük bir arka zemine sahip değildir ve bu yüzden insanı bulunduğu yerde tutar. İnsanı yalnızca daha büyük bir arka zemin hissi değiştirebilir çünkü bu ondaki Daha Yüce Zihni açar.

Bir insan, hayatın kendi terimleriyle açıklanamayacağını ve bu şekilde alınırsa hiçbir anlama gelmediğinden aklı için bir işkenceye dönüşeceğini fark etmeye başladığında, o zaman çözüm hayatın farklı ve daha derin bir yorumuna –yani gözle görülür hayatın üzerinde ve yukarısında bir şeyin olduğu, her şeyin farklı bir anlamının bulunduğu yorumuna– ulaşmaktır ancak. Çalışma'nın öğrettiği şey de tam olarak budur. Yüce Işın'ın terimleriyle hayat, Organik Hayat adındaki ek, tamamlayıcı makinenin bir parçası olan Yeryüzü üzerindeki İnsan için hiçbir anlam ifade etmez. İnsan saman sapıdır. Onun gerçek anlamı, yalnızca Güneş'ten gelen Yan Oktav'dan türetilir ki kısa bir süre önce, Doğa'ya hizmet eden İnsan veya Çalışma'ya hizmet eden İnsan ile bağlantılı olarak bu konuya değinmiştik. Burada, Çalışma'da, bir erkek veya bir kadın kendi gerçek önemini –kendinde ezoterik öğretiye yanıt verebilecek bir şeye erkenden sahip olduğu ya da hayatın sonuna gelip nihayetinde başka bir şeyin var olduğundan emin duruma geldiği takdirde– aşama aşama bulur. Böyle bir erkek veya bir kadın, Çalışma tarafından tanımlandığı şekliyle *İyi Ev Sahibi* kategorisine girer; yani tüm görevlerini yapan, sorumluk duyan ve böyle olmayı sürdüren ama *hayata inanmayan* bir kişidir. Bu, sahneden iniş noktasıdır. Böyle bir durumda, erkek veya kadın, hayatı farklı bir biçimde görür. Hayat kendi içinde bir *amaç* olmaktan çıkar. Hayat ve hayatın koşulları, çalışmak için bir araca dönüşür. Derken, her deneyim, kendi içinde bir deneyim olarak alınır –örneğin, özdeşleşmemek deneyimi– ve hayattaki *sonuçlar* aranmaz. Bütün bakış açısı farklılaşır. Bu, *Psikolojik Zihnin* başlangıcıdır. O zaman bu erkek veya bu kadın artık Hayatın Üçüncü Kuvveti –hayatın Nötrleştirici Kuvveti– tarafından değil, içsel dengeyi artık Kişilik aktif ve Öz pasif olmaktan çıkacak ve Öz aşama aşama aktifleşip gelişirken, Kişilik pasif-

leşip aşama aşama azalacak şekilde değiştirebilen Çalışma'nın Nötrleştirici Kuvveti, bu diğer 3. Kuvvet tarafından kontrol edilmektedir. Böyle bir kişi, hayat tarafından çalıştırılan mekanik bir kişi değildir artık. İnsanlığın mekanik çemberini terk etmeye başlar. Kendi üzerinde psikolojik anlayışın işleyişi sayesinde daha dengeli olmaya başlar. Psikolojik anlayışı sayesinde her iki yanı da gördüğü için şiddetli olan yanlarda yer almaz artık. Böylece yargılaması –öncelikle kendini yargılayışı– değişir çünkü kendimizi mekanik yargılayışımız bizi dengesiz kılmaktadır ve işte bu yüzden kendimizi eleştirel olmadan gözlememiz gereklidir. Ardından başkalarını anlar ve onları yargılamaz; bu ölçülemez bir özgürlüktür. Böyle insanlar her şeyi "Evet" ya da "Hayır" diye ikiye ayıran ve yargılayan mantıksal anlayıştan ayrılır. Onların iki yanı, karanlık ve aydınlık yanları birbirine karışmış hale gelir. Çalışma'nın yaptığı bir vurguyu doğru düzende ve doğru ölçekte anlarlar. Kendilerinde (doğuştan itibaren) bir ölçeğe sahip olduklarını fark ederler. Zihinlerinde başka bir anlayış ışığı belirir ve şeyleri, mantıksal zihin –yani her şeyi "Evet" ve "Hayır" olmak üzere ayıran, işlevi ve yapısı itibarıyla Çalışma'nın uyumlu, birleştirici üçüncü kuvvetini barındıramayan biçimlendirici zihin– için imkansız olan bir uyuma kavuşturur. Hatırlayacağınız gibi Çalışma, Biçimlendirici Merkezin Üçüncü Kuvvete kör olduğunu söylemektedir. Burada, Çalışma kuvveti –Çalışma'nın Üçüncü Kuvveti– kastedilmektedir. Şimdi, ezoterik öğretinin yüce anlamı zihne girdiğinde, onun içindeki her şeyin konumunu değiştirir ve onları doğru bir düzene yerleştirir. Zihinsel değişimi, psikolojik anlayışı, μετανοια'yı doğurur. Vaftizci Yahya biçimlendirici zihne sahipti ve onun dini "Yapmamalısın," emrine dayanıyordu. İsa işte bu yüzden Vaftizci Yahya hakkında şunları söylemişti: "Kadından doğanlar arasında Vaftizci Yahya'dan daha üstün biri çıkmamıştır. Bununla birlikte, Göklerin Egemenliği'nde en küçük olan ondan üstündür." (*Matta*, 11:11) Neden? Çünkü daha yüksek seviyeye –"Göklerin Egemenliği'ne– yaklaşmanın, psikolojik anlayış –yani daha büyük bir arka zemin– dışında hiçbir yolu yoktur. Vaftizci Yahya psikolojik anlayışa sahip değildi ve bu yüzden de İsa oruç tutmadığı için endişelenmişti. Çalışma işte bu nedenle bize, psikolojik anlayışın girmesine izin verecek olan bu muazzam arka zemini, anlamlarının yoğunluğu bakımından bitip tükenmez olan birkaç çizimle sunar. Daha Yüce Zihne inanmadıkça Çalışma'nın bizim için çalışamayacağı ve de Daha Yüce Zihne inanmadıkça psikolojik anlayışa yaklaşamayacağımız işte bu yüzden söylenmektedir.

Bunların hepsi bize, hayattan farklı olan bir 3. Kuvvet'in başlangıcını sunar ve yalnızca bu diğer 3. Kuvvet varlığı değiştirip bizi yeni bir anlayışa yükseltebilir. Bir insan, mevcut haline –yani olduğunu düşündüğü şeye– tek başına tek bir şey bile ekleyemez. Yeni bilgi ve yeni düşünme tarzı gereklidir. Ama Çalışma bunu, eğer duygusal olarak *hissedilirse*, insanın kendinden ve kendi küçük çabalarından ayrı olarak bile yapar çünkü bizi Daha Yüksek Merkezlerden gelen muazzam dönüştürücü kuvvetlerle temasa geçirir ve bizi tahammül edebileceğimiz ölçüde aşma aşama bunlara açar. Böylece olduğumuz, düşündüğümüz ve hissettiğimiz hemen her şey

aşama aşama yok olur. Yeniden doğmak için insanın eskisi gibi olmaması gerekir. Bu açıktır. Kişi değişip de aynı kalamaz. Hayat bizi aynı tutar. Çalışma bizi değiştirmeyi amaçlamaktadır ve bize, değişmemiz için nelerden ayrılmamız gerektiğini söylemektedir.

Great Amwell House, 30 Kasım 1946

ÇABA ÜSTÜNE BİR NOT

Çalışma, çabanın gerekliliğinden söz eder. Açıkçası, doğru çabayı sarf etmek gerektiğinden söz eder. Kurnaz İnsan'ın yöntemi, doğru çabayı sarf etmektir: belirli bir anda hangi çabanın gerekli olduğunu görür ve kendisi için her şey fazla kolay olduğunda kendine zorluklar yaratır, örneğin her şeyi en zor yoldan yapar. Hayatta, mekanik davranırken, her şeyi en kolay yoldan yaparız. En kolay yol, daima en mekanik yoldur. Çalışma anlamıyla çaba harcamak denildiğinde, anti-mekanik çabanın kastedildiği anlaşılmalıdır. Bu nedenle Çalışma, kişinin mekanikliğine karşı çalışmak için pratik yöndeki genel talimatlarla başlar. Bu, yeni izlenimler verir. Kişi her zaman mekanik davranırsa, bir makine olmaktan nasıl çıkabilir ki? İnsan bir makinedir ama şuurlu bir varlığa dönüşümü beklenmektedir. Bu nedenle, onun görevi kendi mekanikliğine karşı çalışmaktır. Mekanikliği her merkezde geçerli olduğu için farklı türlerden ilginç çabalara gereksinim duyar. Bu nedenle, çabalar üç ana doğrultudadır. Dün neye karşı çaba sarf ettiniz? Farklı düşünmenizi engelleyen atalete karşı mı? Hoş olan ve olmayan gündüz düşlerine karşı mı? Genel hoşnutsuzluğa karşı mı? İnsan kendi içindeki mekanikliğin bayat tadını ve kısa ama gerçek bir Çalışma çabasının oluşturabileceği yeni bir izlenimden gelen daha taze hissi daima fark edebilir. Bu bağlamda, G.'nin beyni günde bir defa –kalın bağırsaklardan ayrı olarak– boşaltmak gerektiğine dikkat çektiğini hatırlatmak isterim. Genel anlamda, insanlar ekstra ve ilginç çabalardan kaçınırlar ve mekanik çabanın seviyesinde takılıp kalırlar; yani makineler olarak dış koşulların onları yapmaya ittiği şeyi yaparlar. Çalışma çabası, dış koşullar tarafından yapmaya itildiğimiz şey *değildir*. Çalışma ve Çalışma çabası doğanın dışında, hayatın dışında olan ekstra ve çok ilginç bir şeye aittir. Bu bağlamda, dış koşulların dayattığı mekanik hayat çabaları, bir Çalışma tutumu tarafından ilginç bir biçimde ele alınabilir ve Çalışma'yla uyumsuz görünmeyebilir. Bunların ilki üzerinde duralım: Mekanik hayat çabasını Çalışma çabasına nasıl dönüştürebilirsiniz?

İşin sırrı, hayatı bir *egzersiz* olarak almakta yatmaktadır. Bu ilginç şeyi yapmak için, belirli bir hayat vizyonu gereklidir. Çalışma'nın tüm arka zemini ve Kozmik Işın, Güneş Oktavı ve İnsan'ın anlamı hakkındaki tüm öğreti, onu zihinsel açıdan iyi bilirseniz ve Duygusal Merkezle daha iyi bağlanacak şekilde hayal ederseniz size bu vizyonu verebilir. Ne bildiğinizi

bilmek için, onu yönlendirilmiş imajinasyon yoluyla hayal etmeniz de gerekir. Derken, hayatı mucizevi bir macera olarak görürsünüz; onunla özdeşleştiğiniz anda bu niteliğini derhal kaybeder. Sonrasında, her şey bozulur ve hayat artık öğretmeniniz olmaktan çıkıp size emirler yağdıran efendiniz, Firavununuz olur. Ancak kendimizi yükselttiğimizde, hayatı ilgi çekici bir *egzersiz* olarak kabul ettiğimizde hayat bizim öğretmenimiz olabilir. Bir başka deyişle, bizi hayatın tam gücünden ayıran Çalışma'nın verdiği bu vizyon aracılığıyla, hayatı olması gereken şeye –adeta zeki bir kişiye– dönüştürebiliriz. Bu tutumla, hayata *ait* ya da hayatın neden olduğu değil, hayatın *içinde* olma duyusu kazanırız. Bu, üç etkenin biraraya gelerek üçlü bir şuur oluşturduğu Kendini Hatırlama biçiminin ön hazırlığıdır. Kendini Hatırlamanın bu biçiminde (1) dış hayattaki görünen nesne, (2) buna karşı gözlemlenen tepkim ve (3) Ben kendim biraraya gelerek üçlü bir eş zamanlı şuur –tam bir üçlü– oluşturur; aynı anda 3 kuvvetin de şuurunda olmaktır bu. Her zaman hayatla ve hayatın endişeleriyle özdeşleşmeye dayanan olağan durumun bu tür sonuçları asla vermeyeceği açıktır. Bu nedenle, sözünü ettiğim bu vizyon, Çalışma'nın anlaşılmasındaki doğru gelişime –hayatın üzerimizdeki gücünü hafifleten gelişime– bağlıdır. Kişi, tüm Çalışma'nın ağırlık merkezinin yattığı bu vizyonu, bu Çalışma'nın bizi hayatın üstüne çıkaran vizyonunu, kısacası, yakalamamız gereken İp'i edinmelidir. Yakaladığınızda, *bu İp'e tutunun.*

O., insanların zorlandığı bir noktanın; siz daha fazla anladıkça Çalışma'nın değişmesi olduğuna dikkat çekmişti. *Eskiden* söylenenler artık söylenmeyip, farklı bir şey söylenebilir. Örneğin, Çalışma'nın ikinci çizgisinde ilk başta size, birbirinizden hoşlanmayı *denemeyin ama* hoşlanmamaya son verin, denir. Bu bir tür anti-mekanik çabadır. Bu elbette ki çok açıktır. *Yapılabilir.* Hoşlanmamaya *son verebilirsiniz.* Başarılabildiği takdirde bu, varlığımıza neredeyse söylenmesine gerek bile kalmadan bizi ölçekte, yükselen oktavda bir sonraki çabaya yöneltir: "Şimdi hoşlanmadığımız şeylerden hoşlanmamız gerekir." Bu cümlede büyük bir anlam yoğunluğu mevcuttur. Hem dışsal hem de içsel olarak geçerlidir; hem nesneye hem de kendimize uygulanır. Şimdi, eğer fazla dışarılaşmışsanız, fazla dışarıdaysanız, kendinizin fazla önündeyseniz, görünen nesnelerle fazla özdeşleştiyseniz, hayatla fazla özdeşleştiyseniz, her şeyi kendinizin dışında görüyorsanız ve dolayısıyla, yalnızca bir duyu makinesine dönüştüyseniz bunların hiçbirini yapamazsınız. Bir kişiyi kendi dışınızda değil, onun hakkındaki *fikriniz*, onun hakkındaki imajinasyonunuz, ona tepkiniz olarak görmeli ve onu, duyularınız *aracılığıyla* gördüğünüz nesne olarak kabul etmemelisiniz. Çalışma'nın ikinci çizgisiyle ilgili gerçek çaba burada başlar; yani ilişkiler hakkında çalışmamız, birbirimizin nahoş tezahürlerine negatif olmadan katlanabilme yönündeki çalışmamız burada başlar. Ergeç hepimize kuvvet veren bir akümülatörü ancak bu yolla kendi aramızda yapabiliriz. Çünkü bir Çalışma grubu oluşturulmuşsa, bir kişi özel olarak kendi mekanikliğine karşı çalışarak diğerlerine –bunu yaptığını bilmeden– kuvvet verebilir.

Çalışma'nın hayat hakkında söylediklerini size hatırlatacağım. Çalışma, hayatın 3. kuvvetinin etkisi altındayken her şeyin daima bölündüğünü, da-

ğıldığını ve savaş durumunda olduğunu söyler; hayatın da bize gösterdiği gibi. Bir taraf, karşılıklı olarak birbirine düşman iki tarafa bölünür ve bu bölünmeler devam eder. Şimdi, Çalışma'nın 3. kuvveti ise birleştirir. Hayat içinde derhal bölünen ve birbirinden nefret eden insanları birarada tutar. Çalışma'nın 3. kuvveti aracılığıyla –ve bir kez daha vurgulamama izin verirseniz, her kişinin Çalışma'nın ışığında kendisi üzerinde yapacağı çalışma aracılığıyla– insanları ortak bir dil üzerinden ortak bir anlayışta birleştiren bir akümülatör oluşturulabilir. Çalışma'da harcanması gereken en üstün çaba, *Çalışma'yı hissetmektir*. Öncelikle Çalışma'yı arayın, onun için mücadele edin, onu canlı tutun; sonrasında, geri kalanı da gelir. Çalışma anlamında bütün ayartmaların Çalışma'nın ya da genel anlamda Ezoterizm'in anlamını ve gerçekliğini hissetmek, buna değer vermek ve özen göstermekle ilgili olduğunu hatırlayın. Bu imandır; zihnin çok ve sürekli çaba göstermesini gerektiren bir şeydir, hem zihin hem de yürekteki içsel bir gündelik eylemdir. İman, duyuların kanıtları tarafından, gözle görülebilen hayat tarafından desteklenmeyen şeydir. Şimdi, insanların, hatta dindar insanların her gün kendileri üzerinde *pratik olarak* çalışmadığı olağan hayatta, bir birliğe yol açamayan bir cevher biriktirilir. İnsanlar, örneğin birbirlerini eleştirirler, gizliden gizliye iftira atarlar, alttan alta birbirlerini karalar ve birbirlerinden nefret ederler; kısacası birbirlerine karşı her türlü içsel hesabı yaparlar. Bu halleriyle, mekanik insanlardır ve çalışmadıkları için mekanik kalırlar. Sonuçta, G.'nin garip sözcüklerinden biriyle, Tzarvarno olarak nitelediği kalın ve yoğun bir psikolojik cevher oluşur. Bu cevher hakkında G. açıkça şunları söylemişti: "Bu cevher hayatta birikir ve doğru ilişkilerin hepsini imkansız kılar. Bu cevher hiçbir Kutsal Ruh'a sahip değildir. Ölüdür." Bunun, insanların birbirine yönelik doğal olmayan dışsal ve içsel tezahürlerinden kaynaklandığını ve insanların sonuçlarını anlayamadığı kötü eylemlerin, düşüncelerin ve duyguların bir birikimi olduğunu eklemişti. Çalışma bunu daha yalın bir biçimde "içsel hesaplar yapmak" olarak adlandırır. Şimdi hatırlayınız, birbirimize yönelik ve üzerinde çalışılmamış en ufak "kötülükler" birikip bu kalın, ölü cevheri oluşturmaktadır. Nerede? Kişinin kendinde. Gündelik olarak oluşturulan bu ölü cevherin sıklıkla hastalığa sebebiyet verdiği bile düşünülebilir. Şimdi, Çalışma'nın uygulamamızı, hakkında çaba harcamamızı istediği her şey bu yoğun, ölü cevherin kendini oluşturmasını engellemek içindir. Negatif durumlar için gece gündüz çalıştıracağımız iyi bir çöp yakma kazanına ihtiyacımız vardır.

Çalışma'yı canlı tutmak için insanın çaba harcaması gerekir. Çalışma'nın 2. çizgisiyle bağlantılı çabadan söz etmiştim. Öncelikle, hoşlanmamayı durdurmak için çaba sarf etmeliyiz. Bu, biraz kendini gözlemleme uyguladıktan ve mekanik olarak hoşlanmadığınız şeyleri gördükten sonra, tahmin ettiğinizden kolay olacaktır. Daha sonra, bu çaba hakkındaki ikinci nokta üzerinde durdum: "Hoşlanmadığımız şeylerden hoşlanmalıyız." Hoşlanmadığımız şeylerden hoşlanmak, faydasız ıstıraplardan vazgeçmek için önemli bir anahtardır. Bu bizi, başkalarına dair dar, kasıntılı yargılarımızdan kurtarır. Böylece "hiçliği" doğru biçimde hissetmeye başlarız. Kişi

adeta, kendi kıyılarından bilinmeyene –hiçlik olarak görünen şeye– doğru ilir ve orada bizi yalnızca Çalışma karşılayabilir. Olağan Kişiliğimizle dolıysak, Çalışma bizi karşılayamaz.

Great Amwell House, 7 Aralık 1946

BELİRLİ "BEN"LERE KARŞI ÇABALAR

Çalışma'da herkes, kendi gücünü korumayı arzulayan belirli "ben"lere karşı çaba harcamanın gerekli olduğu bir noktaya gelir. Bu "ben"ler Çalışma'ya düşmandır ama çoğu zaman kendilerini akıllıca gizlerler. Bunların hepsiyle bağlantılı olarak, ilkeler konusuna geri dönmeliyiz. Ezoterizm'in yani gerçek psikolojinin– bakış açısından bir erkek veya bir kadının tek değil, birçok olduğunu; düzensiz bir biçimde yürüyen farklı büyüklüklerdeki, farklı yaşlardaki ve farklı kıyafetler içindeki bir insan kalabalığı olduğunu hatırlayalım. Bu kalabalık içinde hoş veya rahatsız edici, eğitimli veya eğitimsiz, hasta veya sağlıklı, nazik veya kaba her türden insan bulunur. Bunlardan biri, ikisi veya birkaçı Çalışma'ya ilgi duyabilir. Geri kalanı ya söylenenleri işitmez ya da saçmalık olarak nitelendirir. Kişi kendini gözlemlerse, tüm bu seslerin kendi içinde konuşmakta olduğunu her an işitebilir. Bunların hepsine "Ben" demek, onlarla özdeşleşmektir ve bu da bizde tek bir şeyin bile değişemeyeceği anlamına gelir. Kendimize yapışıp kalırız ve olduğumuz şeyden farklılaşamayız. Bu genel ilkedir ve bunu kendimize sıkça hatırlatmak ve ne anlama geldiğini yeniden görmek faydalı olur.

Bu ilke "Ben"ler doktrini olarak adlandırılır. Temeldir. Mekanik İnsan'ın varlık seviyesi hakkındaki öğretiyle –yani varlığının çoklukla karakterize edildiği ve birlikten yoksun olduğu öğretisiyle– doğrudan bağlantılıdır. Bu, kendini gözlemleme yoluyla –Çalışma'nın Birinci Çizgisini izleyip kendi üzerinde çalışarak– kişisel olarak kavranmalıdır. Şimdi, insanlar samimiyetle kendi üzerlerinde çalışmak isteyebilirler ama bunu "ben"leri hiç gözlemlemeksizin yapmayı denerler. Kendilerinin tüm kitlesini tek bir şey, "Ben" olarak alırlar. Kendinizin tüm kitlesini tek bir şey, "Ben" olarak alırsanız, kendi üzerinizde çalışmanız imkansızdır. Bunun bize sürekli olarak hatırlatılması gerekir. Bazısı iyi, bazısı kötü; bazısı çaputlar içinde, bazısı aşırı giyimli; bazısı iyi niyetli, bazısı iftiracı; bazısı cesur, bazısı ağlamaklı; bazısı zeki, bazısı aptal; bazısı biraz gelişmiş, bazısı gelişmemiş ve çocuksu kalmış bir sürü "ben" kalabalığı olarak yürüyorkenki manzaranızı hiç gözünüzde canlandırmış mıydınız? Bazen birilerinin, bazen diğerlerinin önderliğinde gelişigüzel –her nasıla– yürüyen bu kalabalık, bu plansız güruh *kişinin hayatını onun adına yönlendirmektedir*. Çalışma'da son zamanlarda kullanılmamış bir ifadedir bu. Yıllar önce Çalışma'ya katılan bir kişiden aldığım mektup bana bunu hatırlattı. Mektupta şöyle yazıyordu: "Çalışma'da anlamadığım birçok şey vardı ama kullandığınız küçük bir

fragman, kullandığınız bir cümle bende bir şeye dokundu ve o zamandan beri de etkilemeye devam ediyor. Kişinin kendinde hayatını onun adına yönlendiren çelişkili bir 'ben'ler grubu barındırdığını söylerken kastettiğiniz şeyi kısmen anlamış olmam bende bu etkiyi yaratmıştı." Geriye dönüp baktığında kendi hayatını hiçbir zaman yönlendirmediğini ve hayatını kendindeki bu "ben"lerin ısrar ettiği yönde sürdürmeye zorlandığını fark etmeye başladığını söylüyordu. Şimdi, hayatlarınızı bizim adımıza yönlendiren, her şeyi bizim adımıza düzenleyen, bizim şunu veya bunu yapmamızı sağlayan, diledikleri gibi düşünmemizi ve konuşmamızı sağlayan ve dayattıkları tarzda hoşlanmamızı ve hoşlanmamamızı sağlayan işte bu "ben"lerdir ve sorun, bunların hepsini "Ben" olarak kabul etmemizde ve hoşlanan veya hoşlanmayanın "Ben" olduğuna inanmamızda yatmaktadır. Kişinin artık bu "ben"lere ayak uydurmak ya da onlara inanmak zorunda olmadığını bir an için fark etmesi, bu kavrayışa ulaşması büyük bir serbestliktir. Bu içsel özgürlüğün başlangıcıdır. Küçük de olsa, Gerçek "Ben"e doğru atılan bir adımdır. Kendi adımıza hayatlarımızı sürdürürlerken çoğu zaman bizi mutsuz kılmaktan hoşlanan bazı tatsız "ben"lere sahibiz. Bunlar yapmacıklıkta pek ustadır. Örneğin, mülayim bir biçimde üzgün üzgün konuşurlar ya da insanın şu tür şeyler söylemesini sağlarlar: "Keşke bu Çalışma'yla daha önce tanışsaydım. Hayatımda öyle büyük bir değişim olurdu ki!" Bu düşünceyi kışkırtırlar ve kişi bunun kendi düşüncesi olduğunu düşünerek hakikat olduğuna inanır. "Ben"ler bizde düşünceler kışkırtırlar ve bizler bu düşünceleri kendimizin kabul ederiz. Negatif "ben"ler –yani sadece kişi negatif olduğunda gerektiği gibi soluk alıp verebilen "ben"ler– bu bakımdan çok ustadır. Siz makul bir durumdayken sizi negatifleştirecek bir düşünceyi kışkırtabilene dek beklerler. Daha sonra negatif durumunuzu beslerler. İnsan "ben"leri pratik olarak anlamaya başlayınca ve kendisinin gerçek bir kişi olduğu yanılsamasını yitirince bunların hepsi çok basit ve açık duruma gelir.

Şimdi, "çaba" konusundaki son makalede kaldığımız yerden devam ederek, mekanik hoşlanma ve hoşlanmama hakkında konuşmak istiyorum. Öncelikle, içsel olarak mekanik hoşlanmamayı durdurmak için çaba sarf etmemiz gerektiği söylenmişti ve kişinin, gözlem yoluyla pratikte nasıl işlediğini fark ettikten sonra, mekanik hoşlanmamayı durdurmasının çok zor olmadığı da eklenmişti. Kişi buna "Dur" der. Tartışmayarak ya da kendini haklı çıkarmayarak, bu bakımdan bir "içsel dur" yapar. Veya başka bir biçimde ifade edecek olursak, kişi bunun hakkında içsel konuşmayı durdurur ve içsel sessizlik uygular. Bütün yapabileceğiniz budur. Ardından, hoşlanmadığınız şeylerden hoşlanmaya başlamanız gerektiği söylenmişti ve bunun, doğru bir *hiçlik* hissine yol açacağı eklenmişti. Çünkü kendimize dair hislerle, kendimize verdiğimiz önemle, bencilliğimizle ve haklı olduğumuz hissiyle doluysak Çalışma bize erişemez. Bir şey olmadığımız, hiçbir şey olduğumuz yere, en aşağı ve en hor görülen şeye girer o. Bildiğimizi hissettiğimizde değil, bilmediğimizi hissettiğimizde yakındır. Genel olarak, Kişilik ne kadar pasifse, Çalışma'nın tesirleri o kadar yakındır ve Kişiliğin aktif parçalarından çok, pasif parçalarına yakındır. Hoşlan-

madığımız şeylerden hoşlanmanın, insanın ıstırabından vazgeçmesinin en hızlı yolu olduğu söylenir. Istırabımızın, feda edebileceğimiz tek şey olduğu söylenir. Çalışma, ıstırabımızı feda etmemiz gerektiğini söylemektedir. Şimdi, hoşlanmadığımızdan hoşlanmak, Zaman-Bedenimize depolanan -ne söylerlerse söylesinler, herkesin sahip olduğu- o faydasız ıstırap kitlesinden bizi nasıl kurtarabilir? Istıraptan zevk duyan -ve aslında bir kişiyi çoğu kez neredeyse yiyip bitiren- ya da İçgüdüsel Merkezin tiksindiği ve pek çok fiziksel hastalığın kaynağı olan şu sürekli yinelenen ıstırap ataklarını doğuran bir sürü "ben"e ne yapabilir? Çalışma'nın baştaki aşamalarında, Kurnaz İnsan'ın Yolunu hoşlanmadığımız şeylerden hoşlanmaktan daha iyi karakterize bir şey olduğunu sanmam. Bu, kurnaz olmaktır, akıllı olmaktır, zeki olmaktır; bu doğru çabadır. Bir insanın az çok her şeyden ve herkesten hoşlanmadığını varsayalım. Bu durumda ne olur? Kendiniz düşünün. Böyle bir kişi kendi hiçliğini mi hissedecektir, yoksa içsel hesaplar mı yapacaktır? Şikayetlerle dolu olacaktır. Onun için her şey zor ve kısıtlı olacaktır. Onu memnun etmek kesinlikle zor olacaktır.

Şimdi, bunların hepsi kişinin kendi için de geçerlidir ve kendi üzerinde yapacağı çalışmanın bir konusu olmalıdır. Örneğin, kişinin hoşlanmadığı bir kişi, gerçek bir ilgi konusu haline gelmelidir ve kişinin bu noktada yapması gereken gerçek bir çalışma -gerçek anlamda şuurlu bir gözlem, özdeşleşmemek ve hoşlanmadığı kişideki niteliklerin aynılarını kendinde bulmak- olacaktır; aslında, Çalışma'nın öğrettiği her şeyi yapması gerekecektir. Sizden açık bir biçimde hoşlanmayan biriyle karşılaştığınızda, kişisel çalışma bakımından başka bir göreviniz olur. Yapabiliyorsanız, o kişinin sizde hoşlanmadığı şeylere dikkat edin. Kendi üzerimizde çalışmamızı gerektiren herkese teşekkür borçlu olmamız gerektiğini hatırlayın. Çalışma mekanik -dilediğimiz gibi- davranmak değil, daha şuurlu davranmak anlamına gelir. O ana dek hayatlarımızı bizim adımıza yönlendirmiş olan bu "ben"lerin Çalışma'ya el atmasına izin verirsek, kendimizi gerçekten de bir karmaşa durumunun içinde buluruz. Fransa'daki Enstitüde hayatta ne olduğumuz hemen hiç hesaba katılmazdı. Kişiliğin var olmasına hemen hiç izin verilmezdi. Neden? Çünkü Çalışma'nın (ve tüm ezoterik öğretinin) amacı varlığın değişimidir. Sürekli olarak hayatınızı sizin adınıza yönlendiren "ben"ler bütün gücünü korumaya devam ederse, varlık nasıl değişebilir? Hayır, varlığın değişimi, kendinizin değişimi anlamına gelir ve kendinizin değişimi de başka "ben"lerin -çalışmayı ve anlamayı arzulayan ve sonunda Yardımcı Kahyayı oluşturan "ben"lerin- öne çıkıp idareyi üstlenmesi anlamına gelir. Böylece, daha önce söylendiği gibi, iktidarlarını korumayı arzulayan ve Çalışma'ya düşman olan belirli "ben"lere karşı çaba sarf etmenin zamanı gelir. Bu "ben"lerin birçoğu, kendimize ilişkin sahip olduğumuz hayat kavramına -yani Sahte Kişiliğe- aittir. Geri kalan bazıları ise biçimlendirici merkeze, bazıları da başka bir yere -örneğin geçmiş kinlere- aittir. Çalışma, kişinin zihnine gerçekten girdikten ve onun yeni bir tarzda düşünmesini sağladıktan sonra bunların üstesinden kolayca gelebilecek kadar güçlüdür. Öncelikle Çalışma'ya karşı doğru içsel tutumu geliştirin; sonra geri kalan her şey doğru sırayla gelecektir.

Great Amwell House, 14 Aralık 1946

PSİKOLOJİK ÜLKEMİZ

Biri geçenlerde şunu sordu: "Nasıl oluyor da aynı deneyimi yaşayabiliyoruz?" Bir kişi başka biriyle aynı deneyimi yaşadığında, bu durumun her ikisinin de psikolojik mekanın aynı parçasında bulunduğu anlamına geldiği yanıtını verdim. Bu yanıt anlaşılmadığı için, burada bu fikri daha ayrıntılı olarak açıklamaya çalışacağım. Söylenildiği gibi, mistik bir niteliğe sahip olan –yani kadim olsalar da *B* tesirlerini içeren– kitaplara baktığımızda birçok benzer fikir ve deneyimle karşılaştığımız herkesçe bilinir. Tarihsel olarak konuşmak gerekirse mekan, zaman ve dil bakımından birbirinden çok uzaktaki ülkelerde benzer bir eğilim taşıyan ve hayatın meseleleriyle hiç de ilgilenmeyen kayıtlara rastlarız. Birçok antik elyazmasının bu türden olduğu söylenebilir. Öyledir ya da değildir ama eğer öyleyse, bu hiç de şaşırtıcı değildir çünkü bütün literatür Şuurlu İnsanlık Çemberi'nden başlamıştır ve dünyaya ulaşarak *B* tesirlerine dönüşmüştür. Bunun nedeni, mekanik İnsan'ın seviyesinin *C* tesirlerini –ya da doğrudan şuurlu öğretiyi– kavramayacak oluşudur. Bu nedenle, gerçek öğretinin ancak bozunmuş bir halini yazılı biçimde bulmak mümkündür ve karşıt uçlar arasında duran Üçüncü Kuvvet'in yeni zihninin –yani *Evet ve Hayır* üzerinden düşünebilen ve "Doğru mu?" veya "Doğru değil mi?" karşıtlarına zincirlenmiş olmayan zihnin– yerini "ya o ya da bu" –"Evet veya Hayır"– almıştır. Olağan zihin, elbette ki Üçüncü Kuvvete kör olan ve yalnızca kargaşa yaratan biçimlendirici merkezdir.

Hayatta, fiziksel mekanda, *bilfiil* gitmemiz koşuluyla aynı evleri, aynı yerleri –Paris, Brighton vb.– ziyaret ederiz. Psikolojik mekan için de aynı şey geçerlidir. Ama psikolojik mekan fiziksel beden tarafından değil, zihin tarafından, duygular ve duyumlar tarafından –yani merkezler *aracılığıyla*– ziyaret edilir. Bu görünmez dünya da fiziksel mekan kadar gerçektir ve ondan çok daha gerçek duruma gelir. Bu nedenle, psikolojik bir ülkeye sahip olduğunuz fikrini size yorumlarda öğretmiştim. Şimdi *o* ülkenin neresindesiniz? Fiziksel anlamda aynı *yerde* –mesela 5 Heath Row, N.W. 12 adresinde– olsanız da psikolojik mekanınızda, psikolojik ülkenizde bir sürü farklı yerde olabilirsiniz ve Çalışma'nın neler öğrettiğini kavradıkça, bu psikolojik ülkenin neredesinde bulunduğunuz gittikçe daha çok önem kazanır. Çalışma, *içselliğiniz* –yani merkezlerin açık olduğu bu uçsuz bucaksız içsel ülkede içsel olarak nerede olduğunuz– hakkındadır.

Çalışma bu fikri, merkezler ve merkezlerin farklı parçaları hakkında konuşarak ifade eder. Örneğin, kişi yaptığı işle ilgili yanlış bir merkezde ya da bir merkezin yanlış parçasında olabilir. Önemli olan psikolojik ülkenizdeki konumunuzdur. Kişi kendine şunu sormalıdır: "Neredeyim?" Bu soru, dış duyularınızın sunduğu mekanla ilgili değildir, yalnızca kendini gözlemleme aracılığıyla farkına varabileceğiniz içsel mekanla ilgilidir. Çalışma, bununla bağlantılı olarak, Duygusal Merkezin negatif parçası adı verilen psikolojik konum hakkında çokça şey öğretmektedir. Hayatlarımı-

zı içinde geçirdiğimiz bu içsel, psikolojik, gözle görünmez ülkenin iyi ve kötü yerleri vardır. İçinde cennet, cehennem ve ara bir mekan vardır. Duygusal Merkezin negatif parçasındayken içsel olarak cehennemde ya da cehennemin ağzındayızdır. Özdeşleşirsek, rıza gösterirsek, içsel hesaplar yaparsak, onları iptal etmekten bihaber olursak ve içsel olarak nerede olduğumuzu ve ne yapmamız gerektiğini –özellikle de kendimizi hatırlamamız gerektiğini– fark edemezsek o zaman İkinci Beden'e sahip değilizdir, bu içsel spiritüel dünyadaki yönümüze dair akıllıca bir içsel algıya sahip değilizdir ve Çalışma'nın içsel olarak *nerede olduğumuzu* bize öğretmeyi amaçladığını asla anlamayarak, her çukura düşeriz.

İç mekandaki bu farklı bölgelerde, orada ne varsa onu elde ederiz; örneğin ıssız yerlerde kafamıza bir darbe alacağızdır. Kişi genellikle "nahoş yerlerde" yürümektedir ve dış hayatın hoş ve tatlı olmasını bekler. Bu nasıl mümkün olabilir ki? Duygusal Merkezin negatif parçasının sefil, uçsuz bucaksız, karanlık şehrini arşınlarken, tüm o labirentlerin içine hapsolmuşken şeylerin iyiye gitmesini nasıl bekleyebilirsiniz? Ancak kendinize yapacağınız samimi bir itiraf ve samimi bir kendini gözlemleme aracılığıyla psikolojik dünyanızda, içsel dünyanızda içsel olarak nerelerde oyalandığınızın farkında olabilirsiniz oysa yüzünüzde acı bir gülümsemeyle yalnızca iyi niyetler besler gibi yapmaktasınız. O zaman yalan söylemektesiniz ve gülümsemeniz kusurludur.

Şimdi, bu içsel psikolojik ülkede nerede olduğunuz, ille de size bağlı değildir. Şeyler dönmektedir: hayat dönen bir çemberdir. Çarklar, Enegram gibi dönmektedir. Her şey dönüp dolaşıp aynı yere gelir. Ama kendinizi kötü bir yerde bulduğunuzda ve Gerçek Vicdan'ın gelişimi ve içsel ışığı aracılığıyla nerede olduğunuzu gördüğünüzde oradan ancak *değer verme* yoluyla ayrılabilirsiniz. Çalışma, değer verildiğinde, bir süreliğine katlanmak zorunda kaldığınız birçok tatsız yerden yara almadan çıkartabilir. Dış hayatta da durum aynen böyledir. Hoş bir yerde yaşamaya değer verirseniz ve kendinizi kötü bir yerde bulursanız, içinde bulunduğunuz koşula bir süreliğine özdeşleşmeden katlanacak ve kötü bir yerden ev almaktansa daha iyi bir evi alıncaya dek bekleyeceksiniz. Bu, "kötü durumlarınıza Evet dememek" olarak adlandırılır. Psikolojik açıdan bir *durum*un, fiziksel açıdan bir *yer* olduğunu hatırlayın. Her içsel *durum*, cennet ve cehennemden oluşan büyük psikolojik dünyadaki bir *yer*dir. Bu iç dünya var olduğu için başka birinin bulunmuş olduğu aynı kısmında olabilirsiniz. Böylece aynı deneyimleri yaşarsınız. Ve içsel temas edilen bu dünyada harikulade bir yerde olmuşsanız, aynı yere gitmiş ve aynı şeyleri görmüş biriyle deneyiminizi paylaşabilirsiniz. Deneyim benzerliğinin yaşanabilmesi bundan dolayıdır.

ÇÖZÜMLER BULMAK ÜSTÜNE

Bay Ouspensky, bir keresinde, şiddetli adil bir adam olarak tarif edilen biri hakkında konuşuyordu. Açık açık şunları söylemişti: "Her şey için nihai çözümlerin bulunduğuna inanıyor. Bu onu şiddetli kılıyor. Her şeyin dönüp değiştiğini, İnsan'ın yapamayacağını ve nihai çözüm diye bir şeyin olmadığını fark edemiyor. Nihai çözümler olsaydı, hayat hayat olmaktan çıkardı. Ölüm olurdu. Hayatın bir devridaim makinesi olduğunu anlamalısınız. Aynı problemler tekrar tekrar gündeme gelir ve insanlar bunları çözmeye, nihai çözümler bulmaya çalışır ama hiç kimse bulamaz. Nasıl bulabilirlerdi ki? Hayatın temel problemlerinin çözümsüz olduğunu fark etmeliyiz. Tüm problemlerin tek bir çözümü vardır ve o da tutum değişikliğidir." Ben de "Kişinin her zaman kendinden başlaması gerektiğini mi kastediyorsunuz?" diye sormuştum. Şöyle yanıtladı: "Evet çünkü hayatı değiştiremezsiniz. Öyleyse neden hayattan, başka bir kişiden başlayıp ilk önce onu değiştirmeye çalışacaksınız ki? Ama kendinizi ve böylece hayata verdiğiniz tepkileri değiştirebilirsiniz. Tutum değişimi, hayatın sizi etkileme tarzını değiştirir. Tutumlar, bizi dışsal şeylere bağlamakta ve bize öğretilen tutum türlerine göre onları önemli ya da önemsiz kılmaktadır. Böylece önemsiz şeylere bağlanıp kalır ve onları –sanki tüm hayatımız onlarmışçasına– önemli sayarız ve asıl önemli olan şeyler göz ardı ettiklerimizdir."

Bay Ouspensky'nin bu bağlamda, Çalışma'nın doğrultusunu ve manasını anlamaya başlamış bir kişi için Çalışma'nın ne anlama geldiğini vurguladığı açıktır. Kişi kendiyle başlamalıdır. Değiştirilmesi gereken işte bu "kendi"dir. Çalışma dışsal şeyler hakkında değil, içsel şeyler hakkındadır; kişinin kendindeki şeylerle ilgilidir ve bu nedenle, kendini gözlemlemeyle başlar. Kendini gözlemlemeyle başlarken, *size* –yani nasıl biri olduğunuza– vurgu yapar. Hayat, Çalışma'nın öğretisine göre, içinde her şeyin meydana geldiği karmaşık bağlantıları olan muazzam bir mekanizmadır. Çalışma işte bu yüzden hayattan, olup biten şeylerden, insanların size nasıl davrandığından tüm vurguyu çekip alarak *sizin* ne tür bir kişi olduğunuza ve *sizin* şeyleri nasıl aldığınıza kaydırır. Şimdi, *siz* olarak adlandırılan bu şey hakkında onun edinilmiş çağrışımlar ve tamponlardan oluşan bir kitle olduğunu, edinilmiş tutumlar ve dolayısıyla da hayata verilen edinilmiş mekanik tepkilerden oluşan bir kitle olduğunu öğretir. Bu tutumlar, bu tepkiler değiştirilebilir. Tipik tarzınızla tepki vermeniz gerekmez. Olağan şartlarda olduğu gibi kendinizi çökmüş, negatif ya da şiddetli hissetmeniz gerekmez. Sizi bunları yapmaya iten psikolojik makinenizdir. Hayatın üzerinizde her zaman sahip olduğu ve sizin de olduğu gibi kanıksadığınız etkiyi sürekli yinelemesine izin vermeyebilirsiniz. Hayatı her zamanki gibi alma alışkanlıklarınız, lokal olarak edinilmiş, damgalanmış bir makineye sahip olmanızdan kaynaklanmaktadır. Ama her şeyi ne kadar mekanik aldığınızı gözlemlemeye ve mekanikliğinizi fark etmeye başlarsanız ve sonunda her şeyi ne kadar mekanik olarak aldığınızı ve böyle yapmak zorunda

olmadığınızı kavrayacağınız ani içgörü parıltıları yaşarsanız, bunu değiştirebilirsiniz. Sonrasında, Çalışma'nın ne hakkında olduğunu –yani kendini değiştirme hakkında olduğunu– görmeye başlarsınız. Gerçek şu ki insanlar "kişiliğin" ne anlama geldiğini görmezler. Kişilik, sizin edinilmiş yanınızdır ve pasifleştirilmesi gereken şey –yani hayatı, insanları ve kendinizi mekanik tarzda alışınız– işte budur. Bu, her şeyde kendi haklılığından gayet emin olduklarından dolayıdır ki pek az insanın layıkıyla karşılayabileceği önemli bir hakikattir. Çünkü Bu Çalışma'ya yeni biri getirildiğinde, öncelikle şunu düşünürüm: "Bu kişi kendini görebilir mi ve kendi üzerinde çalışmaya başlayabilir mi? Yoksa hayatta, tutumlarında ve kendine biçtiği değerde kristalleşmiş* mi?" Kişi, Çalışma'ya getirilen yeni kişilerin nasıl konuştuğuna dikkat eder, bu kişileri alışılageldikleri gibi konuşmaya teşvik eder ve sonunda, ya onların kendilerini hayatın onlara yaptığı şeyden asla ayıramayacaklarını ya da bir ölçüde ayrılabileceklerini ya da daha da ileriye gidip varlıklarını gerçekten değiştirmeye başlayabileceklerini anlayabilir.

Şimdi, bir insan yapışıp kaldığı şeyin ne olduğunu gözlemleyemeyecek kadar kendine yapışmışsa, muhtemelen *kendini göremez*, o zaman, dışsal olarak çalışmak için –yani Çalışma'ya ve onun dışsal disiplinine hizmet etmek için– İyi Ev Sahibi seviyesinde olup Çalışma'yı dışsal olarak yapabilecek olsa da Çalışma'yı içsel olarak yapamaz. Bunu sadakatle yapan birine ise, o ana dek kendisi olarak almış olduğu şey hakkında Çalışma'nın gücü tarafından başlangıç niteliğinde bir içgörü, bu onu yaralamayacak biçimde aşama aşama sunulabilir. Aşama aşama, diyorum çünkü içsel hayatı olmayan biri, kendinde değer verdiği ve gurur duyduğu her şeyden ansızın mahrum bırakılacak olsaydı, tamamen dağılırdı. Hayatta bu temellerden başka hiçbir şeye sahip olmadığı için kendinin daha yüksek bir seviyesinin vizyonu ve her şeyin farklı düzeni karşısında çökerdi.

Şimdi, çözümler bulma sorununa dönelim. Çalışma, her şeyin çözümünün ergeç sizde –sizin yaklaşımınızda– olduğunu öğretmektedir. Birçoklarının henüz anlamadığı hoşlanma ve hoşlanmama sorununu ele alalım. Öncelikle size, Çalışma'nın İkinci Çizgisinde –yani başkalarıyla ilişkinizde– kendinizden başlamanız ve *hoşlanmamayı* durdurmanız gerektiği söylenir. Ve belirtildiği gibi bu yapılabilir. Nasıl? Mekanik olarak hoşlanmadığınız bir kişinin izleniminin merkezlerde düşme eğiliminde olduğu yere dikkat edip onunla özdeşleşmeyerek bunu yapabilirsiniz. Evet, izlenim girer ve tipik tepkisini uyandırır. Ama kendini gözlemleme hakkında herhangi bir şey biliyorsanız, kendinizde zaten bu izlenimin merkezlere tam olarak geçebilmesinden ve tam mekanik etkisini yaratabilmesinden önce bir zaman boşluğuna –bir aralığa– sahipsinizdir. Kendini gözlemleme, gelmekte olan izlenim ve onu alışıldığı şekliyle kabul edip ona tepki gösteren yere yerleşmesi arasında küçük bir oda, küçük bir boşluk ve zaman açar. Kendini gözlemleme, bir insanda bir içsel hayat oluşturmaya başlar. İnsan

*Yazar bu kelimeyi saflaşmak, berraklaşmak anlamında değil, katılaşmak, sertleşmek anlamında kullanmaktadır. (ç.n.)

bu yolla ergeç bir Şuur gelişimine uğrar; yani Şuur, izlenim ile tepkinin arasına girmeye başlar. İnsanın kendisi, izlenimler olarak gelen dış hayat ve merkezlerdeki "ben"lerde ve rulolarda yer tutmuş olan psikolojik makinesi arasında durmaya başlar. *Kişi* araya girer. Daha sonra hayatı –yani izlenimleri– şuurlu almaya başlar ve böylece, hoşlanmamayı durdurabilir. Çözüm, çoğu zaman bunda –yani mekanik hoşlanmamayı durdurmaktayatmaktadır.

Bir sonraki nokta, kendinizde bu duraklamayı, yeni bir yerdeki bu anlık şuuru edindiğinizde, hoşlanmadığınız şeyden hoşlanmaya bile başlayabilir oluşunuzdur. Daha önce de söylendiği gibi, kuvvet kaybının ve negatifliğin yaygın kaynağı olan mekanik hoşlanmamayı –hoşlanmadığınız kişinin izlenimini, kendiniz olarak kabul ettiğiniz edinilmiş makineyi tam olarak harekete geçirmeden önce yakalayarak– durdurabilirseniz, kendi üzerinizdeki bu çalışma sizi bu oktavda bir sonraki notayı seslendirebilme olasılığına –yani o ana dek çok kolayca, sürekli olarak, hiç karşı koyamadan, otomatik olarak hoşlanmadığınız şeyden artık hoşlanmaya başlamanıza– taşıyacaktır. Kişi, kendini olduğu şeyden değiştirmelidir. Mekanik hoşlanmamaya devam ederseniz, kendinizi değiştiremezsiniz. Hayata, insanlara verilen bütün mekanik tepkiler, sizi tam olarak olduğunuz yerde tutar. Kendi üzerinizdeki çalışmaya, başkalarıyla ilgili çalışmanın da eşlik etmesi gerektiğini hatırlayın. Çalışma, şuurlu çalışma demektir, yani mekanik olarak davranmamak anlamına gelir. Bu noktada diyebilirim ki en büyük yanılgıya kapılan erkekler veya kadınlar, daima başkalarını gözettiklerini ve önceliği onlara verdiklerini papağan gibi sürekli söyleyenlerdir; sanki kişi, sürekli olarak her gün yenilenmesi gereken en yüksek şuurlu çabayı gerektiren böyle bir şeyi, alışkanlıkla, mekanik yapabilirmiş gibi. Hoşlanmadığınız şeylerden hoşlanmaya başlamak için tanıdığınız bir kişiyle işe başlayın. Öncelikle, hoşlanmamayı durdurun. Daha sonra neler olduğunu kendiniz görün.

Şimdi, kendinizi ele alın. Biriyle anlaşmazlığa düştünüz. Çözüm nedir? Şuurlu çalışmayı gerçekten arzuluyorsanız, nereden başlayacaksınız? Karşınızdaki kişiyle mi? Elbette ki hayır. *Bu kendi hatanızdır*, öyleyse kendinizle başlamalısınız. Karşınızdaki kişide değil de *sizdeki* sorun nedir? Çözüm *sizinle* ve *sizin içinizdedir*. Bu Çalışma'da her şeyin tersine çevrilmesi gerekir. Bu *sizsiniz*, karşınızdaki kişi değil. Kişi kendi sorunlarının çözümlerini insanların yeni düzenlemelerinde, başkalarında, başka şeylerde aradıkça negatif olacaktır. Sonuç olarak, zihni ölü olacaktır; yani doğru düşünemeyecektir. Negatif duygular, zihnin doğru biçimde çalışmasını engeller. Bunun yerine, bir kişi negatif suçlamalara yönelir; bu ise düşünme değildir. İnsanların hayatlarını bu muğlak negatif atışmalarla harcaması ne tuhaf değil mi? Hayır, kişi kendi sorunlarının hepsinde kendiyle başlamalıdır. *Siz* olarak aldığınız şeyden başlayın ve üstünkörü bir biçimde *kendiniz olarak* aldığınız bu şeyi gözlemleyin. Mutsuzluğunuzun kaynağı olduğunu sandığınız kişiyle başlamayın. O zaman, Çalışma'nın, kendine *bir kez* bakanları anında taşa çeviren, kin ve her türden negatiflikle dolu Medusa'yı öldürmek zorunda kalan Perseus'un ezoterik mitine benzediğini görecek-

siniz. Perseus ona bir aynayla bakarak –yani her şeyi tersine çevirerek– ve böylece, onu kendinde görerek öldürmeyi başarmış ve Pegasus'u, ezoterik sembolizmde zihin anlamına gelen atı ondan kurtarıp üstüne binmiştir.

Great Amwell House, 28 Aralık 1946

"BEN" HİSSİ

Bay Ouspensky'ye bir keresinde şu soru sorulmuştu: "Kişinin doğru kendi hissi nedir?" Bu sorunun yanıtının, daha önce üzerinde durduğu şeyle –yani "yanlış 'Ben' hissiyle"– bağlantılı olduğunu söylemişti. Açıkça şöyle demişti: "Bu Çalışma'da kişinin kendini resimlerden, ıstırap çekmekten hoşlanan 'ben'lerden; içsel kale alan, negatif duygulardan hoşlanan, geçmişlerini haklı çıkaran vb. 'ben'lerden ayırması gerekir. Kişi 'Ben' hakkında basmakalıp bir yanlış hisse sahip olabilir ve bu yüzden ondaki her şey yanlış olur. Yalnızca yanlış 'Ben' hissine sahip olduğunu gözlemleyerek ve kendini ondan ayırarak, doğru 'Ben' hissine sahip olmaya başlamayı umabilir. Örneğin, birçok insan kendilerini çok sıkı, çok katı bir biçimde tutmakta ve bunu gözlemlememektedir." Bir başka yerde, aynı soru üzerine konuşurken, yanlış "Ben" hissinin daima tamponlardan kaynaklandığını ve bunun da tek-yönlü bir "Ben" hissi verdiğini söylemişti. "Bir insanın kendini doğru bir biçimde hissedebilmesi için, hep birlikte hissetmek olan Gerçek Vicdan'a sahip olması gerekir ve tamponlarla doluysa, hiç kimse Gerçek Vicdan'a sahip olamaz. Böyle bir erkek veya bir kadın kendinin yalnızca bir yanını görür ve kendinin yalnızca bir yanını kabul eder. Gerçek Vicdan insanların hepsi için aynıdır ve farklı ahlaksal veya dinsel sistemlerle hiçbir ilgisi yoktur. Bu, bize sunulan genel ve kalıcı bir fenomendir ama şu anda herkeste –yani uyuyan insanlıkta– gömülüdür. Ezoterik problem, bunun nasıl uyandırılacağıdır. İnsan uykuya dalmıştır ve dünyadaki bu uyku durumu nedeniyle, kendisi için en çok önem taşıyan her şeyle, ona yardım edebilecek ve doğru yönlendirebilecek her şeyle temasını yitirmiştir. Sonuç olarak, ona ne yapması gerektiğini, nasıl yaşaması gerektiğini ve ne olduğunu gösterebilecek yegane şeyin yerini türlü türlü dinsel teoriler, eğitim yöntemleri ve sosyal deneyler almıştır. Bir insan ne olduğunu bilmeye başlarsa, kendi hakkında doğru hisse sahip olmaya başlar. Yalnızca Gerçek 'Ben' ona kendi hakkında tam anlamıyla doğru hissi verebilir. Ama Gerçek 'Ben' ve Gerçek Vicdan birbirinden çok uzak değildir. Uyuyan bir insan, yalnızca kendi değer verdiği şeylere göre yapay bir 'Ben' hissine sahip olabilir. Bu sahte bir 'Ben' hissi olacaktır ve o insan tüm hayatı boyunca bunun farkına varmayarak bundan dolayı ıstırap çekebilir. Vicdan'ın yerine tamponlara sahiptir. Gerçek Vicdan yalnızca tamponların yokluğunda mümkündür."

Bugün, Bay Ouspensky tarafından kullanılan bu ifadeyi ele alalım: "Bir

insan ne olduğunu bilmeye başlarsa, kendi hakkında doğru hisse sahip olmaya başlar." Bu Çalışma, kendini bilme hakkındadır. Ezoterik öğretinin Antik Yunan döneminde mevcut olduğu Delphi'deki Tapınağın giriş kapısının üstünde ne yazdığını hepiniz bilirsiniz: "*Kendini bil*" Şimdi, doğrudan tarafsız, eleştirel olmayan kendini gözlemlemeyle başlamadıkça hiçbir erkek veya kadın kendini bilemez. Olağan "Ben" hissini, insanın kendi hakkındaki olağan hissini neden değiştirir bu? Çünkü bu eleştirel olmayan, tarafsız neredeyse uzaktan kendini gözlemleme aracılığıyla kişi, kendinin o ana dek kendisi olarak almış olduğu kişiden tamamen farklı olduğunu görmeye başlar. Kişinin kendi hakkındaki olağan hissi, "Ben" hissi o kişinin ne olduğuyla uyuşmaz. Tüm hayatınız boyunca tamamen yanlış bir "Ben" hissine sahip olmuş olabileceğinizi ve bu yanlış hissin sizdeki daha ileri gelişmeyi toptan engellediğini ve muhtemelen hayatınızı berbat ettiğini anlayın. Bir hataya, bir yanılgıya, kendinizde gerçek olmayan bir şeye bağlanıp kalmışsınız. Hayat nötrleştirici kuvvet olduğu sürece, günlük var oluşunuzu ve diğer insanları onunla karşıladığınız kendiniz hakkındaki bu tamamen yanlış, gerçekdışı histen kurtulamayacaksınız. Kendiniz hakkında hayatın ürettiği bu sabit benlik hissi, yalnızca Çalışma'nın üçüncü kuvvetinin etkisiyle gerçekleştirilen kendini gözlemleme aracılığıyla değişmeye başlar. Hayatınızı tamamen yanlış bir "ben" grubuyla, yanlış ve genelde baskın olan bir "Ben" hissiyle sürdürmeye çalıştığınızı fark etmek büyük bir rahatlama sağlar. İçsel olarak yeni doğrultularda hareket edebileceğinizi ve kendinizin bu yapay icadından kurtulabileceğinizi görmek, harikulade bir şeydir. Kendinize şunu söyleyin: "Neden hep böyleyim? Neden hep bunu hissediyorum? Kısacası, neden aynı bakış açılarına, aynı tutumlara, aynı küçük hoşnutsuzluklara, aynı yargılara, aynı kasvete, aynı eleştirelliğe, aynı düşüncelere, aynı tepkilere sahip aynı sabit kişiyim?" Şimdi, bunun "insanın mekanikliğinin farkına varması" olarak adlandırıldığını ve aynı zamanda "Kendini Hatırlamanın ilk aşaması" olduğunu biliyorsunuz. Neden? Çünkü bu, kendi mekanikliğini içsel olarak görmeye başlayan bir kişinin kendini beğenmişlikle kendi olarak kabul etmiş olduğu *bir şeyden* zaten ayrılmış olduğu anlamına gelir. İçsel dünyalarında kendilerinden farklı bir şey ortaya çıkmıştır. Bu, gelişimin başlangıcıdır; Gözlemleyen "Ben" ile başlayıp Yardımcı Kahyaya, daha sonra Kahyaya ve son olarak da Gerçek Ben'e ulaşan gelişimin başlangıcıdır. Gerçek "Ben" olmayıp sahte "Ben" olduğumuz ve kendimiz olarak kabul ettiğimiz bu şeyin tamamen uydurma olduğu üstünde düşünmek olağandışı değil midir? Bu yanlış "Ben" hislerinin, kişinin kendinin ne olduğuna dair bu yanlış hislerin, kendimizin bu icatlarının hayatlarımıza yön vermesi trajik değil midir?

Şimdi, olağan "Ben" hissinde bir farklılaşma olmadıkça varlığın değişimi olamaz. Çalışma'nın Üç Çizgisi bundan bahseder: kendi üzerinde çalışmak, başkalarıyla bağlantılı çalışmak ve onlarla yeni ilişkiler kurmak ve de Çalışma'nın ta kendisi uğruna çalışmak. Aynı kalmak, aynı dışsal tezahürlere sahip olmak, aynı "Ben" hissini hissetmek kişinin Çalışma'nın üç çizgisinden hiçbirini takip etmediği anlamına gelir. Bazen Çalışma'nın ezici bir hissi, bir kişiyi farklılaştırabilir. Bazen gerçekleşmiş bir kendini gözlem-

leme, bir kişiyi farklılaştırabilir. Ama aynı "Ben" hissine sahipseniz, henüz varlığı değiştirmemişsiniz demektir.

Great Amwell House, 4 Ocak 1947

ÇALIŞMA'DA POZİTİF FİKİRLER

I

Kısa bir süre önce, kişinin herhangi bir şeyi negatif yoldan yapmaması gerektiği söylenmişti. Bu çağda, dünyadaki insanların bir bütün olarak, şeyleri negatif yoldan yaptıkları söylenebilir. Örneğin, fabrika işçileri işlerinden keyif almaz ve aslında alamazlar; yani Hareket Merkezinin duygusal parçası kullanılmaz, böylece bunun yerini müzik gibi bir şeyle doldurmaları gerekir. Hareket Merkezi, duygusal parça ona eşlik ettiğinde çok daha iyi çalışır. O zaman kişi *hareketlerinden, ellerinin ustalığından vb. keyif almaya başlar* ve duygusal parçanın –yani duygusal kavrayışın– rehberliği aracılığıyla bir zanaatkara dönüşür. Zamanımızın büyük bir bölümünü negatif olmakla ve şeyleri farkında olmaksızın negatif yoldan yapmakla geçirmekteyiz. Aradaki fark, bir şeye gitmek ile ona sürüklenmek arasındaki farktır. Bir şeye kendinizden giderseniz, onun üzerinde pozitif yoldan çalışırsınız. Aksi takdirde o sizi çalıştırır ve bu, bir şeyi negatif yoldan yapmanın bir biçimidir. Bunun kaynaklarından biri de kuşku duyduğumuz zamanlardır. Çalışma bizi her zaman ayartmakta ve bu nedenle de negatifleştirmektedir. *Ayartılma, sonuçtan kuşku duyduğumuzda yaşanır.* Bir şeyden vazgeçmek ve şeylerin boşa olduğunu düşünmek –yani negatif düşünmek– kolaydır. Kişinin kendine şunu söylemesi gerekir: "*Çalışabilirim*" ve bunu kendi içine, gittikçe daha içe doğru söylemelidir. İnsanlar bunu bir ayartılma olarak kabul etmezler. Bir mektupta bu konuyla ilgili bir örnekle karşılaştım: "Ayartılma ile *ayartılma olarak tanınırsa eğer,* karşılaşılabileceğini fark ettim. Dün gece bunun bir örneğini yaşadım. Sonuçtan kuşkulandığım için bilindik Keder Bataklığına düşmek üzereydim ve sonra birdenbire bunun ayartılma olabileceğini ve belki de kaçınılmaz olmadığını ve yardım alabildiği takdirde kişinin bunun içine düşmeyebileceğini fark ettim. Sonunda, o gece çok huzurlu uyudum." Bir plana sahip olarak yaşamalı ve kendimizi, bu plana göre fark etmeliyiz. Hedef yoksa, plan yoksa, bireysel yönelim yoksa fark edilecek ve üzerinde çalışılacak hiçbir şey olmaz. Olduğumuz yerde kalırız ve içsel dünyayla ve ona girmesine izin verdiğimiz şeylerle ilişkimizde ve bize ayna olan diğer insanların dünyasıyla ilişkimizde şuurlu davranamayız. Kendini Hatırlama şuurun kuvvetini artırır. Kendini Hatırlama eylemi, örneğin, kişinin planını, kişinin hedefini bazı zor koşulların ortasında hatırlaması aslında yeni enerji yaratır. Bu, elektrik dağıtım şirketi elektriğin akımını artırmışçasına ışığın daha da par-

lak duruma gelmesi gibidir. Ve tam olarak da böyledir. İçeride tekrar bağlantı kurarız ve o zaman, Çalışma bize kuvvet verebilir. Uykuya dalmak, için için yanan negatif durumların kontrolsüzce büyümesine izin vermek ise doğru bağlantıları koparır. Çalışma'nın tüm planı ve sistemi, doğru içsel bağlantıları sunmak ve böylece daha yüksek merkezlerden kuvvet alınabilmesini sağlamaktır. Kendini Hatırlama eylemi, tam anlamıyla, tüm Çalışma'yı, Çalışma'nın tüm öğretisini ve yeni düşünme tarzlarını, kişinin Çalışma'dan öğrenmiş ve edinmiş olduğu her şeyi, Çalışma'nın ne anlama geldiğini, içgörülerin, yeni deneyimlerin hepsini; bunların tamamını birarada içermektedir. O zaman doğru bağlantılar tekrar açılır ve yeni kuvvet kişiye geçer. Bu kuvvet ne yapar? İnsanlar tarafından sürekli olarak biriktirilen ve yanlış bağlantılar oluşturan hayatın negatif karmaşasının üstesinden gelir. Işık olan şuuru artırır. Kişi bu ışık aracılığıyla her şeyi daha net görür; tıpkı karanlıkta tökezleyerek yürümüş ve içindeki her şeye çarpıp devirmiş olduğunuz bir odanın ışığını yakmanız gibidir. Evet, Kendini Hatırlama yeni ışık sağlar. Bu ışık şuurdur, şuurun artışıdır. Çalışma, şuuru artırmak içindir.

Şimdi, daha çok şuura sahip olmak, içeride uykuya dalmamayı gerektirmektedir çünkü bu, karanlığı davet edecek ve yüreklendirecektir. Uykuya dalmak, Çalışma'nın üç çizgisinden hiçbirinde hiçbir şey yapmamak anlamına gelir. Kendi üzerinizde, kişisel hırslarınız ve arzularınız üzerinde çalışmazsınız; başkalarıyla birlikte ve başkaları hakkındaki mekanik şikayetleriniz ve hoşnutsuzluklarınız üzerinde çalışmazsınız; Çalışma'nın kendisine değer vermek ve onun kadim değerini iki elinizin arasında hassas bir şey gibi canlı tutmak için de çalışmazsınız. Bu kadim Çalışma'nın size en yüksek şuuru ve anlayışı hemen sunmasını mı bekliyorsunuz? O zaman pek sıradan olurdu, bıktırıcı bir varlık seviyesine işaret ederdi. Çalışma, içsel çalışma anlamında çalışmak, birçok içsel ve dışsal yeniden düzenleme, birçok kendini gerçekleştirme ve Çalışma'yı iki elinizin arasında küçük ve hassas bir bitkiymiş gibi *isteyeceğiniz* ve gözünüzü ondan ayırmayacağınız yavaş ve zorlu süreçlerden geçmek demektir. Gözünüzü ondan ayırmamanız, dikkatinizi ona yöneltmeniz anlamına gelir. İki el ise içsel ve dışsal şuura –kendinize dair şuurunuza ve başkalarına dair şuurunuza– işaret eder. Yeterince bakmazsanız bu bitki ölmeye başlar. G. bunu, fazla soğumasına izin vermemeniz gereken kuluçkadaki bir yumurtayla karşılaştırır. Bir kadim öğreti "sekiz saatten fazla değil" demektedir. Eh, bu da yaklaşık olarak öyledir. Bu kadim Çalışma'yı sadece haftada bir kez toplantılarda düşünen insanlara her şeyin yeniden öğretilmesi gerekir. Çalışma'nın birinci, ikinci veya üçüncü çizgisinde kendileri hiçbir şey yapmamış olurlar. İçsel ateşe, ezoterik imana değil, yalnızca hayat imanına sahiptirler. Başkaları tarafından ısıtılmayı beklerler. Bu ise varlık ve anlayışın çok zayıf bir durumudur. Bay Ouspensky bir keresinde şunları söylemişti: "Son toplantıdan bu yana neler yaptınız? Neleri gördünüz? Neleri anladınız? Nelere dikkat ettiniz?" Bu sorulara yanıt, sessizlikti. Şimdi, kişi kendisi olduğu ve kendinden hoşlandığı sürece, kendini kendi olarak alıp memnuniyet duydukça, kendini gözlemleme yoluyla kendini şimdiye dek kendisi olarak

kabul etmiş olduğu şeyden ayırmaya başlayamadıkça varlığını değiştiremez. *Hep olduğu* gibi *olacaktır*; yani varlığı aynı kalacaktır.

Şimdi, varlığı değiştirmek için *pozitif* fikirlere sahip olmak şarttır. Bu konudan söz edelim. Bay Ouspensky bir keresinde şöyle demişti: "İnsanlığın durumu aşağıdaki oktavla karşılaştırılabilir."

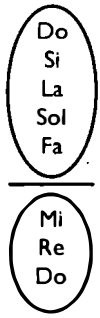

pozitif fikirler

mekanik insanlık

Bay Ouspensky şöyle dedi: "Mekanik insan *Do*, *Re* ve *Mi* notalarıyla karşılaştırılabilir. *Fa*, *Sol*, *La*, *Si* ve *Do* notalarına ulaşamaz. Hangi nedenden dolayı? Çünkü mekanik insanlık pozitif fikirlere sahip olmamıştır. İnsanlığı boşluğa, hiçliğe ve kolektivizmin, kalabalıkların, madalyaların, sınavların hiçbir faydasının olmadığı yere ulaştırabilecek tek şey pozitif fikirlerdir. İnsanın ilerlemeyi istemesine neden olan şey nedir? İnsan başka biriyle rekabet etmek ister. Mekanik insanlar bunun ötesine geçemez çünkü hayat üçüncü kuvvet olarak bunun ötesine taşıyamaz. Hayat şeylerinin hiçbir faydasının olmadığı yere geçmelisiniz. İnsanlığın bu gezegen üzerinde bu aşamaya erişmesi muhtemelen imkansızdır. Yalnızca bireyler buna erişebilir. Çalışma, insanda pozitif fikirler üretmek için kurulmuş özel bir seradır. İnsan bu fikirler olmaksızın *Mi*'den *Fa*'ya geçemez."

Kişinin varlığı değiştirmesi ve kendini geliştirip tamamlaması için dikkatin belirli bir içsel *pozitif* baskısı şarttır. Kişi pozitif fikirlere sahip olmalıdır. Kişi değişmeyi arzulamalıdır. Bunun iki yanı vardır. Kişi, Çalışma'dan Yeryüzü üzerindeki hayatının burada yapacak bir şeyinin olduğu anlamına geldiğini, aksi takdirde burada olmayacağını anlar. Bu pozitif bir fikirdir. Diğer yanı, kişinin kendinde belli belirsiz farkında olduğu ve bazen rahatsızlık duyduğu birçok istenmeyen şey olduğunu fark etmesidir. Bu yan negatif değil, pozitif bir fikre dönüştürülmelidir. Kişinin belirli bir biçimde kendinde hata bulması kolaydır. Bu negatif bir fikirdir. Doğru biçimde gerçekleştirilen kendini gözlemleme aracılığıyla kişi neyi değiştirmesi gerektiğini görür. Sonrasında negatif fikir, pozitif bir fikir haline gelir. Hiç kimse negatif fikirler aracılığıyla, örneğin kendini suçlayarak ya da belirli türden bir perişanlık hissederek değişemez. Bunların hepsi negatiftir. Sizi aşağılara çekmeyi seven dertli "ben"lere kulak asmayın. G. şöyle demişti: "Herkesin içinde onu yok etmeyi arzulayan bir sürü şey vardır." Dahası,

bir insan yapabileceğini düşündüğü sürece, negatif bir fikirden hareket ediyor olduğu anlaşılmalıdır. Böyle birinin üçüncü kuvveti hayattır.

Şimdi, uyanmanız ve Çalışma öğretisinin şokunu hissetmeniz ve böylece bütün negatif duyguların ve durumların nedeninin sizde olduğunu görmeniz şarttır. Bunların dışsal nedenlerini aramak faydasızdır. Onlardan ayrılmalısınız. Ayrıca, negatif durumların sizde ve başkalarında yalnızca negatif durumlar oluşturduğunu da hatırlayın. İnsanlarla, yapmadıkları için onları suçladığınız şeyi kendinizin yapıp yapamadığınızı görmeden, sanki *yapabilirdiler* gibi konuşmamaya çalışın. Bu durumda, onlara bunu kendi başlarına nasıl yapabileceklerini gösterin. Negatif olmak ve başkalarını suçlamak, negatif bir fikirden başlamaktır. Kişinin negatif duyguyla bağlantılı olarak kendi üzerinde çalışması ve bununla özdeşleşmeye son vermesi gerektiğini görmesi, pozitif bir fikirdir. Diğer insanlar, sizin yapabileceğinizden daha fazlasını *yapamazlar*. Bu nedenle onlarla sanki *yapabilirdiler* gibi konuşmaya ve onları eleştirmeye son vermeye çalışın. Siz anlıyorsanız ve onlara kendi anlayışınızdan öğretebilirseniz, diğer insanlar da anlayabilir. Başkalarının farklı olması gerektiği düşüncesine dayanan donmuş bir dünyada yaşamayın. Olağan hayat koşulu işte buradadır. Koşulunuzu akıllıca kabul edin ve başkalarının kendinizin aynaları olduğunu hatırlayın. Başkalarında gördüğünüz şeyin sizde asla olamayacağını düşünmeyin. İhtiyaç duyduğunuz şey Tanrı'dır. Komşunuzla başlayın. Neye ihtiyaç duyduğunuzu size gösterir; yani kendinizde görmeniz ve şuurunda olmanız gereken şeyi gösterir. Hepimizin daha şuurlu duruma gelmeye ihtiyacı vardır. Tüm Çalışma kuvvet gerektirir. İnsanlar yeterince kuvvete sahip değildir çünkü Çalışma hakkında, yaptıkları şeyler hakkında ve bunun hayatta ne anlama geldiği hakkında belirgin pozitif fikirlere sahip değillerdir. Çalışma'yı ne kadar çok hissederseniz, şuurun kuvvetini –yani hayata ve doğaya hizmet için gerekenin üzerinde bir şuuru– kullanabilmeniz o kadar çok mümkün olur. Herkes daha şuurlu duruma gelebilir; yani daha çok kuvvete sahip olabilir. Ama bu yalnızca bu kadim Çalışma'nın öğrettiklerinin takip edilebilmesiyle mümkün olabilir. İnsanın bunun için çalışması, bedel ödemesi gerekir. Uyumayı tercih ediyorsanız uyuyun. Uyanmak istiyorsanız çalışın.

Great Amwell House, 11 Ocak 1947

ÇALIŞMA'DA POZİTİF FİKİRLER

II

Herhangi bir şeyi negatif yoldan yapmamamız gerektiğini tekrarlamama izin verin. Yaptığınız veya daha doğrusu yapmak zorunda olduğunuz hiçbir şeyi negatif yoldan yapmayın. Son olarak, pozitif fikirler ve İnsan'ın

genel olarak *Do*, *Re* ve *Mi* notalarıyla kalması ve bu notaları tekrar tekrar seslendirmesi konusuyla birlikte buna değinmiştik. *Fa* notasına sıçrayıp erişmek ve böylece Şuurlu İnsan'ın küresine yaklaşmak için yeterli pozitif fikre sahip olmadığı için gerçek gelişim imkansızdır. Şimdi, bir şeyi negatif yoldan yaparsak, bununla bağlantılı pozitif bir fikre sahip olamayacağımız açıktır. Hayata bakınca, hayat hakkında negatif fikirlere sahip olmak için birçok neden buluruz. Edebiyatın büyük bir kısmı negatiftir, şiirin büyük bir kısmı negatiftir. Tarih, suçun tarihidir vb. Böyle koşullar altında pozitif fikirlere nasıl sahip olabileceğimiz sorulabilir. Yalnızca yeni bir dizi fikirle, farklı bir dizi fikirle bunu yapabiliriz.

Negatif fikirler, çok büyük bir çekiciliğe sahiptir. Evrenin anlamsız olduğu gibi negatif bir fikir, milyonlarca insanı kendi girdabına çekip hapsedebilir. Bu, bireysel gelişim şansını onların elinden alır ve onları kitlesel telkinin süjeleri haline getirir. Negatif fikirlerin etkisi budur; yani bireysel önemi ve anlamı ve içsel bireysel düşünmeyi yok etmek ve insanı dışa bağımlı ve dış hayatın gücüne gittikçe daha fazla tabi kılmaktır. Bu noktada, pozitif fikirlerden farklı olan negatif fikirlerin anlamına dair bir ipucunu yakalarız. Pozitif bir fikir bir insanı dışarıya, dış hayatın gücüne gittikçe daha az tabi kılar. Çalışma'da, hayat Üçüncü Kuvvet olduğu sürece değişemeyeceğinizin sıkça tekrarlandığını hatırlarsınız. Bir başka deyişle, tüm ezoterik öğretinin konu edindiği İnsan için olası olan bu içsel gelişim gerçekleşemez. Çalışma, bir insanın yazgısı olan gelişime uğramadığı takdirde, Yeryüzü üzerinde Organik Hayat'ın ana gövdesini oluşturan hayvanlar ve bitkilerden ayrı olarak kendini geliştiren bir organizma yaratma deneyinde kalacağını söylemektedir. Hayat, Üçüncü ya da Nötrleştirici Kuvvet olarak dışsal Kişiliği aktifleştirirken, içsel Öz'ü pasifleştirir. Evet ama insanın bunun ne anlama geldiğini kendi başına iyice düşünmeye başlaması gerekir. Gerçek insan, hayat tarafından gelişmemiş bırakılır. Yalnızca farklı bir yönden gelen ve farklı bir dizi fikre sahip olan farklı bir kuvvet, hayat tarafından oluşturulan ve gözle görülür ödüllere ulaşmaya can atan Kişiliğin azalmasını sağlayabilir ve ezoterik öğretinin geliştirmeyi amaçladığı içsel insanın –özsel insanın– canlanmasına ve uyanmasına yol açabilir.

Şimdi, konumuza bir süreliğine ara verelim: Ezoterik ne anlama gelir? Yeni Ahit'te dışsal insan ve içsel insandan söz edilir. Dışsal insan egzoterik insan, içsel insan ise ezoterik insan olarak adlandırılır. Bu ne demektir? Dışsal insan, yani Kişilik iyi eğitimli olabilir ve diyelim ki asla çalmayacaktır. Ama tüm korkular ortadan kalkarsa çalardı. Ama içsel insan ya da ezoterik insan geliştiyse, neden çalmaması gerektiğini anlayarak çalmazdı. İçsel olarak sorumlu hale gelir. Fark budur. İçsel insan gelişmiş olsaydı, polise gerek kalmazdı. Şimdi, hayat bizlerde içsel insanı değil, dışsal insanı geliştirir. Ezoterik öğreti, henüz gelişmemiş olan Öz'ü, bu içsel veya ezoterik insanı işte bu nedenle geliştirmeyi amaçlar. O zaman, dış hayatta ne olursa olsun, bir insan doğru –kendinden, içsel olarak– davranır. Yunancada εξω sözcüğü *dışsal* ve εσω sözcüğü ise *içsel* anlamına gelir. Dolayısıyla, ezoterizm içsel insana –dış kısıtlamalar ve korkulardan ayrı olarak kendinizde ne olduğunuza– uygulanan bir öğretidir. Çalışma, işte bu nedenle,

kendini gözlemlemeyle –yani içsel durumlarınızı ve ne olduğunuzu gözlemleyerek– başlar. Bilimin yaptığı gibi dışsal gözlemle başlamaz.

Bu Çalışma'da bir erkek veya bir kadın, nasıl göründüğünün ve dışsal olarak hangi rolü takındığının içsel olarak ne olduğu ile hiçbir ilgisinin olmadığını kendini gözlemleme yoluyla öğrenmelidir. Bunu fark edince, bir çelişki duyarak ıstırap çekmeye başlar. Bu faydalı bir ıstıraptır. Dışsal ve içsel olan ergeç uyumlu duruma getirilmeli ve bir olmalıdır; birlik oluşturmalıdır. Uyuyan insan, kendini bir birlik olarak kanıksamıştır. Kendini gözlemlemeye başlayınca, en geniş anlamıyla iki olduğunu –öyleymiş gibi yaptığı şeyi ve aslında olduğu şeyi– fark eder. Sonrasında, ergeç bir birlik haline gelmelidir. O zaman, dışsal ve içsel aynı olur. Bu ilk adımdır. Dışsal olarak bir kişiye nazik davranmak ama içsel olarak nefret duyup onu öldürmeye çalışmak, uyuyan İnsan'ın olağan durumudur. Bu psikolojik haldeyken, insanda *hiçbir şey* değişemez. Kendi kendini geliştirme deneyinde bir başarısızlıktır o.

Şimdi, pozitif fikirlere dönelim. Bay Ouspensky açık açık şunları söylemişti: "İnsan Daha Yüce Zihne inanmadıkça, Çalışma için faydasızdır. Daha Yüce Zihne inanmak pozitif bir fikre sahip olmaktır ve pozitif fikirler olmaksızın hiç kimse gelişemez. Ayrı ve bağımsız olduğunu düşünen, tüm cehaletiyle sınırlı ve sonlu olan zihniyle bildiğini ve *yapabileceğini* düşünen bir insan aktif *Do* notasından başlar ve alçalan bir oktav tanımlar ve böylece yok olur. Tarih bu türden örneklerle doludur. İnsanın yapabileceğini düşünmesi, negatif bir fikirden başlaması demektir. İnsanın *yapamayacağının* farkına varması ve nasıl yapacağını ve neyin gerekli olduğunu incelemesi, pasif bir *Do*'dan başlaması demektir; yani yükselen bir oktava başlamaktır. Bay Ouspensky sık sık bu şekilde söz ederdi.

Yapabileceğiniz fikrinin –örneğin, dünyayı ıslah edebileceğiniz, insanları değiştirebileceğiniz gibi fikirlerin– pozitif bir fikir olduğunu pekala düşünebilirsiniz. Tam tersine, bu negatif bir fikirdir. Hiçbir özel bilgiye sahip olmaksızın bir insanın beyninde ameliyat yapabileceğinizi düşünmek kadar negatif bir fikirdir. Bu Çalışma'da, yapabileceğini düşünen insanlar Kaçıklar olarak adlandırılır. Bay Ouspensky bir keresinde Bay Gurdjieff'e bir insanın onun öğretilerini özümsemesi için ne yapması gerektiğini sordu:

Bay Gurdjieff şaşırmış gibi şöyle yanıt vermişti: "Ne mi *yapması* gerekir? Bir şey *yapabilmek* imkansızdır. Bir insan her şeyden önce belirli şeyleri *anlamalıdır*. Başta kendi hakkında olmak üzere binlerce sahte fikre ve sahte kavrama sahiptir ve yeni bir şey edinmeye başlamadan önce, bunların bazılarından kurtulmalıdır. Aksi takdirde yeni, yanlış bir temelin üzerine inşa edilecektir ve sonuç daha da kötü olacaktır."

Bay Ouspensky, "Sahte fikirlerden nasıl kurtulabiliriz?" diye sordu. "Algımızın biçimlerine bağımlıyız. Sahte fikirler de algımızın biçimleri tarafından üretilir."

Bay Gurdjieff başını salladı. "Yine farklı bir şeyden söz ediyorsun," dedi. "Algılardan doğan hatalardan söz ediyorsun ama ben bunlardan söz etmiyorum. Belirli algıların sınırları çerçevesinde insan az veya çok aldana-

bilir. Daha önce söylediğim gibi, insanın başlıca yanılgısı *yapabileceği* kanaatine sahip olmasıdır. Tüm insanlar yapabileceklerini düşünür, tüm insanlar yapmak isterler ve tüm insanların sorduğu ilk soru ne yapmaları gerektiğidir. Ama aslında hiç kimse hiçbir şey yapmaz ve hiç kimse hiçbir şey yapamaz. Anlamaları gereken ilk şey budur. *Her şey oluşur.* Bir insanın başına gelen her şey, kendisi tarafından yapılan her şey, kendinden gelen her şey –kısacası, *oluşan her şey*– atmosferin ısısındaki bir değişimin sonucunda yağmur yağması, karın güneş ışınlarına maruz kaldığında erimesi, rüzgarın tozu kaldırmasıyla aynı biçimde gerçekleşir. İnsan bir makinedir. Tüm fiilleri, eylemleri, sözleri, düşünceleri, hisleri, kanıları, fikirleri ve alışkanlıkları dış etkilerin, dış izlenimlerin sonuçlarıdır. İnsan kendinden tek bir düşünce, tek bir eylem üretemez. Söylediği, yaptığı, düşündüğü, hissettiği; *bunların hepsi oluşur.* İnsan hiçbir şeyi keşfedemez, hiçbir şeyi icat edemez. Hepsi oluşur."

Great Amwell House, 18 Ocak 1947

ÇALIŞMA'DA POZİTİF FİKİRLER VE İŞARETLERİN TERSİNE DÖNMESİ ÜSTÜNE EK NOT

Bu yorumlarda, kesinlikle olmasa da, pozitif bir fikir Kişiliği azaltıp Öz'ü artıran bir fikir olarak tanımlanabilir. Son olarak, birçok insan bunun aksini düşünse de "İnsan'ın yapabileceği" fikrinin pozitif bir fikir olmadığı söylenmişti. Ama İnsan'ın yapabileceği fikri, Kişiliği artırır. Bu tam da Kişiliğin düşündüğü şeydir. Çalışma ise "İnsan yapamaz," der. Bu pozitif bir fikirdir. Neden? Çünkü bu, Kişiliği azaltır, oysa İnsan'ın yapabileceği fikri Kişiliği artırır ve bu nedenle de negatif bir fikirdir. Kişilik kendine özgü bir hayata sahip değildir. Yalnızca kendine özgü bir hayata sahip olan bir şey yapabilir. Örneğin, kendimize özgü fikirlere sahip değiliz. Kişiliği oluşturan bütün rulolar ve "ben" kombinasyonları, izlenimlerden oluşturulan kayıtlardaki bütün hatıralar, bütün tamponlar, tutumlar ve resimler Kişilik makinesini oluşturur. Bu saçma makine ile ortalıkta dolanıp kendimize inanırız. Ancak yeni bir düşünce düşünemeyiz. Yalnızca karşılaştırabilir, kopyalayabilir ve farklılaştırabiliriz. Ölü olan bu makine, canlı ama dilsiz ve gelişmemiş olan Öz'ü çevrelemektedir. Gelişmiş Öz'e sahip bir insan, işaretlerin bu tersine dönüşünü geçiren –yani aktif Kişilik ve pasif Öz'den pasif Kişilik ve aktif Öz'e geçen– bir insan Şuurlu İnsanlığa aittir ve böyle bir insan yapabilir. O yeniden doğmuştur. Böyle bir insan gerçek Kader'e sahiptir çünkü Kader Öz'dendir ve mekanik kanun ise makinelere –yani bizlere– aittir. Sıradan insan Kader'in değil, Kaza'nın etkisi altındadır. Şimdi, "İnsan yapamaz," diyen pozitif fikirle neyin kastedildiğini, kendi mekanikliğimizin şuurunda olmaya başladığımızda kavrarız. Bir makine yapmaz. Seçim şansı yoktur. Bu, bizler için olası olan ve belirli bir süre-

nin ardından beklenen belirli şuur artışlarından biridir. Zaman, Çalışma'da ölçülür. Bu Çalışma, şuuru birçok belirli yönde artırmakla ilgilidir. Şuur ışıktır; fiziksel ışık değil, her şeyi görmek için yeni bir güç veren psikolojik ışıktır. İnsan, şu anki durumunda kelimenin gerçek anlamıyla karanlıktadır. Psikolojik karanlıktadır. Şuurlu değildir. Kişinin mekanik olduğunu ve aslında canlı olmadığını fark etmesi –fark etmeye başlaması– bir şoktur. Bu şok izlenimler, hava ve su tarafından beslenen 3 katlı fabrikada Birinci Şuurlu Şok'un bölgesi olarak adlandırılan bölgeye aittir. Bu, bir insanın kendine verebileceği bir şoktur. Bu noktada yapabilir. İnsan, Çalışma'nın yardımıyla çalışabilir. Ama öncelikle, Gözlemleyen "Ben"i oluşturmalıdır. Gözlemleyen "Ben" bu Çalışma'nın ve onun tarafından öğretilen fikirlerin sonucudur. Çalışma'nın güçlülüğünü ne kadar çok görürseniz, o kadar çok gözlemleyebilirsiniz. Yalnızca bu Çalışma ve onun pozitif fikirleri tarafından oluşturulan Gözlemleyen "Ben" aracılığıyla bir insan kendini psikolojik bir olgu olarak mekanikliğinin farkına varmaya yetecek kadar derinden gözlemleyebilir. O zaman, bütün meselenin ve hayatın anlamının kendisinde ve kendiyle ilişkisinde yattığını görür. O ana dek kendisi olmayan bir şeyle –Kişilikle– özdeşleşmiştir ve bu nedenle Kader'iyle özdeşleşmemiştir. Artık, ayrılmaya başlar. Kısacası uykudan, Kişiliğin aktif oluşundan uyanmaya başlar. Bu nedenle, kendinin bir makine olduğunun ve yapamayacağının farkına varması, negatif bir fikirmiş gibi görünse de pozitif bir sonuç verir. Kişilik ve Öz arasında işaretlerin değişmesine, tersine dönmesine doğru bir adım atmış olur. Çünkü kesinlikle olmasa da pozitif bir fikri, Kişiliği azaltan ve Öz'ü artıran bir fikir olarak tanımlamıştık.

Öyleyse gelin, bu Çalışma'yı istiyorsak ve artık hayatın kendi içinde bir amaç olduğuna inanmıyorsak büyük çizimi –yoğunlaştırılmış formülasyonu– bir kez daha ele alalım.

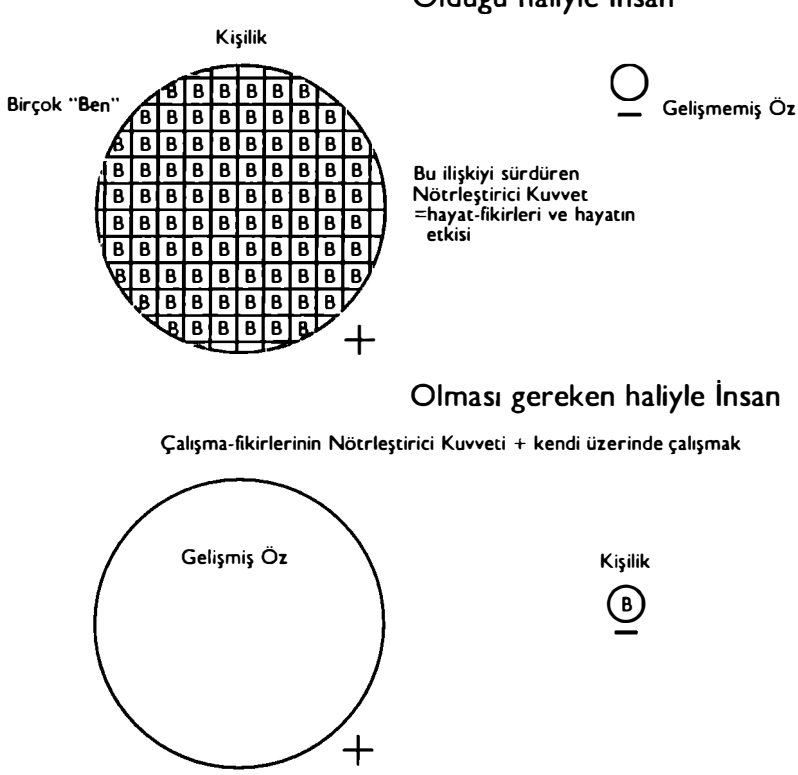

Bir insanın yeniden doğabilmesi için –ya da kendisi için yaratılışı gereği mümkün olan gelişime erişebilmesi için– bir tersine döndürmenin gerekli olduğu kolayca görülebilir. Çünkü Çalışma'ya göre, herkes kendini geliştiren bir organizma olarak doğar; yani kendi evriminde bireysel olarak ileriye bir adım atabilecek durumdadır. Ama hayat amaçları doğrultusunda –yani Doğa'ya hizmet etmek için– buna gerek yoktur. Uykudaki insan Doğa'ya hizmet eder. Güneş'ten gelen –yani doğal ve hayli dramatik olan Güneş tarafından fiziksel ve dışsal olarak temsil edilen içsel psikolojik seviyeden gelen– Yan Oktav, İnsan'ı Yeryüzü üzerine Organik Hayat'ın acı fabrikasına katkıda bulunması için ekmiştir ama İnsan'a yaradılıştan öyle bir kendi Varlık seviyesini yükseltebilme olasılığı vermiştir ki İnsan beden olarak Yeryüzü üzerinde olmasına rağmen psikolojik olarak daha yüksek bir seviyededir. Yani psikolojik insan daha yüksek bir seviyede olur. Bildiğiniz gibi, bir insan öncelikle bedenidir, sonra da psikolojik bedeni. Çalışma daima ikinci psikolojik bedeni oluşturur ve bunun için, yeni fikirler ile bunların uygulanması gereklidir. Şimdi, Çalışma'nın bütün fikirleri, bu anlamda pozitiftir; yani bunlar takip edilirse, bir psikolojik bedenin biçimlenmesine yol açarlar. İnsan, olduğu haliyle, dış hayatın etkinliğinden, düzen-

lenmiş bir psikolojik bedene sahip değildir. Varlık seviyesi ve bilgisine bakarak, onun içsel olarak, psikolojik olarak bir Lejyon –çelişkili "ben"lerden oluşan bir kitle, bir çoğulluk– olduğunu, aslında dışarının bir işlevi olan ve kendine özgü bir içsel hayata sahip olmayan dış hayat tarafından çalıştırılan bir makine olduğunu rahatlıkla söyleyebiliriz. Bunların hepsi üstünde ne kadar düşünseniz azdır. Bunu işittiniz ama görmediniz. Bunu dinlediniz ama için için ne anlama geldiğini bulmadınız. Çalışma'ya değer verirseniz ve onunla ilgilenirseniz, onu duygusal olarak hissederseniz hayatın 3. Kuvveti ile Çalışma'nın 3. Kuvveti'nin ne olduğunu çok geçmeden öğreneceğinizi eklemekle yetineceğim. Yani mekanik olmanın ne olduğunu ve şuurlu davranmaya başlamanın ne olduğunu pratik olarak öğreneceksiniz. Bunu kendinize ilişkin psikolojik bir olgu olarak bildiğinizde, ne zaman uykudaki bir erkek veya bir kadın gibi davrandığınızı ve ne zaman İnsanlığın genel uykusundan uyanmaya başlayan bir erkek veya bir kadın gibi davrandığınızı bileceksiniz. Böylece, işaretlerin tersine dönmesinin ne anlama geldiğini görmeye ve bu kadim "yeniden doğmak" fikrinin ne anlama geldiğini pratik olarak anlamaya başlayacaksınız.

Great Amwell House, 25 Ocak 1947

MANYETİK MERKEZ VE POZİTİF FİKİRLER

Bu Çalışma'nın öğretisinde, bir kişideki Varlığın işaretlerinden birinin farklı seviyelerdeki şeyleri görebilme gücünü temsil eden Manyetik Merkeze sahip olmak olduğu sıkça söylenmektedir. Manyetik Merkezin anlamıyla bağlantılı ölçek algısının, mekanik ölçek algısıyla hiçbir ilgisi yoktur. Örneğin, duygusal bir tip –örneğin, bir ressam– sanat hakkında bir ölçek algısına sahiptir ve genellikle de çok kıskanç biridir ya da entelektüel bir insan, 3 No.lu bir insan entelektüel şeyler hakkında bir ölçek algısına sahiptir ve yine çok kıskançtır. Ama bu, hayatın dışında bir ölçek olan Manyetik Merkezin sunduğu ölçek değildir. Örneğin, her şeyi fiziksel yeterlilik açısından yargılayan 1 No.lu insanı ele alalım. Diyelim ki bir ressam olan 2 No.lu bir insanla karşılaşır. Bu ressamdan hiçbir şey hissedemez çünkü ölçek algısı yoktur. Belki de hayatın kültürüne katkıda bulunan ve ondan üstün olan bu ressamı anlayamaz çünkü onu onun fiziksel gücü vb. şeyler açısından değerlendirmektedir. Bir başka deyişle, kendinden daha uzun ya da daha kısa, daha güçlü ya da daha güçsüz olan insanların gözle görülür özellikleri dışında kendinden daha yüksek hiçbir şey görmez. Bu nedenle, ölçek algısını fiziksel duyulardan türetmektedir. Oysa Manyetik Merkez, mekanik bağımlılıklarımızın ötesini görebilme gücü anlamına gelir. İnsanın ister 1 No.lu, ister 2 No.lu, ister 3 No.lu olsun kendinden çok daha yüksek bir şeyin olduğunu görebilmesi gücüne işaret etmektedir.

Genel olarak söylersek, Manyetik Merkeze sahip bir insan buna sahip

olmayan bir insandan daha yüksek bir seviyededir çünkü daha yükseği ve daha alçağı görebilir. Bununla birlikte, Manyetik Merkezin farklı nitelikleri mevcuttur. İnsanlar bazen Bay Ouspensky'nin sahte Manyetik Merkez olarak adlandırdığı şeye sahiptir ve bazen de birden çok Manyetik Merkeze, yani çok sayıda küçük, zayıf Manyetik Merkeze sahip olabilirler. Sonuç olarak, her türden büyüsel ve sözde esrarengiz uygulamanın ve türlü türlü mistik kültün peşinden koşabilir, hatta kıyamet günü topluluklarına katılabilir, zamanını Piramitlerdeki karanlık geçitleri ölçerek ve her şeyi bunlarla açıklamaya çalışarak geçirebilirler. Böyle insanlar doğru ölçek algısına sahip değildirler. Doğru Manyetik Merkez bu yöne götürmez. Ama hem yanlış veya sahte Manyetik Merkeze sahip bir insanda hem de doğru Manyetik Merkeze sahip bir insanda başka *bir şeyin*, hayata dair farklı bir fikrin mevcut olduğu ve hayatın kendi başına açıklanamayacağı inancı vardır. Bu pozitif bir fikirdir. Şimdi, Çalışma'nın söylediğine göre, kendini geliştiren bir organizma olan İnsan nasıl gelişebileceğini bulamadıkça kendini tamamlayamaz. Evren'i veya kendini açıklayamadığını ya da her ikisini birden açıklayamadığını hissedebilir. Her durumda, bir gizem hissi devreye girer. Bu his, her şeyin açıklanamayışının bu sürekli farkındalığı doğru Manyetik Merkezin işaretlerinden biridir. Merak, büyük olma hırsı, sözde okült bilgilerden heyecan duymak ve insanın hiçbir şey vermeden bir şey elde edebileceği inancı küçük "ben"lerle ve insanın kendine ilişkin duygularıyla ilgilidir. Ama gizem hissi, kişinin kendine duyduğu sevginin ötesine geçer. Kişiliği azaltır. Bir insanın kendi hiçliğini hissetmesini sağlar. Böylece, onu pozitif fikirlere bağlar çünkü Kişiliği daha pasifleştirip Öz'ü daha aktifleştiren her şeyin pozitif fikirlerle bağlantısı vardır. İşte bu nedenle, Mutlak olan Tanrı pozitif bir fikirdir. Yaratılış Işını pozitif bir fikirdir. Şuurlu İnsanlık Çemberi pozitif bir fikirdir. Hepimizin uykuda olduğu ve uyanması gerektiği fikri pozitif bir fikirdir.

Çalışma'nın Manyetik Merkez hakkındaki öğretisini bir kez daha hatırlayalım. Manyetik Merkezin bizi Çalışma'ya getirdiğini ama kendi çabalarımız olmadıkça bizi orada tutamayacağını söyler. Kendimiz üzerinde çalışmalıyız ve bize nasıl çalışmamız gerektiğini anlatan bir sistemle temas durumunda olmalıyız. Bu Çalışma'yı istemeliyiz. Çalışma'yı istemedikçe bu Çalışma'yı yapmaya kalkışmak –örneğin, özdeşleşmemeyi uygulamak– kesinlikle sonuç veremez. İrade, ilgiden başlar. İrade, düşünecek olursanız, sevgidir. Bir duygu yeterince güçlüyse, bir diğer duyguya üstün gelebilir. İrade'nin ağırlık merkezi Duygusal Merkezde yatar. Bu, kendi başınıza üstünde düşünmeye değer bir konudur. Ama bir insan Duygusal Merkezin entelektüel parçasında bulunması gereken doğru Manyetik Merkeze sahip olsa bile, bu yalnızca başlangıç niteliğindedir. Bunun aracılığıyla Şuurlu İnsanlık Çemberiyle bağlantılı bir öğretiye yönlendiği takdirde, görevi daha yeni başlamıştır. Gizem hissini, arayışını, özlemini, eksiklik hissini gerçek bir şeye dönüştürmelidir; pratik ve uygulanan bir çalışmaya dökmelidir ve duygusal olarak ne kadar çok değer verirse, o kadar çok yardım alır. Başının üzerindeki ipi yakalayacak kuvvete sahipse, yalnızca kendisi çalışmakla kalmaz ayrıca Çalışma da onda çalışır. Sessizlik süreçlerinde, insa-

nın mekanik hayatında her şeyin genellikle boş veya sıkıcı göründüğü bu boşluklarda ona öğretmeye başlar. Her şeyden önemlisi, kişi bizi uykuda tutan ve muazzam bir büyüteç olan özdeşleşme aracılığıyla çok büyük görünen yüzlerce günlük şeyden birinden ayrıldığında –yani onunla özdeşleşmediğinde– içeri girer. İnsanlar her şeyi problem etmeyi ve endişelenmeyi severler ve sinek kağıdına yapışan sinekler gibi bu küçük olaylara yapışıp kalırlar. İnsanın bu sinek kağıtlarından nasıl kurtulabileceğine dair –yani Çalışma'yı sadelikle alıp onu neredeyse her anda sadelikle uygulamadığı takdirde– hiçbir fikri olmayabilir. O zaman nasıl da ciddi bir ilgi dalgalanması gerçekleşir ve bu şeyler nasıl da kendilerini ayarlayıp kendi doğru yerlerine düşerler.

Manyetik Merkezin Diyagramı

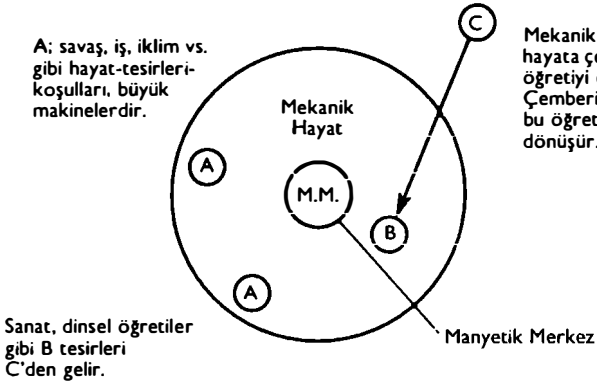

Bazı insanlar, *A* ve *B* tesirleri arasındaki farkı ayırt etmezler. Hayattaki her şeyi aynı tarzda ve aynı seviyede alırlar. Diğerleri B tesirlerini fark edip onlardan etkilenir ve pek azı da daha fazla B tesiri bulmak için çaba sarf eder. Bu, Manyetik Merkezin niteliğinden dolayıdır. Onlar ararlar. Yalnızca çok azı kendinden hareketle arar. Hafıza, tekrarlanma dolayısıyla, Manyetik Merkezi en erken zamanlardan itibaren çok güçlü kılabilir. Bir bakıma, Çalışma'yla temas, Manyetik Merkeze sahip değilmiş gibi görünenlerde Manyetik Merkez oluşturabilir. Böyle olduğunda, tekrarlanmada Çalışma'yı tekrar duyduklarında onu tanıyacaklardır çünkü insanın hayatının çemberinde her şey tekrarlanır, her şey geri döner. Oysa Çalışma, Manyetik Merkezin edinildiğini ve bir çocuğun maruz kaldığı ilk tesirlerden kaynaklandığını söylemektedir. Günümüzde bu gittikçe kaybolmaktadır; yani İnsanlığın seviyesi düşmektedir. Çalışma'nın kastettiği anlamda pozitif fikirlerin yerini negatif fikirler almaktadır. Sonuç olarak, kendini geliştiren organizmalar olduğumuz için bize sunulan merkezlerin daha yüksek parçalarıyla temas kurulmaz, bu parçalar kullanılmaz ve bu parçalara besin

verilmez. İnsan gittikçe daha çok bodrum katında –yalnızca düz anlamıyla değil– yaşamaktadır ve sonuçta, Varlığın değişimi imkansız hale gelir çünkü yalnızca pozitif fikirler Varlığı değiştirebilir. Varlığın değişimi –yani kendini geliştirme– yaratılış itibarıyla İnsan'ın gerçek fikri olduğundan, İnsan'ın bireysel anlamı yitirilmektedir. Varlığı biraz olsun değiştirirsek, örneğin bu kadar kolay hoşlanmamak veya her endişeyle özdeşleşmemek yönünde bir adım atabilirsek hayatımız farklılaşır. Varlığı değiştirmedikçe, hayatımızın tadı ve hayat koşullarımız neredeyse aynı kalır. Pozitif fikirler olmaksızın, yani *B* tesirleri *aracılığıyla C* tesirleriyle temas kurulmaksızın İnsan'ın bütün gerçek anlamı kaybolur. Onu değiştirebilecek tesirlerden mahrum kalır. Bu nedenle bütünüyle *A* tesirlerinin gücüne tabi olur. Hayata ve hayatın büyük makinelerine –siyaset, ticaret, savaş, kitle çalışması, kitle propagandası vb.– hizmet eder. Manyetik merkeze sahip olmayacaktır. Pozitif fikirleri aramayacaktır. İçsel zihni kapanır. İçsel hayatı ölür ve ezoterik olarak ifade etmek gerekirse faydasız, anlamsız, ölü hale gelir. İnciller'de canlılar ve ölüler hakkında çok şey söylenmektedir ve Çalışma'nın fikirlerinden çok daha belirgin tarzda anlaşılabilecek bir biçimde, İnsan'ın kesip koparılmış olması hakkında birçok uyarı yapılmaktadır. Öte yandan, bir kültür bir sona ulaşır ve yok edilmesi gerekmektedir ve tufan gelir: yani barbarlık, şiddet ve hakikatin yitirilmesi. Ardından, Tufan'dan kurtulabilecek Nuh'un Gemisi yapılır ve bilgi bir sonraki kültür için canlı tutulur. Bu fikirlerin ışığında içinde bulunduğumuz zaman hakkında ne düşünüyorsunuz?

Great Amwell House, 1 Şubat 1947

PSİKOLOJİK UZAYLA İLİŞKİMİZ

DURUM = YER

Bazılarınız, herkes fiziksel uzayda bir yerde iken herkesin psikolojik uzayda da bir yerlerde olduğunun söylendiğini işitmiştir. Fiziksel, gözle görülür bir beden olma bakımından canlı bir kişinin fiziksel uzayda bir yerde –belirli bir yerde– olması gerektiği açıktır. Ama mesele üstünde düşünülmedikçe, herkesin aynı zamanda psikolojik uzayda da belirli bir yerde olduğu o kadar açık değildir. Dışsal olarak, dış duyularımızla, gözle görülür uzayda nerede bulunduğumuzu veya başkalarının nerede bulunduğunu gözlemleyebiliriz. Bu Çalışma, içsel olarak –tüm ezoterik öğretinin üzerinde durduğu bu psikolojik uzayda– nerede olduğumuzu gözlemlememiz için bizi eğitmeyi amaçlar. Her birimiz, herkes için aynı olan uçsuz bucaksız bir psikolojik ülkede bir yerlerde ikamet etmektedir. Yalnızca içsel duyularla kavranan bu içsel psikolojik uzayda, bir erkeğin veya bir kadının hayatlarını, farkına bile varmaksızın bu uzayın çok kötü bir yerinde

geçirmeleri olasıdır. Çalışma'da içsel olarak *habitatınızı* (yaşama bölgemizi) değiştirmeyi amaçlarız. Örneğin, negatif duyguların üretilmesi, genel olarak negatif durumların sevilmesi bir kişinin ruhunun ikamet ettiği bu uçsuz bucaksız, içsel psikolojik uzayın kötü bir kısmına yerleştirir bizleri. Bir başka deyişle, fiziksel açıdan rahat bir hayat sürerken, psikolojik açıdan sefil bir kısımda yaşayabiliriz ki bu kısım, gözle görülür uzay tarafından temsil edilseydi, dehşete kapılıp oradan hemen ayrılmak isterdik. Bir kişinin en çok sevdiği, en çok alıştığı psikolojik etkinliğin içsel kale alma, suçlama, başkalarına karşı hesaplar yapma, şiddet, her hayat-olayı tarafından üzüntüye sürüklenme, negatif olma vb. olduğunu varsayarsak o zaman böyle bir kişi psikolojik olarak, spiritüel olarak kötü bir içsel mekanda ikamet etmektedir. Dışsal olarak ne kadar sağlıklı olursa olsun, *içsel olarak* kötü bir mekanda ikamet etmektedir. Peki, bundan nasıl kurtulabilir? *Öncelikle, bunun böyle olduğunu gözlemleyerek* ve bunu kabul ederek. Daha sonra kendi durumlarıyla özdeşleşmeme bakımından kendi üzerinde çalışarak. Hatırlayın: *Durum*, psikolojik uzay olan bu içsel, görünmez diyarda bir *Yer*'dir. Hangi durumun içindeyseniz, kendinizi oraya yerleştirirsiniz. Varsayalım ki bayağı, dar görüşlü fikirlere sahip oldunuz ve birdenbire kendinizi fiziksel açıdan kötü, dar bir sokakta buldunuz. Bu size kesinlikle bir şok verirdi. Bu, fiziksel uzayda başınıza gelmez; iyi ki de gelmez. Ama psikolojik uzayda daima ve derhal gerçekleşir. Bu nedenle, *Durum*un içsel *Yer* olduğu sözünü tekrar düşünün. Hangi durumun içindeyseniz, o zaman içsel olarak, psikolojik olarak belirli bir yerdesiniz. Bu, sizin için dış uzayda –orada en azından çamur ve pislik içinde yürümemeyi öğreniriz– karşılık geleceği şey kadar gerçek hale gelmelidir. Negatif duygular çamur ve pisliktir. Psikolojik olarak, gerçek anlamdaki batak ve pisliğe karşılık gelirler.

Birçok kez söylendiği gibi, bizler başkaları için görünmez olan yerde yaşamaktayız. Bedenlerimiz gözle görülür uzaydadır ama düşüncelerimiz, ruh hallerimiz, korkularımız, endişelerimiz ve hislerimiz görünmezdir ve psikolojik dünyada ikamet ettiğimiz yeri oluştururlar. Aslında bu psikolojik dünyanın içinde yaşamaktayız. İşte bu yüzden, hepimizin gözle görünmez olduğu söylenmiştir. Gözle görülür bedenlerimiz aracılığıyla, birbirimize beceriksizce işaretler vermeye çalışırız. Ama aslında birbirimiz için görünmez ve neredeyse bilinmeziz. Bu çok tuhaftır. Ancak bunun üstünde ne kadar çok düşünürseniz, hakikati yansıttığını o kadar çok göreceksiniz. Duyuların sunduğu dış uzayda değil de görünmez, içsel psikolojik uzayda yaşamaktayız. Psikolojik dünyada aynı yerdeysek, işaretlerimizi daha iyi anlarız ve belki de her zamanki tarzda işaret vermek zorunda bile kalmayız. Bu Çalışma'nın ortak bir dil öğrenmemizi, ortak bir çalışma yapmamızı, ortak bir disiplini uygulamamızı istemesinin bir nedeni de budur. Böylece psikolojik uzayda birbirimize daha yakınızdır. Bu uzayda, bu psikolojik ya da spiritüel dünyada yardım almanın mümkün olduğu belirli yerler vardır. Şu anki halimizle, ister fiziksel uzayın dünyasında, ister psikolojik uzayın dünyasında olsun aynı anda iki yerde birden bulunabilmemizin mümkün olabileceğini düşünmüyorum. Çalışma, bu bağlamda, bir nehri iki kayığın içinde geçmenin imkansız olduğunu söylemekle yetinir. Kişi

belirli bir psikolojik yerden gelen, geçmişte çalışan birileri tarafından erişilen bir öğretiyle temas kurduğunda öğretiye değer verirse ve onu *takip ederse*, yol üzerinde yardım almaya başlayacağı bir yere ulaşır. Kişinin o ana dek *tek* gerçeklik ve anlam olarak düşündüğü şeyden ayrı olarak farklı bir gerçeklik ve farklı bir anlam ona gösterilmeye başlanır. Ezoterik ya da içsel öğretinin her biçimi, bir yere giden bir *yoldur*. Örneğin, İsa kendini bir *Yol* olarak adlandırır. Ancak bu yol sonuna kadar takip edilirse, kişi bir Hristiyana dönüştürülebilir. Buna rağmen insanlar kendilerinin Hristiyan olduğunu hayal ederek *başlamaktadır*.

Şimdi, bir insan Manyetik Merkeze sahip değilse, ölçek algısına sahip değilse ve dolayısıyla pozitif fikirlere sahip değilse sözünü etmekte olduğumuz bu psikolojik ülkenin arzu edilir kısımlarına ulaşamaz. Makinemizde, aygıtımızda bizi bu ülkeyle ilişkilendiren, bu ülkeye denk düşüren şey nedir? Merkezler ve merkezlerin parçalarıdır. Bunlar farklı yerlere açılırlar. Merkezlerin daha yüksek ve daha alçak parçaları, bu psikolojik ülkede farklı seviyelere temas ederler çünkü bu, daha yüksek ve daha alçak seviyeleri, vadileri ve dağları olan bir ülkedir. Örneğin, kişi küçük "ben"lerde, negatif "ben"lerde, önemsiz düşüncelerde, kendine ilişkin önemsiz hislerde, kendi tatminlerinde vb. yaşarsa içsel olarak kasvetli vadilerde yaşar. *Durum, Yer*'dir. Kötü durumlar, bir erkeği veya bir kadını kötü psikolojik yerlere yerleştirir. Aynen böyledir; pratik olarak böyledir. Ama bunun üstünde sıkça düşünmeye değer; yani kendinize veya durumlarınıza karşı biraz olsun sorumluluk hissetmeye başlayıp, bunun başka birinin suçu olduğunu söylemeye veya gizliden gizliye böyle düşünmeye son vermeye başladığınızda. Çalışma der ki: "Buraya yalnızca kendinizle savaşmak için geldiğinizi unutmayın. Bunu yapmanız için size fırsat tanıyan herkese teşekkür edin." Ama mesele yalnızca buraya gelmekten ibaret değildir; bu fikir nerede olursanız olun tüm Çalışma için –ister burada, ister başka bir yerde "kendi üzerinizde yaptığınız çalışmalar" için– geçerlidir. Kendinizi gözlemleyin. Çalışma'nın gözlemlemenizi istediği şeyleri düşünün. Ardından, gözlemleme yoluyla topladığınız malzeme aracılığıyla kendi üzerinizde çalışın. Ama insanlar durumlarıyla öyle çok özdeşleşmektedirler ki. Bir şey, bir kişiyi örneğin, çok mutsuz kılabilir. Peki, o kişi bunun tam da üzerinde çalışabileceği şey olduğunu görebilir mi? Hayır, o kişi sadece mutsuzdur ve bu ruh haliyle bütünüyle özdeşleşmiştir. Oysa içsel gevşeme; düşüncelerin, hislerin ve duruşun gözlemlenmesi; Çalışma'da söylenen bir şeyin hatırlanması bu ruh halinin bir anda kaybolmasını veya belki de aşama aşama dağılmasını sağlar. Neden? Çünkü onu gözlemliyorsunuz ve böylece, o değilsiniz. Ama o durumu isterseniz ve tuhaf bir biçimde yaptığımız gibi –yani negatif durumlarımızı severek– ondan keyif alırsanız, o nasıl yok olabilir? Bu nedenle, birçokları mutsuzluğu veya endişeyi *ister*. Sevmek istemektir: yapmayı sevdiğimiz şeyi yaparız. Negatif olmak ve nefret etmek kolaydır: zor olan negatif olmaktan nefret etmektir. Öncelikle, bu Çalışma'da negatif olmama hakkımızın olduğunu hissetmeliyiz. Bu çok derin bir vurgudur. Çalışma'da negatif olma hakkımızın olmadığını söylemekle aynı şey değildir. Hayatın acı fabrikası, uyuyan İnsanlık'tan

negatif durumlar talep eder. Yalnızca Çalışma bize negatif olmama *hakkını* sunmaktadır. Çalışma, bu bakımdan bizim için bedel ödemiştir. Başkaları bedel ödemiştir. Kötü durumlarda olmak ve onları kendimiz olarak kabul etmek yerine kötü durumlarımızı gözlemleyememeniz acınacak bir şey değil midir? Değişen durumlarımızı "Ben" olarak alırsak kendimizde birlik prensibini bulabilir miyiz? Bunu yapmak, bana göre, Çalışmayı anlamamak ve onun nereden başladığını görmemektir. Çalışma sizin içinizde başlar; sizin dışınızda değil. Bu içsel psikolojik uzayda şu an nerede olduğunuzu incelemekle başlar. Bu yalnızca Göğün Krallığının içinizde olmasından ibaret değildir. Onun içinde pek çok malikane vardır. Çalışma, içsel olarak şimdi nerede bulunduğunuzu görmeniz içindir. Çalışma size nerede olduğunuzu gösterir. Bu, kendini incelemektir. Bu, pratik çalışmadır.

Great Amwell House, 8 Şubat 1947

KENDİNİ HAKLI ÇIKARMA ÜSTÜNE BİR NOT

Bu Çalışma tarafından bizlere kendimizde gözlememiz ve karşı koymak için özellikle çalışmamız gerektiği söylenen birçok net şeyden biri, kendini haklı çıkarmaktır. Kendini haklı çıkarma ne anlama gelir? Kendinizi daima haklı çıkarmak anlamına gelir. Örneğin, insanın eylemini haklı çıkarması, kendini temize çıkarması ve yaptığı şeyin makul, doğru, uygun ve adil olduğunu başkalarına göstermesidir. Kendinizi haklı çıkarırken kendinizin her zaman iyi, saygıdeğer, adil ve düzgün biri olduğunuza dair resimden hareketle başlarsınız. Kişinin kendini haklı çıkarması, diğer insanlara kendisinin nasıl suçlanamayacağını, nasıl yanlış anlaşıldığını ve nasıl en iyi niyetlerle hareket ettiğini vb. açıklayıp kendini aklamasıdır. Kendini haklı çıkarmayı gözlemlemeye başlamışsanız bu faydasız etkinlikte insan ırkı tarafından her an müthiş miktarlarda psişik enerji kullanıldığını fark edeceksiniz. Erkek veya kadın, asla hatalı olamaz. Ne yaparsa yapsın, ne söylerse söylesin kendini her zaman haklı hisseder. Ona hiçbir şey nüfuz edemez. Hiçbir şey onu içinde mevcut olmayı tercih ettiği derin uykudan uyandıramaz. Ancak uyanmayı arzularsa, bu ciddi bir mesele halini alır.

Şimdi, bunu kendilerinde gözlemlemeye çalışmadıkça, kendini haklı çıkarmayı insanlarla konuşmak faydasızdır. Örneğin, bir kişiye birdenbire neden bu kadar negatif olduğunu soralım. Muhtemelen, ya negatif olduğunu kızgınlıkla inkar edecek ya da bunun için iyi bir nedeninin olduğunu söyleyecektir. Her iki durumda da kendini haklı çıkarır; yani negatif duygularını haklı çıkarır. İnkar ederek ya da başkalarını suçlamak gibi bir mazeret bularak kendinizi haklı çıkarabilirsiniz. Ama meselenin kökeni, insanın daima haklı olduğu ve bu nedenle de asla hatalı olamayacağına dair çizdiği bu resimde yatmaktadır. Burada, bizi kendimize dair yanılsama-

larımızda uykuda tutmak için çok etkili bir kuvvet faaliyettedir. Sonuçta, o zaman içsel olarak asla huzurlu olmayız. Tam tersine, savaştayızdır: kendimizle savaşmaktayızdır. Çünkü bizde, hatalı olduğumuzu bilen bir taraf ve bunu kabul etmeyi reddeden başka bir taraf mevcuttur. Bu noktada, Gurur ve Kibir adındaki iki Dev sahneye çıkar ama bana öyle geliyor ki asıl olarak Gurur başı çeker. Ama bu bir kişisel gözlem konusudur. Kibir insanın resimlerini yapabilir ve Gurur bunları savunur. Ama durum ne olursa olsun, kendini haklı çıkarma eyleminin gerisinde çok etkili bir kuvvet yatmaktadır ve bu kuvvet bize içsel denge ve dolayısıyla da içsel huzur yaşatmaz. Bir erkek veya bir kadın, örneğin bir şeyi itiraf edip kabul etmek yerine kendini haklı çıkardığı için bütün gece boyunca uykusuz kalabilir. Yine de eleştirel olmayan, samimi bir kendini gözlemleme eylemi; kayıp bir gümüş eşyayı –yani kayıp hakikati– bulmak için iç odaları araştırmak her şeyi temizleyecektir. Gerginlik gevşer. Gerçek bir kendini gözlemleme eylemi gerçekleştirilmiştir. Kabul edilmeyen ve bu nedenle de yeterince şurunda olunmayan bir şeyin tamamen şuura çıkarılmasına izin verilmiştir. Bütün içsel baskı ve gerginlik aniden ortada kalkar. Neden? Çünkü kendini haklı çıkarmanın –kişinin kendini kendine karşı haklı çıkarmaya çalışmasının– uğuldayan sesleri yerine gözlem, tanıma ve kabul gerçekleşmiştir. Bir başka deyişle, gerçek bir çalışma eylemi gerçekleştirilmiştir. Hap yutulmuştur.

4. Yol'da Kurnaz İnsan'ın yapıp yuttuğu bu hap hakkında bir kez daha konuşayım. Kurnaz İnsan yıllar boyunca kollarını açıp poposunun üstüne oturup kalmaz. Haftalar boyunca açlık çekmez ya da günler boyunca derin nefes egzersizi yapmaz. Kendini gözlemler ve makinesini –yani mevcut Varlığını– değiştirmek için o anda kendiyle ilgili ne yapması gerektiğini görür. Meseldeki bilge bakireler gibi akıllıdır. ("Bilge" olarak çevrilen sözcük, Yunancada "akıllı" anlamına gelir.) Gurur veya Kibir olmaksızın kendinde derhal tanıması ve kabul etmesi gereken şey üzerinde çalışır. Bu nedenle kurnaz, akıllı ve zekidir. Bir hap yapıp onu yutar. Şimdi, daima kendini haklı çıkarırsa, bu hapı yapıp yutması nasıl mümkün olabilir? Kurnaz İnsan, hayal ettiği şekliyle kendine ayak uydurmaya çalışmaz. Örneğin, yalan söylediğini açıkça fark eder. Bunu bir süre gözlemler ve kendinden gizlemeye, haklı çıkarmaya çalışmaz. Bunu fark eder, görür, tanır, kabul eder ve bu özel hapı yutar. Ardından, bunu sindirmelidir. İlaç, ağızda acı bir tat bırakır. Ama sindirildikten sonra tatlılaşır.

Kendimizi haklı çıkardığımızda, hiçbir şey kafamıza dank etmez. Adeta kendimizin yarısını, şuura girmekten alıkoymaktayızdır. Bir yanda yaşarız. Bu, Çalışma'da *tamponlar* olarak adlandırılan ve gözlemlenmesi son derece zor olan şeylerden dolayıdır. Ne kadar çok tampon varsa, kendini haklı çıkarma da o kadar çoktur. Ama bir tamponun diğer yanı gözlemlendikten, tanındıktan ve kabul edildikten sonra o tampon kendini asla yeniden oluşturamaz. Kendimize dair belirli bir fikri yitiririz. Bir şuur genişlemesi elde ederiz. Böylece daha yüksek bir Varlık seviyesine erişiriz. Bu ikilem gibi görünebilir. Kendinizde onaylamadığınız bir şeyi kabul edecek olursanız, daha yüksek bir seviyeye ulaşacağınızın söylenmesi ikilem gibi

gelebilir. İnsanlar, öz değer ve erdem hislerini artırarak daha yükseğe erişebileceklerini hayal ederler. Tam tersine, aşağıya düşerler. Bu, üzerinde düşünülmeye değer bir konudur.

Great Amwell House, 15 Şubat 1947

NEGATİF İZLENİMLERİ ALMAK ÜSTÜNE NOT

Negatif bir izlenim aldığınızda, bu içinizdeki 2. Kuvveti artırır. Kısacası, bunun her şeyi daha zor kıldığını söyleyebilirsiniz. İnsanlar çoğu zaman her şey hakkında zorluk çıkarırlar; doğrusu, zorluk çıkarmak onların Başlıca Özelliğine ait olabilir. Her kişi, her şeyin dayandığı bir Başlıca Özelliğe sahiptir. Bu, bir erkek veya bir kadındaki her şeyin etrafında döndüğü bir merkez eksenle karşılaştırılabilir. Bir kişi kendini unutup yalnızca hedefinin ne olduğunu hatırlamaya çalıştığında Başlıca Özellik müdahale eder. Her kararda, Başlıca Özellik karar verir. Kısacası, kişinin kendini değiştirmesi, Varlığını değiştirmesi bakımından bu içimizdeki en büyük 2. Kuvveti oluşturur. Her tezahür, üç kuvvetin –Birinci, İkinci ve Üçüncü Kuvvet'in– buluşma noktasıdır. Birinci Kuvvet aktif kuvvet olarak adlandırılır ve İkinci Kuvvet ise bu aktif kuvvete direnen kuvvet ya da karşıt kuvvettir. Bu 2. Kuvvet her şeyde vardır, en azından dilediğimizi yapabileceğimizi varsaydığımız imajinasyonda ve fantezide bile vardır. Ama bu direnç kuvveti olmasaydı her şey kısıtlamadan, frenden, çaba gereksiniminden, formdan yoksun olurdu; ne var ki bunu söylemek saçmadır çünkü var olan hiçbir şey, kendini tezahür ettiren hiçbir şey 2. Kuvvet'ten yoksun değildir. Şimdi, bir insan kendini değiştirmeyi hedeflediğinde, ona direnen 2. Kuvvet olarak Başlıca Özelliği karşısına dikilir. Ama insanlar kendilerinde 2. Kuvvete sahip olduklarını görmezler. Bunu daima kendilerinin dışında görürler.

Açılış cümlesine dönelim. Negatif bir izlenim aldığınızda, bunun 2. Kuvveti artırdığını söyledim. Bunun neden böyle olduğunu ve sonuç olarak bunun, bu duruma neyin neden olduğunu fark etmeksizin insanları Çalışma'da nasıl geri bırakabileceğini görmeye çalışalım. Şuurun artırılmasını ve böylece Varlığın değiştirilmesini amaçlayan bu Çalışma'daki bir kişinin, başkalarının negatif izlenimlerini durdurmadıkça belirli bir noktadan öteye ilerlemeyeceğini kastediyorum. Öncelikle başkalarının, hayatın ve her şeyin negatif izlenimlerini içeri almak ve bunları kabul etmek, Duygusal Merkezin negatif parçasını besler. Duygusal Merkezin bu parçasının aç bırakılması gerekmektedir çünkü bu, Duygusal Merkezdeki bir hastalık gibidir. Duygusal Merkez, bir erkek veya bir kadın bu edinilmiş parçaya karşı çalışırsa, Daha Yüksek Duygusal Merkezden anlam aktarabilir. Bunu ilham, anlam, çekilen sıkıntıların karşılığını almak, hayattan farklı bir şey, hayatın ve mutlu olmanın –ki bu zayıf bir sözcük olsa da tamamen doğru-

dur– içsel kaynağı olarak nitelendirebilirsiniz. Hepimiz uyuyan insanlar arasında doğduğumuz için, Baba ve Anne de geri kalan herkesle birlikte uykuda olduğu için negatif duygular bize bulaşır. Doğuştan itibaren çevremizdeki insanların atmosferini soluruz; insanlar negatiftir ve negatif duygular tarafından yönetilirler. Bu nedenle, edinilmiş Kişiliğimizde, Duygusal Merkezin negatif parçası olarak adlandırılan yapay bir merkez oluştururuz. Doğumda, Duygusal Merkez negatif bir parçaya sahip değildir. Demek ki negatif duyguları ediniriz. Bu bir lütuftur çünkü negatif duygular özsel Duygusal Merkezde doğsalardı, onlardan asla ayrılamazdık. Öğreti budur ve üstünde düşünürseniz, ne anlama geldiğini görebilirsiniz. Negatif olmanın geçerliliği *özsel* değildir. Edinilmiş Kişilikle ilgili bir meseledir ve dolayısıyla, bir hastalıktır. Belki de birkaç yıl sonra, negatif olmama hakkınız olduğu söylendiğinde neyin kastedildiğini görmeye başlarsınız. Bu, harikulade bir içgörü, gerçek bir uyanış, Varlığın değişiminin başlangıcıdır.

Şimdi, başka bir kişinin negatif bir izlenimini alıp kabul ettiğimizde bu, Duygusal Merkezin negatif parçasının üzerimizdeki gücünü artırır. Ama bununla da kalmaz. Bize geri döner; yani o kişinin içimizdeki o temsili, negatif hale gelir. Tanıdığımız her kişi, kendi dışımızda duyuların bir nesnesi olmanın yanı sıra içimizde bir temsil olarak da mevcuttur. Dış dünya sinir sistemi, sinirler ve onların dürtüleri aracılığıyla duyular *üzerinden* bize yansır ve içimizde insanlar, şeyler olarak temsil edilir. Yakından tanıdığınız bir kişinin negatif bir izlenimini aldıysanız, *içinizdeki bu kişi size* karşı negatifleşir. Örneğin, X kişisini sevdiğinizi söylersiniz. Daha sonra X'i görür ve onun ne kadar aptal olduğunu düşünürsünüz. O zaman, içinizdeki X negatifleşir. X hakkında bir kabus –onun sizden nasıl nefret ettiğini ve sizi öldürmeyi arzuladığını– görebilirsiniz. Neden? Çünkü siz X'i kendi içinizde öldürdünüz. Başkalarının negatif izlenimlerini almak, içinizdeki 2. Kuvveti artırır. Sizdeki düşmanları çoğaltır. Çalışma'daki diğer kişilerin negatif izlenimlerini almak ise Çalışma'da ciddi bir mesele halini alabilir.

Şimdi, negatif bir izlenimin gelişini görebileceğiniz ve serbestçe girmesine izin vermeyeceğiniz, onunla özdeşleşmeyeceğiniz, dilediği yere gitmesine izin vermeyeceğiniz, ona "Ben" demeyeceğiniz bir biçimde kendini gözlemleme yoluyla kendi içinizdeki bir revak*, bir hol veya bir boşluk açmışsanız o zaman bu izlenimin mekanik sonuçlarını ortadan kaldırırsınız. Bu büyüdür. Bu yer, herkesin kendi içsel dünyasında oluşturması gereken şeydir. Sanki dış dünyada fiziksel kapımızı açıp kötü bir adamla karşılaştığımızda onu içeriye buyur etmek ya da kapıyı yüzüne kapatıp kilitlemek gibidir bu. İçsel dünyada da aynı şey söz konusudur. Ama bu açıklığı, bu revakı oluşturmamışsak, kapıları ve kilitleri kontrol etmemişsek dış dünyanın merhametine kalırız, içimizde dış dünyanın sürekli etkisini önleyecek hiçbir şey olmaz. Dış hayat, insanlar ve diğer şeylerin duyular *aracılığıyla* yalnızca *izlenimler* olarak içeri girdiğini fark ettiğinizde, kendi içinizde bu içsel boşluğu ya da açıklığı oluşturmuşsanız, bu izlenimlerden

*sütunlu giriş (ç.n.)

bazılarının içeri girmesine izin verip bazılarını geri çevirebilirsiniz. *Bu, izlenimleri şuurlu bir şekilde içeri almaktır.* Bu, *Birinci Şuurlu Şok* olarak adlandırılır; hayatta mekanik olarak ne olurlarsa olsunlar bir erkek veya bir kadının, ilk defa bir erkek veya bir kadın olmaya başlamasıdır. Bu, *Şuurlu İnsan* olmanın *başlangıcıdır*. Şimdi, günlük hayatın olaylarının ve diğer insanların sonu gelmez kıskanç, haset, mutsuz ve dolayısıyla negatif izlenimlerini alıp kabul ederseniz, ister General olun, ister Başbakan, mekanik bir kişisinizdir. Hayat tarafından güdümlenen hayatın bir işlevisinizdir. Sizde gerçek anlamda şuurlu hiçbir şey yoktur. Bu nedenle, Çalışma sizin psikolojiye sahip olmadığınızı söyler. G. şunları söylemişti: "Bir makine nasıl psikoloji sahibi olabilir ki? Makineler makinelerdir, bazısı iyi bazısı kötüdür. Ona psikolojiden söz edebilmem için bir insan öncelikle uyanmaya başlamalıdır. Mekanikken, kim olursa olsun, onunla konuşamam. Psikoloji gerçek insana gönderme yapar. Hayatın oluşturduğu sıradan insan, hayattaki insan, kim olursa olsun makinedir. Makinelerle ilişkili olarak ne psikolojisi (bu sözcüğü vurguladı) olabilir? Makineler incelenirken psikoloji değil, mekanik bilgi gereklidir. İşte bu yüzden, mekanik bilgiyle başlarız. Psikolojiye, daha çok uzun bir yol vardır. Makinenin, insan makinesinin, makine olmadığı yanılsamasına sahip olan insanın incelenmesiyle başlarız."

Great Amwell House, 22 Şubat 1947

KİŞİNİN ŞUURLU OLMADIĞINI FARK ETMEK ÜSTÜNE

Bay Ouspensky bir keresinde, insanlığı daha yüksek bir Varlık seviyesine çıkarmak için Şuurlu İnsanlık Çemberi'nin gerçekleştirdiği çeşitli girişimlerden söz ediyordu. Şunları söyledi: "Şuurlu insanlar tarafından insanlık üzerinde yapılan çalışmalar olmasaydı, barbarlardan başka bir şey olmazdık. Kültürün ardında daima barbarlık tehdidi vardır ve şuurlu insanlar çeşitli aralıklarla dünyaya tesirlerini ekip İnsan'ı barbarlık durumundan çıkartıp yükseltmeye çalışıyorlar. Bu çabalar, farklı dışsal biçimler alırlar ve yalnızca zaman zaman verilebilir ama nihayetinde her zaman aynıdırlar." G.'nin iman, umut ve sevgiye dayanan geçmişteki öğretilerden söz ettiğine değinmişti. G.'nin şunları söylediğini aktarmıştı: "Bütün bu sistemler, tarihin farklı dönemlerinde insanlık üzerinde tesirlerde bulunmuştur. İman, umut ve sevginin tümü denenmiştir. Ama bu sistemi bana soracak olursanız, onun şuura dayandığını söyleyerek yanıt veririm. Öğrettiğim bu sistemde vurgu iman, umut ya da sevgi üzerine değil de şuur üzerinedir. Bu nedenle, öyle olduğuna inansa da İnsan'ın henüz şuurlu olmadığını söyleyerek başlarım. İnsan şuurlu olduğuna inanır. Bütün yaptıklarının ve söylediklerinin, tamamen şuurlu durumda yapıldığına ve söylendiğine inanır. Ama durum böyle değildir. Batı psikolojisi, Doğu psiko-

lojisine tezat olarak, İnsan'ın şu anki durumuyla tamamen şuurlu olduğu ve onun için daha ileri bir şuur durumunun mümkün olmadığı fikrinden başlar. Batı psikolojisinin yanıldığı nokta budur. Bir insan, şu anki haliyle, tamamen şuurlu değildir. Onun şuur dediği şey, benim anladığım anlamda şuur değildir. Öğrettiğim sistemin bakış açısından, İnsan zaten şuurlu olduğu yanılsamasına sahiptir oysa bir uyku durumundadır ve bütün hayatını bir uyku durumunda yaşar."

Başka bir toplantıda ise G. bir öğreti temeli olarak umut hakkında konuşmuş ve şunları söylemişti: "İnsanlar, kendilerini umuda bağlayabilir. Ölümden sonraki hayatı umut edebilirler ya da vaat edilen Mesih'in geleceğini ve onlar için her şeyi yapacağını umut edebilirler. Ama bunların hepsini uyku durumundayken yaparlar. İnsan ve İnsan'ın olasılıkları hakkındaki *gerçek* öğretinin tamamının, gelecek bir duruma ya da muhtemel ilerlemeye değil de İnsan'ın şimdiki gerçek durumuna –şu anki haline ve neye dönüşebileceğine– gönderme yaptığını anlamazlar. Bu nedenle, bu Çalışma'nın ne vaat ettiğini soracak olursanız, size hiçbir şey vaat etmediğini söyleyerek yanıt veririm. Bir insan, şimdi gerçekten ne olduğunun farkına vararak başlamalıdır. O henüz şuurlu değildir. Bunu gördüğünde, kendini hatırlayarak başlamalıdır. İnsan kendini hatırlayabilseydi, daha yüksek bir şuur seviyesinde olurdu. Artık uykuda olmazdı. Sonuç olarak, birçok yanılsamadan kurtulurdu ve her şey yeni bir ışık altında görünürdü. Devam etse, Kendini Hatırlamanın şuur durumunun yukarısında olan bir şuur durumuna –Objektif Şuur durumuna– erişirdi. Bu durumdayken, şeyleri gerçekten oldukları gibi görürdü. O zaman uyanmış olurdu. Bir insan Objektif Şuur'u umut etmekle yetinebilir ama umut bunu ona vermeyecektir. Şimdi ve burada kendi üzerinde çalışmalıdır ve bunun ona başka bir varoluşta verileceğini umut etmemelidir. İşte bu yüzden, bu sistem hiçbir şey vaat etmez. Ama bir insan çalışırsa, bir şey elde edecektir. Diyelim ki ayakkabı yapılacak deri alacaktır. Ama ayakkabıları kendisi yapmalıdır ki ayakkabılar onun ayağına uysun. Bunlar kendi ayakkabıları olmalıdır, ödünç alınmış ayakkabılar değil."

Bugün, yeterince şuurlu olmamak hakkında konuşalım. Bunu yapmadan Çalışma'yı *anlamanın* imkansız olduğunu biliyorsunuz. Kişi, kişinin yeterince şuurlu olmadığını tekrar tekrar duyar. Derken kişi bu mesele hakkında her şeyi bildiğini düşünebilir. Oysa kişi buna dair kesinlikle hiçbir şey *anlamaz*. Neden? Çünkü kişi gözlemlememiş ve yeterince şuurlu olmadığını kendi başına görmemiştir. Bu noktada tuhaf bir durum mevcuttur. Kişi hala kişinin tamamen şuurlu olduğu, her an şuurlu bir biçimde davrandığı ve her şeyi şuurlu bir biçimde yaptığı ve söylediği yanılsamasına sahiptir ve derken, Çalışma'nın öğretisinden, kişinin şuurlu olmadığını işitir. Bu iki öğreti, kişide uyandırılması gereken şeyi uyandırmaksızın zihinde durmaktadır. Böyle olur çünkü bir kişi Çalışma'nın öğrettiklerini kendine uygulamaz. İnsanlar Çalışma'yı sadece dinleyip başlarını sallarlar. Çalışma'yı biraz işitebilirler. Ama Çalışma'yı işitmek *ve yapmak* gereklidir. Başkaları hakkında sürekli olarak yürüttüğünüz bu içler acısı eleştirel gözlem yerine, kendinizi eleştirel olmayan bir biçimde gözlemleyerek ne söy-

lediğinizin gerçekten farkında olmadan konuştuğunuzu ve geri kalan her şeyi fark ettiğinizde yeterince şuurlu olmadığınızı pratik olarak kavramaya başlarsınız. Çalışma'nın hakikatini içsel olarak görürsünüz. Bütün dünya yeterince şuurlu olsaydı, savaşlar ve siyasi yalanlar vb. son bulurdu. Daha şuurlu insanlar arasında yaşamanın ne anlama geldiğine dair bir ipucu yakalayabiliyor musunuz? Bunu neden yapamadığınızı görebiliyor musunuz? Çalışma'nın amacı olan ve kendini gözlemleme aracılığıyla kendiniz hakkında daha şuurlu hale gelmenizle başlayan bir şuur artışının bütünüyle farklı bir hayata yol açacağını görebiliyor musunuz? Örneğin, sürekli olarak yinelenen önemsiz bir koşul nedeniyle incinirsiniz, yaralanırsınız, öfkelenirsiniz veya mutsuz olursunuz. Başkaları size hep *mekanik* (yani şuuruna varmadan) davrandığınızı söyler. Ama onlara inanmayacaksınız. Kendinizi haklı çıkaracaksınız. Bir başka deyişle, kendinize dair, nasıl biri olduğunuza dair daha şuurlu duruma gelmeyi reddedeceksiniz. Kendini gözlemlemenin içsel algısı aracılığıyla kendimizde yinelenen bir şeyi gördüğümüzde, aşama aşama özgürleşiriz, aşama aşama onun gücüne daha az tabi oluruz. Neden? *Şuurun artışı aracılığıyla*. Şuur artışlarının hepsi, mekanik davranışı daha az baskın kılar. Şuur ışıktır. Mekaniklik karanlıktır. Karanlıkta gerçekleşen şeyler, ışıkta gerçekleşemez. Kendini gözlemleme kanıksadığımız şeye, yani tamamen şuurlu olduğumuz ve her zaman şuurlu davrandığımız yanılsamasının içine bir ışık ışının süzülmesini sağlar. Ne büyük bir yanılsama! Daha büyük bir yanılsama düşünebiliyor musunuz?

Şimdi, bu Çalışma'yı yalnızca dinlemeyip *yapmak* meselesine gelince, bu Çalışma'yı yapmak çaba gerektirir. Ancak insanlar çabanın, örneğin sabahları daha erken kalkmak, bütün gün boyunca bahçe çapalamak, sigarayı bırakmak vb. anlamına geldiğini düşünerek büyük bir hata yaparlar. Çalışma'da çaba psikolojiktir. Bu tamamen, özdeşleşmemekle ve Kendini Hatırlamayla ilgilidir Çalışma'da çaba tamamen, kişinin kendini gözlemlemesi –kişinin kendindeki "ben"leri gözlemlemesi ve onlara ayak uydurmaması– ile ilgilidir. Çalışma'da çaba, kişinin kendine samimi olması ve böylece. güdülerinin gerçekte ne olduğunu bilmesi ve yapmacık davranmaması ile ilgilidir. Çalışma'da çaba, kişinin kendini hatırlaması ve her an herkesle ve her şeyle özdeşleşmemesi ile ilgilidir. Çalışma'da çaba, içsel konuşmayı durdurmaktır. Çalışma'da çaba, negatif izlenimlerin mekanik olarak düşecekleri yere düşmelerine izin vermemektir. Çalışma'da çaba, başkalarına karşı içsel hesaplar yapıp üst üste yığmak değil, başkalarında suçladığınız şeyleri –örneğin, kabalığı– kendinizde görmeye çalışmaktır. Çalışma'da tüm çabalar pasiftir. Kendini geliştirme, pasif *Do*'dan başlar. Çaba çok sakin, derin ve net bir biçimde görünen bir şeydir. Gürültü değildir, yapmacık değildir. Kasları sıkıştırıp çeneyi öne çıkartmak değildir. Çalışma'da çaba, içsel durumlarınız, psikolojik ülkenizde nerede olduğunuz hakkında çalışmakla ilgilidir. Çalışma'da tüm çaba, kendiniz hakkında daha şuurlu duruma gelmeye yöneliktir. Çalışma'da tüm çaba, içsel olarak nerede olduğunuzu –bu uçsuz bucaksız psikolojik ülkenin neresinde ikamet ettiğinizi– görmekle ve kendinizi bu ülkedeki sayısız kötü yerden ayır-

makla ilgilidir. Kötü bir içsel durumdan uzaklaşmanın, yalnızca özdeşleşmemekle mümkün olduğunu hatırlayın. Sıradan, mekanik bir erkek veya kadın her anki içsel durumuyla bütünüyle özdeşleşir. Çalışmaya başlayan bir kişi, bu durumlarda ikamet eden kötü "ben"lerle –sizdeki kenar mahallelerde yaşayan "ben"lerle– özdeşleşmemenin ne anlama geldiğini bilerek işe başlar. Daha sonra, Çalışma'nın ne anlama geldiğini ve böylece Varlık değişimine neyin yol açabileceğini bilmeye başlar. Tüm durumlarınıza, ruh hallerinize, düşüncelerinize ve hislerinize inanırsanız, "ben"lerinizin hepsine "Ben" derseniz kendinizle bütünüyle özdeşleşirsiniz ve dolayısıyla kendinizin yeterince şuurunda olmazsınız. Bir durumun şuurunda olmak, onu gözlemlemek; o durumda olmadığınız anlamına gelir. *Sır budur*; ezoterizmin ilk sırrıdır. İnsanlar yine de şunu sorarlar: "Varlığımı nasıl değiştirebilirim?" Çalışma'yı dinleyin ve *yapın*. Çalışma'nın öğrettiklerini kendi üzerinizde yapın ve uygulayın. Derken, aşama aşama Varlığın başka bir seviyesine geçeceksiniz. Bu nedenle, bu Çalışma'da hangi pratik çalışmanın net bir biçimde öğretildiğini düşünün. Çalışma'nın size, başlamanızı söylediği şeyle başlayın ve "Varlığımı değiştirmem için ne yapmalıyım?" sorusunu sormayı bırakın. Çalışma, nasıl başlayacağını size söylemektedir. Ama bunu pratik olarak takip etmeyi –şimdi gerçekten yapmayı– hiç düşündünüz mü? Bu Çalışma'nın konusu, karatahtada yazılanlar değildir: Siz kendinizsiniz. Çalışma'nın konusu sizsiniz. Bugün kaç kez negatifleştiniz? Bunu kaç kez fark ettiniz ve bununla özdeşleşmediniz? Bugün kendinizi bir kez bile olsun mekanik ruh hallerinizin dışına çıkardınız mı? Bir negatif durumu fark etme, negatif olduğunuzu ya da negatif konuştuğunuzu gözlemleme eylemi bile, sizi biraz olsun ayırır. Bazen bu kendini gözlemleme anı, sizi o an için bütünüyle değiştirecektir. Bu tür Çalışma anlarını yeterince çok yaşayabilmek, sizi yalnızca o an için değil, bütün hayatınız boyunca değiştirebilir. Bay Ouspensky şöyle demişti: "Hiçbir şey bütün gün boyunca negatif olmaktan daha kolay ve daha faydasız olamaz. İnsanlar, diyelim ki hayat kendilerinin düşündükleri gibi gitmediği için negatifleşirler. Biraz olsun anlayabilselerdi, hayatın mümkün olabilecek tek yönde seyrettiğini ve hiç kimsenin hiçbir şey yapamayacağını bilirlerdi. Bu kavrayış onlara yardımcı olabilir. Her şey olabileceği tek şekilde gerçekleşirken, insanın bütün enerjisini hayat hakkında negatifleşerek harcamasının ne faydası olabilir? Bu uykudur."

Great Amwell House, 1 Mart 1947

GELİŞMEMİŞ İŞLEVLER ÜSTÜNDE ÇALIŞMAK

Kişi hayatı kullanabilir ya da hayat tarafından kullanılabilir. Bir insan, hayat tarafından kullanıldığı zaman, Yeryüzü'nünkinden aşağıda olan bir hayat düzlemi tarafından tüketilen bir besindir. Her şey, başka bir şeyin

besinidir. Bir insan hayatı şuurlu kullandığında, Yeryüzü'nünkinden yukarıda olan bir düzlem için besin haline gelir. Nedeni şudur: Bir insan gittikçe daha şuurlu yaşarsa gelişir, hayat tarafından kullanıldığında ise gelişemez. Çalışma'da kullanılan bir örnek, bir meşe palamudunun yol kenarında durup çürümesi durumunda domuzlar tarafından yenileceği ama gelişip bir ağaç olursa farklı bir yazgıya sahip olabileceğidir. Meşe ağacı bir ev yapmak için kullanılabilir –yenilebilir– ama meşe palamudu kullanılamaz.

Bir erkek veya bir kadın, gelişmek için tek-yönlü olmaya son vermelidir, uçsuz bucaksız merkezlerin küçük bir parçasında yaşamaya son vermelidir. Herhangi bir anlamda İyi Ev Sahibi seviyesinin yakınındaki herkes –yani dış hayata yönelik makul, sağduyulu, eğitimli bir adaptasyona sahip herkes– her şey için kullanılan küçük bir gelişmiş parçaya sahiptir. Bu, her şey için –çivi çakmak ya da yazı yazmak gibi– bir testere kullanmak gibidir. Gelişmek, gittikçe daha az tek-yönlü duruma gelmektir. Kişi kendi ülkesini keşfetmeli ve onun içinde seyahatlere çıkmalıdır; evet, diyelim ki kendindeki Paris'e gitmelidir. Ne yazık ki insanlar oldukları yere çakılırlar ve kendilerinin ardına bile bakmazlar; böylece nerede ve nasıl tek bir şeye, tek bir fikre, kendilerinin tek bir resmine, tek bir bakış açısına, tek bir görüşe, tek bir ifadeler dizisine ve her şey hakkında tek bir yargıya saplanıp kaldıklarını görmeyebilirler. Hayatın yaklaşık ilk yarısı için, edinilmiş Kişilik tarafından kendilerini dünyayla ilişkilendirmede en çok kullanılan işlev yeterli olur. Görünüşte gayet iyi durumda kalırlar. Başka merkezlere ait başka işlevlerin ifadeye gereksinim duyduğu bir an gelir. Yani makinenin derhal dengelenmesi gerekir. Kullanılmayan işlevler, kendilerini diğer işlevlere yansıtmaya başlar. Kişinin kendi sınırlamaları, sadece başkalarında var olan sınırlamalar olarak görülür. İşte bu yüzden bunların şuura çıkarılıp başkalarına şuursuzca yansımasının önüne geçilmelidir. Örneğin, gelişmemiş düşünmenin gözlemlenmesi ve kişinin gittikçe bunun daha çok şuuruna varması gerekir. Düşünmenin en az kullanılan merkez olduğu bir kişiden –örneğin 123 insanından– söz ediyorum. O kişi, bunun ardından, tahammül edilemeyecek kadar aptal olan kişinin bir başkası değil, kendisi olduğunu görecektir. Bunu yapmadıkça, aynı koşul tekrar tekrar gerçekleşecektir. Çünkü bizlerde, şuurumuzun dar aralığının ötesindeki şey, irademizin küçük sahasına karşı çok güçlü biçimde etkide bulunur. Bu nedenle, Çalışma kendimize dair şuurumuzun artırılmasının önemini vurgulamaktadır. Sizi şaşırtan bir tarzda davrandığınız zamanlara dikkat edin. Gelişmemiş bir merkezin, sizin aracılığınızla enerji boşalttığından –yani enerjinizi çok aptalca, çocukça bir biçimde harcadığından– emin olabilirsiniz. Çocukça, bu bağlamda, gelişmemiş anlamındadır. İnsanlar şunu sorarlar: "Öz kötü müdür?" Öz gelişmemiştir. Gelişmemiş bir şey kötü –yani dürtüsel– olabilir. Geliştiğinde ise, kendi zekasına ve kullanımına geçer. Bizdeki gelişmemiş her şey –yani gelişme şansı hiç verilmemiş her şey– nezaketsizce –tamamen şiddetli, dürtüsel bir biçimde– davranabilir ve bu nedenle de kendi içinde kötü görünür. Kendi içinde kötü değildir. Sadece hapistedir.

Daha önce söylendiği gibi, bir erkek veya bir kadın, Kişilikteki görece gelişmiş işlev aracılığıyla belirli bir yaşa makul bir biçimde gelebilir. Daha sonra, –insan-hayvan tiplerde değil de kendilerinde daha fazlasına sahip insanlarda– diğer yanların tanınması ihtiyacı ivedileşir. Bu diğer yanlar, yeni bir eğitim gerektirmektedir. Bu Çalışma, ikinci eğitim olarak adlandırılır. Temel fikirlerinden biri, diğer merkezleri açıp 4 No.lu İnsan –Dengeli İnsan– haline gelmektir. Ama katılık bunu önler. Demek ki kişi bu nokta üstünde düşünerek işe başlamalıdır. Diyelim ki yaklaşık 30 yaşından sonra bile, kişi kendinin diğer yanlarını görmeye ve onlar hakkında düşünmeye başlamalıdır. Sıradan bir insan 1 No.lu –yani Hareket Merkezindeki–, 2 No.lu –yani Duygusal Merkezdeki–, 3 No.lu –yani Entelektüel Merkezdeki– İnsan'dır. Her durumda, hayatının ortasında bu işlevin sonuna gelip yolu, yani anlamı kaybedecektir. Derken, türlü türlü sorunlar baş gösterir. Çözüm, kendi içinde yatar. Çalışma, gelişmemiş parçaları geliştirme hakkındadır. Karanlık yanımız, yalnızca kendimize dair kabul etmeyi reddettiklerimizi değil, kullanmadıklarımızı da içermektedir. Her merkez, tamamen farklı bir görüş sunan bir zihindir. Bu görüşlerin hepsi gereklidir. Bu nedenle bir insan yalnızca şu andaki küçük tek-yönlü varlığında ne olduğu üzerinde çalışıp *bunu* geliştirmekle kalmayarak yeni anlayış biçimlerine ve yeni ilgi alanlarına da izin vermelidir. Demek ki burada, insanların hayatta yapabileceklerini asla hayal etmedikleri yapılacak bir sürü şeye sahibiz ve sahip olabiliriz. Entelektüel Merkez, Duygusal Merkez, Cinsellik Merkezi, Hareket Merkezi ve İçgüdüsel Merkez vardır. Bunların hepsinin, tam erkek veya kadında *peş peşe olacak şekilde* işbirliği yapması gerekir. Ardından, hiçbir çelişki olmaz.

Bu kısa bir nottur ama yeterince soru olursa, bu konuya tekrar döneceğim. Çalışma'nın kendi içinizdeki yeni gelişimi kullanmanızı mümkün kılacağını ama hayatın bunu yapamayacağını eklemek istiyorum. Doğru çaba –tekrar değinmek gerekirse– anlaşıldığında, yeni bir enerji kaynağı –yeni bir merkez– açabilmenize imkan tanıyan yeni bir şey öğrenmek içindir. Kişilik insanı ergeç hapseder. İnsan psikolojik açıdan çok geçmeden "ölür." Çalışma bir insanı hapisten çıkarmaya başlar. Ama öncelikle, o insanın bir şeyde iyi olması gerekir. İşte bu yüzden, bazıları için yalnızca kale alma, negatif duygular, özdeşleşmemek ve kişinin hayatla ilk mücadelesi doğrultusunda yer almayan şeylere girişmeye kalkışmamak hakkında çalışmak öncelikli ihtiyaçtır. Çalışma hayatta çok yardım eder. Biraz zeka gereklidir. Sonrasında, başka bir şekilde yardım eder. Çalışma farklı yaşlarda, farklıdır.

GELİŞMEMİŞ İŞLEVLER ÜSTÜNE EK NOT

Olağan merkezlerimizin hepsi gelişmiş olsaydı, bütün hayatımız farklı olurdu. Daha Yüksek Merkezlerden söz etmiyorum çünkü bu Çalışma'nın öğrettiği gibi, Daha Yüksek Merkezler tamamen gelişmiştir ve bizde sürekli olarak çalışmaktadırlar. Ama onları işitemeyiz. Olağan merkezlerimiz hem karmaşa içinde hem de doğru gelişmemiş olduğu için onların titreşimlerini almayız. Örneğin Duygusal Merkezin durumu, Daha Yüksek Merkezden gelen sürekli anlamları işitmeyi imkansız kılacak türdendir ve bu, hayatın daha ilk yıllarında esas olarak taklit yoluyla bir sürü faydasız negatif duygunun biriktirilmesinden dolayıdır.

İçgüdüsel Merkez ve bununla bağlantılı olarak nelerin geliştirilebileceği hakkında konuşalım. İçgüdüsel Merkezin bir işlevi, duyumsamadır. Duyumsamanın geliştirilmesinden ne anlarsınız? Her işlev dışarıya ve içeriye yönlendirilebilir; yani Çalışma'nın terimlerini kullanacak olursak, dışsal dikkatle ya da içsel dikkatle ilişkilendirilebilir. Burada, dışarıya yönlendirilmiş duyum işlevinin gelişiminden söz ediyorum. Kendi dışınızdaki hiçbir şeye herhangi bir hassaslıkta dikkat gösteremediğinizi varsayalım. Örneğin, haritaların nasıl çizildiğine, farklı ağaçların yapraklarına veya bir takım şeylerin biçimlerine ve düzenlemelerine hiç dikkat göstermemiş olun. Şöyle dersiniz: "Tam olarak nasıl olduğunu gerçekten hatırlayamıyorum." Böyle bir durumda, dış duyumsama gelişmemiştir. Bununla ilgili bir egzersiz vardı; kısa bir süre birçok nesneye dikkat edip daha sonra onları *ayrıntılı* tarif etmeye dayanıyordu. Bu, dış bir nesneye yöneltilmiş duyumdaki dikkati geliştirir. Resim çizmenin ve boyamanın faydalı olması ve insanı tazeleyebilmesi bundan dolayıdır. Nadiren kullanılan bir işlevin kullanımı her zaman tazeleyicidir. Aynı temel işlevin sürekli kullanımı ise tüketicidir. Herkeste bir sürü yeni zemin vardır. Ama insanlar aynı aşınmış yollardan yürümeye devam edeceklerdir. Bu nedenle, Çalışma düşünmeyi değiştirmekle başlar. "Bu Çalışma," denir, "*sizi yeni bir tarzda düşündürmeye* yöneliktir. Bütün meselenin başlangıcı budur" ve bu sık sık tekrarlanır. Şimdi, Çalışma'nın tüm fikirleri, öğrenilirse ve uzun yıllara dayanan bir süreçte özümsenirse, zihni yeni doğrultularda açar ve kişinin her şeye bakışını baştan sona farklılaştırırlar. Yani bu Çalışma bir kişinin düşünüşünü geliştirir. Aslında, insanlar düşünmeyi öğrenir. Bu genel fikir, işlevler ve merkezlerin yeni gelişimi hakkındaki bütün konuşmalarda en öncelikli noktadır. Çalışma, düşünmeyi değiştirerek, diğer değişikliklerin de gerçekleşmesini mümkün kılar. Kişinin zihni tamamen aynı kalırsa, kişinin görüşleri ve önyargıları tamamen aynı kalırsa kişinin düşünceleri de tamamen aynı kalacak ve böylece, kişideki her şey aynı kalacaktır. Çalışma'nın büyüsü, düşünülecek yeni fikirlerden başlar. Çalışma, zihni mekanik olarak belirlenmiş pozisyonundan değiştirerek başlar. Bunun ardından, geri kalan her şey de biraz değişebilir. Oysa insanların hep, isterlerse değişebileceklerini düşünmeleri ne tuhaftır. Özgür olduklarını hayal ederler ama ancak

başka bir doğrultudan gelen yeni bir kuvvetin –yeni bir dizi fikrin– herhangi bir değişimin gerçekleşmesini olası kılabileceğini görmeyerek bahaneler bulurlar. Bu nedenle, merkezlerin gelişimi hakkındaki bütün bu konuşmalarda ve bunu izleyecek konuşmalarda, gerekli ilk koşulun yerine getirildiği, yani zihni değiştirmeyi mümkün kılabilecek şuurlu bir öğretiyle temas kurulduğu varsayılmaktadır. Sizlere yine, İnciller'in zihin değişiminden, μετανοια'dan başladığını hatırlatmak istiyorum.

Duygusal algılamayı ele alalım. Bazıları, duyumsama aracılığıyla algılamadan çok buna sahiptir. Duygusal algılama, merkezlerin duygusal parçalarıyla, özellikle de Duygusal Merkezin entelektüel parçasıyla bağlantılıdır. Bu çok hızlıdır ve bu parça aracılığıyla bir saniyede algılanan bir düşüncenin kağıda dökülmesi saatler alabilir. Duygusal Merkezin entelektüel parçası, Daha Yüksek Duygusal Merkeze açıktır ve daha yüksek anlamın titreşimlerini bölük pörçük alabilir. Bir psişik merkezin çalışmasının veya titreşimlerinin şuuruna, farklı seviyelerdeki anlamlar olarak varırız. Daha düşük bir merkezle yalnızca bir anlamı görürken, Daha Yüksek Merkezle iç içe geçmiş birçok anlamı görürüz. Merkezlerin az ya da çok mekanik olan olağan parçalarını kullanarak çok az anlam görmekteyiz. Deneyimlerde bir bayatlık hissetmemiz işte bu nedenledir. Ama kişinin öğretilenlere göre kendi üzerinde gerçekleştireceği çalışma aracılığıyla her zaman mümkün olan daha yüksek bir anlamın bir anlık kavranışı, yepyeni bir anlam dizisi sunabilir. Şeyleri –problemlerimizi vb.– yeni bir tarzda görürüz. Sıradan ve donuk olan, dönüşmüş görünür. Bu Çalışma, izlenimleri *dönüştürmek* içindir. Bu nedenle, her şeyi mekanik yaptığınız gibi görmemeye ve her şeye olağan yaklaşımınızla özdeşleşmemeye çalışın. *Her şeyi görme alışkanlığınızdan* bir adım uzaklaşın; öncelikle, her şeyi gündelik olarak nasıl ele aldığınızı fark edin. Her merkez ve bir merkezin her noktası, aynı şeyi yeni tarzlarda görebilir. *Şimdi, bizdeki merkezlerin hepsi çalışıyor olsaydı, her şey pek çok farklı tarzda görülebilirdi.* Düşünmeyi ele alalım; düşünme, Entelektüel Merkezin bir işlevidir. Şimdi, hissetmeyi ele alalım; hissetme Duygusal Merkezin bir işlevidir ve bir şeyi, bir problemi; düşünmenin görme biçiminden tamamen farklı bir tarzda görür. İkisi birbiriyle bağdaşmaz; yani asla buluşamazlar. Kişi bir durum hakkında düşünür; daha sonra, mümkünse *aynı* durum hakkında hissedebilmelidir. Düşünmeyi ve hissetmeyi aynı duruma ya da anlaşma noktasına asla getiremeyeceksiniz. Demek ki merkezlerin her biri aynı durumun farklı yorumlarını vermektedir. Öyleyse, kişi her iki yorumu kullanmayı da öğrenmelidir. Bu noktada, düşünmekten bir şey alabilen ve hissetmekten bir şey alabilen ve bir sonuç, bir uyum, bir karar oluşturabilen *bireysellik* ortaya çıkar. Bu, merkezlerin uyumlandırılmasıdır. Ama bu ancak, *tek bir* merkezle ve onun işlevleriyle özdeşleşmeyerek ve geri kalanını dışta bırakmayarak mümkün olabilir.

Aynı problemin farklı zamanlarda farklı göründüğü doğru değil midir? Bunun, sözde iradenin zayıflığı olduğunu düşünmeyin. Bu, gelişmenin başlangıcıdır; aynı durumu birçok yönden görebilmektir. Yalnızca tek bir işlevi ve onun yargılarını –örneğin, düşünmeyi– takip etmek, tek bir merkeze köle olmak ve tek-yönlü kalmak olur. Çalışma, bu nedenle, Dengeli

İnsan, 4 No.lu İnsan olmaktan söz etmektedir. 4 No.lu İnsan, tüm farklı anlamları, farklı yorumları ile merkezlerinin hepsinin çağrılabileceği insandır. Birçok teli olan bir gitar gibidir. Sürekli olarak tek telden çalmak, herhangi bir uyuma ulaşmak değildir. Dengeli İnsan, bir şeyi farklı merkezleriyle farklı biçimlerde görerek ve bu farklı bakış açılarının hepsinin bir sonucunu ya da uyumunu oluşturarak kendi uyumuna erişebilir. Dengeli İnsan budur. Ama dengesiz bir insan bir merkezin tek bir parçasıyla, tek bir pencereden dışarıya bakar. Bu nedenle bir Varlık genişliğine sahip değildir. Dar görüşlüdür; hayatının bütün anlamı ve yorumu için tek bir küçük işlevini kullanır. Böyle bir insan, hayatta büyük bir kuvvete ve esnemezliğe sahipmiş gibi görünebilir. Ama Çalışma'nın bakış açısından en zayıf, en mekanik, en tek-yönlü insandır. Çalışma'da tek-yönlülük Varlığın zayıflığının bir işaretidir.

Great Amwell House, 22 Mart 1947

KİŞİNİN BİR MAKİNE OLDUĞUNUN KİŞİSEL OLARAK KAVRANMASI

Bay Ouspensky bir keresinde öğretmeniyle konuşuyordu. "Kişi bir makine olmayı nasıl durdurabilir?" diye sordu. Şu yanıtı aldı: "Ah, işte gerçek soru bu. Bu tür soruları daha sık sorsaydınız, konuşmalarımızda belki de bir yerlere ulaşabilirdik. Bir makine olmaya son vermek mümkündür ama bunun için iki şey gereklidir. Birincisi, kişinin bir makine olduğunu bilmek ve kavramak ve ikincisi, makinenin kendisini ve olasılıkları bilmek gerekir. Bir makine, gerçek bir makine kendini bilmez ve bilemez. Gerçek bir makine kendinin makine olduğunu bilseydi, artık bir makine olmaktan çıkardı." Bu tür konuşmalar hep, İnsan'ın şu anki haliyle uykudayken ve hayat tarafından güdümlenirken bunu görmeksizin ve fark etmeksizin bir makine olması ve insanın kendini gözlemlemesi ve kendinin farkına varması durumunda ergeç bir makine olmaya son verebileceği hakkındaydı. Bu öğretide, İnsan'ın bu *ikili* görünümü –mekanik İnsan ve Şuurlu İnsan– her zaman vurgulanır. İnsan'ın bir makine olduğunu öğreten bütün bilimsel doktrinler doğrudur. Ama doğru olmaktan çıktıkları nokta, İnsan'ın bir makine olmaktan çıkıp şuurlu olabileceğini anlamamalarıdır. Daha önce de söylendiği gibi, gerçek bir makine, örneğin bir motor, asla bir makine olduğunu bilemez ve bu nedenle de aşınıp parçalanıncaya kadar makine olmayı sürdürmek zorundadır. Bilim insanları bir robot yaratabilir ama bu şuurlu olmayan bir robottur. Bay O. bir keresinde şöyle demişti: "İnsan hakkında hakikat barındırmayan tek bir teori bile yoktur. İnsan'ın bir makine olduğu teorisi bir ölçekte doğrudur. Görece doğrudur. Ama bütün ölçeklerde doğru değildir. Bütün hakikati görmek, hakikati bir bütün olarak görmek ya da insanların tam hakikat olarak adlandırdığı şeyi görmeye baş-

lamak, ölçeği görme meselesidir ve bu da İnsan'ın tam şuur olarak kabul ettiği sözde uyanık şuurun ötesinde bir şuur gelişimini gerektirir. Tam şuurun ışığında, normalde çelişki gibi görünen şey artık öyle görünmez. Her şey ölçekteki doğru yerine oturur." "Şuur gelişiminin bir işareti nedir?" diye sorduğumda, aldığım yanıt şu olmuştu: "Söylediğim gibi, şuur gelişimi farklı kategorilerde düşünebilme, her şeyi farklı ölçeklerde görüp farklı kategorilerde düşünebilme gücüdür." İnsan'ın kendinin farklı ölçeklerde olması ve insanlığı bir bütün olarak aynı seviyede ele almanın, gelişmemiş şuurun bir işareti olduğu hakkında konuşmaya devam etmişti. Onunla yaptığım konuşmayı çok net bir biçimde hatırladığım için, söylediklerinin geri kalanının bir kısmını size aktaracağım. Bana doğru bakarak şöyle demişti: "Düşünmenin farklı kategorilerini, farklı ölçekleri, farklı varlığı kavramıyorsunuz. İnsanları tamamen aynıymış gibi düşünüyorsunuz. Bu Çalışma'nın insanlığı yedi tür İnsan'a ayırdığını biliyorsunuz. 1 No.lu, 2 No.lu ve 3 No.lu insanlar makinelerdir. Her biri kendine özgü bir biçimde tek-yönlüdür. 4 No.lu İnsan dengelidir. 5 No.lu, 6 No.lu ve 7 No.lu İnsanlar şuurludur. Her zaman düşünme eğiliminde olduğunuz gibi düşündüğünüz sürece, bunu anlayamayacaksınız. Düşünmeniz değişmedikçe şuurunuzun değişmeyeceğini ve dolayısıyla, aslında tamamen farklı oldukları ve hiçbir bağlantıya sahip olmadıkları halde her şeyi aynı seviyede, aynı ölçekte ele alma eğiliminde olacağınızı kastediyorum." Her şeyi farklı ölçeklerde görebilme gücünün, Çalışma'dan kuvvet edinmek ve Çalışma'nın gücünü kendinde korumak için ne kadar elzem olduğunu söyleyerek sözlerine devam etti. "Çalışma'nın değerlendirilmesinden kasıt budur," dedi. "Çalışma sürekli olarak yenilenmedikçe, hayatın olağan seviyesine düşer ve kuvvetten kesilir." Bunu daha sonra, Çalışma'nın *dikey* hissi olarak adlandırdım. Ölçek dikeydir; yukarı ve aşağı yöndedir. Kendini Hatırlamanın tamamına bu his eşlik etmelidir. Yaratılış Işını, zihinde tutulduğunda, kendi başına bir şuur değişimi üretebilir çünkü ölçeğin, farklı kategorilerin, farklı seviyelerin dikey bir çizimidir. Gün boyunca bir mantar hastalığı gibi yayılan küçük duygulardan ve düşüncelerden bizi başka ne kurtarabilir ki?

Şimdi, kişinin makine olduğunun fark edilmesini ele alalım. Kim şimdiye kadar kendinin bir makine olduğundan şüphe etmeye başlamıştır? Bu şüphe, kendimizin fotoğraflarını çekebildiğimizde başlar. Bir fotoğraf, tek bir gözlem değil, insanın bir süre boyunca kendi üzerinde yaptığı bir dizi gözlemdir. İnsan, kendinin o ana dek üstü reklamlarla ve kendi resimleriyle kaplanmış olan sindirilmemiş kütlesinden ayrılan bir şeyin farkına varır. Kendi hakkında kullandığı resimlerin hiçbiriyle örtüşmeyen bu fotoğrafın bir ipucunu yakalayınca irkilir. İnsanın resimleri ve fotoğrafları tamamen farklı şeylerdir. Bunlar asla örtüşemez. Kişi muhtemelen bir an rahatsız olur. Bu sanki kişinin çoğu zaman üzücü ama daima hoşa giden bu resimleri basmak için zaman harcadığı bir karanlık odaya bir ışık ışınının girip bilinmeyen bir şeyin görüntüsünü duvara düşürmesi gibidir. Kişi, "Demek ki sandığım gibi değilmişim," diye mırıldanır. Kesinlikle. Artık kişi birçok biçimde negatifleşir çünkü şuurda biraz artış yaşanan her an, insanın ken-

dini makine olarak görme deneyimi –yani uyanma deneyimi– genellikle kendi güçlerini korumayı ve sizi tekrar uyutmayı isteyen bir sürü "ben"i sahneye çıkarır. Sizi sessizleştiren ve hatta dehşete düşüren o uyanış anlarından söz etmiyorum.

Şimdi, bu Çalışma size, sizde nerede olduğuna göre yardım eder. Merkezlerin en yüksek parçalarında olmak için tasarlanmıştır. Burada, negatif "ben"lerin saldırılarına dayanabilir ve böylece, bir insan ona verdiği değeri sık sık yenilerse, ergeç uyanabilir. Kişi bir ateş yakmalıdır. Çok uzun süre uyumak kötüdür. Hepimizin çoğu zaman hiç fark edilmeyen, ne oldukları görülmeyen ve bizim "Ay'ı beslememizi" –yani faydasız ıstırapların sonsuz labirentlerinde dolaşmamızı– isteyen tehlikeli negatif "ben"lere sahip olduğumuz, doğru değil midir? Bunların yakın mevcudiyeti bile her şeyi karartabilir. Bu nedenle insanın çalışması, direnebilecek bir şeyi -gerçekten de onların gücünü kırmak için tasarlanmış bir şeyi– arayıp bulması gerekir. Bunları oluşturan hayattır ve demek ki hayat bunları kıramaz. Uyanmak isteyen İnsan'ın hayattan farklı bir kaynaktan yardım almasının gerekmesi işte bu yüzdendir. Hayat tarafından bir makine olarak oluşturulan insan bu negatif durumların zehrine sahip olacaktır. Mekanik insanlığın tamamı buna sahiptir. Yalnızca Şuurlu İnsan --kendini zehirlemekten vazgeçen insan– ona yardım edebilir. Şuurlu İnsan'dan gelen bu Çalışma'nın tamamı, hayatın üzerimizdeki yanlış gücünü kırmakla ilgilidir. Hayatın en kötü gücü, negatif duyguların bulaşmasıdır. Bu çok korkunç bir şeydir. Negatifleşmenin ne kadar korkunç olduğunu –sessizce, kendi başınıza bile olsa– bildiğiniz bu aşamaya hiç ulaştınız mı? Ama Çalışma –yani şuurlu öğreti– hayattan daha güçlüdür. Öyle olmasaydı, Yeryüzü üzerinde kültür, edebiyat, sanat diye bir şey olmazdı; uygarlaşmış hiçbir şeye sahip olamazdık. Şimdi, kişi kendi mekanikliğinin bir yanını fark etmeyi amaçlıyorsa, negatif durumları gözlemleyin. Bu, çok uzun zaman alır çünkü kişi bunları haklı çıkarmayı sürdürür. Kendinizdeki her şeyi, düşündüklerinizin, hissettiklerinizin ve yaptıklarınızın hepsini haklı çıkarırsanız elbette ki bir makine olduğunuzu asla göremezsiniz. Bunu kavradınız mı? Kişinin bir makine olduğunu görebilmesi, kendini haklı çıkarmamayı gerektirir. Bu ise pek çok kibir ve gösterişten –bir sürü resim, tampon, tutum gibi şeyden- kurtulmak anlamına gelir. Görüyorsunuz ya karmaşıktır bu, bir şey bir diğerine bağlıdır. Kişi kendinin dışına bir adım atarak farklı bir kişi olamaz. Ama bu noktada bir şey yardımcı olur. Hiç kimse kendinin bir makine olduğu fikrine katlanamaz. Kendimizi haklı çıkarmamızın nedenlerinden biri budur. Bilim insanları bizim makine olduğumuzu söylerler ama bir bilim insanına makine olduğunu söylerseniz, keyfi kaçar. Şimdi, makine olmaktan hoşnutsuzluk duyduğumuz için kendimizde makine olmayı istemeyen bir şeye sahibiz demektir. Bu ilginç bir olgudur. Bunu kendiniz düşünün. Ama gelecek sefer, herkesin hiç farkında olmadığı durumda bir makine olduğu –her şeyi tipik biçimde ele alışı ve tıpkı bir makine gibi tepki verişi– konusunda konuşmaya devam edeceğiz. Kişinin hayat damgalı bu tipik mekanizmayı gereksinmediğini fark etmesi çok harikuladedir.

Sorsanız, bir karınca bir makine olduğunu kabul eder miydi, ne dersiniz?

MEKANİK BİLİMİ VE PSİKOLOJİ

Son olarak, kişinin bir makine olduğunun kavranılması hakkında kısa bir makale okunmuştu. Kişinin bir makine olduğunun ve mekanik davrandığının kavranılmasının son derece tatsız olduğu söylenmişti. Yaptığımız veya söylediğimiz her şeyin tamamen şuurunda olduğumuz yanılsaması çok güçlüdür. Bunun sonucunda, en otomatik davranışımızı bile haklı çıkarırız. Her şeye bir açıklama getiririz; söylediğimiz ya da yaptığımız herhangi bir şeyde aslında neyi kastettiğimizi açıklarız. Böylece, makineler olduğumuzu görmekten kaçınırız. Kendinizi her şeyde haklı çıkarırsanız –yani kendinizi her zaman haklı görürseniz– tamamen mekanik davrandığınızı ve yeterince şuurlu olmadığınızı asla kabul etmezsiniz. Oysa samimi, eleştirel olmayan ve doğrudan kendini gözlemleme, size böyle olmadığınızı gösterecektir. Bu, yeni bir duygusal durumu ortaya çıkartır. Çalışma'da gerekli olan belirli duygusal deneyimler vardır ve bunlar belirli bir sırayla gelir ve Çalışma'yla yeterli bir süre temas durumunda olmaktan doğar. Bu duygusal durumlar, Sahte Kişiliğe ait ya da onu destekleyen duyguların üstesinden gelir. Bunlar genelde, kendini beğenmişlik ve kendine değer vermek açısından acı vericidir. Mekanik davranışımızı haklı çıkaran ve makineler olduğumuzu görmekten bizi alıkoyan şey elbette ki kendini beğenmişliktir. G. bir keresinde şöyle demiştir: "Bir duygu yalnızca başka bir duygu tarafından mağlup edilebilir." Şimdi, kişinin bir makine olduğunun kavranmasının, herhangi bir faydalı duygu doğuracağını düşünemeyebilirsiniz. Tam aksine, yalnızca negatif duyguların doğacağını bekleyebilirsiniz. Garip olan şey, durumun böyle olmamasıdır. Kişinin bir makine olduğunun kavranmasından doğan çaresizlik hissinin ve hiçlik hissinin, negatif duygularla hiçbir ilgisi yoktur. Negatif duyguların gerisinde öfke, şiddet, şüphe, küskünlük, içsel hesaplar gibi şeyler yatar. Ama mekanikliğin kavranmasından doğan duygunun gerisinde huzur yatar. Ve negatif duyguları alt edebilecek olan şey de bu duygudur.

Şimdi, negatif duyguların mekanik olduklarını hissetmeye başladıktan sonra –yani içsel tat aracılığıyla bunun böyle olduğunu hissettikten sonra– bunların gücünün büyük bir kısmını ellerinden alırsınız. İçsel tat, Gömülü Vicdan'ın ilk işaretidir. Bu daha derin duygusal algılamaya sahip olmadığımız takdirde, negatif duyguların sakıncalı olduklarını asla hissedemezdik. Ve buna ek olarak, bunların daima *yalan söylediklerini* ve hiçbir şeyi doğru biçimde yansıtmadıklarını, her şeyi çarpıtıp bozduklarını kendiniz görebilirseniz, birçok insanın yaptığı gibi bunların sizin üzerinizdeki sürekli hakimiyetine boyun eğmeyeceksiniz. Elbette ki derin uykuya dalmadığınız takdirde. Çünkü negatif duyguların mekanik olduklarını *hissederseniz* ve yalanlar söylediklerini *zihinsel olarak görürseniz*, o zaman iki merkezi şuurlu kullanırsınız ve bu, mekanikliğin büyük gücüne direnebilecek çok güçlü bir şey oluşturur. En büyük iyileştirici güce sahip olan ve uzun zamandır kendimiz olarak kabul ettiğimiz makinenin tiranlığına karşı bize

yardım eden şey işte bu huzurlu duygular, içgörüler ve hakikatin algılarıdır. Ama bu makine –kişinin kendi– aslında kişinin kendi değildir. Bunun pençesinde en aptalca ve hatta ahmakça hayatlar sürdürmekteyiz. Çalışma, bizi bu alışılagelmiş makine davranışından ayrı olan yeni bir davranışa uyandırmak içindir. Kişinin her şeyi *yeni bir tarzda* alabileceğini hatırlayın. Evet, sizi temin ederim ki her hayat koşulunu, hayatın her olayını tamamen yepyeni bir tarzda alabilirsiniz; yeter ki bir makine olarak şu ana dek hayatı nasıl aldığınızı görebilin. Bu sizde başladığı anda, bir *psikolojiye* sahip olursunuz. Olağan bir makine insan, psikolojiye sahip değildir. G. bir keresinde açıkça şunları söylemişti: "Neden uykudaki olağan insan hakkında sanki bir psikolojiye sahipmiş gibi konuşuyorsunuz? Uykudaki olağan bir insan aynı kalan tamponlara, tutumlara ve kendinin resimlerine sahip bir makinedir. Böyle bir insan, uykudaki bir insan, şuurlu olmayan bir insan hakkında *psikoloji* sözcüğünü kullanmak saçmadır. *Psikolojiye* sahip değildir. Bir makinedir ve makineleri incelemek için yalnızca *mekanik bilimine* ihtiyaç duyulur. Ama bir insan, makinesiyle mücadeleye girişirse, bu edinilmiş makinede uyuduğunu görmeye başlarsa hayatın ve yetiştirilme tarzının oluşturduğu bu makine olmaktan çıkmaya başlar ve sonra, böyle bir durumda yalnızca mekanik biliminden değil, *psikolojiden* söz etmeye başlayabiliriz."

G.'nin şu sözlerini sık sık düşünürdüm: "Yalnızca bir mekanizmaya değil, bir *psikolojiye* sahip olmak ne anlama gelir?" Bir keresinde O. ile bunun hakkında konuşurken, şunları söylemişti: "Bildiğiniz gibi, bu Çalışma'nın tamamı –ve ezoterik öğretinin gerçek biçimlerinin hepsi– bir insanın Daha Yüksek Merkezlerin tesirlerini hissetmeye başlamasını mümkün kılmak için tasarlanmıştır. Bu merkezler, Daha Yüksek Zihinsel Merkez ve Daha Yüksek Duygusal Merkez, Daha Yüce Zihin olarak adlandırılan şeye bağlıdır. Ama dış dünyaya dönük duyulara dayanan mantıksal düşünmenin bizi, herkeste mevcut olup tam olarak gelişmiş olan ve tesirlerini bizlere gönderen bu Daha Yüksek Merkezlerle temasa geçirmediğini hatırlamalısınız. Sorunumuz, bunları işitmek için alıcı bir aygıta sahip olmayışımızdan kaynaklanır. Bu Çalışma'nın 'daha aşağıdaki merkezlerin, Daha Yüksek Merkezlerden gelen tesirleri almaya hazırlanması' olarak tanımlanması da işte bu yüzdendir. Bu Çalışma'nın pratik olarak öğrettiklerinin hepsi –yani kendini gözlemleme, özdeşleşmeme, Kendini Hatırlama, içsel hesaplar yapmama, içse kale almama, kendini haklı çıkarmama, negatif "ben"lere ayak uydurmama, ruhsal çöküntü yaşamama, Kişiliği (özellikle de Sahte Kişiliği) pasif kılma, negatif durumlardan ayrılma, tamponları kırma, resimleri yok etme, kökleşmiş tutumları görüp onları kabul etmeme, yanlış imajinasyonları durdurma– aslında bu Çalışma'nın öğrettiği her şey daha aşağıdaki merkezlerin arındırılıp Daha Yüksek Merkezleri işitebilecek duruma getirilmesini amaçlamaktadır. Bir insan, Daha Yüksek Merkezlerden edindiği içgörü veya Kendini Hatırlama anlarıyla temasta kalmak anlamında bu Çalışma'yla temasını korumak istediğinde, bir *psikolojiye* sahip olmaya başlar."

Sonrasında, G.'nin yalnızca bir mekanizmaya değil, bir psikolojiye de

sahip olan bir insan hakkında konuşurken, kendinin daha yüksek bir seviyesine erişmek için mücadele etmeye başlamış bir insanı kastettiğini ve bu Çalışma'nın tamamının tam olarak bununla ilgili, yani kendisindeki bu daha yüksek yanla temas kurması ve bu daha yüksek seviyeyle temasını kopartan şeyin ne olduğunu ve temasını artıracak şeyin ne olduğunu kişisel deneyim aracılığıyla bulması ile ilgili olduğunu anlamaya başladım. Daha sonraları, "Doğru olan nedir, yanlış olan nedir?" sorusuyla bağlantılı olarak kullanılan Çalışma ifadesini daha iyi anladım. Yanıt o zaman da, şimdi de şöyledir: "Sizi daha çok uyutan ve daha fazla özdeşleşmeye iten her şey yanlıştır; sizi uyandıran şeyler ise doğrudur."

Great Amwell House, 5 Nisan 1947

NÖTRLEŞTİRİCİ KUVVET – ÜÇLÜLER

Bir keresinde Bay Ouspensky ile konuşuyordum ve "Neden bu kadar trajiksin?" diyerek sözümü kesti. Trajik konuştuğumun söylenmesine doğal olarak çok şaşırmıştım. İnsanların hayatları ve zorlukları hakkında trajik konuşma eğiliminde olduğunu ve bu trajik duygunun insanları aşağılara sürükleyebileceğini belki de bilirsiniz. Trajik konuştuğumu sanmadığımı söyledim. O da şöyle dedi: "Evet, henüz bunu görmüyorsun. Ama bu, kötü bir nötrleştirici kuvvetten hareketle konuştuğunun bir işaretidir. Kişi trajik olmamayı öğrenmelidir."

Bu, uzun zaman önce, ilk toplantıların Harley Caddesi'nde yapıldığı zamanlardı. Mekanı, insanları, hatta ifadeleri ve duruşları bile hatırlıyorum ama onun söylediklerinden dolayı kırgınlıktan başka bir şey hissetmemiştim. Bir başka deyişle, trajik konuştuğumun hiçbir şekilde şuuruna varmamıştım. Sadece incinmiş ve şaşırmıştım. Elbette ki geriye dönüp baktığımda, trajik konuşmuş olduğumu görüyorum. Trajedi, trajik konuşmak kendini herkesle ilişkilendirebilecek, çok sevilen bir lükstür. Her şey trajik, dramatik, negatif tarzda alınabilir, yani kişi kendini trajik tarzda ıstırap çeken bir erkek veya bir kadın olarak icat eder. Oysa kişi bunların hepsinin farkına varmalıdır. Ardından da üstesinden gelmelidir. Çünkü bir şeyin *bütünüyle* şuuruna varmak, onun üstesinden gelmektir. Yalnızca yarı yarıya şuurunda olunan ya da hiç şuurunda olunmayan –henüz tam olarak görülmeyen, henüz tamamen tanınmayan– şeyler güce sahiptirler. Bay Ouspensky'nin bununla ilgili olarak söylediklerini sık sık düşündüm: "Trajik olmak, kötü bir nötrleştirici kuvvetin bir işaretidir." O zamanlar "nötrleştirici kuvvet" teriminden hiçbir şey anlamamıştım ve söylediğim gibi, trajik konuştuğumu kabul etmeyi reddetmiştim. Aslında o sıralar, kendine acıma veya kibire sahip olduğumu asla kabul etmezdim. Böyle bir uyku durumu olasıdır.

Bu gece üçlüler hakkında ve dolayısıyla, nötrleştirici kuvvet hakkında

konuşacağım. Çalışma'nın öğrettiği şekliyle, genel olarak üçlüler fikriyle başlayalım. Çalışma, her *tezahürün* aktif, pasif ve nötrleştirici olmak üzere 3 kuvvetin sonucu olduğunu öğretir. Herhangi *bir* tezahürün gerçekleşmesi için *üç* kuvvet gerekir. 3 kuvvetin işbirliği olmaksızın hiçbir tezahür gerçekleşemez. Kendini tezahür ettiren her şey *üç* kuvvetten dolayıdır. Bir tezahür görürüz ve bunun tek bir şey olduğunu düşünürüz. Ama bu tek bir şeyden değil, üç şeyden dolayıdır: 3 kuvvetin tezahür üreten bir noktada buluşması gerekir. Bu nedenle, her tezahür karmaşık bir şeydir; tek bir şey değil, belirli bir dengedeki *üç* şeydir.

Şimdi, her tezahürün bir değil de 3 kuvvetin sonucu olduğunu olabildiğince basit bir biçimde anlamak için, bir şey istediğiniz fikriyle başlayalım ve bir şeyi istemeyi, aktif kuvvet olarak adlandıralım. Şimdi, bir şeyi istemek, sizi onu edinmeye götürmeyecektir. Bu olgu, birçok insanı derinden yaralar. "Keşke" türü ifadeler kullanırlar ve negatifleşirler. Yeryüzü, bir şeyi isteyip elde edemeyince çok üzülen ve dolayısıyla da trajikleşen bu türden ahmaklarla doludur. Şimdi, bir şeyi istiyorsanız, 2. kuvveti –yani size verilmesini belki de basitçe ve masumca istediğiniz ve beklediğiniz şeye karşı bir direnç kuvveti olan pasif kuvveti– hesaba katmalısınız. Bu 2. kuvvet *istediğiniz* her şey ile her an, her noktada karşılaşır. Bu nedenle Çalışma, bir şeyi istiyorsanız –mesela bir hedef edindiyseniz– istediğiniz şeye, hedeflediğiniz şeye derhal karşı çıkacak olan bu 2. kuvveti hesaba katmanız gerektiğini öğretir. Diyelim ki her erkek tarafından beğenilen harikulade bir kadın ya da her kadın tarafından beğenilen harikulade bir erkek olma fikrine, bir fanteziye sahipsiniz. Evet, fantezide bu kolaydır. İnsanlar tüm gün boyunca benzer fantezilere dalarlar. Ama fanteziyi gerçek kılmak, zaman ve çaba gerektirir. Neden? Çünkü fantezilerde 2. kuvvet ya hiç yoktur ya da çok az vardır ve bu noktada çok ilginç başka bir şey devreye girer. Burada kısaca, hiçbir fantezinin tamamen doyurucu olmadığını ve 2. kuvvetin birçok yoldan ortaya çıktığını söyleyeceğim.

Şimdi, gerçekte, bir şeyi isterseniz, istediğiniz şeye karşı çıkan kuvvetle –yani 2. kuvvetle veya istediğiniz şeyin karşısındaki direnç kuvvetiyle– kaçınılmaz olarak karşılaşmanız ve onunla mücadele etmeniz gerekecektir. Diyelim ki herkesi kendi hayat görüşünüze döndürmeyi ve sizin gibi düşündürtmeyi arzuluyorsunuz. Bunu birinci veya aktif kuvvet olarak alalım. Hayatta bunu uygulamaya koyulursunuz ve muhtemelen kayıtsızlıkla, alayla, eleştiriyle ya da aşağılamayla karşılaşırsınız. Hayal kırıklığına uğrarsınız ya da trajikleşirsiniz ya da kendinize acırsınız. Neden? Çünkü 2. kuvvetin etkilerini hesaplamamışsınızdır. Burada 2. kuvvet nedir? Ne olduğunu siz de görebilirsiniz. İnsanlar ilgi göstermez, size inanmaz, sahip olduklarından hoşnutturlar. Böylece, diğer insanlar 2. kuvvet olur. Başarısızlığa uğrarsınız ve trajik, yanlış anlaşılmış vb. olursunuz. Peki ama neden? Çünkü bir şeyi istersiniz ve 2. kuvvetin nasıl kaçınılmaz olarak ortaya çıkıp istediğiniz şeye kaçınılmaz olarak karşı çıkacağını görmezsiniz. İnsanlar bunu şeytana yorarlar. Ama burada aktif, pasif ve nötrleştirici kuvvet olmak üzere 3 kuvvetin etkili olduğu Üçlü söz konusudur.

Şimdi, 1. ve 2. kuvvet arasındaki ilişki, 3. kuvvetin doğası ve niteliğin-

ce kurulur. 3. kuvvet, 1. ve 2. kuvveti birbirine bağlar ve bu nedenle de zaman zaman bağlayıcı kuvvet olarak adlandırılır. O.'nun bana neden "trajik konuşmak, kötü bir nötrleştirici kuvvetin işaretidir" dediğini artık göreceksiniz. Kötü bir nötrleştirici kuvvet beni 2. kuvvetle –yani istediğim şeyin tam tersi olanla– kötü tarzda ilişkilendirecektir. O zaman her şey beni alt edecektir.

Aktif kuvvet –burada bunu, *istediğiniz şey* olarak adlandırıyoruz– karşıtı olan kuvvetle –yani 2. kuvvetle– kötü ya da yanlış bir nötrleştirici kuvvete sahip olduğunda, o zaman 2. kuvvet aktif kuvvet haline gelir. Üçlünün tamamı tersine döner. İki kuvvet, yani aktif ve pasif, rollerini değiştirir. 2. kuvveti aktif kuvvetin barındırdığı hedef ya da amacı pratik olarak sonuçlandırmaya çalışmak üzere doğru ya da zeki bir bağlama kuvveti aracılığıyla kullanmak yerine, üçlü ters döner ve karşıt kuvvet zafer kazanır; yani aktif kuvvete dönüşür. Şimdi, insanlar herhangi bir nedenle fantezi dışında imkansız olacak şeyi istedikleri için bu, her an herkesin başına gelebilir. Bu Çalışma'da bizlere çok fazla gereksinim üretmememiz söylenir. Çok fazla gereksinim üretirseniz, kısaca söylersek, sürekli olarak hayata çatarsınız, yani hayatın 2. kuvvet ya da karşıt kuvvet olan bu unsuruyla karşı karşıya gelirsiniz. Hiçbir şey öğrenmeyecek, deneyim yoluyla hiçbir şey edinmeyeceksinizdir çünkü 2. kuvvetle zekice başa çıkmak için hiçbir çaba yoktur.

Şimdi, göreceksiniz ki bireyselliğin gelişimi –yani kaçınılmaz 2. kuvvet ile bireysel olarak ve kendinizden hareketle nasıl başa çıkacağınızın gelişimi– için ikinci kuvvet gereklidir. Bu 2. kuvvetle zekice başa çıkarsanız, size sonuçlar verecektir ve kör bir karşıt kuvvet olmak yerine, aşama aşama sizin istediğiniz şey haline gelecektir. Karşı çıkıldığında derhal negatifleşmezsiniz. Şu veya bu yolu denersiniz ve bu zorlu karşıtlık aşama aşama boyun eğer ve istediğiniz şeye –ya da daha doğrusu, isteğinizdeki olası şeye– dönüşür. Ardından, istediğiniz şey olan –bu noktada, irade gösterdiğiniz şey kavramını da devreye sokabiliriz– aktif kuvvet, doğru bir nötrleştirici kuvvetin aracılığıyla kendini değişikliğe uğratarak hedefine ulaşır. G. şöyle demişti: "Sabır, İrade'nin Anasıdır." Bir başka deyişle, 3. kuvvet olarak sabır sınavından geçen Sabır, istediği şeye ulaşır. Ama irade göstermek, körü körüne istemek zekice değildir ve yalnızca karşıtın zorlu ve uzlaşmaz kuvvetine, yani üçlünün tersine dönmesine ve dolayısıyla da negatif durumların ortaya çıkmasına yol açar. İnciller'de, İsa hayatla ve hayatın koşullarıyla başa çıkmak açısından *zekilikten* bolca söz eder. Bu gece, daha fazla ilerlemeyeceğiz ama daha sonra bu konuya –yani zeki nötrleştirici kuvvet konusuna– tekrar döneceğiz.

KAZA VE KADER

Bir bakış açısına göre, Kişilik dışsal insan ve Öz ise içsel insan olarak düşünülebilir. Bir çocuğun gelişiminde, Kişiliğin aktif Öz'ü aşama aşama çevrelediğini ve böylece Kişilik aktifleşirken, Öz'ün pasifleştiğini biliyoruz. Gelişimin bu ilk durumu, genellikle hayat boyunca sürer ve hayat amaçları bakımından yeterlidir. Ama daha ileri bir gelişim mümkündür ve ezoterizmin daima sözünü ettiği ve bu sistemin de üzerinde durduğu şey işte bu gelişimdir. Bu, bir *tersinme*yi içerir. Tam olarak gelişmiş, yani şuurlu İnsan'la bağlantılı okullardan kalan geçmiş literatürün parçalarında, İnsan'ın tam gelişime erişebilmesinden önce gerekli olan bir tersinmeye sıkça gönderme yapıldığını görürsünüz. Hayata uyum sağlamış İnsan, Kişiliği aktif ve gelişmiş durumda olup Öz'ü pasif ve gelişmemiş olan İnsan ezoterik öğretiye göre henüz tam olarak gelişmiş bir İnsan değildir. Bu fikir net olarak kavranmadığı için insanların zihinlerinde çok miktarda akıl karışıklığı ortaya çıkar. Hayat, İnsan'ı belirli bir noktaya kadar geliştirir ama onun daha ileri ve tam gelişiminin yolunu açacak olan bu tersinmeyi gerçekleştiremez.

Bu sistemin kısa ve özetlenmiş dilinde, tersinme, Kişiliği pasifleştirmek ve Öz'ü aktifleştirmek olarak formüle edilir. Şimdi, eğitim bu tersinmeyi ortaya çıkartmaz. Eğitim, Kişiliği çoğaltır ve böylece İnsan'ı kendi Öz'ünden gittikçe daha çok uzaklaştırır. Sıradan halk, Öz'e daha yakın yaşayabilir. Günümüz dünyasının, Kişiliğin yanlış ve tek-yönlü bir gelişiminden mustarip olduğu söylenebilir. Büyü ya da müthiş bir sıkıntı yoluyla herkes daha basit duruma gelecek olsa, bu bir tersinme olarak görünebilirdi. Ama ezoterik literatürde, örneğin yeniden doğuş olarak adlandırıldığı İnciller'de, sözü edilen tersinme ancak bir insanın kendisiyle deneyiminde içsel olarak gerçekleşebilir; insanın *dışındaki* koşulların değişmesi aracılığıyla gerçekleşmez.

Olağan hayatınızın ve bu hayatın tutkularının ve çıkarlarının elinizden alınabileceğini ve başka bir şeye sahip değilseniz, kendinizi gerçekten kaybolmuş hissedeceğinizi hatırlamalısınız. Örneğin, hastalık sırasında kuvvet Kişilikten çekile*bilir* ve Öz'ün niteliği ortaya çıkar. Kişilik, sayesinde hayata uyum sağlayıp onun tesirlerini ve cazibelerini hissettiğiniz makinedir. Bir hastalık sonucunda, birdenbire tamamen farklı bir hayatla yüz yüze gelebiliriz. Peki ama ne tür bir hayat? O. bazı hastalıkların, bizde sağlık ve başarının açamadığı bir şeyi açtığını söylemişti. Dış hayatımızdan ayrı ufacık da olsa bir içsel hayata sahipsek, son çare olarak başvurabileceğimiz bir şeye sahibiz. Bir bakış açısına göre, Kişiliğin dışsal insan ve Öz'ün ise içsel insan olarak düşünülebileceğini söylemiştim. İnsan yalnızca dışsal yanda gelişmişse ve hiç içsel gelişime sahip değilse, o kişi Çalışma'da dış hayatın ve onun değişen koşullar döngüsü tarafından güdümlenen bir makine olarak tanımlanır. Bununla birlikte, Çalışma ayrıca, İnsan'ın kendini geliştiren bir organizma olarak yaratıldığını ve tam gelişmenin, dış hayat-

la ve hayatın meseleleriyle bir ilişki sunan Kişiliğin ya da dışsal insanın ilk gelişiminden öteye Öz'ün ya da içsel insanın gelişimine dayandığını öğretmektedir. İnciller'de parça parça bulunanlar gibi ezoterik öğretinin tamamı, açık bir biçimde içsel insanın gelişimi hakkındadır. Dışsal insanın, iş adamının, meslek adamının vb. gelişimi hakkında çok az şey söylenir. Vurgulanan şey ikinci gelişimdir. Ama daha önce söylendiği gibi insanlar bu ikisini birbirine karıştırır. İsa, bu Yeryüzü üzerinde her şeyi hoş ve tatmin edici kılmak için geldiğini söylememişti. Şöyle demişti: "Yeryüzüne barış getirmeye geldiğimi sanmayın! Barış değil, kılıç getirmeye geldim." (*Matta*, 10:34) İkinci gelişimin –tersinmenin ya da yeniden doğuşun– koşulları önemli şeylerdir. Dört bir yanında ciddi içsel mücadelelerin, arayışların ve çelişkilerin olmadığı kendinden hoşnut, durmuş oturmuş bir dünyanın içsel, bireysel ve insanın kendi gerçek ve en derin düşünceleri ve öze ait hisleriyle ilgili bir mesele olan ikinci gelişme için koşullar üretmesi pek beklenemez.

Oysa çok az insan, dışsal insan ve onun ihtiyaçları dışında varoluşlarının ne anlama geldiğini yeterince düşünmektedir. Şimdi, insanın hayatını içsel insandan hareketle düşünmesi, dışsal insandan hareketle düşünmesinden tamamen farklıdır. Kendinizden ya da başkalarından, hepiniz bilirsiniz ki bir parça saygılı ve dindar, hatta kutsal bir dışsal yana sahip olup iyi bir izlenim uyandırmak için çeşitli eylemler gerçekleştirirken, içsel yanında bunlara denk gelen hiçbir şeye sahip olmamak mümkündür. Böyle bir kişide –yani kısacası hepimizde– dışsal insan ile içsel insan arasında neredeyse tam bir bölünme mevcuttur ve dışsal olan, içsel olana baskındır. Bir insan samimiyetle kendinden hareketle davranırsa durum farklıdır.

Şimdi, bir insanın dışsal yanı ya da Kişiliği aktif olup kılavuzluk yaptığı sürece, özellikle de *yapabileceği* fikrinden hareket ederse, o insan Kaza Kanunu'na tabi olur. Yani ne kadar anlamsız olursa olsun, her şey başına gelebilir. İçsel insan ya da özsel insan aktifleştiğinde, o insan Kader Kanunu'na tabi olur ve başına gelenler onun için anlamlı duruma gelir. Kişilik Kaza Kanunu'na tabidir, Öz ise Kader Kanunu'na tabidir. Çalışma'da ifade edildiği şekliyle Öz (başlangıç olarak) Gezegensel Dünya'nın Kanunlarına –yani 24 kanuna– tabidir ve Kişilik ise Yeryüzü'nün Kanunlarına –yani 48 kanuna– tabidir ve Sahte Kişiliğin ise Ay'ın Kanunlarına –yani 96 kanuna– tabi olduğu eklenir. Dolayısıyla, içimizde Kişiliğe ya da Sahte Kişiliğe ait olanların hepsinden daha az kanuna tabi olan Öz denilen bir nokta vardır. Bu noktada daha şuurlu duruma gelmek için kendimiz ve içsel hayatımız üzerinde çalışıyoruz. Bir insan kendini hatırladığında 24 kanuna tabidir. Negatif duygularda vb. uykudayken, 48 ya da 96 kanuna tabidir.

Great Amwell House, 19 Nisan 1947

PSİKOLOJİK DÜŞÜNME ÜSTÜNE

İnsanlar, Daha Yüce Zihne ve materyalizmden ve duyular tarafından algılanan şeyden daha yüksek herhangi bir bilgi ve hakikat biçiminin mevcudiyetine artık inanmadıklarında, zihinsel olarak kapanırlar. Kapanmış zihnin niteliklerinden biri, Manyetik Merkezin yokluğudur. Bu durumda, dünyadaki hayatın tesirleri dışında hiçbir tesir alınamaz çünkü bunun için öncelikli olarak gereken alıcı aygıt eksiktir. Bu anlamda zihinsel açıdan kusurlu olan kişi ne bir ışık ışınının içsel karanlığını aydınlatmasına izin verebilir ne de Kişilik ve Öz'ün arasındaki ilişkiyi değiştirebilir. Hayat, onun Nötrleştirici Kuvveti olarak kalmalıdır. Yani böyle bir kişinin içinde tersinme gerçekleşemez. Çalışma'nın ifadesini kullanmak gerekirse, o kişi *tamamlanmamış bir ev* olarak kalır.

Şimdi, Çalışma bize hayatlarımızı yaratmamız gerektiğini söylemektedir. Ayrıca, öğretisinin bizi kendi başımıza düşündürmeyi amaçladığını da tekrar tekrar söyler. Kendi başımıza hiç düşünmemişsek, kendi hayatlarımızı yaratabilmemiz mümkün müdür? Düşündüğünde herkes, insan zihninin mekanik işleyiş biçimiyle kendi erken köleliğine katkıda bulunduğunu görebilir. Bir başka deyişle, insan zihni edinilmiş düşünce alışkanlıklarını, çağrışımları, tutumları, ödünç alınmış inançları, fikirleri vb. çok kolayca oluşturur. Bu nedenle, izlenimler isteyerek alınmadıkça, kendini daha erken yaşta sabitler.

Bu tarzda sabitlenen bir kişi, kendi başına düşünemez ve dolayısıyla da kendi hayatını oluşturamaz. Genel görüşleri ve standartları, geleneksel ailevi veya ırksal fikirleri vb. takip edersek, kendi hayatlarımızı yaratmayız. Hayat, bizim hayatlarımızı yaratır. Herkes içsel hedefine ulaşmış ve Kişiliğin birçok edinilmiş "ben"i yerine Gerçek "Ben"de şuurlu duruma gelmiş olsaydı, kendi hayatını yaratırdı. O zaman, tamamlanmış bir ev olurdu ya da Çalışma'nın daha basitçe ifade ettiği gibi, artık bir makine olmaktan çıkıp bir *İnsan* olurdu. Günümüzde her bir yanda, yapmaya çalışan insanları değil, *yapmaya* çalışan makineleri izlemekteyiz. Ama kişinin kendinde daha mekanik "ben"ler ile daha şuurlu "ben"ler arasındaki sürekli mücadeleyi gözlemlemesi daha iyidir. Kişinin Zaman-Bedenindeki cesetler olan mekanik ya da ölü "ben"ler köhnemiş sesleriyle, daha şuurlu "ben"leri -yani kendi başlarına gelişmek, hatırlamak, anlamak ve Yardımcı Kahyayı oluşturmak isteyen "ben"leri- çoğu zaman sert bir biçimde bastırmaktadır.

Psikolojik düşünmeyi feda etmek bir hatadır. Psikolojik anlayışın, mantıksal ya da düz düşünme tarafından ölüme mahkum edilmesi, uyuyan insanlığın dünyasında sürekli olarak tekrarlanan bir trajedidir. Çarmıha gerilmenin bir anlamı da budur. İnciller boyunca İsa'nın, yeni bir şey olan *psikolojik düşünmeyi* öğrettiğini görebilirsiniz. Taşlarda yazılı buyrukları değil, meselleri kullanması da işte bundan dolayıdır. Vaftizci Yahya onu anlayamazdı çünkü eski düz, dogmatik, katı, merhametsiz okuldandı ve bu nedenle giysisi deve tüyü ve deridendi: üzerinize ne giydiğiniz, psikolojik

dilde, hangi hakikati giyindiğiniz, zihninizin ne takındığı anlamına gelir. Psikolojik düşünme seviyesine ulaşamadıkça, hiç kimse kendi hayatını yaratamaz. Çalışma'da, dört zihin seviyesinden söz edilir:

Daha Yüce Zihin
Psikolojik Düşünme
Mantıksal Düşünme
Mantıkdışı Düşünme (örneğin batıl inanç)

İnsan'ın birçok antik sembolik çiziminde o önce yerde, yatay olarak uyur durumda temsil edilir. Sonunda, hayattan farklı olan bir Üçüncü Kuvvet'in işleyişiyle, gözleri açık durumda ayakta dururken temsil edilir. Ama kendi ayakları üstünde durup uyanmak: bu uzun bir çalışmadır; bir insan psikolojik olarak düşünmeye başlayamadıkça imkansız olacaktır. Her şeyin onun için siyah ve beyaz olarak açıklanmasında ısrar edecektir ki mantıksal biçimlendirici zihni bunu biraz olsun kavrayabilsin. Yukarıdaki ipi tutmak için sıçramayacak ama şartlar öne sürecektir. Ama hiç kimse, insanın Yeryüzü üzerindeki anlamı hakkında biçimlendirici merkez tarafından sunulan yorum aracılığıyla daha yüksek bir Varlık seviyesine erişmemiştir. Neredeyse tam tersinin söz konusu olduğu söylenebilir, yani günümüzde bu kadar çok öğretilen ve vurgulanan biçimlendirici düşünme, Varlığın seviyesini aşağıya çekebilir. Psikolojik düşünme ne anlama gelir? Birincisi, mantıksal düşünmede yalnızca iki kuvvetten söz edilebilirken, psikolojik düşünmede üç kuvvet vardır. İkincisi, psikolojik düşünme merkezlerin hareket parçalarında değil de Daha Yüksek Merkezlere dönük olan daha yüksek kısımlarda yer almaktadır.

Bu gezegende kaçınılmaz olarak tabi olduğumuz kanunlardan kendimizi kurtarmak için, bir erkek, bir kadın *farklı düşünmelidir*. Evet, sıradan hayat düşünme biçimlerinin hepsinden farklı bir tarzda düşünün. Herkesin düşündüğü gibi düşünmek çok kolaydır. Güruh düşünüşü, sosyal güruhunuz ne olursa olsun, kolaydır. Ama kendi başınıza düşünmek, kendi hayatınızı yaratmaya başlamak ancak yepyeni fikirler aracılığıyla mümkün olabilir. Ezoterik bilginin işlevi budur: insanı yeni bir tarzda düşündürtmek. Hayat düşünme biçimlerine yalnızca tepki göstermek faydasızdır. Muhafazakar partiye karşı çıkmak için Radikal olmak gibi şeyler, yeni bir tarzda düşünmek değildir. Anne babanızın size öğrettiği her şeye karşı çıkmak, yeni bir tarzda düşünmek değildir. Bu, sarkacın iki ucu arasında sürekli olarak gidip gelmek bakımından sarkaç düşünmesidir; hayat düşünme biçimidir. Bu yeni düşünme olmadığı gibi, sizde kendi hayatlarınızı yaratabileceğiniz fikirler ve düşünceler de üretemez; bir başka deyişle, arabaya binip Sürücü'ye nereye gitmesi gerektiğini söyleyen Efendi'yi –yani Gerçek "Ben"i– ortaya çıkarmaz.

Şimdi, Şuurlu İnsanlık Çemberi fikri, Daha Yüce Zihin fikri ya da İnciller'de ifade edildiği biçimiyle Göklerin Egemenliği kişinin kendi hayatını yaratmasıyla ilgili yeni bir fikirdir. Bununla bağlantılı ve karşıt olan, İnsan'ın bu gezegende uykuda olduğu ve uyanmadıkça hiçbir şey yapamayacağı –yani kesin bir biçimde ipnotize edildiği– fikri de yeni bir fikirdir. Yine, kişinin Gerçek "Ben"e sahip olmadığı fikri de yeni bir fikirdir. İn-

san'ın –yani sizin– yeterince şuurlu olmadığı fikri; özdeşleşmek ve dolayısıyla uykuda olmak fikri ve bununla bağlantılı tüm öğreti; İnsan'ın –yani sizin– negatif duygular tarafından yönetildiği fikri; bunların hepsi, Manyetik Merkeze sahip bir kişinin yeni bir tarzda düşünmeye başlamasını sağlayan –yani zihin değişimine, μετανοια'ya yol açan– bilgilerdir. Bu, kişinin kendi hayatını yaratabilme olasılığını ortaya çıkartır ve ancak daha yüksek bir Varlık seviyesinden gelen bu tür fikirler bizi farklılaştırabilir ve yeni bir kişi yaratabilir. Bir başka deyişle, yalnızca Çalışma'nın 3. Kuvveti ile kurulacak temas –Şuurlu İnsan'dan, Daha Yüce Zihin'den gelen tesirler ve bunlar tarafından sunulan fikirleri temel alarak düşünmek– bir kişinin hayatını *yaratabilmesini* mümkün kılar.

Şimdi, Daha Yüce Zihin'den gelen fikirler, bilgi mantıksal olarak anlaşılamaz. Bu seviyede, karşıtlara ve çelişkilere bölünürler. Mantıksal olarak bir şey ya doğrudur ya da yanlıştır: psikolojik olarak ise *göreli olarak* doğru da olabilir, yanlış da olabilir. Çalışma'nın kastettiği anlamda göreli düşünme, Parça'yı Bütün'le ilişkisi içinde düşünmek anlamına gelir. Göreli düşünmek hakkında, kişinin bir ayrıntıyı, bir parçayı düşünebilmesinden önce Bütün'le ilgili bir şey bilmesi gerektiği söylenir. Örneğin, Yaratılış Işını bize, Yeryüzü'müzü Bütün'le –bütün Işın'la– ilişkisi içinde sunar ve bu Yeryüzü hakkındaki düşüncemizi derhal farklılaştırır.

Şimdi, kendinizi kendinizden hareketle düşünmek ve kendinizi Çalışma'nın öğrettiklerinden hareketle düşünmek farklı şeylerdir. Kendinizi Çalışma'nın öğrettiklerinden hareketle düşünmek, psikolojik olarak düşünmeye başlamak demektir.

Great Amwell House, 29 Nisan 1947

PSİKOLOJİK DÜŞÜNME ÜSTÜNE EK NOT

Çalışma'nın psikolojik düşünme ile neyi kastettiğini anlamaya ve örnekler bulmaya çalışalım. O. son kitabının önsözünde, makineli tüfeklerimizin mantıksal olarak kusursuz ama psikolojik olarak yanlış olduğunu söylemektedir. Günümüzde bu fikri, atom bombalarına rahatlıkla uygulayabiliriz. Mantıksal olarak, düşmanı topluca imha etmek için kusursuzdurlar ama psikolojik olarak tamamen yanlıştırlar. Şimdi, bu ne anlama gelir? Bunun ne anlama geldiğini görebiliyor musunuz? Bunu düşünelim. Bugün, savaşın topyekun olduğu açık bir biçimde kabul edilmektedir. Savaşta, insani ve makul kalan her şeyin yok edilmesi gerektiği söylenmektedir bizlere. Topyekun savaş, merhamet veya acıma olmaksızın topyekun yıkımdır. Mantıksal olarak bu kusursuz bir argümandır. Savaşacaksanız, bunun topyekun savaş olmasının daha iyi olduğunu söylerler. Mantıksal bilimimizle bir anda bütün bir kıtayı yok edecek makineler icat edelim, demekteler. Ve bunun, savaşa son vermenin tek yolu olduğunu da ekleyenler var.

Şimdi, Çalışma'nın amaçlarından biri, bize psikolojik düşünmeyi öğretmektir ve öğretinin bununla ilgili birçok unsurundan *biri* de *dışsal kale alma* hakkındadır. Dışsal kale almanın ne anlama geldiğini düşünelim. Kısaca, kendinizi başka birinin yerine koymak anlamına gelir. İnciller'de bu, "komşu sevgisi" olarak adlandırılır; bu belki de günümüzde çok anlam ifade etmeyen bir kavramdır ama doğru bir biçimde çevrilseydi "komşunuzun farkında olmak" anlamına gelirdi çünkü "sevgi" olarak çevrilen sözcük, bu Çalışma'nın en üstün fikrine –yani daha şuurlu olmaya, şuurumuzu genişletmeye, aslında Şuurlu İnsan haline gelmeye– çok yakındır. Çalışma'nın deyimiyle *Şuurlu* İnsanlık Çemberi, bize kıyasla, tamamen şuurlu olan insanlardan oluşur. Tamamen şuurlu olmak, diğer pek çok şeyin yanı sıra, insanın kendisi ve başka kişiler hakkında şuurlu olduğunu ima etmektedir. Dışsal kale alma, başka bir *kişide* şuurlu olmak –deyim yerindeyse, şuurunuzu başka bir kişiye yerleştirmek– anlamına gelir. Böylece, *hakkınızda* ne hissettiğinizi *ondan* görebilirsiniz. Yani diyelim ki sizden neden hoşlanmadığını görebilirsiniz. Ama siz kendiniz hakkında şuurlanmadıkça, bu imkansızdır. İnsan bu sayede kendini başkalarında ve başkalarını da kendinde görür. Bu ise şiddete son verir. Ve böylece, makineler aracılığıyla gerçekleştirilen toplu katliamlara son verir. O. bir keresinde, makinelerin savaştığını söylemişti. Makinelerin adeta kullanılmak için ısrar ettiklerini ve hiçbir gerçek iradeye sahip olmayan uykudaki İnsan'ın da onların kullanılma iradesine itaat etmek zorunda olduğunu söylemişti. Bu, üstünde düşünülmeye değer bir fikirdir; yani hayatın gittikçe ivme kazanan stresinde bunu kendi başınıza düşünecek vakit bulursanız, bunu yapın. Bu fikir elbette ki İnsan'ın bir makine olduğunu ve daha yüksek bir şuur seviyesine erişip daha iyi tesirlere maruz kalmadıkça ve dolayısıyla da yardım almadıkça hiçbir şey yapamayacağını söyleyen Çalışma'nın yüce fikriyle ilgilidir. Şimdi, başlangıç noktası olarak kendiniz hakkındaki şuurlu bilgiyle kendinizi başka birinin yerine koymak, psikolojik olarak düşünmeye bir örnektir. Makineli tüfekleri bir kenara atacaksınız. Şiddet yalnızca şiddet doğurur. Şuur ise şiddet *arzusunu* alıp götürür çünkü kendinize karşı –yani karşınızdaki kişinin kendiniz olduğunu ve aynı korkulara ve acılara sahip olduğunu fark ettiğinizde– nasıl şiddet uygulayabilirsiniz ki? Yeri gelmişken, bu bir yorumdur ve Bay O.'nun ifade ettiği makineli tüfeklerin kullanımı kuşkusuz mantıksal seviyede doğrudur ama psikolojik düşünme seviyesine ait değildir ve bu seviyede doğru değildir cümlesine dayanarak *psikolojik düşünmeye* bir örnek sunmayı amaçlıyorum: Bir başka deyişle, psikolojik seviyede düşünen bir insan bunları ya da diğer kitle imha silahlarını kullanamaz.

Şimdi, Daha Yüce Zihne inanılmadıkça, hiçbir psikolojik düşünme olası değildir. Düşünmenin farklı kategorilerini karatahtaya tekrar alt alta yazalım. İlk başta, Daha Yüce Zihin gelir. Bu zihin, bizim zihnimizin ötesindedir. Yalnızca farklı bir tarzda düşünmekle kalmaz, *bütünüyle* farklı bir tarzda düşünür. Şimdi, onun düşünme tarzını tahmin edebiliriz: o daima *göreli* düşünür. Bir başka deyişle, biz nadiren şuurlu zihinlerimizle *bir* şeyi, *tek bir* şeyi geri kalan her şeyden ayrı olarak düşünürken, Daha Yüce Zihin

bir şeyi, parçası olduğu bütünle ilişkisi içinde düşünür. Şimdi, bir örnek verecek olursak, bizim düşünüşümüz nadiren ulus devletimizin sınırlarını aşabilir. Küçük bir parçası ülkemiz olan dünyanın bir bütün olarak varlığı ve ülkemizin bütün dünyanın küçük bir parçası oluşu, bu bakımdan doğru bir tarzda düşünmeye başlasak bile *başlıca koşul* olarak şuurumuza girmez. O. şöyle demişti: "Göreli düşünmede, kişinin parçayı doğru bir tarzda düşünebilmesi için bütün hakkında bir şeyler bilmesi gerekir. Göreli düşünmenin doğru tanımı budur ve göreli düşünmeden bahsederken bunu kastediyorum." Parça hakkında çok şey bilirken, bütün hakkında çok az şey bilebileceğimizi ve ikisi birbiriyle ilişki içinde düşünülmedikçe, düşünmenin yanlış olacağını da eklemişti. Bizim ilişkili bir Evren'de; her şeyin birbiriyle ilişkili olduğu, her şeyin birbirini etkilediği ve hiçbir şeyin geri kalandan yalıtılarak ayrı bir biçimde ele alınamayacağı bir Evren'de yaşadığımıza dikkat çekmişti. Beden için de aynı durumun geçerli olduğunu söyledi. Bedenin tek bir parçası bile yalıtılmış, kendi başına bir şey değildir. Bedenin küçük bir parçasını, örneğin baş parmağı anlamak için bütün beden hakkında bilgiye sahip olmak ve parçayı bütünle ilişkisi içinde düşünmek gerekir. Öncelikle, baş parmağın el ile, baş parmak olmadan faydasız olan dört parmak ve kol ile ilişkisi içinde düşünülmesi gerekir. *Daha Yüce Zihnin*, düşünme biçimi bizimkinden tamamen farklı olmasına ve tamamen farklı bir tür zihin olmasına rağmen, daima göreli düşündüğünden ve ona her şeyin birbiriyle ilişkili göründüğünden emin olabiliriz. Yine, göreli bir tarzda düşünen Daha Yüce Zihnin 3 kuvvetin hepsinde şuurlu olabileceğinden, 2. kuvvette kesinlikle şuurlu olduğundan ve şöyle şöyle şey yapılırsa onun ne zaman ve nasıl ortaya çıkacağını hesaplayabileceğinden de emin olabiliriz. Dolayısıyla, mekanik insanın şuursuzca tepki gösterdiği birçok şey, Daha Yüce Zihne düpedüz delilik olarak görünüyor olmalıdır. Kısacası, bilgeliğimiz düpedüz delilik olarak görünüyor olmalıdır. Kutsal yazılarda söylendiği gibi: "Bu dünyanın bilgeliği, Tanrı'nın gözünde akılsızlıktır." (*I. Korintliler*, 3:19) Bu ayette Tanrı, Daha Yüce Zihin anlamına gelir.

Şimdi, Daha Yüksek Merkezler, Daha Yüce Zihin ve tamamen Şuurlu İnsan'ı bir an için hep birlikte ele alacağız. Daha Yüksek Merkezlerin dilinin mantıksal dil olmadığını çünkü içinde *üç* kuvvet olduğunu ve mantıksal seviyede anlaşılamayacağını işitmiştiniz. Daha Yüksek Merkezlerin fikirleri, daha düşük merkezlere düşmez ama farklılaştırılır. Daha Yüksek Merkezlerden ya da Şuurlu İnsan'dan gelen *C* tesirlerinin hayata aktarılırken kaçınılmaz olarak bozunması ve böylece *B* tesirlerine dönüşmesinin bir nedeni de budur. Bunu kendi başınıza düşünün ve neden böyle olması gerektiğini görün. Daha Yüksek Merkezler, Evet veya Hayır üzerinden düşünmezler; biçimlendirici ya da mantıksal zihnin yaptığı gibi karşıtlar üzerinden düşünmezler. Düşünme kapsamları, *hiçbir* çelişkinin bulunmadığı başka bir düzene sahiptir. Bir insanın, Daha Yüce Zihinle temas kurması için, mantıksal biçimlendirici düşünmesinin onu engellediğinin farkına varması gerekir. Mantıksal bir insan bu Çalışma'yı *anlayamaz*. Biçimlendirici tartışma seviyesinden "sıçraması" ve "başının üzerinde asılı duran ipi"

yakalaması gerekir. Öncelikle, psikolojik anlamı ve mantıksal anlamı birbirinden ayırt etmeye başlamalıdır. Örneğin, Rab'bin Duası'nda "Bugün bize günlük ekmeğimizi ver," denildiğinde, mantıksal düşünme bunu düz anlamda ekmek olarak alır. Ama bu düz anlamda ekmeği kastetmemektedir. Duanın, Daha Yüce Zihin fikriyle başladığına –yani "Ey Göklerdeki Babamız" denildiğine– dikkat edin. Dilenen ekmek, Daha Yüce Zihin'den gelen anlamdır. "Günlük" olarak çevrilen sözcük, Yunancada günlük olarak ekmek pişiren fırıncıyla hiçbir ilgisi olmayıp başka hiçbir yerde kullanılmayan bir sözcüktür. Bir kişi, dünyayı ve kendini ezoterik öğretinin ışığında –yani bu Çalışma'nın ışığında– görmeye başlarsa, uyanmaya başlar. Ardından, uyanmasına yardım edebilecek ve onu gündelik olarak uyanık tutacak şey için dua eder. Şimdi, yukarıdaki örnekte, mantıksal, düz anlamda düşünmenin "Ekmek" sözcüğünü ekmek olarak alacağını anlarsınız. Bir Tanrı varsa, ondan gündelik, fiziksel ekmek istemek kesinlikle çok mantıklıdır. Mesele şu ki dua bunu kastetmemektedir. Dua, yalnızca psikolojik düşünmeyle anlaşılabilecek *farklı bir seviyedeki* bir şeyi kasteder ve bunun tamamının Yaratılış Işını, Daha Yüce Zihin, Şuurlu İnsanlık Çemberi, uyanan ve yazgılı olduğu içsel gelişimi yaşamasına katkıda bulunacak daha yüksek kuvvetlerle temasa geçen İnsan ile bağlantılı olduğunu göreceksiniz. Bir başka deyişle, gündelik etmek uğruna dua etmek aslında İnsan'ın ruhunun uyanmasını ve herkesin uykuda olduğu, spiritüel olarak yatay olup yapabileceğini düşündüğü bu Yeryüzü'nde gözlerini açıp ayaklarının üstünde durmasını mümkün kılacak tesirler için, kuvvet için dua etmektir. Bu, o insanın neyin doğru, neyin yanlış olduğunu bildiğini ve bunu temin edebileceğini hayal ettiğini ima eder. Bu kısa yoruma, psikolojik düşünmenin başka bir örneğinin gizli olduğu şu ifadeyi aktararak son vereceğim: "Sizi uyanık tutan her şey doğrudur; sizi uykuda tutan her şey yanlıştır." Bu, doğru ve yanlış hakkında yeni bir fikir sunar; düz anlamda bir fikir değil, psikolojik bir fikirdir.

Great Amwell House, 3 Mayıs 1947

DIŞSAL KALE ALMA ÜSTÜNE BİR NOT

Alt grupların birinde, son makaleyle bağlantılı olarak çok doğal bir soru soruldu: "Dışsal kale alma, içsel kale almadan bütünüyle ayrılabilir mi?"

Dışsal kale alma daima şuurludur. Anti-mekaniktir ve dolayısıyla şuurlu çaba gerektirir. İçsel kale alma ise her zaman mekaniktir ve dolayısıyla çabasızdır; yani şuurlu değildir, makinenin çalışmasıdır. Kendini başka bir kişinin yerine şuurlu bir biçimde koyup *kendinizi onda* ve *onu kendinizde* görmek, şuurlu çaba gerektiren bir şuurlu eylemdir. İçsel kale alma ise kendiliğinden gerçekleşir ve mekaniktir. Mutsuz bir kişiyi neşelendirmek

olağan bir insani ve makul davranıştır ama Çalışma söz konusu olduğunda –ve burada Çalışma'nın İkinci Çizgisi gündeme gelir– o kişiyi içsel olarak dinlemeli ve kendinizde buna denk gelen şeyi bulmalısınız, yani bir ayna aracılığıyla o kişiyi kendinizde yansıtıp aynı şeyi kendinizde bulmalı ve bulduğunuz şeyi yadsımamalısınız; derken, o kişi hiçbir şey söylemenize gerek kalmadan bir durum değişikliğe uğrayacaktır. Suçlamaz ama kabul edersiniz ve bunu yaparken, değişmesi için diğer kişiye yer açarsınız. Çalışma'nın İkinci Çizgisinde, başkalarına yer açmalıyız. Bu ise bir körün başka bir köre yol göstermesi olan olağan anlamda yardım etmekten tamamen farklıdır. Dışsal kale alma, içsel olarak dinlemeyi ve aynı şeyi –yeterince kendinizi gözlemlemiş ve kendinize dair bilgi edinmişseniz– kendinizde bulmayı gerektirir. Diğer kişiyi kendinizde bilmezseniz, başkalarına tesir edemezsiniz.

Dışsal kale alma, bir kişinin durumunu görmek ve kendinizin o durumda olmuş olduğunuzu hatırlamaktır çünkü Çalışma'da herkes, örneğin daha yaşlı ve zeki bir kişinin yaşadığı durumlarla aynı durumlardan geçer ve hatırlar. Zeka bir şeyin hakikatini görmek anlamına gelir. Daha önce belirttiğim gibi, kendinizde başka bir kişinin bu durumunu bulmak, o kişiye hiçbir şey söylemenize gerek kalmadan yardım edecektir. Dışsal kale alma, derin bir içsel eylemdir ve şuur artışına –yani sevgiye– dayanır çünkü gerçek sevginin tamamı, bir kişinin yaşadığı zorlukların aynılarını kendinizde bularak onun zorluklarının farkına varmaktır. Şuurlu sevgi kör değildir. Bu, yeni bir nötrleştirici kuvvet oluşturur: bir Çalışma kuvveti. Dolayısıyla, bir anlamda sessizce –içsel– yapılır. Diğer kişinin yanında olmadığınızda bile, diğer kişiyi suçlama eğiliminde olduğunuz aynı durumu kendi içinizde bularak içsel çalışma yoluyla yapılabilir ve belki de asilce bunu yapmamaya çalışıp adına da kendini feda etme dersiniz. Bu, faydasız bir ıstıraptır. Ama içsel olan dışsal kale almada, bunu dışsal olarak göstermemelisiniz, aksi takdirde bu, lütfetme haline gelir ve dolayısıyla Sahte Kişiliğe gider. *Sizin* şu anki halinizle bir başkasına yardım edebileceğinizi hayal etmek, daima lütuftur. Bir başka deyişle, daha iyisini bildiğiniz fikrine dayanır. Odanızda oturup dışsal kale almak için bu içsel çalışmayı yaparak –Çalışma komşunuza dair bu şuuru oluşturarak– gerçekten de o kişinin durumunu uzaktan değiştirebilirsiniz ama ancak kendinizde aynı durumun şuuruna varıp onu kendinizde görmek yoluyla. Böylece, adeta aşağı inmiş gibi olursunuz ve üstünlük hissetmezsiniz.

İnsanlar şöyle diyecektir: "Dışsal kale alma eylemi içselse, dışsal kale alma neden *dışsal* olarak ve içsel kale alma neden *içsel* olarak adlandırılıyor?" Bir an düşününce, bunun nedenini açıkça göreceksiniz. Dışsal kale almada, kendinizi dıştaki bir kişinin, dış bir nesnenin –yani başka bir kişinin– yerine koyarsınız. İçsel kale almada ise yalnızca kendinizi düşünürsünüz. İlki nesneldir, ikinci ise özneldir. İnsanları nesnel görmeyiz: onları öznel –yani olmalarını hayal ettiğimiz ya da beklediğimiz gibi– görürüz. Birbirimize uyguladığımız bütün şiddet, bunu fark etmemeyişimizden kaynaklanır. Bu anlamda, insanlar karşılıklı olarak birbirlerine zarar verebilir.

Şimdi, 4. Şuur Durumu, Objektif Şuur olarak adlandırılır. Bu Çalışma tarafından sunulduğu şekliyle dört Şuur Durumu şunlardır:

4 Objektif Şuur Durumu
3 Kendini Hatırlama Durumu
2 Sözde Uyanık Şuur Durumu
1 Düz anlamıyla Uyku Durumu – Fiziksel Uyku

Bunlar, Çalışma tarafından sunulduğu şekliyle 4 Şuur Durumu ya da Seviyesidir ve öncelikle, 3 No.lu seviyeye erişmeye çalışırız. 4 No.lu Duruma erişmek için bir insan 3 No.lu Durumdan geçmelidir; aksi takdirde hiçbir şey elde edemeyecek ve 4 No.lu Durumun ani temasından hiçbir şey hatırlamayacaktır. 4 No.lu Durumdan –yani Objektif Şuur Durumundan– ne anlayabiliriz? Bu sorunun ilk yanıtı, bu durumdayken şeyleri gerçekten oldukları gibi görmemizdir. Ama bu tanım zihni tatmin etmez. Doğal olarak tatmin edemez çünkü hiç kimse, daha yüksek bir şuur durumunu ona hiç temas etmemiş bir kişiye açıklayamaz. Üç boyutlu bir dünyayı algılayabilen bir insanın dört, beş veya altı boyutlu bir dünyada şeylerin nasıl olacağını kavrayamaması gibi, Objektif Şuur durumuna temas etmedikçe onu kavrayamayız. Örneğin, kendi Zaman-Beden fikrini –yani bütün geçmişinin canlı olduğu fikrini– kavrayamaz. Ama belirsiz bir biçimde de olsa Objektif Şuur'un ne anlama *gelebileceğini* anlamaya başlayabilir. Söylenen şeyi bir düşünün: "Şeyleri gerçekte oldukları gibi görmektir." En iyi benzetme, bir aynadır. İyi bir ayna, dış sahneyi sadakatle yansıtır. Hiçbir şeyi çarpıtmaz. Kıskanç değildir. Tek kelimeyle, öznel değildir. Sizi, göründüğünüz gibi gösterir. İnsanlar, aynalar yalan söylemez, der. Şimdi, duygusallığımızdan, Sahte Kişiliğe dayanan imajinasyonlarımızdan, negatif ve öznel durumlarımızdan, sözde ideallerimizden ve kendimizin harikulade resimleri, kökleşmiş düşmanca tavırları, tipik mekanik tepkileri, tamponları, önyargıları, gösterişlerini içine alan binbir türlü şeyden; kısacası Çalışma'nın karşı koymamız ve kendimizi ayırmamız gerektiğini öğrettiği her şeyden sıyrılabilseydik şeyleri oldukları gibi görme durumuna yaklaşıyor olduduk. Şimdi, başka bir kişiyi olduğu gibi görmek, mutlaka gerekli bir ön koşul olarak, kendini olduğu gibi görebilmeyi gerektirir. Kendinizin, ne olduğunuzun ne kadar şuurundaysanız, başkalarını da o kadar nesnel görürsünüz. Uzunca bir süre –aslında Çalışma'yla tanıştıktan sonra kişinin bütün hayatı boyunca– gerçekleştirilen kendini gözlemleme uygulaması aracılığıyla kendine dair edinilen bilgi, sizi kendinize gittikçe daha nesnel olabilmeye götürür. Kendini gözlemlemenin önemi, kendinize gittikçe daha çok karşı koyabilmenizi –kölesi olduğunuz bu şeyi, hiç sorgulamadan bir bütün olarak kabul etmiş olduğunuz bu şeyi, yani "kendinizi" gittikçe daha nesnel kılabilmenizi– sağlamasındadır. Kendimde bir şeyi görüyorsam, o artık ben değildir; yani öznel değildir; benim için bir nesne, kendim olarak gördüğüm şeyden ayrı bir biçimde görebileceğim bir şey haline gelir. Kendinizi bir nesne olarak görmeye başlayan parçanız, sonunda Gerçek "Ben"e, içeride yatan ve gerçek kişiliğiniz olan ve gözlemlenemez –yani daha fazla nesnel kılınamayacak ya da analiz edilemeyecek bir deneyim– olan Gerçek "Ben"e götürür. "Ben benim," ifadesine yaklaşsa da tam ola-

rak öyle değildir. O zaman bir insan kendinin efendisidir ve artık çoklukta değil, birliktedir. Bu durum çok uzaktadır. Ama tamamen gerçektir, tamamen hakikidir.

Bu fikir, Çalışma'nın Gözlemleyen "Ben" ile başlayıp Efendi'ye uzanan çiziminde ifade edilir. Bu çizime bir kez daha bakalım:

Efendi. Gerçek "Ben"
Kahya
Yardımcı Kahya
Gözlemleyen "Ben"

Bu çizimin işaret ettiği net şeylerden biri, bir erkek veya bir kadın kendilerinde Gözlemleyen "Ben"i oluşturmadıkça, tam gelişimleri –sözde Uyanık Şuur Durumuna ait birçok çelişkili "ben"in bulunduğu halden, adeta kendini bekleyen Gerçek "Ben"e ulaşmak üzere yükselmesi süreci– bakımından hiçbir şeyin gerçekleşemeyecek olmasıdır. Ama kişinin kendi olmayan şeyi kendi olarak alması, onu yalnızca sonsuz bir uykuya ve negatif durumlara yönlendirebilir. Demek ki gerçek amacına erişen –yani Gerçek "Ben"de şuurlu duruma gelen– bir insan, nesnel şuurludur; bir başka deyişle, 4. Şuur Durumuna erişir.

O.'nun Objektif Şuur'a yol açan hazırlık durumu hakkında söylediklerini kısaca aktarmama izin verin. *Deneysel Mistisizm* adlı kitabında aktardığı kendi üzerindeki deneylerinde, olağan anlamıyla "Ben"in ortadan kaybolduğu bir duruma eriştiğini anlatmaktadır. Şunları söyler: "Olağan sorunların, ilgilerin ve endişelerin hepsinin olağan 'Ben' duyumuyla bağlantılı olduğunu anladım. Bu nedenle, 'Ben' ortadan kalktığında bütün dertler, ilgiler ve endişeler kaybolur... Bu 'Ben' fikrini benimsememizin ve bu 'Ben' fikrini yaptığımız her şeye taşımamızın ne kadar korkunç olduğunu gördüm; adeta hepimiz kendimizi Tanrı sanmışız. Sonrasında, yalnızca Tanrı'nın kendine 'Ben' diyebileceğini hissettim."

Şimdi, kendinizi kendinize ne kadar çok nesnelleştirirseniz, "Ben"in o sıradan, olağan, endişeli hissini o kadar çok yitirirsiniz. Bu ise kişinin, en yükseği Objektif Şuur olan şuurun farklı bir seviyesine doğru ilerliyor olduğunun bir işaretidir.

Great Amwell House, 10 Mayıs 1947

BEDEN VE ONUN ÜZERİNDE ETKİLİ OLAN FARKLI ZİHİNLER

I

G. bir keresinde, bizlere derinden tesir ederek bizi tam şuur olarak kanıksadığımız ama Çalışma'nın uyku ya da sözde uyanık şuur olarak adlandırdığı şuurun belirgin gündelik durumunda tutan birçok yanılsama arasında, *bir zihne* sahip olduğumuz yanılsamasının da bulunduğunu söyle-

mişti. Bu zihnin işlevlerine şuurlu deriz. Böylece, tek bir zihne sahip olduğumuzu ve bu zihnin işlevlerinin şuurlu olduğunu hayal ederek, kendimizi tamamen yanlış anladığımız gibi geri kalan herkesi de tamamen yanlış anlarız. Bu öğreti ilk olarak sunulduğunda şöyle denmişti: "İnsan makinesinin –yani fiziksel bedenin– etkinliğinin tek bir zihin tarafından değil, birbirinden tamamen bağımsız olup ayrı işlevlere ve kendilerini tezahür ettirdikleri ayrı alanlara sahip *birçok zihin* tarafından kontrol edildiğini size açıklamak istiyorum. Bu, öncelikli olarak anlaşılmalıdır çünkü bu anlaşılmadıkça başka hiçbir şey anlaşılamaz." Şimdi, bu sözleri ilk kez duyduğumda, o zamana dek yalnızca bir zihne sahip olduğumuzu düşündüğümü fark ettim. Örneğin, hisler olarak adlandırdığımız şeylerin de düşünen zihinden farklı bir zihnin tezahürleri oldukları ve bu hislerin bilişsel bir değere sahip oldukları –yani hislerin bilgi değerine sahip oldukları– hiç aklıma gelmemişti. Ya da başka türlü ifade edecek olursak, bir düşünce aracılığıyla –yani düşünen zihin aracılığıyla– bilemeyeceğiniz bir şeyi bir his aracılığıyla *bilebilirsiniz*.

Zihin olarak adlandırdığımız şeyle *bilmek* ve hislerle bilmek, *bilmenin* birbirinden tamamen farklı iki türüdür. Şimdi, yalnızca düşünen veya entelektüel denilen *bu* zihne güvenen bir insan, neyin mutlak bir biçimde doğru veya yanlış olduğu konusunda birçok entelektüel teori oluşturabilir. Ama entelektüel zihnin çıkarımlarına, işlevleri hissetmeye ait olan zihin tarafından tümden karşı çıkılabilir. Entelektüel olarak, kendime şu veya bu görüşün doğru olduğunu kanıtlayabilirim. Ama bu mesele hakkında herhangi bir hissimin şuuruna varınca, o kadar emin olmayabilirim ve hissetme olarak adlandırılan başka bir zihnin çalışması ile bu zihnin çalışmasını değiştirmem gerekir. Yalnızca *tek bir* zihne sahip olduğumuz yanılsamasının gücünü bugün her yerde görebilirsiniz.

Şimdi, farklı zamanlarda insan makinesini –yani görünmez zihinlerin görünür aygıtı olan ve böylece duyular tarafından algılanan konuşma, tonlama, hareket, ifade, duruş ve eylem gibi şeyler aracılığıyla farklı zihinlerin görünür temsili olan bedeni– kontrol edebilen İnsan'daki farklı zihinlerin çizimini ele alalım. Çalışma'da İnsan, 3 katlı bir ev olarak düşünülür:

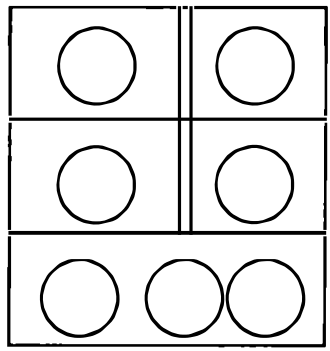

İnsan'ın, 3 katlı evinin her bir katında farklı merkezlere sahip olduğunu göreceksiniz. Şimdi, her bir merkez *farklı bir zihindir*. Her bir merkez, farklı bir zihin olarak, aynı problemi hayli farklı görür. Bay Ouspensky, bir keresinde, bu konu hakkında konuşurken şunları söylemişti: "İnsan farklı yönlere açılan pencereleri olan bir ev gibidir. Güneye bakan bir pencereden, sonra kuzeye bakan bir pencereden, sonra doğuya bakan bir pencereden ve sonra da batıya bakan bir pencereden bakarsınız. Önce, şeylerin yalnızca güneye bakan pencereden elde ettiğiniz görünümünün doğru –bizim adlandırdığımız şekliyle hakikat– olabileceğine inanırsınız. Ama kuzeye bakan pencereden bakınca tamamen farklı bir unsur görürsünüz ve bunun hakikat olması gerektiğini düşünürsünüz. Bu böylece devam edip gider. Aslında bütün olağan merkezlerini kullanabilen dengeli bir insan, adeta bütün pencerelerden dışarıya bakabilir. Hakikati, her bir pencereden ayrı ayrı aktarılan ve sonra 'hatırlama' yoluyla bütünsel bir görüntüde birleştirilen bir şey olarak kavrar." Daha sonra, bunun bir evin etrafında dolaşmakla karşılaştırılabileceğini de eklemişti. İnsan önce bir cephesini, daha sonra sırasıyla diğer cephelerini görür ve böylece evin tek cepheli bir görünümüne değil, ev hakkında bütünsel bir fikre ulaşır.

Bildiğiniz gibi, Çalışma üç tür Mekanik İnsan'ın, yani uykuda olan ve doğaya hizmet eden İnsan'ın var olduğunu öğretir. İlki, ağırlık merkezi İçgüdüsel Merkez ve Hareket Merkezinde olandır ve bu tür, 1 No.lu İnsan olarak adlandırılır. İkincisi, ağırlık merkezi Duygusal Merkezde olandır ve 2 No.lu İnsan olarak adlandırılır. Üçüncüsü, ağırlık merkezi Entelektüel Merkezde olandır ve 3 No.lu İnsan olarak adlandırılır. Çalışma'da, İnsan farklı kategorilere ayrılır. 1 No.lu, 2 No.lu ve 3 No.lu insanların hepsi *tek-yönlüdür* ve dolayısıyla her şeyi öznel görüp sürekli birbirleriyle münakaşa ederler. Günümüzde, birbirlerini anlamaya ve ortak bir noktada buluşmaya çalışan mekanik ve tek-yönlü insanların trajedisini görüyorsunuz. Biri, diyelim ki güney penceresinden dışarıya bakıyor, diğeri kuzey penceresinden dışarıya bakıyor vb. Bu insanlar nasıl anlaşabilir ki? Her biri yalnızca *tek bir* zihin kullanır ve dolayısıyla her şeyi diğerlerinden farklı görür. Şimdi, İnsan'ın gelişimi –ezoterik öğretinin tamamının konusunu oluşturan olası içsel gelişim– yalnızca *tek bir* merkezin daha ileri gelişimiyle başlayabilir. 1 No.lu İnsan –İçgüdüsel-Hareket İnsanı– İçgüdüsel ve Hareket Merkezleri üzerinde İrade'ye kavuşmak için ciddi bir disiplinden geçebilir. Çalışma buna "Fakir'in Yolu" der. 2 No.lu İnsan –Duygusal İnsan– duyguları üzerinde İrade'ye kavuşmak için ciddi bir disipline maruz bırakılabilir. Bu da "Keşiş'in Yolu" olarak adlandırılır. 3 No.lu İnsan, Entelektüel Merkezi kontrol etmek için ciddi bir eğitimden geçebilir. Bu da Çalışma'da "Yogi Yolu" olarak adlandırılır.

Bunlar 3 Yol'dur. Ama bir 4. Yol vardır. Bu Çalışma –bu öğreti– 4. Yol hakkındadır. 4. Yol'un birçok karakteristiğinden biri nedir? Nadiren karşılaşılan ve yalnızca bazı kriz anları yaklaşmadan önce dünyaya giren 4. Yol'da çalışma, aynı anda bütün merkezlerde gerçekleştirilir. Yani 4. Yol'daki bir insan, Dengeli İnsan ya da 4 No.lu İnsan'ın seviyesine erişmeyi amaçlar. Tek bir merkezini değil, üç merkezini –yani Entelektüel Mer-

kez, Duygusal Merkez ve İçgüdüsel-Hareket Merkezini– kullanmayı ve kontrol etmeyi öğrenmeyi amaçlar. Şimdilik, Cinsellik Merkezinin denetimi sorununu bir kenara bırakalım ve şunu söylemekle yetinelim: Diğer üç merkezde şuurlu olmaksızın, bunların neye gereksinim duyduğunu ve kuvvet bakımından neyi talep ettiğini fark etmeksizin Cinsellik Merkezinin tezahürleriyle nasıl doğru bir ilişkilendirme yapıldığını anlamak imkansızdır. Kuvvetlerin dengelenmesi açısından söylüyorum. Tek bir merkez fazla kuvvet çekebilir.

Özetlemek gerekirse, 3 merkezin –Entelektüel, Duygusal ve İçgüdüsel-Hareket– incelenmesi ve gözlemlenmesiyle başlayan Çalışma adında bir öğreti sistemine sahibiz. Şimdi, Çalışma, şimdiye kadar öğretildiği gibi, düşüncelerin ve duyguların veya hislerin hayli belirgin biçimde gözlemlenmesiyle başlar. Öğretilen ilk şeylerden biri, bir erkeğin veya bir kadının kendinde farklı merkezlerin mevcut olduğu ve kendinin tek bir kişi olmadığını gözlemesi gerektiğidir. Düşüncelerinin *ve* hislerinin şuuruna varmak ve düşündüğünü mü, yoksa hissettiğini mi açıkça bilmeleri için *kendini gözlemlemeyle* başlamaları gerekir. Düşünmeye gereksinim duyulurken, her şeyi yalnızca hissetmek yanlıştır. Ayrıca hissetmek gerekirken, yalnızca düşünmek yanlıştır. Hareket Merkezinde denk gelen bir eylem olmaksızın yalnızca düşünmek ve hissetmek yanlıştır. Düşünce veya his olmaksızın yalnızca davranmak yanlıştır. Bu Çalışma'da, şuurlu yaşamayı amaçlıyoruz ve daha şuurlu yaşamak, kendini bilmeye yol açan içsel kendini gözlemlemeyi gerektirir. Kişi öncelikle kendinin –ne olduğunun– şuurunda olmalıdır. Düşünmek yerine her zaman hissediyor musunuz, yoksa tam tersi mi söz konusu? İçsel gözlem ve kendinin farkında olma yoluyla kişinin *tek* zihin olmayıp başlangıç olarak üç zihin olduğunu fark etmek, bizim kendimize dair durumundan hoşnut ve kanıksanmış olan görüşümüzü değiştirir; yani bizi uyandırmaya başlar. Farklı bakış açılarını, farklı zihinleri dengelemek ise *Varlığın dönüşümü* Çalışma'sını başlatır. Bu, *tek bir bakış açısıyla, tek zihinle, tek merkezle özdeşleşmemekle* başlar. Zorlu bir çalışmadır ve uzun zaman alır. Ama İnsan'ın gerçek, doğuştan gelen yönelimine –yani içsel gelişimine– yol açar.

Bildiğiniz gibi, Çalışma, İnsan'ın bu gezegendeki bir deney olduğunu söyler. İçgüdüsel Merkezin zihni aracılığıyla hayatları sunulan hayvanlardan ve bitkilerden farklı olarak, *kendini geliştiren* bir organizma olarak yaratılmıştır. İnsan, 3 katlı bir varlık olarak, tarihin başlangıcından itibaren dinsel ya da başka türlü biçimlerde ifade edilmiş olan belirli bir içsel göreve sahiptir. Bu içsel görev, içsel gelişmedir. Özetlenerek sunulamayacak olan bu Çalışma, insanın Yaratılış tarafından yazgılı olduğu bu içsel olasılık bakımından neler yapılması gerektiği, hangi çabaların gerekli olduğu, nelere izin verildiği hakkındadır ve bir insan, bu Çalışma'nın öğretisini samimi bir içsel değer vererek –yani severek– uyguladığında sonunda iki Daha Yüksek Merkezin ya da zihnin ona doğrudan tesir edebileceği duruma erişebilir ve ardından, onun doğuştan gelen anlamını tamama erdiren bir denetime tabi olur ve artık, uyuyan insanlık gibi körü körüne doğaya hizmet etmez. O zaman uyanır.

Şimdi, bu kısa yorumda, uykudan uyanmak hakkında bir şey eklememe izin verin: (1) bir erkek veya bir kadın uykuda olduklarını ve kendilerini hatırlamadıklarını fark etmelidir ve (2) Duygusal Merkezlerinin durumunun çok kötü olduğunu –yani mutsuz, kıskanç, keskin ya da tatsız hisler gibi *negatif* duygular dışında duygusal olarak çok az şey bildiklerinigörmelidir. *Kendini Hatırlama*nın uygulanması hakkında çok şey söylendi ve söylenmeye devam edecektir. Duygusal Merkezin olağan durumunu arındırmak –yani hissetmenin negatif durumlarından ve bunlarla bağlantılı olabilen bir sürü tatsız şeyden ayrılmak– bu Çalışma'nın öğretisindeki bir başka konudur ki en sonunda bunun, sürekli hatırlatma ihtiyacı duyulmaksızın hatırlanabilmesi ve anlaşılabilmesi için, benimle bağlantılı olan herkes için gerçek bir olgu, sahici bir görev haline gelmesi gerekir. Bir erkek veya bir kadın, Kendini Hatırlamayı ve negatif durumlarla özdeşleşmemeyi uygulamadıkça hiçbir içsel gelişme, Gerçek "Ben"e içsel erişim mümkün olamaz. İnsanlar bunları yapmazsa, zamanla bu Çalışma için faydasız duruma gelirler. Bu Çalışma'da "Zaman'ın ölçüldüğünü" hatırlayın.

Great Amwell House, 17 Mayıs 1947

BEDEN VE ONUN ÜZERİNDE ETKİLİ OLAN FARKLI ZİHİNLER

II

Son olarak, İnsan'ın fiziksel bedenini kontrol edebilen farklı zihinlerden söz ederken, şu pasaj okunmuştu: "İnsan makinesinin –yani fiziksel bedenin– etkinliğinin tek bir zihin tarafından değil, birbirinden tamamen bağımsız olup ayrı işlevlere ve kendilerini tezahür ettirdikleri ayrı alanlara sahip *birçok zihin* tarafından kontrol edildiğini size açıklamak istiyorum. Bu, öncelikli olarak anlaşılmalıdır çünkü bu anlaşılmadıkça başka hiçbir şey anlaşılamaz." Daha önce söylediğim gibi, bu sözleri ilk kez duyduğumda, hep yalnızca tek bir zihne sahip olduğumuzu düşünmüş olduğumu fark ettim ve muhtemelen siz de aynı şeyi düşünüyorsunuz. Yani kendinizin, bedeni kontrol eden tek bir zihne sahip olduğunu kabul ediyorsunuz ve daha çok zihne sahip olduğunuzu hiç düşünmediniz. Aslında, yedi zihne sahipsiniz. Bu zihinler, İnsan'daki yedi merkez aracılığıyla eyleme geçer ve fiziksel bedenin çalışmasını kontrol edebilir. Öncelikle, beş olağan merkez aracılığıyla etkili olan beş –deyim yerindeyse– olağan zihne sahibiz:

Entelektüel Merkez aracılığıyla etkin olan *Entelektüel Zihin*
Duygusal Merkez aracılığıyla etkin olan *Duygusal Zihin*
Cinsellik Merkezi aracılığıyla etkin olan *Cinsel Zihin*
Hareket Merkezi aracılığıyla etkin olan *Hareketsel Zihin*
İçgüdüsel Merkez aracılığıyla etkin olan *İçgüdüsel Zihin*

Ve ikinci olarak, Kişilik pasif olduğu zamanki istisnai koşullar dışında temasta olmadığımız iki üst zihne sahibiz. Bu zihinler şunlardır:

Daha Yüksek Duygusal Merkez aracılığıyla etkin olan *Daha Yüksek Duygusal Zihin*

Daha Yüksek Entelektüel Merkez aracılığıyla etkin olan *Daha Yüksek Entelektüel Zihin*

Bu son iki merkezin her biri, daha aşağıdaki merkezler tarafından anlaşılmayan özel bir dil konuşur. Örneğin, Kutsal Kitap'ta yalnızca psikolojik olarak anlaşılabilen ve düz anlamda alınırsa hiçbir anlam ifade etmeyen birçok garip kompozisyonla karşılaşmamız bu nedenledir. Kitabı Mukaddes'in başlangıcındaki İnsan'ın Yaratılışı ve sonundaki İnsan'ın Yargılanışı bölümleri Daha Yüksek Duygusal Merkezin dilindedir.

Şimdi, daha önce söylendiği gibi, bizi farklı zihinlerin kontrol ettiğini ve bunu anlamadıkça kendimize dair başka hiçbir şey anlayamayacağımızı kavramalıyız. Bu öğreti ya da bir başka deyişle bu Çalışma, kendini gözlemlemeye dayanan belirli bir sistemin takip edilmesi aracılığıyla bir kendini incelemedir; yani bize, kendimizde neleri gözlememiz ve nelerden ayrılmamız gerektiği söylenir. İlk olarak, kendimizdeki merkezleri gözlemlemeli ve bunların nasıl tamamen farklı alanlarda çalıştığını ve her şeyi tamamen farklı gördüklerini fark etmeliyiz. Entelektüel Zihin, şeyleri Duygusal Zihinden tamamen farklı görür; Cinsel Zihin, şeyleri hem Duygusal Zihinden hem de Entelektüel Zihinden tamamen farklı görür. Ama şimdi şu da söylenmelidir ki insan makinesinin en aşağıdaki bölümünde yer alan üç merkezin aslında karşıt olmaları gerekmez, birleşebilir ve böylece bir üçlü oluşturabilirler. Bir başka deyişle Aktif Kuvvet, Pasif Kuvvet ve Nötrleştirici Kuvvet'in her biri Cinsellik Merkezi, Hareket Merkezi ve İçgüdüsel Merkezle birlikte alternatif olarak idare edilebilir. Ama bunun, diğer merkezler için geçerli olmadığı ve öğretinin, şimdiye kadar bize öğretildiği şekliyle, yalnızca Cinsellik Merkezinin, Hareket Merkezinin ve İçgüdüsel Merkezin bir üçlü oluşturmaya ve karşıt olmamaya muktedir olduğundan söz ettiği vurgulanmalıdır; yani bu üç merkez, her biri üç kuvvetin birini veya diğerini idare edebilecekleri şekilde bir ilişki içinde olabilir.

Şimdi, bu yorum aracılığıyla, eğitilmiş kendini gözlemlemeyle incelenebilecek merkezler hakkında birkaç noktaya dikkat çekelim. Her bir merkez kendi etkinlik alanına sahiptir; yani Hareket Merkezinin yapabilceği çalışma, Entelektüel Merkezin yapabileceği çalışmadan tamamen farklıdır. Bir merkezdeyken, aynı anda bir başka merkezde olmanızın gerekmediğini gözlemlemek olasıdır. Bir merkezde alınan bir kararın, başka bir merkezin güç alanında hiçbir gücü yoktur. Şimdi, günümüzün büyük bir bölümünü mekanik içsel konuşma akışının ve fantezilerin dur durak bilmeden devam ettiği belirsiz, odaksız bir durumda harcadığımız doğrudur. Buna, merkezler arasında olmak adı verilmektedir. *Dikkat halindeyken*, bir merkezde oluruz. Ama bir merkez diğerini bilmez. Bunlar farklı zihinlerdir. Bir şeyi yapma modları tamamen farklıdır. Uyumlu bir insan –yani 4 No.lu İnsan– farklı merkezlerin ayrımını bilir ve adeta bunların arasında durup hepsiyle konuşabilir. Ama şu anki halimizle, daha ileri gelişimimize ait

olup şu anda bulunduğumuz seviyeden kesinlikle daha yüksek bir seviye olan Varlığın bu içsel durumuna sahip değiliz. Gelişmiş insan, günümüzde gereksinim duyulan insan, ulaşmayı amaçladığımız seviye sıradan tek merkezli insan değildir. Bu Çalışma'daki herkesin genel amacı 1 No.lu ya da İçgüdüsel İnsan, 2 No.lu ya da Duygusal İnsan veya 3 No.lu ya da Entelektüel İnsan olmak değil, 4 No.lu İnsan olmaktır. 4 No.lu İnsan'da, bütün merkezler o insanın koşullarına göre erişilebilir haldedir.

Şimdi, her bir merkez kendi hakikatine sahiptir. Bu nedenle, tek bir hakikat yoktur; her bir zihnin kendi hakikati vardır ve bunların bütünü hakikati oluşturur. Uyumlu bir insanın, dengeli bir insanın merkezlerin dilini ve gereksinimlerini bildiğini ve anladığını söylemiştim. Demek ki o, *doğru zamanda hangi merkezi kullanacağını* bilir ve adeta, her merkeze hakkını verir. Yani mektuplar, izlenimler doğru adrese gider. Ama G., şu anki haliyle İnsanı, yani kendinde uyuyan İnsanı, normal İnsanı, tek-yönlü İnsanı, tek-merkezli İnsanı, henüz uyanmamış İnsanı, dış kuvvetlerce güdülen İnsanı, Makine İnsanı farklı odalarda üç büyük patronun bulunduğu büyük bir ofisle karşılaştırmıştı. Bunlar birbirlerinden haberdar değildir ve bütün iş ilişkileri, küçük bir ofiste iki ya da üç standart başvuru kitabıyla yaşayan eğitimsiz bir sekreter aracılığıyla yürütülür. Bu sekreter, ofis binasının ne için olduğunu bile bilmez. Gelen mektupları –izlenimleri– kafasına göre ofis binasına çıkarır ve patronlar bunların birçoğuna akıl erdiremez. Yani belirli bir merkeze gitmiş olması gereken şey, yanlış merkeze gider. Bu, Çalışma'nın orijinal öğretisinde, sıradan mekanik İnsan'ın –yani uyuyan Erkek veya Kadın'ın– durumuna ilişkin sunulan resimlerden biridir.

* * *

Şimdi, makale okunduktan sonra, bunların hepsinin neye dair olduğuna değinmeme izin verin. Şeyleri içeri almak için şeyleri bizim için belirli bir seviyeye indirmek gereklidir. Öncelikle, farklı merkezlere sahip olduğunuzu ve bunların birbirine karşıt çalışma eğiliminde olduklarını görmeye başlıyor musunuz? Her bir merkezin kendine özgü açlığı vardır. Farklı açlıklara sahip olduğunuzu kendiniz görebildiniz mi? Bunun, tek bir kişi değil de birçok kişi olduğunuzu düşünmenize yol açması gerekir. İçgüdüsel Merkezin açlığı; Cinsellik Merkezinin açlığı; –fark edilmesi belki daha güç olan– bir şey yapma veya egzersiz yapma arzusu uyandıran Hareket Merkezinin açlığı vardır. Örneğin, takdir edilme arzusu şeklinde ortaya çıkan Duygusal Merkezin açlığı ve öğrenme açlığı şeklinde ortaya çıkan Entelektüel Merkezin açlığı vardır. Bu açlıkların hepsi farklıdır. Dengeli İnsan'da bunların her biri üstünlük kurmaz ve birbirlerini dışlamaz çünkü Dengeli İnsan, farklı merkezlerin açlıklarının tam ortasında durur ve yalnızca birine ayak uydurmaz. Uyumlu veya dengeli İnsan budur. Bu aşamaya –Varlığın bu seviyesine– zaten eriştiğinizi mi düşünüyorsunuz? Böyle düşünüyorsanız, bunun kendinize dair çok kendinden hoşnut bir resimden başka bir şey olmadığını ve ancak samimi bir kendini gözlemleme tarafından yok edilebileceğini rahatlıkla söyleyebilirim. Kendinde şu anki durumuyla *hiçbir* sorun görmeyen ve hatta başkalarından daha iyi olduğu-

nu düşünen bir erkek veya bir kadın kendinde ve kendine uykudadır. Kısacası, uyurlar. Şimdi, bu Çalışma, İnsanlığın genel uykusunu devam ettirmekle değil, uyanmakla ilgilidir.

Great Amwell House, 25 Mayıs 1947

ANLAYIŞ ÜSTÜNE BİR NOT

Bu Çalışma'da, İnsan'ın birçok farklı açıdan ele alındığını ve farklı biçimlerde incelendiğini gördük. Bu açıdan, İnsan'ın iki yanı –bilgisinin yanı ve Varlığının yanı– olduğu söylenir. Bu bağlamda bize öğretilen pratik şeylerden biri, Varlığımızın bilgisini elde etmektir. Şimdi, kendini gözlemleme kişinin kendini bilmesi, kendine nesnel olması ve kendine dair *şuurlu* hale gelmesi içindir. Kişi kendinin bilgisini edinebilir ve kendi Varlığını bilebilir. Bugün, kişinin kendi bilgisini edinmesi hakkında konuşmayacağım. Yalnızca, şu ana dek kendimize atfettiğimiz bilgi derecesinin, imajinasyonumuz karşısında çok yetersiz kaldığını ve sözde bilgilerimizdeki boşlukların çok geniş olduğunu söylemekle yetineceğim.

Şimdi, kişinin Varlığının bilgisini edinmesi, Çalışma'da vurgulanan ilk şeylerden biridir. Bir keresinde, şunlar üzerinde çalışmamız gerektiği söylenmişti:

Varlığımızın Bilgisi,
Kendini Hatırlama,
Kale Almama,
Özdeşleşmeme.

Varlığımızın bilgisi olmaksızın, Varlık üzerinde çalışmak imkansızdır. Varlığımızın bir parçası, Varlığın kozmik seviyesinden gelen ve gözle görülür Güneş tarafından dışsal olarak temsil edilen 12 tesire tabidir; bir parçası, 24 gezegensel kanuna tabidir; bir parçası Yeryüzü'nün 48 kanununa tabidir; bir parçası ise Ay'ın 96 kanununa tabidir. Varlığımızdaki en kötü nokta, Duygusal Merkezin en çok kanuna tabi olan negatif parçasıdır. Bu bakımdan, daha yüksek Varlık seviyesinin bir işareti, başkalarının nahoş tezahürlerine katlanabilme kapasitesidir. İnsan, başkalarıyla ilgili olarak sürekli negatifleşmez. Varlığın daha yüksek seviyesinin bir başka işareti ise hayatın kendi başına açıklanamayacağı sezgisi ya da iki tür tesirin, *A* ve *B* tesirlerinin bulunduğunu görme gücü anlamına gelen Manyetik Merkeze sahip olmaktır.

Bir insan kendini daha nesnel gördükçe –yani Varlığının doğrudan bilgisine sahip oldukça– ara sıra ince negatif duyguların özel türlerinin saldırısına maruz kalır. Bireysel mücadeleler aracılığıyla ulaşacağı yardımlar dışında hiç yardım alamaz. Bu koşullar, bireyselliği ya da insanın olağan Varlık seviyesinin temasta olmadığı Gerçek "Ben"i öne çıkarmak için gereklidir. Olağan Varlığımız, birlikten yoksundur. Gerçek "Ben" ortaya çık-

tığında, bu farklı merkezleri ve "ben"leri uyumlu duruma getirir. Çoklukta birlik oluşturur. Şimdi, ancak bireysel mücadele Gerçek "Ben"i ortaya çıkarır. Çalışma'ya inanması ve Çalışma'yı uygulaması gereken merkezi olarak ve tek başına siz kendinizsiniz. Bunu kendinizin başka bir yanından yola çıkarak yaparsanız bireysel olmaz; geleneksel bir kavrayıştan vb. yola çıkarak bunu yapmanız gerektiği için yaparsanız merkezi olmaz. Belki, merkezi çaba olarak adlandırdığım şeyle neyi kastettiğimi görebilirsiniz. Çaba sarf ederken temel aldığınız yer, samimiyetle kendiniz olmalıdır. Babamı taklit edersem ve kendime onu örnek alırsam, bireysellik onun ellerinde olacaktır; yani kendi içimdeki onun psikolojik taklidi belirleyici olacaktır. Bu durumda, içimizdeki baba iktidar sahibi olacaktır. Bu, çok muğlak gelebilir. Kabaca ayrı kişilikler oluşturan ve biraraya gelerek bir bütün olarak Kişiliği meydana getiren birçok farklı "ben" grubuna sahip olduğunuzu düşünürseniz, bunu anlayabileceğinizden eminim. Onlar, biz değildir. İsa'nın söylediği gibi, biz olmadıkları için onlardan nefret edilmelidir. Sürücü yerine geçtiğinde, ata koşum takıldığında ve Efendi de Araba'daki yerini aldığında Tam Varlık düşünülebilir. Hayatı dönüştürmek için kendimizin çaba sarf etmesi gerektiğini ve kendimizden hareketle çalışmamız gerektiğini net olarak görmedikçe bu koşulun asla gerçekleşmeyeceğini kavramalıyız; her gün kendi anlayışımızdan hareketle gerçek bir Çalışma çabası sarf etmeliyiz; yani hayatın mekanik etkilerini yeni bir tarzda almalıyız. Şimdi, Bilgi ve Varlık konusu ve Anlayışla ilişkisi hakkında Bay Ouspensky tarafından verilen bir dersi konu alan bir makale okunacaktır:

"Bugün anlayış hakkında konuşacağım. *Anlayış* nedir? Kendinize bu soruyu sormaya çalışın; yanıtlayamadığınızı göreceksiniz. Bu, daha önce bu konuyu hiç düşünmemiş olduğunuz anlamına gelir. *Anlayış* ile *bilmeyi* daima birbirine karıştırdınız. Ama bilmek ve anlamak iki farklı şeydir. Her şeyden önce, anlayış iki parçaya ayrılmalıdır. Bir şeyi, bir problemi ya da bir fikri anlayabilirsiniz ve bir insanı –yani onun size söylediklerini– anlayabilirsiniz. Bir insanı hiçbir şey söylemeksizin anlayabileceğiniz durumu şimdilik bir kenara bırakalım çünkü bu yalnızca, aynı fikrin gelişimidir. Bir şeyi, bir fikri ya da bir problemi anlamak için öncelikle ona gönderme yapan her şeyi ya da olabildiğince fazlasını bilmelisiniz. Örneğin, size eski bir Rus gümüş rublesini gösterdiğimi varsayalım. Bu, yarım kron büyüklüğünde olup iki şilin ve bir peniye karşılık gelen bir paradır. Ona bakabilirsiniz, onu inceleyebilirsiniz, hangi yılda basıldığını görebilirsiniz, bir yüzünde portresi bulunan Çar hakkında hemen her şeyi bulabilirsiniz, onu tartabilirsiniz, hatta kimyasal bir analiz yapabilirsiniz ve içerdiği gümüşün tam miktarını ölçebilirsiniz. 'Ruble' sözcüğünün ne anlama geldiğini ve nasıl kullanılmaya başlandığını öğrenebilirsiniz. Bunun gibi daha pek çok şey öğrenebilirsiniz ama Savaş'tan önce piyasa değerinin çoğu zaman günümüzdeki İngiliz çeyrek penisine karşılık geldiğini öğrenmedikçe *rubleyi ve anlamını* asla *anlayamazsınız*. Bunu öğrendiyseniz, bir ruble ve belki de daha başka şeyler hakkında birtakım şeyleri *anlayacaksınız* çünkü bir şeyin anlaşılması, daha pek çok şeyin de derhal anlaşılmasına yol açar.

Şimdi, bir insanı anlamanın veya anlamamanın ne demek olduğunu

kendimize sorarsak, öncelikle o insanla farklı diller konuştuğumuz ve ortak bir dile sahip olmadığımız bir durumu düşünmeliyiz. Doğal olarak, birbirimizi anlayamayız. Ortak bir dile sahip olmalı ya da bir şeye işaret edebileceğimiz belirli işaretler ya da semboller üzerinde anlaşmalıyız. Ama o kişiyle konuşmanız sırasında belirli sözcüklerin, işaretlerin ya da sembollerin anlamına dair fikir ayrılığına düştüğünüzü varsayalım. Yine, birbirinizi anlamanız kesintiye uğrar. Bu durumdan şu ilke doğar: *hem anlayıp hem de fikir ayrılığına düşemezsiniz.* Sıradan bir konuşmada, sık sık şöyle deriz: 'Onu anlıyorum ama fikrine katılmıyorum.' Sistemin bakış açısından, bunun imkansız olduğunu görüyoruz. Bir insanı anlarsanız, onun fikrine katılırsınız; onun fikrine katılmazsanız, onu anlamazsınız. Bu fikri kabul etmek zordur ve bu da onu anlamanın zor olduğu anlamına gelir.

Anlayışın ne olduğunu daha açık bir biçimde anlamaya çalışalım. Bir insanda, dönüşümünün aşamalı seyrinde geliştirilmesi gereken iki yan vardır. Bunlar: *Bilgi*si ve *Varlığı*dır. Bilginin, özellikle de kendini bilmenin geliştirilmesinin gerekliliği hakkında birçok kez konuştum; ve bilginin farklı seviyeleri ve bilginin göreliliği fikrini kolayca anlayabilirsiniz. İnsanların çoğu durumda anlamadığı nokta, Varlıklarının gelişiminin gerekliliği ya da Varlığın çok farklı seviyelerinin olasılığıdır. Peki, *Varlık* ne anlama gelir?

Bir Rus filozof olan Vladimir Solovieff yazılarında *'Varlık'* terimini kullanır. Bir taşın varlığından, bir bitkinin varlığından, bir hayvanın varlığından, bir insanın varlığından ve İlahi Varlık'tan söz eder. Bu, olağan kavramdan daha iyidir çünkü sıradan anlayışta bir insanın varlığı, tam olarak bir insanın *var olması* gibi var olan bir taşın, bir bitkinin veya bir hayvanın varlığından farklıymış gibi görülmez. Gerçekte, bunlar hayli farklı tarzda *var olurlar.* Ama Solovieff'in bölümlemesi yeterli değildir. Sistemin bakış açısından bakıldığında İnsan'ın yedi kavrama ayrıldığından zaten söz etmiştim: 1 No.lu İnsan, 2 No.lu İnsan, 3, 4, 5, 6 ve 7 No.lu İnsan. Bu, Varlığın yedi *derecesi* veya kategorisi anlamına gelir: 1 No.lu Varlık, 2 No.lu Varlık, 3 No.lu Varlık ve diğerleri. Buna ek olarak, daha ileri bölümlenmelerin olduğunu da zaten biliyoruz. 1, 2 ve 3 No.lu İnsan'ın da ayrıca çok farklı olabileceklerini biliyoruz: Tamamen 'A' tesirleri altında yaşayabilirler; 'A' ve 'B' tesirlerinden eşit derecede etkilenebilirler; 'A' tesirlerinden çok 'B' tesirleri altında olabilirler; 'Manyetik Merkez'e sahip olabilirler; 'C' tesirleriyle temasa geçmiş olabilirler; 4 No.lu İnsan haline gelme yolunda olabilirler. Bu durumların hepsi, *Varlığın* farklı seviyeleri anlamına gelir.

Varlık fikri, İnsan üstüne düşünmenin ve konuşmanın tam özüne *dinsel düşüncede* girdi ve insanların diğer tüm bölümlenmeleri buna kıyasla önemsiz görüldü. İnsanlar azizlere, dürüst insanlara, iyi insanlara, kötü insanlara, günahkarlara, tövbe eden günahkarlara, tövbe etmeyen günahkarlara, kafirlere, inanmayanlara vb. bölündü. Modern düşüncede ise insanlar Varlık'a hiç dikkat etmez oldular; tam tersine, bir insanın Varlığında ne kadar çok tutarsızlık ve çelişki olursa o insanın o kadar ilginç ve harikulade olabileceğini düşünmekteler. Sessizce olsa bile genelde kabul edilmektedir ki bir insan sürekli yalan söyleyebilir, bencil, güvenilmez hatta sapkın olabilir ama bununla birlikte büyük bir bilim insanı, büyük bir filozof veya

büyük bir sanatçı olabilir. Kuşkusuz, bu imkansızdır. Kişinin Varlığındaki farklı özelliklerin –genelde orijinallik olarak görülen– bu uyuşmazlığı gerçekte zayıflık anlamına gelir. Kişi, sapkınlaşmış veya tutarsız bir zihinle büyük bir alim veya büyük bir düşünür olamaz, tıpkı veremli bir kişinin ödül kazanmış bir dövüşçü veya sirk cambazı olamayacağı gibi. Gerçekten iyi bir profesörün şemsiyesini daima unutması gerektiği fikri, her yerde gözden geçirilmeye ihtiyaç duymaktadır. Hiç olmazsa, okulların bakış açısından, profesörlere her şeyden önce şemsiyelerini unutmamayı öğrenmeleri gerektiği öğütlenmelidir.

Varlığım ne anlama geldiğinin ve neden Bilgi ile paralel olarak büyüyüp gelişmesi gerektiğinin artık netleştiğini umut ediyorum. Bilgi Varlığı aşarak ya da Varlık Bilgiyi aşarak büyürse, bu daima tek-yönlü bir gelişmeyle sonuçlanır ve tek-yönlü bir gelişme, fazla ileriye gidemez. Ciddi bazı içsel çatışmalara gelip çatması ve durması kesindir. Daha sonra, tek-yönlü ilerlemenin sonuçları hakkında konuşabiliriz ama neyse ki hayatta çok sık karşımıza çıkmadıkları için bunları şimdilik bir kenara bırakabiliriz.

Şimdi, anlayış sorusuna dönelim. Bilgi ve Varlık arasındaki farkı ve bunların birbiriyle ilişkisini açıkladıktan sonra, anlayışın ne demek olduğunu kesin olarak söyleyebilirim. Anlayış, Bilgi ve Varlık arasındaki *aritmetik ortalama*dır. Aritmetik ortalamanın ne anlama geldiğini biliyor musunuz? İki niceliğin ortasındaki niceliktir. Örneğin, 25 ve 15 sayılarını toplarsanız 40 sonucuna ulaşırsınız; bunu 2'ye bölerseniz 20'yi elde edersiniz. Bu, 25 ve 15'in aritmetik ortalamasıdır. Bu, Bilgi ve Varlığın eşzamanlı büyümesi için duyulan gereksinimi açıklar. Yalnızca birinin büyümesi, aritmetik ortalamayı yeterince artırmayacaktır. Bu, *anlamanın* neden hemfikir olmak demek olduğunu da açıklar. Birbirini anlayan insanlar, yalnızca eşit Bilgiye sahip olmakla kalmayıp eşit Varlığa da sahip olmalıdırlar. Ancak bu, bir anlayış olasılığını sunar. İnsanların hep sahip olduğu ve özellikle de zamanımızda yaygın olan bir başka yanlış fikir de anlayışın farklı olabileceği, insanların aynı şeyi farklı anlayabileceği fikridir. Bu, sistemin bakış açısından, kesinlikle yanlıştır. Anlayış farklı olamaz. *Yalnızca tek bir anlayış olabilir*. Ama aynı zamanda insanlar aynı şeyi farklı anlamaktadırlar. Görünüşteki bu çelişkiye nasıl bir açıklama getirebiliriz?

Gerçekte, bir çelişki yoktur. Anlayış, bir parçanın bütünle ilişkisi içinde anlaşılması demektir. Ama bütün fikri, Bilgilerine ve Varlıklarına göre insanlarda çok farklı olabilir. Sisteme bir kez daha gerek duyulması da işte bu yüzdendir. İnsanlar, sistemi ve geri kalan her şeyi sistemle ilişkisi içinde anlayarak anlayışı öğrenmelidir. Her şeyin sistemle ilişkisi içinde tamamen anlaşılmasıyla birlikte sistemin tamamen anlaşılması, mümkün olabilecek tek bütünsel anlayış olan 7 No.lu İnsan'ın anlayışını oluşturur. Bu bakış açısından söyleyecek olursak; bu anlayışa yaklaşan farklı şeyler dışında başka hiçbir anlayış olamaz. Ama bir okul ya da sistem fikri olmaksızın, olağan bir seviyeden söyleyecek olursak; ne kadar çok insan varsa o kadar çok anlayış vardır. Herkes her şeyi kendine özgü bir tarzda ya da şu veya bu mekanik eğitime göre anlar. Ama bu tamamen öznel bir anlayıştır. Nesnel anlayışa giden yol, sistem ve okuldan geçer."

Great Amwell House, 31 Mayıs 1947

ŞİDDET VE ANLAYIŞ ÜSTÜNE

Şiddet ile Anlayış'ı kıyaslayacağım. Şiddet, Anlayış'ın anti-tezidir. Her türlü şiddetin kökü, birbirini anlamamaktadır. Çalışma'da, anlayışın yaratabileceğimiz ve aynı zamanda hayatlarımızda yaratmamız gereken en etkili kuvvet olduğu söylenir. Demek ki anlayışı yaratmak zorundayız. Bir kişiye yönelik şiddet duyduğunuzu varsayalım ve daha sonra o kişiyi tanıyıp anladığınızı hayal edelim. Artık şiddet duymayacaksınız. Şimdi, Çalışma'da her türlü şiddetin kökünün negatif duygularda olduğu da söylenir. Daha önce, her türlü şiddetinin kökünün anlamamakta olduğunu söylemiştim. Bunda bir çelişki yoktur. Bu, negatif duyguların sizi anlamaya değil, şiddete yönelteceği anlamına gelir. Ne kadar negatifseniz, o kadar az anlarsınız ve şiddete o kadar çok eğilimli olursunuz. Çalışma, anlayışın oluşturabileceğimiz en güçlü kuvvet olduğunu söylediği için sürekli olarak negatif duygulara dalmanın ve onlardan hoşlanmanın yalnızca negatif şeyler oluşturabileceği açıktır. Anlayış pozitif bir şeydir. Negatif duygu ise anlamaya değil, sadece yanlış anlamaya yol açar. Yanlış anlama pozitif bir şey değildir. Bazı insanlar, yanlış anlamayı sevebilir bile. Ama bu, negatif duyguları sevmek demektir ve negatif duygular asla hakikati söylemez. Yalancıdırlar; genellikle çok akıllı yalancılardır ama daima yalancıdırlar. Negatif bir durumdaysanız, o zaman her şey çarpıtılmıştır ve hiçbir şeyi anlamazsınız ya da her şeyi yanlış anlarsınız. Hakikat, binlerce yarı hakikate çarpıtılabilir; örneğin, biri size bir şey söyler ama o kişiden nefret ettiğiniz için söylediklerini çarpıtırsınız, söylediklerinin bir kısmını atarsınız, sıralamasını değiştirirsiniz ve sonunda ortaya bir hakikat değil, bir yalan çıkar. Yine de sizdeki bir şey, kulak verecek olursanız, yalan söylüyor olduğunuzu size hatırlatır. Size bunu söyleyen, İsa'nın Vaftizci Yahya'sı gibi Daha Yüksek Merkezlerin müjdecisi olan Gömülü Vicdan'dır. Kendimizde negatif duyguları adeta kimyasal olarak tadabilen bir şeye sahip olmamış olsaydık, durumumuz gerçekten de umutsuz olurdu. Ama bir süre sonra, kendini gözlemleme yoluyla, ne zaman negatifleştiğinizi anlayabilirsiniz ya da daha doğrusu bu size içsel olarak söylenir çünkü negatifleştiğinizde, ona derin bir mutsuzluk eşlik eder. Aksi takdirde, içsel olan her şeyi defter ve tahtada yazılanlardan öğrenmemiz gerekirdi. Neyse ki –şimdiye kadar yapılan en büyük deneyle– kendini geliştiren organizmalar olarak doğduğumuz için, bu gelişme için gerekli içsel duyulara ve materyallere kendimizde sahibiz. Yani en güçlü şey olan anlayışı oluşturabiliriz.

Şimdi, Çalışma, bir insan kendi anlayışıdır, der. İnsan endamı, parası, konumu, doğumu, kuvveti, prestiji, ayırt edici özellikleri ya da dini değildir. İnsan, kendi anlayışıdır. Demek ki çok az şey anlayan ya da hiçbir şey anlamayan bir erkek veya bir kadın, Çalışma'nın bakış açısına göre hiçbir değere sahip değildir. Özellikle günümüzde bütün Yeryüzü'nde genel bir anlayış kaybı tehlikesiyle karşı karşıyayken, üzerinde düşünmeye değer bir konudur bu. Şimdi, Çalışma'nın Anlayış tanımına tekrar değinmeden

önce, yorum yoluyla şunu eklemek isterim: kişi, anlamak için öğrenmelidir ve öğrenmek, kişinin kendine öğretilen bir şeyin hakikatini –yani o şeyin *öyle olduğunu*– kendinde algılamasıdır. Bu, anlayışa yol açar. Çalışma, bilmenin ve anlamanın tamamen farklı şeyler olduğunu öğretir. Birçok şey bilebilirim ama kendimde bunların hiçbirinin hakikatini hiç algılamamış olabilirim. Bu durumda, hafızamda tutabilsem bile bildiklerimi anlamam. Çalışma, Anlayış'ın insanın Bilgi seviyesi ile Varlık seviyesinin aritmetik ortalaması olduğunu söylemektedir. Kişinin Bilgisi 20 sayısıyla ve Varlığı 10 sayısıyla temsil edilirse, 20 ve 10 toplandığında 30 eder. İkiye böldüğümüzde 15 sonucuna ulaşırız. Bu sonuç, 20 ve 10'un aritmetik ortalamasıdır. Bu, bildiklerimin yalnızca bir kısmını anlayabildiğimi gösterir.

Peki, Anlayış için Varlığın neden gerekli olduğunu ve tek başına Bilginin neden Anlayışı sunmadığını hiç kendi kendinize düşündünüz mü? Bir insan bildiği bir şeyin –diyelim ki insanlığın uykuda olduğunun– hakikatini kendinde algıladığında, bu hakikati kendine alır ve kabul eder. Ama bunu ancak onun hakikatini kendinde gördüğünde yapabilir. Ardından, bu onun Varlığıyla birleşir. Bilgi'yi *alan* ve Anlayış'a dönüştüren Varlık'tır; aksi takdirde Bilgi esasen hafızada kalır ve insanın kendini bir insan olarak etkilemez. Dolayısıyla, Bilgi'nin alınmasının niteliği, Varlığın seviyesine bağlıdır. Daha Aşağı Varlık çok az şey alabilir ya da hiçbir şey alamaz ve ona verilen Bilgi yalnızca yanlış bir biçimde kullanılabilir ve doğru anlaşılmaz. Bilgi ve Varlık problemi budur. Bunun bize sürekli olarak hatırlatılması gerekir. Aslında insanlığı gelişimin daha yüksek bir seviyesine çıkarmaya çalışırken Şuurlu İnsan'ın karşı karşıya kaldığı en büyük problemlerden biri budur. Bilgi bunu tek başına yapamaz.

Şimdi, bu sistemde öğretildiği gibi Varlık üzerinde çalışmaya dönelim. Şunlar üzerinde çalışmalıyız:

Varlığımızın Bilgisi,
Kendini Hatırlama,
Özdeşleşmeme,
Kale Almama.

Çalışma'nın disiplinine göre, kendini gözlemleme yoluyla Varlığımızın Bilgisini –yani kendimizi hatırlamadığımızı– fark ederiz. Aynı yolla, özdeşleştiğimizin ve özellikle de özdeşleştiğimiz şeyin Bilgisini fark ederiz. Son olarak içsel kale almanın bizdeki başlıca biçimlerini bilmeye başlarız. Bunların hepsi Varlığımızın bilgisidir. Gözlememiz ve bilmemiz gereken başka şeyler de vardır ama şu anda yalnızca yukarıda söz ettiklerimizin üzerinde duracağız. Bu şeylerin şuuruna varmak "zaman kazandırır". Herkesten talep edilen kendini evrimleştirmeye gönderme yapmaktayım. Varlığının şuurunda olmayan bir kişi değişemez. İyi Ev Sahibi'nin Yolu olarak adlandırılan bir Yol vardır. Ama bu çok uzun bir yoldur. Kişi, daha gündüzken çalışmalıdır.* (Bir şeyin değiştirilebilmesi için aydınlatılması gerekir. Işık şuurdur.)

Şimdi, kişinin negatif duygularının bilgisini de listeye ekleyeceğim. O.,

*Yuhanna, 9:4'teki ifadeye bir gönderme. (ç.n.)

bu sistemi öğretirken bu noktaya özellikle odaklanmıştı ve kişinin negatif duygularını önce gözlemleyip sonra onlardan ayrılmasının önemini vurgulamıştı. Bu bağlamda, şiddetten ve şiddetin aniden çıkan bir yangın gibi bizdeki her şeyi yok ettiğinden ve bir anlık şiddetin insanı en başa döndürebileceğinden söz etmişti. Daha önceleri ise 4. Yol'un zarif olmadığına ve insanlarda şiddet üretebileceğine dikkat çekmiş ama hep, kişinin bir şeyin neden söylendiğini ve neden yapıldığını anlamasının gerektiğini söylemişti. Şiddetle tepki vermekten kolay bir şey yoktur. Anlamak ise en zor olanıdır. Son defasında, dışsal kale almanın, herhangi birini anlamak için şart olduğunu söyledim. Bunun iki yanı vardır; kendinizi karşınızdaki kişinin yerine koyarsınız ve karşınızdaki kişiyi kendinizin yerine koyarsınız. Şimdi, şiddet gösterdiğinizde, Varlığınızın sınırına ya da sonuna geldiğiniz söylenebilir. Tahammül kapasitesi, Varlığın bir işaretidir. Yalnızca kendini seven küçük Varlık, ergeç sınırına ulaşır ve şiddet gösterir. Şiddette, kişi tamamen uykudadır ve hiç anlayışa sahip değildir. Şiddetin üstesinden gelmek, Çalışma'da sözü edilen şeylerden biridir. Başkalarını kendinizde ve kendinizi de başkalarında giderek daha çok gördükçe, anlayışınız artacak ve şiddetiniz azalacaktır. Kendi hiçliğinizin bir olgu olarak ne kadar çok farkına varırsanız, o kadar az şiddet gösterirsiniz. İnciller'de bu, Komşu'nun Şuuru ve Tanrı'nın Şuuru olarak adlandırılır.

Great Amwell House, 7 Haziran 1947

MERKEZLER VE MERKEZLERİN PARÇALARI ÜSTÜNE

İzlenimlerin mekanik alınışı, merkezlerin yalnızca mekanik parçalarını besleyebilir. Ama izlenimler, diyelim ki bir şaşkınlık veya zevk hissiyle alınırlarsa, merkezlerin duygusal bölümlerine düşerler. Yönlendirilmiş dikkat ve bireysel zihinsel çabayla alındıklarında ise entelektüel bölümlere düşerler. Şimdi, negatif bir izlenim kendine uygun yere gidecektir; yani merkezlerin negatif parçalarına. Kişinin hiç hoşlanmadığı bir kişi hakkında alınan izlenimler, negatif duygusal parçayı besleyecektir. Derken, bu parça enerjiyle depolanmış duruma gelir ve önemsiz bir nedenden dolayı kendini herkese boşaltır; yani kişi hiç yere şiddet gösterir. Suç, şiddet, nefret gibi şeyler içeren negatif literatür ve filmler, özdeşleşildiğinde, Duygusal Merkezin negatif parçasını besler ve onu enerjiyle depolar. Negatif bir kitap, kişi özdeşleşerek okuduğunda, bunu yapabilir. Demek ki izlenimleri daha şuurlu almayı ve negatif izlenimlerle özdeşleşmemeyi öğrenmeliyiz. Bunların hepsinde çok özenli olmayı öğrenin. Bu, Kendini Hatırlamanın bir biçimidir ve kullandığı enerjiyi negatif izlenimlerden çeker. Oysa insanlar, tek başlarına olduklarında veya hiç kimse onlara bakmazken, diledikleri kadar çok negatif düşünceye dalabileceklerini hayal ederler. Böylece, er ya da geç su yüzüne çıkıp birilerine saldırmayı ve onlara zarar ver-

meyi arzulayacak negatif duyguları oluşturan malzemeyi artırırlar. Negatif duyguların hepsi, zarar vermeyi arzular ve bunların temelinde, şiddetin türlü türlü biçimleri yatmaktadır. Başkalarına karşı sürekli *hesaplar yapmak*, negatif duyguların üretimi için büyük bir malzeme biriktirir ve bu negatif duygular başkalarına saldıramazsa, kişinin kendine saldırır. Tek çare, negatif izlenimlere rıza göstermemektir; yani bu izlenimlerin otomatik olarak doğrudan Duygusal Merkezin negatif parçasına gitmesini engellemek için yeterince uyanık olmaktır. Burada dış izlenimlerin yanı sıra esasen düşünce, hafıza ya da imajinasyondan türetilen iç izlenimlerden de söz ediyorum. İmajinasyonun kontrolsüz çalışması, negatif duyguları güçlü biçimde besleyebilir. Bunların uzayıp devam etmesi işte bu nedenledir. İçsel durumunuza kulak verebilirseniz, negatif bir duyguyla özdeşleşip onun geçmesine izin verip vermediğinizi her zaman anlayabilirsiniz. Bulaşıcı zehirli virüslerin geçmesine izin vermeyen iyi bir filtreye sahip olduğumuzu varsayarız. Evet ama bunu kendiniz fark etmiş miydiniz? Çalışma'nın *bu* unsurunu kendinizde başlattınız mı? Yoksa her şeyin filtrelenmeden geçmesine izin mi vermektesiniz?

Şimdi, bunların hepsinden pratik olarak neyi anlayabiliriz? İzlenimlerin, *merkezlerin farklı parçalarına* düşebileceğini ve duyular *aracılığıyla* içeri giren dış hayatın, insanların vb. izlenimlerinin yönlendirilebileceğini ve hep tek bir kızgın yere düşmeleri gerekmediğini anlamalıyız. İzlenimlerin bizde *yeni yerlere* düşmesini sağlamak için şuurlu çaba harcama gücüne gerçekten de sahibiz; yeter ki bunu geliştirelim. Şimdi, bizlerde nadiren kullanılan birçok yeni yer vardır. İşte bu nedenle, Varlığımızı tekrar, merkezler ve merkezlerin parçaları açısından inceleyeceğiz. Bunun ardından, Varlığımızın şu anki durumuyla nasıl farklı seviyelerde –bazı parçalarının daha mekanik ve daha aşağı, bazı parçalarının ise daha yüksek seviyelerde– olduğunu daha iyi kavramamız mümkün olacaktır. Bütünüyle merkezlerin mekanik bölümlerinde yaşayan bir insan, Varlığını değiştiremez. İlk adım, kendini gözlemlemedir. Bu asla mekanik değildir; yani bir erkek veya bir kadın kendini mekanik gözlemleyemez. Kişinin kendini gözlemlemesi, yönlendirilmiş dikkat gerektirir ve dikkat de şuur gerektirir ya da daha doğrusu, dikkat eylemi bizi derhal merkezlerin daha şuurlu parçalarına yerleştirir. Kendini Hatırlama için de aynı şey geçerlidir. Hiç kimse kendini mekanik hatırlayamaz. Tam Kendini Hatırlama, tam şuur gerektirir. Bu bağlamda, O. şunları söylemişti:

"Şimdi, merkezleri incelemeye ve anlayışa giden yegane yollar olan dikkat ve Kendini Hatırlamayı incelemeye tekrar dönmeliyiz. Gördüğünüz gibi, pozitif ve negatif olmak üzere ikiye ayrılan ve farklı merkezlerde aynı olmayan bölümlemenin yanı sıra 4 merkezin her biri de üç parçaya ayrılır. Bu 3 parça, merkezlerinin bölmelerine denk gelir. İlk parça, hareket ilkeleri ve içgüdüsel ilkeleri içine alan 'mekanik' parçadır; ikincisi 'duygusal' parçadır; üçüncüsü ise 'entelektüel' parçadır. Aşağıdaki çizim, Entelektüel Merkezdeki parçaların konumunu göstermektedir:

3-Katlı Bir Ev Olarak İnsan

Entelektüel Merkez

Entelektüel Parça

Yaratma, oluşturma, icat etme,
keşfetme kapasitesi

(kontrollü dikkat tarafından
çalışır, burada çabayla
tutulur.)

entelektüel parçanın negatif parçası

Duygusal Parça

Bilme ve anlama arzusu.
Keşfetmekten haz alma

duygusal parçanın negatif parçası

Hareket Parçası
(sorulara yanıt veren aygıt vb.)

Entelektüel Parça	akıllılık, ustalık, dikkatlilik	
	negatif parça	
Duygusal Parça	ilgi, merak, yönlendirilmemiş imajinasyon	
	negatif parça	
Hareket Parçası	sözcüklerin ve ifadelerin mekanik tekrarı	
	negatif parça	

"Merkez, pozitif ve negatif parçalara bölünmüştür ve bu iki parçanın her biri 3 parçaya bölünmüştür, demek ki Entelektüel Merkez aslında 6 parçadan oluşmaktadır. Bu 6 parçanın her biri de kendi içinde 3 parçaya bölünür: mekanik, duygusal ve entelektüel. Ama bunlardan daha sonra söz edeceğiz, şimdilik yalnızca Entelektüel Merkezin mekanik parçası üzerinde duracağım. Bir merkezin 3 parçaya bölünmesinin anlamı çok basittir. Mekanik parça neredeyse otomatik çalışır; hiç dikkat gerektirmez. Ama bu nedenle, kendini olaylardaki bir değişikliğe adapte edemez ve koşullar tamamen değiştiğinde bile başladığı biçimde çalışmaya devam eder. Entelektüel Merkezde mekanik parça hatıraların, çağrışımların ve izlenimlerin kaydedilmesi işini üstlenir. Normalde –yani diğer parçalar kendilerine düşen şeyi yaptığında– yapması gereken bundan ibarettir. Bütün merkeze yöneltilen soruları asla *yanıtlamaması* ve hiçbir şeyi kararlaştırmaması gerekir ama ne yazık ki her zaman karar vermeye hazırdır ve yöneltilen her türlü soruyu daima dar ve çok sınırlı biçimde, hazır ifade kalıplarıyla, argo ifadelerle, parti düsturlarıyla vb. yanıtlar. Bu parça, kendine has bir isme sahiptir: 'biçimlendirici aygıt' ya da bazen 'biçimlendirici merkez' olarak adlandırılır.

"Biçimlendirici aygıtı da kendi içinde 3 parçaya ayırmak mümkündür: işitilen ya da okunan bazı sözcüklerin mekanik tekrarı gibi mekanik (tamamen otomatik), duygusal (ilgi, merak ve yönlendirilmemiş imajinasyon) ve entelektüel (akıllılık, ustalık, dikkatlilik). Birçok insan, özellikle de 1 No.lu insanlar tüm hayatlarını yalnızca 'biçimlendirici aygıt'la yaşar ve Entelektüel Merkezlerinin diğer parçalarıyla asla temasa geçmez. Biçimlendirici aygıt, hayatın bütün acil ihtiyaçları için, yani 'A' tesirlerini alıp onlara yanıt vermek için yeterlidir. Bunlar basmakalıp insanlardır; yalnızca makinedirler.

"Entelektüel Merkezin duygusal parçası, esasen entelektüel duygu olarak adlandırılan şeyden –yani bilme arzusundan, anlama arzusundan, bilmenin verdiği tatminden, bilmemenin verdiği tatminsizlikten, keşfetmenin hazzından– oluşur. Duygusal parçanın çalışması tam dikkat gerektirir ama *merkezin bu parçasında dikkat herhangi bir çaba gerektirmez.* Dikkati, ona konu olan şeyin kendi çeker ve tutar.

"Entelektüel Merkezin entelektüel parçası yaratma, oluşturma, icat etme ve keşfetme kapasitesini kendi içinde barındırır. Dikkat olmaksızın çalışamaz ama *merkezin bu parçasında dikkatin kontrol edilmesi* ve irade ve çabayla orada tutulması gerekir.

"Bu, merkezlerin parçalarını incelemenin başlıca noktasıdır. Bunları dikkat açısından ele alırsak, merkezlerin hangi parçalarında olduğumuzu derhal bilebiliriz. Dikkat olmaksızın ya da dalgınken, mekanik parçalardayız; dikkat, düşündüğümüz ya da kale aldığımız şey tarafından *çekilirken* duygusal parçadayız ve dikkat, irade tarafından kontrol edilip korunuyorken entelektüel parçadayız. Bu, aynı zamanda, merkezlerin daha yüksek parçalarına giden yolu da göstermektedir. Dikkati inceleyerek ve onu kontrol etmeyi deneyerek, kendimizi merkezlerin daha yüksek parçalarında çalışmaya zorlarız çünkü diğer merkezlerdeki farklı parçaları ayırt et-

mek bizim için kolay olmasa da aynı ilke bütün merkezlere eşit ölçüde gönderme yapar.

"Duygusal Merkezi ele alalım. Şu anda negatif duygulardan söz etmeyeceğim. Merkezin mekanik, duygusal ve entelektüel olmak üzere 3 parçaya bölünmesini ele alacağız. Mekanik parça en ucuz türden hazır gülmeceyi ve kaba anlamda mizahı, heyecan aşkını, görkemli şovları, tantanayı, aşırı duygusallığı, kalabalık içerisinde olma aşkını, her türden kalabalık duygusunu ve her türden yarı hayvansı duyguyu, şuursuz acımasızlığı, bencilliği, alçaklığı, kıskançlığı, haseti vb. içerir. Duygusal parça, farklı insanlarda çok farklı olabilir. Kendi içinde dinsel duyguyu, estetik duyguyu, ahlaki duyguyu içerebilir ve *Vicdan*'a yol açabilir ama negatif yanıyla özdeşleşmeniz durumunda tamamen farklı bir şey olabilir; mekanik parçadan yalnızca biraz daha az ilkel bir tarzda çok acımasız, dik başlı, soğuk ve kıskanç olabilir. Entelektüel parça, Hareket Merkezinin ve İçgüdüsel Merkezin entelektüel parçalarının yardımıyla, kendi içinde sanatsal yaratım gücünü içerir. Yaratıcı yeteneklerin doğal tezahürü için gerekli olan Hareket Merkezi ve İçgüdüsel Merkez, yeterince eğitilmiş durumda değildir ya da gelişimleri itibarıyla buna denk gelmeyip kendini rüyalarda tezahür ettirir. Bu, sanatın tamamen dışındaki insanların güzel ve sanatsal rüyalar görmesini açıklar. Ayrıca, Duygusal Merkezin entelektüel parçası, *Manyetik Merkezin başlıca mekanıdır*."

3-Katlı Bir Ev Olarak İnsan

Duygusal Merkez

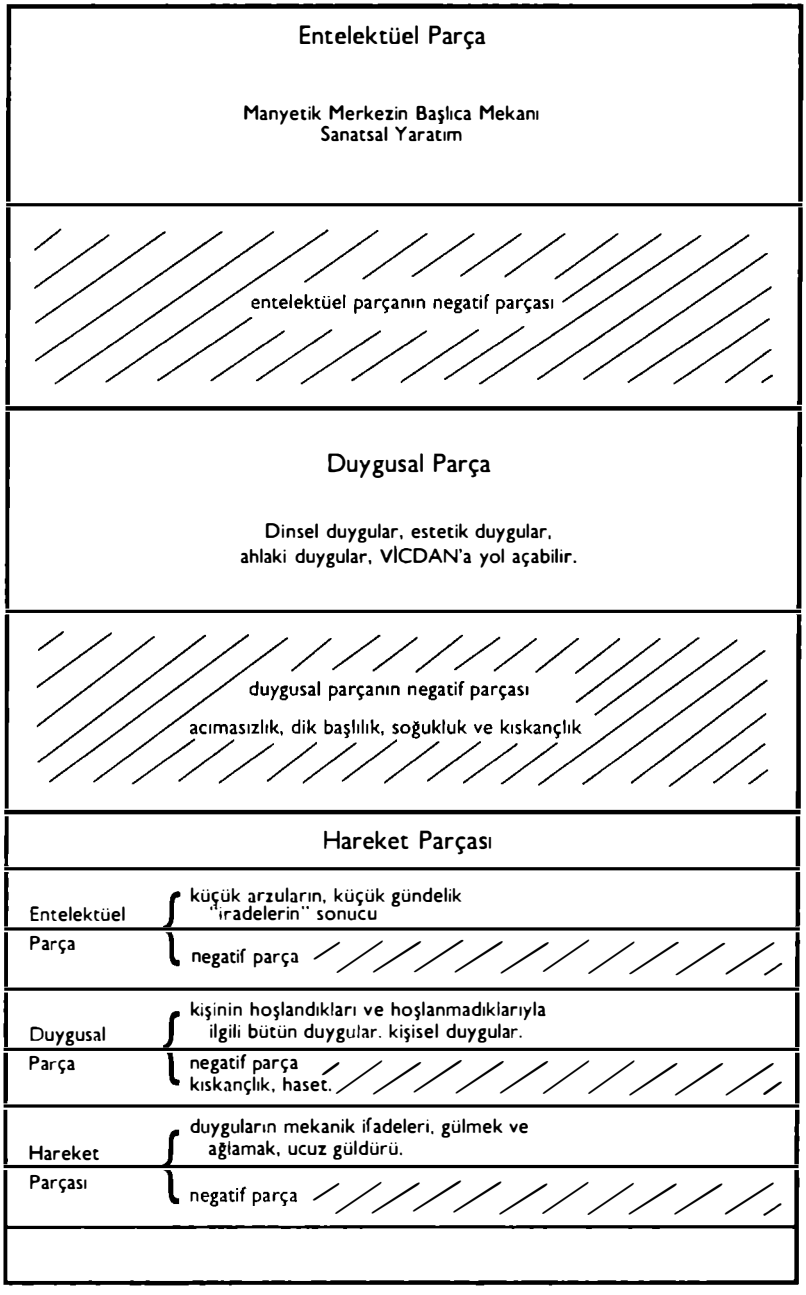

Great Amwell House, 14 Haziran 1947

ŞİDDET VE ANLAYIŞ ÜSTÜNE EK NOT

Şiddet ve Korku

Kısa bir süre önce anlayış hakkında konuşmuştuk ve anlayışın, yaratabileceğimiz en etkili kuvvet olduğuna değinmiştik. Tek başına kuvvet, anlayış olmaksızın, doğal olarak şiddete dönüşme eğiliminde olacaktır. İnsan şiddet aracılığıyla eylemde bulunursa, anlayış olmaksızın eylemde bulunmaktadır. Şiddet, kişinin kendi iradesinde yatmaktadır. Şimdi, bir insan anlayışı aracılığıyla eylemde bulunduğunda ise kendi bilgi seviyesi ve varlık seviyesi bakımından kendindeki en iyi şeyden hareketle eylemde bulunur. İnsanın belirli koşullar altında şiddetten mi yoksa anlayıştan mı yola çıkarak eylemde bulunacağı, onun varlığıyla bağlantılı olup mekanik bir insanda hislerin ve arzuların bir sonucu olan iradesinin niteliğiyle ve esasen bilgisiyle bağlantılı olan eğitiminin niteliği tarafından belirlenecektir. Eylemde bulunuşumuza kıyasla daha iyi bildiğimiz konusunda muhtemelen hepimiz aynı fikirdeyizdir. Bu, eylemde bulunan varlık seviyesinin, bilgi seviyesinden daha aşağıda olduğu anlamına gelir ve dolayısıyla, çoğu zaman şiddetten hareketle eylemde bulunuruz.

Çalışma'da insanların iki yönden incelendiğini size tekrar hatırlatmama izin verin: bilgilerinin seviyesi bakımından ve varlıklarının seviyesi bakımından. Herkese, özellikle de kendinize bu açıdan bakmak faydalıdır. Soru sadece "İnsan ne bilmekte veya nerelerde bulunmuş ya da ne iş yapmış?" değildir, aynı zamanda "Neye benzer? Ne tür bir insandır? Örneğin kavgacı, kendini beğenmiş veya güvenilmez biri midir? Bir hırsız, yalancı veya iftiracı mıdır?" sorusu da sorulmalıdır. Çünkü bunların hepsi varlığın *niteliğiyle* ilgilidir. Şimdi, kişi bir şiddet durumundayken kendini gözlemlemesi zordur ve ilk başlarda imkansızdır çünkü daha önce söylendiği gibi, kişi bir şiddet durumundayken tamamen uykudadır. Oysa kişi daha sonra, bu durumu belirli bir ölçüde gözlemleyebilir. Entelektüel Merkez, kullanılan ifadelerin bazılarını muhtemelen hatırlayacaktır ve Hareket Merkezi de el kol hareketlerinin bazılarını kaydetmiş olacaktır. Ama duygunun kendini hatırlayamayacaksınız. Belirli bir ruh halinden çıktığınızda, o ruh hali uzak ve hatta gerçekdışı görünür. Tekrar o ruh halinin içine girince, daha yakın ve daha gerçek bir şey olamaz. Örneğin, korku durumunu ele alalım çünkü bundan kısaca söz etmemiz gerekiyor. Bir korku durumunda olmadığımızda, korkunun nasıl gerçekdışı göründüğünü biliriz. Savaşın dehşetini Duygusal Merkezde hatırlayabilseydik ve duyguları istediğimiz zaman tekrar hissedebilseydik, her şey nasıl olurdu, bir düşünün. Ama yapamayız ve her şey şimdiki gibi devam eder. Ah, özel hayatımızda bizi ziyaret etmiş kimi iyileştirici duyguları istediğimiz zaman hatırlayabilseydik keşke.

Şimdi, genel olarak söylersek, iki tür korku vardır. İçgüdüsel korku, yani İçgüdüsel Merkezin duygusal bölümünden kaynaklanan korku vardır.

Bu, bizde ve tüm hayvanlarda mevcuttur ama elbette ki farklı biçimlerde yönlendirilmiştir. Bu korku, yalnızca tehlikenin doğrudan duyumsal izlenimi tarafından uyarılabilir. Adrenal bezlerinden bir salgıyı hareket geçirir ve kasları saldırı veya savunma için aktif duruma geçiren malzeme salgılanır. *Adrenalin* adı verilen bu madde, normal güvenli koşullarda düşük miktarlarda sürekli olarak üretilmesine ve anormal güvensiz koşullarda aşırı miktarlarda üretilmesine rağmen, Addison hastalığı* adı verilen bir hastalıkta hiç bulunmayabilir. Bu durumda, insan kassal olarak hareketsizdir; pratikte hiçbir kas etkinliğini gerçekleştiremez. Bunun tembellikle hiçbir ilgisi yoktur. Çalışma açısından 3. Kuvvet eksiktir. Şimdi, yalnızca duyuların tehlikeyi algılaması durumunda uyanmayan farklı bir korku kaynağı daha vardır. Bu korku, Duygusal Merkezde yerleşiktir ve dolayısıyla, duygusal imajinasyonla yakından bağlantılıdır. İmajinasyon, saçmalık değildir. Çok güçlü bir şeydir. Birine "Bu, imajinasyondan başka bir şey değil," demek faydasızdır. Böyle bir şey söylemek, yalnızca sizin cehaletinizi ve psikolojik anlayış eksikliğinizi gösterir çünkü imajinasyon, yönlendirilmemiş imajinasyon uyuyan insanlık üzerinde ölçülemez bir tesire sahiptir. Bir kişinin daima imajinatif açıdan korktuğunu varsayalım. Bu, Duygusal Merkezden doğar. İnsan diri diri gömülebileceğinden, ciddi bir hastalığa yakalanmaktan, birdenbire saldırıya uğrayacağından, sınavlarda başarısız olacağından, parasını veya konumunu kaybedebileceğinden vb. korkar. Bunların hepsi, Duygusal Merkezden doğan *korku*dur ve elbette ki negatiftir; yani Duygusal Merkezin negatif parçalarının çeşitli etkinliklerinden doğar. Duyular tarafından sunulan gerçek bir koşula dayanmaz. Köpek gören bir tavşan, bir çukura saklanır. Tavşanın korkusu İçgüdüsel Merkezdendir; duyumsal bir uyarana verilen doğrudan bir tepkidir. Bir süre sonra, tavşan çukurundan dışarı çıkar. Tavşanların da imajinatif duygusal korkusunun olduğunu bir hayal edin! Yerin altından hiç çıkmazlardı. Bunu yapmaları harikuladedir. Ama bu, cesaret değildir.

Şimdi, İnsan'daki korku birçok farklı yoldan şiddete yol açar. Bir insana özellikle disiplin yoluyla *içgüdüsel korkuyu* kontrol etmesinin öğretilebileceği söylenebilir ama duygusal korkuyu kontrol etmek çok daha zordur. Kendinin hiçbir şey yapamayacağını ve kendi başına bir hiç olduğunu bileceği ve hayatının kendinden olmadığını görüp kendini hatırladığı sürece yardım göreceğini sayesinde fark edeceği bir tür imana, vizyona ve inanca sahip olmadıkça, bu gerçekten de imkansızdır. Bu iman, bu inanç, bu vizyon Çalışma'da "ipi yakalamak" olarak adlandırılır ve bu, Duygusal Merkezi iyileştirir. Ama bir insan hayatını kendine atfederse, yaptığı her şeyi –hatta besinini sindirmesini ve kalbinin atmasını– kendine atfederse Duygusal Merkezi illa ki tamamen hatalı ve aslında, baş aşağıdır. Korkuyu dağıtacak olan şey içsel kale alma değil, dışsal kale almadır. İnsan ancak kendine dair duyguları bilir. Yalnızca kendini sever. "Sevgide korku yoktur," (*I. Yuhanna*, 4:18) ifadesinde kastedilen sevgi bu değildir. Daha önce söylediğim gibi, korkuyu dağıtacak olan şey içsel kale alma değil, dışsal kale al-

*Addison hastalığı: böbreküstü bezi yetmezliği. (ç.n.)

madır. Size bir kez daha soracağım: "Nasıl hareket edersiniz? Nasıl düşünürsünüz? Nasıl hissedersiniz?" Kısacası, kendimizi oluşturmadığımız ve bu hayatın kendi içinde açıklanamayacağı gibi fikirlerden doğan hislere karşı giderek daha duyarlı olmadıkça, Duygusal Merkez hatalıdır. Şimdi, Çalışma ile yeterli temasla açılan duyguların hepsi, Duygusal Merkezi arındırmaya ve korkuyu azaltmaya başlar. Bu, korkunun ortadan kalkmasına ve böylece bu kaynaktan doğan şiddetin aşama aşama kesilmesine yol açar. Yalnızca kendine inanan bir kişi, elbette ki şiddete yol açabilecek birçok gereksiz korkuya sahip olmalıdır. Doğal olarak başkalarından kuşkulanacaktır. Kuşku, kolaylıkla şiddet doğurabilir. Günümüzde vizyonun inişe geçmesiyle birlikte, kuşku ve korkuda dört bir yanda otomatik bir artış olmuştur. Birdenbire üzerinize yürüyüp "Bana mı gülüyorsun?" diye soran insanları bilirsiniz. Böyle bir insan kendine inanır, her şeyi kendine atfeder, kendini takdir eder ve kendinin birçok şaşırtıcı resmine sahiptir ve dolayısıyla da şiddete eğilimli olacaktır çünkü zaten kendine gülemez. "Sana değil, sendeki bir 'ben'e gülüyorum," diyecek olsanız, korkarım ki sizi yere sererdi.

Şimdi, Duygusal Merkezin arındırılmasına gelince; her şeyi kendimize, hatta beyinlerimize atfettiğimiz için yalnızca kendimize dair duygulara sahibizdir. Kendine dair duygular ergeç şiddete yol açabilir. Bazılarınıza, Bay Ouspensky'nin ilk kitabı olan *Tertium Organum*'da duygular hakkındaki bölümü okumanızı tavsiye ediyorum.

Şimdi, meselenin pratik yanına gelince, *bu Çalışma'nın tamamı, Varlığınızda yatan şeyin giderek daha çok şuuruna varmanızla ilgilidir*; yani sizde şimdiye kadar daima mekanik davranan ve belki de hayatınızı berbat eden şeyleri şuurun ışığına çıkarmanızla ilgilidir. Bu bakımdan, hangi tür *korkunun* sizi *şiddete* götürdüğünü gözlemlemek faydalıdır. Örneğin, size hak ettiğiniz gibi davranılmayacağından mı korkuyorsunuz? (İçgüdüsel korkudan bahsetmiyorum.) Şiddetin kimi biçimleri ile geçmişte fark edilmeyen veya kabul edilmeyen bazı korkular arasındaki bağlantıyı görmeye başlarsanız, kendini gözlemleme aracılığıyla bu bağlantının şuurun ışığına giderek daha çok maruz kalması durumunda giderek daha az etkili ve etkin olacağını göreceksiniz. Bir başka deyişle, eskiden mekanik tepki gösterdiğiniz yerde artık görmekte ve şuurlu hareket etmeye başlamaktasınız. Bu, bir varlık değişimidir.

Great Amwell House, 21 Haziran 1947

PSİKO-DÖNÜŞÜMCÜLÜK ÜSTÜNE YORUM

Psikolojik dönüşüm fikrine bir kez daha dönüyoruz. Bu Çalışma'nın temel fikirlerinin bir rotasyon halinde döndüğünü anlamalıyız. Bunlar birarada konuşulamadığı için bir rotasyon gereklidir. Bu Çalışma, geçici olarak

psiko-dönüşümcülük olarak adlandırılmıştır. Bugün, bu terimle neyin kastedildiğini daha iyi anlamak için psiko-dönüşümcülük üzerinde duracağız. Bir erkek veya bir kadın, Kendini Hatırlama yoluyla hayatlarını *dönüştürebilir*. Hayatın kendini dönüştüremezler ama kendi hayatlarını, hayatla ilişkilerini dönüştürebilirler. Hayatın kendini, hayatı ve tarihi oluşturan olayların tekrarlanan döngüsünü değiştiremezsiniz ama onlara yönelik tutumunuzu değiştirerek onlarla ilişkinizi değiştirebilirsiniz. Bu, psikolojik dönüşümün ya da psiko-dönüşümcülüğün bir unsurudur. Ama bunu sağlamak için kendinize yönelik tutumunuzu değiştirmelisiniz. Kendiniz hakkında aynı düşüncelere sahip olup kendinizi değiştiremezsiniz ve kendinizi değiştirmedikçe, hayatın üzerinizdeki etkisini de değiştiremezsiniz. Kişi bunu tekrar tekrar duymuştur. Ama belki de ne anlama geldiğini henüz görememiştir. Bu ise aynı kalırsanız, hayatın sizin için aynı olacağı anlamına gelir ve öyleyse, psikolojik dönüşüm meselesi ortaya çıkmaz. Yani sizin için değildir; dolayısıyla, bununla canınızı sıkmamanızı öneririm. Oysa tüm Çalışma, kendini değiştirmek ile ilgilidir. Bunun olağandışı bir fikir olduğunu düşünüyorsanız, o zaman şunu söyleyeceğim: Çalışma'yla canınızı sıkmayın.

Şimdi, Çalışma sizinle başlar. Kendinizin gözlemiyle başlar; yani Varlığınıza ait olup da farkında olmadığınız her türden şeyi yavaş yavaş kendi şuurunuza taşımanızla başlar. Bu, kendinizle ilgili fikrinizi farklılaştırır. Bir insan "kendini bilmelidir". Yani kendinin giderek daha çok şuuruna varmalıdır; örneğin, konuşurken hangi "ben"in konuştuğunun şuurunda olacak ve onun ne söylediğine dikkat edip onunla özdeşleşmeyecek kadar şuurlu olmalıdır. Bu içsel ayrılmadır. Bu, bilhassa zordur çünkü eylem halindeyken, genellikle çok derin uykudayızdır; yani en az şuurlu durumda oluruz ve en yaygın eylemlerimizden biri konuşmaktır. Buna inanmıyorsanız, yeni bir dinleyici önünde örneğin kendi maceraları veya başarıları gibi tipik gramofon kayıtlarını kullanan birini izleyin. Konuşma en mekanik eylemdir. Ama kişi bu en mekanik eylemin şuuruna varabilir. Konuşulurken bunu gözlemleyebilir. Daha sonra da nelerin mekanik sürdüğünün şuuruna varabilir. Bu size ikilem gibi görünebilir. Ama deneyin ve kendiniz görün. Çok hafif bir dokunuş gerekir. İlk amaç, kişinin kendini eleştirel *olmadan* gözlemlemesidir. Konuşmayı durdurmamız değil, gözlemlememiz söylenir. Böylece kişi, mekanik konuştuğunu gözlemleyebilir ve daha önce söylediğim gibi, kontrol etmeksizin hangi "ben"in konuştuğuna dikkat edebilir. Bunu eleştirmeye başlarsanız duracak ve siz daha fazla hiçbir şey öğrenemeyeceksiniz. Bu yorumda bunu, psiko-dönüşümcülükteki ilk gerekli aşama –yani kişinin mekanikliğinin şuurunda olup da bunu durdurmamasına dair geliştirilmiş gücü– olarak adlandıracağım. Şeyleri sürekli olarak durdurmayı deniyorsanız, onları göremezsiniz. İlk baştaki hedefimiz durdurmak değil, görmek ve şuuruna varmaktır. Şimdi, Çalışma bu bağlamda, bildiğiniz gibi, *kişinin mekanikliğinin farkına varmasının* Kendini Hatırlamanın ilk gerçek deneyimlerinden biri olduğunu öğretmektedir. Bunun nedenini anlamak kolaydır. Şu ana dek kendinizi ciddiyetle almıştınız. Kendinizdeki her şeyle, ailеyle, parayla, konumla vb. özdeşleşmişti-

niz. Her şeye "Ben" demiştiniz. Derken, *daha yüce şuurun* kısacık bir titreşimi olur ve kendinizde ciddiyetle kendiniz olarak aldıklarınızın hepsinin mekanizma olduğunu ve *siz olmadığını* birdenbire görürsünüz. O zaman, mekanikliğinizin farkına varırsınız. Şimdi, bu bizleri psiko-dönüşümcülük fikriyle tanıştırır. Kişi yalnızca şu anki durumundaki gibi olabiliyorsa, kendi kendini değiştirme mümkün değildir. Şu anki durumumuz bizim için mümkün olabilecek tek şey olsaydı, hiçbir dönüşüm mümkün olmazdı, demek istiyorum. Ama Çalışma, kendimizin yalnızca başlangıcında olduğumuzu söylemektedir ve bizleri tohumlar olarak adlandırır. Şuurumuzu ele alalım: Çalışma, şuurlu olmadığımızı ve Batı psikolojisinin İnsan'ı şuurlu bir Varlık olarak ele almakla temel bir hata yaptığını söyler. Bir Şuur merdiveni vardır. Bizler Kendini Hatırlama, Kendinin Şuurunda Olma ya da Kendinin Farkında Olma durumu adı verilen sonraki basamakları amaçlıyoruz. Biz bu merdivende tırmandıkça her şey değişir. Bu büyülü bir asansördür. Bu asansörde bir tohumu düşünün: Yükselirse ağaç haline gelir; düşerse tekrar tohum olur. Bunun 3 boyutlu bir asansör olmadığı açıktır. 3 boyutlu uzayda, kişi yukarı çıkıp aşağı iner ve belki de giderek daha kötü olmak dışında, aynı kalır.

Herkeste var olan bu büyülü asansörü bildiğimizde, yukarıya çıkmanın son derece özen ve değer verme gerektirdiğini ve bizde sahte olan her şeyin bizi derhal aşağıya düşürebileceğini biliriz. Bunu daha basit bir biçimde ifade edeceğim. Daha aşağı bir seviyeye ait sahte kavramların ve değerlerin hepsine tutunarak tırmanmaya çalışırsanız, daha yüksek bir Varlık seviyesine doğru bir biçimde çıkamazsınız. Örneğin, istediğinizi *sandığınız* şeyi istemeyi durduramazsanız, bu büyülü asansörde zekice bir deneyim yaşayamayacağınız muhakkaktır ve dolayısıyla, kendinizi birdenbire aşağıya doğru savrulmaya açık duruma getirirsiniz. Bu, Sahte Kişiliğinkiler dışında hiçbir gerçek değer olmadığı anlamına gelir. Bunların hepsi, Çalışma'nın Manyetik Merkez ve ölçek hissi hakkında öğrettikleriyle bağlantılıdır. Elbette ki sizin için her şey aynıysa –örneğin, hayatta veya Çalışma'da yalnızca popüler bir başarı elde etmek istediğinizde– gerçek hiçbir içsel değer hissiniz ve dolayısıyla ölçek hissiniz yoktur. Derken, içsel asansörünüz adeta yok olup gider ve yerini, hiçbir araç olmaksızın uçurumlar, yükseklikler ve derinlikler alır. Şimdi, asansör yükseklik ve derinlik arasındaki *araçtır*; her katta durur ve bizim de yeni hisleri ve içgörüleri kavramamız gerekir ve böylece bize bir şey *öğretilebilir*. Ama doğru olduklarına ve bilinebilecek her şeyi bildiklerine inanarak yaşadıkları için bazılarına hiçbir şey öğretilemez. Ufacık bilgisiyle kıyaslandığında cehaletinin ölçülemez kadar büyük olduğunu göremeyen böyle bir insanın durumunu hayal edin. Ama insanlar bu yanılsama içinde yaşamaktadır; yani insanlığı uykuda tutmak için etkinlik gösteren birçok ipnotizm biçimi arasından belirli bir ipnotizmin etkisi altında yaşarlar.

Şimdi, kişinin mekanikliğinin farkına varması ve –bütün bilgiler gizeme yol açtığı için– cehaletinin farkına varması, kişinin herhangi bir dönüşümünün gerçekleşmesi için gereklidir. Neden? Çünkü bunlar, edinilmiş Kişiliğin kıskacını zayıflatır. Kişiliğin kıskacı zayıflatılmadıkça, psiko-dö-

nüşüncülük mümkün değildir. Bir başka deyişle, kişinin zihninin arka planı değişmelidir ve yeni, daha derin bir düşünme başlamalıdır. Bu ise hayata yönelik tutumu ve kendine yönelik tutumu değiştirir. Tutumlar, Zihinsel Merkezde başlar. Zihni değiştirin, tutumlar da değişir. Bu Çalışma, bizi *yeni bir tarzda düşündürmek* içindir. Neden? Çünkü ancak bu yolla tutumları değiştirebiliriz. Bay Ouspensky şöyle demişti: "Tutumlar değişmezse, kişide hiçbir şey değişemez."

Şimdi gelin, deyim yerindeyse, arka plandan ön plana doğru ilerleyelim. Bir insan pratik çalışmayla kendini dönüştürmeye nasıl başlayabilir? İstediğinizi *sandığınız* şeyi istemeyi durduramazsanız, gerçek anlamda değişemeyeceğinizi az önce söylemiştim. Daha basit bir örnek vereceğim: Dik başlı biri, çok makul bir insan olduğuna dair bir resme sahiptir. Diyelim ki aradan epey zaman geçtikten sonra –en azından birkaç yıl sonra– sahip olduğu bu resminden şüphelenmeye başlasın; yani daha önce şuurunda olmadığı şey Şuuruna girmeye başlasın. Kendinin dik başlı olduğuna ilişkin kendi gerçeğinin şuuruna varmaya başlar ve sonunda, bunun böyle olduğunu görür. Sonucunda ne olur? Bu *şuur artışıyla* Varlığı değişir. Yani Varlığın küçük bir dönüşümü gerçekleşir. Çok da küçük olmayabilir ve Varlığındaki diğer birçok şey de kendilerini yeniden ayarlayabilir; özellikle de tanınmamış ve dolayısıyla kabul edilmemiş olan dik başlılık, onun Başlıca Özelliğiyle alakalıysa. Durum böyleyse, insan bir bütün olarak değişmeye başlar; yani bir dönüşümden geçer.

Şimdi, farklı bir açıdan bir başka örnek. Bir şeyi, bir olayı daima aynı tarzda alırsınız. Ona daima mekanik tepki gösterirsiniz. Hayattaki olayı değiştiremeseniz bile, ona tepki tarzınızı değiştirebileceğinize dair hiçbir fikriniz yoktur. Daha önce sık sık söylediğim gibi, bunu görebilirseniz, deneyimleme yoluyla çok değerli bir şeye sahip olacağınızı söyleyebilirim. Oysa insanlar, aşina olana o kadar çok yapışıp kalırlar ki bir şeyi farklı tarzda alma fikrinden neredeyse gücenirler. Çalışma'da hep bu incinme hissi vardır. İnciller'de buna "rencide olmak" denir. İsa'yla karşılaşan birçok insan çok rencide olmuştur. Şimdi, güne hayatınızın bütün gizemini hissederek başlayabilseydiniz, psiko-dönüşümcülük hakkında bir şey anlamaya başlardınız. Ama bugünkü kişiliğinizi dünkü kişiliğinizden başlayarak alırsınız ve her şey eskisi gibi devam eder. Aşina olunanın doğru olduğunu ve dolayısıyla aynı kalması gerektiğini düşünürsünüz. Ruhtan doğanların tahmin edilemez oldukları söylendiğinde, bununla neyin kastedildiğini anlamazsınız. Şimdi, aynı şeye taparsanız, hiçbir şeyi dönüştürmezsiniz. Yeni olabilecek bir şeyi bile eskiye döndürürsünüz. Bu durumda, elbette ki kendinizi hatırlamazsınız ve bir makine olarak kalırsınız. Yalnızca yanlış kişiliğinizi –siz olmayan şeyi– hatırlarsınız. Böylece, dünün bütün negatif durumlarını hiçbir dönüşüme uğratmadan bugüne taşırsınız.

ZEKA VE İÇGÜDÜ

Kısa bir süre önce *içgüdü* ile *zeka* arasındaki fark sorulmuştu. *Zeka*nın Çalışma'da kullanılan bir tanımı, onun "adaptasyon gücü" olduğu şeklindedir. Hayvanlarda, kuşlarda ve böceklerde içgüdü son derece gelişmiş olabilir ama *adaptasyon* gücü ya çok az ya da hiç mevcut olmayabilir. Örneğin, bir kuş yuvasını yalnızca belirli bir biçimde yapar ve kesintiye uğrarsa, her şeye yeni baştan –yani *Do*'dan– başlar. İçgüdüsel Merkez, doğada doğrudan Oktavlar Kanunu'na göre çalışır görünmektedir; *Do* aşaması *Re*'ye yol açar ve onu uyandırır, *Re* aşaması *Mi*'yi uyandırır ve böylece devam eder. Biyoloji biliminde, "ya hep ya hiç" karakteristiği bazen içgüdülerin işleyişine uygulanır. Yani *adapte olunan* hiçbir şey yoktur. Bir başka deyişle, *adaptasyon* gücü, İçgüdüsel Merkezin belirgin bir özelliği değildir. İçgüdüsel olarak davranmak, işte bu nedenle, zeka ile aynı değildir.

Şimdi, adaptasyon gücünün beynin büyüklüğüyle ilişkili olduğu fark edilmiştir. Çok küçük bir beyne ve dolayısıyla çok az beyin hücresine sahip canlı bir varlık, en karmaşık hareketleri sergileyip karmaşık şeyleri yapabilse de adaptasyon gücüne ya çok az sahiptir ya da hiç sahip değildir. Şimdi, her canlı, onun hayatını yönlendiren ve ona anlamını veren İçgüdüsel Merkezin kendine has bir biçimine ya da modeline sahiptir. Yaşayacağı bir hayat yaratmadıkça bir hayvanı yaratmanın hiç faydası olmazdı. Aksi takdirde hayvan anlamsız olurdu. Çalışma, doğumumuzda İçgüdüsel Merkezin, örneğin Entelektüel Merkez gibi boş olmadığını, aksine son derece gelişmiş olduğunu ve bize ilk anlamlarımızı sunduğunu söylemektedir. Öyleyse, İçgüdüsel Merkez, tıpkı bir gramofona yerleştirilen bir plak gibi, bedene yerleştirilmiş belirli bir disk gibi düşünülebilir. Plaktaki "ezgi" zaten üzerinde yazılıdır. Bedenin biçimi, her bir yaratıkta, elbette ki plağa adapte edilir. Bir sineğin beyninin bir köpeğe yerleştirilmesi saçma ve şaşırtıcı olurdu. Şimdi, beynin büyüklüğü, çağrışım bölgelerinin niceliğiyle bağlantılıdır ve adaptasyon güçleri, zorunlu tek hatlı içgüdüsel davranışın tam tersine, bu güya sessiz bölgelere bağlıdır. Beyne doğru yükselerek dış dünyadan gelen bütün duyu izlenimlerini taşıyan uçsuz bucaksız sinir yolları ve milyonlarca sinir teli vardır. Beyinden aşağıya doğru inerek eylem üreten yüz binlerce kas yığınına ulaşan uçsuz bucaksız sinir yolları ve telleri vardır. Çağrışım bölgeleri, bu iki sinir dokusu kümesi arasında uzanmaktadır. Örneğin bir iğnenin batmasından kaynaklanan uyarımın, *tek bir* yolu izleyip mesela ağlamaya neden olması şart değildir. Yetişkin bir Avrupalı'da yaklaşık 14.000 milyon ayrı beyin hücresi veya küçük zihinler bulunduğunu ve bunların her birinin birbiriyle yaklaşık 100 bağlantıya sahip olduğunu kendimize hatırlatmalıyız. Bu, çağrışımların ve çağrışımsal patikaların fiziksel temelidir. Elbette ki bunların yalnızca çok azını kullanırız; beynin çok büyük bir kısmı faydasız görünmektedir. Kısacası, olağan hayatta ihtiyaç duyduğumuzdan *çok daha fazlasına* sahibiz ve mekanik ayıklanmaya dayalı modern evrim teorileri doğruysa, bu durum şaşırtıcı-

dır. Gerekenden fazlasına sahipsek, bu nasıl mekanik ayıklanma olabilir ki? Bütün bu çağrışımsal patikalar ve beden hücrelerimizden farklı olarak hayatımız boyunca varlığını koruyan bu beyin hücreleri, adaptasyon gücünün esas temelini oluşturmaktadır. Bugün çağrışımlar, adaptasyon ve bunların Çalışma terimleriyle, Kendini Hatırlamayla ve –Yeni Ahit'te sıkça kullanılan ama kötü bir çeviriyle *pişmanlık, tövbe* denen– yeni bir tarzda düşünmekle, μετανοια ile bağlantısı hakkında kısaca konuşacağız.

Bu Çalışma'da, *kendini gözlemleme* yöntemi aracılığıyla şu anda şeyleri nasıl aldığımızın gittikçe daha çok şuuruna varmak için çalışıyoruz. Bu, kişinin kendini bilmesinin, hep "kendi" olarak kabul ettiği mekanikliğinin farkına varır hale gelmesinin, yani aynı tarzda tepki verdiğimizi kavramasının ilk adımıdır. Ama bu Çalışma'da, şeyleri aynı biçimde ele *almamayı* da inceliyoruz. Bu ikinci adımdır ve Kendini Hatırlama olarak adlandırılır. Bu, insan makinesine verebileceğimiz Birinci Şuurlu Şok olarak adlandırılır; *şuurun gelişiminde* izlenimlerin algılanması noktasında uygulanmasına bağlıdır ve başlangıç noktası da *kendini gözlemleme*dir. Örneğin, gelmekte olan heyecan verici bir uyaranın, diyelim ki bir kişinin ve de mekanik tepkinin şuuruna eşzamanlı olarak varabilen bir insan, Çalışma'da Kendini Hatırlama Durumu olarak adlandırılan şuur seviyesindedir. Bu ise Şuur'un daha yüksek bir durumudur. Genelde, İnsan kendi mekanikliğinde uyur ve dolayısıyla dünya da şimdi olduğu gibi olur; kısacası İnsanlık uykudadır. Şimdi, dışarıdan kaynaklanan bir uyaran içeride her zaman aynı tepkiyi, aynı yanıtı, aynı hisleri ve sözcükleri uyandırıyorsa böyle bir kişinin *zeki* olmadığı söylenebilir. Neden? Çünkü hiçbir adaptasyon gücüne sahip değildir. Aynı çağrışımlar izlenir, aynı yanıt verilir. "Böyle insanları hepimiz tanırız," diyebilirsiniz. Ama *siz kendiniz* de böylesiniz. Siz de bir makinesiniz ve ancak şuurun başka bir seviyesine erişmek için mücadele ederek bir makine olmaktan çıkabilirsiniz.

Şimdi, izlenimleri isteyerek aldığınızda izleyecekleri çağrışımsal patikalar, izlenimleri istemeyerek aldığınızda izleyecekleri patikalardan farklıdır. Bu Çalışma'da, izlenimleri gittikçe daha şuurlu almayı –yani izlenimleri isteyerek almayı– aşama aşama öğreniriz. Bu ne anlama gelir? İsteyerek, şu anlama gelir: "Bu izlenimi bu tarzda aldığımı kendim görüyorum ve hangi yanıtı uyandırdığına dikkat ediyorum." Bu durumdaysanız, yaşamı yaşama tarzınıza bir şey eklenir. Bu, Çalışma'nın ne hakkında olduğunu anlamanın başlangıcıdır. Bu noktaya dek geldiyseniz, eşsiz bir inciye sahipsiniz demektir. Şeyleri hep yapmış olduğunuz gibi almak zorunda olmadığınızı fark edersiniz. Bu, Birinci Şuurlu Şoktur. Bu, zekaya sahip olduğunuz anlamına gelir; yani otomatik davranış tarzınızı değiştirebileceğinizi gösterir. Bir başka deyişle, kendinizi değişen dış hayata *adapte* edebilirsiniz ve çağrışımların tek bir patikasını arşınlamak zorunda kalmazsınız.

İLİŞKİ ÜSTÜNE BİR NOT

İlişki, Tutum'a dayanır. Başka birine yönelik yanlış bir tutumla, ilişkiye sahip olamazsınız. Tutum, nihai anlamda üç şeye dayanır:

1) Kendinize yönelik tutumunuz,
2) Başka insanlar da dahil olmak üzere hayata yönelik tutumunuz,
3) Evrene yönelik tutumunuz.

İlginç olan şudur ki Evren'e yönelik tutumunuz belirleyici etkendir. Örneğin, Evren'in anlamsız olduğuna ve rasgele gerçekleştiğine inanıyorsanız, tutumlarınızı değiştiremezsiniz. Tutum, Varlığınızın parçası olduğu için Varlığınızı –yani ne tür bir kişi olduğunuzu– değiştirmeye başlamadıkça, tutumunuzu da değiştiremezsiniz.

Bu Çalışma'da, yaratılmış bir Evren'i en bütünsel anlam olan Mutlak'tan gittikçe daha kısmi anlam seviyelerine doğru aşama aşama inen bir Ölçek'te inceliyoruz. Çalışma'nın seviyelerin öneminden ve daha yüksek bir Varlık seviyesine erişmekten bu kadar sık söz etmesinin nedeni budur; bu bakımdan, *daha şuurlu* insanların ve *daha az* şuurlu insanların olduğunu söylemektedir. İnsan'dan bir ve aynı olarak bahsetmez, birçok farklı seviyelerdeki İnsan'dan bahseder. İnsanlığın, mekanik ve şuurlu olmak üzere farklı çemberlerinden söz eder.

Mekanik insanlar birbirlerini anlayamaz ve bu nedenle de birbirleriyle doğru ilişkiyi kuramazlar. İlişki ortak bir anlayışa dayanır. Günümüzde, sorunun bu olduğunu görüyoruz. Mekanik insanlık çemberinde insanlar birbirini anlamamaktadır. Bu nedenle, mekanik insanlık çemberi "Diller Karmaşası Çemberi" ya da "Babil" olarak adlandırılır. Bu akşam, mekanik –yani uyuyan– insanlar arasındaki ilişkiden söz edemem çünkü bu, şuurlu bir eylem olarak oluşmaz. Bu, tamamen koşullara bağlıdır. Bu Çalışma'nın ortak dilini çalışan ve dolayısıyla birbirlerini anlamaya başlayıp şuurlu ilişki kurabilen iki insanın arasındaki ilişkiden söz etmek istiyorum yalnızca. Ortak bir anlayış aracılığıyla olmadıkça hiçbir doğru ilişki mevcut olamaz. İlişkilerin dayanağı anlayıştır. Şimdi, ilişkilerle ilgili olarak anlamamız gereken ilk şey bizim mekanik insanlar olarak, farklı türden makineler olarak yola çıktığımızdır. Kendini gözlemleme yoluyla kişinin bir tür makine olduğunu ve dolayısıyla daima aynı tarzda tepki verdiğini görmeye başlaması, bizden farklı tarzda tepki gösterse de *yine* bir makine olan ve daima aynı tarzda tepki veren başka birini anlamamıza yardımcı olur. Bu, şuurlu ilişkinin başlangıcıdır; yani her ikimizin de makine olduğunu aşama aşama fark ederiz. Her ikimiz için de bir sonraki aşama, bu Çalışma'yı birbirimizle ilişkimizde uygulamaktır. Bazı insanlar, bu Çalışma'yı yıllarca duyduktan sonra bile, asla birbirleriyle ilişkilerinde uygulamazlar ve ne yapmaları gerektiğini sormaya devam ederler; örneğin, negatif duygularla özdeşleşmemenin önemli olduğunu sürekli olarak duymalarına karşın, asla uygulamazlar. Bunun nedeni, onların Çalışma'yı yeterince güçlü bir biçimde –yani yeterince duygusal olarak– hissetmeyişleridir. Çalışma onlar için

henüz gerçek değildir. Bu durum, kendilerini Çalışma'nın onlara öğrettiği bakış açılarından hiç gözlemlemeyişlerinden de kaynaklanır. Bir başka deyişle, Çalışma onların dışındadır, sözcüklerden ve çizimlerden ibarettir. Kendileri üzerinde çalıştıklarını düşünebilirler ama yalnızca imajinasyonda çalışmaktadırlar. Kısacası, kendilerini benim durumumda "Ben" ve "Nicoll" olarak ya da sizin durumunuzda –adınız "Smith" ise– "siz" ve "Smith" olarak bölemezler. Şimdi, kendinizi gözlemleyen yan ile gözlemlenen yan olarak bölmedikçe bu Çalışma'yı yapamazsınız. Neden? Çünkü kendinizi kanıksarsınız. Adınız Smith ise, Smith'i kanıksarsınız ve muhtemelen kendinizin birçok takdire şayan resmine sahipsiniz. Kendi kendinin bu resimleri, Smith'i güçlendirecektir ve böylece, kendiniz dışında herkeste hata bulacaksınız. Böyle bir insan, Sahte Kişiliğiyle ve kendinin resimleriyle, sahip olduğu her şeyle, tamponlarıyla, ön yargılarıyla, tutumlarıyla; aslında Smith'i oluşturan her şeyle özdeşleşecektir. Bütün çelişkili "ben"lerine "Ben" diyecektir. Şimdi, Çalışma'nın bakış açısından, böyle bir insan derin uykudadır. Hayatta –yani uyuyan İnsanlık'ta– iyi bir yere sahip olabilir ama böyle bir insan için Çalışma faydasızdır. Çalışma, herkeste örtülü olan daha ileri bir gelişim olasılığı hakkındadır ve bu gelişim, bizim için dikkatlice çizilmiş belirli çizgilere uyarak belirli bir "teknikte" kendini gözlemlemeyle başlar. Bir insan ancak Çalışma'yı takip ederek kendini değiştirmeye, o ana dek kendisi olarak kabul etmiş olduğu şeyden ayrılmaya başlayabilir. Ve ancak bu yolla bir insan, kendiyle aynı doğrultularda çalışan diğer kişilerle *şuurlu* bir ilişki edinmeye başlayabilir. İlişkiler hakkında, hayatın bakış açısından değil de Çalışma'nın bakış açısından konuştuğumu göreceksiniz. Karşınızdaki kişide kolaylıkla eleştirdiğiniz şeyi kendinizde görmek, şuurlu bir ilişki oluşturmaya başlamak, demektir.

Çalışma'nın üç çizgisi vardır: (1) kendi üzerinde çalışmak, (2) Çalışma'daki diğer insanlarla ilişki açısından çalışmak ve (3) son olarak, genelde Çalışma'ya katkıda bulunacak şekilde çalışmak. İlk iki çizgi, gerçekten de bütünüyle şuurlu ilişkiyle bağlantılıdır ki bu, daha önce de söylediğim gibi, birbirinizle Babil tarzında –yani olağan hırgür içinde– değil de aynı dilde konuşmanıza olanak tanıyan bu Çalışma gibi bir sistemin incelenmesi aracılığıyla karşılıklı anlayışa dayanmaktadır. Şu anda bizim tarafımızdan yürütüleni her ne kadar kusurluysa da şuurlu ilişki harikulade bir şeydir. İki insan, Çalışma'nın ortak anlayışı aracılığıyla ilişki kurmaya çalıştıklarında, her ikisinin de birbirlerine davranmanın ve yaklaşmanın doğru yolunu bulacağı kesindir. Bir başka deyişle, Çalışma onlara ne yapacaklarını gösterecektir. Bazen kullanılan bir ifade vardır: "Çalışma bir yolunu bulacaktır" ama bu ancak, kendi üzerinde çalışan insanlar için geçerlidir.

Şimdi, pratik bir şey daha ekleyeceğim. İki insan negatif duygularına değer verirse –onları gerçekten de sever ve aziz tutarsa– ve birbirlerine karşı karşılıklı içsel hesaplar yapmayı sürdürürlerse, asla ilişki kurmayacaklardır. Neden? Çünkü her ikisi de çalışmıyordur. Sevdiğinizi söylediğiniz kişiye negatif duygular beslemeye ve bu duygulardan alttan alta zevk duymaya başladıktan sonra, ilişki edinmeyi imkansız hale getirirsiniz. Sevgi, bütün borçları silmektir. Bu Çalışma'da, bir süre sonra, negatif durumları-

mızla "özdeşleşmemeyi" ve onlara inanmamayı başarmamız beklenir. Bu, daha yüksek bir seviyede çalışmak yoluyla bu durumu aşmaktır. Bu, söz konusu duruma bir *çözüm* bulmak demek değildir; bu Çalışma'nın sunabileceği yeni fikirlerin ve kuvvetin aracılığıyla durumu *dönüştürmek* demektir. Ama kendinizle ilgili dar görüşlü tutumlarınız aynı kaldıkça hiçbir şey değişemez. Bu Çalışma'nın yeni fikirlerinin ve sunduğu yeni bakış açılarının hepsinin özümsenmesi *zihninizi* değiştirir ve tutumlarınızın ana mekanı zihin olduğu için başlangıçta söylenen şeyi, yani yalnızca yeni bilgi yoluyla tutumunuzu değiştirebileceğinizi kavrayacaksınız. Ezoterik öğretinin yalnızca ipuçları ve kırpıntıları sunulan Yeni Ahit olarak adlandırılan ezoterik kitapta, bir insanın kendini iyileştirebilmesi için öncelikle "zihnini değiştirmesi" gerektiği öğretilir. Ne yazık ki Yunanca sözcük "pişmanlık, tövbe" olarak çevrilmiştir. Bu aslında, bir erkek veya bir kadın farklı olmak istiyorlarsa, tüm bakışlarını ve düşünce biçimlerini değiştirmeleri gerektiği anlamına gelir. Şimdi, Varlığınız olduğu gibi kaldığı sürece, siz aynı kişi olduğunuz sürece, aynı hayatı kendinize çekeceksiniz. Çalışma, Varlığınızın hayatınızı kendine cezbettiğini öğretmektedir. Yani ister başka biriyle evlenin, ister kolonilere gidin vb. *Varlığınız* olduğu gibi kalırsa *aynı* hayatı, aynı sıkıntıları vb. kendine cezbedecektir. Yeni bir hayat, yalnızca kişinin kendi üzerinde çalışmasıyla mümkündür çünkü bu, Varlığınızı değiştirebilir. G.'nin bir keresinde söylediği gibi, bir ahmak olarak kalırsanız, daima bir ahmak olmaya yaraşır şeyleri kendinize çekeceksiniz.

Great Amwell House, 12 Temmuz 1947

HEDEF

Hedef ve bu Çalışma'da hedef edinmek hakkında konuşulduğu bir sırada, üç tür hedefin bulunduğu söylenmişti. Öncelikle, *uydurulmuş* hedefler vardır. Uydurulmuş bir hedef, hiçbir pratik anlama sahip değildir. Bir insan, örneğin, Kitabı Mukaddes'te R harfiyle başlayan sözcükleri saymayı kendine hedef edinebilir. Bununla da yetinmeyip bunun bir Çalışma hedefi olduğunu ve kendini daha şuurlu kılabileceğini ciddi ciddi düşünebilir. İkinci olarak, *imajinatif* hedefler vardır. İmajinasyona dayalı bir hedef, kişinin kendine dair imajinasyonuna dayanır. Örneğin iyi, nazik biri olduğunu hayal eden bir kişi daha da iyi ve nazik olmayı kendine hedef edinebilir. Bir başka deyişle, kendinin bir resminden yola çıkar ve kendimizin tüm resimleri imajinasyondan oluşmadır. Yine, imajinatif bir hedef illa ki kişinin kendi üzerindeki imajinatif çalışmasına ayak uydurur. Insanlar, kendilerini gözlemlediklerini ve kendileri üzerinde çalıştıklarını hayal edebilirler ve bu tamamen imajinasyondur. Aslında ne kendilerini gözlemlerler ne de kendileri üzerinde çalışırlar. Üçüncü olarak, *gerçek* hedefler vardır. *Gerçek* hedefin tek bir kaynağı olabilir. Gerçek hedef, bu Çalışma tara-

fından sunulan talimatlara göre kişinin kendi üzerinde çalışmasından doğup büyümelidir. Bir insan, bu Çalışma'da ortaya konan çizgilere uyarak çalışırsa gerçek, bireysel hedefinin ne olması gerektiğinin ipucunu ergeç yakalamaya başlayacaktır. Çalışma'da, bir insanın hedefinin bir başkasının hedefiyle aynı olmadığını hatırlayın. Kendi üzerinde çalışma yöntemi Çalışma'daki herkes için aynı olmasına rağmen, ağırlık merkezi Içgüdüsel Merkezde ya da Hareket Merkezinde yatan 1 No.lu İnsan'ın, ağırlık merkezi Entelektüel Merkezde yatan 3 No.lu İnsan'dan farklı tarzda kendi üzerinde çalışması gerekir. Her biri, dengeli hale gelmek ve böylece bütün merkezleri eşit olarak kullanabilmek için adeta karşıt yönde hareket eder gibi görünecektir. Ama Çalışma'nın nihai hedefi, yani uyanmak her biri için aynı olacaktır.

Sürdürülmelerinin ne kadar zor olduğunu ve fark etmediğimiz sürece ne kadar mekanik olduğumuzu görmek için uydurulmuş hedefler ilk başta gereklidir. Bir insan, örneğin saat altıya kadar oturmamaya karar verir. Elbette ki bu yalnızca uydurulmuş bir hedeftir. Ama bunu sürdürmeye çalışırken, kendinde birçok farklı ve çelişkili sesin konuştuğunu gözlemleyecek ve kendinin tek bir "Ben" değil, birçok "ben" olduğunu, Çalışma'nın ona öğrettiklerinin içinde pratik deneyimde henüz farkına varmamış olduğu daha pek çok şeyi fark etmeye başlayacaktır. Çünkü bir erkek veya bir kadın Çalışma'yı kendine uygulamazsa, bir santim bile ilerleyemez ve bu da gayet doğaldır. Bu Çalışma'yı deneyimlemek ve böylece anlamaya başlamak için kendini gözlemleme mutlaka gereklidir. Uydurulmuş hedef, kendini gözlemlemenin ilk aşamalarında *yapay* bir yardımdır. İmajinasyona dayalı hedef ise kişi bunu gözlemlemedikçe ve eleştirel olmayan kendini gözlemleme yoluyla edinilen doğrudan bilgilerle ve bunun sonucunda oluşan özel sakin hafızayla karşılaştırıldığında ne kadar saçma olduğunu görmedikçe faydasızdır.

Gerçek hedef, daha önce söylendiği gibi, kişinin kendi üzerindeki çalışmasından doğar. Yapılmakta olan şey Çalışma'nın farklı aşamalarında artık gereklilik olmaktan çıktığı için değişir. Her aşama, tıpkı bir yolculuk gibi, yeni bir aşamaya açılır. Demek ki gerçek hedef değişir ama bazı şeyler aynı kalır. Bir insanın, örneğin kendini *daima* hatırlaması gerekir ama bunu yapma biçimi değişebilir. İlk başta, kendini gözlemleme yoluyla, kendini hatırlamadığını fark eder ve Çalışma'nın bize yardımın ulaşabileceği tek seviye olan 3. Şuur Durumuna erişmenin gerekliliği hakkında söylediği şeylerin hepsini fark ederek, hedefi, Kendini Hatırlamanın ne olduğunu kendi başına bulmaya dönüşür. Bu, gözlem yoluyla kendi üzerinde çalışmasından doğar çünkü uykuda olduğunu ve kendini hatırlamadığını görmüştür. Bu gerçek bir hedeftir çünkü Çalışma'nın öğrettiklerine ve insanın Çalışma'nın ışığında kendi başına görmüş olduğu şeylere ve Çalışma'nın sunduğu içgörüye dayanmaktadır. Bu durumda, o insan bir sonuç bekleyebilir. Ama uyanması için gereksindiği şeylerle hiçbir ilgisi olmayan uydurulmuş hedeflerin peşini bırakmayan biri, hiçbir sonuç bekleyemez. Nasıl isteyeceğini bilmez ve istemeyi bilmedikçe istediğimiz şeyi alamayız. Bizi neyin uyuttuğunu fark etmeye başladığımızda, doğru tarzda isteme

–yani gerçek hedef edinme– olasılığına yakınlaşırız. Çünkü hedef aslında yanıt arzumuza taleptir.

Great Amwell House, 19 Temmuz 1947

ÖZ VE KİŞİLİK ÜSTÜNE EK KONUŞMA

Öz birlikte doğduğumuz şeydir. Kişilik ise dış hayatla temas yoluyla edindiğimiz şeydir. Öz, Kişiliğe göre içseldir. Kişilik, Öz'ün etrafını sarar. Adeta dışsal insanı oluşturur ve Öz ise içsel insanı oluşturur. İkisi arasındaki ilişki çok karmaşıktır. Her ikisi de gereklidir çünkü gerçek parçamız olan Öz, yapay parçamız olan Kişiliğin katkısı olmaksızın belirli bir noktanın ötesine gelişemez. İlginç bir nokta, Çalışma'nın bu iki parçamızın farklı kanunlara tabi olduklarını öğretmesidir. Var olan her şey kanunlara tabidir. Kişilik, Çalışma'da tanımlandığı şekliyle Kaza Kanunu'na tabiyken, Öz ise Kader Kanunu'na tabidir. Hayata Kader Kanunu'na tabi durumda başlarız ama çok geçmeden Kaza Kanunu'na tabi oluruz. Ama hayatımızın daha sonraki kısmında Kaza Kanunu'nu bırakıp tekrar Kader Kanunu'na tabi olmalıyız. Bu cümleler, işaret değişimiyle bağlantılıdır; yani ilk başta, hayatın ilk dönemlerinde Öz etkindir; daha sonra Kişilik oluşturulurken pasifleşir ve en sonunda, Kişilik pahasına tekrar aktifleştirilmelidir. Demek ki Çalışma'da kişinin genel görevi, Kişilik biçimlendikten sonra Kişiliği pasifleştirmektir. Hayatınızın ilerleyen dönemlerinde, Kişilikte edinmiş olduğunuz fikirlerin, önyargıların, tamponların, tutumların ve resimlerin hepsi belirleyici olmayı sürdürürlerse, Öz gelişemez. Gerçekdışı yanınız zafer kazanır. Ayrıca, Kaza Kanunu'na tabi olmaya devam edersiniz. Bu, kişinin gerçekdışı yanının ve gerçekdışı şeyler yapmaya devam etmesinin sonucudur. Kişi o zaman bir taklit ya da uydurulmuş bir erkek veya bir kadın olarak kalır. Üstelik, Kişilik tarafından taklit edilen sıkıntıların ve endişelerin tümü hayata işkence eder. Bu durumda, insanlar ne kadar çok faydasız çaba sarf ettiklerini ve anlamsız şeylerin peşinde nasıl koştuklarını göremezler. Öz kendini kandıramaz çünkü gerçektir. Ama Kişilik Öz'ü kandırabilir. Bir insan, örneğin yoksullara yardım etmeyi arzuladığına kendini inandırabilir ve Öz de bunun böyle olduğunu düşünür. Ama Kişilik güç kazanmayı arzulamaktadır ve yoksullar onun umurunda değildir. Yani dışsal insan, içsel insanı kandırır. Gerçek ve gerçekdışı şeyleri ayırt edebilme gücü, ideal olanın "zaman kaybetmemek"miş gibi göründüğü bu türden bir dönme dolapta yitirilir. Peki ne için kaybedilecek vakit yoktur? Telaş, baskı, sıkıntı, endişe, yanlış bir görev duygusu, sürekli bir içsel gürültü ve böylesi durumların hepsi, yalnızca faydasız yönlerde yanlış çabalar harcamaya yol açar ve Kişiliğin kıskacını güçlendirir. En sonunda, Öz ile bütün bağlantıyı yok eder ve kişi, endişeler içinde kıvranan boş bir kabuk haline gelir. Bu durumlar, İnsan'ı bu Yeryüzü üzerinde uykuda tutmaya çalışan ve bunu

da başarıyla yapan tesirler tarafından kullanılan yanılsamalardır, ipnotizm biçimleridir, küçük numaralardır. Bu Çalışma'da, onu *işitebilenler* için kendini büyük ölçüde Kişilikten temizlemek gereklidir. Adınız Smith ise, o zaman Smith'e karşı çalışmalısınız çünkü bu, aktif olan Kişiliğinizin adıdır. Bu nedenle, Çalışma'nın yapmanızı istediği şeyleri inceleyip onlara itaat etmeyi ve onları kendinize uygulamayı gerçekten de gerekli göreceksiniz. Smith, Kaza Kanunu'na tabi olacaktır. Bu Çalışma'nın gücü aracılığıyla onu pasifleştirmeye başlayarak, kuvveti Öz'e yönelteceksiniz ve o da gelişebilecektir. Öz, Kader Kanunu'na tabidir. Öz'ün yeni gelişimi, sizden asla alınamayacak bir şeydir. Bu ancak içsel olarak ve samimiyetle görülen ve yapılan bir şey aracılığıyla gerçekleştirilebilir; hayatın dışsal eylemi aracılığıyla asla gerçekleştirilemez. Öz'ün yeni gelişimi, kişinin bildiği veya planladığı bir şey değildir. Kişiliğin sahteliğinin, gerçekdışı oluşunun samimiyetle içsel olarak algılanması sonucunda zayıflamasıyla gerçekleşir. Bu, Varlık seviyesinde bir değişim anlamına gelir. Demek ki Varlık değişirse, kendine yeni bir hayatı cezbedeceği için hayat kendini daha önceki gibi tekrarlayamaz. Ama Varlık değişmezse, aynı hayatı kendine cezbedecektir.

Şimdi, Bay Gurdjieff tarafından yapılan ve Bay Ouspensky tarafından kaydedilen, Öz ve Kişilik hakkındaki bir konuşmadan bölümler aktaracağım. Konuşma, İrade konusuna kısa bir göndermeyle başlar. Bay Gurdjieff şöyle demektedir:

"İrade meselesi, kişinin kendi iradesi ve başka bir insanın iradesi meselesi ilk bakışta göründüğünden çok daha karmaşıktır. Bir insan *yapmak* –yani kendini ve bütün eylemlerini kontrol etmek– için yeterli iradeye sahip değildir ama başka bir kişiye ya da Çalışma'ya itaat etmek için yeterli iradeye sahiptir. Ancak bu yolla *Kaza Kanunu*'ndan kaçabilir. Bunun başka bir yolu yoktur.

"Bir insanın hayatındaki *Kader* ve *Kaza*'ya daha önce değinmiştim. Şimdi, bu sözcüklerin anlamını daha ayrıntılı ele alacağız. Kader mevcuttur ama herkes için değil. Birçok insan Kaderinden ayrıdır ve yalnızca Kaza Kanunu'na tabi olarak yaşar. Kader, bir insanın tipine denk gelen gezegensel tesirlerin bir sonucudur. Bu tipler hakkında daha sonra konuşacağız. Bu arada, bir şeyi kavramalısınız. Bir insan, tipine karşılık gelen Kader'e sahip olabilir ama pratikte buna asla sahip değildir. Bu, Kaderin İnsan'ın yalnızca bir kısmıyla –yani Öz'üyle– ilişkili olmasından dolayıdır. İnsan'ın Öz ve *Kişilik* olmak üzere iki parçadan oluştuğu anlaşılmalıdır. Bir insanda Öz, kendinin olan şeydir. Kişilik ise 'kendinin olmayan' şeydir. 'Kendinin olmayan' ifadesiyle dışarıdan gelen şeyler, öğrenilen şeyler ya da hafızada ve duyumlarda kalmış dışsal izlenimlerin, izlerin, öğrenilen sözcüklerin ve hareketlerin hepsi, taklit yoluyla oluşturulan hislerin hepsini yansıtan şeyler kastedilir; bunların hepsi 'kendinin olmayan'dır ve 'Kişilik'te yer alır.

"Olağan psikolojinin bakış açısından, İnsan'ın 'Kişilik' ve 'Öz' olarak bölünmesi hiç anlaşılmaz. Böyle bir bölünmenin, psikolojide hiç var olmadığını söylemek daha doğrudur.

"Küçük bir çocuk henüz 'Kişiliğe' sahip değildir. Gerçekte neyse odur.

O 'Öz'dür. Arzuları, zevkleri, hoşlandığı ve hoşlanmadığı şeyler onun Varlığını olduğu gibi ifade eder. Ama sözde eğitim başladığı anda 'Kişilik' gelişmeye başlar. 'Kişilik' kısmen diğer insanların kasıtlı tesirlerinden –yani 'eğitim'– ve kısmen de çocuğun istemdışı yoldan onları taklidi tarafından yaratılır. 'Kişiliğin' yaratılmasında, çocuğun çevresindeki insanlara 'direnci' ve 'kendi' ya da 'gerçek' olan bir şeyi onlardan gizleme çabaları da önemli bir rol oynar.

"Öz, İnsan'daki hakikattir; Kişilik ise sahtedir. Ama Kişilik geliştikçe, orantısal olarak Öz kendini gittikçe daha nadir ve daha zayıf tezahür ettirir ve çoğu zaman öyle olur ki Öz çok erken bir yaşta gelişimini durdurup daha fazla gelişmez. Bir yetişkinin, hatta çok entelektüel ve kelimenin kabul gören anlamıyla son derece eğitimli birinin Öz'ünün, beş altı yaşlarında bir çocuğun seviyesinde durması çok sık karşılaşılan bir durumdur. Bu, o insanda gördüğümüz her şeyin aslında yabancı olduğu anlamına gelir. İnsan'da, yani Öz'ünde kendinin olan şey genellikle yalnızca içgüdülerinde ve en basit duygularında ortaya çıkar. Oysa bir insanın Öz'ünün Kişiliği ile paralel geliştiği bazı vakalar da vardır. Böyle vakalar, özellikle kültürün egemen olduğu hayat koşullarında çok nadir istisnalardır. Öz, sürekli mücadele etmeyi ve tehlikelere göğüs germeyi gerektiren zor koşullar altında doğaya daha yakın yaşayan insanlarda daha çok gelişme şansı bulur. Ama genelde bu tür kişilerin de Kişiliği çok az gelişir. Böyle insanlar, 'kendilerinin' olan daha çok şeye sahipken 'kendilerinin olmayan' çok az şeye sahiptir; bir başka deyişle eğitim ve öğretimden yoksundur, kültürden yoksundur. Kültür Kişiliği yaratır ve aynı zamanda da Kişiliğin ürünü ve sonucudur. Tüm hayatımızın, uygarlık olarak adlandırdığımız her şeyin; bilim, felsefe, sanat ve politika olarak adlandırdığımız her şeyin insanların Kişiliği –yani onlarda 'kendilerinin olmayan' şeyler– tarafından yaratıldığını fark etmeyiz.

" 'Kendinin olmayan' unsur; yitirilebilmesi, farklılaştırılabilmesi veya yapay yollarla elinden alınabilmesi bakımından, İnsan'ın 'kendinin' olan şeyden farklılık gösterir. Kişiliğin Öz'le ilişkisinin deneysel olarak doğrulanması olasılığı mevcuttur. Doğu okullarında, İnsan'ın Kişiliğini Öz'ünden ayırmayı mümkün kılacak yollar ve araçlar bilinmektedir. Bu amaçla bazen ipnoz, bazen özel uyuşturucular, bazen de belirli türden egzersizler kullanılır. Bu araçlardan biri kullanılarak Kişilik ve Öz, bir insanda bir süreliğine ayrılırlarsa sanki farklı seslerle konuşan, tamamen farklı zevklere, amaçlara ve ilgilere sahip olan iki varlık oluşur ve bu iki varlıktan birinin çoğu zaman küçük bir çocuğun seviyesinde olduğu açığa çıkar. Deney daha da ileriye götürülürse, bu varlıklardan birini uyutmak mümkündür ya da deney, Kişilik veya Öz'den birinin uyutulmasıyla başlayabilir. Belirli uyuşturucular, Öz'ü etkilemeksizin Kişiliği uyutma özelliğine sahiptir. Bu uyuşturucu belirli bir süre alındıktan sonra, insanın Kişiliği adeta kaybolur ve yalnızca Öz'ü kalır. Ve öyle olur ki çok çeşitli ve yüceltilmiş fikirlerle, sempatiler ve antipatilerle, sevgi ve nefretle, bağlılıklarla, vatanseverlikle, alışkanlıklarla, zevklerle, arzularla, kanaatlerle dolu olan kişi birdenbire düşüncelerden, hislerden, kanaatlerden, görüşlerden yoksun, tamamen

boştur. Daha önce onu uyarmış olan her şeye karşı artık kesinlikle kayıtsız kalır. Bazen olağan ruh hallerinin ya da şatafatlı sözlerinin yapaylığını ve hayali karakterini görür; bazen de adeta hiç var olmamışlar gibi onları unutur. Hayatını feda etmeye hazır olduğu şeyler ona artık gülünç, anlamsız ve kıymetsiz görünür. Kendinde bulabileceği şeyler ise az sayıda içgüdüsel eğilim ve zevkten ibarettir. Tatlılardan hoşlanır, sıcağı sever, soğuğu sevmez, çalışma fikrinden hoşlanmaz ya da tam tersine fiziksel hareket fikrinden hoşlanır. Hepsi bu kadardır. Bazen, çok nadir de olsa ve bazen hiç beklemezken, hatta gelişmemiş Kişilik vakalarında bir insanda Öz'ün tamamen geliştiği ve büyüdüğü görülür ve bu durumda Öz, bir insanda ciddi ve gerçek olan her şeyi biraraya toplar.

"Ama bu çok nadiren olur. İnsan'ın Öz'ü genelde ya ilkel, vahşi ve çocukçadır ya da düpedüz aptaldır. Öz'ün gelişimi, kişinin kendi üzerindeki çalışmasına bağlıdır.

"Kişinin kendi üzerindeki çalışmasında, Kişiliğini ve Öz'ünü birbirinden ayırt etmeye başlaması çok önemli bir andır. Bir insanın Gerçek 'Ben'i, yani bireyselliği yalnızca Öz'ünden gelişebilir."

Great Amwell House, 26 Temmuz 1947

ÇALIŞMA'DA ÖDEME FİKRİ

Bay Ouspensky bir keresinde şöyle dedi: "Karşılığını ödemeden mutluluğa erişirsek, bunu sürdüremeyiz. Onu kaybedeceğiz ve mutluluk olan şey acıya döner. İlk başta ve de sonsuz ıstıraptan kurtulmak için *şimdi* ıstırap çekmeliyiz. Çalışma'nın anlamıyla ıstırap çekmekten kasıt ise kişinin mekanik ıstıraplarından vazgeçmesiyle, faydasız ıstıraplarını terk etmek için harcadığı çabaya ayak uyduran ıstıraptır." "Bu nasıl yapılabilir?" sorusuna ise şu yanıtı vermişti: "Kişinin kendi ıstırabıyla özdeşleşmemesiyle. Istırap çekmekten kolayı yoktur. Herkes ıstırap çeker. Ama ıstırabın bu türü şuurlu değil, mekaniktir ve yalnızca sonsuz mutsuzluğa yol açar ve aslında, üstesinden gelinemeyen kötü bir alışkanlığa dönüşebilir. Bu faydasız ıstırabın tamamı, İnsanlığı hiçbir şekilde umursamayan Organik Hayat'ın acı fabrikasına aittir. Başka bir şey tarafından kullanılan bir enerjidir. Faydasız ıstıraplarla özdeşleşerek hiç kimse tekamül etmez, daha şuurlu duruma gelmez. Kimi insanlar, en küçük ayrıntıda bile kendi istedikleri olmadığında ıstırap çeker; dışarı çıkmak istediklerinde yağmur yağarsa bile ıstırap çekerler. Böylece her şey gittikçe artan bir yük haline gelir. Deyim yerindeyse, yalnızca hasta olduklarında mutlu olurlar."

Bay Ouspensky, ıstırabımızdan vazgeçmenin gerekliliğine dair farklı zamanlarda daha pek çok şey söylemişti. Bunlardan biri, kendilerini feda etmekten söz ederken ya da neyi feda etmeleri gerektiğini sorarken insanların sanki feda edecek gerçek bir şeye sahipmişler gibi konuşmalarıydı.

Bay O., insanların kendilerine dair çok büyük fikirlere sahip olduklarını ama aslında ıstırapları dışında feda edilmeye değecek hiçbir şeye sahip olmadıklarını söylemişti. Şöyle demişti: "İster göstersinler, ister gizlemeye çalışsınlar, ister alttan alta beslesinler insanlar kendi ıstıraplarını gözlemleyebilseler ve feda etmeye başlayabilselerdi; kendi Varlık seviyelerini değiştirebilirler ve kendilerine içsel olarak çok daha iyi ortak bulurlardı. İnsanların ıstıraplarına bu kadar tutunması ve bundan vazgeçerlerse kişisel kimliklerini kaybedecekmiş gibi hissetmeleri çok tuhaftır."

İnsanlık doğuştan sahip olduğu bir hak olan Şuur'un üçüncü seviyesinde olsaydı, dünya yine de faydasız ıstıraplarla mı dolu olurdu, diye sormuştum ona. Bana gülümseyip şöyle dedi: "Nasıl olabilirdi ki? İnsanların hepsi kendini hatırlardı ve böylece özdeşleşmezdi. Herkesin bir mağduriyeti vardır. İnsanların özdeşleştiği negatif duyguların tümünü –umutsuzluğu, dehşeti, çöküntüyü, hoşnutsuzluğu, endişeyi, nefreti ve daha yüzlercesini– düşünün. Bunların hepsinin faydasız ıstıraplar olduklarını ve bu şekilde davranmaları durumunda mutlu olamayacaklarını görmezler. Buna uygun değildirler. Kendi üzerlerinde çalışarak önceden yeterince bedel öderlerse ve kötü ruh halleriyle özdeşleşmeyip onlardan ayrılmayı öğrenirlerse, mutluluğa erişebilirler; hem de bu Yeryüzü üzerinde," dedi ve ekledi: "Bu odada oturup herkes gibi görünen bir insan, tamamen farklı bir içsel durumda olabilir ve geri kalan herkesten tamamen farklı duygular ve düşünceler deneyimlese de dışsal olarak olağandışı hiçbir şey yansıtmayabilir." Bay Ouspensky, kendimizin daha iyi halleri olduğunu ve herkesin bunu bildiğini sık sık vurgulardı. Bir keresinde, Çalışma'nın ne hakkında olduğu sorulunca şu yanıtı vermişti: "İnsanın daha iyi bir durumuna erişmesi, bunu nasıl yapabileceğini öğrenmesi, bunun için hangi çabaların harcanması ve nelerden uzak durulması gerektiğini öğrenmesi ve bunu koruyabileceğini bilmesi hakkındadır. Şimdiye kadar yapmadıysanız, Çalışma öğretisinin tümünü pratik olarak gözden geçirin. Çalışma'nın ne hakkında olduğunu görmek için çaba harcamakla işe başlayın. Bu çok zor değildir. Örneğin, negatif durumlarla özdeşleşmemek hakkında neden bu kadar çok şey söylenmektedir?" Sonra hepimize bakıp şöyle devam etmişti: "Negatif bir durumun insanın *daha iyi* bir durumu olmadığını anlamalısınız. *Daha kötü* bir durumudur. Ama bazılarınız bunu henüz anlamıyor."

O zamanlar, Bay Ouspensky'nin bu sözleri bende bir şey uyandırmış gibiydi. Negatif durumlar hakkında çok sık konuşulsa da *benim* ne kadar sık negatifleştiğimi ve negatif bir durumdayken insanın *daha iyi* değil, *daha kötü* olduğunu derinlemesine anlamamıştım. Negatif durumlar, kendilerine özgü bir enerjiye sahipmiş gibi görünür ve kişi bunlarla tamamen özdeşleştiğinde –yani bunlara tepeden tırnağa gömüldüğünde– kendini daha enerjik ve canlı hissetme eğilimindedir. Ancak daha sonra, görünüşteki bu enerji kazanımının aslında bütün benliğini birkaç dar görüşlü, hoşgörüsüz ve çoğu zaman da merhametsiz "ben"lere sıkıştırmasından kaynaklandığını görür. Kişi, diyelim ki bir süreliğine, bunların zalimane gücünden kurtulabildiğinde, farkı tadar. Kişi bu farkı tadabildiğinde, Çalışma'nın ne hakkında olduğunu –yani kendinin daha iyi bir durumuna erişmesi hak-

kında olduğunu– anlamaya başlamış, demektir. Çalışma, bunun mümkün olduğunu bize garanti eder ve bununla ilgili birçok fikir, çizim vb. sunar. Ama hiçbir şey vaat etmez. Öğretiye değer verirseniz, onu dinlerseniz, günlük hayatınızda onu kendinize samimiyetle uygularsanız sonuçlar elde edeceğinizi söyler. Ama her biriniz anlamalısınız ki Çalışma'da *sizin* üç çizginiz onun tarafından sizin adınıza yapılmayacaktır. Bu zaten imkansızdır. Çaba harcaması gereken başka birinin yerine çaba harcayamazsınız.

Great Amwell House, 6 Eylül 1947

AYRILMA VE KENDİNİ HATIRLAMA

İzlenimlerin enerjisi, psişik mekanizma tarafından kullanılır. Size bir soru soracağım: "Mekanik bir insanın izlenimler alması ile şuurlu bir insanın izlenimler alması arasındaki fark nedir?" Yanıt: Mekanik bir insanda, yani 1, 2 ve 3 No.lu insanlarda, izlenimlerin enerjisi dönüştürülmez. Rulo-ları veya merkezleri döndürmekte, farklı "ben"leri uyarmakta, negatif durumlarda ve erkeklerin veya kadınların gerçek kişilikleri olarak görmekte ısrar ettikleri mekanik tepkilerin, tutumların, resimlerin, düşüncelerin ve hislerin hepsinde tüketilir. Daha şuurlu bir kişide, kendini ayırmayı bilen birinde ise gelen izlenimlerden türetilen bu enerji mekanik psişeyi çalıştırmakta tamamen harcanmaz ve bunu aşıp daha yüksek bir enerjiye dönüştürülebilir. Bu nasıl mümkün olur? Kendini Hatırlama yoluyla. Bu, Birinci Şuurlu Şok olarak adlandırılır. Mekanik insan –yani genel olarak erkekler ve kadınlar– kendilerine Birinci Şuurlu Şok'u vermezler. Kendilerini hatırlamazlar. Bu nedenle birçok ceza ödemek durumunda kalırlar; yani Kaza Kanunu'na tabidirler ve kendileri gibi uyuyan insanların arasında olurlar ve birbirlerini anlayamazlar; kendileri için gerekli yardımı da çekemezler. Yardım, 2. Şuur Durumuna erişemez; yalnızca kendimizi hatırladığımızda geçebileceğimiz 3. Duruma erişebilir. Kendilerini hatırlamadıkları için insanların yeryüzünde hangi cezaları ödediklerini, uykudayken kendimizi incelemek çalışmak yolu dışında, fark edemeyiz.

Hayatın saçmalıklarının ve acımasızlıklarının hepsi, tüm o ziyan ve ahmaklıklar, tüm o boş ihtişam ve samimiyetsizlik, yalanların hepsi, rollerin hepsi, sahtelikler ve yanlış anlamalar bu Çalışma'nın öğrettiği gibi *tek kesin nedenden* –yani insanların kendini hatırlamamasından– kaynaklanmaktadır. Sonuç olarak, insanlar savaş ve barış arasında sürekli değişen dış koşullar tarafından adeta bir makine kayışıyla kontrol edilen parçalar gibi güdülenmektedirler. Hayat, sürekli olarak değişen koşullardır. Bizde bu şekilde güdülenen şey nedir? Kişilik adı verilen dışsal, edinilmiş yanımızdır. Dışsal ve içsel bir erkeğe ya da dışsal ve içsel bir kadına sahibiz. İçsel olan –gerçek, özsel parça– her birimizde gelişseydi, hayatın tamamı farklı olurdu ve artık içsel olarak dengeli bir şeye sahip olduğumuzdan kendimizi

değişen dış koşulların merhametine bırakmazdık. Ama bunun gerçekleşmesi için Kendini Hatırlama uygulaması gereklidir. Bir erkek veya bir kadın kendini hatırladığında, artık Bay Smith veya Bayan Smith, Bay Robinson veya Bayan Robinson, Bay Brown veya Bayan Brown olmaktan çıkar. Kendini Hatırlamada insan din, eğitim ve örnek üzerinden edinilen Kişiliği değil, Öz'ü saran ve farklı insanlarda ve uluslarda farklı olduğu için asla uzlaşamayan bütün bu edinilmiş parçanın gerisindeki bir şeyi hatırlar. Bir insan için bir Müslüman, Sih ya da Hindu olduğunu hatırlamak; başka biri için bir Hristiyan olduğunu hatırlamak; başka biri için bir Arap olduğunu hatırlamak; başka biri için Yahudi olduğunu hatırlamak veya kendinin bir aristokrat, bir doktor ya da bir işçi olduğunu; zengin ya da fakir olduğunu; iyi görünümlü ya da çirkin olduğunu hatırlamak: *bunların* hiçbiri *kendini hatırlamak* değildir. Her bir erkek, her bir kadın temelde, Öz'ünün derinliklerinde ne Müslüman, Hristiyan, Yahudi ne de Arap; ne aristokrat ne de yoksul; ne iyi görünümlü ne de çirkin olan Gerçek "Ben" sahiptir. Çalışma, bir erkek veya bir kadın kendi *hiçliğinin* farkına varma noktasına geldiğinde, bu hiçliğin Gerçek "Ben"i çekeceğini işte bu nedenle öğretmektedir. Kendinizle, erdemlerinizle ve değerinizle şişinip duruyorsanız, gerçek olan *herhangi bir şeyle* temas kurabilmeniz nasıl mümkün olabilir? Farklı biçimleri bakımından sonsuz olan Kendini Hatırlama, asla kendi değerinizi değil, yalnızca aşamalı bir hissi temel alabilir ve son derece duygusal olan bu temelden kasıt, kendinize dair hakikatin –şu ana dek kendiniz olarak almış olduğunuz gerçekdışı yanınızın– içsel algılanışıdır. Çalışma, işte bu nedenle İmajinatif "ben" veya Sahte Kişilikten söz etmekte ve hayatta insanların onunla yol aldıkları ve sayesinde sürekli olarak ıstırap çektikleri bu İmajinatif "ben"in pasifleştirilmek zorunda olduğunu birçok yoldan öğretmektedir. Fransa'da bize söylenen bir şeyi tekrar hatırlatırım: "Kişiliğin burada var olmaya neredeyse hiç hakkı yoktur." Bunun ne anlama geldiğini bir düşünün.

Şimdi, özdeşleşmeme aracılığıyla ayrılma hakkında, örneğin negatif bir duygudan ayrılmaya –yani onunla özdeşleşmemeye– uğraşırken aynı zamanda kendinizi hatırlamınız, hedefinizi hatırlamanız ve Çalışma'nın o noktaya kadar sizin için ifade ettiği her şeyi hatırlamanız gerektiği söylenir. Derken, ayrılma aracılığıyla kuvvet kimi tipik tepkilerden çekilip *Kendini Hatırlama*ya aktarılır ve böylece başka bazı mekanik tepkileri uyandırmaz. Bu, izlenimlerin enerjisinin dönüştürülmesinin başlangıcıdır. Bir başka deyişle *Do* 48, önce *Re* 24'e ve sonra da *Mi* 12'ye döner.

Bu kısa makale, yakın bir zamanda, bir alt grupta yaşanan bir sorundan dolayı yazılmıştır. Söz konusu alt grupta, şu cümlelerin yer aldığı bir makale okunmuştu: "Çalışma, özdeşleşmeyle her gün mücadele etmemiz gerektiğini ve bu mücadelenin birçok biçimde ve birçok doğrultuda gerçekleştiğini söyler. Örneğin, bir insan gözlemleme aracılığıyla başka biriyle özdeşleştiğini fark edebilir ve bir süre için kendini özdeşleşmenin o biçiminden ayırabilir. Ama başka bir şeyle daha da çok özdeşleşecektir." Raporda ise şöyle deniyordu: "Bir durumu gözlemledikten ve ondan ayrıldıktan sonra neden daha da büyük bir özdeşleşme durumuna geçilmesi

gerektiğine hepimiz çok şaşırdık." Anlaşılmayan nokta, insanın bir mekanik tepkiden kuvvet çekmesi durumunda, –kendinizi, Çalışma'nın tüm anlamını ve hedefinizi hatırlayıp bu kuvvete belirli bir yön vermediğiniz *takdirde*– bu kuvvetin başka bir mekanik tepkiye geçeceği ve onu daha da kuvvetlendireceğidir. Bunu yaparsanız, sizdeki Çalışma kuvveti artar; yani Çalışma'nın gücünü artırmak için kendinizi aç bırakırsınız. Kendinize atfettiğiniz gücünüzden ayrı bir güç daha vardır. Çalışma'nın gücü, kendinize atfettiğiniz gücünüzü feda etmenizi ister. Kendinizi kendinizden aç bırakmak faydasızdır. Ama hep yaptığınız gibi özdeşleşmeyerek negatif bir "ben"i aç bırakırsanız, serbest kalan kuvvet başka bir negatif "ben"e gider. Ama negatif "ben"den çektiğiniz kuvveti, Çalışma'nın bütün his ve anlamına, Çalışma'ya verdiğiniz değere aktarırsanız ergeç Gerçek "Ben"e yol açan tüm "ben"ler tarafından özümsenir ve depolanır. İnsanlar erdemlerini artırmak için oruç tutar veya kendini aç bırakırlar. Ritüeller vb. gerçekleştirir. Ama Eski Ahit'te, Tanrı şöyle der: "... *benim* için mi oruç tuttunuz?" (*Zekeriya*, 7:5) *Çalışma'nın uğruna* negatif durumların orucunu tutmak, Çalışma'nın gücünün sizde artacağı anlamına gelir. Çalışma'ya itaat etmek, Çalışma için oruç tutmaktır. Ama bunların hepsi çok derin ve içsel olarak samimidir.

Great Amwell House, 13 Eylül 1947

İÇSEL İNSAN

"Eğer sağ gözün günah işlemene neden olursa, onu çıkar at. Çünkü vücudunun bir üyesinin yok olması, bütün vücudunun cehenneme atılmasından iyidir."

"Eğer sağ elin günah işlemene neden olursa, onu kes at. Çünkü vücudunun bir üyesinin yok olması, bütün vücudunun cehenneme gitmesinden iyidir."

(*Matta*, 5:29-30)

Düz anlam zihne hükmettiği sürece bununla neyin kastedildiğini kavramak çok zordur. Belki de bazı fanatiklerin yapmış olabileceği gibi sağ gözü çıkarmanın ya da sağ eli kesmenin ne faydası olabilir? Burada önemli olan, psikolojik anlamdır. Mesellerin kadim dilinde göz ne anlama gelir? İsa şunu söylemiştir: "Bedenin ışığı gözdür. Gözünüz sağlamsa, bütün bedeniniz aydınlık olur. Gözünüz bozuksa, bütün bedeniniz karanlık olur. Buna göre, içinizdeki 'ışık' karanlıksa, ne korkunçtur o karanlık!" (*Matta*, 6:22) Ama bunu söylerken düz anlamda gözün değil, psikolojik gözün ışık olduğunu kasteder. Psikolojik göz nedir? Zihnin gözüdür. Bu insanın bir şeyi fiziksel olarak değil, psikolojik olarak nasıl gördüğüdür. Bir kişi, "Sanırım ne demek istediğini görüyorum," dediğinde, fiziksel gözünü değil, zihninin gözünü kasteder. Yani ne demek istediğinizi *anladığını* düşünür.

Düz anlamı psikolojik anlama dönüştürmek gerekirse, İsa'nın gözün bedenin ışığı olduğu şeklindeki sözü şu şekilde yazılabilir: "Zihni aydınlatan anlayıştır." Anlayışın niteliğine göre, zihin anlamla aydınlanır. Daha düşük bir anlayış seviyesi, zihni karanlık kılar. Anlayış gelişmemiş ya da negatif olduğu için zihin karanlıkta kalacaktır.

* * *

Günah işlemeye neden olursa çıkarılıp atılması gereken neden sağ gözdür? Günah işlemeye neden olurlarsa *sağ* göz ve *sağ* elden kurtulmak gerekir. Neden sol göz ve sol el değil de sağ göz ve sağ el? Sağ el, genelde daha şuurludur. Bir insanın daha şuurlu yanı daha çok kullandığı dışsal insandır; daha az şuurlu olan yan ise içsel, daha derin insandır. Dışsal insan içsel, daha derin olan bakımından günah işler veya suça sebebiyet verirse, dışsal insanda günah işleyen şeyin çıkarılıp atılması ya da kesilip atılması gerekir. Neden? Çünkü bu iki insanın bir haline gelmesi gerekir.

Dışsal insan, hayata adapte olmak için dış hayatla temas etmek yoluyla biçimlenir. Bunu anlarsak, sol göz ve sol elin içsel insana ait oldukları için çıkarılıp atılamayacağı ya da kesilip atılamayacağı açıktır. Ezoterik –yani içsel– öğreti, içsel insanın gelişimi hakkındadır; onun atını kontrol eden iyi bir sürücü gibi dışsal insanı kontrol edebilmesini ve onunla bir olabilmesini mümkün kılmayı amaçlar. Dışsal insanın (sağ gözün) edinilmiş görüşleri, içsel insanın gelişen anlayışını günah işlemeye iterse ya da dışsal insanın eylemleri (sağ eli) buna neden olursa dışsal insanda –hayattan edinilmiş insanda– günah işlemeye neden olan şeyin çıkarılıp atılması ya da kesilip atılması gerekir. Çünkü bir insan edinilmiş görüşlerinden değil, yalnızca içsel özgürlüğü olan kendi anlayışından hareketle gelişebilir.

Hayata doğru gelişmiş yalnızca dışsal bir yana sahip bir insan, *yarım insandır*; boylamasına yarıya kesilmiş bir insan olması anlamında tek-yönlü bir insandır. Tek bacağı, tek kolu ve yarım beyni vardır. İnsanda sağ ve sol, dış ve iç olmak üzere iki yan vardır. Tam insanı oluşturmak için bunların birleştirilmesi gerekir. Bizi hayata doğru döndüren yetenekler ve bizi cana doğru döndüren yeteneklerin eşit gelişime ihtiyacı vardır. Kayıp yarımız, kayıp kalarak varoluşumuzu da yarım bir varoluşa indirger. Böylece, yarım anlamlarla yaşarız. İkinci el anlamlar türettiğimiz alışkanlıklardan oluşturarak düzenlediğimiz her gün, inanılmaz bir anlam kaybı yaşanmaktadır. Dışsal insan ve dolayısıyla dışsal zihin hayatın tutkularına, meraklarına ve endişelerine açıktır. Bu dışsal zihin, ne kadar iyi oluşturulmuş olursa olsun, insanın diğer yönüyle birleşmez, birleşemez. Koşullardaki bir değişim tarafından boşa çıkarılabilir ve insan, başka hiçbir şeye sahip olmadığı için, belki de ölür. Hayat, dışsal insanı canlı tutmak için mücadele eden insanların bir tablosudur. Büyük veya küçük bir hatada, insan düşer. Neden? Çünkü kendinin tüm anlamı kendi dışında olan bir şeydedir; gerçek insan olmayan dışsal insandadır.

Kendiyle onurlanmak, kendini sevmek, kendine gösteriş yapmak dışsal insanı aktif tutar. Bir insan gerçekten nasıl olduğunu görmeye başladığında, kendine ilişkin sahte fikri azalıp kaybolur. Bu ise içsel, gerçek ama ge-

lişmemiş olan yanın gelişmesini mümkün kılar. Ama bir insan hayal ettiği kişi olduğuna inandığı sürece, bu imkansızdır. Bu bağlamda, insanın kötü, inatçı vb. olduğunu söylemesinin birçok yapay yolu vardır. Bunların hepsi, kendine gösteriş yapışına dayanır ve kişinin ne olduğunu *gerçekten görmesi* ve bunu bilmesi değildir bu. Kişinin kötü vb. olduğunu kolayca söylemesi, bunun hakikatini hissetmek değildir. İnsan nasıl biri olduğunu dosdoğru bir biçimde görmeye başladıktan sonra, kendisi hakkında sessiz kalır. O zaman da tehlike şudur ki bunun içsel gelişiminde gerekli ve belirli bir aşama olduğu ona gösterilmezse, kendini öldürebilir.

Great Amwell House, 20 Eylül 1947

KENDİNİ GÖZLEMLEME ÜSTÜNE NOT

KENDİ MEKANİKLİĞİNİ GÖZLEMLEME

Kendi yollarınızın yegane yollar olmadığını, görüşlerinizin yegane görüşler olmadığını, fikirlerinizin yegane fikirler olmadığını, değerlerinizin değer verilecek yegane şeyler olmadığını ve kendinizin yegane olası kendiniz olmadığını kavramak; bunların hepsi, kendini değiştirme yolunda gereklidir. Neden? Çünkü bu, Kişiliği zayıflatır. Ama bunu yapabilmesi için kavrayışın sahici, bir doğrudan içsel algılama meselesi olması gerekir. Bay Amwell adında birini hayal edelim. Şöyle desin: "Kendimi gözlemledim ama bunun neye yaradığını anlamıyorum. Örneğin, neler söylediğimi gözlemledim ama bunu neden yapmam gerektiğini henüz anlayabilmiş değilim." Kısacası, –hayali bir kişi olmasını umarım aksi takdirde önümüzdeki günlerde hakaret davasına uğrayacağıma şüphe yok– Bay Amwell bu Çalışma'nın kendini gözlemlemeyle ilgili öğretisinin ardında yatan fikri kavramamıştır. Bunun neden gerekli olduğunu göremez. Hiç şüphe yok ki kendine asla "Kendimde şunu veya bunu değiştirmeyi diliyorum," dememiştir. Kendini neden gözlemlemesi gerektiğini görmez. Şimdi, Çalışma, örneğin kendini gözlemlemenin bir kendini değiştirme yöntemi olduğunu söyler. Bunu daha en başında söyler. Bay Amwell kendini gözlemlediğini söyler ve örnek olarak söylediği şeyleri gözlemlediğini ama bunu neden yapması gerektiğini anlayamadığını söyler. Bunun kendinde hiçbir fark yaratmadığını söyler. Bunun kendini hiçbir biçimde değiştirmediğini ve dolayısıyla, neden kendini gözlemlemesi gerektiğini göremediğini ekler. Açıkçası, bunun bir zaman kaybı olduğunu ima etmektedir. Çalışma'nın ta kendisi ile onun arasında bir konuşma geçtiğini varsayalım. Çalışma ona şöyle der: "Bay Amwell, dikkat ediyorum da ne zaman Tennyson'dan bahsedilse, onun iyi bir şair olmadığını söylüyorsunuz." Bay Amwell yanıt verir: "Evet, daima bunu bilir, bunu söylerim." Ardından, Çalışma ona sorar: "Çok pişmiş yumurtadan hoşlanmıyorsunuz, sanırım?" Bay Amwell yanıt

verir: "Evet, insanlara bunu hep söylerim. Kesinlikle doğru." Çalışma bunlara benzer sorular sorar ve Bay Amwell de benzer bir biçimde yanıtlar verir. Belki de Bay Amwell'e benzemesine karşın kendini samimiyetle anlayarak aynı şeyleri tekrar tekrar söyleyip insanları sıkabildiğinin biraz farkında olduğunu ekleyecek biri çıkabilir. Ama böyle bir itiraf ile kendinin *mekanik* olduğunu daha derinlemesine kavramak arasında bile önemli bir adım vardır. Adam sabittir, kristalleşmiştir ama bunu görmez. Bir erkek veya bir kadın, bunu mekaniklik olarak gördüklerinden değil de kendi zeki, şuurlu benlikleri olarak gördükleri için mekanikliklerinden çok hoşnut olabilirler. Daha onlar ağızlarını bile açmadan, dinleyicileri hangi gramofon plaklarının dönmeye başlayacağını ve onların Tennyson'dan ya da katı haşlanmış yumurtadan hoşlanmamaları gibi ciddi hakikatleri nasıl ifşa edeceklerini önceden bilir.

Şimdi, bu Çalışma'da öğretilen ilk şeylerden biri, eleştirel olmayan kendini gözlemleme aracılığıyla kişinin kendi mekanikliğinin farkına varmasının gerekliliğidir. Bir erkek veya bir kadın, daha çok küçükken neredeyse tamamen mekanik duruma gelebilir. Aynı şeyleri tekrar tekrar söylerler, aynı şeyleri hissederler, aynı şeyleri yaparlar. Ve adeta, böyle makineler olmaya, mekanikliğin böylesine sadık birer parçası olmaya devam etmemeleri ve uykularından uyanmaları gerektiği fikrinden neredeyse rahatsız olurlar. Her zaman aynı olaylara üzülürler. Her zaman aynı kişilere karşı önyargılıdırlar. Neredeyse otomatik hoşlanırlar veya hoşlanmazlar. Dışsal olarak nasıl görünürse görünsün, herhangi biri yüzeyin altına bakacak olsa, görünüşe bakılırsa mekanikliklerinin açıklaması olan sakin bir kendine saygı ile karşılaşılır. Yani kendileri hakkında ne kadar özür dilerlerse dilesinler, yüzeyin altında kendilerini güçlü biçimde takdir etmektedirler. Burada, belirli bir psikolojik körlükle sonuçlanan bir bağlantı eksikliği söz konusudur. Örneğin, bir kişi kendinin hiçbir işe yaramadığını kolayca söylemekteyse bu onun tamamen farklı bir şeyi, örneğin kendini beğenmişliği maskelediği anlamına gelir. Uzun süreli ve samimi bir gözlem eksikliğinden kaynaklı bir bağlantı eksikliği vardır. Erkek veya kadın, hem sağ hem de sol yanda nasıl biri olduklarını görmemektedir. Genelde, çelişkili olan öteki yanlarını duyumsayan başka kişilere tahammül edecek kadar alçakgönüllü olan dengeleyici resimlerinde yaşarlar. Bunların hepsi –yani bu içsel ve dışsal çelişkiler– elbette ki hepimiz için çok karmaşık biçimlerde geçerlidir. Bir insan dışsal olarak kibirli ve kendini beğenmiş gibi görünebilir ama içinde, kendini yoksul ve yetersiz hisseder veya bunun tam tersi olur. Ama zıtlıklar hepimizde çok garip bir tarzda birbirine karışmıştır.

Şimdi, bir insan neyi gözlemlediğini gözlemlemelidir. Gözlemlemek çok zordur. Şuurlu çaba gerektirir. Kendinizi mekanik gözlemleyemezsiniz. Bu kesinlikle hiçbir şeyi değiştirmeyecektir. Ama olur da daha zeki hale geldiyseniz, her zaman yalnızca iki üç şeyi tekrar tekrar gözlemlediğinizi gözlemlemeye başlayacaksınız. Bu sizi mekanik kişiliğinizden ayırmayacaktır. Çünkü gözlem, mekanik kişiliğinizin bir parçasına dönüşmüştür artık. Gözlemleyen "Ben"in işlevi içeriye doğru, gittikçe daha derine gitmek ve böylece kendinizin gittikçe daha büyük bir kısmının onun tarafın-

dan görülebilmesini sağlamaktır. Gözlemleyen "Ben" kendinizin yüzeyinde kalırsa, kişinin kendine karşı gittikçe daha nesnel olmasını ve o ana dek sakince kendisi olarak almış olduğu şeyin gittikçe daha çok farkına varmasını sağlamak olan gerçek görevini yerine getiremez. Kendini gözlemleme samimiyetle gerçekleştirilirse ve erkek veya kadının gözlemleyemediği güçlü bir tutum ya da resim tarafından engellenmezse, kişinin hayatının ve davranışının parçalarını birarada görebilmesine yol açar. Bu, kişinin kendinin fotoğraflarını çekmesi olarak adlandırılır. Bir keresinde şöyle bir şey söylenmişti: "Kişi kendinin tam boy bir sürü fotoğrafını çekmeli ve bunları bir albümde toplayıp sık sık gözden geçirmelidir." Evet, bu sizi kesinlikle değiştirmeye başlayacaktır. İçinde yaşadığınız o tipik "Ben" hissini –kendinize dair olağan algıyı– değiştirecektir. Çünkü *bu* değişmedikçe, hiçbir şey değişemez.

Bay Amwell'e dönelim. Onun yalnızca söylediği şeyler dışında, diyelim ki gösterişini, negatif durumlarını, kuşkularını, kıskançlıklarını, tembelliğini, kendinin acayip resimlerini, taklide dayalı tutumlarını, sabit fikirlerini, tamponlarını, içsel kale alışını ya da Çalışma'nın ona gözlemlemesini öğrettiği herhangi bir şeyi gözlemleyip gözlemlemediği merak edilebilir. Eğer gözlemlemiyorsa, kendinin hiçbir gerçek fotoğrafına sahip olamayacaktır. Albümü boş kalacaktır. Samimiyetle çalışan, Çalışma'ya samimiyetle değer veren ve onu kendine uygulayan herkesin ulaşabileceği duruma, yani insanın bazen içsel olarak bir adım kenara çekilip kendini ayırabileceği ve genellikle bütünüyle özdeşleştiği ruh hallerini, tutkuyu, negatif düşünceleri, endişeleri, nefretleri, çöküntüleri ve güceniklikleri izleyebileceği duruma da asla ulaşmayacaktır. Bu nedenle, kısa bir süre önce elime ulaşan bir mektuptan yapacağım alıntıyı da anlayamayacaktır: "Sabahleyin yatağımda uzanırken, bana gelen düşünceleri gördüm. Kıskanç, endişeli, üzgün, kendine acıyan düşüncelerdi. Birbiri ardına geliyorlardı. Zihnimin içinden geçip tekrar dışarı çıkıyorlardı. Bunların benimle hiçbir ilgisi yoktu." Şimdi, bu deneyimi yaşamak, içsel özgürlüğün ne olduğunu fark etmeye başladığınız anlamına gelir. Bu Çalışma'nın içsel özgürlük sunmayı amaçladığını bazen işitmişsinizdir. Ama bir insan kendini gözlemlemenin ne olduğunu anlayamazsa ya da gözlemlediği her şeyle daima özdeşleşip hepsine "Ben" derse yukarıda yapılan alıntıdaki duruma nasıl erişebilir? Burada neyin anlatılmak istendiğini kendiniz görmeye çalışın.

Great Amwell House, 27 Eylül 1947

FARKLI "BEN"LER

Kısa bir süre önce şöyle bir soru soruldu: "Birçok farklı 'ben'e sahip olmamız ne anlama gelir?" Bu soru, iyi bir sorudur ve bu Çalışma'daki herkesin bunu sık sık kendine sorması gerekir. "Birçok farklı 'ben'e sahip ol-

mamız ne anlama gelir?" Çalışma bize, bir ve tek olmadığımızı, bir çokluk ve çoğulluk olduğumuzu öğretir. Açık açık şunları der: "İnsanlar bir olduklarını, tek bir 'Ben' olduklarını ve daima aynı kaldıklarını hayal ederler. Yani 'Ben' olarak adlandırdıkları bir şeye sahip olduklarını ve sahip olduklarını hayal ettikleri bu 'Ben'in her zaman aynı tarzda davrandığını hayal ederler." Şimdi, Çalışma bunu, *İmajinatif "Ben"* olarak adlandırmaktadır. Yani daima aynı tarzda hareket eden gerçek ve kalıcı bir "Ben"e sahip olduklarını hayal eden insanlar aslında İmajinatif "Ben"e sahiptirler. Gerçek, değişmeyen, kalıcı bir "Ben"e sahip olduklarını hayal ederler. Ama buna sahip olduklarını hayal etmekle, yalnızca İmajinatif "Ben"e sahip olurlar. Gerçek, kalıcı bir "Ben"e sahip olduklarını hayal ederler ama sahip değildirler. Gerçek, kalıcı, değişmeyen bir "Ben"e sahip olmak yerine, İmajinatif "Ben"e sahiptirler. Bu inanca tutunarak, asla Gerçek "Ben"e ulaşamazlar. Bunun nedeni nedir? Nedeni, bir şeye sahip olduğunuzu hayal ederseniz, onu istemeyecek oluşunuzdur. İmajinasyon gerçeğin yerini alabilir ve alır da. İmajinasyon neredeyse bütün merkezlerde işler ve gerçek ya da gerçek olabilecek şeylerin yerini alır. Çekmecemde sigara olduğunu hayal edersem, dışarı çıkıp da sigara satın almam.

Şimdi, Çalışma kendimize dair yanılsamaları yok etmekle ilgilidir. Kişinin kendine dair bir yanılsama nedir? Bu yanılsamalardan biri tam olarak gerçek, kalıcı, değişmeyen bir "Ben"e sahip olduğumuzdur. Çalışma, bu yanılsamayı İmajinatif "Ben" olarak adlandırır. Bu çok iyi seçilmiş bir isimdir ve kendini gözlemleme yoluyla bu türden bir gerçek, kalıcı, değişmeyen "Ben"e sahip olmadığınızı fark etmeye başladığınızda, Çalışma'nın sizi yönlendirmek istediği yönde hareket etmeye başlıyorsunuz, demektir. Bu yön nedir? Bu yön, bu yolculuk Gerçek "Ben"i –insanların halihazırda sahip olduklarını hayal ettiği "Ben"i– bulmak içindir. Bu, zahmetli ve uzun Çalışma'yla kazanılmalıdır. İnsanlar tek değil, birçok "ben"e sahiptir. Birlik değil, çoklukturlar. Herkes birçok farklı ve çelişkili "ben"e sahiptir ve bunların her birine "Ben" değeri verilir. Herkesin ağzından farklı anlarda birçok farklı "ben" konuşur. Ama bunların hepsi hem konuşmacı hem de dinleyici tarafından *tek bir "Ben"in konuşması* olarak alınır. Evet, aynı ağız konuşur ama konuşan aynı "ben" değildir. Bu farklı "ben"lerin bizim adımıza konuştuğunu görmeye başlamadıkça, değişemeyiz. Neden? Çünkü onlardan ayrılamayız. Onları kendimiz olarak alırız.

Bir erkek veya bir kadın kendini gözlemleme yoluyla gerçek, kalıcı, değişmeyen bir "Ben" olmayıp birçok farklı "ben" olduklarını fark etmeye başladıklarında, o ana dek kapılmış oldukları bir yanılsamayı yitirmeye başlarlar. Yani Gerçek "Ben"e doğru, içeriye hareket etmeye başlarlar. Gerçek "Ben" hiçbir yanılsamaya sahip değildir. Şimdi, bir "ben" size bir şey vadedebilir. Ama koşullar tarafından çağrılan bir sonraki "ben" bu sözden hiçbir şekilde haberdar değildir ya da onunla aynı fikirde değildir. Bunların hepsini kendinizde gözlemlemeli ve fark etmelisiniz. Neyse ki –veya ne yazık ki– bu farklı "ben"ler arasında bölmeler ya da tamponlar vardır. Bunlar, çelişkilerimizi görmemizi engeller. Çalışma şunu söyler: "Bir insan bu tamponlara sahip olmasaydı –bu tamponlar aniden yok olsaydı– çıldı-

rırdı." Neden çıldırırdı? Çelişkilerinin hepsinin farkına varacağı için çıldırırdı. Bunların hepsini anlamaya başlamak için, tek bir "Ben" olmayıp farklı anlarda sorumluluğunuzu üstlenen ve çoğu zaman birbiriyle çelişen birçok farklı "ben" olduğunuzu (size öyle söylendiği, karatahtada öyle yazdığı için değil) *kendinizden* hareketle gözlemleyebilmeniz gerekir.

Şimdi, bu Çalışma'nın farklı "ben"ler hakkındaki öğretisini incelemeye ve gerçek kendini gözlemlemeye dayanan örnekler sunmaya çalışın. Lütfen, Gerçek "Ben" nedir sorusunu sorarak başlamayın. Buna sahip olmadığınız, bunun yerine hepsine "Ben" dediğiniz birçok farklı "ben"e, dolayısıyla da yalnızca İmajinatif "Ben"e sahip olduğunuz yalın gerçeğinden yola çıkın. İnsan'ın birçok farklı "ben"e sahip olduğu öğretisiyle bağlantılı olarak, içsel gelişimi amaçlayan birinin bunları gözlemlemesi ve bunların *kendisi olmadığını* –"Ben" olmadığını– görmesi gerekir. Çalışma, mekanik İnsan'ı, uyuyan İnsan'ı Düzensiz Ev ile karşılaştırır. Ev, hizmetkarlarla doludur. Ama Efendi yoktur. Hizmetkarların her biri telefonu kullanır ve Efendi'nin adına konuşur. İnsan'ın içsel durumu işte böyledir.

Great Amwell House, 4 Ekim 1947

"BEN"LER ÜSTÜNE EK NOT

"Ben"ler ve Varlık Seviyeleri

Son olarak, bizdeki farklı "ben"ler ve bir kişi olmayıp birçok farklı kişi olduğumuz ve doğrudan kendini gözlemleme aracılığıyla bunun farkına varmadıkça kendimizi ya da diğer insanları anlamaya asla başlayamayacağımız hakkında konuşmuştuk. Bu bağlamda, bu Çalışma'nın ağırlık merkezimizi bir sürü mutsuzluğun ve yanlış anlamanın kaynağı olan İmajinatif "Ben"de tutmak yerine, erişmeyi amaçladığı şey olan Gerçek "Ben"den söz etmiştik. İki İmajinatif "Ben"in birbiriyle evlendiğini kafanızda canlandırın. Rüya adam rüya kadınla evlenir. Bu ise elbette ki genellikle –ve akıllıca– hayali erkek kahraman hayali kadın kahramanla evlendiğinde –ki bu, kuşkusuz gelecekte zorlu koşulların habercisi olan zorlu bir başlangıç noktasıdır– sona eren romantik romanlar dışında hiçbir yere götürmez. Son olarak, olağan mekanik hayatta bile zaman zaman Gerçek "Ben"in anlık izlerini deneyimleyebileceğimize de değinmiştik. Söylendiği gibi, bu aşırı tükenmişlik durumlarında, örneğin savaşlarda ani bir kuvvet kullanımı gerçekleştiğinde ya da büyük tehlikelerde, ayrıca sınıflandırılamayacak birçok garip biçimde karşımıza çıkar ama aynı sonucu üretir. Tam tersine, dışımızdaki ve içimizdeki her şeyle özdeşleştiğimizde gömüldüğümüz olağan uyku hayatı ise Çalışma'da "uykudan uyanma anları" ya da "Kendini Hatırlama anları" olarak adlandırılan ve Gerçek "Ben"le temas kurulan kısa, dingin anlardan tamamen farklı bir tada sahiptir. İçsel tat, duygusal nitelik

bakımından sıradan anlarımız ve bu sıradışı anlarımız arasında inkar edilemez bir farklılık, içimizde alışkın olmadığımız başka bir şuur seviyesi, başka bir ağırlık merkezi ve başka bir deneyim seviyesi –açıkçası, daha yüksek bir seviye– olduğunu göstermektedir. Şimdi, bu Çalışma'da, ezoterik öğretilerin hepsinde olduğu gibi, kendimizin daha yüksek bir seviyesine erişmek, deyim yerindeyse, varlığımızın evinin bodrum katında var olmayan "ben"lerle temas kurmak için kendimiz üzerinde çaba göstermemiz gerektiği söylenmektedir. Hangi çabaları harcamamız gerektiği çok net olarak söylenmiştir. Örneğin, birinci çizgiyi ele alacak olursak; bir insanın kendini gözlemlemesi gerektiği, bir değil birçok olduğunu gözlemlemesi gerektiği, pratik çalışmayla Gerçek "Ben"e sahip olduğu yanılsamasını yok etmesi gerektiği, o ana dek kendi olarak alma hatasına düştüğü belli başlı "ben"lerini gözlemleme yoluyla tanıması ve onlarla özdeşleşmemesi –yani kendinde "Ben" dediği şeylere bağlanıp kalacağı için onlara "ben" dememesi– gerektiği söylenir. Herhangi bir düşünceye ya da hisse "Ben" dediğiniz anda, üzerinizde etkiye sahip olur. Histeride, kurban her duygusal ve dehşet verici düşünceyle özdeşleşir. Kendini gözlemleme ve ayrılma gücü hiç yoktur. Bu, çimlerin üzerindeki bir yılanın siz olduğunu düşünmek ve dolayısıyla da nesneyi özneden ayıramamak gibidir. Burada, çok derinlere giden ve şu anda üzerinde duramayacağımız bir gizem mevcuttur; yalnızca şunu söylemekle yetinelim: bu Çalışma'da, insanlığın onu uykuda tutan ve uyanmasını engelleyen belirli bir ipnotik kuvvetin etkisi altında olduğu öğretilir. Başka bir ezoterik kaynaktan, bununla ilgili bir ipucu vereceğim. Yeşaya'da şöyle söylenir: "Çünkü Rab size uyuşukluk ruhu verdi; gözlerinizi mühürledi." (*Yeşaya*, 29:10) Yeni Ahit'te ise şöyle söylenir: "Çünkü bu halkın yüreği duygusuzlaştı, kulakları ağırlaştı. Gözlerini kapadılar. Öyle ki gözleri görmesin, kulakları duymasın, yürekleri anlamasın ve bana dönmesinler. Dönselerdi, onları iyileştirirdim." (*Matta*, 13:15) Bu Çalışma ise sadece İnsan'ın uyuduğunu ve de uyutulan ve zamanlarını birbirlerini öldürmekle harcayan uyuyan insanlarla dolu bir dünyaya doğduğumuzu söylemektedir. Şimdi, bir değil de birçok olduğumuzun ve Varlığımızın niteliğinin birlik yerine çoklukla karakterize olduğunun farkına varmak, bir insanın yeniden doğmasıyla –yani Gerçek "Ben"i bulup ona dönüşmesiyle– son bulabilecek ve "uykudan uyanmak" adı verilen yolculuktaki bir aşamaya aittir. Bu yolculuğa çıkan nedir? Bu yolculuğa, bir insandaki en çok anlayışa sahip "ben"ler çıkar. Bundan, farklı "ben"lerimizin aynı seviyede olmadığı fikrine ulaşırız. Kimi "ben"ler anlayış bakımından çok küçüktür; çok vasat, çok yoksul, kıskanç ve aptaldırlar. Kimi "ben"ler daha büyüktür vb. Bir insan Çalışma'yı her iki kulağıyla dinlemeye ve kendini Çalışma'nın talimatlarına göre gözlemlemeye başladığında, daha fazla anlamayı arzulayan "ben"lerin hepsi Gözlemleyen "Ben"in etrafında toplanır. Bu "ben"ler topluluğu, günlük hayat ve günlük hayatın ilişkileriyle ilgilenen "ben"lerden daha yüksek seviyededir. Gözlemleyen "Ben"in etrafında toplanan bu "ben"ler topluluğu Yardımcı Kahya olarak adlandırılır ve bunlar, kendilerine saldıran negatif ve inanmayan "ben"lerin tümüne direnecek ve mücadele edecek kadar güçlüyse "Kahya" adı verilen bir son-

raki aşamaya ulaşılır. Bu, Gerçek "Ben"in müjdecisidir. Böylece, bunları yükselen bir düzende şu şekilde sıralayabiliriz: Gözlemleyen "Ben", Yardımcı Kahya, Kahya ve Gerçek "Ben".

Son defasında, kendimizdeki farklı "ben"lerin tarihini gözlememiz ve incelememiz gerektiğini söylemiştim. Bazı insanlar, biyografilerini kaleme almaya girişir. Ama otobiyografilerinde kendilerini Zaman içerisinde hareket eden tek bir "Ben" olarak alırlar. Bunun yerine, kendilerindeki farklı "ben"lerin tarihini yazmaları gerekir. En mekanik "ben"lerimiz merkezlerin küçük parçalarında –insanın kendinin bodrum katında– yaşar. Bunlar genellikle çok akılsızdır ve hiçbir anlayışa sahip değildir. Varlığımızın en düşük seviyesine aittirler. Günün büyük bir bölümünde sorumluluğumuzu üstlenirler, bizim ağzımızdan konuşurlar ve kendilerini "Ben" olarak adlandırırlar. Bunlar katıdırlar; her zaman aynı şeyleri aynı biçimde söylerler. Hayatın sonuna doğru, bir kişideki daha iyi ve daha anlayışlı "ben"lerin nasıl çözülüp dağıldığı ve geriye yalnızca en önemsiz ve can sıkıcı "ben"lerin kaldığı çoğu zaman görülebilir. Bir kişinin tek bir "Ben" değil, birçok "ben" olduğunu ve bu "ben"lerin bir telgraf direğindeki kablolar gibi farklı seviyelerde olduklarını kavramadıkça, bunu anlamak imkansızdır. Bu Çalışma'da kişinin hep negatif, zayıf, nafile, yoksul "ben"lere ayak uydurmaya devam etmemeyi hedeflemesi gerekir çünkü bunlar her şeyi berbat eder ve kötü, içsel durumlar üretirler. Kendimizi mutlu kılma gücüne sahip değilken, kendini gözlemlemenin ve özdeşleşmemenin ne anlama geldiğini anladıktan sonra mutsuz durumlardan kendimizi ayırmak için kaydadeğer güçlere kavuşmamız yaygın bir durumdur. Ama bunların hepsi uykudan uyanmakla ilgili olduğundan, belki de bu hedef göz önünde bulundurulduğunda, o kadar da tuhaf bir şey değildir.

Great Amwell House, 11 Ekim 1947

ÇALIŞMA-OKTAVI

I

Çalışma-Oktavı'nın ilk notası olan *Do* eskiden "Çalışma Fikirlerine Değer Vermek" olarak adlandırılıyordu. Çalışma-Oktavı *yükselen bir oktav* olduğundan, bir sonraki nota *Re*'dir. Bu, "Çalışma Fikirlerini Kendine Uygulamak" olarak adlandırılıyordu. Üçüncü nota olan *Mi* "Kişisel Zorlukların Farkına Varmak" olarak adlandırılıyordu. Bir sonraki nota olan *Fa* "Kayıp Yarım-Tonun yeri"nin ötesinde uzanmaktadır. Bu, *Fa* notası tarafından temsil edilen anlayış aşamasına erişmek için burada, psikolojik olarak özel bir şokun verilmesi gerektiği anlamına gelir. Bu bağlamda, geçmişte *Do*'nun başlangıç olarak yeterince güçlü seslendirilmesi gerektiği söylenmişti. Yani "Çalışma'ya Değer Vermek" aşaması, diğer şeylerin yanı sıra,

insanın *Mi* notasını geçip *Fa* notasına erişebilmesi için yeterli kuvveti verebilecek kadar güçlü olmalıdır. Bir kişi Çalışma'ya çok az saygı gösterirse veya onun hakkında hiçbir şey anlayamazsa veya gizli, içsel yönünde onun saçma olduğunu vb. düşünürse Çalışma'ya değer vermeyeceği açıktır. Böylece, Çalışma'yı kendine uygulamayacak veya onun aracılığıyla kendini gerçekleştirmenin herhangi bir derecesine geçemeyecektir veya ondan gelenler içinde kendine saygısına ters düşen hiçbir şeyi onaylamayacaktır.

"Kişisel Güçlüklerin Farkına Varmak" olarak tanımlanan üçüncü nota *Mi* hakkında daha sonra konuşacağız. Bu *Mi* notası ve onun öncesindeki "Çalışma Fikirlerini Kendine Uygulamak" olarak tanımlanan *Re* notası arasında, *Çalışma'yı kişinin gözlemlediklerine bağlamakla ilgili* süreçlerin hepsi uzanmaktadır. Çalışma'yı gözlemlediklerimizle bağlarsak, bizde her şey doğru bir sıralamaya göre düzenlenir. (Bunun anlaşılması gerekir. Her şeyi doğru sıralamaya göre düzenleyen Hayat değil, Çalışma'dır.) Mekanik davrandığımızda, her şey yanlış bir düzendedir. Önemsiz şeyler önemli kılınırken, önemli şeyler önemsiz kılınır. G. bir keresinde İnsan'ı, her odasında doğru eşyalarla yanlış eşyaların birbirine karıştığı üç odalı bir evle karşılaştırmıştı. Hayatta sahte değerler ve sonu gelmeyen yalanlarla yaşadığımız için bu kaçınılmazdır. Hakikatin bir tanımı da doğru düzendir. Yani her şey doğru sıralamasına göre düzenlendiğinde hakikat *vardır*. Beden bu yolla inşa edilir ve bütünleştirilir; daha az önemli parçalar daha önemli parçalara hizmet eder ve beyin, birinci sırada yer aldığından diğer organların hepsi onu en özenli bir biçimde besler, korur ve ona hizmet ederler. Bu nedenle, Çalışma'da Oktav Kanunu bazen Tezahür Düzeni Kanunu olarak adlandırılır. Her şeyin doğru ya da yanlış bir düzende ilişkilendirilebileceği açıktır. Her şey doğru bir düzendeyse hakikat vardır, yanlış bir düzendeyse sahte bir şey vardır. Yalan, bir şeyin yanlış düzende olması değil midir? Oktav Kanunu'nun (ya da bir diğer adıyla 7 Kanunu'nun) bu unsuru üzerinde düşünmek ilginçtir. Çalışma-Oktavı'nda, *Do* notası en başta yeterince güçlü bir biçimde seslendirilmedikçe *Re* notasına asla ulaşamayacağı görülecektir. *Do* notası olmaksızın *Re* seslendirilemez ve *Re* notası olmaksızın *Mi* seslendirilemez. Bir nota diğerine bağlıdır. Hiçbir notanın kendi başına var olması mümkün değildir. Bu nedenle *Do* notasında artan bir gerçek değer mevcut olmadıkça, daha sonraki notalar zayıf seslendirilecek ve her şey tükenecektir. Ama bu üç nota da seslendirilmeye başlandıktan sonra, Çalışma'nın pratik olarak doğrulanması –ve bu sayede değerinin içsel olarak daha çok görülmesi– aracılığıyla birbirine kuvvet verebilir. Durum böyle olduğunda, *Mi-Fa* arasındaki boşlukta bir köprü kurulmaya başlanabilir ve *Fa* notası seslendirilmeye başlanır. Bu *Fa* notası daima kişideki *yeni bir şey*dir; kişinin varlığında adeta yeni bir anlayışa sahip farklı bir varlık gelişmeye başlar.

* * *

Hayatın her unsurunda, insanlar hayatlarını kazanmak için ne okumuş ve çalışmış olurlarsa olsunlar, *Fa* notasına erişmek zor ve nadirdir. Bir piyanist *Do-Re* notalarına veya hatta *Mi* notasına kadar gidebilir ama bunun ötesine nadiren geçebilir. *Fa* notası çalınmaz. Bu ise o piyanistin bir *Do-Re-Mi* insanı olduğu ve dolayısıyla, onun piyano çalışında hiçbir şeyin –belki de tekniği dışında– eşsiz, olağanüstü olmadığı anlamına gelir. Aynı şey hayatın her dalında geçerlidir. Hayatın hangi dalında olursanız olun, *Fa* notasını çalmak doğrudan doğruya, diğerlerinden çok daha yüksek bir seviyede olduğunuz anlamına gelir. Bunun nedeni, kişinin bu boşluğu, bu kayıp yarım-tonu aşmasını ve kendini *Fa* notasında var etmesini sağlayan garip ama tarif edilemez bir bireysel çaba harcamış olmasıdır. Hiçbir öğretmen bunu o kişi için yapamaz. Söylediğim gibi bu ancak *kendinin* en derin algısından yola çıkan insanın harcayabileceği garip ama tarif edilemez bir çabadır. Taklit bunu asla yapmayacaktır çünkü yalnızca Kişiliği geliştirir. Kısacası, Öz'e bir biçimde temas edildiğinde, o da Gerçek "Ben"e temas edebilir ve o zaman, insan ne yapıyorsa *o olur* ya da yapılan her ne ise insanın *kendisi olur*.

Elbette ki bir insan, daha önceki bir tekrarlanmada Öz'ün hatırlayabileceğine dair bir şey öğrenmişse, bir sonraki tekrarlanmada Öz'ü daha erken hatırlar; bu ise herkesçe deha olarak kabul edilen kişilere dair birçok garip şeyi açıklayan bir olgudur. Böyle bir durumda, *Fa* notası erkenden çalınacaktır ve *Do, Re, Mi* notaları hızla geçilecektir. Bazı insanların hayatlarını *tek* bir hayatla açıklamanın imkansız olması, en biçimlendirici maddeci zihin için bile tartışma götürmez bir gerçektir. Bunun en açık biçimde bazı müzisyenlerin durumlarında görüldüğünü sık sık düşünmüşümdür.

* * *

Çalışma-Oktavı'nda "Kişisel Zorlukların Farkına Varmak" olarak tanımlanan *Mi* notasına dönelim. Çalışma'nın *Mi* tarafından temsil edilen bu aşamasında, kişinin şuuru kendinin ne tür bir kişi olduğunun daha çok farkına varması noktasına erişmiştir. Şimdi, kişisel zorluklarının farkına varmak, kişinin çökmesine ya da negatifleşmesine yol açmamalıdır. *Mi* notasını bu biçimde almak, Çalışma'yı kişinin gözlemlediği şeylere bağlamak değildir. Kişinin o ana dek hayal etmiş olduğu gibi kusursuz bir erkek veya kadın olmadığı gerçeğinin farkına varması, Çalışma'nın şuuru artırmaya yönelik gerekli eylemiyle bağlantılıdır. Çalışma şunu söyler: "Kendini gözlemleme yoluyla kendinize dair olguları keşfedin." Şuurun artışı, ne olduğunuzu açığa vurur. Örneğin, birkaç yıl sonra, bir değil, her biri farklı arzulara sahip birçok farklı çelişkili "ben" olduğunuzun farkına varırsınız. Bu durumda, imajinasyonun bir biçiminin ipnotizminden kurtulmaya başlamış ve *böylece daha şuurlu duruma gelmişsiniz*, demektir. Hayat tarafından ipnotize edilen ve dolayısıyla bir sürü yanılsama ve kendini tatmin edici fanteziyle dolu olan bir erkek veya bir kadın şuurlu değildir. Kendini gözlemlemenin *kendinizin* içsel karanlığına bir ışık ışınının süzülmesine izin

vermek olduğunu da hatırlayın. Evet, kendinizin. Kişinin kişisel zorluklarının farkına varması, Sürücü'nün handaki sarhoşluk uykusundan uyanıp dışarı çıkması ve atıyla arabasının harap halini görmesiyle karşılaştırılabilir. Böyle bir durumda, *kendimden örnek verecek olursam, Nicoll'den değil, Sürücü'den* hareketle düşünebilirsem *Fa* notasının bende seslendirilmeye başlandığını işitme şansına sahip olabilirim. Bu, Nicoll'ün hissi değildir, kendimin yeni bir hissidir. Çalışma'yı *Nicoll* anlayamazken *Sürücü* anlayabilir. Kendi durumumdan söz ediyorum. Bir insanın *Mi* notasından *Fa* notasına *yükseltilebilmesi* için pozitif fikirlere gereksinim duyulduğu size daha önce açıklanmıştı. Pozitif Fikirler için gerekli olan ilk şey, "Daha Yüce Zihne" ya da Yaratılış Işını'na inançtır. Bu Çalışma'nın fikirleri Pozitif Fikirlerdir. Hayatta, negatif görüşlerin ve negatif duyguların artışının eşlik ettiği negatif fikirlerin artışını fark edebiliriz. Çalışma'yı arzulayan "ben"lerin hepsi *Mi* notasında ve kişinin kişisel zorluklarının farkındalığında hazırdır. *Mi* notası tarafından temsil edilen bu aşamaya, bir insanın kendini *bir* olarak alması durumunda erişilemeyeceğini net bir biçimde göreceksiniz. Çalışmayı arzulayan "ben"ler, örneğin, kişisel zorluklar değildir. Çalışmayı arzulamayan "ben"lerden tamamen ayrı olarak görülmeleri gerekir. Çalışma'yı arzulayan "ben"ler *Fa* notasına çıkmayı arzular. Bunların hepsi, insanın çoğulluğunu görmesi ve buna tolerans göstermesi gerektiği anlamına gelir. Kişi eskiden dar görüşlü ve teklik yanılsamasına sıkışmış iken artık, seçim yapmanın mümkün olduğu birçok insandan oluşan bir enginliktir. Bir başka deyişle, Çalışma bakımından *Mi* notasıyla temsil edilen içsel durum, şuurun genişlemesinden kaynaklı çok *geniş* bir *birdir*. Çok geniş bir bahçeye bakıp neyin faydalı, neyin faydasız olduğunu görmek gibidir. Neleri seçeceksiniz? Hangi "ben"lere ayak uyduracaksınız? Yolunuza devam etmek için doğru "ben"leri seçmedikçe hiçbir şey yapamayacağınızı hatırlayın. Sizi aşağılara çeken "ben"lere ayak uydurursanız, aşağılara çekileceksiniz. Ve yine, içsel ayrılmaya –kendinizi rahatsız, nafile veya aldatıcı veya kötü "ben"lerden ayırmaya– dair hiçbir fikriniz yoksa –kısacası sizde gerçekleşen *her şeye* "Ben" derseniz– *Mi* notasını seslendiremezsiniz ve dolayısıyla, gelişemezsiniz. Varlık seviyeniz, olduğu yerde kalacaktır ve eskisiyle aynı hayatı kendinize çekeceksiniz.

Bazı insanlar, kendilerini yeterli bir süre boyunca gözlemlemedikleri için *Mi* notasına erişemezler. Kısa bir süre önce gelen bir mektuptan alıntı yapmak istiyorum: "İnsan kendini bir hafta boyunca gözlemlerse, kendinin kişisel zorluklarının ne olduğunu keşfedebilmesi olasıdır çünkü bir haftalık süre boyunca bunlar mutlaka gerçekleşecektir. Kişi, bunların farkına varmadan bir günü geçirebilir ama farklı ortamlarda bulunsa bile bir hafta boyunca bunlarla karşılaşmadan edemez. Kuvvet kaybetmeme neden olan üç şeyin farkına vardım. (Kuvvet kazanmanın birkaç yolunun da farkına vardım.) Aynı üç şeyin tümü bir sonraki hafta gerçekleşmeyebilir ama bunlardan muhtemelen biri veya ikisi veya belki de üçü birden gerçekleşecektir. Bunlar, insanın hayatını her *zaman* berbat eden aynı şeylerdir."

Bir erkek veya bir kadın, *Do* ve *Re* notalarını kuvvetlendirmek aracılı-

ğıyla Çalışma'nın *Mi* notası olarak adlandırılan anlayış aşamasına yeterince ulaştıklarında, o zaman Çalışma'dan yardım almaya yakındırlar. Kendi hatalarına ve zorluklarına karşı pasifleşecek olurlarsa, bunları tanıyıp kendilerini bunlardan ayırırlarsa daha önce söylendiği gibi, onlarda *Fa* notası seslendirilmeye başlayabilir. Ama yine daha önce söylendiği gibi, bu nota tamamen farklı bir histir. Hassas ve yeni bir şeydir. Bununla birlikte, daha önce Gerçek "Ben" olduğunu düşündükleri hiçbir şeye benzemeyen Gerçek "Ben" ile buluşmanın başlangıcıdır. Bazılarının, kim olduklarına dair bu yeni hissi kabul edemeyebilecekleri söylenebilir.

Great Amwell House, 25 Ekim 1947

ÇALIŞMA-OKTAVI

II

Bize, *yükselen* bir *oktavın Pasif Do* ile başladığı öğretilir. Çalışma-Oktavı, çalışmayla değil değer vermekle başlar. Örneğin, kişinin yapabileceği düşüncesiyle ve bu yanılsamadan doğan bütün sonuçlarla başlamaz. Kişinin yapabileceğini düşünmek --örneğin, kişinin Varlığını kolayca değiştirebileceğini ve dilerse farklı duruma gelip farklı davranabileceğini düşünmek– *Aktif Do*'dan hareketle düşünmektir. *Pasif Do*'dan başlamak ne anlama gelir? Bazı insanlar, kuvvetle her şeyi yapabileceklerini düşünürler. Belki de şiddete dayalı tedbirlere başvurarak ve sonuçlarından duyulacak korku aracılığıyla insanları Tanrı'ya inanmaya zorlayabileceklerini düşünürler. Bu, *Aktif Do*'dan hareketle başlamaktır. Bu, yanlış tutumdan başlamaktır. *Pasif Do*'dan başlamak ise tamamen farklı bir şeydir. Bunun ne anlama geldiğini ve kişinin sürekli olarak *Aktif Do*'dan başlamaya çalışıp doğru tarzda başlamamış olduğu için sürekli başarısızlığa uğradığını farklı zamanlarda incelemek çok ilginçtir. Daha önce söylendiği gibi, Çalışma-Oktavı yapmakla değil, değer vermekle başlar. Yükselen bir oktav olduğu için *Pasif Do*'dan başlaması gerekir çünkü yükselen oktavların hepsi *Pasif Do*'dan başlar. Demek ki Çalışma'ya değer vermek bir *Pasif Do* oluşturmalıdır.

Şimdi, değer verdiğiniz bir şeye yönelik tüm tutumunuz, değer vermediğiniz şeylere yönelik tutumunuzdan tamamen farklıdır. Bir başka deyişle, psikolojik durumunuz her defasında tamamen farklıdır. Yanlış bir psikolojik durumun, etkileri bakımından bir kapıyı yanlış anahtarla açmaya çalışmak kadar gerçek olduğunu anlamalısınız. Çalışma'ya değer vermek, başlamak için doğru psikolojik durumdur. Değer vermek aracılığıyla, bir şey sizin için kıymetli hale gelir. Değer vermek aracılığıyla, o şeye ilgi gösterirsiniz ve onu hatırlarsınız. Değer vermek aracılığıyla, onun hakkında daha çok şey bulup çıkarmak için sabredersiniz. Değer vermek aracılığıyla, eğer sizden büyükse, kendinizi değer verdiğiniz şeyle karşılaştırdığınız-

da sizden daha önemli olduğu için ikincil öneme sahip olduğunuzu düşünürsünüz. Çalışma, kişinin kendinden önemlidir ve dolayısıyla, ona yaklaşım değer vermek aracılığıyla olur. "Güzel inciler arayan ve çok değerli bir inci bulunca gidip varını yoğunu satan ve o inciyi satın alan" tüccarın meseli ve "sevinçle koşup giden ve varını yoğunu satıp tarlayı satın alan" insan meseli gibi, değer verme hakkında birçok mesel vardır. (*Matta*, 13:44-46) Değer vermenin ve dolayısıyla *Pasif Do*'dan başlamanın ne anlama geldiğini bunlardan çıkarabilirsiniz. Çalışma, bir insanın Daha Yüce Zihne inanması gerektiğini söyler. Bu Çalışma'nın ilk aşamasında, her gün incelediğimiz bu sistemin olağan bir zihnin çok üzerinde yer alan ve insan bilgisinin ötesinde bir bilgiye sahip olan bir zihinden geldiğini görebilmiştim. Böylece, Daha Yüce Zihnin varlığına inanmadıkça kişinin bu Çalışma'yı yapmasının faydasız olduğu bize söylendiğinde, bende hiçbir zorluk baş göstermemişti çünkü bu sistemin, Daha Yüce Zihin'den –yani Şuurlu İnsanlık'tan– geldiği sonucuna zaten ulaşmıştım. Şimdi, bir insan Çalışma'dan daha iyi bildiğini hissederse, Çalışma'yı yapamaz çünkü *Do* notasını seslendiremez. Çalışma'nın kişinin kendine uygulanması olan *Re* notasından başlamak, *Re* notasını *Do* notasına dönüştürmek, imkansızdır. Yani bu hiçbir yere götürmeyecektir. İnsan, *kendinde* yanlış bir yerden başlıyordur. Kendine verdiği değer, her şeyden önce gelir. Bildiğini düşünür ve yapabileceğini düşünür. Hiçbir şeyi bilmediğini veya sahip olduğu türden bilginin kendi kendiyle çeliştiğini göremez. Daima aynı şeyleri tekrar tekrar yaptığını göremez. Bir başka deyişle, "yaptığı"nın mekanikliğinin sonucu olduğunun farkına varmaz. Tamamen şuurlu olduğunu, İrade'ye sahip olduğunu, yapabileceğini vb. hayal eder. Bütün bu yanılsamaların kırılması gerektiğini yeterince sık işitiyorsunuz. *Nasıl?* Bunların yanılsama olduğunu ve geçmişte kendisi hakkındaki rüyalarla sarhoş durumda bir handa oturduğunu, insanın *kendi başına* yavaş yavaş görmesi aracılığıyla. Buna, uykudan uyanmaya başlamak denilir ve bununla bağlantılı olarak, hayatın tatlarının hiçbirine benzemeyen çok garip ve sert bir tat vardır.

Şimdi, bir kişi değer vermez ve her şeyi kendine atfederse, çalışması hiçbir yere götürmeyecektir çünkü daha önce söylediğim gibi, kendinde yanlış bir yerden başlıyordur. Sahte Kişilikten başlıyordur. Kişilikten yapılan şeylerin, dış koşulların kuvveti aracılığıyla yapıldığını hatırlayacaksınız. Dışsal koşullar sizi eyleme geçirir. Özgür değilsinizdir. Yani *yapamazsınız*. Makineniz üzerinde etkili olan dış koşullar, onun tepki vermesine neden olmaktadır. Bu ise Çalışma'nın kastettiği anlamda *yapmak* değildir. Siz değil, makine yapar. Aslında *Siz* –yani Gerçek "Ben"– diye bir şey yoktur. "Ben" olarak adlandırdığınız şey, dış koşulların o an eyleme geçirdiği Kişiliğinizdeki "ben"lerin değişen bir koleksiyonundan başka bir şey değildir. *Yapmaya* başlamak için, belirli "ben"lerin tepkilerini *durdurmak* –yani *yapmamak*– gerekir. *Yapabileceğiniz* tek şey kendinizi hatırlamaktır.

Devam edecek olursak, Çalışma'ya çok az değer veriliyor ya da hiç değer verilmiyorsa, doğru yerden başlayamaz. Bu, tohumun doğru yere ekilmesi gibi pratik bir meseledir. Elbette ki *Re* ve *Mi* daha güçlü seslendirildikçe, değer verme artar. Ama Manyetik Merkeze sahipseniz, *Do* notası er-

kenden ve net seslendirilecektir. Zihninizde sürekli olarak Çalışma'ya dönmedikçe ve onu her gün kendinize dair gözlemlerinizle, hatırlayabildiğiniz her şeyle ve yapmak istediklerinizle ilişkilendirmedikçe, her şey soğuyacaktır. Çünkü istediğiniz şey, aşama aşama daha farklı duruma gelecektir.

Şimdi, *Re* notasına dönecek olursak, *Re* notasında Çalışma'nın öğrettiği her şeyi ve Çalışma'nın dilini öğrenip bunu kendinize uygulamanız gerekmektedir. Bu uzun zaman alır; aslında, insanın hayatı boyunca sürer. Uygulama, kendini gözlemlemeyle başlar ve Çalışma'ya verdiğiniz değer, her gün anlayışınızdan hareketle çaba göstermek için gerekli duygusal kuvveti size sunmaya yetecek kadar güçlü değilse, kendinizi bu bakımdan şuurlu tutamayacaksınız. Hepimiz çalışmalıyız. Ama bir başkasının çalışma tarzını eleştirmeyin. İlla ki eleştireceksiniz, kendinizden başlayın. İnsanların yalnızca Çalışma'nın dilini öğrenmesi yetmez; anlamı da öğrenmeleri gerekir. Önemli olan sözler değil, anlamdır. Anlamı yalnızca bunun hakikatini kendi başınıza görerek öğrenebilirsiniz çünkü içsel olarak hepimiz bu hakikate açığız ama dışsal olarak da yalanlara –yani hayata– açığız.

Şimdi, *Mi* notasına kısaca değinelim. Burada, kendinizi ikamet eden tek kişi olarak gördüğünüz kendinizin şehrini çok daha geniş bir ölçekte kavrarsınız ve *Fa* notası mümkün hale gelir ama tahmin edebileceğiniz gibi, her halükarda gerçekleşmez. Çalışma'nın dilini konuşmayı ve anlamayı da işte burada öğrenirsiniz. Örneğin, yapamayacağınızı ve başkalarının da yapamayacağını bilirsiniz ve dolayısıyla, daima siz veya başkaları yapabiliyormuş gibi konuşmazsınız. Bu, halihazırda sizdeki önemli bir farklılıktır. Kendinizi daha iyi bilip anladığınız ve birçok aldatmacayı yitirdiğiniz için başkalarını da bilip anlarsınız ve onları yargılamaya son verirsiniz. Bu aşamaya eriştiğinizde, Çalışma sizinle içsel olarak konuşmaya başlayabilir çünkü onun konuştuğu dile dair bir şey öğrenmiş olursunuz. *Fa* notasının olası duruma gelmesi işte bundan dolayıdır.

Great Amwell House, 1 Kasım 1947

ÇALIŞMA OKTAVI

III

Doğru değeri verebilmek için, Çalışma *duygusal* hale gelmelidir. Bir erkek veya bir kadın, Çalışma'nın hakikatini *kendileri* görmeye başlamalıdır. Neden? Çünkü aksi takdirde, Çalışma duygusal hale gelemez. Yani Duygusal Merkeze temas edemez. Bunu yapmazsa, Entelektüel Merkezin biçimlendirici parçasının dış hafızası olarak kalır sadece. Bu, kişinin hayatını etkilemeyen kopuk bir hafızadır. Diyelim ki tarihteki savaşların günlerini hatırlamakla karşılaştırılabilecek bir hafızadır. Henüz, kişinin bir parçası değildir. Şimdi, Çalışma'nın en yüce amaçlarından birinin Duygusal Mer-

kezi uyandırmak olduğu söylenir bazen. Duygusal Merkezi *uyandırmak* ne anlama gelebilir? Şu anki durumumuzda, Duygusal Merkez çok kötü bir haldedir. "Kirli"dir. Bu kirlilikten söz edelim. Hayatında Çalışma'nın *Re* notasını seslendirmeye –yani Çalışma'nın fikirlerini kendini gözlemleme aracılığıyla samimiyetle kendine uygulamaya– başlamış olan hiç kimse, negatif duyguların büyük gücünü yadsıyamaz. Duygusal Merkez, her şeyden önce, bizi ve tüm insanlığı yöneten negatif duyguların korkunç kütlesinden dolayı kirlidir. Çalışma'nın söylediği şeyi size tekrar hatırlatmak isterim: Dünyayı yöneten cinsellik ya da iktidarla ilgili arzular değil, negatif duygulardır. Bu her birimiz için geçerlidir. Duygusal Merkezin bizde negatif bir parçadan yoksun olarak doğduğu öğretilir. Ama hepsi negatif duyguların etkisi altında olan ve derin uyuyan insanların arasına doğduğumuz için kısa sürede Duygusal Merkezin negatif bir parçasını ediniriz ve bu giderek büyür. Demek ki bu, doğru çalışmaya başlaması durumunda eksikliğini duyduğumuz şeyi bize harikulade bir tarzda sağlayacak ve size kelimelerle açıklayamayacağım bir içsel kuvvet kaynağı sunacak olan merkezi etkileyen *kirliliklerden* biridir. Durum şu ki negatif duyguların ve genel mutsuzluğun kusursuz bir içsel kaynağına sahibiz. Bu nedenle, negatif duygularla özdeşleşmeyerek, onlara rıza göstermeyerek, onlara ayak uydurmayarak, onlara inanmayarak, "Ben" hissini onlardan ayırarak negatif duygulara karşı çalışmak –gerçek, pratik ve zorlu bir çalışma– gereklidir.

Şimdi, kişi kendinin negatif duygularına inanırsa, Çalışma-Oktavı'nda *Mi* notasından *Fa* notasına geçmesi imkansızdır. Yalnızca Çalışma'nın hakikatinin farkına varmak, *Mi* notasından *Fa* notasına geçmeyi mümkün kılabilir; yani bunu yapmanız için size sunulacak yardımı mümkün kılar. Negatif duyguların daima yalan söylediklerini ve hakikati çarpıttıklarını kendiniz üzerinde çalışarak görmelisiniz. Her şeyi diledikleri gibi alırlar. Negatif duygular her şeyi saptırırlar. Çarpıtırlar, bozarlar, inkar ederler, nefret ederler çünkü negatif duyguların hepsi temelde nefrete ve şiddete ve dolayısıyla da korkuya yol açar. Nefret, şiddet ve korku tipik bir kuvvet üçlüsü oluşturur ve bunların her biri birbirine bağlıdır.

Negatif duyguların kişide ürettiği bu çarpıtmanın sonucu olarak, yalanın çeşitli biçimleri ortaya çıkar. Yine, nasıl yalan söylediğine dair her şeyi bilmedikçe ve kendisindeki yalanları gözlemlemedikçe hiç kimsenin *Mi* notasından *Fa* notasına geçemeyeceğini anlamak şarttır. Çalışma'nın söz ettiği birçok yalan biçimi vardır. Görece zararsız olan bir yalan biçimi, gerçekleşen bir şeyi sizi iyi gösterecek biçimde yazmak veya anlatmaktır. Ama yalan söylemenin, kabul edilmemiş ve kendini haklı çıkarmanın bulutlarıyla sarılmış köklü negatif durumlardan doğan çok kötü biçimleri de vardır. Bunlar tanınıp kabul edilmezlerse, söz konusu kişi yalnızca çok zayıf bir *Mi* notası seslendirebilir. Kendini bilmez ve çoğu zaman olduğu gibi, kendinin şuurunu yalanlarını kapsayacak biçimde genişletmeyi kesinlikle reddeder. Bu bazen, kendini adil ve saygıdeğer gösteren son derece tatmin edici bir resme sahip olmasından kaynaklanır ve bu gibi şeyler, ancak kibiri pahasına elde edilebileceği bu gerekli şuur artışından onu alıkoyar. Bu

bağlamda, "Ben" dediğimiz her an aslında yalan söylediğimizi hatırlayın. Hangi "Ben"? Sanki Gerçek "Ben" yaptığımız, söylediğimiz, düşündüğümüz ve hissettiğimiz her şeyi kontrol ediyormuşçasına hepimiz uzunca bir süre böyle bir vurguyla ve güvenle "Ben" deriz. Ama ergeç güçlü bir *Mi* seslendirirsek, bu tür yanılsamalar artık güçlü değildir. Kısacası ne olduğumuzu kabul etmek, buna katlanmak zorundayızdır ki bu da Çalışma'daki diğer insanları kabul etmenin ve onlara katlanmanın tek yoludur.

Duygusal Merkezin kirliliği sorununa dönecek olursak, Bay Ouspensky'nin *Tertium Organum*'da yazmış olduğu şeylerle en iyi biçimde örneklenen başka bir kirlilik mevcuttur. Size bazı pasajlar aktarmak ve daha sonra da bir gözlemi vurgulayıp meseleyi kendi içinizde tartışmaya bırakmak istiyorum: "Kirli duygular aracılığıyla *bilmek* imkansızdır."

Bay Ouspensky şunları yazar: "Kirli duygu, tıpkı kirli bir aynanın çarpık bir görüntü vermesi gibi temiz değil, bulanık bilgi verir. Temiz duygu ise hedeflendiği şeyin bilgisi için net, temiz bir görüntü sunar. Bu, sorun hakkındaki yegane olası sonuçtur. Bu sonuca varmak, bizi bütün duyguları 'ahlaki' ve 'ahlakdışı' duygular olmak üzere keyfi bir biçimde ikiye ayıran ahlakçıların yaygın hatasına düşmekten kurtarır. Ama duyguları bir an için olağan ahlaki çerçevelerinden ayırmaya çalışırsak, meselelerin önemli ölçüde basitleştiğini, *doğası itibarıyla* temiz veya *doğası itibarıyla* kirli duyguların olamayacağını, her duygunun kendinde başka duyguların karışımlarının olup olmamasına göre temiz veya kirli olacağını görürüz. Temiz bir duyarlılık, kozmik hayatın duyumunu başlatan ve doğanın kalp atışlarını işitme gücü veren 'Şarkıların Şarkısı'nın duyarlılığı olabilir. Ahlaki bir bakış açısından iyi veya kötü olan ama temel duyguyu eşit ölçüde bulandıran başka duygularla karışmış kirli bir duyarlılık da olabilir. Temiz bir sempati ve sempati karşılığında bir şey elde etmenin hesabıyla karışmış sempati olabilir. Kendi için temiz bir bilgi aşkı, bilgi açlığı olabilir ve *fayda* ya da *çıkarın* başlıca önem taşıdığı bir öğrenme eğilimi olabilir.

Temiz ve kirli duygular dışsal tezahürlerinde çok az farklılık gösterebilir. İki adam, dışsal olarak çok benzer davranıp satranç oynayabilir ama biri kendine duyduğu sevgiyle, zafer kazanma arzusuyla yanıp tutuşurken ve rakibine karşı farklı tatsız hislerle –korku, akıllıca bir hareketin kıskançlığı, kin, haset, garez– doluyken veya kazanmaya dönük hesaplar içindeyken; diğeri ise önünde duran karmaşık bir matematiksel problemi çözme niyetindedir ve rakibini hiç düşünmez. İlk adamın duygusu, karışımın çoğunu kapsaması bakımından kirli olacaktır. İkincisinin duygusu ise temiz olacaktır. Bunun anlamı, elbette ki kusursuz bir biçimde açıktır.

Dışsal olarak benzer duyguların benzer bir bölünmesinin örnekleri, insanların estetik, edebi, bilimsel, kamusal ve hatta spiritüel ve dinsel etkinliklerinde sürekli olarak görülebilir. Bu etkinliğin görüldüğü bütün dinlerde, yalnızca sözde kişisel unsurlar karşısında tam bir zafere ulaşmak, insanı dünyanın ve kendinin doğru anlayışına yöneltebilir. İnsanın *kendine ait bu tür unsurlarla* renklendirilen bütün duygular, içbükey ve dışbükey aynalar ya da ışınları yanlış bir biçimde yansıtan ve dünyanın görüntüsünü çarpıtan diğer eğimli aynalar gibidir.

Duygusal bilgi sorunu, işte bu nedenle, bilginin organları olarak hizmet eden duyguların buna denk gelen hazırlığını içerir. 'Küçük çocuklar gibi olun...' (*Matta*, 17:2) ve 'Ne mutlu yüreği temiz olanlara...' (*Matta*, 5:8) İncil'e ait bu sözler, her şeyden önce duyguların arındırılması fikrini ifade eder. Kirli duygular aracılığıyla bilmek imkansızdır. Bu nedenle, dünya ve kendisi hakkında doğru bir anlayışa erişebilmesi için insanın duygularını arındırması ve yükseltmesi gereklidir."

Great Amwell House, 8 Kasım 1947

KİŞİLİK VE ÖZ

veya

DIŞSAL VE İÇSEL İNSAN

veya (benim durumda)

NICOLL VE "BEN"

Çalışma'nın öğretisi temelinde davrandığınızda -örneğin başkalarına kara çalabilecekken bunu yapmadığınızda- haz ilkesinin ötesine geçmiş olursunuz. Yalnızca size haz veren şeyleri yaparsanız, kendiniz üzerinde çalışamazsınız. Ancak o zaman, size asıl hazzı nelerin verdiği ve hangi haz biçimlerinin *Sahte Kişilik*ten kaynaklandığı sorusu ortaya çıkar. Her zaman iyi bir izlenim uyandırmak, ününe ün katmak, hakkında iyi düşünülmesini sağlamak arzusuyla davranan, yalnızca dışsal -yani sahte, dünyaya dönük- yanından hareketle davranan insanları artık hepiniz bilirsiniz. İçsel iyi niyete sahip değildir. Hiçbir şeyi içsel yanından hareketle yapmaz. "Erdemliliğini" sergiler. İsa'nın asıl saldırısı, Ferisilere -yani *size* ve *bana*- yönelikti, 2000 yıl önce yaşamış insanlara değil. Sıkça söylendiği gibi, sizdeki Ferisi her şeyi kendi ihtişamının önemsiz bir biçimi uğruna yapan Sahte Kişiliktir; bu uğurda, İnciller'de "havralarda ve caddelerin köşe başlarında dikilip dua etmekten zevk alanlar" (*Matta*, 6:5) olarak söz edilen ikiyüzlüler gibi bütün gün boyunca oruç tutup dua bile edebilir. ("İkiyüzlü" sözcüğü, Yunancada sahnede rol yapan aktör anlamına gelir.) Evet, bu kendilerini dindar vb. gören birçok insanın trajedisidir. İçsel açıdan ise içsel erkekte veya içsel kadında değillerdir. Dışsal toplumsal kısıtlamaların tümü ortadan kalksaydı onlar ne oruç tutarlar, ne dua ederlerdi. Yani yaptıkları her şey *kirlidir*. Bu, dua eden insanlar hakkındaki meselde çok iyi bir biçimde örneklendirilir. Bu mesel, "kendi doğruluklarına güvenip başkalarına tepeden bakan bazı kişiler" hakkındadır:

> "Biri Ferisi, öbürü vergi görevlisi iki kişi dua etmek üzere tapınağa çıktı. Ferisi ayakta kendi kendine şöyle dua etti: 'Tanrım, öbür insanlara -soyguncular, hak yiyenlere, zina edenlere- ya da şu vergi görevlisine

benzemediğim için sana şükrederim. Haftada iki gün oruç tutuyor, bütün kazancımın ondalığını veriyorum.' Vergi görevlisi ise uzakta durdu, gözlerini göğe kaldırmak bile istemiyordu, ancak göğsünü döverek, 'Tanrım, ben günahkara merhamet et' diyordu." (*Luka*, 18:10-13)

Bunları daha önce de duydunuz. Pekala ama hiç *kendinizde* gözlemlediniz mi? Bu Çalışma *kendini gözlemleme*den başlar; uzun bir yolculuktur. Yani içseldir; yönü içe doğrudur. Sonucu, yalnızca kendini açığa çıkarmaya, *aslında* siz olmayanı ve hayal edilmiş *siz* olmayanı görüp tanımaya ve sonunda tüm ezoterik öğretinin ve İsa'nın "Tanrı'nın Egemenliği içinizdedir," (*Luka*, 17:21) diyerek işaret ettiği bu içsel hedefe ulaşmaya uzanır. İsa, bunun mümkün olabilmesi için elbette ki yeniden doğmanız gerektiğini ekler. Çalışma ise şöyle der: "Herhangi bir içsel gelişimin gerçekleşebilmesi için öncelikle Kişilik *pasif* hale gelmelidir." Evet, peki, bunun aynı fikir olduğunu görüyor musunuz? Şu anda, diyelim ki bende Dr. Nicoll aktif durumdadır. Sizde, adınız Smith ise, Smith aktiftir. Benim örneğimde Dr. Nicoll ve Smith'in örneğinde, Bay Smith Kişiliktir ve özellikle de çok değer verdiği ve bu nedenle de hayat tarafından yaralandığı ve incitildiği Sahte Kişiliktir. Temiz ama gelişmemiş Öz'le doğduğumuzu size bir kez daha hatırlatacağım. Derken, yalanlar söyleyip uyuyan insanların dünyasında doğduğumuz için Öz gelişimini durdurur (yalnızca hakikat aracılığıyla gelişebilir) ve gerçek şeylerle, içsel olarak görülen hakikatle değil de *edinilmiş* Kişilikle, tipik lokal tutumlarla ve taklit edilen şeylerle sarmalanır. Böylece bir insan bir uyumsuzluk haline gelir. Neden? Çünkü onun hakikati tamamen yanlıştır; onun kendini ele alışı tamamen yanlıştır; "Ben" hissi tamamen yanlıştır. Kendiyle içsel ilişkisini yitirmiştir ve *sahte bir gerçeklik* geliştirmiştir. Bu, Sahte Kişiliktir. Hepimiz bu *Sahte Kişilik*teyiz ve hepimiz kendimizi kaybolmuş hissediyoruz ve geri dönmeyi diliyoruz. Nostaljiğiz. Evet ama nereye, neye dönmeyi diliyoruz? Belki de bunu biliyorsunuz ya da bildiğinizi hayal ediyorsunuz. Belki de *doğrudan doğruya* içeriye yönelen bu hissi hiç tatmadınız ve bunu herkesten ve her şeyden hoşnutsuzluk, memnuniyetsizlik ve size uygun biçimde davranılmadığını hissetmenizden kaynaklanan geri kalan hisler biçiminde dışsal olarak ele aldınız. Evet, o zaman gerçekten de uyumsuzluktasınız; kendi sevgili kişiliğiniz de dahil olmak üzere her şeyi yanlış tarzda alıyorsunuz.

Şimdi, bir erkek veya bir kadın bununla ilgili olarak ne yapmak gerektiğine dair bir şey bilmedikçe, bu *dönüş* –derinden, nostaljik olarak arzulanan bu yer– kavranamaz. İnciller'de talimatlar serpiştirilmiştir ama doğru sıralamada değillerdir. Çalışma, bu noktada, bir insanın *ölebilmek* için önce *uyanması* gerektiğini ve yeniden doğmayı arzuluyorsa *ölmesi* gerektiğini öğretir. Burada, çalışmamız *uyanmak* hakkındadır. Bir insan, varlığının çokluğuna, negatif duygularına, içsel kale almalarına, her şeyle sürekli olarak özdeşleşmesine uyanmalıdır. Kendinde daima onun adına konuşan farklı "ben"lere uyanmalıdır. İçsel çelişkilerine uyanmalıdır; aslında Çalışma-Oktavı'nda "kişisel zorlukların farkına varmak" olarak adlandırılan *Mi* notasına erişmelidir. Bunların hepsi, bir insanın "ölebilmesinden" önce ge-

reklidir çünkü aksi takdirde, neye öleceğini bilmez ve hatta yanlış şeylere ölmeye çalışabilir. Bu bağlamda, Çalışma'nın bazen kişinin *mekanikliğine* karşı çıkmaktan bahsettiğini hatırlayacaksınız. Daha şuurlu yaşamayı arzuluyorsak ve bu Çalışma'yı yapıyorsak, tüm gün boyunca mekanik yaşayamayacağımızı anlamalısınız. Çalışma'nın, uyuduğu halde tüm yaptıklarının tamamen şuurunda olduklarını hayal etmekten asla vazgeçmeyen insanlar hakkında neler söylediğini biliyorsunuz. Dolayısıyla, kişi yeterince şuurlu ya da İnciller'in söylediği gibi uyanık olmadığını kavramalıdır; bu acı verici bir meseledir. Demek ki bu Çalışma'yı incelemenin, İnciller'i bu içsel anlamda daha iyi kavramayı olanaklı kıldığı söylenebilir. Bu Çalışma'nın Ezoterik Hristiyanlık olarak adlandırılması bundandır. "Ezoterik" *içsel* anlamına, "egzoterik" *dışsal* anlamına gelir. Örneğin, bir mesel *içsel* bir anlama sahiptir. Dulun testisi ve zeytin, düz anlamda testi ve zeytin değildir. Kişinin *dönüş* yaşayabileceği içsel bir yolculuğa koyulabilmesi için içsel anlam gereklidir ve dolayısıyla kendini gözlemlemeye ihtiyaç duyulur. Kişi, Sahte Kişiliği görmelidir ve içsel olarak ondan ayrılmaya başlayana, artık ona "Ben" demeyene, artık onu "Ben" olarak kabul etmeyene ve tüm psişik kuvvetini artık ona sevk etmeyene dek onu günler, aylar ve yıllar boyunca tekrar tekrar görmelidir. Ve bu süreç boyunca, eğer doğru atmosferde olursanız, incinecek ve darbe yiyeceksiniz. Derken, en sonunda Sahte Kişilik pasiftir. Bu yeni durum, sözünü ettiğimiz yolculuğun başlangıcıdır.

Great Amwell House, 15 Kasım 1947

ÇALIŞMA'YI İŞİTMEK ÜSTÜNE

Bir keresinde G. bir kişi hakkında şöyle demişti: "O işitemiyor." Bir başka yerde de şöyle demişti: "Her zaman dışarıda." Bu yorumda, öncelikle işitmek hakkında konuşacağım. Elbette ki düz anlamda, bir kişinin işitmediğini söylemek, onun sağır olduğu anlamına gelir. Ama G., kulakların fiziksel yetersizliğini kastetmiyordu çünkü sözünü ettiği kişi de herkes kadar iyi duyabiliyordu. O kişinin psikolojik olarak işitemediğini kastetmişti. Çalışma'da bir süre bulunan herkes, daha önce sıkça söylenmiş bir şeyi ilk defa işitme deneyimleri yaşamış olmalıdır. Şimdi, bir şey ilk defa söylendiğinde psikolojik olarak neden işitemeyiz? Yanıt şudur: Varlık seviyemize bağlı olan anlayış seviyemiz nedeniyle. G.'nin sözcüğü kullandığı anlamda işitmek, söylenen şeyin anlamını kavramaktır. Ama anlama ilişkin algımız, anlayış seviyemize bağlıdır ve bu ise Varlık seviyemiz ve Bilgi seviyemiz arasındaki belirli bir orana bağlıdır. Genel seviyemiz, uyku haliyle karakterize olur. Uyuduğumuz için işitemeyiz. Uykudan uyanmaya başladığımızda, daha iyi işitiriz. Bazıları, biraz daha iyi işittikten sonra tekrar uyumayı tercih eder ve uyandırmak için ne kadar sarsılsalar da sonuç değişmez ya da bir süreliğine tekrar uyanıp sonra uyurlar. Bu süreç, bir mer-

divende bir yukarı çıkıp bir aşağı inmek gibidir ve hepimizin başına gelir. Bir an için daha uyanık olursunuz ve daha iyi işitirsiniz ama sonra daha çok uyur ve hiçbir şey işitmezsiniz. Kişinin kendine karşı sabırlı olması gerekir. Çalışma hayattan güçlüdür ve Çalışma'yı yeterince alabilirsek –yani anlamını yeterince bütünlüklü olarak işitebilirsek– Çalışma'nın hayattan ve hayatın uykusundan daha güçlü olduğunu kendi başımıza algılayabiliriz. Ama Çalışma'yı alma gücümüz küçüktür ve bu nedenle, hayat ve uyku daha güçlü görünür ve sürekli olarak bize üstünlük sağlar. Bu durum, hayatın ve uykunun Çalışma'dan daha güçlü olmasından kaynaklanmaz; bunun nedeni, Çalışma'nın ezoterik öğretisini alma kapasitemizin küçük olmasıdır. İnsanların bazen bunu bile anlamayıp adeta Çalışma'yı suçlaması çok garip değil midir? Şimdi, *işitmek* almak, kabul etmek anlamına gelir. Dolayısıyla, "işitemeyen" bir insan, Çalışma'nın fikirlerini alamayan, kabul edemeyen biridir. Kase, kadeh veya başka herhangi bir kaba sahip değildir. Dışbükeydir. Onda kendi dışında hiçbir şeye yer yoktur. Ezoterik öğretinin kadim bir parçasında, bir insanın gizlice baş aşağı çevrilmiş bir kadeh olduğu ve bir şeyi alabilmesi, tutabilmesi ve koruyabilmesi için bu kadehin tersyüz edilmesi gerektiği söylenir. Bir şeyi "işittiğimiz"de –yani bir şeyin küçük yeni bir vizyonunu aldığımızda– bile, bunu tutmanın ve korumanın zor olduğunu hepimiz kabul etmeliyiz. Kadeh hızla hayatın ve uykunun gücüne doğru ters döner. Çalışma ile Hayat'ın asıl mücadelesi işte bu noktada başlar; yani Çalışma'nın temsil ettiği psikolojik anlam ile Hayat'ın temsil ettiği fiziksel anlam mücadeleye tutuşur. Gerçek anlamdaki bütün ayartılmalar burada başlar. İsa'nın ayartılması hakkındaki alegoriye dikkat edin. Şeytan –yani Hayat– ondan kadehi ters çevirmesini ve böylece dış hayatın gücüne ve onun bütün ihtişamına, görkemine ve iktidarına tapınmasını ister:

> "Sonra İblis İsa'yı yükseklere çıkararak bir anda O'na dünyanın bütün ülkelerini gösterdi. O'na, 'Bunların hepsinin yönetimini ve zenginliğini sana vereceğim,' dedi. 'Bunlar bana teslim edildi, ben de dilediğim kişiye veririm. Bana taparsan, hepsi senin olacak.'" (*Luka*, 4:5-7)

"İşitme" konusuna dönelim: bir insan tamamen kendiyle dolu olursa, hiçbir "kadehe" sahip olmadığı için –yani kendinde Çalışma'nın öğretisini alabilecek hiçbir şey olmadığı için– Çalışma'nın anlamını işitemez. Onun zaten hiçbir şeye ihtiyacı yoktur. Kendine verdiği değer, tamponlar, tutumlar, resimler, kendini haklı çıkarmalar, kibir, gurur ve bunun gibi daha pek çok şeyden oluşan karmaşık bir içsel düzenlemeye sahip olduğu için başka herhangi bir şeyin girebilmesine kesinlikle yer kalmaz. İşte bu nedenle, Çalışma eleştirel olmayan ve samimi kendini gözlemlemeyle başlar. Neden? Başka bir şeye yer açmak için. Çünkü bir insan kendini gözlemleme aracılığıyla gerçek koşuluna dair bir şeyin farkına vardığında –örneğin mekanik olduğunu ve bir insan olmadığını biraz olsun kavramaya başladığında– o ana dek hissetmiş olduğu o el sürülmemiş kendinden hoşnutluk hissinden bir şey yitirir. Bu ise *derhal* yer açar. Evet, handa bir oda açar. İsa'nın Doğumu hakkındaki meselde, handa hiç oda yoktur. Bu, çağlar bo-

yunca sunulduğu biçimiyle, ezoterik öğretinin "handa hiç boş oda bulamadığı" anlamına gelir. Han, bir insanda, anayola çok yakın ama biraz ayrı olan ve yabancıların kalabileceği bir şeydir. Çalışma'nın fikirleri yabancılardır; bu fikirler, kişinin olağan düşüncelerine ve fikirlerine yabancıdır. Şimdi, bir erkekte veya bir kadında, Çalışma'nın bilgisinin girebileceği ve Varlığın aşamalı, birbirini izleyen ve fark edilmeyen dönüşümlerini başlatabileceği bir oda açabilmek ancak Çalışma'nın öğrettiği kendini gözlemlemeyi uzunca bir süre gerçekleştirmek yoluyla mümkündür. Bunun ardından, geçmişte kadehi ters çevrilmiş ve sağır olan ve dolayısıyla hayat ve uykunun ötesinde hiçbir şeyi "işitmemiş" kişi *işitmeye* başlar.

* * *

Şimdi, biraz da "hiç evde olmayan" veya "her zaman dışarıda olan" erkekten veya kadından bahsedelim. Bu, kendilerinde hiçbir ağırlık merkezi olmayanları işaret eder. Onlar adeta kendilerinin dışında yaşamaktadır ve evleri olmadığı için ya da yalnızca perili bir evleri olduğu için bu gerçekten de hiç şaşırtıcı değildir. Dolayısıyla, onlarla herhangi bir ciddi konuşma yapmak imkansızdır çünkü onunla konuşabilmeniz için bir insanın öncelikle evinde olması gerekir. Böyle insanlar, kendileriyle yüz yüze gelmeyip sanki bakmaktan korkuyormuşçasına kendilerinden kaçacak, hem zihinlerinde hem de konuşmalarında kendilerini içerebilecek herhangi bir şeyden alelacele uzaklaşacaktır. Onlara kendileri hakkında bir soru yöneltirseniz bundan kaçarlar ve onların, kendilerini gizlemek için uzaktaki bir kayalık ya da ormana doğru düzlüğün bir ucundan diğerine hızla geçen hayaletler gibi kaçıverdiklerini görebilirsiniz. Veya sorduğunuz soruyu tedirgin veya zoraki bir biçimde yanıtlarlar. Aslında, G.'nin "hiç evde olmadığını" söylediği kişiyle ilgili daha birçok açıklama mümkündür ama bu, bizim için bir gözlem ve kendini gözlemleme meselesidir. Elbette ki korku ve dolayısıyla gerginlik güçlü bir rol oynamaktadır ama ne tür bir korku? Bu, yine gözlem ve kendini gözlemleme meselesidir. G.'nin bir kişiyi nasıl formüle ettiğine ilişkin iki örnek vermiştim. İnsanların psikolojisindeki şeyleri basitçe açıklayabilmesine her zaman ilgi duymuştum. G. "her zaman dışarıda olan" bir kişi için gevşeme pratiğinin gerekli olduğunu söylemişti.

"Her zaman dışarıda" diye tarif ettiği bir kişi için gevşeme pratiğinin gerekli olduğunu neden söylemişti? Bunun nedenlerinden biri, diyebilirim ki ağırlık merkezi bulunmayan, orada olmayan, asla olmayan, her zaman dışarıda olan bir kişinin kaslarında gerginlik oluşması ve kaslarını gevşetmenin onu daha çok kendine getirmesidir. Bu, Duygusal Merkezi kontrol etmek için Hareket Merkezinden işe başlamanın bir örneğidir. Bunun ötesinde, G.'nin her zaman söylediği gibi Çalışma'nın disiplininde başlıca iki şey vardır: *kendini hatırlamak* ve *gevşemek*. Onun bize öğrettiği gibi, gevşeme pratiği içsel dikkatle başlar ve böylece Şuur, Beden'in her bir parçasına yerleştirilebilir. G. şöyle demişti: "Yüzünüzün küçük kaslarıyla işe başlayın." Hem G.'nin hem de O.'nun, kendimizi bir kerede yalnızca çok kısa bir süreliğine hatırlamayı öğrettiğini ekleyeceğim. Hatırlayabildiğim kada-

rıyla G., gevşemenin ilk başlarda yalnızca kısa bir süre için gerçekleştirilmesi gerektiğini belirtmişti. Bu doğru olmalı çünkü içsel dikkati Beden'in farklı parçalarına yerleştirmek daha sonra kolayca tüketilen kuvveti gerektirir.

Great Amwell House, 29 Kasım 1947

AĞIRLIK MERKEZİ

GÜNEŞ, AY VE YILDIZLAR

Grupların birinde kısa bir süre önce şu soru soruldu: "Ağırlık Merkezi nedir? Nasıl tanımlanabilir?"

* * *

Bu terimin Çalışma'da kullanılan farklı anlamlarını gözden geçirmek gerekir. Çalışma'daki her şeyde olduğu gibi, insandaki *mekanik* Ağırlık Merkezi ve *şuurlu* Ağırlık Merkezini birbirinden ayırt etmeliyiz.

(1) *Ağırlık Merkezi Olarak Hayat*. Bu noktada, İnsan'ın kategorileri gündeme gelir; 1, 2, 3, 4, 5, 6 ve 7 No.lu İnsan. Bunların ilk üçünde "ağırlık merkezi" hayata yaklaşımda esas olarak kullanılan merkeze işaret etmek için kullanılır. Yani 1 No.lu İnsan'da hayatın ağırlık merkezi ya Hareket Merkezinde ya da İçgüdüsel Merkezdedir. 2 No.lu İnsan her şeye öncelikle duygusal olarak –yani hoşlanma ve hoşlanmama hissi üzerinden– yaklaşır ve dolayısıyla hayatın ağırlık merkezi Duygusal Merkezdedir. Benzer bir biçimde, 3 No.lu İnsan her şeye teorik olarak, entelektüel olarak yaklaşır ve dolayısıyla hayatın ağırlık merkezi Entelektüel Merkezdedir. Bunlar, mekanik insanlığa ait hayatın ağırlık merkezleridir ve İnsan bu farklılıklardan dolayı başka bir İnsan'la anlaşamaz. Çalışma bunu "Diller Karmaşası Çemberi" ya da "Babil Çemberi" ya da sadece "Hayat" olarak adlandırır. Oysa ki Şuurlu İnsanlık Çemberi –5, 6 ve 7 No.lu İnsan– birbirini anlar.

(2) Ağırlık Merkezinin bir sonraki anlamı, çalışmayla bağlantılı kullanılır. Mekaniklikten Şuurlu İnsanlık Çemberi'ne geçiş, *Hayattan* ve onun gündelik streslerinden ve kısıtlamalarından *farklı olan* bir şeyin yardımı olmaksızın imkansızdır. Bu nedenle Çalışma, Hayat'tan farklı bir 3. Kuvvet olarak adlandırılır. "Çalışma'da Nokta" –yani Çalışma'nın önemli olduğuna dair samimi bir his– ile başlaması gereken Ağırlık Merkezinin bu ikinci anlamı üzerinde duralım. Çalışma'da bir nokta değer verme ile başlar.

* * *

Ay'ın çekim kuvveti, Yeryüzü üzerindeki gelgit hareketlerini vb. etkilemeye yetecek kadar güçlüdür. Şimdi, Çalışma, şu anki durumumuzda "Ay"ın bizleri psikolojik olarak etkilediğini öğretmektedir. Gözle görülür

Güneş, Ay, Yıldızlar vb. tarafından fiziksel olarak temsil edilen dış Evren ayrıca içimizdedir; fiziksel olarak değil de psikolojik olarak. Demek ki Çalışma, psikolojik anlamda "Kendi içimizde Ay'ı oluşturmalıyız," demektedir. İnsan, bir makrokozmosta yaşayan –ama tam olarak değil– bir mikrokozmostur. Fiziksel, gözle görülür İnsan ve fiziksel, gözle görülür Evren başka bir ölçekte –yani İnsan'da tamam olmayan bir psikolojik ölçekte– de temsil edilir. Ay fiziksel olarak, düz anlamda Yeryüzü'nün altındadır; Güneş daha yüksektir; Galaksi daha yüksektir ve bu böyle devam eder. Ama Çalışma, görünen Evren'in bu dış sembolünün, psikolojik olarak bizde olduğunu söylemektedir. Yani Öz'ün yıldızlardan geldiği söylenirken, bu psikolojik olarak Öz'ün daha yüksek bir seviyeden geldiği anlamına gelir. Dışsal, gözle görülür olan şeyin içsel, gözle görünmez şeyi temsil edişini kavrayabiliyor musunuz? İçerideki, dışarıdaki gibidir. Peki bunu anlıyor musunuz? Görünen Evren'de ölçekler vardır ve sizde bunlara karşılık gelen ölçekler vardır. Güneşsel Şuur'a sahip olsaydınız, yalnızca içsel Şuur aracılığıyla mevcut olan ve içeriden temas kurulan içsel psikolojik Güneş'in *değil*, Güneş'in kutsal seviyesinde –dış dünyanın ölçeksel yapısında fiziksel, düz anlamda Güneş tarafından dışsal olarak, gözle görülür bir biçimde temsil edilen seviyesinde– olurdunuz. Burada, Daha Yüksek Merkezlerden söz ediyorum. İnsanlar çağlar boyunca dış, fiziksel Güneş'e tapmışlardır. Bu noktada, düz anlamda olan ile psikolojik olanı, maddesel olan ile spiritüel olanı, dışsal olan ile içsel olanı birbirinden ayırma zorluğu doğar ve bu, Çalışma'ya tutunmakta ısrar eden herkesin ergeç üstesinden geleceği bir zorluktur ve o zaman, harikulade bir içsel deneyim dünyası açılır. İnsan sayısız Ay, Güneş ve Galaksi'den oluşan uçsuz bucaksız bir Evren'e doğar. Kaçınılmaz olarak annesi olan Evren'in izlerini taşımaktadır. Ama bu *onda* bir merdiven olarak temsil edilir. Bir merdiven olan Yaratılış Işını'nda kişinin diğer bütün olası Işınlar arasında *bizim* Işınımızdan, *bizim* Güneşimizden, *bizim* Gezegenlerimizden, *bizim* Yeryüzümüzden, *bizim* Ayımızdan olacak şekilde aşağıya doğru indiği görülür. Muazzam bir mekanizma olduğu açıktır. Ama fiziksel temsilden soyutlandığında, Evren kısmen İnsan'dadır, kısmen de onun dışındadır. Böylece, Çalışma bizim Ayımızdan psikolojik olarak bizde güçlü bir etki, inatçı alışkanlıklar oluşturma etkisi olarak söz eder.

Gurdjieff açıkça şunları söylemişti: "Ay'ın eylemi bir ağırlık gibidir. Yeryüzü'nün yüzeyini hassas bir tabaka gibi kaplayan Organik Hayatı kontrol eder. Bir sarkaç üzerindeki bir ağırlık gibidir. Tesiri, her şeyi olduğu yerde ve olduğu gibi tutar. Organik Hayatı, besini olarak kullanır. Bu bakış açısına göre, Yeryüzü üzerindeki hayat bir acı fabrikasıdır." Çalışma'nın ilk başlarında, Bay Ouspensky bize şöyle demişti: "Kişinin kendinde Ay'ı oluşturması gereklidir. Bunun ne anlama geldiğini görmeye çalışın." Bu ne anlama gelebilir? Kendimizde hayatın tesirlerine direnecek bir şey oluşturmamız gerektiği anlamına gelir. Bazı kadim yazarlar bunu, hapisten kaçış olarak adlandırmıştır. Makineler olan bizler dış hayat tarafından güdülürüz. Hayatın işlevleriyiz. Her şeye makinelerin yaptığı gibi tepki veririz. Öncelikle, bunun böyle olduğunu abartılı bir biçimde değil de

samimiyetle görmeliyiz. Kişinin mekanikliğinin aşama aşama farkına varışı, uyanmanın başlangıcıdır. Yalnızca sizin kendinize uyanabileceğinizi hatırlayın. Sizi ben uyandıramam. Gündelik izlenimlere tepkimizi değiştirebilseydik, günlük hayatın üzerimizdeki alışıldık etkilerine direnebilseydik "kendimizdeki Ay'ı" oluşturmuş olurduk. Bu nedenle, bize öğretildiği gibi, kendimizi hayatın etkilerinden yalıtmalıyız; *hayattan değil*. Bunu yapmazsak, mekanik yaşarsak –artık bununla neyin kastedildiğini gerçekten bilmeli ve koltuğunuzda oturup hiçbir şey yapmasanız da mekanik düşünüp hissedeceğinizi anlamalısınız– o zaman "Ay bizi yer". Özellikle, negatif olduğumuzda tüm enerjimizi alır. Karşı çıkmak için çalışmak zorunda olduğunuz şeyin hayatı alış tarzınız olduğuna dikkat edin. Bu ise uzunca bir süre kendinizi gözlemlemenizi gerektirir.

Şimdi, her bir özdeşleşmeme eyleminin enerji kazandırdığını sıkça işittiniz. Bu *anti*-mekaniktir. Ve buna Kendini Hatırlama da eşlik ederse, daha yüksek bir enerji türü ve bir Şuur artışı gerçekleşir. Şimdi, kendimizi hayatın üzerimizdeki kişisel etkilerinden yalıtmamıza yardımcı olacak üç temel şey vardır: Kendini Hatırlama, Özdeşleşmeme ve Kale Almama. Bunların hepsi "kişinin kendindeki Ay'ı" oluşturur. Alışkanlıklara karşı çıkmak da aynı şeyi sağlar ama en iyisi işe psikolojik alışkanlıklardan başlamaktır. Örneğin negatif olma alışkanlığı, uyuma alışkanlığı, içsel hesaplar yapma alışkanlığı, nefret etme alışkanlığı, kendiniz için üzülme alışkanlığı –çünkü ne kadar nefret ederseniz, kendiniz için o kadar çok üzüntü duyarsınız– gibi alışkanlıklara karşı çıkabilirsiniz.

Çalışma, Yeryüzü üzerindeki İnsan'ın birçok tesire tabi olduğunu söyler. Yeryüzü, 48 kanun maddesine tabidir; yani tesirler sizin üzerinizde değişip duran spot ışıkları gibi oynamaktadır. Çalışma, Ay'ın 96 kanun maddesine tabi olduğunu da söyler. Ay'a tabi olmak, olabilecek en büyük mekanikliğe tabi olmak demektir ve bildiğiniz gibi, derin uyuyan ve her türlü negatif duygu, nefret, içsel kale alma vb. tarafından yönetilen bir erkekte veya bir kadında durum budur. Kişi kendi üzerinde çalışarak daha az sayıda ve daha iyi tesirlere ya da kanunlara tabi duruma gelebilir. Çalışma'nın pratik öğretisinde ortaya konan çizgiler üzerinde çalışmamız işte bu yüzdendir. Bunlara itaat etmesinin sonucunda kişi, Yaratılış Işını tarafından temsil edilen "Varlık Merdiveni"nde tırmanır. Ama bu tırmanış, yalnızca *feda etmek* aracılığıyla mümkündür. Her zaman yaptığınız gibi davranmak ve yükselmeyi beklemek imkansızdır. Kişi, ilk olarak, *kendi istırabını feda etmelidir*. Her türlü kendine acıma, her türlü kendini koruma, kibir, sır, saçma korkular, her türlü aşırı duygusallık, her türlü içsel kale alma, her türlü acıklı resim, her türlü iç çekme, sızlanma ve şikayet artan Şuur'un ateşinde yanıp kül olmalıdır. Daha yüksek kanunlara tabi olunduğunda, şu anda adaletten anladığımız gibi bir adalet olmayacağını hatırlayın. Daha yüksek adalet, göksel adalet, öldüğünüzde hiçbir hesaba sahip olmayacak biçimde *kendiniz üzerinde çalışmaktır*. Söz edebileceğiniz bütün bu zorluklara rağmen, o zaman tek soru şudur: "Kendinizin *ötesinde* ne yaptınız?" Bir başka yerde ise şöyle söylenir: "(Her erkek ve her kadın) yollarına ve yaptıklarına göre yargılanacak." (*Hezekiel*, 14:12) Ben de şunu ek-

lemek istiyorum: "Hangi durumları dönüştürdünüz?" Evet, bunun üzerinde düşünmeye değer ve bağlanıp kaldığınız ve hatalı bir biçimde "kendiniz" olarak aldığınız bu şeyi ve bunun sizi nasıl mutsuz ettiğini şimdiye kadar hiç düşünebildiyseniz, bunu olabildiğince derinlemesine düşünün. Bu kadar sık vurgulanan şeyi hatırlayın; izlenimleri alan ve bunlara mekanik tepki veren, *siz değilsiniz.* Bunu yapan makinedir. *Siz olmayan* bir şeydir. Negatif bir sahnenin ortasında "Bu Ben değilim," diyebilir misiniz? Bunu diyebilirseniz, size basitçe açıklamayacağım bir ölçüde ergeç gevşeyebilirsiniz. Yalnızca özdeşleşmemek içsel huzur sağlar. Çalışma'daki gerçek deneyimlerin, henüz onların seviyesine erişmemiş olanlara açıklanamayacağını anlayın. Bu, birinin henüz tatmamış olduğu ve belki de hiç tadamayacağı güzel bir şeyin tadını tarif etmek gibidir.

Şimdi, en yüksek anlamda, "kendimizde Ay'ı oluşturmaya" başladığımızda, hayattan ayrı olan bir *Çalışma-Ağırlık Merkezi* oluşturuyoruz. Bunu, bizim için ve bizde yalnızca hayatın üçüncü kuvvetinden farklı bir üçüncü kuvvet yapabilir. Bunu, hayattan ve "Ay'ın" donuk, ağır, alışkanlıklar oluşturan mekanikleştirici tesirlerinden türetilmeyen, yalnızca daha önce Yan Merdiven'de Güneş'e doğru tırmanan ve bize takip edilecek bir yolun işaretlerini bırakan daha incelikli olanlardan türetilen psiko-spiritüel bir kuvvet yapabilir.

Bu, kişinin kendinde "ağırlık merkezi" oluşturmasına dair ilk ve en önemli fikirdir. Ancak bu "ağırlık merkezi" aracılığıyla, 4 No.lu İnsan –yani içinde merkezlerin hepsinin çalışmaya başladığı ve her bir merkeze uygun olan şeylerin tıpkı Sonbahar'ın İlkbahar'a karşıt olmayışı gibi karşıt olmadıklarını görmesi için benzersiz bir içgörü ve ifşa verilmiş olan insanın– varlık seviyesine erişilebilir.

Great Amwell House, 6 Aralık 1947

ŞUUR ARTIŞI ÜSTÜNE YORUM

ÇALIŞMA-FİKRİ

Bu Çalışma'nın öğretisine göre, insanların bazı teoriler vb. uğruna birbirlerinden nefret edip birbirlerini öldürdükleri sözde Uyanık Durum olarak adlandırılan ikinci şuur seviyesindeyiz. Çalışma, yeterince şuurlu olmayan bu seviyedeki insanlığın içinde bulunduğu duruma uygun olarak ıstırap çektiğini ve kendisi için faydalı olabileceklerin dışında amaçlar için kullanıldığını öğretir. Herhangi bir şeyin daha iyiye gidebilmesinden önce, insanlığın –ya da yeterli sayıdaki insanın– 3. seviyeye erişmesinin şart olduğunu söyler. Aksi takdirde insanlığın ilişkilerinde gerçek anlamda hiçbir değişim olamaz ve İnsan savaş ve barış gibi çeşitli karşıtlar arasında sürekli olarak salınmaya devam edecektir. Kısacası, burada –her birimizin–

bir *şuur artışı* yaşamamız gerekmektedir. Dışarıdan yardımın bize ulaşabileceği 3. şuur seviyesi, *Kendini Hatırlama, Kendinin Şuurunda Olma* ya da *Kendinin Farkında Olma* olarak adlandırılır. Bu seviyeye ulaşmayı amaçlarız. Doğruyu söylemek gerekirse, elbette ki herkesin bunu yapması gerekir. Ama siz kendinizden başlayın. Biraz uyanabiliyor musunuz? Aksi takdirde kişisel çalışma aracılığıyla bireysel olarak bir *şuur artışı* yaşabilmemiz nasıl mümkün olabilir?

Şimdi, daha şuurlu duruma gelmek ve 2. Durum'da uykuda kalmanın sonuçlarıyla ilgili bu merkezi Çalışma-fikri üstüne bir yorum yapacağız.

YORUM

Artan şuurun bir yönü, kendinizi kendinize daha şuurlu kılmaktır. Kısa bir süre önce "işitemeyen" kişi ve "her zaman dışarıda olan" kişi hakkında konuşmuştuk. Gurdjieff tarafından yapılan bu iki tanımlama hakkında yapılan yorumları birçok kişi faydalı bulduğu için, şimdi gelin, "her zaman zorluklar çıkaran" kişi hakkında konuşalım. Bay Ouspensky bir keresinde bana şöyle demişti: "Her zaman zorluk çıkarıyorsun." Şaşırmıştım. O sırada, bana böyle bir şey söylenmesinin gerçekten de saçma olduğunu düşünmüştüm. Her zaman zorluk çıkaran kişinin O. olduğu benim için çok açıktı. Ben asla zorluk çıkarmıyordum. Bu nedenle sadece şaşırmakla kalmadım, gücendim de. Muhtemelen kendi kendime şöyle düşündüm: "Ne? Bununla ne demek istiyor? *Kendinin* ne kadar zor biri olduğunu ve *kendinin* bana hangi zorlukları çıkardığını aylardır veya yıllardır özenle ona işaret etmişken, bunun doğru olduğuna nasıl inanabilir?" Şimdi, kişinin kendindeki bir şeyin şuuruna varmadıkça onu nasıl göremeyeceğini, onun kendine nasıl uygulandığını anlayamayacağını ve dolayısıyla da onu değiştiremeyeceğini örneklemek için size bunu anlattım. Kendinizdeki bir niteliğin şuuruna varmamışsanız, ondan haberdar olmamanız ve birileri dikkatinizi ona çekecek olursa o niteliğe sahip olduğunuza inanmamanız ve böylece onu değiştiremeyecek olduğunuz açık değil midir? Şuur ve değişim birbirinden ayrılamaz. Bir kişi fiziksel beden ve psikolojik beden olmak üzere iki şeye sahiptir. Her ikisinin de bilgisi son derece eksik ve hatalıdır. Bu nedenle insanlar her gün birbirleriyle çarpışır.

Şimdi, yalnızca psikolojik bedeni –bir kişinin psikolojisi– sayesinde kendinizi başka bir kişinin psikolojisiyle ilişkilendirdiğiniz kendi psikolojinizi ele alalım. Ne siz kendi psikolojinizin farkında olduğunuz ne de karşınızdaki kişi kendi psikolojisinin farkında olduğu için bu gerçekten de zor bir meseledir. Her ikisi de kendinde farkında olmadığı, şuurunda olmadığı halde kendilerini sürekli olarak tezahür ettiren bin türlü şeye sahiptir. "Uyuyan İnsan"ın genel hali budur. Çalışma, işte bu nedenle "kendini gözlemlemeyle" başlar. Durugörüye sahip olan ve bundan yaklaşık dört bin yıl önce Kuzeydoğu Akdeniz boyunca tanınan bir ezoterik okulun bulunduğu Delfi'deki Antik Yunan tapınağının sütunlu girişinin üzerinde yazan ibareye gönderme yapacak olursak "kendini bil"mek şarttır. Evet, başlayabilmemizden önce, kendimizi hayatın sürüp giden akışında bildiğimizden

çok daha iyi bilmeliyiz. Bu bilgi sayesinde, birbirimize ve kendimize karşı daha sorumlu duruma gelmeliyiz. Aksi takdirde, gerçek anlamda bireysel olarak var olamayız.

Bir süre önce şu soru sorulmuştu: "Psikoloji nedir?" Yanıtı şöyleydi: "Psikolojinin, farkında olmadığınız şey olduğu söylenebilir." O sırada, kendimizin karanlık yanı hakkında konuşuyorduk. Kendimizin karanlık yanından kasıt görmediğimiz, farkında olmadığımız ve dolayısıyla kabul etmediğimiz yanımızdır. Farkında olmadığınız bir şey olabileceğinizi anlayın. Bu yan sürekli olarak etkindir ve trajedi ise *bunu görmememizdir*. Bilmesek de, farkına varmasak da *biz oyuz*. Çalışma, işte bu nedenle şöyle der: "Kendini gözlemleme gereklidir. Kendimizin içsel karanlığına bir ışık ışınının süzülmesine izin verir." Bu ışık ışını nedir? Bu ışık ışını, şuurun ışığı anlamına gelir. Çünkü şuur ışıktır ama güneş ışığı değil de spiritüel ışık, psikolojik ışıktır. İçsel karanlık ise farkında olmadığımız, haberdar olmadığımız ve kabul etmediğimiz yanın tümünü, bütün nitelikleri kapsar. Sonuç nedir? Kendimden örnek verecek olursam, *benim* zorluk çıkardığımı göremezsem ne olur? Onun kendim olduğunu görmem, farkına varmam ve dolayısıyla da onu kabul etmem. Bunun yerine, onu karşımdaki kişide görürüm. Benim değil, yalnızca O.'nun zorluk çıkardığını görürüm. Sorunun bende değil, onda olduğunu düşünürüm. "Psikoloji" budur. İlk psikoloji öğretmenim olan Dr. Jung'dan bir alıntı yapacak olursam: "Kendimizde kabul etmediğimiz şeyleri başkalarına *yansıtırız*." Evet, sadakatsizlikle ilgili kendi düşüncelerini kabul etmeyip bunları yansıtan ve yalnızca öteki kişiyi suçlayan kıskanç kişileri hepiniz bilirsiniz. Bu, "pratik psikoloji"nin ne anlama geldiğinin en basit örneği değil midir ve dolayısıyla da kendini gözlemlemenin gerekliliğine ve kendindeki şeylerin aşama aşama kabulüne işaret etmez mi? Ne yazık ki kuşku, iftira, suçlama, gücenmişlik, hoşlanmama, nefret ve daha bir sürü yoldan başkalarına yansıttığımız şeylerin farkına varmak çok zordur. Çok güçlü olan ve bizi mekanik hayatın kontrolünde uykuda tutmaya hizmet eden tamponlar, tutumlar, çağrışımlar, negatif duygular, resimler, kale almalar, gösterişler ve sahte kişilikten oluşan bir mekanizma mevcuttur. Çok azımız, her ne pahasına olursa olsun bunlardan uyanmak için gerekli cesarete ve netliğe sahip oluruz. Bir başka deyişle, uzun süre çaba göstermeksizin kendimizi görmeyiz. Çalışmadığımız takdirde, kendimizin farkında olmayı sürdüremeyiz. Tamamen şuurlu olduğumuz yanılsamasını korursak, kendimizde görmemiz gereken şeyleri başkalarına yansıtırız. Çalışma, işte bu nedenle, bir insanın değişebilmesinden önce *şuur artışının* gerektiğini söylemektedir. "İnsan henüz şuurlu değildir," der. Kendine şuur atfeder. Henüz şuurlu olmadığını fark etmez. Şuurlu bir insan kendini bilir. Mekanik bir insan ise bildiğini hayal eder. Kendimizde görmediğimiz şeyleri başkalarına yansıtmakla ilgili olarak, bu Çalışma'nın şunları söylediğini hatırlayın: "Biz birbirimiz için aynayız."

Demek ki kendini gözlemlemenin amacı, kişinin kendinin daha çok şuuruna varmasıdır. Çalışma'nın yüce amacı, kesin ve olası bir yazgıya –yani kesin bir *Varlık değişmine*– yol açmaktır. Size tekrar sormak istiyorum:

"Şuurunda olmadığınız herhangi bir şeyi değiştirebilir misiniz?" Elbette ki Bay Ouspensky'nin söylediği gibi sürekli zorluk çıkarıyorsam ve bunun farkında değilsem, bunu nasıl değiştirebilirim? Hepinizin dikkatini bu pratik noktaya çekmek istiyorum. Kişi belirli bir biçimde konuştuğunun ya da davrandığının farkında değilse, onu nasıl değiştirebilir? Bunun imkansız olduğu çok açıktır. Bir kişiye belirli bir tarzda konuştuğunu ya da davrandığını belirttiğinizi varsayalım. Ne ile karşılaşırsınız? Büyük bir ihtimalle, adil olmamakla suçlanırsınız. Neden? Çünkü karşınızdaki kişi, bunun doğru olduğuna dair hiçbir fikre sahip değildir. Mesele o kişinin zihni için şuurlu değildir. Şuur dışıdır. Tek çare nedir? Tek çare, o kişinin uzunca bir süre kendini gözlemledikten sonra söylediğiniz biçimde konuştuğunu ya da davrandığını kişisel olarak fark etmesidir. Bu durumda, bir şuur artışı gerçekleşir ve şuura bir şey eklenir. O kişi bunun ardından aynı mı kalır? Görerek, daha şuurlu duruma gelerek, kabul ederek, tanıyarak aynı kişi olmaktan çıkar. Bu Çalışma'da takip ettiğimiz *yol* budur. Daha şuurlu duruma gelen bir kişi aynı kalamaz. İşte bu yüzden kendini gözlemlemenin, kendini değiştirmenin bir yöntemi olduğu söylenmektedir.

Şimdi, hiçbir şekilde şuurunda olmadığınız bir şeyi değiştirebilmenizin imkansızlığına paralel olarak –ki bu açıktır– yarı yarıya şuurunda olduğunuz ama kabul etmeyeceğiniz bir şeyi değiştirebilme sorunu gündeme gelir. Bu ikinci durum, bir tampondan kaynaklanır. Bir kişiye bunun hakkında herhangi bir şey söylemeye çalışırsanız, muhtemelen şiddetli bir tepki ve önemli miktarda kendini haklı çıkarmayla karşılaşırsınız. Kişinin bunu kendinde fark etmesi her zaman önemli ve ilginç olmuştur. Bir tamponun nerede olduğunu gösterir. Tampon, sizde her ikisinin de biraz farkında olduğunuz ama aynı anda her ikisinin birden farkında olmadığınız iki çelişkili şey arasında müdahalede bulunur.

"Her zaman zorluk çıkarıyorsun," ifadesine dönelim. Bir an için beni bir kenara bırakacak olursak, "her zaman zorluk çıkaran" bir kişiden ne anlarsınız? Bunun herhangi bir şekilde size uygulanması mümkün müdür? Zorluk çıkarma eğiliminde misiniz ve eğer öyleyse, ne tür zorluklar çıkarırsınız? Geçmişte, bahçıvanların ve aşçıların her zaman bunu yapma eğiliminde olduğunu fark etmiştim. Hiç kuşku yok ki bunu fark ettiğimde, Bay Ouspensky'nin bana söylediklerinden dolayı güceniktim. Ama bazıları belki de ne kadar sık ve nerelerde bir sürü zorluk çıkardığını ve aslında hiç yardım etmediğini fark etmeksizin her zaman yardımsever olduğuna –daha doğrusu "bir yardım elini ödünç verdiğine"– dair bir resme sahip olabilir. Başkalarıyla ilişkilerinizin tümünde, onları karmaşaya sürükleyen şeyin esasen *sizin şuurunda olmadığınız şeyler* olduğunu hatırlayın. Başka bir kişi, örneğin yemeğiniz hakkında olağandışı zorluk çıkardığınızı görebilir ama *siz* bunu göremeyebilirsiniz ya da size herhangi bir şey yapmanız istendiğinde her zaman *Hayır* dediğinizi gözlemleyebilir ve bu, elbette ki sizin gözlemlemediğiniz bir noktadır. Tam tersine, her şeyi yapmaya daima hazır olduğunuza ya da yeterli vakte sahip olursanız her şeyi kesinlikle yapacağınıza dair hiç kuşkusuz hoş bir resme sahipsinizdir. Veya yine, her zaman karşı çıkarsınız ve siz bunun farkında olmasanız da başkaları far-

kında olabilir. Bu, zorluk çıkarmanın bir tarzıdır. Ama daha pek çok tarzı vardır. Örneğin birinci olmak, güce sahip olmak istersiniz ve dolayısıyla size bu imkanı vermeyen herkese ve her şeye karşı çıkarsınız. Bu elbette ki herhangi bir şeyin kendinizden daha yüksek olması fikrine katlanamamayı işaret eder ve kendine tapmayla bağlantılı en yaygın durumlardan biridir. Kişinin zorluk çıkarması bakımından kendini gözlemlemesi ilginçtir ve bu yönde daha şuurlu duruma gelmeliyiz. Kabul etmenin içsel huzur verdiğini hatırlayın.

Great Amwell House, 13 Aralık 1947

HEDEF ÜSTÜNE YORUM

Çalışma-Fikri

Çalışma'da hedef edinmenin gerekli olduğu söylenir. Hedef olmaksızın, Çalışma'da anlamsızca sürükleniriz.

Yorum

Bay Ouspensky, bir keresinde Hedef hakkında konuşurken, uzak hedef ve yakın hedef vardır, demişti. Açıkça şunları söyledi: "Durumu tarif etmeye çalışalım. Bir insanın geceleyin gaz lambalarıyla aydınlatılmış bir yoldan yukarıya doğru tırmandığını varsayalım. Zirveye yaklaştıkça, bir gaz lambasının parıldadığını görür ve tepenin en üst noktasının hemen yakınında olduğunu düşünür. Ama doruk noktasına yaklaşınca, onun bir vadinin öbür yanında olduğunu ve onunla arasında daha birçok gaz lambasının olduğunu görür. Çalışma'da da aynı şey söz konusudur. Bir hedef ediniriz. Ama ilk başta ona ulaşmadan önce geçmemiz gereken şeyleri görmeyiz." Bay Ouspensky'nin örneğine eklemeler yapılabileceğini görebilirsiniz; örneğin, insanın ulaşmayı amaçladığı uzaktaki lambanın, bir yan yolda olduğunu ve bu yüzden de insanın yönünü değiştirmesi gerektiğini vb. söyleyebiliriz. Ama hangi eklemeyi yaparsak yapalım temel fikir, insanların sabırlı olup derhal sonuca ulaşmayı beklememesi ve hedefleriyle bağlantılı olarak harcadıkları çabanın niteliğine dikkat etmesi gerektiğidir. Hedefe yalnızca onu isteyen şeyin derinde yatması durumunda ulaşılabilir. Hedef yüzeysel olarak –diyelim ki Sahte Kişilikten– belirlenemez. Neden? Çünkü yeterince derin değildir.

Şimdi, yıllar önce, eşimle birlikte hazır bulunduğumuz bir ortamda Bay Ouspensky, Gurdjieff'i Londra'daki çok sayıda varlıklı ve seçkin insanla buluşturmayı planlamıştı. Onun hiçbir şey yiyip içmediğini fark ettiğim yemekten sonra, bir toplantı düzenlenmişti. Uzun bir sessizliğin ardından bütün davetlilere göz gezdirip şöyle demişti: "Ne istiyorsunuz? Ne istedi-

ğinizi söyleyebilirseniz, size yardım edip edemeyeceğimi söyleyebilirim." Hiç kimse tek bir kelime etmedi. Görünüşe göre toplantı başarıya ulaşmamıştı. Yine de insanların o anda Gurdjieff'in büyüsüne kapılarak ne istediklerinin farkına vardığını ve herhangi bir şey söylemekten utandığını sık sık düşünmüşümdür. Kısa bir süre sonra toplantıya son verildi ve herkes hızla ve enerjik bir biçimde konuşmaya başladı. Neden? Çünkü bir an için onları rahatsız eden bir şuur durumuna girmişlerdi.

Şimdi, kişinin hedef edinirken onu istemesi gerekir. Çoğu zaman kişi teorik bir hedef edinebilir; diyelim ki daha iyi bir erkek, daha iyi bir kadın olmak gibi. Ama bu, hedef değildir. Size şunu sorarım: "Peki, hangi konuda daha iyi olacaksınız?" Hedefin kesin bir formüle sahip olması gerekir. Belirsiz bir anlamda daha iyi olmayı amaçlamak, *istemek* değildir. "Dileyin, size verilecek ..." (*Matta*, 7:7) dendiğinde, gerçek bir şey, gördüğünüz ve değiştirmeyi arzuladığınız bir şeyi dilemeniz kastedilmektedir. Bir dükkana –Evren'in dükkanına– giren kişi örneğini size sık sık veriyorum. Tezgaha yaklaşınca ne istediği sorulur. Kem küm etmekle yetinir: "Aslında bilmiyorum – bir bakalım – ne istiyorum – bir bakalım – ne istiyorum." Dükkan sahibi tekrar sorar: "Evet *ne* istiyorsunuz?" Dükkana giren kişi bu sorunun yanıtını bilmiyordur. Çalışma'nın kendinizde gözlemlemeniz ve üzerinde çalışmanız gereken şeyleri spesifik olarak ayrıntılarıyla öğretmesinin bir nedeni de budur. Büyük bir dükkana girip şöyle dediğinizi varsayalım: "Evet, başkalarına karşı içsel hesaplar yapmaya son vermek istiyorum, her zaman hayatı ve başkalarını suçlamaya son vermek istiyorum, her zaman alınganlık hissetmeye ve başkalarının bana doğru davranmadığını düşünmeye son vermek istiyorum, her zaman farklı koşullara sahip olabilseydim harika olabilirdim diye düşünmeye son vermek istiyorum. Hatalı olduğumu görebilmem için *bana bir şey satmanızı* istiyorum çünkü fikri belli belirsiz görebiliyorum ve yeterince derinlemesine kavrayamıyorum." Pekala şimdi ne düşünüyorsunuz? Bu gerçek bir taleptir. Dükkan sahibinin elinize bir şey tutuşturacağını mı düşünüyorsunuz? Hatta zarif ve hoş bir şekilde gülümseyebilir bile. Buna rağmen elinize bir şey –neredeyse hep bir çift ayakkabı– tutuşturduğunu varsayalım, sonra aşağılayıcı bir ses tonuyla şöyle diyebilir: "Bunların fiyatını ödemek zorundasın. Paraları görelim." Ve derken, kendinizin arka planındaki bir yataktaymışçasına içinde rahatça uzandığınız tüm hesapçılığınız, tüm kendinize acımanız, tüm kinciliğiniz muhtemelen bu açık kabalıktan rahatsızlık duymanıza ve belki de şöyle demenize yol açacaktır: "*Benimle* bu şekilde konuşmaya nasıl cüret edersin?" Siz bunu söyler söylemez dükkan sahibi ortadan kaybolur ve onun, ardında bir sülfür kokusu bırakarak kaybolacağından emin olabilirsiniz. Çünkü ilk başta size acıması gerektiğini düşündüğünüz ama size acımayan şey Şeytan'dır. Oysa Şeytan, çoğu kez Tanrı'dır. Hayır, yardım satın alacaksanız eğer, size *faydası* dokunabilmesi için ne satın almanız gerektiğini biraz olsun biliyorsanız, bunun bedelini ödemek zorunda olacağınızı hatırlayın. Kapalı bir Evren'de yaşıyoruz. Her zaman dertli, incitilmiş, üzgün olmaktan; kısacası sürekli içsel hesaplar yapmaktan kurtulmanın bedelini nasıl *ödeyebilirsiniz*? Hedefte iki aşamanın bulunduğuna

dikkat edin. İlk olarak, kendini gözlemleme yoluyla sizin için az çok net bir hedef formüle etmeye başlarsınız. İkinci olarak, bunu elde etmek için bedel ödemeniz gerekir. Zayıf insanlar bir iki günlüğüne bir hedef belirlerler ve hiçbir şey gerçekleşmediğinde hayal kırıklığına uğrarlar. İkinci Kuvvet hakkında hiçbir fikre sahip değildirler. "Milyoner olmayı ya da bir Hollywood yıldızı olmayı dilerim," diyen insanlar gibidirler ve hiçbir şey gerçekleşmediğinde ve hiç kimse fark etmediğinde moralleri bozulur ve tamamen vazgeçerler. Hayatta veya bu Çalışma'da bir yerlere ulaşmak için çaba harcamak gerektiğine dair hiçbir fikirleri yoktur. Bunun karşılığını ödemek için para gerekir; yani psikolojik parayı kazanan –büyük bir dükkandan bir şey satın alma gücünü sunan– şey çabadır, özellikle de zekice çabadır.

Şimdi, hayatta bir şeyi yeterince derinden istiyorsanız, yıllarca sıkı çalıştıktan sonra bunu muhtemelen elde edebilirsiniz. Çalışma'da da aynı şey söz konusudur. Dikkat ediniz; gerçekten istemek her türlü lokal, geçici, dışsal eleştiriden bağımsız olmak demektir. Sahte Kişilik, başkalarının sizin hakkınızda ne düşündüğüne –yani bir izleyiciye– bağlıdır. Gerçek hedefin ise izleyiciye ihtiyacı yoktur. Daha derin, daha sahici, özsel bir şeydir. Çalışma'da bir hedef edinirseniz –örneğin her zaman gözyaşları, hoşnutsuzluk ve içsel kale almanın *bir* biçimi olan takdir görmemenin oluşturduğu bir arkaplana sahip olmamayı amaçlarsanız– ve bundan gerçekten kurtulmayı isterseniz, bir süre sonra bu arkaplana sahip olmadığınız, genellikle kısa flaşlardan oluşan anlar size verilecektir. Ama bu hedefi gerçekten istemeniz ve bu arkaplana *sahip olmamanın* ne anlama gelebileceğini fark etmeniz durumunda, bu size ergeç bütünüyle verilecektir. İlk önce test edilirsiniz. İnsanlar negatif duygularını sever. Bunu büyü marifetiyle kaldırın; sizi ödüllendireceklerini mi düşünüyorsunuz? Hayır, sizden nefret edeceklerdir. O.'nun bir zamanlar bıkıp usanmadan konuştuğu garip koşulumuz budur. Üzerinde dinlenmek için temiz, sert bir yatağa sahip olmak, zor bir kazanımdır.

Şimdi, Çalışma geçmişte ne *olduğunuzun* veya şimdi ne *olduğunuzun* önem taşımadığını belirtir. Gurdjieff'in sakin sözleriyle şöyle sorar: "Ne istiyorsunuz?" Diyelim ki kendinizden memnunsunuz. O durumda ölüsünüzdür. *Hiçbir şey istemezsiniz* ve Çalışma ne istediğiniz hakkındadır; geçmişte ne olduğunuz veya şimdi ne olduğunuz hakkında değil, *şimdi ne istediğiniz* hakkındadır. Çok uzun zaman önce kendinizden memnun bir fikre saplanıp kalmamışsanız eğer –yani ne olmanız gerektiği hakkında bazı geleneksel görüşlerde kristalleşmemişseniz– yaşlandıkça, Çalışma'nın sizin için gittikçe daha çok anlam ifade edebilmesinin nedeni budur. Çalışma daima yeni hayat anlamına gelir. Bu nedenle "Ne istiyorsunuz?" diye sorar ve geçmişte ne olduğunuzla veya şimdi ne olduğunuzla çok az ilgilenir.

Çalışma'da, bir insanın geliri, ayrıcalıkları, toplumsal seviyesi, bedeninin boyutları ya da kuvveti gibi şeylerle değil de *anlayışıyla* tanımlandığı birçok kez söylenmiştir. Buraya bir şeyin eklenebileceğini göreceksiniz. Bir insan yalnızca anlayışı değil, ne istediğidir de ve onun ne istediği, doğal

olarak anlayış seviyesinden kaynaklanır. Yorum gereği, zaman zaman size "üst kata çıkmayı" fevkalade arzuladığımızı söylüyorum. Özdeşleşmek, negatif duygular, sabit geleneksel tutumlar, resimler, içsel hesaplar, her zaman uyumak, kendi hakkında imajinasyon, tamponlar, aptal "ben"ler, saçma kibir ve gururun –kısacası Çalışma'nın pratik olarak öğrettiği her şeyin– üst kata çıkmasına izin verilmez. Daha yüksek bir seviyeye ulaşmak istiyorsak *ne olmamamız*, kendimizi nelerden ayırmamız, adeta *neleri giymememiz* gerektiği –çünkü kıyafetler içsel tutumları sembolize eder– bize öğretilmiştir. Bu nedenle, kıyafet –psikolojik kıyafet– bu kadar önemlidir. Kendi tabirimle "üst kata" çıkmak, özel bir kıyafet gerektirir. Hayat bencilliğini kuşanan bir insanın "üst kata" çıkamayacağını kastediyorum. Daha önce sözünü ettiğim büyük dükkandan da hiçbir şey satın alamayacaktır. Gördüğünüz gibi, iş için yanlış giyindiğine bir an olsun inanmayacaktır. Yaratılış Işını'nın ta tepesine tırmanıp Mutlak'la buluşmaya değer olduğunu düşünmektedir. Korkarım ki bunu yapamayacaktır ve bunu söylemek için çok iyi bir nedenim var. Ama kabul etmeliyim ki ilk olarak kişinin tam da Tanrı olmadığını ve ikinci olarak da sürekli olarak bunu varsaymış olduğunu fark etmesi çok uzun yıllar alır. Bu, yüzleşmesi zor bir koşuldur ve çok az insanın göze alabileceği küçük düşürücü bir koşuldur. Çalışma'nın size, Daha Yüce Zihne inanmadıkça bu Çalışma'yı asla yapamayacağınızı söylemesinin bir nedeni de budur. Şöyle feryat edebilirsiniz: "Ama ben hiç Tanrı olduğumu varsaymadım!" Gerçekten, emin misiniz? Hep haklı olduğunuzu düşünmediniz mi? Her zaman siz haklıymışsınız ve karşınızdaki kişi haksızmış gibi davranmadınız mı? Belki de hiç gözlemlemeksizin, kendinizi başkalarından üstün hissettiniz. Şimdi İnciller'de, pratik açıdan, esasen bizdeki Ferisiler hakkında, bu zihin durumuna dair ve insanın *hiçbir şey* olduğunu sahte bir duygusallıkla değil de bir olgu olarak fark etme zorunluluğuna dair pek çok şey söylenmektedir. Çalışma şöyle der: "Bir erkek veya bir kadın, kendini gözlemlemenin bir olgusu olarak kendi *hiçliğinin* farkına varmaya başlamadıkça, onda hiçbir şey gerçekleşemez." Fransa'daki Enstitüde bize şöyle denmişti: "Burada Kişilik hiçbir önem taşımaz."

Şimdi, Sahte Kişilikten hareketle oluşturulan hedef yalnızca Sahte Kişiliği çoğaltır. Kişinin kendinde Sahte Kişiliğin ne olduğunu gözlemlemesi ne kadar uzun sürer! Bazıları, kişinin kendindeki Sahte Kişiliği, negatif durumları, içsel kale almayı, farklı "ben"leri, sabit geleneksel tutumları, içsel çelişkileri, kendiyle ilgili özel imajinasyonları, –Gurdjieff'in tanımıyla bizim önümüzde yürüyen ve hayatlarımızı önceden düzenleyen iki Dev olan– kibir ve gururu hayat boyunca gözlemlemesiyle başlayan temel pratik çalışmayı ve tamponları, resimleri aşama aşama görmeyi, nasıl davrandığına ve başkalarında nasıl izlenim bıraktığına dikkat ederek kendi mekanikliğinin farkına varmayı –kısacası Çalışma'nın insanın kendinde gözlemlemek zorunda olduğunu öğrettiği *her şeyi*– basit bir şeymiş gibi görür. Onlardan aptalı yoktur. Kendini gözlemlemenin bu kişisel çalışması, *kişinin bütün hayatı içindir*. En büyük formülasyonunda uyanma arzusu olan gerçek hedef işte bundan doğar. Kendimden örnek verecek olursam, Dr. Ni-

coll'den uyanmayı amaçlarım ve her biriniz için en büyük hedef, şu ana dek kendiniz olarak adlandırmış olduğunuz şeyden uyanmaktır. Bu ise ancak kendini gözlemleme aracılığıyla mümkündür. İnsanlar, bunun ardından, onları kendileriyle özdeşleşmiş durumda tutan ve böylece gerçekleşebilecek her türlü uyanışı engelleyen belirli özelliklerin ne olduğunu spesifik olarak bulurlar. O zaman, hedeflerinin gerçekten nerede yattığını görmeye başlayabilirler. Sonrasında gerçekten de dua edebilirler; yani zekice yardım talep edebilirler. Bu yardıma kavuşabilirler ama ancak bedelini ödemek –yani kendileri için o ana dek eşsiz olan bir şeyi feda etmek– şartıyla. Eski durumunuza ait bir şeyi feda etmedikçe yeni bir duruma, daha yüksek bir seviyeye erişemezsiniz; yani Öz'den derinlemesine istemedikçe "üst kata" çıkamazsınız. Bildiğiniz gibi, Çalışma'da en başta şu söylenir: "Öncelikle ıstıraplarınızı feda etmelisiniz." Bu çok iyi bir hedeftir. Ama kendinizi her gün gözlemlemedikçe ıstırabın hangi biçimlerine sahip olduğunuzu asla göremeyeceğinizi hiç düşündünüz mü? Bu yıllarca çalışmayı gerektirir ve kendinizde bir şeyi göremezseniz, onu değiştirmeyi nasıl olur da bekleyebilirsiniz? Şuurunda olmadığınız bir şeyi değiştirebilir misiniz? Öyleyse, bir kez daha tekrarlayayım: Çalışma'nın orijinal çizgileri boyunca yürütülen kendini gözlemleme, bu Çalışma'da benim Branşımla bağlantılı olan herkes için sürekli bir görevdir.

Great Amwell House, 20 Aralık 1947

İMAJİNASYON HAKKINDA ÇALIŞMA-FİKİRLERİNDEN BİRİ

ÇALIŞMA-FİKRİ

Çalışma, insanlığı uykuda tutan diğer birçok etkenin arasında yer alan imajinasyonun korkunç gücünden söz ederken, insanların kabaca şu şekilde ayrılabileceğini söyler:

1) Bazı insanlar rüyalarını pasifçe hayal eder;
2) Bazı insanlar rüyalarını konuşur;
3) Bazı insanlar rüyalarını hayata geçirir.

YORUM

"Rüyalardan" bahsedilirken, burada kastedilen şeyin kişinin kendine dair, kendine nasıl yaklaşılmasını istediğine dair, aslında kendiyle ilgili ne hissettiğine dair sahip olduğu imajinasyon biçimleri, gündüz düşleri, fantezileri olduğu anlaşılmalıdır; buna rağmen, kendi değerimize dair tüm bu gizli fikirlere ne yazık ki hiç kimse dikkat etmiyor görünmektedir.

Bay Ouspensky bir keresinde imajinasyon hakkında konuşurken şöyle demişti: "Kendimize dair mekanik, kendiliğinden aktif imajinasyonun

–yani kendimizle ilgili imajinasyonun– yalnızca birkaç tipik biçimine sahibiz; sayıları en fazla dört veya beştir. (Yönlendirilmiş imajinasyondan bahsetmiyorum.) İmajinasyonun bu şuursuz biçimlerini şuurlu kılmak ve kendimiz üzerinde sürekli olarak etkili olduklarını fark etmek önemlidir." Sonra şunları eklemişti: "Kişinin kendine dair bir imajinasyon biçimi, biz onu şuurlu kılmadan eylemde bulunmasına izin verildiği takdirde, kişinin hayatını berbat edebilir. Birleşmeyi arzulayan iki insan, mekanik imajinasyon biçimleri birbiriyle uyumsuzsa, karşılıklı olarak birbirlerine zarar verebilir." Bu, iki insan bildikleri kadarıyla biraraya gelmeyi arzulasalar bile, kendileri hakkındaki farklı ve gözlemlenmemiş fantezilerinin baskınlığı nedeniyle birbirlerine psikolojik olarak zarar verebilecekleri anlamına gelir. Bir psikolojinin kendini bir başka psikolojiyle ilişkilendirdiğini hatırlayın. Bu, gözle görülür bedenlerin değil de görünmeyen bedenlerin –yani psikolojilerin– birleşmesidir. Psikolojilerin birleşmesi gerektiğine dair en ufak bir fikre sahip olmaksızın bedenler aracılığıyla birleşmeye çalışmak, çok yüzeysel ve yorucu bir ilişkiyi ortaya çıkarır. Sevgi psikolojiktir ama genellikle daima imajinasyondur.

Geçmişte, peri masalları biçiminde hangi öğretinin sunulmuş olduğuna dönüp bakacak olursak, Külkedisi fantezisiyle karşılaşırız. Geçenlerde bir kadının belirli bir düşesi kıskandığını işittim. İnsanın hiç tanımadığı birini kıskanmasının akıl almaz olduğunu düşünebilirsiniz. Ama herhangi biri güçlü bir Külkedisi fantezisine sahipse, bu daha anlaşılabilir duruma gelir. *Kıskandıran* o kişi değil, *fantezidir*. Orta Çağ döneminde binyıl sırasında birçok kadının İsa'yı ikinci gelişi için doğurabileceği fantezisi kurduğunu bir yerlerde okumuştum. Bu, görüldüğü kadarıyla, günümüzde imajinasyonun revaçta bir biçimi değildir. Önemli olan şey, ipnotik bir etkiye sahip olduğunda bir fantezinin, güçlü bir imajinasyon biçiminin –sırf o sırada onlar üstünde baskın olan imajinasyon biçiminden dolayı– insanları olağandışı bir biçimde davranmaya itebilmesidir. Bay Ouspensky ile bir sohbetimizde, hiç kimse gerçekten nelerin olup bittiğini kaydedemeyeceği için tarihin neredeyse faydasız olduğunu ve yeni psikolojik testlerin sonucunda herkesin bir olayı farklı bir biçimde aktardığının ortaya çıktığını ve gerçek kayıtlar yerine insanların fikirleri ve bakış açılarına sahip olduğumuzu söyledim. Kısaca şöyle yanıt verdi: "Bütün tarih imajinasyondur." Sanırım, insanların tarihsel kişilikler hakkında doğru olduğunu düşündüğü şeylerin hayali olduğunu kastetmişti; yani sözde tarih hayali kişiler hakkındadır ve dolayısıyla tarih imajinasyondur. Biraz hınzırca, "Peki ya tarihler?" diye sordum. "Tarihsel günler olgulardır," diye yanıt verdi, "başka hiçbir şey değil. Üstelik tarihsel günleri hiç hatırlayamam." Bana gülümseyerek bakıp sordu: "İkinci Charles ne zaman yaşadı?" "Bildiğim tek tarih 1066 ve bunun neye işaret ettiği hakkında hiçbir fikrim yok," dedim. Şimdi, aktardığım bu konuşmaya eklemek istediğim bir şey daha var: Geçmişe ilişkin hafızamızın çoğu, diğer insanlar hakkındaki fikirlerimizin çoğu ve her şeyden önce de kendimize dair fikirlerimiz esasen *imajinasyondur*. İmajinasyona söz geçirebilecek tek şey nedir? İmajinasyona yalnızca *hafıza* söz geçirebilir. Normalde hafıza olarak adlandırdığımız şeyi kastetmiyorum. Kendi-

ni gözlemleme aracılığıyla izlenimlerin şuurlu bir biçimde alınmasıyla başlayan Çalışma'nın hafızasını, yani görece ifade etmek gerekirse *şuurlu hafızayı* kastediyorum.

Konumuza geri dönecek olursak, 1. kategoriye ait olan bir erkeği veya kadını –yani *rüyalarını pasifçe hayal eden insanları*– ele alalım. Kordon boyunca uzanan konaklara geceleyin bir bakın. O konakların sakinlerinin fanteziler kurmadığını mı sanıyorsunuz? Evet kuruyorlar ama ya hiçbir şey söylemezler ya da 2. kategoriye geçerek rüyaları hakkında konuşabilir ve örneğin, şöyle derler: "Keşke filanca veya falancayla tanışabilseydim. O beni gerçekten anlardı, biliyorum." Evet ama sizi anlayan şuurlu bir adamla tanışsaydınız, o pek de istediğiniz gibi olmazdı. Neden? Çünkü imajinasyon aracılığıyla kendinizi hayal ettiğiniz gibi almaktasınız ve aslında durum böyle *değildir*. Olduğunuzu hayal ettiğiniz kişi değilsiniz ve Çalışma'da, bunu ergeç fark etmişsinizdir. Bu aslında, kişinin kendi üzerinde çalışması için tek gerçek uyarandır: kişinin, hayal ettiği kişi olmadığını görmesi. Bu, yalnızca birkaç kişinin alabileceği çok güçlü bir ilaçtır.

Demek ki kavrayış ve hafıza, kullanılabilecek iki güçlü etkendir. Şimdi, imajinasyonun sisi ne kadar çok ortadan kalkarsa, Gerçek "Ben"i o kadar çok hissedersiniz. İmajinatif "Ben" kendini desteklemek için imajinasyona ihtiyaç duyar. Kişinin hayatı İmajinatif "Ben" tarafından idare edildiği sürece, illa ki gerçekdışı olmalıdır. Çalışma'nın kontrol edici etkilerini kabul ettiğinizde, imajinasyonun aşama aşama kayboluşunun içsel bir fakirleşmeye yol açmayacağına dair size garanti veririm. Tam aksine, kendinizin bulaşıcı vebası artık mevcut olmadığı için yeni anlayışın zengin ve uçsuz bucaksız topraklarına dönüşecektir. Kişi inatçı, karşı konulmamış ve hatta şiddetli yanılsamalar tarafından (yeri gelmişken, bu yanılsamaların büyük bir tehlike karşısında bir süreliğine bütünüyle kaybolabileceğini hatırlatmak isterim) kuşatıldığı sürece, imajinasyon tarafından boğulur çünkü tüm yanılsamalar, imajinasyonun çalışmasından kaynaklanır. İyi giyimli, kendinden memnun, içsel olarak da her türlü boş imajinasyonla kuşanmış bir kişiyi düşünün; sizce *bu* uyanık olma durumu mudur? Yoksa uyuma durumu mudur? Böyle bir kişinin, erkek veya kadın olsun, spiritüel ölümden uyanmaya kışkırtılması gerektiği açıktır. Burada, imajinasyonun işleyişinin insanları her türden kendini beğenmişlik ve kibir içinde derin uykuda tuttuğunu ve hatta hayatın sürekli aksiliklerinin ve trajedilerinin bile onları uyandırmayacağını görebiliriz. Fiziksel ölüm yaklaştıkça, hayatın birçok yanılsaması zayıflar; geriye ne kalır peki? Canlı bir insan ya da ölü bir insan, belki de yıllarca. Yalnızca gerçek olan ölüme karşı koyabilir. İsa, yalnızca Tanrı'nın sevgisinin ölüme karşı koyabileceğini söylemiştir. Kişinin kendinde neyin gerçek olduğu üstünde düşünmesi ve öğrenebilmesi çok tuhaftır. Bu noktada, standart erdemlerin hiçbir geleneksel kataloğu kişiye yardım edemez çünkü bir kişide gerçek olan şey, o kişiye özgüdür. Bir erkeği veya bir kadını ölçmek için standart bir kıstas mevcut değildir. Benzersiz doğarız, uyanmak için doğarız ve bu nedenle kendimizdeki Gerçek "Ben"e erişmek için doğarız ve Gerçek "Ben" her durumda benzersizdir. Bu nedenle her bir kişi *ergeç* Gerçek "Ben"e giden bireysel yolunu takip et-

melidir. Evet ama buna nasıl erişilebileceğine dair genel hakikatler vardır ve Çalışma bunları öğretmektedir ve öncelikle bunlara itaat etmek gerekir. Örneğin, negatif olma sevgisi negatif duygulardan ayrılma arzusundan daha büyük olmaya devam ederse, hiç kimse Gerçek "Ben"e erişemez. Bu ayrılmanın bir anlık deneyimlenişi özgürlüktür. Burada, bir duygu kümesiyle diğer bir duygu kümesi –ve uzunca bir süre– mücadele etmelidir çünkü bir duygunun üstesinden ancak başka bir duygu gelebilir. Bir insan, başlıca sevgisidir. Şimdi, Çalışma'ya verilen değer –yani ona duyulan sevgi– daha güçlenirse, negatif olma sevgisiyle ve aslında Çalışma'nın bize gözlemlemeyi ve kendimizi ayırmayı öğrettiği her şeyle mücadele edecektir. Kısacası, Çalışma sizin adınıza savaşacaktır. Gerçek "Ben"e yalnızca bu yolla yaklaşılabilir. Ama kişi, Gerçek "Ben" konusunda yanılırsa –İmajinatif "Ben"i Gerçek "Ben" olarak kabul ederse– kendi üzerinde çalışmaya başlamamış, demektir ve dolayısıyla hayatta ne kadar başarılı ve saygın olursa olsun, bütün ezoterik öğretiler anlamında ve İnciller'in kastettiği anlamda bir başarısızlıktır. Kendini geliştiren bir organizmaya ilişkin tehlikeli bir deneyin gerçekleştirildiği bu düşük seviyeli gezegendeki varoluşunun *gerçek* anlamını yanlış anlamış olur.

İmajinasyon hakkında konuşurken, imajinasyonun nerede ve ne olduğu hakkında bir arkaplan belirlemeliyiz. Kendiliğinden işleyen mekanik imajinasyon bizi uykuda tutar. İmajinatif "Ben" imajinasyondan oluşur. İmajinatif "Ben"in kuvvetinin aşama aşama tüketilmesi gerekir. Bu, söz konusu durumun açık bir ifadesidir ve Çalışma da bize sürekli olarak bundan bahsetmektedir.

3. Kategoriyi –rüyalarını, yani imajinasyon biçimlerini hayata geçiren insanları– ele alalım. Bu insanlar, 1. Kategoriye ait olan –yani rüyalarını pasifçe hayal eden ve hayata geçirmeye çalışmayan– insanlardan farklıdır. Bu bağlamda, pasif bir imajinasyon durumunda olan bir erkeği veya bir kadını izleyin. Gözleri daima odaksızdır. Adeta sağır ve kör gibi görünürler. Yüzlerinde çok ilginç ifadeler vardır; bunlar canlı ifadeler olmaktan çok üzgün, durgun ifadelerdir ama tam olarak öyle de değil çünkü içlerinde olup bitenlerden derin, içsel bir tatmin hissettikleri görülebilir. Peki ne olmaktadır? Kuvvetleri, kendiliğinden işleyen mekanik imajinasyonları tarafından tüketilmektedir. Bay Ouspensky bir keresinde şöyle demişti: "Biletleri çok pahalı olan ünlü mü ünlü bir sinema filmine gitmiş gibidirler." Evet, imajinasyon her merkezi tatmin edebilir. Bunu kesinlikle yapabilir, eğer olguyu fark ederseniz. Ama 3. Kategoridekiler, rüyalarını hayata geçirmeyi isterler; yani dışsal hayatı içsel fantezileriyle ilişkilendirmeye çalışırlar. Kontrolsüz imajinasyon hayatı, bir kişiyi içine çekebilir ve kuvvetini tüketebilir ve "gerçeklik" olarak adlandırdığımız şeyle hiçbir bağlantısı yoktur. Üçüncü Kategori, içsel fanteziye karşılık gelen bir dışsal gerçeklik oluşturmaya çalışır. Dolayısıyla, Bay Ouspensky, rüyalarını *hayata geçirenlerin* rüyalarını pasifçe hayal edenlerden ya da rüyaları hakkında konuşanlardan hayli farklı olduklarını söylemişti. Rüyalarını hayata geçirenler bunu bir fanteziden hareketle yaparlar. Bu yine de gerçek değildir. Önemli olan nokta budur. Diyelim ki bir hız rekoru kırma fantezisine sahiptirler.

Rekoru kırarlar, yine de bunu yapan kendileri değil, imajinasyonlarıdır ve hiçbir zaman tatmin olmayıp bir önceki rekorlarını kırmaya çalışmalarını çoğu zaman şaşkınlıkla izlememiz işte bu yüzdendir. Bu, imajinasyonun onları asla durup dinlenemeyecekleri biçimde esir etmesinden kaynaklanır çünkü imajinasyon doymak bilmez ve deneyim yoluyla düzeltilemez. Böyle bir insan yaptığı şeyi gerçek yanından hareketle yapmaz. Kendisi olmayan bir şey –yani İmajinatif "Ben"in gücü– tarafından güdülmektedir. Örneğin, dünya üzerindeki en iyi veya en akıllı veya en kibar veya en cesur insan olmak gibi kendinin bir imajinasyonunu takip eder. Ama asıl trajedi, kendinde gerçek olan ne varsa, İmajinatif "Ben"in onu yapmaya yönelttiği şeyi hiç yapmak istememesidir. Uzun lafın kısası, doymak bilmeyen ve onu kendi fikrini, kendisiyle ilgili fantezisini doyurmak için daha çok çaba harcamaya zorlayan imajinasyonunu hayata geçirir. Bu erkekler için olduğu gibi kadınlar için de geçerlidir. Birçok insan, imajinasyonlarını dolduran öykülerle ve efsanelerle yetiştirilir ve ömürleri boyunca, bu edinilmiş fantezilerini hayata geçirmeye çalışırlar. Bunların hepsi İmajinatif "Ben"dir. Çalışma, Gerçek "Ben"in var olduğunu ama İmajinatif "Ben" bizlere hükmettiği sürece ona erişemeyeceğimizi öğretmektedir.

Great Amwell House, 3 Ocak 1948

BASAMAK ÇİZİMİ

Bu Çalışma Çizimi, bir süredir sunulmamıştır. Bunu olabildiğince kısa bir biçimde sunmaya çalışacağım.

Çalışma, Evren'in yaratılışının Üç Kanunu'na ve Yedi Kanunu'na göre olduğunu ve Evren'in aşağı doğru inen bir Oktav olduğunu, bu Oktav'daki her seviyede ya da notada Üç Kanunu'nun işlediğini ve Mutlak'tan Yeryüzü'müze ve Ay'ımıza doğru birbirini izleyin tezahürlerin aşağıya indikçe daha çok kanuna ya da kuvvete tabi olduğunu öğretir. Bu, *bizim* Yaratılış Işını'mızdır. Mutlak, tek bir kanuna –Mutlak'ın İradesi'ne– tabidir ve bu nedenle, koşulsuzdur. Birinci Alem Düzeni 3 kanuna tabidir çünkü tüm tezahür aktif, pasif ve nötrleştirici olmak üzere 3 kuvvetin bir noktada buluşup işbirliği yapmasından kaynaklanır. Tezahür eden İkinci Alem Düzeni, kendi tezahürünün 3 kuvvetine ve Birinci Alem Düzeni'nin 3 kuvvetine tabidir. Tezahür eden Üçüncü Alem Düzeni, kendine özgü 3 kanuna, hemen üzerindeki Düzen'den 6 kanuna ve doğrudan Birinci Düzen'den 3 kanuna tabidir; yani toplamda 12 kanuna tabidir. Bu, 48 kanuna tabi Yeryüzü'müze ve 96 kanuna tabi Ay'ımıza doğru katlanarak iner. Dolayısıyla, gördüğünüz gibi, yaratılış ölçek aracılığıyla bir sınırlamadır; en düşük varlık en çok kanuna tabiyken, en yüksek varlık en az kanuna tabidir. *Oyun budur.* Yani aşağı doğru inen bir ölçekte çok diplerde yaşamaktayız ve işte bu yüzden, Mutlak'ın İradesi bize ancak katlanarak artan mekanik kanunlar

aracılığıyla dolaylı olarak erişebilir. Bize doğrudan erişebilmesi için –ki bu dayanılmaz olurdu– Oktav'daki bütün enstrümantal notaların yok edilmesi gerekirdi. Bir başka deyişle, oyunun kanunlarının kaldırılması gerekirdi ve bu durumda her şey yok olurdu. Evren'den bir *oyun* olarak söz etmemiz bu yüzden olasıdır.

Evren'in ölçek ilkesine göre inşa edildiğini fark ettiğinizde, Yaratılış Işını'nın daha üst parçalarında faaliyet gösteren enerjilerin daha alt parçalarda etkili olanlardan daha ince olduğunu anlayabilirsiniz. Daha ince veya daha kaba olabilen bu enerjiler, Çalışma'da *Hidrojenler* olarak adlandırılır. Bu fikre ait karmaşık çizimleri size sunmayacağım ama enerjilerin daha ince ve daha kaba olduklarını ve Hidrojenler olarak adlandırıldıklarını kabul etmenizi istiyorum. Kıyaslamalı ifade etmek gerekirse, fiziksel enerjilerin bilinen oktavında, örneğin mor ışığı temsil eden enerjinin kırmızı ışığı temsil eden enerjiden "daha ince" olduğunu –yani daha çok titreşim frekansına sahip olduğunu– biliyoruz. Bu bilinen fiziksel enerjilerin ölçeğinde biraz yukarılara çıkarsak, mor ışıktan "daha ince" olan röntgen ışınları bulunur ve bunlar öylesine incedir ki bedenin içinden geçebilirler. Benzetme yapacak olursak, Mutlak'ın enerjisinin her şeyin içinden geçebileceğini kavrayabilmek mümkündür. Şimdi, İnsan'daki merkezlerin eylem hızlarına göre farklı enerjilerle ya da Hidrojenlerle çalıştığını duymuştunuz. Biçimlendirici Merkez, *48* sayısıyla temsil edilen bir yoğunluğa sahip Hidrojenle çalışır. Cinsellik Merkezi, *12* sayısıyla temsil edilen bir yoğunluğa sahip Hidrojenle çalışır; yani çok daha ince bir enerji kullanır. Hareket Merkezi, *Hidrojen 24* ile çalışır ve dolayısıyla Biçimlendirici Merkezden çok daha hızlıdır, aslında yaklaşık 30.000 kat daha hızlı olan çalışmasını, merdivenlerden koşarak aşağıya inerken birdenbire bunu nasıl yaptığımızı "düşünmeye" çalışırsak fark edebiliriz. Organizmanın içsel işleyişiyle ilgilenen simyacı İçgüdüsel Merkez *Hidrojen 24* ile çalışır. Duygusal Merkez de *Hidrojen 24* ile çalışır ya da en azından onunla çalışması gerekir. Daha Yüksek Duygusal Merkez *Hidrojen 12* ile çalışır. Daha Yüksek Zihinsel Merkez *Hidrojen 6* ile çalışır. Bu merkezlerin hepsinde *Zaman* farklıdır; "Tanrı'nın nazarında bin yıl dün gibidir," ilkesi geçerlidir. Daha Yüksek Zihinsel Merkezde bir Şuur *anı*, bizim Zamanımızın yılları gibi görünürdü. Ayrıca, Yaratılış Işını'nın her notasındaki ya da seviyesindeki *Zaman* da farklıdır. Kozmosun içindeki her bir kozmos da farklı bir Zaman'a sahiptir. Bizim Zamanımıza göre 30.000 yıl, Güneş'in seviyesindeki bir şuur için yalnızca bir andır. Son olarak, Çalışma tüm Evren'in, kendindeki başarısızlıklardan bağımsız olarak büyümekte olduğunu öğretmektedir.

Şimdi, Basamak Çizimi'ne geldik. Bu çizim Evren'i, her şeyin yediği ve yendiği bir tür garip psiko-fiziksel sindirim borusu olarak temsil etmektedir. Bu çizime ve onun içsel anlamına göre, her şey *ne yediğine* ve *ne tarafından yendiğine* göre tanımlanır. Türlü çeşit şey yeriz ama –bu gezegende bir süre sonra bundan şüphelenmeye başlayabilmemize rağmen– türlü çeşit şeyin de bizi yediğini hayal etmeyiz. Hayatta uyursak –yani özdeşleştiğimizde ve negatif olduğumuzda vb.– Ay'ı besleyeceğimizin bize söylendiğini hatırlayın. Bu nedenle, bir insanın yalnızca fiziksel olarak değil, başka

birçok anlamda yenebileceğini de kavramalıyız. Her şey, bir başka şeyin besinidir ve o şey de başka bir şey için besindir. Acı ve faydasız ıstırap Ay'ı, Yeryüzü'nün bedenini besler.

Şimdi, gözle görülür doğada hayatın hayatı yediğini görebiliriz. Hayvanlar, kuşlar, balıklar, böcekler birbirlerini yerler. Biz onları yeriz. Veya bir inek ot yer ve biz de ineği yeriz, vb. Canlı olan her şey aynı şeyi yeseydi, canlı yaratılış imkansız olurdu. Her şey zekice ve çoğu zaman da çok şaşılası köşelere yerleştirilmiştir. Bir şey, çok tuhaf biçimlerde bir başkasının besinidir. Her şeyin ne yediğine ve ne tarafından yendiğine göre tanımlandığı söylenince, bu tanımın çok ilginç olduğunu görürsünüz. Şimdi, bu Çalışma tanımına bir şey daha eklemeliyiz. Çalışma, bir şeyin *ne yediğine, ne tarafından yendiğine* ve *hangi ortamda yaşadığına* göre tanımlandığını söylemektedir. Örneğin bir balık ve bir kuş farklı ortamlarda yaşarlar. Birçok balık, balık yer ve birçok kuş da balık yer ama farklı ortamlara aittirler. Yine, balık yiyebilen olası şeyler ile kuş yiyebilen olası şeyler aynı değildir vb.

Basamak Çizimi

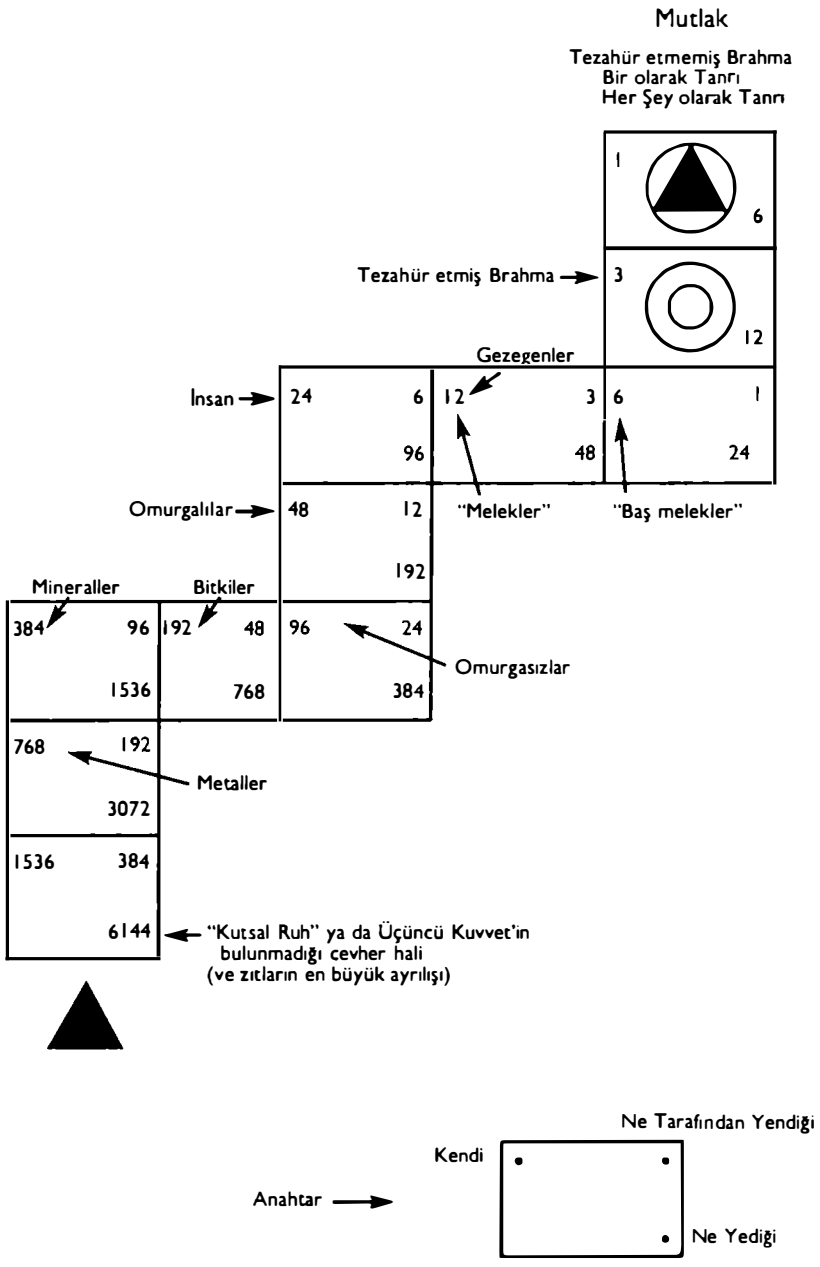

İnsan'ın bu Basamak Çizimi'nde *Hidrojen 24* olarak ele alındığını fark edeceksiniz. Bu, İnsan'ın aslında bu düzene ya da niteliğe –yani *Hidrojen 24*'e– sahip olduğu anlamına gelir. Aslında, *Hidrojen 96* yer. Besini *Hidrojen 96*'dır. Hayvanların hepsini yemez. Bunun karşılığında, *Hidrojen 6* ile temsil edilen daha yüksek Varlıklar tarafından yenir. Şimdi, dikkat ederseniz, *24* olarak temsil edilen İnsan, Varlıkları *Hidrojen 6* ile tanımlanan "Baş Melekler" denilen Varlıklar tarafından yenmektedir, varlıkları *Hidrojen 12* ile temsil edilen "Melekler" tarafından değil. Ama İnsan *Hidrojen 48* olsaydı, "Melekler" ya da "Gezegensel Tanrılar" olarak adlandırılan varlıklar tarafından yenirdi. İnsan'ın varlığı *Hidrojen 96* ile temsil edilseydi, İnsan tarafından yenecekti. Bu çok ilginç bir noktadır ama bunu tartışmanızı önermiyorum. Söylediğim gibi, Basamak Çizimi bir süredir sunulmamıştı ve ben de olabildiğince kısa bir biçimde sundum.

Great Amwell House, 10 Ocak 1948

KENDİNİ GÖZLEMLEME ÜSTÜNE NOTLAR

Kendini gözlemlemenin amacı, bu Çalışma'nın öğrettiğine göre, bir Işık Işını'nın içsel karanlığımıza girmesine izin vermektir. Kendini gözlemleme disiplini, hayat boyu süren bir disiplindir çünkü bildiğimizi hayal etsek de kendimizi bilmeyiz ve bildiğimizi hayal ettiğimiz şey de çoğu zaman yanlıştır. Bu durum, Işık Işını'nın nüfuz etmesi gereken içsel karanlığımızdır. Peki, Işık Işını nedir? Şuur'dur. Kısacası, kendimizi kendimize dair daha şuurlandırmak zorundayız. Şuurunda olmadığımız şeyler karanlıkta kalır. Bu bizim karanlık yanımıza aittir. Bu Çalışma, daha önce de duyduğunuz gibi, İnsan'ı Şuurlu İnsanlık ve Mekanik İnsanlık olmak üzere ikiye ayırır. Mekanik İnsanlığa ait olduğumuz için daha şuurlu duruma gelmeye çabalamalıyız ve buna, kendimize dair daha şuurlu duruma gelerek başlarız; bir başka deyişle, eleştirel olmayan, tarafsız –bizlerde Gözlemleyen "Ben"i oluşturan ve bizi kendimize yavaş yavaş nesnel kılmaya başlayan– kendini gözlemleme yöntemiyle bu içsel karanlığa Işık Işını'nın süzülmesine izin vererek başlarız. Bu, insanın "Ben" hissini değiştirir. Gözlemleyen "Ben" uyanmayı arzulayan "Ben"lerin hepsini ergeç etrafına toplar. Bu durum, farklı "ben"ler arasında içsel bir yeniden düzenlemeye ulaştığında, "Yardımcı Kahya" adı verilen geçici ve vekil bir Gerçek "Ben" oluşturulur. İnsan, Çalışma'nın öğretilerini ne kadar çok inceler, düşünür, zihninde tartıp uygularsa ve içsel algılama aracılığıyla onlardaki hakikatleri ne kadar çok görürse "Yardımcı Kahya" da o kadar güçlenecektir. Ergeç yukarıdan –yani kendindeki daha yüksek bir seviyeden– "Kahya"yı çok kısa anlar şeklinde kendine çeker ve "Kahya"nın gerisinde ise Gerçek "Ben" yer alır.

Şimdi, bir insan bir İçsel Karanlık durumundaysa Gerçek "Ben" ortaya çıkamaz. Çıksaydı, insan çıldırırdı. Yine de İnsan kendindeki Gerçek

"Ben"e erişmek ve bundan dolayı çıldırmamak için yaratılmıştır. Bunların hepsi, Çalışma'nın içsel anlamını bir açıdan ifade etmektedir. Sınırlı zihinlerimizle, Çalışma'nın bir bütün olarak yalnızca kah o açıdan kah bu açıdan ifade edilebileceğini hep hatırlayın. Örneğin, Kendini Hatırlama seviyesi olarak adlandırılan Şuur seviyesinden ya da Gerçek "Ben"in bağlantılı olduğu Objektif Şuuru bize sunacak olan daha yüksek seviyeden söz etmediğimize dikkat edin. Yalnızca, kendimizi kendimize dair gittikçe daha şuurlandırmanın gerekliliğinden söz ediyoruz. Şu anki halimizle, kendimizle *özdeşleşiriz*; yani kendimizin şuurunda değiliz. Çalışma'nın kastettiği anlamda, *özdeşleşmek* şuurlu olmamak anlamına gelir. Kısa bir süre önce, hem kendine dair fikriyle –yani Sahte Kişiliğiyle– hem de onun bu basit olguya uyanıp artık hepsiyle özdeşleşmeyene dek tekrar tekrar gerçekleşen belirli sayıdaki her tipik olayla özdeşleşmesine neden olarak İnsan'ı uykuda tutmanın ve kullanmanın belirli gezegensel kuvvetlerin nasıl çıkarına olduğundan söz etmiştik. Yalnızca Şuur –yani "ışık"– kazanmak bizi, daima özdeşleşmenin karanlığından ayırabilir. Ayakkabılarınız size uymadığı için topalladığınızın *şuuruna* varırsanız, sızlanıp iç geçirmez ve bu faydasız ıstırapla özdeşleşmeyi sürdürmezsiniz. Nasıl yürüdüğünüzü gözlemleyecek, daha şuurlu duruma gelecek ve daha iyi ayakkabılar yapmaya başlayacaksınız. Ama bunun olabilmesi için, deri satan tüccarlardan deri almanız gerekir ve bu hiç de kolay değildir. Şuurlu İnsanlığın satacak derisi vardır ve üstelik bu deriler çok ucuzdur. Ama şiddet kullanamazlar ve Mekanik İnsanlığın bunu satın alması gerektiği noktasında ısrarcı olamazlar çünkü bu, İnsan'ın kendini geliştiren bir organizma olarak yaratıldığı kanununa aykırı olurdu. Dikkat ediniz: *kendini* geliştiren bir organizma. Dolayısıyla, zorlamak, İnsan'la ve onun anlamıyla ilgili ezoterik kanunlara karşı gelmek olurdu. Gelişmeye *zorlanmış* olurdu ve örneğin, yıldızlarla ve denizle en ufak ölçüde yakın ve anlamlı ilişkisinde bile izin verilmedikçe ve resmi olarak onaylanmadıkça gelişemezdi. Bir erkekte veya bir kadında gerçek olan her şey ancak bu yöndeki kendi iradesi, kendi hissi, kendi anlayışı, kendi rızası, kendi içsel algısı aracılığıyla gelişebilir.

Şimdi, duyular aracılığıyla dışarıdan gelen izlenimler, merkezlerdeki gramofon rulolarına düşer. Bu rulolar dolduklarında yeni bir deri geliştirir ama altta yatan şey halen oradadır ve konuşabilir fakat artık büyük bir bölümü karanlıktadır; yani şuursuzdur. Bunlar aslında dört boyutlu rulolardır. İnsanın "karanlık yan"larından birine basit bir örnek verelim. Her biriniz kendi tipik şarkınızı ya da şarkılarınızı söylersiniz ama bunu bilmezsiniz. Çalışma şunu der: "Şarkılarınızı gözlemlemeye çalışın." Söylediği bundan ibarettir. Söyleyecek şarkım yok mu diyorsunuz? Tekrar deneyin; bu kez kendinizi gözlemlemeye çalışın; dinlemeye çalışın; kendinize dikkat etmeye çalışın; neler söylediğinizi işitmeye çalışın. Az önce hiç şarkı söylemem mi demiştiniz? Çok sıradışı bir erkek veya kadın olmalısınız. Öyle olduğunuzu mu söylüyorsunuz? Pekala, öyleyse hiç kimsenin sizin kastettiğiniz anlamda sıradışı olmadığı bir yer olan burada ne işiniz var? Şarkı söylediğinize ve muhtemelen çok da güzel söylediğinize dair size garanti verebilirim. Belki de söyleyecek iki veya üç tane iyi şarkınız var ama

bunların farkında değilsiniz, bunların şuurunda değilsiniz. Bunlar öylesine çıkıverirler ve belki, çok da açığa çıkmazlar. Her halükarda, onları tüm gün boyunca kendi kendinize usulca söyleyebilirsiniz. Bunlar daima *negatif şarkılardır*. Duygusal Merkezin negatif parçasından –iyice kazıp düzelttikten sonra üzerine başka bir şey ekmemiz gereken parçadan– doğarlar. Şimdi, insanlar çoğu zaman açıkça ifade edilmeyen bu şarkıların –örneğin "Zavallı Ben" adlı klasik şarkının– nasıl yıllarca keyfince söylenip durduğunu, çok tehlikeli, çok tatlı ve çok faydasız olan bu şarkıların onların içsel durumlarına sürekli olarak tekrar tekrar bulaştığını görmezler. Gözyaşı dökmenize neden olurlar ama bununla da yetinmez ve sizden kuvvet çekerler. Tüm negatif duyguların kuvvetinizi tükettiğini biliyorsunuz. Çalışma'nın ilk zamanlarında, negatif durumlara, kendine acımaya, şikayet etmeye, hoşlanmamaya, mutsuz olmaktan hoşlanmaya, bir güzel sanat olarak uzlaşmamaya ve geri kalan her şeye sürekli olarak kapılmamızın bileğimizdeki bir damarı kesip tüm gün boyunca kan akıtmak ve sonra da kendinizi mutsuz hissettiğinizi söylemekle aynı şey olduğu öğretilmişti.

* * *

Şimdi, bazı şeyler biz onların yeterince şuurunda olmadığımız için vardır ve üzerimizde etkilidir. Bir şey ne kadar şuursuz olursa, üzerimizdeki etkisi o kadar çok olur ve davranışımız da o kadar çok mekanikleşir. Bir şeyi Şuur'un ışığına çıkartmak, onun gücünü elinden almaktır. Bunun için, kendinizi uzun bir süre boyunca gözlemlemeniz ve kendinize karşı çok sabırlı olmanız gerekir. Gözlemleriz ama tamamıyla değil. Tam kendini gözlemleme, zaman alır; yıllar ve belki de bir ömür boyu sürer. Daha önce duyduğunuz gibi, Bay Ouspensky'nin öğretmeni, bilinmeyen bir kaynaktan gelen bu Çalışma'nın ezoterik Hristiyanlık olarak adlandırılabileceğini söylemişti. İnciller'in ne söylediğini gerçekten anlayabilseydik, bunların Çalışma'nın söylediklerivle aynı olduğunu görebileceğimizi söylemişti. Karanlık yanımız ve daha şuurlu duruma gelmenin gerekliliği hakkında az önce söylediklerimizi bir örnekle açıklamam gerekirse, gözün bedenin ışığı olduğu hakkındaki meseli seçerim. İsa şöyle der:

> "Bedenin ışığı gözdür. Gözün sağlamsa, bütün bedenin de aydınlık olur. Gözün bozuksa, bedenin de karanlık olur. Öyleyse dikkat et, sendeki 'ışık' karanlık olmasın. Eğer bütün bedenin aydınlık olur ve hiçbir yanı karanlık kalmazsa, kandilin seni ışınlarıyla aydınlattığı zamanki gibi, bedenin tümden aydınlık olur " (*Luka*, 11:34-36)

İsa burada açıkça, kişinin kendinde "hiçbir yanın karanlık kalmamasının" önemi hakkında konuşmaktadır; burada beden terimi, psikolojik beden için kullanılmıştır. Şimdi, mekanik davranmak kötüdür ve şuurlu davranmak kötü değildir. Bir birlik –yani tek– olsaydık, şuurlu davranırdık. Ama bir değil, çokluğuz. Bilmediğimiz, gözlemlemediğimiz birçok farklı "ben"den oluşuruz. Bu, karanlıktır. Çalışma, işte bu yüzden, kendini gözlemleme aracılığıyla bu Işık Işını'nın karanlığımıza girmesine izin vermek hakkında sıkça konuşur.

6144

Çalışma'da şeyleri netleştirmek, doğru bağlantılar kurmak, imajinasyonla boğuşmak, yalanlarla mücadele etmek ve negatif durumlardan ayrılmak her zaman gereklidir. Her şey yanlış bir biçimde birleştirilebilir. Tekrarlamak istiyorum ki her şey yanlış bir biçimde bağlanabilir, yanlış bir biçimde ele alınabilir, yanlış anlaşılabilir vb. Demek ki kişinin şeyleri netleştirmesi için bir *zihin* çabası gereklidir. Kişinin neredeyse aşikar olan yalanlara nasıl inanabildiğine dikkat edin. Kara çalmalara ve bunların üzerinizdeki etkilerine dikkat edin. Propagandaya dikkat edin. Kısacası, bir erkeğin veya bir kadının ne kadar kolayca ipnotize edilebileceğine dikkat edin. Merkezlerimiz neredeyse tamamen karanlıkta çalışır. Sonuç olarak, her şey "Ay'a"; belirsizliğin ve yanlış, kötü ve hatta korkunç bağlantıların bölgesine; hiçbir hakikatin bulunmadığı yere; hurafelere; korkulara boyun eğen korkuya; her şeyin yarı karanlık olduğu ve doğru muhakeme gücünün bulunmadığı yere kayar. Basamak Çizimi'nde de görüldüğü gibi, en altta kısaca hiçbir Üçüncü Kuvvet'in mevcut olmadığı söylenen 6144 sayısı vardır. Burada, Birinci ve İkinci Kuvvet, yani birbirlerinin karşıtı olan Aktif ve Pasif kuvvet, birbirinden en ayrı haldedir ve bir Üçüncü ya da Nötrleştirici Kuvvet *aracılığıyla* onları doğru bir biçimde birleştirmek mümkün değildir. Bu yüzden, buranın hiçbir şeyin hiçbir anlam taşımadığı ve her şeyin kaos olduğu en büyük olanaksızlıkların bölgesi olacağı sonucunu çıkarabiliriz. Şimdi, Çalışma'nın öğrettiği gibi, bazen "Ben *çalışabilirim*," demek gerekir. Kişinin kendine çalışabileceğini söylemesi iyi bir şeydir ve küçük bir şok verir. Kişinin korumasız noktalarından sızma eğiliminde olan o sinsi negatif "ben"leri dağıtır. Elbette ki yeterince şuurlu olsaydık, bizde "hiçbir karanlık parça" olmasaydı Şuur'un ışığı, yalancı ve tatsız "ben"lerin bu şekilde sinsice sızma girişimlerini engellerdi ve hiçbir şey savunmasız kalmazdı. Şu anki halimizle, her türden yanlış zihniyetli "ben"in sızmasına olanak tanıyan birçok karanlık yerimiz vardır. Bu "ben"ler hem Kişilikte hem de Öz'de iyi olan her şeye zarar vermek maksadıyla bizi çevreleyen her türlü "hakikati" saptırmaya çalışır. Bu, zahmete değer bir mücadeledir ve bu mücadelede kişinin en içsel, özel, gerçek ve neredeyse sözsüz düşüncelerinde Çalışma'nın hakikatinin algısını sürekli olarak yenilemesi gerekir. Basamak Çizimi'nde, sayıların yarı fiziksel anlamına rağmen, bir insanın spiritüel olarak, psikolojik olarak belki de en aşağıya düşebileceğini anlamalısınız çünkü Çalışma'daki her çizim, düz anlamıyla ele alındığında belirli bir anlamda maddi şeylere ve psikolojik olarak ele alındığında ise psikolojik şeylere işaret eder.

Şimdi, bir başka Çalışma-İfadesine gelelim: "Kişi kendini yaratmalıdır." Peki insanın *yaratması* gereken şey nedir? Bu büyük bir sorudur. Kısaca yanıtlayacağım: Her şeyden önce, dış hayat ve olayları tarafından güdülen bir makine olan mekanik bir insan ne kadar başarılı olursa olsun henüz kendini yaratmamıştır. İkinci olarak, kişinin kendini yaratması için

kendinde hayata ve onun etkilerine aşama aşama direnebilecek ve içsel dengesini koruyabilecek bir şey oluşturması gerekir. Bu ikinci olan ancak, kişinin inandığı ve her gün test edildiği hakikatin bir biçimi aracılığıyla başlar. Hayatın hakikati ve Çalışma'nın hakikati vardır. "Çalışma, siz ile hayat arasında durmalıdır," denmesi bu nedenledir. Bu aslında Kendini Hatırlama olarak adlandırılan Birinci Şuurlu Şok'tur ama Kendini Hatırlama şoku olarak adlandırılan bu çabanın ne anlama geldiğini tanımlamanın başka birçok yolu vardır. Aşağılara çekilebilirsiniz, hayatın gücü altına girebilirsiniz, hayattaki olayların dönüp duran döngüsündeki her deneyimle özdeşleşebilirsiniz.

Şimdi, doğru çabayı göstermedikçe hiç kimse kendini yaratamaz. Yalnızca hayat tarafından yönlendirilen, yüzünü dışarıya dönmüş bir insan, *kendini yaratamaz*. Makinesi yanlış çalışmaktadır. Kendindeki Gerçek "Ben"e asla ulaşamayacaktır ve bunu arzulamayacaktır. Ama hayatta olabilen ve aynı zamanda da Çalışma'yı hatırlayıp kendine uygulayabilen bir insanı ele alalım. O ikili bir hayat sürer. Ve bu tam da başlangıç noktasıdır. Belirli türden bir *çaba* harcaması gerekecektir. Dış hayatı bir şey, onun kendi üzerindeki *etkilerini* ise başka bir şey olarak görecektir. Her ikisini de birlikte görecektir. Bu doğru çabadır ve Birinci Şuurlu Şok'un ilk tanımlarından biridir. Bu tanım, karşıt yönlere giden iki okla (burada şekil girmiş ama?) temsil edilir. Bu insan, dışarıya ve içeriye doğru şuurludur. Diyelim ki hayattaki bir şey, örneğin hoş bir mektubun eksikliği, bir insanın canını sıkar. Kendi üzerinde çalışmayan sıradan bir insanın durumu bu olacaktır. Bu türden tipik bir olay onu derinden etkiler. Bu tipik olayın neden olduğu bunalımla özdeşleşir. Oysa Çalışma'daki bir insan bunalımının ve ona neyin neden olduğunun farkına varır. Hem izlenimlerini hem de bunalımı fark eder ve her ikisi de değildir. Bu, doğru çabanın bir formülasyonudur. Ama bunu yapabilmesi için az çok uyanık kalmayı ve gelen izlenimlerin etkileriyle –yani kendini her an ister istemez, kaçınılmaz olarak içinde bulduğu çeşitli olaylarla– özdeşleşmemeyi bilmesi gerekir. Hayatınızı farklı tarzda ele alabilmek için, hayatı farklılaştırmaya çalışmamalı ama hayatın üzerinizdeki etkilerini fark etmeye ve *bu etkiler olmamaya* başlamalısınız. Bunun ne anlama geldiğini daha çok anlayabilirseniz, size faydası dokunacaktır. Hayatta belirli sayıda olay vardır ve bunlar daima yinelenir; bu yalnızca sizin için değil, herkes için geçerlidir. Şu anda, diyelim ki 60 milyon insan hoş bir mektup almadığı için bunalımdadır. Evet, onlardan biri olduğunuzu varsayalım. Bunalırsınız; bununla da kalmaz, *siz* bunalım olursunuz, bunalım da siz olur. Burada doğru çaba, nedene ve bu nedenin sizin üzerinizdeki etkisine dikkat etmek ve her ikisinin de şuuruna varmaktır. Böylece makinenizin gerçek bilgisini elde edersiniz. Çalışma, kendimizi bilmediğimiz sürece, makineler olduğumuzu söylemektedir. Bir makine kendini bilemez. Ama bir *insan-makine* kendini tanıyabilir. Fark budur. Doğru çabaların hepsi, makinemizi bilmek ve her zaman, her an onun mekanik tepkilerine ayak uydurmamak içindir. Derken, kişinin kendinde başka bir şey yaratılır. Uzunca bir süre inkar ettiğiniz bu mekanizmanın ardında bir şey oluşur ve ergeç Gerçek "Ben"e götürür. En azından, yol budur.

Gerçek "Ben" ya da Efendi bizi kontrol etmediği için makineleriz. Bunun yerine, izlenimler olarak bize giren hayatın olayları tarafından kontrol ediliriz. Yani olması gerektiği gibi *içeriden* değil, dış şeylerden kontrol ediliriz. Bu nedenle, makineleriz. Ama makine olmak için değil, *kendimizi hatırlamadığımız takdirde* makine olma olasılığıyla yaratılmışız. Bir başka deyişle, kendimizi yaratıp makine olmaya son verme olasılığıyla yaratılmışız. Başlangıç noktası, kişinin mekanizmasını gözlemlemesi ve sürekli olarak etkinlik gösterenin "Ben" *değil* O olduğunu fark etmesidir. Makine etkinlik göstermektedir ya da daha doğrusu tepkimektedir. Buna "Ben" dersiniz. Hayır, makinedir. Doğru çabaların hepsi, bu sorunla ilgilidir; insanın *Gerçekten Kendi* olarak ele aldığı şey aslında kendi değil, hayatta esas olarak taklit yoluyla oluşan bir mekanizmadır, mekanikliktir. Kendimize dair yapmayı sürdürdüğümüz bu hatadan dolayı ne trajediler doğar. Bay Ouspensky'nin söylediği şeyi size bir kez daha hatırlatmak istiyorum. "Bu Çalışma ne hakkındadır?" diye sormuştu. İnsanlar, "Hatırlamak," vb. hakkında olduğunu söylemişti. Birçok yanıt verilmişti. Peki *asıl* yanıt neydi? "Nicoll'ü pasifleştirmek," dediğimde bana hak vermişti. Ve diğerlerinin de uzun saplı gözlüklerinin ve tek gözlüklerinin ardından bana bakış tarzından bana katıldığını hayal etmiştim. Birilerinin bu Çalışma'nın ve çağlar boyunca sürüp giden tüm ezoterik öğretinin amacının aslında "Nicoll"ü pasifleştirmek olduğuna inanması ne garip bir düşünce, değil mi? Evet ama düşünürseniz, tamamen doğru olduğunu göreceksiniz. Benim örneğimde böyle olduğu gibi, sizin örneğinizde de böyledir.

* * *

Şimdi, Çalışma, Hayatın Üçüncü Kuvvetinden farklı bir Üçüncü Kuvvet oluşturur. Kendiyle bağlantılı hiçbir Üçüncü Kuvvete sahip olmayan 6144 üzerinde kısaca durmuştuk ve bunun, (hiçbir şey onları işbirliğine çekemeyeceği için) karşıtların birbirinden en çok ayrı olduğu durum ve en büyük olanaksızlıklar bölgesi anlamına geldiğini söylemiştik. Üçüncü Kuvvet olmadıkça, hiçbir kavuşum olmayacaktır. Bu Çalışma ve tüm ezoterizm, Birliğe ulaşmak içindir. Basamak Çizimi'nin en üstünde, Mutlak'ın Birliği yer alır. Şimdi, Hayatın Üçüncü Kuvvetinin, kendimizde Gerçek "Ben" tarafından temsil edilen Birlik derecesini ortaya çıkarmayacağı ve bizi çoklukta bırakacağı ama Çalışma'nın Üçüncü Kuvvetinin Birliğe yol açacağı söylenir. Böylece, bu Çalışma'nın Üçüncü Kuvvet ile birlikte, tam tersi eylemler yürüttüğünü ve 6144 sayısıyla temsil edilen psikolojik bölgenin antitezi olduğunu görebilirsiniz. Çalışma, bizim aracılığımızla eyleme geçerse, psikolojik olarak ele alınan Basamak Çizimi'nden aşağılara inmeyecek, yukarılara çıkacağız. Basamak Çizimi'nin en üstünde mutlak Birlik veya Yüce Tanrı, En Yüce Anlam yer alır. En altta ise 6144 sayısı ile temsil edilen ve her şeyin anlamsız olduğu bu durum yer alır. Doğru çabaların hepsi, ancak artan Şuur ile erişilebilen bu artan Birliğe yöneliktir. Kişi kendinde ne kadar çok bağdaşmaz karşıtlığa sahipse, o kadar az anlamla yaşamak zorunda kalır. Karşıtların birliği, en büyük anlamı verir. Anlam, Üçüncü ya da Nötrleştirici Kuvvet olarak adlandırılan birleştirici kuvvet

aracılığıyla karşıtların birleştirilmesinden ve uyumlulaştırılmasından doğar. Bu Nötrleştirici Kuvvet, o ana dek birbirine tamamen düşmanca olan iki şeyi birbirine döndürüp yüz yüze getirir ve böylece birbirleriyle savaşmak yerine, işbirliği yapıp bir şey üretebilirler. Karanlık yanı, yani sizin öteki yanınızı, şuurunda olmadığınız yanınızı Şuur'un ışığına taşımanız gerektiğini ve sizin yalnızca Şuur'a kabul ettiğiniz şeylerden ibaret olmadığınızı söylediğimde, kendinizdeki karşıtları –kabul etmediğiniz veya hatta fark etmediğiniz çelişkileri– biraraya getirmekten söz ediyordum. Burada anlaşılması gereken o kadar çok şey vardır ki üzerinde konuşmak çok uzun zaman alır. Yine de Çalışma bunu, size söylediği her şeyde sürekli olarak anlatmaktadır. Doğru çabaların hepsi, Şuur'u –insanın kendine dair Şuurunu– artırmak içindir. Ama özellikle de tamponlar olmak üzere birçok şey bizi engeller. Hepimiz meleğiz ve her birimiz az ya da çok bir şeytandır. Hiç kimseye asla kötü davranmayız. Elbette ki hayır. Bununla birlikte, Şuurumuzun bir tamponun her iki yanını aydınlatıp içsel çelişkilerimizin farkına varmamızı sağlayacak kadar bütünsel olmaması garip değil midir? Belki de İnsan'ın kendini geliştiren bir organizma olarak –yani kendini yaratmak üzere– yaratıldığını düşünürsek, bu o kadar garip gelmeyebilir ve eğer bunu hiç anlamazsa, 6144 sayısı tarafından temsil edilen total anlamsızlığa düşebilir. Ve ne demek istediğime kulak verecek olursanız; total anlamsızlık, total karanlıktır. Bu nedenle, makalenin başında söylendiği gibi, sıkı bir biçimde mücadele etmek gerekir.

Great Amwell House, 24 Ocak 1948

ÖZ VE KİŞİLİK

ÇALIŞMA-FİKRİ

Bugün, bir kez daha Çalışma'nın Öz ve Kişilik hakkında öğrettiklerini konuşacağız. Çalışma, Öz olarak doğduğumuzu söyler. Çok küçük çocuklarken, Öz'deyizdir. Ama gerçek parçamız olan Öz çok küçük, ilkel ve gelişmemiştir. Baba, Anne, bakıcılar ve öğretmenler aracılığıyla hayatla temas kurdukça Öz'ü sarmalayan ama onun büyümesine izin vermeyen Kişiliği geliştiririz. Öz değil, Kişilik büyür. Bu ise gerçek parçanız değildir. Sonra, Kişiliğin etrafında Sahte Kişilik oluşur. Bunun aracılığıyla gerçek insanlar olduğumuzu *hayal ederiz*. İmajinatif "Ben" de Sahte Kişilikle bağlantılıdır; yani "Ben" adını verdiğimiz gerçek, değişmeyen, kalıcı bir şey olduğumuzu hayal ederiz. Oysa Çalışma, bizim Gerçek "Ben"e sahip olmadığımızı, yalnızca İmajinatif "Ben"e sahip olduğumuzu ve bizde mevcut olmasına ve erişilebilecek olmasına rağmen Gerçek "Ben"le temas durumunda olmadığımızı ve buna sahip olduğumuzu hayal ettiğimiz sürece temas durumunda olamayacağımızı öğretmektedir. İmajinasyonun güçlerinden bi-

ri, bizleri sahip olmadığımız bir şeye sahip olduğumuza inandırmasıdır. Bir silaha sahip olduğumu hayal edebilirim. Birisi çıkıp silah isteyip istemediğimi sorsa, bir silahım olduğunu söylerim. Ama sonra sahip olmadığım ortaya çıkar. Bir başka deyişle, kıymetli bir şeye sahip olduğumu hayal ederim ve bu şey bana sunulduğunda, zaten sahip olduğumu hayal ettiğim için geri çeviririm. Derken, sahip olmadığımı keşfederim. Bu, imajinasyonun İnsan üzerinde her noktada etkili olan güçlerinden biridir. Bildiğiniz gibi, Çalışma bizlere, insanlığın kısmen onu uykuda tutmayı amaçlayan planlanmış bir ipnotizmden dolayı uykuda olduğunu ve bütün insanlığın kullanıldığı ve dolayısıyla kendine özgü amaçlar dışında bir acı fabrikasına dönüştürülen Yeryüzü-Uykusundan uyanmayı arzuluyorsak, *imajinasyonla mücadele* etmemiz gerektiğini söylemektedir.

Şimdi, yukarıdaki Çalışma öğretisi üstüne Yoruma geçelim:

YORUM

Uykudan uyanmak büyümektir, gelişmektir. Bir erkek veya bir kadın ancak pozitif fikirler aracılığıyla içsel olarak büyüyüp gelişebilir. Negatif fikirler insanlığı uyutur; pozitif fikirler ise insanlığı uyandırır. Daha önce, pozitif fikirlerin ne anlama geldiğini tanımlamanın bir yolundan söz edilmişti: Sahte Kişiliği güçlendiren hiçbir şey pozitif bir fikir değildir. Hiç kimse, Sahte Kişilik *aracılığıyla* içsel olarak gelişemez. Çalışma, içsel olarak hiçbirimizin yetişkin olmadığını söyler. Büyümüş olsaydık, savaş derhal son bulurdu, der. Eğitimden geçirildiğimiz işimizde, hayattaki ilişkilerimizde gerçek erkekler ve gerçek kadınlar gibi görünebiliriz. Alçakgönüllülükle önemli biri gibi görünür, doğru konuşmalar yapar ve doğru hareketler sergileriz. Kostümler ve üniformalar giyeriz. Yüzlerimizi ve ifadelerimizi özenli bir biçimde düzenler ve her şeyi, eğitimimiz çizgisinde olduğu sürece başarırız. Ama böyle birini aşina olmadığı bir çizgiye çekecek olursanız sıkıntı çeker, rahatsızlık duyar veya çoğu zaman söylendiği gibi "boyunu aşan" bir şeyle karşılaşır.

Bu, hayat tarafından dayatılan ilk eğitimdir; yani Kişiliğin eğitimidir. Bu Çalışma ise sayesinde Kişiliğin zayıflatılması ve gerçek parçamız olan Öz'ün büyütülmesi gereken ikinci eğitim hakkındadır. Bu, hiç kuşkusuz, çoğumuzun zaten bildiği gibi, çok zor bir iştir. Ama *yeni anlamı* arıyorsak –ki anlamla yaşadığımız için anlam en önemli şeydir– varoluşlarımız için yeni anlamın girmesine izin vermek amacıyla eski, yıpranmış anlamdan kendimizi ayırmak zorundayız. Aksi takdirde, bedenlerimiz yaşamaya devam etse de ölürüz. Sokaklarda yürüyen ve kulüplerde oturan ne kadar çok ölü vardır! Yeni anlam, bizler için yalnızca *pozitif fikirler* aracılığıyla mümkündür. Bir süre sonra, hayatın fikirlerinden yeni anlam alamayacaksınız.

* * *

Bir zamanlar, içinde "O şapkayı nereden aldın?" sözünün geçtiği –hiç kuşku yok ki bazılarına edebe aykırı gelen– bir şarkı vardı. Bu, hiç kuşku-

suz edebe aykırı olan ifadeyi bir başlangıç noktası olarak alalım. Bir insan fiziksel olarak kıyafetler giyer ve hakikat –yani takip ettiği hakikat– yoluyla zihinsel olarak ya da psikolojik olarak da kıyafetler giyer. Beden fiziksel kıyafetlerle kuşanırken, zihin-bedeniniz de hakikat olduğunu düşündüğünüz şeyleri giyinir. Bir erkek veya bir kadın, öncelikle fiziksel bir bedendir. Bunu, öncelikle duyular açısından söylüyorum. Kişi öncelikle bir erkeğin veya bir kadının gözle görünür bedenini görür. Ama bu erkek veya bu kadın aynı zamanda meleksi olabileceği kadar şeytansı da olabilecek görünmez bir psikolojiye de sahiptir. Oysa fiziksel beden, duyular tarafından sunulan görünüm, o kişinin psikolojisinin doğası hakkında en ufak bir şey göstermez. Diyelim ki edepsiz bir ifadenin geçici olarak fark edilebileceğini varsaysak bile, görünür bedenin güzelliği insanı tekrar ikna eder ve güvenmeye devam etmesini sağlar. Oysa bir anlık edepsiz ifade, içsel psikolojinin doğasını ortaya koymuştur; yani en harikulade fiziksel bedene hiç kuşkusuz ilişik olan psikolojik bedeninin türünü açığa çıkarmıştır. Görebildiğim kadarıyla, "Hiçbir şey göründüğü gibi değildir," ya da "Parıldayan her şey altın değildir," gibi bir sürü zekice klişeye rağmen insanların bunu anlayabilmesi için yetmiş ya da seksen yaşına gelmelerinin gerekmesi garip değil midir? Derken, hatırlamak istedikleri şeylerin ne olduğunu hatırlayamayacak kadar yaşlanmış olurlar ki bu da onları bir sürü sorundan kurtarır. Çatık kaşlı bir adamın veya acı acı bakan bir kadının ne kaş çatmayı ne de keskin bakışlar fırlatmayı gerektiren bir anda, bu çatık kaşların kökleri derinlere uzanan nedenlerinin, acı bakışların kökleri derinlere uzanan nedenlerinin sözde sonsuz aşkın gücü aracılığıyla ortadan kalkmasını beklemesi de dikkate değer bir olgudur. Bu Çalışma'nın *İnsan'ın uyuduğunu* öğretmesi işte bu nedenle şaşırtıcı gelmemelidir; buna, dikkat ettiğim kadarıyla, uyuyan Erkek kadar –yalnızca ondan biraz farklı biçimde ve kendine özgü tarzda– uyuyan Kadının da dahil olduğuna dikkat ediniz.

Şimdi, "şapka"ya dönelim. Bir kişinin görünmez psikolojisinin ya da psikolojik bedeninin o kişinin nasıl *düşündüğüyle* bağlantılı olan kısmı "şapka"dır; düşünme şapkasıdır. Baş düşünür; öyleyse onun örtüsü, giydiği kıyafetlerdir. Bir kişi, kendisi için hakikat olan şeyden hareketle düşünür. Hakikat olarak kabul ettiğiniz şeyden hareketle düşünürsünüz. Hakikatin hangi biçimlerinin size öğretildiği ve sizin tarafınızdan kabul gördüğü ise "şapka"nızı oluşturur. Bu nedenle, bir kişiye "Bunun neden doğru olduğunu düşünüyorsun?" sorusu kadar, "Bu şapkayı nereden satın aldın?" sorusunu sormak da meşrudur. Bu soru, "Neden bu şekilde düşünüyorsun?" sorusuyla aynıdır. Yanıt elbette ki şu olacaktır: "Çünkü bu şekilde düşünmek üzere yetiştirildim." Evet ama farklı tarzda yetiştirilen bir başka kişi farklı tarzda düşünmekte; yani farklı renkte ya da tamamen farklı şekle sahip bir şapka takmaktadır. Bu böylece devam edip gider. Buna rağmen, her biri kendinin doğru düşündüğünü düşünür ve her biri mutlak hakikatten hareketle düşündüğünü düşünür. Bu nedenle, herkes farklı bir şapka takar; bu görünmez bir şapkadır çünkü görünmez bedene –yani kişinin edinilmiş psikolojisine– aittir.

Şimdi, net biçimde görülen gözle görülür bedenlerde yaşamamıza ve

birbirimize elimizden geldiğince ve genellikle de çok hantalca işaretler vermemize rağmen, aslında *görünmez olan* düşüncelerinizde, hislerinizde, ruh hallerinizde, arzularınızda, hırslarınızda yaşadığınızın tamamen farkında mısınız? Bu durumda, *siz* aslında görünür bir bedenle kapatılmış görünmezsiniz. Bunu hala göremiyor musunuz? Deyim yerindeyse, kalbiniz kırılmış olabilir ama neşeliymiş gibi görünürsünüz. İnsanlar neden *kendilerinin* yalnızca kendi şuurları aracılığıyla bilebilecekleri görünmez yanlarında yaşadıkları fikrini kabul edemezler? Şu vizyona bakınız: Fiziksel bedenler olarak birbirimize görünüyoruz ama gerçek anlamda neredeyse tamamen görünmeziz. Aslında görünmez olduğunuz için hepiniz tek başınasınız, –kimsesiz değil– tek başınasınız. Bu, içerdiği anlamı tepeden tırnağa her yönüyle kavramamız gereken bir şeydir. Bu, bizi sürekli olarak kendimize acımaktan kurtaracak tek şeydir. Anlaşılmamış olmanız *hiç kimsenin* kabahati değildir çünkü görünmezsiniz ve hiç kimse sizi bilemez. Yalnızca siz, kendinizi bilebilirsiniz. Bu nedenle, Çalışma şöyle der: "Kendinizi anlamaya çalışmakla başlayın." Evet, bu çok büyük bir görevdir ve çabayı doğru yere yönlendirir. Oysa imajinasyon bu noktada devreye girerek sizi uykuda tutmaya çalışır. Şöyle der: "Elbette ki kendimi biliyorum, elbette ki kendimi anlıyorum." Yanıt şudur: "Bilmiyor ve anlamıyorsun. Bu yanılsamanın etkisinde olduğun sürece, senin için hiçbir şey değişmeyecek. Her şey aynı kalacak. Aynı sorunları, aynı mutsuzlukları ve aynı trajedileri yaşayacaksın. Bunların hepsini değiştirmenin tek yolu vardır ve bu, hayatı değiştirmek üzere kendini, kendi varlığınızı değiştirmektir. Yeryüzü'nün en üst yerlerine bile gitseniz, hayatı değiştirmeye çalıştığınızda her şey aynı kalacaktır."

Şimdi, bu noktada Çalışma'nın *pozitif fikirlerinden* biri gündeme gelir: "Bir insanın bir şeyi değiştirebilmesi, hayatını değiştirebilmesi için öncelikle kendini değiştirmesi gerekir. Kendini değiştirebilmek için, ona bunu nasıl yapabileceğini anlatan bir öğreti bulmalıdır. Yeni bilgilerin, yeni hakikatin kendine öğretilmesine ve yeni bir tarzda düşünmeye başlamaya istekli olmalıdır. Edinmiş olduğu bilgilerden hareketle düşünmeye devam ederse, eskisi gibi düşünmeye devam edecektir ve o zaman hiçbir şey değişemez. Bir insanı yalnızca yeni bir tarzda düşünmek değiştirebilir."

Şimdi, bir hayat-fikri –yani negatif bir fikir– dış hayatı, evinizi, gelirinizi, hizmetkarlarınızı vb. değiştirmekle başlar. Çalışma-fikri ise *kendinizi değiştirmekle* başlar. Bu pozitif bir fikirdir. Aynı erkek veya aynı kadın olarak kalırsanız, nereye giderseniz gidin aynı sorunları, aynı endişeleri cezbedeceksiniz. Çalışma şöyle der: "*Varlığınız* hayatınızı cezbeder." Varlığınızı –yetiştirilme tarzınız sonucunda mekanik olarak ne tür bir kişi olduğunuzu– değiştirmezseniz, sizin için dış hayatta hiçbir şeyin değişmesi mümkün değildir. Hep aynı tür şeyleri, aynı durumları, aynı sorunları cezbedeceksiniz. Çalışma, işte bu yüzden, ikinci eğitimde insanın görevinin dış koşulları değiştirmeye çalışmak değil, kendi varlığını değiştirmeye çalışmak olduğunu öğretir. Bu bir *pozitif fikirdir.*

Great Amwell House, 31 Ocak 1948

İÇSEL KALE ALMA VE İÇSEL KONUŞMA

Birinci Kısım Gereksiz duygularla mücadele etmek zorundayız. Gereksiz duygulara giden enerji kayıptır. Yağmur yağdığını görürsünüz ve diyelim ki bir tür düşmanlık, hoşnutsuzluk ya da hafif bir bunalım hissedersiniz. Bu, gereksiz duygudur. İnsanlar, beklentileriyle uyuşmayan her şeyin ağına takılır gibidir. Yani yağmur yağması, havanın soğuması veya fırtına çıkması gibi şeylerle özdeşleşirler çünkü bunları beklemezler. "Vah, vah," deyip biraz üzüntü hissederler. İnsanlar sanki gerçekleşenler dışında her şeyi bekler görünmektedir. Elbette ki nahoş bir şeyin gerçekleşmesini beklerseniz ve beklediğiniz şey gerçekleşirse, bu beklentiniz sizi korur. Yine, nahoş bir şeyin gerçekleşmesini beklerseniz ve beklediğiniz şey gerçekleşmezse, rahatlarsınız. Ama daha önce söylendiği gibi, çoğumuz sanki gerçekleşenler dışında her şeyi beklememize neden olan beklenti biçimlerine sahibiz. Sonuçta, bir sürü gereksiz duygu oluşur ve hayal kırıklığı ve içsel kale alma nedeniyle çok fazla enerji kaybedilir. Bir kişi, içsel kale alışı öyle bir dereceye getirebilir ki biricik doğum gününde yağmur yağarsa, Evren'in ve Göklerin bütün sakinlerinin bunu kasıtlı olarak yaptığını hisseder. Bu çok çocukça bir tutumdur ve herkesin görebileceği gibi, bir sürü gereksiz duyguya yol açar. Bunun sonucunda, kolayca üzülebilen zayıf bir varlık ortaya çıkar.

Şimdi, gereksiz duygularla bağlantılı olarak içsel kale almadan söz edelim. İçsel kale alma, bu anlamda Duygusal Merkezden kaynaklanır; yani gerisinde her zaman bir his, bir duygu vardır. Sonu gelmeyen sözcüklerde, içsel konuşmalarda, nadiren gönderilen ya da hiçbir zaman gönderilmeyen hastalıklı mektuplar yazmada Entelektüel Merkezi *kullanır* ama kökünde bir his, bir duygu vardır. İçsel kale almanın kaynağı olan bu duygu nedir? Ne kadar haşmetli, cesur veya kurnaz olduğumuzu düşlesek de -bir mucize eseri, Tanrı'nın sevgisi yüreklerimize girmedikçe ve bu Yeryüzü'nün bir sınav yeri olduğu ve insani hiçbir şeyin bizi anlayamayacağı sonucuna ulaşmadıkça- hepimiz derinlerimizde bu duyguya, bu hisse sahip olduğumuz için bunu nazikçe ele alalım. Biricik doğum gününde yağmur yağmaması gerektiğini hisseden kişiyi düşünelim. Bardaktan boşanırcasına yağmur yağınca kale alır. Üzüntü hisseder. Bir şeyin onu yeterince takdir etmediğini hisseder, yani ona hak ettiği gibi davranılmadığını hisseder, bir şeyin onu anlamadığını hisseder. Oysa bu günü nasıl hevesle beklemiştir. Çalışına'da bu, içsel kale alma olarak adlandırılır. Daha önce söylediğim gibi, konuşulan veya konuşulmayan milyonlarca sözcükte bunu seslendirmek için Entelektüel Merkez kullanılsa da bu temelde bir duygudur. Işıltılı bir yüz ifadesi takınıp bunun sorun olmadığını söyler. Ama içte aynı his, duygu devam eder ve geçmişinde, çok gerilere dek uzanan benzer deneyimlerden kaynaklanan daha birçok benzer duygu, Duygusal Merkezinde bir çekirdek oluşturur ve buradan, içsel kale almanın daha birçok biçimi dallanıp budaklanır. Örneğin, sadece otobüsü kaçırırsınız veya her

nasılsa bu hep böyle olur; buluşmak istediğiniz kişi halasını ziyaret etmesi gerektiğini söyler; filanca oyunu görmek istediğiniz halde sizi başka bir oyuna götürürler vb. Elbette ki hiç kimse sizin isteklerinize kulak asmamaktadır. Meseleyi bilerek küçük olaylar biçiminde ele alıyorum çünkü içsel kale alma konusu çok derindir ve herkes için ciddi bir meseledir çünkü hayat bize bir biçimde yabancıdır. Aslında öylesine derin ve öylesine ciddi bir meseledir ki İnciller'deki mesellerde –örneğin "Kaybolan Oğul" meselinde– örtük olan öğretinin kuvveti de dahil olmak üzere çağlar boyunca süregelen ezoterik öğretinin tüm yelpazesi ve gücü İnsanlığı bundan kurtaramamıştır. Gerçekten de İnsanlık uykudan uyanmaya başlamadıkça ve Şuurlu İnsan seviyesine erişmedikçe bundan asla kurtulamaz. Ama bir erkek veya bir kadın kendini bundan kurtarmaya başlayabilir; bunun için kendi üzerinde sıkı bir çalışma yapması gerekir.

İşte bu nedenle, *gereksiz* veya kaçınılabilir içsel kale alma hakkında konuşmalıyız. Bir insanın kendi sadakatsizliğini, duyarsızlığını ve kötü niyetini görmediğini varsayalım. Kendini hiç gözlemlememiştir. İnsanların bu nedenle ondan hoşlanmadığını veya uzak durduğunu görmez. Herkesin kendine tapmaması için hiçbir neden göremez. İnsanların haksız bir biçimde kendini sevmediğini hayal eder. İnsanların kendine haksız bir biçimde davrandığını düşünür. Bu nedenle de bir mağduriyeti vardır. Bu, içsel kale almadır. Mağduriyeti olan bir insan, içsel kale almanın iyi bir örneğidir. Asla dışsal kale almaya başvurmaz; yani kendini, karşısındaki kişilerin yerine koymaz ve onların zorluklarının farkına varmaz. Tam tersine, konuştuğu herkesin kendini onun yerine koymasını ve onun zorluklarının farkına varmasını ister. Bu tür kişileri dinlemek, özellikle bir doktorsanız ve onu dinlemek zorunda kalırsanız, çok sıkıcı bir deneyimdir. Şimdi, *haksızlık* sözcüğünün, içsel kale almada en çok sevilen sözcük olduğunu düşünüyorum. Bunu kendinizde de görüyor musunuz? Gizliden gizliye her şeyin *haksız* olduğunu düşünmüyor musunuz? Eğer düşünüyorsanız, sürekli içsel kale almanın muazzam bir kaynağına sahipsiniz ve günün her dakikası kuvvet kaybedeceksiniz, demektir. Demek istediğim, her gün, Çalışma'nın bakış açısından bir başarısızlık olacaktır. Öte yandan, içsel kale almanın sizdeki tipik biçimlerini gözlemlerseniz ve bunlarla özdeşleşmeyip kendinizi hatırlarsanız, *kendinize* bir tek *sizin* yardım edebileceğinizi ve tüm bu içsel kale almanın ve haksızlık hissinin faydasız olduğunu ve yalnızca gereksiz günlük duygulara sebebiyet verdiğini fark edeceksiniz. Ama hiç kimse içsel kale almadan muaf olduğunu düşünmesin.

İçsel kale alma, bir yandan da başkalarına karşı içsel hesaplar yapmak olarak tanımlanır. Üzerinize düşen bir işi yaparsınız ve başkalarının benzer bir işi yapmadığını hissedersiniz. Bunun üzerine, kelimelere dökerek ifade etmeseniz bile, içsel kale almaya başlarsınız. Başkalarının sizin gibi çalışması gerekmiyordur. Başkaları sizin yaptıklarınızı görmüyordur. Hiç kimse sizi takdir etmiyordur vb. Bunların hepsi, yapmak zorunda olduğunuz işi kendinizden hareketle yapmamaktan kaynaklanır; yapmak zorunda olduğunuz işi *siz kendiniz* istemiyorsunuzdur. Ne yapmak zorunda kalırsanız kalın, o işi yapmayı *isteyin;* böylece, o işi negatifleşmeden tamam-

layabilirsiniz ve dolayısıyla yorulmazsınız ve içsel hesaplar yapmazsınız. Bunun bize sürekli olarak hatırlatılması gerekir; kişinin kendi üzerinde doğru çalışmasının sırlarından biri olduğu için bu, hepinize sürekli olarak hatırlatılır. Bununla da kalmaz: *Sizde kuvvet oluşturur.* Kişinin Çalışma'yla ilgili anlayışına belki de hiçbir şey içsel kale alma kadar zarar vermez; başkalarına karşı içsel hesaplar yapmak ve bunun beraberinde getirdiği kendine acıma ve boğucu, negatif durumlar kişinin psikolojik ülkesinin tamamını adeta zehirli sivrisineklerle dolu bir bataklığa çevirir.

Şimdi, yapmak zorunda olduğum şeyi yapmayı *istersem*, başkalarına karşı içsel hesaplar yapmam. Ama yapmak zorunda olduğum şeyi, sürekli olarak başka birilerinin yapması gerektiğini ve benim yapmak zorunda oluşumun ise haksızlık olduğunu düşünerek yaparsam o zaman içsel hesaplar yapıyorumdur. Yani içsel kale alıyorumdur. Ve bu, kendimde sonu gelmez bir *içsel konuşma*ya –kendiliğinden sürüp giden bir tür içsel mırıldanma, sızlanma ve düşüncelere dalmaya– yol açacaktır ve kişinin tüm içsel hayatına yayılabilen ve onu karartabilen daimi bir gizli mağduriyetin kendi başına sürüp gitmesi, Duygusal Merkezin negatif parçasının çalıştığını gösterir. Dış hayatımızı –bedenlerimizi– saldırılardan korumamız gerektiğini biliriz. Ama daha da önemlisi, içsel psikolojik hayatımızı –psikolojik bedenimizi– saldırılardan korumamız gerekir ve bu, çok daha tehlikeli bir saldırı biçimidir. Çünkü bir insan dışsal fiziksel hayatını koruyabilir ama içsel psikolojik hayatını koruması gerektiğine ilişkin hiçbir fikre sahip olmayabilir. Dar görüşlü, katı, ters, gergin, üzücü, intikamcı, kıskanç, dengesiz, yorucu vb. olur. Bir başka deyişle, bedeninde yaşar ama kendinde içsel olarak ölüdür. Bedeni nasıl görünürse görünsün, Çalışma şunu söyleyecektir: "Bu beden canlıdır ama kendisi içsel olarak bir başarısızlıktır ve ölüdür. Yürüyen bir ölüdür." Bunların hepsi, erkekler için olduğu kadar kadınlar için de geçerlidir. Bay Ouspensky, sokaklarda ne kadar ölünün dolaştığına dikkatimizi çekmişti.

Bu nedenle, içsel kale almayı gözlemlemek ve ne olduğuna dikkat edip onu denetlemeye çalışmak gerekir. Bu, psikolojik sağlığa yol açacaktır. İçsel konuşmalarınıza dikkat edin. Saplantı haline gelen düşüncelerinize dikkat edin. Onları tadın ve negatif olup olmadığını görün. Onlarla mücadele etmeye çalışın. Onlardan nefret edin. Uyanmaya ve yapmak zorunda olduğunuz her şeyi *kendinizden, isteyerek* yapmaya çalışın. Hayatınızı yaşayabilecek tek bir kişi var ve o da sizsiniz. Ama kendi arabanızda sürücü koltuğunda mısınız ve dizginler elinizde mi? Aksi takdirde, hiçbir şeyi *isteyemezsiniz.*

İsa'ya atfedilen olağandışı ezoterik ifadeyi muhtemelen hepiniz işitmişsinizdir: "Kötüye karşı direnmeyin." (*Matta*, 5:39) Bu ifade, birçok dikkate değer anlama sahiptir. İnsan, kötü olduğunu düşündüğü şeyi, hoşlanmadığını düşündüğü şeyi, olmaması gerektiğini düşündüğü şeyi *istemelidir.* Ölebileceğinizi düşünürsünüz. Bunu isteyin. Artık korkmadığınızı göreceksiniz. Her şeye itiraz etmek kolaydır. İtiraz ettiğiniz şeyi istemek ise bambaşka bir şeydir. Her şeye itiraz ederseniz, içsel olarak tüm gün boyunca kale alacaksınız. Herkese karşı içsel hesaplar yapacaksınız. Ama itiraz

ettiğiniz birinin var olmasını *isterseniz*, her şey mucizevi bir biçimde değişecektir. Başınıza gelen şeyi isterseniz, kuvvet kazanacaksınız. Başınıza gelen şeye itiraz ederseniz, kuvvet kaybedeceksiniz. Bu çalışma nasıl kuvvet kazanılacağı hakkındadır.

* * *

İkinci Kısım Bu Çalışma'nın Ezoterik Hristiyanlık olduğunu birçok defa işitmişsinizdir. Farklı tarikatlara ve ritüellere vb. ait olan Egzoterik Hristiyanlık ise ayrı bir şeydir. Ezoterik Hristiyanlık, daha önceki tüm ezoterik öğretiyle bağlantılıdır ve bundan yaklaşık 2000 yıl önce yaşamış bir Şuurlu İnsan'ın öğretisinin bize ulaşan çok yetersiz fragmanlarının içsel anlamı hakkındadır. İsa, 8 No.lu İnsan'dı. Ama onun neler öğrettiği bize çok az aktarılmıştır. İnciller'de yazılanların çoğu, İsa'yı hiç bilmeyen ve şüphesiz kendi görüşlerine uygun olarak bir şey ekleyen veya olanları çarpıtan insanların aktardıklarıdır.

Şimdi, bir İncil'de içsel kale alma ve kişinin kendinden başlayarak bunu nasıl engelleyebileceği hakkında korunmuş bir mesel vardır. İçsel kale almaların hepsi, insanlarda her şeyden çok esasen Sahte Kişilikten doğar. İsa, Ferisileri eleştirmiştir ve "yaptıklarının tümünü kibir için yapan" Ferisiler bundan yüzyıllar önce yaşamış bir grup insan değildir, *şu anda* kendi içinizdeki *–şu anda sizin içinizdeki–* bir şeydir. (*Matta*, 23:5) Yani aslında yürekten olmadığı bir şeymiş gibi görünmeye çalışan sizdeki Ferisi'dir. Kişinin neredeyse hiçbir şey olduğunun farkına varması Sahte Kişiliğin, Ferisi'nin üstesinden gelmesidir. Şimdi, Sahte Kişilik kendine atfettiği muazzam önemle esip gürler: masaldaki kurbağa gibi şişip şişip sonunda patlar. Bu kadar çok içsel kale almaya neden olan şey kendimize verdiğimiz bu aşırı değerdir. İsa'nın havarileri, "imanlarının artırılmasını" diler. İman bir kuvvettir; duyuların sunduğu kanıtların ötesinde inanmayı sağlayan, kişiyi mekanik tepkilerinin üstüne yükselten, kendinin sınırlı insani anlayışının üzerinde bir şeyin olduğunu anlamasını sağlayan, bu Çalışma'yı yapmasını sağlayan kuvvettir. İsa, insanın doğal anlayışının üzerini anlayabilmesi için kuvvetini nasıl artırabileceği sorusuna bir meselle yanıt verir:

> "Elçiler Rab'be, 'İmanımızı artır!' dediler. Rab şöyle dedi: Bir hardal tanesi kadar imanınız olsa, şu dut ağacına, 'Kökünden sökül ve denizin içine dikil' dersiniz, o da sözünüzü dinler. Hanginizin çift süren ya da çobanlık eden bir kölesi olur da tarladan dönüşünde ona, 'Çabuk gel, sofraya otur' der? Tersine ona, 'Yemeğimi hazırla, kuşağını bağla, ben yiyip içerken bana hizmet et. Sonra sen yiyip içersin' demez mi? Verdiği buyrukları yerine getirdi diye köleye teşekkür eder mi? Siz de böylece, size verilen buyrukların hepsini yerine getirdikten sonra, 'Biz değersiz kullarız; sadece yapmamız gerekeni yaptık' deyin." (*Luka*, 17:5-10)

Hizmetkarın "Neden bütün gün çalışmak zorundayım ve benim kadar zor bir gün geçirmemiş olmana rağmen sana hizmet etmek zorunda kalıyorum?" gibi içsel hesaplar yapmasının pekala mümkün olabileceğine dikkat edin.

Great Amwell House, 7 Şubat 1948

VARLIK ÜSTÜNE YORUM

ÇALIŞMA-FİKRİ

Çalışma, bir insan endamı, kuvveti, konumu veya serveti değil, anlayışıdır der. İnsanın, bu bakımdan iki yanı vardır: Bilgi yanı ve Varlık yanı. Bunlar, gelişimlerine göre, bir insanın anlayışını oluştururlar. Çok bilgisi ama kötü varlığı olan bir insan, çok az *anlayacaktır* ya da hiçbir şey anlamayacaktır ve çok fazla yanlış anlayacaktır. Çok az bilgisi ama iyi varlığı olan bir insan ise yine çok az şey *anlayacaktır* ama bildiği şeyi anlayacaktır. Teorik olarak, Bilginin tam gelişimi ve Varlığın tam gelişimi, olası en bütünsel anlayışı verecektir. İnsan, bu konuyla ilgili daha pek çok şeye sahip olabilir. Bugün, *Varlık* hakkında bazı yorumlarda bulunacağım.

YORUM

Kısa bir süre önce, "Öz, Varlık'la ilişkilendirilebilir mi? Öz'ün, Varlığımızın gelişebilecek parçası olduğunu söylemek doğru olur mu?" şeklinde bir soru sorulmuştu. Genel bir bakış açısından, mekanik bir insanın Varlığı, o insanın olduğu her şeydir; yani Sahte Kişiliği, İmajinatif "Ben"i, edinilmiş Kişiliği, farklı çelişkili "ben"lerinin hepsi, tutumları, önyargıları vb. ve de onun gelişmemiş çocuk Öz'ü. Çalışma, bu yüzden, çok sayıda "ben"e ya da "ego"ya gönderme yaparak, mekanik bir insanın Varlığının çokluk-la karakterize olduğunu söyler. İnsan, bir değil, çokluktur ama bir olduğunu ve her zaman aynı olduğunu hayal eder. Bu yanılsama, onu kör eden İmajinatif "Ben" tarafından üretilir. Mekanik insanın Varlığının durumu budur. Bu, gerçek Varlık değildir. Şuurlu bir insan, gerçek Varlığa sahiptir. Bu noktayı inceleyelim. Şuurlu bir insanın Varlığı, bizim kavrayabileceğimiz hangi anlamda mekanik bir insanın Varlığından farklıdır? Mekanik insanda –yani şu anki halimizle hepimizde– birlik yoktur. Daha önce söylendiği gibi, mekanik bir insanın Varlığı –yani bizim Varlığımız– farklı "ben"lerin çokluğuyla karakterize olur. Ama bunu fark etmeyiz. Tek bir "Ben" olduğumuzu *hayal ederiz*. "Ben düşünüyorum," "Ben hissediyorum," "Ben istiyorum," vb. deriz. Bizde her zaman aynı "Ben"in etkin olduğuna inanırız. Ama tamamen yanılırız. Bu yalnızca imajinasyondur. Bizde tek bir kalıcı, değişmeyen "Ben"in etkin olduğunu *hayal ederiz* ve bu yanılsama, değişmediğimiz ve düşündüğümüz, söylediğimiz, yaptığımız ve hissettiğimiz her şeyin farkında olduğumuz gibi daha başka yanılsamalara yol açar. Bu İmajinatif "Ben" imajinasyondan inşa edilen Sahte Kişiliğin evinde ikamet eder. Bu, üzerimizde etkili olan ipnotizmin saçma ama son derece güçlü bir biçimidir ve eleştirel olmayan, samimi gözlem bunu zayıflatmaya başlayabilir. Zayıflamaya başlarsa, o zaman biraz olsun uyanmaya başlarız ve bunun sonucunda kendimize dair genel hissimiz, "Ben" hissimiz, kendimizle ve başkalarıyla ilişkimiz farklılaşmaya başlayacaktır. Kendimize dair sabit bir fikri zayıflatarak, değişim için küçük bir yer açmış

oluruz. Ama ipnotizmin bu biçimi, ne kadar saçma olursa olsun öylesine güçlüdür ki insanlar bundan nadiren uyanabilirler. Insanlar, bunun kendileri için geçerli olduğunu görmeyecektir. Uykudan uyanmayacaktır. Böylece, hayatlarını yanlış "Ben" hissiyle geçirirler. İnsan'ın kendine hiçbir faydası olmayan amaçlar doğrultusunda ipnotizmin farklı biçimleriyle uyutulduğunu bir an olsun kavrayamazlar. Her halükarda, uyanık ve tamamen şuurlu olduklarından emindirler. Daha önce söylendiği gibi, tüm gün boyunca münakaşa etseler bile kişinin tek bir gerçek, kalıcı "Ben"e değil, birçok farklı ve çelişkili "ben"e sahip olduğunun farkına varmak uyanmaya dönük bir adımdır. Neden? Çünkü bir insan artık İmajinatif "Ben" tarafından üretilen ve kendinin bir olduğu; birlik olduğu; değişmeyen, sürekli ve tutarlı bir birey olduğu yanılsamasının içinde yaşayamaz. Bazılarınız, bir adamın dışarıda melek gibi olup evinde nasıl şeytan olabildiğini düşünsün. Bunun, o adamın kalıcı, gerçek, değişmeyen, sürekli ve tutarlı bir "Ben"e sahip olduğunun bir işareti olduğunu mu söylerdiniz? Bu, onun birbirleriyle tümden çelişen sosyal "ben"ler ile baskın "ben"lere sahip olduğu anlamına gelmez mi? Ve daha başka bir sürü "ben"e de sahiptir. Ama onu kontrol eden tek –tamamen şuurlu– bir "Ben"e sahip olduğunu hayal etmektedir. Çok zeki insanların bile Varlıklarına atfettikleri bu "Ben"in bütünüyle hayali olduğunu kavrayamaması –veya buna tahammül edememesi– sizce de gülünç değil midir? Daha önce de söylediğim gibi, bu saçma bir yanılsamadır ama muazzam bir güce sahiptir ve çok az insan bundan kaçabilir. Bunun bir nedeni, yanılsamanın kişinin kibirini beslemesi ve kişinin bunun doğru olduğunu görebilmesine fırsat tanımamasıdır. Ama kişi bunu kendisi görmelidir. Bunun ona söylenmesi, öfkeye yol açar. Çalışma'nın kendini gözlemlemeyle başlaması bu yüzdendir. Açıkça şunları söyler: "Bunu kendiniz görün. Bunun böyle olduğunu kendinizde gözlemleyin. Bunun doğru olduğunu göstermek benim işim değil. Bunun doğruluğunu kendiniz görmelisiniz. Bir değil, çokluksunuz."

Şimdi, birliğe ulaşma, kalıcı bir "Ben"e erişme olasılığının İnsan'da saklı olduğunu ve İnsan'ın kendindeki Gerçek "Ben"e ulaşması için kendini geliştiren bir organizma olarak yaratıldığını ve buna ulaşmadığı için kendi içinde asla huzurlu olmayıp sürekli huzursuz olduğunu anlıyoruz. Kendinde saklı olan bu gizli hedefe erişebilmesi için, bu "Ben"e zaten sahip olduğu yönündeki yanılsama da dahil olmak üzere bir sürü yanılsamayı, bir sürü gerçek dışı şeyi bir köşeye fırlatıp uzun bir yolculuğa koyulması gerekir. Bu yanılsama bakımından, çıplak gerçeği görmeye başlamalıdır: bir değil, çokluktur ve bir anlamda kendi diye bir kişi yoktur, yalnızca onun adını kullanan ve kendi olarak kabul ettiği birçok insandan oluşan gerçekdışı bir şey vardır.

Şimdi, Şuurlu İnsan'a gelirsek, onun konumu farklıdır. Şuurlu İnsan'ın Varlığı birlikle –Gerçek "Ben"e sahip olmakla– karakterize olur. Bu nedenle, Varlığı bizim Varlığımızdan tamamen farklıdır. Bizim Varlığımızla karşılaştırıldığında gerçek Varlığa sahiptir. Şuurlu bir insan, gerçek Varlığa sahip olduğundan *yapabilir*. Birliğe sahip olduğundan, Gerçek "Ben"e sahip olduğundan *bir* iradeye sahiptir ve *bir* iradeye sahip olduğundan *yapa-*

bilir. Bize gelince, Varlığımızda birçok farklı "ben"e sahip olduğumuzdan bir iradeye değil, birçok iradeye sahip oluruz. Her "ben" kendi iradesine sahiptir ve her "ben" *kendi* istediği şey için irade gösterir. Bir "ben"in istediği şey, bir başka "ben"in istediğinden farklıdır. Mekanik bir insan gerçek "Ben"e sahip olamadığı için Gerçek İrade'ye de sahip olamaz ve dolayısıyla *yapamaz*. Yapabilecekmiş gibi *görünür*. Ama yaptığı şeyleri, onun üzerinde etkili olan koşullar ve eğitim belirler. Onları yapmak dışında bir şey elinden gelmez. Mekaniktir. Ancak mekanikliğine karşı gelmeye çalıştığında, bunun muazzam gücünün farkına varmaya başlayacaktır. Ouspensky, Gurdjieff'le yaptığı bir sohbette ona kendinin ne yapabileceği hakkında bir soru sormuştu. Gurdjieff şöyle yanıt vermişti: "*Sen* hiçbir şey *yapamazsın*. Bir insanın *yapabilmesi* için *olması* gerekir." Gurdjieff'in söylediği her şey gibi garip, özlü ve çarpıcı olan bu ifadeyi sık sık düşünmüşümdür. Bir insan *yapabilmek* için önce *olmak* zorundadır.

Bunların hepsinden, Çalışma'nın kastettiği anlamda Varlığın, gelişmiş İnsan'a –yani Gerçek Varlığa– işaret eder göründüğünü fark edeceksiniz. Şu anki halimizle Varlığa sahibiz ama bu her an değişen ve farklılaşan karmaşık bir Varlıktır. Gurdjieff, mekanik insanın varlığının halini, farklı metalik tozlarla dolu bir cam kapla karşılaştırmıştı. Şöyle demişti: "Her dokunuşta tozlar yer değiştirir. İnsan da işte bunun gibidir. Hayatta ve ortamdaki her değişim, her olay, her koşul, her ruh hali kaba dokunur ve tozlar hareket eder. Bu yüzden, metalik tozlar eriyip birleşene ve bir hale gelene dek kabın altında bir ateş yakılması gerekir."

Şimdi, bunun gerçekleşmeye başlaması için, bir erkek veya bir kadın Varlığı *çok istemelidir*. Gerçek Varlığa sahip olduklarını hayal etmelerinin hiçbir faydası olmayacaktır. Aslında, imajinasyon bütün eksikliklerimizi doyurabileceği için, bu durumda gerçek Varlığa sahip olmadığımızı görmemizi de engeller. Ama samimi ve özenli bir kendini gözlemleme, bize *hiç kimse* –hiçbir şey– olduğumuzu göstermeye başlar; görünüşümüz başkaları için belirli bir şey ifade etse de, hatta kendimiz için belirli bir şey ifade etse de içsel olarak bir sürü şeyin bir karışımıyız. Ama Gerçek "Ben" bizde mevcut olduğu için, ona çok istisnai koşullarda da olsa temas edebiliriz. Bunun ardından, Gerçek Varlığa sahip olmanın ne gibi bir şey olacağını biliriz. Daha önce duymuş olduğunuz gibi, bazen büyük ve uzun süreli baskıyla, tehlikeyle, hastalıkla, büyük bir felaketle veya bu türden başka bir şeyle yüz yüze kalınca insan kendindeki Gerçek "Ben"e temas edebilir. Derken, her şey değişir. Korku onu terk eder. Endişe onu terk eder. İçsel huzursuzluk onu terk eder. Bir anlığına, amacına temas etmiştir. Tüm "Ben" hissi dönüşmüştür. Artık şuurunda olduğu kişi değildir, başka bir kişidir; bütünüyle yeni bir kişidir. Sahte, gerçekdışı, geçersiz olan her şey ortadan kaybolur. Ama şu anki halimizle, buna kalıcı olarak erişmek için sahte, gerçekdışı ve uydurulmuş her şeye karşı uzunca bir mücadeleye girişmeliyiz. Yani talep edilen ödeme budur. Şimdi, bu anlamdaki ilk ödemelerden biri kendinizin bir değil, çokluk olduğunun farkına varmanızdır. Bu, *kendi üzerinde çalışmayı* gerektirir. Bu örnekten, Çalışma'da ödemenin ne anlama geldiğini görmeye başlıyor musunuz?

Great Amwell House, 14 Şubat 1948

ALIŞKANLIKLAR ÜSTÜNE YORUM

ÇALIŞMA-FİKRİ

Çalışma, kendimizi değiştirmeye başlamak için yeni bir tarzda düşünmemiz gerektiğini söyler. Çalışma, belirli bir yaştan sonra, her merkezde bir sürü edinilmiş alışkanlıktan başka bir şey olmadığımızı öğretir; Düşünme Merkezindeki alışkanlıklar; Duygusal Merkezdeki alışkanlıklar; Cinsellik Merkezindeki alışkanlıklar; Hareket Merkezindeki alışkanlıklar ve İçgüdüsel Merkezdeki alışkanlıklardan ibaret olduğumuzu söyler. Bütün bu alışkanlıklar bizi uykuda tutar çünkü merkezler çalışamaz ve dolayısıyla varoluşumuzu kendi istediğimiz gibi değil, bu alışkanlıkların dikte ettiği gibi sürdürürüz ve hayatlarımızın neden beklediğimiz gibi olmadığına hayret ederiz. Bunların alışkanlık olduğunun bile farkına varmayız. Durumun bu olduğunu görmeden ya da bilmeden, bu alışkanlıklar *oluruz*. Aynı zamanda, herkes isterse kolayca değişebileceğinden gayet emindir. İmajinasyonun bu biçimi, imajinasyonun diğer bütün biçimlerinde olduğu gibi, bizi uykuda tutmaya yardım eder. Şimdi, merkezlerimiz bu alışkanlıklar tarafından kaplanmış olmasalardı, her defasında bize ne söylediklerini işitebilirdik. Ama şu anki halimizle, merkezler bizimle *konuşmaz*.

YORUM

Yukarıdaki fikir ilk olarak, kendimizin yapısını inceleme gereksinimiyle bağlantılı olarak dile getirilmiştir. Makinemiz hakkında –bu durumda, alışkanlıklarımız hakkında– bir şey öğrenmeliyiz. Ama elbette ki bir makineye sahip olduğumuza inanmayız. İnsanlar genellikle alışkanlıkların yalnızca önemsiz bedensel alışkanlıklara işaret ettiğini düşünür. Düşünürken kullandıkları Entelektüel Merkezlerinin mekanik alışkanlıklarla dolu olduğunu ve Duygusal Merkeze ait hislerinin, duygularının da mekanik hissetme alışkanlıkları, duygu alışkanlıkları olduğunu anlamazlar. Bir başka deyişle, Entelektüel Merkez ve Duygusal Merkez uyanık değildir, alışkanlıklar tarafından kaplanmıştır.

Entelektüel Merkezi ele alalım. Birçok insan düşünmez, bunun yerine işitmiş oldukları fikirlere sahiptirler. Bu fikirler alışkanlık haline gelebilir; yani zihnin alışkanlıklarına dönüşebilir. Şimdi, bir erkek veya bir kadın biraz uyanmaya başlarsa ve kendisi için *düşünmenin* gerekliliğini görürse, Düşünme Merkezleri edinilmiş ve ödünç alınmış pek çok fikir ve gelenekle dolu olduğu için nasıl düşünmeye başlayabileceklerine dair kesinlikle hiçbir fikre sahip olmadıklarını göreceklerdir. Elbette ki uyuyan İnsan'ın bu dünya üzerinde hizmet ettiği Doğa'nın amaçları bakımından, herkesin gerçekten *düşünmesi* Doğa'nın çıkarına aykırıdır. Sanıyorum ki bir hayvan –mesela bir at– düşünmeye başlarsa, benim atlarla ilgili her zaman çektiğim sıkıntılardan tamamen ayrı olarak, birçok sorun baş gösterecektir.

Ama sadece ya hayvanlar gerçekten düşünebilseydi diye bir düşünün. Ayrıca fikirleri, sloganları, önyargıları, gelenekleri, moda sözleri ve hatta okuduğumuz en son şeyi takip etmek yerine, hepimizin gerçekten düşünebildiğini tasavvur edelim. Hepimiz tamamen kendi başımıza düşünebilseydik, yeni bir dünyada yaşayabilirdik. Ama şu anki halimizle yetiştirilme tarzımıza, sınıfımıza, eğitimimize, içsel düşmanlıklarımıza, kıskançlıklarımıza ve hınçlarımıza göre edinilmiş fikirlerden, ödünç alınmış fikirlerden, bize doğru olduğu öğretilen şeylerden vb. hareketle düşünürüz. Gurdjieff'in bir zamanlar söylediği gibi: "Böyle bir insan düşünmez. *O* düşünür; kendisi değil. Böylece, hiçbir zaman düşünmeden yaşar ve ölür." Bir başka bağlamda, şunları söylemişti: "Öncelikle Entelektüel Merkezi uyandırmaya çalışmalıyız. Yani insanın kendi başına düşünmeye başlaması gerekir. Bu Çalışma, bir erkeği veya bir kadını düşünmeye –ve tamamen yeni bir tarzda düşünmeye– sevk etmek içindir." Ouspensky de birçok defa açıkça şunları söylemişti: "Kendini gözlemleme ve Kendini Hatırlama arasındaki farkın tam olarak ne olduğunu sormaktan neden hiç vazgeçmiyorsunuz? Bunu ben açıklayamam. Kendiniz görmelisiniz. Gözlemlemeye çalışın; kendinizi hatırlamaya çalışın. *Kendi başımıza düşünmeye* başlamalısınız. Çalışma, sizi düşünmeye sevk etmek içindir; ne olduğunuzu, ne istediğinizi ve aslında neden var olduğunuzu düşünün. Yalnızca *düşünmeye* başlayarak hayatınızı değiştirebilirsiniz. Hayatınızın kendini olduğu gibi tekrarlamasını mı istiyorsunuz? Öyleyse, düşünmeye çalışmayın bile. Fikirlerinizle yolunuza devam edin. Ama her şey zaten gerçekleşmiş olduğu gibi yinelenecektir ve hayatınızı tam olarak eskisi gibi tekrarlamanız gerekecektir."

Şimdi, bu benim çok ilgimi çekmişti. O zamana kadar, insanın kendindeki herhangi bir şeyi değiştirebilmesi için sigara içmek gibi fiziksel bir alışkanlığı terk etmesi gerektiğine inanmıştım. Kendindeki herhangi bir şeyi değiştirebilmesi için kişinin yeni bir tarzda düşü*nmeye* başlamasının şart olduğunu ve *düşünmede* bir değişim olmadıkça, kişinin kendinde hiçbir değişim olamayacağını hiç fark etmemiştim. Yani kişinin, başka herhangi bir şeyi değiştirebilmek için önce *en üstten* –zihinden– başlaması gerekiyordu. İşte bu nedenle, bu gece size, bunun ne anlama geldiğini göstermeye çalışacağım. Bu, Çalışma'da ve aslında tüm ezoterik öğretide ve İnciller'de çok önemli bir fikirdir. Zihin değişmedikçe kişinin kendini değiştiremeyeceğini anlayın. Aynı *zihinsel tutumlara*, önyargılara, fikirlere vb. sahip olduğunuz sürece, –istediğiniz kadar deneyin– değişmeye başlayamazsınız. Öncelikle tüm bakış açınızı, tüm düşünce biçiminizi değiştirmedikçe aynı kalacaksınız. Bay Ouspensky'nin söylediği gibi "Değişmek için öncelikle tutumlarınızı değiştirmelisiniz."

Şimdi, kendini değiştirmenin anahtarı hakkında İnciller adı verilen olağanüstü üründe söylenenlerin üzerinde durarak başlayalım. Kendini değiştirme, içsel evrim fikrinin büyülü bir sözcükle başladığına dikkat edin. Yunancadaki bu sözcük μετανοια'dır. Bu Çalışma'yla bağlantılı olarak bu sözcüğü benden çok sık duydunuz ve bunu ne kadar tekrarlasak az olacağını düşünüyorum. İnciller ve onların tüm içsel psikolojik öğretileri için

başlangıç niteliğinde olan bu sözcük, hatalı bir biçimde "pişmanlık-tövbe" olarak çevrilmiştir ama aslında "zihninizi değiştirin" anlamına gelir. Bir başka deyişle, "yeni bir tarzda düşünmek" demektir. μετα=zihin ve νοια=ötesi sözcüklerinin birleşiminden oluşan bu ifade "zihninizin ötesinde düşünmek" anlamına gelir ve Ezoterik Hristiyanlık olan bu Çalışma'nın kendimizi değiştirmek için yeni bir tarzda düşünmemiz gerektiğini öğretirken dikkat çektiği şeyin aynısıdır. İsa, derilere bürünmüş garip bir figür olarak karşımıza çıkan Vaftizci Yahya hakkında "Göklerin Egemenliği'nde en küçük olan ondan üstündür ama kadından doğanlar arasında ondan daha üstün biri çıkmamıştır," demiştir. İşte bu şekilde sözü edilen Vaftizci Yahya, iki şeyi öğretmiştir: "Tövbe edin! Çünkü Göklerin Egemenliği yaklaştı." (*Matta,* 4:17) Bu aslında "düşünme biçimlerinizi değiştirin" olmalıydı. Peki ama neden? "Çünkü Göklerin Egemenliği yaklaştı." Bu neyi ifade eder? Çalışma'nın öğrettiği şeyin aynısını ifade eder. Paralelliği görebiliyor musunuz? Elbette ki görebilirsiniz. Çalışma, *İnsan* hakkında neyi öğretmektedir? İnsan'ın aynı olmadığını söyler. İnsan'ın birçok farklı türü ve derecesi vardır: 1 No.lu İnsan, 2 No.lu İnsan, 3 No.lu İnsan; yani Hareket-İçgüdüsel İnsan, Duygusal İnsan, Entelektüel İnsan. Çalışma, bunların birbirlerini asla anlayamayacak olan mekanik insanlar olduklarını ve dolayısıyla "Diller Karmaşası Çemberi" ya da "Babil"i oluşturduklarını söyler. Bunun ardından, İnsan'ın daha yüksek kategorilerinden söz eder: 4 No.lu İnsan'ın tek-yönlü bir insan –örneğin Hareket Merkezli İnsan– olmadığını, onda bütün merkezlerin çalıştığını söyler. Bunun ardından Şuurlu İnsanlık Çemberi gelir: 5 No.lu İnsan, 6 No.lu İnsan, 7 No.lu İnsan. Bunlar "Göklerin Egemenliğini" oluştururlar. Bu örnekten, Çalışma'nın İnsan'ın farklı kategorileri hakkındaki öğretisinin sizi –eğer öğretiyi anlarsanız– *yeni bir tarzda düşünmeye sevk ettiğini* göreceksiniz. Beni dinlerken biraz sabredersenız, İsa'nın öğretisini müjdeleyen Vaftizci Yahya'nın mesajının, Çalışma'yla aynı mesajı verdiğini göreceksiniz. Her ikisi de "Yeni bir tarzda düşünün," ve "Şuurlu İnsanlık Çemberi" –yani Göklerin Egemenliği– vardır," demektedir. Günümüzde insanlar, Yeryüzü üzerinde Cennet'i oluşturmayı arzuluyor. Kişi etrafına bakmalı ve neler olup bittiğini düşünmelidir. "İnsanlığın değişebilmesi, her şeyin daha iyi bir duruma gelebilmesi için her erkeğin ve her kadının kendi üzerinde çalışmaya başlaması ve uykudan uyanmaya uğraşması gerekir." Gurdjieff bu tür ifadelerinde, aşağı seviyedeki bu önemsiz gezegende bir şeyin daha iyi duruma gelebilmesi için gereken koşullara birçok kez dikkat çeker. Şu anda, her şey oluşabileceği tek biçimde oluşmaktadır. İnsan sanki *yapıyormuş* gibidir. Ama ancak Şuurlu bir İnsan yapabilir. Bu nedenle, her şey oluşabileceği tek biçimde oluşur. Bu durumda, Determinizm teorisi doğrudur. Ama bir insan değişebileceğine ve dengeli bir insan, hatta Şuurlu İnsan haline gelebileceğine göre başkaları da bireysel çalışma yoluyla, kendini değiştirmek suretiyle değişebilir; işte o zaman, şeyler oluşabileceği tek biçimde oluşmayacaktır. Bir insan, kendi üzerinde çalışarak başkalarını değiştirebilir ve başkaları da başka insanları değiştirebilir ve bu böyle devam edip gider. Ama bütün insanlık uykudaysa, hiç kimse *kendini* değiştirmek için ne yapması gerektiği-

ni anlamıyorsa o zaman her şey –deterministik olarak– devam edebileceği tek biçimde devam edecektir.

Şimdi, Düşünme Merkezi ya da Entelektüel Merkeze ve yeni bir tarzda düşünme sorununa dönelim. *Daha yüksek insanlar*ın olduğunu duyduğumuzda derinden düşünürüz. İnsan'ın *yaratıldığını* –ve kendini geliştirme deneyi olarak yaratıldığını– duyduğumuzda derinden düşünürüz. Bu gezegen üzerindeki hayatın, biz uyanmaya çalışmadıkça kendi çıkarlarımıza olmadığını duyduğumuzda derinden düşünürüz. Mekanik insanlar olduğumuzu ve Babil Çemberi'ne ait olduğumuzu duyduğumuzda derinden düşünürüz. Kendimizi değiştirmedikçe her şeyin aynı kalacağını duyduğumuzda derinden düşünürüz. Varlık seviyemizin hayatımızı çektiğini duyduğumuzda derinden düşünürüz. Şu anki gibi kalırsak, her şeyin tıpkı eskisi gibi kendini tekrarlayacağını duyduğumuzda derinden düşünürüz. Örneğin, aynı hayatı tekrar tekrar yaşamayı ister misiniz? Çalışma, kendinizde hiçbir şeyi değiştirmezseniz, hayatınızın sonsuza dek tekrarlanacağını söylemektedir. Çalışma'yla herhangi bir zihinsel temas kurduğunuzda ve Çalışma'nın ne hakkında olduğunu kendi başınıza çözmeye çalıştığınızda ve böylece daha önceki sözde düşünmenizi değiştirdiğinizde, genel olarak konumunuzu bütünüyle farklılaştırmaya başlayabileceğinizi duyduğunuzda derinden düşünürsünüz. Derin düşünmek, düşünme biçiminizi büküp kendinize geri yöneltmek anlamına gelir. Hayatınızı bir düşünün: şeylerin farklı olmasını mı istersiniz, yoksa aynı şeylerin yinelenmesini mi? Her şey tekrarlanır; kış ve yaz gibi. Aynı kalırsanız, aynısını deneyimleyeceksiniz. Bunu, elbette ki günden güne görebilirsiniz. Ama Çalışma bunun, hayattan hayata da geçerli olduğunu söyler çünkü her şey bir döngü olarak vardır ve her şey tekrarlanır. Şimdi, bu biçimde derin düşünmeye başladığınızda, kendi başınıza düşünmeye başlarsınız ve bu, kendini değiştirmenin başlangıç noktasıdır. Ne olduğunuzun sorumluluğunu üstlenmeye başlarsınız. Kendinizde bir şeyi değiştirmek için hiçbir çaba harcamazsanız, her şeyin günden güne ve hayattan hayata tekrarlanacağını görmeye başlarsınız. Bir propaganda çocuğu gördünüz mü hiç? Onu değiştiremezsiniz. Sabit fikirlere sahiptir. Kişi bunu derinden düşünürse, yeni bir tarzda düşünmeye başlar; yani kendi başına düşünmeye başlar. Kendiniz üzerinde çalışmadığınız sürece, aynı şeye tekrar tekrar sahip olacaksınız. Bunu ister misiniz? Kendi adıma buna *Hayır* derdim. Peki o zaman bana ne yardımcı olabilir? İçsel kale almaya devam ediyorsam; hiç mücadele etmeksizin negatif durumlara teslim olmaya devam ediyorsam; her şeyle, her düşünceyle ve her ruh haliyle özdeşleşiyorsam bu Yeryüzü üzerindeki hayatımı ve anlamını kesinlikle anlamam. İşte bu yüzden, bu Çalışma'nın öğrettiklerini derinden düşünmenizi istiyorum çünkü ancak onu özel olarak derinden düşündüğünüzde zihninize girebilir ve zihninizi farklılaştırabilir ve bu –yani yeni bir tarzda düşünmek– her birinize, Varlığınızı değiştirme olasılığını açar. Aynı zihinsel tutumları, aynı önyargıları, aynı sorgulanmamış bakış açılarını, aynı sabit fikirleri ve görüşleri korumaya devam edin: *kendinizdeki hiçbir şeyi değiştiremezsiniz.* Öncelikle, *zihin* değişmelidir. İşte bu yüzden başlangıç noktasının μετανοια olduğu söy-

lenmektedir. Bir başka deyişle, farklı bir erkek veya farklı bir kadın olabilmeniz için önce zihin değişimi gerekir.

Şimdi, bu söylenenlerin hepsi, Entelektüel Merkez ve onun değiştirilmesi hakkındadır çünkü Çalışma, *yeni bir tarzda düşünmeye* başlamadığınız sürece hiçbir şeyi değiştiremeyeceğinizi ve her şeyin eskisi gibi devam edeceğini öğretmektedir. Bu Çalışma, Daha Yüksek Merkezlerle bağlantı kurmanızı sağlayabilecek, entelektüel olarak doğru düşünceler ve fikirler sunar, yani bir başka deyişle, sizi başka bir kalıcı, kadim hakikat düzeninin alıcısı haline getirir. Ama her şeyin *bundan* ibaret olduğunu bir an bile düşünmeyin. Yalnızca doğru düşünmeye, doğru bilgiye değil, doğru Varlığa da sahip olmaya başlamalısınız. Doğru Varlık nedir? Varlık, hakikatten farklıdır. Varlık şunun gibi bir şeydir: İyi = iyi niyet. İrade, Varlığa aittir. Hayır nedir? Yunancada hayır=lütuf – merhamet anlamına gelir. John'un İncili'nde, İsa hakkında şunlar söylenir: "O'nun yüceliğini, Baba'dan gelen, lütuf ve gerçekle dolu biricik Oğul'un yüceliğini gördük." (*Yuhanna*, 1:14) Dikkat ediniz, lütuf önce gelmektedir. Sadece fanatik hakikat-insanlarınızı ele alın ve derinden düşünün.

Great Amwell House, 21 Şubat 1948

ZAMAN ÜSTÜNE YORUM

ÇALIŞMA-FİKİRLERİ

1) Merkezler farklı hızlarda çalışır.
2) Bir keresinde, Ouspensky "Zaman nedir?" diye sorduğunda, Gurdjieff şöyle yanıt vermişti: "Zaman Nefes'tir."

YORUM

Birinci Kısım Bu yorum, Çalışma'nın Zaman hakkındaki bazı fikirleri üzerinedir. Farklı merkezlerdeki hız sorunuyla başlayacağız. İnsan'daki merkezler aynı hızda çalışmaz. "Merkezlerin hızı" teriminden ne anlaşılabilir? Şu örneği düşünün: Merdivenleri koşarak inerken nasıl hareket ettiğinizi *düşünecek* olursanız, muhtemelen düşersiniz. Neden? Çünkü düşünmeniz, hareketinizden daha yavaştır. Yine, arabanızı nasıl sürdüğünüzü düşünmeniz gerekirse, muhtemelen kaza yaparsınız. Neden? Çünkü arabanızı sürmeyi *bildiğinizde*, onu nasıl süreceğinizi nadiren düşünürsünüz. Merdivenleri koşarak inerken ya da araba sürerken sizin sorumluluğunuzu ne üstlenir? Hareket Merkezi. Bu merkezin zihni çalışıyordur. Bu merkezin hızı, olağan düşünüşümüzün hızını geçer. Olağan düşünmemiz derken Entelektüel Merkezin bir parçası –en yavaş parçası– olan Biçimlendirici Merkezimizi kastediyorum. Örneğin, çok daha hızlı olan ve insanların

sezgi olarak adlandırdığı şeyle karşılaştırılabilen Duygusal Düşünmeden bahsetmiyorum.

Şimdi, yavaş bir kişinin bir şeyi yavaş algıladığını, hızlı bir kişinin ise hızlı algıladığını anlarız. Yavaş kişi, her şeyi teker teker algılarken hızlı kişi iki şeyi birarada algılar. Dolayısıyla hızlı kişi, iki şey arasında yavaş kişinin göremediği bağlantıları görür. Bazı insanlar "Birer birer" demeyi sever ve bunun iyi, sağlam bir düstur olduğunu düşünürler. Başka bir şeye geçmeden önce ellerindeki işi bitirmeyi severler. Örneğin, birliklerini güçbela doğru kanada yerleştirdikten sonra, o sırada düşmanın silahlarını tam karşılarına yığdığını fark edince şaşırırlar. İkinci ya da karşıt kuvvet açısından değil, yalnızca yapmayı arzuladıkları şey açısından düşünebilirler.

Şimdi, daha hızlı olmaktan kasıt, daha çok anlama yeteneğine sahip olmaktır. Belki de hepimiz bir sürü şeyi birarada görebildiğimiz farklı şuur parlama anları yaşamışızdır. Bunun, daha yüksek bir hız oranına sahip olan ve "her şeyi birarada" görebilen bir merkezin kimi parçalarının çalışmasından kaynaklandığından emin olabiliriz. Şimdi, hızı çok yüksek olan bir merkez çalışırken, her şeyin hem çok yavaş aktığı hem de her şeyin göz açıp kapayıncaya kadar geçtiği paradoksunu yaşarız. Hayatlarımız bazen bu ikilem içinde görünür ve hayatlarımızın her zaman böyle olduğunu söyleyebilirim. Örneğin bir trafik kazası yaşadığınızda, Hareket Merkezinde şuurlu duruma gelebiliriz. Bu merkez, Entelektüel Merkezin kullandığımız normal parçasından 30.000 kat daha hızlı çalışır. Bu nedenle her şeyi ağır çekimdeymiş gibi görürüz. Neden? Çünkü daha çok izlenim alıyoruzdur. Hareket Merkezinde anlık olarak şuurlu olduğumuzda, algılama hızı en azından yaklaşık olarak 1/30.000 oranında muazzam bir biçimde artar. Engelli at yarışı görüntülerinin yer aldığı bir sinema filmine gidersenız ve diyelim ki sinema perdesine saniyede yalnızca altı resim yansıtılırsa, atların şimşek gibi ve dörtnala koştuğunu görürsünüz. Normal oran, diyelim ki 24 olsun. Şimdi, sinema perdesine saniyede mesela 40 resim yansıtırsanız, atlar engellerin üzerinden zahmetsizce, zorlanmadan ağır ağır süzülüyorlarmış gibi görünür. Aslında hiçbir şey yapmıyorlarmış izlenimi edinirsiniz; adeta içinde bulundukları ortam, onları yukarı çeken veya aşağıya doğru iten vakumlar ve basınçlar oluşturuyormuş gibidir. Şimdi, daha yüksek bir hız oranında çalışan bir merkezde ya da bir merkezin parçasında bir anlığına şuurlu duruma geldiğimizde, her şeyi ağır çekimde görürüz. Saniye başına daha çok fotoğraf çekeriz. Arabamız diğer arabaya çarpmadan önce sonsuz bir zaman varmış gibidir. Yine de her şey göz açıp kapayıncaya kadar olup bitmiş gibidir. Evet, olağan merkezlerimiz için her şey yarım saniyede olup bitmiştir. Ama daha yüksek hızda çalışan bir merkez için bu yarım saniye muazzam bir biçimde genişletilmiş duruma gelir ve böylece, kaza gerçekleşmeden önce uzun bir süre geçmiş gibi olur. "Zaman"ın bu ikili deneyimi, her zaman ilgimi çekmiştir.

Duygusal Merkezi ele alalım şimdi. Bu merkez, gerçekten çalışıyorsa, bir sürü şeyi birarada görebilir ve öylesine çok şeyi biraraya getirip bir bütün halinde birleştirir ki yaptığı şey, durugörü gibi görünür. Ama Duygusal Merkez negatif duygulara ve kendine dair kişisel duygulara gömülü ol-

duğu için asıl görevini nadiren yerine getirebilir ve genellikle de bizi hasta eder ancak. Bir merkezin yüksek hızda çalışmasının *genişletilmiş* zaman ve düşük hızda çalışmasının ise *sıkıştırılmış* zaman anlamına geldiğini kavrayabilirseniz bu, "zaman" deneyimimizin durumumuza göreli olduğunu fark etmenize yardımcı olabilir. Örneğin, muazzam bir müzikal kompozisyonun küçük, dar orkestralar için sıkıştırıldığını ve daha sonra da bütün içsel oktavlarının, varyasyonlarının ve inceliklerinin işitilebileceği biçimde genişletildiğini hayal edebilirsiniz. Merkezlerin küçük parçalarındaki hayatlarımız da böyledir. Genişletilmiş zaman anlamında, bir *zaman değişimi* yaşamış insanların kayda geçirilmiş pek çok deneyimi vardır ve bunlar literatürde çok eski tarihlere kadar gider. Örneğin, günlerce veya yıllarca bir yerde, hayatın başka bir seviyesinde olduklarına inanmışlar ve olağan zaman hızına geri döndüklerinde yalnızca birkaç saniyenin geçtiğini anlamışlardır. *Bizim* zamanımızın her saniyesi, zamanın başka birçok ölçeğini içermektedir. İnsan'daki Daha Yüksek Merkezler, İnsan'daki bütün merkezler ve merkezlerin bütün parçaları içinde en yavaş çalışanı olan Biçimlendirici Merkezle karşılaştırıldıklarında muazzam hızlarda çalışırlar. İnsanın bütün hayatı, Daha Yüksek Merkezlerden görüldüğünde, bir an olabilir. Evet ama hayatınızın herbir anı da paradoksal bir biçimde bir ömür haline gelebilir.

Rüyalarda zaman, açık bir biçimde farklılaşır. Rüyalar birçok türdedir ve farklı merkezlerden gelirler. Bazı uzun rüyalar, saat zamanına göre yalnızca birkaç saniye sürer. Kişi böylece psişik ya da içsel zamanının güneş ya da saat zamanından –ya da daha kabaca ifade etmek gerekirse fiziksel ya da dışsal zamandan– farklı olduğunu görmeye başlar. Bedenlerimizin görünür ya da dışsal yüzeyi, değişmeyen ve hepimiz için aynı hızda devam eden fiziksel zamandadır; buna rağmen, şahsen ben bunun da değişip değişmediğini merak ediyorum çünkü bir günde çok fazla "zaman" varmış gibi görünürken, başka bir günde çok az varmış gibi görünüyor. Yine de zamanın bir türü hepimiz için aynı biçimde ilerlemeseydi, birdenbire görünüp kaybolabileceğimiz için bu garip olurdu. Dolayısıyla, bedenlerimiz tek bir zamanda kalır. Zihinsel hayatımız, düşüncelerimiz, hislerimiz, kısacası içsel psişik hayatımız ise zamanın birçok çeşidini deneyimleyebilir. Şimdi, her bir merkez, hayatın bir boyutuyla ilişkili özel bir tür zihindir ve her merkez kendi hızına sahiptir ve yine, bir merkezin her bir parçası da bir alt zihindir ve kendi hızına sahiptir. Her bir merkezin kendi enerjisi ya da "yakıtıyla" çalıştığını duymuşsunuzdur. Bu farklı enerji maddesi, Çalışma'da Hidrojenler olarak adlandırılır. Şuurumuzun genellikle ikamet ettiği yer olan Entelektüel Merkezin Biçimlendirici Parçası *Hidrojen 48* ile çalışır ve bu çok yavaş bir merkez ve ağır bir yakıttır. Duygusal Merkez, yoğunluğu bunun yarısı olan "yakıt" ya da enerjiyle çalışmalıdır; yani *Hidrojen 24* ile. Böyle çalışırsa, teorik olarak, en yüksek oranında Biçimlendirici Merkezden 30.000 kat daha hızlı çalışabilir. Ama genellikle daha yoğun bir yakıtla çalışır. Böyle çalıştığında bile, Duygusal Merkezin hızını negatif durumlarda, kıskançlıkta, şüphede vb. gözlemleyebilirsiniz. Cinsellik Merkezi *Hidrojen 12* ile çalışmalıdır ama nadiren bununla çalışır ve genellikle *Hid-*

rojen 48 kullanır. Hareket Merkezi *Hidrojen 24* ile çalışmalıdır ve tehlike anlarında bunu yapabilir ya da tam tersine, insanın korkudan donup kaldığı anlarda çalışmayı durdurabilir. Bu merkezin uygun Hidrojen kullanması idmanlar yoluyla sağlanabilir; örneğin hokkabazlar uzun bir eğitim sonucunda hareketlerini zihinden daha hızlı yapar ve onları gözlerinizle takip edemezsiniz. Daha Yüksek iki Merkez *Hidrojen 12* ve *Hidrojen 6* ile çalışır. Bunlardan herhangi birinde şuurlu olsaydık –gözün ardında bunlardan biri veya diğeri olsaydı– bir hokkabazın hareketleri, bir açıdan söylersek, son derece yavaş görünürdü. Enerji maddesi ne kadar yoğunsa, çalışma o kadar yavaş olur. Mutlak'ta –Yaratılış Işını'nın zirvesinde– *Hidrojen 1* olarak adlandırılabilecek en ince enerji, her şeye aynı anda nüfuz eder ve kavrar. Onun çalışma hızı, tüm insan kavrayışının ötesindedir. Saniyede 130.000 küsur mili aşan ışık hızı, bununla karşılaştırıldığında çok çok yavaş kalır.

İkinci Kısım – Bir keresinde, Ouspensky "Zaman nedir?" diye sorduğunda, Gurdjieff şöyle yanıt vermişti: "Zaman Nefes'tir." Bu ne anlama gelebilir? Biraz düşündüğümüzde, canlı şeylerin aynı hızda nefes alıp vermediğini fark edebiliriz. Örneğin, amip gibi minicik bir organizma, minicik bir canlı hücrenin nefes alıp verişinin üç saniye sürmesini hayal edemeyiz. Şimdi, İnsan'ın nefes alıp verişi yaklaşık olarak üç saniyedir. Nefes alıp verişi –yani solunumun tam döngüsü– dakikada yaklaşık 20 kez gerçekleşir. Zatürreede, oksijen alışı ciğerlerin hastalıktan etkilenmiş parçaları tarafından zayıflayınca, daha fazla oksijene gereksinim duyulduğu için kişinin daha hızlı nefes alıp vermesi gerekir. Yine de ortalama "soluma süresi" üç saniyedir.

Bay Ouspensky, Gurdjieff'in önerisiyle, bu fikirle –yani Zaman Nefes'tir fikriyle– bağlantılı olarak bir "Zaman Tablosu" oluşturmuştu. Ama öncelikle, Gurdjieff'in "Zaman Nefes'tir" derken neyi kastettiğini anlamalıyız. Gurdjieff, İnsan'ın içinde yaşadığı Zaman *türü* derken onun Zaman'la ilişkisini kasteder. Zaman'ın farklı merkezlerde farklı olduğunu görmüştük. Muhammed, su dolu bir kabın masadan düştüğünü görmüştü. Transa geçip uzun bir süreliğine Cennet'e gitmişti. Tekrar uyuduğunda –yani olağan Zaman'da tekrar ortaya çıktığında– su henüz yere dökülmemişti. Demek ki o, Zaman'ın farklı bir düzenindeydi. Şimdi, Yeryüzü, Çalışma'nın bakış açısından canlı bir şeydir ve onun Zaman'ı bizim Zamanımızdan farklıdır. Zaman'ın yalnızca farklı merkezler için değil, varlıkların farklı sınıfları için de farklı olduğunu anlayın. Mesela bir hücrenin Zaman'ı bizim Zamanımızdan farklıdır. Hücre, bizim bakış açımızdan, çok kısa bir süre yaşar. Yine de *kendisi için* en az bizim kadar uzun yaşar.

"Zaman Tablosu"nun bu zor fikri nasıl yansıttığına kısaca bir göz atalım. Bu Tablo'da her şeyden önce İnsan'ın yalnızca belirli bir süre –kabaca bir saniyenin on binde biri kadar– devam eden bir *izlenimi* alabileceği fikrine sahibiz. Bir saniyenin on binde biri kadar süren bir elektrik kıvılcımı, bir ışık flaşı onun gözünde –yani retinasında– bir etki yaratabilir. Çok daha hızlı bir şey ise hiçbir izlenim oluşturmayacaktır. Göz için fazla hızlı olduğundan, gözün mekanizmasını etkilemeyecektir. Kulak için de aynı şey

geçerlidir. Kulak, sesin yalnızca belirli bir noktaya kadar olan titreşimlerini alabilir. Bir sonraki fikir, *Zaman Nefes'tir* fikridir. İnsan için Nefes, daha önce söylendiği gibi, yaklaşık olarak üç saniyedir. Sonra, "Uyuma ve Uyanma Süresi" adı verilen ilginç bir fikre geliriz. Küçük veya büyük bütün organizmalar uykudayken bir zaman ve uyanıkken bir zamana sahiptir ve bunlar, Varlıkların farklı sınıfları için tamamen farklıdır. Son olarak, "Hayat Süresi" gelir. İnsan için bu yaklaşık olarak 80 yıldır. Bu sayıların yaklaşık olduğunu anlayın. Dikkat ederseniz, her derecenin arasındaki ilişki yaklaşık olarak 30.000'dir. Yani bir saniyenin on binde birinin 30.000 katı –İnsan'da "izlenimleri en hızlı algılama zamanı"– üç saniyedir ve bu, İnsan'ın nefes alıp verme süresine eşittir. 3 saniyenin 30.000 katı, yaklaşık olarak uyuma ve uyanma süresine –24 saate– ya da gece ve gündüze eşittir. Gece ve gündüzün 30.000 katı yaklaşık olarak 80 yıldır; yani insanın hayat süresine eşittir.

Şimdi, bu gece daha ilerilere gitmeyeceğiz ve İnsan'ın altındaki dünyanın –İnsan'ın oluşturulduğu hücreler dünyası veya kozmosunun– farklı bir "zaman"a sahip olduğunu ve İnsan'ın içinde yaşadığı dünyanın ya da kozmosun –yani Organik Hayat'ın– İnsan'la karşılaştırıldığında başka bir "zaman"a sahip olduğunu söylemekle yetineceğiz. İnsan hücrelerden –sayısız hücreden– oluşur. İnsan, Yeryüzü üzerindeki Organik Hayat'ta yaşar. Hücre, İnsan'la karşılaştırıldığında sonsuz karşısında sıfır gibidir. İnsan, Yeryüzü üzerindeki tüm canlı Organik Hayat'la –bitkiler, balıklar, kuşlar, hayvanlar vb.– karşılaştırıldığında yalnızca bir noktadır ve dolayısıyla, sonsuz karşısında sıfır gibidir. Daha sonra, bu konu hakkında daha çok şey söylenecektir. Bir insanın Organik Hayat'a nazaran önemsiz olduğuna ve insanın bedenindeki tek bir hücrenin insana nazaran önemsiz olduğuna dikkat edin.

Şimdi, şu soruyu sorabilirsiniz: "Bunların hepsinin her şeyi karmaşıklaştırmak dışında ne faydası var?" Sorunumuz, yanlış "Ben" hissinden mustarip olmamızdır. Bu Çalışma, tamamen farklı bir "Ben" hissine erişmekle ilgilidir. Bunu yapabilmenin bir yolu, Sahte Kişiliğimizden hareketle alçakgönüllüymüşüz gibi davranmak yerine, içsel anlayışımızdan hareketle her şeyin Toplamında çok küçük olduğumuzu kavramaktır. Bu duygusal algılama, Duygusal Merkezi arındırır. Neden? Bunu kendiniz düşünün, tefekkür edin. Çalışma şöyle der: "Hiçliğimizin farkına varmalıyız." Evet ama yapay olarak değil, gerçek anlamda. Bu, Duygusal Merkezi kişinin kendiyle ilgili duygularından arındırır ve böylece, onu tesirlerin farklı bir düzenine –yani bizde tamamen oluşturulmuş ve sürekli olarak çalışan Daha Yüksek Merkezlere– açar; ne var ki olduğumuz halimizle ne söylediklerini duyamayız. Bu büyük kozmik çizimler, bu Yeryüzü üzerindeki konumumuzun ve Varlık seviyemizin farkına varmamıza yardımcı olabilir.

Farklı Kozmoslarda Zaman Tablosu

	Hücreler	İnsan	Organik Yaşam	Yeryüzü	Güneş
En Hızlı İzlenim Süresi	1/300.000.000	1/10.000	3 saniye	24 saat	80 yıl
Solunum Süresi	1/10.000	3 saniye	24 saat	80 yıl	2.400.000 yıl
Uyku ve Uyanıklık Süresi	3 saniye	24 saat	80 yıl	2.400.000 yıl	72.000 milyon yıl
Yaşam Süresi	24 saat	80 yıl	2.400.000 yıl	72.000 milyon yıl	2.160.000.000 milyon yıl

Great Amwell House, 28 Şubat 1948

İMAJİNATİF "BEN" VE SAHTE KİŞİLİK ÜSTÜNE YORUM

Çalışma-Fikri

Çalışma, farklı şeyler istiyorsanız, kendinizi değiştirmeniz gerektiğini söyler. İnsan, İmajinatif "Ben" ve Sahte Kişiliktedir. Bu içsel koşulun içinde olduğu sürece, içsel olarak gelişemez ve dolayısıyla her şey eskisi gibi kalır. Aynı hayatı kendine çekecektir. İnsan kendiyle yanlış bir ilişki içindedir. Kendinin bordum katında yaşar ve bu nedenle de doğru hayatına erişemez.

Yorum

Son toplantıların birinde, bu içsel durum farklılaşmaya başlamadıkça, hiçbir şeyin farklı olamayacağı bakış açısından İmajinatif "Ben" ve Sahte Kişilik üzerinde durmuştum. Bu, her zaman aynı hayatı, aynı deneyimleri, aynı hayal kırıklıklarını, aynı hayal kırıklığı hissini, aynı sıkıntıyı, aynı iç-

sel olarak tatminsiz varoluşları vb. çekeceğimiz anlamına gelir. Çalışma şunu der: "Kendinizi değiştirin, hayatınız değişecektir. Kendinizde aynı kalın, hayatınızdaki her şey aynı kalacak ve kendini tekrarlayacaktır." Bir kişinin, Çalışma'nın bu temel fikrini kendine hatırlatması her zaman faydalıdır. Varlığınız bakımından aynı kalırsanız, ancak o ana dek kendinize çekmiş olduğunuz şeylerin aynılarını çekebilirsiniz. Varlığınızda aynı kalırsanız, aynı türden bir kişi olursanız muhtemelen farklı hiçbir şeye sahip olamazsınız. Varlığınızı değiştirin, hayatınız değişecektir. Kendinizi değiştirmek için hiçbir şey yapmayın, hayatınız aynı kalacaktır ve *kaçınılmaz olarak* aynı kalmalıdır. Varsayalım ki iyi olabileceğiniz bir şeyde tembel olmaya merkezlenen sizdeki belirgin bir özelliğin sonucunda doğru çaba dışında her türlü çabayı gösteriyorsunuz. Tembel kalın, o zaman hayatınız aynı kalacaktır. Varsayalım ki kendinize ve başkalarına karşı acımasızsınız; yani başkalarını acımasızca düşünüyorsunuz. Acımasız kalın, o zaman hayatınız da aynı kalacaktır. Hiç merhametiniz olmaz. Varsayalım ki hem kendinize, hem başkalarına karşı müzmin bir yalancısınız. Yalancı kalın, o zaman hayatınız da aynı kalacaktır. Kendinizi değiştirmeye başlayın, hayatınız derhal değişecektir. Kişi aynı kişi olarak kalırsa, hayatında hiçbir şeyin değişmeyeceğini anlamak mümkündür. Her şeyi aynı biçimde alırsınız. Bir yerlere giderek hayatınızı değiştireceğinizi düşünebilirsiniz. Bir süre sonra, her şey eskisi gibi kendini tekrarlayacaktır. Dışsal şeyleri değiştirmek yoluyla başka bir hayat deneyimleyebileceğimizi düşünerek hep dışarıya bakarız. Ama iyice düşünecek olursanız, bu nasıl mümkün olabilir? Yalnızca kendinizi deneyimleyebilirsiniz. Mekanda veya zamanda nereye giderseniz gidin sürekli tembelliğinizle, kendinize özgü acımasızlığınızla, sürekli kızgınlığınız ya da kavgacılığınızla, sürekli içsel kale almalarınızla ve önyargılarınızla, göklere çıkardığınız kötü huylu kendinizle, sürekli kendine acıma hissinizle vb. birlikte hep aynı bıktırıcı operayı yeniden sahneleyeceksiniz. Doğu, Batı, Kuzey veya Güney; nereye giderseniz gidin aynı zorlukları ve hayal kırıklıklarını deneyimleyeceksiniz. Her zaman kendinizi deneyimliyor olduğunuz için kendinizde –sahip olduğunuz Varlık türünde veya olduğunuz kişi türünde– yatan nedeni asla görmezsiniz. Şöyle söyleyeyim: her bir kişi, göz kamaştırıcı dışından tamamen ayrı olarak hayli zorlu bir meseledir. Bu Çalışma, göz kamaştırıcı dış hakkında değildir, hiç de göz kamaştırıcı olmayan iç hakkındadır. Bu Çalışma, dikkatini dış duyular *aracılığıyla* görülen şeylerin dışsal yanına yöneltmez, içsel duyular *aracılığıyla* görülen içsel yanına yöneltir ki içsel duyular, dışsal duyulardan daha çoktur ve çok daha ilginçtir. Çalışma'nın şu sözüne geliriz: "Erkek (veya Kadın) İmajinatif 'Ben'de ve Sahte Kişiliktedir. Durum bu olduğu sürece, hiçbir şey değişemez."

Günümüzde, herkesin çözümü *dış* değişikliklerde, politik inançlarda ve bilimsel keşiflerde aradığı bu dışa yönelmiş dünyada bir erkeğin veya bir kadının bu Çalışma'nın öğrettiklerinin tek bir sözcüğünü bile işitebilmesini mümkün kılacak kuvveti muhafaza edebilmesi şüphesiz çok zordur. İnsanlar, değişimin içeride değil, yalnızca dışarıda olabileceğini düşünmekteler. Dur durak bilmeyen bir dışsal gürültü veya dışsal algılama veya dış-

sal oyalama mevcuttur; öyle ki bir kişi her şeyi duyup görmedikçe, uygun bir biçimde yaşayamayacağını düşünmeye başlar. Bu, dışsal duyuların dışsal izlenimlerle tatmin edilmesine dayanan hayatın dışa yönelmiş evresidir. Oysa kişi vicdandan –gerçek vicdanı elde edebilirsek– içsel izlenimler alabilir. Söylediğim gibi, Çalışma içseldir ve dış koşullardaki değişim hakkında değil, kişinin kendini değiştirmesi hakkındadır. Sorarım size, insanlar daha iyi olmadıkça nasıl daha iyi bir dünya olabilir? Ama insanlar bütün anlayış hissini kaybederken ve düşünmeyi hiç arzulamazken, kendi üzerinde çalışmayı arzulayan insanlar bulmanın gittikçe daha zorlaşacağını bekleyebiliriz. Her şey kaçınılmaz olarak *kitlesel* duruma gelir; yani hiç kimse bireysel olarak düşünmez. Gurdjieff bir keresinde şöyle demişti: "Sarkacın şu anki hareketini hiçbir şey durduramaz. Kısa bir süre içinde ya karıncalar üstün gelecek ya da arılar." Ama insanların kendilerine sunulan az miktardaki şuuru bir kenara fırlatmasından ötürü, bazı insanların artık bu istenmeyen ve kullanılmayan şuuru toplayıp uyanmaya başlamasının mümkün olabileceğini de eklemişti. İnciller'de şöyle denir: "Çünkü kimde varsa, ona daha çok verilecek, bolluğa kavuşturulacak. Ama kimde yoksa, elindeki de alınacak." (*Matta*, 13:12) Gurdjieff, belirli bir anda yalnızca belirli miktarda şuur kuvveti olduğunu söylemişti. Açıkça şunları demişti: "Bu tıpkı bir altın havuzu gibidir. Çok fazla kaşık daldırırsanız, her biriniz yalnızca azıcık altın alırsınız ve hiçbir faydasını görmezsiniz. Kaşıklar ne bir şeydir, ne öteki. İnsanlar, örneğin zekanın bu gezegendeki diğer her şey gibi tartılıp ölçüldüğünü anlamazlar. Gerçekten zeki olmak (burayı vurgulamıştı) *herkes* için söz konusu değildir. Sebebi ise zekanın ölçülen bir şey, bir kuvvet, aslında belirli bir cevher olmasıdır ve her zaman diliminde belirli miktarda elde edilebilen bir şeydir. Yoğunlaştığı takdirde, belirli sayıda zeki insan ortaya çıkacaktır. Ama dağıtırsanız hiç kimse zeki olmayacaktır ve hayvanlarla paylaştığımız içgüdüsel zekayı bile kaybedeceğiz." Fransa'dayken bu Yeryüzü'nde onun kaynaklarının besleyebileceğinden çok daha fazla insan olup olmadığını sormuştum. Ama her şeyin gerçekleşebileceği tek biçimde gerçekleştiği ve hiç kimsenin hiçbir şey *yapamayacağı* fikrine dayanması dışında, bana verdiği yanıtı anlamamıştım.

Şimdi, şuurlu kuvveti yalnızca onu Kendini Hatırlama yoluyla istemeyenlerden toplayabilirsiniz. Uyuyorsanız –yani görünür dünyada kendiniz dışında gerçekleşen her şeyle ve görünmez dünyanızda kendi içinizde gerçekleşen her şeyle, her düşünceyle, ruh haliyle, duyguyla ve duyumla özdeşleşirseniz– o zaman *uykudasınız* ve kendinizi hatırlamazsınız. Batı psikolojisinin trajik bir hatayla tam Uyanık Şuur olarak kabul ettiği sözde Uyanık Durum'da –İkinci Şuur Durumunda– olursunuz. Uyuduğunuz için, Organik Hayatın muazzam makinesinin büyük acı fabrikasını beslersiniz. Ama hatırlayın; Yaratılış Işını'nda, İnsan'ın üç katlı evindeki Daha Yüksek Merkezlerle bağlantılı olup dışsal olarak gerçek Güneş tarafından gösterilen seviyeye çıkan bir Yan Merdiven vardır. Kendinizi hatırlayarak sizden özdeşleşme yoluyla her an alınan kuvvet akışını bir anlığına durdurursunuz. Gurdjieff şöyle demişti: "İnsan yeterince şuurlu olsaydı, Doğa'ya hizmet etmezdi. İnsan uyanmak –gelişmek– için yaratıldı. Ama ken-

dinin bütün anlamını aşama aşama kaybediyor; aslında kendisi için değerli olan her şeyi kaybediyor."

Şimdi, İmajinatif "Ben"de ve Sahte Kişilikteyseniz, Yaratılış Işını'ndaki konumumuzun taleplerini karşılamak için yeterli acı üretmekle bağlantılı olarak bu Yeryüzü'nde etkili olan kuvvetler tarafından kullanılacaksınız. Bildiğiniz gibi ya da bilmeniz gerektiği gibi, Yeryüzü'nün yüzeyini kaplayan uçsuz bucaksız hassas tabaka olan Organik Hayat, ölçekte Yeryüzü'nün altında olan uydusuna –yani Ay'a– kuvvet aktarmaktadır. Her şeyin büyüdüğünü hatırlayın. Ölen bir Evren'de değil, büyüyen bir Evren'de yaşıyoruz. Bu muazzam Ağaçtaki küçük dalımız, her şeyin Toplamında çok önemsizdir. Ama bunun için her şey ayrıntılı olarak hesap edilmiştir. Bize, çağlar boyunca, nasıl başka tesirlere tabi duruma gelebileceğimiz ve artık Doğa'ya hizmet etmeyebileceğimiz anlatılmıştır. Evet ama bunu yapabilmek için kişinin kendi üzerinde çalışması gerekir. Gurdjieff, "İnsan bir Kendini Hatırlama durumunda doğar," demişti. "Uyuyan insanların arasına doğduğu için uyur. Bu Çalışma bizi uyandırmak içindir."

Şimdi, siz *kendiniz* bu acı fabrikasına nasıl hizmet etmektesiniz? Gerçek acıyla mı? Evet, hiç kuşkusuz. Başka türden acılarla mı? Evet, hayvanların sunabileceğinden çok daha incelikli acılarla. İmajinatif "Ben"den ve Sahte Kişilikten doğan onca psikolojik acıyı düşünün: kıskançlıklar, hasetler ve düşmanlıklar yoluyla; yeterince kabul görmemenin ve size borçlu olunduğunu düşündüğünüz şeyleri alamamanın bütün mutsuzluğuyla; düşündüğünüz kadar başarılı olamamanın bunalımıyla ve psikolojik acının bin bir çeşit ince formuyla acı fabrikasına hizmet etmektesiniz. İnciller "her kavrayışı aşan esenlik"ten (*Filipililer*, 4:7) söz eder. Bu içsel esenliğe sahip misiniz? Ağırlık merkeziniz imajinasyonda ise –her ikisi de imajinasyondan oluşan İmajinatif "Ben"de ve Sahte Kişilikteyse– buna nasıl sahip olabilirsiniz? Birileri sizi över; kıyafetleriniz çok hoştur; bir şeyi çok iyi yapmışsınızdır; kusursuz bir izlenim bırakmışsınızdır vb. Bu, İmajinatif "Ben"i her halükarda tatmin eder. Size bir esenlik hissi verir. Herkesi seversiniz. Ama sanıyorum ki bu, her kavrayışı aşan esenlik değildir. Yalnızca Sahte Kişiliğinizi, İmajinatif "Ben"inizi, kendiniz hakkındaki resminizi tatmin eder. Ama durun bir dakika. Başka biri gelip kıyafetlerinizdeki renk seçiminin yanlış olduğunu, bunun modasının geçtiğini, elinizden gelenin en iyisini yapamadığınızı, bir şeye dikkat etmediğinizi ve iyi bir izlenim bırakamadığınızı söyler. Görün bakın, Sahte Kişilikten, tatmin edilen kibirden gelen bu esenlik nereye kayboluverir? Kibir hiç tatmin olabilir mi? Kibir, acı fabrikası bakımından akıllıca bir numaradır, değil mi? Duyduğunuz tatmin, ortadan kayboluverir. Artık negatif hislerle dolusunuzdur. Herkesten nefret ederseniz. Yani artık, acı fabrikasında çok tatmin edici bir çalışsanızdır; bir yıldızsınızdır. Kendi sağlığınız veya iyiliğiniz dışındaki amaçlar doğrultusunda kullanılmak üzere sizden saniye başına bol miktarda kuvvet çekilebilir. Yine de şüphesiz başka bir eve, kocaya, karıya ya da arabaya sahip olsaydınız gerçekten mutlu olabileceğinizi düşünmeye devam edersiniz.

Çalışma'nın İmajinatif "Ben"le ilgili olarak önerdiği çözüm nedir? Ça-

lışma şunu der: "İmajinatif 'Ben' gitmelidir." Çalışma, kendini gözlemlemenin gücü olarak adlandırılan ve geliştirilebilecek ilk içsel algıyı ya da Gözlemleyen "Ben"i kullanmaya başlarsanız, hepsi birbiriyle çelişen birçok farklı "ben"e sahip olduğunuzu ve Gerçek "Ben"e sahip olmadığınızı, dolayısıyla bu İmajinatif "Ben"in siz olmadığını göreceğinizi söyler. Bu, Çalışma'daki ilk gerçek adımdır; gerçek, kalıcı "Ben"e sahip olduğunuz imajinasyonunun kırılmasıdır. Çalışma bu yanılsamayı İmajinatif "Ben" olarak adlandırır. Bunu başarmak yıllar alabilir. Bazı durumlarda, yıllar sonra bile bu yanılsamanın hakimiyetini koruduğunu ve sonuçta, Varlık'taki hiçbir şeyin fazla değişemediğini fark ediyorum. Bana kalırsa, İmajinatif "Ben" adı verilen imajinasyon biçiminin kuvvetini zayıflatmaya başlamadıkça *Sahte Kişilik üzerinde* çalışmaya başlayamazsınız. "Benimle bu şekilde konuşmaya nasıl cüret edebilirsiniz bayım? Benim kim olduğumu bilmiyor musunuz? Ben Dr. Nicoll'üm." Şuurunuzu çoğu zaman mütevazı olduğunu iddia eden bu kendini beğenmiş "ben"den kurtulacak boyutta genişletmeye tahammül edebildikten ve o ana dek sözünden çıkmamış olduğunuz bu sözde efendinin bir imajinasyon biçimi olduğunu ve aslında hiç var olmadığını *içsel görüşle* görebildikten sonra, "Ben" hissinizi değiştirerek her şeyi tamamen yeni, farklı ve daha kolay bir biçimde alabilirsiniz ve ister erkek, ister kadın olun mutsuzluğunuzun nedeni olan bu eşi bulunmaz ahmaklığı sürdürmek zorunda kalmazsınız. İşte o zaman, İmajinatif "Ben"in tam ortasında, adeta bir kulede yaşayan Sahte Kişiliğinizi görmeye başlayabilirsiniz. Bunu yapmak iyi bir şeydir. Bu nedenle, Çalışma'nın size başlamanızı söylediği yerden başlayın; bir değil, çokluk olduğunuzu gözlemleyin. Kendini gözlemleme yoluyla bir "Ben" değil, çokluk olduğunuzu görün. Telefonda sevgilinizle tatlı tatlı konuşurken, onu işitemediğinizde nasıl bir anda başka bir "ben"in onunla konuşmaya başladığına; her zaman bir ve aynı olmadığınıza; kısacası İmajinatif "Ben"in imajinasyon olduğuna dikkat edin. Bu zekice psikolojik yanılsamadan kurtulun. Bundan kurtulduğunuzda, Sahte Kişiliği görmeye başlayacaksınız. Bu ise dünyayı yöneten uyku durumundan uyanmakta atılan ilk adımdır.

Great Amwell House, 6 Mart 1948

KENDİNİ HATIRLAMA ÜSTÜNE EK YORUM

ÇALIŞMA-FİKRİ

İnsan yeterince şuurlu değildir. Öyle olabilmesi için, kendini hatırlayarak işe başlamalıdır. Ama öncelikle, kendini uzunca bir süre gözlemleyerek uyuduğunu fark etmelidir.

Çalışma, Kendini Hatırlamadan birçok değişik açıdan söz eder. Öncelikle, Dört Şuur Durumuna muktedir olan İnsan yalnızca iki durumu bilir; tam şuur olarak kabul ettiği sözde uyanık durum ve uyku. Ama bunların *her ikisi* de Çalışma tarafından uyku olarak adlandırılır. Bu nedenle, İnsanlığın uyuduğunu ve İnsanlık uyuduğu sürece hayatın kötülüklerinin iyileştirilemeyeceğini vb. söyler. İnsan'ın normalde –Kendini Hatırlama, Kendinin Farkında Olma ve Kendinin Şuurunda Olma durumu olarak adlandırdığı– 3. Şuur Durumunda olması gerektiğini ve bu durumda doğmuş olduğunu söyler. Ama İnsan ipnotizm aracılığıyla uyumuştur. Öğretinin incelediğimiz bu kısmı öyle önemlidir ki sıkça tekrarlanmalıdır. Diğer insanları gözlemleyerek, dünyayı gözlemleyerek ve kendimizi gözlemleyerek her şeyin olduğu gibi olmasının *İnsan'ın ipnotik uykuda olmasından* kaynaklandığını aşama aşama fark ederiz. Bu, gerçek açıklamadır. Bu fikir binlerce yıldır öğretilmektedir. Ama Yeryüzü üzerindeki insanlığı etkileyen ipnotizm öylesine güçlüdür ki bu fark edilmemiştir. İnsan ipnotize edilerek kendinin uyanık olduğuna; tamamen şuurlu olduğuna; Gerçek Varlığa, Gerçek İrade'ye ve Gerçek "Ben"e sahip olduğuna; kendini bildiğine ve yapabileceğine inandırılmıştır. Bir makine olduğunu; yaptığı her şeyin aslında makine tarafından yapıldığını; sahip olmadığı bin türlü şeyi kendine atfettiğini göremez. Gurdjieff'in bir zamanlar söylediği gibi, "çünkü İnsan'ın sözünü ettiğim uykusu, sıradan bir uyku değil, ipnotik bir uykudur."

Şimdi, Kendini Hatırlamayı başka bir açıdan ele alalım. Şu soru sorulabilir: "Söylediğiniz gibi, Çalışma bir insanın normal şuur durumunun Kendini Hatırlama durumu olması gerektiğini öğretiyorsa, kendini hatırlayan bir insan ile kendini hatırlamayan ve şuurun sözde uyanık durumunda yaşayan insan arasındaki farkı nasıl ifade edebilirsiniz?" Çalışma'nın böyle bir soruya vereceği yanıt şudur: "Evet, aralarındaki fark çok açık bir biçimde ifade edilebilir. Kendini Hatırlama eylemi, uyuyan bir insanda oluşmayan yeni enerjiler yaratır." Şimdi, bununla neyin kastedildiğini anlamak için İnsan'ın 3 besinini ve bu 3 besinin insan makinesinde geçirdiği dönüşümleri incelemek gerekir. Bu yoruma, her ikisinin de yetersiz besin, ışık vb. gibi aynı zorlukları yaşadığını varsayarak, bir insanın Kendini Hatırlama yoluyla kendini hatırlamayan bir insana oranla daha uzun süre hayatta kalıp kalamayacağını sorarak başlamak istiyorum. Çalışma'nın bakış açısına göre, daha uzun süre hayatta kalabilir. Neden? Çünkü kendini hatırlayan insan, aslında izlenimler besininin dönüştürülmesiyle enerjiler yaratmaktadır. Çalışma, İnsan'ın bir besinle değil, 3 besinle yaşadığını öğretir. En önemli besin "İzlenimler"dir; ondan sonra "Hava" gelir; son sırada ise normal besin olan "Besin" gelir. İzlenimler olmaksızın bir insan bir an bile yaşayamaz. Hava olmadan bir dakika yaşayabilir. Besin olmadan bir ay ya da daha fazla yaşayabilir. Şimdi, bedene giren normal besin gittikçe daha ince cevherlere doğru birbiri ardına dönüşüme uğrar. Doğadaki her şey dönüşümlerle çalışır. Yumurta aşama aşama bir kuşa veya yılana dö-

nüşür. Tohum bir ağaca dönüşür. Birçok insanın, kendi varoluşlarının, ana rahminde hakkında hiçbir şey bilmedikleri bir dizi dönüşüm sonucu ortaya çıktığını ve bedenlerinde her an gerçekleşen dönüşümler sayesinde hayatta kaldıklarını görmeyip bu *dönüşüm* sözcüğüne şüpheyle yaklaşması gariptir. Kendilerini kanıksarlar ve hiçbir yerde hiçbir gizem görmezler. Sorun budur. Her şeyi kanıksayan insan büyüyemez, gelişemez. Kendi varoluşunun mucizesi, onun sınırlandırılmış şuuruna girmez.

Dönüşüm üzerinde durmaya devam edelim. Kalbinizdeki ateş, dönüşüm yoluyla yanıyor. Çimenler dönüşüm aracılığıyla büyüyor. Kurtçuğun bir kelebek haline gelmesi dönüşümdür. Zihninizdeki düşünce, konuşmaya dönüştürülür. Psikolojik olarak, spiritüel olarak görünen her şey dönüşümdür. Evet, İnsan söz konusu olduğunda bir yer dışında, her şey dönüşümdür. Bu yer, izlenimlerin alındığı yerdir. Gözlerimizin gördüğü ve kulaklarımızın işittiği şeyleri dönüştürmeyiz. Ağızdan alınan besin, öncelikle mide tarafından dönüştürülür. Hava, ciğerler tarafından dönüştürülür. Ama beyine giren izlenimler *dönüştürülmez*. Çalışma'nın bu kadar çok vurguladığı nokta budur. Burada (izlenimlerin girişinin işaretlendiği noktada) bunların daha ince bir şeye dönüştürülmediklerini fark edersiniz. Bunlar *48* olarak kalır. Çalışma, bir insanın kendini hatırlaması durumunda *48*'in *24*'e ve *12*'ye dönüşeceğini öğretmektedir. Burada, Birinci Şuurlu Şok verilir ve bu, Kendini Hatırlama Şoku olarak adlandırılır. Şimdiye kadar söylenenlerden, bu şokun *dönüşüme* yol açması gerektiği sonucunu çıkaracaksınız. Olağan besinin hiçbir katkı olmaksızın bizim için dönüştürülmesi gibi, izlenimler besini de benzer bir biçimde dönüştürülmelidir. Ama şu anki halimizle dönüştürülmez. Biftekler, adeta biftek olarak kalır. Olağan besinlerimiz açısından durum böyle olsaydı, ölürdük. Şimdi, hayat problemlerinizi, hayat durumlarınızı, hayat ilgilerinizi *izlenimler* olarak alırsınız. Hayatın bu unsuru içeri, fiziksel biftekler olarak değil, başka bir biçimde girer. Zaman zaman gerçek anlamda biftekle karşılaşırız ve bunu sindirmek –yani dönüştürmek– için gerekli organa sahibiz. Halbuki psikolojik olarak, spiritüel olarak durumlarla, problemlerle karşılaştığımız fikrini kavramamaktayız ve dikkat ediyorum da kavrayamamaktayız. "Ne kadar tuhaf, X karısıyla münakaşa etmiş," ya da "Altın Kupa'da varımı yoğumu kaybettim," türünden size birdenbire ulaşan bir durumun, adeta izlenimler *aracılığıyla* –yani asıl olarak yüzümüzde burun ve ağızdan ayrı iki giriş olan gözler ve kulaklar aracılığıyla– gelen "biftekler" olduğunu göremiyor musunuz? Her giriş noktası, farklı malzemeleri alır. Daha önce söylendiği gibi, burun ve hava için ciğerler adı verilen dönüştürücüye sahipken, ağız ve besin için mide adı verilen dönüştürücüye sahibiz. Ama yine tekrarlamak gerekirse, izlenimler için bir dönüştürücüye sahip değiliz ve *bunu kendimiz yaratmalıyız*. Çalışma, işte bu nedenle, psiko-dönüşümcülük olarak adlandırılır. Psikolojik olan izlenimleri dönüştürmeyi öğrenmeliyiz. Aksi takdirde hayat sindirilmeden, dönüştürülmeden kalacaktır ve bu durumda hiçbir içsel gelişme olmayacaktır. İnsan'ın, Çalışma'ya göre, kendini geliştiren bir organizma olarak yaratıldığını hatırlayın.

Şimdi, hayatı dönüştürmek için izlenimleri yeni bir tarzda almak gerek-

mektedir ve bu, *Kendini Hatırlama* olarak adlandırılan Birinci Şuurlu Şok'tur. Şimdi, uyuyan bir insan her durumla –yani gözler veya kulaklar *aracılığıyla* gelen her izlenimle– özdeşleşir. Göze veya kulağa sahip olmasaydı, tüm gün boyunca ıstırabını çektiği durumlar onun için var olmayacaktı. Psikolojik hayatınızın, problemlerinizin, endişelerinizin vb. gözleriniz ve kulaklarınıza giren izlenimlerden kaynaklandığını görüyor musunuz ve –vurgulamama izin verin– bu izlenimlere nasıl *tepki* veriyorsunuz? Bunu kavramaya başladıktan sonra, bunun ne anlama geldiğini gördükten sonra bu Çalışma'ya gerçek anlamda girmeye başlarsınız. Bir insan her şeyle kolayca özdeşleşebilecekken zor bir anında kendini hatırlayabilirse, kendine Birinci Şuurlu Şok'u vermeye başlar.

"Uyuyan bir insan ile kendini hatırlayan bir insanın arasındaki farkı nasıl ifade edebilirsiniz?" sorusuna yanıt olarak, aradaki fark aşağıdaki iki çizimde ifade edilmiştir:

Mekanik İnsanın Çizimi

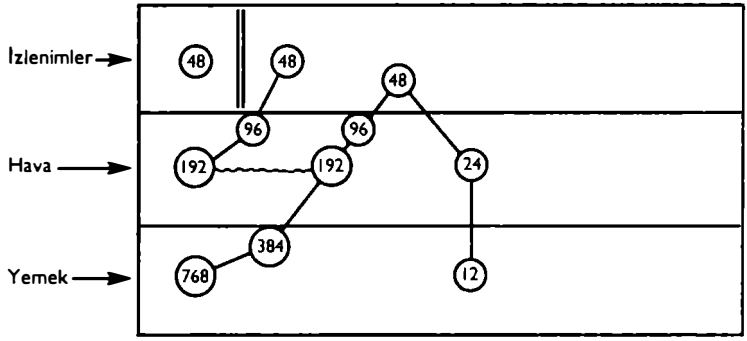

Kendini Hatırlayan Bir İnsanın Çizimi

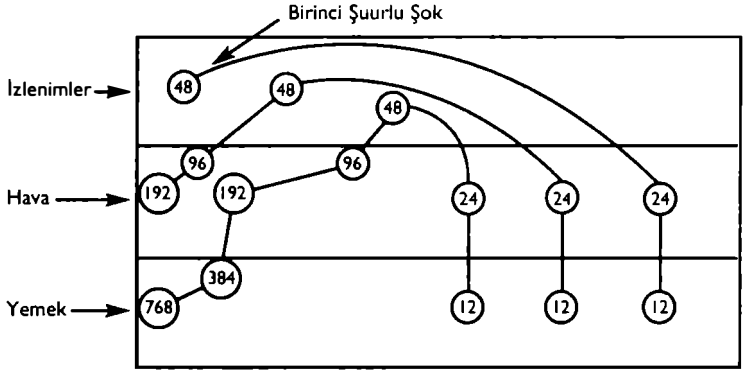

İÇSEL KALE ALMA

Birinin size doğru biçimde davranmadığını hissettiğinizde, size gerçek değerinizin verilmediğini hissedersiniz. Örneğin, aşağılandığınızı hissetmek, size gerçek değerinizin verilmediğini hissetmektir. İşte bu yüzden insanlar, aşağılandıklarında sık sık "Sen benim kim olduğumu biliyor musun?" der veya benzeri bir ifade kullanır. "Sen benim kim olduğumu biliyor musun?" derken kendilerinin belirli bir değere sahip olduklarını ve karşılarındaki kişinin bunu bilmesi durumunda aynı biçimde davranmaya cüret edemeyeceğini kastederler. Elbette ki değerli olduğunuza dair çok az resminiz varsa ya da hiç resminiz yoksa, bu kadar kolay üzülmeyeceksiniz. Kendinize yüksek değer biçiyorsanız, doğal olarak, başkalarının size gerçek değerinizi vermediğini hissetmeniz daha kolay olacaktır. Böylece, daha kolay içsel kale alacaksınız. Bir kişi, başkalarının ona hak ettiği gibi davranıp davranmadığı sorusuyla ve başkalarının kendine gülüp gülmediği şüphesiyle o kadar meşgul olabilir ki tüm hayatının içsel muhasebeyle geçtiği söylenebilir. Veya yine, bazı insanlar, ıstıraplarından dolayı kendilerini başkalarından daha değerli görebilirler. İnsanlar kendi ıstıraplarına tutunurlar ve her türlü zorluğu, sıkıntıyı ve ıstırabı tattıkları için özel bir değere sahip olduklarını düşünürler. Başka biri kendi ıstırabından söz etmeye başlarsa gücenirler. Karşılarındaki kişinin onları yeterince kale almadığını ve bencil olduğunu hissederler. Karşılarındaki insanların da ıstıraplarının olduğunu fark edebilmeleri zordur. Başkalarında bencilliği görmenin, kendi bencilliklerinin bir yansımasını görmek demek olduğunu da fark etmezler çünkü başkalarından ne kadar çok şey talep ederseniz, size o kadar daha bencil görünecekler.

İçsel kale almaya başlamanıza neden olan şey nedir? Şu sorunun yanıtını arayalım: "Hesaplar yapmaya hangi noktada veya nerede başlıyorsunuz?" Size yeterince değer verilmediğini hissettiğinizde, küçümsendiğinizi hissettiğinizde başlarsınız. Garson çağrıldığında gelmez. Tezgahtar önce başka birine hizmet eder. Belki de insanlar sokakta size yeterince bakmazlar ya da diyelim ki genel anlamda yeterli ilgiyi göstermezler. Bir kişi sizi ısrarla görmezden geliyor gibidir. Belki de birinin sizin hakkınızda söylediklerini duymuşsunuzdur; bu hemen her zaman nahoştur. Daha az veya daha çok ciddi binbir örneğini bulabilirsiniz. Küçücük olaylar bizi kolayca üzebilir; garson, tezgahtar üzülmemize neden olabilir. Bunlar kısa hesapları oluşturur ve ergeç bir alışkanlığa dönüşebilir. Ama hepimiz başkalarına karşı her türden uzun süreli hesaplara da sahibiz ve bunlardan bazıları, bizim için ne yazık ki geçmişte depolanmıştır. Hepsi *kişinin kendine verdiği değer* denilen bu gizemli meseleyle başlar. Biraz kendini gözlemleyen bir kişi şöyle haykırabilir: "Şu anda bende gücenmiş ve çoktan hesaplar yapmaya başlamış olan bu şey de ne? Onun bende nasıl çalıştığını gözlemleyebiliyorum: Gerekli materyalleri topluyor; nahoş şeyleri hatırlamaya ve başka insanlara karşı kullanılabilecek sözcükler ve ifadeler bulmaya başlıyor;

böylece o kişinin benim tarafımdan küçümsendiğini hissetmesini ve aslında bir pislik olduğunun farkına varmasını amaçlıyor. Bu kendimin bir resmi mi? İmajinatif "Ben" mi? Sahte Kişilik mi? Bunların hepsinin altında yatan şey ne?" Bunların hepsinin altında yatan şey, *kendinizle özdeşleştiğiniz yerdir*. İçsel kale almanın tüm biçimleri, *özdeşleşmeyle* bağlantılıdır. Başkalarına karşı hesaplar yapmak da bunun bir biçimidir. Çalışma, köklerinin en derinine kadar özdeşleşmeyi incelememiz gerektiğini söyler. Bir insan ancak, kendiyle özdeşleştiği yerde gücenir. Çalışma, özdeşleşmeyi incelemeye *kendinizle nerede özdeşleştiğinizi* inceleyerek başlamanız gerektiğini de söyler. Üzgün, incinmiş, gücenmiş, küçük görülmüş vb. olabildiğiniz yer işte orasıdır. Kişinin kendiyle özdeşleşmesi önce gelir; onu üzüntü ve gücenme takip eder: son olarak da içsel hesaplar yapma gelir.

Great Amwell House, Easter, 27 Mart 1948

DIŞSAL VE İÇSEL DİKKAT ÜSTÜNE BİR NOT

ÇALIŞMA-FİKRİ

İnsan dışsal duyudan çok içsel duyuya sahiptir. Çalışma'nın amacı içsel duyuları geliştirmektir. Bu, karşılığında, dışsal duyuların algılamasını da geliştirir.

YORUM

Dış duyular bakımından, gördüğümüz şeyin yalnızca küçük bir kısmına dikkat ederiz. Gördüğümüz şeyi *gözlemlemek*, görmekten farklıdır. Örneğin bir evi bin defa görürsünüz. Ama kaç penceresinin olduğuna dair herhangi bir fikriniz var mıdır? Yaşadığınız sokağı her gün görürsünüz. Evleri, dükkanları, onların biçimlerini, ana hatlarını, boyalarını vb. gözlemlediniz mi? Dairenize kadar kaç basamak çıktığınızı biliyor musunuz? Şu veya bu kişinin gözlerinin rengi nedir? Resim çizmek ya da boyamak, size gördüklerinizi gözlemlemeyi öğretir. Bu, yeni izlenimler almaktır. Daha çok izlenim almak şuuru artırmaktır. Çalışma şunu der: "Kendimize tam şuurluluk atfetmemize rağmen yeterince şuurlu değiliz." Şimdi, yeni izlenimler almaya son verirseniz, yeni hiçbir şey öğrenemezsiniz. Kendinizi adapte etmeyi reddedersiniz. Yeni bir şey öğrenmek için ki Çalışma bunun hayatın sonuna kadar gerekli olduğunu söyler, yeni izlenimler almak gerekir. Hakkında hiçbir şey bilmediğiniz bir konuda kitap okumak, yeni izlenimler almaktır. Size yeni izlenimler ve böylece yeni kuvvet verir. Bunu reddederseniz, çok zeki değilsiniz demektir. Çalışma, zekanın ilk işaretinin adaptasyon gücü olduğunu söyler. İnsanlar, yeni koşullara adapte olmayı reddettiklerinde, ölmeye başlarlar. Yeni izlenimleri almayacaklardır,

böylece izlenimler besini yeterli gelmez ve ölürler. Gurdjieff, "Sokakta yürüyen ölü insanların sayısı –gerçekten bilseydiniz– inanılmazdır," demişti. Evet, kişi kendisi hakkında bir şeyler bilmeye başlarsa, buna inanmaya başlayabilir. Her zaman aynı şeyleri söylediğinizi, her zaman aynı tutumları sergilediğinizi, her zaman aynı şeyleri yaptığınızı, her zaman aynı fikirlere ve aynı önyargılara sahip olduğunuzu fark ederseniz aslında ölü bir kişi olduğunuzu görürsünüz. Fiziksel olarak ölmeden çok önce psikolojik olarak ölürsünüz. Ve psikolojik olarak ölü insanların çoğu kez uzun bir süre yaşıyor görünmesi olağandışıdır. Ama ölü bir erkek veya ölü bir kadın olduğunuzun farkına varmak, ancak Çalışma'nın kuvvetinde ve ışığında kendini gözlemlemek aracılığıyla mümkündür. İnsanın kendini gözlemlemesi, bir otobüsü veya bir ağacı gözlemlemesinden farklıdır. Bir otobüsü veya bir ağacı gözlemlemek için dışsal dikkat gerekir. Bir otobüsü veya bir ağacı sadece görmek sıfır dikkat gerektirir. Onları –renklerini, şekillerini vb.– gözlemlemek ise yönlendirilmiş dikkat gerektirir. Her gün yüzlerce otobüs ve ağaç görürsünüz ama hiçbirini gözlemlemezsiniz. Hepsi belirsiz, karmaşık bir resimdir. Aynı şekilde, içsel hayatınız da belirsiz, karmaşık bir resimdir. Onu gözlemlemezsiniz ama tıpkı otobüslerde ve ağaçlarda olduğu gibi genel olarak onun farkındasınızdır. Dış dünyanın belirli ölçüde farkında olmadığımızda dikkatimizi nasıl ona odaklayamıyorsak, içsel hayatımızın belirli ölçüde farkında olmazsak içsel dikkatimizi ona odaklayamayız.

Bize her iki yanda da –içsel ve dışsal– bir başlangıç noktası verilmiş olduğunu anlayın. Aksi takdirde, dışsal nesneler veya içsel nesneler hakkında şuurumuzu artırmaya başlayamazdık. Kendini Gözlemleyen "Ben" olarak adlandırılan içsel algılama organının gelişimi, ergeç Daha Yüksek Merkezlere ve onların bize yolladığı sürekli mesajlara artan bir duyarlılığa yol açan diğer içsel duyuların gelişimini sağlar. Böyle bir durumda, deyim yerindeyse, artık yalnızca beş duyumuz tarafından açığa vurulan dış hayat tarafından kontrol edilmeyiz ve dış hayattaki olayların değişen sahnelerinden farklı olan bir dürtü kaynağına sahip oluruz. Bir başka deyişle, sarkaç salınımlarıyla, inişleri ve çıkışlarıyla, sürekli değişimleriyle hayatın kaleydoskopu bizim için tek dürtü gücü olmaktan çıkar. O zaman, yalnızca dışarıdan değil, içeriden de çalışmanın ne olduğunu kavramaya başlarız. Her iki yandan da izlenimler ediniriz; hem dışsal izlenimleri hem de içsel izlenimleri alırız. Sahte Kişilik yalnızca dışarıya doğru dönmüştür. Çalışma'nın kastettiği anlamda "işitmeye" başlamak için bunun aşama aşama pasifleştirilmesi gerekir. Bunun ardından içsel olarak "işitmeye" başlarız. İçsel olarak işitilecek hiçbir şey olmasaydı bu Çalışma var olmazdı, ezoterizm var olmazdı, din var olmazdı ve tüm içsel gelişim, yalnızca boş bir rüya ve düpedüz saçmalık olurdu. Oysa Çalışma, yalnızca normal merkezlerin daha yüksek ya da daha iyi parçalarına sahip olmakla kalmayıp aynı zamanda bizde sürekli olarak çalışan ama "işitemediğimiz" Daha Yüksek Merkezler adı verilen iki tam gelişmiş merkeze de sahip olduğumuzu söylemektedir. Bu bağlamda, Yeni Ahit'te *sağırların* iyileştirilmesi bu psikolojik sağırlığı kasteder. Yalnızca dışsal duyulara sahip insan, bu bakımdan "sağır"dır. Çalışma'nın pratik olarak öğrettiklerinin hepsi, belirli bir amaç

doğrultusunda tasarlanmıştır. Bizleri, iyi –ne demekse bu ya da sık sık söylendiği gibi "Ne bakımdan iyi?"– yapmak için değil, araya giren yapay malzeme yığınını (Sahte Kişiliğe ait olan birinci katmanı) pasifleştirip "işitmeye" başlayabilmemiz için tasarlanmıştır. Şu anki halimizle Daha Yüksek Merkezlerle temas kurmaya çalışmamız tamamen faydasız olurdu. Herkül ve Augias'ın Ahırı mitinde olduğu gibi, bir sürü pisliğin temizlenmesi gereklidir. Pisliğin başlıca kaynağı, sahip olmadığımız şeyleri –örneğin Gerçek "Ben", Şuur, İrade, Yapabilme Gücü gibi– kendimize atfetmemizdir. Bir başka deyişle, pisliğin başlıca kaynağı, Sahte Kişiliğe bağlı olarak kendimize yalan söylememizdir.

İçsel olarak böyle bir durumda olduğumuz için *kendimizi gözlemlememiz* gereklidir. Dışa doğru, bize yabancı olan dış dünyaya değil de içe doğru kendimizin dünyasına yönelmiş olan Kendini Gözlemleyen "Ben"e sahibiz. Dış dünyanın –bu bulutların, bu böceklerin, bu ağaçların, bu dağların, bu depremlerin, bu muazzam ve monoton denizlerin, bu zürafaların, bu tatarcıkların, bu çöllerin, bu yemek tabaklarının, Güneş'in, Ay'ın, Galaksilerin ve geri kalan her şeyin– ne kadar bilinmeyen ve yabancı olduğunu hiç hissettiniz mi? Bu size uygun mu? Kendini gözlemleme ve içsel duyuların gelişimi aracılığıyla, Daha Yüksek Merkezlerden gelen izlenimlere temas etmeye başlarsanız, gerçekten ait olduğunuz farklı bir dünyayla karşılaşırsınız. Bu içsel olası dünyayı çok daha uygun bulacağınızdan emin olabilirsiniz. Çünkü iki aktarıcı –Daha Yüksek Zihinsel Merkez ve Daha Yüksek Duygusal Merkez– aracılığıyla sizinle konuşan Şuurlu İnsanlık Çemberi'dir.

Şimdi, kendini gözlemleme fikri hakkında daha bütünlüklü olarak konuşayım. Bu, kendi içinde bir amaç değil, bir araçtır. Neye ulaşmak için bir araçtır? Dışsal dikkatin dışsal nesnelere ilişkin şuurumuzu artırdığını, içsel dikkatin ise içsel nesnelere ilişkin şuurumuzu artırdığını az önce söylemiştim. İçsel nesne nedir? Düşünce bir içsel nesnedir. His bir içsel nesnedir. Bir düşünceyi ya da bir hissi gözlemlerseniz –ki bunlar tamamen farklıdır ve farklı merkezlerden doğarlar– bunun sizdeki bir şey olduğunu ama *siz olmadığını* fark edersiniz. İçsel hayatınızı gözlemlemediğinizde, onunla iç içe geçersiniz ve her şey karanlıkta kalır. İnsan bu karanlıkta mağdur olur ve saldırıya uğrar. Bu nedenle, içeriye bir ışık ışınının girmesine izin vermek iyi bir şeydir. Bu, kendini gözlemlemedir. *Biz olmayan* şeyin gittikçe daha çok şuuruna varırız. Düşüncelerinizi ve hislerinizi kendiniz –yani *Ben*– olarak kabul ederseniz ve onlara "Ben" derseniz, içsel olarak en büyük karmaşa ve karanlığın içindesinizdir. Biz olmayandan –*Ben olmayandan*– kurtulmak uzun bir yolculuktur. İlk başta, neredeyse her düşünceye, hisse ve duyuma "Bu Ben değilim," demekte zorlanırsınız: Tam tersine, "Ama bu *Ben'im*," dersiniz. Hayır, değildir. Onu gözlemleyebilmeniz de bunun en iyi kanıtıdır. Ama bu yolculuk, gözlemleyemeyeceğiniz Gerçek "Ben"e adım adım götürür. Kendini gözlemleme bu amaç doğrultusunda kullanılan bir araçtır.

Kendini gözlemleme olarak adlandırılan içsel duyunun geliştirilmesinin, kendi içinde bir amaç olmayıp bir amaca –yani *Ben olmayandan* ayrılmaya– yönelik bir *araç* olduğunu anlayın. Negatifleştiğinizde fark etmeye

çalışın: "Bu Ben değilim." Ama negatif durumlara "Ben" hissini yerleştirecek olursanız, iki şey gerçekleşir: (1) Negatif durumu "Ben" olarak kabul edip ondan konuşur ve ondan hareket edersiniz; yani kendinizi onunla özdeşleştirirsiniz. (2) Sonra sizin üzerinizde etkiye sahip olur. Çünkü dışsal veya içsel ne ile özdeşleşirseniz özdeşleşin, üzerinizde etkiye sahip olur ve ona hizmet etmenizi sağlar. İnsan bir köle olmak için yaratılmamış ve doğmamıştır ama hayatın güçlü ve sürekli ipnotizmi nedeniyle uyur ve özdeşleştiği her şeyin kölesi olur. Böylece, bu zekice numarayla, insanlık olduğu yerde tutulur ve hiç sonu gelmeyen faydasız acı ve ıstıraplar üretilir. Çalışma'nın öğrettiği işte budur.

Şimdi, içsel olarak gözlemleyebildiğiniz şeyle özdeşleşmeye son verirsiniz. Bu, içsel özgürlüğü başlatır. Gece olunca, günü ve üzerinizdeki bütün mekanik etkilerini gözden geçirebilirsiniz. Gözlem yoluyla hem o anda hem de geriye dönüp bakarak tüm bu etkilerden kendinizi ayırırsınız. Bu harikulade bir armağandır. Bunu kullanırsanız, harikulade sonuçlar elde edersiniz. Ama bunu yapabilmek için uyanık kalmalısınız. Bu sırrı bildikten ve anladıktan sonra, İnciller'de sözü edilen inciyle karşılaştırılabilecek bir şeye sahipsinizdir.

Great Amwell House, 3 Nisan 1948

ÇALIŞMA'NIN ENERJİ KAVRAMI

Çalışma, her psişik eylemin enerji aldığı söyler. Her bir merkez kendi enerjisini kullanır. Her bir merkez kendine bağlı iki küçük akümülatöre sahiptir. Bunlar çalışmaz duruma gelirse, merkezde enerji kalmaz. Merkezlerinizin hepsi çalışmaz duruma gelirse, hiçbir şeyden tat alamazsınız. Gurdjieff şöyle demişti: "İnsan makinesinin organizasyonunun bir özelliğini anlamalısınız. Belirli bir tür akümülatör çok önemli bir rol oynar. Her bir merkezin yanında, o merkezin çalışması için gerekli belli bir cevherle dolu iki küçük akümülatör bulunur. Ayrıca, organizmada küçük akümülatörleri besleyen büyük bir akümülatör vardır. Küçük akümülatörler birbirlerine bağlıdır ve ayrıca her ikisi birden hem yanlarında oldukları merkeze hem de büyük akümülatöre bağlıdır. Akümülatörler şu şekilde çalışır. Bir adamın çalıştığını veya zor bir kitabı okuyup anlamaya çalıştığını varsayalım. Bu durumda, Düşünme Merkezinde veya kafasındaki aparatta birçok rulo döner. Veya bir adamın bir tepeye tırmandığını ve yorulduğunu varsayalım; bu durumda Hareket Merkezindeki rulolar döner. İlk örnekte Entelektüel Merkez ve ikinci örnekte Hareket Merkezi, çalışmak için gereksinim duyduğu enerjiyi küçük akümülatörlerin birinden çeker. Bir akümülatör neredeyse boşaldığında, bir insan yorgunluk hisseder. Yürüyorsa durup oturmak isteyecektir ya da zor bir problemi çözmeye çalışıyorsa başka bir şeyi düşünmek isteyecektir. Ama hiç beklenmedik bir biçimde bir kuv-

vet akışı hisseder ve tekrar yürüyebilmeye ya da çalışabilmeye başlar. Bu, söz konusu merkezin ikinci akümülatörle bağlantı kurduğu ve ondan enerji aldığı anlamına gelir. Bu arada ilk akümülatör, büyük akümülatörden enerji alarak yeniden doluyordur. Merkezlerin çalışması sürer. İnsan yürümeye ya da çalışmaya devam eder. Bu bağlantıyı sağlamak için bazen kısa bir dinlenme, bazen bir şok, bazen de bir çaba gerekir. Her halükarda çalışma sürer. Belirli bir süre sonra, ikinci akümülatördeki enerji deposu da tükenir. İnsan kendini tekrar yorgun hisseder. Yine dış bir şok, kısa bir dinlenme, bir sigara molası veya bir çabayla ilk akümülatöre bağlanır. Ama çoğu kez merkez, ikinci akümülatörden o kadar hızlı enerji çeker ki ilkinin büyük akümülatörden kendini doldurmaya vakti olmaz ve kapasitesinin yalnızca yarısı kadar enerji alabilir; yalnızca yarı yarıya doludur. Merkez, ilk akümülatöre yeniden bağlandıktan sonra, ondan enerji çekmeye başlar. Bu arada ikinci akümülatör de büyük akümülatörle bağlantı kurar ve ondan enerji çeker. Ama bu kez ilk akümülatör yalnızca yarı yarıya doludur. Merkez onun enerjisini çabucak tüketir ve bu arada, ikinci akümülatör kapasitesinin yalnızca çeyreği kadar enerji alabilir. Merkez onunla bağlantılı kurar ve bütün enerjisini bir çırpıda tüketir ve bir kez daha ilk akümülatöre bağlanır. Bu böyle devam edip gider. Bir süre sonra, organizma küçük akümülatörlerin her ikisinin de bir zerre enerjiye sahip olmadığı bir duruma gelir. Bu defa insan kendini gerçekten yorgun hisseder. Neredeyse yere yıkılacak gibidir, gözlerini açık tutmakta zorlanır veya organizması bundan etkilenir ve baş ağrısı, çarpıntı başlar ya da kendini hasta hisseder.

Sonra aniden yine bir kısa dinlenme, dış bir şok veya bir çabayla yeni bir enerji akışı gelir ve insan bir kez daha düşünebilir, yürüyebilir veya çalışabilir. Bu, merkezin doğrudan büyük akümülatörle bağlantıya geçtiği anlamına gelir. Büyük akümülatör muazzam miktarda enerji içerir. Bir insan büyük akümülatörle bağlantıya geçtiğinde kelimenin tam anlamıyla harikalar yaratabilir. Ama elbette ki rulolar dönmeye devam ederse ve *hava, besin* ve *izlenimlerden* üretilen enerji büyük akümülatöre dolduğundan daha çabuk boşalırsa, büyük akümülatörün tüm enerjisinin tükendiği ve organizmanın öldüğü bir an gelir."

İnsandaki Akümülatörlerin Diyagramı

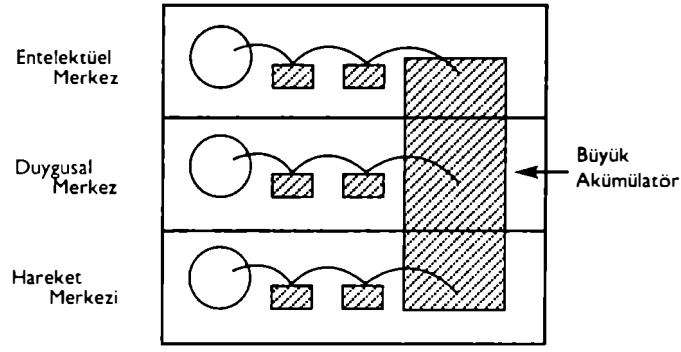

Bu yorumda vurgulamak istediğim nokta, her psişik eylemin enerji kullanmasıdır. Beş duyu aracılığıyla olayların dışsal dünyasıyla yüz yüze geldikten sonra gördüğümüz, duyduğumuz, dokunduğumuz, kokladığımız veya tattığımız şeylere gösterdiğimiz her tepki enerji alır. Bu spesifik enerji bir süre sonra tükenir. Bir gülü koklamaya devam ederseniz, artık kokusunu alamazsınız. Neden? Bir gülü koklamak, belirli bir psişik enerjiyi tüketir. Partilere katılmayı arzularsanız, bir süre sonra onlara tahammül edemezsiniz. Neden? Partilere katılmaya yönelik belirli enerjiler tükenir. Uzun zaman önce –yani bana göre daha dün– iki yıl kürek çekme eğitimi aldım. O zamanlar akıllı, kocaman ve kaslı hocalarımın kendi aralarında Cambridge Kürek Kulübü takımına nasıl antrenman yaptırabilecekleri hakkında konuştuklarını duymuş veya söylenenlere kulak misafiri olmuştum. Fikir, her gün hepsi tükeninceye kadar kürek çektirmekti. Yani kürek çekmek için gereksinim duyulan merkezlerin belirli enerjileri her gün tükeniyordu. Daha sonra, benim dönemimde, başka bir doktrin ortaya atıldı: bu enerjileri dinlendirip başka şeylere yönelmek –başka şeylerle ilgilenmek– ve ardından daha sonra tekrar kürek başı yapmak daha iyiydi. Ama anladığım kadarıyla, takım *bitkin* düşüyordu. *Bitkin* düşmek ne anlama gelir? Çalışma'nın öğretisinden hareketle bu, merkezlerle veya merkezlerin parçalarıyla bağlantılı belirli akümülatörlerin tükendiği anlamına gelir. Peki ama tükenmemiş olan diğer merkezleri kullanmak mümkün müdür? İster kürek çekin, ister düşünün, ister partilere katılın, ne yaparsanız yapın *psişik enerji* kullanırsınız. Bunu anlamak çok zor mudur? Olayların dışsal dünyasıyla temasınızın psişik bir şey olduğunu göremediğiniz sürece zordur. Gördüğünüz bir şey hakkında düşünürsünüz. Bu psişiktir. Bir şeyi görmek psişiktir; yani psişik olan bir enerji kullanır. Sevgi psişiktir; Duygusal Merkeze ait bir enerji kullanır. Hareket Merkezi de dahil olmak üzere bütün merkezler *psişik enerji* kullanmaktadır. Merkezlerin kullandığı psişik enerjiler *Hidrojen 48*, *Hidrojen 24* ve *Hidrojen 12*'dir. Bu enerjiler, dış duyularınızla *görebileceğiniz* şeyler değildir, kendi içinizdeki deneyimlerdir. Hayat dolusunuz. Her şey harika. Sahilde iyi vakit geçiriyorsunuz. Sonra kendinizi berbat hissedersiniz. Hiç kuşku yok. Peki ama neden? Şarap, kadınlar ve şarkı ya da tehlike, risk ve acı gibi dış olaylarla kaynaştığınız veya temas kurduğunuz psişik enerjiler tükenir. Şarap, kadınlar ve şarkı ya da tehlike, risk ve acı sizde bir yanıt oluşturmaz. Yanıtlama gücünüz tükenmiştir. Yani dışsal izlenimlerle kaynaşmaya yönelik psişik gücünüz tükenmiştir. Gurdjieff bir keresinde şöyle demişti: "Hayatın kloruyla kaynaşabilmesi için bir insanın kendinde sodyuma sahip olması gerekir. Böylece sodyum klorür –yani tuz– oluşturabilir. Kendinde hayatla kaynaşabilecek hiçbir şey yoksa, bu tuzu oluşturamaz." Anlamamız gereken nokta, deneyimlediğimiz her şeyin –ki bütün deneyimler psişik olarak kendimizdedir– psişik enerji aldığıdır. Psişik enerjiden geçici olarak mahrum kalırsak hiçbir şey alamayız ve dolayısıyla dış hayatla hiç temas kuramayız. Hastalıktan dolayı yatağında bir ölü gibi uzanan bir erkek veya bir kadın, dış hayattan hiç-

bir şey alamaz. Neden? Çünkü geriye hiç psişik enerji kalmamıştır. Neyin kastedildiğini anlamanız şartıyla, psişik enerji hakkında bolca konuşmak mümkün olurdu. İnsanlar, herhangi bir dış olayla –örneğin bir futbol maçıyla, bir partiyle, bir romanla, bir oyunla, bir kitapla, bir erkekle veya bir kadınla– kaynaşabilme güçlerinin sahip oldukları psişik enerjiye bağlı olduğunu göremez. Merkezlerin hepsinin tamamen tükendiğini hayal edin. Tiyatrolara gidersiniz, partilere gidersiniz, her şeyi yaparsınız ama hiçbir şey ilginç gelmez. Hayatla temasınızın psişik enerjilere bağlı olduğunu görüyor musunuz? Entelektüel Merkeziniz enerjiye sahipse okuyabilir ve algılayabilirsiniz. Sahip değilse bunu yapamazsınız. Duygusal Merkeziniz tükendiyse hiçbir şey hissedemezsiniz. Cinsellik Merkeziniz tükendiyse cinsellik hissedemezsiniz. Hareket Merkeziniz tükendiyse, yere düşürdüğünüz bir şeyi eğilip almak bile zor gelebilir. Bunların hepsi dışsal şeylerden değil, içsel şeylerden ötürüdür. Bir başka deyişle, her şey bunlara psişik enerji sağlayan merkezlerin ve merkezlerin parçalarının durumlarına bağlıdır. Her merkez ve bir merkezin her parçası, yakıt olmazsa çalışmayan bir motor gibidir.

Şimdi, farklı enerjilerden söz edelim. Çalışma, hiçbir miktarda fiziksel ya da mekanik enerjinin yaşamsal enerji oluşturmayacağını; hiçbir miktarda yaşamsal enerjinin psişik enerji oluşturmayacağını ve hiçbir miktarda psişik enerjinin şuurlu enerji oluşturmayacağını söyler. Bay Ouspensky'nin bu konu hakkındaki çizimini sunabiliriz:

Şuurlu Enerji
Psişik Enerji
Yaşamsal Enerji
Mekanik Enerji
(Isı, Işık, Elektrik vb.)

Bay Ouspensky, bu konu üzerinde dururken şöyle demişti: "Şunun gibi bir şey: Bir çizgi tek boyutludur. Bu çizgiyi ne kadar uzatırsanız uzatın bir yüzey oluşturmayacaktır. Bu çizgi yalnızca yana doğru genişletilirse bir yüzey oluşturacaktır. Yüzey başka bir boyuta genişletilmedikçe, bu yüzeydeki hiçbir artış bir küp oluşturmayacaktır." Şimdi, bu örneklerden, en azından, Isı gibi Mekanik Enerjinin Yaşamsal Enerji oluşturmayacağını; hiçbir ısının hayat oluşturmayacağını; hayata yardım edebileceğini ama hayat enerjisi olmadığını anlayabiliriz. Yaşamsal enerjiyle dolu bir goriliniz olabilir. Onun ebatlarını bin kat büyütebilirsiniz ama bu Psişik Enerji oluşturmayacaktır, örneğin Entelektüel Merkezin enerjisinde bir artış olmayacaktır. Ama şimdi, asıl tuhaf nokta gelir: "Hiçbir miktarda Psişik Enerji –örneğin entelektüel enerji– bir insanı daha *şuurlu* kılmayacaktır." Çalışma, Şuur'a ait enerjinin psişik enerji olmadığını söylemektedir. Bir insanın kendinde evrimleşebilmesi için daha çok şuura sahip olması gerektiğini ve bunun da yalnızca özel bir çaba, özel bir şok ile mümkün olduğunu söyler. Şuur adı verilen enerji, psişik enerjilerin çalıştığı merkezlerden farklı bir düzlemdedir. Gurdjieff şöyle demişti: "Şuur kendi kendine evrimleşmez. Bir insan, arzularsa ve nasıl yapacağını bilirse, şuuru artırabilir. Ama düşünerek bunu yapamaz." Gurdjieff'in bu sözleri bana, İsa'nın

şu sözlerini hatırlatır: "Hangi biriniz kaygılanmakla boyunu bir arşın uzatabilir?" (*Matta*, 6:27)

Şimdi, bu yorumun pratik yanına gelelim. Öncelikle, bir merkezde yorulursanız, bir başka merkezi kullanın. Düşünmekten yorulursanız, çıkıp çimlerinizi biçin. Neden? Çünkü Hareket Merkezi enerjiye sahiptir ama Entelektüel Merkez enerjiye sahip değildir. İkinci olarak, negatif duyguların, negatif düşüncelerin, kıskançlıkların, garezlerin, tatsız olan acayip dürtülerin, nefretlerin, kırgınlıkların, belirsizliklerin ve geri kalan her şeyin sizden nasıl kuvvet çektiği hakkında düşünün. Neden? Çünkü bunlar, psikolojinize ait psişik etkinliklerdir. Bu fikri belirli bir şuur seviyesinden hareketle gözden geçirdiğinizde (ki bu şuur seviyesini bu Çalışma'da herkes elde edebilir) sizdeki psişik kuvvetlerin varlığına dayanan içsel hayatınızı, faydasız pratiklerde harcamamak için daha iyi bir nedeniniz olacaktır. Psişik enerjilerinizi böyle etkinliklerde harcamak –örneğin, sürekli kendinize acımak ya da sürekli kıskanmak; sürekli düşünmekte iyi olmadığınızı veya hiç denememiş olduğunuz şeylerde bile başarılı olmadığınızı söylemek; herkesten nefret ettiğinizi ya da (biricik ve kötü şöhretli kişiliğiniz hariç) hiç kimseden hoşlanmadığınızı söylemek; kısacası, Çalışma'nın kaçınmanızı, mücadele etmenizi ve özdeşleşmemenizi öğrettiği her şeyi yapmak– başınıza yalnızca gündelik sıkıntılar açmakla kalmaz; bu faydasız psişik etkinlikler, psişik enerjinin bu şekilde boş yere harcanması, kendinizi daha objektif olarak anlama ve tipik tepkilerinizle özdeşleşmeme noktasındaki yeteneksizliğinizin de bir işaretidir ki Çalışma'nın bütün amacı budur. Böyle faydasız psişik etkinliklerin, Evren adı verilen bu kapalı ekonomik sistemde kaybedilmediğini, başka bir amaç doğrultusunda (bu arada sizin çıkarınıza olmayan bir biçimde) kullanıldığını da hatırlayın. Ama sınırlı psişik enerjilerinizi tüm hayatınız boyunca özdeşleşme, içsel kale alma, başkalarına karşı hesaplar yapma, tanıştığınız hemen herkese karşı negatif olma, kendini haklı çıkarma (Evet, her zaman ben haklıyım!), nefret etme, bir alışkanlık olarak hiç kimseden ve hiçbir şeyden hoşlanmama, kendiniz dışındaki herkesi eleştirme, (özellikle de farkında olmadan) üstünlük hissetme, kendinize sevgi gibi sizinle hiçbir alakası olmayan ve hükmedemeyeceğiniz şeyler atfetme ve Çalışma'nın her gün gözlemlemenizi istediği geri kalan her şey için harcarsanız o zaman sizi gerçek kişiliğinize götürebilecek canınızı ve cevherinizi de bu türden faydasız ve alabildiğine yaygın etkinliklerde harcıyorsunuz demektir ki bu durumda, Çalışma Meselinde tutunabileceğiniz söylenen *İp*'in ne anlama geldiğini ve burada öğretilenleri kesinlikle kavrayamayacaksınız. Çalışma'nın oldukça incelikli öğretisinin ve İp'in anlamını kavramaya başlamak, bana söylenmiş olduğu gibi, hayatın ve sizin kendi hayatınızın farklı bir anlayışının başlangıcıdır.

İZLENİMLER BESİNİ

Çalışma-Fikri

Çalışma insan makinesinin üç besin aldığını öğretir: (1) olağan besin, (2) hava ve (3) izlenimler. Makine, bu üç besinden, farklı merkezler için farklı enerjiler üretir ve böylece makinenin çalışabilmesi sağlanır. Dolayısıyla, bir insan bu üç besinin herhangi birinden mahrum kalırsa hastalanabilir. Olağan besin olmaksızın, belki birkaç hafta yaşayabilir. Hava besini olmaksızın belki birkaç dakika yaşayabilir. Ama izlenimler besini olmaksızın, Çalışma, bir insanın bir an bile yaşamayacağını söyler.

Yorum

Bugün yalnızca izlenimler besini üzerinde duracağız. Bir insan, sıradan anlamda hem uyanıkken hem de uyurken *izlenimler* alır. Örneğin, yatakta uyurken bedeninden, ısınmasından ya da soğumasından, acıdan veya rahatsızlıktan, soluk alıp vermeye hizmet eden kaslardan, çarpan kalpten vb. birçok izlenim gelir. Bütün izlenimler kesilseydi, insan derhal ölürdü. Şimdi, aşık olan ama sevgilisinden haber alamayan bir erkeği veya kadını düşünelim. Hasret çekmeye başlayıp eriyip gittiklerini ve hasta düştüklerini varsayalım. Diyelim ki hastaneye kaldırılır. Doktorlar daha besleyici yiyecek ve içecekler, reçeteler veya hava değişimi vb. önerir. Zavallı hasta yine de hasta, zayıf ve bitkin haldedir. Saat başı porto şarabı bile işe yaramaz. Derken, birdenbire bir telgraf gelir: Sevgilisi hayattadır ve yarın geleceğini söylemektedir. O kadının veya erkeğin birdenbire değişeceğini düşünmüyor musunuz? Elbette ki değişir. Peki bunun nedeni nedir? Değişimi bu kadar çabuk kılan o tuhaf *besin* nedir? O tuhaf besin, *izlenimler besinidir*. Bu besin nasıl alınır? Telgraf yoluyla, yani harika haberlerle.

Uzun bir süre önce, ben ve birkaç arkadaşım, tıpta psikolojik etkenin tanınması hakkında mücadele verirken bazen yukarıdakine benzer bir örnek kullanırdım ama o zamanki doktorlar buna şiddetle karşı çıkardı. Hastadaki dönüşüme fiziksel bir neden bulmak için üzerinde harikulade sözler yazılı bir makaleyi ele almak, ölçüp tartmak ve kimyasal bileşenlerini analiz etmek hoşlarına giderdi, diye düşünüyorum. İçlerinden bazılarının, aşık olmayan hastalarına benzer telgraflar çekip de hiçbir sonuç alamayınca, telgrafların hiçbir tıbbi değer taşımadığı sonucuna varacağından da eminim. Bu yüzyılın ilk yirmi yılında, hastalıkta psikolojik etkenin tanınması için mücadele verilirken işte böyle bir karanlık mevcuttu. Sonra "top ateşi şoku" geldi ve seçkin tıp insanları, siperlerde aylar boyunca bombardımana, pusu ateşine ve havan topuna maruz kalmış insanlarda görülen yıkımı açıklayabilmek için kandaki birtakım pıhtıları veya yabancı cisimleri araştırdı. Evet, bu psikolojik etken açıkça kabul edilmedi. Şimdi, izlenimler besininiz gündelik dehşetten başka bir şey değilse, *bu çok kötü bir besindir* ve

tıpkı kötü hava veya vitaminsiz besinler gibi sizi hasta kılacaktır; iskorbüt hastalığına vb. yol açar. Vitamin eksikliğinden kaynaklanan iskorbüt hastalığı gibi her türden fiziksel hastalığın, zihinsel düzlemde kendine denk gelen bir şey tarafından yeniden temsil edilebileceğini sık sık düşünürüm. Örneğin dar görüşlü, önyargılı, acımasız bir kişi, kıskanç bir kişi, negatif bir kişi negatif izlenimler alacaktır ve bu seviyede hasta olacaktır. Daha cömert ve geniş fikirli bir kişi ise hasta olmayacaktır. Her yanlış tutumun, bağışlamadığımız her şeyin, kendimize dair yalan söylediğimiz her şeyin, her negatif durumun bedelini öderiz.

İzlenimlerin etkisini fark etmek –gözlemlemek– ve Çalışma'nın "izlenimler besini" derken pratik olarak ne kastettiği üzerinde duracağız şimdi. Kendinizi ele alın. Bahse girdiğiniz atın kazandığını işitirsiniz. Bu hoş bir şeydir. Veya kaybettiğini işitirsiniz. Bu iyi bir şey değildir. Atın kazanması veya kaybetmesi haberleri, "izlenimler besini"ne bir örnektir. İnsanlar yine de bazen "izlenimler besini" terimiyle neyin kastedildiğini anlamadıklarını söylerler. Sıradan yiyecek ve içeceği anlarlar. Birileri *havadan* besin olarak söz ettiğinde şüpheyle bakarlar. (Biri bana şöyle demişti: "Nasıl olabilir doktor? Havayı göremezsiniz bile.") Ama izlenimleri *besin* olarak görmek, onlar için tam bir saçmalıktır. Diyelim ki biriyle akşam yemeği yiyeceksiniz ve karnınız aç. İlk yemek, iyi pişirilmiş karışık ızgara olsun. Ama akşam yemeğinizi yediğiniz modaya uygun mahzen, sızıntı yapan bir taşkömürü sobasıyla ısıtılıyor. Dolayısıyla başınız ağrır. Yani hava besini kötüdür. Dişinizi sıkıp devam ediyorsunuz. Derken, birlikte yemek yediğiniz kişi kıyafetinizin size yakışmadığını ve korkunç göründüğünüzü söylüyor. Şimdi, böyle bir durumda, gerçek besin (*768*) kusursuzdur; hava besini (*192*) karbonmonoksit içerir ve dolayısıyla zehirlidir; son olarak da izlenimler besini –yani "Korkunç görünüyorsun," ifadesi– kesinlikle iyi değildir. Korkarım ki böyle bir geceden keyif almayacaksınız. İyi bir havada ve büyüleyici insanların arasında kötü pişirilmiş bir yemeğin kesinlikle tercih edileceğini düşünüyorum. Evet ama bunların hepsini fark etmeyiz. Buna karşı körüz. Şöyle bir atasözü vardır: "Sevgi dolu bir ortamdaki sebze yemeği, nefret dolu bir ortamdaki besili danadan yeğdir." (*Özdeyişler*, 15:17) Apaçık olan sır nedir? Yetersiz bir besini iyi izlenimlerle yemek, leziz bir yemeği negatif duygularla yemekten iyidir.

Şimdi, izlenimleri almaktan söz ederken, Çalışma'da daha sonra, tüm izlenimlerin kendimiz dışındaki bir kişiyi gördüğümüzde bile, bir anlamda içsel olduklarının farkına varmalıyız. Bir adamın sevgilisini güneşli bir çimenlikte elinde güllerle kendine doğru yaklaşırken gördüğünü varsayalım. Çok güçlü izlenimler edinir. Kalbi yerinden fırlayacakmış gibi olur veya sıkışıverir veya farklı bir tepki verir. Bir an için düşünün. Sevgilisinin görüntüsü, onun gözlerine bir imaj olarak ışık ışınları aracılığıyla giren bir izlenimdir. Bu imaj, bir kamerada olduğu gibi, hassas kamera plakasında ya da retinada ters çevrilir. Yani sevgilisi baş aşağı çevrilir. Sonra bu baş aşağı çevrilmiş imaj, yaklaşık yedi milyon ışığa duyarlı sinir noktası tarafından alınır ve bu sevgili imajı bir milyon ayrı sinir aracılığıyla birleştirilip beyne gönderilir. Bu sevgili imajı, izlediği yol boyunca, önce baş aşağı

çevrilir, sonra bir milyon ayrı sinir sinyaline bölünür, kabaca söylemek gerekirse sol beynin başın arkasında kalan bir parçası imajın yarısını alırken, sağ beyin ise diğer yarısını alır ve her biri milyonlarca hücreyi uyarır. Bizi sevgilimizle ve güllerle ilişkilendiren tüm bu karmaşık aygıt biraz olsun kavranınca, görülen nesnelerin dış dünyasının içsel sinir hücreleri mekanizmasının sonucu olduğunu fark ederiz. Yine de çok yakın, elimizi uzatınca dokunabilecekmişiz gibi görünür. Ama aslında çok uzaktadır ve hepimizin arzuladığı ve beklediği bu şeyle yakın bir temas kurmak imkansızdır. Ama sevgilinizi *anlamaya* başlarsanız ve o da sizi anlamaya başlarsa, Çalışma gibi ortak bir dili öğrenmek aracılığıyla çok daha yakın olabilirsiniz. Birbirimize fiziksel olarak yakın olduğumuzdan çok, psikolojik olarak yakınızdır. Evlenme teklif eden hoş bir adamın bu teklifini baş aşağı duran hoş bir kadına yapıyor olması veya bunun tam tersi gerçekten de komik değil midir? Tek söyleyebileceğimiz, bunun harikulade bir zeki olay olduğudur ama bu dış dünyanın bir biçimde bir tür yanılsama olduğunu söyleyen kadim fikri düşünmemize de yol açar.

* * *

Günümüzde, insanlar yalnızca olağan besini sınırlı miktarda almaktan dolayı kötü etkilenmekle kalmayıp doğru izlenimlerin eksikliğinden de kötü etkilenmektedirler. Durgunluk, kasvet, monotonluk; izlenimlerin eksik olduğu anlamına gelir. Bir kişinin en önemli besin olan izlenimlerden mahrum kaldığı için hasta olabileceğini anlamalısınız. Her şeyin tekdüze olduğu kasvetli bir dünya ile farklılıkları kucaklayan renkli bir dünya arasındaki farkı düşünün. Hangisinin size daha çok izlenim besini sunacağını düşünürsünüz? Hangi dünya *psikolojik olarak* doğru dünya olacaktır? Her şey her türlü farklılığın ortadan kalkması için genel bir seviyeye indirgenirse, bunun doğru bir dünya olmayacağı muhakkaktır. Bir insan *aynılıktan* değil, *farklılıklardan* zengin izlenimler alabilir.

Bu da bizi, izlenimlerin alınması meselesine getirir. Dışarıdan izlenimleri nasıl alırız ya da daha doğrusu bu izlenimler neyin üzerine düşer? *Çağrışımların* üzerine düşerler. Sonuç olarak, hayat günbegün aynı etkiye sahip olma eğilimi gösterir. Elbette ki izlenimler asla aynı değildir. Onları alışımız aynıdır. Gurdjieff bir keresinde şöyle demişti: "Bir şeyi çağrışımlar olmaksızın görmeye çalışın." Şimdi, şeyleri çağrışımlar olmaksızın görebilseydik, bir harikalar dünyasına giriverirdik. İzlenimler, Öz'e düşerdi. Gurdjieff bir keresinde şu soruyu sormuştu: "İzlenimler Öz'e düşünce ne olur?" Yanıtı da şu olmuştu: "Her şey daha capcanlı olur." Şimdi, şu anki halimizle izlenimler, onları mekanik olarak ayrı merkezlere dağıtan bir çağrışımlar mekanizmasına düşmektedir. Yani izlenimler alışılagelmiş mekanik bir etki üretmekte ve sahip olmaları gereken canlılığı edinmemektedir. İşte bu nedenle, çağrışımlarımızı değiştirmeliyiz ve bu, kısaca söylemek gerekirse, Çalışma'nın kendini gözlemleme ve özdeşleşmemek yoluyla farkına varmamızı istediği şeylerin farkına vararak başlar. Örneğin, kişinin mekanik olduğunun yavaş yavaş farkına varması, tamamen şuurlu olduğu görüşüne dayanan çağrışımları zayıflatır. Şeyleri Çalışma'nın bakış

açısından görmek, mekanik çağrışımları farklılaştırır. Bu, ardından, izlenimler besininin alınmasını artırır. Eski tarzda düşünmeye devam edersek, mekanik çağrışımları gevşetemeyeceğiz. Eski düşünme tarzınızda ısrar ederseniz, kendinizin yeni hissine erişemezsiniz. İnciller, işte bu nedenle, μετανοια'nın, zihin değişiminin ya da yeni düşünmenin kişinin kendini değiştirmesinin başlangıç noktası olduğunu öğretmektedir. Çağrışımlar bizim parçamızdır. Ama onlara dikkat etmeyiz. Biz onların etkinliğini görmezden önce, onlar eyleme geçer. Ama kendini gözlemlemede deneyimler edindikçe, hem gelen izlenimi hem de onun oluşturacağı çağrışımları fark edebiliriz ve ergeç, bunun gerçekleşmesini engelleyebiliriz. Bu, Çalışma'da erişilebilecek çok iyi bir aşamadır ve paha biçilmez bir kıymete sahiptir. Diğer şeylerin yanı sıra dış dünyanın bize yalnızca her şeyi çarpıtan mercekler aracılığıyla gelebildiğini ve aslında birbirimizi göremediğimizi, insanlar hakkındaki fikirlerimizi ya da özdeşleşmiş olduğumuz onlarla ilgili çağrışımlarımızı görebildiğimizi teorik olarak düşünebilmemizi değil, pratik olarak görebilmemizi sağlar. İnsanlar beklediğimiz gibi hareket etmediklerinde üzülmemiz bundan dolayıdır. Onlarla ve kendimizle ilgili sahip olduğumuz çağrışımlara uymazlar. İnsanların birbirlerini hapsetmelerinin nedenlerinden biri de budur. Bu çağrışımları bırakmak, bu çağrışımlardan kurtulmak gerekir.

Great Amwell House, 17 Nisan 1948

EVRENSEL BİR DİL

Çalışma-Fikri

Bir keresinde, Gurdjieff tarafından, birbirimizi anlayabilmemiz için ortak bir dil öğrenmemiz gerektiği söylenmişti. Ouspensky, insanların bu Çalışma'yı yaptıkça ortak bir dil öğrenmeye başladığını ve böylece birbirlerini anlamaya başlayabileceklerini söylemişti. Yine Gurdjieff, dünyadaki tüm insanların birbiriyle iletişim kurabileceği bir *Evrensel Dil*'in mevcut olduğunu söylemişti. Bu bağlamda, öznel sanattan farklı olarak şuurlu sanatın *Evrensel Dil*'in bir örneği olduğunu belirtmişti.

Yorum

Şunu söyleyerek başlamak istiyorum: İnsanlar, aynı sözcükler dilini –mesela İngilizceyi– konuşurlarsa, aynı sözcükleri bilmek aracılığıyla birbirilerini anlayabileceklerini hayal ederler. Ama sözcükler birçok şey ifade etmektedir. Örneğin, *sevgi* gibi bir sözcüğün kullanımı, insanların birbirini anlamasının basit bir aracıymış gibi görünür. Ama *sevgi* sözcüğüyle bağ-

lantılı olarak herkes farklı fikirlere sahiptir: örneğin "Çikolatayı seviyorum; parayı seviyorum; köpeğimi seviyorum; vizon kürkümü seviyorum; sıcak banyoyu seviyorum." Hicivli bir ruh durumunda bunlara başka bir şey de eklenebilir: "Ve de seni seviyorum." Sözcükler bu biçimde, arkalarındaki gerçek *fikirler* olmaksızın, yalnızca sözcükler olarak kullanıldığında Babil ortaya çıkar; çağrışımsal düşünmeye ait sözcükler, sloganlar veya klişeler karmaşası yaşanır. Bu, bir insanın Hristiyan olduğunun söylenerek tanıtılması gibidir. Peki ama onun 1 No.lu İnsan'ın Hristiyanlığına mı, 2 No.lu İnsan'ın Hristiyanlığına mı, 3 No.lu İnsan'ın Hristiyanlığına mı sahip olduğunu kastediyorsunuz? Yoksa 4, 5, 6 veya 7 No.lu İnsan'ın Hristiyanlığına mı? Her birinde, "Hristiyan" sözcüğü tamamen farklı bir şey anlamına gelecektir. Neden? Çünkü "Hristiyan" *sözcüğüyle* bağlantılı fikirler farklı olacaktır. Hristiyanlık hakkında tamamen farklı fikirlere sahip yedi tür Hristiyan vardır. Kişi, anlayış seviyesine göre, kullanılan sözcüğün gerisinde daha zengin veya daha yoksul fikirlere sahip olabilir. Şimdi, bir düşünecek olursanız, yeni herhangi bir şeye yol açan deneyimlerin hepsi, daha öncekilerden çok daha iyi bir deneyim yaşadığınızda gerçekleşir. Daha önce iyi olduğunu düşündüğünüz şeyler kaba görünür. Daha büyük olan anlam, daha küçük olanı özümser ve bu, yeri gelmişken, ayartılmanın çözümüdür ve size şifa verebilecek, sizi iyileştirebilecek tek şeydir. Bir başka deyişle, daha büyük fikirlerle temas kurmanızı sağlayarak daha küçük anlamı daha az ipnotik kılar. Burada, küçük Varlık'ta, nerede olduğunuzu hatırlatmak istiyorum. Çalışma, bizim içimizde kendimizden daha büyük başka bir kaynaktan yeni, birbiriyle ilişkili tam bir fikirler dizisi inşa etmeyi amaçlar; bu yeni fikirler, özel sözcüklerle bağlantılıdır ve bu fikirlerle büyüsel bir temas kurmayı sağlarlar. Bu sistemde, muazzam bir anlam gücüne sahip ayrı bir fikre işaret etmeyen hiçbir sözcük yoktur. Alıcı bir organizma olarak kendinizde –dışsal yüzeysel düşünce aracılığıyla dış hayata hizmet eden insanınızda değil, özellikle en yalnız anlarınızda hakikatlerini özel olarak görüp hissetmek aracılığıyla içsel gerçek, özsel insanınızda– Çalışma'nın fikirlerini inşa ettiğinizde, sözcüklerin arkasındaki fikirler Çalışma'yı sizin gibi anlayan Çalışma'daki başka bir kişinin sözcüklerinin arkasındaki fikirlere benzer olacaktır. Böylece, ortak bir dile sahip olursunuz. Ve bu, ezoterik anlamda komşunuzun kim olduğunu size gösterir. Mekanik değil şuurlu ilişkiden hareketle "komşunuzu sevmeniz" gereklidir. Ve böylece, birbirinizi anlamaya başlayabilirsiniz; bu çok olağandışı bir deneyimdir. Ardından, başkalarıyla ilişki bakımından her şey tamamen farklılaşır. Hepiniz araçlara sahipsiniz. Peki bunları ne için kullanıyorsunuz? Bir başka deyişle, kişinin gözlemlemesi gereken bir nokta olan başkalarının üzerindeki *mekanik* etkinizden ayrı olarak bu araçlar ne işe yarıyor?

Bir sözcüğün anlamının yoğunluğu, gerisindeki fikirlerin niteliğine ve ölçeğine bağlıdır. Bir sözcük kendi başına hiçbir şeydir. Anlamı, ilettiği anlam akışı üzerinden belirlenir. "Ben" ve "Sen" gibi en yaygın kullanılan sözcükler ne anlama gelir? Bir sözcüğün anlamının yoğunluğu, gerisindeki fikirlere bağlıdır. Şu ana dek her koşulda hayatımı kontrol eden en tehlikeli sözcük olan "Ben" hakkında düşündüğümde, Çalışma'nın neyi kas-

tettiğini görmeye başlarım. Hangi "Ben"? Bir Evrensel Dil'in mevcut olduğu bize öğretilir ve ortak bir dile sahip olmadıkça hiç kimsenin birbirini anlayamayacağı da öğretilir. Bu son söylenen nokta bakımından, "Ben" sözcüğü geçerli değildir. *Ortak* bir dilin bir Evrensel Dil'e yol açması gerektiğine dikkat edin: bu dilde belki de "Ben" gibi hiçbir sözcük mevcut değildir. İki Çalışma-fikrini ele alalım: (1) Göreceli Düşünmenin Anlamı ve (2) Oktavlar Kanunu. Birinci fikir –yani göreceli düşünme– hususunda, Çalışma bize, göreceli düşünmenin ne anlama geldiğini öğrenmemiz ve her zaman göreceli düşünmemiz gerektiğini öğretir. Örneğin, "Ben" görecelidir. Kısaca yorumlamak gerekirse, bir insan kendini "Ben" olarak alır. Şimdi, diyelim ki Yeryüzü'nün kendi başına ele alınmasını anlayamıyorum. O başka bir şeyin parçasıdır. Güneş Sisteminin bir parçası olduğu anlaşılır duruma gelmedikçe, hiç kimse Yeryüzü'nü doğru anlayamaz. Şimdi, Güneşimizin veya Güneş Sisteminin ise bir ışık diski olarak gökyüzü boyunca uzandığını gördüğümüz Galaksinin çok küçük bir parçası olduğunu da kavramalıyız. Yeryüzü'nü *kendi başına* ele alırsam, göreceli düşünmemiş olurum. Kendimi de tek başına ele alamam. Bir şeyin parçasıyım. Dahası, Güneş'in ve Gezegenlerin yalnızca bir nokta olduğu Galaksi ya da Samanyolu, benzer bir biçimde sayısız Güneş ve Gezegeni kapsayan başka milyonlarca Galaksi veya Yıldız Adasından biridir. Şimdi, bir kişi Yeryüzü'nü, onun bir bütünün küçük bir parçası olduğunu ve parçası olduğu bütünün de daha büyük bir bütünün küçük bir parçası olduğunu vb. göz önünde bulundurmayıp yalnızca kendi başına ele alarak neden *anlayamaz*? Bu sorunu daha sonra kendi aranızdaki tartışmada düşünün. Yeryüzü'nü her şeyden ayrı ve dolayısıyla da bağımsız ve kendi başına bir şey olarak alırsam, Yeryüzü'nü inceleyişime ona ait olmayan bir değer vermiş olurum. Özellikle de bu küçücük Yeryüzü'nün uçsuz bucaksız Güneşler ve Galaksiler Evrenindeki tek önemli Gezegen olduğuna inanırsam (bu Yeryüzü zaten "Ben" adını verdiğim bu harikulade şeyi de içeriyor, değil mi?) düşünme tarzım, kendi kör edeci bencilliğimle aşırı yüklenir. Ulaştığım sonuçlar ister istemez tamamen yanlış olacaktır.

Şimdi, bir gökbilimci geceleyin bir teleskop aracılığıyla yıldızlara bakmanızı sağlayabilir. Hiçbir şey olmaz. Ama bazen, *hiç hesapta yokken* yıldızlara baktığınızda garip bir duygu oluşur; bu, yeni bir izlenimler besinidir. Böyle bir duygu, kişinin kendiyle ilgili duygularının ötesinde bir şey olarak tarif edilebilir. Duygu, gerçek duygunun bir izidir ve Sahte Kişiliğin kendiyle ilgili duygularıyla hiçbir benzerlik taşımaz. Bu garip duygu, gerçek bir duygudur ve *gerçek* duyguların hepsi bilişseldir ve sizin küçük iç duygularınızı eritip yok eder. Bazı duygular bizi körleştirirken, bazı duygular açar. Gerçek duygular size daima bir şey öğretirler; bunu sözlerle değil, duygusal olarak kavranan *fikirlerle* yaparlar. Yalnızca zeka aracılığıyla bilgi edinmeyiz. Her bir merkezin kendine özgü bir tarzda fikirler diyarından anlam ışınları yakaladığına dikkat ediniz çünkü her merkez entelektüel yanı, duygusal yanı ve hareket yanıyla birlikte birçok önemli alıcı alt bölmeye sahiptir. Böylece, kişi bir fikri birçok farklı biçimde –bir düşünür, ressam, şair, müzisyen, marangoz, mühendis, heykeltıraş, oyun yazarı, mi-

mar, hokkabaz, iş adamı, fanatik, ev kadını, anne, baba veya sadece melon şapkalı bir adam olarak– kavrayabilir.

Şimdi, izlenimler besini bakımından, fikirlerle besleniriz ama bunların farklı kökenleri vardır. Sizi daima ve tam zamanında besleyen ölümsüz fikirler ve yalnızca zamanın modası olan insan yapımı fikirler vardır. Ölümsüz fikirler, Çalışma'da *C tesirleri* olarak adlandırılır ve Şuurlu İnsanlık Çemberi'nden gelir. İnsan yapımı fikirler –sportoto gibi hayat tarafından üretilen fikirler ya da tesirler– *A tesirleri* olarak adlandırılır. Fikirler, üzerimizdeki tesirler olarak eylemde bulunur. Bugünlerde adlandırıldığı şekliyle bir ideoloji; özgürlük, eşitlik vb. fikirleri gibi insanların takip ettiği bir fikirdir. Kişinin işte böyle özgür olabileceği fikrini ele alalım. Herkes özgür olabilir. Peki ama nasıl? Çalışma, uykuda kalırsak, 48 kanun maddesine tabi olduğumuzu söyler. İsa bile özgür değilken ve itaat etmek zorundayken, kişinin özgür olabileceği fikrinin, ideolojisinin ne tür bir *nitelik* taşıdığını merak etmemek elde değildir. Bunun arkasında gerçek fikirler var mıdır? Bunun seviyesi nedir? Mutlak Varlığa doğru çıkan Varlık Ölçeği olan Yaradılış Işını'nda nereden başlamaktadır? Çalışma'da göreceli özgürlüğün –yani kendimiz üzerinde çalışarak daha yüksek tesirlere nasıl tabi olabileceğimizin– ne anlama geldiğini biraz anlayabiliriz. Negatif duygulardan kaçının, yeni tesirlere tabi olacaksınız. Bu nettir. Ama Çalışma'da bizler özgürlük sözcüğünü, ardında Işın'ın yattığı derin bir anlama sahip bir fikirle bağlantılı olarak kullanırız. Bu, bizim seviyemizin yukarısından –Daha Yüce Zihin'den– inen *C* tesirleridir. İnsan yapımı bir özgürlük fikri değildir; beyninin veya bedeninin en basit parçasını bile yapamayan İnsan'ın genel anlamda özgür olabileceğini öngörmez. Bu düpedüz kabalıktır. Nasıl yaratıldığınızı birazcık olsun anlayamıyorken özgür olabilir misiniz? Bildiğiniz gibi, *özgürlük* sözcüğü artık gerisinde yatan gerçek, ezoterik fikirlerin kontrolünden çıkmıştır ve deyim yerindeyse kökenini, soyunu kaybetmiştir ve dünyada yaygın bir tehlike olarak dolaşmaktadır. Evet, bir tehlikedir. Çünkü bir sözcük, fikirlerle olan doğru bağlantısından koparsa, eğitilmemiş veya ilkesiz her insan için bir tehlikeye dönüşür. Telaffuz ettiğimiz sözcüklerden biri olan "sevgi" örneğinde olduğu gibi, gerçek anlamından koparılmış bir sözcüktür bu. Dolayısıyla, sözcükleri anlamdan yoksun bir biçimde gevelemekte ve üstelik, fikirlerle doğru bağlantısından kopmuş olan bu sözcükler yüzünden savaşlar yapmaktayız. Oysa Çalışma'da, duruş bakımından yaşlandıkça, birbirimize kolayca ve mekanik tarzda savurduğumuz sözcüklerin anlamını düşünmeye başlarız.

Demek ki göreceli düşünebilmek için hepimizin bir bütünün parçaları olduğumuzu ve bütün hakkında bir şey bilmedikçe, kendimize dair fikirlerimizin tamamen yanlış olduğunu kavramalıyız; yani hakikatini görerek bunu şuurlu bir biçimde algılamalıyız. Size şu düşünme egzersizini vereceğim. Düşünmeye başlayın –ama her gün sizi tüketen çağrışımsal düşünmenin değirmen deresi gibi ilerleyen akışına kendinizi kaptırmanızı kastetmiyorum, gerçekten *düşünmenizi* kastediyorum– ilk önce şunu *düşünerek* başlayın: "Kendimden olan nedir, başkalarından olan nedir ve Tanrı olarak adlandırılan kendimden daha yüksek bir şeyden olan nedir?" Bir şey söy-

lediğinizi varsayalım. Buradaki üçlüden ilk iki kuvveti ele alalım. Söylediğiniz şey, yalnızca kendinizden midir? Elbette ki hayır. Bu şekilde *düşünmeye* devam edin ve sonunda beyin makinenize gelin. Onu siz mi yarattınız? Nasıl çalıştığı hakkında en ufak bir bilginiz var mı? Böyle bir düşünme, *Duygusal Merkezi* uyandırır; yani deyim yerindeyse, "asla çamaşırhane görmemiş" duygular –insanın yeni fikirler ve kuvvetleri olmaksızın kolayca gömülebildiği iç duyguların kokusu– yerine size gerçek kavrayışsal duygular sunar. Çalışma, aslında bir çamaşırhanedir. Peki ne için? Alışılagelmiş duygusal durumunuzu ve düşüncelerinizi gözlemlemeye çalışın. Onları gerçekten de yıkamak istemez misiniz? Bu noktada, elbette ki İnciller'in yıkamakla ilgili muazzam sembolizmi gündeme gelir; tüm bedeni suda yıkamak, ayakları yıkamak vb. Hatırlatmak isterim ki insanların fiziksel kıyafetlerini derhal fiziksel çamaşırhanelere göndermesini kastetmiyorum. Psikolojik kıyafetlerden söz ediyoruz; yani takip ettiğiniz fikirlerden ve tutumlardan çünkü oluşturmayı amaçladığımız ilk spiritüel veya psikolojik beden, *her birinizin hakikat olarak kabul ettiğiniz şeyle* giydirilir. Zihin, hakikat olarak kabul ettiğiniz şeyle giydirilir. Zihni yıkamalıyız ve ona daha iyi kıyafetler giydirmeliyiz. Burada, bir kez daha, İnciller'in temel düşüncesi gündeme gelir; yani μετανοια, "zihnin değişimi". Bu, yeniden başlamak için eskiyi yıkamak gibidir Ama uzun süredir Çalışma'da olan insanların aynı kökleşmiş tutumlara, tamponlara vb. halen sahip olması garip değil midir? Neden? Çünkü bir düğün kıyafetine sahip değildirler; yani Çalışma'nın hakikatiyle birleşmeye dair gerçek bir arzuya sahip değildirler. Bundan yalnızca söz ederler ve çoğu zaman da uzun uzun söz ederler. Sonra da İnciller'de söylendiği gibi topluca "evlerine dönerler"; yani kendilerinin eski zihinsel evlerinin yolunu tutarlar. Bir başka deyişle, kendilerini Çalışma'nın yeni hakikatiyle yıkamazlar. Edinilmiş, kökleşmiş mekanik hakikatlerine içsel olarak bağlı kalırlar. Çalışma'yı işittikten sonra da "her biri kendi evine" döner.

Şimdi, göreceli düşünmek için bir başka düşünme egzersizi vereceğim size. Gördüğünüz gibi, göreceli düşünme, bir şeyin parçası olduğu bütünle ve kendini oluşturan parçalarla ilişkisindeki konumunu görmeye dayanır. Bu nedenle düşünmeniz ve tartışmanız için size şu soruları yöneltiyorum:

1) Din, Bütün'le ilgilenen Parça mıdır?
2) Bütün Parça'yla, hayırla veya şuurlu sevgiyle ilgilenir mi?
3) Parça yalnızca kendiyle –bencilliğiyle– mi ilgilenir?
4) Parça yalnızca kendi parçalarıyla –bilimle– mı ilgilenir?

Şimdi, kısaca oktavlardan söz edelim. Bütün oktavlar derece bakımından daha yüksek veya daha alçak olana işaret eder. Anlam'la başlamaya çalışalım ve tamamen deneysel bir alçalan oktav inşa edelim. Bunun bir yorum olduğunu unutmayın.

Do	Sonsuz Anlam	("Başlangıçta Söz –ya da Anlam– vardır.")
Si	Ölümsüz Fikirlere akan Ölümsüz Anlam	(Burada düşünce mevcut değil.)
La	Doğru veya yanlış olabilecek Düşünce Fikirleriniz	
Sol	Düşünceleriniz	
Fa	Konuşma Arzunuz	
Mi	Düşüncelerinizin fikirlerini ifade etmek için telaffuz ettiğiniz Sözcükleriniz	

Şimdi, bir Evrensel Dil'in mevcut olduğu öğretisini göz önünde bulundurduğunuzda, *Mi* seviyesinde düşüncelerinizin gerisindeki fikirleri kendi ana dilinizde –İngilizce, Fransızca vb.– ifade ettiğinizi göreceksiniz. Dolayısıyla, farklı bir *sözcüğün* kullanıldığı farklı ülkelere ait insanlar birbirlerini –söylenildiği gibi– "anlamayacaktır". Ama diyelim ki daha yüksek bir seviyeden başka bir kişiyle konuşabilirseniz, sözcükler olmaksızın fikirlerden konuşursunuz. Peki, Evrensel Dil'in mevcut olması *gerektiğini* görmüyor musunuz? Fikirler, siz onlardan konuşmaya başlamadan önce bile oradadır. Belirli sözcükler kullanan bir dili öğrenirsiniz ve bu nedenle de başka sözcükler kullanan birini anlamazsınız. Hatta aynı sözcükleri kullansanız bile birbirinizi *anlayamayacağınızı* hatırlayın. Ama hassas bir içsel konsantrasyon aracılığıyla, bir fikri sözcüklerin dili araya girmeksizin bir başkasına iletebilirseniz –yani ağzınızı açmazsanız– karşınızdaki kişinin –zihni açıksa– *sanki onunla kendi sözcük dilinde konuşuyormuşsunuz gibi* sizi duyabilir. Şimdi, bu zorlu konuya daha sonra döneceğim. Tüm durugörünün, tüm uzaktan iletişimin veya birilerinin size dil olmaksızın, görünüşe göre büyü yoluyla bir şey söylemesiyle bağlantılı her şey *fikirler seviyesinden konuşmakla* alakalıdır. Bu, sessiz konuşmadır. Gerçek sözcüklere inmese de bir tür konuşmadır. Ortak bir dili –yani fikirlerin, Çalışma'nın fikirlerinin dilini– öğrenince, görünüşte tuhaf sonuçlarla karşılaşabileceğimizi şimdi bile anlayabilirsiniz. Söylenmiş olanları kavrarsanız, bu hiç de tuhaf değildir. Tam tersine, beklenilen bir şeydir. Ama Çalışma'nın fikirlerini zihinlerine sabırla sokup düzenleyen ve içsel olarak bu fikirleri eyleme dökerek bunlarla evlenmeyi samimiyetle arzulayan insanlardan söz ediyorum. Bu gizli evlilik nedir? Kişinin kendi üzerinde bu fikirlerin gösterdiği biçimde *çalışmasıdır*. Size öğretilen yeni fikirleri *yapmazsanız*, sadece sonu gelmez bir biçimde konuşmakla yetinirseniz Çalışma için faydasızsınız ve hiçbir sonuç elde edemeyeceksiniz. Çalışma insanları uzun vadede eler. Evet ama bunu anlamanın yıllar alacağını hatırlayın.

Bay Ouspensky bir keresinde şöyle demişti: "Sözcükleri dinlemeyin, sözcüklerin ardındaki anlamı dinleyin."

Great Amwell House, 24 Nisan 1948

YALAN SÖYLEMEK

ÇALIŞMA-FİKRİ

1) İnsan sahip olmadığı şeyleri kendine atfeder.
2) Yalan söylemek Öz'ü öldürür.

YORUM

Kişinin, bir şeyin kendi hatası olduğunun şuuruna varabilmesi her zaman zordur. Bunun böyle olduğunu söyleyebiliriz ve bazı insanlar bunu otomatik bir biçimde söyler. Ama bunu gerçekten kabul etmeyiz. Çalışma'da gözlemlememiz ve mücadele etmemiz gereken şeylerden birinin, kendini haklı çıkarma olduğu öğretilmektedir. Geçmişte yazılan bir yorumda, kendimizi haklı çıkarırsak, kafamıza dank edebilecek şeyleri engellediğimize dikkat çekilmişti; kendimizi gerçekten ne yaptığımızın veya söylediğimizin farkına varmaktan alıkoyarız. Böylece, faydalı ıstıraptan kaçınırız. Faydalı ıstırap, Varlığı değiştirir. Şimdi, kendini haklı çıkarma, bizde sürekli olarak kendini gösteren yalan söylemenin birçok biçiminden biridir. Çoğu kez şu veya bu şekilde yalan söylediğimizi hatırlamalısınız; aslında kalıcı "Ben"e sahipmişiz gibi "Ben" dediğimiz her an yalan söylemekteyiz. Yalan söylemek, bizi faydalı ıstıraptan uzaklaştırır ve çoğu zaman da yerine faydasız ıstırapları koyar. Çalışma'nın, yalan söylemenin Öz'e zarar verdiğini veya hatta Öz'ü öldürdüğünü söylemesinin nedenlerinden biri budur. En azından Öz'ün her türlü gelişimini nasıl engelleyebileceğini anlayabiliriz çünkü Öz yalnızca gerçek olan, doğru olan şeyler aracılığıyla büyüyebilir. Öz yalanlar aracılığıyla büyüyemez. Yalnızca Sahte Kişilik yalanlarla büyüyebilir. Öz bizim en gerçek parçamızdır. Sahte Kişilik ise bizim en sahte parçamızdır ve onu yeterince uzun süre gözlemlerseniz –bunu biraz olsun başarabilirseniz– nasıl sürekli yalan söylediğini izleyebilirsiniz. Aslında, *o* bir yalandır. Ayrılmanın çok zor olduğu bir yalandır. O baskın olmaya devam ettikçe Öz gelişemez. Kısacası, kişinin işte bu yüzden kendi üzerinde çalışması gerekir. Çalışma belirli bir amaca sahiptir. Kişinin, her ne anlama geliyorsa, iyi olmasıyla ilgili değildir. Çalışma, Kişiliği pasifleştirmek ve Öz'ü aktifleştirmek içindir. Bunu asla unutmayın ve kendi başınıza sık sık düşünün çünkü bu, Çalışma'nın gerisinde yatan önemli *fikirlerden* biridir. Düşüncelerinizin fikirleri gerçek fikirlerse, düşünmeniz sizi bir yere götürecektir. Ayrıca, fikirde gizli olan tükenmez güç de size yardım edecektir. Kişilik ve Öz hakkındaki bu fikir, farklı zamanlarda üzerinde düşünürseniz, düşünmenizi Çalışma'nın bütününe yönlendirecektir ve açık çelişkiler olmaksızın kelimelerle açıklanamayacak şeyleri size gösterecektir.

Şimdi, yalan söylemek sizde yanlış bağlantılar oluşturur. Hepsi doğru bağlanmış milyonlarca kablonun yer aldığı muazzam bir telefon şebekesi-

ni hayal edin. Sonra biri gelip tüm hayatını bu kabloları farklı şekilde birleştirerek geçirsin. Kimdir bu kötü kişi? Ama Çalışma burada, sıradan yalanlar söylemekten söz etmez. Elbette ki bu da dahildir ama özellikle, Kişiliği aktif, Öz'ü pasif tutan yalan kategorisinden söz etmektedir. Daha Yüksek Merkezlerle temas kurmak için her türlü negatif duyguyu yok etmek gerektiğini ve tüm negatif duyguların, deyim yerindeyse, bu Daha Yüksek Merkezlere kapıları kapattığını daha önce duymuştunuz. Negatif duyguların hepsi yalan söylerler. Şeyleri çarpıtırlar. Hakikat onları yok eder ama bir şeyi dışarıda bırakarak, yarı hakikatlere başvurarak, eklemeler yaparak, gerçekte olan şeyleri yanlış tarzda bağlayarak vb. hakikat kisvesine bürünürler. Bir kişi negatifleştiğinde *daima* yalan söyler. Bunu kendi başınıza bir düşünün. İki negatif insan, birbirlerine en fantastik yalanları savurabilir; bunlar, üstünlük taslayıp rahatça gülüp geçebileceğimiz hayali insanlar değildir, *sizsiniz* ve *benim*. Evet, kesinlikle. Ben negatifsem ve siz de negatifseniz, derhal bir ağız dalaşına gireriz ve birbirimize her türden şaşırtıcı şeyi söyleriz. Her birimizde, Duygusal Merkezin negatif parçasında büyük bir yalan fabrikası vardır. Yorum gereği, bunun sizdeki cehennem olduğunu ve burada herkesin herkesten nefret ettiğini, yalnızca şiddetin ve yıkımın bir anlam taşıdığını belirtmek isterim. Yine, Bay Ouspensky'nin bir defasında söylediklerinden alıntı yapacak olursam: "Bu dünya cinsellik veya iktidar tarafından değil, negatif duygular tarafından kontrol edilmektedir." Bunun cehennem tarafından kontrol edilmekle aynı olduğunu eklemek istiyorum. Elbette ki insanlar bu Yeryüzü'nü Tanrı'nın kontrol ettiğini düşünmekle vahim bir hata yapmaktadırlar. Ya her şeyi arapsaçına çevirirler ya da Tanrı'dan nefret ederler. Ama Rab'bin Duası, "Yeryüzünde de Senin istediğin *olsun*," (*Matta*, 6:10) sözleriyle başlamaz mı? İnsanoğlu Daha Yüksek Merkezlerle temas durumunda olsaydı, bu tamamen farklı bir mesele olurdu.

Şimdi, Çalışma'nın en çok dikkat çektiği yalan kategorisine –yani sahip olmadığımız şeyleri kendimize atfetmemize– gelelim. Bu, yine en derin anlamda, Daha Yüksek Merkezlerle temas kurmayı ve dış hayattan edindiğimiz anlamlardan –yani *A* tesirlerinden– tamamen farklı olan yepyeni bir anlam akışı aracılığıyla Gerçek Varlığın gelişmesini engelleyen şeydir. Kendimize *yapabilme* gücünü atfederiz. Kendimize kalıcı, değişmeyen "Ben"e –yani Gerçek "Ben"e– sahip olmayı atfederiz. Birçok farklı "ben"den oluşmamıza ve belirli bir anda bu "ben"lerin yalnızca birinin iradesine sahip olmamıza rağmen, kendimize Gerçek İrade'ye sahip olmayı atfederiz. Şu anki halimizle değişemeyecek ve o noktaya getirilecek olduğumuz takdirde –eğer gelirsek– yalnızca kendimizi haklı çıkarabilecek olmamıza rağmen kendimize, dilediğimiz takdirde kendimizi değiştirebilme gücünü atfederiz. Kendimize kendini bilmeyi atfederiz. Meselde anlatılan "buğdayını toplayıp ambarına yığan" (*Luka*, 3:17) adam gibi geleceği hesaplayabileceğimizi hayal ederiz. Sahip olmamamıza rağmen kendimize atfettiğimiz bu güçlerin hepsi, Çalışma'nın asıl olarak ilgilendiği gerçek yalanlardır. Kendini gözlemleme aracılığıyla aşama aşama şuuruna varmamız gereken şey, işte bu şuursuz yalan söylemedir. Bu bizde başlamadıkça

elbette ki yapabileceğini düşünen Kişilik aktif, Öz pasif kalır. Olağan düşünmemizde ve davranışımızda gurur, kibir, tamponlar ve derin uykunun rol oynadığı parçanın aşama aşama şuuruna varmak, Çalışma'nın ilk aşaması olarak adlandırılır. Bu aşamaya ne ad verilir? *Uyanmak* olarak adlandırılır. Gurdjieff açıkça şunları söylemişti: "İnciller'de birçok ezoterik fikirle karşılaşırsınız ama bunlar yanlış düzendedir. Sanki söylenenleri hatırlayan ama söylenenlerle neyin kastedildiğini yeterince anlamayan insanlar tarafından yazılmış gibidirler. İnciller'de kişinin kendine ölmesi fikriyle karşılaşırız. Yeniden doğmak fikrinin olduğunu ve uyanmak fikrinin olduğunu görürüz. Ama kişinin, kendine uyanmadıkça ve neye ölmesi gerektiğini anlamadıkça kendine ölemeyeceğini anlamak gerekir. Uyanmadan kendine ölmeye kalkışırsa yeniden doğmayacaktır. Bununla birlikte, kendine uyanmak için yeterince zaman harcamadıkça ölemez ve yeniden doğamaz. Bu nedenle, insanın öncelikle pratik olarak kendini gözlemlemesi ve neye benzediğini görmesi gerekir. Çok zor kazanılan bu kendini bilme aracılığıyla ancak bir şey elde etmeyi bekleyebilir. Zorluklardan biri, İnsan'ın şu anki haliyle kendini bildiğini ve kendini anladığını düşünmesidir. Bundan daha büyük bir yanılsama olamaz."

Bay Ouspensky bir keresinde, insanların sahip olmadıklarını aşama aşama fark etmeleri gereken güçleri ve nitelikleri nasıl kendilerine atfettiklerinden söz ederken şunları demişti: "Bunun farkına varmak uzunca bir süre zordur. Bir şeyle başlayın ve onu kendinizde gözlemleyin. Mesela *kendinizi biliyormuş gibi davranmanızı* gözlemleyerek başlayın. Bu, yalan söylemenin en kötü biçimlerinden biridir. Birçok insan bilmedikleri şeyi biliyormuş gibi davranır ve bu resmi, tüm hayatı boyunca sürdürür. Çalışma'da hayat boyunca takip ettiğiniz ve kölesi olduğunuz fikirleri görmeye çalışmalısınız. Ancak bundan sonra içsel samimiyetin ne anlama geldiğini anlamaya başlayabilirsiniz. İnsan içsel samimiyete sahip olmadıkça bu Çalışma'yı yapamaz."

Şimdi, bu yorumlarda zaman zaman On Emir'den birinin içsel veya psikolojik anlamı hakkında bir şey anlatılır. Örneğin, düz anlamından ayrı olarak ele alındığında "Öldürmemelisin" emri, kişinin kendi düşüncelerinde hiç kimseyi öldürmemesi gerektiği anlamına gelir. İnsanlar, düz anlamda cinayet işlemekten korkarlar çünkü –örneğin, polis vb.– dünyadaki sonuçlarından korkarlar. Çalışma'da ise bu sayılmaz. Bunu yapan *siz* değilsiniz, bunu yapan korkudur. Düşüncelerinizde cinayet işlerseniz, spiritüel cinayet işlemiş olursunuz. İşte bu yüzden bizlere "birbirimizi bağışlamamız" öğretilir. Bu söylediklerimizle bağlantılı olarak, "Çalmayacaksın" emri de psikolojik olarak şuna işaret eder: "Sahip olmadığın şeyleri psikolojik olarak kendine atfetmemelisin." Size ait olmayan güçleri kendinize atfederseniz, çalmış olmaz mısınız? Bu emrin psikolojik anlamı budur. Çalışma, bizi yeni bir tarzda düşündürmeyi amaçlar ve bu, bir bakıma psikolojik olarak düşünmek demektir. Psikolojik olarak düşünmek ne anlama gelir? Kendinizi gözlemleyin ve içinizde adınızı lekelemek, para kaybetmek, konumunuzu kaybetmek ve hakkınızda iyi şeyler düşünülmemesi gibi korkulardan dolayı ifade etmeye çekindiğiniz neler olup bittiğini ve kendi

içinizde nelere rıza gösterdiğinizi görün. Psikolojik anlamda –yani düşüncelerinizin ve hislerinizin içsel özel dünyasında– insanları kolayca öldürürseniz, ruhen bir katil olacağınızı anlamıyor musunuz? Bunun tek çözümü vardır: uzun, samimi bir kendini gözlemleme aracılığıyla kendinizi bilmek. İyi bir erkek veya iyi bir kadın olduğunuza dair hayali fikirden hızla kurtulun. Gerçek anlamda kendinizi bilmek, sizi herhangi birini öldürmekten alıkoyacaktır çünkü başkalarında nefret ettiğiniz her şeyi kendinizde bulacaksınız. Kendinizi Çalışma'nın ışığında samimiyetle gözlemlerseniz, "çalmanın" ne anlama geldiğini çok geçmeden öğreneceksiniz.

Great Amwell House, 1 Mayıs 1948

ŞUUR ÜSTÜNE

ÇALIŞMA-FİKRİ

Çalışma, Dört Şuur Durumu'ndan söz eder. İnsan tamamen şuurlu olduğunu düşünür. Çalışma, İnsan'ın tamamen şuurlu olmadığını, aslında uyuduğunu söylemektedir.

YORUM

Bu Çalışma'da, Entelektüel Merkez ve Duygusal Merkez üzerinde çalışarak işe başlarız; yani mekanik düşünmemizi ve hissetmemizi gözlemlemek aracılığıyla nasıl düşündüğümüz ve nasıl hissettiğimiz üzerinde çalışarak başlarız. Fiziksel alışkanlıklar, iştahlar vb. ile başlamayız. Çalışma'nın öğretisiyle ilişkiye geçen herkesin bunu net bir biçimde anlaması gerekir. Örneğin, Çalışma, ilk başta öğretildiği gibi, Hareket Merkezi üzerinde çalışarak başlamaz. Diyelim ki Hareket Merkeziyle başlamak, Fakir'in Yolu'dur. Hareket Merkeziyle başlamak, düşünme alışkanlıkları ve hissetme alışkanlıkları değişmeden kalırsa, yanlış bir uçtan işe başlamak demektir, yani sıralama yanlıştır. Bir insan kollarını, kalıcı olarak sabitlenene dek tüm hayatı boyunca yatay tutabilir. Ama kendi bundan ne kazanacaktır? Dördüncü Yol olarak adlandırılan bu Çalışma, bir insanın bu şekilde o ucundan başlamaz, onun *nasıl düşündüğünden* başlar ve ona düşünebileceği yeni fikirler sunar. Dolayısıyla, insanın psikolojisi ile işe başlar çünkü nasıl düşündüğünüz fiziksel görünümünüzden, fiziksel bedeninizden, kaslarınızdan, ten renginizden, şişmanlığınızdan, zayıflığınızdan, ebatlarınızdan, ağırlığınızdan ve dış duyularınız aracılığıyla gözlemlenebilen her şeyden tamamen ayrı olarak psikolojinizin bir parçasıdır. Hayır, Çalışma başka bir duyuyla, dışarıya doğru değil, içeriye doğru yönlendirilmiş bir duyuyla başlar. Peki, bu duyu içeriye doğru neye yönlendirilir? Nasıl düşündüğünüze ve nasıl hissettiğinize yönlendirilir. Bir başka deyiş-

le, kendini gözlemleme fiziğiniz hakkında değil, psikolojiniz hakkındadır. Kusursuz bir fizik, kusursuz bir psikoloji demek değildir. Şimdi, nasıl düşündüğünüz psikolojinizle bağlantılıdır. Hepiniz mekanik düşünüyorsunuz. Yeni bir tarzda düşünmeye başlamak, zihinsel psikolojinizin değişmesi gerektiği anlamına gelir. Çünkü yeni bir tarzda düşünmeyi ve dolayısıyla zihninizi ve kökleşmiş düşünme alışkanlıklarınızı değiştirmeyi arzuluyorsanız, eski bilindik tarzlarda düşünmeye devam ettiğiniz sürece herhangi bir şeyi nasıl değiştirebilirsiniz? Değişmek için kişi değişmelidir. Hiç kimse hem değişip hem de aynı kalamaz. Değişmek için kişinin daha önce olduğu şeyi sonlandırması, bırakması, terk etmesi gerekir. Yine de bir yandan yeni düşünceleri alıp yeni bir tarzda düşünürken, diğer yandan eskisi gibi kalabileceğimizi hayal ederiz: çok tuhaf bir görüş. Bay Ouspensky şöyle demişti: "Çalışma'yı şu anki halinizle kendinize iliştiremezsiniz. Çalışma'nın fikirlerinin sizi değiştirmesine izin vermelisiniz. Tek yapmanız gerekenin zihinsel olarak eskisi gibi kalmak ve bu Çalışma'yı daha önceki düşünme tarzlarınıza ekstra bir şey olarak iliştirmek olduğunu düşünüyorsanız, bu Çalışma'nın ne hakkında olduğunu hiç anlamamışsınız, demektir."

Şimdi, Çalışma'nın ezoterik öğretisini eski düşünce temeline iliştirmek hakkında iki mesel vardır. Bu Çalışma'nın Ezoterik Hristiyanlık olarak adlandırıldığını hatırlayın. Meseller şöyledir:

> "Hiç kimse yeni giysiden bir parça yırtıp eski giysiyi yamamaz. Yoksa hem yeni giysi yırtılır hem de o giysiden koparılan yama eskisine uymaz. Hiç kimse yeni şarabı eski tulumlara doldurmaz. Yoksa yeni şarap tulumları patlatır; hem şarap dökülür, hem de tulumlar mahvolur. Yeni şarabı yeni tulumlara doldurmak gerek. Üstelik hiç kimse eski şarabı içtikten sonra yenisini istemez. 'Eskisi güzel' der." (*Luka*, 5:36-39)

Açık çelişkiye dikkat ediniz. Bu "yeni şarap" aslında eski şaraptır; yani kadim öğretidir. Bununla neyin kastedildiğini anlıyor musunuz? Bu iki meselin gerçek kıyafetlerle veya şişelerle ilgili olmadığını anlıyor musunuz? Ezoterik öğretinin fikirlerini eski düşünme tarzlarınıza ekleyemeyeceğinizi, iliştiremeyeceğinizi kastettiklerini görüyor musunuz? Bu iki meselin, yer aldıkları üç İncil'de de Vaftizci Yahya'nın öğrencilerinin ve Ferisilerin din bilginlerinin İsa'ya gelip onun öğrencilerinin neden oruç tutmadığını sormalarının hemen ardından gelmeleri yeterince manidardır. Düz anlamda oruç tutmak, ritüelleri sürdürmek sanki zihni değiştirebilirmiş gibi! Ama bazen kendi düşüncelerinizin orucunu tutmanın ve bunun yerine Çalışma'nın fikirlerini düşünmenin harikulade bir şey olacağını eklemek dışında, bunu kendi başınıza düşünmeniz için size bırakıyorum.

Şimdi, İnsan için Dört Şuur Durumu'nun mümkün olduğu ama onun alışıldığı gibi yalnızca ikisini bildiğine dair Çalışma-fikrini ele alalım. Çalışma, bu bağlamda, Batı psikolojisinde İnsan'ın Şuurunu tam Şuur olarak kabul etmekle büyük bir hata yapıldığını söylemektedir. Birçok kadim Doğu öğretisinde, İnsan yeterince şuurlu olarak kabul edilmez. Bildiğiniz gibi, Çalışma, insanların hayatlarına devam ettiği, konuştuğu, yazdığı, plan yaptığı, seviştiği vb. şuur durumunu ipnotik uyku durumu olarak açıkla-

maktadır. Bu uyku durumunda, her şey olabileceği tek biçimde olur. Savaşlar devam eder ve hiç kimse bunu durduramaz; insanlar istemeseler de birbirlerini öldürürler çünkü böyle yapmak zorundadırlar. Hiç kimsenin arzulamadığı bin türlü şey gerçekleşir ama herkes uykuda olduğu için bunlar kaçınılmaz olarak gerçekleşir. İnsanlar, bu Yeryüzü'ndeki hayatın neden böyle olduğunun gerçek açıklamasının bu olabileceğini düşünmez. Bir başka deyişle, İnsan'ın uyuduğunu söyleyen bu ezoterik fikre sahip değillerdir; bunun yerine, İnsan'ın uyanık ve tamamen şuurlu olduğu fikrinden hareketle düşünürler. Savaşların, arka plandaki belirli insanlar nedeniyle gerçekleştiğini düşünürler ve herkesin –daha önce uyanmış olan ve arkalarında düşünebilecek fikirler ve takip edilebilecek talimatlar bırakan kişilerin doğrudan yardımı olmadıkça hiç kimsenin kurtulamayacağı– ipnotik bir uyku durumunda olduğu için savaşların gerçekleştiğini anlayamazlar.

İnsan'ın ipnotik bir uyku durumunda olduğunu söyleyen Çalışma-fikrini, normal düşünme tarzlarımıza eklemenin hiçbir faydasının olmayacağını görüyorsunuzdur artık. Uymayacaktır. Eski ve yeni kıyafetler gibi veya eski tulumun içinde yeni şarap gibi olacaktır. Bu, hayat hakkında sahip olduğumuz olağan fikirlerin hepsinden tamamen farklı bir fikirdir. Bu fikirden hareketle düşünmek, tamamen yeni bir tarzda düşünmektir. Bu *fikirden* hareketle düşünmeye başladınız mı? Hayatı, diğer insanları ve özellikle de kendi kişiliğinizi bu tarzda düşündünüz mü? Sizin de uyuduğunuzu, kendini gözlemleme aracılığıyla, siz kendiniz kavrıyor musunuz?

* * *

Neyi amaçlıyoruz? Kendimiz ve başkaları hakkında daha şuurlu olmayı amaçlıyoruz. Hem kendimizin hem de başkalarının daha çok farkında olmayı amaçlıyoruz. Yani şuuru artırmayı amaçlıyoruz. Kendimize dair, alışılageldiği biçimde –yani mekanik olarak– sahip olduğumuz düşünce türleri ve his türleri hakkında daha şuurlu duruma gelmeyi amaçlıyoruz. Mekanik, sabitleşmiş bir düşünme veya hissetme biçimi bizi olduğumuz yerde tutacaktır. Kendimize dair daha şuurlu duruma gelmeyi amaçlıyoruz. Bize sunulmuş olan en eşsiz, en gizemli, en tanımlanamaz armağan nedir? Elbette ki *Şuur*'dur. Bu tarif edilemez ve derinliği ölçülemez gizemin birazı bize sunulmuştur. Ama şu anki halimizde, yani ipnotik uyku durumunda, bu armağanı kullanmayıp onu adeta her memnun edici ruh haliyle, her geçici düşünceyle sarmalarız. Bay Ouspensky, bir keresinde şarkıcı olan biriyle konuşuyordu ve "Şuurumuzu bir şarkıcının sesini bir odaya yerleştirmesi gibi yerleştirmemiz gerekmez mi?" sorusuyla karşılaşınca şu yanıtı vermişti: "Çok güzel bir benzetme. Şu anki durumumuzla şuurumuzu –sahip olduğumuz haliyle– yanlış şeylere yerleştiririz. Kişinin, şuurunu yerleştirerek onu kontrol etmeyi öğrenmesi gerekir." Evet, şuurunuzu hayatınızdaki en nahoş şeylere kolayca *yerleştirebildiğiniz* doğru değil midir? Şuurunuzu –sahip olduğumuz haliyle– bu tür nahoş şeylere yerleştirmek zorunda olmadığınız doğru değil midir? Şuurun her türden ölümcül şeyi etkinleştirdiğine –şuura taşıdığına– dikkat edin. Şuur ışık gibidir.

Bu ışığı nereye yansıtacaksınız? Bir erkek veya bir kadın, bir bakıma, şuurlarını *nereye* yerleştirmekteyseler oradadırlar. Şuurunuzu mutsuz, nahoş şeylere yerleştirmemek anlamında İrade'nizi geliştirerek işe başlayın. Bunu "nahoş 'ben'lere ayak uydurmamak" olarak adlandırıyorum. Şuurunuz neredeyse *siz* de oradasınız. Şuurun ne olduğunu hiç düşündünüz mü? Az önce söylendiği gibi, ışıkla karşılaştırılabilir. Elektrikli bir el fenerine sahip olduğunuzu varsayalım. Bunu daima o kadar çok pisliğin üzerine tutmaktasınız ki bu, Çalışma'da her şeyden önce negatif duygular anlamına gelir. Bu nedenle, insanın şuurunu *yerleştirebileceği* fikri değerlidir. Bunu zaten bildiğinizi düşünebilirsiniz. Belki de biliyorsunuzdur ama bunu yapıyor musunuz? Kişi birçok hakikati bilir ve öğrenebilir. Ama bu Çalışma'da bize öğretilen hakikatleri *yapmak* gerekir. Şimdi, kendini gözlemlemenin bir biçimi, şuurunuzu neye yerleştirdiğinize dikkat etmektir. Kendi şuurunuzun şuuruna varmalısınız. Bu, şuurda kesin bir artışa yol açar. Şuurunuzu nahoş şeylere yerleştiriyorsanız, şuurunuzu nereye sabitlediğinizin şuuruna varmalısınız. Bir süre sonra, şuurun şuuru büyür. Yani özdeşleştiğiniz eski şuurun yeni bir şuuruna sahip olursunuz. Bu, geçmişte tam şuur olduğuna inandığınız şuurdan daha yüksek seviyede bir şuura açıldığınız anlamına gelir. Bunların hepsi ve kendiniz üzerinde yapacağınız benzeri çalışmalar sizi aşama aşama Üçüncü Şuur Durumuna, Kendini Hatırlamaya veya Kendinin Farkında Olmaya veya Kendinin Şuurunda Olmaya götürür. Bu yeni şuur seviyesinde, hayatı yeni bir tarzda görmeye başlarsınız; yani hayatınızın şuuruna yepyeni bir biçimde varırsınız. Bu seviyede şüphesiz ki yardım alırsınız: yeni tesirler. Hayatın ipnotik uykusundan uyanmaya başladığınız için ipnotik uykuya ait olmayan başka bir şuurun ilk izlerine temas etmeye başlarsınız. Çalışma, yardım alabileceğinizi öğretir ama bunun yalnızca Üçüncü Şuur Durumu'nda olabileceğini söyler. Kendinize sımsıkı bağlı kalırsanız yardım alamazsanız çünkü yardım size ulaşamaz. İçsel olarak yeterince *süptil* (ince) değilsiniz.

Great Amwell House, 8 Mayıs 1948

KENDİNİ DEĞİŞTİRME ÜSTÜNE KISA NOT

ÇALIŞMA-FİKRİ

Ancak insanın kendisi kendini değiştirebilir.

YORUM

Bir başkasını zorlayarak değiştirmek imkansızdır. Hiçbir dış kural, düzenleme, kanun vb. insanın kendini değiştiremez. Korku yoluyla veya çıkarlarını gözeterek düzenlemelere vb. itaat edebilir ama bu, insanın kendi-

ni değiştirmez. Kendini değiştirebilmesi için insan özgür olmalıdır. Zorlama bunu asla yapamayacaktır. Hakikatin onu değiştirmesinden önce insan hakikati kendi başına görmelidir. İnsan dış zorlamaların uygulanmasıyla kendini değiştirebilseydi, çok uzun zaman önce değişmiş olurdu. Ama İnsan kendini geliştiren bir organizma olarak yaratılmıştır; belirli bir içsel değişime muktedirdir ama hiçbir dış kuvvet bu *kendini* geliştirmeyi sağlayamaz. Çalışma'nın sözünü ettiği şeyin *kendini* geliştirmek olduğuna dikkat ediniz. Kendini geliştirmek yalnızca özgürken –kişinin kendinden– gerçekleşebilir. Bir insan içsel gelişim bakımından özgürdür. Yalnızca kendisi değişmeyi isteyebilir. Yeterince anlarsa, anlayışının özgürlüğü içinde değişmeye başlar çünkü anlayışı, onun kendinindir ve hiç kimse onu elinden alamaz veya zorlayamaz. Anlayışından yola çıkarak kendini değiştirmeyi isterse, değişebilmesi mümkündür. Ama öncelikle *anlamalıdır*. Anlayış, bu Çalışma'nın öğrettiğine göre, bir insanın oluşturabileceği en güçlü şeydir. Anlayış olmaksızın insan dışsal veya içsel olarak doğru hiçbir şey yapamaz. Örneğin, insanlar kendilerinin öteki yanını görmezler. Bu nedenle de aslında kendilerinde olan şey yüzünden birbirlerini suçlarlar. Kabul etmeyi reddettikleri kendi hatalarını başkalarında görürler. Daha iyi *anlamaya* başladıklarında, bu tek-yönlü hayatı sürdürmeye son verirler.

Şimdi, kişinin kendisi hakkında söylenen ters bir şeyi kabul etmesinin çok zor olduğunu herkes bilir. Öfkeliyiz, kibirliyiz vb. Veya bir başkasının eksiklerine işaret ettiğinizde öfkelenir veya sizi küçük görür. Tıbbi psikoloji uzmanı biri olarak, hastama şunu söylemek zorunda kaldığım o zor noktayı çok iyi bilirim: "Evet, sana kötü davranıldığını, hiçbir zaman takdir edilmediğini, hiçbir zaman yeterince anlaşılmadığını görebiliyorum. Bana bunların tümünü çok açık bir biçimde anlattın. Ama sence hayal ettiğin kadar ideal bir kişi olmaman ve kendinde çok ciddi birtakım hataların olması mümkün değil mi?" Şimdi, bunun ardından gelen mağrur bakışı, donuk gülümsemeyi, ihtişamla ayağa fırlamayı ve elbette kı ücreti bile ödemeden kapıyı çarpıp çıkmayı hepiniz hayal edebilirsiniz. Peki ama aslında ne olmuştur? Kısa bir süre önce bundan bahsediyorduk. Neye dokunulmuştur? Buna ne ad verirdiniz? Ne olarak adlandırırsanız adlandırın bu, kendini değiştirmeyi engelleyen etkendir.

Geçenlerde, bir İngiliz diplomatın geçen yüzyılın başlarında Şah'ı görmek için İran'a yaptığı ziyareti anlatan bir kitap okuyordum. Diplomat büyük bir kalabalık, atlı süvariler, muhteşem çadırlar, süsler vb. ile tam teşekküllü bir durumda Basra'da karaya çıkmış. Her türlü acele "itibarını kaybetmek" anlamına geleceğinden, başkente doğru ağır ağır ilerlemişler. Şah bir mesaj gönderirse, birkaç gün sonra yanıt veriyorlarmış. Diplomat bir mesaj gönderirse, Şah da bir iki hafta sonra yanıt veriyormuş. Bir taraf belirli bir tarih önerirse, diğer taraf derin üzüntülerini bildirerek o tarihte meşgul olduğunu bildiriyormuş. Tüm bu seremoni, Diplomat ile Şah'ın eşit koşullar altında karşı karşıya gelmesini sağlamak içinmiş. Bir başka deyişle, her iki taraf da "itibarını kaybetmek" istemiyormuş. Size tekrar soruyorum: Diplomatlar veya Şahlar bir yana, hepimizde mevcut olan bu etkene ne ad verirsiniz? Bunu hiç kendinizde fark ettiniz mi? İngiliz Diplomat

ve Şah tarafından dış koşulun bu şekilde özenle ayarlanması, bir isim bulmak zorunda olduğumuz bu zorlu etkene denk düşer. Bu, görünüşe göre, çok daha derinlere uzanır; Sahte Kişilikten de derindir.

Şimdi, Çalışma'ya –incelediğimiz bu psikoloji sistemine– kısaca göz atalım. Çalışma sürekli olarak kendini geliştirmenin gerekliliğinden söz eder. "İnsan tamamlanmamış bir evdir," der. Başlangıç noktası nedir? Başlangıç noktası, *kendini gözlemleme*dir. Bir erkek veya bir kadın, bizim sahip olduğumuz ve hayvanların sahip olmadığı bu içsel duyu aracılığıyla kendini gözlemleyerek bu şuur kapsamlarını artırmaya başlamalıdır. Hayvanlar kendini geliştirmek için yaratılmamıştır: İnsan bunun için yaratılmıştır. Hayvanlar kendini gözlemleyemez: İnsan gözlemleyebilir. Şimdi, bir kişi Çalışma'nın ışığında kendini gözlemlemeye başlarsa, kendi üzerinde yıllarca çalıştıktan sonra, başkalarının hiç şüphesiz ona işaret ettiği veya işaret etmeyi arzuladığı şeyleri görmeye başlar. Çok zorlu olan ve bir sürü şiddete kaynaklık eden bu etkenin bir şeyini kendinde *kendi başına* görürse, o zaman bu düşmanca ortaya çıkmaz. Kendi görür ve başka biri söylediğinde asla kabul etmeyeceği şeyi kabul etmeye başlar. Çalışma, İnsan'da başka türlü asla yola getirilemeyecek olan bu etkenle böylece başa çıkar. Şimdi, görünüşe bakılırsa, bu Çalışma'yı yıllardır uyguluyorsunuz ve Çalışma'yı bir nebze bile yapmadınız. Neden? Çünkü bu zorlu etken sizde, tıpkı bir kaledeki gibi, el değmeden kaldı ve bir santim bile olsun esnemedi.

Great Amwell House, 15 Mayıs 1948

KENDİNİ DEĞİŞTİRME

(TUTUM DEĞİŞİMİ)

ÇALIŞMA-FİKRİ

Değişmek için bir insan tutumlarını değiştirmelidir.

YORUM

Son defasında, hepimizde ortak olan ve kökü derinlere uzanan –sonunda şiddetle tepki vermemize neden olan– bu zorlu etken üzerinde durmuştuk. "İtibarını kaybetmek" vb. hakkında konuşmuştuk. Bugün, tutumlar ve tutumların bu derin etkenle bağlantısı hakkında konuşacağız. Tutumlar eğitim, ülke, bölge, sosyal konum ve önyargılar gibi hayatın dış tesirlerinden edinilir. Bir erkek veya bir kadın, özdeşleşme aracılığıyla çok kısa bir süre içinde edinilmiş tutumları *haline gelirler*. Aslında, bunu bilmeksizin tutumları *olurlar*. Propagandanın temel fikri, belirli tutumları erken yaşta aşı-

lamaktır. Bu başarıyla yapılırsa, tutumlarının hiçbir şekilde şuurunda olmayan kişi onlara dönüşür. Bu ise böyle bir kişiyle bir tutumuna ters düşen bir şey hakkında konuşursanız, ne söylediğinizi işitemeyeceği anlamına gelir. Bunun, başkaları hakkındaki ve kişinin kendi hakkındaki görünüşe göre açıklanamaz olan bir sürü şeye açıklık getirdiğine inanıyorum.

Şimdi, tutumlar insana söylenilen şeylerden hareketle Entelektüel Merkezde oluşturulmaya başlar ve daha sonra Duygusal Merkez üstünde eyleme geçerler. Bir başka deyişle, bir tutum Duygusal Merkezde başlamaz; size söylenen ve kabul ettirilen şeylerle başlar. Zihinde yer edinen bu edinilmiş tutumlar, herkesin bunlardan hareketle düşünmesine neden olurlar. Şimdiye kadar yaptığımız gibi, bu saptanamamış tutumlardan düşünürüz. Bu tutumlar zihni yönettiği sürece bir insanın düşünmesi özgür değildir, tutumlar tarafından kontrol edilir. Evet ama kişi, durumun böyle olduğunun farkında değildir. Özgürce, kendinden düşündüğüne inanır. Elbette ki "kendinden" düşünür ama "kendi" olarak kabul ettiği şeyin aslında kendisi olmadığını, bilgisi dışında sürekli olarak onun üstünde etkili olan birtakım sabit tutumlar olduğunu görmez. Çalışma, merkezlerin doğal olarak çalışabilmesi için kişinin bu edinilmiş yandan kendini koparıp ayırması ile ilgilidir. Merkezler, tutumlar ve çağrışımlar tarafından kaplanmamış olsalardı bize tamamen farklı ve daha zengin bir hayat sunarlardı. Kitabı Mukaddes'in bir yerinde Tanrı'nın insanı doğru yarattığı ama onun bir sürü icadın peşinde koştuğu söylenir. İcatlardan biri de "kendi" olarak adlandırdığı şeydir. Ama kişinin gerçekte bir icat olduğunu ve çok derinlerdeki bir şeyin bunu gayet iyi bildiğini görmesi uzun zaman alır. Gurdjieff bir keresinde, insanların ona gelip onun yolunda gitmek için her şeyden vazgeçeceklerini açıkladıklarından söz etmişti. Ama sıra kökleşmiş tutumlardan vazgeçmeye gelince, gücenip ayrılmışlardı. Bay Ouspensky de aynı bağlamda, içsel gelişimin belirli bir aşamasına ulaştıklarında insanların özel inançlarından –Müslüman, Anglikan, Katolik, Kuveykır, Presbiteryan, Baptist ve ne olursa olsun– vazgeçmek zorunda kaldıkları bir noktaya geldiklerini söylemişti. Şu sözlerini hatırlıyorum: "Yapılması en zor olan şey budur ve bu aşamada –okullardan söz ediyorum– birçokları ayrılır. O kadar ilerlemişlerdir ama kendilerinden vazgeçemezler." Edinilmiş tutumlardan ve kişinin kendini bunlardan kurtarmasının ne kadar zor olduğundan söz ediyordu. Şimdi, yorum yoluyla, tutumlarımızın görünüşe göre bizdeki bu zorlu ve şiddetli şeye dayandığına dikkat çekmek istiyorum; kendimize pasifleşebilmek ve Daha Yüksek Merkezlerin bize sürekli olarak söylediklerini işitebilmek için buna ergeç boyun eğdirmeliyiz. Son defasında söylediğim gibi, bizim çok üzerimizde bir şeyin mevcut olduğunun pratik deneyimi bu zorlu şeyin boyun eğip teslim olmasını sağlayabilir ancak. Hiçbir dış zorlama, hiçbir kural veya disiplin bunu yapamaz. Kişinin uzunca bir süre yarı yarıya inandığı uzun bir içsel deneyimler dizisi, bunu mümkün kılabilecek tek şeydir. Deyim yerindeyse inatçı, şiddete eğilimli, tarih öncesinden kalma bu erkeğin veya kadının, şu anda kabul etmeyi asla düşünmeyeceğiniz her şeyi kabul edebilecek duruma dönüştürülmesi gerekmektedir. Daha önce söylediğim gibi, *haysiyet* yerini *Tanrı*

sevgisine bırakmalıdır ve bu bağlamda, Yaratılış Işını'nın önemi üzerinde düşünmek, kendi küçüklüğünüz ve önemsizliğiniz hakkında bir fikir vereceği için en azından düşünmemizi farklılaştırmaya başlayabilir.

Bugün, son makaleyi dinleyenlerden, edinilmiş ve meydan okunmamış tutumlarının gizli kuvvetini, geleneksel dinin "günahkar İnsan" –yani henüz kendinde yeniden doğmamış İnsan– olarak adlandırdığı bu zorlu ve şiddetli temelden aldığını kabul edip edemeyecekleri sorusunu düşünmelerini istiyorum. Kendi gözlemimden hareketle, durumun bu olduğuna inanıyorum. Şimdi, bir insan kendini gözlemlediğinde kendi önemlerine sahip birçok şeyi gözlemler ama tutumlarını gözlemlemez. Abartarak söyleyecek olursam, bu fikrin insanlara ne kadar yakın olduğunu gösterircesine birçok çılgının yaptığı gibi kendimin Tanrı olduğuna inanabilirim. Kendimin Tanrı olduğuna inandığım için kendimde bu şeyi gözlemlemeyi asla düşünmeyeceğim. Neden? Çünkü bu tutumu kanıksarım. Kişinin kendinin Tanrı olduğuna inanması bir tutumdur. Dolayısıyla *bunu* gözlemlemeyi tabi ki asla düşünmeyeceğim. Aynısı, tüm tutumlar için geçerlidir. Kişi bunları kolayca kabul eder veya daha doğrusu, onlara sahip olduğunu bilmez ve dolayısıyla da onları gözlemlemeyi düşünmez. Aslında, kişi bunları gözlemleyemez ve dikkatini bunlara çekmeye çalışacak kadar aptal olan birini de *işitemez*. Kendiniz olarak aldığınız hiçbir şeyi gözlemleyemezsiniz. Çalışma, bir insanın içsel olarak bulunduğu yeri değiştirebilmesi için kendini gözlemleyen yan ve gözlemlenen yan olarak ikiye bölmesi gerektiğini söyler. Bir başka deyişle, öznelliğini nesnel kılmak zorundadır. *Kendini* gözlemlenecek nesne olarak görmelidir. Ama tutumlarının hiçbir şekilde şuurunda olmamayı sürdürürse, onları nasıl gözlemleyebilir? Sürekli olarak kendimizi haklı çıkarmamız, yapabileceğimiz kendini gözlemlemenin çoğunu faydasız kılar. Bay Ouspensky şöyle demişti: "Kendinde gözlemlediği şeyleri sürekli olarak haklı çıkaran bir insan, kendine karşı objektif duruma gelemez." Düşünürseniz, bu anlaşılabilir. Peki ama kişi, deyim yerindeyse, gözlemlenemez olan bir şeyi nasıl gözlemleyebilir? Kişinin tutumları kendisidir. Kişi onları kendisi olarak kabul eder. Hayır, kişi bunlar hakkında hiçbir şey bilmez. Kendine şöyle demez: "Edinmiş olduğum bu tutumlar benim." Tam tersine, hiçbir şey söylemez. Tutumlar, kendiniz olarak kanıksadığınız şeylerdir. "Bu tutumlar benim," *diyebilseydi*, bunların biraz olsun farkına varmaya başlamış olurdu. Yani bu tutumlar sizin için *nesnelleşmeye* başlardı; Gözlemleyen "Ben"in gözlemleyebileceği şeyler haline gelirlerdi. Bu kısa yoruma, kökleşmiş ve sabitleşmiş tutumları doğrudan gözlemlemek imkansız olsa da kişinin zamanla bunların sonuçlarını fark etmeye başlayabileceğini söyleyerek son vereceğim. Örneğin, biri sizden faydasız bir şey yapmanızı istediğinde neden hep homurdandığınızı merak etmeye başlayabilirsiniz. Bir süre sonra kendinize şunu diyebilirsiniz: "Neden her zaman bunun faydasız olduğunu düşündüğümü merak ediyorum." Bu sorunun yanıtı şudur: "Muhtemelen hiçbir şekilde farkında olmadığınız sabit bir tutum yüzünden." Böylece, kişi kendindeki bu tutumların varlığını görmeye yönelir. Böylesine merhametli bir şey başınıza gelirse –yani Çalışma size içsel yardım sunarsa– sonunda şuuru-

na varmaya başladığınız bu tutumun gerisinde, gizliden gizliye hepimizde ortak olan bu zorlu etkenin yattığını fark edeceksiniz. Söylediklerinizin, yaptıklarınızın, davranışlarınızın, hissettiklerinizin ve düşündüklerinizin nedenini merak etmeye başlamadıkça kendi üzerinizde çalışamayacağınızı hatırlayın. Kendinizi kanıksamak, her zaman haklı olduğunuzu hayal etmek, kendinize atfettiğiniz bütün o şeyleri atfetmek –kısacası imajinasyonun bütün biçimleri– sizi ezoterizmin ne anlama geldiğini, Inciller'in ne anlama geldiğini ve sizin ne anlama geldiğinizi görmekten alıkoyar.

Great Amwell House, 22 Mayıs 1948

ENTELEKTÜEL MERKEZİN GÖZLEMLENMESİ VE FAYDASIZ DÜŞÜNME İLE YANLIŞ DÜŞÜNME ÜSTÜNE NOT

Çalışma-Fikri

Yeni bir tarzda düşünmeliyiz. Mekanik İnsan esasen tutumlarından hareketle düşünür. Değişmek için, tutumlar değişmelidir.

Yorum

Son olarak, tutumlardan ve tutumlar değişmedikçe bir insanın değişemeyeceğinden söz etmiştik. Çalışma'nın, kendini değiştirmek hakkında olduğunu kendimize hatırlatalım. Kişinin bu Çalışma'yı kendini değiştirmeyi amaçlamaksızın yapması, bir fili kaldırmaya çalışması gibidir. Veya daha doğrusunu söyleyecek olursak, üzerine oturduğunuz bir kalası kaldırmaya çalışmak gibidir. Ayrıca, tutumların Zihinsel Merkezde –zihinde– başladığı da söylenmiştir. Bu nedenle, İsa'nın ve bu Çalışma'nın öğrettiği gibi, değişmek için zihni değiştirmek, dolayısıyla yeni bir tarzda düşünmek gereklidir. Şimdi, yetiştirilmesi sırasında edinilmiş ve zihinde yerleşmiş birçok sabit tutuma sahip olan bir kişi yeni bir tarzda düşünemez. Eski tarzda düşünmeye devam edecektir. Kökleşmiş sabit tutumlarından hareketle düşünecektir. Küçük bir örnek vermek gerekirse, bir kişi Dickens'ın tek gerçek romancı olduğuna dair bir tutuma sahip olsun. Ona Dumas'yı önerin, şüphesiz reddedecektir ve modern herhangi bir şeyi önerin, şiddetle itiraz edecektir. Tutumların böyle bir durumda zihni nasıl sınırlandırdığını görebilirsiniz. Şimdi, hayat hakkında, toplum hakkında, din hakkında, insanlar hakkında, politika hakkında, cinsellik hakkında, sanat hakkında vb. bizi yeni herhangi bir şeyi deneyimlemekten alıkoyan tutumlara sahibiz. Bir kişiyi kendinden hareketle düşünmekten alıkoydukları için zihni, bu edinilmiş tutumlardan arındırmak gerekir. Bu Çalışma hakkında kendi başınıza düşünmeye başlamadıkça, onu asla anlamayacaksınız ve o da size asla yardım edemeyecektir çünkü Çalışma, yalnızca ona ilişkin anlayışı-

nız aracılığıyla size yardım edebilir ve kuvvet verebilir. Bu nedenle, anlayışın Çalışma'da yaratabileceğiniz en güçlü kuvvet olduğu söylenmektedir. Güçlü, mekanik tutumlara sahip bir kişi, ezoterik öğretide "kör" olarak adlandırılanlardandır. Burada eklenmesi gereken bir şey daha var: Sabit bir tutumdan hareketle düşündüğünüzde veya konuştuğunuzda, haklı olduğunuzdan şüphe duymazsınız. Bazılarınıza bu konuyu düşünmeyi ve haklı olduğunuzdan şüphe etmediğiniz zamanları gözlemlemeyi tavsiye ediyorum. Tutumları doğrudan gözlemleyemezsiniz ama sonuçlarını gözlemleyebilirsiniz. Tutumların sonuçlarından biri, haklı olduğunuzdan şüphe duymamanızdır. Kendinizi bu şekilde haklı hissetmenizin arka planını incelemeye cesaret edebilirseniz, yalnızca bir ince sıva, yalnızca okumuş olduğunuz bir iki cümle, hayatın ilk dönemlerinde kolayca etkilenebildiğiniz bir yaşta duymuş olduğunuz bir iki ifade bulacaksınız. Ciddi bir biçimde vurgulamak istiyorum ki zihinde birçok tutuma sahip bir erkek veya bir kadın, dört bir yanı çitlerle çevrilmiş ve duvarlarla örülmüş yüzlerce dönüm arazisi olmasına rağmen toprağını ekip biçmeyen ve hiçbir şey üretmeyen bir toprak sahibi gibidir. Bu Çalışma'da *öncelikle* zihnin öğretilen fikirlere uyanması ve böylece yeni bir tarzda düşünmeye başlaması gerekir ve bundan yıllar sonra, Duygusal Merkez silkinip uyanmaya başlar ve size kendinize dair yeni bir his verir; bu en mutluluk verici deneyimdir. Bu Çalışma'nın amacı, Duygusal Merkezi uyandırmaktır ve zihin uyanmadıkça, Duygusal Merkezi uyandıramazsınız. Ama zihniniz verimsiz tutumlar tarafından çitlerle çevrilmişse ve bunları değiştirmeyi reddederseniz veya daha doğrusu, bunlara sahip olduğunuzu hiç düşünmezseniz ve dolayısıyla varlıklarından hiç şüphe duymazsanız tutumların gerisinde yatan bütün o gizli şiddeti Çalışma'ya taşırsınız ki bunlar, isabet aldıklarında birdenbire ortaya çıkar ve kısa bir süre önce sözünü ettiğimiz, bizdeki bu zorlu etkenle bağlantılıdırlar.

Bay Ouspensky, bir keresinde, yararsızca savunduğumuz ve uğruna kuvvet kaybettiğimiz birçok şey arasında cahilliğimizin de yer aldığını söylemişti. Açıkça şunları demişti: "Bildiğimizi sandıklarımıza kıyasla bilmediklerimiz ölçülemez miktardadır. Önce zihinde oluşturulan tutumlar, bildiğimizi sanmamıza neden olurlar. Cahil olduğumuz halde sanki gerçekten biliyormuş gibi sürekli olarak tutumlardan hareketle konuşuruz. Tutumlarından hareketle konuştuklarında, bunu başkalarında görmek çok kolaydır. Herkes esner veya uyumaya başlar. Yalnızca tutumlarından hareketle konuşabilen bir insan, en büyük can sıkıntısıdır. Ama tutumları kendimizde görmeyiz." Ona şu soruyu yöneltmiştim: "Kendim konuşurken esnemeye başlarsam, bu tutumlarımdan hareketle konuştuğumun bir işareti midir?" Tam sözümü bitirmiştim ki o esnedi ve ardından da ben esnedim ve her ikimiz de güldük. Ama daha sonra bana şunu sorduğunu hatırlıyorum: "Kişinin kendi düşüncelerine esneyebildiğini hiç gözlemledin mi? Buna hangi mekanik düşünce zincirinin neden olduğunu gözlemlemeye çalışmak faydalı bir şeydir. Bu onların faydasız olduğunun ve kişinin onlardan kaçınması gerektiğinin bir işaretidir."

Şimdi, kendini gözlemlemenin merkezleri gözlemekle başladığını bili-

yorsunuz. Kendini gözlemleme yoluyla Entelektüel ya da Zihinsel Merkezin çalışmasını Duygusal Merkezin çalışmasından veya Hareket Merkezinin çalışmasından veya İçgüdüsel Merkezin çalışmasından ayırt edebileceğiniz bu aşamaya ulaşmalısınız. Bir düşünce, bir histen farklıdır. Bir his, bir duyumdan farklıdır. Bir duyum, bir hareketten farklıdır. Düşünce, his, duyum ve hareket; hepsi birbirinden farklıdır. Şimdi, düşüncelerinizi bir süre gözlemlerseniz, kendilerini günbegün tekrarladıklarını göreceksiniz. Böylece, Entelektüel Merkezdeki mekanikliğinize göz atmaya başlarsınız. Şimdi, insanlar düşüncelerini istedikleri zaman değiştirebileceklerini düşünür. Hepsi istedikleri zaman yeni fikirleri alabileceklerini ve kabul edebileceklerini düşünür. Ama bu, dünyada gerçekleşebilmesi mümkün olabilecek en nadir şeydir. Zihin kısa süre içinde gerçek düşünmenin yerini alan ve kendilerini hayatınız boyunca bitmek tükenmek bilmeksizin tekrarlayan sabit tutumlarınıza ve düşünme alışkanlıklarınıza boğulur. Yeni bir fikri dinliyorken kulak vermiyor ve konuşmacının söylediği şeyi bitirmesine fırsat vermeden, ona karşı bütün argümanlarınızı hazırlıyorsunuz. Kişi yalnızca kendini gözlemlemelidir. Oysa kendinin açık bir zihne sahip olduğundan emindir. Kapalı bir zihne sahip olduğunu ısrarla söyleyenler kimin umurunda? Sahip olmadığımız şeyleri kendimize atfederek bu karanlığın, kendimize dair bu cahilliğin içinde yaşamaktayız.

Şimdi, tutumlardan hareketle münakaşa ederiz. Münakaşa etmek anlamak değildir; anlamak münakaşa etmek değildir. Şimdiye dek hiç kimse münakaşa edilerek değiştirilmemiştir. Ama tutumları şuurlu kılmaya çalışmalı ve münakaşa etmemeliyiz. Bir tutumun şuuruna varmak, onu sizin üzerinizdeki gücünden mahrum etmektir. Şuurun ışığına çıkarılan her şey, gücünden mahrum kalır. Hiçbir tutuma sahip olmadığınızı söylemekte ısrar ederseniz, kendinizi Varlık Ölçeğinde olduğunuz yerde tutmak için ısrar etmiş olursunuz. Zihninizde önemli önyargılara, tipik fikirlere, taraflılığa, zorlu yerlere, katılıklara sahip olmadığınızı mı söyleyeceksiniz? Elbette ki böyle bir şeyi ciddi ciddi söyleyemezsiniz. Ama bir büyücü çıkıp da size, sabit tutumlara ve bunların sonucunda sizi karakterize eden önyargılara, görüşlere vb. sahip olduğunuzu söyleseydi, bir an için söylediklerini kabul eder miydiniz? Kendinizi aşağılanmış hissederdiniz.

Bu Çalışma'nın öğretilerini fikirleriyle birlikte kabul etmeye çalışırken, bunun kaçınılmaz olarak şuursuz ve mekanik tutumlarımızla çatışacağını fark etmeyiz. İyi Ev Sahibi seviyesinde olan herkes, tutumdan ayrı düşünebilme gücüne sahiptir. Ama sabit bir tutum, kendi düşünüşünüzün inandığı şeye inanmamanızı sağlayabilir. Kendi düşünmeniz "Evet," derken tutumunuz otomatik olarak "Hayır," diyebilir. Yani tutumlar inancı yer. Bazı durumlarda bir kişinin bir anlığına gördüğü bir şeye tutunamaması ve tekrar geri düşmesi işte bundan dolayıdır. Tutumlar, Çalışma tarafından zihne verilen kuvveti yer. Kişinin kendindeki tutumları görmek için mücadele etmesi işte bu yüzden önemlidir. Yeni düşünme, eski düşünme tarafından yenilip yutulur. Zihinsel özgürlüğün anlık hissinin yerini tutumlara dayanan eski zihin alır.

Şimdi, kendinizdeki bir tutumu görmeyi deneyin. *Gerçekten denemenizi*

kastediyorum. Açık bir zihne *sahip olmadığınızın* farkına varın. Her zaman olduğu gibi, kendi gözlemlerinize dayanan örnekler istiyorum. "Bir 'Ben' ile bir tutum aynı şey midir?" türünden sorular yöneltmenizi istemiyorum. Kendinizin sabit tutumlara sahip olduğunuzu ve pratik olarak bunlar hakkında hiçbir şey bilmediğinizi *siz kendiniz* biliyor musunuz? Tutumlardan hareketle konuştuğunuzu hiç fark ettiniz mi? Bu makaleden, tutumlarla dolu olduğu sürece zihnin neden değişemeyeceğini anlıyor musunuz? Zihniniz içinde hiçbir şeyin büyüyemeyeceği bölmeler, tutumlar halinde sabitlenip duvarlarla örülü olduğu sürece "zihin değişimi" veya İsa'nın μετα–νοια, yani "yeni bir tarzda düşünmek" olarak adlandırdığı şeyi yaşayamayacağınızı anlıyor musunuz? Dürüstçe söylemem gerekirse, zihninizin yüzeyi altında yatan ve tarafınızdan fark edilmeyen bu tutumların varlığı nedeniyle tüm hayatınızın berbat olabileceğini anlıyor musunuz? Hatırlayın: Bir insan, tutumlarını değiştirmedikçe kendini değiştiremez. Dolayısıyla, tutumların sonuçlarını görmeyi deneyin. Örneğin, donakaldığınız anlara dikkat edin. Tahammülsüz olduğunuz, kibirli olduğunuz vb. anlara dikkat edin. "Hay aksi" dediğiniz anlara dikkat edin. Yargıladığınız anlara dikkat edin ve yapabiliyorsanız, tutumdan hareketle konuştuğunuz anlara dikkat edin. Tonlamanıza ve ifadenize dikkat edin. Başkalarının nasıl sıkıldığına dikkat edin. Sanıyorum ki bir kişi tek bir ilginç şey bile söylemeden tüm gün boyunca tutumdan hareketle konuşulabilir. İlgi çekici tek bir şey bile söyleyemez çünkü zihnini kullanamaz. Zihni tutumlar tarafından kullanılır. Demek ki zihni uyanamaz. Durum buysa, bütün içsel gelişimi duraklar. Bir makine olarak yaşar ve ölür.

Great Amwell House, 29 Mayıs 1948

BU ÇALIŞMA'NIN ANLAMI ÜSTÜNE NOTLAR

ÇALIŞMA-FİKRİ

Bu Çalışma, Psiko-Dönüşümcülük olarak adlandırılır. Birinci Şuurlu Şok, zihne –yani Entelektüel Merkeze– düşen izlenimlerin alındığı yerde verilir. Çalışma, hayattan gelen izlenimler ile bunların mekanik olarak merkeze düşme tarzının arasına girmezse, her şey eskisi gibi kalacaktır. Kişi bir makine olarak kalır. Bir insan değişmeye ancak onun şimdiki gibi tepki vermesine neden olan Entelektüel Merkezdeki mekanik tutumlarını değiştirdiğinde başlayabilir. Tüm tutumlar bu merkezde *başlar*. Daha sonra diğer merkezleri etkiler. İzlenimler, sabit zihinsel tutumlara düştüğünde tepki eskisi gibi kalacaktır. Bir başka deyişle, psiko-dönüşümcülük olmaz. Hiçbir şey dönüşmeyecektir. Bu Çalışma, yeni bir tarzda –yani sabit tutumlardan ayrılarak– düşünmekle ilgilidir.

Zihinsel tutumlarınızı, sabit fikirlerinizi ve önyargılarınızı tereddüt etmeden, karşı çıkmadan kabul ederseniz zihniniz kendi başına düşünemeyecektir. Durum buysa değişemezsiniz. Değişmek için yeni bir tarzda düşünmek şarttır. Kişinin düşünmesinin çoğu, Entelektüel Merkezi istila eden sabit tutumların yinelenen ifadesidir ki Duygusal Merkez de benzer bir biçimde tipik yinelenen negatif duygular tarafından istila edilmiştir. Demek ki hiçbir psiko-dönüşümcülük mümkün değildir. Sabit tutumlarıyla, katı yalanlarıyla ve kör noktalarıyla zihin her bir merkezin hayata –yani izlenimlere– tamamen eskisi gibi tepki vermesine neden olacaktır. *Önce zihin değişmelidir.* İnciller'deki ezoterik öğretinin fragmanlarında daha en baştan "zihnin değişimi"nin, μετανοια'nın öğretildiğini bir kez daha tekrarlamak istiyorum. *"Tövbe edin!* Çünkü Göklerin Egemenliği yaklaştı," (*Matta*, 4:17) şeklinde çevrilen ifade, içsel anlamı aktarmaz. Tövbe etmek duygusaldır. Yeni bir tarzda düşünmek ise entelektüeldir. Bu ifadenin "μετα=zihin" ve "noia=ötesi" sözcüklerinin birleşiminden oluştuğunu bir kez daha tekrarlamak isterim. Değişmek için kişi olağan zihninin ötesine geçmelidir ve ancak bundan sonra Duygusal Merkez uyanabilir. Çok zavallı bir biçimde kullandığımız olağan zihin, böylesi zavallı ve başarısız bir zihin hayaleti olan olağan zihnimiz kendini zengin, taze anlamlarla besleyen gerçek fikirlere sahip değildir ve bir sürü kör tutum, sabit görüş ve önyargıdan ibarettir; ve bize hükmettiği sürece, kişinin kendinde herhangi bir değişim, bilgide ve duygusal varlıkta herhangi bir değişim olması imkansızdır. Bazılarının neden hala "Bir insanın değişmek için neden tutumlarını değiştirmesi gerekir?" sorusunu sorduğunu anlayamıyorum. Yanıt: Tutumlar zihni bloke eder ve dolayısıyla hiçbir şey değişemez. Evet, şu korkunç, kibirli, kökleşmiş tutumlar.

Şimdi, harcayabileceğiniz en büyük çaba, Çalışma'nın ne hakkında olduğunu *anlamaktır*. Anlayış, bir erkek veya bir kadının oluşturabileceği en güçlü şeydir –ve Çalışına, anlamak için doğduğumuzu söyler– bir başka deyişle, kendini geliştiren organizmalar olarak doğduğumuzu; bu minicik önemsiz gezegende garip ve olağandışı bir deney olduğumuzu ve deney başarısız olduğu takdirde kolayca bir kenara atılıp başka bir organizmanın yaratılabileceğini söylemektedir. Psiko-dönüşümcülük, bizim için olası olan kendini geliştirme hakkındadır. Şimdi, zihinsel tutumların gelişmeyi nasıl imkansız kılacağının bazılarınız tarafından henüz anlaşılmadığını söyleyerek sizi bir kez daha sıkacağım. Kendini geliştirmenin bu gizemi doğrultusunda sizde herhangi bir şeyin değişebilmesi için öncelikle zihnin değişmesi gerekir. Dolayısıyla, bu tutumlardan bazılarını kendimize şuurlu duruma getirmeye çalışmalıyız. *Sizin için şuursuz kalırsa, sizdeki bir şeyi değiştiremeyeceğinizi hatırlayın.* Çalışma, kendini gözlemlemeyle başlar. Bir şeyi kendinizde gözlemleyemezseniz değiştiremezsiniz. Bunu daima hatırlayın. Yalnızca ışık sizi iyileştirebilir; ışık, şuurun ışığı anlamına gelir. Bu nedenle, kendinizdeki tutumların farkına varmaya çalışın. Bir erkek veya bir kadın birini sevdiğini düşünebilir. Ama erken yaşta edinilen tutumları

bu kişiyi gerçekten kabul etmiyorsa, kritik bir an geldiğinde, bu sevginin çok daha derin bir düşmanlığın üstündeki ince bir katmana dönüşeceği açıktır. Buna rağmen, bu düşmanlık zihinde, gerisinde hiçbir şey bulunmayan küçük bir taş gibidir. Ama beyindeki küçük bir şarapnel parçası gibi, bir tür genel çöküş olmaksızın onu oradan çıkarabilmek zordur.

Şimdi, bir zihinsel tutumu değiştirmek Çalışma'nın sizi değiştirebilmesi için yer açmak demektir. Genellikle çok saçma ve itiraf etmek gerekirse, modası geçmiş bir sürü tutumla tıka basa dolmuş bir durumda, hayatınızı bir tür doldurulmuş ahmak olarak geçirirsiniz; bunu söylerken elbette ki kendimi de dahil ediyorum. Misafir odasına girerkenki tipik bir tutuma ve benzer bir tipik tutumla el sıkışmaya dikkat ediniz. Sonra bunlara, karşıt bir tutumla yüzyüze kaldığında dikkat ediniz. Evet, bu tür şeylere dikkat etmek eğlencelidir ama bunları kendinizde görmek daha da eğlencelidir. Şuursuz tutum –meydan okunmamış tutum– kendimize dair cehaletimizle bağlantılıdır ve ancak hiçbir şekilde kendimizi haklı çıkarmayarak uzun, sakin, negatif olmayan, eleştirel olmayan kendini gözlemleme aracılığıyla bu saçma, donmuş tutumlarımızın farkına varabiliriz. Bu ise kendini bilmeye yol açar. Bebeklerde olduğu gibi masumiyetin bir biçimi olan ilahi cehalet vardır ama tamamen farklı olan, bilgelikten gelme bir başka masumiyet daha vardır. Örneğin, birçok yılın ardından *yapamayacağınızı* fark ederseniz, böylece onların da yapamadığını görüp sürekli başkalarını suçlamazsanız ve negatifleşmenin daima kendi hatanız olduğunu fark ederseniz bilgelik yoluyla masum hale gelirsiniz. Masumiyet tıpkı bir bebek gibi zararsız olmak anlamına gelir ama bu, cehaletten değil de bilgiden –anlayıştan– gelen bir masumiyet olur. Başkalarını neden suçlarız? Çünkü o kişinin yapabileceğini –yani farklı olabileceğini– düşünürüz. Peki ya kendiniz? Kendi üzerimizde çalışmaya başladığımızda, kendimizin yapamayacağını fark ederiz. Öyleyse, neden her biriniz için geçerli olduğu gibi, başkalarına karşı mağduriyet sahibisiniz? İnsanlar birbirlerine karşı tüm gün içsel hesaplar yaparlar ve bu, insanların etrafında garip, tatsız ve kalın bir tabaka oluşturur ki Gurdjieff bunun için, şu anda hatırlayamadığım garip bir Doğu sözcüğü kullanıyordu. Birlikte yaşayan insanlar –kendi üzerlerinde çalışmadıkça– bu kalın, koyu atmosferi oluştururlar. Neden? Çünkü insanlar temelde kendilerini severler, başka hiç kimseyi sevmezler.

Daha sonra, Çalışma'daki fikirlerin sizi nasıl dönüştürebileceğini bu açıdan değerlendireceğim. Çalışma'daki fikirlerden birine değindim: Negatifsem, bu başka birinin değil, benim hatamdır. Bu sizi *baş aşağı çevirir*. Aslında, Çalışma'nın her fikri, içsel olarak alınırsa –yani zihin tarafından kabul edilirse– sizi dönüştürecektir. Ama bloke edilmiş zihinlerini, ölü tutumların yerini canlı *fikirlerin* almasına izin vermek üzere serbest bırakmadıkça, hiç kimsenin zihni –isterse altmış yıl boyunca işitilsin– bu Çalışma'nın fikirlerini kabul etmeyecektir.

* * *

Şimdi, bir düşünün: Bu Çalışma'nın fikirleri şuurlu bir biçimde bizi dönüştürmek için tasarlanmıştır. Yukarıda verilen kısa örneği göz önünde

bulundurun. Yukarıda sunulan Çalışma-Fikri şuydu: *Negatifsem, bu başka birinin değil, benim hatamdır.* Bu sizi dönüştürür mü? Yeni bir tarzda düşünmenize neden olur mu? Yeni bir tarzda düşünmek, kendinizi dönüştürmeye başlamaktır. Evet, negatifleşirseniz, bunun başka birinin hatası değil de kendi hatanız olduğunu *fark etmek* kendinizi *baş aşağı çevirmek*tir. Kişinin kendini dönüştürmesinin, kendinizde bir *tersinme*yle ilgili olduğunu daha sonra anlayacaksınız; bundan kasıt, her şeyin tam tersi yönden görülmesidir. Bizi dönüştüren budur.

Great Amwell House, 5 Haziran 1948

İZLENİMLERİN DÖNÜŞTÜRÜLMESİ

ÇALIŞMA-ÖĞRETİSİ

Gurdjieff bir keresinde şöyle demişti: "İnsanların yaklaşık yüzde yetmişi, psikolojik nedenlerden --örneğin yanlış izlenimlerden– dolayı hastadır."

YORUM

Öncelikle, Çalışma'nın öğretisine göre, hastalıkların belli başlı üç kaynağı olduğu söylenebilir. İnsan makinesi birbirinden *hayli farklı üç besin* alır; hepsi de onun için gereklidir. Hepimiz, olağan anlamda besin söz konusu olduğunda, doğru besin eksikliğinin bin bir çeşit hastalığa yol açabileceğinin belli belirsiz farkındayız. Örneğin, turunçgillerin eksikliği iskorbüt hastalığına ve onun önemsiz bir takım tezahürlerine neden olur. Taze süt, tereyağı veya balık yağı vb. eksikliği çocuklarda raşitizme ve daha yaşlı insanlarda başka şeylere neden olur. Pirinç veya buğdayın gereksinim duyulan belirli parçalarının eksikliği sinir sistemine farklı yollardan zarar verir. Çok fazla veya çok az yağ, et veya tahıl türlü türlü hastalıklara neden olur. Kelimenin olağan anlamıyla yanlış besinin birçok hastalığın kaynağı olabileceğinin farkındayız ama insan makinesinin doğru çalışabilmesi için *yalnızca* tek bir besin türüne ihtiyaç duymadığının farkında değiliz. İki tür besine daha ihtiyaç duyar ki izlenimlere ait olan güneş ışığı bir bakıma besin olarak kabul görse de bunlar olağan tıpta henüz bedenin normal anlamda besine bağımlılığı kadar net bir biçimde kabul görmemiştir. Çalışma'da formüle edilen diğer iki besin "Hava" ve "İzlenimler"dir. İnsanlar "hava"yı *besin* olarak düşünmezler. "İzlenim"leri *besin* olarak düşünmeleri ise daha da zordur. Bu yüzden, insan makinesine giren Üç Besin çizimini size tekrar hatırlatacağım ve bazı ek yorumlar yapacağım.

(Sayfa 1112'deki çizime bakınız.)

Çizimde, İnsan'ın üç katlı bir bina veya ev olarak temsil edildiğini fark edeceksiniz. Binanın veya evin her katına farklı bir besin türü girer. *768*, *192* ve *48* sayıları besinlerin görece inceliğini veya niteliğini göstermektedir. İnsan için olağan besin olan *768*, deyim yerindeyse, kaba besindir ve kullanılabilir duruma gelebilmesi için insan makinesinde birçok dönüşüme uğraması –art arda sindirilmesi– gerekir. Hava daha az kaba, daha az yoğundur ve bedende daha ince sindirim ya da dönüşümlere uğrar. İzlenimler ise en az yoğun –yani en ince– besindir. Şimdi, bir cevher ne kadar inceyse, art arda uğrayacağı dönüşümler bakımından, etkileri o kadar güçlü olur. Benzetmeler bulmak zordur. "Güçlü" sözcüğünü fiziksel kuvvete, fiziksel şiddete bağlarız. Ama kastedilen bu değildir. Çalışma'ya göre, iyi beslenmiş bir yarış atı, arabaya koşulan bir attan daha güçlüdür. Neden? Çok daha zekidir. Ayrıca, daha önce duymuş olduğunuz gibi, Gurdjieff pişirilmiş bir patatesin çiğ bir patatesten daha akıllı olduğunu söylemişti. Bu nedenle, Çalışma'nın *daha ince* nitelikten neyi kastettiğini –kendi başınıza– düşünmelisiniz. Daha ince bir niteliğe sahip bütün cevherler "daha zekice" olarak kavramlaştırılır. Pişirilmiş patates, İnsan tarafından yenilebilirken çiğ patates ise hayvanlar tarafından yenebilir. Bazılarınızın hatırlayabileceği gibi, bizler de yiyebilir ve yenilebiliriz çünkü biz de besinizdir. Düşünün bir kere: Yeryüzü üzerinde gerine gerine yürüyen ve her şeyi yeme hakkını kendinde gören *bizler*, Yaratılış Işını'nı tarafından temsil edilen Varlık Ölçeğinde bilmediğimiz Varlıklar tarafından yenmekteyiz. Daha zekiysek, zihinsel olarak daha yüksek bir seviyeye sahip Varlıklar tarafından özümseniriz ve daha kaba varlıkların katılamayacağı harikulade şeylere katılırız. Tutumlar, gurur, öz değer, Sahte Kişilik ve bunun gibi şeylerle dolu bir kişinin daha yüksek bir Zeka seviyesine sahip Varlıklar için makul bir besin olmayacağını söyleyerek, Çalışma'nın bu yanını şimdilik bir kenara bırakıyorum.

768 olarak gösterilen cevher veya enerji –yani olağan besin– *192* veya *48* olarak gösterilen cevher kadar zeki değildir. *İzlenimler* adı verilen ve *48* olarak gösterilen enerji-cevher, üç katlı fabrikanın en üst bölümüne girer. Bir kez daha bu enerji-cevher üzerinde duralım. İzlenimler üç dönüşüme uğrayabilir: *48*'den *24*'e, *24*'ten *12*'ye ve *12*'den *6*'ya. Şimdi, Gurdjieff'in açıkça dile getirdiği gibi, "Bir insan yanlış izlenimler besininden dolayı hastalanabilir." Gurdjieff birçok hastalığın buradan kaynaklandığını da eklemişti; yani birçok hasta insan öncelikle *psikolojik olarak* hastadır. Bana şu soruyu yöneltebilirsiniz: "Psikolojik hastalık nedir?" Size yanıtım şu olur: "Besini izlenimler olan bu üst bölümle –hangi izlenimleri aldığınız ve hangileriyle özdeşleştiğiniz ve dolayısıyla onları nasıl algıladığınız ve nasıl dönüştürdüğünüz, yani sindirdiğinizle– bağlantısı olan bir hastalıktır." Şüphelenirseniz, başkaları ve gözle görülür dış ortam hakkında yalnızca şüphelerinizi besleyen izlenimleri alma eğiliminde olacağınızı kendini gözlemleme yoluyla hepinizin bildiğini umuyorum. Şüphelenmek çok kolaydır ve başkalarının yaptıklarına ve söylediklerine pasifleşmek çok zordur. Bizi uykuda tutmayı ve kullanmayı amaçlayan kuvvetler, burada basit bir numaraya başvurur. Küçücük bir ipucu vereyim: yalnızca sabit tutumlara sahipse-

niz ve hiçbir içsel bireysel düşünceniz yoksa adeta cehennemi boylarsınız ve orada kalırsınız. Neden? Çünkü Duygusal Merkezi istila eden tüm negatif duyguların en kötüsüne kapı aralamış olursunuz. Bu dünyada en kolay şey şüphe duymak değil midir? Her şey birbirine uyar görünmektedir. Bu dünyada en zor şey kendinizin şüpheli olduğundan şüphe etmek değil midir? Şüphe her zaman özdeşleşmeye bağlıdır ve *özdeşleşme*nin sevgi olmadığını, çok kolayca nefrete dönüşebildiğini hatırlayın. Bu, izlenimler besininin bizi nasıl hasta kılabileceğinin bir örneğidir ve hepimiz için geçerlidir. Nostalji veya memleket özlemi olarak adlandırılan şeyi ele alalım. Birinci savaşta, yurt dışındayken, kaynağı *izlenimler* küresi olan ve bir bakıma fiziksel çöküş olarak nitelendirilebilecek birçok vakayla karşılaştım. İnsanlar kıymetli yuvalarından, kıymetli memleketlerinden, sevgili annelerinden vb. gelen alışılagelmiş izlenimler artık olmadığı için hasta düşüyorlardı. Bu hastalıklar olağan besin veya hava koşullarından değil, izlenimlerin yokluğundan kaynaklanıyordu. Burada kastedilen şeyi anlayabiliyor musunuz? Böyle insanlar henüz yetişkin değildir. Bir erkek söz konusuysa, o erkek henüz yetişkin değildir. Başı geriye doğru çevrilidir. Ruhu gerilere gider. Bu nedenle, nereye giderse gitsin, isterse Yeryüzü'nü dolaşsın, hiçbir yeni izlenim alamaz çünkü içinde bulunduğu koşullarda amacı olmaması gereken bir şeyi özlemektedir. Bu durumun, bir kadın söz konusu olduğunda nasıl yaşanacağından ise kesinlikle söz etmeyeceğim. Şimdi, bir erkek veya bir kadın, psikolojik olarak, geriye doğru veya ileriye doğru bakabilir. Çalışma'da bu noktada büyük bir mücadele tasvir edilir ki bu konuya ilişkin olarak, bu Çalışma'nın bütün öğrettiklerine inanırsanız, ileriye doğru bakabileceğinizi söylemekle yetineceğim. İş, kadınlar, randevular veya şöhret bakımından yeni başarılardan söz etmiyorum. *İçsel* olan bir şeyin, tam tersi yöne çevrileceğini kastediyorum ve bunun ardından, kişinin asla geriye bakmaması gerektiğini fark edersiniz. İsa şöyle demiştir: "Sabanı tutup da geriye bakan, Tanrı'nın Egemenliği'ne layık değildir." (*Luka*, 9:62)

Şimdi, alışkanlıkla izlenimleri negatif olarak alırsanız, ister istemez geriye doğru bakacak ve de hastalanacaksınız. Bununla da kalmaz, eğer Çalışma'daysanız, ilerleyemeyeceksiniz çünkü Çalışma çabalarıyla oluşturabileceğiniz her kuvvet, bütün yön duyunuzu kaybetmenize neden olacak bu alışılagelmiş negatif duygular tarafından yenip yutulacaktır. Çalışma'nın öncelikli olarak kendini gözlemleme yoluyla negatif duygularınızı kendinize şuurlu kılmanızın ve onların farkına varmanızın gerekliliğine bu kadar büyük bir vurgu yapması işte bu nedenledir çünkü ancak bu yolla onların üzerinde çalışabilirsiniz ve onlarla özdeşleşmeyebilirsiniz. Kişinin mekanik gelen izlenimlerinin çoğu eğer negatif düşünceleri ve duyguları besliyorsa, o insanın içsel karanlığı çok büyüktür ve o insan Çalışma'dan çok uzaktır!

Şimdi, enerji *48* olarak gelen izlenimler, daha önce söylendiği gibi, üç dönüşüme uğrayabilir; yani daha ince, daha akıllı, daha zeki olan *24* numaralı enerjiye, ardından *12*'ye ve son olarak da İnsan'ın üretebileceği en yüksek, en akıllı enerji olan *6*'ya dönüşür. Ama bu doğada gerçekleşmez. Uyu-

yan İnsan'da, mekanik İnsan'da gerçekleşmez. Görünen o ki izlenimler ve onları nasıl aldığınız üzerinde ancak hayattan türetilmeyen bir dizi fikrin ışığında çalışmaya başladığınızda izlenimlerin bu dönüşümü başlayabilir. Bugün bu bakımdan neyi dönüştürdüğünüzü size sormak isterim. İnsan makineniz daha ince cevherlere dönüştürülmüş önemli miktarlarda enerji 768'e halihazırda sahiptir. Evet ama bu, sizin için yapılır. İzlenimler adı verilen besinin dönüştürülmesi ise sizin için yapılmaz. Mekanik bir insanın, mekanik insan olmaya son verme yönünde ilk adımını atabileceği yer burasıdır.

İzlenimlerin dönüştürülmesi, Çalışma'da "kişinin kendine Birinci Şuurlu Şok'u vermesi" olarak adlandırılır. Hiç kuşkusuz bunu daha önce de duymuştunuz ama kendinize bu Şuurlu Şok'u vermeyi hiç denediniz mi? Dünyadan gelen izlenimleri tamamen *yeni bir tarzda* almayı hiç denediniz mi? Henüz *yeni bir tarzda düşünmeye* başlamadıysanız, kuşkusuz bunu yapamayacaksınız. Çalışma'nın bütün öğretisiyle ve fikirleriyle bizi yeni bir tarzda düşündürmeyi amaçladığını hatırlayın. Bir başka deyişle, Çalışma öğretisindeki hakikati *kendi başınıza* görmeye başlamadıkça, Birinci Şuurlu Şok'u kendinize asla veremeyeceksiniz; yani izlenimleri asla yeni bir tarzda alamayacak ve bu da demek oluyor ki izlenimleri asla *dönüştüremeyeceksiniz*. Başka bir kişinin *izlenimler* olduğunu ve tüm dış hayatın *izlenimler* olduğunu ve bunları şu veya bu şekilde alıp tepki verebileceğinizi hatırlayın. Bir kişi, izlenimler ve onların sizin üzerinizdeki etkileridir. Bunun ne anlama geldiğini görebiliyor musunuz?

Great Amwell House, 12 Haziran 1948

KENDİNİ DÖNÜŞTÜRME

ÇALIŞMA-FİKRİ

Bu Çalışma, İnsan'ın tamamlanmamış, bitirilmemiş durumda doğduğunu öğretmektedir. Ama kendini geliştiren bir organizma olarak doğar. Yani kendini tamamlayabilir. Çalışma, bir insanın kendini nasıl tamamlayabileceği hakkındadır. İnsan kendini dönüştürebilir ve böylece, kendini tamamlayabilir.

YORUM

Bu Çalışma ne hakkındadır? Çocukken oyuncaklarla oynarız; mesela bebeklerle ve kurşun askerlerle. Sonra büyüyünce bize yeni bir dizi oyuncak sunulur. Gerçek bebeklere sahip oluruz, gerçek askerler oluruz ve oynamamız için para, mevki, iş, siyaset gibi birçok şey sunulur; bilim insanlarına elementler veya moleküllerin dönüştürülmesi, sentetik besinler ve-

ya atom bombalarının, makinelerin yapılması gibi şeyler sunulur. Yurtseverleri, liderleri, erdemlileri, kendini feda edenleri oynarız. Karı ve koca olmayı oynarız. Soylu roller oynarız. Dindar olmayı oynarız. Bizi uykuda tutmak için verilen bütün yetişkin oyuncaklarıyla oynarız. Evet, burada zekice bir fikir yatar. Bu açıdan bakıldığında, bütün dünya bir sahne değil midir? Bilim adamları dönüşümlerle meşgul olurlar; atomik kimyada bir elementi bir başka elemente dönüştürürler veya moleküler kimyada bir cevheri başka bir cevhere dönüştürürler. Orta Çağ simyacıları, kurşun elementinin altın elementine dönüştürülmesinden bolca söz etmiştir. Bunun günümüzdeki atomik kimyada mümkün olduğuna inanıyorum. Ama elbette ki gerçek simyacılar *kurşun*la simgelenen mekanik İnsan'ın *altın*la simgelenen Şuurlu İnsan'a dönüştürülmesini kastetmektedir.

Şimdi, ilk oyuncaklarıyla ve ikinci oyuncaklarıyla oynadıktan sonra adeta anlamın sonuna gelen bir erkek veya bir kadın, çocuklara veya yetişkinlere özgü oyuncaklarla oynanmayan bir şeyi arzulayabilirler. Ama birtakım yetişkin oyuncaklarıyla oynayıp oyunu öğrenmedikçe, daha ileriye gidemeyeceğinizi eklemek isterim. Hepimizin yetişkin oyuncaklarıyla oynama aşamasından geçmesi gerekir; yani gerçek bebeklere sahip oluruz veya gerçek askerler oluruz vb. ya da kariyer yaparız ve kısacası, hayattaki işimizi yaparız. Bu aşama, Çalışma'nın "İyi Ev Sahibi" olarak adlandırdığı seviyeye karşılık gelir. Bu, aylaklara veya çılgınlara göre değildir. Sorumluluk duyan, hayatta şu veya bu işi yapan ve hayatla temasından bir bilgelik edinen kişiler içindir; yani hayatta istediklerini yapamayacaklarını ve hayatın, fantezilerinizde hiçbir çaba harcamaksızın ulaşmayı arzuladığınız şeylerin karşısındaki ikinci kuvvet veya direnç kuvveti olduğunu fark edenler içindir. Gurdjieff şöyle demişti: "Bir insan kahve yapmayı biliyorsa, böyle bir insanla konuşabilirim." Gurdjieff'in bunun gibi birçok ifadesi önemsizmiş gibi görünebilir ama onun nasıl konuştuğunu bildiğim için bu ifadesinde kahveyi eken, yetiştiren, kahveyle ilgilenip sonunda sizin için bir fincan kahve yapabilen bir insanı kastettiğini fark ettim. Bir başka deyişle, işini gerçekten bilen bir insanı kastediyordu. Gurdjieff, "böyle bir insanla konuşabilirim," demişti. Evet ama bunu neden söylemişti? Çünkü böyle bir insan hayatın ikinci kuvvetine karşı gelmiştir; çalışmanın zorluklarının, kahve tanelerinin hastalıklarının, kahve tanelerinin toplanmasının, depolanmasının, nakledilmesinin, pazarlanmasının, ihraç edilmesinin ve bu işle ilgili daha bir sürü şeyin üstesinden gelmiştir. Gurdjieff, bu yalın ifadesiyle, kahve yapabilen biriyle konuşabileceğini söylerken, ilk bakışta görünenden çok daha derin bir şeyi kastetmiştir. Bir kutu kahve satın alıp kendine bir fincan kahve yapan birini kastetmemiştir. Başından sonuna kadar kahve hakkında her şeyi bilen birini kastetmiştir. İşte böyle bir insan, Çalışma'da İyi Ev Sahibi olarak adlandırılır. Bu, hayatta sıkı çalışarak –çaba göstererek– bir şey yapabilmiş, bir şey haline gelebilmiş erkek veya kadın demektir. Böylesi bir insan bir direnç kuvveti olarak hayatla mücadele etmiş ve bir şey kazanmıştır; bu herhangi bir şey –mesela bir meslek, bir iş, geçerli bir mevki veya sorumluluklarıyla birlikte bir aile vb.– olabilir. Bunu yapmadıkça, hayalet veya daha doğrusu, aylak oluruz. Gerçek değiliz-

dir. Çalışma, "İyi Ev Sahibi seviyesine" ulaşılmadıkça, Çalışma'nın bizim üzerimizde etkisini gösteremeyeceğini söyler. Hayata dair bilgeliğe sahip olmayız. Olamayacak mucizeler bekleriz. Merkezlerde bizim için değer taşıyan hiçbir şeye sahip olmayız. En olağan anlamıyla çaba harcamanın ne anlama geldiğini bilmeyiz. Her şey bizi hayal kırıklığına uğratır ama her şeyin bizi hayal kırıklığına *uğratmaması* için çaba harcamamız gerektiği kafamıza dank etmez. Bu gezegende hepimizin kırk sekiz kanun maddesine tabi olduğunu hatırlayın. Bir başka deyişle, hangi mevkide olursa olsun bütün insanlar aynı kanunlara tabidir.

İyi Ev Sahibi fikrinden, Çalışma'da artık hayata inanmayan İyi Ev Sahibiyle ilgili kullanılan bir başka tanıma geçeceğim şimdi. Bu, adeta her şeyi omuzlarına yüklenip –Organik Hayat'ta her canlının çaba harcaması gerektiğini hatırlayın– en sonunda yaptıklarını "Bu hayatın ötesinde başka bir şey var mı? İyi Ev Sahibi olarak takip etmeyi görev bildiklerimin ötesinde bulabileceğim bir şey var mı?" diyerek sorgulayan bir erkeğe veya bir kadına işaret eder.

Az önce atomu dönüştüren bilim insanlarından vb. söz etmiştik. Ama bunun sonu nereye varır? "Atom bombaları yapmaktan gına geldi," diyen bir bilim insanı, "Paradan sıkıldım," diyen bir finans uzmanı, "Politikadan bıktım," diyen bir politikacı veya "Asker olmaktan sıkıldım," diyen bir askeri kafamda canlandırabiliyorum. Evet, kişi ergeç hayatın anlamlarının sonuna yaklaşmaya başlar. Sonra ne olur? Daha başka ne kalmıştır? Şimdi, bu Çalışma dış hayatı dönüştürmek, atomu dönüştürmek, finansal veya politik veya sosyal konumunuzu değiştirmekle ilgili değildir. Kişinin *kendini* dönüştürmesi hakkındadır. İnsanın kendi olarak adlandırılan bu tamamlanmamış şeyi –kendini geliştiren bir organizma olarak doğan bu şeyi– tamamlamak hakkındadır. Bunun ancak ikinci grup oyuncaklarla ciddi bir biçimde ve gerektiği gibi oynandıktan sonra mümkün olabileceğini anlayın. Sözü edilen seviyeye –makul ölçülerde iyi bir hayat adamı veya İyi Ev Sahibi seviyesine– erişmedikçe, oyuncaklarla oynamakla ilgisi olmayan Çalışma'da hiçbir yere varamazsınız. Neden? Çünkü merkezlerinizde yeterince rulo, yeterince deneyim bulunmayacak. Sıradan anlamıyla çaba harcamanın ne olduğunuzu bilemeyeceksiniz. Hayat bilgeliğine sahip olmayacaksınız. Kısacası, farkında bile olmadan belki de hala ilk grup oyuncaklarla –bebeklerle, kurşun askerlerle vb.– oynuyor olacaksınız. Hiç şüphe yok ki bir sürü sevimli şey –örneğin Mayıs Güzeli– hakkında fanteziler kurarsınız ama sıra bir şey yapmaya gelince orada olmayacak, kendinizi hasta hissedecek veya gerçekten hastalanacaksınız. Hayatın hepimiz için aynı olduğunu anlayın. Hepimiz aynı kanunlara tabiyiz. Hayat hepimiz için eşit ölçüde zor. Bir insanın herhangi bir artısı varsa, buna karşılık gelen bir eksisi de vardır. Bunu anlamazsanız, "keşke" diyerek çok fazla kuvvet yitireceksiniz. Hiç kimsenin sizden daha iyi bir yerde olduğunu düşünmeyin çünkü herkes kendi gelişimi için olması gereken yere yerleştirilir.

Şimdi, daha önce de söylendiği gibi, Çalışma kendini dönüştürmek hakkındadır ve deneysel olarak kendini geliştiren bir organizma olma özelliğiyle yaratılmış olan İnsan'ın ilk şart olarak hayatla yeterince boğuş-

tuktan ve böylece belirli bir Varlık seviyesine eriştikten sonra kendinin daha ileri haline erişebilmesi için izlemesi gereken belirli bir *yön* veya *yol* olduğu fikrine dayanır. Bu bağlamda, insanın kendini dönüştürmesiyle ilgili Çalışma-fikrini ele alalım; bir erkeğin veya bir kadının *özdeşleşme* üzerinde çalışması ve özdeşleşme durumunu gözlemleyip bunun üzerinde çalışarak kendini nasıl dönüştürebileceğini görmeye çalışması gerekir. Kariyeriyle bütünüyle özdeşleşen bir adam düşünelim. Yaptığı her şey kendisi için bir endişe kaynağıdır. Özdeşleşme aracılığıyla her yandan kemirilir. Özdeşleşmek, gerçek anlamda, kişinin kendini aynı kılması anlamına gelir; yani kendinizi bir şeyle özdeş kılmanız demektir. Kendini banka hesabıyla özdeş kılan bir adam düşünün. Parasını yitirir ve intihar eder; bu sıkça karşılaşılan bir durumdur. Bunu neden yapar? Çünkü parası ve kendi hakkındaki hissi özdeştir. Bu yüzden de parasını yitirdiğinde artık mevcut olmadığını hisseder. Yok edildiğini hisseder. Aslında *kendisi* olmayan bir şeyle özdeşleşir. Kariyeriyle özdeşleşen adama dönecek olursak, diyelim ki Başbakan olmak ister. Bağlantılar oluşturur, entrikalar çevirir, aksi takdirde hiç işinin olmayacağı her türlü insanı görür; bir o yana, bir bu yana koşuşturur; sürekli endişe halindedir, sürekli heyecanlıdır, uykusuzdur vb. Hayat için –yetişkin oyuncakları için– bunda bir sorun yoktur. Ama bunların hepsi onu uzun vadede hiçbir yere ulaştırmazsa, bu işlerden emekliye ayrılır ve hiç şüphe yok ki bunların hepsinin nasıl olduğuna şaşar. Bir yıldızın, ünlü bir kişinin zamanın dönen çarklarıyla birdenbire hiç kimse haline gelişini düşünün. Hayatın bir değirmen deresi, bir akıntı olduğunu hatırlayın; bir süreliğine bunun içinde bulunmamız ama yavaş yavaş dışına doğru yüzmemiz gerekir. Evet, erkekler ve kadınlar olarak bu değirmen deresinin içinde olmalıyız. Önemli olan, daha sonra onun dışına çıkabilmektir. İçine hiç dalmazsanız, hiçbir işe yaramazsınız. Hiç şüphesiz, canınızı kurtarmayı düşünürsünüz. Ama insanın canını bulabilmesi için önce kaybetmesi gerekir. Şimdi, bütünüyle özdeşleşen insanların bu resimleri bir an için alay konusu olmamalıdır. Her birimiz en önemsiz şeylerle özdeşleşme durumuna kuvvet akıtırız. Özdeşleşmiş olmanın ağırlık merkezi neresidir? Bir merkezin her duygusal parçası özdeşleşebilir. Ama Duygusal Merkezin kendisi, özdeşleşmenin ağırlık merkezidir. Bay Ouspensky bir keresinde, Çalışma'nın amacının Duygusal Merkezi uyandırmak olduğunu söylemişti. Açık ifadelerle, gerçek duygulara sahip olmadığımıza ve yalnızca özdeşleştiğimiz duyguyu bildiğimize dikkat çekmişti. Bunun ise Duygusal Merkezi asıl işini yapmaktan alıkoyduğunu söylemişti. Negatif duygulardan ve özdeşleşmeden arındırılacak olsa Duygusal Merkezin bize, örneğin durugörü –Entelektüel Merkezin bilgisinden tamamen farklı olan bir bilişsel bilgi gücü– sunacağını belirtmişti; bir tehlikeyi, geleceği ve daha pek çok şeyi sezebilirdik ama yaratılışımızdan sahip olduğumuz bu gücü, uyuyan insanlar arasında yetiştirildiğimiz ve negatif duygulara ve özdeşleşme durumlarına kapıldığımız için yitirmişiz. Şimdi, özdeşleşmeye karşı çalışırsak –kendimizde bunu gözlemlersek çünkü gözlemlemeniş, şuurunda olmadığımız bir şeyi değiştiremeyeceğimizi hatırlayın– sırf bunun farkında olmaktan dolayı –ki onu itiraf etmeye eşdeğerdir– özdeşleş-

menin duygusal durumundan çok ağır ağır da olsa hoşlanmamaya başlayacaksınız. Özetle, bu Çalışma'nın sizi nasıl dönüştürmeye başlayabileceğinin bir örneğini gördünüz.

Bir şey daha ekleyeceğim. Bütün bağlantılar anlam aracılığıyladır. Bir şey sizin için herhangi bir anlam ifade etmedikçe, onunla bağlantı kuramazsınız. Bu Çalışma'da kendi başınıza herhangi bir anlam göremezseniz, onunla bağlantı kuramayacaksınız. Bu Çalışma, Daha Yüce Zihnin var olduğunu ve kişi bunu fark edemedikçe, kendi üzerinde çalışamayacağını öğretir. Doğanın mucizesini ve kendi yaratılmış varlığınızın mucizesini kavramadıkça çalışamazsınız; örneğin, sürekli olarak kendinizle özdeşleşme durumundan hiçbir zaman ayrılamayacaksınız çünkü en büyük insanın *siz* olduğunu ve sizden daha büyük hiçbir şeyin olmadığını hayal edersiniz. Ve burada, dikkatinizi Yaratılış Işını'na çekmek isterim; onun neresinde olduğunuzu düşünün. Kişi, tam olarak hayal ettiği şey olmadığının farkına varmaya başlamalıdır.

Great Amwell House, 19 Haziran 1948

KENDİNİ HATIRLAMA VE KENDİNİ KABUL ETME ÜSTÜNE NOT

ÇALIŞMA-ÖĞRETİSİ

Kendimizi hatırlamadığımızın farkına varmamız gerekir. Kendimizi hatırlamadığımızı ancak samimiyetle kendini gözlemleme aracılığıyla bir süre sonra kabul etmeye başlarız. Bu, kendini hatırlayabilmenin başlangıç noktasıdır. Ve bu, *yapabilmenin* de başlangıç noktasıdır.

YORUM

Bay Ouspensky, bir keresinde, "Kendini Hatırlama bir irade kontrolü unsuruna sahip olmak anlamına gelir. Bu, bir *yapma* eylemidir. Yapmanın düşlenmesi değildir, bir eylemdir. İlk başlarda, kullanmaya alışkın olmadığımız bir şeyi kullandığımız için kuvvet alır. Ama daha sonra kuvvet verir." Sonra da şunları eklemişti: "Kendini Hatırlama bir eylemdir çünkü kendinin farkında olmak değildir sadece, yapmayı istediğiniz şeyi yapabilme kapasitesidir de; örneğin, bir öfke nöbetinde kendinizi kontrol etmek veya bazı durumlarda her zamanki gibi mekanik davranmaktan farklı bir biçimde davranmak gibi ilk başta çok küçük bir ölçekte olur." Şimdi, O.'nun bu ifadeleriyle bağlantılı olarak, bir insan elbette ki her şeyden önce nasıl davrandığını gözlemlemeye başlamalıdır. Nasıl davrandığınıza ilişkin bir fikriniz yoksa, kendinizi hiç göremeyip bütünüyle kendinizle özdeşleşiyorsanız kendi üzerinizdeki tüm çalışma faydasızdır. Çalışma'nın ne hakkında olduğuna veya uygulama noktasının nerede yattığına –yani

kendinizde yattığına– dair hiçbir fikre sahip olmayacaksınız. Başkalarının saldırıları karşısında tamponlar, tutumlar ve kendimizin resimleri gibi şeylerle kendimizi savunduğumuzu hatırlayın. Bir başkasına hatalarını söylemek, kötü his veya şiddet dışında hiçbir yere varmaz. Başkalarının değişmesi için yer açabilecek olsak da birbirimizi değiştiremeyiz. Ama bu Çalışma, kendinizi değiştirebilmeniz için *sizin kendinizin* Çalışma'nın öğrettiklerinin ışığında *kendinizi gözlemlemenizi* söylemektedir. Bir başka deyişle, içinizde tıpkı bir casus gibi çok iyi korunan bölgelerinizde başlar. Evet, Gözlemleyen "Ben" bir casustur. Dolayısıyla, bütün mesele kendimize karşı samimiyete bağlıdır. Gözlemlediğiniz şeyi kendinize itiraf etmeyi reddederseniz cansız ve negatif bir içsel karışıklığın içine düşeceksiniz. Öte yandan bunu kendinize itiraf ederseniz, bir şeyi değiştiremeyeceğinizi bilseniz bile sırf kabul ettiğiniz için yardım göreceğinizi –hiç beklemediğiniz bir biçimde– görürsünüz. Pek çok şey, kendini kabul etme olan bu içsel samimiyete bağlıdır. Bu, kendini haklı çıkarmanın karşıtıdır. Şeyleri açar. Kendini haklı çıkarmak ise şeyleri kapatır. Ancak şunu da ekleyeyim: insanlar, temelde kendini haklı çıkarma yatarken kendilerini kabul ettiklerini varsayabilirler ve böylece, kendini kabul edişleri yüzeysel olur ve hiçbir şey açmaz; aslında, içsel şeyleri daha çok kapatır. Bu durumda Daha Yüksek Merkezlerden kuvvetlerin alınması –yani yardım– kendinize söylediğiniz bu yalanla her zamankinden daha çok engellenir. Şimdi, kendini kabul etme eylemi, tıpkı Kendini Hatırlama anı gibi çok kısadır. Ağlamakla veya dövünmekle veya negatifleşmek ile hiçbir ilgisi yoktur. Ani bir içgörüdür; kendine dair o zorlu iradenin bir anlığına boyun eğmesidir; Sahte Kişiliğin dışına atılan bir adımdır; kendine dair irade olmayan ve Gerçek "Ben"den gelen –çünkü Gerçek "Ben"de kendini sevmek ve dolayısıyla kendine dair irade yoktur– Gerçek İrade'den gelen kısa bir İrade eylemidir. Bunun sonucunda, kişinin kendinde şeyler doğru bir düzende yeniden düzenlenmeye başlayabilir çünkü bu, Daha Yüksek Merkezlerin her an yapmaya çalıştığı şeydir. Bildiğimiz gibi, bizdeki hemen her şey yanlış bir biçimde bağlanmıştır ve yalnızca kir pasla –örneğin sabit tutumlarla– dolu olmakla kalmayıp ayrıca, amaçlandığı biçimde bağlanmamış bir mekanizmayla hayat sürdürmeye çalışmaktayız.

Şimdi, Kendini Hatırlamanın ne anlama geldiğinin sürekli incelenmesine bir giriş olarak sizlere kendimizi hatırlamadığımızı, tam tersine, içimizde ve dışımızda gerçekleşen her şeyle sürekli olarak özdeşleştiğimizi görmemiz gerektiğinin bize söylenen ilk şeylerden biri olduğunu hatırlatmama izin verin. Bu farkına varış, yalnızca aşama aşama ortaya çıkabilir. Farkına varmış gibi davranmak, faydasızdan da öte zararlıdır. Aşama aşama gerçekleşen bu süreç sayesinde mekanik olduğumuzun, mekanik hissettiğimizin, düşündüğümüzün ve davrandığımızın farkına varabiliriz. Davranışımızda herhangi bir şeyi değiştirebileceğimizi de hayal ederiz: yapamayacağımızı fark etmeye başlarız. Şimdi, kişinin mekanikliğinin farkına varması, Kendini Hatırlamanın bir biçimi olarak adlandırılır. Bu farkına varış, yeni şuura işaret eder. Bu yeni şuur, daha önce şuur ve şuurlu davranış olduğunu hayal ettiğimiz şeyin şuur değil mekaniklik olduğunu gösterir. Bi-

zi önceki şuur seviyemizin üstüne yükselten şey, işte bu yeni şuurdur. Bu, Üçüncü Şuur Durumuna –yani Çalışma'da herkesin amaçlaması gereken Kendini Hatırlama Durumuna– aittir. Kendini Hatırlamanın sürekli incelenmesine bu ilk girişte, bir sonraki adım bir geçici hedef oluşturmaktır; kendinizi hatırlamaya çalışırken aynı anda hedefinizi hatırlamak için çalışırsınız. Bu, daha önce söylenen bir şeyle ilgilidir; bir öfke nöbeti sırasında insanın kendini kontrol etmesinde olduğu gibi, bir irade kontrolü unsuru içerdiği için Kendinin Farkında Olmaktan çok Kendini Hatırlamayla bağlantılıdır. İnsanın bir Çalışma hedefiyle bağlantılı olarak kendini hatırlaması, diyelim ki öfke nöbetinin kuvvetini kendine çekeceği için kuvvet verir. Bir başka deyişle, bunu yapabilir. Ama kendinizi ve bu türden bir hedefi birarada hatırladığınız her zaman başarılı olacağınızı düşünmeyin. Başarılı olmazsanız, başarılı olmadığınızı kabul edin ve negatifleşmeyin; aksi takdirde Çalışma çabalarınızla bağlantılı yanlış çağrışımlar edineceksiniz. Ne olursa olsun, nasıl başarısız olursanız olun, bunun hakkında asla negatifleşmeyin. Yalnızca "Ay'ı" –yani Duygusal Merkezin negatif parçasını– beslemiş olursunuz. Bu parça, bu Yeryüzü'nde içinde olduğumuz hapishaneyi yöneten kanunlardan iki kat daha fazla kanuna tabi olan ve "Ay" terimiyle isimlendirilen bölgeye düşmeye yol açar. Bizim altımızda daha kötü bir durum bulunduğunu anlayın. Buna inanmıyorsanız çevrenize bir bakın ve mevcut dünyada nelerin gerçekleşebileceğini düşünün. Şimdi, negatif durumların hepsi –ister dinsel, ister başka türlü olsun– bizi hiçbir yere ulaştıramayacaktır ve burada gerçek bir tuzak yattığı için bunu iyice anlamak çok önemlidir. Sürekli olarak negatif, korku dolu, aksi, üzgün vb. olarak bir yere varabileceğimizi hayal etmek, görünen o ki milyonlarca insanı kolayca avucunun içine alan akıllıca bir tuzaktır.

Şimdi, bize negatifleşmemeye hakkımız olduğu öğretilir. Kişinin elbette ki bunun anlamını *tüm* hayatı boyunca düşünmesi gerekir. Anlaşıldığı kadarıyla, birileri bize bu hakkı vermiştir. Ama Gurdjieff şunu da söyler: "Kendimizi hatırlamaya hakkımız var. İnsan aslında bu hakka sahip olarak doğar ama uykuya dalar." Ve son olarak, yardımın orada olduğunu ama her şeyle özdeşleştiğimiz İkinci Şuur Durumu'ndayken bize erişemeyeceğini, yalnızca Üçüncü Şuur Durumu'nda olduğumuzda bize erişebileceğini düşünün. Bu bağlamda, Çalışma'yı yalnızca özdeşleşmeyle ve her biri farklı yönlere gitmeyi isteyip birbirleriyle çatışan "ben"lerin çokluğuyla karakterize olan İkinci Şuur Durumu seviyesinde almanın, insanları Çalışma da dahil olmak üzere her şeyi problem etmeye yönelteceği söylenebilir. Böyle insanlar, gevşeyip Çalışma'yı uygulamak yerine, onunla bağlantılı her şey hakkında endişelenir ve bu endişelenen "ben"lerin ise özdeşleşmemeleri gereken şeyin ta kendisi olduğunu görmezler.

Great Amwell House, 26 Haziran 1948

MERKEZLERİN YANLIŞ ÇALIŞMASI

ÇALIŞMA-FİKRİ

Çalışma, merkezlerin yanlış kullanımından söz eder.

YORUM

Ouspensky, bir keresinde Gurdjieff'e açıkça şöyle demişti: "İnsanlar makinelere dönüşüyorlar. İnsanlar artık düşünmüyor. Makinelerle dolu bir fabrikada olduğu gibi, hepsi çok küçük ölçüde neredeyse kusursuz makineler haline geliyor ve bundan da memnuniyet duyuyorlar." Gurdjieff, Ouspensky'nin bu gözlemine yanıt olarak şunları söylemişti: "Evet, bu çok doğru. Ama İnsan'ın birden fazla zihne sahip olduğunu hatırlamalısın. Şu anki haliyle, başlangıç olarak, beş merkeze karşılık gelen beş zihne sahiptir. Bunların her biri tamamen farklı biçimde çalışır. Her şey, öncelikle meşgul oldukları belirli bir iş için *hangi* zihni, hangi merkezi kullandıklarına bağlıdır. Uygun zihni kullanırlarsa, makinelerle çalışmanın tam ortasında bile daha iyi düşünebilirler. Yeter ki amaca uygun zihni kullansınlar." Daha sonra da eklemişti: "Bunu daha sonra anlayacaksın."

Şimdi, bu diyalog bizi doğrudan, belirli bir çalışma için doğru merkezin kullanılması meselesine getirir. Bir insan, belirli bir iş için yanlış merkezi kullanabilir. Bu, merkezlerin yanlış kullanımıdır. Hiçbir değişim göstermeyen, tamamen otomatik bir el hareketine dayalı bir işi yapan bir insan Hareket Merkezinin yanı sıra gereksiz bir biçimde Duygusal ve Entelektüel Merkezi de kullanabilir. Diyelim ki her saniye belirli bir şeye dokunması gerekmektedir ama o küçük, önemsiz, otomatik göreve konsantre olur ve bunun sonucunda kuvvet kaybeder. Yalnızca dokunması gerektiği halde o düşünür ve hisseder. Bu ise merkezlerin yanlış kullanımıdır; bu, bir iş için bir maymunun yeterli olduğu yerde üç at kullanmak gibidir. Ouspensky bir keresinde bana şöyle demişti: "Her şeyi fazla ciddiye alıyorsun. Ne demek istediğimi anlamaya çalış." Daha sonra, hiç önemli olmayan bir şeye çok fazla önem atfetmenin her şeyi fazla ciddiye almak –yani kuvvet kaybetmek– olduğunu söyleyerek yanıt vermiştim. Küçük şeylere çok fazla önem atfetmek, kişinin daha büyük şeylere az önem atfetmesine neden olabilir. Fransa'da bir marangozhanedeyken, elindeki yontulmamış malzemeden iki çıta kesmeye çalışan bir adamı izlediğimi hatırlıyorum. Tekrar tekrar ölçüm yapmış, kalemiyle işaretler koymuş, kaşlarını çatmış, dilini dışarı çıkarmış –hepimizin yaptığı gibi– ve sonunda tahtayı ikiye kesmişti. Daha sonra iki çıtanın tamamen eşit boyda olmasını planlamak için uzun bir zaman harcamış ve çıtaları birbirine özenle bağlayıp işini tamamlamıştı. Çivi almak için dönüp çıtaları bırakmıştı. Elbette ki bütün bu ölçümler gereksizdi ve çıtayı düzleştirmek, sıvanın ona tutturulmasını engeller. Bu, küçük bir şey üzerinde gereksiz yere kafa yormanın bir örneğidir.

Ouspensky bir keresinde şöyle demişti: "Önemli şeyleri önemli, önemsiz şeyleri önemsiz kılmaya çalışın." Bunun iyi bir tavsiye olduğundan eminim. Bunu yapmaya çalışın. Bütün kuvvetinizi alan şeyin ne olduğunu gözlemlemeye çalışın. Önemli bir şey mi? Ouspensky başka bir keresinde şöyle demişti: "Eğitimli bir atlet, gereksiz hareketleri ortadan kaldırmasını bilen biridir. Eğitim, deyim yerindeyse, bir şeyi yapmamayı --gereksiz olan şeyleri yapmamayı– öğrenmektir." Gurdjieff bir başka keresinde bir çiçek bahçesine bakan birine şöyle demişti: "Sen düşünüyorsun. Bense yalnızca bakıyorum." Bana kalırsa, bu ifadesiyle kastetmek istediği şey, o kişinin hangi şakayık türlerinin yetiştiğini düşünmesiydi. Elbette ki bu durumda güzelliği, biçimlendirici merkez aracılığıyla görmeye çalışırsınız. Duygusal güzellik ise tamamen farklıdır. Diyelim ki ressamın geçmişi hakkında size bilgi vermekte ısrar eden biriyle resim galerisine gidersiniz veya tartışmaya başlarsınız. Bu durumda, resmi göremeyeceksiniz; yani elinizdeki iş için yanlış merkezi kullanıyorsunuz. Gurdjieff'in söylediği gibi, insanın sadece "bakmayı" öğrenmesi gerekir. İşte bu yüzden, başka birini yanınızda götürmeden önce resimleri tek başına görmeye gitmelisiniz. "Dr. Nicoll, bu resme eşlik eden ritim sizce de harika değil mi? Renklerde temsil edilen uyuma bakın. Ne de olsa resim aslında iki boyutlu müzik değil mi?" İçinizden şunları geçirirsiniz: "Bilmiyorum ama bu resmi senin gibi biri yanımdayken göremediğimden eminim ve resimle ilgili aptalca yorumların bana eşlik ettiği sürece muhtemelen hiçbir zaman göremeyeceğim." Birçok insanın, güzelliğin yalnızca teoriler aracılığıyla görülebileceğini düşünmesi gerçekten tuhaftır. Teoriler entelektüeldir. Güzellik ise duygusal ve içgüdüseldir.

Şimdi, doğru merkezi kullanmayı konu alan bu kısa makalede, Hareket Merkeziyle bağlantılı olarak kuvvet kaybetmeyi konuşalım. Bazıları acele acele, bazıları sert bir biçimde yürür. Kişi, alışkanlık gereği her türlü karmaşık hareketi yapabilir; hatta bunlara, bir köpeğin yerine yerleşmeden önce yaptığı gibi törensel hareketler bile denilebilir. Ama kas gerginliğiyle daha bağlantılı olduğu için hareketleri olabildiğince değiştirmek önemlidir çünkü sınıra çok kısa sürede ulaşılır. Fransa'daki bir adamın, domuzlar domates tarhının içine girdiğinde, özdeşleşmekten ve kas gerginliğinden kaçınmak için nasıl ağır ağır yürüyüp Gurdjieff'e durumu haber verdiğini sizlere anlatmıştım. Korkarım ki Gurdjieff ona gürlemiş ve o domuzlara, deyim yerindeyse, 400 metre sıçramıştır. Bu, merkezlerin yanlış kullanımına iyi bir örnektir, adeta evinizin yandığını görünce, Hareket Merkezinizi gözlemleyip her hareketinizi şuurlu ve bütünüyle planlanmış bir biçimde yapmaya çalışmak gibidir. Böyle insanların bir ölçek algısına sahip olmadığını, belirli koşullar altında neyin önemli, neyin önemsiz olduğunun algısına sahip olmadığını anlamalısınız. Bu gerçekten aptalcadır. Göreceli önemi görememe eksikliği, aptallığın bir işaretidir. Çalışma'nın kastettiği anlamda tüm zeka, göreceli düşünebilmektir. Sizi *olaya* bağlayan kuvvet olan Üçüncü Kuvvet, bu tür durumlarda elbette ki çok yüksek bir zeka kuvveti olan *Hidrojen 12* değil de muhtemelen bir tahta parçasının yoğunluğuna sahip –mesela *Hidrojen 1536*– bir kuvvettir. Bu bakımdan "odun ka-

fa" tabirinin bir ezoterik okuldan türetilmiş olabileceğini düşünüyorum. Birçoğu geçmişin ezoterik okullarından gelen ve çok derin bir psikolojik anlam taşıyan masallardaki bu tür kinaye ve iğnelemeler dikkat çekicidir. Şimdi, özdeşleşen ve aynı zamanda da bir sınav için çalışmayı arzulayan bir insan, doğru merkezini kullanmayacaktır. Kuvveti heba edecektir. Bana öyle geliyor ki içsel gevşeme olmaksızın kişi hiçbir şey çalışamaz. Bazıları, bir kitabı sanki bir şeyi kaçırmaktan korkar gibi alelacele okur. Elbette ki her şeyi kaçırırlar. Öte yandan, bazıları da oturup bir kitaba gözlerini diker; inler, iç geçirir ve hatta başına ıslak havlular sarar. Elbette ki onlar da Entelektüel Merkezi kullanmayıp konuyu anlamak için neredeyse bedenlerini ve kaslarını kullanmaktadırlar. Cambridge'de, sınavlarına hazırlanabilmek için sigarayı ve içkiyi bırakan birini tanımıştım; ne okuduğu üzerinde gerçekten düşünmüş olsaydı, kendini bu şekilde inkar etmesinin gerekmeyeceğini hiç anlamamıştı. Başarısız oldu ama sanıyorum ki her zaman elinden gelenin en iyisini yaptığını hissetmiştir. Bu, karınız ve aileniz ordudan aldığınız maaşa muhtaçken, bir katırı kurtarmak için Dicle nehrine atlamak gibi bir şeydir. Yanlış çaba ve özellikle de bundan daha farklı bir şey olan çabadan kaçınma çabası, hiçbir sonuç almadan muazzam miktarda kuvvet kaybına yol açar. Ama Çalışma, akıllı bir Evren'de yaşadığımızı ve hangi çabaların sonuç vereceğini bulmamız gerektiğini öğretmektedir.

Şimdi, bu makale, örnekler gerektiren bir konu hakkındadır. Kişisel gözlemlerinizden yola çıkarak merkezlerin yanlış kullanımına örnekler vermeye çalışmanızı hepinizden bekliyorum.

Great Amwell House, 3 Temmuz 1948

TEZAHÜR ETMEYEN YERYÜZÜ VE TEZAHÜR EDEN YERYÜZÜ

Çalışma-Fikri

Gurdjieff, Tezahür Etmeyen Yeryüzü'nden ve Yeryüzü'nden –yani Tezahür Eden Yeryüzü'nden– söz eder.

Yorum

Öncelikle, Tezahür'ün Tezahür Etmeyen'den geldiğine dikkat edin. Şimdi, bu Yeryüzü'nün hem tezahür etmeyen hem de tezahür eden olduğu söylendiğinde bundan ne sonuç çıkarılabilir? Bugün, bu mesele üzerinde duralım çünkü daha sonra, Gurdjieff tarafından sunulan Hidrojenler Tablosu veya Varlığın Kozmik Ölçeğinin daha bütünlüklü tarifinde bazı anlamları açıklamak için buna gereksinim duyulacaktır. İki bin yılı aşkın bir süre önce, Batı uygarlığına hayat veren uyaranın başlangıcında, Platon Evren'den iki biçimde bahsetti. Evren'i Anlaşılabilir Evren (yalnızca Zihin

tarafından kavranabilen ve dolayısıyla tezahür etmeyen) ve Duyumsal Evren (yalnızca dış duyular tarafından kavranabilen ve tezahür etmiş) olmak üzere ikiye ayırdı. *Tezahür*, görebildiğimiz şey anlamına gelir. Sizi duyularım *aracılığıyla* görebilirim. Ama tezahür etmemiş yanınızı –düşüncelerinizi, duyumlarınızı veya duygularınızı– göremem. Bunların hiçbiri tezahür etmez ve bu yüzden –belki de yalnızca dolaylı olarak görsel ifade, jest veya hareketleriniz aracılığıyla çıkarabildiklerim dışında– benim için görünmezdirler. Bir erkeğin veya bir kadının gözle görülür bedenlerini görebilmek mümkün olsa da aslında görünmez olduklarını işte bu nedenle sıkça vurguluyorum. Demek ki bir kişi hem tezahür eden hem tezahür etmeyendir. Aslında şu ifadeyi kullanmıştım: "Hepimizin gözle görülür bedenlerde yaşayan görünmez insanlar olduğumuzu ve birbirimize yalnızca uzaktan işaret gönderebildiğimizi fark etmeliyiz" ki bu, dışsal kale almayı uygulamak istiyorsak eğer, üzerinde düşünülmeye değer bir düşüncedir. Daha önce kullanmış olduğum bir terim vardı: "psikolojik ülke". Yalnızca duyuların sunduğu görünür ülkede –örneğin görünür odanız, eviniz, şehriniz, ülkeniz vb.– değil, ayrıca hepimiz için aynı olup çok daha geniş ve yalnızca içsel olarak dokunulabilen görünmez ülkede de yaşadığımız söylenmişti. Örneğin, negatif bir durumdaysanız, fiziksel ya da duyuların sunduğu ülkenizde halen odanızda veya evinizde bulunuyor olmanıza rağmen içsel psikolojik ülkenizde buna uygun kötü bir yerde yaşamaktasınız. Uzayın aynı görünür parçasında, aynı odada yaşayan iki insanın psikolojik ülkelerinde kaçınılmaz olarak aynı yerde olacaklarını mı hayal ediyorsunuz? Bu çok enderdir. Tezahür eden yanda birlikte olmalarına karşın tezahür etmeyen yanda birbirlerinden çok uzaktırlar.

Öncelikle, şu anda herkes tezahür etmeyen Yeryüzü'nde belirli bir yerdedir. Tezahür eden Yeryüzü'nde belirli bir yerde kalan fiziksel bedeninden dolayı değil, psikolojik durumundan dolayı oradadır. Politik bir intikam planlayan politikacı, cinayet planlayan katil, bir resim planlayan ressam, yatırım planlayan banker, ameliyat planlayan doktor aynı odada olabilirler ama tezahür etmeyen Yeryüzü'nde –yani aslında meşgul oldukları psikolojik dünyada– psikolojik olarak tamamen farklı yerlerdedirler. Ve dikkatinizi çekerim, mutluluğumuzu yaratan veya ortadan kaldıran şey işte bu tezahür etmeyen dünyanın neresinde olduğumuzdur. Ritz'de veya izbe bir barda olmamızla ilgili bir mesele değildir. Bütün gerçekliği yalnızca duyulardan, görülür dünya ve kişinin ondaki konumundan ibaret sayanların bunun farkına varması çok uzun zaman almaz mı? Hayır, her şey bu tezahür etmeyen dünyada nerede olduğunuza bağlıdır ve eğer acı, kendine acıma ve negatiflik batağındaysanız, gözle görülür bir biçimde akla gelebilecek her türlü konfor ve hatta lüksle kuşatılmış olmanıza rağmen içsel olarak çok kötü bir yerdesinizdir. Ama bu Çalışmayı anlamaya ve uygulamaya başlarsanız, içinde hepimizin var olduğu ve nasıl dikkatle yürüneceğini ve nelerden kaçınılacağını öğrenmemiz gereken bu içsel, tezahür etmeyen ve gerçekten uçsuz bucaksız psikolojik ülkeyi çok daha iyi anlamaya başlarsınız. Gurdjieff, Şuurlu İnsanlık nazarında bizim ancak taklit eden, asla anlamayan aptal maymunlar gibi olduğumuzu söylemişti. Neredeyse

bu Çalışma'nın tamamının insanın dışsal değil, içsel olarak nerede bulunduğuyla ilgilendiğine dikkat edin. Kişi bir şapkanın fiyatından dolayı yaygara koparabilir ama en kötü mekanik, negatif duyguların psikolojik banyosunda oturmaktan hiç şikayet etmez. Kötü Karma'nın Mekanik Eylem'in aşağısına, İyi Karma'nın ise onun yukarısına denk geldiğine dikkat edin.

Şimdi, tezahür eden ve tezahür etmeyen fikrine devam edelim. Şuurlu İnsanlık Çemberi'nin "Yeryüzü"nün, tezahür eden Yeryüzü'nün üzerinde olduğuna ve aslında tezahür etmeyen Yeryüzü'nün de üzerinde olduğuna dikkat edin. Size, paralel bir örnek vereyim. Dış duyulardan ve Tezahür Eden Yeryüzü'nden çok daha yüksek seviyelere ulaşabilen alıcı duyulara sahip olduğumuzu anlayın. Kafa kemikleriyle çevrelenen ve bir su yastığıyla korunan beyin, İnsan'ın taklit edebileceğinin çok ötesinde harikulade bir radyo alıcı makinedir. Bir radyo yalnızca birkaç valf içerirken, beyin ayrı sinir hücreleri biçiminde 14.000.000.000 valf içermektedir ve bunların her biri yaklaşık olarak 100 bağlantıyla birbirine bağlıdır. Yeryüzü üzerindeki insan nüfusu yaklaşık 2.000.000.000'dır. Beyin, Yeryüzü nüfusundan kabaca yedi kat daha çok canlı zeki sinir hücresi içerir. Bunlar, bedenin ömrü boyunca "ölümsüzdür". Yani insan ölene kadar ölmezler. Bedeni –deri, ciğer, kaslar vb.– oluşturan diğer hücrelerin sayısı 100.000.000.000.000; yüz trilyondur. Bu hücreler binlerce kez doğup ölürler. Ama beyin, göreceli olarak ölümsüzdür. Bunların hepsi ne anlama gelir? Başka bir düzeni mi temsil eder? Bedende yaşayan hücrelerde, yaşayan yapı taşlarında yalnızca işlevleri bakımından değil, ayrıca zaman-bedenleri –yani ömürleri– bakımından da tamamen farklı olan iki tür bulunduğunu görürüz: kısa ömürlü beden hücreleri ve uzun ömürlü beyin hücreleri. Bunlar, Mekanik İnsanlık Çemberi'yle karşılaştırılabilir çünkü İnsan da tezahür etmeyen daha büyük bedendeki bir hücredir. Her şey aynı planda, küçük ve büyük olarak yaratılır. Hermetik Metinler'de şu ifadeyle karşılarız: "Yukarısı nasılsa, aşağısı da öyledir." Şuurlu İnsanlık Çemberi'ni Yaratılış Işını'nda "Güneş"in seviyesindeki varlık olarak alırsak ve kendimizi de daha yüksek seviye hakkında hiçbir şey bilmeyen "Yeryüzü" seviyesinde alırsak; bedendeki Mekanik Hücreler Çemberi'nin onu kontrol eden Şuurlu Hücreler Çemberi olan beyin hücreleri hakkında kesinlikle hiçbir şey bilmediğini de düşünmeliyiz. Mekanik Hücreler Çemberi, tıpkı bizim yaptığımız gibi kendilerinden davrandıklarını düşünürler ve tıpkı bizim yapabileceğimizi düşündüğümüz gibi yapabileceklerini düşünürler. Tıpkı bizim için olduğu gibi, onlar için de bu seviye tezahür etmemiştir. Örneğin, tezahür eden dünyayı görebiliriz ama tezahür etmeyen Şuurlu İnsanlık Çemberi'yle yalnızca özel araçlarla temas kurabiliriz. Onunla dış duyular aracılığıyla –örneğin dokunma, görme vb.– değil, yalnızca içsel deneyim aracılığıyla içsel olarak temas kurabiliriz. Sözde beş dış duyudan daha çok sayıda *içsel* duyuya sahip olduğumuzu işitmiştiniz. Ama çok azımız, tezahür eden dünyaya dışsal olarak bakan beş dış duyu tarafından doğrulanmadıkça bir şeyin doğruluğuna inanabiliriz. Ama *inanç* duyu değildir. Duyunun ötesinde bir şeydir: duyu *dışıdır*. Görebildiğiniz veya dokunabildiğiniz şeye inanmak, inanç değildir.

Bazı insanlar, tüm hayatları boyunca o uçsuz bucaksız, içsel, tezahür etmeyen psikolojik ülkelerinde aynı yerlerde çok fazla kalırlar. Adeta içsel olarak küçük bir köyde yaşarlar ve her zaman aynı yolu arşınlarlar. Her gün aynı düşünceler ve hisler kendilerini tekrarlar; her gün aynı tutumlar, aynı mekanik önyargılar, aynı tamponlar, aynı otomatik cümleler yürürlüktedir. İnsanlar yaratılışlarındaki görevlerini görmeden yaşar ve ölürler; yani günlük mekanikliklerine karşı çalışmazlar ve kendilerinden uyanmazlar. İnsan mekanik olmak için değil, şuurlanmak için yaratılmıştır. Böyle bir insan hakkında şöyle denilebilir: "Kendinden çok uzakta başıboş gezemezdi çünkü o zaman kendini yalnız hisseder, nostalji duyar ve olağan benliğinin endişelerine ve duygularına olabildiğince çabuk dönerdi. Bu nedenle asla yeni deneyimler yaşayamazdı. Çok sık şikayet ederdi ama asla nedenini söylemezdi." Tüm bu söylenenlerden, onun içsel dünyası bakımından en azından bir maceracı olmadığını anlayın. Zihin değişimini arzulamamıştır. Kendinin en küçük parçalarında yaşamayı tercih etmiştir ve hayatını şikayetlerle ve negatif duygularla harcamıştır.

Great Amwell House, 10 Temmuz 1948

HİDROJENLER TABLOSU ÜSTÜNE EK NOT

Son olarak, Gurdjieff tarafından kısa bir süre önce sunulan Hidrojenler Tablosu'nun ileri yorumları hakkında konuşmuştuk. Daha önce de duymuş olduğunuz gibi, Çalışma'nın öğretisinde Evren farklı zeka düzenlerine bölünür. Evren tümüyle aynı seviyede değil de bir merdiven gibidir. Farklı seviyelerdeki bu farklı zekalar, sayılarla temsil edilir ve bu sayılar, farklı seviyelerdeki "Hidrojenler" olarak adlandırılan zeki enerjilere işaret eder. Merkezlerin farklı enerjilerle veya hidrojenlerle çalıştığını zaten biliyorsunuz. Örneğin, parafinle çalışan bir makine gibi tek bir enerjiyle değil, daha ince veya daha kaba birçok farklı enerjiyle çalışırız. Örneğin Hareket Merkezi, Entelektüel Merkezin biçimlendirici parçasından çok daha "hızlı" bir Hidrojenle veya enerjiyle çalışır; daha doğrusu çalışabilir. Bir tehlike anında, kişinin korkudan donup kalmaması koşuluyla, Hareket Merkezi olağan düşünceden –yani Entelektüel Merkezin mekanik veya biçimlendirici parçasına ait düşünce niteliğinden– çok daha hızlı bir şey yapabilir. Tek enerjiyle çalışmayız çünkü her şeyden önce, uygun hidrojenle veya enerjiyle en iyi biçimde çalışan birçok farklı merkeziz. Bir merkezin bir başka merkezi ipnotize edebilmesinden dolayı, merkezlerin doğru çalışmasına –yani uygun enerji kullanmasına– engel olunur. En yavaş, en kalın psişik hidrojen öncelikle *Hidrojen 48* olarak alınır. Bu enerji, Entelektüel Merkezin biçimlendirici parçasını çalıştırır ve deyim yerindeyse, çok yavaş ve ağırdır.

Duygusal Merkez, *Hidrojen 24* –diyelim ki parafinle kıyaslandığında, işlenmiş petrol– ile çalışır veya çalışmalıdır. Duygusal Merkez bir koşulu, iş-

te bu nedenle, hantal biçimlendirici zihinden çok daha hızlı kavrayabilir. Biçimlendirici zihin her şeyin yavaş tarzda açıklanmasına gereksinim duyar ve mantıksal olarak adım adım ilerler. Bu, kendimizde gerçekleştiğinde son derece sıkıcı bir süreçtir, kişinin olağanüstü bir biçimde esnemesine yol açar ve yine de gereklidir. Bir merkez bir diğerine esneyebilir. Her bir merkezin ve bir merkezin her bir parçasının uygun kullanımı olduğunu hatırlayın. İnsanın farklı merkezlere sahip olduğu, bu merkezlerin farklı enerjilerle çalıştıkları ve bu farklı enerjilerin, yaratılan Evren'in daha yüksek ve daha düşük seviyelerinden geldikleri –daha ince enerjiler daha yüksek seviyelerden ve daha kaba enerjiler daha alçak seviyelerden gelir– anlaşılmaya başlandıkça, rehberlik eden bir fikir olarak Hidrojenler Tablosu bir anlam ifade etmeye başlar. Şeylerin tek bir seviyede değil, birçok farklı seviyede olduklarını ama her bir seviyenin kıymetli ve önemli olduğunu anlayın. Daha alçak bir seviyede olanın, ister istemez daha çok kanuna tabi olduğunu ve daha yüksek bir seviyede olanın ise daha az kanuna tabi olduğunu anlayın. Bu Tablo'yu her basamağı önemli ve gerekli olan yükselen ve alçalan bir merdiven gibi düşünmeye çalışın. Bunu zihninizde *dikey* olarak yerleştirmeye çalışın. Ayrıca Sahte Kişilik, Negatif Duygular ve benzerlerinin bu ölçekte –ölçekte veya merdivende (Latincede merdiven ölçek anlamına gelir)– aşağılarda olduğunu ve Mekanikliğin *altında* olduğu gösterilen Kötü Karma'ya yol açtığını ve *Mutlak Hiçliği* bulduğumuz Ay seviyesine yakın olduğunu da anlayın. Mutlak Hiçliğin bir fikrinin de total anlamsızlık olduğunu kavrayalım. Her şey anlamsız duruma gelirse, bu cehennemdir.

Şimdi size bir kez daha sormak durumundayım: Şeylerin daha yüksek ve daha alçak seviyelerde olduklarını görebiliyor musunuz? Şu ifadeler üstünde düşünmenizi ve de derinlemesine düşünmenizi istiyorum, aksi takdirde bu garip dikey Hidrojenler Tablosu veya değerlerle ilgili hiçbir bağlayıcı fikre sahip olamayacaksınız. Bu nedenle size soruyorum: "Kendinizin bazı durumları, diğer durumlarınızdan daha iyi mi?" Bu soruya "Evet," yanıtı verirseniz, size katılırım. Kendinizin daha iyi durumlarının, bu Tablo'da daha alttaki durumlardan yüksek olduklarını; daha zeki, daha ilgi çekici, daha derin anlamlı olduklarını anlayın. Güzel şeyleri ucuzlaştırırsanız, daha az anlama sahip olurlar. İşte bu yüzden, bazı şeyleri kutsal veya mukaddes kılmalısınız. Yine, bazı kitaplar diğerlerinden daha üstün müdür? Bazı müzikler diğerlerinden daha üstün müdür? Bazı zanaatlar diğerlerinden daha üstün müdür? Bazı sanatlar diğerlerinden daha üstün müdür? Bu soruları çoğaltmak mümkün. Genel olarak bunu kabul ederseniz; bu Hidrojenler Tablosu'nun, bu mükemmeliyet ölçeğinin –bir anlamda belli belirsiz de olsa– bildiğiniz ama farklı biçimlerde ifade ettiğiniz şey olduğunu daha iyi anlarsınız. Bu Çalışma'da, kendimizin daha iyi durumlarını amaçlarız. Hiçbir şeyin kıymetli olmadığını düşünüyorsanız, bu noktanın farkına varmanın ve gelişen içgörü aracılığıyla kişinin kendinin faydasız durumlarını ayıklayarak ve bunlarla özdeşleşmeyerek buna aşama aşama nasıl erişebileceğini öğrenmeye çalışmanın kıymetini düşünmenizi tavsiye ederim. Bu, eylem halindeki Çalışma'dır.

Bu söylenenlerden hareketle, İnsan'ın merkezlerinin Evren'in farklı seviyelerine açıldıklarını görebilirsiniz. Bu anlamda İnsan, kendisinde bir ölçek veya merdivendir, küçük bir Evren'dir. Her şeyden önce, daha yüksek ve daha alçak merkezlere sahiptir. İnsan'ın hayatla ilgili kaygılara ve başarılı kariyerlere uyum sağlamak için gerekli olmayıp bütünüyle gelişmek için gerekli olan iki daha yüksek merkezle yaratıldığına dikkat ediniz. Bu iki daha yüksek merkez, *Hidrojen 6* ve *Hidrojen 12* ile çalışır. Cinsellik Merkezinin *Hidrojen 12* ile çalıştığına –yani çalışması gerektiğine– ama kendine dair duygularla ve bunların sonucundaki Negatif Duygularla veya her şey hakkında teoriler geliştiren Biçimlendirici Merkezle bağlantılı olduğu takdirde, bunu yapamayacağına dikkat ediniz. Örneğin, insanlar ne yemeleri gerektiğine dair biçimlendirici teorilere sahiptir ve bu durumda, söz konusu teoriler insan organizmasının iç işleyişini –yani bedeninizi ve tüm o harikulade kimyanızı– her türlü entelektüel veya bilimsel teoriden sonsuz ölçüde daha çok bilen İçgüdüsel Merkezin uygun işleyişini aksatır. Şimdi, Hidrojenler Ölçeğinde İnsan tarafından erişilebilir ve İnsan'da mevcut olduğu gösterilen *Hidrojen 6*'nın Güneş'in üstündeki bir seviyeden geldiğine dikkat edin. Demek ki İnsan, kendinde olağan dünyasından çok daha yukarılarda olası deneyimlere sahiptir ve burada belirtmeliyim ki çoğumuz belli belirsiz bunun farkındayız ve belki de bu tür deneyimleri anlık olarak yaşamışız.

Son makalede dikkat çektiğim gibi, zor bir konu olan bu Hidrojenler Tablosu'na, her şeyden önce ayrıntılara girmeksizin, burada gösterilen genel fikirler açısından yaklaşmalıyız. Demek ki İnsan, canlı zekalar ölçeğinin tümünün bir parçasında dik bir biçimde yukarıya doğru uzanmaktadır ve başı, üçüncü ölçekteki *Hidrojen 6*'ya erişir. Buna karşın Ay'a ve hatta Ay'ın asla gözle görülmeyen öteki yüzüne kadar inebilir çünkü bildiğiniz gibi, Ay bize her zaman aynı yüzünü gösterir ve hiç kimse onun diğer tarafını göremez. Bu, kimi antik ezoterik sistemlerde "Dışsal Karanlık" ve bu Çalışma'da "Mutlak Hiçlik" olarak adlandırılır. İsa'nın bir yerde, birbirlerini bağışlamayan insanların yapabilecekleri en iyi şeyin barışmak olduğunu ve bunu yapmadıkları takdirde bir hapishaneye gönderileceklerini ve borcunun son kuruşunu ödeyene dek orada kalacaklarını söylediğini hatırlarsınız. (*Matta* 5:25-36) Ve borçlu olduğumuz şey hesaplanamayacak kadar büyük olduğu için bunun (hapishaneden çıkmanın-ç.n.) imkansız olduğunu anlamalısınız. Görebileceğiniz gibi, bu Mutlak Hiçlik, Tanrı'nın merhametinin ulaşmadığı yerdir ve Gurdjieff de işte bu nedenle, orada hiç Kutsal Ruh bulunmadığını söyler. Hermetik Sistem'de Abraxas veya Sonsuzluk olarak adlandırılır; her şeyden önemlisi, bu kadar aşağılara düşmemek gerekmektedir. *Bir şeyin* sonlu olduğunu ve *hiçbir şeyin* sonsuz olduğunu ve de sonsuzun "sonu olmayan" anlamına geldiğini; yani hiçbir şeye geldiğinizi, hiçlik dışında hiçbir şeyle karşılaşmadığınızı anlayın. Bu adeta, bir şey olan yaratılışın tam karşıtıdır. Elbette ki Yaratılış Işını'nın büyük çizimine dayanan tüm Tablo'nun –en yukarıda Tanrı'nın bulunduğu Yakub'un Merdiven vizyonundaki gibi– yukarıya veya aşağıya doğru giden –yükselen ve alçalan– bir şeyden oluşan bir mekanizmaya benzediğine

dikkat edin. İsa'dan bir süre sonra, Irak'ta Dicle ile Fırat nehirlerinin arasında ve dolayısıyla nehirler arası anlamına gelen Mezopotamya sözcüğüyle anılan yerde yaşayan Mani adındaki ilgi çekici, olağandışı öğretmen ise Evren'i, daha inceyi daha kaba olandan ayıran muazzam bir damıtma aygıtına benzetmişti. Öğretilerini simyayla gizleyen Orta Çağa ait ezoterik öğretmenlerin birçoğunun damıtma işleminden söz etmesi ve garip çizimlerinde ocaklar, fırınlar vb. çizmeleri de bundandır. Kaba olanı inceden ayırmak, bu Çalışma'daki günlük görevimizdir. Örneğin hoş, iyi tabiatlı bir hisle karşılaştırıldığında negatif hissin kaba olduğunu görebiliyor musunuz? Yine, kendine duyulan sevgi, tapınmaktan daha kaba bir his değil midir? Şimdiye kadar söylenenlerden, Çalışma'nın öğretisinden Evren'in farklı seviyelerine açıldığımızı kavrarız. Daha yüksek olan ile daha alçak olanı birleştirmeliyiz. Yaratılış Işını'ndan hareketle kavrayabiliriz ki kötü niyet, kale alma, kendine acıma ve tembellik gibi şeyler aracılığıyla ne kadar çok batarsak kendimizi o kadar çok hapse kapatırız, yani daha çok kanuna tabi oluruz. Demek ki bir tür çaba göstermeli ve bunu, bizi asla anlamayan başka insanlar tarafından dayatılan bir görev gibi değil de yaratılışımızda ve herkesin içsel bütünlük ve anlayış seviyesine göre yükselip alçalabileceği Evren Ölçeğinde temel bir etken olarak kabul etmeliyiz.

(Bu Makale Üstüne Notlar)

1) Bu Tablo, *Daha Yüce Zihin* veya *Zeka*'nın birbirini izleyen seviyelerde nasıl var olduğunu görmemizi sağlar. Çalışma şunu der: "Bir insan Daha Yüce Zihne inanmadıkça değişemez." Madde üzerinde –üreme hücresinin bir insana doğru gelişiminde– etkili olan bir *Düzen* ilkesinin mevcut olduğunun artık bilim insanları tarafından bile kabul edildiğini eklemek istiyorum. Aksi takdirde, her şey kaos olurdu.

2) Tablo, ölçekte daha alçak seviyede olanın daha yüksek seviyeye tabi olduğunu –veya olması gerektiğini– aksi takdirde, insanın baş aşağı olduğunu gösterir.

3) Dikey olarak uzatılan İnsan, temas kurduğu ve kurabildiği bütün seviyelerle bir uyum durumunda birleşmelidir. Cennet ve Cehennem'in bu evliliği, daha yüksek olan ile daha alçağın bu birleşimi –veya daha alçak olan ile daha yüksek olanın bu birleşimi– bireysel bir görevdir ve İnsan bunun için yaratılmıştır.

4) Çalışma'nın, eylem sırasında Daha Yüce Zihnin mevcudiyetini kabul etme unsuru olmadıkça insanın kendini hatırlayamayacağını söylediğini aklınızda bulundurun. Çalışma'daki en önemli şeyin, özellikle bir şey zor olduğunda kendini hatırlamak olduğunu da hatırlayın. Bu, yardımın bize ulaşmasını olası kılar çünkü yardım, ancak üçüncü şuur durumunda –yani Kendini Hatırlama durumunda– aşağıya inebilir.

Great Amwell House, 17 Temmuz 1948

TEZAHÜRÜN NEDENİ OLAN TEZAHÜR ETMEYEN

TEZAHÜR ETMEYEN DÜŞÜNCENIN KONTROLÜ

ÇALIŞMA-FİKRİ

Yaratılış Işını ve türetilmiş Hidrojenler Tablosu, Varlık Ölçeğine işaret eden çizimlerdir. Evren, doğru anlaşıldığında, daha yüksek ve daha alçak seviyelere sahip bir Varlık Ölçeğidir. Örneğin, fiziksel Güneş tarafından temsil edilen seviyenin Varlığı ve Zekası, Yeryüzü'nün Varlığından çok daha yüksektir. Benzer bir biçimde, *Hidrojen 12*'nin Varlığı ve Zekası, *Hidrojen 48*'inkinden çok daha yüce, geniş, daha anlayışlı ve kapsayıcıdır. Bundan hareketle, *Hidrojen 12*'nin girdiği herhangi bir şey –diyelim ki bir sanat eseri– yalnızca *Hidrojen 48*'in girdiği bir şeyden daha yüksek seviyededir ve dolayısıyla daha ölümsüzdür. İnciller'in anlamı hala nasıl aktardığına dikkat edin.

YORUM

Bugün, Varlık Ölçeğinde daha yüksek bir seviyede olanın daha alçak bir seviyede olanın nedeni olmasını ele almaya çalışacağız. Daha alçak seviyede olanın daha yüksekte olanı etkilemeyeceğini, daha yüksekte olanın ise daha alçakta olanı etkileyeceğini kavramalıyız. Aksi olsaydı, Yaratılış Işını'nın tüm prensibi çiğnenmiş olur ve ölçekte yükselen bir düzen yerine kaos olurdu.

Şimdi, daha yüksek olan daha alçağa tezahür etmez ama daha alçak olan, daha yükseğe tezahür eder. Tezahür etmeyen dünyadan bir neden olmaksızın bir *insanda* hiçbir şey gerçekleşmez ama bunu fark etmeyiz. Örneğin, tezahür etmeyen düşünce, tezahür eden eylemin nedenidir. Mimarın zihnindeki fikir, tezahür eden evin nedenidir. Hidrojenler Tablosu'nun gösterdiği gibi, Tezahür Etmeyen Yeryüzü ölçekte Yeryüzü'nün kendinden önce gelmektedir. Şimdi, ölçekte önce gelen şey, kendinden sonra gelenden daha yüksektir. Varlık Merdiveni olan Yaratılış Işını'nda Mutlak, En Yüksek ve dolayısıyla En Yüce Neden'dir. Hidrojenler Tablosu'nda da Tezahür Etmeyen Yeryüzü, ölçekte Tezahür Eden Yeryüzü'nden daha yüksektedir. Benzer bir biçimde, mimarın zihnindeki bir ev *fikri* de sonunda Zaman ve Mekan'da tezahür eden evden daha yüksek bir seviyededir. Fikir tezahür eder ama kavramı itibarıyla, geriye doğru bir düzen söz konusudur. Mühendis, zihninde tamamlanmış ev fikrine sahip olduktan sonra, deyim yerindeyse, işe bir tuğladan başlamalıdır. Bütüne erişmek için en küçük tezahür parçasından başlamalıdır. Çok az kavranan bu olgu, birçok insanın çok kolayca vazgeçmesine neden olur. İyi bir fikre sahiptirler ama bu fikrin tezahür etmesinde devreye girecek ikinci kuvveti hesaplamazlar.

Oysa bu, deyim yerindeyse, tersine işleyen bir süreçtir ve denemeler yapmayı, sabretmeyi gerektirir. Tezahür Eden İnsan'ın yaratılmasındaki sabrı düşünün; İnsan'ın tezahür eden beyninin ve bedeninin biçimlenebilmesinden önce hayvanların ve bitkilerin hayatında vb. muazzam deney döngüleri gerçekleştirilmiştir. Tezahür Etmeyen Yeryüzü'nün Tezahür Eden Yeryüzü'nden önce gelmesi gibi, Tezahür Etmeyen İnsan da Tezahür Eden İnsan'dan önce gelir. İnsan'ın Öz'ünün yıldızlardan geldiğini hatırlayın.

Şimdi, kişi merkezlerde daha alçak veya daha yüksek olana ayak uydurabilir ve sonuçta bunların hepsi bizi, pratik olarak merkezlerin gözlemlenmesine götürür ve biz Düşünme Merkezi üzerinde duracağız. Merkezlerin hepsi alçak bir seviyede çalışabilir. Merkezlerimizin çalışmasını gözlememiz ve bunları birbirinden ayırt etmeyi öğrenmemiz gerektiği söylenir. Şimdi, düşüncelerimizi gözlemlemezsek, bunlar daha uyanık olduğumuz takdirde kaçınabileceğimiz her türlü nahoş tezahüre neden olabilirler ve olurlar da. Bir düşünce tezahür etmeyendir ama bir eyleme yol açar. Bu terimle görülemeyen, dokunulamayan ve beş dış duyuyla algılanamayan bir şeyi kastediyorum. Bir eylem, tezahür edendir; bir eylemin nedeni, doğru olarak kabul edilen bir düşüncede yatabilir. Tezahür etmeyende bir neden olmaksızın bir insanda hiçbir şeyin gerçekleşmeyeceğini söylemiştim. Bir düşünce zihne girerse –ki bu daha da yüksek bir Tezahür Etmeyen'den gelir– ve bununla özdeşleşirseniz; bu bir eylem, acı veya hastalığın nedeni haline gelir. Bir düşünceyle özdeşleşirseniz, onu kabul edersiniz. Kabul ederseniz, eyleme geçmek için güce sahip olur. Yani çeki imzalarsınız veya farklı bir benzetme kullanacak olursak –rüyalardakine benzer bir temayla– yazdığınız bir mektubu postalarsınız. Bu sanki gerçek bir mektup yazmak ve mektubu göndermeden önce tereddüt etmek gibidir. Bunu yaptığınız andan itibaren, kontrolünüz dışındaki sonuçları göze almanız gerekir. Herkes negatif bir düşünceye sahip olabilir. Ama buna rıza gösterirseniz ve bunu ifade ederseniz –yani postalarsanız– onun gücüne ve bütün sonuçlarına tabi olursunuz. Bu, üzerinde düşünülmeye değer bir konudur. Negatif bir düşünce zihne girebilir. Kişi, eğer uyanıksa bunu izleyebilir: negatif düşünceyi hoş karşılamaz, ona rıza göstermez, tam tersine ondan bıkar. Negatif düşünce –o zavallı, küçücük yapısıyla– sizi baştan çıkaramayacağını, sizi uyutamayacağını, sizi ipnotize edemeyeceğini anladığı anda bir daha asla zihninizin tiyatrosunda boy göstermeyecektir.

Şimdi, düşünceler tıpkı kuşlar gibi zihninizin kafesini ziyaret ederler. Bazıları harikuladedir. Her türlü düşünce –farklı ölçeklerde, farklı Varlık'la, Varlık Ölçeğindeki farklı seviyelerden gelerek– zihninize girer. Bunların hepsini anlamak için, bunu gözlemleyebilmek için kişinin Düşünme Merkezini ve ona giren düşünce türlerini gözlemlemek üzere çok sıkı çalışması gerekir. Serbestçe giren düşüncelerin birçoğu tümüyle faydasızdır; yalnızca süprüntüdür. Giren düşüncelerin niteliği hakkında bir şeyi göremedikçe, Entelektüel Merkezde uyumaya devam edersiniz. Herkesin, herhangi bir kimsenin kurbanı olursunuz. Dış hayatta en azından suçluları, gangsterleri, kötü niyetlileri, aylakları, çılgınları iyi niyetli insanlardan ayırt etmeyi öğrenmeliyiz. Evet. Ama insanlar bunu içsel olarak yapmaz-

lar. Neden? Çünkü dışarıda olduğumuz gibi içeride de şiddete açık olduğumuza dair hiçbir fikre sahip değillerdir. İçsel olarak nasıl davranmamız gerektiğini öğreten hiçbir düşünce sistemine, hiçbir öğretiye, hiçbir şeye sahip değiliz. Düzene sokmakla görevli olduğumuz bir içsel hayata sahip olduğumuza dair hiçbir fikre sahip olmayışımızın yanısıra içsel olarak neyin üstünde çalışacağımızı da bilmiyoruz. İşte bu nedenle, içte olana işaret eden başka bir öğreti türünü işitmeli, düşünmeli ve onun hakikatini görmeliyiz. Çünkü içsel olarak kendinizin durumu, sizi ya cennette ya da cehennemde kılar. Bu nedenle, Çalışma şunu söyler: "Önce Zihin değişmelidir. Yeni bir tarzda düşünmeye başlamalısınız. Bu Çalışma, daha yeni bir tarzda düşünmeye başlamanızı amaçlar." Ve İnciller'de de aynı şeyin, şu anki düşünme şeklinizin *ötesinde* düşünmek –yani zihin değişimi, μετανοια– olarak öğretildiğini hepiniz hatırlayacaksınız. Zihin, düşünürken temel alacağı yeni fikirler olmaksızın değişemez. Evren'in bir Varlık Ölçeği olduğunu ve Tezahür Etmeyen'in Tezahür Eden'in nedeni olduğunu gözlemlemekten ve yavaş yavaş anlamaktan gelen zihin değişikliğini size tarif edemem. Bu nedenle size, düşüncelerinize sürekli olarak dikkat etmenizi ve sizi negatifleştirebilecek her düşünceden ayrılmanızı tavsiye ediyorum. Kötü düşünürseniz, negatif düşünürseniz düşündükleriniz eyleme veya hastalığa dönüşecektir. Kişi, düşüncenin kontrolü ve negatif düşünceler ile faydalı düşünceleri birbirinden ayırt etme üzerine bolca çalışma yapabilir. Her olay kendiyle ilgili bir düşünce aracılığıyla negatif alınabilir. Olaylar size her an sunulmaktadır. Düşünceniz gözlemlenmezse, düşüncenizi göremezseniz muhtelemel her olayı negatif alacaksınız. Düşüncenin gözlemlenebileceğini ve Duygusal Merkeze bulaşmasının engellenebileceğini hatırlayın. Ama onunla özdeşleşilirse, sonu gelmeyen bütün o mutsuzluklarıyla birlikte Duygusal Merkezin negatif parçasını ayaklandıracaktır.

Great Amwell House, 23 Temmuz 1948

ÖZ VE KİŞİLİK

ÇALIŞMA-FİKRİ

Çalışma, iki Nötrleştirici Kuvvet veya Üçüncü Kuvvet olduğunu öğretir. Biri, görüldüğü gibi hayattır; hayatın bu Üçüncü Kuvveti, Nötrleştirici Kuvveti Kişiliği aktifleştirir, Öz'ü pasifleştirir. Diğer kuvvet ise göründüğü gibi hayat olmayan bir kaynaktan gelen Çalışma, yani Ezoterik Öğreti'dir. Yalnızca bu Üçüncü Kuvvet, Kişiliği pasifleştirip Özü aktifleştirme mucizesini gerçekleştirebilir.

Tezahür eden hayatla temasımızın bizde oluşturduğu Kişilik aktif olduğu sürece, Öz adı verilen doğal, gerçek yanımızın gelişmeyeceğini artık anlayacaksınız. Yalnızca kendindeki edinilmiş yanla, Kişilikle, sosyal veya işle ilgili veya profesyonel yanıyla yaşayan bir erkek veya bir kadın zihin huzuruna, içsel mutluluğa veya gerçek bir ağırlık merkezine sahip olamaz. Neden? Çünkü aktif olduğu için onları kontrol eden edinilmiş Kişilik aslında onların kendisi değildir, kendilerinin dışındadır ve hayatta diğer insanların onlara nasıl davrandıklarına bağlıdır. Bu nedenle, kendileri olarak kabul edebilecekleri ve dışsal hayata bağlı olan kendilerinin bu kurgusunu korumak için sürekli olarak dış değişiklikler, heyecanlar, çeşitlilikler, övgüler, tebrikler vb. amaçlamaları gerekir. Örneğin, kurgusal bir Kişilik ile bir başka kurgusal Kişilik evlenir; hiçbir şey gerçek değildir; her şey onca bıkkınlığı gizleyen bir tür roldür. Şimdi, Öz'de bir anlığına şuurlu olursanız, Gurdjieff'in söylediği gibi, her şey daha zengin, daha canlı ve daha gerçek olur. Ama hiç kimse Öz'e yapay olarak dönemez. İnsanlar ilaçlarla, heyecanla vb. bunu yapmayı denerler ama bu gerçek değildir. Öz'e erişebilmesi için kişinin önceden bedelini ödemelidir. *Göreceli* konuşmak gerekirse, Öz'e ait olan her şey gerçektir ve Kişiliğe ait olan her şey gerçekdışıdır. Özellikle *göreceli* gerçek ve gerçekdışı diyorum. Öz'ün kendi büyüme gücü aracılığıyla eriştiği aşamanın ötesinde büyüyebilmesi için öncelikle Kişiliğin oluşturulması *gerektiğini* anlıyoruz. Öz ancak bunun ardından Kişilik pahasına büyüyebilir; yani benim durumumda Dr. Nicoll pahasına veya sizin durumunuzda, sizin adınızla ve soyadınızla çağrılan o iyi adam veya o üstün kadın pahasına büyür. Hepinizin, içinizden kendi hayat adlarınızı söylemenizi istiyorum. Şimdi, adınız –diyelim ki Bayan Evangeline Blessington Smith– siz değilsiniz veya Bay Sidmouth Clarendon Barrington, siz değilsiniz. Aslında, bunlar en büyük düşmanlarınızdır ve bunların yapabileceği tek şey Öz'ün büyümesini engellemektir. Bunu kendi başınıza görebilmek ve kişinin tüm hayatı boyunca mutsuzca kölelik ettiği bu kurgudan kendini kurtarmaya çalışmak ne kadar önemli bir iştir! Bayan Blessington Smith'in gözyaşları içinde odaya girip "Geçen hafta incelediğimiz kısa makale çok hoşuma gitti," demesini veya Bay Clarendon Barrington'un sıkıntılı bir biçimde girip "Kişiliğin tam olarak ne olduğunu kısaca bilmek istiyorum çünkü saat dokuz otuzda Saray'da olmalıyım," deyişini kafanızda canlandıramıyor musunuz? Şeyler tam da böyle oluyor. Bunların hepsi, Üçüncü veya Nötrleştirici Kuvvet olarak hayatın ne anlama geldiğini ve bunun kaçınılmaz olarak Kişiliği aktifleştirip Öz'ü ise pasifleştireceğini örneklemek içindir. Daha önce de birçok kez söylendiği gibi, Yeryüzü'nde bizim için ilk eğitim; iyi, zengin bir Kişilik oluşturmaktır. İkinci eğitim ise bunu pasifleştirmek ve içindeki değerli her şeyi Öz'e aktararak onu –hepinizdeki o küçük çocuğu, o küçük kızı– büyütebilmek içindir. İyi bir Kişilikte değerli şeyler vardır ama bunlar deyim yerindeyse "yapabilirim" tutumuna aittir. Feda etmeniz gerektiğini öğrendiğiniz şeyler, bu iyi şeyler değildir. Boyun eğdirilmesi gereken şey bunların iskeleti, bunlarla

ilgili his, bunlarla özdeşleşmektir. Bir erkek veya bir kadın kendine tüm o kusursuz niteliklerini atfettikleri sürece Öz büyüyemez. Bu fikri gözden geçirin ve derinden düşünün. Kişi, varlıkların daha geniş ölçeğinde ve anlamında nasıl düşündüğünü, hareket ettiğini veya hissettiğini bilmediğini görmeye başlamalıdır. Sahte Kişilik tarafından yönetilen Kişilik bu anlayışa asla sahip olmayacaktır. "*Ben* yaptım," "*Ben* düşündüm," ve "*Ben* fark ettim," gibi şeyler söyler. Bu nedenle herkes kıskançtır, birbirinden nefret eder, acele eder, tüm gün boyunca kırgındır, tüm hayatını şikayetlerle harcar, nasıl ihmal edildiğini anlatır vb. Evet, nerede incindiğinize dikkat edin ve neden olduğunu gözlemlemeye çalışın.

Şimdi, herhangi bir şey Kişiliğin toprağında değil de Öz'ün toprağında büyürse, her şey tamamen farklı olur. Öz'ün toprağında büyümek gerçektir. Bir insan yalnızca gerçekdışılık hissinden, içsel kaybolmuşluğundan dolayı münakaşa eder. Kişinin kendinde gerçek olan ise hiçbir şey hakkında asla münakaşa etmez veya tartışmaz. Kişilik hayattan ve dolayısıyla gerçek olmayan, kendiniz olmayandan edinilen şeylerle renklendiği için insanlar münakaşa ederler. Ama Öz olana sahip biri hiç kimseyle münakaşa etmek istemez çünkü bu gerçektir ve gerçekten *öyledir*. Sözde aşağılık kompleksinin kaynağı Kişilik ve özellikle de onu kontrol eden güç olan Sahte Kişiliktir. Öz gelişirse aşağılanmışlık hissi olamaz. Nasıl olabilir ki? Hepimiz kendimizden daha aşağıdayız çünkü bir şey gerçek olmadığında –yani söylediklerimizde veya takındığımız rollerde– Öz'de değil, Kişilikteyiz. İçimizden kim gerçek bir şey söyleyebilir? Masaldaki kurbağa gibi kendinizi ne kadar şişirirseniz, o kadar çok gerçekdışı ve mutsuz hissedersiniz ve o kadar çok alıngan ve dramatik olursunuz vb. Neden? Çünkü bu tamamen roldür, yapaydır, gerçekdışıdır. Alıngan bir kişi ister istemez gerçekdışı hisseden biridir. Katılıyor musunuz? Bunu, kendini gözlemleme aracılığıyla kendinizde düşünün. *Nerede* alıngan olduğunuza dikkat edin; neye dair bu kadar alıngan olduğunuzu gözlemleyin. Bu, gerçek kendini gözlemlemeye aittir.

Şimdi, Öz gerçekdışı olandan büyüyemez. Öz'e ait olan, gerçek olan alıngan olamaz. Bir şeyi gerçekten anlarsanız alınganlaşmazsınız ama bunun çözülmesi zor bir mesele olduğunu kabul ediyorum. Doktorlar veya bilim insanları gibi bildiklerini sanan insanlar çok alıngandır. Neye dair alınganlık etmezsiniz? Ne hakkında alıngan olmadığınızı söyleyebilir misiniz? Bu, kendini gözlemlemenin ilginç bir çizgisidir. Belirli koşullar altında hemen her şeye dair alıngan olup olmadığınızı merak ediyorum. Kendinize dair resminiz ve gerçek kapasiteniz arasındaki farkın sizi alıngan kıldığını –herkesi son derece alıngan kıldığını– söylemekle yetineceğim.

Söylediğim gibi, olmadığımız ama öyleymiş gibi yaptığımız şey hakkında alıngan oluruz ve bu, şiddeti oluşturur. Ama bu Çalışma'nın kendimize yöneltildiğini ve şiddet, kıskançlık, nefret ve benzeri hisler bizde hüküm sürdükçe –bunun şuuruna varamazsak– uyanamayacağımızı ve Şuurlu İnsanlık Çemberi bakımından hiç faydalı olmadığımızı anlamalısınız. Hiçbir erkek veya kadın kurşunlarla, bıçaklarla, silahlarla veya kaba güçle ya da şiddete dayalı nefret, fanatik öfke veya bu türden Orta Çağa ait bu-

luşlarla Şuurlu İnsanlık Çemberi'ne erişemez. Çalışma, *Şuur*'dan her zamanki nihai amacı olarak söz eder; kişinin kendi–yani giyinilmiş kişiden ayrı olarak gerçekte ne tür bir kişi olduğu– hakkında daha şuurlu duruma gelmesini amaçlar ve karşımızdaki kişi hakkında daha şuurlu duruma gelmemiz gerektiği fikrini de öne sürer; aslında, karşımızdaki kişiyi kendimizde görmemizi ister. Öldürdüğünüzde, siz ve öldürdüğünüz kişi aynıdır. İftira ederseniz, siz ve iftira ettiğiniz kişi aynıdır. İsa'nın havarilerine öğrettiği Ezoterik Dans'ta şu ifadeler yer alır:

"Korunurdum ve korurdum.
Salıverilirdim ve salıverirdim.
İncitilirdim ve incinirdim.
Doğurulurdum ve doğururdum.
Yerdim ve yenilirdim.
İşitirdim ve işitilirdim.
Düşünülürdüm, bütünüyle düşünülürdüm.
Yıkanırdım ve yıkardım."

(Yuhanna'nın Apokratif Yazıları)

Kesinlikle, garip bir dans ve ayrıca, sandığımızdan çok daha derin. Ama en azından, kendiniz ve öteki kişi olmak üzere iki kuvvet –iki zıt kuvvet– hakkında şuurlu duruma gelmekle ilgili olduğunu görebiliriz. Çalışma, öncelikle bir kuvvet hakkında şuurlu duruma gelmemiz gerektiğini –yani ne olduğumuzu ve neyi arzuladığımızı gözlemlememiz gerektiğini–, daha sonra iki kuvvet ve son olarak üç kuvvet hakkında şuurlu duruma gelmemiz gerektiğini öğretmektedir.

Öz, yıldızlardan geldiği için tezahür eden Yeryüzü'nde hayatın bizde oluşturduğu Kişilikten daha yüksek bir seviyededir. Bu yüzden daha yüksek bir şey olan Öz, çok daha gerçek bir şeydir. Ama gelişmemiştir; Kişilik pahasına eğitilmesi gereken bir çocuktur. Şöyle diyeceksiniz: "Daha alçak olan, nasıl daha yüksek olanı –ölçekte köken itibarıyla daha yüksek olmasına rağmen– eğitebilir?" Çalışma Kişiliğe girmedikçe, daha alçakta olan Kişiliğin daha yüksekte olan Öz'ü eğitemeyeceğini söyleyerek size yanıt veririm. Dışarıdan gelen, duyduklarınızdan ve öğrendiklerinizden gelen Çalışma, Öz'e Kişilikten seslenecektir. Öz'ün doğrudan doğruya içeriden, Daha Yüksek Merkezlerden eğitilebildiği zamanlar da olabilmiştir. Günümüzde, uyuyanların dünyasında, Çalışma dışarıdan, dünyadaki okullardan gelmelidir ve dolayısıyla, öncelikle Kişiliğe girmelidir. İşte bu yüzden Ezoterik İnsanlığın bir görevi de kültürü, insanların Çalışma'yı alabilecek kadar işitebileceği ve anlayabileceği bir dereceye yükseltmesidir. İnsanlığın gelişimini olanaklı kılmak ve "Güneş" ve "Yeryüzü" arasındaki –veya İnciller'in dilini kullanacak olursanız Gökyüzü ile Yeryüzü arasındaki– bağlantıyı açık tutmak için Kişiliğin eğitim yoluyla, tüm sanatlar, bilimler, literatür vb. aracılığıyla inşa edilmesi gerekir. Çünkü İnsan tamamen uyuduğu andan itibaren artık hiçbir işe yaramayacak ve bir kenara atılacaktır veya savaşlar yoluyla kendini yok edecektir. İnsan, Yaratılış Işınımız'da kritik bir noktaya, *Fa-Mi* şokuna gelir ve Işın'ın daha yüksek ve daha alçak

parçaları arasında bir Nitrojen veya Üçüncü Kuvvet olmak üzere daha yüksek ve daha alçak arasında bir bağlantıyı korumaya yönelik olarak tasarlandığı için bu kadar karmaşıktır. Bu fikir, bir kişinin kendini hatırlamasına yardım eder; yani bir hayvandan bir İNSAN'a geçişe yardım eder.

Great Amwell House, 31 Temmuz 1948

ÇALIŞMA ÇABASI ÜSTÜNE EK NOT

Çalışma çabası göstermek hakkında genel olarak birçok yanlış fikre sahip olduğumuzu söylemek mümkün görünmektedir. Çabayı hep dik bir yokuşa veya kayalık dağlara tırmanmak, en kötü olanı seçmek, kuru ekmek yemek, oturabilecekken ayakta dikilmek, deyim yerindeyse çuval giyip kül sürmek* gibi şeylerle karşılaştırılabilecek zor bir şey olarak düşünürüz. Çalışma çabasının zeki olduğuna ve kişinin Çalışma'nın öğretisi ışığında kendinde gözlemlediği şeye dayandığına inanıyorum. Doğru çaba, sirkteki bir palyaçonun sarf ettiği nafile çabalar gibi değildir. Ona güleriz. Ama palyaço, aslında bizim bir resmimiz değil midir? Hayır, doğru çaba anlayıştan, insanın belirli bir anda kendi üzerinde çalışmak için neyin gerekli olduğunu görmesinden gelir ve bu nedenle de çoğu zaman oldukça basit ve oldukça kolaydır. Doğru düğmeyi bulmak ya da doğru anahtarı kullanmak gibidir. Yıllarca harcadığınız yanlış çabaların faydasız olduğunu, her şeyi daha kötüye götürdüğünü, doğru içgörü ve doğru çabanın tek bir anıyla karşılaştırılamaz olduğunu fark ediyor musunuz? Zaman zaman, bazı dindar insanlar hakkındaki trajik şeylerden birinin, tüm hayatları boyunca yanlış çaba harcayıp tüm karakterlerini çarpıtarak hırpalamaları ve böylece, kendilerinin negatif yanlarında kristalleşmiş duruma gelişleri olduğunu düşünürüm.

Şimdi, bu bağlamda, zeki çabanın bir örneği, sabit bir fikre inanmaya son vermek ve diğer bakış açılarının ortaya çıkmasına izin vermektir. Bu, kişinin kendi üzerinde harcayacağı doğru çabadır ve Varlığın büyümesini mümkün kılacaktır. Sabit tutumlarla, edinilmiş tamponlarla ve mekanik önyargılarla dolu bir kişinin hapiste olduğunu anlamalısınız. Kendini, kendi mekanik psikolojisinin hapishanesine hapseder. Psikolojik hakikat tarafından kurtarılmadıkça bu hapishanede yaşar ve ölür. Elbette ki hepimiz hapishanedeyiz ve Çalışma bize, buradan nasıl çıkmaya başlayabileceğimizi göstermektedir. Çıkmaya *başlamak* ifadesini özellikle kullanıyorum. Bir kişi çıkmaya başlamak için çaba harcamazsa, mekanik bir insan olarak kalırsa ona yardım edilemez ve kendi kendine oradan çıkamaz.

Şimdi, çaba üzerinde kısaca durmak gerekirse, *kendini hatırlamak* bir ki-

*İsrailoğulları yasta olduklarını göstermek için çuvaldan yapılma giysiler giyip saçlarına başlarına kül sürerlermiş. Yazar buna bir gönderme yapmaktadır. (ç.n.)

şinin gösterebileceği en doğru çabadır. Bu çabanın inlemelerle, iç geçirmelerle ve surat asmalarla hiçbir ilgisi yoktur. Deyim yerindeyse, dağ etteklerinde zahmetlere katlanmak veya sabırla bir köşede sessizce ıstırap çekmek gibi şeylerle de hiçbir ilgisi yoktur. Hayır, Kendini Hatırlama çabası, bir şeyi uyumlu olduğu bir şeye uydurmak gibidir. Bir bağlantı kurmak ve bunu sürdürmek gibidir. Günde birkaç defa veya yalnızca bir defa bile bu bağlantıyı kurmak ise unutmak değil, hatırlamaktır. Sık sık söylediğim gibi, her şeyi –hareket, düşünce, gerginlik, his, baskı, bırakın hepsi gitsin– durdurmaya çalışarak başlayın ve belki de böylece, Kendini Hatırlamanın bir izini yakalayabilirsiniz. Hayata sıkı sıkıya yapışmışken kendinizi hatırlayamayacağınızı biliyorsunuz. Her şeyi durdurmaya çalışırken, sizi hayata bağlayan her şeyi durdursunuz. Bu egzersiz, sizi bir anda bütünüyle değiştirebilir. Size yardım etmek isteyen şeyle bir bağlantı oluşturabilir; sizi hapishanenin dışına yönlendirebilir. Bu olası mucize hakkında yeterince derin düşünemezsiniz. Ama sürekli ilgilerinizi, problemlerinizi ve neler yapılması gerektiğini *düşünmek* tamamen yanlış çabadır ve daha çok özdeşleşmenize neden olacaktır. Deyim yerindeyse, gemiyi bir dağın doruklarına sürükleyen bir kişi gibi olursunuz. Böyle bir çabanın ne faydası olabilir? Dağın doruklarındaki karda gemiyi hareket ettirebileceğinizi mi sanıyorsunuz?

Şimdi, zeka, Çalışma'da her şeyden önce adaptasyon gücü olarak tanımlanır. Tünediğiniz yerden kıpırdanmak ve bir şeyle nasıl ilgilenmeniz gerektiğini görmek yerine onları *sizin* istediğiniz veya doğru olduğunu *düşündüğünüz* duruma getirmeye çalışmak, faydasız çabadır. Çalışma'daki uzun yıllarım boyunca benzer bir bakışa –yani bir şeyi, doğru olduğunu düşündükleri şeylere uydurmanın sert, kararlı bakışına– sahip bir sürü insan fark ettim. Böyle insanlar henüz bu Çalışma'yı anlamamıştır; yani Çalışma'nın anlayışından hareketle çaba harcamazlar da bunun yerine edinilmiş değerler, tamponlar, tutumlar ve benzeri şeylerle doğru olarak anladıkları şeylerden hareketle çaba harcarlar. Çalışma ise neyin doğru olduğuna ilişkin başka bir anlayış göstermektedir. Çünkü bunlar, güneşin Yeryüzü'nün etrafında döndüğünü düşünen insanlar gibidir ve Batlamyus'un fikrini temel alırlar. Kendilerinin Yeryüzü'ne kurulup –doğru olduklarını düşündüklerine göre– yalnızca bütün Kozmos'un değil, aynı zamanda Çalışma da dahil olmak üzere günlük hayatlarındaki her şeyin kendi etraflarında dönmesini ve kendilerine itaat etmesini arzularlar. Çalışma'ya itaat etmenin ne anlama geldiğini görmeye başlamak iyi bir şeydir. Aksi takdirde, bu kadar çok çaba tamamen aptalca, tamamen faydasız ve hatta gülünç olacaktır; tıpkı gemileri dağların doruklarına çekmek gibi. Ve bu noktada, insanın kendi hiçliğinin ve İnsan'ın yapamayacağı fikrinin kabulü gündeme gelir. Dolayısıyla, doğru Çalışma çabası hakkında pratik anlamda düşünmemiz gerekmektedir.

Örneğin bu kısa makaleyi yazarken, içimde bir şeyin düğümlendiğini hissettim; adeta örümcek ağları vardı. Zihnimde geriye doğru giderek yanıtlamam gereken bir mektubu yanıtlamadığımı ve bunu küçücük bir negatif duygu nedeniyle yapmamış olduğumu anladım. Böylece, o mektubu

yanıtladım. Bu, doğru zamanda doğru Çalışma çabası harcamanın çok küçük bir örneğidir. Hepiniz, bunun çok kolay olduğunu söyleyebilirsiniz. Peki, bunu gözlemlemek çok kolay mıdır? Bazılarınız, bu kadar önemsiz şeylere ayıracak vaktinin olmadığını söyleyebilir. Esenliğiniz ve içsel durumunuz bu sözde önemsiz şeylere bağlıdır ve bunun böyle olduğuna size temin edebilirim. İnciller adı verilen Ezoterik Çalışma'da buna benzer birçok şey söylenir. Daha ileri bir noktaya ulaşabilmek için öncelikle barışmanız, bağışlamanız, engelleyici olduğunuzda bir şeyleri iptal etmeniz gerektiği size kaç kez söylenir? Bunların hepsi doğru çaba hakkındadır. Her gün tatsız şeyleri biriktirmenin, Çalışma'da "içsel hesaplarınız" adı verilen bu son derece önemli şeyle bağlantılı olduğunu biliyorsunuz. Bu da tıpkı diğer şeyler gibidir. Bir gemide yolculuk ederken ödeme belgeleri imzalamanız gerekir. Size küçük görünebilirler. Ama toplamı size sunulduğunda çoğu kez afallarsınız. Bu kadar çok borçlu olduğunuza dair hiçbir fikriniz yoktur. Şimdi, böyle bir şeyde çaba harcamayı öğrenebilirsek, çabalarımız daha zeki olur. Doğru çabanın dağlara tırmanmak veya gemileri dağların zirvesine çekmek veya çuval giyip kül sürmek gibi bir şey olmadığı fikrini kavrayabilirsiniz.

Bu sorun hakkında son bir noktaya değinmek istiyorum. İnciller'de, çaba harcarken bunu göstermemeniz gerektiğinin söylendiğini hatırlıyor musunuz?

Mesela bugün konuşmayarak veya ekmek yemeyerek veya her zamanki gibi tuvalete gitmeyerek veya en iyi kıyafetlerinizi giymeyerek bunu herkese acı verici bir biçimde –ve nasıl da acı vericidir!– açık hale getirmemelisiniz. İnciller'de "göstermemek" hakkında birçok şey söylenir. Neden? Çünkü bu, tamamen Sahte Kişiliğe gider. Çaba harcadığınızda bunu gizlice yapın ve dışarıya hiçbir şey göstermeyin. Bunu derinden düşünürken, *dışarıya* gösterilen çabanın –örneğin yas, aç kalmak, asla oturmamak vb.– kaçınılmaz olarak *yanlış çaba* olması gerektiğini sıkça düşünürüm. Yanlış çabanın –Çalışma'yı da kastediyorum– bir erkeği veya bir kadını hayatın onları sürüklediği koşuldan da kötüsüne sürükleyebileceğini daha önce söylemiştim. Çaba gizlidir. Çaba *sizinle* ve Çalışma'nın sizde açığa çıkışının boyutuyla ilgilidir. Çaba, siz ile Çalışma hakkındaki anlayışınız arasında gizlidir. Çaba, doğru olduğunu düşündüğünüz bir şeyi yapmak değildir. Gemileri dağların zirvesine çekmek değildir. Öyle olması gerektiğini düşündüğünüz şeylere uydurmak için başkalarını farklılaştırmak değildir. Çaba, kendinizde yükseklere kurulup Güneş'in sizin etrafınızda dönmesini beklemek değildir. Çaba, daha az mutsuz olmanız için çok miktarda şeye gereksinim duyduğunuzun farkına varmaktır. Çaba, görünüşünüzdeki hangi tutumların ve acımasızlıkların hayatınızda dert yarattığını soğukkanlılıkla gözlemlemektir. Ve doğru çaba, kendini gözlemlemeyle başlar ve Kendini Hatırlamaya doğru devam eder. Yeter ki çabanın bütünüyle faydasız bir şey anlamına geldiğini düşünmek yerine *bu* çabaları anlayıp gösterebilin.

TAMPONLAR, RESİMLER VE ÇALIŞMA ŞOKU

ÇALIŞMA-FİKRİ

Uyanık ve içsel çelişkiler olmaksızın doğarız. Hepsi de çok ufacıktır. Tamponlar oluşturdukları için kendi çelişkilerini göremez duruma gelmiş olan uyuyan insanlar arasında büyürüz. Bu nedenle, Gerçek Vicdan'a sahip olmak yerine tamponlar oluşturur ve uyuruz; aslında bu çok erken gerçekleşir. İnsanların hepsi hiç tampona sahip olmasalardı Gerçek Vicdan'a sahip olurlardı ve ortada savaş, şiddet ve yalan gibi şeyler olmazdı.

YORUM

Hiç kimse kendini gözlemleme olmaksızın ve kendini gözlemlemeden gelen özel hafıza olmaksızın bir tamponu gözlemleyemez. Bir erkek veya bir kadın, kendilerindeki belirli türden çelişkilere dair şuurlanmaya başlamalıdır. Tamponlar, çelişkilerin şoklarının gerçekleşmesini engelleyen yapay şeylerdir. Sahte Kişilikten hareketle olduğumuzu, yaptığımızı ve söylediğimizi hayal ettiğimiz şeyleri ve gerçekte ne olduğumuzu, yaptığımızı ve söylediğimizi görmemizi engellerler. Şimdi, bir insan gözlem olmaksızın değişemez. Bunu her zaman net bir biçimde görün. Bunu her zaman derinden düşünün. Kendinizi gözlemlemezseniz farklı olmazsınız. Bir insan kendinin gözleminden *ıstırap* çekmeli ama asla negatifleşmemelidir. Kendine dair resimlerle çok tamponlanmış, kendinden hoşnut bir insan Çalışma'nın diğer insanlar için iyi olduğunu ama kendiyle ciddi bir biçimde bağlantılı olmadığını düşünme eğiliminde olacaktır. Kendindeki çelişkileri görmesini engelleyen tamponların etkinliği ve tamponlarla birarada çalışan kendini haklı çıkarmanın sürekli etkinliği ve kendine dair resimlerin ipnotik etkisi nedeniyle, bir erkek veya bir kadın bunun *burada* ve *şimdi* onlar için de geçerli olduğunu göremeden yıllar, hatta Çalışma'daki bütün yıllarını geçirebilirler. Bir başka deyişle, Çalışma onları her an uyandırmaya çalışsa da uyumaya devam ederler. Gurdjieff şöyle demişti: "Olduğunuz yerden kıpırdamak için kendinizi gözlemlenen ve gözlemleyen yan olmak üzere ikiye ayırmanız şarttır."

Şimdi, kişinin imajinasyondan ayrı olarak ne olduğu görmesi istisnasız herkes için çok uzun zaman alacaktır. Bu merhametlidir. Gurdjieff'in söylediği gibi: "Bir insanın tamponları birdenbire yok olsaydı, o zaman kendindeki bütün çelişkileri görürdü. O zaman da çıldırırdı." Bazı insanların (tabi ki içinizden hiçbirini kastetmiyorum) kendilerine örneğin büyük bir naziklik atfettiğini görmeye çalışmalısınız. Bunlar, tamponun bir yanında yaşarlar. Bu bir resimdir. Kolayca nefret edebilirler ama kendilerini bağışlarlar. Kendilerine büyük bir yeterlik, her koşulla başa çıkabilme yeteneği atfederler ama aslında aptaldırlar. Veya kendilerine metanet, soğukkanlı-

lık gibi şeyler de atfedebilirler. Şimdi, insanların (doğal olarak pek tabi ki kendimizi kastetmiyorum) kendilerine atfettikleri erdemlerin hepsini sıralamak uzun zaman alır. İnsanlar kendilerine iyi nitelikleri –yani erdem olarak kabul ettikleri şeyleri– en çürük temellere dayanarak atfederler. Böylece kendilerinde, tamponun diğer yanını görmelerini engelleyen resimlerde uyurlar. Böyle insanlar henüz test edilmemiştir. Kişinin kendinde gerçek olan şey, asla bir üzüntü nedeni olamaz veya bir resme dönüşemez. Kısa bir süre önce bu konuda bir makale incelemiştik ve insanın alınganlaştığı yeri fark etmesi gerektiği tavsiye edilmişti. İnsanın daima kendinde gerçek olmayan bir şey –bir rol, yani bir resim– hakkında alıngan olduğu söylenmişti. Bir resim, kişinin kendine dair imajinasyonunun bir biçimidir; kişinin kendi gerçekliğine karşılık gelmez. Karşıt yanı –yani tamponun diğer tarafındaki yanı– kapsamaz. Bir tampon, birbiriyle çelişen iki yan arasındaki bir duvar gibi dikilir. O. şöyle demişti: "Bir tamponlar yığınından ibaretse hiç kimse büyüyemez." Ayrıca, bir tamponun yok edildikten sonra kendini asla tekrar oluşturamayacağını da eklemişti. Ve Gurdjieff'in çelişkileri görmemizi engelleyen tamponlar aracılığıyla yaşadığımız sürece Gerçek Vicdan'ın bize asla açılamayacağını öğrettiğini de söylemişti. Edinilmiş Vicdan tamamen farklıdır. Gerçek Vicdan ise tüm insanlar için aynıdır.

Bugün, tamponlarla bağlantılı olarak resimlerden söz ediyorum. Kişi kendinin makul, hatta harika yanını görebilir; çok iyi, anlayışlı, iyi niyetli vb. olduğunu düşünür. Kendimizi böylesi yüzeysel olan psikolojiden biraz daha derinlerde gözlemleyelim. Tanrı aşkına, daha derinlere inelim; sadık kaldığımız *resmin diğer yanını* –tamponun diğer yanını– görene dek derinlere bakın. İmajinasyonla, olduğumuzu hayal ettiğimiz şey ile gerçekte olduğumuzun arasında yatan, bizi rahatlatan ve Gerçek Vicdan'ın bize temas etmesini engelleyen bu ara duvarı görün. Bu *karanlık yan* –kabul edilmemiş, şuurlu olmayan yan– öteki yan ile karıştırılmalıdır. Evet, Gerçek Vicdan'ın temas kurması gerçekten de çok rahatsız edicidir. Onu bastırıp boğmak için bolca tampona ve resme sahip olmamız aslında çok merhametli bir şeydir; özellikle de bizim iyi, sevecen, sabırlı, doğru, soğukkanlı, hoşgörülü olmakla ilgili fikirlerimizle ve de Sahte Kişiliğin sahip olduğunu söyleyerek övündüğü ve kendine atfettiği şeylerle onun hiçbir ilgisi olmadığı için. Ancak kişinin –onun ilk ve o korkunç ziyaretinde– kendi hiçliğinin farkına varmasıyla, Gerçek Vicdan'ın göz kamaştırıcı ışığı altında sizde pratik olarak değerli *hiçbir şey* olmadığını fark etmeye başlamanız burada neyi kastettiğimi anlamanızı sağlayabilir. Demek ki Çalışma'nın amacı –nasıl ifade edeceğimi tam olarak bilemiyorum ama– bizleri, deyim yerindeyse, biraz sarsmak, biraz değiştirmek, biraz yeni bir tarzda düşünmemizi sağlamak, kendimizi biraz daha farklı bir biçimde görmemizi sağlamaktır. Evet, bunlar gayet iyi ifade ediyorlar. Çok uzun bir süreç değil mi? Çalışma kesinlikle bunun hakkındadır; yani *sizin* hakkınızda ve *sizin* biraz bile olsun değişmeniz hakkındadır. Ama küçücük bir sarsıntı –küçücük bir şok– verildiğinde bile ne kadar rahatsızlık duyarız! Resimler, tamponlar, kendini haklı çıkarma, gurur ve kibir adı verilen devler ve Sahte Kişiliğin ev sahipliği yaptığı her şey kendinin bu Yeryüzü'ndeki en kusursuz erkek

ve kadın örneği olmadığını duyunca kuvvetlerini birleştirir, tıslayıp tükürür ve öfkelenip gücenir.

Great Amwell House, 21 Ağustos 1948

FARKLI KANUNLARA TABİ OLMAK ÜSTÜNE

ÇALIŞMA-FİKRİ

Mekanikliğe karşı çalışmak şarttır. Mekanikliğinizi gözlemlemeye çalışın; aksi takdirde Kaza Kanunu'na tabi olarak kalacaksınız.

YORUM

Mekanik bir insan, mekanik yoldan Şuurlu İnsan haline gelemez. Şuurlu İnsan'ın şuuru mekanik gerçekleşmez. Mekanik bir insan, kendi üzerinde çalışmaya başlamadıkça ve kendine uyanmak için gerekli şokları vermedikçe tüm hayatı boyunca mekanik insan olarak kalır. Bir insan mekanik iyi veya mekanik kötü bir insan olabilir. Ama her iki durumda da mekanik bir insandır; bir makinedir. Şimdi, Çalışma, onun bu haliyle Kaderinin Kanunu'na tabi olmayıp Kaza Kanunu'na tabi olduğunu söylemektedir. İnsan'ın tabi olabileceği farklı kanun düzenleri mevcuttur. En düşüğü, Kaza Kanunu'dur. Bu, sıradan anlamıyla iyi veya kötü mekanik insanların hepsini kapsar. Gurdjieff, ilk başta verildiği şekliyle bu öğreti hakkında şunları söylemişti: "Bir insan Kaza Kanunu'na tabi olabilir veya Kaderinin Kanunu'na tabi olabilir veya İrade Kanunu'na tabi olabilir." Sonra da şunu eklemişti: "Bir insan –yani gerçek bir İnsan, şuurlu bir İnsan– İrade Kanunu'na tabidir." Başka bir sefer, İnsanlığın genel olarak Kaza Kanunu'na tabi olduğunu söylediğinde psikoloji hakkında bir soru yöneltilmişti. Gurdjieff şöyle yanıtladı: "Mekanik insan psikolojiye sahip değildir. O bir makinedir. Her dış uyarana daima aynı tarzda tepki verir. Bir makine psikoloji sahibi değildir. Bir makine psikoloji sahibi nasıl olabilirdi? Ancak, kendini bilmeye ve kendi üzerinde çalışmaya başlayan bir insanın psikolojiye sahip olmaya başladığı söylenebilir. Bir insan Gerçek 'Ben'e ve dolayısıyla Gerçek İrade'ye sahipse, gerçekten de psikolojiye sahiptir." Gurdjieff'e bir insanın Kaza Kanunu'ndan Kader Kanunu'na nasıl geçebileceği sorulmuştu. Açıkça şunları söyleyerek yanıt vermişti: "Ancak kendine ait olan Öz'ün büyümesi aracılığıyla. Makine insan, mekanik insan kendine ait olmayan Kişilikten tepki verir. Kişilik, Öz'den daha çok kanuna tabidir. Kısaca ifade etmek gerekirse," diye devam etmişti, "Kişilik 48 kanun maddesine tabidir, Sahte Kişilik 96 kanun maddesine tabidir, Öz 24 kanun maddesine tabidir ve Öz'ün doğru gelişmesi ve büyümesi bir insanın yalnızca 12 kanun maddesine tabi olmasına –yani Güneş'in kanunlarına tabi duruma

gelmesine– bile yol açabilir. İşte o zaman," diye eklemişti, "İrade Kanunu'na tabi olur."

Şimdi, bunları duyduktan sonra birçok kez şöyle düşünmüşümdür: Bizi *açıkça* Kaza Kanunu'na tabi kılan nedir? Gurdjieff'in Öz ve Kişilik hakkında söylediklerinden, bir insanın kendinde iki şeye sahip olduğu açıktır: kendine ait olan şey ve kendine ait olduğunu sandığı şey. Ouspensky şöyle demişti: "Bu neyin gerçek olduğu ve neyin gerçekdışı olduğuyla ilgili bir meseledir. Öz, gerçekdışı olan Kişilik ile karşılaştırıldığında gerçek parçadır. Daima, bir insana ait olan şey ve bir insana ait olmayan şey vardır. Bir insana ait olanın büyümesi, Öz'ün gelişmesi anlamına gelir. Gerçekten bir insana ait olmayanın büyümesi ise Kişiliğin büyümesi anlamına gelir." Şimdi, "Beni açıkça Kaza Kanunu'na tabi kılan nedir?" sorusunu kendime sorarsam, teorik olarak yukarıda söylenenler temelinde, beni bu kanuna tabi kılanın bende gerçekten bana ait olmayan her şey olduğunu söyleyebilirim. Neden? Çünkü gerçekten bana ait olan şey Öz'ümle ilgili olmalıdır ve Öz, söylediğimiz gibi, Kaza Kanunu'na değil de Kader Kanunu'na tabidir. Bunu netleştirmeme izin verin. Öz, size ait olandır. Kişilik ise dış hayatla temasınızdan edindiğiniz şeydir. Öz'ün gelişimi yalnızca size ait olan şeyden mümkün olabilir. Örneğin, bir sınavı geçmek için istemediğim bir konuyu öğrenmem gerekirse sonuç, Öz'ün –yani bana ait olanın– değil, Kişiliğin büyümesi olur. Buradaki garip fikre –en azından ilk bakışta garip olan fikre– dikkat edin: Size ait olmayan bir doğrultuda çaba harcayarak kendinizi Kaza Kanunu'na daha çok tabi kılarsınız. Kendinizi, uçsuz bucaksız içsel psikolojik ülkenizin size yabancı veya hatta düşman olan bir kısmında bulabilirsiniz.

Şimdi, bu Yorumlarımda, kişiye ait olan şeyin büyümesinin –yani insanın Öz'ünün büyümesinin– onun anlayışının büyümesine işaret ettiğini söyleyeceğim çünkü anlayış size aittir ve anlayışın büyümesi de şuurun büyümesine işaret eder. Zihni kendi başına bir şey –"şuur" diye adlandırılan bir şey– olarak şuurun imajıyla taşlaştırmak yanlıştır. "Şuur" terimi, bir şeyin şuurluluğu olmadıkça hiçbir anlam taşımaz. Bunu söylerken, hiçbir içeriğe sahip değilmiş gibi görünen ama dış bağlardan kurtulmuş –yani özdeşleşmeden kurtarılmış– "Ben" hissiyle karşılaştırılabilecek bir içeriğe sahip olduğunu gördüğüm şuurun belirli bir durumunun farkındayım.

Şimdi, şuurun gelişmesi, anlamın gelişmesidir. Bu, Ouspensky'nin içsel oktavlardan söz ederken söylediği gibi, kişinin eskiden yalnızca bir tanesini görebildiği yerde artık bin şeyi görebilmesidir. Kişinin eskiden yalnızca bir tane bağlantıyı görebilirken artık bin bağlantıyı görebilmesidir. Kişinin eskiden yalnızca bir anlamı kavrayabilirken artık bin ayrı anlamı görebilmesidir. Şuurun artışına işaret eden, işte bu içsel zenginliğin büyümesidir. Şuur ışıktır. Şuurun artışı, gittikçe daha çok aydınlatır. Yalnızca bir masayı görmek yerine, o masanın bulunduğu bütün odayı ve daha sonra odanın içinde bulunduğu evi görebilirsiniz ve bu böyle devam eder. Dolayısıyla, şuurun artışı, sizi gittikçe daha çok *göreceli* düşünmeye sevk eder. Göreceli düşünmek, O.'nun tanımladığı biçimiyle, parçayı yalnızca yalıtılmış olarak değil, bütünle ilişkisi içinde görmektir. Birkaç edinilmiş ve sabitleş-

miş yargıya sahip dar görüşlü bir can, daima Kişilik tarafından edinilmiş çok küçük bir parçadan, bir ayrıntıdan hareketle yargılayacağı için mutsuz bir hayat sürecektir. Bu ise Çalışma'nın eylemini fazlasıyla aksatacaktır. Çalışma'nın bize girişi –yani Daha Yüksek Merkezlerin tesirleri– bizler ancak kendi tüm hiçliğimizin farkına vardığımızda kusursuz olabilir. Bir başka deyişle, bunun için uzun, eleştirel olmayan ve samimi bir gözlem aracılığıyla gerçekten hiçbir şey bilmediğimizi, hiç de hayal ettiğimiz gibi olmadığımızı ve burada bu söyleşilerde sık sık konuştuğumuz geri kalan diğer şeyleri fark etmemiz gerekir. Ama bu farkına varış, kişinin kendi kendine erişebileceği bir şey değildir; aksi takdirde, bu bir kendine acıma ve negatif duygu meselesine döner. Bu verilir ama anlık parlamalar halinde. Bildiğiniz gibi, bu bize yalnızca bir ödül olarak verilen ve hiçbirimiz tarafından kendimizde oluşturamayacağımız bir şey olan pozitif bir duyguya yakındır. Pozitif duygu bir ödüldür. Bizim "pozitif" duygu olarak adlandırdığımız şey, negatif duyguya dizginlenir ve bu nedenle, mekanik hayatta sevgi ve nefret neredeyse birbirinden ayırt edilemez. Ama pozitif bir duygunun hiçbir karşıtı yoktur ve asla kötücül nefrete dönüşemez. Daha Yüksek Merkezlerde hiç karşıtlık yoktur. Ne kadar zor ve küçümseyici olursanız, kendinizde o kadar çok karşıtlık olacağını eklememe izin verin. Bu, sanıyorum ki hepimiz için faydalı bir vurgudur, özellikle de kendilerinin bir resmi nedeniyle sevecen bir iyilikle dolu olduklarına inanıp da biraz kurnazca bir darbe aldıklarında nefret, aşağılama, intikam gibi şeylerle yüklü birer şeytana dönüşüverenler için faydalıdır. Bu bağlamda, yaklaşık yirmi yıl önce Ouspensky'ye şöyle demiştim: "Neden X üzerinde çalışmaya başlamıyorsunuz? Çok kıymetli olacaktır." "Evet," diye yanıtlamıştı, "ama bunu yapmayacağım. Çok fazla şeye mal olurdu. İlk başta hırsını doyurmalıydım. Sonra benden nefret ederdi ve sonu gelmeyen bir sorun yaşardım." Bana bir gözünü dikip şöyle demişti: "Seninle yeterince sorun yaşadım." Sanırım bunun, Vahiy'deki bir yeri tatlı, bir başka yeri acı olan küçük bir kitabı yemek gibi olduğunu kabul etmelisiniz.

Şimdi, Öz'ün büyümesi sorununa dönecek olursak, anlamın büyümesinin tamamının Öz'ün ve şuurun büyümesine işaret ettiğini görebiliriz. Uzun ama uzun yıllar çalışırsanız ve Çalışma'nın ipini tutmayı sürdürürseniz, çok aşamalı bir biçimde Çalışma'nın fikirleriyle ilgili anlayışınızın gittikçe genişlediğini fark edeceksiniz. Geriye dönüp baktığınızda, eskiden kendini gözlemleme olduğunu düşündüğünüz şeyin öyle olmadığını göreceksiniz. Bilmeden düz, iki boyutlu şeylerle oynamış olduğunuzu ve bunların aşama aşama üç boyutlu ve nihayetinde dört boyutlu şeylere dönüştüğünü fark edersiniz. Belki de o zaman, tekil bir örnek almak gerekirse, Varlığınızın tamponlar, gurur, kibir, sabit tutumlar, resimler, yalanlar, edinilmiş sahte değerler gibi şeylerin bir yığınını barındırmasının ne anlama geldiğini, oysa geçmişte bunları nihai hakikat olarak aldığınızı ve hiçbir şey bilmediğinizi ve bu nedenle sizinle konuşulamadığını çünkü sizinle konuşulması durumunda, her şeyin sizin küçük anlayışınız tarafından yanlış bir biçimde kavranacak olduğunu göreceksiniz. Sözünü ettiğim tekil örnek budur. Tamponlar yok edilmedikçe Daha Yüksek Merkezleri işi-

temeyeceğinizi veya Gerçek Vicdan'a sahip olamayacağınızı hepiniz duydunuz. Evet. Artık bir tamponun her iki yanını de *bilebilirsiniz* ama *şuurunuzu* bir yandan öteki yana taşıyamazsınız. Böylece, tampon olduğu gibi kalır. Bilmek ile şuurlu olmak aynı şey değildir. Başka bir zaman bunu daha ayrıntılı olarak konuşabiliriz.

Şimdi, sizi Kaza Kanunu'na tabi kılan daha kolay örneklere dönecek olursak, eklemek istediğim tek bir şey var: Şimdiden bu Çalışma hakkındaki her şeyi bildiğinizi düşünüyorsanız, bu kendinden memnunluğun üstüne çevirin spot ışığını. Bavulunuzu toplayın ve içsel psikolojinizde başka bir noktaya doğru ilerlemeye başlayın. Çalışma'da pek çok tehlikenin olduğu söylenir. Bu tehlikeleri işittim. Yorum yoluyla, korkunç bir tehlikeye dikkat çekmek istiyorum: Çalışma hakkındaki her şeyi zaten bildiğinizi düşünüp olduğunuz yerde kalmak ve muhtemelen kötüye gitmek, korkunç bir tehlikedir.

Çalışma onu yaşamak içindir ve tıpkı olağan hayatı yaşamanız gerektiği gibi, hiçbir zaman bitmeyen Çalışma'nın bu hayatını da yaşamanız gerekmektedir.

Great Amwell House, 28 Ağustos 1948

HAYATTAKİ ROLÜNÜZLE ÖZDEŞLEŞMEK ÜSTÜNE

ÇALIŞMA-FİKRİ

Çalışma, şuurlu yaptığımız her şeyin bize ait olduğunu ve mekanik yaptığımız her şeyin bizim için kayıp olduğunu öğretir.

YORUM

Kişi, hayatını şuurlu veya mekanik yaşayabilir. Herhangi bir şeyi şuurlu yapmak, kişinin onunla özdeşleşmediği anlamına gelir; aynı şeyi mekanik yapmak ise insanın onunla *özdeşleştiği* anlamına gelir ve bu durumda o şeyi siz yapmazsanız, o şey sizi yapar. Çalışma'yı anlamak ve yeniden anlamak ve Çalışma kişinin Varlığında tıpkı bir ağaç gibi büyüyene ve her şeyi doğru düzene ve ilişkiye sokup uyumlu kılana dek tekrar tekrar yeniden anlamak için kişinin yorumlar aracılığıyla sunulan örnekleri kendine sık sık hatırlatması faydalıdır. Bu örneklerden biri olarak, hepimizin bu gezegende üzerimize düşen bir görevle bulunduğunu ama uyuduğumuz için bir aktör gibi rolümüzü oynamak yerine rolü kendimiz olarak aldığımızı düşünelim. Bir başka deyişle, rolümüzle özdeşleşiriz ve ona dönüşürüz çünkü özdeşleşmek, kendinizi onunla aynı kılmak ve bu da siz olmayan bir şeye dönüşmeniz demektir.

Sahnede ve bir kral kostümü içindeki bir aktörün birdenbire gerçekten bir kral olduğunu düşündüğünü ve giysileriyle ve tacıyla sokaklarda yürüdüğünü hayal edin. İnsanlığın başına gelen de böyle bir şeydir. Bir zamanlar uyanıkken, uyumuştur. Çalışma, İnsanlığın uyuduğunu öğretirken, İnsanlık uyuduğu sürece bu Yeryüzü'ndeki şeyleri daha iyi hale getirmek için hiçbir şeyin yapılamayacağını da ekler. İnsan uykudan uyanmalıdır. Ama İnsanlık bir bütün olarak uyumaya devam etse ve uyanamasa bile insan bireysel olarak uykudan uyanmaya çalışabilir ve başarılı olabilir. Şimdi, hayatınızı şuurlu ele almaya başlamak, uyanmaya başlamanın bir yoludur. Örneğin, belirli bir anda negatif duygularınıza ayak uydurmadığınız her defasında, bir yanda bir kayıp ve diğer yanda bir kazanç olur. Mekanik yan kuvvet yitirirken, şuurlu yanda bir kazanç olacaktır. Bu mücadele, Çalışma'yı pratik olarak anlamaya başlayan bir kişide daima sürmektedir. Hayata ve insanlara karşı mekanik tepkinize ayak uydurmadığınızda, şuurlu yanda bir kuvvet kazancı olur. Hayatı herkesin yaptığı gibi mekanik değil de şuurlu ele alırsınız. Bu makalenin başında aktarılan Çalışma-Fikrinde söylendiği gibi: "Şuurlu yaptığımız her şey bizimdir ve mekanik yaptığımız her şey kayıptır." Bu vurgunun ışığında, dışsal olarak tamamen aynı hayatları süren iki insandan birinin hiçbir şey elde etmeyip diğerinin çok şey kazandığını göreceksiniz. Neden? Çünkü ilk adam rolünün onu oynamasına izin verirken, ikincisi rolünü şuurlu oynamaktadır. Her ikisi de aynı şeyi yapıyor olmalarına rağmen ilk adam ne yaptığının şuurunda değilken ikincisi şuurludur. Şimdi, hayatınızı daha şuurlu sürdürmek için bir manastıra kapanmanız veya fiziksel bir dağa tırmanmanız gerekmez. Bu Çalışma, bu uyanma yöntemi, *hayatın içinde* olanlar içindir ve üzerinde çalışılabilecek materyali hayat sunar. Ama bu noktada, görmenin yıllar alabileceği ve bazılarının güçbela görebileceği bir zorluk ortaya çıkar. Üzerinde çalışılabilecek materyali hayatın sunuyor olması doğru olsa da durum tam olarak böyle değildir. Üzerinde çalışabileceğiniz materyali size sunan daha çok dış hayatı ele alış tarzınızdır. Hayat sürekli olarak dönüp duran olayları yansıtan bir kaleydoskoptur. Zorluk, insanların hayatı ve hayata karşı tepkilerini aynı şeymiş gibi ele almasından kaynaklanır. Dış hayattaki aynı olayın, örneğin bir fırtınanın, ona karşı gösterilen mekanik tepkilerle aynı olmadığını ve herkesi aynı biçimde etkilemediğini fark etmek zordur. Bir başka deyişle, o an için dış hayatımızın parçası olan fırtına nötr, kişisel olmayan bir şeyken ona gösterilen mekanik tepkiler, örneğin alarma geçmek, kişiseldir. Ama bunlar aynıymış gibi görülür. Bununla neyin kastedildiğini kavrayabiliyor musunuz? Bazı insanlar fırtınalardan hoşlanır. Fırtına –yani hayattaki bir olay– farklı insanlarda farklı tepkiler üretebilir. İnsanın özdeşleşmemeyi ve Çalışma'nın tüm öğrettiklerini uygulayarak üzerinde çalışmaya başlaması gereken şey, kendindeki bu mekanik tepkilerdir. Bu nedenle, insanın dış hayatla özdeşleşip olaylar adı verilen birbirini izleyen sorunlar ve karmaşalar üzerinde çalışması değil de kendinin bu olaylara, durumlara ve sorunlara nasıl yaklaştığı üzerinde çalışması gerektiği kastedilmektedir. Bir başka deyişle, insanın bunlara nasıl mekanik tepki verdiği üzerinde çalışması gerekir. Ama söylendiği gibi çok

az insan bu fikre ulaşabilir. Bu fikre ulaşmak uzun yıllar boyunca çalışmayı gerektirir.

Şimdi, bunların hepsini duymuş olan insanlar şunu sorabilir: "Hayattaki rolümüz nedir? Bunun ne olduğunu nasıl bilebiliriz?" Bu sorunun yanıtı bellidir: Öncelikle başınıza gelen her şey sizin rolünüzdür ve bununla, sanki sahnede oynamanız gereken bir şeymiş gibi şuurlu bir biçimde başa çıkıp yaptığınız şeyi şuurlu yapmalısınız. Daha sonra, neyin Kaza Kanunu'na, neyin Kader Kanunu'na ait olduğunu göreceksiniz. Ama şu anda, size gelen her şeyi *çalışma* olarak ele almakla başlayın; yani özdeşleşmeyin (başarabiliyorsanız), kendinizi hatırlayın, bunun bir başkasının hatası olduğunu düşünmeyin ve dolayısıyla da nefret etmeyin vb. Hayatın dalgalarında bir yukarı çıkıp bir aşağı inen iyi şekil verilmiş küçük bir gemi, sonunda neden Yeryüzü üzerinde olduğumuzu anlamak için neler yapmamız gerektiğinin –yani başınıza gelen tüm sorunlarla özdeşleşmemeniz gerektiğinin– iyi bir örneğidir. Bazı insanlar hayatın harikulade olması gerektiğini düşünür. Ama hayat öyle olamaz çünkü hep İkinci Kuvvet vardır; sizin istediklerinize karşı gelen kuvvet. Akıllıysanız, diyelim ki karı koca olarak, bir şeyin düşündüğünüz gibi gitmemesinin hiç kimsenin suçu olmadığını görmeye başlarsınız. Hayat tarafından kötü eğitim almış insanlar, mutluluğun kişinin kendi üzerinde sıkı çalışarak elde etmesi gereken bir şey olduğunu anlamaksızın, mutluluğu hak ettiklerini düşünürler. İnsanlar, geçmişte olduğundan daha fazla uyumaktadırlar.

Great Amwell House, 4 Eylül 1948

KENDİNİ GÖZLEMLEME ÜSTÜNE EK NOTLAR

MERKEZLERDE DEPRESYONUN GÖZLEMLENMESİ

ÇALIŞMA-FİKRİ

İnsan bir değildir, çokluktur. Tek bir zihne değil, birçok zihne sahiptir. Tek bir "Ben"e değil, bir sürü "ben"e sahiptir.

YORUM

Kendilerini bilebilmeleri için bir erkek veya bir kadın kendilerini *gözlemlemelidir*. Kendini gözlemleme olmaksızın kendini bilmek olamaz. İnsanlar elbette ki kendilerini bildiklerini hayal ederler ve bu yanılsamada yaşarlar. Kendilerini bilmediklerinin farkına varmalarını engelleyen tam da bu yanılsamadır ve kendini bilmek yerine, onların gerçekte oldukları hallerine benzemeyen ve hayatlarını hilelerle karmaşıklaştırıp onları bir sürü yanlış yöne sevk eden kendilerinin hayali resimlerine sahiptirler.

Kendilerinin bu resimlerini adeta değerli bebekler gibi beslerlerken kendilerinin bir izine nadiren rastlarlar ve rastlayacak olurlarsa da bebeklerine daha sıkıca sarılırlar. Tüm bunları söylerken abartmıyorum. Gurdjieff'in öğrettiği budur ve Çalışma'da geçirdiğim uzun yıllardan sonra hakikatini biliyorum. Kendimize dair en gülünç fikirlerle yaşamaktayız ve sonuç olarak değişemeyiz, büyüyemeyiz ve yeni herhangi bir şeyi anlayamayız. Herkes günün büyük bir bölümünü ayna karşısında geçirir. Buna dikkat ettiniz mi? Ama bu aslında bir ayna değildir. Gerçek ayna hiçbir şeyi çarpıtmaz ve önünde duran şeyi eleştirmeksizin olduğu gibi yansıtır. Böyle bir aynaya –yani hayali bir aynaya değil de gerçek ve objektif bir aynaya– ihtiyacımız vardır. Ama ister kendine dalkavukluk eden, kendine acıyan ister kendini alçaltan türden olsun bu hayali aynalar elimizden alınıp da yerine gerçek bir ayna verilecek olsa kaçımız yaşamaya devam edebilirdi? Bizdeki her şeyi olduğu gibi görseydik hepimiz çıldırmaz mıydık? Bir insanın böyle bir deneyime katlanabilmesi için öncelikle kendinde çok derinlere inebilmesi gerekirdi. Kendinde nelerin olduğuna dair şuuru muazzam bir biçimde genişlemeliydi. Kendini bilmesi derin ve samimi olmalı ve uzun, eleştirel olmayan kendini gözlemlemeye dayanmalıydı. Elbette ki durum böyle olursa kendisi hakkındaki bütün fikri, algısı ve hissi değişirdi, öyle ki kendi gerçek amacımız olan Gerçek "Ben"in gözü önünde olabilirdi ve hatta Gerçek "Ben"in gerisindeki Efendi'nin bir izini bile yakalayabilirdi. Kişi kendine dair yanılsamalarla, yalanlarla ve rollerle doluysa Gerçek "Ben"e yaklaşmasının asla mümkün olmayacağını net bir biçimde kavrayalım.

Şimdi, kendini gözlemlemeyle ilgili olarak, insanlar Çalışma'nın öğrettiklerini takip etmemekteler. Örneğin depresyonu ele alalım. Çalışma'daki insanlar, tıpkı hayattaki insanlar gibi "Bunaldım," derler ve kendilerini gözlemlediklerini düşünürler. Ama gözlememişlerdir. Kendilerini gözlemlemeye başlamamışlardır. Hiç düşünmeden depresyon olarak adlandırabileceğiniz şeyi gözlemlemeyi isterseniz, bunun nereden doğduğunu gözlemlemelisiniz. Makinenin hangi parçasından geliyor? Hangi merkezden geliyor? Örneğin, Entelektüel Merkezden gelebilir. "Depresyon nasıl olur da Entelektüel Merkezden kaynaklanabilir? Elbette ki depresyon daima Duygusal Merkezden kaynaklanmalıdır," diyeceksiniz. Bunu söylüyorsanız, kendinizi kesinlikle gözlememişsiniz, demektir. Duygusal Merkez çok neşeli olabilir ama yine de sizde bir yerlerde depresyonun mevcut olduğunu fark edebilirsiniz. Şimdi, tek ve değişmeyen bir kişi olmayıp birçok "ben"den ve dolayısıyla çelişkiden oluştuğunuz fikrine alışamazsanız, bunu asla anlayamayacaksınız. Kişinin bir parçası neşeliyken, bir başka parçası bunalabilir. "Böyle bir şey nasıl olabilir? Ya neşeli olurum *ya da* bunalırım," diyeceksiniz. Bu durumda, "Ben"i tek bir şey olarak düşünmektesiniz ve Çalışma'daki bütün kariyeriniz boyunca hem kendinizi anlama hem de Çalışmayı anlama yönünde en temel hataları yapacaksınız çünkü bir değil, birçok olduğunuzu göremezsiniz veya bunu kabul edemezsiniz. Burada, hiç kuşku yok ki bir prestij kaybı devreye girer. "Asil dost," evet ama korkarım ki bu "asil dost" bir resimdir. "Kusursuz dürüst-

lük ve erdemlilik," evet ama korkarım ki bu "kusursuz dürüstlük ve erdemlilik" bir resimdir. "Kati bütünlük," evet ama korkarım ki yine aynı şey geçerlidir. Demek ki adeta kendi blöfünüzün ardını görerek soyluluk, dürüstlük, erdemlilik ve bütünlükle dolu bir halde azametle yürümeye son verirsiniz. Aslında, resimlerimizden tamamen farklıyız ve gerçekten de çok daha ilginçiz. Evet hala "reçel" çalmaktayız. Evet, yalan söylemekteyiz vb. Buna rağmen –bu tuhaf değil midir?– ölü bebeklerini beslemeye, kendileri olmayan şeye sadık kalmaya devam ettikleri ve dolayısıyla gerçek varoluşlarının özsel kaynaklarıyla bütün olası temaslarını yitirdikleri için insanların yaşlandıklarını ve kuruyup gittiklerini izleyebilirsiniz. Böyle bir durumda, Kişilik –özellikle de Sahte Kişiliğin yardımıyla– zafer kazanmıştır. Zihinsel gözleriniz başkalarının içsel durumuna ve seviyesine açılırsa, her gün bu koşulu yaşayan birçok insan görebilirsiniz. Bir kişinin Çalışma adı verilen bu uzun, garip, psikolojik yolculukta duraklayıp kamp kurmasını izlemek ise bilhassa ilgi çekicidir. Küçük bir zorlukla karşılaşır ve bocalayıp oldukları yerde kalırlar. Buna dair birtakım ilginç meseller vardır. Bunların hepsi, taptıkları ve sadık kaldıkları bu sahte resimlerden dolayıdır.

Şimdi, depresyonun bir kaynağının da bu resimler olduğu açıktır. Depresyonun kökenini gözlemlerken, bunun tesadüfi bir sözden incinen bir resimden kaynaklanıp kaynaklanmadığını gözlemlemelisiniz. Elbette ki söz konusu resmi doğrudan gözlemleyemeyeceksiniz çünkü resim hayalidir. Ama o sözü gözlemleyebilecek ve belki de yıllar sonra, size hükmeden ve onun dar görüşlü kıskanç gücünden kaçmanızı engelleyen bu resmi aşama aşama çıkarsayacaksınız. Kısa bir süre önce, alınganlık ve nelerin sizi alınganlaştırdığını fark etmeniz hakkında konuştuklarımızı size hatırlatmak isterim; bu, kendini gözlemlemenin çok faydalı ve pratik bir biçimidir.

Şimdi, depresyonu gözlemlemeye dönecek olursak, daha önce söylendiği gibi bu, farklı merkezlerden kaynaklanabilir. Örneğin, küçük bir enfeksiyon nedeniyle kuvvet ödünç alan İçgüdüsel Merkezden kaynaklanabilir. Entelektüel Merkezden kaynaklanabilir ve tam olarak bilemesem de bu duruma erkeklerden çok kadınlarda rastlanır. Entelektüel depresyon ise depresyonun çok belirgin bir biçimidir ve esasen Duygusal Merkezden kaynaklanmaz. Olabilecek en kötü depresyon, Duygusal Merkezin kendinden kaynaklanır; ancak burada, Duygusal Merkezin farklı parçalarıyla bağlantılı birçok biçim mevcuttur. Duygusal Merkezin hareket parçasında odaklanan depresyon çok yaygındır ve yalnızca bir tür sıkıntıdır. Duygusal Merkezin duygusal parçasından doğan depresyon ise şiddete eğilimlidir. Duygusal Merkezin entelektüel parçasından doğan depresyon ise tehlikelidir çünkü Tanrı inancının yitirilmesiyle ilgilidir; burada Tanrı'yı, bize gündelik ekmeğimizi –yani varoluşumuz için günlük anlam desteğini– sunan kaynak olarak kabul edin. Bunların yanı sıra insanların her zamanki ilgi ve anlam kaynaklarının bazılarını terk etmesinden, birtakım yanlış hedeflerden doğan depresyon vardır. Yerine bir şey koymadan mevcut bir anlam kaynağından vazgeçmek, makinenin dengesini cahilce kurcalamak demektir. Çalışma'da Birinci Şuurlu Şok'un güvenli bir biçimde verilebile-

ceğinin öğretildiğini hatırlayın; makineyi kurcalamaz. Birinci Şuurlu Şok'un ne anlama geldiğini derinden düşünün. Ve de eski basmakalıp "ben"lerin Çalışma "ben"lerini eleştirmesine –kişinin kendisinde daha yaşlı olanın daha genç olanı eleştirmesi– izin vermekten kaynaklanan bir başka depresyon vardır ki Kronos veya Zaman'ın çocuklarını yemesi gibi mitlerde rastlanan kadim bir temadır.

Bütün bu söylenenler, kendini gözlemlemenin ne kadar geniş olması gerektiğini ve örneğin "Bunaldım," deyip bunu bu şekilde bırakmanın ne kadar aptalca olduğunu göstermek içindir. Kişi en azından kendine şunu sorarak başlayabilir: "Hangi 'ben' bunalıyor?" Ama daha çok merkezler hakkında olan bu makalede, kendini gözlemlemenin "ben"lerle ilgili bu boyutuna giremiyorum. "Ben"lerin makinelerimizdeki farklı zihinlerin veya merkezlerin her parçasında ve alt bölümünde yaşadığını söylemekle yetineceğim. Ama her şeyi umutsuzluğa ve anlamsızlığa sürüklemeyi amaçlayan kötü bir "ben"in avucuna düşebileceğimizi de eklemek istiyorum. Bu kötü "ben"leri sürekli olarak izleyin ve gözlemleyin.

Great Amwell House, 11 Eylül 1948

ŞİDDET ÜSTÜNE BİR NOT

Çalışma-Fikri

Bir insan şiddetin üstesinden gelmedikçe "yapamaz". Şiddet daima şiddeti besler. Şiddet aracılığıyla "yapmak" aslında "yapmak" değildir. Bir suç tarihi olan tüm tarih, şiddetin Çalışma'nın kastettiği anlamda "yapamayacağını" gösterir. Savaşlar savaşları izler.

Yorum

Bir keresinde Ouspensky, ezoterik bakış açısından her şeyin *nasıl* yapıldığının farkına varılarak yapılması gerektiğini ve bunun, kişinin şiddetle eyleme geçmemesini sağladığını açıkça göstermişti. Bunun, insanları zorlamamak gibi duygusal bir nedenden dolayı değil de insanları zorlamanın ne kadar faydasız olduğunu anlayarak hareket etmek anlamına geldiğini söylemişti. Bu bağlamda, insanların erdemli davranışının, böyle bir davranışın neden gerekli olabileceğinin bilgisine sahip olunmaksızın yalnızca davranışın kendisi uğruna yapıldığı için mekanik veya duygusal olduğunu söylemişti. Birçok yerde, şuurlu davranıştan ayrı olarak mekanik davranıştan söz etmişti. Diyelim ki bir insan belirli bir biçimde davranması için eğitilir. Mekanik davranış söz konusu olduğunda, insan bunu yapması *gerektiği* için, başka türlüsünü yapamadığı için böyle davranır. İster iyi, ister kötü bir davranış olsun, mekaniktir. Başka türlü davranabileceğini hayal

edebilir ama durum ortaya çıktığında her zamanki gibi davranır. Şuurlu davranış ise ancak bir kişi, Kişilikte yatan mekanik davranış gözlemlendiğinde ve ondan ayrıldığında mümkündür. Şuurlu insan, neyin gerekli olduğuna dair anlayışından hareketle davranır. İrade'ye sahip olduğundan davranışını *isteyebilir*. Ama mekanik bir insan dışarıdan –yani dış koşullar tarafından– yönetilir ve bu nedenle de belirli bir durumdaki davranışını içindeki bağımsız bir kaynaktan *isteyemez*. Şimdi, bir insan dıştan yönetildiği sürece şiddetin üstesinden gelemez. Ouspensky şunu söylemişti: "Şiddet tüm insanlardaki duygusal bir durumdur; bir şeyi şiddetle yapmak, başkalarına bir şey dayatmaya çalışmak, onları zorlamak vb."

Şimdi, Ouspensky'nin, şiddetin tüm insanların duygusal durumu olduğunu söylediğine dikkat edin ve bunun ne anlama geldiğini düşünün. İnsanlar, önünde sonunda şiddete dayandıklarını düşünmezler. Ama *şu anda* ve tarihsel olarak hayatta nelerin olduğunu düşünün. Temellerinin şiddete dayanmadığını söyleyebilen bir erkek veya kadın var mıdır? Büyüleyici olduğunuza dair büyüleyici resimlere sahip olabilirsiniz. Daha derinlemesine bakmanızı tavsiye ediyorum. Şunu eklemek istiyorum: Bir kişinin önünde sonunda şiddete dayanmadığını –hiçbir şeyin şiddete yönlendirmediği bir erkeği veya bir kadını– nasıl kavrayabiliriz? Bir an için, Ouspensky'nin *Şuurlu* İnsan'ın hayatta çok ilerlemiş bir *Mekanik* İnsan'dan çok uzak olabileceği hakkında ilk söylediklerini düşünelim. Yüce İnsan veya Şuurlu İnsan'ı düşündüğümüzde, aklımıza daha büyük bir Hayat İnsanı gelir. Daha büyük bir insan –daha büyük bir Hayat İnsanı– deyim yerindeyse bir dev olabilir. Ama bu, Şuurlu İnsan'ın ne olabileceğine dair çok yanlış bir fikirdir çünkü Şuurlu İnsan, Mekanik İnsan'dan *farklı* bir insandır. Daha büyük, daha güçlü, daha varlıklı vb. değildir. *Tamamen farklı* bir tür insandır. Şiddeti temel almayan bir insandır. Yani Mekanik İnsan'ın ilgilendiği şeylerle ilgilenmeyen ve Mekanik İnsan'ı etkileyen şeylerden etkilenmeyen farklı bir tür insandır. Aslında çok sıradan bir insan gibi görünebilir. Ama canını sıksanız bile bunu dert etmez çünkü şiddete karşı pasiftir. Şiddet onu yönetmez; onda yakalanabilecek hiçbir şey –hiçbir kıskançlık, hiçbir haset, hiçbir nefret vb.– yoktur. Neden? Çünkü o, bizden *farklı* bir insandır ve ağırlık merkezi kendi dışında değildir. Peki, o zaman kendine hakim biri midir? Neden? Evi bir depremde sarsılsa, muhtemelen ilk dışarı fırlayan o olurdu. Buna rağmen, şiddeti *temel almaz*. Çalışma'yı anlama ve Mekanik İnsan ile Şuurlu İnsan arasındaki farkı ayırt edebilme seviyemizde, Şuurlu İnsan'ın asla şiddetten hareket etmediğini fark edebiliriz. Kendi üzerimizde çalışmanın bu egzersizinde, şiddetin bizde oynadığı rolü gözlemleyin ve bundan yola çıkarak, Şuurlu İnsanlık Çemberi'ne yakın olup olmadığımıza karar verin.

Şimdi, Ouspensky'nin öğrettiği gibi, şiddet, ezoterik bakış açısından faydasızdır. Ezoterik bakış açısı ne anlama gelir? Tüm ezoterik veya içsel öğretiye kaynaklık eden Şuurlu İnsanlık Çemberi'nin bakış açısından, şiddetin Mekanik İnsan'ın işareti olduğu anlamına gelir. Mekanik İnsan, ne kadar çok ritüeli ve ilkeyi takip ederse etsin şiddeti üzerinde tekrar tekrar çalışmadıkça Varlığın yüksek bir seviyesine erişmeye muktedir değildir.

Şiddet aracılığıyla hiçbir sonuca ulaşılamayacağını anlayın. Şiddet bütün nefretler, intikamlar, kıskançlıklar, hasetler vb. ile birlikte şiddeti besler. Bu, kişinin kendi üzerinde çalışırken yüzleşmesi gereken zorlu bir etken değil midir? Kendimle yaşadığım deneyimimden hareketle, bunun böyle olduğunu söyleyebilirim. Hayatta deneyimler yaşadığımızı ve kendimizle deneyimler yaşadığımızı ve bunların birbirinden farklı olduklarını ve de Çalışma'nın esasen kişinin kendi deneyimleri hakkında olduğunu anlamanızı umut ediyorum. Kendimiz olarak adlandırdığımız bu çılgın aylakla başa çıkmak zorunda olduğumuzu söylüyorum. Evet, bu ilginç bir çalışmadır. Belirli bir durumda şiddete dayalı tarzda davrandığımı görünce kendime şöyle demiştim: "Bu şekilde davranmış olduğuma göre biraz çıldırmış olmalıyım." Çalışma'nın gücü aracılığıyla, hata yaptığımı gerçekten görebildiğimi anlayacaksınız. Ama sizi temin ederim ki yalnızca hayatın gücünün etkisi altındaysanız, gerçekten hata yaptığınızı asla göremeyeceksiniz ve dolayısıyla, açık veya örtülü şiddetten hareketle eyleme geçmeye devam edeceksiniz.

Great Amwell House, 18 Eylül 1948

ŞİDDET ÜSTÜNE EK NOT

ÇALIŞMA-FİKRİ

Bir insan şiddetin üstesinden gelmedikçe "yapamaz". Şiddet daima şiddeti besler. Şiddet aracılığıyla "yapmak" aslında "yapmak" değildir. Bir suç tarihi olan tüm tarih, şiddetin Çalışma'nın kastettiği anlamda "yapamayacağını" gösterir. Savaşlar savaşları izler.

YORUM

Son olarak, Şuurlu İnsan'ın nasıl şiddet olmaksızın eylemde bulunduğu üzerinde durmuştuk. Çalışma, şiddeti temel aldığımızı öğrettiği için bunu zaman zaman duymanın, bizde herhangi bir şeyi değiştirebileceğini hayal etmemeliyiz. Kişinin kendindeki şiddeti incelemesi, hayat boyu sürecek bir çalışmadır. Mekanik İnsan'ın kökü şiddete uzanır ve yeniden doğmanın bir anlamı, şiddetin ötesinde doğmaktır; düşünmede ve hissetmede şiddetin ötesindeki bir seviyede şuurlu duruma gelmektir. Şiddetin seviyesinde, deyim yerindeyse düzlükte, birçok düşmanımız vardır. Bir başka deyişle, sıradan mekanik seviyemizde düşmanımız olan ve anlayışımızı yok etmeyi amaçlayan bir sürü tehlikeli, şiddete başvuran "ben"e sahibiz. Bu düzlükten yukarılara çıkarsak, deyim yerindeyse, dağa biraz tırmanırsak, şiddete başvuran "ben"lere artık maruz kalmayız. Düşüncemizi

bu seviyede kalması için yeterince güçlü tutmakta zorlanırız. Bu nedenle, düşünmemizde çok geçmeden –en azından birkaç yıl için– aşağılara düşeriz ki bu kısmen, sırrı anlamamış olmamızdan –yani farklı bir seviyeye ulaşmak için öncelikle alışılagelmiş düşünme ve hissetme biçimlerini terk etmemiz gerektiğini anlamayışımızdan– kaynaklanır. Psikolojik hareketin, fiziksel hareket kadar gerçek olduğunu ve her ikisinin de çaba talep ettiğini görmeyiz. Kişinin kendindeki dağa tırmanması çaba gerektirir ve ulaşılan konumu korumak da çaba gerektirir. Yaratılış Işını'ndan hareketle, kendimizde farklı seviyelerin bulunduğunu kavramalıyız. Demek ki kişi kendini birçok farklı biçimde hatırlamakla kalmayıp ayrıca, kendini Çalışma'nın fikirleriyle de ilişkilendirmelidir ki Çalışma'nın fikirleri zihne girebilsin ve mekanik durumların küçük dönüşümlerini sürekli olarak etkileyebilsin. Kişinin kendinde iyi bir Çalışma hafızası bulunmasını ve kendine dair iyi bir albüm tutmasını gerekli kılan Çalışma'yla bu sürekli içsel ilişki, bazıları tamamen beklenmedik olan birçok değişimi aşama aşama getirir veya daha doğrusu olanaklı kılar. Kişi, kendi iradesinden ayrı olarak başka bir iradenin varlığını hissetmeye başlar ve bu içsel algıyla, Çalışma'nın en bilindik ve kişinin zaten çok iyi bildiğini düşündüğü bazı deyişlerinde o ana dek gizli kalmış olan birçok anlamın farkına varır. Kendimizde yaratabileceğimiz en etkili kuvvet olan Anlayış'ın daima, anladığımızı sandığımızdan çok daha derini görmekte yattığını hepimiz fark edelim. Bir başka deyişle, Çalışma'yla bu içsel ilişki devam ettirilirse, *Anlayış* içsel oktavların gelişmesidir. Daha önce yalnızca bir şey gördüğümüz yerde, artık on, yüz, bin şey görürüz. Burada neyin kastedildiğini görüyor musunuz? Harfi harfine olmasa bile hatırladığım kadarıyla O. şunları söylemişti: "İnciller, anlayışınızın gelişimi için bir sınavdır. Bildiğinizi ve anladığınızı hayal edebilirsiniz. Ama değişmeye başladıkça, anlayış seviyeniz geliştikçe, anlamış olduğunuzu düşündüklerinizde gittikçe daha çok şey göreceksiniz." Sonra da eklemişti: "İnciller ezoterik kitaplardır. Çalışmanız boyunca size eşlik edecekler. Anlamları, siz içsel olarak geliştikçe gelişecek türdendir."

Şimdi, buradan hareketle, İnciller'de Göklerin Egemenliği hakkında söylenen anlaşılması zor cümleye geçelim. Bu her şeyden önce, benim için, Şuurlu İnsanlık Çemberi'dir. Şuurlu İnsan'dan gelen Çalışma'da, nihayet yıllarca süren körlük, kusur arama ve yanlış anlamanın ardından Çalışma'nın söylediklerine –zorlamayla değil, Çalışma'nın *neden* var olduğunu, bizim ne anlama geldiğimizi ve Çalışma'nın bize ne anlam ifade ettiğini anlamanın artan ışığı aracılığıyla– itaat etmeye başlayarak bizde başka bir iradenin doğması gerektiğini fark etmeye uyanırız. Şiddetle dolu dünyaya baktığımızda, şiddetin şiddet doğurduğunu görürüz. Şiddete dayanan Savaş daima İnsan'ı tehdit eder çünkü İnsan, şiddeti temel alır. Bu cümleden, bireysel çalışmamızın kendimizdeki şiddeti gözlemlemek olduğunu muhtemelen fark ederiz. Peki, İnciller'deki bu garip ifade ne anlama gelir? İsa düz anlamda anlayışa sahip olan ama psikolojik anlayışa sahip olmayan ve bu nedenle hayvan derilerine bürünen Vaftizci Yahya hakkında konuşur ve şöyle der:

"Size doğrusunu söyleyeyim, kadından doğanlar arasında Vaftizci Yahya'dan daha üstün biri çıkmamıştır. Bununla birlikte, Göklerin Egemenliği'nde en küçük olan ondan üstündür. Vaftizci Yahya'nın ortaya çıktığı günden bu yana Göklerin Egemenliği zorlanıyor, zorlu kişiler onu ele geçirmeye çalışıyor." (*Matta*, 11:11-12)

Bu garip ifade hakkında konuşurken, öncelikle Ouspensky'nin şiddet hakkında söylediklerini hatırlatacağım. Şöyle demişti: "Şiddet tüm insanlardaki duygusal bir durumdur: şeyleri şiddetle yapmak, başkalarına bir şey dayatmaya çalışmak, onları zorlamak, ısrar etmek. Ezoterik bakış açısından bu faydasızdır; bu yolla hiçbir şey *yapılamaz*. Şiddetli bir insan, yapamaz. Bir insan *bilgiye* sahip olsa bile, kendindeki şiddetin üstesinden gelemezse, çalışması yanlış gidecektir." Sonra da şunları eklemişti: "'Göklerin Egemenliği zorlanıyor, zorlu kişiler onu ele geçirmeye çalışıyor,' ifadesinin anlamı budur. Kişinin kendi üzerindeki şiddetine işaret eder. Şiddetle eylemde bulunmamak, kişinin kendi üzerindeki şiddetidir. Kendini gözlemleyen ve sonunda nerede şiddete başvurduğunu –hangi merkezde, hangi davranış biçimlerinde vb.– fark eden bir insan, şiddetinin üstesinden gelmek için kendine şiddet uygulamalıdır." Çalışma'nın öğrettikleri üstüne yaptığım yorumlarla bağlantılı olarak, kişinin kendi üzerindeki, kendi şiddeti üzerindeki şiddetinin kişinin ne olduğuna dair mümkün olabilecek en yüksek içgörüyü gerektirdiğini söylemek istiyorum. Çünkü kişi, kendi şiddeti hakkında kendi üzerinde şuurlu olarak çalışırsa, daha yüksek bir seviyeye çıkabilmesinin, sözünü ettiğimiz bu dağa tırmanabilmesinin tek yolunun *kuvvet* olduğunu görebilir ve tüm kuvvet ancak kişinin kendindeki bir özelliğe karşı çalışmasıyla elde edilir. Kişinin mekanik durumundan görece daha iyi bir seviyedeki bir psikolojik durumla temsil edilen insanın daha yüksek bir seviyesine yalnızca belirli "ben"ler, belirli düşünme ve hissetme alışkanlıkları, tutumlar, resimler vb. üzerinde şiddet uygulanarak erişilebilir. Bu ise *kuvvet* verir. Ouspensky bir keresinde şöyle demişti: "En çok kuvveti, Başlıca Özelliğiniz üzerinde çalışarak elde edeceksiniz." Kişinin kendinde herhangi bir alışkanlık ve dolayısıyla mekanik olan bir şey üzerinde çalışması kuvvet verir. Göklerin Egemenliği'nin kuvvet yoluyla alındığına dikkat edin ve *kuvvetin*, mekanik kişiliğinize ayak uydurmayışınızla yaratıldığını anlayın. Dr. Nicoll'e şiddet uygularsam, kuvvet kazanacağım. Bu kuvveti nereye koyacağım ise başka bir söyleşinin konusudur ama burada yalnızca şunu söylemekle yetiniyorum: "Bir hedefiniz olmadıkça, kendinizin mekanik veya alışkanlığa dayalı bir yanına karşı çalışarak kuvvet yaratmak yeterli değildir. Kişi kendi üzerinde çalışmalı, kendini inkar etmelidir ki kuvvet kişinin hedefine gitsin."

Great Amwell House, 2 Ekim 1948

KRİZ

ÇALIŞMA-FİKRİ

Evreni iki nihai ve indirgenemez kanun yönetir. Bunlardan biri, Üç Kuvvet Kanunu'dur; yani gerçekleşen her tezahür için onu üretecek üç kuvvete gereksinim vardır. Diğer kanun ise Oktav Kanunu veya Yedi Kanunu'dur; iki noktada, yani *Mi* ile *Fa* arasında ve *Si* ile *Do* arasında iki noktada titreşimlerde bir yavaşlama olduğunu ifade eder. Bu kanun, *Tezahür Düzeni* olarak adlandırılır.

YORUM

Bugün *Do, Re, Mi, Fa* şeklinde devam eden Ölçek olarak temsil edilen Oktav Kanunu veya Yedi Kanunu hakkında konuşacağız. *Do, Re, Mi* şeklinde devam eden yükselen oktav ve *Do, Si, La* şeklinde devam eden inen oktav olmak üzere iki tür oktav vardır. "Titreşimlerin yavaşlaması" ifadesi ilk başta kavranması zor bir ifade olduğu için, örneğin *Do, Re, Mi, Fa* şeklinde devam eden yükselen oktavda *Mi* ile *Fa* arasında geçilmesi zor bir yerin bulunduğunu ve Oktav'ın gelişiminin sürebilmesi için bir şoka gereksinim duyulduğunu anlayalım. Herhangi bir şeyin gelişiminde, örneğin bir yumurtanın bebek haline gelmesinde, *Mi* aşamasıyla bir sonraki aşama olan *Fa* arasında kritik bir noktaya ulaşılır ve aslında, yaklaşık üç ay içinde yeni bir kan dolaşımının ortaya çıkması gerekir. Farklı bir örnek verecek olursak, herhangi bir şey öğrenilirken, benzer bir noktaya kaçınılmaz olarak erişilir ve bir şok verilmedikçe öğrenmenin gelişimi (örneğin bir yabancı dil) olağanüstü bir çaba harcanmadığı takdirde durur. Bunun sonucunda *Do, Re, Mi* insanları ve bunların tersi olan *Fa* insanları ortaya çıkar. Eğitimin büyük bölümü zar zor *Do, Re, Mi*'dir. Bu nedenle bir *Re* insanından, bir *Mi* insanından, bir *Fa* insanından söz edilebilir ama bunu yorum yoluyla söylüyorum. İnsanlardaki farklılıkların bu betimlemesini Ouspensky'nin ağzından duymadım. Ama bir müzik enstrümanını ustaca çalan birinin *Re* insanı veya *Mi* insanı olmadığını anlayabiliriz. Gelişiminin oktavında kesinlikle bir *Fa* insanı veya hatta *Sol* insanıdır. Neyi kastettiğimi kolayca görebileceğinizi umut ediyorum. Oktavlar, Çalışma'daki diğer her şey gibi, kendinizden başladığınız herhangi bir şeyde büyüme ve gelişim olasılığını temel alan bir ölçek –daha düşük ve daha yüksek seviye– anlayışını sunar. Ama bu, çaba harcamak anlamına gelir ve çok az insan kendinden çaba harcar; olabildiğince az şeyi yapmak daha çok tercih edilir. Her şeydeki bu tuhaf *Mi-Fa* aşamasını şimdi kriz olarak adlandıracağım. Öncelikle, doğadaki *Mi-Fa* krizi hakkında konuşmak istiyorum. Tüyleri yeni çıkmış yavrularını beslemek için sürekli uçup duran çalışkan kuşları ele alalım. Bazı kuşların göç etmesi gerekir. İçgüdüsel Merkezlerindeki mükemmel "radyo" sayesinde bazı kuşlar bir, iki veya üç yavruyu bü-

ütme işini tamamladıktan sonra gizemli bir biçimde biraraya toplanırlar e hep birlikte uzun bir yolculuğa çıkarlar. Macaristan'dan Afrika'ya kaar gidenler olur. Bu yolculuk sırasında belki de binlercesi, yüz binlercesi lür. Çok zayıftırlar. Yeni yavrular bu çetin sınava –bu kriz sınavına– hazırlanmak için yalnızca birkaç aya sahiptir. Bu krizi *Mi-Fa* arasındaki geçiş larak görüyorum. Bazıları başarılı olur, bazıları başarısız olur.

Mi-Fa arasındaki bu zor geçişin karatahtadaki çizimine bakalım.

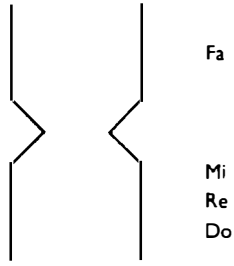

Bu, *Mi* ve *Fa* arasında daralan bir tüp gibidir. Yani her şeyin *Mi-Fa* arasındaki kriz noktasında, şok –olağandışı bir çaba– gerektiren zor bir şeyle yüzleşmesi gerekir. Bu, şekil olarak, daralan bir zorlu geçidi –daha önce söylediğim gibi, kısaca bir *krizi*– anlatmaktadır. Doğada, dikkatle bakacak olursak, bu "dar geçidin" her yerde etkili olduğunu görebiliriz. Bu orijinal formülasyonunda doğal ayıklanma fikriyle de bağlantılıdır; yani uygun olmayan ölürken uygun olan hayatta kalır ve ilk olarak Darwin tarafından kullunulduğuna inandığım veya daha sonrasına ait bir ifadeyle buna "en uygun olanın hayatta kalması" denir. Bir sürü köpek yavrusunu bir göle atın; bazıları yüzer, bazıları batar. Buradaki ayıklama testi yüzmedir ve elbette iyi yüzmeye en uygun olanlar hayatta kalır. Bu, onlar için İkinci Kuvvet'le ilgili bir krizdir. Yani *hepsi* hayatta kalamaz. Göç eden kuşlar örneğinde, yalnızca uzun uçuşa dayanabilenler hayatta kalır; geri kalanı ölür, belki de milyonlarcası ölür. Burada –*Mi-Fa* noktasında– ayıklayıcı bir Doğa Kanunu'yla karşılaşırız.

Şimdi, yorum aracılığıyla, burada bir kriz yaşandığını görebiliriz. Bununla bir *Mi-Fa* durumu arasındaki geçişi, etkinlik bakımından birbirinden farklı iki durum arasındaki bir geçişi kastediyorum. İsa'nın şöyle dediğini hatırlayın: "Çağrılanlar çok ama seçilenler azdır." (*Matta*, 22:14) Yorum yaparak konuştuğumu anlayın. Bu *Mi-Fa* durumu, doğada bile yaşanan bu kriz, her ölçekte gerçekleşir. Örneğin, Çalışma'da hedefinizi korurken uzun aralıklarla bu *Mi-Fa* kriziyle karşılaştığınız aşamalar vardır. Ama kendinizi hatırladığınız bazı küçük ölçekli *Mi-Fa* krizleri de vardır. (Örneğin birinin karşısına çıkıp onun hakkında ne düşündüğünüzü söyleyecek olduğunuzda bu yaşanır.) Yani kendinize bir şok verirsiniz. Yalnızca daha büyük olaylarla değil, daha küçük önemsiz şeylerle –ev içindeki olaylarla– ilişkili olarak da kendinizi farklı zamanlarda hatırlamanın, "Kurnaz İnsan'ın Hapı"nı oluşturduğunu ekleyebilirim. Ouspensky bir keresinde

şöyle demişti: "Kurnaz İnsan'ın Hapı, duruma göre farklı zamanlarda farklı biçimlerde Kendini Hatırlamaktır."

Şimdi, yorum yoluyla sunduğum *kriz* sözcüğünün sözlük anlamı nedir? Kökeninde *ayırma, seçme, karar verme* anlamına gelen Yunanca bir sözcük vardır. Demek ki kriz, bir tercih yapılması gereken bir andır. Daha önce söylediğim gibi, her gün ayırmayı, tercih etmeyi, karar vermeyi mümkün kılan küçük ölçekli krizlerle karşılaşırsınız. Bunu yaparsanız, kendinizi izlerseniz, kendinizi gözlemlerseniz bu küçük *Mi-Fa* krizini fark edebilirsiniz ve Çalışma'yı zihninize ve zihninizin düşünme biçimine ekleyerek, bazı şeyler dönüştürülmesi zor duruma gelmeden ve siz de bir özdeşleşme ve negatif duygu batağına saplanmadan doğru anda bu şoku vermenin sonucunda bütün günü dönüştürebilirsiniz. Bu, çamura saplanmadan önce bisikletin ön tekerleğini doğru biçimde çevirmek gibidir.

Bu dar geçidin, *Mi-Fa* krizinin, bu zor anın her şeyde kaçınılmaz olarak karşımıza çıkacağını zihinlerimizle ciddi bir biçimde kavramalıyız; bütün çabalarımızda ve kurduğumuz her ilişkide bununla karşılaşırız. Bu yorumda kısa süre önce, daha önce amaçladığımız şeyler doğrultusunda yeterince uzun süre çabalamadığımızı ve birbirimizi yeterince sevmediğimizi söylemiştim. Şeyleri herhangi bir biçimde değiştirmek için şoklara gereksinim vardır. İnsanın tembellik döngüsünün içine hapsolması düpedüz ölümdür. Bu *Mi-Fa* krizinin Evren'in doğasında olduğunu ve bazı kişilerin hatası olmadığını kavradığımızda büyümeye başlarız. Nasıl yaşanacağını *kişinin kendinin* öğrenmek zorunda olduğunu fark ederek arabaya tırmanır ve dizginleri elimize alırız. Çalışma'yı ve öğretisini inceleyerek, kendimizi inceleyerek yalnızca nerede enerjiye ihtiyaç duyduğumuzu ve hangi çabaları sarf etmemiz gerektiğini öğrenmekle kalmayız, ayrıca olayların doğasında kaçınılmaz olanı da öğreniriz; yani istediğimiz her şeyle ilgili İkinci Kuvvet'in veya direnç kuvvetinin var olduğunu ve bir şok verilmedikçe her şeyin ölümüne ve hiçbir şeye ulaşılamamasına neden olan *Mi-Fa* krizinin dar geçidini öğreniriz.

Şimdi, yükselen oktavın genel karakteristikleri nelerdir? Yaratılış Işını'nı yükselen –yani aşağıdan başlayıp yukarıya doğru yükselen– bir oktav olarak alırsak, her yükselen notanın gittikçe daha çok şeyi kapsadığını ve en tepede, her şeyin Mutlak tarafından kapsandığını görürüz. Örneğin *Sol* notası –Güneş Sistemimiz– bütün Güneşler –yani milyonlarca Güneş Sisteminden vb. oluşan Galaksimiz– tarafından kapsanır. Bu bakış açısından, *Re* notası *Do* notasından daha çok şeyi kapsarken, *Mi* notası *Re* notasından daha çok şeyi kapsar ve bu böyle devam eder. Örneğin *Do* notası tek bir bireyi temsil ederken, *Re* notası küçük bir bütün olarak kabul gören birkaç bireyi ve *Mi* notası daha büyük bir bütün oluşturan birkaç küçük grubu temsil eder ve bu böyle devam eder.

Şimdi, günümüzde dünyadaki krize bakalım ve bunu *Mi-Fa* dar geçidiyle nasıl ilişkilendirebileceğimizi görelim. Zorluk, görünen o ki Batılı ulusların bir federasyonunu oluşturma noktasındadır. Oktavı şu şekilde betimleyelim:

Fa	bir Avrupa uluslar birliği
Mi	bir Avrupa ulusu
Re	bir grup, sınıf, meslek vb.
Do	bir birey

Bu oktav *önermesinden*, *Mi-Fa* arasında bir zorluğun yattığını ve bu zorluğun, *Fa* notasının seslendirilme noktasındaki yetersizlik olduğunu görürüz. Bunu seslendirmek, elbette ki her bireyde şuurun genişlemesi ve dolayısıyla bir şok anlamına gelir. Şu anda birey, *Mi* notasını kolayca seslendirebilir –yani ulusunu, vatanseverliğini vb. hissedebilir– ama belki de ulusal olmayana dönüşmekte ciddi bir kayıp hissedecektir. Çalışma'daki oktavlar öğretisinde her nota seslendirilmelidir ve hiçbir kayıp olmamalıdır çünkü bir insan bütün notaları, özellikle de bireyi temsil eden *Do* notasını seslendirmelidir. Bir nota diğerini *yok etmemelidir*. *Bütün notalar* uyum içinde *seslendirilmelidir*. Anladığım kadarıyla, Çalışma çözümü budur.

Great Amwell House, 9 Ekim 1948

KİŞİNİN KENDİ ÜZERİNDE ÇALIŞMASI ÜSTÜNE NOTLAR

ÇALIŞMA-FİKRİ

Çalışma'nın Üç Çizgisi vardır: kendi üzerinde Çalışma, başkalarıyla ve kendiyle bağlantılı olarak Çalışma ve Çalışma'nın kendisiyle ve kişinin Çalışma'yla ilişkisiyle bağlantılı olarak Çalışma.

YORUM

Bu gece, esasen Çalışma'nın Birinci Çizgisi hakkında –yani *kişinin kendi üzerinde Çalışması* hakkında– konuşacağız. Bir kişi kendi üzerinde çalışmadıkça, Çalışma'nın İkinci Çizgisi teorik ve hayali kalır. Kişinin kendi üzerinde çalışması, Çalışma'nın pratik olarak öğrettiği her şeyi devreye sokar ve gerekli bir başlangıç noktasıdır. Örneğin, her zaman içsel kale almalar söz konusuysa, başkalarıyla bağlantılı olarak çalışamazsınız; bu, dışsal kale almayı, yani kendinizi onların konumuna koymayı gerektirir. Kişinin kendi üzerinde çalışması, günlük ilişkilerde daha şuurlu yaşamayı öğrenmemize yardımcı olur. Genellikle öylesine çok özdeşleşiriz ki günü borçlu kapatırız. Her şey "sizi ele geçirmiştir" ve tüm gün boyunca kötü bir ruh durumunda olmuşsunuzdur. Bir başka deyişle, hayat tüm gün boyunca sizi mağlup etmiş ve sonunda sahip olabileceğiniz her türlü şuurlu kuvveti elinizden almıştır. Sizden almış ve size hiçbir şey vermemiştir. Çoğunuz

artık özdeşleşme ve kale alma aracılığıyla varoluşumuzun günlük olaylar tarafından bu şekilde tüketilmesini engelleyecek bir şey bulmamız gerektiğini anlayacaksınız.

Çalışma'nın öğretisini, bu bakımdan, gittikçe net bir biçimde kavramalıyız. Çalışma, mekanik davrandığımızda kuvvetin bizden çekildiğini söyler. Sürekli olarak endişe, üzüntü, negatifleşme ve aslında özdeşleşmenin her türüyle bizden kuvvet çekilir. Çalışma, işte bu nedenle öncelikle şunu öğretir: "Bir insan kendini hatırlamalıdır." Neden? Çünkü herhangi biri kendini hatırlarsa, sürekli özdeşleşme aracılığıyla gerçekleşen bu korkunç kuvvet kaybını durdurur, evet, yarım peninin kaybedilmesiyle bile özdeşleşip o parayı bulabilmek için yatakların altını didik didik arayabilir, kilimleri kaldırabilir ve bütün gün boyunca endişe duyabilir. Bunun bir abartı olduğunu mu düşünüyorsunuz? Sizi temin ederim ki hepimiz böyleyiz. Bu alışıldık özdeşleşme ve dolayısıyla Kendini Hatırlama eksikliği yüzünden, en önemsiz ve aptalca şeylere bile muazzam bir önem atfederiz ve işte bu nedenle, Çalışma'nın *Özdeşleşme* olarak teşhis ettiği bu büyük hastalıktan, uyuyan insanlığın bu hastalığından açıkça mustarip oluruz. Bay Gurdjieff bunu, dünya üzerindeki en korkunç hastalık olarak adlandırmıştı. Bildiğiniz gibi, Çalışma sistemi bir erkeğin veya bir kadının tamamen özdeşleştiklerinde uyuduklarını ve bir ipnoz koşulunda olduklarını ve böylece, Yeryüzü-Ay terminalini kendi amaçları doğrultusunda –yani et ve yün için– kontrol eden iki koyun çobanı tarafından kullanıldıklarını açıklar. Savaşlar, devrimler, salgınlar sürüp gider; bu bolca et ve yün için iyi bir fırsattır. Gurdjieff'in Batı'ya getirmiş olduğu Çalışma için kullandığı nitelemeyle "müjde", temel fikirlerinden biri olarak bir insanın Yeryüzü-Ay ipnotizminden uyanabilmesinin ve kendini ayırabilmesinin mümkün olduğunu söyler. Nasıl? Kendini Hatırlama adı verilen içsel eylemle. Bu bir şok verir: Birinci Şuurlu Şok. Ama Çalışma'nın bütün öğrettikleri gereklidir; kendini gözlemleme, kale almama, özdeşleşmeme, kendini haklı çıkarmama, kendine acımama, hiç mücadele etmeden kendini negatif duygulara bırakmama, negatif durumdayken gelen düşüncelere inanmama, kendinizin kendinize yalan söylemesine izin vermeme, kendinizin resimlerinde yaşamama ve yıllar boyunca bu sistemde incelediğimiz daha bir sürü şey. Ama en önemlisi Kendini Hatırlamadır. Kendini Hatırlamayı dışta bırakacak olursak, Birinci Şuurlu Şok'u oluşturan ve içsel olarak gerçekleştirilen asıl psişik eylemi dışta bırakmış oluruz. Bu Yeryüzü üzerindeki insanlığın tuhaf ipnotik uykusundan kendimizi Birinci Şuurlu Şok aracılığıyla ayırabiliriz.

Batı'ya Gurdjieff tarafından getirilen "müjde"nin kalbi ve cevheri budur; Gurdjieff bunu "ezoterik Hristiyanlık" olarak adlandırmıştır. Bu sözleri her zaman zihninizde bulundurun. Egzoterik din ile ezoterik öğreti farklı şeylerdir. Bu öğretinin mesajını kendi özel benliklerinizle fark etmeye başladıktan sonra, İnciller'i yeni bir biçimde okuyabilecek ve bu paradoksa katlanabilirseniz, İsa'nın bize öğretilen gibi bir Hristiyanlık öğretmediğini kendiniz göreceksiniz. İsa'nın öğretisinin Dört İncil'de sunulan dağınık fragmanlarını tekrar okuyup aslında nelerin kastedildiğini Çalışma'nın ışığında görmeye çalışmanın ilginç olmaktan da öte olduğunu ek-

lemek istiyorum. Şu anda birçoklarını hapiste tutan katı dindar zihin için hiçbir şey bundan daha özgürleştirici olamaz.

Gurdjieff ve Ouspensky'nin öğrettiği bu temel etkene –yani kişinin kendine Kendini Hatırlama adı verilen Birinci Şuurlu Şoku vermesine dönelim. Bu, gelen izlenimlerin yerinde verilir.

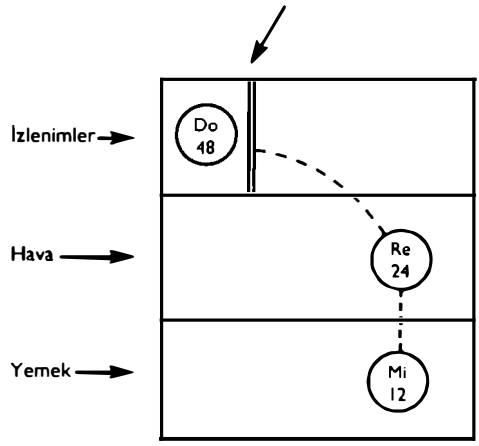

Gurdjieff, bir erkeğin veya bir kadının izlenimler besinini sindirmediklerini öğretmişti. Hava, bir besin olarak, sindirilmek üzere akciğerler adını verdiğimiz bir mideye sahiptir. Besin ise normal mideye sahiptir. Bugün yediğiniz bütün besinlerin, hiçbir şekilde sindirilmeksizin içinizde kütleler ve katmanlar halinde durduğunu bir hayal edin. Ama izlenimleri sindirmek için en üst katta bir mide oluşturmak zorundayız. Hoşlanmadığınız bir kişinin görüntüsünü "sindirmeniz" nasıl mümkün olabilir? Tanıdığınız herkesin, gelen izlenimler olduklarını fark ediyor musunuz? Çalışma, insan makinesine solunum adı verilen mekanik bir şok *verildiğini* öğretir. Daha sonra, üç tür besinle –olağan besin, hava ve izlenimler– beslenen, içinde yaşadığımız bu insan makinesine mekanik olarak verilmeyen belirli bir şok daha vermenin mümkün olduğunu öğretir. Bu şok ancak şuurlu verilebilir. Bu nedenle, Birinci *Şuurlu* Şok adıyla anılır. Daha önce söylediğim gibi, hayata gömülmüş ve hayatın ipnotik tesirlerinin altındaki bir insan ile kendini bu ipnotik uykudan ayırmaya başlayan ve İsa'nın Göklerin Egemenliği olarak adlandırdığı Şuurlu İnsanlık Çemberi'nin doğrultusunda hareket eden bir insanı birbirinden ayıran şey bu Birinci Şuurlu Şok'un verilmesidir. İşte bu yüzden, yorum yoluyla, bir tarafta mekanik yaşayan, yalnızca havanın mekanik şokunu alanların ve diğer tarafta ise kendilerine Birinci Şuurlu Şok'u vermeye başlayanların olduğunu söyleyebiliriz. Birincisi ile ikincisi arasındaki farkı görebiliyor musunuz? İnsan makinesi Birinci *Şuurlu* Şok *verilmeksizin* de pekala çalışabilir. Bu durumda Doğa'ya ve Yeryüzü-Ay terminalinin amaçlarına hizmet eder. Ama İnsan *kendini geliştiren bir or-*

ganizma olarak yaratıldı. Yalnızca Doğa'ya hizmet etmek için yaratılmadı; İnciller'in her sayfasında sözü edilen başka bir kanun düzenine hizmet etmek için yaratıldı. *Kendini hatırlama* –yani kendine Birinci Şuurlu Şok'u verebilme– olasılığıyla yaratıldı. Ama bunu yalnızca *kendinin* yapabileceğini göreceksiniz. Bir dahaki sefere bu konu hakkında konuşacağım. Ama bu Çalışma'nın ne hakkında olduğunu görmek, formüle etmek, anlamak ve zihninizde canlandırmak istiyorsanız tüm bu söylenenler, her şeyi unutup uyuduğunuzda size yardımcı olabilir. Zihin o zaman yardıma koşabilir ama bunun için zihinlerinizde Çalışma'nın kuvvetini, iskeletini ve aslında kemiklerini kaydetmiş olmanız şarttır. Çalışma en özel düşünceleriniz olarak değil de karatahtada yazılı bir şey olarak kalırsa, o zaman size hiçbir şey yardımcı olmayacaktır. Daha büyük bir karatahta bulmak için etrafta dolanıp duruyor olacaksınız.

Great Amwell House, 16 Ekim 1948

DEĞER VERMEK

ÇALIŞMA-FİKRİ

Çalışma, değer vermek hakkında birçok şey söyler. Örneğin, "Çalışma'ya Değer Vermek" olarak adlandırılan içsel gelişim oktavının ve dolayısıyla insanın Varlık seviyesinin değişmesinin *Do* Notası'yla başladığını söyler. *Re* Notası, kişinin fikirleri kendine uygulamasıdır. *Mi* Notası, kişisel zorlukların farkına varılmasıdır. Çalışma, nihai hedefinin Duygusal Merkezi uyandırmak olduğunu da söyler.

YORUM

Değer vermenin kökü itibarıyla duygusal olduğunu büyük bir zorluk çekmeden anlayabiliriz. Değer vermek bir şeyin önemli, değerli olduğunu *hissetmektir*. Bir şeyin değerli olduğunu düşünmek, bir şeyin değerli olduğunu hissetmekten tamamen farklıdır. Teorik olarak, birçok şey değerli olabilir ama siz değerini hissetmediğiniz sürece hiçbiri değerli değildir. Bu Çalışma'yı bulmak, oturup dinlemek ve hatta hakkında bir şey bilmek ona değer verdiğiniz anlamına gelmez. Bu durumda, Çalışma sizin üzerinizde etkisini gösteremez. Onu yutmazsınız. Öyleyse, sizin içinizde değildir. İnciller'de, değer vermeye işaret eden birçok mesel vardır. Örneğin:

> "Göklerin Egemenliği, tarlada saklı bir defineye benzer. Onu bulan yeniden sakladı, sevinçle koşup gitti, varını yoğunu satıp tarlayı satın aldı." (*Matta*, 13:44)

Gurdjieff şunu sorardı: "Ne istiyorsunuz?" Bu, hemen hemen şunu söy-

lemekle aynıdır: "Neye değer veriyorsunuz?" Bu soruya "zenginlik" veya "sağlık" gibi yanıt verenler çıkabilir. Süleyman, Tanrı kendine sorduğunda, "anlayış" istemişti. Şimdi, kendini gözlemleme malzemesi olarak, kendinize şu soruyu sorun: "Neye değer veriyorum?" Kişinin kendini bu açıdan gözlemlemesi çok ilginçtir. Kendinize karşı samimiyseniz, yanıt sizi büyük olasılıkla şaşırtacaktır. Bu türden bir kendini gözlemleme çok zordur ve büyük bir içsel samimiyeti ve ihtiyacı –yani değer vermeyi– gerektirir. Kısacası, kişi kendini daha çok bilmeyi gerçekten istemelidir. Çoğu insan kendini bilmeye değer vermez, kendindeki bir şeyi tam olarak bildiğinde ondan ayrıldığını anlamaz. Neden? Çünkü o şey sizin için nesnel duruma gelir; onu içsel olarak görürsünüz ve dolayısıyla, nedenini bilmeksizin tekrar eden döngülerle hasta olmanıza, moralinizin bozulmasına vb. neden olacak şekilde özdeşleştiğiniz zamanki gibi sizde şuursuz bir biçimde çalışamaz. Kendini gözlemleme, sizdeki şeylerin gittikçe daha çok şuuruna varmanız ve böylece "Bu 'Ben' değilim," diyebilmeniz içindir. Aksi takdirde, onlara yapışırsınız ve onların etkisi altında olursunuz; yani siz olmayan şeyle özdeşleşirsiniz. Derken, sizde şuurunda olmadığınız bir biçimde etkili olurlar; genellikle de korkunç ve ölümcül biçimlerde. Ama hepsini "Ben" olarak alıp onlara şuursuz kalırsınız. Böylece, onlar hakkında şuurlu olmazsınız. Ama değer verme olmaksızın, kendinizi gözlemleyemezsiniz. Buna değeceğini düşünmezsiniz. Evet, Varlığınızı değiştirmek için kendinizi gözlemlemeniz gerektiğini görmedikçe kendini gözlemleme sizin için sıkıcı hale gelebilir.

Şimdi, eleştirmeden gözlemlediğiniz ve içsel olarak kabul ettiğiniz her şey, iyi veya kötü daha gizli bir etkenin ışığa çıkmaya başlaması için yer açar. Işık şuurdur. Ouspensky bir keresinde, ilk başta karanlıkta çalıştığımızı ve kendini gözlemlemenin içeriye bir ışık ışınının süzülmesine izin verdiğini söylemişti. Merkezlerimizin içsel mekanizmasının tamamının bir veya iki mumla aydınlatılan muazzam bir fabrikaya benzetilebileceğini söylemişti. Bir başka deyişle, mekanik çağrışımları ve bağlantıları; bir şeyin nasıl başka bir şeye, örneğin yanlış tutumlara bağlı olduğunu; nelerin hatalı bir biçimde bağlandığını; enerji kayıplarının nerede gerçekleştiğini vb. görmeyiz. Ouspensky, gözlemlersek ve çalışırsak, bir süre sonra birkaç mumun daha yandığı ve bazı şeylerin yanlışlığını net olarak görmeye başladığımızı söylemişti. Bu, "merkezlerin yanlış çalışmasını görmek" olarak adlandırılır ve örneğin hayatta, Entelektüel Merkez olarak adlandırılan makinenin kullanımını gerektiren belli problemler için her zaman yanlış makineyi –mesela Duygusal Merkezi– kullandığımızı fark etmeye, gözlemlemeye başlarız. Ama söylediğim gibi, insanlar kendini gözlemlemeye değer vermezse, bunun kendileri için bir değer taşıdığını görmezlerse hayatta sendelemeye devam edecekler; aynı hataları yapıp aynı zorlukları çekecekler. Kişinin Varlık seviyesinin hayatını ve hayatındaki olayları kendine cezbettiğinin farkına varması ne kadar uzun zaman alır! İnsanlar her şeyin farklı olacağına inanarak şu veya bu dışsal şeyi denerler. Ama aynı koşul gelişecektir; belki farklı insanlarla veya farklı bir ülkede ama tam olarak öncekinin aynısı olacaktır. Neden? Çünkü kendini değiştirme fikrine

değer vermezler ve sorunun kendilerinden kaynaklandığını fark etmezler. Kendini gözlemleme kendini değiştirmek içindir. Bu bir Varlık değişimi yöntemidir çünkü şuurunda olmadığınız şeyler hakkında sizi *şuurlu* kılmakla başlar ve şuur –ki ışıktır– sizi özgürleştirir. Pavlus bunu şöyle ifade eder:

> "Işığın açığa vurduğu her şey görünür. Çünkü görünen her şey ışıktır. Bunun için şöyle deniyor: Uyan, ey uyuyan! Ölümden diril! Mesih sana ışık saçacak." (*Efesliler*, 5:13-14)

Varlığınız, siz ona dair daha şuurlu duruma gelmezseniz değişemez. Nasıl değişebilir ki? Varlık seviyeniz ve şuur seviyeniz yakından bağlantılıdır. Kendini gözlemleme aracılığıyla Varlığınızın ve onun içinde nelerin olduğunun daha çok şuuruna varırsanız Varlığınız biraz olsun değişecek ve Varlığınızın o ana dek kendine cezbettiği koşulları, zorlukları, başarısızlıkları vb. artık cezbetmeyeceksiniz. Ama buna değer vermelisiniz, öğretinin bu fikirlerine değer vermelisiniz ve bunlara, şu anda muhtemelen farkında olmaksızın çok değer verdiğiniz diğer bazı şeylerden daha çok değer vermelisiniz. Bizde yalnızca belirli miktarda yer bulunur. Şeyler tartılabilir ve ölçülebilir. Her şeye eşit ölçüde değer veremezsiniz. Neyin değerli olduğunu seçmeliyiz. Bu çok garip bir süreçtir, bir seçimdir. Kendinizin en gerçek, içsel parçasını seçmiş olabilirsiniz. Ama dışsal, yapay parça bunu henüz kabul etmemiştir. İşte bu nedenle, uzunca bir süre ikili bir hayat sürmeniz gerekebilir; bu içsel çelişkinin şuurunda olmayarak değil de şuurunda olarak yaşar, onun farkında olursunuz. Bununla bağlantılı olarak, bizim dışsal yanımıza ait olan Sahte Kişiliğin değer verdiği şeylerin, daha sahici ve gerçek içsel yanımızın değer verdiği şeylerle muhtemelen aynı olmayacağını net bir biçimde görebiliriz. Bunu, Sahte Kişiliğin içsel yanlarındaki etkisini fark etmeye başlamış olanlarınız için söylüyorum.